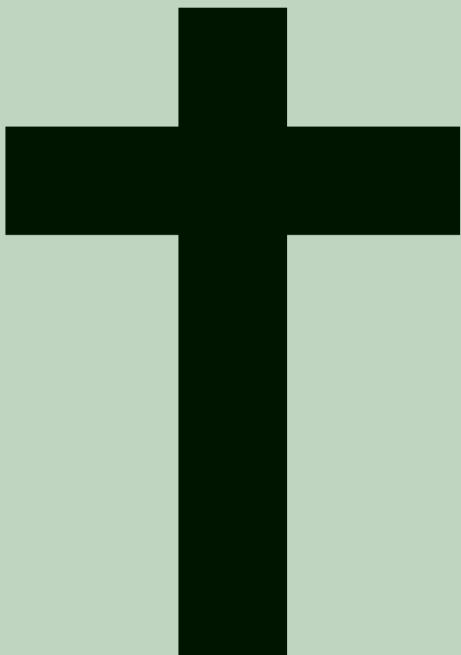

Xwiyá Gorixoyá

Sinjípitrin̄i

The New Testament in the Ankave language of Papua New Guinea

**Xwiyá Gorixoyá Siñípirini
The New Testament in the Ankave language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini**

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Angave (Ankave)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jun 2025 from source files dated 31 Aug 2023

7a156761-2cde-5bbc-8428-650a73434051

Contents

FRT	1
Mat̄yuo	2
Mako	70
Ruko	111
Jono	182
Wáf wuri:meiarigfáwa	232
Rom†	300
1 Korin†	335
2 Korin†	368
Garesia	390
Epesasi	402
Piripai	414
Korosi	423
1 Tesaronika	431
2 Tesaronika	438
1 Timotio	442
2 Timotio	452
Taitaso	459
Pairimono	464
Xib̄ruy†	466
Jemiso	490
1 Pitao	499
2 Pitao	508
1 Jono	514
2 Jono	523
3 Jono	525
Juto	527
Wfá wóm̄x̄n̄ñfp†	530

Xwiyá Gorixoyá Siŋípiriní Yayiyá Píne

The New Testament in the Angave language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini
[aak]

Translation: © 1990, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Published, 1990 by Bible League International

Web version of first edition
© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

<http://pngscriptures.org>

www.ScriptureEarth.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Your are free to share — to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri**. Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating**. Na tu, **yu no ken senisim Tok**.

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa.

Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela**.

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode>.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela**.

Xwīyá yayí neainaríní Matīyuo eanípíríní.

Ríwamínjí rípi “Xwīyá yayí neainípaxí Matīyuo eanípíyí” ríniñípíríní. O Jisaso wiepisagowa woriní. Xegí yoí ámi bí Ripaioriní. Jisaso ríxa nípémáná níwiápñímeámi anjnamí nání nípeyimáná ejáná ámi xwiogwí ríxa obaxí nípwémáná ejáná ríwamínjí rípi eanífriní. Xegí Judayí dínjí re yaiwiariñagfa níwíñirí, “Míxí ináyí nimónirí re miñweanýí nepa xwayí naniří ñweanwáomaní. Jisaso nepa arfowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronóyí rariñwáo nimónirí sínwíriyí, míxí ináyí nimónirí anjí Jerusaremi týo dání neamenjweámíniñí ejíriní.” yaiwiariñagfa níwíñirí nání ayí ámi dínjí némoro “Xeñwí ría moariñwíni? Jisaso nepa Kiraisoriní. Gorixoyá xewaxoriní.” yaiwífríxiníri ríwamínjí rípi eanífriní. E yaiwífríxiníri ríwamínjí nearíná wíá rókiamoagfáwa ámá arfowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronó nání níriro ríwamínjí eaagfá obaxí miñjí nirori “Jisaso apí tñí apí tñí xixení nimoga uníriní.” níriri eanífriní.

Jisasomí xiáwo írījowa nániriní.

¹ Xwīyá rípi fwiárławé Jisasí Kiraisoyá nániriní. Oyá fwiárławé nimoga nuri áwini e míxí ináyí Depitoriní. Depitoyá fwiárławé nimoga nuri wigí xiáwo írījo Ebíríamoriní.

² Ebíríamo Aisakomí emeanjnígíni. E dání Aisako Jekopomí emeanjnígíni. E dání Jekopo Judaomí tñí xegí xexírímeáowamí tñí emeanjnígíni.

³ E dání Judáo xiáfí Temaí tñí fwí niníri Pereso tñí Serao tñí emeanjnígíni. E dání Pereso Xesíronomí emeanjnígíni. E dání Xesírono Ramomí emeanjnígíni.

⁴ E dání Ramo Aminadapomí emeanjnígíni. E dání Aminadapo Nasonomí emeanjnígíni. Nasono e dání Sarímonomí emeanjnígíni.

⁵ E dání Sarímono émáyí apixí Rexapí nímeari Bowasomí emeanjnígíni. E dání Bowaso Rutímí nímeari Obetomí emeanjnígíni. Obeto e dání Jesiomí emeanjnígíni.

⁶ Jesio e dání míxí ináyí Depitomí emeanjnígíni. Depito e dání apixí Yuraiaoyái nurápirí Soromonomí emeanjnígíni.

⁷ Soromono e dání Riabowamomí emeanjnígíni. Riabowamo e dání Abaisaomí emeanjnígíni. Abaisao e dání Esaomí emeanjnígíni.

⁸ Esao e dání Jexosapetomí emeanjnígíni. Jexosapeto e dání Joramomí emeanjnígíni. Joramo e dání Asaiaomí emeanjnígíni.

⁹ Asaiao e dání Jotanomí emeanjnígíni. Jotano e dání Exaso emeanjnígíni. Exaso e dání Xesekaiamí emeanjnígíni.

¹⁰ Xesekaiao e dání Manasaomí emeanjnígíni. Manasao e dání Emosomí emeanjnígíni. Emoso e dání Josaiaomí emeanjnígíni.

¹¹⁻¹² Josaiao —Babironí dájí émáyí míxí nímeáa níbíro Judayo nípíkiomearo fwí nímearo nímeámi úáná Judayí anjí e xwiogwí obaxí ñweanjáná Josaiao e dání Jekonaiaomí tñí xegí xexírímeáowamí tñí emeanjnígíni. Jekonaiao e dání Siatieromí emeanjnígíni. Siatiero e dání Serababeromí emeanjnígíni.

¹³ Serababero e dání Abiudomí emeanjnígíni. Abiudo e dání Eraiakimomí emeanjnígíni. Eraiakimo e dání Esomí emeanjnígíni.

¹⁴ Eso e dání Sedokomí emeanjnígíni. Sedoko e dání Ekimomí emeanjnígíni. Ekimo e dání Eraiatomí emeanjnígíni.

¹⁵ Eraiato e dání Ereasaomí emeanjnígíni. Ereasaao e dání Matanomí emeanjnígíni. Matano e dání Jekopomí emeanjnígíni.

¹⁶ Jekopo e dání Josepo, Mariaímí xiagwomí emeanjínigint. Í Jisasomí xirinjínigint. O yeáyí neayimixemeanfá nání Gorixoyá díñt tñi xegí xiáwowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronjo ejagí nání xegí yoí bí Kiraisoyí rígforint.

¹⁷ Ayinání xiáwo írijo Ebírfamo nemeága níbíro mítixí ináyí Depito emeaneje nání xiáwowa wé wúkaú síkwí waú waú imóninjírint. Xiáwo Depito ñweaneje dání nemeága níbíro Babironí kírapusí omíñt wigíte nání xiáwowa wé wúkaú síkwí waú waú ení imóninjírint. Omíñt wigíte dání Jisaso rémoje nání ámí xiáwowa wé wúkaú síkwí waú waú imóninjírint.

Jisasomí xinái xirinje nánirini.

¹⁸ Xwíyíá Jisasí Kiraiso xirinje nání rípírint. Omí xinái Mariaí Josepo meáwintigintí ikíyinjí níyárimáná ejáná ayaú síní nímeánimí memé ejáná í rixa Gorixoyá kwíyí tñi niaiwí agwí ejinigint. Í niaiwí agwí ejagí níwintiro

¹⁹ Josepo, ímí meanfo ámá saníjo ejagí nání “Xwíyíá ímí ayá winipaxí wí muripa oemint.” níyaiwirí “Ímí yumtí emí omóminí.” níyaiwirí

²⁰ Síní díñt e nímóa waríná re ejinigint. Orínjá wínaríná Gorixoyá aijínají wo sijání níwimóniri re urinjínigint, “Josepoxt, mítixí ináyí Depitoyá xiáwoxit, díxí apíxí Maríaímí éf níwiri emí mítmopaní. Niaíwo ímí kwíyí Gorixoyápimí dání eweáo ejagí nání ananí meatí.

²¹ Í niaiwí oxí wo xirinfárint. Ámá xegí imónigfáyo fwí yarigfápi nání xwíyíá meárinipríxintí yokwarimí níwiiri yeáyí uyimixemeanfá ejagí nání xegí yoí Jisasoyí wírfíritxintí.” urinjínigint.

²²⁻²³ Ayí ejíná wíá rókiamoagfá wo áwanjí níriri ríwamínjí eaáriñjí rípi “Re enfárint. Apíxí oxí mítmeánijí wí niaiwí agwí nerí oxí wo xiránayí, yoí Emanueroyí –Yoí mfkí ayí Gorixo nene tñi nawíní ñweanfá nánirini. Yoí e wíripírfárintí.” Ríwamínjí e níriri eaáriñjí apí xíxení imóninfá nání e imóninjínigint.

²⁴ Aijínají Gorixoyáo e urítagí Josepo sá weje dání níwiápfnímearí aijínajo sekaxí urítpa nerí xegí apíxí Maríaímí meanjinigint.

²⁵ Ímí nímearí aí síní niaíwo mítixítpa neríná í tñi sá bí mítwé néra nútáná í rixa niaíwo xiráná xegí yoí Jisasoyí wírfíritxintí.

2

Sogwí fwiaparíñfí dání bigfáwa nánirini.

¹ Mariaí Jisasomí Judia píropenisíyo aijí yoí Betírexemí dání níxirimáná ejáná Judayí ámíná wo mítixí ináyí Xerotoyi ríniyo Jerusaremíyo níñwearí xegí Judayo meñweanfáná re ejinigint. Ámá sinjí nání ejwípearigfá wa sogwí fwiaparíñfí dání níbíro Jerusaremí níremoro

² yariñjí re wigfawixintí, “Judayí mítixí ináyí imóninfá nání niaiwí sinjí xirinje gerint? Sogwí fwiaparíñfíntí níñwearíná omí xiráná sinjí o nání ñweáagí sinjwí níwintírane nání omí yayí oumeanírane baríñwintí.” urémeáagfá

³ mítixí ináyí Xeroto “Niaíwo mítixí ináyí nimóniri nímúronírfenijoí?” níyaiwirí díñt ríá nuxeri Jerusaremí ñweáyí níni ení díñt ríá nuxéa úagi

⁴ o apaxípánijí imónigfá xwéowamí tñi ñwfí ikaxí eánijípi mewegfáwamí tñi awí neaárimáná yariñjí re wiñinigint, “Kiraisoyí ríniyo, yeáyí neayimixemeanfá nání negí arfowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfóyí rariñwáo ríwamínjí níriniñri eánijípi ge xirípírfá nání ríniñri?” urítagí

⁵ awa re urigfawixintí, “Negí Judia píropenisíyo re aijí yoí Betírexemíyo xirípaxí imóniní. Ayí rípi nánirini. Wíá rókiamoagfá wo áwanjí níwuríyiri ríwamínjí re eaáriñjírintí,

⁶ ‘Judayí anfyo anfyo yoí Betírexemí nweáyíné anf níyoní nání ámá obaxfýfné menjagí aiwí segí ámá wo mifxí ináyí nimóníri gí Judayí níyoní menjweanfá enjagí nání segí anf apí anf xwé tñi xixení imóninfriní.’ nírirí eaáriñfriní.” urtagí

⁷ Xeroto yumfí dñjí níyaiwimáná “Sinfyo enwípearigfáwa obfpoyí.” nírirí awa rixa bána yariñí re wiñiniginí, “Sinfo gíná nweáagí wñigfawixiní. Sinfo sñwfí níwínimáná ejáná emá ararí pwenfriní?” urtagí awa rixa áwanfí uráná

⁸ o Betírexemí nání re urowáriñiniginí, “Soyfne nuro niaíwo nání pírántípfá époyí. Rixa sñwfí níwíniróná nioní ení nurí yayí seáyí e umemínrí nání ámí níbíro áwanfí nírfpoyí.” urtagí

⁹ awa arfá e níwiro wigípí ófyo warfná re ejiniginí. Sinfí awa xámí sogwfí fwiaparifmíni níñwearóná wñigfó awamí xámí numearí anf niaíwo weñiwámí seáyí e nweañiniginí.

¹⁰ Sinfo e nweáagí níwíniro seáyími seáyími nimóniro dñjí nífá níwiníri

¹¹ anjiwámí nípáwiro niaíwo xinái Mariaí tñi nweañagfí níwíniro re egfawixiní. Xwáyo nípkínimearo omí yayí numemáná amípí o nání imóninjí wigí ayá rímixarifápí níroaro sñjá gorí tñi íkfá díá —Díá yoí pírakenisaní tñi murí tñi nání ríniní. Díá apí dñjí nañí eaaríñí xixegfí sifxí wíxaú tñi miní wigfawixiní.

¹² Miní níwimáná ejáná Goríxo oríñá nupáríri rímiñí re uríñiniginí, “Mifxí ináyí Xeroto tñjí e nání ámí mupa époyí.” urtagí wigí anf e nání nuróná óf xegí wíyo ugíawixiní.

Isipiyí anfyo nání éf ugáfá nániriní.

¹³ Awa rixa numáná ejáná re ejiniginí. Josepo oríñá níwíniróná anfnají Goríxoyá wo sñjáni nírónapíri re uríñiniginí, “Rixa níwiápñimearí niaíwo tñi xinái tñi nímeámí Isipiyí anfyo nání éf úpoyí. Sepfoyfne nuro rémófe dání ámí nioní searimfáe nání nweáfríxiñí. Xeroto niaíwomi píkiní pfá énapíni enjagí nání ríraríñí.” urtagí

¹⁴ o árfwíyimí aí níwiápñimearí niaíwo tñi xinái tñi nímeámí Isipiyí anfyo nání nuro

¹⁵ níñwearóná mifxí ináyí Xeroto pée nání nweaagfáriní. Wíá rókiamoagfá wo xwíyfá Goríxoyá níwuríyiri ríwamíñí eaáriñí rípi “Gí íwo Isipiyí anfyo nweañáná ‘Eñi.’ uríñiróná.” nírirí eaáriñí apí xixení imóninfa nání Josepo niaíwomi Isipiyí anfyo nání nímeámí unjñiginí.

Niaíwíyo miñí rírómí emegfá nániriní.

¹⁶ Xeroto, Jerusaremíyo xwayí naníri nweaño sogwfí fwiaparifmí dání uríñenaparifáwa ámí xíomí mifwíménapfagfá nání “Yapísí ríá níwapíyioí?” níyaiwirí dñjí ríá ápiáwñinjí wéagí xewaníjo awamí info nání yariñí wíáná awa “Íná nweáagí wñinjñwaniginí.” uríápí nání dñjí nímorí porisowamí urowáráná awa nuro niaíwfí oxí Betírexemí dánfífíyá tñi e midimídání níñweaxa pugfáyíyá tñi, niaíwfí oxí wigí xwiogwfí waú wo sñi mifmúropa egfá níyoní miñí rírómí emegfawixiní.

¹⁷⁻¹⁸ Miñí rírómí eméáná xwíyfá Goríxoyá wíá rókiamoagfá Jeremaiaoyí ríñijo níwuríyiri ríwamíñí eaáriñí rípi “Anf Rama dání ‘Yeyí.’ níriríri níwíróná eánaríñagí arfá wiariñjoí. Reserími xífáíwa wigí niaíwfí nání níwíróná wigí niaíwfí wówí sñwfí mifwínagfá nání miñí ikíñwfí umírífagfá aiwí píñi mifwiárigfawixiní.” ríwamíñí eaáriñí apí íná xixení imóninjñiginí.

Ámí Isipiyí anfyo dání yigfá nániriní.

¹⁹ Xeroto rixa nípéáná re ejiniginí. Josepo Isipiyí anfyo dání oríñá níwíniróná anfnají Goríxoyá wo sñjáni nírónapíri re uríñiniginí,

²⁰ “Niaíwomi opíkianeyíñíri emegfáwa rixa pegfá enjagí nání níwiápñimearí niaíwo tñi xinái tñi nímeámí díxfí Isíreríyí anfyo nání úpoyí.” urtagí

21 Josepo n̄wiápñimeari niaíwo tñi xináí tñi n̄imeámí nurí Isíreriyí anýyo n̄irémoro

22 Josepo arfá re wiñinigñi, “Xerotomí xewaxo Akereasoyí r̄inñjo xano m̄ixf inayí nimóniri neamenjweagípa xewaxo ení m̄ixf inayí e nimóniri Judia p̄ropenisfyo re neamenjweani.” rarñagta arfá n̄wirí wáyñiwiníri “Aríge nurí Judia p̄ropenisfyo n̄weámñiréini?” yaiwiarfná Gorixo Josepomí oriná nupáriri éf urowáráná epówa Judia p̄ropenisfyo wiárí n̄múroro Gariri p̄ropenisfyo nání nuro

23 aný yoí Nasaretí r̄inñhpimi n̄weagírári. Wírá rókiamoagíáwa ámá xiáwowayá xwíá piaxfyo dání iwiaronfo nání re rígiápi “Ayí re rípírári. ‘O Nasaretí dáñoríni.’ rípírári.” rígiápi xixení imónñiñigñi Nasaretí nání nuro n̄weagírári.

3

Jono wayí numeaiia ujo xwíyá wáf urímeñí náníri.

1 Jono, wayí numeaiia ujo, Jisaso síní Nasaretí n̄weajáná, o nurí Judia p̄ropenisfyo ámá dñí meañe wáf nurímerfná

2 re urayagírári, “Gorixo xwioxfyo m̄imeámí n̄neairí píráñiñí neamenjweani anwyí ayo enagí nání segí fwí yarigíápi ríwíminí n̄imamoro píráñiñí n̄isaniro n̄weáfríxíni.” urayagírári.

3 Wírá rókiamoagí Aisaiaoyí r̄inñjo nírirí ríwamíñí re eanípi, “Ámá dñí meañfmi dání ámá wo ríaiwá re raríri, ‘Ámínáo nání segí dñí óf naññiñí wimoiro óf píráñiñí imoarigíapáníñí wimoiro nero n̄weáfríxíni.’ raríri.” ríwamíñí e nírirí eanípi tñi xixení Jono nurí axípi e yagírári.

4 O rapírapí nañí níyíñiri emeagomaní. Kamerí fá (iyíá írkwíñiñí imóníñí wú) níyíñiri areríxí íriñíyo yínagoríni. Aiwa ení nañí nagomaní. Áxwaxí tñi píkí iniigí tñi nagoríni.

5 Judayí wigí aný xwé Jerusaremí n̄weagíáyí tñi Judia p̄ropenisfyo ami amí n̄weagíáyí níni tñi iniigí Jodaní rapápámi n̄weagíáyí tñi

6 Jono tñíjí e nání nuro wigí fwí yarigíápi nání waropári wíáná o wayí numeaiia nurí aí

7 Parisiowa tñi Sajusiowa tñi —Awa weyñi n̄meniro ámá wíyo seayí e wimónariégíawariní. Awa Jono wayí oneameainiro barñagta Jono sínwí e n̄wíñiñí ayí wigí fwí yarigíáyí ríwíminí n̄imamoro n̄isaniro mé “Wayñi oneameainí.” níyaiwiro barñagta n̄wíñiñí nání re uríñiñigñi, “Sidírí miáoyíne, ‘Ríwéná Gorixo xeaníñí seaikáríñíta enagí nání éf úpoyí.’ go searíagí ríñiñí meaanígñiñí wáyí nero nioní tñáminí éf barñeoí?

8 Soyíne fwí yarigíápi ríwíminí n̄imamoríñayí, píráñiñí nero íkfá sogwí nañí níweríñá yaríñípa imóníñíxíni.

9 Re mñíñípa époyí, ‘Negí arío Ebíríamoyáone enagí nání Gorixo wí xeaníñí neaikáríñíta meniní.’ mñíñípa époyí. Gorixo ‘Ebíríamoyá fwiárfawé nání “Nioní ayo xeaníñí níwiríñá aríge xwé obaxí imóníñíári.”’ níyaiwirí ududí winaríni.’ ríyaiwiariñoí? Oweoí, Gorixo dñíjí e yaiwipaxí meniní. Ananí sínjá týo dání Ebíríamo nání fwiárfawé wimixíyipaxíri.

10 Gorixo rixa rapíwé íkfá mfkí tñíjí e nání fá xiríni. Íkfá gíni gína sogwí nañí mñwéagí níwíñiñíñá nídiíkáríri ríá ikeáriñíári.

11 Nioní sa iniigí tñi wayí seameaiarñíári. Nioní ejí eáníñáoní aiwí ríwíyo bñífo nioní n̄múróníni. Seyíne nioní nání ‘Ámá wé róníñoríni.’ niaiwiariñagta aiwí o nioní tñi xixení mimóníñagí nání ámá xináiwáníñí nímoniro omíñí wiarigíáyí bosoyá síkwí su gwí wíkweaiarígíápa nioní oyá wíkweipaxí meniní. O wayí níseameairíñá

iniigf tñi seameainfámani. Wiyñé Gorixoyá kwýf tñi seameairi wiyñé ríá tñi seameairi enfáriñi.” nuríri

¹² Gorixo ámá nanfyo yeáyf uyimixemeari sifíyo anipá imixiri enfá enagf nání ewayf xwiyfá re urinjnígini, “Omijf yarigfáyf pokf tñi witf aiwá eyeyíromf ero aiwá ná anfyo tiro mamifwí tñi sifíkf tñi ríá ikeáriro yarigfápa Gorixo eni axípi e emfániri witf mamifwí tñi ná tñi eyeyíromf inifje xegf pokf fá nixiriri roni. Aiwá náyf anfyo tiro mamifwí tñi sifíkf tñi ríá supáripxaf mimónifyo ikeáriri enfáriñi.” urinjnígini.

Jisasomí wayf umeainf nánirini.

¹³ Jisaso Jono wayf onimeainiri nání Gariri píropenisfyo dání nibiri iniigf Jodaní rapá tñif e níremori omi wímeáagi aiwí

¹⁴ Jono nurakímíniri nerí re urinjnígini, “Joxi nioní nání o wayf onimeainiri ríbariñini? Oweoí, ‘Joxi wayf onimeaini.’ nimónariní.” uríagi aí

¹⁵ Jisaso re urinjnígini, “Xe wayf oumeaimíniri sifíwí nanei. E neraínayf, Gorixo nioní nání ‘O sifíwí wé rónifyf nñi oení.’ yaiwiariñípi xixení yanfwiit.” uríagi

¹⁶ o Jisasomí wayf umeaiáná o rixa nímiñimeamí peyarfná re ejinigini. Anf pírfyo dání óf ináná kwýf Gorixoyápi xawiówñif níweapiri omi wímeañigini. Omí wímeááná re ejinigini.

¹⁷ Anfnamí dání xwiyfá re rínenapifñigini, “Gf niaiwí ayá tñorini. Amípí o yarifípi nání yayf ninarini.” rínenapifñigini.

4

Obo Jisasomí iwamfó wíwapifñif nánirini.

¹ Kwýf Gorixoyápi Jisasomí níwímeámáná omi Obo iwamfó owíwapifñiri ámá dñif meanf e nání nímera úáná

² o aiwá mifnif níjweari rixa sfá 40 nórímáná ejáná o agwf wiáná

³ iwamfó wíwapifñiro níbiri re urinjnígini, “Joxi ‘Niaiwí Gorixoyáonirini.’ yaiwinariñípi nepa ejánayf, aiwá níri nání ‘Sifá tiyf aiwá oimónini.’ rei.” uríagi aí

⁴ Jisaso re urinjnígini, “Oweoí, wí emíméini. Gorixoyá Bíkwíyo dání ríwamifñ re eánini, ‘Ámá aiwá nánini dñif nímorfnayf wí dñif meapaxf menini. Xwiyfá Gorixo ríñifyf níyoní dñif níkwírorfnayf ayfni dñif meapaxfriñi.’ Ríwamifñ e níriniri eánini.” urinjnígini.

⁵ Obo Jisasomí nímeamí Jerusaremí anf Gorixoyá ayá tñifmíni nání nurí anf Gorixo nání rídiyowá yarigfíwamí ríkwíyo seáyf e nurárárimáná

⁶ re urinjnígini, “Joxi ‘Niaiwí Gorixoyáonirini.’ yaiwinariñípi nepa ejánayf, Gorixoyá Bíkwíyo dání ríwamifñ re níriniri eánifagi nání ‘Gorixo joxi sifíwí sifíyf pírf uykímí inifrixiniri xegf anfajowa awí níroro fá ríxepfri nání urowáriñifoi.’ níriniri eánifagi nání ananí mifni nímwirí xeamoí.” uríagi aí

⁷ Jisaso re urinjnígini, “Xwiyfá joxi mifnif nírori rítpi eánifagi aiwí xwiyfá rítpi eni níriniri eánini, ‘Negí Gorixo nepa ejf neániri epaxorfaniri iwamfó mifwíwapifpaní.’ eni ríñifagi nání nioní wí e emíméini.” urinjnígini.

⁸ Ámí Obo díwf mifnif seáyfmi wiápñimeamí bimí nání nímeamí níyirí anf níni xwifá ríri nírimini ikwíronifyo sifá níwirí xegf amípí ámá níwíñiróná ayá sifá níwirí nímeapaxf wimónarfñípi eni sifá níwirí

⁹ re urinjnígini, “Joxi xwifáyf nípíkínimeeari sifímañwífónif níuríñiri nioní nání yayf seáyfmi nímei. E níánayf, amípí sifá sía tiyf nípíñi siapíñifni.” uráná

¹⁰ Jisaso re urinjnígini, “Setenoxf píñi níñiwiárimí éf uí. Xwiyfá rítpi ‘Ámíná Gorixo nánini xwifáyf nípíkínimearo yayf seáyfmi umero segf amípí ‘Nwifáxini.’ ríñifyf

emí n̄imoro s̄iwí oyá nániní d̄injí ikw̄roro éfr̄ixiní.' r̄in̄inaḡi nání jox̄i n̄ir̄ípa wí em̄iméiní." ur̄aḡi

11 Obo p̄ní niwiár̄imi úáná an̄naj̄í wa n̄ibiro ar̄rá wiḡawixiní.

12 Jisaso ámá wa Jono wayí numeaia war̄ijo nání re rar̄in̄aḡa "Om̄i r̄ixa fá n̄ixero gwí an̄tyo ɻw̄iráráriñí." rar̄in̄aḡa o ar̄á e niwimo Gariri p̄ropenis̄yo nání nur̄i n̄in̄wearíná

13 an̄í Nasareti x̄o xwé iwiaronje p̄ní niwiár̄imi nur̄i an̄í xeḡí yoí Kapaneamíyi r̄in̄in̄yó —An̄í apí ipí Gariri t̄ní ikw̄róniní. Seburano t̄ní Nap̄itaraio t̄ní awaúyá ɻw̄iár̄awé ɻweaaḡeriní. E nání nur̄i ɻweaaḡiniḡiní.

14 Ayí r̄ip̄i nániriní. Gor̄ixoyá xwiyíá wíá rókiamoaḡí Aisaiayoi r̄in̄ijo xwiyíá niwur̄iyir̄i r̄wamíñí re eaáriñír̄iní,

15 "Xwíá Seburanoyá ɻw̄iár̄awé t̄ní Nap̄itaraioyá ɻw̄iár̄awé t̄ní ejíná ɻweaaḡe ipí t̄níñímiñí t̄ní iniiḡí Jodan̄ rapáyo j̄ar̄iwámí dání t̄ní xwíá Gariri imónin̄ímiñí émáyí ɻweaaḡe,

16 ámá oxí apixí e ɻweaaḡáyí nñí Gor̄ixomí mux̄dar̄in̄aḡa nání s̄á yin̄in̄ímiñíñí ɻweaaḡe r̄ixa wíá xwé b̄i ón̄aḡí w̄in̄iḡawixiní. Ayí apaxí mé pear̄in̄aḡa nání ikw̄apiñíñí umeaariñíyo r̄ixa wíá wókimixiní." R̄wamíñí e n̄ir̄in̄ír̄i eán̄íñíp̄i x̄ixení imóniní nání Jisaso wíániníñí imóniníjo e nání nur̄i ɻweaaḡeriní.

Ámá wiepisar̄iñí imónip̄ír̄i nání wir̄imeaemeñí nániriní.

17 O an̄í e nání nur̄i ɻweaé dání wáí re ur̄imen̄iniḡiní, "Gor̄ixo xwioxíyo m̄imeámí n̄iseair̄i pírániñí seamen̄i an̄wí ayo enaḡí nání seḡí wíí yar̄iḡáp̄i r̄w̄ímiñí n̄imamoro san̄in̄í nimóniro ɻweáfr̄ixiní." nur̄imerí

18 ipí Gariri iman̄ípá t̄ní nipur̄iná s̄íjwí w̄in̄in̄iniḡiní. Xiráxogwá waú —Xiráo xeḡí yoí Saimonoriní. O xeḡí yoí ámí b̄i Pitaoriní. Xogwáo Adíruoriní. Agwiaú eḡí om̄in̄í peyí ápear̄iḡíwáú enaḡí nání ubení peyí nání ipíyo mamówárar̄in̄aḡí Jisaso e n̄iwin̄ír̄i

19 re ur̄in̄iniḡiní, "Agwiagwí n̄ix̄d̄ípiyí. Peyí nání yar̄iḡípa ámá nioní n̄ix̄d̄íp̄íráyí ení axíp̄i e wir̄imeap̄ísi nání eaiwápiyim̄iní." ur̄aḡi

20 agwiaú ubení apaxí mé e n̄it̄imí r̄w̄íyo ux̄d̄iḡisixiní.

21 O e dání nur̄iná s̄íjwí w̄in̄in̄iniḡiní. Ámí xiráxogwá waú —Agwiaú Sebediomí xewaxowaúriní. W̄fo Jemisoriní. W̄fo xogwáo Jonoriní. Agwiaú xano t̄ní ewéyo n̄in̄weámáná wiḡí ubení ar̄kín̄in̄aḡí pírániñí yadíriþínar̄in̄aḡa Jisaso e n̄iwin̄ír̄i r̄faiwá "N̄ix̄d̄ípiyí." urána

22 agwiaú ení an̄t̄ni eḡí ewé t̄ní xanomi t̄ní p̄ní niwiár̄imi nayoari númi ux̄d̄iḡisixiní.

Jisaso wáí ur̄imerí s̄imixíyo nañí imixímerí ej̄í nániriní.

23 Jisaso Gariri p̄ropenis̄yo am̄í am̄í nemeríná xeḡí Judayíyá rotú an̄tyo dání uréwap̄iyemerí xwiyíá yayí win̄ipaxíp̄i —Apí Gor̄ixo xwioxíyo m̄imeámí ner̄í pírániñí umen̄wean̄íáp̄i nání r̄in̄in̄íp̄íriní. Apí wáí ur̄imerí ámá pí s̄ímíxí yar̄iḡáyó t̄ní uran̄í x̄ixeḡiní imóniḡáyó t̄ní nañí imixímerí yar̄iná

24 o yar̄in̄íp̄i nání yan̄í niwéa nur̄i Siria p̄ropenis̄yo ɻweaaḡáyí nñí ar̄á niwiár̄iro nání wiḡí ámá s̄imixí x̄ixeḡiní yar̄iḡáyí t̄ní r̄in̄in̄í x̄ixeḡiní winar̄iḡáyí t̄ní ámá im̄ó d̄injí x̄ixeroar̄in̄íyí t̄ní xóxwí yar̄iḡáyí t̄ní en̄í s̄íwimí yáriḡáyí t̄ní o t̄ñí e nání n̄imeámí bána o pírániñí wim̄ixiyar̄in̄aḡí nání

25 ámá oxí apixí obaxí Gariri p̄ropenis̄yo dán̄íyí t̄ní Dekaporisi p̄ropenis̄yo dán̄íyí t̄ní Judia p̄ropenis̄yo dán̄íyí t̄ní wiḡí an̄í xwé Jerusaremí dán̄íyí t̄ní iniiḡí Jodan̄ rapáyo j̄ar̄iwámíñí dán̄íyí t̄ní ep̄royí nero om̄í númi ux̄d̄iḡawixiní.

5

Xwiytá Jisaso díwíyo dání uréwapiyíjípi nánirini.

¹ Jisaso ámá oxí apíxí niaíwí obaxí o tñjí e nání bimiarinagífa níwíníri díwí miñíyo nání niyoari éf niñwearí xegí wiepisaríñíyí xío tñjí e nání bána

² o nuréwapíya nurí re urinjínigini,

³ “Ámá gíyí gíyíne ‘Nioní niñípi apánirini.’ míripa éfáyíne, ‘Ámá arírá oneaípoyí.’ yaiwiariñíyíne, Goríxo xwioxíyo mímeámí niseairí pírániñí seamenjweaníá enagí nání yayí seainípaxíyínerini.

⁴ Ámá gíyí gíyíne, ñwí eaníri yariñíyíne, Goríxo miñí ikiñwí seamíriníá enagí nání yayí seainípaxíyínerini.

⁵ Ámá gíyí gíyíne, fwí mé nírimaxiníro saníñí imónigíyíne, Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí seamenjweaníe dání xwíá nírini segí imóniníá enagí nání yayí seainípaxíyínerini.

⁶ Ámá gíyí gíyíne, aiwá nání agwí seairí iniigí nání seainíri yariñípa ríá mikiró pírániñí yariñíá ayí náníniñí niseaimónirína Goríxo ananí xixení seaiiníá enagí nání yayí seainípaxíyínerini.

⁷ Ámá gíyí gíyíne, ámá wíyo wá wianariñíyíne, Goríxo ení wá seawianiníá enagí nání yayí seainípaxíyínerini.

⁸ Ámá gíyí gíyíne, ámá siñwí anigfe dániraní, segípi úfámi dániraní, diñí ná bini nímoró axípíni yariñíyíne, Goríxo xewaniñjo siwá seaininíá enagí nání yayí seainípaxíyínerini.

⁹ Ámá gíyí gíyíne, ámá miñí inarína nuro piyá wíraríñíyíne, Goríxo ayí nání ‘Gí niaíwítixint.’ ríntíá enagí nání yayí seainípaxíyínerini.

¹⁰ Ámá gíyí gíyíne, wé róniní Goríxo e éfríxíñíri wimónariñípi xídarinagífa nání xeaníñí seaikáriñíyíne, o xwioxíyo mímeámí niseairí pírániñí seamenjweaníá enagí nání yayí seainípaxíyínerini.

¹¹ Ámá gíyí gíyíne, nioní níxídarinagífa nání ikayíwí searíro xeaníñí seaikáriro pí pi xwiytá yapí seaxekwímoró seaiarínyí, yayí seainípaxíyínerini.

¹² Enína wíá rókiamoagíwamí xeaníñí níwikára wagíapa axípi seyíne ení niseakára warínyí, seyíne anínamí nípeyirína Goríxo yayí niseaimorí amípi ayá rímixaríñípi seaiapíñíá enagí nání yayí seainípaxíyínerini.

Saxí tñi wíá tñi nání urinjí nánirini.

¹³ “Saxí aiwáyo nímorí níñíxídróná ámá niyoní ení níwíwapiyíro saxí awí yariñípa axípíñí wimíxífríxint. Saxí awí yariñípi nípurí ríxa uráwíñíñí imóniníjánayí aríre éaná ámi awí imóniníjoi? Oweoí, amípi wí imíxípaxí mimóniníagí nání óf e emí miñíwíró móáná ámá xwíriñíwí osíxayaríñárini. Seyíne nioní seararíñáyo níñíwiaíkirínyí, saxí ríxa uráwíñíñí imóninípi emí moarígíapa Goríxo ení axípi emí e seamonfáriñí.

¹⁴ Seyíne ámá Goríxomí xídiptíríá nání uyíwí nímiñároro wíániníf uyamopífríáriñí. Aní díwí miñíyo ikwíróníñípíñíñí iními mimóní enípi yapi seyíne ení nioní pírániñí níñíxídrónayí, ámá niyoní siñáni e wimónípífríáriñí.

¹⁵ Ámá ramíxí nímiñároro siñí wá nímearo siñí ikwaseaárarárgíámaní. Nímiñároro seáyi e ikwíñíwíyo ñwírárárárgíáriñí. Seáyi e tánayí ámá aníyo iními ñweagífa niyoní wíá wókiaríñíriñí.

¹⁶ Ramíxí seáyi e ikwírárááná ámá niyoní wíá wókiaríñípániní seyíne ení ámá siñwíyo dání wé róniní imóníro ámáyo arírá wíro nerónayí ámá siñwí níseaníro ‘Ayí Goríxomí níxídríro nání ríá yariñoi?’ niyoní wiyo omí seáyi e umepífríáriñí.

Nwí ikaxí níriníri eáninjípi nání riñjí nánirini.

17 Seyíné nioní nání ‘O Gorixoyá nwí ikaxí Moseso níriníri eanípi tíni wírá rókiamoagfáwa níriro eagfápi tíni ení xwíá iwení nání biñfrini.’ mìnaiwipani. Xwíá iwení nání mítbí amípi níriníri eáninjípi síní xíxení imóninína nání biñáriñi.

18 Aga nepa searariñini. Xwíári tíni anjína tíni síní ejánayí nwí ikaxí níriníri eáninjí nípiñi síní xíxení mimónipa ejánayí ná bini onímiápí riñinjí apí aiwi xwíá iweníamani.

19 Ámá gíyí gíyíné nwí ikaxí níriníri eáninjípi bí nání ‘Xwémáni. Xwíyfá nímeariþpaxímani.’ níyaiwiro ogámí nero ámá wí ení axípi ogámí epíri nání níwíapíyiríñayí, Gorixo xwioxíyo mímeámí nerí seameñweanfíná e yarigfáyí nání ‘Siyikwípiáninjí imónigfáyírini.’ rípírífáriñi. Gíyí gíyíné nwí ikaxí níriníri eáninjípi xíxení axípi nero ámá wí ení axípi epíri nání níwíapíyiríñayí, Gorixo xwioxíyo mímeámí nerí pírániñí seameñweanfíná e yarigfáyí nání ‘Ámá xwé mamadírixáninjí imónigfáyírini.’ rípírífáriñi.

20 ‘Seyíné Parisiowa tíni nwí ikaxí eáninjípi mewegfáwa tíni “None nwí ikaxí eáninjípimi níxfidírane e neríñayí wé róninjí yariñwini.” yaiwinarigfápi mímúropa neríñayí, Gorixo xwioxíyo mímeámí níseairí seameñweanfíe wí nwéapfríamani.’ searariñini.

Wikí wónarigfá nání uréwapíyijí nánirini.

21 ‘Ejíná Moseso segí seártawéyo nwí ikaxí nuríríná ‘Níwiápfnímeari ámá mípíkipani. Ámá gíyí e neríñayí xwírixí seamepfríáriñi.’ urinjípi seyíné rixa arfá níwiro njífá imóninjo.

22 Ayí nañí nerí aiwi agwi nioní ámí bí nípíkwini nañí seayí e nimixíri re searariñini, ‘Ámá gíyí xegí ámá imónigfá wo nání wikí níwóniri míxí nurírínayí anjí e dání xwírixí mepríáriñi. Gíyí xegí ámá imónigfá womí “Díñí mayí roxiñi.” nurírínayí opisí anjíyo dání xwírixí mepríáriñi. Gíyí xegí ámá imónigfá womí “Majímajfá ikáriñaríñí roxiñi.” nurírínayí xewaníjo xwíyfá nímeáriníri ríá aninjí wearinjíyo ikeáráriþpírífáriñi.’ searariñini.

23 Ayinání Gorixo nání aiwá peaxí tímíníri nerína díñí re sináná ‘Gí ámá imónigfáyí wo síní xwíyfá nímeariþpaxí imóninjí.’ díñí e sinánayí

24 aiwá peaxí tarigíe mítáñinjí e nítími nurí omí xámí piyíá níwírínimáná ámí ríwíyo dání níbiri díxí aiwá peaxí tíriñi.

25 Seyíné woxí ámá wo tíni xwíyfá meariníþpaxí imóninjánayí xwírixíyo ríwáríniní nání síní óf e o tíni nuríná anjíni piyíá wíríniríñi. E mepa neríñayí, o xwírixíyo ríwáráná gapímaní xwírixí meariñjo e dání porisowa tíñí e ríwáráná awa gwí anjíyo ríwáriþpírífáriñi.

26 Aga nepa re searariñini, ‘Joxí fwí ejíyí nání nígwí fwí ejípi tíni xíxení níroari mítwipa neríñayí, aninjí e nweañáná wí píni níriwiáriro ríwáramopaxí mimóninjí.’ searariñini.

Iwí inarigfápi nání uréwapíyijí nánirini.

27 ‘Ejíná Moseso segí seártawéyo nwí ikaxí nuríríná ríwamíñí nearí ‘Meánigfípagwí ámá wí tíni fwí minípani.’ nuríri eanípi seyíné arfá níwiro njífá imóninjo.

28 Ayí nañí nerí aiwi agwi ámí bí nípíkwini nañí seayí e nimixíri re searariñini, ‘Ámá níni gíyí gíyí apíxí wími “Nioní í tíni fwí inípaxonírini.” yaiwimíníri nání sínwí fwí níwíríníñayí, o rixa díñí tíni fwí inaríñi.’ searariñini.’ urinjínigini.

29 O ámá ayí díñí oeyíróníþpoyiníri re urinjínigini, ‘Segí sínwí wíyíji ‘Iwí apí ei.’ ríránayí sínwí e rírífíyi níyori emí moríñi. E ninírónayí ríñinjí xwé níseainírínjí aiwi Gorixo ríá aninjí wearinjíyo seaikaáráná ríñinjí seainímíníri

enjépfnijé seaininfámaní. Sínjwí wiyini anipá nimónirfnayí ayí nañí menjagí aiwi joxí síní sínjí urfá enagí nání ayí ananiriní.

³⁰ Díxfí wé onamíñú tñí fwí nání feapá sinánayí ‘Goríxo gí wará níriri ríá anijí wearíñgyo nikaárínginí.’ niyaiwirí wéú níwákwíñiri emí morfíñi. E ninirfnayí rfnijí xwé nísiníri aiwi rfnijí Goríxo ríá anijí wearíñgyo sikeaáráná sinimíñiri enjépfnijé sininfámaní. Wé wúní níwákwíñiri rfnayí ayí nañí menjagí aiwi joxí síní sínjí urfá enagí nání ayí ananiriní.

Apixí emí moarigfápi nání uréwapiyijé nániriní.

³¹ “Enjíná Moseso ñwfí ikaxí níriri ríwamíñí re eanjinigintí, ‘Ámá go go xegí xiepími “Emí omómintí.” niyaiwirfnayí ámá nñíti “O apíxímí rixa emí monoí.” yaiwipíri nání payí wína nimixíri mñíti wiowáríwínginí.’ Moseso ríwamíñí nañí e níriri eanjí aiwi

³² agwí nioní ámí bi nípíkwíni nañí seayí e nimixíri re seararinjintí, ‘Go go xegí xiepí xámí meaní ámá wo tñí fwí bi minarfná emí nímorfnayí í ámá womí nímeániri aí xámí nímeari emí monoyá dñjíyo dání fwí inarínji. Go go apíxí wa nímearo emí mogfími nímearfíayí ayí ení tñí fwí inarínji.’ seararinjintí.

Sínjá tñjí e dáníñijé rarigfápi nání uréwapiyijé nániriní.

³³ “Enjíná Moseso segí seáríawéyo ñwfí ikaxí nuríríná ríwamíñí rípi nearí re urinjintí, ‘Seyñé woxí woxí sínjáyo árixá níwirí “Sínjá ro ñweanje dání rírarínji.” nuríríná yapí bi murípaní. E nuríríná Goríxoyá sínjwíyo dání axípi éfríxintí.’ Ríwamíñí e nurírí eanjípi seyñé arfá níwiro níjíá nimóniri aiwi

³⁴⁻³⁵ agwí nioní ámí bi nípíkwíni nañí seayí e nimixíri re seararinjintí, ‘Xwíyíá bi níríríná sínjá tñjí e dání míripa éfríxintí. Añína ayí Goríxoyá íkwianjwí éf ñweani nání imóníngagí nání e dání xwíyíá “E rírarínji.” míripa éfríxintí. Xwfári ení ayí Goríxoyá síkwí tñí xwírínwí nosaxíri ñweanjíri enagí nání xwfá ríri enje dání xwíyíá “E rírarínji.” míripa éfríxintí. Jerusaremí ayí añí mítíxí inayí Goríxoyá enagí nání añí apimi dání ení murípa éfríxintí.

³⁶ Díxfí dñjíyo dání díá wíyi pípító oñí werí apíá weñí werí epaxí mimóníngagí nání “Gí mítíjí ríyimí dání rírarínji.” wí murípa éfríxintí.

³⁷ Pfné nuríríná sa “Oyi.” uríri “Oweoi.” uríri xíxení éfríxintí. Wíni níra nuri “Sínjá tí tñjí e dání rírarínji.” nurírínayí, rixa Oboyá dñjíyo dání yariñoí.’ seararinjintí.

Xixe eánarigfápi nání uríñí nániriní.

³⁸ “Enjíná Moseso segí seáríawéyo ñwfí ikaxí nuríríná ríwamíñí nearí re urinjípi, ‘Ámá wa seyñéyá womí sínjwí píri seauyíkíáná seyñé ení wayá womí sínjwí píri uyíkiríñi. Wa seyñéyá womí maní píri seayíreááná seyñé ení wayá womí píri uyíreáñi.’ nurírí eanjípi seyñé arfá níwiro níjíá imóníñoí.

³⁹ Ayí nañí nerí aiwi agwí nioní ámí bi nípíkwíni nañí seayí e nimixíri re seararinjintí, ‘Mítí seyñé seaíáná seyñé xíxe mítíwípaní. Ámá wo marípiñwíyo iwaní reááná xíomí ení meá ámí bi tñí reámíñiri yaríná xe oneaníri marípiñwí mítáni wimixíríní.

⁴⁰ Ámá wo xwíríxí nírimerí díxfí sorfá rírapimíñiri yaríná xfo xe onírápíñiri sínjwí níwíñiri iyíá nípání méú ení mñíti wiríñi.

⁴¹ Porisí woraní, gapímaní woraní, “Nígwí nání marfá, joxí sañí nínrápíri nígí sañí rípi nímeámi añí apimi nání nuií.” rírána “Nígwí meámi imorí nímeámi umíñiréñi?” mítíyaiwípaní. Añí xfo rírífípmí nírémoreí aiwi “Ámí añí bimí nání ananí nímeámi oruimíñi.” urírífíñi.

⁴² Ámá wo amípí nání xegí dñjí níyaiwirí ríxíñí rírífípíyí sa mñíti wiríñi. Ámá wo “Amípí wí nioníyá ríwéná siapímáa nání joxiyá niapeí.” rírána “Meníñi.” murípaní. Sa mñíti wiríñi.’ seararinjintí.

“Xejwí imónigfáyí nání dínjí sípí seaíwiniqini.” uréwapiyinjí nánirini.

43 “Ejíná Moseso segí seáríawéyo ñwf ikaxí nuríríná ríwamíñj nearí re uríñjípi, ‘Ámá díxíoyí dínjí sípí síwiniqini.’ nuríri eanípi seyfné arfá níwiro níjáfá imóníjoí. Xwíyfá rípi, segí ámináowa rígíapí ‘Xepíxepá rónigfáyí tñi wiwikí tñi inírfini.’ rígíapí ení seyfné ríxa níjáfá imóníjoí.

44 Ayí e nerí aiwí nioní amí bi nípíkwíni nañf seáyí e nímixíri re searariñini, ‘Díxí xepíxepá rónigfáyí nání dínjí sípí síwiniqini. Ámá xeaníñjí seaikárarígíáyo nañf wí owímeaníri Goríxomí ríxiñjí urírfini.

45 Seyfné e nerínayí, nepa niaíwí segí ápo Goríxoyá niaíwíyínéníñjí imóníjoí.’ searariñini. Ayí rípi nání searariñini. Xewaníñoyá dínjí tñi amá sípí ayo tñi nañf ayo tñi sogwí wanariñfrini. Iníá ení oyá dínjí tñi wé rónigfá ayo tñi wé mírónigfá ayo tñi eaariñfrini. O ‘Ámá sípí ayo aiwí iniá wearí sogwí waníri mepa oení.’ yaiwiariñjímaní. Seyfné o xegí niaíwíyíné eñagí nání amá segíyo tñi xepíxepá rónigfáyo tñi aiwí Goríxo yariñípa axípi wéyo meríñi.

46 Seyfné amá dínjí sítí seayigfáyoní dínjí sípí níwirónayí, ‘Nene e yariñagwí nání Goríxo yayí níneairí amípí ayá tñíjí bi neaiapíñfáriñi.’ ríyaiwiariñjoí? Oweoi! Ámá takisí nání nígwí nínearápiríñá xíxení mínearápí bi fwí nearáparígíáwa axípi dínjí sítí uyigfáyoní dínjí sípí níwiro nání ‘Goríxo amípí ayá tñíjí bi mìní wintáriñi.’ yaiwiariñjíwáraní? Oweoi!

47 Ámá díxíyoní óf e sítíjwí níwíñiri yayí níwirónayí, ‘Ámá wí yariñáyí tñi xíxení mimóní móroaríñwíni.’ ríyaiwinaríñjoí? Oweoi! Ámá Goríxomí míxfidípa yariñáyí aí axípi seyfné yariñápa ení e yariñagfá nání e míyaiwipani.

48 Ayíñáni segí séno, anínamí ñweaño wé róníñjí nimóníri amá nañf ayo tñi sípí ayo tñi aí dínjí sípí níwirí nañf wiariñípa seyfné ení axípi e wiríñi.

6

Arírá níwiríná epaxípi nání uréwapiyinjí nánirini.

1 “Seyfné ‘Nañf owíimíni.’ níyaiwiríná amá sítíjwí níseaníro weyí seamepíri nání wigí sítíjwí anígíe dání míwipani. Seyfné e nerónayí, séno, anínamí ñweaño ríwéná ayá tñíjí wí seaiapíñfámaní.

2 Ayíñáni ‘Uyípeayíyo arírá níwirí rípi mìní owimíni.’ níyaiwirónayí, amá sípí erí nañf erí yariñáyí amá sítíjwí nínaníro weyí onímépoyíñiri wigí amá womí ‘Pékákí níra xámí nímeatí.’ nuríri óf eraní, rotú aníyoraní, yariñápa mepa éfríxiñi. Nioní nepa searariñini. Ámá weyí numeríñayí ayí wigí wimónariñípi ríxa meaariñagfá nání ríwéná Goríxo ayá tñíjí bi wimíñiri eñípi meapíñfámaní.

3-4 ‘Uyípeayíyo arírá níwirí rípi mìní owimíni.’ níyaiwirónayí, wé núkaúní tñi míwipani. Ná wúni tñi íními ikwísofríxiñi. Íními e níwirónayí, ápo Goríxo sítíjwí níseaníri ríwéná yayí níseairí amípí ayá tñíjípi xfo seaiapíñiñiri yariñípi ananí níseaiapíñfáriñi.

Goríxomí ríxiñjí nuríríná urípaxípi nání uréwapiyinjí nánirini.

5 “Seyfné rípi ení Goríxomí xwíyfá rírimí níwiríná amá sípí ríri nañf ríri yariñáyí amá sítíjwí nínaníro weyí onímépoyíñiri ge ge amá obaxí tñíjí e rotú aníyoraní, óf osísgwíyoraní, éf nírororo Goríxomí xwíyfá rírimí wiariñápa mepa éfríxiñi. Nioní nepa searariñini. E yaríñá amá sítíjwí níwíñiro weyí numeríñayí ayí wigí wimónariñípi ríxa meaariñagfá nání ríwéná Goríxo ayá tñíjí bi wimíñiri eñípi meapíñfámaní.

⁶ Seyíné Gorixomí xwiyáá rírimí níwiríná re éfríxini. Díxí aníyo íními nípáwiri ówanjí níyárimáná díxí ápomi íními dání rírimí wiríni. Seyíné íními dání nerfnayí, Gorixo sínwí niseaníri ríwéná amípí ayá tñjí xfo seaiapinápí anani niseaiapiníráni.

⁷ Gorixomí xwiyáá rírimí níwiríná ámá Gorixo nání majfáyí omí xwiyáá rírimí níwiríná ayá wí níra nuro ‘Nene e nerfnayí, Gorixo ará neainíjoí.’ níyaiwiro yarigfápa mepa éfríxini.

⁸ Seyíné amípí wí nání díwí nikeamóniro síní segí séno Gorixomí yaríñí mítwipa ejáná o rixa xámí níjíá imóníjagí nání Gorixo nání majfáyí yaríñí ayá wí níwia nuróná yarigfápa mepa éfríxini.

⁹ Gorixomí xwiyáá rírimí níwiríná re urífríxini, ‘Negí ápoxití, anínamí nweanjoxiní, “Ámá níntí joxintí níwíáoxí enagí nání wéyo orímépoyí.” neaimónariní.

¹⁰ “Joxí xwioxíyo mítmeámí níneairí neameñwearíá nání oimóniní.” neaimónariní. Anínamí amípí joxí “E oépoyí.” simónarinípí nání yarigfápa nene “Xwíá rírimí ení axípí e oyaneyí.” neaimónariní.

¹¹ Agwí sítá ríyi aiwá naní nání neaiapeí.

¹² Ámá nene fwí neaífáyo yokwarimí wíiaríñwápa joxí ení nene yokwarimí neaiii.

¹³ Ámá wí ení eánigfáráníri iwamtó owíwapíyípoyiníri sínwí mítneanípaní. Obo mítmíwiaíkí neainíginíri awí neameñweáiríxini. [Xwioxíyo mítmeámí níneairí pírániñí neameñweapaxoxí imóníri ení sítí eánipaxoxí imóníri ikfínpaxoxí imóníri enoxí, íníná ayí joxintí enagí nání raríñini. “E e imóníwíñigíni.” neaimónariní.] Gorixomí ríxiñí nuriríná e urífríxini.

¹⁴ Seyíné ámá wí fwí seaífáyo yokwarimí wiíánayí, séno Gorixo, anínamí nweanjo seyínéyá ení yokwarimí niseaiiníjot.

¹⁵ E nerí aí fwí seaífáyo yokwarimí mítwipa éánayí, segí séno ení seyínéyá yokwarimí seainímeníjot.

Aiwá níwíá níjwíráriníríná epaxípí nání uréwapíyijí nánírini.

¹⁶ “Seyíné aiwá níwíá níjwíráriníríná ámá sítí ero nañí ero yarigfáyí sítí níyímiró yarigfápa mepa éfríxini. Ayí ámá sínwí níraníro sítímaní siyó xeñáná ayí re yaiwipírí ‘O aiwá níwíá níjwíráriníjoríni?’ oyaiwípoyiníri emearígíápa mepa éfríxini. Nioní nepa re seararíñini, ‘Ayí ámá weyí onímépoyiníri e nero wigí wimónarinípí rixa ámá weyí uméagfa nání ayá tñjí ríwéná wimíñiri enípí wí meapífríamaní.’ seararíñini.

¹⁷⁻¹⁸ Seyíné aiwá níwíá níjwíráriníríná ámá ‘O aiwá níwíá mítweanjoríni.’ yaiwipírí nání díá komixí níniro sítímaníyo wayí níróníro éfríxini. Seyíné yumíí e nerfnayí, segí séno Gorixo sínwí niseaníri ríwéná yayí niseairí ayá tñjípí bí mítí niseaiapiníráni.

Amípí ayá tñjípí anínamí otípoyiníri uréwapíyijí nánírini.

¹⁹ “Xwíá tñyo amípí ayá rímitxaríñípí wí ípíkwíyí xwíráá ikíixerí wí nígiyí kirí wí ríweaxwí imóníro níkwíri nípáwiro fwí mearo epaxí enagí nání wíni wíni nání díñí nímoró nímeayiro mítípa éfríxini.

²⁰ Seyíné Gorixoyá sínwíyo dání wé róníñí nimóníro yumíí ámáyo arírá níwirínayí ayí seyíné amípí ayá tñjípí anínamí awí eámeámíñíjí yáráriñoi. E ípíkwíyí wí xwíráá ikíixerí nígiyí kirí ríweaxwí imóníro níkwíro nípáwiro fwí mearo epaxí mimóniní.

²¹ Segí amípí nañí ayá rímitxaríñípí xwíá tñyo weñánayí ayí xwíá tñyo nání díñí mopífríárini. Anínamí weñánayí ayí e nání díñí mopífríárini.

“Sínwí uyfwíñíñí imóniní.” uréwapíyijí nánírini.

²² “Segí sínwí ayí uyfwíñíñí imóniní. Sínwí tñni pírániñí naníro wé róníñí nerónayí díñí nañí aumaúmí níniro segí xwioxíyo wíáníñí seaókiaríni.

23 E nerí aí segí siñwíyo dání fwí nání nanírónáyí segí díñjí xwioxíyo sítáñijí yimixárinariñoi. Díxí xwioxíyo wítáñijí óníñjípi stá níyimixirónáyí ayí aga stá xáiwñíñjí yimixárinariñoi.

Aiwá tñi aikí tñi nání ududí winariñjí nání uréwapíyijí nánirini.

24 “Ámá wo ámá waúyá xítáñijí nimóniri omíñjí wiipaxí meníñi. E nerfnáyí wítomí díñjí sítáñjí nuyirí wítomí díñjí peá nímorí nerí wítomí píráñijí ayá tñi níxídirí wítomí peayí níwianíri eníñoi. Seyíné nígwíyíá omíñjí wíiaríñjíñjí nimóniro ‘Nígwí wí mítimúropa oení.’ níyaiwirónáyí, Gorixoyá omíñjí wíiaríñjí woxñíñjí imónipaxí meníñi.

25 Nioní re searariñoi, ‘“Aríge píráñijí nweaníréwini?” mirípa nero aiwá tñi iniigí tñi nípíri nání ududí mepa ero iyíá aikí amípí waráyo yínipíri nání ududí mepa ero éfríxini.’ searariñoi. Ayí rípi nání searariñoi. Segí díñjí jíayí aiwá nání moarígáyo seayí e imóniri wará jíayí ení aikí yínarígáyo seayí e imóniri enagí nání searariñoi.

26 Seyíné iní nání díñjí mópoyí. Iní aiwá iwtá uríri aiwá mirí aňfyo awí eámeámí yáríri mepa yarígáyo aiwí segí séno Gorixo, aňfnamí nweanjo nímerí aiwá mítí wíiaríñjíni. Seyíné ‘Inowa neamúroñoi.’ ríyaiwíariñoi? Oweoi.

27 Seyíné woxí, ‘Sepiá ámí bí oimónimíñi.’ níyaiwirí ududí éoxí sepiá ámí bí imónariñjíraní? Oweoi.

28 Seyíné apí aí wí mepaxí imóníñagá nání aikí nání pí nání ududí yaríñoi? Ará adowayí amíyo enína nání díñjí mópoyí. Aníñjí miní iyíá óf earí aikí yirí yaríñjíraní? Oweoi.

29 E nerí aí nioní re searariñoi, ‘Eníná negí mixí ináyí Soromono nikfníri okiyá níñisáná adowayí apí tñi xíxení mimóníñigíni.’ searariñoi.

30 Gorixo adowayí tñi aráyo —Ará agwi eníyo ananí níyoaro stá wíyimí ríá ikeáripíráriñi.” uríñjíñigíni. Wiepisariñýí “Gorixo ará nání ayá sítí muroaríni.” oyaiwípoyíñíri Jisaso e nuríri re uríñjíñigíni, “Oxí apíxíyíne, Gorixomí díñjí onímiápí ikwíroarígáyíne Gorixo adowayí tñi aráyo okiyáñjíñagí nání soyíné ení aňipaxí aikí e seayíñjíraní.

31 Aiwá tñi iniigí tñi pí naníréwíñíri ududí mepaní. Aikí ení pí yínaníréwíñíri ududí mepaní.

32 Émáyí, ámá Gorixo nání majfáyí apí nípíñi nání aníñjí miní nero meaaníro yarígáriñi. E nerí aí segí séno, aňfnamí nweanjo seyíné apí nípíñi nání seainarína o ríxa níjíá imóníñagí nání seyíné axípi e mepa éfríxini.

33 Amípí apí meámíñíri nání mepa erí ‘Wé róníñjí Gorixo yaríñjípi nioní oimónimíñi.’ níyaiwirí erí Gorixo xwioxíyo mítameámí níneairí neameñweaníe páwiri nání amípí xfo wimónaríñjípi erí nerfnáyí, Gorixo ananí apí nípíñi nísiinfáriñi.

34 Ayínáni ‘Wítáñá aikí pí yínirane aiwá pí nírane yaníwáriñi?’ níyaiwiro ududí mepaní. E nerfná ududí stá wíyimí epífríyí tñi nawíñi axínáni níkumixíro ayá wí ududí yaríñoi.

7

Píne meararígá nání uréwapíyijí nánirini.

1 “Gorixo seyíné ení xwíyíá seamearíñigíñíri ámá wíyo xwíyíá mumearípa éfríxini.

2 Seyíné ámá wíyo xwíyíá umeararígápa Gorixo ení xwíyíá seamearíñáriñi. Seyíné ríá tñjí numearíñáyí, Gorixo ení ríá tñjí seamearíñáriñi.

3 Seyíné ‘fwí amípí e mepaní.’ urígápími dání Gorixo apími dání xwírixí sea-mentáriñi. Joxiyá fwí yaríñjípi sítewíyo írtóníñjí weñagí aiwí mítsekínaríñagíñjí díxí ámá imóníñjí wo fwí onímiápí yaríñjípi sítikwíñíñjí nweañagí pí nání wínaríñáriñi?

4 Íkfá írfó dixf sijwýo wenjáná dixf ámá imóniñf woyá sijwýo siyikwf nweanjagf níwíniro aríre ‘Orímeámíni.’ uraríñfriní.

5 Joxi nanf eri siph eri yariñoxini, joxiyá eni írfó urí wenípi xamí emi nimamónimáná sijwft pírániñf níwínirí oyá sijwýo wenípi eni ananí emi umamoríñni.

6 “Segí memiá odipí xwíriñwí osaxipfríxinírí odipí yariñe xwíá e mitarigfápa xwíyfá nanf Goríxoyá eni ámá ‘Ayí pí pínerfaní?’ yaiwiariigfáyí arfá níwirí aí ríwíminí mamopfríxinírí muripa éfríxini. Síwí síwí nearopfríxinírí amipí nanf mìní miwiarigfápa xwíyfá Goríxoyá ámá arfá miwífáyí xeaníñf seaiapfríxinírí muripa éfríxini.

Goríxomí ríxiñf urífríxinírí uréwapíyif nániriní.

7 “Seyfne Goríxomí yariñf níwiro segí seaimónariñfpi nání ríxiñf uráná o ananí mìní seaiapinífriní. Ríxiñf nurirí amipí wí o tñf e dání píánif nerfná ananí meapfrífriní. Ríxiñf nurirí wáf e nírománá wakwf óránánif éaná Goríxo ananí arfá nísirí anf ówanjñif seafkwiinfáriní.

8 Ayí rípi nání seararíñini. Ámá nñf gíyí gíyí yariñf níwirí wigí wimónariñfpi nání Goríxomí ríxiñf nuriríñayí ananí meaarigfáriní. Yariñf níwirí Goríxo tñf e dání píánif nerfnayí ananí meaarigfáriní. Yariñf níwirí Goríxoyá wáf e éf nírománá wakwf óránánif éaná o ananí anf ówanjñif wíkwíiaríñfriní. Ayináni ananí Goríxomí yariñf wiayífríxini.

9 Seyfne re éf níwíxapigfáyfne woxi dixf iwo aiwá nání ríxiñf rírána xejwf sifjá renfíyí nímeari umeaiariñfraní? Oweo!

10 Difxf iwo peyí nání ríxiñf rírána sidirí renfí nímeari umeaiariñfraní? Ayí eni ananímaní.

11 Seyfne fwí néra warigfáyfne aiwí segí niaíwf ríxiñf searáná amipí awiaxfyí mìní wiariigfáriní. E nerí aí segí séno, anfnamí nweanjoyí anfapaxfriní. Gíyí gíyí ríxiñf uráná amipí nanfpi ananí mìní winigint.

12 Seyfne ‘Ámá e oneaiípoyí.’ níyaiwiríñayí, seyfne ayo eni axípi e wiiríñni. Nwf ikaxf Moseso níriri eanípi tñf xwíyfá wfá rókiamoagfáwa níriro eagíápí tñf apí e ríñfagf nání raríñini.

Iwí inifýau nání uréwapíyif nániriní.

13-14 “Iwí onigf inifýikwínimí páwianiro éfríxini. Ayí rípi nání seararíñini. Iwí ríwéná Goríxo xeaníñf winfa nání inifýi óf xwé inifagf nání ámá obaxf Goríxo nání difñf mímó ayimí nípawiro wigí difñf tñf néra waríñoi. Ayináni seyfne óf Goríxo ríwéná difñf anifñf inína nweapírifa nání seaiapinífa nání onigf inifýikwínimí páwipfrí nání anifñf miní o ríñfípmí níxfdiro éfríxini.

“Ámá íkfánif imóniñoi.” uréwapíyif nániriní.

15 “Mimóní wfá rókiamoarigfáwa wigí difñf inifmínif sifí sayí sif roaríñf yapí nimónimáná aiwí seyfne tñamíni níbiríñá siphisipí yapíñif awayini yariigfápa nimónimí seaímeapfrífriní. Ayináni siwf tñf eríñni.

16 Seyfne íkfá nanf wéfna níwínirína ‘Ana nanfíñariní.’ ríro siph wéfna níwínirína ‘Ana siphíñariní.’ ríro yariigfápa siph imóniñf mimóní wfá rókiamoarigfáwa yariigfápi níwínirína ‘Yapí ríneaiwapiyaríñoi? Nepa Goríxoyáowamani.’ yaiwífríxini. Ámá yapí seyfne seaíwapiyaniro bífayí ekiríkwíñif imóniñoi. Wainí sogwf ekiríkwíyo darigfáraní? Oweo! Íkfá pikf sogwf ejwíxfyo darigfáraní? Oweo!

17 Rípi eni axípiríñi. Íkfá nanfyí sogwf nanf wearíñfriní. Siphíyí sogwf siphí wearíñfriní.

18 Íkfá nanfyí sogwf siphí wepaxf mimóniñi. Siphíyí sogwf nanf wepaxf mimóniñi.

19 Íkfá níni sogwí nañí miwéfyí nídi káríro rírá ikeárarigfáriñi.

20 Ayínání seyíné íkfá sogwíyo níwíñirína niñíá imónarigfápa sítí imóniñí mimóní wífa rókiamoarigfáwa yarigfápi níwíñirína ‘Gorixoyáowamani.’ yaiwífríxíni.

Gorixo “Joxi nání nioní majfáriñi.” uriniginiři uréwapiyinjí nániríni.

21 “‘Ámá Jisasomí “Ámináoxíni, Ámináoxíni” urarigfá níni xegí xano, anjínamí nweaño xwioxíyo mítmeámí nerí pírániñí umeñweaníe páwipfríráriñi.’ mítayiwipani. Ámá xfo wimónariñípi xídarigfá gíyí gíyí, ayíní nípáwiro nweapfríráriñi.

22 Síá Gorixo ámá níyoní mí ómómximí enfáyimi ámá obaxí re nírayipfríráriñi, ‘Ámináoxíni, Ámináoxíni, nene yoí joxiyáyo dání xwíyíá wífa rókiamoagwáríni.’ níñiríro ‘Yoí joxiyáyo dání imfó mítí umáinowáragwáríni.’ níñiríro ‘Yoí joxiyáyo dání emítí obaxí wíwapiyagwáríni.’ níñiríro epfrírá eñagi aiwí

23 ámá níyfyá sítawí anigfe dání re urimfáriñi, ‘Seyíné nání nioní niñíá wí mimóniñíni. Ríkikiríó yarigfáyíne nioní píni níñiwiáriñi úpoyí.’ urimfáriñi.

Anjí mirarigfíwaú nání uréwapiyinjí nániríni.

24 Ámá gíyí gíyí nioniyá xwíyíá rípí aríá níñirí xíxení e níñixídírfnáyí ayí ámá sítá anjí nímiríríná díñí pírániñí neñwíperi xwfá nímerí sítá piará íními yapiníñínamí dání sítá piará anjí miriníapí e dání níkikíróa níyapíri miraríñóniñí imóniñoi.

25 Iniá earí iniigí waxí xwé weapíri ríwípí erí nerí aiwí aniwá sítá íními yapiníñínamí dání níkikíróga yapiníñagí nání mítkwierómioajinigini.

26 Ámá gíyí gíyí xwíyíá nioní raríñápí aríá níñiro aí xíxení mepa nerfnáyí ayí ámá sítá anjí nímiríríná majfímajfá nikáríñíri iníkíyo seáyi e dání sítá níkikíróa níyapíri miraríñóniñí imóniñoi.

27 Iniá earí iniigí waxí weapíri ríwípí erí yarfná aniwá níkwierónowiri ríwí níra piéronjínigini.” Jisaso e nuríri

28-29 xwíyíá apí nípíni ríxa níra nútsáná ejáná ámá e epfróyí egfáyí o níwí ikaxí eáníñípi mewegfáwa uréwapiyarigfápa muréwapiyí néní tñjóniñí uréwapiyaríñagí nání ududí néra ugáfawixíni.

8

Peyiyí imóniñí womí nañí imixiñí nániríni.

1 Jisaso nuréwapiyítsáná díwí mítígyo dání weaparína oxí apíxí niaíwí obaxí númi weaparína re ejinigini.

2 Ámá peyiyí imóniñí wo níbíri níwímeari mítígyo dání weaparína oxí apíxí niaíwí obaxí númi weaparína re ejinigini.

3 Jisaso wé feapá níwírí seáyi e níwikwiári “Joxi nañí oimóniñí.” nimónaríni. Ríxa nañí imóneti.” uráná re ejinigini. Peyiyí imóniño nañí imónítagí

4 Jisaso re urinigini, “Joxi nioní nañí simixfáyí nání amíná nuri ámáyo áwaní murípaní.” nuríri ámá o Moseso ejíná níwí ikaxí ragípi mé ámáyo xewaníjo áwaní nura emeníñíri e nuríri ámí re urinigini, “Amíná apaxípáníñí imónigfáwa tñjí e nání nuri womí sítawí níwiníri nañwí rídiyowá nání negí aríó Moseso ejíná sekaxí nearagfí bí mítí wírixíni. Gorixo nání rídiyowá siáriji joxi nañí imónítpí nání áwaní ríri oeníri mítí wírixíni.” urowáriñíngini.

Porisí woyáyí womí nañí imixiñí nániríni.

5 O anjí yoí Kapaneamíyo rémóáná wauyí porisí áminá imóniñí wo níwímeari wauní ríxiñí nuríri

⁶ re urinjinigini, “Ámináoxini, gí inókínijf nimónirí omijf niiarijo ejf nñi siwimf nerí niwerí rñinijf xwé winarint. Ananí naanjf imixiréini?” urtagi

⁷ Jisaso re urinjinigini, “Ananirini. Nioní nurí naanjf imiximíni.” urtagi aí

⁸ porisf áminá imónijo re niyaiwir “Porisf wa nioní inimí nurñinijpa simixfyf eni Jisasomí inimí wurñinij. ” niyaiwir re urinjinigini, “Ámináoxini, nioní amá wé rónijf joxi tñi xixen mimóninjagi nánj joxi gí anfyo fwiapipaxf mimóninj. E nerí aí joxi re dánj ‘O naanjf oimóninj.’ ráná gí omijf niiarijo naanjf imóninjhoi.

⁹ Ayf rípi nánj seararinjini. Nioní eni amá omijf ‘Ayf ayf ei.’ nírarigfawamí inimí wurñinjini. Nioní eni porisf wa inimí nurñinjhoi. Womí ‘Joxi anf uí.’ uráná sa ananí arfá nñnirí warinjfrini. Womí ‘Beí.’ uráná sa xixen barinjfrini. Gí inókínijf niiarijñf womí ‘E ei.’ uráná xixen yarijfrini.” urtagi

¹⁰ Jisaso arfá e niwiri nánj ududí nerí amá xíomi númi warigfáyo níkínimónirí re urinjinigini, “Isíreriyfne woxi amá ro dñf seayi e nñikwfrori yarijñpa xixen e dñf mñnikwroarinjagi sñjwí raninjári.

¹¹ Nioní re seararinjini, ‘Amá Gorixo xegfyf xwioxfyo mímeámí nerí pírániñf umenjweañáná émá obaxf sogwf fwiaparinjminí ñweagfáyf tñi sogwf wearinjminí ñweagfáyf tñi nñbíro segí arfowa Ebírfamo tñi Aisako tñi Jekopo tñi nawini ani nñwearo aiwá nípfríarini.

¹² E nerí aí Isíreriyfne, Gorixo anipaxf xwioxfyo mímeámí niseair seamenjweapaxfyfne Gorixo menjweanfe dánj sfá yinijfmi seamoáianá e dánj mimenjwí ayikwf mísearinjá enagj nánj ñwf earo manjf sñwf ríkwíniro epfríarini. seararinjini.” nuriri

¹³ wauyf porisf áminá imóninjomi re urinjinigini, “Dixf anf uí. Joxi ‘O e epaxorini.’ nñniaiwir dñf níkwroarinjipi xixen rixa oimóninj.” urowáráná axiná xegf omijf wiiarijño rixa naanjf imóninjigini.

Pitaomi xineagwími naanjf imixijf nánirini.

¹⁴ Jisaso Pitaoyá anfyo nípáwirfná wenijf éfyf wñinjñigini. Pitaomi xineagwí wará ríá pírf wiarijagf íkwiajwíyo sá riyi weñagj niwñnirí

¹⁵ wé seayi e ikwiáráná re ejñigini. Ríá pírf pñi wiáráná níwiápñimeari Jisasomí aiwá níxeri wñjñigini.

¹⁶ Rixa sogwf wéaná amá e dñjyf wigf amá imító dñf xixeroarifyf obaxf o tñf e nñmera nñbíro wáráná oyá xwiyfá tñi mif umánowárayirí simixfyf nñni eni pírániñf imimiximí erí ejñigini.

¹⁷ Gorixoyá xwiyfá wíá rókiamoagf Aisaiaoyi rñnijo amá xegf xiáwowayá xwíá piyaxfyo dánj iwiaronfo nánj xwiyfá níriti eanjf rípi, “Xewanijo negf simixfyf tñi uraní tífayf tñi naanjf imimiximí eníarini.” rñjfpí rixa xixen imóninj nánj Jisaso e ejñigini.

Amá “Oríxidanei.” urigfá nánirini.

¹⁸ Jisaso amá oxí apixí obaxf omi ikwíkwierf wiarijagfa níwñnirí xegf wiepísarínjowamí sekaxf re urinjinigini, “None ipíwamí jíaríwamí dánj xemoaní nánj ewéyo píxemoánfpoj.” urarfná

¹⁹ ñwf ikaxf eánijfpí mewegfáyf wo nñbíri re urinjinigini, “Nearéwapiyariñoxini, anf ami gími gími nánj úaná nioní númi ríxfidimemfári.” urtagi

²⁰ o re urinjinigini, “Síwí sayf sá wenfa nánj síjá sirírikí tñjfrini. Inj eni sá wenfa nánj níyiní tñjfrini. E nerí aí amá imóninjáoní sá wémfa nánj anf wí meninj.” urinjinigini.

²¹ Xegf wiepísarínjyf amí wo re urinjinigini, “Ámináoxini, gí ápo tñi nñweañsáná o rixa péaná xwíá níweyárimoní númi ríxfidimemfá nánj ananíraní?” urtagi aí

22 Jisaso ámá x̄omí d̄in̄f m̄iw̄kw̄roarigfáȳf nán̄ re ur̄in̄iniḡin̄, “Xeḡ p̄iȳf w̄fá xw̄fá weyár̄frix̄in̄ri s̄ijw̄f n̄iw̄in̄ri nion̄ númer̄ n̄ix̄dēt.” ur̄in̄iniḡin̄.

Ipí imeam̄kw̄f yariñ̄fpi samiñ̄f imix̄in̄f nán̄ir̄in̄i.

23 E nur̄im̄ ewéyo p̄ixemoánáná xeḡ wiepisariñ̄owa en̄ n̄ip̄ixemoán̄ro ipíyo or̄wám̄ dán̄ nán̄ n̄imeám̄ war̄ná re en̄iniḡin̄.

24 R̄w̄ipí xwé ner̄i inīḡf imeam̄kw̄f ner̄ná r̄ixa ewépá m̄iwiáróm̄in̄ri yariñ̄aḡi aiw̄ Jisaso sá maiwí wen̄aḡi

25 wiepisariñ̄owa nuro saiwiár̄f n̄iwiro re ur̄iḡawix̄in̄, “Ám̄ináox̄in̄i, r̄ixa n̄ineam̄iwiáropax̄r̄in̄i. Ar̄rá neaīt.” ur̄aḡfa

26 o re ur̄in̄iniḡin̄, “D̄in̄f on̄imiáp̄i n̄ikw̄roarigfóȳné pí nán̄ wáȳ seainar̄in̄?” nur̄im̄ n̄iwiáp̄n̄imear̄i re r̄in̄iniḡin̄, “Im̄in̄f t̄n̄i inīḡf t̄n̄i samiñ̄f oweár̄in̄i.” ráná re en̄iniḡin̄. Im̄in̄f p̄ní wiár̄ir̄i inīḡf wīyw̄f mé r̄iwoár̄ir̄i ner̄i n̄iñ̄fá imónár̄in̄iniḡin̄.

27 N̄iñ̄fá imónár̄aḡi n̄iw̄in̄ro re r̄in̄iḡawix̄in̄, “Pí ámáor̄an̄? Im̄in̄f t̄n̄i inīḡf t̄n̄i ar̄á n̄iw̄ir̄i samiñ̄f weár̄áyōt.” r̄in̄iḡawix̄in̄.

Ámá im̄fó xix̄eroarigfíwaúmi m̄ix̄f umáin̄in̄f nán̄ir̄in̄i.

28 O t̄n̄i xeḡ wiepisariñ̄owa t̄n̄i or̄wám̄ dán̄ ámá yō Gadaraȳf aŋ̄fȳf t̄n̄f e niwiékñ̄imearo ewéyo dán̄ ayoááná ámá im̄fó d̄in̄f xix̄eroarigfíwaú —Awaú im̄fó nimóniri saȳf e roñaḡfí nán̄ ámá óf ayim̄i m̄ipwarigfárin̄. Awaú xwáripá ámá tayarigfá t̄n̄f aŋ̄w̄ e dán̄ n̄ib̄iri nawín̄i órórf n̄in̄ro

29 xwamián̄ re ur̄iḡisix̄in̄, “Niaíw̄ Gor̄ixoyáox̄in̄i, jox̄i pí neaimin̄ri bar̄in̄in̄? Gor̄ixo r̄fwéná r̄in̄iñ̄f neaiap̄in̄fá s̄in̄i en̄áná jox̄i r̄in̄iñ̄f neaiap̄im̄in̄ri r̄ibar̄in̄in̄?” nur̄iro

30 od̄ipí obax̄f b̄i ná j̄am̄i n̄irómáná aiwá nariñ̄aḡfa n̄iw̄in̄ro

31 r̄ix̄iñ̄f re ur̄iḡawix̄in̄, “Jox̄i m̄ix̄f n̄ineamáin̄ir̄in̄aȳf, od̄ipíyo ox̄ixérópoȳin̄ri s̄ijw̄f neanēt.” ur̄aḡfa

32 o “Eman̄!” ur̄aḡi ámá awaúmi p̄ní n̄iwiár̄im̄ od̄ipípim̄ xix̄eróáná re en̄iniḡin̄. P̄iman̄f m̄iwiáron̄fmi aŋ̄fn̄i imeḡni wéfáȳf ipíyo igw̄fá nuyíroro inīḡf n̄inamiro p̄iȳf eḡawix̄in̄.

33 P̄iȳf éaḡfa od̄ipí awí mearoarigfáwa s̄ijw̄f e n̄iw̄in̄im̄ wiḡf aŋ̄f apim̄ nán̄ m̄írf nuro od̄ipí inīḡf namífápi t̄n̄i ámá im̄fó xix̄eroarigfíwaú en̄ naŋ̄f imóniri éfp̄i t̄n̄i nán̄ rep̄iȳf wiáná

34 ámá ox̄f ap̄ix̄f n̄fn̄i aŋ̄f apim̄ dáŋ̄fȳf Jisasom̄ wímean̄ro nán̄ nuro om̄ n̄iw̄in̄ro r̄ix̄iñ̄f “Jox̄i neneyá xw̄fá re p̄ní n̄ineawiár̄im̄ wí e nán̄ ūi.” ur̄iḡawix̄in̄.

9

Ámá en̄f n̄fn̄i s̄iw̄ím̄ en̄om̄i naŋ̄f imix̄in̄f nán̄ir̄in̄i.

1 Jisaso ewépám̄ n̄ip̄ixemoán̄ir̄i n̄iñ̄wear̄i n̄imeám̄i or̄wám̄ dán̄ n̄ixemoaur̄i xeḡ aŋ̄f n̄weaariñ̄fpm̄i n̄irémori n̄weaŋ̄ána

2 re en̄iniḡin̄. Ámá wa ámá en̄f n̄fn̄i s̄iw̄ím̄ en̄f wo íkwiañw̄yo n̄it̄máná n̄imeám̄i báñá Jisaso awa “O anan̄i naŋ̄f neaimix̄iyipax̄r̄in̄i.” n̄iyaiwiro x̄omí d̄in̄f w̄ikw̄roarigfá n̄iw̄in̄ri en̄f s̄iw̄ím̄ en̄om̄i re ur̄in̄iniḡin̄, “Ámá rox̄in̄i, jox̄i ayá s̄iw̄f m̄ir̄iropan̄i. f̄w̄f jox̄i yariñ̄fpi r̄ixa yokwarim̄f siíáriñ̄i.” uráná re en̄iniḡin̄.

3 Nwf ikax̄f eán̄iñ̄fp̄i mewegfáwa wiḡf xwioxfyo dán̄ d̄in̄f re n̄ip̄ikíga uḡfawix̄in̄, “Ámá ro ‘Gor̄ixo yariñ̄fpi epaxonir̄in̄i.’ n̄iyaiwir̄i n̄ir̄ir̄in̄á Gor̄ixom̄ r̄iperir̄f umeariñ̄i.” Ín̄im̄i dán̄ d̄in̄f e yaiwiariñ̄aḡfa nán̄

4 Jisaso d̄in̄f adad̄f n̄iw̄ir̄i n̄iñ̄fá nimóniri re ur̄in̄iniḡin̄, “Pí nán̄i seḡ d̄in̄fyo dán̄ ‘O Gor̄ixom̄ r̄iperir̄f numer̄ yariñ̄i.’ niaiwiariñ̄ō?

⁵⁻⁶ Nioní ejf sīwím̄ ejomí ‘Dixí fwí yariñípi rixa yokwarim̄ siáriní.’ uráná soyíné ‘O néní tñjorfaní?’ naiwipfriréo? Omí ‘Nañí nimóniri nñwiápñimeámí anf uí.’ uráná soyíné ‘O néní tñjorfaní?’ naiwipfriréo? fwí yariñípi yokwarim̄ nñwiirfná ínimi imóninagí nání e yaiwipaxí mimóniní. E nerí aiwí ámá imóninjáoní nání ‘O xwfá tñyo nñjwearfná ení fwí yarigfápi yokwarim̄ wiini nání néní tñjorfaní?’ naiwipfrí nání sñjwí nanfpoí.’ nuríri ámá ejf nñni sīwím̄ ejomí re urñjniginí, “Joxí nñwiápñimeári dixí ikwiañwí nñxopemixíri nñmeámí uí.” uráná

⁷ o nñwiápñimeámí xegí anf e nání uñjniginí.

⁸ Xegí anf e nání úagi oxí apíxf e epíroyí egfáyí sñjwí e nñwññiro nání dñf nñyeawáríro “Goríxo ámá ro néní tñjóníñf wimñxñfraní?” nñyaiwiro xñomí yayí seáyimí dání umegfawixiní.

Matíyuomi “Nixídei.” urñj nániriní.

⁹ Jisaso e pñni nñwiárim̄ nurfná ámá wo xegí yoí Matíyuoyí rññijo takisí nání nñgwí uráparigfá opisí anfyo riwo ñweañagí nñwññiri re urñjniginí, “Nioní nñxídméírinxiní.” urñagí o nñwiápñimeári númi uxídñjniginí.

¹⁰ Jisaso xegí wiepisariñowa tñni anf Matíyuoyá nání nuro aiwá narfná ámá takisí nání nñgwí uráparigfáyí tñni fwí arfkí yarigfá wñiyí tñni omí nñwímearo nawíní aiwá narinjagfa

¹¹ Parisiowa sñjwí e nñwññiro xegí wiepisariñowamí re urigfawixiní, “Segí searéwapiyariñí ro pí nání ámá takisí nání nñgwí nearáparigfá tñyí tñni fwí arfkí yarigfá tñyí tñni nawíní nñjwearo aiwá narinjoí?” urñagfa

¹² Jisaso arfá e nñwirí xewanñjo nání “Ámá fwí yarigfáyo arírá wimññiri nání weapñjorfaní?” oyaiwípoyiníri ewayí ikaxí re urñjniginí, “Ámá sñmixí mñyariigfáyí xwírf tñjí e nání warigfárani? Oweoí, sñmixí yarigfáyíni xwírf tñjí e nání warigfárini.

¹³ E nerí aí soyíné nuro xwiyíta ejiná wíá rókiamoagí Xoseao nñriri eanjí rípi, ‘ “Rídiyowáni Goríxoní nání nífrinxiní.” mñnimónariníni. “Ámá wíyo nání ayá nurimixíro arírá wífrinxiní.” nimónariníni. nñriri ríwamññf eanjí apimí fá nñroro nñjíá imónípoyí. Ayí rípi nániriní. Ámá ‘Wé rónijí yariñwaénexiní.’ yaiwinariigfáyo ‘Nioní tñámíni bfpoyí.’ urimññiri nání weapñjámaní. ‘fwí yariñwaénexiní.’ yaiwinariigfáyo nání weapñjáriñi. urñjniginí.

“Dixí wiepisariñfyí aiwá ñwfá mñjwírárinayariñjoí.” urigfá nániriní.

¹⁴ Jono wayí numeaia warinjoyá wiepisariñowa Jisaso tñjí e nání nñbíro re urigfawixiní, “None tñni Parisiowa tñni Goríxo none nání yayí owinññiri aiwá ñwfá ñwírárinayariñjagwi aiwí dixí wiepisariñowa pí nání aiwá ñwfá mñjwíráriní yariñjoí?” urñagfa

¹⁵ Jisaso xewanñjo nání “Omí wa nípikimáná ejáná wiepisariñfyí dñjí sñpí nñwirfná aiwá ñwfá ñwírárinípífráriñi.” oyaiwípoyiníri ewayí xwiyíta re urñjniginí, “Ámá apíxf sñjí meáo xegí ámá imónigfáyí tñni ñweañáná o nání dñjí sñpí wipaxí meniní. E nero aí ámá wa omí anñnímixáná ína aiwá ñwfá ñwírárinípífráriñi.” urñjniginí.

¹⁶ “Xwiyíta Parisiowa nearéwapiyariigfápi tñni Jisaso sñjí nearéwapiyariñfípi tñni kumixípaxí mimóniní.” oyaiwípoyiníri amí ewayí ikaxí nuríri re urñjniginí, “Ámá wigí soríá axenñjagí nñwññroná rapírapí sñni mñkíkariníñf bi nñmearo urí óf inñjumí nípíroro gwí kiwearigfámaní. E nerínayí, igfá eánáná rapírapí sñjí pírófápi níkíkariníñna urú xwé naxega uníráriñi.

¹⁷ Rípi ení ámá iniigfí wainí sñjí memé wará sñxf uríwámí iwajfá yarigfámaní. E nerínayí, memé wará sñxfwá núpíyiníñna iniigfí wainí purí sñxfwá xwírfá ikixéníri e enígniní. Wainí sñjfyí memé wará sñxf sñjfwámí yíánayí, wará tñni iniigfí tñni nípiaúní nañí eníñjoí.” urñjniginí.

Apix̄raḡ anij̄ pwarinj̄ wími nañ̄ imix̄iri miái peñ̄ wími nañ̄ imix̄iri ej̄ nánirin̄.

¹⁸ Jisaso xwiyá apí sín̄ e uraríná re ej̄inigin̄. Judayýá rotú anj̄ meweñ̄ wo níbiri Jisaso síkwí tñ̄j̄ e miñ̄ xwíayo níkwírori re urinj̄inigin̄, “Gí miaí rixa pearin̄. E nerí aí jox̄ níbiri wé seáȳ e wikwiáráná nañ̄ oen̄.” uríagi

¹⁹ o níwiápñ̄imeari núm̄ nur̄ wiepisaríjowa en̄ nawín̄ waríná

²⁰⁻²¹ re ej̄inigin̄. Apix̄ wí —Í xeḡ raḡ anij̄ pwaríná xwiogwí wé wúkaú síkwí waú móronj̄irin̄. Í “Niñ̄ oyá iyáyoni amáñ̄ nírónirin̄ nañ̄ imónimín̄yíráni?” níyaiwia níbiri ríwíyo nírónapimáná Jisasoyá iyáyao sírtwí jíe amáñ̄ róninj̄inigin̄.

²² Amáñ̄ róníagi Jisaso níkínimóniri ím̄ sín̄wí níwíniri re urinj̄inigin̄, “Gí ineȳ, ayá sítwí mítiropani. Jíx̄ dñ̄j̄ níni kwírorin̄pim̄ dán̄ eríkiemeánin̄.” uráná í rixa nañ̄ imóninj̄inigin̄.

²³ Jisaso e dán̄ nur̄ rotú anj̄ meweñoyá anj̄ e níré mori ox̄ apix̄ epíroyí níyárimáná níwapé ríro webí ríro nero yaiwínin̄ yariñagá níwíniri

²⁴ re urinj̄inigin̄, “Rixa peyeápoȳ. Miái píȳ menin̄. Sa sá wen̄.” uríagi aȳ rípfá nur̄iro yariñagá aí

²⁵ níñ̄ miái tñ̄j̄ e pñ̄ni níwiárimi rixa nípeyeámáná ejáná o nípáwir̄ miáim̄ wéyo fá nímaxiriri mítayoááná re ej̄inigin̄. Miái wiápñ̄imeanj̄inigin̄.

²⁶ Í wiápñ̄imeáḡ xwiyá o étp̄ nán̄ xwiyá añ̄ níyon̄ rínári meñ̄inigin̄.

Síñwí supárigíí waúm̄i nañ̄ wimix̄ij̄ nánirin̄.

²⁷ Jisaso e dán̄ waríná ámá síñwí supárigííwaú núm̄ nuxdíri ríaiwá re urígisixin̄, “Negí mítxí ináyí Depitom̄ xiáwoxiñ̄, yawawi anan̄ wá yeawianíréin̄?” nur̄iri

²⁸ o rixa anj̄yo nípáwir̄ níweañaḡ awaú en̄ nípáwiri wímeááná Jisaso yariñ̄ re wiñ̄inigin̄, “Awagwí dñ̄j̄ níni kwírori ‘O anan̄ síñwí supárigwíyí nañ̄ yeaimix̄ipaxorin̄.’ ríniaiwiariñ̄it?” uríagi awaú “Oyi, Ámináoxin̄, jox̄ e epaxoxirin̄.” uríagi

²⁹ o eḡ síñwíyo wé fá nuxíriri re urinj̄inigin̄, “Awagwí dñ̄j̄ níkwíroarígípa xíxeni oimónin̄.” uráná re ej̄inigin̄.

³⁰ Awaú síñwí noxoari anígísisixin̄. Síñwí noxoari anítaḡí Jisaso arfá jíyik̄ nor̄ re urinj̄inigin̄, “Awagwí nion̄ eaíapí ámá wíyo áwanj̄ murímepa éisixin̄.” uríagi aí

³¹ awaú o tñ̄j̄ e dán̄ nuríná xfo wítp̄ nán̄ am̄ am̄ repíȳ níwia emegfísisixin̄.

Mañ̄ pírónáriñ̄ wom̄ nañ̄ wimix̄ij̄ nánirin̄.

³² Jisaso e dán̄ waríná ámá wí wiḡ ámá imfó dñ̄j̄ xíxéronj̄aḡ nán̄ mañ̄ pírónáriñ̄ wo Jisaso pwarin̄e nán̄ nímeam̄ níbíro wáráná

³³ o imfóyo mítxí umáinowáráná mañ̄ pírónárrego rixa xwiyá rariñaḡ ox̄ apix̄ e epíroyí egfáyí síñwí e éaḡí níwíniro uduď nero re níra ugíawixin̄, “Aga ejíná ejíná aiw̄ Isírerene ámá wo e yariñaḡí wíngawámani.” níra úaḡa aiw̄

³⁴ Parisiowa re rígfawixin̄, “Obo, imfóyo umeñweañoyá dñ̄j̄ tñ̄i mítxí umáinowárariñ̄frin̄.” rígfawixin̄.

Jisaso ámá nán̄ wá wianinj̄ nánirin̄.

³⁵ Jisaso Judayýá anj̄ xwéyo tñ̄i onimíáyo tñ̄i nemeríná wiḡ rotú anj̄yo nípáwir̄ uréwapiyemer̄ xwiyá yayí winpaxíp̄ —Apí Goríxo ámá xfo xeḡ xwioxíyo mímeam̄ ner̄ píróniñ̄ umeñweañáp̄í nán̄ ríniñ̄pírini. Apí nán̄ wá urímer̄ ámá símítxí xíxeḡn̄ yariñgáyao tñ̄i uran̄ xíxeḡn̄ imónigáyao tñ̄i nañ̄ imimíxim̄ wiemer̄ ner̄ná

³⁶ ámá ox̄ apix̄ epíroyí egfáyí sip̄isip̄ xiáwo maȳ ner̄ná úrapí nero dñ̄j̄ símítgwíá níyiniróniñ̄ wiároárínarígíápa yariñaḡí níwíniri wá níwianiri

³⁷ ámá xwiyfá Gorixoyá wáf urimepírfa nání obaxf mimóninagi nání xegf wiepísariñfyo re urinjíniginti, “Aiwá omijnyo píripírf inárinagi aiwi ámá nimipírfa nání obaxf menini.

³⁸ Ayinání Gorixomí rixinjí re urípoyi, ‘Ámá aiwá apí riimiipírf nání dixf omijnyt tñf e nání urowáritrixinti.’ urípoyi.” urinjíniginti.

10

Wáf wurimeiarigfáwami ejf sifx weamixowári sekaxf uriri ejf nánirinti.

¹ Jisaso xegf wiepísariñf wé wúkaú sìkwí waú awamí “Awí eánfpoysi.” nurimáná awa ámá imfó dñf xixéroarifyo mixf umáinowáriro ámá simixf xixeginti yarigfáyo tñi uranf xixeginti imónigfáyo tñi nanf imixiro epaxf imóniffrifxinti ejf weamixowáriñf nigininti.

² Xegf wáf wurimeiarigfáwa, wé wúkaú sìkwí waú imónigfáwa wigf yoí rowarininti. Xámijo Saimonorinti. Ámi yoí bi Pitaoyi wírinjorinti. Xegf xogwáo Adíruorinti. Sebediomí xewaxowaú Jemiso tñi xogwáo Jono tñirinti.

³ Piripo tñi Batoromuo tñirinti. Tomaso tñi Matiyuo tñi –O takisf nání nígwí urápagorinti. O tñirinti. Arípiasomí xewaxo Jemiso tñi Tadiaso tñirinti.

⁴ Saimono –O ámá “Émáyo mixf oxidowáraneyi.” rarigfáyf tñi nawíní níkumixinti emeagorinti. O tñi Isikariotí dánf Judaso –O Jisaso nání miyf urinjorinti. O tñirinti.

⁵ Jisaso wé wúkaú sìkwí waú awamí nurowáritríná sekaxf nurirf re urinjíniginti, “Soyfne nuróná émáyfá anf tñfiminti mupant. Samariayf –Ámá ayf Judayf tñi xepixepá rónarigfáyfinti. Ayfá anfyo nání enf mupant.

⁶ Soyfne negf Isíreriyf –Ayf sipisipf xiáwo pírántif mímearfná amf amf uniamoarifnifnif imónigfáyfinti. Ayf tñf e náninti úpoyi.

⁷ Soyfne nuróná wáf re urímerinti, ‘Gorixo xfo xegf xwioxfyo mífmeámf níneairf neamejweani anf ayo enagi nání segf fwí yarigfápi ríwiminti nímamoro nisaniro níweáritrixinti.’ urímero

⁸ ámá simixfyo nanf imimiximí ero ámá pefayo dñf sifx numímoro saiwiárf wiros ámá peyiyf tigfáyo wigf wará nanf wimixiro imfó dñf xixéroarifyo mixf umáinowáriro eméfrifxinti. Soyfne nionf ejf eánif anfpá ejf seaeamixowárfayf nání soyfne ámá simixfyo nanf imimiximí níwirfná nígwí nání muripa nero sa anfpá nanf imimiximí wífrifxinti.

⁹ Soyfne níwaniro nerfná nígwí sifx ímoarigfáyo nígwí xwérani, onímiáranf, nímearo sifx nímoro nímeámf mupa ero

¹⁰ fá árupianf aí tñi nimanimí mupa ero iyfá wúkaú raiwakiyf mepa ero sìkwí sú níyiniro aiwi ámí waú mífmeapa ero xoyfwá nímaxirfmi mupa ero éfrifxinti. Ayf rípí nánirinti. Ámá arírá wiariégfomí ananf aiwá mifn wiariñagfá nání soyfne enf aiwá ananf seaiapípírfá enagi nání amfpí nímeámf mupa éfrifxinti.

¹¹ Anf xwé bimíranf, onímiá bimíranf, níremorfná ámá anf apimí níweagfáyf ámá go go fwí amfpí mifyarifnomí níwirfná oyá anfyo nípawiro anf apimí píni níwiárfmi upífrifná nání o tñininti wéfrifxinti.

¹² Ámá ‘O tñi oweaneyi.’ yaiwifoyá anfyo nípawirfná ayo yayf níwiro ‘ “Gorixo pírántif oseamenf.” neaimónarinti.’ urífrifxinti.

¹³ Ayf enf yayf níseaifro segf píne aríá seaipírfi nání wimónánayf, soyfne yayf níwirfná uríápi ananf ‘Xe oimóninti.’ yaiwiffrifxinti. Ayf e mifseaipa seaíánayf, soyfne yayf níwirfná uríápi ‘Anfpá oimóninti.’ yaiwiffrifxinti.

¹⁴ Ámá gíyf gíyf wigf anfyo nání níseaipemeámf mupa ero soyfneyá xwiyfá aríá mifseaimónifa ero eánayf anf iwámíranf, anf apimíranf, píni níwiárfmi nurfná ámá

e ḥweagfáyí ‘Gorixo xeaniñí neaikáriní nání tiyí réo?’ oyaiwípoyiníri segí sīkwíyo sikí xéníñípi pírí wiaikímí níyárimí úfríxini.

¹⁵ Nioní nepa searariñini, ‘Síá Gorixo ámá níyoní mí ómómiximí enfáyimí ámá ejíná aní yoí Sodomíyo ḥweagfáyí tñí Gomora ḥweagfáyí tñí aga ríkikiríó néra wagfáyo Gorixo xeaniñí ríá tñí Wikáriníá eñagi aiwi ámá soyfne arfá miseaifáyo xeaniñí ayo Wikáriníápa axípí xixení e Wikáriníámaní.’ searariñini.

“Xeaniñí seaimeaníáriñi.” urinjí nánirini.

¹⁶ “Nioní soyfne sipisipí mítixí xixe mepa yariñíñí imónigfoyíne ámá sítí sayfíñí imónigfáyí tñí e nání searowárañini. Ayináni soyfne nuróná ámá ayí nání sítíwí tñí úfríxini. Sidírí yariñípa dñíjí emí saímí moro iní xawiówí uyfni bí mé awayini yariñípa ero néra úfríxini.

¹⁷ Soyfne nioní nítixdariníagfa nání ámá wí fá niseaxero negí Judayí ámíná xwírixí meairigfáwa tñí e xwírixí seamepíri nání seawáriro negí rotú anfyo dání sīkwíragf puní nání seaearo

¹⁸ soyfne píne nioniyá emayí arfá egfe dání áwaní urípíri nání gapímanowa tñí mitixí ináyowa tñí tñí e niseameamí nuro seawáriro epírtíáriñi.

¹⁹ E seawáriprífa aiwi rixa xwíyíá urípíri inánini Gorixoyá dñíjí tñí urípíri eñagi nání ayá sítí nisearori ‘Aríre uraníréwini? Pí pí uraníréwini?’ mýaiwipa éfríxini.

²⁰ Ayí rípí nání searariñini. Awa rixa xwírixí seamearína segí dñíjíyo dání urípírtíámaní. Segí séno Gorixoyá kwíyípimi dání urípírtífa eñagi nání ayá sítí misearopa éfríxini.

²¹ Xiráxogwáowau wío Jisasomi xídariníagí nání wío ámá wí omí opíkípoyiníri mýí uríri xano xewaxo nání mýí uríri niaíwíyí xaníyaú nání mýí uríro epírtíáriñi.

²² Soyfne nioní dñíjí níñíkwíroro nítixdariníagfa nání ámá níni sítí tñí seaiapírífí aiwi gíyí gíyí sítá yoparípí nioní weapímfáyi nání ejí neáníro ḥweafáyíne Gorixo ananí yeáyí niseayimíxemeañíáriñi.

²³ Aní bimí niseapíkianíro nání númi seaméánayí, amí aní bimí nání éf úfríxini. Nioní nepa searariñini, ‘Isíreriyí anfyo píne nioniyá wíyo sítí muriníñáná ámá imóniñáoní weapímfáriñi.’ searariñini.” urinjíñigini.

²⁴ Jisaso xegí wiepisariñowa “Omí sítí Wikárípírtífa eñagi nání none ení sítí neaikáripaxfríñi.” oyaiwípoyiníri ewayí ikaxí re urinjíñigini, “Wiepisariñowa wigí uréwapíyarinomí seáyí e imónarigfámaní. Xínáiwáñíjí nimóníro omíñí wíiarigfáwa ení wigí omíñí wíiarigfómi seáyí e wimónarigfámaní.

²⁵ Wiepisariñowa wigí uréwapíyarinó tñí xixení nimónírínayí, ayí apánírini. Xínáiwáñíjí nimóníro omíñí wíiarigfáwa ení wigí omíñí wíiarigfó tñí xixení nimónírínayí, ayí apánírini. Sénoní ikayíwí imfóyo xíráóniñí imóniñoyí níñírónayí, gí niaíwoyíne ení anípaxí searípírtíáriñi.

“Wáyí wipaxo rorini.” urinjí nánirini.

²⁶ “Ámá fwí níñí dání éfayíraní, ikayíwí yumíí ríayíraní, ríwéná nípíni sítíjáni imóniñíá eñagi nání ayo wáyí mítwipa éfríxini.

²⁷ Xwíyíá amípí nioní níñí dání árwíyíná searíapí soyfne ikwáwíyíná áwaní urífríxini. Amípí nioní yumíí ikaxí searíapí aní ríkwíyo níxejweámáná áwaní urífríxini.

²⁸ Ámá niseapíkiróná warání seapíkipaxfríñi. Dñíjí ení seaxekwapaxí menjagi nání wáyí mítwipa éfríxini. E nerí aí Gorixo wará aí tñí dñíjí aí tñí ríá aníñí wearíñyo seaikeaáripaxí imóniñjo nání wáyí wífríxini.

²⁹⁻³¹ Ámá makeríayo nání nurfná iní siríkwá waú bí nerfná nígwí ríá níñí bí tñí bí yarigfáriñi. E nerí aí segí séno mítwimónípa nerfnayí, wo ananí níperí

xwíáyo piéroarínjímani. Soyíné injí onímiápíamí mürónínjagi nání Goríxo amípí wí miwímeapa oenírì sínwí níseanírnáyí, wí níseaímeaníá enagí ámá nání wáyí mepaní. Segí míñjíyo díá fá ropaxí mimónínjagi aí Goríxo níjjá enagí nání re yaiwífríxíni, ‘O nene nání aga níjjá imónínjagi nání ananí pírániñjí neamenigíni.’ yaiwífríxíni.

³² Ámá gíyí gíyí ámáyá sínwíyo dání ‘Jisasomí xídaríñáonírini.’ uránayí nioní ení gí ápo anínamí nweanjoyá sínwíyo dání ‘O nioní níxfídaríñorini.’ urimíárini.

³³ E nerí aí gíyí gíyí nioní nání ámáyá sínwíyo dání ‘O nání nioní majfárini.’ uránayí nioní ení o nání gí ápo anínamí nweanjoyá sínwíyo dání ‘O nioní majfárini.’ urimíárini.” uríñjinigíni.

“Kirá mít náníñjí imóníñjípa nímeámi biñárini.” uríñjí nánírini.

³⁴ O ámí re uríñjinigíni, “Nioní nání ‘Ámá níyoní píyíá wírimfáníri biñárini.’ mítñiaiwipani. Goríxoyá xwíyá kirá mít náníñjí imóníñjípa nímeámi biñárini.

³⁵ Arfá niarígíyá tñí arfá mítñiarígíyá tñí Goríxoyá Bíkwíyo níríníri eáníñjípa xepíxepá orónípoyíñíri nímeámi biñárini. Xewaxo xanomí símí tñí wirí xemiáí xínáimí símí tñí wirí xewaxo xiepí xifáiimí símí tñí wirí oinípoyíñíri biñárini.

³⁶ Ámá xwíyá nioníyá níxfídarígíyá wigí ámá imónígíyá mít níwimónípífrírári.

³⁷ Ámá gíyí gíyí xanomíraní, xínáimíraní, díñjí sítíkí uyariñjípimí nioní níyiníñí nání mítmúrónípa nerírnáyí, ámá nioníyá imónípaxí mimóníñí. Gíyí gíyí xewaxomíraní, xemiáimíraní, díñjí sítíkí uyariñjípimí nioní níyiníñí nání mítmúrónípa nerírnáyí, nioníyá imónípaxí mimóníñí.

³⁸ Gíyí gíyí ‘Jisasomí ouxfidimíni.’ níyaiwirí aí xeaníñjí níniro nípíkipífríxíni. mítñixfdí éf éfáyí ayí nioníyá imónípaxí mimóníñí.

³⁹ Ámá goxi goxi ‘Nioní Jisasomí díñjí níwíkwírorí nuxídirírnáyí, nípíkipífríxíni.’ níyaiwirí xewaniñoxí éf nímenírírnáyí, díñjí níyimíñjípí aníñjí nwearfa nání mearíámaní. E nerí aí gíyí gíyí éf mítmenípa nerí ‘Nioní Jisasomí xídaríñagí nání ámá wí nínpíkirónáyí, ayí ananírini.’ níyaiwirírnáyí, díñjí níyimíñjípí aníñjí nwearfa nání mearíáriñí.” uríñjinigíni.

“Nipemeámi seaúfá gíyí gíyo Goríxo nañj wiinírári.” uríñjí nánírini.

⁴⁰ O ámí re uríñjinigíni, “Gíyí gíyí soyíné wáfí urímeárína arfá níseairo nañj níseairónáyí nioní searowárariñagí nání nioníñjí niro Goríxo nírowárénapiñomíñjí ení wiro yariñoi.

⁴¹ Ámá gíyí ámá wo Goríxoyá wíá rókiamoaríño enagí nání ‘Ámá ro Goríxoyá wíá rókiamoaríñorífaní?’ níyaiwirí nipemeámi xegí aníyo nání úoyí ríwéná Goríxo xegí wíá rókiamoarígíyá yayí níwirí ayá rímixaríñjípí mítí winíápa axípí e winíáriñí. Gíyí ámá wo wé róníño enagí nání ‘Ámá ro wé róníñorífaní?’ níyaiwirí nipemeámi úoyí ríwéná Goríxo ámá wé rónígíyá yayí níwirí ayá rímixaríñjípí mítí winíápa axípí e winíáriñí.

⁴² Ámá gíyí gíyí soyíné nioníyá seaiapísaríñáoyíne enagí nání iniñjí imíñjí riñjí kapíxí wá seaiapánáyí Goríxo ‘Omí wítmígníni.’ yaiwífrípí anípá imóníñfámaní. Oweoí! Nioní nepa seararíñíni, ‘Goríxo mítí winíáriñí.’ seararíñíni.” uríñjinigíni.

11

Jono Jisasomí yariñjí wipísi nání urowáríñjí nánírini.

¹ Jisaso xegí wiepisaríñí wé wúkau sítkwí waú awamí sekaxí e nuríisáná uréwapiyemerí wáfí urímerí emíñíri nání e dání píntí níwiárití Judayí aní amí ikwífróníñjíyo nání uñjnígíni.

² Jono wayí numeaia war̄iño gwí n̄ijweámáná ar̄á re wiñiniḡin̄t̄, “Jisaso e yar̄int̄. E yar̄int̄.” rar̄iñaḡfa ar̄á n̄iwiri x̄o xeḡt̄ wiepiñar̄iñȳt̄ waúmt̄ Jisaso t̄ñf̄ e nán̄t̄ urowáráná

³ awaú nuri yar̄in̄t̄ re wiḡisix̄in̄t̄, “Jono ‘Ámá wo r̄fw̄yo b̄ñfáriñt̄.’ rar̄iñox̄iran̄t̄? Wen̄in̄t̄ ner̄i n̄weaanīt̄ nán̄t̄ wo s̄in̄t̄ r̄fa bar̄in̄t̄?” ur̄taḡfi

⁴ Jisaso re ur̄iñiniḡin̄t̄, “Awagwí nuri am̄ipí nion̄i yar̄iná s̄iñwí nan̄ípi t̄ñi ar̄á níñípi t̄ñi nán̄t̄ rep̄iȳt̄ n̄iwiri áwan̄t̄ urémeápiȳt̄.

⁵ Nion̄i yar̄iná ámá s̄iñwí supáriñḡt̄aȳt̄ s̄iñwí oxoaro s̄ikwí ik̄t̄ eḡt̄aȳt̄ nañ̄t̄ nimóniro an̄t̄ ero peȳiȳt̄ t̄ḡfáȳt̄ wará nañ̄t̄ in̄iro ar̄á p̄iróniḡt̄aȳt̄ ar̄á ero péñaȳt̄ wiápñimearo ámá uyípeaȳt̄ xw̄iȳt̄a yaȳt̄ win̄ipax̄t̄ none wáñt̄ nemerane urar̄iñwápt̄ ar̄á wirō yar̄iñaḡfa nán̄t̄ Jonom̄i áwan̄t̄ e urémeápiȳt̄.

⁶ R̄ip̄t̄ en̄t̄ ‘Nion̄i nán̄t̄ ámá go go s̄im̄t̄ t̄ñiwik̄t̄ dñ̄j̄t̄ “O pí r̄fa yar̄in̄t̄?” m̄iniaiwipa ner̄in̄aȳt̄, yaȳt̄ owin̄in̄t̄.’ urémeápiȳt̄.’ nurowáriñt̄

⁷ awaú r̄ixa gwí an̄t̄ Jono n̄weañjíwa t̄ñf̄ e nán̄t̄ war̄ná ámá ox̄t̄ ap̄ix̄t̄ e ep̄t̄roȳt̄ eḡt̄aȳo Jono nán̄t̄ re ur̄iñiniḡin̄t̄, “Seyñé ámá dñ̄j̄t̄ meanje nán̄t̄ nur̄ná pí ámáyo w̄inaniro waḡfáriñt̄? Ámá samiñ̄t̄ imiñ̄t̄ on̄iñiñap̄t̄ ner̄i aí r̄fw̄t̄ iñ̄w̄t̄ apax̄t̄ mé wiñwí yar̄iñ̄pa yar̄iñ̄t̄ wom̄t̄ s̄iñwí w̄inaniro waḡfáriñt̄? Oweot̄!

⁸ E ner̄i aí pí ámáyo w̄inaniro waḡfáriñt̄? Ámá rap̄irap̄t̄ yarapaȳt̄ en̄t̄ wú yín̄iñ̄t̄ wom̄t̄ s̄iñwí w̄inaniro ámá dñ̄j̄t̄ meanje waḡfáriñt̄? Oweot̄! Ámá rap̄irap̄t̄ yarapaȳt̄ nañ̄ínt̄ n̄iyin̄iro m̄ix̄t̄ ináȳiȳt̄a an̄t̄yo n̄weaariñḡfáriñt̄.

⁹ E ner̄i aí seyñé pí nán̄t̄ ámá dñ̄j̄t̄ meanje nán̄t̄ waḡfáriñt̄? Gor̄ixoyá w̄fá rókiamoariñ̄t̄ wom̄t̄ s̄iñwí w̄inaniro waḡfáriñt̄? Oȳt̄, e ner̄i aí ‘O Gor̄ixoyá w̄fá rókiamoaḡt̄aȳt̄ t̄ñi x̄iñen̄t̄ imóniñjomanīt̄. Seáyt̄ e m̄uronjor̄int̄.’ searariñ̄in̄t̄.

¹⁰ Xw̄iȳt̄á Gor̄ixo xewaxom̄i ur̄iñ̄t̄p̄t̄ w̄fá rókiamoaḡt̄ Marakaio n̄iñwur̄iyir̄t̄ r̄fwam̄iñ̄t̄ ean̄t̄ r̄ip̄t̄, ‘Ar̄á eī. Gor̄ixon̄t̄ ḡt̄ xw̄iȳt̄a yan̄t̄ wiowáriñm̄áo jox̄t̄ ḡt̄ iwox̄t̄ xám̄t̄ r̄imean̄t̄ nán̄t̄ urowáriñm̄áriñt̄. O jox̄t̄ nán̄t̄ ámáyo nur̄r̄iná óñiñj̄t̄ simoin̄fáriñt̄.’ n̄ir̄ir̄t̄ r̄fwam̄iñ̄t̄ ean̄t̄ ap̄i Jono nán̄t̄ r̄in̄in̄t̄.

¹¹ Nepa searariñ̄in̄t̄, ‘Jono ámá ar̄owayá xw̄fá piax̄t̄yo dán̄t̄ iwiaron̄t̄oȳt̄ rar̄iḡt̄o nán̄t̄ óñiñj̄t̄ imonoj̄o en̄aḡt̄ nán̄t̄ ámá n̄ñit̄ aiw̄t̄ wo Jonom̄i seáyt̄ e imóniñt̄ x̄iñḡfáman̄t̄. E ner̄i aiw̄t̄ ḡiȳt̄ ḡiȳt̄ nion̄i n̄ix̄d̄iro Gor̄ixoyá xwiox̄t̄yo páwiro yar̄iḡt̄aȳt̄ xw̄iȳt̄a nion̄i nán̄t̄ wáñt̄ nur̄imeip̄r̄ípt̄ Jono wáñt̄ ur̄imeñ̄p̄im̄t̄ seáyt̄ e imóniñj̄aḡt̄ nán̄t̄ ámá aȳt̄ on̄ípt̄ aiw̄t̄ Jonom̄i en̄t̄ seáyt̄ e wimóniñj̄ōt̄.’ searariñ̄in̄t̄.

¹² Jono wayí n̄ineameaia war̄iño xw̄iȳt̄á ‘Gor̄ixo xwiox̄t̄yo m̄imeám̄t̄ n̄ineair̄t̄ neameñ̄wean̄t̄a nán̄t̄ ámá wo urowárénap̄iñj̄ōt̄.’ iwam̄t̄ sear̄iñj̄iná dán̄t̄ ámá uyíñiñt̄ yar̄iḡt̄aȳt̄ ‘Gor̄ixoyá xwiox̄t̄yo ar̄ige páwian̄t̄réw̄in̄t̄?’ n̄iyaiwiro p̄írt̄ f̄kwieám̄t̄ néra páwian̄iro yar̄iñj̄ōt̄.

¹³ Nw̄t̄ ikax̄t̄ Moseso n̄ir̄ir̄t̄ ean̄t̄p̄t̄ t̄ñi w̄fá rókiamoaḡt̄áwa n̄ir̄ir̄o eaḡt̄ápt̄ t̄ñi Gor̄ixo xwiox̄t̄yo m̄imeám̄t̄ ner̄i seameñ̄wean̄t̄a nán̄t̄ n̄iȳt̄ w̄fá n̄ir̄okiamóa n̄ib̄iro Jono yopar̄t̄ o ax̄t̄p̄t̄ r̄iñ̄f̄in̄t̄.

¹⁴ En̄iná w̄fá rókiamoaḡt̄aȳt̄ wo re r̄iñ̄t̄p̄t̄, ‘Gor̄ixo xwiox̄t̄yo m̄imeám̄t̄ ner̄i neameñ̄wean̄t̄ápt̄ r̄ixa nimóniñm̄in̄t̄i añ̄w̄t̄ e en̄ánaȳt̄ ámá wo w̄fá rókiamoaḡt̄ Irai-jáoniñ̄t̄ imóniñj̄t̄ wo b̄ñfáriñt̄.’ r̄iñ̄t̄p̄t̄ t̄ñi x̄iñen̄t̄ Jono r̄ixa b̄ñf̄riñt̄. Seyñé om̄t̄ n̄imíñm̄in̄t̄r̄in̄aȳt̄, o Irajao imóniñj̄pa imóniñm̄in̄t̄i en̄f̄riñt̄.

¹⁵ Ar̄á t̄ḡf̄aȳt̄né píráñiñj̄t̄ nion̄iñj̄á xw̄iȳt̄ápt̄ ar̄á er̄iñt̄.

¹⁶ “E ner̄i aí pí ewaȳt̄ xw̄iȳt̄á n̄isear̄iñt̄ re sear̄im̄t̄in̄t̄, ‘Ámá agw̄t̄ r̄iná n̄weaḡt̄aȳt̄né aȳiñiñj̄t̄ imóniñj̄ōt̄.’ sear̄im̄t̄in̄t̄? Seyñé niaíw̄t̄ r̄ipián̄iñj̄t̄ imóniñj̄ōt̄. Niaíw̄t̄ b̄fbia maker̄t̄á t̄ñf̄t̄ e éft̄ n̄iñwearo b̄fbia t̄ñi niñá yan̄t̄o ner̄iná r̄faiwá re urar̄iñj̄ōt̄,

¹⁷ ‘Nene seyñé s̄im̄iñj̄t̄ep̄t̄ nán̄t̄ son̄t̄ eaar̄iná seyñé s̄im̄iñj̄t̄ méōt̄. Nene seyñé n̄wapé r̄ip̄t̄ nán̄t̄ n̄wapé ráná n̄wapé sañ̄t̄ m̄inearápáōt̄.’ E urar̄iná niaíw̄t̄ an̄iñj̄t̄

winariñjpiā yapi imóniñot.

¹⁸ Ayí rípi nání searariñjint. Jono níbirfná aiwá ámá wimónariñjpi tñi iniigf wainf tñi mñf ñwfá ñweañaná ámá wí dñf mamó o nání ‘Imfó dñf xixéronjagí nání yariní.’ rariñot.

¹⁹ Ámá imóniñáoní níbirfná aiwá iniigf amipí ananí narfná ámá wí ‘Ámá roý aiwá tñi iniigf wainf tñi ríwí ení nerí ayá wí nariñorint. Ámá takisf nání nígwí nearáparigfáwa tñi fwí néra warigfá wñiyf tñi níkumixñirí emearigforint.’ rarigfárint. Agwi e níriro aí idáná nioní yariñjapí tñi Jono yariñjpi tñi aiwánijf ná wéanayf re rípífrárint, ‘Ámá imóniño tñi Jono tñi Gorixoyá dñf tñi nanf yagfírint.’ rípífrárint.” urinjnígint.

Añf bì bimí ñweáyf xíomí dñf miwíkwíroaríngá uréwapíyiñf nánirint.

²⁰ Jisaso e nuríisáná ámá e epíroyf egfayo nurírfná aní o emimí obaxf wíwapíyiñfpi yoí níriri ámá ayo ñweagfáyf wigí fwí yariñjapí ríwíminí nímamoro nisaniro miñweá éagfá miñxf nuríri

²¹ re urinjnígint, “Korasintyo ñweáyfne aveyí! Sfá wíyi seyfne majfá seaórinfárint. Gorixo xeaníñf ríta tñjíf seaikárínfa enagí nání dñf sifí oseainint. Betisaida ñweáyfne aveyí! Sfá wíyi seyfne ení majfá seaórinfárint. Ayí rípi nánirint. Emimí segí aníyo seiíwapíyiñjapí émáyí aní yoí Taiayí ríniñfyo tñi Saidoniñf ríniñfyo tñi níwíwapíyirí siñwíriyí, ámá aní apiaúmí ñweáyf ejíná wigí fwí yariñjapí nání piaxf níweániro ayá fá níxiriniro nání iyfá írikwf pániro ríta uráwyf yo iwieániro yaníri egfárint.

²² Nepa searariñjint. Sfá Gorixo ámá níyoní mí ómómiximí enfáyimí ámá Taia ñweáyo tñi Saidoni ñweáyo tñi winfápá axípí seainfámaní. Seyfneyá seayí e imónint.

²³ Kapaneami ñweáyfne ení ‘Gorixo anínamí nání níneaménapinfárint.’ ríyaiwiarínoi? Oweoi! Ríta aníñf wearinjyo nání wepífrárint. Emimí nioní segí aní e seiíwapíyiñjapí ejíná Sodomí ñweáyf, ríkikirfó yariñjagfá Gorixo ríta mamówáriñf siñwf nínaniro siñwíriyí, ayí nisaniro agwi ñweañwá re nání níñweaxa baniro egfárint.

²⁴ Nepa searariñjint. Sfá Gorixo ámá níyoní mí ómómiximí enfáyimí Sodomí ñweaagfáyf winfápá xíxení axípí seainfámaní. Seyfneyá seayí e imónint.” urinjnígint.

“Nioní tíamíni níbirfnayí, dñf emimowárf inípíráoi.” urinjí nánirint.

²⁵ Jisaso e nurímáná Gorixomí xwíyfá rírimí níwirfná re urinjnígint, “Gí apoxint, Ámíná anína imixíri xwfá imixíri nerí tñjoxint, xwíyfá nioní urariñá rípi nání ámá ‘Nioní níjónirint. Go níréwapíyiñjof?’ yaiwinariñfáyf yimárorí ámá niaíwf onímiápia yapi ‘Aníñf oníréwapíyipoyí.’ yaiwinariñfáyf wíá urókiamori éagí nání yayí seayími dání orímemint.

²⁶ Ápoxint, joxí e simónariñjagí nání dixí dñf tñi e imónint.” nuríri

²⁷ ámáyf re urinjnígint, “Gí ápo xwíyfá amipí oyá nípíni bí yumfí mñf nípíni fánijf niepíxfniásinjfrint. Ámá níñf aiwí wo xegí dñf tñi xewaxoní nání níjíá mimónint. Gí áponí níjíá imónint. Ámá wo xegí dñf tñi gí ápo nání ení níjíá mimónint. Xewaxonint níjíá imónint. E nerí aí ámá xewaxoní ‘Gí ápo nání xe níjíá oimónipoyí.’ níyaiwirí o nání wfá wókimixariñayí ayí ení gí ápo nání níjíárint.

²⁸ Ayinání sekaxí ‘Rípi époyí. Rípi époyí.’ nírígá unípí pírániñf ouxídiminíri nerína sañf xwé nímeáriñf nímeámi nuro aníñf seainariñfyné, nioniyá dñf tñi sá ñweapfrí nání nioní tíamíni bfpoyí.

²⁹ Nioní ámá nípenioní nimónirí seayí e mimónariñáoní enagí nání sañf nioniyá ikfánijf xwañwf níkwónimí nurfnayí nioní searéwapíyíáná segí dñf emimowárf inípíráoi.

³⁰ Ayí rípi nání searariñinti. Xwiyáá nioniyá sanjníñj nimeámi upírípi ayí sanj seainímenijoí. Nayí seainí enagí nání ananirínti.” uríñiniginti.

12

“Sabaríáyo ñwíárini. ríñijíyo pí nání xóróríyaríjoí?” urígíá nániríni.

¹ Íná Sabaríá wíyimi Jisaso tñi wiepisariñowa tñi óf wití omíñj áwíñimí iníñjyo nuróná wiepisariñowa agwí wíagí wití siyí sínj yiyíriní yariñagíá

² Parisiowa sínwí e níwíñiro omí re urígíawixinti, “Díxí wiepisariñowa ‘Sabaríáyo ñwíárini.’ ríñijíyo aiwá pí nání miaríjoí?” urítagíá aí

³ Jisaso re uríñiniginti, “Ejíná negí mixí ináyí Depito tñi xegí níkumixiníri emearígíawa tñi agwí wíáná egíápi Goríxoyá Bíkwíyo ríwamíñj níríníri eáníñjípi sínj fá miroaríñj reñoí? Oweoí, soyíne fá níroro aiwí díñj nípíkwíni mimoaríjoí.

⁴ Depito sení aí Goríxo nání aiwá peaxí tarígíiwámi nípáwiri bisíkeríá Goríxo nání peaxí tarígíápi o tñi xegí ámá tñi nání ‘Ñwíárini.’ ríñijípi —Apí ‘Sa apaxípáníñj imónígíawañi ananí nípaxfrínti.’ ríñijípiñi. Bisíkeríá apí apaxípáníñj imóníñj xwéo umeaíáná Depito nurápíri níagí aiwí Goríxo mixí bí muríñiniginti.

⁵ Nwf ikaxí eáníñjyo dání re ríñijípi ení sínj fá miroaríñj reñoí, ‘Sabaríáyo apaxípáníñj imónígíawa aí Goríxo nání rídiyowá yarígíiwámi nípáwiro rídiyowá neróná stá “Omíñj níñi ñwíáxinti.” ríñijíyi xórórí nero aiwí xwiyáá meárinariígíámaní.’ níríníri eáníñjípi fá miroaríñj reñoí? Soyíne fá níroro aiwí sínj nípíkwíni díñj mimoaríjoí.

⁶ Apaxípáníñj imónígíawa Sabaríá ayimí xórórí nero aiwí aí Goríxo nání rídiyowá yarígíiwámi dání nero nání xwiyáá mímeárinípa yarígíárini. E nerí aiwí ámá wo re roñj royí aí rídiyowá yarígíiwámi seáyí e muroní.” xewaníno nání e nuríri

⁷ ámí re uríñiniginti, “Soyíne xwiyáá Goríxo ríñj, Bíkwíyo eáníñj rípi ‘Nioní ámá wí wíyo wá níwianíri arírá owípoyiníri nání nimónaríni. Nioní nání rídiyowáni onípoyiníri nání mímónaríniñi.’ ríwamíñj e níríníri eáníñj apí nání soyíne díñj nímoró fá níxíríro sínwíriyí, ámá nioniyá rowamí, wiwaníñowa xwiyáá meárinípaxí mimónígíá rowamí xwiyáá uxekwímoaníro étámáni.

⁸ Ámá imóníñáoni Sabaríá xiawoni enagí nání ‘Sabaríáyo ayí ananirínti.’ rípaxí imóníñáoníñi. uríñiniginti.

Wé kíriñj ení womí nañj imíxíñj nániríni.

⁹ O e dání píni níwiárimí nuriwigí rotú aí wiwámi nípáwiri ñweañáná re eníñiginti.

¹⁰ Ámá wé kíriñj ení wo e ñweañagí Parisiowa Jisasomí xwiyáá meáripíri nání yariñjí re wigíawixinti, “Negí ‘Sabaríáyo ñwíáxinti.’ ríñijíyo ámá símixíyo nañj nimíxíríná xórórí mepaxfrínti.” rísimónaríni?” urítagíá

¹¹ o xíxewisí ikaxí re uríñiniginti, “Soyíne woxí, sipisipí wo tíñoxí Sabaríáyo sipisipo xwáriñwíyo piéróánayí, sipisipomi mímíxeearíñfraní? Oweoí, apaxí mé mímíxeearíñfriní.

¹² Ámá sipisipí tñi xíxení mimóníñagí nání Sabaríáyo aí ámáyo nañj níwimíxírínayí, ayí ananirínti.” nuríri

¹³ wé kíriñj enomí re uríñiniginti, “Díxí wé irú pímixeí.” urítagí ámáyo wé irú pímixáná wé nañj wíúniñj axípi imóníñiginti.

¹⁴ Nañj wíúniñj axípi imóníñagí Parisiowa níwiápñimeámi nípeyearo wáf e dání omí píkianíro nání mekaxí megíawixinti.

Goríxo Rípeaño nániríni.

¹⁵ Jisaso Parisiowa xfo nání mekaxí meariñagfa nání njifá nimónirí nání e píni níwiárími nurí oxí apixí obaxí númi xídaríñagfa sítixí egfá níyoní nañí imimiximí nerfná.

¹⁶ ámáyo áwanjí uripírixiníri “Nioní siíápí nání áwanjí murímepe époyí.” urayinjinigini.

¹⁷ Xwiytá Goríxo riñí wíta rókiamoagf Aisaiao níriri ríwamíñí eaní ripí xixení imóninfa nání Jisaso e enjinigini,

¹⁸ “Arfá époyí. Ámá ro gí omijíñí níiaríñóníñí imóninfa nání rípeajáoríni. Gí díñí sítixí uyinjáoríni. Gí kwíyí ení omí wiáná émáyí ‘E nerfná wé róníñí Goríxo wimónaríñípi imónaníwáríani?’ yaiwipíri nání wáf urepeárinírári.

¹⁹ O nípenioríni. Ámá wí tñí xixewiámí níriri wíyo xwamiání níwiri enfámaní. Símí ófyo dání xwamiání yariñagi wínipírfámaní.

²⁰ O ámá ení samiñí níwémí emeariñagi níwínirfná sítixí miñí eaaroaríñíwáníñí imóniñagi níwínirfná wíyo fá wekímixiníámaní. O ámá wí ramixí gwí ápiawí wearíñíri rixa níyupárimíniñí yariñíñíñí imóniñagi níwínirfná fá supimixiníámaní. Xegí e eníápa arfkí néra núisáná wé róníñí xfo yariñípi seáyi e imóninírári.

²¹ Émáyí ‘O arírá neáiwíñigini.’ níyaiwiro omí díñí ukíkayopírfári. Xwiytá Goríxo e riñípi xixení imóninfa nání Jisaso nemerfná axípi e enjinigini.

“Oboyá díñíyo dání yariní.” rigfá náníri.

²² Ámá womí imfó díñí xixéronjáná manjí píróniri sítawí supáriñí enomí Jisaso tñíñí e nání nímera níbíro wáráná Jisaso imfó mixí numáinowáriñí píróníñí wimixáná o xwiytá ríri sítawí aníri enjinigini.

²³ E éaná oxí apixí obaxí e epíroyí egfáyí ududí niga nuro re riñigfawixiní, “‘Ámá royí ámá yeáyí neayimixemeánfa nání aríwayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyí rariñwáo, negí mixí ináyí Depitoyá xiáworíni.’ riýaiwiariñwíni? Oweoí, omaní.” riñariñagfa

²⁴ Parisiowa arfá e níwiro re rigfawixiní, “O imfó xiráóníñí imónijo —O xegí yoí bi Bieseburyí riñíñoríni. Oyá díñíyo dání Jisaso imfó mixí umáinariñoríni.” rarfná

²⁵ Jisaso awa e riñariñagfa díñí adadí níwiri njifá nimónirí xixewisí ikaxí re urijinigini, “Ámá gwí axíri xepíxepá níróniro mixí ninírónayí ayí aní miwiárekixinípaxfríni. Ámá aní bimí ñweáyfrani, aní wiwamí ñweagfáyfrani, ení xepíxepá níróniro mixí ninírónayí, axípi aní miwiárekixinípaxfríni.

²⁶ Nioní Obo —Oyá yoí bi Setenoyí riñíñoríni. Nioní oyá díñíyo dání xegí imfóyo mixí numáinowáriñí, axíyí rixa xepíxepá níróniro nání aríge nero ení neáníro ropíráoi? Oweoí. E nero aiwí soyfne nioní nání re riñíñorí, ‘Setenoyá ení eáníñíyo dání imfó mixí umáinowáriñí.’ raríñorí.

²⁷ Nioní imfó xiráóníñí imónijo, Bieseburyá díñíyo dání imfó mixí numáinowáriñí, segí wiepisarigfáyí díñí goyáyo dání mixí umáinowáriñí? Ayí awa re riñíñorí, ‘Goríxoyá díñíyo dání mixí umáinowáriñíwári.’ riñigfáyí nání awa xwiytá seamearípírfári. Nioní segí wa yarigfápa yariñagi aiwí soyfne pí nání níxekwímoaríñorí?

²⁸ E nerí aí nioní kwíyí Goríxoyápi tñíñí imfó mixí umáinánayí, díñí re yaiwiríñí, ‘Goríxo xwioxfyo mífmeámí nerí neameñweaní rixa írfani?’ yaiwiríñí. nuríri

²⁹ “Obo ení eáníñorí aiwí Jisaso seáyi e imóniñorí.” oyaiwípoyiníri ámí xixewisí ikaxí re urijinigini, “Ámá wo ení eáníñí woyá amípi fwí meámíñíríná xámí xíomí fá níxíriñí gwí njárimáná ananí nípáwiri xegí amípi meanigini.” nuríri

³⁰ ámá nñí Jisasomí díñí wíkwíroro xídaríro epírixiníri pírfí rakiámí wianíro yarigfáyí nání ewayí xwiytá ripí urijinigini, “Ámá nioní tñáminí mimónigfáyí, ayí

nionि tñi mixf imóniñwáyfrinì. Ámá nionि tñi sipisipf awí meaáripa yarigfáyf sipisipf xfdixfdowárí yarigfáyfrinì.” nurirí

³¹ re urinjñigñi, “Ayinánì nionि re searariñi, ‘Pí pí fwí yarigfá tñi ámá wíyo pí pí riperirí umeararigfá tñi Gorixxo ananì yokwarimf nñwiiri aiwì ámá gíyf ámá wo Gorixoyá kwíyf tñi yariñagi nñwiniñríná riperirí numeri “Ayf kwíyf Gorixoyápí tñi miyaninì.” umearfáyo Gorixxo yokwarimf wiipaxf meninì.

³² Ámá gíyf gíyf ámá imóniñháonì pñne sipi nñnirirí aiwì Gorixxo ananì yokwarimf wiinfáriñi. E nerì aiwì gíyf gíyf Gorixoyá kwíyf nánì pñne sipi ríayf agwì rínáranì, ná ríwýorani, Gorixxo yokwarimf wiinfá meninì.” searariñi.

“Íkfá sogwf nañf wearinjñánñf imóniñi.” urinjñf nánirinì.

³³ Awa “Jisaso naññi yariñagi nánì ‘Oboyá dñjyó dánì yarinì.’ rípaxf mimóninì.” oyaiwípoynirí ámi xewanñjo nánì ewayf ikaxf rípí nurirí re urinjñigñi, “Soyfne íkfá wína sogwf nañf weñagi nñwiniñríná ‘Íkfá naññarinì.’ rírítinì. Íkfá wína sogwf sipi weñagi nñwiniñríná ‘Íkfá rína sipínarinì.’ rírítinì.” nurirí

³⁴ mixf re urinjñigñi, “Weaxfá miáoyfne, rixa sipiñi imóniñagfá nánì arige nero pñne nañf rípíráo? Oweo!, ámá pí pí dñjf aumaúmf inigfáyf e dánì rarigfá enagf nánì soyfne pñne nañf wí rípaxf meninì.

³⁵ Ámá nañfyf wigf ayá tñjfpí mearigfápa dñjf naññi aumaúmf niniro nánì xwiyfá nñrñríná naññi rarigfáriñi. Ámá sipiñf sipi nñnirinì dñjf nñmoro aumaúmf niniro nánì xwiyfá nñrñríná sipiñi rarigfáriñi.

³⁶ Nionì re searariñi, ‘Gorixxo ámá nñyonì mí ómómixfm nerì xwirixf nñmerfná sipi ikaxf amipí úrapí rarigfá nññi nánì yariñf imifm wiarná e dánì urípíráriñi.

³⁷ Gorixxo sewanñjoyfne rarigfáyo dánì xwirixf nñseameri re searinñáriñi, “Xwiyfá tñoxirinì. Xwiyfá mayoxirinì.” searinñáriñi.” urinjñigñi.

Ekiyñf nánì ríxijñf urigfá nánirinì.

³⁸ E uríagi ñwf ikaxf eánñjfpí mewegfá wa tñi Parisi wa tñi re urigfawixinì, “None “Gorixxo rírowárénapíñoxirinì?” yaiwianì nánì aññamì dñjf ekifyñf bì neaíwapíyi.” neaimónarinì.” uríagfá aí

³⁹ o re urinjñigñi, “Seyfne agwì ríná ñweagfáyfne, Gorixomì ríwíminì nñmamoro segf ñwfíati ríññjfpí tñi fwíññf nigá uro nigá bìro yarigfáyfne ekifyñf nánì reaxf nñseainirí seaimónarifagi aiwì ekifyñf wfá rókiamoagf Jonao enípíni seaíwapíyimigñi.

⁴⁰ O peyf xwé womì agwfyo íñimì íññáná sfá wíyaú wíyi óriñfpá ámá imóniñháonì xwfáyo íñimì weñáná sfá wíyaú wíyi nñrñfáriñi.

⁴¹ Ámá ejíná añf yoí Ninipayi ríññfyo ñweagfáyf —Ayf Gorixoyá wfá rókiamoagf Jonao Gorixoyá xwiyfá wáf urímeáná ayf wigf fwí egfápí ríwíminì nñmamoro nñsaniro ñweagfáyfrinì. Ayf ámá wonì Jonaomì seayi e imóniñháonì re éf nñrómáná searariñagi aiwì seyfne arfá mñniarifagi nánì ámá Ninipayi ñweagfáyf sfá Gorixxo ámá nñyonì mí ómómixfm enfáyimì nñwiápñimearo xwiyfá seameáripíráriñi.

⁴² Gorixxo ámá nñyonì mí ómómixfm enfáyimì apíxf ejíná Sibayf añfyo meñweañi —Í mixf inayf Soromono nñjíá seayi e nimónirí rírimf yarfná arfá wimñirí nánì añf aga ná jíamì dánì biñirinì. Í ámá wonì Soromonomì seayi e imóniñháonì re éf nñrómáná searariñagi aiwì seyfne arfá mñniarifagi nánì í sfá ayimì nñwiápñimearo xwiyfá seameárinñáriñi.” urinjñigñi.

Imfó xegf wññyo wirimeañf nánirinì.

⁴³ Ámá ayf “Nene Jono nearáná sanif onimíapí nerane aiwì imfó xixéroarif rónifñf imónanigñi.” oyaiwípoynirí ámi xixewisf ikaxf bì nurirí re urinjñigñi, “Imfó

xixéroariñýf míxf umátnowáráná ámá womí píni níwiárimí nurfná iniigf mayfmí ‘Ge ge sá oñweámíni?’ níyaiwia nemerí pfá nímeginiméisáná

⁴⁴ re yaiwiariñfrini, ‘Gf amí anf axf píni níwiárimí bñae nání oumíni.’ níyaiwimí nurí anf rixa síf peárintri pírántíf imixárintri yáritnijagf níwintíf síní antá imónijagf níwintíf nání

⁴⁵ amí nurí imfó wé wfumí dánf waú fwí neróná xfomí seayf e müroro egfáyo níwirímeamí nuro axomí nixixéroro e ñweaarrifáriñi. Xamí sfpí imónago aí ínayf aga sfpí ikeamónijfrini.” uritñinigfni.

Jisasomí xinái tñi xogwáowa tñi nánirini.

⁴⁶ Jisaso síní amá xfo tñjí e epíroyf egfáyo xwiyfá urarfná re enjñigfni. Xinái tñi xogwáowa tñi níbíro “Omí ge dání xwiyfá uraníréwíní?” níyaiwiro bñaniríwámíni rojáná

⁴⁷ amá wo re uritñinigfni, “Ai, dixf rínái tñi rigwáowa tñi joxf xwiyfá ríraníro nání wáf e bñraiyf rojof.” urtagf aiwf

⁴⁸ o re uritñinigfni, “Ayf nepariní. Gf inókí tñi gwíáowa tñi wáf e níroro aiwf amá aga gí inókíwa gwíáowa imónigfáyf ayf gíyfrini?” nuríri

⁴⁹ xegf wiepísañfyo wé árixá níwirí amá omí re uritñinigfni, “Gf inókíwa gwíáowánijí imónigfáyf amá tf ñweagfáyfrini.

⁵⁰ Ayf rípi nánirini. Amá gíyf gíyf gí apó anfnamí ñweaño wimónarinípí yarigfáyf ayf gí gwíáowa napíwa inókíwánijí imónigfáyfrini.” uritñinigfni.

13

Ewayf ikaxf witf siyf wiáronf nánirini.

¹ Jisaso sía ayimí anfyo píni níwiárimí nípeyearí ipí manfpa tñi éf níñwearí

² amá oxf apifxí ayá wí epíroyf wiariñagfá nání ewé bámí nípixemoáníri éf níñwearí oxf apifxí níni síní ipí imanfpa tñi rojáná

³ ewayf xwiyfá ayá wí nura nurfná re uritñinigfni, “Amá wo (Nene ayé siyf níwiároa nurfná yariñwápa) o xegf omiñfyo witf siyf níwiároa umíntíri nání nurí

⁴ rixa xwfá yunf ikixeáriníne pírántíf níwiárorí aí wí óf manfpa tñi piérófyf inf níbíri mímání enjñigfni.

⁵ Amí wí sñjá íními yapiníñjáná xwfá seayf e onfmiápí enfyo piérófyf xwfá akwínñáná enagf nání apaxf mé nerápirí níyapirí aiwf

⁶ sogwf níwepíñíri xaíwf anáná mímí rapiníf mítwáritíf enagf nání yeayf yíweánáriñjñigfni.

⁷ Amí wí emf pípíñf arfkiáriníne wiáronf yf emf pípíñfyo dání nawíní nerápimáná emf xeñwiráriñagf nání witf ayf ná mítwenjñigfni.

⁸ Amí wí xwfá nañfyo wiáronf yf nerápirí níyapirí ná níkíkireáníríná wí aga dñf nímorí fá mítropaxf werí wí xwé obaxf werí wí xwé onfmiápí werí enjñigfni.” Jisaso ewayf xwiyfá e nuríri

⁹ re uritñinigfni, “Seyfne witf siyf nání ríá apí nání arfá ókiarf nímónfpoif.” uritñinigfni.

“Ayf rípi nání xixewisf ikaxf tñi seararifnif.” uritñf nánirini.

¹⁰ Wiepísañfowa idáná Jisaso xegfpi ñweañjáná níbíro yariñf re wigfawixfni, “Joxf amáyo nuréwapiyirfna ewayf xwiyfá tñi pí nání urarifnif?” urtagfa

¹¹ o re uritñinigfni, “Xwiyfá enfna dání Gorixo xwioxfyo mítmeamí níseairí seameñweañfápf nání yumfí imónifnifpi nionf soyfne níjífá imónifpírf nání áwanf níseairí aiwf amá wíyo áwanf murarifnif.

¹² Ayí rípi nániriní. Ámá nioní xwiyárá raríná arfá niro díñf níkwíroro nero níjíá bí tñjí imónarígtá gíyí gíyí Goríxo ámi wí miní winíñoi. Arfá minipa ero díñf mìnkwíropa ero yarigfá gíyí gíyí ‘Níjíá rípi imóninjíni.’ yaiwiariñagfá aí Goríxo apí aí ámi nurápíñiñoi.

¹³ Ayináni ámáyo nuréwapíyiríná ewayí xwiyárá tñiñ urariñáriñi. Ámá nioní díñf mìnkwíropa yarigfáyí ewayí xwiyárá nioní rariñápi arfá níniro aiwí mfkí nání díñf mímopa nero níjíá wí imónarígtámaní.

¹⁴ Ayí e yaríná xwiyárá Goríxo ríñf wí rókiamoagfá Aisaiao níriri ríwamíñf eaní rípi rixa xixení imónaríni, ‘Seyñé aríkwíkwí níwiro segí arfá píróniro sñjwí supáriro nero nání arfá níwia nuro aí níjíá imónipírítámaní. Sñjwí níwiga nuro aí díñf wí mopírítámaní.

¹⁵ Ayí rípi nániriní. Segí díñf tñiñ néra warigfáyíne mñjí sñjáninjí imoñagfá nání seararíñiní. Wigí sñjwí mísupáripa ero arfá mípírónípa ero nero sñjwíriyí, wigí sñjwí tñiñ sñjwí aníro arfá ero díñf píráninjí neyíroro moro wigí fwí yarigfáyí ríwíminí mamoro éánayí Goríxoní píráninjí wimixípaxfriní. Xwiyárá apí xixení imóniní nání ámáyí e yaríñoi.

¹⁶ E nerí aí gí seaiepísaríñáoyíne segí sñjwí tñiñ sñjwí naníro arfá tñiñ arfá niro nero nání yayí oseaininí.

¹⁷ Aga nepa seararíñiní, ‘Wíá rókiamoagfá obaxíyí tñiñ ámá wé rónigfá obaxíyí tñiñ ení soyñé sñjwí naníro arfá niro yarigfá rípi nání “None sñjwí wíñwaniginí.” níyaiwiro aga níwimóníri aí wí arfá niro sñjwí naníro yagfámaní.’ seararíñiní. uríñiniginí.

Wití siyí wiáronjí mfkí nání áwanjí uríñj nániriní.

¹⁸ E nuríri re uríñiniginí, “Ewayí xwiyárá ámá wo nurí wití siyí wiáronjípi mfkí nání áwanjí osearimíni.

¹⁹ Wití siyí wiáronjíyí xwiyárá Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí seameñweaníápi nániriní. Ámá xwiyárá apí arfá nero níjíá mepa éfáyí ayí wití siyí óf manípá tñiñ piéronjípíñijí imóninjí. Ayí arfá wiarfná obo, arfkí yaríñó níbíri ayí Goríxomí díñf wíkwíropírixiníri xwiyárá apí wigí xwioxíyo mìnijíyí emí ríroámí yaríñfriní.

²⁰ Ámá xwiyárá apí arfá níwirfná axíná yayí nero ‘Nañfriní.’ yaiwíráyí, ayí wití siyí sñjá ínimi yapiníñána xwíá seáyí e akwíñánáí ejýo piéronjíyíñijí imóninjí.

²¹ Wití siyí sñjá ínimi yapiníñagí nání rapiní ná ínimi míwáripa ejýíñijí ámá ayí ení wigí díñf rapiníñijí xwíáyo mími fá mumixíñagí nání ámá wí ayí xwiyárá apí xídaríñagfá nání xeaníñí wikáráná apaxí mé píni wiárarígtáriñi.

²² Ámá xwiyárá apí arfá níwiro aiwí wigí yarigfápa sñiñ níxídrónayí amípí xwíáyo dánjí ayá tñjípi nání díñf obíbaxí moro ‘Amípí wí nioní mìnémúropa onini.’ yaiwiro ‘Amípí ayá tñjípi aríge nímeámíarfani?’ yaiwiro néra warigfáyí ayí wití siyí emí pípíñjí kíkídi peárigfíe piéronjíyíñijí imóninjí. Wití emí xeñwíráriñagí nání ná míwepa ejýíñijí ámá ayí ení ‘Amípí ayá tñjípi aríre nerí meámíarfani?’ yaiwiarigfápi xwiyárá Goríxoyápími éáná omí aníñf miní xídaríñagfámaní.

²³ Ámá xwiyárá apí arfá níwiro níjíá éfáyí ayí wití siyí xwíá nañfyo piéronjíyíñijí imóninjí. Wití apí ná kíkíreániñfíyíñijí ámá ayí ení ná níwerfná wí díñf nímorí fá míropaxí werí wí xwíá obaxí werí wí obaxí onímiápi werí yarigfáriñi.

Ewayí ikaxíripíkíyí wití omíñyíyo yapiníñjí nániriní.

²⁴ O “Agwí Goríxo ámá sípíyí wigí díñf tñiñ xe néra úfrírixiníri sñjwí níwíñíri aiwí ríwéná ríáyo ikeááríñfáriñi.” oyaiwípoyiníri ewayí xwiyárá ámi xegí bí nuríri re uríñiniginí, “Goríxo xegí ámáyo xwioxíyo mímeámí nerí meñweámíñíri nání yaríná

imóninjípti, ayí ámá wo xegí omínjyo xwíá yuní nikixémáná wití siyí wiáronjípti tñi ríraminjíyí epaxírini.

²⁵ Wití siyí níwiároárímáná xegí aŋjyo nání nurí sá wejáná o tñi símí tñi inarigjío níbiri re ejinigini. Rípikí siyí wití siyí wiáróniye seáyi e níwiároárími uŋinigini.

²⁶⁻²⁷ Níwiároárími numáná ejáná ríxa wití nerápíri níyapíri ríxa ná kíkireánimíniyaríná omínjí xiawomí omínjí wíiarigfáwa sínjwí wíntáfayí wíntáfawixini. Rípikí aí tñi nawini ejagi níwíntimi nuro bosomí re urigfawixini, ‘None “Joxí díxf omínjyo siyí naŋní wiáronjírini.” neaimónarini. Aríre nerí rípikí ení nerápíri yapífríani?’ urítagfa

²⁸ o re urinjinigini, ‘Gí símí tñi inarigwíio ejfríani? Oyi, orini!’ urítagí xegí omínjí wíiarigfáwa yarinjí re wigfawixini, ‘None nurane rípikíyí yíyoámí yaniréwini?’ urítagfa aí

²⁹ o re urinjinigini, ‘Oweoí, soyíne rípikíyí yíyoámí nerfná wití aí tñi yíyoámí epírítixini.

³⁰ aiwá mipíríná nání níni xe oeníri sínjwí wíntipoyí. Wití ríxa yóf ejáná wití miwákwímí yarigfawamí re urimfári, ‘Xamí rípikíyí miwákwímí nero áwini e gwí níkírfwímáná ríá ikeáárfírítini. E nemáná wití miwákwímí nero aiwá aŋj nítiarigfíwamí nítiríxini.’ urimfári. Jisaso ewayí xwíyíá e urinjinigini.

Ewayí ikaxí masíté siyí nánirini.

³¹ O ámá re oyaiwípoyiníri ‘Agwí ámá obaxí Jisasomí mítixídaríngífa aiwí ríwíyo Goríxo xegí ámáyo xwioxíyo mítmeámí nerí umenjweanjánayí Jisasoyá ámá obaxí imónipírífári.‘ oyaiwípoyiníri ewayí xwíyíá ámí bí nuríri re urinjinigini, ‘Goríxo seyíne xwioxíyo mítmeámí níseairí seamenjweanfápi, ayí masíté aiwá siyínjí imónini. Masíté aiwá xegí siyí aga onímiá imónini. Masíté siyí nímearo omínjyo moárariigfáyí

³² aiwá siyí níyoní masíté siyí aga onímiá ejagi aiwí ríxa níyapíri xwé níroríná íkíáninjí rojáná iní níbiri níŋwearí yewí tipaxí imónaríjírini.’ urinjinigini.

Ewayí ikaxí yisí nánirini.

³³ O ewayí xwíyíá ámí bí nuríri re urinjinigini, ‘Goríxo xwioxíyo mítmeámí níseairí seamenjweanfápi, ayí yisínjí —Yisí bisíkerí síní sínjí ejáná bí onímiápi ínimi táná níminí íkwiajwí eapínaríjírini. Goríxo xwioxíyo mítmeámí níseairí seamenjweanfápi, ayí yisínjí imónini. Apíxí bisíkerí síní sínjí díramixí xwé síxf ínijáná yisí bí nímearo ínimi táná níminí íkwiajwí eapínaríjírini.’ urinjinigini.

Ewayí xwíyíá tñiní uréwapíyiijí nánirini.

³⁴ Jisaso oxí apíxí e epíroyí egíáyo xwíyíá apí nípíni nuréwapíyirína ewayí xwíyíáni nuríri uréwapíyayinjíngini.

³⁵ Xwíyíá Goríxoyá wíá rókiamoagí wo níwuríyirí ríwamíjí eaní rípi, ‘Nioní xwíyíá níríríná ewayí xwíyíáyo dání ríri xwíyíá Goríxo xwíá imítixíjíná dání ínimi ríntíjípí áwaníjí ríri emíári.‘ níríri eaníjípí xíxení imónini nání Jisaso nuréwapíyirína ewayí xwíyíá tñiní nuríri uréwapíyagírini.

Ewayí ikaxí rípikí nání urinjípí mítíkípí áwaníjí urinjí nánirini.

³⁶ O oxí apíxí e epíroyí egíáyo píni níwiárámi nurí aŋjyo nípáwirí níweanjáná xegí wiepísařinowa níbíro re urigfawixini, ‘Joxí nearéwapíyirína ewayí ikaxí rípikí nání nearípí áwaníjí nínearíri pírántíjí nearéwapíyit.’ urítagfa

³⁷ o re urinjinigini, ‘Ámá wití siyí naŋní wiáronjoyí ámá imóninjáoní nánirini.

³⁸ Omínjyí ayí xwíá ríri nánirini. Wití siyí naŋjyí, ayí ámá Goríxo xwioxíyo mítmeámí nerí umenjweanfáyí nánirini. Rípikíyí ayí ámá Goríxomí muxídarígjáyí, ámá oboyáyí nánirini.

39 Sím̄ tñi inarigfio, r̄ipik̄ siȳ wiáronjo, aȳ Oborin̄. Aiwá yóf ejaḡ mipírfínaȳ aȳ s̄tá yoparfyi nánirin̄. Wit̄ miwákwm̄ nero mipírfáȳ, aȳ aŋ̄najfrin̄.

40 Aȳnán̄ r̄ipik̄ȳ miwákwm̄ nero gw̄ n̄kír̄wimán̄ r̄fá ikeáriḡápa imónin̄ȳ s̄tá yoparfyim̄ ax̄pi e imónán̄

41 ámá imónin̄áon̄ ámá r̄ik̄k̄irfó ero wa en̄ nene yariñwápi oépoyin̄iri wíwapiyiro yariḡáȳ ḡ ápo meŋ̄wean̄e n̄weapfr̄ixin̄iri ḡ aŋ̄najowa awí eámeám̄ epfr̄ urowár̄im̄áriñ̄.

42 Urowárán̄ awa awí eámeám̄ nemán̄ r̄fá ápiaw̄ xwé an̄in̄ wearin̄fr̄im̄ ikeáráran̄ aȳ e dán̄ ‘Yeȳ!’ n̄ir̄iro magí íronipfr̄áriñ̄.

43 E ner̄i aí ox̄ apix̄ wé rónigfá Gorixoyáȳ x̄o xwioxfȳo m̄imeám̄ ner̄i umen̄wean̄e dán̄ sogw̄ nánirin̄a yariñpa x̄ixfeá s̄in̄ján̄ inipfr̄áriñ̄. Seȳné ar̄fá t̄igfáȳné ejánaȳ, ar̄fá ókiar̄ n̄imónipoȳ.” ur̄in̄iniḡin̄.

Ewayí ikaxí ayá t̄ij̄ imónin̄ wí p̄in̄ weŋ̄íp̄i nánirin̄.

44 O ámá re oyaiwípoyin̄iri, “Gorixox wioxfȳo m̄imeám̄ n̄iseair̄ seameŋ̄wean̄ápi aȳ t̄ij̄p̄in̄iŋ̄ imónin̄aḡi nán̄ Jisaso pí pí nearfaḡi aí x̄ixen̄ éwaniḡin̄.” oyaiwípoyin̄iri ewaȳ xwiȳá re ur̄in̄iniḡin̄, “Gorixox wioxfȳo m̄imeám̄ n̄iseair̄ seameŋ̄wean̄ápi, aȳ xwfá bim̄ wí e aȳ r̄imixar̄iŋ̄ípi wí p̄in̄ t̄in̄iŋ̄p̄in̄iŋ̄ imónin̄. Ámá wo nemerfná wen̄in̄ ner̄i n̄iwiniimear̄ yaȳ nikárin̄iri nán̄ re ej̄iniḡin̄. Mfr̄ nur̄i ámá wíyo áwaŋ̄ mur̄ xeḡ am̄pí n̄in̄ n̄igw̄ nán̄ b̄i ner̄i n̄igw̄ ap̄i t̄in̄ n̄imeam̄i nur̄i xwfá ap̄in̄ b̄i ej̄iniḡin̄.” ur̄in̄iniḡin̄.

Ewayí ikaxí memiá nánirin̄.

45 Ám̄i re ur̄in̄iniḡin̄, “Gorixox wioxfȳo m̄imeám̄ ner̄i pírániŋ̄ seameŋ̄wean̄ápi, aȳ ámá am̄pí m̄imúróniŋ̄ wo memiá awiaxñ̄i awiaxñ̄i nán̄ p̄á emear̄iŋ̄pán̄iŋ̄ imónin̄.

46 Bá n̄yon̄i müróniŋ̄aḡi n̄iwiniimeaár̄imo aŋ̄n̄i nur̄i xeḡ am̄pí n̄in̄i b̄i nemán̄ n̄igw̄ ap̄i t̄in̄i memiápá b̄i ej̄iniḡin̄.” nur̄iri, “Gorixox wioxfȳo m̄imeám̄ n̄ineair̄ neameŋ̄wean̄ápi aȳ t̄ij̄p̄in̄iŋ̄ imónin̄aḡi nán̄ Jisaso pí pí nearfaḡi aí x̄ixen̄ éwaniḡin̄.” oyaiwípoyin̄iri ewaȳ xwiȳá e ur̄in̄iniḡin̄.

Ewayí ikaxí uben̄i nánirin̄.

47 O re ur̄in̄iniḡin̄, “Gorixox ámá x̄o xeḡ wioxfȳo m̄imeám̄ ner̄i umen̄weám̄in̄iri ner̄ná en̄ápi, aȳ uben̄ ipíyo n̄imamówáriro peȳ x̄ixeḡiŋ̄ fá m̄inariŋ̄pán̄iŋ̄ imónin̄.

48 R̄ixa peȳ magw̄ m̄in̄iŋ̄aḡi n̄iwiniro n̄imixearo ip̄i iman̄fpá t̄ij̄ e n̄it̄iro éf n̄iŋ̄weám̄an̄a peȳ naŋ̄n̄i neyíroro íkwian̄wfȳo m̄imeám̄ n̄iyárit̄o s̄ipíȳ em̄i m̄imeám̄ eḡawixñ̄i.

49 S̄á yoparfyim̄ ax̄pi e imónán̄ aŋ̄najowa n̄weapíro wé rónigfáyo n̄imúroro s̄ipí yariḡáȳo ȳyoám̄i nero

50 r̄fá ápiaw̄ xwé an̄in̄ wearin̄fr̄im̄ ikeáráran̄ aȳ e dán̄ ‘Yeȳ!’ n̄ir̄iro magí íronipfr̄áriñ̄.” ur̄in̄iniḡin̄.

Xwiȳá naŋ̄ xám̄iŋ̄ t̄in̄i s̄in̄i t̄in̄i nánirin̄.

51 Wiep̄isariñ̄fȳo re ur̄in̄iniḡin̄, “Nion̄i searéwapiyarin̄ápi n̄ipin̄i m̄fk̄i nán̄ r̄ixa n̄ij̄fá rimóniŋ̄ot̄?” ur̄taḡi “Oȳ.” ur̄taḡia

52 o re ur̄in̄iniḡin̄, “Nw̄ ikaxí eán̄iŋ̄ípi mewegfá nion̄i n̄in̄xid̄iro ḡ wiep̄isariñ̄áȳ nimóniřo yariḡá n̄in̄i aȳ ámá am̄pí m̄imúróniŋ̄fáȳiŋ̄iŋ̄ imóniŋ̄ot̄. Aȳ wiḡ aȳ r̄imixar̄iŋ̄ápi aŋ̄fyo weŋ̄fmi s̄in̄i b̄i t̄in̄i xám̄iŋ̄i b̄i t̄in̄i n̄imearo ámáyo s̄iwa wiariḡápa ḡ seaiep̄isariñ̄áoȳné xwiȳá ej̄iná Moseso n̄ir̄iri r̄wam̄iŋ̄ ean̄ípi t̄in̄i nion̄i agw̄i searariñ̄ápi t̄in̄i ax̄pi e epfr̄áriñ̄.” ur̄in̄iniḡin̄.

X̄o xeḡ Nasaret̄i n̄weáȳ r̄íw̄ umogfá nánirin̄.

⁵³ Jisaso ewayá xwíyá apí nura núisáná e dání píni niwiárimi nurí

⁵⁴ anjí xfo xegf xwé iwiaroje níremori rotú anjyo nípawiri xwíyá uréwapiyaríná ayí ududí nero re ríngfawixiní, “Ámá royá níjá emimí yariñí rípi gími dání níjá imónífrífaní?

⁵⁵ O anjí mírariní Josepomí xewaxo meniraní? Xínáí Mariaíyí mírininjíraní? Xogwáowa Jemiso tñi Josepo tñi Saimono tñi Judaso tñi ríñjowa re míñweagfá reñoi?

⁵⁶ Xínapíwa nene tñi míñweapa reñoi? E enagí nání ámá royá aríge níjá apí imónífrífaní?” níriniro

⁵⁷ wíkí díñf níwóga waríñagfá Jisaso xewaníjo nání re uríñjinigini, “Ámá xwíyá Goríxoyá wíá urókiamoaríñf womí anjí midánýí aríá umónarígíá aí xegf e dánýí tñi xexírimeáyí tñi o nání ‘Sa negí ámáoriní.’ níyaiwiro aríá umónarígíamani.” nuríri

⁵⁸ ayí díñf míwíkwíroaríñagfá nání e níñwearíná emimí xwapí míwíwápíyinjníginí.

14

Jono wayá umeaiaríñomi píkigfá nánírini.

¹ Íná míxf ináyí Xeroto —O Gariri píropenisf menjweajoriní. O xwíyá Jisaso nání yaní niwéa waríñagí aríá níwiri

² xegf omíñf wíiarígíawamí re uríñjinigini, “Ayí nioní píkiñáo, Jono wayá numeaia unjoriní. Ríxa xwáripáyo dání níwiápfnímearí nání emimí ayí néra waríñi.” uríñjinigini.

³⁻⁴ Ayí rípi nání Xeroto e uríñjinigini. Xámí O Jono sini emearíná xegf xexírimeáo Piripoyá apíxí Xerodiasíyí ríñjí nurápirí meáagí nání Jono xwíyá re urárayíñjinigini, “Díxf rírixímeáoyá apíxí nurápirí nímeairínayí, ‘Ayí Nípíkwíni yariñíni.’ ríyaiwinaríñiní?” urayaríñagí nání Xeroto xegf porisfyo urowáráná awa nuro omí fá níxero gwí níyiro nímeámi níbíro gwí anjyo níwírárifagfá

⁵ Xeroto Jono nání “Omí opíkímintí.” níyaiwirí aiwí ámá oxí apíxí “Jono Goríxoyá wíá rókiamoaríñf woriní.” yaiwiarígíá enagí nání wáyí nerí “Nioní ení nípíkipírixiní.” níyaiwirí sa gwí anjyo wáriñjinigini.

⁶ E níwárimáná ejáná síá Xerotomí xínáí xíriñfyi imónáná Xeroto xegf ámá wa tñi aiwá nimíxíro naríná omí xiepí Xerodiasímí xemiáí níbíri áwini e nírómáná símínijí enínjigini. Í símínijí yaríná Xeroto símínijí yariñípí nání yayí níwiníri

⁷ xwíá e dání re uríñjinigini, “Nioní jíxi símímaníyo dání ríraríñiní, ‘Pí pí nání nioní ríxiñf níránayí nísiapímíni.’ ríraríñiní.” uráná

⁸ í xínáí tñíf e nání nurí ámí níbíri xínáí urepisípí axípí re uríñjinigini, “Porisí wa Jono wayá numeaia waríñoyá siñwf míñf níwákwiro míño siñwf wíñimí nání píreríxíyo nítiro nímeámi níbíro oniapípoyí.” uráná

⁹ Xeroto díñf sípí wíagí aiwí awa tñi aiwá nawíní narígfe dání uríagí nání porisí wamí í uríípí axípí sekaxí nuríri

¹⁰ urowáráná wo gwí anjyo nání nurí e dání Jonomí siñwf míñf níwákwiri

¹¹ míño píreríxíyo nítiri nímeámi níbíri miáimi míni wíáná í nurápirí nímeámi nurí xínáimi míni wiñjinigini.

¹² E éaná Jono xegf wiepisaríñowa níbíro píyomí nímearo nímeámi nuro xwíá níweyárimowa nuro Jisasomí áwaní uríngfawixiní.

Oxí 5,000 apimí aiwá míni wiñf nánírini.

¹³ Jisaso xwíyá Jono nání aríá níwiri e píni niwiárimi ewéyo nípixemoáníri ámá díñf meanje nání xegípí waríñagí aiwí oxí apíxí obaxí anjí bí bimí dánýí “Jisaso ewéyo puñoi.” ríñfagí aríá níwiro yání ófyo númi ugíawixiní.

¹⁴ Jisaso rixa ipí imanfpá tñjí e niwiékfnimeari wññññiginti. Oxí apixí obaxí xfo tñjí e nání bñmiariñagfa nñwññrì wá nñwianrì wigí sñmxýf píráññf imimiximí yarfná

¹⁵ stápi tñni xegí wiepisariñowa nñbiro re urigfawixinti, “Re ámá dñjí meaninti. Sfá wöriniginti. Joxi ámá nñni wigí aiwá bf nero nípfrí nání aňf onimiápia amí amí ñweamenýyo nání urowárapei.” urtagfa aí

¹⁶ Jisaso re urinjñiginti, “Ayí nupaxí mimónariní. Soyñé aiwá wí mñi wípoyi.” urtagi

¹⁷ awa re urigfawixinti, “Negí aiwá xwapí meninti. Sa biskeríá wé ná wúní tñni peyí yeáyí waúni tññrini.” urtagfa

¹⁸ o re urinjñiginti, “Nioní tñáminti nñmeamí bñpoyi.” nuriri

¹⁹ rixa nñmeamí bñná re urinjñiginti, “Oxí apixí nñni aráyo éf oñweápoyi.” sekaxí e nurimáná biskeríá wé wú tñni peyí waú tñni nñmearí aňnamí sñjwí nanánñmáná Gorixomí aiwá apí nání yayí nñwirí biskeríá kwíkwírímí nerí xegí wiepisariñowamí mñni wíáná awa oxí apixí éf ñweáfáyo yaní nñwia warfná

²⁰ ámá nñni aiwá apí nññro agwí ímí uyinjñiginti. Agwí ímí uyíagi wiepisariñowa sñjwí e nñwññro aiwá rixa apání nññro e tñápia nñmeamero soxí fá wé wúkaú sñkwí waúmí nñmeaayiro aumaumí nero magwí nñmíro tigfawixinti.

²¹ Niaíwf tñni apixí tñni nññrì aiwí oxowaní ámá 5,000 aiwá apí nígíawixinti.

Jisaso ipíyo xwirijwí nosaxa ují nánirini.

²² Jisaso xegí wiepisariñowa aiwá ámá ayí nññro tñápia soxí fáyo magwí nñmíro táná re urowáriñiginti, “Nioní oxí apixí tñyo urowáraparíná soyñé ewéyo nípíxemoániro ipíwamí jñariwáminti nání xámí nñmeápoyi.” nuriri

²³ awa rixa nípíxemoániro úáná ámá oxí apixí e epíroyí egfáyo ení nurowárapimáná Gorixomí xwiyíá urimínri nání xegípí dñwí miñfyo nání nñyirí rixa sfá nória warñf tñni xegípí ñweañjána

²⁴ ewépá sñi ipí áwñnti e warfná iniigí ewépámí imeamfkwí merí imiñf ení ewé sñmími dání bñri nerí yarfná

²⁵ rixa wíá nání isfá yinjñáná Jisaso ipíyo nosaxa nñbírí wiepisariñowamí rixa wímeamínri yarfná

²⁶ awa wenijí éfáyí wññgíawixinti. Jisaso ipíyo xwirijwí nosaxa barñagí nñwññro wáyí nikáriníro “Piyijí siwí wo ríá barñi?” nñriro “Yeyí!” rekárinaríná

²⁷ Jisaso re urinjñiginti, “Soyñé wáyí mikárinípaní. Ayí nionirini. Dñjí sñxf nññro ñweápoyi.” urtagi

²⁸ Pitao re urinjñiginti, “Ámináoxinti, ayí nepa joxi ejánayí, ‘Joxi ení ipíyo nosaxa nñbírí nñmeai.’ nñreí.” urtagi

²⁹ Jisaso “Bei.” urtagi Pitao ewépámí dání nayoari Jisaso tñjí e nání nosaxa nurí aí

³⁰ imiñf yariñagí nñwññri wáyí éfyí re ejññiginti. Ipíyo rixa nurípíññríná ríaiwá re urinjñiginti, “Nioní iniigí namimiginti! Ámináoxinti, árfwí nñmeai!” uráná

³¹ o aňní feapá nñyaurí wéyo nñmaxiríri nñmíeyoari re urinjñiginti, “Dñjí onimiápí nñkwíroarigfoyñériní. Pitaoxiní, joxi ‘Jisasoyá dñjí tñni ipíyo xwirijwí nosaxa umfinti.’ nñyaiwirí aí ámí pí nání ‘Oyá dñjí tñni e epaxonímaní.’ yaiwiarññinti?” nuriri

³² awaú rixa ewéyo píxemoánáná re ejññiginti. Imiñf yariñpí pñni wiárññiginti.

³³ Imiñf pñni wiáráná ewéyo ñweagfáyí miñf ewéyo nñkwíroro omí yayí numeríná re urigfawixinti, “Neparini. Joxi niaíwf Gorixoyáoxirini.” urigfawixinti.

Sñmxýf Jisasomí amáf nñróniro nañf egfá nánirini.

³⁴ Awa ipíyo oríwámí dání nñrémoró aňf xegí yoí Genesaretíyí ríññípí tñjí e iwiékfnimeááná

³⁵ ámá e dánýf Jisasomi mí níwómixiro aŋf nípimini áwanf nírinárímáná wigf ámá símixf yariŋfá níni o tñf e nání nímera níbiro wáráná

³⁶ símixf yfí rixifí re urayigfawixiní, “Joxiyá iyfá sírfwíyo amáf onírónf poyiníri siŋwí neanei.” nuriro níni amáf e níronayiro nání naŋf egfawixiní.

15

Ámináyí ejíná érowiápñigfápi nánirini.

¹ Ína Parisi wa tñi ɻwf ikaxf eánifípi mewegfá wa tñi Jerusaremí dání níbiro Jisasomi níwímearo re urigfawixiní,

² “Negí aríowa érowiápñigfápi dixf wiepisaríjowa pí nání pírf wiaíkímí yariŋo? Aiwa naníríná pí nání aríowa rígíapí wé wayf mírónipa nero narigfáriñi?” Jisasoyá wiepisaríjowa wé wayf níróniro aiwí xiáwowa egfápa axípi mìyaríŋagfá nání e uráná

³ Jisaso re uríŋinigini, “Soyfne ení segí seárfawéwa érowiápñigfápími xídaniro nání pí nání ɻwf ikaxf Gorixoyá ríniŋfípmi pírf wiaíkímí yariŋfáriñi?

⁴ Gorixo ríŋfípi ríwamíñf re níriníri eánini, ‘Dixf rínomí wéyo merí rínaími wéyo merí eríni.’ níriníri eánini. Ríwamíñf rípi ení níriníri eánini, ‘Amá gíyí gíyí xano náníraní, xínáí náníraní, píne sípí umeararínyf ayo emí opíkímópoyiníri siŋwí wíñírfíni.’ E níriníri eáníŋagfí aiwí

⁵ ámá gíyí xanomíraní, xínáímíraní, ‘Amípí nioní nísiapíri arírá sipaxípi nání Gorixomí urepeáriñá enagfí nání bí miní siapípaxímani.’ uraríŋagfá

⁶ soyfne siŋwí e níwíñíróná re rarigfáriñi, ‘Ayí xaneyo wéyo mímeapa yariŋagfí aiwí apání yariŋo?’ rarigfáriñi. Soyfne e nerína Gorixoyá ríniŋfíyf xórórí nero segí seárfawéwa érowiápñigfápíni seáyfí e mífeyoarigfáriñi.

⁷ Naŋf ríro sípí ríro yarigfoyíne, xwíyfá Gorixo ríŋf wíá rókiamoagf Aisaiao níwuriyiri ríwamíñf eaníŋfí soyfne nání xíxení re ríniñi,

⁸ ‘Amá tífí “Gorixomí wéyo pírániñf mearíŋwíni.” níríro aiwí nioní díŋf sítí miñíyipa yariŋfáriñi.

⁹ E nerína ámáyo amípí ámá wigf díŋf tñi érowiápñigfápi nání nuréwapíyiróná yapf re nuriro “Xwíyfá tífí Gorixoyáriñi.” nuriro nání “Gorixomí seáyfí e umearíŋwíni.” níríróná Gorixoníyá yoñi suríma rarigfáriñi.’ Aisaiao xwíyfá Gorixoyápi níwuriyiri soyfne nání xíxení ríwamíñf e eaníříni.’ uríŋinigini.

“Rípi piaxfíweaariŋfríni.” uríŋfí nánirini.

¹⁰ “Ámá oxí apíxfí re epíroyf egíayf obípoyf.” níríri ayí ríxa aŋwí e awí eánáráná re uríŋinigini, “Aríá níniro níjífá imónf poyf.” nuríri

¹¹ ewayf xwíyfá bí nuríróná re uríŋinigini, “Amípí ámá níniro gwí náreariŋfápi piaxfíniñf weaariŋfímani. Amípí xwioxíyo dání díŋf mófápi, ayí piaxfíniñf weaariŋfríni.” uríŋinigini.

¹² Xegf wiepisaríjowa níbiro re urigfawixiní, “Joxí Parisiowamí e níríróná ‘Símirírf miwiariŋfíni.’ ríyaiwiariŋfíni?” uríagfá aí

¹³ o Parisiowa nání ewayf xwíyfá re uríŋinigini, “Ríwéná Gorixo aiwá xfo iwfá muríñf níyoní emí yíyoámí eníáriñi.” nuríri

¹⁴ ámí Parisiowa nání re uríŋinigini, “Soyfne awa nání ayá sítí wísearopaní. Awa siŋwí supáriŋfáwa siŋwí supáriŋfáyo nípemeámi warigfáwa yapf imóníjoí. Ámá siŋwí supáriŋfí wo siŋwí supáriŋfí womí nípemeámi níríná níwaúni xwáriŋwíyo piéropístíí. Ayínañi ayá sítí wísearopaní.” uríagfí

¹⁵ Pitao re uríŋinigini, “Joxí ewayf xwíyfá ámá aiwá níniro gwí náreariŋfápi nání ríapí áwanfí nearei.” uríagfí

¹⁶ o re uríŋinigini, “Gí seaiepisaríŋáoyíne ení sítí majfá ríseainaríni?

17 Amípí ámá níápi aríowa egíápa wé wayf níróniro nínirfnáraní, awa egíápa mé nínirfnáraní, agwíyo nínijisáná ikf nemoro nání piaxfnijf weaarifímani.

18 E nerí aiwí xwioxíyo dání fwí amípí nání dñjf mófápi piaxfnijf weaarifíri.

19 Xwioxíyo dání dñjf nímoró yarigfápi ‘Sípí oimiximíni.’ yaiwiariigfá rípíri. Ámá píkiri ero ámá wí tñi fwí iniro ero sítwí piaxf eánipaxf imónijfýf niga uro fwí mearí ero yapí ríri ero ámá wí nání ikayfwí ríri ero

20 yarigfápi nímorfná wiwanijfyo piaxfnijf weaarifíri. E nerí aí ámá wé wayf mírónipa nerí aiwá nínirfná wiwanijfyo wí piaxf weaarifímani.” urínjinigíni.

Émáyf apíxí wí dñjf xixení wíkwírojí nániríni.

21 O e dání pñi níwiárimí nurí píropenisí émáyf aní Taia tñi Saidoní tñi tñjf e emearfná re ejnjigíni.

22 Émáyf apíxí Kenaní dñjí aní apiaú tñjf e dání níbíri jíamíne dání nuxídírfná ríaiwá re nura unjnjigíni, “Ámináoxíni, míxf ináyf Depitomí xiáwoxiñi, joxí wá níwianeí. Gí miáimi imfó dñjf níxixérori xixeanijf wikárariní.” nura warinagí aiwí

23 Jisaso xfo ení bi murarijagí nání xegí wiepisarijowa níbíro arfkí re urayigfawixíni, “Apíxí rí arfkí ríaiwá tñi neaxídarinagí nání joxí xegí miáimi imfó dñjf xixéroaríjfpí míxf numáinowári ‘Emíni.’ urowáreí.” urayigfá aí

24 o re urínjnjigíni, “Nioní émáyo arírá wimínrí bñjáonímani. Gí Isíreriyf –Ayí sipisipí xiáwo pírániñf mímearfná amí amí uniamoaríññijf imónigfáyfríni. Ayí nání bñjáoníri.” uríagí aiwí

25 í anjwí e níbíri xómijf níyikwirí mñjf xwíáyo níkwírorí re urínjnjigíni, “Ámináoxíni, arírá nií.” uríagí

26 o re urínjnjigíni, “Nioní aiwá niaíwí narigfápi nurápirí sítwíyo mñni wiarnáyf, jíxí ‘O naní yaríni.’ ríyaiwiarijñi?” uríagí aí

27 í re urínjnjigíni, “Ámináoxíni, wauyene sítwíññf imónijagwí nání nepa níraríññi. E nerí aí sítwíyf xiáwo aiwá íkwianjwíyo éf níñweámáná aiwá nínirí yuní mamówárf éfyf mímearñí yaríñfríni.” uríagí

28 o re urínjnjigíni, “Ineyí, jíxí aga dñjf xixení nínikwírorí raríngagí nání jíxí simónífyf xixení nimóniníhoí.” uráná re ejnjigíni. Xemiái naní ejnjigíni.

Símixí obaxíyo nañf imimiximí ejf nániríni.

29 Jisaso e dání pñi níwiárimí nurí ipí Gaririwámí nípwéri díwí mñjfyo nání níyiri éf níweañjáná

30 ámá oxí apíxí ayá wí o tñjf e nání níyoamiro wí síkwí ikf egíáyo nímera yoaro sñjwí supárigfáyo nímera yoaro xwíyfá marí maní pírónigfáyo nímera yoaro símixí xixegíñi obaxí tígíáyo nímera yoaro nero xegí síkwí tñjf e tayarfná o nañf imimiximí wiñjnjigíni.

31 Naní imimiximí wiarnagí oxí apíxí e epíroyf egíáyf maní pírónigfáyf ámí xwíyfá ríro ejf kíriñf egíáyf ámí ú úroro síkwí ikf egíáyf ámí aní uro sñjwí supárigfáyf ámí sñjwí aníro yaríngagí níwíníro ayá níriwamóniro Nwíá Isíreriyfáomí yayí seáyí e umegfawixíni.

Oxf 4,000 apimí aiwá mñni wiñf nániríni.

32 Jisaso xegí wiepisarijowamí “Eñi.” nuríri re urínjnjigíni, “Ámá oxí apíxí tífí nioní tñi sítwíyáu ríxa níweañjáríni. Wigí aiwá nípírífí meñagí nání nioní dñjf sípí níaríni. Nioní ayí agwí wiarná nurowáriñnáyf, óf e sñjwí xaxá upeyinigíñíri nání raríñíni.” uríagí

33 wiepisarijowa re urígíawixíni, “Ámá dñjf meaní rímíníyoí. Gimí nurane aiwá ámá none tñi epíroyf egíá tífí níñíro agwí ímí uyiní nání urápaníréwíni?” uríagí

³⁴ o re urinjinigini, “Soyfné bisfkerfá arari maxiriñoi?” urtagi awa “Bisfkerfá wé wfumí dñjí waú tñi peyí orá yeáyí bia tñiriní.” urtagia

³⁵ o oxí apixí e epíroyí egíayo “Xwíayo éf nñweaxa úpoyí.” nurimáná

³⁶ bisfkerfá wé wfumí dñjí waú apí tñi peyí apia tñi nurápirí Gorixomí yayí nñwirí kwíkwirímí nerí wiepisaríñowamí wiayíaná awa nurápirí amáyo yaní nñwia úaná

³⁷ ayí nñniro agwí imí uyíagí wiepisaríñowa aiwá ayí nñniro tñápi nñmeamero soxí fá wé wfumí dñjí waumí magwí nñmíro tñgawixini.

³⁸ Apixí tñi niaiwí tñi marfái, oxowa aiwá apí nñawa 4,000 imónigfáriñi.

³⁹ Jisaso “Segí aijí úpoyí.” nurowárímáná wiepisaríñowa tñi ewéyo nñpixemoániro nuro Magadaní iwiékñimeagfawixini.

16

“Ekíyinjí aijínamí dñjí neaíwapíyiit.” urigfá nániriní.

¹ Parisi wa tñi Sajusi wa tñi Jisasomí nñwímearo “O sñmixíyo nañí imimixímí nerí aí ekíyinjí wí nepaxomani.” nñyaiwiwo iwamíó owíwapíyaneyiníro re urigfawixini, “Joxí aijínamí dñjí ekíyinjí bi neaíwapíyiit.” urtagia aiwi

² o re urinjinigini, “Seyfné sñápi tñi yewaní eáagí nñwíniriná re rarigfáyínériní, ‘Yewaní eáfyí réwí eniríteníñoi?’ rarigfáyínériní.

³ Wfápi tñi ení bñramí dñni kípiñjí yariñagi nñwíniriná ‘Iniá yapiniríteníñoi?’ rarigfáyínériní. Agwíyo yewaní earí kípiñjí yiri yariñagi nñwíniróná xixení ‘E nimóniníñoi.’ nñríro aiwí amípí nioní sñmixmajfónijí imixariñápi siñwí nñnaniróná ‘Gorixo e oyaiwípoyiníri rña neaíwapíyariní?’ miyaiwiariygfáyínériní.

⁴ Agwí rína lñweagfáyíné, Gorixomí ríwíminí nñmamoro segí lñwfái ríññípí tñi fwñníñí niga uro niga bñro yariygfáyíné, ekíyinjí nání reaxí nñseainíri seaimónariñagi aiwí ekíyinjí wfá rókiamoagí Jonao ejfípní seaíwapíyimíñi.” nurárími pñni nñwiárími unjníginí.

Yisí Parisiowayá tñi Sajusiowayá tñi nániriní.

⁵ Wiepisaríñowa bisfkerfá bi nñpíri nání arfá níkeamoro Jisaso tñi ipíyo jfaríwámíni nání nuróná

⁶ o xixewisí ikaxí re urinjinigini, “Soyfné Parisiowa tñi Sajusiowa tñi awayá bisfkerfá nñmíga uní nání imixariñí yisoí ríññípí nání wáyí oseainíñi.” uráná

⁷ wiwaníñowa re ríññíawixini, “None bisfkerfá nñmeamí mibfwa enagí nání o mixí nñnearíri neararíñi.” ríññí

⁸ Jisaso awa e ríññíagia dñjí adadí nñwirí re urinjinigini, “Dñjí onimiápí níkwíroarigfóyíné, pí nání segípí re ríññíñoi, ‘None bisfkerfá nñmeamí mibfwa nání neararíñi.’ ríññíñoi?

⁹ Soyfné sñi nijíá mimónipa reñoi? Nioní bisfkerfá wé wúni kwíkwirímí éaná amá 5,000 rixa apáni náná soyfné amí soxí fá arariyo miárigfápi nání dñjí mñseainaríñiraní?

¹⁰ Amí bisfkerfá wé wfumí dñjí waú amá 4,000 nání kwíkwirímí éaná soyfné soxí fá arariyo miárigfápi nání ení dñjí mñseainaríñiraní?

¹¹ Biaú nioní e éaná soyfné soxí fá obaxíyo miárigfá enagí nání nioní Parisiowa tñi Sajusiowa tñi yisí awayá nání xixewisí ikaxí searáná aríge nero ‘O aga bisfkerfá nání mñneararíñi.’ miyaiwi yariñoi? Nioní re seararíñini, ‘Parisiowa tñi Sajusiowa tñi awayá yisí nání wáyí oseainíñi.’ seararíñini.” uráná

¹² xegí wiepisaríñowa rixa re yaiwigfawixini, “Nepa yisí bisfkerfáyo táná nñmíga waríñípí nání mñneararíñini. Parisiowa tñi Sajusiowa tñi uréwapíyarigfápi nání mixfdípa oépoyiníri neararíñi.” yaiwigfawixini.

Pitao “Joxí Kiraisoxíriñi.” urinjí nániriní.

13 Jisaso piropenisf anf Sisaria Piripai tñjfmñi nurt nemerfná xegf wiepisariñowamí iwamfó yarñf re wiñinigñi, “Oxf apixf nñni ámá imóniñáoni nán goxiñi rariñoi?” yarñf e wíagf

14 awa re urigfawixñi, “Oxf apixf ‘Ámá ejinanf wo niwiápñimearí rfa yarñi?’ niyaiwiro nání wí re rariñoi, ‘Jono wayf nñeameaia uñorfan?’ rariñoi. Ámi wí ‘Gorixoyá wfá rókiamoagf mfpé anñnamí nán peyiño, Eraijaorfan?’ rariñoi. Ámi wí ‘Wfá rókiamoagf Jeremaiaorfan?’ rariñoi. Ámi wí ‘Ayf wfá rókiamoagfáyf amí worfan?’ rariñoi.” urtagf

15 Jisaso re urijñinigñi, “Soyñé eni nioní nán goxiñi yaiwiariñoi?” urtagf

16 Saimoni Pitao re urijñinigñi, “Joxi Kiraísoxi, arfowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyi rariñwáoxirñi. Nwfá anifñ sñf imóniñomí xewaxoxirñi.” urtagf

17 Jisaso re urijñinigñi, “Jonaomí xewaxoxi Saimonoxini, joxi nírarifñpi amá wo wfá mifrókiamonoi. Gí ápo, anñnamí nweano wfá rírokiamogf nán joxi yayf osinini.

18 Rípi eni rírarifñi, ‘Joxi sñjánif nimónif enf eánifoxirñi. Sñjá piárá eapifnáriñf romí seayi e amá nioniyá sifykf imónigfáyf gí anf wiwánifñ mixárimfáriñi. Obo tñi imónigfáyf enf neánifro amá píkipaxf imónigfáyf aiwi nioní tñi imónigfáyo wí xopifrárf wipfrfámanti.’ rírarifñi.

19 Gorixo tñj e páwipfrfá nán rokf kínif imónif joxi siapifmáriñi. Joxi xwfáyo re dání ‘Ayf sifpíriñi.’ ránayf, Gorixo anñnamí dání eni joxi sñf mifipa ejáná o xamí ‘Ayf sifpíriñi.’ rínfáriñi. Joxi re dání ‘Ayf ananifriñi.’ ránayf, Gorixo xamí émi dání eni ‘Ayf ananifriñi.’ rínfáriñi.” nurirí

20 xegf wiepisariñowamí arfá jiyikf nori nwí ikaxf re urijñinigñi, “Ámáyo nioní nán ‘O yeayf neayimfáxemeaña nán negf arfowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyi rariñwáoríni.’ áwanf e murifpani.” urijñinigñi.

Jisaso áwanf “Nifpíkipfrfáriñi.” urijñf nánifriñi.

21 Ína dání o xegf wiepisariñowamí sñjáni áwanf re nura uñinigñi, “Gorixoyá dñfyo dání nioní Jerusaremí nán úáná negf Judayf ámínáowa tñi apaxifpánif imónigfá xwéowa tñi nwí ikaxf eánifñpi mewegfáwa tñi xeanifñ wifí nikáráná wa nifpíkipfrfá aiwi amí sifá wifyaú wifyi óráná Gorixoyá dñfyo dání wiápñimeámáriñi.” urarfná

22 Pitao Jisasomí xewi jíamini nifmáumáná mixf re urijñinigñi, “Ámínáoxini, oweoi! ‘Gorixoyá dñfyo dání joxi nearifñpi wí osípoyiniri sñjwí mifranipa éwifnigñi.’ nimónaríni. Wí nifsimóniní meníni.” urtagf aí

23 Jisaso Pitaomí ríwf numori re urijñinigñi, “Setenoxi, ríwf rírifwámíni nifpu. Joxi nioní nikirifpeaánipaxf nikáriminiri nání nírarifñi. Joxi Gorixo dñf wimónarifyo nán mamó ‘Jisaso rixa mixf inayf nimóniri Jerusaremí dání neamenweañána nioní seayfmi imónimifñyfáriñi?’ nifmorí nírarifñi.” nurirí

24 wiepisariñf nowamini re urijñinigñi, “Ámá ‘Jisasomí ouxfidimini.’ yaiwiariñf goxi goxi re éirixini. ‘Amípí nioní nigfpi nání oemini.’ yaiwifýf dñf peá nifmorí re yaiwifírífíxiñi, ‘Nioní Jisasomí xídarifagf nání amá wí nifbiro xeanifñ niro nifpíkiro nifniro aí ayf ananifriñi.’ nifyaiwifí nifxifdífírífíxiñi.

25 Ámá Jisasomí dñf nifwifkfrorí xídarfná nifpíkipfrifxiñiri éf menariñf goxi goxi dñf nifyifmifñpi anifñ nwearfa nání mearfámanti. E nerí aiwi éf mifmenipa nerí ‘Nioní Jisasomí dñf nifwifkfrorí xídarifagf nání nifnifpíkirónayf ayf ananifriñi.’ yaiwinariñf goxi goxi dñf nifyifmifñpi anifñ nwearfa nání mearfámanti.

26 Ámá wo nioní minifxdí iyfá fá nifgwí amípí emeámíñiri nánini néra nurí nimeáisáná xewanijo anifñni ikeamónáná oyá amípí anifñ nifxifrifxiñi?

Oweo! Amipí nñni xwfá týo dáñf nimearí aiwí xewaniyo anijiní ikeamónáná amipí apí tñi anijññ weanfa nñni roayíronípaxf wí meniní.

²⁷ Ayí rípí nániriní. Ámá imónijáoni nikññimi níweapíríná xixéa gí ápo anjñnamí inariñípi anjñajowa tñi axípí niga níweapimáná nioní amáyo neyírorí sippí yarigfáyo xegí ení sippí wirí nañf wirí emfáriñí.

²⁸ Nepa searariní. Woyfné re rogíá royfné sinní mipepa egfámí ejáná nioní woyfné amá imónijáoni yeáyí niseayimíxemearí xwioxfyo míméamí emfa nñni nikññimi rojáná woyfné sñjwí nanípfríráriñí.” urijniginí.

17

Jisaso nikññiri xegí bí imónijñ nániriní.

¹ Jisaso e nuríri rixa sá wé wfumí dánf wo óraná Pitaomi tñi Jemisomí tñi xogwáo Jonomí tñi awamíni níwirímeamí díwfí miñf sepiá bimí nñni wigípí níyiro

² níñwearo Jisaso wiepisariñí waú wo awa sñjwí anigfe dání re ejñiginí. O xegí bí imónirí símímañí oyá sogwññijí aníri rapírapí oyá wfá nökírtá xwintá eaáríri ejñiginí.

³ E éaná wfá rókiamoagfá waú Moseso tñi Iraijao tñi —Awaú ejíná pegíwaúriñí. Awaú o tñjí e ajuwí e nírónapíri o tñi xwiyfá rínarfná

⁴ Pitao Jisasomí re urijniginí, “Ámináoxiní, none re níñwearfná nañfriní. Nioní aní wíkaú wiwá re opákímíni. Joxí nñni wiwáyí. Moseso nñni wiwáyí. Iraijao nñni wiwáyí.”

⁵ sinní e urarfná re ejñiginí. Agwfí wfá wúraráñijiní. Agwfí wfá wúrarááná re ejñiginí. Agwfípmí dání xwiyfá re ríññijiní, “Ayí oyí gí niaíwf díñf sifxf uyinjáoriní. O amipí yaríñípi nñni nioní díñf yayí ninaríní. O pí pí searánayí arfá wiríñí.” rínaríngí

⁶ wiepisariñowa arfá e níwiro xwfámí nípíkñímearo wáyí nikáríntro warí inijáná

⁷ Jisaso awa wegfe ajuwí e níbíri wé seáyi e níwikwiárimáná re urijniginí, “Soyfné wáyí mepaní. Wiápñímeápoyí.” uráná

⁸ awa sagagí eméfayí Jisaso amá wo tñi miró xegípí ronagí wíñigfawixiní.

Wiepisariñowa Iraijao nñni yaríñf wigíawixiní.

⁹ Awa díwfí miñf apimí pñni níwiárimí níwero Jisaso óf e dání arfá jiyikí norí ñwfí ikaxí xaiwñni re urijniginí, “Ámá imónijáoni sinní xwáripayo dání míwiápñímeapa ejáná soyfné éde sñjwí wíñfápi nñni amá wíyo áwaní murípa éfrixiní.” uríagí

¹⁰ wiepisariñowa yaríñí re wigíawixiní, “Negí ñwfí ikaxí eánijípi mewegfáwa pí nñni re rarigfáriñí, ‘Wfá rókiamoagfí Iraijao amá arfowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyí raríñwáomí xámí umeaníráriñí.’ pí nñni rarigfáriñí?” yaríñí e wiáná

¹¹ o re urijniginí, “Iraijao níbíri amá wigí díñf wé rónijí imónipfrí nñni wáf nurímerí píráñijí imixiníráriñí.

¹² E nerí aí nioní re searariní, ‘Ámá Iraijaónijí imónijí wo rixa biñí ejagí aiwí ayí “Xamí umeanorfaní?” mýaiwí sñjwí mí míwómíxípa nero wigí díñfyo dání símí tñi níwiro píkgíawixiní. Amá imónijáoni ení axípí e níniro ríññí niapípfríráriñí.’ searariní.” uráná

¹³ xegí wiepisariñowa “Jisaso e nearariníyí ayí Jono wayí níneameaia ujo nñni rínearariní? Oyí, ayí oriní.” yaiwigfawixiní.

Niaíwf imtó xixéroariñf womí nañf wíñigfawixiní.

¹⁴ O tñi xegí wiepisariñí waú wo awa tñi oxí apíxf obaxí xegí wiepisariñí wfá tñjí e epíroyí egfe rémóáná amá wo níbíri Jisasoyá símímañfmi dání xómíñf níyíkwíri re urijniginí,

15 “Ámináoxini, gí iwo xóxwí nerí aga sípí ikeamónaríni. Wíni wíná ríáyo ikeáariníri iniágíyo eámori yariñagí nání joxí wá oruníni.

16 Joxí síní émi ñweañáná nioní díxí wiepisaríñowa tíñí re nímeámi bíagí aiwí awa nañí mímixiyipa éfá enagí nání ríraríñini.” uríagí

17 Jisaso aníñí winíagí re uríñinigíni, “Seyíne agwí ríná ñweagíyátné díñí níñikwíroro mepa ero díñí xeñwíni moro yariñíá tíyíne, ‘O ínína nene tíni níñwearí arírá neainíráriní.’ ríyaiwiariñio? Nioní xwiogwí arari re níñwearí searéwapíyarína Goríxomí díñí níñikwíroro ejí eáníñí oyá gíná níjíá imónipíráriní?” nuríri xanomi “Íwomí anjwí re nímeámi bei.” nuríri

18 ríxa anjwí e nímeámi báná Jisaso imító díñí xíxeroaríñí mítixí umáináná imító píni níwiárimí úáná iwo axíná nañí ejíñigíni.

19 Ríwíyo wiepisaríñowa Jisaso xegípí ñweañagí níwíñiro níbíro yariñí re wigíawixíni, “Pí nání imító íwomí díñí xíxeroaríño none mítixí umáináná éf mú ejot?” uríagí

20 o re uríñinigíni, “Goríxomí díñí onímiápí wíkwíroaríñagíta nání imító o aríá níseaimí muñoi.” nuríri xíxewisí ikaxí re uríñinigíni, “Nepa seararíñini. Masíté aiwá siyí negí omíñíyo íwfí urariñwáyí aga onímiápí nerí aí ríwéná nerápirí nírorína íkíáníñí roaríñíriní. Segí díñí Goríxomí wíkwírófáyí apíñíñí nerínayí, ‘Díwfí miñí rípíxíni nurí wí e roí.’ uráná ananí aríá níseaimí nurí wí e ropaxíriní. Soyíne apíñíñí nerínayí, amípí wí mimíxípaxí imóníñíamaní. Níñí ananí epaxí imónipíráriní.

21 [E nerí aí imító ejí eáníñí róníñí imóníñíyí Goríxomí yariñí wirí aiwá ñwíráriníri nerínání mítixí umáinípaxíriní.]

Jisaso ámi áwaní “Níñipíkipíráriní.” uríñí náníriní.

22 Jisaso tíni wiepisaríñowa tíni Gariri píropenisíyo awí neáníróná o re uríñinigíni, “Ámá imóníñáoni nání ámá wo míyí nuríñíjo.

23 Míyít nuráná awa níñipíkiro aiwí ámi síá wíyaú wíyi weñáoni wiápíñimeámíráriní.” uríagí nání awa ayá sípí wiñíñigíni.

Takisí anjí rídiyowá yariñíwá nání urápigíá náníriní.

24 Awa ríxa anjí yoí Kapaneamíyí ríñíñípmí rémóáná ámá anjí Goríxo nání rídiyowá yariñíwá nání nígwí xwé waú xwiogwí ayí ayo uráparígíáwa Pitaomi re urémeagíawixíni, “Segí seaiepisaríño anjí Goríxo nání rídiyowá yariñwáiwá nání nígwí waú taríñoraní?” uríagí

25 o “Oyí.” nurími nurí anjíyo nípáwirí Jisaso nání e uríápí nání áwaní muríñíñáni Jisaso xámi xíxewisí ikaxí bí nuríri re uríñinigíni, “Saimonoxíni, díñí joxíyá aríreríni? Mítixí inayí xwíá tíyo meñweagíyáyí ámáyo takisí nání nígwí nurápiróná wigí ámá imóníñíyí uráparígíáraní? Ámá xeñwí wíyo uráparígíáraní?” uríagí

26 o “Xeñwíyo uráparígíáraní.” uráná Jisaso re uríñinigíni, “Ayíñání wigí imóníñíyí takisí nání áxeñwarí inípaxí meníni.

27 Yawawi ení Goríxo mítixí inayí anjínamí meñweañoyáwawi imóníñagwíi nání awa nígwí anjí Goríxo nání rídiyowá yariñíwá nání áxeñwarí inípaxí mimóníñagí aiwí awa wíkí díñí yeaiwípíráxiñíri ipíwámi nání nurí kipayá nímorí peyí iwamító ápéomí manjí fá neroámíximáná nígwí bí weñagí wíñíñíni. Nígwí apí nímeámi nurí joxí tíni nioní tíni nání nawíní mítiní yeawíi.” uríñinigíni.

¹ Íná wiepisarīñowa “Noneyá negí wo seáyi e neaimóninígo gorīni?” niyaiwiro Jisaso tīñjí e aŋwí e níbíro re urígawixiní, “Joxi rixa míxí ináyí nimóniri neameñweañáná noneyá wo go seáyi e neaimóninífáriñi?” uríagía

² o niaíwí onímiá bimí “Eñiñ.” nuríri áwíñi e nurárimáná

³ re uríñinigíní, “Nioní nepa seararíñiní. Soyfne díñjí ‘Ayo seáyi e omúrónimíñi.’ yaiwiariḡíápi díñjí yaíkiá mímopa ero niaíwí onímiánijí mimónipa ero niaíwí ‘Ámá wo seáyi e nínimóniríñá ayí ananíriñi.’ yaiwiariḡíápa axípí e miyaiwipa ero neríñayí, aŋñamí ñweañoyá xwioxíyo wí páwipaxí meníñi.

⁴ Ámá ‘Seáyi e imóninjáonímaní. Niaíwí rípí yapí imóninjíní.’ yaiwíñá gíyí gíyí aŋñamí ñweajo xwioxíyo mímeámí nerí meñweaníápími nípáwiro seáyi e imónipíríñaríñi.

⁵ Gíyí gíyí nioní níñixídíro nání ámá niaíwí rípiamíñijí nímimónirónayí ayí nioní eníñijí nímimónariñoi.

⁶ E nerí aí ámá niaíwí rípiánijí síní díñjí níkwíroaníro yaríḡíáyo mírirakí wiariḡíá gíyí gíyo Goríxo xeaníñjí ríá tīñjí wikáríñíá enagí nání síní mírirakí mítwiníñjáná ámá wa sínjá tíñi siñwíyo gwí níjimáná rawírawáyo mamówáránayí ríñijí xwé níwiníri aiwí Goríxo wímíñíri enípí tíñi xíxení mimóninjagí nání ayí ananíriñi.

⁷ Ámá wíyo óreámioápoyíníri wíwapíyariḡíáyí aveyí! Síá wíyi ayí majfá wóríñíñaríñi. Goríxo xeaníñjí wikáríñíá enagí nání díñjí sípí wíwíñigíní. Ámá wíyo óreámioápoyíníri wíwapíyipíríá aiwí ámá e wíwapíyíáyí xeaníñjí wímeaníá enagí nání aveyí! Síá wíyi ayí majfá wóríñíñaríñi.

⁸ Díxí wéú tñíñíraní, síkwú tñíñíraní, fwí nání nísimóniríñayí ‘O ríá aníñjí wearíñjyo nikaeaáríñigíní.’ níyaiwíri níwákwíñíri emí moríñíni. E niníñíñayí, ríñijí xwé nísiníri aiwí wé rasfá síkwí rasfá enoxí díñjí níyímíñípí aníñjí ñwearíá nání nímeearíñayí ayí ananíriñi. Míwákwíñípa nerí wé núkaúní tíñi síkwí núkaúní tíñi síní eníánayí, o ríáyo nísikeaáríñá ayí nañímaní.

⁹ Díxí siñwíyi ení ‘fwí apí ei.’ ríráñayí, ‘Goríxo ríá aníñjí wearíñjyo nikaeaáríñigíní.’ níyaiwíri siñwíyi níyóníri emí moríñíni. E niníñíñayí, ríñijí xwé nísiníri aiwí siñwí wíoni aníñoxí díñjí níyímíñípí aníñjí ñwearíá nání nímeearíñayí ayí ananíriñi. Míyónípa nerí síní siñwí níwaúní tíñi aníñánayí, Goríxo ríáyo nísikeaáríñá ayí nañímaní.

Ewayí ikaxí siphisipí wo aníñijí náníriñi.

¹⁰ “Niaíwí onímiá rípia bimí peayí míwianípaní. Ayí rípí nání seararíñiní, ‘Aŋñají apiamí awí mearoaríḡíáyí aŋñamí Goríxoyá símímañfíñi ñweaaríñagía nání peayí wí míwianípaní.’ seararíñiní.

¹¹ Ayí rípí náníriñi. Ámá imóninjáoni ámá fwí néra nuro aníñjí ikeamónaníro yaríḡíáyo nání píá nerí yeáyí uyimíñímeámíñíri bñáoníriñi.” uríñinigíní.

¹² O xíxewisí ikaxí re uríñinigíní, “Segí díñjí aríreríñi? ‘Ámá wo xegí siphisipí 100 eníáná wo aníñáná bñíbí 99 enípí díwíyo níwáriñíti nuri wío nání píá mepa eníñíni.’ ríyaiwiaríñoi? Oweoí píá eníñoi.

¹³ Ámí rixa nímeearíñayí nepa seararíñiní. Yayí siphisipí 99 maníñijípí nání winariñípíñíñjí winíñíñamí. Aníñíto nání aga yayí seáyiñí dání winíñíñaríñi.

¹⁴ Segí ápo, aŋñamí ñweañoyí ení ‘Niaíwí onímiá apia yapí imónigíáyí wí oaníñípoyí.’ miyaiwiníñi.” uríñinigíní.

“Segí wo fwí síánayí, re érírixini.” uríñí náníriñi.

¹⁵ O re uríñinigíní, “Ámá nioní níñixídíro nání rírixímeá imóninjíyí wo fwí sikáránayí, joxí nuri xegípí ñweañagí níwíñíñá joxí díxípí níwímeari fwí xfo

sikárríppi nání yumíí yariñjí wiríni. O arfá síánáyí joxí nañí wimixtagí nání síní rírixímeá imóníñjyí wóníñjí nimóníri eníñoi.

16 E nerí aí joxí arfá mísipa yariñagí níwíñiríñayí, nwí ikaxí níríníri eáníñjípi tñí xíxení nerí ámá wa re rípíri nání, ‘None ení o yariñjí wiáná o “Oweoí, nionímaní.” rariñagí arfá wíwíni.’ rípíri nání ámá waúmiraní, womiraní, níwirímeámí nurí obaxoyté amí yariñjí wiríni.

17 O síní arfá mísipa yariñagí sínwí níwíñiríñayí, ámá nioníyá sýikí imónigfáyo áwanjí uríríni. Ayo ení arfá mísipa yariñagí níwíñiríñayí, re yaiwífríxíni, ‘Síní nírrixímeáo wí mimóníni. Rixa émáyíñíñjí imóníri ámá takisí nání nígwí nearáparigfáwáníñjí imóníri nerí wí ejóníñjí imóníni.’ yaiwífríxíni.

18 Nepa seararíñini. Seaiepísañayófíne xwíáyo re dání ‘Ayí sípíriñi.’ ránayí, Goríxo anínamí dání ení soyíne síní mísipa ejáná o xámí ‘Ayí sípíriñi.’ ríntáríni. Soyíne re dání ‘Ayí ananíriñi.’ ránayí, Goríxo xámí émí dání ení ‘Ayí ananíriñi.’ ríntáríni.

19 Rípi ení seararíñini. Xwíá týo dání soyíneyá waú amípí wí nání díñjí axípíni nímorí gí ápo, anínamí ñweañomí yariñjí axípíni wíáná o arfá níwirí xíxení e wimixiyintáríni.

20 Ámá nioníyá imónigfáyí waúniraní, waú woniraní, nioní seáyi e nímeaníro nání awí eánáná nioní áwíni e ñweámítá enagí nání wigí díñjí axípí nímoro yariñjí wiarigfápi gí ápo arfá níwirí xíxení wimixiyintáríni.” uríñinigíni.

Yokwarímf aníñjí miní owiípoyiníri uríñjí náníriñi.

21 Íná Pitao níbíri Jisasomí yariñjí re wiñinigíni, ‘Ámináoxíni, ámá joxí nírrixídíri nání negí nírrixímeá wo fwí arari nikáránayí, nioní ení xíxení xío nikáríppa yokwarímf wiimíráriñi? fwí wé wíumí dáñjí waú nikáríppi nání yokwarímf níwiimáná ejáná ámí wíni nikáráná yokwarímf wiipaxí meníni.’ nimónaríni.” urítagí

22 Jisaso re uríñinigíni, ‘Joxí wé wíumí dáñjí waú apíni yokwarímf wiíánayí, ‘Ayí Apáníriñi.’ rírimímeíni. Joxí aníñjí miní yokwarímf wiirfa nání rariñjíni.” nuríri

23 ‘Ámá Goríxo xwioxíyo míméamí nerí umejweañfáyí aníñjí miní yokwarímf wiífríxíniñi ríta neararíni?’ oyaiwípoyiníri ewayí ikaxí re uríñinigíni, ‘Goríxo, anínamí meñweajo, o mísí ináyí wo xegí omíñjí wiilarigfáyí wamí nígwí níwirí ‘Idáná awayá niapífríxíni.’ ñiyaiwirí níwiimáná níjweañjsáná re ejóníñjí imóníni. O ‘Emá ayá wí rixa múroníríni. Agwí awa níbíro awayá oniapípoyí.’ ráná

24 awa níbíro xíoyá urápigfápi nání awayá mímí níwirína wo xíoyá nígwí xwé ayá wí K10,000,000 urápiño ení níbíri aiwi

25 xíoyá xíxení e mísipaxí enagí nání mísí ináyó xegí wíamí re uríñinigíni, ‘Nioní nígwí meámí nání oyá iyá fá amípí nurápiñi ámá wíyo bí époyí. O ení xiepí tñí niaíwí tñí ámá wayá xínáiwáníñjí nimóníro omíñjí wiipírtá nání bí nero nígwípí nímeámí níbíro niapípoyí.’ uráná

26 K10,000,000 urápiño mísí ináyoyá agwí ríwámí dání xwíáyo nípíkínimearí wauní nikáríñiñi re uríñinigíni, ‘Nígwí niapíñjípí nání síní díñjí níkwírorí yariñjíni. Ríwéná nání weníñjí nerí ñweáfríxíni. Nínièmeááná joxí niapíñjípa xíxení siapímíráriñi.’ urítagí

27 mísí ináyó wá níwianíri nání re uríñinigíni, ‘Nígwí nioní siapíñjápi nání díñjí peá móñiñi. Joxí anant uí.’ urítagí aiwi

28 omíñjí wiilaríño nípeyearí xegí wí ‘Ríwéná oyá ení xíxení niapíwíñigíni.’ ñiyaiwirí K100 wiñomí sínwí níwíñirí fá níixerí sínwí fá níyámíxíri re uríñinigíni, ‘Joxíyání rixa xíxení niapímíñirí ríyariñjíni?’ urítagí

29 xegí omíñjí nawíni wiilarigfío xwíáyo nípíkínimearí wauní ríxíñjí re uríñinigíni, ‘Nígwí joxí niapíñjípí nání síní díñjí níkwírorí yariñjíni. Ríwéná nání weníñjí nerí ñweáfríxíni. Nínièmeááná joxí niapíñjípa xíxení siapímíráriñi.’ urítagí aí

³⁰ wfo ‘Rfwéná niapwínigini.’ miwimónagf fá nixirimi nurí gwí anjyo nijwirári’ porisfyo re urinjinigini, ‘Nigwí nioní wiñápa xixení niapáná ananí ikweawárírixini.’ uríagi

³¹ mifx ináyoyá omijf wiarigfá wfa o e yariñagf sñiwí níwíniro ayá winfagf nuro o éfpí nání mifx ináyomí áwaní uráná

³² mifx ináyo ‘Omijf niiaríjo obinti.’ nuríri omí rixa níwirímeamí bána o re urinjinigini, ‘Joxí omijf niiaríjí sifioxiñi, joxí wauní rixiñf nírífagf nání nigwí amí oyá niapwínigini’ siapíñápi nání dñf peá rimoíagf aiwí amí joxí omijf niiarigfí wíomi pí wíkáríñigini?

³³ Nioní ayá nírífimixiri “Dixí nigwí xe owení.” rírifagf aiwí joxí pí nání dixí wíomi ayá murimixipa éñigini?’ nuríri

³⁴ wíkí wónfagf omí fá nixerí porisfyo mifní níwirí re urinjinigini, ‘Nigwí nioní wiñápa xixení niapínfe nání iwaní nímépea úfrírixini.’ urinjinigini.’ Jisaso ewayí xwíyá e nurimáná

³⁵ xegf wiepisariñowamí re urinjinigini, “Amá nioní níñixídiro nání segí sérixímeá imónigfáyí fwí seaikáríápí yokwarímí mifwiipa nerónayí, mifx ináyo xegf omijf wiiariñf sifiomí wiñípa Goríxo ení axípi e seainíráriñi.” urinjinigini.

19

Apixí emí mímopa éfrírixiniri uréwapíyiní náníriñi.

¹ Jisaso xwíyá apí nípíni nuríisáná Gariri píropenisfyo píni níwiárimí nurí iniigf Jodaní rapáyo níxemorí Judia píropenisf aríwámíni nemerí

² amá oxí apixí obaxí númi uxídarína e símixí tígíayo nañí níwimixa warína

³ Parisi wa Jisaso mifx ináyí Xeroto menjweane emearíñagf níwíniro “Jono wayí numeaia wago ejípa xewaníjo xwíyá nírífína ríá omeáriñi.” níyaiwiro níbíro iwamtó wíwapíyaníro nání yariñf re wigfawixini, “Apixí pí pí nání nípíkwíni miyaríñagf níwíníri emí nímorínyayí, ayí ananíraní? Xwíyá tñífrani?” uríagfá

⁴ Jisaso re urinjinigini, “Bíkwíyo xwíyá ‘Iwamtó amípí níni níñixífrína oxí tñí apixí tñí imíxíñíriñi.’ ríñíñípí soyfne fá nírororo aiwí síní níjíá mimónípa reñof?

⁵ Imíxíño xwíyá ‘Ayínáni oxo xaníyaumí píni níwiárimáná xegf apixí tñí níkumíxíñíriñá ná ayí ná bínñíñí imónípístíriñi.’ ríñíñípí ení fá nírororo aí síní níjíá mimónípa reñof?

⁶ E níriníri eáníñagf nání ayaú xixegfni imónarigfímani. Ná ayí ná bínñíñí nimóníri emearígíriñi. Ayaú meánípísií nání Goríxo níwiráriñí ejagf nání wí emí mímónípa yanigini.” uríagfá

⁷ Parisiowa re urigfawixini, “Joxí neararíñípí nepa ejánayí, Moseso níwí ikaxí níwuríyirí ríwamíñí nearína pí nání re níriri eaníñíri, ‘Dixí apixími emí nímorína ‘Ímí aníñí emí móáríñi.’ níriri payí e nearí wiowárírixini.’ Moseso pí nání e ríñíñíriñi?” uríagfá

⁸ Jisaso re urinjinigini, “Soyfne aríkí apixí emí moaníro yariñagfá níseaníri nání xe emí omópoyíñíri sñiwí níseaníri aiwí iwaní Goríxo xwíá imíxíñe dání wí e ejímaní.

⁹ Nioní re seararíñíni, ‘Go go xegf apixí xámíñími emí nímorí síwí piaxf weánaríñípí nání maríáti, amí síní wí nímeárína ayí fwí inaríñi.’ seararíñíni.” uríagfá

¹⁰ xegf wiepisariñowa re urigfawixini, “Amá apixí nímeámáná emí mopaxí mimónípa ejánayí, apixí mímeapa nerína nañí imónípaxíriñi.” neaimónaríñi.” uríagfá aí

¹¹ o re urinjinigini, “Soyfne ríápí nañí e nimóníri aiwí amá níni dñf axípi soyfne yaiwíápa yaiwiprímeoí. Sa amá wíni wíni Goríxoyá dñfyo dání e yaiwipaxíriñi.

12 Ayí rípi nání searariñini. Oxowa apíxí mímeapa epaxí imóninjíyí míkí xíxegínirini. Wa xínáí agwíyo dání piáí mayí xíriñí nání apíxí mímeapa epaxí imóninjoi. Wa piáwí yóninjagi nání ayí awa ení mímeapaxí imóninjoi. Wa Goríxo nání wáí urímepíri nání éfáwa wigí díñjyo dání ení apíxí mímeapaxí imóninjoi. E nerí aí ‘Goríxo nání wáí nurímeríná apíxí mayoní éímigini.’ yaiwiariñí go go sa e yaiwíwíñigini.” uríñinigini.

Niaíwí onímiápiamí wé ikwíkwiárímí ejí nánirini.

13 Ámá wí wigí niaíwípiamí Jisaso wé seáyí wíkwiáríri xwé imónipíri nání Goríxomí yaríñí wirí oeníri nímeámí baríñagfa wiepisaríñowa sínwí e níwíñiro míxí urítagfa aí

14 Jisaso re uríñinigini, “Niaíwípia xe obípoyí. Ámá niaíwí onímiápia xaníyaúmi díñí níwíkwíroro yarígíápa Goríxomí díñí wíkwírófáyí o xwioxíyo mímeámí nerí umenjweaníá enagí nání niaíwípia xe obípoyiníri sínwí wínpoyí. Pírí míwiaíkipa époyí.” nuríri

15 apiamí wé seáyí e ikwíkwiárímí níwimáná e dání píni níwiárími uñinigini.

Amípí mímúrónijí wo yaríñí wíñípí nánirini.

16 Jisaso e dání waríná re eníñigini. Ámá wo níbirí re uríñinigini, “Nearéwapíyaríñoxini, nioní pí nañfyí neríná díñí níyímíñípí aníñí íníná ñweámfa nání imónimíráriñí?” urítagí

17 Jisaso re uríñinigini, “Joxí pí nání nañfyí nání yaríñí níaríñini? Goríxo ná woní nañí imóninjagi nání joxí apí nání díñí rímoaríñini? E nerí aí joxí ‘Díñí níyímíñípí aníñí íníná ñweámfa nání oimónimíñi.’ níyaiwírnáyí ñwí ikaxí eáníñfyó xídiríñi.” urítagí

18 ámáo re uríñinigini, “Pí ñwí ikaxí eáníñfyí nání níraríñini?” urítagí Jisaso re uríñinigini, “Re níriníri eáníñípí ‘Níwiápíñimearí ámá mípíkipa eríñi. Ámá wí tñí fwí minípa eríñi. fwí mímeapa eríñi. Ámá wo nání xwíyíá níyimáróniri yapí murípa eríñi.

19 Díxí ápomi tñí inókími tñí wéyo umeríñi. Ámá wíyo jíwaníñoxí nání díñí sípí nísrí menarinjípa axípí e wiríñi. E níriníri eáníñípí xídiríñi.” urítagí

20 ámáo re uríñinigini, “Apí nípíni nioní xídaríñáriñi. Nioní bí síní mepa ejáyí gípíríaní?” urítagí

21 Jisaso re uríñinigini, “Joxí ‘Píráñíñí oimónimíñi.’ nísimónírnáyí, nurí díxí iyíá fá amípí nígwí nání bí nerí nígwí nímearíná ámá uyípeayíyo míni níwimáná níbirí nioní níxídiríñixini. E nerínáyí, amípí ayá tñípí Goríxo anínamí joxí nání awí eámeámí siáriníráriñi.”

22 Jisaso e urítagí o aríá níwirí amípí xwé tñíjo enagí nání xegí xwioxíyo dání díñí ríá uxéagí nání díñí sípí níyaiwia uñinigini.

23 Jisaso xegí wiepisaríñowami re uríñinigini, “Nioní aga nepa searariñini. Amípí mímúrónigíáyí Goríxo ámá xío xegí xwioxíyo mímeámí nerí umenjweaníe opáwianeyíñiri aníñí miní nero aiwí nípáwipaxí mimónini.

24 Rípi ení searariñini, ‘Kamerí ejí rapírapí gwí kiwearígíá ófyimi páwipaxí mimónini. Ámá amípí mímúrónigíáyí kamerí ejí ófyí mípáwipa yaríñíyí yapí anínamí ñweanjoyá xwioxíyo páwipaxí mimóninjoi.’ searariñini.” urítagí

25 wiepisaríñíyí —Judeyí níni “Amípí mímúrónigíáyí Goríxoyá díñí tñí amípí meaaríñagfa nání Goríxo yayí winaríñi.” yaiwiagíráriñi. Wiepisaríñíyí ení e níyaiwiro nání Jisaso e urítagí aríá níwíroná uduď níwikáriñiro omí re urígíawixini, “Joxí rííyí nepa ejánáyí, Goríxo ámá gíyo yeáyí uyimíxemeantíráriñi?” urítagí

²⁶ Jisaso siŋwí agwí n̄iwiniŋiŋi, “Ámá wigí dīŋf t̄n̄ Gorixoyá xwioxfyo p̄awipaxf mimóniŋi. E ner̄ aí Gorixo am̄pí mepa epaxf wí mimóniŋaḡi nán̄ oyá dīŋf j̄ayf t̄n̄ aȳ aí anan̄ p̄awipaxf imóniŋi.” urána

²⁷ Pitao Jisaso ámáom̄ “Díxf iyfá fá am̄pí n̄igwf nán̄ b̄f ner̄ uyípeayfyo m̄in̄ n̄iwia numáná n̄inixfdírfnáyf, Gorixo an̄nam̄ am̄pí ayá t̄n̄fp̄ r̄itinfáriŋi.” urífp̄i nán̄ dīŋf n̄imori Jisasom̄ re urána, “Ar̄á ē. Am̄pí noneyá n̄n̄ r̄ixa p̄n̄ n̄wiáriŋi jox̄ r̄ixfdarínwáyf pí meanfwáriŋi?” ur̄agi

²⁸ Jisaso re urána, “Nion̄ nepa searariŋi. Gorixo xwíta siŋf w̄irí im̄ixáná ámá imóniŋjáoni r̄ixa m̄ixf ináyf nimóniŋi meñweajáná soyfne en̄ neḡ Is̄rerif̄ gwí w̄irí w̄irí wé wúkaú s̄ikwf waú ej̄yo xiráowayfén̄iŋf nimóniro mí ómómixim̄ nero meñweapfráriŋi.

²⁹ Ámá ḡiyf ḡiyf nion̄ n̄inixfdíro nán̄ wiḡ an̄iwám̄ran̄, xexirímeáowam̄ran̄, xexirímeáiwam̄ran̄, xanom̄ran̄, xináim̄ran̄, niaiwfyorani, xeḡ om̄iŋfran̄, p̄n̄ n̄wiáriŋfáwáyf am̄pí p̄n̄ n̄wiáriŋi uáfapim̄ Gorixo wífp̄i aga seáyf e mûróniŋfáriŋi. Aȳ en̄ dīŋf n̄iyim̄fíp̄i an̄iŋf n̄weapfráta nán̄ meapfráriŋi.”

³⁰ nur̄i wiепisarif̄owa “None Jisasom̄ xám̄ xídarif̄agwí nán̄ seáyf e imóniŋwíni.” yaiwipfríxif̄i re urána, “Agwí ríná xám̄ xám̄ imóniŋfáyf r̄wéná surfmá imóniŋfáriŋi. Agwí ríná surfmá imóniŋfáyf xám̄ imóniŋfáriŋi.” urána

20

Ewayf ikaxf wainf omiŋfyo wiigfáyf nán̄iŋi.

¹ Jisaso ewayf xwíyfá re urána, “An̄nam̄ n̄weaŋo ámá xfo xeḡ xwioxfyo m̄imeám̄ ner̄ umeñweanfáyf yan̄f numeirfáyf aȳ m̄iraxwf róniŋf imóniŋi. O w̄íta móniŋfmi 6:00 a.m. imónáná ámá xeḡ wainf omiŋfyo wiipfrí wirímeám̄iŋi nán̄ nur̄i

² ámá wa ‘Sfá r̄iyim̄ nán̄ xixegfni íkwf w̄ina neaiapáná omiŋf sianfwíni.’ ur̄aḡa xeḡ omiŋfyo nán̄ urowáriŋiŋi.

³ Ám̄i 9:00 a.m. imónáná awí eánarif̄e nán̄ nur̄i weniŋf éfyf w̄inif̄iŋi. Wa re kikiá riwa roŋaḡa n̄iwiniŋi.

⁴ re urána, ‘Soyfne en̄ ḡ omiŋf niipfrí nán̄ úpoyf. Sfápi t̄n̄ soyfne omiŋf niifáp̄i nán̄ n̄igwf xixenf seaiapim̄iŋi.’ ur̄agi awa en̄ nuro omiŋf wiigfawixi.

⁵ Ám̄i sogwf áwif̄i e ejáná r̄ixa 12:00 imónáná nur̄i ám̄i wa e kikiá roŋaḡa n̄iwiniŋi axfp̄i e urowáriŋiŋi. Ám̄i 3:00 p.m. imónáná axfp̄i e ej̄iŋi.

⁶ Ám̄i r̄ixa 5:00 p.m. anwf e imónáná nur̄i ám̄i wa e kikiá roŋaḡa n̄iwiniŋi re urána, ‘Sfá r̄iyi n̄iyim̄i pí nán̄ kikiá re roŋof̄?’ ur̄agi

⁷ awa re urigfawixi, ‘Ámá wo “Niḡ omiŋf niipoyf.” m̄inearfone en̄aḡi nán̄ roŋwfni.’ ur̄aḡa o re urána, ‘Soyfne en̄ omiŋf niipfrí ḡ wainf omiŋfyo nán̄ úpoyf.’ ur̄agi

⁸ Sfápi t̄n̄ wainf omiŋf xiáwo bosifwomi re urána, ‘Jox̄ omiŋf niiarifgáwam̄ “Eiňi.” nur̄i n̄igwf m̄in̄ n̄iwirfáyf úfáwam̄ n̄wiáa nur̄i xám̄ úfáwam̄ n̄iwirf p̄n̄ wiárēi.’ ur̄agi

⁹ o nur̄i m̄iraxwo urífp̄a yarfná ámá 5:00 p.m. dán̄ úfáwa n̄ibif̄iŋfáwam̄ íkwf w̄inán̄ w̄inán̄ n̄imeáa uḡawixi.

¹⁰ Ámá w̄íta móniŋfmi dán̄ úfáwa n̄ibif̄iŋfáwam̄ íkwf seáyf e meapfráoif̄iŋfáwam̄ éfyf awa en̄ xixenf axfp̄i íkwf w̄inán̄ w̄inán̄ n̄imeáa uḡawixi.

¹¹ Íkwf w̄inán̄ w̄inán̄ n̄imeáa nurfná m̄iraxwo omiŋf xiáwo nán̄ an̄iŋum̄ ikaxf n̄iriniro

¹² om̄ re uriḡawix̄in̄, ‘Sápi t̄ní nuro om̄niápi éfawam̄ none w̄á móniñfmi dán̄ nurane yarñá sogw̄ xaíw̄ neanar̄one t̄ní x̄xen̄ pí nán̄ m̄n̄ wíñi?’ ur̄aḡa aí

¹³ o awayá wom̄ re ur̄in̄niḡin̄, ‘Ḡ ámaé, nion̄ s̄ipí wí misikár̄in̄. Jox̄ w̄á móniñfmi dán̄ re m̄n̄r̄pa réñiḡin̄, “Jox̄ íkw̄ w̄na niap̄ir̄ nán̄ om̄niá siim̄f̄in̄.” m̄n̄r̄pa réñiḡin̄?

¹⁴ Niḡw̄ nion̄ siap̄á d̄ix̄p̄i n̄imeámi ū. Ámá s̄ápi t̄ní éf ro “Niḡw̄ x̄xen̄ ax̄p̄i owim̄in̄.” nimón̄agi nán̄ jox̄ siap̄ápa ax̄p̄i m̄n̄ wíñi.

¹⁵ Am̄pí nion̄ ḡyí n̄iwaniñoni d̄ij̄t̄ t̄ní n̄iwir̄náȳ, “Aȳ n̄ip̄ikw̄in̄man̄.” r̄iniaiwiariñin̄? Nion̄ yan̄ ewaniñ nimón̄iri yariñagi nán̄ jox̄ s̄ipí d̄ij̄t̄ r̄iniaiwiariñin̄?” ur̄in̄niḡin̄.” Jisaso “None xám̄ x̄dar̄iñagw̄ aí r̄fw̄yo x̄d̄f̄aȳ t̄ní x̄xen̄ neaiap̄in̄fáráriñi?” oyaiwípoȳn̄ri ewaȳ xw̄iȳá ap̄i nur̄imáná

¹⁶ re ur̄in̄niḡin̄, “Agw̄ ríná xám̄ xám̄ imón̄fáȳ r̄wéná sur̄má imón̄p̄íráriñi. Agw̄ ríná sur̄má imón̄fáȳ xám̄ imón̄p̄íráriñi.” ur̄in̄niḡin̄.

X̄om̄i p̄ikip̄írápi nán̄ ámi áwan̄f̄ ur̄in̄f̄ nán̄riñi.

¹⁷ Jisaso óf Jerusarem̄ nán̄ wariḡáyo um̄in̄ri nán̄ neríñá xeḡ wiepisariñf̄ wé wúkaú s̄ikw̄ waú awam̄ n̄iwir̄meámi ná dám̄ne on̄miápi óf e nuróná re ur̄in̄niḡin̄,

¹⁸ “Ar̄á époȳ. R̄ixa Jerusarem̄ nán̄ warin̄wini. E rémóáná ámá imón̄ñáon̄ nán̄ miȳ uráná apax̄pán̄iñf̄ imón̄ḡf̄ xwéowa t̄ní ñw̄ ikax̄ eán̄ñf̄pi meweḡf̄awa t̄ní xw̄iȳá n̄in̄mear̄iñróná nion̄ nán̄ re r̄in̄p̄íráriñi, ‘Ámá rom̄ op̄ikípoȳ.’ n̄ir̄in̄ro

¹⁹ émáȳ nion̄ r̄iper̄ir̄ n̄imear̄iro s̄ikw̄á raḡ p̄ír̄ nuȳkiro ík̄fáyo n̄iyekw̄iroár̄iro ep̄ri nán̄ m̄n̄ n̄in̄wiro aiw̄ s̄á w̄yaú w̄yi óráná xwáriþáyo dán̄ ám̄ wiáp̄n̄imeámfáriñi.” ur̄in̄niḡin̄.

Wiepisariñf̄ waúmi x̄ináí r̄ix̄in̄f̄ ur̄in̄f̄ nán̄riñi.

²⁰ Jerusarem̄ nán̄ ófyo waríná Sebediom̄ xewaxowaú —Aȳ Jemiso t̄ní xogwáo Jono t̄níriñi. Awaú t̄ní x̄ináí t̄ní “Jisaso r̄ixa Jerusarem̄ n̄ir̄emor̄ná m̄ix̄ ináȳ imón̄iri neamen̄wean̄ȳfáriñi?” n̄iyaiwiro n̄ibiro waun̄ r̄ix̄in̄f̄ uran̄iro nán̄ miȳ xw̄fáyo íkw̄fróaḡta

²¹ Jisaso re ur̄in̄niḡin̄, “Sep̄oȳné o pí oneain̄ri niar̄iño?” ur̄aḡi í xeḡ niaíwowaú wiepisariñf̄ w̄am̄ seáyi e owimón̄piȳin̄ri re ur̄in̄niḡin̄, “Jox̄ r̄ixa m̄ix̄ ináȳ imón̄iri neamen̄wean̄jáná ḡ niaíw̄ rowaú w̄o wé náum̄ dán̄ ñwear̄ w̄o wé onam̄ñúm̄ dán̄ ñwear̄ ep̄is̄ti nán̄ rei.” ur̄aḡi aí

²² Jisaso re ur̄in̄niḡin̄, “Sep̄oȳné yariñf̄ niar̄iḡápi nán̄ n̄ij̄á mimón̄pa nero nán̄ yariñf̄ niar̄iño.” nur̄ir̄i ewaȳ ikax̄ ámá wa x̄om̄ p̄ikip̄írápi en̄agi nán̄ áwan̄f̄ nur̄ir̄ná yariñf̄ re wiñ̄niḡin̄, “Awagw̄ iniñḡ s̄ix̄ nion̄ n̄im̄fáwá anan̄ n̄ipax̄ imón̄p̄is̄fáriñi?” ur̄aḡi awaú re ur̄iḡisix̄in̄, “Anan̄ n̄ipaxowawir̄in̄.” ur̄aḡi

²³ o re ur̄in̄niḡin̄, “Iniñḡ nion̄ n̄im̄fáwá awagw̄ en̄ n̄ip̄is̄fáriñi. E ner̄ aí ‘W̄ox̄ r̄ím̄ dán̄ ñweāi. W̄ox̄ r̄ím̄ dán̄ ñweāi.’ wí ear̄pax̄ mimón̄ñin̄. Waú gowau m̄id̄im̄dán̄ ñweap̄is̄ti nán̄ ḡ ápo r̄ixa r̄ar̄iñf̄in̄. Aȳnán̄ nion̄ e ear̄pax̄ wí men̄in̄.” ur̄aḡi

²⁴ wiepisariñf̄ wé wúkaú w̄a awaú Jisasom̄ yariñf̄ e wíaḡi ar̄á n̄iwiro nán̄ wik̄ d̄ij̄t̄ wiaiwiariñaḡfa aí

²⁵ Jisaso x̄o t̄íñf̄ e nán̄ “Eñi.” nur̄ir̄i re ur̄in̄niḡin̄, “Soȳné n̄ij̄áriñi. Émáȳyá ámá ám̄iná meñweaḡfáwa seáyi e n̄iwimón̄iro paim̄im̄ wiar̄iḡáriñi. Wiḡ ámá en̄ r̄iñf̄ meñweaḡfáwa en̄ seáyi e n̄iwimón̄iro ‘Xe nonen̄in̄ s̄iman̄w̄yón̄ñf̄ yeáȳ oneaurón̄poȳ.’ n̄iyaiwiro yariñf̄áriñi.

26 ‘Awa seáy† e n̄iwimóniro yariḡápa soyíné en† ax̄pi nimóniro mepa oépoy†.’ nimónarinti. ‘Ḡ w̄fam† seáy† e oimóniminti.’ yaiwinarinti goxi goxi awayá ominti wiiariñoxñinti wimónei.

27 ‘Neaiepisarintone won† xám† xám† oimóniminti.’ yaiwinarinti goxi goxi ámá wí joxi nán† re r̄ip̄ri nán†, ‘O wiepisarinti w̄fam† x̄ináininti nimóniri arirá wiariñi.’ r̄ip̄ri nán† joxi e erinti.

28 Ámá imóninjáon† yariñápa ax̄pi éfr̄ixinti. Nion† ámá wí arirá nífr̄ixinti bñáman†. Nion† ámá n̄iyon† arirá wir† nion† nupeiríná gwñinti uroayírori eminiri bñárinti. urintiniginti.

S̄iñwí supáriḡíwaúmi nañf imixiñf nánirinti.

29 O tñi wiepisarintowa tñi an† yo† Jerikoy† r̄inintyo dán† warfná ox† apix† ayá wí númi warfná

30 re enjñiginti. Ámá s̄iñwí supáriḡíwaú óf manípá tñi ñweagfíwaú “Jisaso rimani pwariñi.” r̄inariñagfa arfá n̄iwiri r̄faiwá re urigfisixinti, “Ámináé, neg† mix† ináy† Depitom† xiáwoxiñi wá yeawiane†.” ráná

31 ámá obax† Jisasom† xám† umeagfáy† r̄mijnti re urigfawixinti, “Awagwí r̄faiwá m̄iripa épiyi.” urtagfa aiw† awaú arfkí wñi en† tñi re r̄igfisixinti, “Ámináé, joxi neg† mix† ináy† Depitom† xiáwoxiñi, wá yeawiane†.” urtagfi

32 Jisaso e éf n̄irónapimáná óf e dán† r̄faiwá re urintiniginti, “Awagwí o pí oyeainiri rarinti?” urtagfi

33 awaú anw† e n̄ibiri re urigfisixinti, “Ámináoxinti, joxi yeg† s̄iñwí oyeaoxoaniri rarintwi.” urtagfi

34 Jisaso awaú nán† wá wunfagi eg† s̄iñwíyo wé seáy† e wikwiáráná re egfisixinti. N̄iwaún† s̄iñwí noxoari nanimáná númi ux̄dígfisixinti.

21

Jerusaremíyo n̄irémoríná mix† ináy† rémoarigfápa rémoñf nánirinti.

1 Jerusarem† r̄ixa anw† e imónáná d̄fw† Orip† tñj† e an† yo† Betipasi r̄inintpim† n̄irémománá Jisaso wiepisarinty† waúmi nurowáriñna

2 re urintiniginti, “Awagwí an† jíapim† nán† nuri dogí x̄ináí xeg† miá tñi e yuráriñag† n̄iñwintiríná n̄iwaún† níkweari n̄imeámi b̄piyi.”

3 Ámá wo s̄iñwí neaniri ‘Awagwí pí nán† íkweaariñi?’ earánay†, re ur̄piyi, ‘Ámináo seáy† e éf n̄iñweari n̄imeámi uminiri yearowáriñoi.’ uráná xiáwo apax† mé eaiapowárénapinijo†. urintiniginti.

4-5 W̄fá rókiamoag† wo n̄iriri r̄faminti r̄ipi ean̄pi, “Saion† —Jerusarem† nán† n̄iriro aiw† d̄fw† bi nán† Saioniy† rarigfárin†. E ñweagfáyo re ur̄poy†, ‘Arfá époy†. Seg† mix† ináyo awayininti nimóniri dogí xwéomi marfáti, dogí miá wom† aí n̄iñweámáná seyñé tñámin† barinti.’ ur̄poy†.” n̄iriri r̄faminti ean̄pi x̄xen† imóninti nán† Jisaso awaúmi e urowáriñiginti.

6 Wiepisarinti awaú nuri Jisaso urípa e neri

7 dogí miá tñi x̄ináí tñi níkweari n̄imeámi n̄ibiri wig† iyfá dogí miáom† seáy† e nikwiáriro Jisaso seáy† e n̄iñweari n̄imeámi warfná

8 mix† ináy† yay† wianiro nán† yariḡápa ámá ox† apix† epíroy† nero númi x̄darigfáy† obax† Jisaso iyfáyo seáy† e nosaxa opunir† wig† iyfá n̄ipíriro óf e íkwianyw† neapára uro wí wéw† iwf n̄idoayiro íkwianyw† neapára uro nerfná

9 xám† umeaarigfáy† tñi r̄fáyo ux̄darigfáy† tñi r̄faiwá re nura uḡawixinti, “Mix† ináy† Depitom† xiáwo rom† yay† seáy† e dán† oumeaney†. Ámá Áminá Gorixo urowárénapinj† ro —Neg† arfowa o nán† weninti neri ñweajáná xwiogw† obax†

múroaqfrin̄t. O Gorixoyá dīnj̄ tñi seáȳ e imónfw̄iniḡin̄. Gorixo seáȳ émi nweanjom̄ yaȳ seáȳim̄ dán̄ oumeaneȳ." R̄faiwá e n̄ra nuróná ox̄ nikéa nuro

10 r̄ixa Jerusarem̄ rémóáná e nweagfáȳ m̄fr̄ m̄fr̄ neamero re r̄n̄igfawixin̄, "Ámá o go nán̄ r̄fa rariñoi?" r̄narfn̄á

11 ox̄ apix̄ x̄o tñi warigfáȳ re urigfawixin̄, "Gariri p̄ropenis̄yo an̄ yō Nasareti dājo, Gorixoyá w̄fá rókiamoarñ̄ Jisaso nán̄ rariñw̄in̄." urigfawixin̄.

Ámá an̄ r̄id̄iyowá yarigfíwám̄ ín̄im̄ dán̄ b̄ inarigfáȳ em̄ m̄imeám̄ ej̄ nán̄ir̄in̄.

12 Jisaso an̄ Gorixo nán̄ r̄id̄iyowá yarigfíwám̄ n̄páwir̄ ámá an̄ iwám̄ ín̄im̄ dán̄ b̄ inarigfáyo m̄ixfdám̄ wiowár̄ir̄ ámá n̄igw̄ senis̄ ninayiro tarigfáȳyá ikwiajw̄ m̄im̄wiárf er̄ ámá in̄ xawiów̄ r̄id̄iyowá nán̄ b̄ inarigfáȳ ikwiajw̄ éf nweaarigfápi m̄im̄wiárf er̄ ner̄

13 m̄ix̄ re urin̄iniḡin̄, "An̄ riwá nán̄ r̄wam̄in̄ re n̄rin̄ir̄ eán̄in̄, 'An̄ Gorixoniyáiwá ámá xwiȳtá r̄ir̄im̄ n̄ipr̄fa nán̄w̄in̄.' n̄rin̄ir̄ eán̄in̄aḡi aí soȳné fw̄ meaarigfáȳ yarigfápa ax̄p̄in̄ij̄ nero nán̄ an̄ riwá fw̄ meaarigfáȳyá an̄in̄ij̄ imónin̄." urin̄iniḡin̄.

14 E nur̄ir̄ s̄in̄ an̄ Gorixo nán̄ r̄id̄iyowá yarigfíwám̄ ín̄im̄ emearfná s̄in̄w̄ supárigfáȳ wí tñi s̄ikw̄ ik̄ egfáȳ wí tñi o tñj̄ e nán̄ bán̄ o nañ̄ im̄im̄xim̄ wíaḡi

15 apax̄pán̄ij̄ imónigfá xwéowa tñi nj̄w̄ ikax̄ eán̄in̄ip̄i mewegfáwa tñi Jisaso emim̄ e éfp̄i s̄in̄w̄ n̄w̄in̄iro niaiw̄ o nán̄ arjiwám̄ ín̄im̄ dán̄ r̄faiwá re n̄ra warin̄aḡa, "Neḡ m̄ix̄ ináȳ Depitom̄ xiáwo rom̄ seáȳ e oumeaneȳ." n̄ra warin̄aḡa ar̄fá e n̄w̄iro nán̄ wikk̄ dīnj̄ n̄w̄iaiwiro

16 m̄ix̄ re urigfawixin̄, "P̄iné niaiw̄ jox̄ nán̄ rarigfáȳ ar̄fá r̄wiñ̄in̄?" ur̄taḡa Jisaso re urin̄iniḡin̄, "Oȳ, ar̄fá n̄w̄ir̄ aiw̄ soȳné xwiȳtá Gorixo nán̄ re n̄rin̄ir̄ eán̄in̄ip̄i, 'Dīnj̄ joxiyáyo dán̄ niaiw̄ on̄imiápia tñi s̄in̄ amiñ̄ narin̄ipia tñi yaȳ seáȳim̄ dán̄ r̄mepfíráriñ̄.' n̄rin̄ir̄ eán̄in̄ip̄i soȳné fá n̄roro aí r̄ixa agw̄i xixen̄ imóniḡi n̄w̄in̄iro aí s̄in̄ dīnj̄ m̄imoarñ̄oi." urin̄iniḡin̄.

17 E nur̄imo awam̄ p̄ní n̄wiárim̄ n̄peyear̄ an̄ apim̄ p̄ní n̄wiárim̄ nur̄ an̄ yō Betani nán̄ nur̄ e sá wen̄iniḡin̄.

Íkfá pikfna ramix̄in̄j̄ nán̄ir̄in̄.

18 Sá weño w̄ápi tñi ám̄ Jerusarem̄ nán̄ n̄b̄ir̄in̄ agw̄ wíáná

19 wen̄ij̄ éfȳ w̄in̄iniḡin̄. Íkfá pikf w̄ina óf e j̄fina roñaḡi n̄w̄in̄ir̄ "Sogw̄ bi odanim̄in̄." n̄yaiwim̄ nur̄ an̄w̄i e dán̄ wen̄ij̄ éfȳ w̄in̄iniḡin̄. Sogw̄ m̄wepa fw̄niñ̄ ináriñ̄aḡi n̄w̄in̄ir̄ ikfánam̄ n̄ramix̄ir̄ re urin̄iniḡin̄, "Íkfá pikf r̄inax̄, sogw̄ wíniñ̄ werfáman̄." uráná apax̄ mé ȳweár̄iniḡin̄.

20 Apax̄ mé ȳweár̄aḡi wiepisariñ̄owa e n̄w̄in̄iro udud̄ n̄w̄iro yar̄in̄ re wigfawixin̄, "Íkfá pikf ana ar̄ire ner̄ apax̄ mé ȳweár̄ijō?" ur̄taḡa

21 Jisaso re urin̄iniḡin̄, "Nion̄ nepa searariñ̄in̄, 'Soȳné Gorixom̄ dīnj̄ w̄ikw̄roro dīnj̄ biaú m̄imaxir̄ipa ero "Gorixoyá dīnj̄ tñi ikfá r̄ina e epax̄namanī." miyaiwipa ero ner̄ináȳ, aȳ xixen̄ nion̄ yar̄in̄ápa nimónin̄ijō. Íkfá r̄ina nán̄in̄ m̄irariñ̄in̄. Díw̄ m̄in̄ apim̄ aí "R̄ip̄ix̄in̄ nur̄ rawírawáyo piérō." uránáȳ xixen̄ e nimónin̄ijō.

22 Pí pí nán̄ Gorixom̄ r̄ix̄in̄ nur̄ir̄ dīnj̄ n̄ikw̄rör̄ináȳ, xixen̄ ax̄pi e sim̄ix̄yin̄íráriñ̄. searariñ̄in̄." urin̄iniḡin̄.

"Nén̄ tñjox̄ imónei." go r̄ir̄ijō?" urigfá nán̄ir̄in̄.

23 O ám̄ Jerusarem̄ n̄rémore r̄ixa an̄ Gorixo nán̄ r̄id̄iyowá yarigfíwám̄ n̄páwir̄ ámáyo uréwapiyarfná apax̄pán̄ij̄ imónigfá xwéowa tñi wiḡ Judyf mebáowa tñi n̄wímearo re urigfawixin̄, "Jox̄ ar̄ige nimónir̄ amipí nene an̄ riwám̄ ín̄im̄ dán̄

yariñwápi pírít wiaikímí yariñjini? ‘Joxí néñt tñoxí imónet.’ go urtagt e yariñjini?” urtagta aí

²⁴ Jisaso re urijinigini, “Nioní ení yariñt bít oseaimini. Soyíné nioniyápi áwanjt níráñayt, nioní ení ‘Apí et.’ nírtó nání áwanjt searimínt.” nuríri

²⁵ re urijinigini, “Yariñt nioniyá rípi seaimiti. Jono wayt níneameaia ujo wayt Gorixoyá dñjt tñti neameainfranti? Xegt dñjt tñti neameainfranti?” Yariñt e wiáná wiwanjowa re ríngfawixinti, “‘Jono Gorixoyá dñjt tñti enfranti.’ uránayt, re nearintjot, ‘Soyíné pí nání arfá miwí egfranti?’ nearintjot.

²⁶ E nerí aí ‘O xegt dñjt tñti enfranti.’ uránayt, ámá sítá re epíroyt egfáyt, ‘Jono Gorixoyá wít rókiamonjoranti?’ yaiwiariégfáy iwanjt neamépepríxinti.” níriniro

²⁷ Jisasomí re urigfawixinti, “None majfárinti. Jono dñjt goyá tñti enfranti?” urtagta o re urijinigini, “Nioní ení ‘Amípí apí pírít wiaikímí et.’ nírtó nání áwanjt searimímti.

Ewayfikaxf xiráxogwáowaú nání urijf nánirinti.

²⁸ “E nerí aí ewayf xwityá rípi nání segt dñjt aríre yaiwiarijot? Ámá wo xegt niaiwí waú tñho xámí xiráomí nurí re urijinigini, ‘Iwe, joxí negt waint omijyo nání nurí omijnt et.’ urtagt

²⁹ o re urijinigini, ‘Oyí, numfinti.’ nurimáná muñinigini.

³⁰ Xano xogwáomí nurí axípi ‘Omijyo nání nurí omijnt et.’ uráná o re urijinigini, ‘Oweoí, numitmeinti.’ nurimáná ríwíyo dñjt sítí nyaiwiri ‘Gí apomí “Oweoí.” pí nání ríta urfinti?’ nyaiwimi nurí omijnt enjinigini.” Jisaso ewayf xwityá apí nurimáná

³¹ awamí yariñt re wiñinigini, “Awaú go go xano urítpa xíxení arfá níwiri enjinigini?” urtagt awa “Xogwáorinti.” urtagta Jisaso re urijinigini, “Nioní nepa seararintjinti. Apíxt ede dání iyí oikixearigfíwa tñti ámá fwí yariñt, takist nání nígwí nearáparigfá tñti Gorixoyá xwioxfyó ananí nípáwiro nweapfríta aiwí soyíné páwipaxf mimónintjot.

³² Ayí rípi nání seararintjinti. Jono níbíri wé rónijft oimónfpoiyinti searéwapiyagti aí soyíné xiráo enípa arfá miwigfawixinti. Apíxt iyí ede dání warigfíwa tñti takist nání nígwí nearáparigfáwa tñti xogwáo enípa Jonomí arfá níwiro sanijnt imónarijagta soyíné siñwf e níwintiro aí xogwáo enípa ámí ríwíyo dñjt sítí nyaiwiro ‘None pí nání arfá miwipa yariñwinti?’ nyaiwiro sanijnt mimónigfawixinti.

Ewayfikaxf waint omijft siñwf uwiniarigfáyf nánirinti.

³³ “Ewayf xwityá ámí bít rípi arfá nípoyi. Ámá xwíta tñjt wo waint uraxf fwíta nuríri xwítná nírori waint xegt iniigfí nípárfíta nání waint sogwí xoykímí enfa nání siñáyo óf nimori waint omijyo áwintimí anjí awí nweapfríta nání seáyi émi nímirá nípeyirí nétsáná ámá wí umeipfríta nání re urijinigini, ‘Waint sogwí niáf éánayt, bít soyíné segt mearo nioní gí meari emfa nání nioniyá omijnt rípimí ananí siñwf níwínpírfaránti?’ nurimí anjí wíyo ememinti nání nurí níjweanjsáná

³⁴ waint sogwí ríxa niáf éáná xegt omijnt wiiariégfá wamí re urowárñinigini, ‘Soyíné nuro waint nioní nání nítífápi nurápaúpoyi.’ urowárñagti aí

³⁵ omijnt siñwf uwiniarigfáwa xío urowárñawamí womí iwanjt mépero womí píkiro womí siñá earo egfawixinti.

³⁶ Omijnt xiáwo ámí omijnt wiiariégfáy obaxf onimíapí wamí urowárñagti aí omijnt siñwf uwiniarigfáwa xámíñowamí wigfápa axípi wigfawixinti.

³⁷ Ámí ríwíyo o xegt xewaxo nurowárñi re yaiwiñinigini, ‘Nígft íwomiyf xwityá xíxení arfá wípírato.’ yaiwiagti aí

38 omīñjí sīnjwí uwīniarigfáwa xewaxo barīnagí nīwīnīro re rīnigfawixiní, ‘Xanoyá dīnjí tīnō nimónīrī amīpí meanfó iwo barīnī. Oyá amīpí meanfá nánī omī opikianeyí.’ nīrīnīro

39 omī fá nīxero omīñjíyo bīfanīrīwāmīnī nīmoairo pīkigfawixiní.” Jisaso e nurīrī Judayí ámīnáowa re oyaiwípoyinīrī “None omīñjí sīnjwí uwīniarīwáonénījí imónīnīagwī nánī rīneararīnī?” oyaiwípoyinīrī ewayí xwīyfá e nurīmáná

40 ayo yariñjí re wiññiginí, “Omīñjí xiáwo nībīrīná omīñjí sīnjwí uwīniarigfawamí pí winigfīnī?” urītagí

41 awa re urīgīawixiní, “Sípí yarigfawamíyí ení sípí nīwikárīmáná ámī ámá wa ‘Xwiogwí ayí ayo wainí sogwí niáf éaná ananí nīdīrane o nánī utianīwárīnī.’ yaiwītawamí re urīnīrīnī, ‘Gí omīñjí rīpí sīnjwí nīwīnīrīxīnī.’ urīnīrīnī.” urītagí

42 Jisaso re urīññiginí, “Ewayí xwīyfá ámá Gorīxo seyíné yeáyí seayimīxemeanfá nánī urowárénapīnō nánī nīrīnīrī eánīnījí rīpí ení ‘Sīnjá anfí mīrarigfáwa sīnjá awiaxfí nánī pīa nerīná wo ‘Sípírīnī.’’ nīrīrī emí mófó nánī Gorīxo ‘Sīnjá o tīnī xámī nītīrīnāyí, anfí ejí neánīrī nañf imónīnījófí.’’ nīrīrī sīnjá o nīmearī táná anfí ejí neánīrī nañf imónīnīfrīnī. Gorīxo e éf ejagí nánī nene sīnjwí nīwīnīrīná aga imīrīnī mimónīnījagí wīnīñjwīnī. E nīrīnīrī eánīnīpí soyfáné sīnī fá mīropa egfáraní? Oweotí, fá nīroro aiwī dīnjí mīmoarīnī.

43 Ayīnánī gí Judayíne re seararīnīnī, ‘‘Gorīxo nene xfo xegí xwioxfyo mīmeamí nerī pīrānījí neameñweanīrīnī.’’ rīyaiwiarīnī? Oweotí! Omīñjí sīnjwí uwīniarigfáwa yapí arfíkí néra warigfáyíne Gorīxo xfo xegí xwioxfyo nīpawiro oñweápoyinīrī sīnjwí seanīñfámaní. Ámá xejwí wí sanīñjí nimónīro wé rónīnījí yarigfáyí opawípoyinīrī sīnjwí wīnīñfáriñi.’’ seararīnīnī.

44 Xwasíwí yeáyí bimí sīnjá nīpiérori nearīná yuní wárariñfpa sīnjáoní ámá gíyo gíyo nīpiérori nearīná axípí xwasíwí yunīnījí imīximfáriñi.” Jisaso xfo sīnjáonīnījí nimónīrī nánī e urītagí

45 apaxfpánīnījí imónīgífá xwéowa tīnī Parisiowa tīnī ewayí xwīyfá apí wiwanījowa nánī rīnarīnījagí arfá nīwiro “None nánī rīa rarīnī?” nīyaiwiro

46 “Omī rīxa fá oxīraneyí.” yaiwīfáyí oxí apíxfí nīnī Jisaso nánī “Gorīxoyá wīfá rókiamoarīnōrīnī?” yaiwiarīnījagí fá nánī ámī wāyí nero wí e megfawixiní.

22

Ewayí ikaxí aiwá apíxfí meanfí nánīrīnī.

1 Jisaso ámī ewayí xwīyfá wí nurīrīná re urīññiginí,

2 ‘‘Ámá xwīyfá Gorīxoyá arfá nīwiro sanīñjí nimónīro xfo xegí xwioxfyo mīmeamí nerī menjweanfí ñweapaxí imónīnījyí, ayí ewayí xwīyfá rīpīnījí imónīnī. Mīxfí ináyí wo xewaxo apíxfí omeanfí nánī aiwá xwé rīyamí nīyárimáná

3 xegí omīñjí wīiarigfawamí re urowárīnīnī, ‘‘Ámá nioní urepeárīmenjáyo ‘Aiwá nánī bīpoyí.’’ urīmepoyí.’’ urowáráná awa mīxfí ináyí urīfpa nuro urīmēagí fá aiwī ayí mībīpaxí wimónīnīnī.

4 Mīxfí ináyí xegí omīñjí wīiarigfá ámī wamí re urowárīnīnī, ‘‘Ámá nioní aiwá rīpí nánī urepeárīnījáyo re urīmepoyí, ‘‘Aiwá rīxa rīyamí yártīnīnī.’’ nūrīro ‘‘Xegí burīmákau oxíyí tīnī sīpīsīpī memé nañwí xīxegfīnī mīnīñfīrīxa tīnī rīxa nīpīkirī sīfó kīkīrōmí nerī sīnjá exárīnīnī. Xegí xewaxo apíxfí meanfí nánī aiwá imīxīápí nánī bīpoyí.’’ urīmepoyí.’’ urowáráná awa áwanfí e urīmēagí fá aiwī

5 urepeárīmenjyí aríkwíkwí nīwiro wigí dīnjí tīnī numiro re egfawixiní. Wo xegí aiwá omīñjíyo nánī unīñiginí. Ámī wo xegí nīgwí omīñjí bī emīnīrī nánī unīñiginí.

6 Wīfá omīñjí wīiarigfawamí fá nīxīrīro iwanfí nīmēpero pīkigfawixiní.

⁷ Mixf ináyo rixa wík wónfagi xegf s̄imijf wínarigfawamí urowáráná awa nuro ámá xegf omijf wíiarigfawamí píkifáyo eni nípíkiro wigf anjyf eni ríá niyárimáná ejáná

⁸ mixf ináyo xegf omijf wíiarigfá wamí re uríñinigini, ‘Gí iwo apíxf meani nání aiwá rixa riymat ináriñiñagi aiwá amá aiwá apí nání urepeáriñayf mibipaxf wimónfagf nání ayf nípaxf mimónigoi.

⁹ Ayinání soyfne xwamidigfyo nuro amá óf e nímurónirñyfyo iwo apíxf meani nání aiwá imixfá rípi nípírí bífírí nání áwanf urípoyi.’ urítagf

¹⁰ omijf wíiarigfáwa óf wíyo nuro amá nímurónirñyf nañf aí tñi sfpí aí tñi níwirímeámí níbíro anf aiwá nípírí nání imixáríwamí dérogfawixini.

¹¹ Anf iwamí rixa níderonjagfa mixf ináyo amá oxí apíxf aiwá nípírí nání bífayf sñwf wíñimíñiri nání nípáwirí weníñf étyf wíñiñinigini. Amá wo aiwá nání níbírñá aikf sñf yíniri iyfá sñf pániri nemo níbíri mifweapa enagf níwíñiri

¹² re uríñinigini, ‘Amáoxini, joxi aiwá rípi nání níbírñá pí nání aikf sñf yíniri iyfá sñf pániri nemoxi mibipa éfríñi?’ urítagf o xwíyfá bí muraríñagi

¹³ mixf ináyo xegf omijf wíiarigfawamí re uríñinigini, ‘Soyfne omi fá níxero gwí wéyo jiro síkwíyo jiro nemáná sítá yiníñf bíariwámíni moaípoyi. Sítá yiníñeyf ríñiñf ayíkwí mifwinipa enagf nání amá ñwf earo magí íróniro epífríñi.’ uríñinigini.” Jisaso ewayf xwíyfá e nuríri

¹⁴ re uríñinigini, “Goríxo amá obaxfyo nurepeári, ‘Nioní tñamíni bífoyi.’ nuríri aiwá neyírorína amá nañf imóniñyf árñf meanfáriñi.” uríñinigini.

Nígwí takisí nání émáyo wiariñgíá nániríni.

¹⁵ Parisiowa Jisaso e raríñagi arfá níwimowa nuro mekaxf níríro omi pasánijf numero xwíyfápai ñwíráraníro nání re ríñigfawixini, “Omi yapí re uréwápiyaníwíni, ‘Takisí nání nígwí émáyf nearáparigfápi sñi mñi wianíréwíni?’ uraníwíni. O ‘Oweoí, sñi mñi mifwipa époyi.’ ránayf, émáyf omi fá níxero gwí yipíráoi. E mifripa nerí ‘Oyí, seyfne mñi níwírná apáni yariñoi.’ ránayf, amá omi xídarigfá amí arfá bí mifwí nero pñi wiáriþíráoi.” níríníro

¹⁶ wiwaníñowayá wiepisarigfá wamí tñi amá mixf ináyf Xeroto níkumixiníri emearigfá wamí tñi Jisaso níñwearí uréwápiyaríne nání urowáríagfá awa nuro Jisasomí re urémeagfawixini, “Nearéwápiyaríñoxini, joxi nínearéwápiyirína nepání nearéwápiyaríñoxíñi. Amá Ámínáowayá sñwfyo dání aí xwíyfá amí xegf bí mifí axípíñi raríñoxíñi. Sípí ríri nañf ríri yariñímaní. Joxi xwíyfá Goríxoyáni nepání xíxeni nearéwápiyaríñoxíñi.” Weyf e numearíro yariñf re wigfawixini,

¹⁷ “Joxi none neareí. Díxf dñf aríre simónaríni? Judayene émáyfyá mixf ináyf Sisaoyi ríñiñomi takisí nání nígwí mñi wiariñwápi mñi níwírná ‘Apáni yariñwíni.’ rísimónaríni? ‘Nípíkwíni mifariñwíni.’ rísimónaríni?” urítagf aí

¹⁸ Jisaso awa sfpí wikáraníro yariñagfa dñf adadí níwirí re uríñinigini, “Nañf ríri sfpí ríri yariñgfa royfne, pí nání iwamíó níwápiyaríñi?

¹⁹ Émáyfyá nígwí nene takisí nání wiariñwá wo sñwf wíñimí sifwá nípoyi.” urítagf awa nígwí xío uríí wo nímearo sifwá wíáná

²⁰ o re uríñinigini, “Nígwí romí sñmímaní imixiníñf tí tñi yoí eáníñf tí tñi goyáriñi?” urítagf

²¹ awa re uríñawixini, “Ayf émáyf mixf ináyf Sisaoyáriñi.” urítagf o re uríñinigini, “Amípí Sisaoyá imóniñagi níwírná ayf Sisaomí mñi wífríxini. Goríxoyá imóniñagi níwírná xewaníñomi mñi wífríxini.” nuríri amá Goríxo xewaníñóniñf imixiníñf enagf nání omi dñf owíkwírípoyiñi e urítagf

²² awa arfá e níwiwo dñf ududí nero pñi níwiáriñi ugíawixini.

“Amá amí wiápnímeapíríáriñi.” uríñf nániríni.

23 Sfá axfyimi Judayí Sajusiyí rínigfá wí —Sajusiowa re rarigfáwariní, “Ámá piyífí amí wiápñimeapfrámanti.” E rarigfáwa níbíro “None ení o neararíñípa ewayí xwíyfá bí nurírane majfá owikixeáraneyi.” níyaiwiro Jisasomí yariñí níwiróná

24 re urigfawixiní, “Nearéwapiyaríñoxiní, Moseso eníná re níriri ríwamíñf eanfriní, ‘Ámá wo niaíwí memeá péánayí xogwáo náo apixí aní nímeari xexirímeáoyá niaíwí wiemeáiñigini.’ níriri eanfriní.” nuríro

25 ewayí xwíyfá rípi urigfawixiní, “Xiráxogwá wé wíumí dánf waú imónigfá none tñi ñweañwáwa re egfawixiní. Xiráo xámíño apixí nímeari niaíwí memeá péáná

26 xogwáo xfo tñjo xiráoyá apixí aní nímeari aí o ení niaíwí memeá péáná wíá ení imí wo wo nímearo aí niaíwí memeá penowíánayí

27 í ení yoparí ríwíyo peñinigini. Ewayí xwíyfá apí nurimáná

28 Jisasomí yariñí re wigfawixiní, “Ámá níni Goríxo mí ómómiximí enína wiápñimeááná xiráxogwá wé wíumí dánf waú imónigfáwa apixí go goyá imóniníaráñi? Pí nání? Ayí awa nowani meagfí eñagi nániriní.” urítagí aí

29 Jisaso re uríñinigini, “Soyíne xwíyfá Goríxoyá níriri eáníñípi tñi oyá ení eáníñípi tñi majfá eñagfá nání majfámajfá nero xeñwíni rariñoi.

30 Ayí rípi nání seararíñini. Ámá pegfáyí níwiápñimearóná añfnají yapi nero apixí mearo wiro epfrámanti.

31-32 E nerí aí xwíyfá ámá pegfáyí wiápñimeapfríapí nání Goríxo re searíñípi ‘Nioní Nwfá Ebírfamoyáoni tñi Aisakoyáoni tñi Jekopoyáoni tñi awayáoniriní.’ E níriri eáníñípi soyíne síní fá míropa egfáráñi? Oweoí, fá níroro aiwí níjíá mimónípa nero rariñoi. Ayí rípi nání seararíñini. Goríxo ámá pegfáyí nání Nwfáomanti. Ámá síní dñí tñjíyí nání Nwfáoriní.” nuríri awa dñí re oyaiwípoyiníri, “Negí aríowa pegfá eñagi aiwí wigí dñí síní síní rimóniní?” oyaiwípoyiníri e urítagí

33 ámá oxí apixí e epíroyí egfáyí aríá níwiro o xwíyfá uréwapiyaríñípi nání dñí ududí níwiga ugíawixiní.

Nwfí ikaxí seáyí e imóninípi nániriní.

34 Jisaso Sajusiowa xwíyfá nímeamí bíápi gwí miññíñí wákwíagí nání ámi bi muraríñagfá Parisiowa sínwí e níwíñiro awani axímíni awí neánárimáná

35 wigí wo —O nwfí ikaxí eáníñípi mewenfýí woriní. O Jisasomí yapi níwíwípoyirane majfá owikixeáraneyiñiri yariñí re winñigini,

36 “Nearéwapiyaríñoxiní, negí nwfí ikaxí eáníñíyí níyoní gípi seáyí e imóniní?” urítagí

37-38 Jisaso re uríñinigini, “Nwfí ikaxí re níriri eáníñípi, ‘Díxf Amíná Goríxomí dñí níñwíráríñá dñí sítí uyirí xwioxíyo dání dñí wíkwírorí eríñi.’ Nwfí ikaxí e níriri eáníñípi seáyí e imóniní.

39 Nwfí ikaxí ‘Jíwaníñoxí nání dñí sítí sinaríñípa ámá joxí sínwí wínaríñíyí nání ení dñí sítí axípi e wiríñi.’ níriri eáníñípi ení seáyí e imóninípi tñi xíxeni imóniní.

40 Xwíyfá Moseso tñi wíá rókiamoagfáwa tñi níriro ríwamíñf eagfá nípíni nwfí ikaxí mfkí rípiaúmi ikwíkwírf iníñi.” uríñinigini.

“Kiraisoyí rínijo niaíwí goyáoriní?” uríñí nániriní.

41 Parisiowa síní awí eaáriníñáná Jisaso yariñí bí níwiri

42 re uríñinigini, “Kiraiso, ámá aríowayá xwfí piaxfyo dání iwiaronfoyí rarigfó nání segí dñí arírerini? Niaíwí goyáoriní yaiwiaríñoi?” urítagí awa re urigfawixiní, “Negí mítíxf ináyí Depitomí xiáworiní.” urítagí

43 o re uríñinigini, “Kiraiso sa Depitomí xiáwo enánayí, o kwíyí Goríxoyá tñi ríwamíñf nearíñá o nání aríge ‘Gí Amínáoriní.’ níriri ríwamíñf re eanfriní,

44 ‘Áminá Gorixó gí Ámináomi re urinjníginí, “Joxi tñi mixí imónigfáyo xopírárf ríwiimfaé nání gí wé náumí dání ñweat.” urinjníginí.’ nírirí eanjríni?

45 Depito Kiraiso, arfowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfoyí rariégfo nání ‘Gí Ámináoríni.’ rínjfyí arige nerí ámi xegí xiáwo imóniní?’ nuríri awa re oyaiwípoyiníri ‘Kiraiso Depitomí xiáwo imóniníagí aiwí seáyí e mûróniníagí nání Gorixomí xewaxorfaní?’ oyaiwípoyiníri e uráná

46 ámá ayí nñi ‘Kiraiso, ámá arfowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfo sa Depitomí xiáworíni.’ níyaiwiro nání wíyfyá níwiápfnímeareí muripaxí wimóníagí ámi íná dání yarínjí bí miwigfawixiní.

23

“Nwf ikaxí eánijípi mewegfáwa yarigfápa mepaní.” urinjí nániríni.

1 Jisaso xwíyfá apí nuríisáná ámá oxí apíxf e epíroyí egfáyo tñi oyá wiepísañowamí tñi nuríri

2 re urinjníginí, ‘Nwf ikaxí eánijípi mewegfáwa tñi Parisiowa tñi wiwaníjowa nání re rínjgírini, ‘Nwf ikaxí Moseso nínearéwapíyiri ríwamínjí eanípi newaníjonení ámáyo uréwapíyipaxírini.’

3 E rínjgíá enagí nání nñi awa searíayí níxfídiro eríni. E nerí aí awa naní níriro aiwí wiwaníjowa pírániñjí mixfdaríngí nání wigí yarigfápa seyíne ení mepaní.

4 Ámáyo nwf ikaxí nuríróná saní xwé ayá wíniñjí gwí níjiro sanwíyo ikwiárarígírini. E nerí aí wiwaníjowa ‘Iwamíó wé reñj ná woní tñi omfeoyoámíni.’ wimónaríñfímani.

5 Amípí awa yarigfápi ámá sínwí oneanípoyiníri yarigfári. Awa ámá Gorixomí pírániñjí xídarígíayí dírf xwíyfá Gorixoyá nání díkínarígíári mñjíyo díkíniro wigí iyíá sírwíyo dání wayaxíniñjí níywára puñfyí yíníro yarigfápa mé ámá sínwí oneanípoyiníri dírf xwé fá níwearo díkíniro wayaxí ení sepiá yíwárapíñjí yíníro nero emearígírini.

6 Awa aiwá xwé imíxarígíe nání nurónáraní, rotú aňíyo nání nurónáraní, ámá sínwí oneanípoyiníri sínáníñjíminí níjweamero yarigfáwaríni.

7 Awí eánarígíeraní, makeríá imíxarígíeraní, ‘Nearéwapíyaríñoxíni.’ onírpoyiníri emearígíawaríni.

8 Awa e nero aí segí searéwapíyaríno ná wonírini. Seyíne níyíneñi nioní níñixídiro nání ámá axí imónigfáyíne ‘Ráre, napíé rínjgíayíne imóniníagí nání seyíne awa yapí ‘Nearéwapíyaríñoxíni.’ onírpoyiníri e mepaní.

9 Segí ápo aňínamí ñweaño ná woní oní enagí nání ení xwíá týo dáñf womí ‘Ápoxíñ muripantí.

10 Níseaméra unío ná woní Kiraiso, ámá arfowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfoyí rariégfo enagí nání ení seyíneýá wo nání ‘Níneaméra waríñoríni.’ mírinípa époyí.

11 Seyíne gíyíne seáyí e seaimóníjoyí segí inókíniñjí nimóníri omíñjí seaiíwíniñgíni.

12 Ámá gíyí gíyíne sewaníñfíyíne seáyí e meníayíne, Gorixo xwíámi seaimíxíñfírini. Gíyí gíyíne ‘Sípieneríni.’ níyaiwiníro íními imóníayíne, Gorixo seáyí e seameníári.

Nwf ikaxí eánijípi mewegfáwa nañf ero sipi ero yarigfá nání xwíyfá umeáriñjí nániríni.

13 ‘E nerí aí nwf ikaxí eánijípi mewegfóyíne tñi Parisioyíne tñi, nañf ero sipi ero yarigfóyíne aweyí! Sá wíyi soyíne majtá seaóríñfírini. Soyíne ámá Gorixomí díñjí níwíkwíroro oyá xwioxíyo nípáwiro ñweaaniñi éfáyo nuréwapíyirína píripíríñiñjí wiariñagí nání Gorixo xeaníñjí ríá tñjí seaikáriñtá enagí nání díñjí sipi oseainí. Sewaníñoyíne Gorixomí díñjí míwíkwíropa ero mípáwipa ero nero aí ámá ení xe opáwípoyiníri sínwí wínarígíámaní.

14 [Nwí ikaxí eániñíptí mewegfoyíné tñi Parisioyíné tñi aveyí! Síá wíyi soyíné majfá seaóriñfáríni. Nanf ero sípí ero yarigfoyíné, sítí yát ríkíniñíyí yapí ámáyá aiwá pírí nñi tñi fwí manariñípa soyíné apíxí anf apianípia nání dñí sípí mísaeí wigí amípí fwí nurápiro anípápia wárařigfáríni. Soyíné Gorixomí ríxiñít nuriróná ámá aríá níneairo weyí oneamépoyiníri ámá sítwí anigfe dání sepiá níra warigfoyínéríni. Ayinání soyíné xwiyfá ámá wí meáriñípírítápa axípí meáriñípírítámaní. Soyíné ríá tñít meáriñípírítá enagí nání dñí sípí oseainí.]

15 Nwí ikaxí mewegfoyíné tñi Parisioyíné tñi aveyí! Síá wíyi soyíné majfá seaóriñfáríni. Nanf ero sípí ero yarigfoyíné, ‘Ámá ná jíamí ñweagfáyí negíniñí imónífríxíni.’ níyaiwiwo rawírawáyo xero xwifáyo anf uro neróná segí yarigfápi ayo uréwäpíyayrigfoyínéríni. Ayí soyínéníñí nimónírínayí soyíné ríá aníñí wearinjíyo ikeáriñípaxí aiwí soyíné ayo wíwápíyayrigfagí nání ayí soyíné níseamúroro anípaxí ríá aníñí wearinjíyo ikeáriñípaxí imóníñoi. Ayinání Gorixo xeaníñí seaikáriñíta enagí nání dñí sípí oseainí.

16 Soyíné sítwíniñí supárigfoyíné aveyí! Síá wíyi soyíné majfá seaóriñfáríni. Sítwíniñí supárigfoyíné aiwí ámá wíyo óf sítwániñí wiariñfoyíné, ámá wo ‘E emíñi. Anf Gorixo nání rídiyowá yariñwá riwámí dání rírarinjíni.’ rariñagí níwíñiríná re rariñfoyínéríni, ‘Ananírini. Xfo ríípa mepa nerínayí, xwiyfá meáriñípaxí wí mírarinjíni.’ rariñfoyínéríni. E nerí aí ámá wo ‘E emíñi. Sínjá gorí anf rídiyowá yariñwáiwámí ínímí wenjípimi dání rírarinjíni.’ rariñagí níwíñiríná re rariñfoyínéríni, ‘Xfo ríípa mepa nerínayí, xwiyfá meáriñípaxí raríni.’ rariñfoyínéríni.

17 Majimajfá ikáriñíro sítwíniñí supáriñíro egfoyíné, gíminí gípí seáyí e imóníñi? Sínjá gorí anf rídiyowá yariñfíwámí wenjípí seáyí e rimóníñi? Anf rídiyowá yariñfíwá seáyí e rimóníñi? Anf rídiyowá yariñfá ñwfá iwámí gorí sítjápi sa e weñagí nání ení ñwfá imóníñagí nání anf iwá seáyí e imóníñi. Ayinání ámá wo rídiyowá yariñfíwámí dání ráná pí nání ‘Xwiyfá meáriñípaxí bí mírarinjíni.’ rariñfáriñíni?

18 Soyíné rípí ení rariñfoyínéríni. Ámá gíyí gíyí aiwá peaxí taníro nání íráf noa peyinjíe dání rariñagí níwíñiríná ‘Ayí ananírini. Xwiyfá meáriñípaxí bí mírarinjíni.’ ríro ámá aiwá peaxí seáyí e ikwiáriñíñípimi dání rariñagí níwíñiríná ‘Ayí apimí dání ríípí xíxení mepa nerínayí, xwiyfá meáriñípaxí raríni.’ ríro yariñfoyínéríni.

19 Sítwíniñí supárigfoyíné aríge nerí yapí e uréwäpíyayrigfáríni? Gíminí gípí seáyí e imóníñi? Aiwá peaxí ikwiáriñíñípimi yariñfápi seáyí e rimóníñi? Íráf noa peyinjípí seáyí e rimóníñi? Íráf oníñípí aiwá ñwfá imixaríñagí nání írápí seáyí e imóníñi.

20 Ayinání ámá íráf oníñípimi dání níriróná aiwá seáyí e ikwiáriñíñípimi dání ení rariñjó.

21 Ámá rídiyowá yariñfíwámí dání níriróná Gorixo anjiwámí ínímí ñweañomí dání ení rariñjó.

22 Ámá ‘Anínamí dání rírarinjíni.’ níriróná Gorixo íkwianjwí éf ñweañomí dání ríro xewanjíe éf ñweañomí dání ríro ení yariñjó. Ayinání xwiyfá soyíné ‘E dání níriríná ananírini.’ rariñfáyí nípíkwíni nípíkwíni mírarigfoyínéríni.

23 Nwí ikaxí mewegfoyíné tñi Parisioyíné tñi aveyí! Síá wíyi soyíné majfá seaóriñfáríni. Sípí ero nanf ero yarigfoyíné dñí sípí oseainí. Soyíné aiwá nímiróná aníñí miní yíyí tñí aí tñí siyó amípí pírániñí fá níroro ríxa wé wúkaú imóníñáná wo Gorixomí miní níwíro aí ñwfí ikaxí xwé ríniñí týo ‘Díxfí ámá imóníñyo xíxení wiariñípa ámá xeñwíyo ení axípí wiiríñíni. Ámá xeñwíyo ení ayá urimixírífíni. Gorixomí dñí wíkwíroríñíni.’ ríniñí ayo soyíné ogámí nero onímiápiání xídarigfáriñí. Segí aníñí miní yarigfá jíapí píni míwiáripa ero ámáyo nanf mimixípa yarigfápi ení ero nero sítwíriyí, nanf imóníminíri eníñíni.

²⁴ Soyíné siñwíniñjí supárigfóyíné aiwí ámá wíyo óf siwánijí wiariigfóyíné, inaiwá níñiro sidírfá onímiápia wenagí niwíñiróná ananí emí nínamoro aí kamerí xwéríxa wenjáná siñwí miwíní o tñí gwíñáreareigfóyínériní.” nuríri awa re oyaiwípoyiníri “None nwí ikaxí xwé eánijíyo ogámí neranéná ayí kameríniñjí gwíñáreareiñwárífaní? Nwí ikaxí onímiápia eánijíyo pírániñjí níxídranéná ayí sidírfá emníñjí mamooriñwárífaní?” oyaiwípoyiníri e uríñinigintí.

²⁵ Ámí re uríñinigintí, “Nwí ikaxí mewegfóyíné tñí Parisioyíné tñí aveyí! Síá wíyi soyíné majfá seaóríñíráriní. Nañí ero sípí ero yarigfóyíné, Goríxo xeaníñjí seaikáríñfá enagí nání díñjí sípí oseainí. Soyíné kapixíyo tñí xwáríta sítixíyo tñí bfaríwámí dání wayí níroro aí xwioxfýomíni segí fwí meaarigfáyí tñí uyñíti yarigfáyí tñí magwfí entí.

²⁶ Parisi siñwíniñjí supárigfóyíné, kapixíwámí tñí xwáríta sítixíwámí tñí xámí xwioxfýomíni wayí róáná bfaríwámíni ení nañí imóniníjoí.

²⁷ Nwí ikaxí mewegfóyíné tñí Parisioyíné tñí aveyí! Síá wíyi soyíné majfá seaóríñíráriní. Nañí ero sípí ero yarigfóyíné, Goríxo xeaníñjí seaikáríñfá enagí nání díñjí sípí oseainí. Soyíné ámá xwáripáyo seáyí e míá imíxáná sítmajiyí nañí raríñípáníñjí imóniníjoí. Ínímíniñjí ámá ejí nórówapíri píyaní eaaríñípáníñjí ejánáti.

²⁸ Ámá wí soyíné siñwí níseaníróná ‘Wé rónigfáwaríñi.’ seaiaiwiariñagíta wí segí xwioxfýomíni nañí ero sípí ero yarigfápi tñí ríkíkírtí yarigfápi tñí magwfí enagí siñwí míseanarigfártíñi.

²⁹ Nwí ikaxí mewegfóyíné tñí Parisioyíné tñí aveyí! Síá wíyi soyíné majfá seaóríñíráriní. Nañí ero sípí ero yarigfóyíné, Goríxo xeaníñjí seaikáríñfá enagí nání díñjí sípí oseainí. Soyíné Goríxoyá wíá rókiamoagfáyíyá xwáripáyo maní e warípáníñjí siñáyo xegí yoí nearo uráráriro ámá wé rónigfá ejíná pegfáwa xwíá weyáríñihe ení míá imíxíro neróná.

³⁰ re rarígtáríñi, ‘None ejíná aríowa ñweaagíná níñwearane siñwíriyí, awa wíá rókiamoagfáwamí píkiarfná none ení nawíñi wí píkianíri ejnwámaní.’ rarígtáríñi.

³¹ Sewaniñoyíné e níriróná xwíyíta nímeáríñiro réniñjí rínaríñi, ‘Negí aríowa wíá rókiamoagfáwamí píkiagfowamí xiawoneríñi.’ áwaníjí éniñjí rínaríñi.

³² Soyíné segí aríowa wíá rókiamoagfáwamí nípíkíro yagfápi nímúroro xwíyíta wíni meáríñipíri nání ananí éfríxíñi.

³³ Sidíroyíne, weaxfá miáoyíné Goríxo xwíyíta níseamearíri ríá aníñjí wearíñfyo seaikeaáráná aríge nerí urakíñípífríráriní? Oweoí, wí nurakíñípífríamáni.

³⁴ Pírániñjí aríá époyí. Nioní wíá rókiamoarigfáwamí tñí ámá níjíawamí tñí nwí ikaxí eáníñípi mewegfáwamí tñí soyíné tñíjí e nání urowárimíá enagí aiwí soyíné awa wamí píkíro wamí íkfáyo yekwíroáriro wamí segí rotú aníyo dání sítkwíá ragfí pífrí uyíkíro wa nuro aníjí bi bimí ñweáfe míxfí níxída uro epífríráriní.

³⁵ Ayí rípí nání awamí soyíné tñíjí e nání urowárimíáriní. Soyíné xwíá týo xwíyíta ámá wé rónigfá niyoní go go píkigfá nání ríá meáríñipíri awamí soyíné tíamíni urowárimíáriní. Iwamíó wé róniñjí Aiboríomí píkiñe dání yoparí wíá rókiamoagfí Sekaraiaomí —O írát rídífowá yaníro ikwíkwiárimí yarigfíe midání ejáná Goríxoyá aníjí awawá ‘Nwíaxíñi.’ ríniñje midání ejáná áwíñíñi e píkigfóriñi. Omí píkigfíe nání xwíyíta meáríñipíri ámá ayo segí tíamíni urowárimíáriní.

³⁶ Nepa seararíñiñi, ‘Oxfí apíxí agwí rína ñweagfáyíné amípí nioní seararíñá rípí níseaimeaníráriní.’ seararíñiñi.

Jerusaremí ñweáyí nání riñípí náníriñi.

³⁷ Jerusaremí ñweáyíné wíá rókiamoarigfáwamí píkíro ámá Goríxo seyíné tñíjí e nání urowárénapíñowamí sítjá nearo píkíro yarigfáyíné, nioní karíkarí xínái miá iwfíyo íníñi mímeamí yaríñípa nioní ení axípí seaimíñiri yarína seyíné míseaimónaríñi.

38 Arfá époyi. Gorixo yeáyí niseayimixemearíná anf seyfné ɻweaaníri egfe rixa anipá imónigoi.

39 Ayí rípi nání searariníni. ‘Seyfné nioní sínwí mianf néfasáná re rípírfíná nánini nanipírfárini, “Ámináo urowárenapáná weapiníomi yayí seáyí e oumeaneyí.” rípírfíná nánini sínwí nanipírfárini.’ searariníni. urinigini.

24

“Anf rídiywá yarigfíwá ikwierómioanfárini.” urinigini.

1 Jisaso anf rídiywá yarigfíwámí dání nípeyearí warfná xegf wiepisariñowa anf Gorixo nání e mirinínyí awiaxf enagi “Jisaso pírániyí sínwí owiníni.” níyaiwiro árixá wianiro bána

2 o re urinigini, “Soyfné síná anf tífí nfní sínwí ríwinariñoi? Nepa searariníni. Ríwíyo síná kíkíroníyí rípiyí wo wíomí seáyí e ikwiárinintámaní. Síná ikwíkweyáriníyí rípi nfní ikwierómioanfárini.” urinigini.

Xeaniní iwanfó wímeanfápi nání urinigini.

3 E nurimí nurí díwf míñí Oripíyo níyiri e éf ɻweanjáná wiepisariñowa Jisaso xegípi ɻweanjagi níwíniro anwi e níbíro yumí yariní re wigfawixini, “Joxí áwaní neareí. Sínápi gíná ikwierómioanfárini? Sínwí ayo níwínirote ‘O rixa níweapiní anwi ayorfaní?’ yaiwirane ‘Síá yoparfyí rixa riyirfaní?’ yaiwirane yanfá nání pí ekíyiníyo wínanfíwárini? Joxí neareí.” urtagfa

4 o áwaní nuríríná re urinigini, “Ámá wí yapí searéwapíyipírixiníri díñí fá níxíriro éríxihi.

5 Ayí rípi nání searariníni. Ámá obaxí wo wo níbayiro yoí nionfyá níríníro yapí re searéwapíyaníro epírfárini, ‘Ámá yeáyí seayimixemeantá nání arfowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfóyí rarigfó imóninjáoníni.’ searéwapíyaníro éáná ámá oxí apíxf obaxí ‘Nepaxini.’ níyaiwiro xeñwíyo xídfírfárini.

6 Soyfné ‘Anf nowamíni mixí ikwíñaroarini.’ rínánayí xwíyá imíñí ‘Anf wími mixí inaríñoi.’ ríníméánayí wáyí mepa éríxihi. Mixí ayí xámí niga nurí aiwi síá yoparí Jisasoní weapimfáyi sínírihi.

7 Ámá gwí wíri níwiápñimearo wíniyí tñí mixí iníro ero mixí inayí wí níwiápñimearo wíniyí tñí mixí iníro ero anf wíyí wíyo poboní erí anf wamí agwf nání ikeamóníro epírfárini.

8 Apí nípíni e imónarinagi níwínirifná re yaiwírixiní, ‘Ríwéná xwé enfa nání iwamfó ríyí ríyarini? Oyini.’ yaiwírixiní. Apíxf niaíwí xíriminíri neríná díñí re yaiwiarigfápa, ‘Ríwéná ríniyí xwé niminíri nání iwamfó ríniarini? Oyini.’ yaiwiarigfápa soyfné ení nioní raríñápi imónarinagi níwínirifná re yaiwírixiní, ‘Ríwéná xeaniní xwé neáimeanfárfaní?’ yaiwírixiní.

9 Íná soyfné ámá wí fá níseaxero xeaniní seaikáriro seapíkiro epírfá nání ámá wíyo mñí wípírfárini. Ámá gwí ríxf wíri wírimí dáfí nfní soyfné nioní níxídaríñagfa nání símí tñí seaipírfárini.

10 E seaiaríná ámá obaxí nioní níxídarigfáyí ríwf níniñmoro wigf wíniyí Jisasoní níxídarigfáyí nání ámáyo mfyí uríro ayí tñí símí tñí iníro epírfárini.

11 Ámá wí níwiápñimearo mimóní wfá rókiamoarigfáwa nimóníro ámá oxí apíxf obaxíyo yapí wíwapíyipírfárini.

12 Ámá ríkíkírtó niga upírfá enagi nání ámá obaxí wíyo wá níwianíri aríra wiariigfápi pñí wiáripírfárini.

13 E nerí aí gíyí gíyí ení neáníro nioní díñí níñíkwíroro níxídarigfáyo síá yoparfyimi nioní ananí yeáyí uyimixemeamfárini.

14 Xwiyá yayí seainarinjí ‘Gorixo xegí xwioxíyo m̄imeámí nerí seamerweaní nání segí fwí yarigfápi r̄fw̄m̄iní n̄imamoro n̄isaníro ñweáfríxintí.’ r̄inijíp̄i ámá nioní n̄ix̄darigfáyí nuro ámá gwí wír̄í wír̄í n̄iyoní xwíá r̄irí n̄irím̄iní amí ḡimí ñweagfáyo wáf nur̄memáná ejáná sfá yoparíyi imóniníráriní.

Xeaninjí r̄íá t̄íñjí wímeanfápi nání urinjí nániriní.

15 “Soyíné wíá rókiamoagí Daniero n̄ir̄ír̄í eaníp̄i ámá s̄ipí seaikáríjo aní awawá Gorixoyá ñwfá ikwíróníñfwámí xórórí nerí xwír̄íá ikixéagi n̄iwínrítná —Ámá ḡiyíné xwiyá r̄ip̄i fá rófáyíné, dñjí pírániñjí morfítní.

16 E n̄iwínrítná Judia p̄ropensiñyo ñweagfáyí d̄fw̄íyo nání éf yífríxintí.

17 Ámá ḡiyí ḡiyí aní waíwíyo n̄ipeyiro seáyíminí ikwíróníñfwámí n̄ijwearóná ‘S̄ipí neaikáríjo r̄ixa ñwfá imóníhe xwír̄íá ikixeariní.’ r̄inariñagfa aríá n̄iwír̄ítná s̄iní mepa éfríxintí. N̄iwíapñímeámáná amípí ínítí ikwíróníñfwámí weñíp̄i mieaníro nání n̄iwepñíro m̄ipáwipa sa n̄iwepñíro d̄fw̄íyo nání aníñi éf yífríxintí.

18 Ámá aiwá omíñjyo yarigfáyí ení aríá e n̄iwír̄ítná ámí iyíá meaaníro nání aní e nání mupa sa d̄fw̄íyo nání éf yífríxintí.

19 Íná apixí niaíwí agwí egfíwa t̄íñi s̄iní niaíwí amíñj narigfíwa t̄íñi aníñi éf upaxí mimóníñagí nání aveyí! Aríge nero d̄fw̄íyo nání aníñi éf yipfrírárfaní? Oweoí.

20 Aníñi éf mupaxí neaimóníñigíníri Gorixomí r̄ixíñjí re urífríxintí, ‘Íná imíñj m̄irípa éwíñigíní. Sabaríá ení mimónípa éwíñigíní.’ urífríxintí.

21 Ayí r̄ip̄i nání seararinjíntí. Gorixo xwíá imixíri anína imixíri ene dání ámá xeaninjí nimóga bagfá aiwí s̄ipí seaikáríjo ñwfá imóníhe xwír̄íá ikixéáná xeaninjí r̄íá t̄íñjí seáimeanfáriní. Xeaninjí íná imóniníá r̄ip̄i t̄íñi ámí wí xíxení imóniníá meníntí.

22 Gorixo xeaninjí imóniníá apí nání ‘Aníñi p̄ní owiáríntí.’ m̄iyaiwiáripa nerí s̄injwír̄íyí, ámá wíyo yeáyí uyimíxemeapaxímani. Ámá xíó eyíroáríñj enagí nání xeaninjí apí nání ‘Aníñi anípá oimóníntí.’ r̄infáriní.

23 Íná ámá wí ‘S̄injwí wíñpoyí. Yeáyí neayimíxemeaní nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí raríñwáo riworíntí.’ re searánáraní, wí ‘J̄íworíntí.’ searánáraní, aríá m̄iwipa éfríxintí.

24 Ayí r̄ip̄i nání seararinjíntí. Ámá wa n̄iwíapñímearo ‘Oxí apixí Gorixo eyíroáríñjyo yapí wíwapíyipaxí r̄íá imóníntí?’ n̄iyaiwiro yapí wíwapíyaníro nání wí ‘Kiraíso, aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rarígto, ayí nionír̄íntí.’ r̄íro wí ‘Wíá rókiamoaríñjáoníráriní.’ r̄íro nero emíñí xwé ámá s̄injwí m̄iwínarigfápi ero ayá r̄íwamónípaxí bí ero epífríráriní.

25 Pírániñjí aríá móñípoyí. Amípí r̄fwéná imóniníápi nání r̄ixa áwanjí seararinjagí yapí seaíwapíyipfríxíntí nání dñjí n̄imoro éfríxintí.

26 Nioní r̄ixa pírániñjí áwanjí searfá enagí nání ámá wí ‘Aríá époyí. O ámá nání dñjí meaneje jíamí ñweaní.’ searáná soyíné aríá n̄iwíro mupa éfríxintí. Wí ‘Aríá époyí. O aníyo ná ínítí yumfí ñweaní.’ searáná aríá m̄iwipa éfríxintí.

27 Ámá imóníñáoní n̄iweapírná ápiayíwí nerína aní ikwíróníñj n̄imíntí wíá ókiaríñjpa nioní ení wíá nökíá weapíñfá enagí nání ámá wí ‘O yumfí e ñweaní.’ searánáyí, aríá m̄iwipa éfríxintí.” nuríri

28 awa re oyaiwípoyíntí, “Nioní weapíñfáé nání ámá áwanjí wí r̄ipaxí meníntí. Ámá n̄íntí s̄injwí nanípfríráriní.” oyaiwípoyíntí ewayí ikaxí r̄ip̄i uríñjnígíní, “Nañwí píyí weñe apurí obaxí pénaríñfríntí.” uríñjnígíní.

Ámá imóníjo weapíñfápi nániriní.

²⁹ Ámi re urinjiniginti, “E nerí aí xeaninjí apí nínti rixa niseaímeámáná ejáná apaxí mé sogwí sítá yinirí emá wítá móntipá erí siñj anjnamí dání exweánowiri erí amipí ejí eáninjí anjnamí ejíyí úpíyinirí erí rixa nemáná ejáná

³⁰ nioní ekiyinjintijí niga níweapíri ámá níyoní siñjání wimónáná ámá gwí arí arí nínti ámá imóninjáoní niknímí gí ejí eáninjí tñi anjí pírífyo dání agwí tñi weaparíngagí siñjwí nínaniróná njwí eapírtárini.

³¹ E yaríná pékákí aga ejí tñi ríntagí nioní gí anjnajowa ámá oxí apíxí Goríxo eyíroártíyí xwítá rírí níriminti ami gímti njweagfáyo wirímeapíri urowártímírári.

Ewayí ikaxí ikfá pikfna nánirini.

³² “Soyíné ewayí ikaxí ikfá pikfna nání ríntijípi nání dínjí nímoró níjíá imónipoyí. Íkfá pikfna mímínjwí neánowimáná ámi iniigí sixfí níntirí rixa mítjí ináná, ‘Rixa xwiogwírtaní?’ yaiwiartígírári.

³³ Siñjwí e níwíntiro yaiwiartígíápa nioní seararíngayí nínti imónaríngagí níwíntírná re yaiwírtíxini, ‘O níweapíni nání rixa fwí énínjí rírónapíni? Oyinti.’ yaiwírtíxini.

³⁴ Nepa seararínginti. Ámá ríná njweagfáyíne wiýné síní mítpé njweanjáná amipí nioní seararíngápí nimóninírári.

³⁵ Anjna tñi xwírári tñi anipá imóniníá enagí aiwí xwíyfá nioníyá wí surímá imóniníámaní.

“Nioní weapímáyí nání ámá wo níjíámaní.” urínjí nánirini.

³⁶ “Nioní ámi gíntí gíná níweapímáyí ámá nínti aiwí wo níjíá mimóninti. Anjnaejí aiwí nioní aiwí níjíá mimóninjwinti. Sa gí áponí níjíártí.

³⁷ Ámá imóninjáoní ámi weapáná ámá Nowao tñjíná yagfápa axípi yarijagíta wíntímírári.

³⁸ Iniigí waxí síní níróga mítwiápíntímeapa ejáná ayí sítá Nowao sítixíyo páwiníte náninti re néra ugíawixinti. ‘Goríxo iniigí waxí tñi xwírtíá wí neaikixeníámaní.’ njyaiwiro aiwá níro iniigí níro néra nuro apíxí níjwírára uro nímeáa uro néra nútsáná

³⁹ ‘Pí pí neaímeaníáfaní?’ mítayiwí néra waríná iniigí waxí nímrómí ujíniginti. Ámá imóninjáoní ámi níweapírná ámá maiwí axípi e néra waríngagíta wímeámírári.

⁴⁰ Sítá nioní weapímáyími ámá waú, aiwá omíngíyo yarígtíwaú gí anjnajowa wítomí níwírimearo aí wítomí e wáripírtírári.

⁴¹ Apíxí wípaú ení pírawá yuní ikixémí yaríná wítimi níwírimearo wítimi e wáripírtírári.

⁴² Ayínání soyíné awínijí njwearínti. Díxfí Ámináoní bímá nání soyíné majfá imóninjagíta nání dínjí tñi njweártíxini.

⁴³ Ewayí ikaxí rípi nání ení dínjí mópoyí. Ámá wo, anjxiáwo ‘fwí meaaríjo sítá ríyimi ríná bínírfeníjoí?’ njyaiwirí siñwírtíyí, awí níñwearína xe níkwirí opáwiníri siñwí wíntímínti enjímaní.

⁴⁴ Ámá imóninjáoní weapímáyí nání ení soyíné síní majfá enagíta nání awínijí njweártíxini.” urínjínginti.

Ewayí ikaxí bosíwo nánirini.

⁴⁵ Jisaso ewayí ikaxí ámi bíturímínti nání yarijí re wiñiniginti, “Omíngí wíiaríngíyí wo xegí bosoyá manjí aríá níwírí dínjí nejwíperí nerínyáyí aríge imóninti? O re imóninti. O omíngí rípi nání bosíwo oimónírti xegí boso rípeaño ríjorínti. O xegí bosoyá omíngí wíiaríngíáyo umeirí aiwá yaní umeirí yarijorínti.

⁴⁶ Boso ami dánti níbírti xegí bosíwo rípeaño xámí yagípa axípi pírántijí yarijagí níwíntírnáyí, bosíwo yayí owinti.

⁴⁷ Nepa seararinjinti. O pírániñf yariñagi níwíñirfnáyf, xegf omiñf nñni eni menfa nánf rípeanfáriñf.

⁴⁸ E nerf aiwí bosiwí axo ‘Gí boso yapapñi bññmeniñof.’ níyaiwiri

⁴⁹ xegf omiñf anf wiiarigfawamí iwanf nímepérí amá papíkí yarigfá wa tñf iniigf níro aiwá níro néra nurfná

⁵⁰ ‘Boso stá ríyimi níbññmeniñof.’ níyaiwiri yariñfyf wiyimi, stá xfo bññyimí majfá nimónirí yariñfyimí boso rixa níremónapirí re winfáriñf.

⁵¹ Omí miñf níwákwirí amá nañf ero sifí ero yarigfáyf tñf e wárifáriñf. E ríniñf xwé winarfná ñwfí earo magí íróniro epfríteriní.” Jisaso ewayf xwiyfá e urinjiniginti.

25

Ewayf ikaxf apixf apiyá wé wúkaú nánirini.

¹ Jisaso ewayf xwiyfá re urinjiniginti, “Amá ‘Gorixo xfo xegf xwioxfyo míméamí nerf oneameñweanf.’ yaiwifáyf apixf apiyá wé wúkaú riwánif imónifof. Íwa ‘Negí amá o xegf apixf siñf meaními níwirfmaumí bññifof.’ ríñtagf arfá níwiro óf e oneairimeáronirí wigf ramixf xixegfni nímixárómí nuro óf e wenifná nero ñweagfíwariní.

² Apixf wé ná wúní íwa majfá ikáriñigfíwariní. Wé wfúmti dánf wíwa dñf pírániñf mogfíwariní.

³ Majfá ikáriñfíwa ramixf nímaxirfná piurf sixf mifmaxirigfíwariní.

⁴ Dñf pírániñf mófíwa ramixf nímaxirfná piurf sixf eni xixegfni maxirigfíwariní.

⁵ Íwa wenifná nerf ñweajáná apixf siñf meano siñf stá óripfí yarfná íwa sá niówárí nero rixa sá wejáná

⁶ rixa árifegf imónáná ríaiwá re ríñifiniginti, ‘Wenifná époyf. Apixf siñf meáo rixa iwo bariní. Seyfne óf e wirfmeapfepoyf.’ ríñtagf arfá níwiro

⁷ apixf apiyá níwanf níwiápñimearo ramixf ápiawf xwé owenirí fá níkifnifmifmáná

⁸ majfá ikáriñfíwa wigf piurf yeáyf nerf ramixf supárariñagi níwíñiro dñf pírániñf mófíwamí re urigfawixiní, ‘Negí ramixf supáriminirí yariñagi nánf sewayfne piurf bf neaiapfepoyf.’ urfagfá aiwí

⁹ íwa re urigfawixiní, ‘Oweoí, piurf newanéyá ramixf sewayfne yá tñf newanéyá tñf xixenf mimóninti. Newanéyá eni supárifiniginti. Sewayfne nuro segf eni sitifwá aifyo amá piurf bf yarigfáyo bf époyf.’ urfagfá

¹⁰ majfá ikáriñfíwa piurf bf yaniro nánf úáná amá apixf siñf meáo níbirí apiyá wíwa pírániñf nímixinirí wenifná nero ñweagfíwa o tñf nerfmeánimí aif aiwá apixf meanti nánf imixáríe nánf nuro aifyo páwiáná ówanf yáriñifiniginti.

¹¹ Ówanf rixa níyáriñfimáná ejáná apiyá piurf bf yaniro úfíwa níbiró bfarifwamí dánf re urigfawixiní, ‘Ámináoxiní, Ámináoxiní, newané ówanf neafkwiomeai.’ urfagfá aí

¹² o re urinjiniginti, ‘Nionf nepa seararinjinti. Nionf sewayfne nánf majfoniriní.’ urinjiniginti.” Jisaso ewayf xwiyfá e nurirí

¹³ re urinjiniginti, ‘Stá nionf weapimfáyi soyfne majfá enagf nánf pírániñf wenifná nero awinifná ñweáfrifxiní.

Ewayf ikaxf omiñf wiiarigfá wau wo nánirini.

¹⁴ “Ayf rípi nánf ‘Awínifná ñweáfrifxiní.’ seararinjinti. Nionf amí níweapirfná amá nionf níxídarigfáyo wigf níiarigfápi xixenf wiimfá enagf nánf nionf amípi mímúrónifná rónifná imónifná. O xegf aif wíyo urfnauminirí nerfná amá xináiwanf nímoniro omiñf wiiarigfawamí ‘Eñfí.’ nurirí xegf iyfá fá nígwí amípi pírániñf umeipfri nánf yanf níwirfná

¹⁵ omiñjé xixeni epaxowa enagé niwintirí womí nígwí K5,000 mítí wirí womí K2,000 mítí wirí womí K1,000 mítí wirí nemo aŋí wíyo urínaumíntí unjínigintí.

¹⁶ Nígwí K5,000 wíyo apaxí mé nurí nígwí apí tñí omiñjé nerfná sayá nimixirí ámí K5,000 bí sayá imixijinigintí.

¹⁷ Nígwí K2,000 wíyo ení nígwí apí tñí omiñjé nerfná ámí K2,000 bí sayá imixijinigintí.

¹⁸ E nerí aí nígwí K1,000 wíyo nígwí apí nimeamí nurí míntiwí níripiámáná mīraxwoyá nígwí píntí e tñijinigintí.

¹⁹ Mīraxwo aŋí wíyo urínaumíntí wago neméisáná ámí nibíri ‘Gí nígwí rixa sayá nimixa ugíarífaní? Síñwí owíntimíntí.’ níyaiwirí ‘Gí omiñjé niiarigfá nígwí wiñawa obípoyí.’ ráná

²⁰ Ámá nígwí K5,000 wiño nígwí xfo wiñípí tñí nígwí K5,000 xfo sayá imixijípí tñí nimeamí nibíri sítá niwirí re uríñinigintí, ‘Mīraxwe, joxí xámí K5,000 niapíñípí ámí nioní sayá nimixirfná K5,000 ámí bí imixijá rípí síñwí wiñetí.’ urítagí

²¹ Mīraxwo re uríñinigintí, ‘Gí omiñjé niiaríñoxintí, joxí omiñjé niirfná aníñí miní nañí niiaríñoxintí, joxí awiaxí éfrintí. Omiñjé onímíá nioní siapíñápí joxí aníñí miní píráñíñí niñí enagé nání gí amípí obaxíyo merfa nání “Bosíwoxiñí” níríriri orírípeámíntí. Joxí níwiapírí nioní tñí nawíni níñwearfná yayí nioní ninaríñípa axípí yayí osinintí.’ uríñinigintí.

²² Ámá nígwí K2,000 wiño nibíri re uríñinigintí, ‘Mīraxwe, joxí K2,000 niapíñípí nioní sayá nimixirfná K2,000 ámí bí rípí xírñá rípí síñwí wiñetí.’ urítagí

²³ Mīraxwo re uríñinigintí, ‘Gí omiñjé níniaríñoxintí, joxí omiñjé niirfná aníñí miní nañí niiaríñoxintí, joxí awiaxí éfrintí. Omiñjé onímíá nioní siapíñápí joxí aníñí miní píráñíñí niñí enagé nání gí amípí obaxíyo merfa nání “Bosíwoxiñí” níríriri orírípeámíntí. Joxí níwiapírí nioní tñí nawíni níñwearfná yayí nioní ninaríñípa axípí yayí osinintí.’ uríñinigintí.

²⁴ Ámá nígwí K1,000 wiño nibíri re uríñinigintí, ‘Mīraxwe, joxí arfá ríá wé raríñoxíntí. Aiwa joxí jíwaníñoxí íwíá muríne mirí íwí mímó ene mirí yaríñoxí enagé nání

²⁵ nioní wáyí nerí nígwí K1,000 joxí niapíñípí nimeamí nurí xwíá weyáriñáríntí. Síñwí wiñetí. Díxfí nígwípí ripíríní. urítagí aí

²⁶ Mīraxwo re uríñinigintí, ‘Gí omiñjé niiaríñí ríwí sítá yiníñí roxiñí, joxí sítípí enífrintí. Joxí “Xewaníñjo íwíá muríne mirí íwí mímó ene mirí yaríñoríntí.” níniyaiwirí nání

²⁷ nígwí nioní siapíñápí pí nání nígwí aŋíyo mítípa enífrintí. E nítíriri síñwíriyí, nígwí apí tñí ámí bí seayí e ikwiáríñinjáná meámíntí éáríntí.’ nuríriri

²⁸ Wamí re uríñinigintí, ‘Nígwí K1,000 xírñjomí nurápíro K10,000 xírñjomí mítí wípoyí.

²⁹ Ayí rípí nání seararíñintí. Ámá gíyí gíyí nioní wiñápí píráñíñí mímepa nerí kikiáfá nerfnáyí apí aí nurápímtírántí.

³⁰ Omiñjé niiaríñí sítíomí fá níxero sítá yiníñí bfaríwámíntí moaípoyí. Sítá yiníñeyí ríñíñí ayíkwí mítíwinípa eníá enagé nání ámá ñwí earo magí íróñiro epífríteríntí.’ ” Jisaso ewayí xwíyíá e uríñinigintí.

Ámá níyoní mí ómómíximí wiñápí nání uríñí náníriri.

³¹ Ámí re uríñinigintí, “Ámá imóníñáoní mítí inayí nimóníriri nikñímáná gí aŋíñajowa tñí nawíni xixteáníñí niga níweapírane íkwianjwí ámáyo mí ómómíximí emíñanamí éf ñweááná

32 ámá gwí wirí wirí nñni gí sñmímanjñmíni awí eaáripífráriñi. Awí eaáráná nioní ámá sipisipí mearigfáwa sipisipí tñni memé tñni neyíroro sipisipí midáni memé midáni wárarigfápa ámáyo axípi e neyírori midimidáni níwáriñá

33 sipisipí wé náumíni wáriñi memé onamíñjumíni wáriñi emíáriñi.

34 E nemáná mítx ináyoní wé náumíni níñweagfáyo re urimfáriñi, ‘Ámá gí ápo pírániñí seaimixífyíne níwiapíro oyá xwioxfyo ñweápoyi. Añf o xwfári imixíri añna imixíri eje dání seyfné nání wé roárije níwiapíro ñweápoyi.

35 Ayí rípi nání searariñini. Nioní agwí niarfná seyfné aiwá bí niapagfáriñi. Iniigf nání nináná iniigf bí niapagfáriñi. Nioní añf midáñoni ejáná seyfné níñipemeámi wagfáriñi.

36 Iyfá mayoní ejáná bí nípáragfáriñi. Símixí yarfná seyfné níbíro nímenjweaagfáriñi. Gwí añfyo ñweañáná seyfné xwiyfá níñwénapagfáriñi.’ urimfáriñi.

37 E uráná ámá wé rónigfáyí re níripífráriñi, ‘Ámináoxini, gíná agwí nání yarfná sñjwí níranírane aiwá siapagwáriñi? Gíná iniigf nání sináná iniigf siapagwáriñi?

38 Gíná joxí añf midáñoxíñiñí imóniñjáná níñipemeámi wagwáriñi? Gíná iyfá mayoxí emeariñagi níranírane iyfá rípáragwáriñi?

39 Gíná joxí símixí yariñagi rímenjweaagwáriñi? Gíná gwí añfyo ñweañáná xwiyfá ríñwénapagwáriñi?’ nírána

40 mitx ináyoní re urimfáriñi, ‘Nepa searariñini, “Seyfné ámá nioní gí imónigfá týo sípí apiamí aiwí arírá níwirí e níwirínyí ayí nioníñiñí niagfawixini.” searariñini.’ urimfáriñi.

41 E nurimáná wé onamíñjumíni níñweagfáyo re urimfáriñi, ‘Gorixo nání ramixinigfáyíne píni níñwiárimí nuro ríá aníñí wearíñí xfo obo tñni añfnají xíomií fwí wilkárigfáwa tñni nání imixáriñírimí nání úpoyi.

42 Ayí rípi nání searariñini. Nioní agwí nání yarfná seyfné aiwá bí míniapagfáriñi. Iniigf nání nináná bí míniapagfáriñi.

43 Añf midáñoni ejáná níñipemeámi wagfámaní. Iyfá mayoní emearfná iyfá bí míniapagfáriñi. Símixí weñáná míniñmenjweaagfáriñi. Gwí añfyo ñweañáná xwiyfá míniñwénapagfáriñi.’ uráná

44 wiwaníñfyí re níripífráriñi, ‘Ámináoxí gíná joxí agwí nání erí iniigf nání siníri añf midáñoxí imóniri iyfá mayoxí erí símixí werí gwí añfyo ñwearí yariñagi nene sñjwí níranírane arírá mísipa yagwáriñi?’ nírána

45 ayo re urimfáriñi, ‘Nepa searariñini. Seyfné ámá nioní gí imónigfá týo sípí apiamí aiwí arírá mítwipa nerínyí ayí nioní eníñiñí niagfawixini.’ uráná

46 ayí ríñiñí aníñí winíne nání upífráriñi. E nerí aí wé rónigfáyí díñí níyimíñípí tígfáyí ñweapfríte nání upífráriñi.’ uríñinigini.

26

Jisaso nání mekaxí megfá nánírini.

1 Jisaso xwiyfá apí nípíni nurfisáná xegí wiepisaríñowami re uríñinigini,

2 “Soyfné níjífráriñi. Ríxa sítá wíyaú óráná sítá Gorixoyá añfnajo negí aríowamí mítíkí múronfyí —Ejíná sítá ayí Judayo Isipífyí mitx ináyo fá xeñwíráriñáná Gorixo niaíwí xámíñí níyoní opíkímíñíri añfnají oyáo urowáriñí aiwí Judayí o ñwí ikaxí uríñípí tñni xíxenií nero bisíkerfá yisí mayí úrapí nimixíro níñiro sipisipí miá nípíkiro ówanfyo ragí xópé yárfá enagí nání añfnajo ayo mûroníñigini. Ayíñaní xwiogwí o o pwéáná sipisipí miá nípíkiro bisíkerfá yisí mayí úrapí nimixíro narígfráriñi. “Sítá ayí imónáná wa ámá imóniñáoní fá níñixero émáyí íkfyáyo oyekwíroárípoyiníri mítí níwipfráot.” uríñinigini.

³ Íná apaxfpánijf imónigfá xwéowa tñi Judayf wigf amínáowa tñi awa nerimeániro anf apaxfpánijf imónigfawam seáyf e imónijo, xegf yo Kaiapasoyf rñinjoyayo awi neániro

⁴ mekaxf re megfawixfn, "Jisasomf pikianfyf yumfí arifge nerane fá xiraniréwin?" mekaxf e nimeróna

⁵ re nira ugáfawixfn, "None amáyo mifx émifamoanigfn. Aiwa sá Gorifxo negf arfowamf mipikí móronfyi nánf imifxarfn fá mifxiripa oyaneyf." rñinigfawixfn.

Jisasomf werifxf nañf bí iwayimof nánirini.

⁶ Jisaso anf Betani nweajáná anf amá peyif yago Saimonoyáyo nweajáná

⁷ apifx wí werifxf dñif nañf eaarifn sifx wá —Sifx awá nifgwí aga xwé ronifwárini. Awá nimeámi nibiri o aiwa nifmifnifi nweajáná í omf mifgyo iwayimofnigfn.

⁸ Iwayimofgi wiepisarijowa sifwf e nifwifiro ími wifk dñif nifwiaiwiro re rñinigfawixfn, "Werifxf dñif nañf eaarifn apf nifgwí xwé ronifpi pí nánf xwifrá ikixearifn?

⁹ Werifxf apf nifgwí nánf bf nerane sifwifiyf, nifgwí xwé nimearfná amá uyípeayfyo arifrá nifwirane mifni wipaxfrini." rñinarijagfa

¹⁰ Jisaso sifwf e nifwifnifi re urifjinigfn, "Í ayf nañf niarifnagi nánf pí nánf ayá wi rarijof?

¹¹ Ayf rípi nánf seararijfn, 'Amá uyípeayf soyfne tñi ínifná nweapfrfá enagf nánf rífwená aí arifrá wipaxfrini. E nerf aí nionf ínifná soyfne tñi nweamfámanf.' seararijfn.

¹² Í werifxf apf nionf nifniwayimorfná ayf xwfá nifweypfrf nánf iwamfó nimifxarifn.

¹³ Nepa seararijfn. Xwfá ríri nifrimfn amf gímf xwifýfá nionf nánf yayf seainarijfpí waf nemero nurifmerfná apifxf rí nionf werifxf dñif nañf eaarifn rípi niwayimofpi nánf enf repifyf wifáná 'Jisasomf apifxf wí e iyf reifjinigfn?' yaiwipfrfárfni." urifjinigfn.

Judasof nifgwí meamifnifi miyf urifj nánirini.

¹⁴ E uráná Isikariotf dñif Judaso apaxfpánijf imónigfá xwéowa tñif e nánf nuri

¹⁵ re urifjinigfn, "Nionf Jisaso nánf miyf searánayf soyfne 'Omí pí wianifwifn.' seaimónarifn?" urifagf nifgwí sirifpá 30 fáyo nifroaro re urifgawixfn, "Rípi sia-pañfwifn." uráná

¹⁶ o e dánf "Xegfpi nweajáná pasá umemf nánf sifwf owifnaxfdimemifn." nifyaiwirf e enifjinigfn.

Wiepisarijowa tñi aiwa Añfnafo Múronfyi nánf nifgá nánirini.

¹⁷ Sá iwamfó Judayf bisfkerfá yif mayf úrapí nimifxiro narifgáyf iwamfóyi imónáná wiepisarijowa Jisasomf nibiro re urifgawixfn, "Ge nurane aiwa Añfnafo Neamúronfyimf nánf yeaanarijwápf joxf tñi nánf imifxaniréwin?" urifagf

¹⁸ o wiepisarijfyf waumf re urifjinigfn, "Awagví Jerusaremí nánf nuri amá nionf eararijáomf nifwimearfná re urifpiyf, 'Yegf yearéwapifyarifno re ríjoif, "Nionf xeanifnif nifpíri aifwif ayorifn. Gí wiepisarijowa tñi joxfyá anfyo aiwa Añfnafo negf arfowamf mipikí wiárf Múronfyi nánf nanifwifn." ríjoif.' urifpiyf." urowárfagf

¹⁹ wiepisarijowaú nuri Jisaso urifpa axfpi neri sá Añfnafo Múronfyi nánf sipifspí miá wo nifpikiri ríyamf egfisixfn.

²⁰ Sápi tñi Jisaso xegf wiepisarijf wé wúkaú sifwf waú tñi nibiro íkwiajwfyo éf nifjwearo

²¹ aiwa awaú nimifxifri tifpi nifnifóná o re urifjinigfn, "Nepa seararijfn. Soyfne woxf nionf nánf miyf nuriifrini." urifagf

²² awa dñif ríf uxéagf wo wo re nura ugáfawixfn, "Amínáoxfn, nionf nánf mifrarifn. Nionf nánf mifrarifn." nura úagfa

23 o re urinjinigini, “Múyo niont tñi axiná eagwiarigwfio miyf nurinorini.

24 Ámá imóninjáoni ríwamijf neániri ríniñipa xixen i nípíri aiwi amá niont nani miyf nurirí pasá nímeno Gorixo xeaninj ríta tñiñ winfá enag i nani awayi. Xínai omi mixiripa ner i siñwiriy, ríniñ Gorixo winfápi winiminiñi ejf menjagi nani nanf imóninjáoni ejfrini.” urtagi

25 Judaso, miyf urino re urinjinigini, “Niréwapiyariñoxini, ‘Aga nioniman.’ nimónarini.” urtagi Jisaso re urinjinigini, “Jiwaninjoxi aí nírarinjini.” urinjinigini.

“Rípi gí waráriñi. Gíragríñi.” urinj nánirini.

26 Jisaso awa sñiñ aiwá níñiróná biskerfá bi nímeari ap i nani Gorixom yayf níwirí kwíkwirímí ner i wiepisarñowami mñiñ níwirí re urinjinigini, “Rípi ayf gí waráriñi. Níñirápiro nípoyi.” nuriri

27-28 kapixf iniigf wainf inijf wainf nímeari Gorixom yayf níwimáná awam i mñiñ níwirí re urinjinigini, “Noyñení ríwá nípoyi. Ayf rípi nani seararñini. Niont amá níñi nani nípíkiáná ragf nioniyá xwíyáo pwarinjagi níwíñirína re yaiwipfráoi, ‘Xwíyáa siñf réroáriñfpi rixa yoxáñiñf yipámonoi. Nene fwí yariñwápi yokwarimí neaiini nani ríta eno?’ yaiwipfráoi.

29 E ner i aí re seararñini, ‘Niont re dánf iniigf wainf am i wi mñiñ néra núsáná gí ápo xfo xegi xwoxíyo mímeámí niseairi seameñweanfe dánf am i niont tñi nawini anan i naníwáriñi.’ seararñini.” nuriri

30 soñ Gorixom yayf umeaniro nírímowa nípeyearo díwí Oripipamí nani yigfawixini.

Pitao “Nisiepisamoárimi éf umiméini.” urinj nánirini.

31 Jisaso wiepisarñowami re urinjinigini, “Sfá ríyimi soyfne noyñení níniepisamoárimi upfráoi. Ríwamijf neániri ewayf xwíyáa soyfne nani re ríniñfpi, ‘Gorixonf sipisipf xiawomi píkioreawáráná sipisipf am i am i uminfáriñi.’ ríniñfpi xixen i imónin i nani niont níniepisamoárimi éf upfráoi.

32 Niont níñipíkiro aí niont Gorixoyá dñjyo dánf níwiápñimeámáná Gariri píropenisfyo nani xam i yimfáriñi.” urtagi aí

33 Pitao re urinjinigini, “Ámá wa nowani nisiepisamoárimi úagfa aiwi niont wi nisiepisamoárimi éf umiméini.” urtagi

34 Jisaso re urinjinigini, “Nepa ríraráriñi. Sfá ríyimi áriwegfmi karíkarí sñiñ ríaiwá mírarína joxi niont nani rípiaú rípi re nuriríñi, ‘Niont o nani majfáriñi.’ nuriríñi.” urtagi

35 Pitao re urinjinigini, “Niont eni joxi tñi níñipíkiro aiwi ‘O nani niont majfáriñi.’ wi rímiñméini.” nuriri wiepisarñf wífa eni axípini e nura ugíawixini.

Gesemani dánf Gorixom xwíyáa urinj nánirini.

36 Jisaso awa tñiñ omijf ojikwí Gesemaniy ríniñe níremoro re urinjinigini, “Soyfne re ñweañáná niont dae nur i Gorixom xwíyáa rírimí wimfni.” nuriri

37 Pitaom i tñiñ Sebediom i xewaxowaum i tñiñ níwirímeam i nur i dñf ríta uxearinjagi

38 awam i re urinjinigini, “Niont dñf ríta níxearinjagi nani rixa nípepaxf niarini. Soyfne re níñweámáná niont tñiñ nawini awí oñweaaneyi.” nurimi

39 níwárimi bi onimiápi nur i sñmimañfmiñi nípíkinimeari Gorixom ríxiñf nurirína re urinjinigini, “Gí ápoxini, anan i epaxf enánayi, xeaninj niont nímeanfyf kapixf niont níñiñf imóninjwá anan i níñirápiri emi miwayimoriréini? Niont e ríraráriñagi aiwi dñf nioniyáyo mixfdj joxiyáyo xídei.” nurimi

40 wiepisarñowa wárfe nani níbir i awa sá weñagfa níwíñir i Pitaom i re urinjinigini, “Soyfne niont tñiñ bi onimiápi awí níñwearane nawini mñjweapaxf ríseaimónarini?

41 Soyñé dñjé re niseaimóniri aiwí, ‘Jisasomí pí pí wímeáagí aiwí ananí númi xídaníwárini.’ niseaimóniri aiwí segí wará éf seaininíjoí. Éf mísseainípa ení nání awí níñwearo Gorixomí ríxíñjí re urípoyí, ‘Awamí obo yapí owíwapíyiníri sínwí míneanípa ei.’ urípoyí.” nurími

42 ámí bí nurí ríxíñjí nuríríná re uríñjinigíni, “Gí ápoxiñí, nioní kapixí xeaníñjí nímeaní nání imóniñíwá mìnípaxí imóniñánayí, mìnímúropaxí ejánayí, joxí simónariñípi oimóniní.” nurími

43 ámí níbíri weníñjí éfyí wíñiñjinigíni. Wiepisaríjowa sínwí sipíxípíxí wiariñagí sá riwa weñagíá níwíñiní.

44 ámí awamí píñi níwiárimí bí nurí xámí xanomí ríxíñjí nuríríná uríípa axípí ámí nurími.

45 níbíri wiepisaríjowamí re uríñjinigíni, “Soyñé síní kikiñá nero sá riwoyñé ríweñoí? Aríá reñoi? Ámá imóniñáoní fwí yarígíyáyí pasá níñímero fá níxírípíri ríxa iyíxíni.

46 Ríxa wiápñimeápoyí. Oweaneyí. Sínwí wíñípoyí. Pasá nímeno ríxa iwo yaparíni.” uríñjinigíni.

Jisasomí fá xírigíá nánirini.

47 Síní e uraríná re ejinigíni. Judaso —O wiepisaríñjí woríni. O ámá obaxí apaxípánijí imónigíá xwéowa tñí Judayí mebáowa tñí urowártáwa, wigí kirá tñí iwaníjí tñí nímaxími Judasomí ríwíyo xídigíáwa o nipemaxími Jisaso tñjé e rémónapíñjinigíni.

48 E níremónapímáná óf e dání re uríípa, “Nioní pasá numerí kíyí miaúnáná ayí símímajfónijí seiaríñini. Soyñé ‘O Jisasorífaní?’ níyaiwiro fá xírííríxíni.” uríípa

49 Jisasomí níwímeáríná añíni yayí “Gí níréwápíyaríñoxíni” nuríri kíyí miaúníñjinigíni.

50 Kíyí miaúnáná Jisaso re uríñjinigíni, “Nígí níkumíxíñiri emearígwíoxíni, joxí nioní níminíri baríñípi ríxa ríniaríñini?” uráná awa mírfí níbíro omí fá xírigíawixíni.

51 fá xíraríná Jisaso tñí rogfáwa wo xegí kirá reñí nímixearí apaxípánijí imónijí seayí e imóniñoyá omíñjí wíiaríñomi miñjí orómíñiri éfyí pírí nímoyíkirí aríá miñjí níwirípiearí mamówáriñjinigíni.

52 Aríá miñjí níwirípiearí mamówáráná Jisaso re uríñjinigíni, “Kirápá añíwámí ámí sítí ikwaseaárei. Xwíyíá re ríniñípi, ‘Ámá kirá fá nímaxíríro ámá píkianíro emearígíá gíyí gíyo wínyí ení kirá tñí píkipífríaríni.’ ríniñípi dñjí rímoaríñini?

53 Joxí dñjí re ríyaiwiaríñini, ‘O xegí xanomí yaríñí níwiríñayí, xano éf umíni nání añínañí símíñjí wínarígíáwa fá míropaxí wí e bí wí e bí miaúrárí wé wúkaú sítkwí waú iníñípi murowárénapípaxírini.’ ríyaiwiaríñini?

54 Oweoí, ápo nurowárénapípaxí aiwí nioní apí nání yaríñí níwiríñayí, ríwamíñjí nioní nání ‘E níwiro píkipífríaríni.’ níríníri eáníñípi aríge xíxení imóniñíjoí?” E nurímáná

55 xíomí fá xíraníro bíáyo re uríñjinigíni, “Soyñé ámá fwí xauráparíñjí womí fá xíraníro nání yarígíápa kirá tñí iwaníjí tñí fá nímaxírími nioní fá níxíraníro ríbaríñoi? Síá ayí ayo nioní añí rídiyowá nání míríníñiwámí níñweámáná searéwápíyaríñagí aiwí soyñé wí fá níxíraníro egíámaní.

56 E nerí aí wíá rókiamoagíáwa nioní nání níríro Bíkwíyo eagíápi xíxení imóniñí nání soyñé e niariñoi.” uráná wiepisaríjowa nowaní omíni níwiepisamoárimí éf ugíawixíni.

Jisasomí xwírixí umegíá nánirini.

⁵⁷ Jisasomí fá xirfáyí omí níméra nuro Kaiapasoyá anfyo lqwí ikaxí eáninfpí mewegfáwa tñi Judayí mebáowa tñi awí eánarigte nání nimeámí warfná

⁵⁸ Pitao “Jisasomí pí wipfriréo?” nýaiwirí ná jfamí dání aninaxfdí níwiéra númi nurí apaxípánijí imónijí seáyí e imónijoyá anf ákijáyo nípawirí porisowa tñi nawíní ñweanjáná

⁵⁹ apaxípánijí imónigfá xwéowa tñi Judayí mebáowa nowani tñi omí píkipfrí nání “Síñwí fwí wínarogfá xwiyá omí píkipaxí imónijyí bí ouxekwímopoyí.” nýaiwiro “Xwiyá omí uxekwímopaxí bí oimónijí.” nýaiwiro rayarfná

⁶⁰ ámá obaxí níbayiro omíní nuxekwímoro aiwí omí ananí píkipaxí wí mimóní níyayífasáná waú níbiri

⁶¹ omí nuxekwímori re rígfishixiní, “Ámá ro re ríñoriní, ‘Nioní anf rídiyowá yarigfiwá nípínearí sá wíyaú wíymíni ámí míriipaxoniriní.’ ríñoriní.” rígfishixiní.

⁶² E nírimáná ejáná apaxípánijí imónijí seáyí e imónijo níwiápñimearí re urinjiniginí, “Joxiní xwiyá ríxekwímoarigfáyí nání xwiyá wí míriipaxí rísiariní? Síní xwiyá nírixekwímorfná rarigfípi, ayí pí nání rarijí?” urítagí aí

⁶³ Jisaso xwiyá bí murinjiniginí. Xwiyá bí murariñagí apaxípánijí imónijí xwéo sínwí e níwíníri re urinjiniginí, “Joxí nepa Kiraisoxí, ámá yeáyí neayimixemearía nání arfowayá xwíá piaxfyo dání iwiaronfoyí raríñwáoxí ejánayí, nepa niaíwí Gorixoyáoxí ejánayí, Nwíá anijí síní imónijo tñíf e dáninijí níriri áwaní neareí.” urítagí

⁶⁴ Jisaso re urinjiniginí, “Oyí, ayí ríxa joxí rarijiní. E nerí aí re rírariní, ‘Ríwéná seyíné ámá imónijáoni Gorixó ejí sítí eánijoyá wé náumíni ñweanjagi sínwí naníro anínamí dání agwí tñi weapariñagí naníro epífríríní.’ rírariní.” uráná

⁶⁵ Apaxípánijí imónijí xwéo wilí níwóníri xewanijo xegí rapírapí yínijú naxeri ámínáowamí re urinjiniginí, “Ámá ro Gorixomí xewaxoniginíri ríxa omí ríperirí umeariní. Ámá wíni wíni omí xwiyá uxekwímopfrí bípaxí mimóniní. Ai, o Gorixomí ríperirí umearíná sewaniñoyínre ríxa aríá wíotí.

⁶⁶ Soyíné díñí pí yaiwiariñoi?” urítagí awa re urigfawixiní, “‘O ríípí ríxa nípíkipaxfriní.’ neaimónaríní.” nurimáná

⁶⁷ omí sítímanfyo reanwf úriro wé amímá nemáná earo nerfná wa wé piará nupíkákwiayiróná

⁶⁸ re urayigfawixiní, “Kiraisoxiní, díxf imónigfáyo yeáyí uyimixemearía nání arfowayá xwíá piaxfyo dání iwiaronoxiní, áwaní níneariri wíá nearókiamoí. Agwí iwaní go reaariní? Iwaní go reaariní?” urayigfawixiní.

Pitao “O nání nioní majfáriní.” urinjí nániriní.

⁶⁹ Pitao, anf ákijáyo íniríwámíni ñweanjomí apíxf omijí wíiariñí wí re urinjiniginí, “Joxí Gariri píropenisfyo dání Jisaso tñi emeariní woxiriní.” urítagí aiwí

⁷⁰ Pitao “Oweoí.” nurirí “Jíxi rarijyí nání nioní majfáriní.” nurimí nurí

⁷¹ fwí ákijá tñíf e rojáná ámí wí níbiri omí sínwí níwíníri ámá e ñwixapigfáyo re urinjiniginí, “Ámá royí Nasareti dání Jisaso tñi emearigfáyí woriní.” urítagí aí

⁷² Pitao “Oweoí.” nurirfná “Xwíá tí tñíf e dání searariñiní. Ámá o nání nioní majfáriní.” nurimáná ejáná

⁷³ ríwíyo onímiápi e rówapigfáyí anwi e níbiro Pitaomi re urigfawixiní, “Xwiyá joxiyá Gariri píropenisfyo dáníyí rarigfápi axípi rarijagí nání joxí ayíyá woxiriní.” neaimónaríní.” uráná

⁷⁴ o sítí ikaxí níméperi re urinjiniginí, “Xwíá tí tñíf e dání re searariñiní, ‘Nepa o nání nioní majfáriní.’ searariñiní.” uráná re ejiniginí. Karíkarí ríaiwá ríñiniginí.

⁷⁵ Karíkarí ríaiwá ráná ámí píne Jisaso uríípí “Karíkarí síní ríaiwá míriñáná joxíbiaú bí ámá wíyo re uríríní, ‘O nání nioní majfáriní.’ uríríní.” uríípí díñí níwiníri e dání nípeyearí ñwf píyí wírinjijiginí.

27

Jisasom̄i Pairato t̄n̄j̄ e wárigfá nánirin̄i.

¹ Wfápi t̄n̄i apaxfpánij̄ imónigfá xwéowa t̄n̄i Judayf mebáowa t̄n̄i Jisasom̄i níp̄kip̄r̄i nán̄i xwiyfá numearimán̄

² gw̄ niyiro nimeámi nuro émáyf gapiman̄ Pairato t̄n̄j̄ e wárigfawixin̄i.

Judaso gw̄yaím̄in̄iñ̄ nánirin̄i.

³ Judaso, Jisasom̄i miyf urfó mebáowa “Jisaso xewanijo r̄f̄p̄i nán̄i p̄kipaxf̄ imónijaḡi nán̄i émáyf opikípoyf̄.” rarijaḡfa arfá níwir̄i dñf̄ sfp̄ wíaḡi nígw̄i siripá 30 m̄ni wífápi ámi nimeámi nuri apaxfpánij̄ imónigfá xwéowam̄ t̄n̄i Judayf mebáowam̄ t̄n̄i m̄ni wim̄in̄ri nerfná

⁴ re urijinigin̄i, “Nion̄i ámá fw̄ bi méomi miyf nurir̄i nán̄i sfp̄ ikárinfanigin̄i.” urtaḡi aí awa re urigfawixin̄i, “Jiwanijoxi éfp̄i nán̄i none pi nán̄i neararijin̄i? Jiwanijoxi ikixéin̄i.” urtaḡfa

⁵ Judaso nígw̄pi r̄d̄iyowá yarigfiwám̄ e emi nimoánimo nuri xewanijo gw̄ yaím̄in̄iñ̄igin̄i.

⁶ Judaso peyeááná apaxfpánij̄ imónigfá xwéowa nígw̄ ap̄ nimearo re r̄inigfawixin̄i, “Nígw̄ r̄ip̄i ámá opikípoyin̄ri wíwápi enaḡi nán̄i nígw̄ Gorixo nán̄i an̄i riwám̄i tarigfápi t̄n̄i nawin̄i níkwierorfnáyf̄, ayf̄ nípikwini menin̄i.” nírin̄iro

⁷ nígw̄ ap̄ nán̄i xwiyfá nírin̄iáwa nígw̄ ap̄ nimeámi nuro ámá midán̄f̄ imónigfáyf̄ xwfá weyipfr̄ia nán̄i xwfá xeḡ yoí Xwárfá Sifx Imixarigfáyfáyap̄i r̄in̄ij̄pi b̄ eḡfawixin̄i.

⁸ Nígw̄ ámá opikípoyin̄ri wigfápi t̄n̄i xwfá ap̄ b̄ éaḡfa nán̄i yoí Ragíp̄iyf̄ wífragfáriñ̄i. Agw̄ eni s̄in̄i e nira warin̄o.

⁹ Awa e eáná xwiyfá Gorixoyá wfá rókiamoaḡ Jeremaiao níwurijir̄i r̄wam̄in̄f̄ ean̄i r̄ip̄i, “Awa nígw̄ 30 Isireriyf̄ ‘Ámá wo xeḡ wo nán̄i miyf nearáná wianfwáriñ̄i.’ r̄inigfápi nimearo

¹⁰ xwfá xeḡ yoí Xwárfá Sifx Imixarigfáyfáyap̄i r̄in̄ij̄pi Gorixo sekaxf̄ nírin̄ip̄i t̄n̄i xixen̄i b̄ nero min̄i wigfawixin̄i.” Xwiyfá e nírin̄iri eánin̄ip̄i ína xixen̄i e imónin̄ir̄in̄i.

Pairato Jisasom̄i yariñ̄i wiayin̄i nánirin̄i.

¹¹ Jisasom̄i nimeámi nuro gapiman̄ Pairato t̄n̄j̄ e mearémóáná gapiman̄ yariñ̄i níwiayirfná re urijinigin̄i, “Joxi mixf̄ inayf̄ Judayf yáoxiran̄i?” urtaḡi Jisaso “Joxi e rarijin̄i.” urijinigin̄i.

¹² Apaxfpánij̄ imónigfá xwéowa t̄n̄i Judayfá mebáowa t̄n̄i xwiyfá obaxf̄ om̄in̄ uxekwfmoarijaḡfa aiwi o xwiyfá xixe uripaxf̄ nimónir̄i aí bi murijinigin̄i.

¹³ Xwiyfá bi murf̄ yariñaḡi Pairato sifwf̄ e níwir̄i re urijinigin̄i, “Xwiyfá obaxf̄ ‘Joxin̄i r̄ixekwfmoayarigfáyo arfá m̄wipa r̄iyariñ̄i?’” nuriñ̄i

¹⁴ Jisaso xfom̄i uxekwfmoarigfá bi nán̄i aí xfó bi murf̄ yariñaḡi níwir̄i ududf̄ winin̄inigin̄i.

Pairato Jisasom̄i níkweari wárimin̄iri ejfp̄i nánirin̄i.

¹⁵ Sfá Gorixo Judayo miþikí wiárí múronf̄yi imónijáná xwiogwf̄ ayf̄ ayo Judayf nuro wigf̄ gw̄ ñweagf̄á wo nán̄i émáyf̄ gapimanom̄ yariñ̄i wiáná o ayo yayf̄ owimóm̄in̄ri wiç̄ go go nán̄i wimónariñf̄yf̄ wáriagf̄in̄i.

¹⁶ Ína wigf̄ ámá gw̄ ñweanj̄i wo Barabasoyi r̄in̄ijo Judayf níni yoí oyá níj̄á imónigfáriñ̄i.

¹⁷ Ayinán̄i ámá sfp̄a ayf̄ gapiman̄ Pairato t̄n̄j̄ e awí eánáná o re urijinigin̄i, “Nion̄i go seawárimin̄iñ̄i? Barabaso seawárimin̄iréin̄i? Jisaso, ámá Kiraisoyi rarigf̄o seawárimin̄iréin̄i?” urijinigin̄i.

¹⁸ Ayí rípi nání e uríñinigini. O níjíáriní. Apaxípáníñf imónigfá xwéowa Jisasomi sípí díñf níwiaiwiro nání xfo tífí e wáríá nání o níjíáriní.

¹⁹ Rípi nání ení “Jisaso seawárimínréiní?” uríñinigini. O íkwiajwí xwírixí meariñfnámí éf nweanjáná xiepí Jisaso nání xwíyfá re urowárénapíñinigini, “Árítwíyimí ámá o nání oríñá níwíñirína díñf ríá níxéinigini. Ayinání ámá wé róníñf omí sípí wí mítwimíxípaní.” urowáríí enagí o ámá e epíroyí egíáyo “Jisaso seawárimínréiní?” uríñinigini.

²⁰ E urítagí aiwí wíá móñíñfmi apaxípáníñf imónigfá xwéowa tñí Judayíyá mebáowa tñí ámá oxí apíxí aiwá apí nání epíroyí egíáyo re uríméfá enagí nání, “Barabasomí neawárii.” uríro ‘Jisasomí opíkípoyí.’ uríro éríxíni.” uríméfá enagí nání

²¹ gapímano ámá e epíroyí egíáyo “Ámá rowau gíminí go seawárimíñi?” urítagí níñi re urígíawixíni, “Barabaso neawárii.” urítagí

²² Pairato re uríñinigini, “Nioní Jisaso, ámá Kiraisoyí rarígíomí pí wímíñi?” urítagí níñi re urígíawixíni, “Omí ikfáyo seáyi e oyekwíroárípoyí.” urítagí

²³ o re uríñinigini, “Pí nání? Pí fwí éf nání yekwíroárímíñi?” urítagí aiwí ayí xwamiání nura nuro re urígíawixíni, “Omí oyekwíroárípoyí.” níra warína

²⁴ Pairato “Gí xwíyfá aríá mítipa epíri enagí nání ámí bí nuríri aí nañf wí imóninímeníñoi. Ríxa mítixíni épímxamopíráoi.” níyaiwiri ámá ayí re oyaiwípoyíñiri, “O ‘Jisasomí xe oyekwíroárípoyí.’ níríri aí ‘Reá mítroánípa oemíñi.’ níyaiwiri ríá yaríñi?” oyaiwípoyíñiri wigí sínwí anígíe dání wé wayí níróníri re uríñinigini, “Ámá ro mañf nioníyáyo dání píkipíríméoí. Sewaniñfíyíne segí mañfyo dání píkipíráoi.” urítagí

²⁵ ámá níñi re urígíawixíni, “Oyá ragí pí eníñoi xe oneaxéníni. Negí niaíwíyo ení xe oxéníni.” uráná

²⁶ Pairato re eníñigini. Barabaso níwárii porisowamí re uríñinigini, “Jisasomí síkwíá ragí pírí nuyíkímáná ikfáyo seáyi e yekwíroárípoyí.” nuríri mítí wiñíñigini.

Porisowa Jisasomí ríperírí megfá náníríni.

²⁷ Porisowamí mítí wiáná awa Jisasomí nímeámi gapímanfyíyá aníyo —Aní yoí Píretoriumíyí ríñíñfíyoríni. Aní ayo nípáwiro porisí nowamíñi “Eíni.” nuríro “Omí ríperírí omépeaneyí.” níríníro re egíawixíni.

²⁸ Omí rapírapí xegí yíníñú níwíriro emí moro ámí ayíá ríñf wú, mítixí ináyowa yínarígíyáyo dáníyí wú nímearo uyíriro

²⁹ ópíyá eníñíñf imóníñf wíri níkfkíyimáná mítixí ináyí amínañwíñíñf imóníñf mítíñfyo díkínarígíápa omí ení tñí mítíñfyo udíkiáriro xoyíwá wíyi mítixí ináyowa maxírarígíápa fá umíriro nemáná agwíriwámíñi xómíñf níyíkwiro ríperírí numeríñá re urayigíawixíni, “Jadayíyá mítixí ináyoxíni, yayí osianeyí.” nuríro

³⁰ reaníwí níwúrayiro xoyíwáyi nurápíro mítíñfyo neaayiro

³¹ ríxa ríperírí numearíásáná rapírapí ayíá ríñú níwíriro ámí xegú nuyírímáná ikfáyo seáyiñi yekwíroáraníro nání nímera ugíawixíni.

Jisasomí ikfáyo yekwíroárígíyá náníríni.

³² Yekwíroáraníro nání aní apími dání nímera nuróná Jisaso ríxa ení meání yaríñagi níwíñíro ámá wo, Sairini dání Saimonomí sekaxí re urígíawixíni, “Yoxáí rípá nímeámi wuií.” nuríro

³³ ríxa díwí mítewoají apíkwí xegí yoí Gorígotaí ríñíñfípími —Díwí apí yoí mítíkí ámá mítíñf gíxweá náníríni. Díwí apíkwíñimi nírémore

³⁴ wa Jisaso ríñíñf mítwinípa oeníri maríñíñfá yíkí yaríñf bí iniigí wainíyo niwayímómáná nawíni oimóníri kírfíkírí nimearí e nero mítí wiáná iwamíó gígí éáná mítípaxí wimóníñinigini.

35 Porisowa omi rixa yoxáfyo seáyi e niyekwiroárímáná “Oyá rapírapí none go go meaníréníjoí?” níríníro áwíni e nítimáná sárú nemáná

36 éf niywæro Jisasomí awí nímenywæro

37 ámá níni “O fwí apí éf nání rípikiaríjoí?” oyaiwípoyiníri íkfá wárá nímearo “Ámá ro Jisaso Judayýá mítixí ináyoriñi.” níríníro ríwamíñf nearo miñf tñjí e seáyi e píraugfawixini.

38 Jisasomí niyekwiroárírná ámá fwí mearigfíwaúmi ení midimídání yekwiroárígfawixini.

39 Ámá ófyimi bíri urí niyayirfná peayí siñwf níwíníro miñf kírfkírf nimearo ikayfwí numeariróná

40 re urayigfawixini, “Re ríñoxíraní? ‘Níwaníjoni aní rídiywá yarigfíwá nípínearí gí níwínístá wíyaú wíyimi ámi mítimíráriñi.’ ríñoxíraní? Joxí nepa niaiwí Gorixoyáoxí ejánayí, jíwaníjoxí ejí niyoáráñimí wepíneí.” rayigfawixini.

41 Apaxípáníñf imónigfá xwéowa tñni ñwf ikaxí eáníñfípi mewegfáwa tñni Judayýá mebáowa tñni ámá bíri uro yayarigfáyí ríperírf umeararigfápá awa ení ríperírf numero re rigfawixini,

42 “O ámáyo ‘Nioní támíni báná yeáyí seayimíxemeámíráriñi.’ uragí aí xewaniño arírá minípaxfríni. Íkfáyo dání ejí niyoáráñimí wepínanayí, ananí dñjí wíkwíroaníwíni.

43 O Gorixomí dñjí níñwíráriñrí re ríñaríjoríni, ‘Nioní niaiwí Gorixoyáoníráriñi.’ ríñaríjoríni. Gorixo xewaxí ro nání yayí níwinírínayí, rixa éf oumíníni. Arírá winíréníjoríni siñwf wínaníwíni.” rigfawixini.

44 fwí mearigfíwaú midimídání yekwiroáríngfíwaú ení Jisasomí ikayfwí numearirfná axípíni rigfisixini.

Jisaso pení nánírini.

45 E néra núfasáná ejáná rixa sogwf áwíni e 12:00 imónáná re ejinigini. Aní níminístá yináriñjinigini. Sfá níyináriñjsáná rixa 3:00 p.m. imónáná ámi wfá óníñjinigini.

46 Ámi wfá ónáná Jisaso xegí Xibíruyí píne tñni ríaiwá re ríñinigini, “Eri, Eri, ramí sabakítani?” uríñfípiyí re nírínína uríñjinigini, “Gí Gorixoxíni, gí Gorixoxíni, joxí pí nání niepisamoaríñjini?” ríaiwá e ráná

47 ámá e rówapígfáyí wi Jisaso e ríagí aríá níwiwo re ríñigfawixini, “Wfá rókiamoagí Iraiiao nání ríaiwá ríá raríni?” níríníro

48 ayí wigí wo aníni nurí írikwí bi nímeari wegwfá wá tñni ayíñwf nikiroárímáná iniigfí wainí niáí ejí bi írikwfípmí niwayímómáná Jisaso oníñíri wimíxánímíñíri yarína

49 xegí wínyí re urigfawixini, “E mepaní. Iraiiao níwepíñíri arírá winíréníjoi? Arírá miwipa eníréníjoi? Siñwf owinaneyí.” rarína

50 Jisaso ámi ejí tñni ríaiwá bi nírínína xegí dñjí níyámiga uñinigini.

51 Xegí dñjí níyámiga úáná re ejinigini. Rapírapí aní rídiywá yarigfíwámi awawá ñwfá Gorixoyá nání níyimáríñíri epajioáríñíjú yoparí éde dání xegípí naxega níwepíñíri wúkaú imóníri xwfá poboní eáná siñjá xwé áwíními níjiga urí

52 ámá xwáripá noxoága úáná ámá Gorixomí dñjí wíkwíroagfá píyfyí wegfe dání siñf ero egfawixini.

53 Píyí ayí Jisaso rixa níwiápñímeámáná ejáná nuro Jerusaremí rémóáná ámá obaxí ayo siñwf wíñigfawixini.

54 Porisowamí seáyi e imóníjo tñni porisí xfo tñni Jisasomí awí mearogfáwa tñni xwfá poboní erí amípí e imóníri éagi níwíníro óf nikáríñíro re ríñigfawixini, “Ámá royí neparíni. Gorixomí xewaxoríni.” ríñigfawixini.

55 Apíxí obaxí “Jisasomí sanjí nurápa númí ouxídaneyí.” nírìro Gariri píropenisíyo dání bítíwa ná jíamí nírómáná sítjwí wíñigítíwa ríwariní.

56 Íwa wí Magídara dání Mariaíriní. Ámí wí Jemisomí téní Josepomí téní xínái Mariaíyí ríniñíriní. Ámí wí Sebediomí xewaxowaúmí xínáiriní.

Jisasomí xwíá weyárigítá nániriní.

57 Ríxa sogwí nokepá téní ámá amípí mítmúróniní wo —O Arimatia dání Josepoyí ríniñoriní. O ení Jisaso wiepisinýfí woriní.

58 O émáyí gapímaní Pairato téní e nání nurí Jisaso píyomí xwíá weyáriminíri nání yaríñí wíáná Pairato porisowamí “Xe omeaníri sítjwí wíñípoyí.” urítagí

59 Josepo nurí píyomí nímeari rapírapí apíá xaíwí weñípí téní xopíxopí nírómáná

60 sítjá óf xewaníño nání ríxiñíyimí —Ayi ámá síní mítweñíyiriní. Ayimí nímeámí nípáwiri nítimáná sítjá piárá xwé wo mítmegwínárí níméra nuro sítjá ófyimí nípíroárimí unjínigintí.

61 Magídara dání Mariaí téní Mariaí wí téní ípaú sítjá ófyi mítdáníje níñweámáná Jisaso píyomí e taríñagí wíñigítisixiní.

Jisaso píyomí awí mearogítá nániriní.

62 Sfá Sabaríáyo nání Judayí amípí pírániñí imíxárarigítáyi óráná wíápí téní apaxípániní imónigítá xwéowa téní Parisiowa téní awa gapímaní Pairato téní e awí neáníro

63 Jisaso píyo nání re urígítawixiní, “Ámináoxiní, yapí neaíwapíyijo síní mítpé níñwearíná re ríñípí, ‘Sfá wíyaú wíyi óráná ámí wiápñímeámíráriní.’ ríñípí nání díñí neainaríñagí nání baríñwintí.

64 Oyá wiepisariñowa níbíro píyomí fwí nímearo píñí nítimáná ámáyo re urípírixiníri, ‘O ríxa wiápñímeámíngintí.’ urípírixiníri joxí porisí wamí sekaxí re urowáretí, ‘Omí xwíá weyárigíté nání nuro awí sfá wíyaú wíyimí mearópoyí.’ urowáretí.” uráná

65 Pairato re uríñíngintí, “Sewaníñoyíné porisí wa awí mearopíri nání nímeámí nuro soyíné fwí mítmeapa oépoyiníri yarígtápa wiepisariñowa píyomí fwí meapírixiníri e e nurára úpoyí.” urítagí

66 awa nuro Jisaso xwíá weyáriníje porisowamí e e nurára numáná sikí bít nímearo sítmítmajtó nání sítjá píróniñomí seáyí e ikwiárárigítawixiní. Apí mítweñáná “Ámá nípáwiro píyomí meátfártaní?” yaiwianíwáníro nání e egítawixiní.

28

Jisaso ámí wiápñímeanjí nániriní.

1 Magídara dání Mariaí téní Mariaí wí téní Sabaríá ríxa wéáná Sadéyo isfáyo ípaú Jisasoyá xwáripáyo sítjwí wínaníri nání nuri

2 síní mítremopa yaríñá re eníñigintí. Poboní xwé wí éáná aijínaají Goríxoyá wo aijínamí dání níweapíri sítjá xwáripáyo ófyimí píroárigító mítmegwínárí néra nurí ófyimí níwiemoárimáná sítjáomí seáyí e éét ñweaagí

3-4 porisí awí mearoarigítawa aijínaajo ápijaníwí yaríñípa wíá éníñífí nókirí ñweaagí níwíñíro xegí rapírapí ení sítjwí mítmítjí iníí yíñíñagí níwíñíro óf nikáriñíro píyíñíñí nimóníro xwíámí piérinowigítawixiní.

5 Aijínaajo síní xwáripá téní e ñweaagáná ípaú rémónapítagí re uríñíngintí, “Aípagwí wáyí mepaní. Nioní níjíártí. Aípagwí Jisaso, píyomí íkfáyo yekwíroárigítomí sítjwí wínaníri baríñjí.

6 O re mítweniní. Xíó searíñípa ríxa níwiápñímeámí úñigintí. Aípagwí xíomí tígíté níbíri sítjwí wíñípiyí.” nuríri

⁷ ámi re uríñinigini “Rixa nuri xegí wiepisariñowamí re urémeápiyí, ‘“O xwáripáyo dání rixa níwiápíñimeámí úñigini. Aríá épiyí. O Gariri píropenisíyo nání xámí yíñmi soyíné e níyoaro sínwí wíñiptríráriñi.” urémeápiyí.’ earariñini.” urítagí

⁸ ípaú anjnít xwáripáyo pñíti níwiáriti nurfná wáyí ikáriñiri yayí ikáriñiri néra nuri wiepisariñowamí áwaní urémeaníri anjnít warfná re enjníngini.

⁹ Jisaso ípaúmí níwímeari “Gí ámá aípagwí!” nuríri yayí e wíáná ípaú anjwí e nuri miñjt xwfáyo níkwírori xegí síkwí fá níxiríriná omí seáyí e umegfisixini.

¹⁰ Seáyí e uméáná o re uríñinigini, “Aípagwí wáyí mikáriñipani. Sa nuri gí ámá imónigfawamí áwaní re urípiyí, ‘“Soyíné Gariri píropenisíyo nání yítrixini.” ríñot.’ nuríri re urípiyí, ‘“Nioní e sínwí nanípítríráriñi.” ríñot.’ urípiyí.” uríñinigini.

Porisowami xwapírá eaárigfá nánirini.

¹¹ Ípaú síní wiepisariñowa tñíf e nání warfná re enjníngini. Porisí awí mearófáwa Jerusaremíyo níremoro apaxípánijí imónigfá xwéowamí wa wíñápí nípíni nání repiyí wíáná

¹² awa Judayfá mebáowamí awí neaáríro xwíyfá nimiximáná porisowa áwaní murípa éfríxiníri nígwí xwé obaxí miñt níwiro

¹³ re urígławixini, “Ámá wí yaríñf seaíáná re urífríxini, ‘Aríwíyimi none sá wejáná xegí wiepisinjowa níbíro píyomí fwí nímeámí ugławixini.’ urífríxini.

¹⁴ Gapímaní Pairato xwíyfá apí rínaríngí aríá níwirfnayí, o iwaní seaeaniginiñi samíñf imixaníwá enagí nání ayá sítwí nísearorí díñf obíbaxí miñmopani.” uríagfá

¹⁵ porisowa nígwí apí nurápiro apaxípánijí imónigfá xwéowa uríápa axípi e yarfná pñíne apí Judayf anjyo ríñimenjípi agwí síní ríñimearini.

Jisaso wiepisinjowa tñí ámi erímeánigfá nánirini.

¹⁶ Wiepisinjí wé wúkaú síkwí wo awa Gariri píropenisíyo díwí Jisaso uráriñípimi nání níyoaro

¹⁷ omí níwíñiróná seáyí e numero aiwí wa “Jisasoríñi.” yaiwiro wa “Ámá ro nepa Jisasoríñi?” yaiwiro yarfná

¹⁸ o anjwí e níbírí re uríñinigini, “Goríxo ‘Amípí anjnamí imónirí xwfárimí imónirí enjípi nání joxí apí nípíni nání nénf tñíoxí imóniríñi.’ nírfí enagí nání

¹⁹ re searariñini, ‘Soyíné nuro ámá gwí ríxfí wírfí wírimí gí wiepisariñáyíñiñí níwimixa nuróná re eríñi. Yoí ápo Goríxoyápimi dání tñí xewaxoníyápimi dání tñí kwíyípimi dání tñí wayí umeairo

²⁰ sekaxí nioní searíñá nípíni xídiptírána nání uréwapíyiro eríñi. Rípi ení aríá époyí. Nioní anjñf díñf seakíkayómíráriñi. Síá yoparíyimí e nání aí níseakíkayóa umíráriñi.’ searariñini.” uríñinigini.

Xwiyá yayí neainariñí Mako eanípíriní.

Ríwamíñí rípi “Xwiyá yayí neainípaxí Mako eanípíyí” ríniñípíriní. O Jisaso gí wiepisariñáowa oimónípoyiníri urípeanjowa wo mimóníñagi aiwi Jerusaremi dání xwé niwiarorí íwí síkíño ejáná amípí Jisaso uréwapíyirí erí yaríná siñwí wíniñoriní. Ríwíyo dání Banabaso tñí Poro tñí emayí aníyo wáí urímeairíná Mako ení uxídíñoriní. Xegí yoí ámi bi Joní Makoyí wírigíráriní. O Jisaso ríxa nípémáná níwiápíñimeámí anínamí nání nípeyimáná ejáná ámi xwiogwí obaxí onímiápí nípwémáná ejáná ríwamíñí rípi eaníriní. Romiyí ení “Jisaso Gorixomí xewaxorfaní?” níyaiwiro díñí ówíkwírípoyiníri amípí Jisaso Gorixoyá ejí eáníñípimí dání enípí nání ríwamíñí neáa uñíriní.

Jono wayí numeiaia wago wáí uríñí náníriní.

¹ Xwiyá iwamíó Gorixomí xewaxo Jisasí Kiraiso —O nene yeáyí neayimíxemeantí nání Gorixo rípeanjořiní. O nání xwiyá yayí seainípaxípí rípíriní.

² Eníná Jono wayí níneameaia wago síní meñáná xwiyá Gorixoyá wíá rókiamoagí Aisaiaoyí ríniño Jono ná ríwíyo bínó nání Gorixo xegí xewaxomí uríñí rípi ríwamíñí eaníñigíni, “Aríá ei. Gorixoní gí xwiyá yaní wiowárimfáo joxí gí íwoxi xámí rímeaní nání urowárimfáriní. O joxí nání óf simoiníráriní.

³ O nurí ámá nání díñí meanje níñwearíná joxí nání ríaiwá re ríñíráriní, ‘Ámíná ríwíyo bínó nání segí díñí óf nañíñí níwimoiro ñweáfríxíni. Óf pírániñí imoarígíapáníñí segí díñí pírániñí nimóníro ñweáfríxíni.’ Gí xwiyá yaní wiowárimfáo ríaiwá e ríñíráriní.’ Gorixo e ríñípa

⁴ Jono wayí níneameaia wago ámá nání díñí meanje níremori wáí nurímerí re uragíráriní, “Gorixo seyíné fwí niga warígtápi yokwarímí seaiini nání segí uyñíñí yariútápí ríwíminí nímamoro nísaníro ñweápoyí. E neríñayí, wayí seameaimíñíni.” uraríná

⁵ ámá obaxí Judayíyá aníyo dáníyí tñí áwíñí e wigí aní xwé bi xegí yoí Jerusaremi dáníyí tñí Jono tñí e nání nuro wigí fwí niga warígtápi nání waropárí wíáná iniúgí Jodaní rapáyo wayí umeaiagíráriní.

⁶ O Gorixoyá xwiyá yaní wiowáriño aiwi seáyí e nerí weyí menagomaní. Rapírapí awiaxí yínagomaní. Kamerí —Ayí osníñí imóníñíráriní. Kamerí fá aga iyáníñí imóníñí níyínímáná arerixí agwoñíñí iñíñíyo níyíníri emeagoriní. Aiwá ení awiaxí nagomaní. Xópé tñí píkí iniúgí tñí nagoriní.

⁷ O Jisaso, ríwíyo bínó nání wáí nemeríná wauní xwiyá re ragíráriní, “Nioní ejí eáníñáoní aiwi ejí eáníñí nioníyá tñí ríwíyo bínóyá tñí xíxenímaní. Oyá nímúroní. Omíñí wíiarígíáyí ananí wigí bosoyá síkwí sú gwí wíkweairígíráriní. E nerí aiwi nioní símanjwíyóníñí yeáyí nuríñíri o aga seáyí émi nímúroníñagi nání oyá síkwí sú gwí wíkweipaxí meniní.” nuríri

⁸ re uragíráriní, “Nioní wayí níseameairíná sa iniúgí tñíñí iñíñí seaeaariñáráriní. Ríwíyo bínó wayí níseameairíná kwíyí Gorixoyápi tñí seainíráriní.” uríñíñigíni.

Wayí umeainíñí náníriní.

⁹ Jono wáí uraríná Jisaso Gariri píropenístyo xegí aní Nasaretí ñweanje píni níwiárími nurí Jonomí wímeááná iniúgí Jodaní rapáyo wayí numeairí

¹⁰ weníñí étyí wíniñíñigíni. Jisaso iniúgíyo dání nímíñímeámí yaríná anínamí dání óf infagi kwíyí Gorixoyá xawiówíñíñí xío nání weparíñagi wíniñíñigíni.

¹¹ Síní e wínaríná Gorixo anínamí dání Jisasomí re uraríñagi aríá wíñíñigíni, “Gí íwí díñí sítíxí ríyinjáoxí nání aga yayí seáyí e ninaríní.” uraríñagi aríá níwimáná ejáná

12 Gorixoyá kwíyá Jisasomi rixa ámá nání díñj meaje nání níméra nurí

13 o e ñweanjáná sítá 40 nórá warfná Seteno —O imtóyo xiráónijf imónijagí nání nñi si ñimañwýónijf wurfnigforiní. O nñbirí Jisaso xanoyá manj pírf owiaíkiníri iwamfó wíwapiyarínjagí aí o fwí wi mé sñi tñjí e nñjwearfná anñají nñwímearo sñmijf wínagfáriní.

Ámá waú waú awami “Nixídípoyi.” urijní nánirini.

14 Rfwéná Jisaso, Jono rixa gwí ñweanjáná, o Gariri píropenisfyomíni nurí xwíyfá yayí winipaxí Gorixo xegí xwioxfyo mñmeámí nerí píráñijf umejweanfápí nání wáá nurímerí

15 repiyí re wiemenjnígini, “Rixariní. Gorixo seyñé xwioxfyo mñmeámí nerí píráñijf seamejweanfápí sñjáni imónijí añwí ayo enagí nání segí fwí yariçfápí ríwimíni nñmamoro xwíyfá yayí seainipaxí nioní searariná rípi díñj níkwíroro ñweáfríxini.” nurímerí

16 ipí xegí yoí Gariri ríwoñfpámí nípurfná ámá peyí nání yariçfá waú Saimono tñi xogwáo Adíruo tñi peyí nání ubení ipíyo mamówárariñagfí níwíníri níwímeari

17 re urijníngini, “Agwiagwí omijf peyí nání yariçfí rípi píni níwiárimí níxídípiyí. Omijf xegí bí peyí meaayaríçfípa ámá ení axípi e meapisi oeaíwapiyimíni.” uráná

18 agwiaú re egfisixini. Rixa peyí nání yariçfípi píni níwiárimí númi ugñisixini.

19 Númi warfná Jisaso sñi ná jíe onímiápí nurfná ámá waú, Sebediomí xewaxowaú Jemiso tñi xogwáo Jono tñi ewéyo nñjweámáná egí ubení peyí nání yariçfíú arfkínijagí yadíriçpnaríñagfí níwíníri

20 rixa “Agwiagwí ení níxídípiyí.” uráná agwiaú xano tñi o xegí ámá nígwí omijf wíiaríçfá tñi sñi ewéyo ñweanjáná píni níwiárimí omí númi ugñisixini.

Imtó díñj xixéroariñf womí mixf umáñijf nánirini.

21 Jisaso wirimeárówa tñi nurí anjí yoí Kapaneamíyo nírémoreo rixa Sabaríá — Sítá ayí Judayí omijf wí mé kikiñá nero xwíyfá Gorixoyá arfá wianiro nání awí eánoríçfáyiriní. Sítá ayí imónáná rotú anfyo nípáwiro o ámáyo uréwapiyarífná

22 ayí Gorixoyá ñwf ikaxí eánijfpi mewegfáwa uréwapiyaríçfápa muréwapiyí aga Gorixoyá ñwf ikaxí eánijfpi xiawónijf raríñagí níwíníro o uréwapiyaríñfpi nání mñjí sñjá níweániro yarfná

23 íná ámá imtó díñj xixéroariñf wo rotú anfyo íñimi dání makírfwí nímorí

24 xwamiání re urijníngini, “Nasaretí dánjí Jisasoxí imfone pí neaimíñíri baríñiní? ‘Xwírfá neaikixémíñíri rífa baríñiní?’ nimónarini. Nioní níjíráriní. Joxí Gorixo xewaxoxí xfo rírfpeañoxfírini.” uráná

25 Jisaso mixf numáñíñí re urijníngini, “Píni wiáreí! Díñj xixéroariñfípixini níwáramómí uí!” uráná

26 imtó ámáomí meanj neaáríri o sinapixwíñí nerí wejáná imtó nurfná makírfwí nímómi uñjníngini.

27 Makírfwí nímómi úagi ámá nñi sñjwí e níwíníro mñjí sñjá níweániro xwíyfá níriga nuro re ríñigfawixini, “Xwíyfá apimí xiawónijf nearéwapiyaríñfpi xegí bíriní. Enjíná arfá wiagwámani. Aga sñi sñjí aí arfá wiariñwini. Imtó aí sekaxí uráná arfá wiariñoi.” ríñagfá

28 xwíyfá Jisaso éfpi nání Gariri píropenisfyo rixa yaní amí amí niwéa uñjníngini.

Símixf obaxfyo nañf imimiximí ejí nánirini.

29 Jisaso rotú anfyo píni níwiárimí nípeyearí nurí anfí Saimonoyá tñi Adíruoyá tñi xiráxogwáowaúyá anfyo nípáwiro Jemiso tñi xogwáo Jono tñi ení nawíñí páwiáná

30 Saimonomí xineagwí wará rífa pírf wiariñagí nání sá wejagí Jisasomi rixa áwanj uríagfá

³¹ o í weje nání nurí wéyo fá meááná símixf rixa pñi wiáríagi í níwiápñimearí rixa aiwá rítá níyearí tñiñípí nímeari mñi níwia uñinigñi.

³² Rixa sítá sisisanjí imónaríná sogwí rixa wéfmi ejáná ámá anf apimí dánf símixf yarigfáyí tñi imfó dñf xixéroaríñíyí tñi nímeamí Jisaso tñf e nání níbíro

³³ rixa oxí apíxf niaíwf anf apimí dánf yí anf Jisaso ñweañiwámí fwí e awí eaáriñaríná

³⁴ o ámá pí pí símixf yarigfáyí nanf imixowáriñí amá imfó sayá nímerí xixéroaríñíyo ení imfó mifx umáñowáriñí neríná imfó o Goríxo xewaxo ejagí njfá imóniñagfá nání mifx numáñowáriñína xwíyfá wí orípoyñíri siñwf miwíñipa ejinigñi.

Jisaso píropenisfyo emenf nánirini.

³⁵ O wíá móniñfmi sítá xaíwf yiniñáná níwiápñimearí nípeyeámáná ámá miñweagf nání nurí e Goríxomí xwíyfá ríritmí níwirí ñweañáná

³⁶ Saimono tñi níkumixñíri emearigfáwa tñi Jisaso sítá anfyo miñweañagí níwíñiro o nání pfá néra nuro

³⁷ níwímearíná re urigfawixñi, “Oxf apíxf niaíwf níni joxí nání pfá yaníro yaríñoi.” urítagfá

³⁸ o re uríñinigñi, “E nerí aiwí anf wíyo nioní xwíyfá ‘Goríxo píráñíñí seameñweani siñání imóniní anfí ayoríñi.’ raríñápi wáf ourímemí nání owaneyí. Xwíyfá apí anf amí ami áwanf uríñiníri biñáriñi.” nuríri

³⁹ Gariri píropenisfyo amí amí nemeríná wigí rotú anf iwiwámí nípáwiemí wáf uríri amá imfó sayá nímerí xixéroaríñí tñf yí oñiñíri nurowáriñí nerí e emenf níñigñi.

Peyiyí tñf womí nañf imixñíñí nánirini.

⁴⁰ Ámá peyiyí —Símixf apí amá siñwf níwíñirína neaxímeanigñíri éf yarigfápiríñi. Símixf ayí tñf wo, Jisaso emearíná, omí níwímeari símimanjfmíni xómíñf níyíkwirí wauní ríxiñíñí nuríri re uríñinigñi, “Joxí nísimóniríñayí, ananí píráñíñí nimixpaxfríñi.” urítagí

⁴¹ o wá níwianíri wé feapá níwirí omí seáyí e níwikwiáríri re uríñinigñi, “Nioní joxí nañf oimóniní.” nimónaríñi. Rixa nañf imóneí.” uráná re ejinigñi.

⁴² Peyiyí rixa axíná yímonf níñigñi.

⁴³ Rixa apaxí mé yímóagí Jisaso apaxípáníñí imónigfáwa tñf e nání nurowáriñí arfá jíyikí norí

⁴⁴ re uríñinigñi, “Nañf simixfáyí nání amíná nurí amáyo áwanf murípaní.” nuríri amá o wigí yarigfápi mé amáyo xewaniño áwanf nura emeníñíri e nuríri amí re uríñinigñi, “Amíná apaxípáníñí imónigfáwa tñf e nání nurí womí siwá níwiníri nañwf rídiyowá nání negí arfó Moseso ejíná ñwf ikaxf nearagfýí bí rídiyowá siáriñi joxí nañf imóníñíyí nání áwanf ríri ení miñi wírrixíñi.” urítagí aiwí

⁴⁵ o Jisasomí pñi níwiárimí nuríñá arfkí áwanf rímeñinigñi. E éagí nání Jisaso amá arfkí upupígf nípírixñíri anf bí bimí nuríñá siñání mírémpaxí níwimóníri nání amá mayí e ñweañáná amá amí ami dání o tñf e nání bagfáriñi.

2

Ejí siwímí ejí womí nañf imixñíñí nánirini.

¹ Jisaso, sítá wí rixa nóra núsáná, o amí anf yoí Kapaneamíyo nání nurí xegí anfyo ínimiñí ñweañáná amá obaxí arfá re níwiro “O amí xegí anfyo ñweañí.” raríñagfá arfá e níwiro níbíro

² awí neáníro nípáwiyo anfyo ínimiñí déroro anf fwí e ení píkwípíkwí iníro yaríñá o amá ayí níyoní wáf níwirí píñé repíyí wiariñá

³ amá wa ejí níni siwímí ejí womí —O anf epaxomaní. Omí ikwiañwíyo nikwiáríro níkwónimí níbíro aí

⁴ ámá anfí fwí e pfkwipfkwí inifagfa niwintiro anfyo nippawiro Jisaso tñjí e tipaxí menjagi nání niameamí nipeyiro anfí ríwí seayíyo dání anfí sítá bí Jisaso nweanje núpíyo ikwianwí xfo wehnami midimidáni gwí niyuráráriro gwíyo fá nixirimáná anfí sítá úpiyífe dání awayini mamowáráná

⁵ Jisaso awa xfomí dñjí niwíkwíroro “O negí ámá enfí siwímí ejomí ananí nanfí imixipaxfriní.” yaiwiariñagfa niwintiri omí re urinjinigini, “Íwe, joxí fwí ikarínijí rixa yokwarimí siiarinjini.” uráná

⁶ Gorixoyá nwí ikaxí eánijípi mewegfá wa Jisaso uréwapiyariñípi arfá wianiro nání e niñwearná Jisaso enfí siwímí ejomí e urítpí arfá niwiro inimi dñjí re nímóa ugławixini,

⁷ “Pí nání rífa urariní? Nioní Gorixoniníri yokwarimí ríwiiariní? Sa Gorixoní fwí yokwarimí wiiarinjoriní. Ámá ro Gorixomí ríperirí numeariri rífa yariní?” yaiwiarná

⁸ Jisaso xegí kwíyíyo dání awa inimi dñjí e nímóa warinjagfa niwintiri re urinjinigini, “Soyne pí nání nioní nání inimi ‘O fwí ámá yarigfápi yokwarimí wiipaxomaní.’ nímóa warinjoí?” nuriri

⁹ ámí re urinjinigini, “Ámá wo fwí ikarínijí nioní yokwarimí wiánayí inimi imónijagi nání ámá woxí siñwí tñi siñwí wiñipaxí menini. E nerí aiwi nioní ámá enfí nñi siwímí enfí womí ‘Rixa niwiápñimearí dixí ikwianwí niameamí ui.’ uránayí o nañí imónijagi ámá niyéneni siñwí tñi siñwí wiñipaxfriní.” nuriri

¹⁰ re urinjinigini, “Niyéneni nioní nání re yaiwipríri nání, ‘Ámá imónijo ananí ámá xwfá týyo dáñfyí fwí ikarínápi ananí yokwarimí wiipaxoriní.’ niaiwipríri nání pírániñjí siñwí nanpoyí.” nuriri

¹¹ enfí siwímí ejomí re urinjinigini, “Nioní re rírarinjini, ‘Joxí niwiápñimearí dixí ikwianwí niameamí anfí e nání ui.’ rírarinjini.” uráná re enjinigini.

¹² O rixa nañí nimóniri niwiápñimearí ámá nñi siñwí anigfe dání ikwianwí xwanwí níkwónimí peyeanjinigini. E éaná ámá ayí sítí nípikíniro Gorixomí seayí e numero re riglawixini, “Nene eníná dání aiwi ámá wo ro yarinjípa axípi re yarinjagi miwíngwáriñi.” riglawixini.

Ripaiomi “Nixídei.” urinjí nánirini.

¹³ Jisaso ámí anfí e pñni niwiáritimí nurí ipí imanfpá tñjí e nweanjáná oxí apixí niaiwí nñi o tñjí e nání bayarinjagfa o nuréwapiya nurí

¹⁴ sñi ipí imanfpámí nípuríná Arípiasomí xewaxo Ripaio —O takisí nání nígwí uráparinjoriní. O opisí anfyo éf niñwearí xegí omijí yarinjagi niwintiri re urinjinigini, “Joxí ríwíyo nixídei.” uráná o niwiápñimeamí ríwíyo nuxídíri nuro

¹⁵ Ripaioyá anfyo nippawiro Jisaso tñi xegí wiepisariñowa tñi niñwearo aiwá niñiro ámá takisí nání nígwí uráparigfá wa tñi (Enjíná Judayí anfyo takisí nání nígwí urápigfáwa takisí nání nígwí nurápirínayí wigí meapírúa nání nígwí seayí e bí fwí urápagfá enagi nání ámá nñi awa nání xwioxíyo dání wikí niwóniro kíkími niwimóniri yagfáriñi.) Awa tñi fwí yarigfá wínyí tñi ámá ayí obaxí Jisasomí nixídíro nání ayí eni nawini Jisaso tñi aiwá niñiro yariná

¹⁶ ámá Parisiyí ríñijíyí wayá ámá Gorixoyá nwí ikaxí eánijípi mewegfá wa Jisaso ámá takisí nání nígwí uráparigfá wa tñi fwí yarigfá wínyí tñi aiwá nawini narinjagfa niwintiro xegí wiepisariñowamí Jisaso nání re uriglawixini, “O pí nání ámá takisí nání nígwí nearáparigfá awa tñi fwí yarigfá ayí tñi nawini aiwá níro iniigfí níro yarinjoí? O nañí ríyarini?” uraríná

¹⁷ Jisaso e urarinjagfa arfá niwiri ewayí xwiyífa bí nuriri re urinjinigini, “Ámá simixí mepa nerfná xwirí tñjí e nání warigfámaní. Simixí tígíayí warigfáriñi. Nioní eni ámá ‘Nioní nígípi wé róninjini.’ yaiwinarigfáyí nání mibinjáriñi. Ámá ‘Nioní fwí

yarinjáonirini.’ yaiwinarigfáyí wigí uyñífi yarigfápi yokwarimí wiiláná ayí wé róninjí imóniprít nání biñáriní.” urinjinigini.

“Pí nání aiwá ɻwíá miñweaayariñoi?” urigfá nánirini.

18 Jisaso tñi xegí wiepisariñowa tñi aiwá ɻwíá bì miñweapa yarinjagí Jono wayí numeaia warinjoyá wiepisariñowa tñi amá Parisiyí rìnijowa tñi aiwá nání ɻwíá niñwirárínayiróná Jonoyá wiepisariñowa tñi Parisiowayá wiepisarigfá wa tñi nawini nuro Jisasomí niñwímearo re urigfawixini, “Jonoyá neaepisaríhone tñi Parisiowayá neaepisarigfóne tñi aiwá nání ɻwíá niñwirárínayarinjwini. Pí nání joxiyá wiepisariñowa aiwá ɻwíá miñweá yarinjoi?” uráná

19 Jisaso ewayí xwiyá bì nurirí re urinjinigini, “Ámá apixí siñí niñwiráríto síní niñweanjáná oyá níkumixiniri emearigfáwa aiwá ɻwíá niñxeñwiráriniro yarigfáraní? Oweoí, o síní awa tñi niñweanjáná aiwá ɻwíá xeñwirárinipaxí menini.

20 E nerí aiwí o apixí niñmearí niñweanjísáná ejáná amá wí omí anñímixáná íná aiwá ɻwíá niñweapríráriñi.” nurirí xewanijo apixí siñí niñwirárítónihí imónijagí nání ewayí xwiyá e urinjinigini.

21 Ewayí xwiyá ámi bì nurirí re urinjinigini, “Ámá rapírapí ejínañí niñyíga bagfá wú axenijagí niñwiráríná rapírapí siñí síní wayí mìrónihí wú niñmearo nupákiro gwí kiwearigfámaní. E yaniro éfayí wayí róaná siñí upákifú níkíkariniri ejí niñperíná ejínañú xwé naxega unijoi.” nurirí ayí wigí ejíná dání “Nene e nerfná wé róninjí niñmónirane niñperínayí, ananí Gorixo tñí e nání peyanfwáriñi.” níra wagfápi síní yarigfápi tñi oyá xwiyá siñí tñi nawini iñkwieropfríxiniri ewayí xwiyá e urinjinigini.

22 Ámí axípi oyaiwípoyiniri re urinjinigini, “Ámá iniñígí wainí siñí niñmearo memé wará siñí soyí axíyo iwajfá yarigfámaní. Iwajfá yaniro éfayí núpíyimí niñpurí siñí soyíwá ení ríxa siñí enijoi. Wainí siñí memé wará siñí siñíyo iwajfá yarigfáriñi.” urinjinigini.

“Sabarfáyo ɻwíáxini.” rigfá nánirini.

23 Jisaso tñi wiepisariñowa tñi Sabarfáyo aní nemero wití aiwá omíñí tñí e ófyo niñpuríná wiepisariñowa wití siyí niñyíraga warfná

24 amá Parisiyí rìnijíyí wa omí yarinjí re wigfawixini, “Awa pí nání ‘Sabarfáyo ɻwíáriñi.’ rìnijípí niñwiaíkiro wití aiwá niñyíriro narinjoi?” urfagta

25-26 Jisaso re urinjinigini, “Soyíne xwiyá negí miñxí inayí Depito nání eánijípí fá niñroro aiwí dñíjí wí miñmoariñoi. Ejíná Depito, amá Abaiataoyí rìnijo —O ejíná apaxípánijí imónijí xwé worini. O xegí Judayí Gorixomí rìdijowá wianiro nání senfá aní pákinijíyo mewenjáná, Depito tñi xegí amá níkumixiniri emearigfáwa tñi aiwá meñagi nání agwí wiñá o senfá aní pákinijiwamí niñpáwiri bisíkeríá Gorixo nání peaxí tñíñípí umeaíáná Depito niñiri xegí amáyo ení niñiri wiñinigini. Bisíkeríá apí apaxípánijí imónigfáwaní ananí niñpaxíriñi. Apí Depito niñiri aiwí Gorixo o nání xwiyá bì murí ejáná gí wiepisariñá rowa ení agwí wiñá yarinjá mearariñoi?” nurirí

27 re urinjinigini, “Gorixo amá xámí niñixárimáná siá wíyi kikiíá niñwearo dñíjí siñí yínriro epírtí nání Sabarfá tñíñíriñi. Sabarfá xámí niñiri amá ríwíyo Sabarfáyo mewepfríá nání imixijñímaní.

28 Ayinání amá imónijáoni Sabarfá ayo aí xiáwonirini. Nioní ‘Sabarfáyo ayí ananirini.’ riñpaxí imónijáonirini.” urinjinigini.

1 Jisaso ámi rotú anf wiwámí nípáwiri ámá wé kíriñf enf wo ɻweaŋagf níwínirí uréwapiyárfná

2 ámá Parisi wa —Awa re rarigfárfná, “Sabaríayo omiñf nerfnayf ayf ɻwfárfná. Ámá aí Sabaríayo nañf nimixirfnayf ayf ɻwfárfná.” rarigfárfná. Awa Jisaso ámá wé kíriñf enf omi Sabaríayo nañf wimixáná omi xwiyfá mearaniro nánf sifwí níwínirí ɻweaŋagfaiwí

3 o wé kíriñf enjomí re urinjnígfná, “Níwiápíñimeamí níbírf áwíní e éf rof.” nurírf

4 Parisiowamí re urinjnígfná, “Segf díñf píof moariñof? ‘Sabaríayo ámáyo nañf níwiirfnayf ayf ananirfná.’ ríyaiwiariñof? ‘Sabaríayo sifpí níwikárírfnayf ayf ananirfná.’ ríyaiwiariñof?” nurírf ámi re urinjnígfná, “‘Sabaríayo sifmifxíyo píráñif nímixirfnayf ayf ananirfná.’ ríyaiwiariñof? ‘Ámá nípíkirfnayf ayf ananirfná.’ ríyaiwiariñof?” urítagf aiwí awa xwiyfá bí murigfawixfná.

5 Xwiyfá bí murariñagfá níwínirí sifwí níwínimerfná wíkí níwóga nurí awa wé ikf enjomí wá bí mifwianí díñf kíkfími níwimóga warinjagfá níwínirí awa nánf díñf sifpí ení níwirí omi re urinjnígfná, “Wé feapá énapef.” uráná o wé feapá nerfná re ejinigfná. Rixa nañf imónijñigfná.

6 Rixa nañf imóníagfá Parisiowa sifwí e níwínirí níwiápíñimeamí nípeyearo ámá mifxf inayf Xeroto tñí níkumifxírñí emearigfáwa tñí awí neániro Jisasomí píkianiro nánf íñimí mekaxf megfawixfná.

Ipípámí dání ámá obaxíyo uréwapiyif nániríni.

7 Jisaso, Parisiowa xfo nánf mekaxf mearinjagfá, o xegf wiepisariñowa tñí ámi ipíwá ríwonjímíni úáná ámá Gariri píropenisfyo dánf obaxf omi númí nuro ámá Judia píropenisfyo dánfyt tñí

8 wigf anf xwé yoí Jerusaremí áwíní e mifrinjípípmí dánfyt tñí xwíá yoí Idumia ɻweáyf tñí ámá iniigf Jodani rapáyo oríwámídáni ɻweáyf tñí emáyf anf biaú Saidoni tñí Taia tñí tñí e ɻweáyf tñí ámá xwé obaxf ayf Jisaso yarifpí nánf aríá níwiro xfo tñí e nánf bimiarinjagfá

9-10 Jisaso ámá obaxf sifmifxfyf nañf imifmifxfí éf enagf nánf ámá níñf sifmifxfyf omi amáf rónaniro nánf ikwíkwierf niga warinjagfá nánf xegf wiepisariñowamí re urinjnígfná, “Ámá obaxf amáf níñrónírfná níñxoyfpióa níbarifnoí. Ewéyo píxemoánimí nánf píráñif anwf e nítipoyf.” urinjnígfná.

11 Ámá imfó díñf xifxeroarifgáyf Jisasomí níwínirfnayf sifmifmanfímíni nípíkínímearo waunf níwikárírñí “Niaíw Gorixoyáoxírñí.” uraniro yarifnagfá nánf

12 o mifxf numáñnowáriñf níñxoyf ríá tñí nurírf re urinjnígfná, “Nion Gorixomí xewaxoní enagf nánf áwanf mifrowiáropaf.” urinjnígfná.

Xegf wiepisinfawamí rípeanf nániríni.

13 Jisaso díwíyo nánf níyirí ámá xfo xegf wimónariñowamí “Soyfne ení yapípoyf.” uráná awa ení xfo tñí e nánf níyiro wímeááná

14-15 o ámá wé wúkaú sifkwí waú xfo tñí emepírfa nánf imóniro xfo nánf wáf nurímero ámá imfó xifxeroarifgáyf mifxf umáñnowáriñpaxf nimóniro ero epírfa nánf rípeanfngfná.

16 Ámá wé wúkaú sifkwí waú xfo rípeanfowa wigf yoí rowarifná. Wo Saimono —O Jisaso yoí ámi bí Pitaoyí wífriforíni. O tñí

17 ámi waú Sebediomí xewaxowaú Jemiso tñí xogwáo Jono tñí —Awaúmí Jisaso yoí Boanesisowaúyf —Yoí mfkí ayf awaú akirifwíñif imónifgíwaú enagf nániríni. Yoí e wífriforíwaú tñí

¹⁸ ámi wo Adiruo tñi ámi wo Piripo tñi ámi wo Batoromuo tñi ámi wo Matiyuo tñi ámi wo Tomaso tñi ámi wo Arípiasomí xewaxo Jemisoyt rñinjó tñi ámi wo Tadiaso tñi ámi wo Saimono —O yoí ámi bì Seretoyt rñinjóyf —Yoí mfkí ayf “Émáyf ámi oxíowáraneyf.” rarigfayf nánirini. E rñinjó tñi

¹⁹ ámi wo yoparo Isikariotí dajf Judaso —O Jisaso nání miyf rorírimenorini. O tñi ámá wé wúkaú sìkwí waú awamí rípeanjinigini.

“O oboyá ejf eániñf tñi yarini.” rigfá nánirini.

²⁰ Jisaso tñi wiepisariñowa tñi ámi aijf e nání nuro ñweañáná ámá obaxf o tñif e awí neániro epíroyf wiariñagfá nání niyórimoro aiwá minipaxf wimónarifagfá

²¹ Jisasomí xexirímeáyf ámá wí xfo nání “Xewanijo rixa majfá nikáriñiri yarini.” rarifagfá arfá niwiro omí niwirímeamí waniro nání barfná

²² Gorixoyá ñwf ikaxf mewegfá wa aijf yoí Jerusaremí dání nibimáná Jisaso tñif e rémónapíawa ámáyo Jisaso nání re nura ugíawixiní, “Imfó xiráónif imónijo Bieseburyt rñinjó —O xegf yoí bì Setenorini. O Jisasomí ríwíminí nírománá xixeroñagi nání o ámá imfó xixeroñifyo mixf umáinowárariní.” nura warifagfá nání

²³ Jisaso awamí “Niwanijoní tñif e nání bfpoyf.” nuriri ewayf ikaxf bì nurirfná re urijinigini, “Seteno xegf wíamí mixf umáinowáripaxf imóniní.” riyaiwiariñof?” nuriri

²⁴ ewayf xwiyfá rípi urijinigini, “Ámá axowa mixf niniro xepixepá níroniróná ejf miweánipa nero mimiañwf upírífáriní.

²⁵ Ámá gwí axfrí ení mixf niniro xepixepá níroniróná ejf miweánipa nero xwíamí imónipírífáriní.” nuriri “Seteno xegf wíamí mixf umáinowáripaxf mimónifagi nání rfa nearariní?” oyaiwípoyiniri ewayf xwiyfá apí nurimáná

²⁶ ámi re urijinigini, “Seteno ení xegf wíamí tñi mixf niniro xepixepá níronirónayf wiwanijowa ejf meání niniro xopírárf inípírífáriní.” nuriri ayf xewanijo nání dijñf re oyaiwípoyiniri “Setenoyá ejf eániñfpi tñi mé omí xopírárf wimíniri rfa yarini?” oyaiwípoyiniri nání

²⁷ ámi ewayf xwiyfá rípi urijinigini, “Ámá wo ámá rfa rñif woyá iyfá fá urápekixémíniri nání oyá aijfyo niyápirfná amíná aijf xiawomí gwí niyiri nítimáná amípí oyá ananí urápekixenigini.” nuriri

²⁸ ámi re urijinigini, “Nioní nepa searariní. Fwf yarigfápirani, ríperirí inarigfápirani, amípí sifí nñni ámá yarigfápi Gorixo ananí yokwarimí seaiinfáriní.

²⁹ E nerí aiwí ámá Gorixoyá kwif nání ríperirí métayf Gorixo e ríapí ámi wí yokwarimí wiinfámaní. Anifí e nimóniri xwiyfá meárinípírífáriní.” urijinigini.

³⁰ Ayf rípi nání e urijinigini. Gorixoyá kwif tñi imfó mixf umáinowárariní agi aiwí awa Gorixoyá kwif ríperirí nímeairro “Jisaso imfó dijñf xixeroñagi nání imfó wíamí mixf umáinowárariní.” rariñagfá nání Jisaso xwiyfá apí urijinigini.

Xinái tñi xexirímeáowa tñi nánirini.

³¹ Jisaso sñi aijfyo ñweañáná xegf xinái tñi xogwáowa tñi níremónapíro bfaríwámíni nírománá “Jisaso níwíapíri sñwf oneanini.” uráná

³² ámá Jisasomí epíroyf niwiro miní miní niyweaxa pugfá wí re uríawixiní, “Ai dixf rñáti tñi rírixímeáowa tñi bfaríwámíni nírománá joxi nání rariñoi.” urágfá

³³ o “Ewayf xwiyfá bì rfa nearariní?” oyaiwípoyiniri yariñf re wiñinigini, “Ámá giyf gí nökí tñi gí nírixímeáowa tñiñrini?” nuriri

³⁴ ámá miní miní niyweaxa pugfáyo sñwf níwíñmerfná re urijinigini, “Gí inókíwayfne, nírixímeáowayfne rixa tí ñweagfá ayoí.

³⁵ Ámá ḡiyí Gorixo r̄injyo d̄inj n̄ikw̄roro x̄darigfáyí ayí ḡí inókíwánijí t̄ní ḡí n̄irix̄meánijí t̄ní imónigfáyír̄iní.” ur̄inj̄iniḡiní.

4

Ewayí ikaxí wití siyí wiároñí nánir̄iní.

¹ Jisaso ámí ipí Gariri imanjí t̄njí e nání nurí nuréwapiyirí ámá xwé obaxí awí neániro ep̄troyí wiariñaḡfa o ewéyo n̄ip̄xemoánirí éf n̄injwearí ámá n̄inj s̄inj ipí imanjí e n̄weañáná

² o nuréwapiyirína x̄xewisí xw̄iyá amípí obaxí nání nuréwapiyirí

³ re ur̄inj̄iniḡiní, “Ar̄tá époyí. Ámá wo o xegí omiñjyo axípí wití siyí n̄iwiáróa um̄inj̄irí nání nurí

⁴ xw̄fá yuní ik̄ixeáriníje pírániñí n̄iwiáróa nurí aiwí wí óf mañfpá t̄ní piéróáná ijí n̄ibíro m̄imeání ej̄inj̄iní.

⁵ Ámí wí s̄ínjá ín̄imí yapinjáná xw̄fá on̄imiápí seayí e ejáná wiárófyí xw̄fá akw̄injáná ej̄agi nání apaxí mé nerápimáná

⁶ sogwí n̄wep̄nirí xaíwí anarfná p̄ip̄injí m̄iwáriñaḡi nání niȳweánirí yeáyí yáriñj̄iniḡiní.

⁷ Ámí wí emí p̄ip̄injí ar̄kiáriníje wiárófyí emí p̄ip̄injyo dání nerápírí xejw̄iráriñaḡi nání wití siyí apí ná m̄iwenj̄iniḡiní.

⁸ Ámí wí xw̄fá nanjí e wiárófyí pírániñí nerápírí xwé nerí ná n̄ikikireánirína wí xwé on̄imiápí n̄werí wí xwé obaxí n̄werí wí aga d̄injí n̄imori fá m̄ropaxí weñj̄iniḡiní.” nurírí

⁹ ámí re ur̄inj̄iniḡiní, “Seyñé wití siyí nání nioní ewayí xw̄iyá r̄íá apí nání ar̄á ókiarí n̄imónípoyí.” ur̄inj̄iniḡiní.

Ejíná r̄inj̄ípí t̄ní x̄xení ewayí ikaxí ur̄inj̄í nánir̄iní.

¹⁰ Idáná o xegípí n̄weañáná wiepisaríñowa wé wúkaú s̄íkwí waú t̄ní ámá wí x̄o t̄ní emearigfáyí t̄ní wigípí ewayí xw̄iyá x̄o r̄ípí nání yariñjí wiariñá

¹¹ o re ur̄inj̄iniḡiní, “Xw̄iyá Gorixo seyñé x̄o xegí xwioxfyó m̄imeámí nerí seameñweanfa nání ejíná dání ín̄imí imónijípí nioní r̄ixa wí searókiamoaríñiní. E nerí aiwí ámá nioní d̄injí m̄inikw̄ró wigí d̄injí t̄ní néra warigfáyo nioní uréwapiyarfná m̄fkípí ar̄á m̄iní ewayí xw̄iyá rariñápíni ar̄á niariñjoí.

¹² Ayí r̄ípí nání ewayí xw̄iyáni urariñj̄iní. Gorixoyá xw̄iyá wí rókiamoagí Aisaiaoyí r̄inj̄íno ámá nioní d̄injí m̄inikw̄ró wigí d̄injí t̄ní néra warigfáyí nání ejíná n̄irírí r̄íwamíñí re eanj̄iniḡiní, ‘Ámá ayí wigí uyñníf yarigfápí r̄íwímníni mamóánayí Gorixo yokwarímí wiiniñḡinírí ewayí xw̄iyá ar̄á n̄iwiñá ar̄á n̄iwiñiro aiwí d̄injí m̄imó ero ep̄írí nání ewayí xw̄iyáni ur̄inj̄áriñí.’ Aisaiao ejíná r̄íwamíñí e eanj̄ípí t̄ní x̄xení nioní x̄xení e yariñj̄iní.” ur̄inj̄iniḡiní.

Ewayí ikaxí wití siyí wiároñí m̄fkípí nánir̄iní.

¹³ O ámí re ur̄inj̄iniḡiní, “Soyñé ewayí xw̄iyá nioní r̄íapí s̄inj majfá rimónijñoí? Ewayí xw̄iyá apí n̄ijfá mimónípa nerfnayí, ewayí xw̄iyá nioní rariñá n̄ip̄iní ar̄ige nerí n̄ijfá imónipír̄ír̄iní? M̄fkípí áwañí osearimínírí rariñj̄iní.

¹⁴ Ámá wití siyí wiároariñoyí xw̄iyá Gorixo nání wáf nemerí ur̄imeariñóníñí imóniní.

¹⁵ Ámá wí wití siyí ófpá t̄ní piéróípí ijí n̄ibírí manariñfyñiní imóniní. Ayí xw̄iyá Gorixo nání ar̄á wífápí Seteno ayí Gorixo nání d̄injí mopfr̄ix̄inírí anj̄ní n̄ibírí p̄fr̄ip̄ír̄í n̄iwiñí emí m̄imeámí yariñj̄iní.

¹⁶ Ámá ámi wí wití siyí sínjá íními yapinijáná seáyi e xwíá onímiápí ejáná wiárófyínijí imóniní. Ayí xwiyá Goríxo nání arfá níwiróná yayí níwiníri níxídaniro yarfná.

¹⁷ xwiyá ná íními pípijnijí mìwáriñagí nání aníñf xídarigfámaní. Xwiyá Goríxo nání xídaniro yariñagfa nání ámá wí níbíro nepa ejí neániro ríá xídaríñojnirí iwamító níwíwapiyirí xeaníñf wikeáráná apaxí mé píni wiárarigfáríni.

¹⁸ Ámá ámi wí wití siyí emí pípijní aríkiáriníje wiárófyínijí imóniní. Ayí ení xwiyá Goríxo nání arfá níwiro aiwí.

¹⁹ amípí xwíáyo díñf nání díñf obíbaxí nímoro ‘Amípí wí nioní mìnínúropa onini.’ níyaiwiro amípí wí nání ‘Arige nímeanfáríani?’ níyaiwia nurfnayí wití emí nerápíri xejwíráraríñf yapi nimóniro aiwá ná míkikireánaríñf yapi imónarigfáríni.

²⁰ Ámá ámi wí wití siyí xwíá naní imóniníje wiárófyínijí imóniní. Ayí xwiyá Goríxo nání arfá níwiro díñf níkwíroro pírániñf níxídiróná wití siyí aiwá ná wí xwé onímiápí werí wí xwé obaxí werí wí aga díñf nímorí fá mìropaxí werí yariñfýínijí imóniní.” Ewayí xwiyá míkípí nání áwaní e uríñjinigini.

Ewayí ikaxí ramixí nánirini.

²¹ O wiepisaríñowa “Ámá ayo aníñf yumfí winfáríni.” yaiwipírixiníri síní ewayí xwiyá nání áwaní nurírná re uríñjinigini, “ ‘Ámá ramixí nímixárómáná sítí xwé wá nímeareí upíxákwiáriþírixiní.’ ríyaiwiaríñoi? ‘Piení íkwianjwíyo íními tíþírixiní.’ ríyaiwiaríñoi? Oweoí, íkwianjwíyo sínjánijí e tarigfáríni.” nuríri

²² re uríñjinigini, “Xwiyá eñína dání Goríxo xíó xegí xwioxíyo mímeámí nerí seamenjweaníá nání íními imóniníþípiraní, amípí píni imóniníþípiraní, nípíni sínjání imóninífáríni.

²³ Xwiyá nioní seararíñápi nání arfá ókiarí nímónípoyí.” nuríri

²⁴⁻²⁵ re uríñjinigini, “Arfá níñirína díñf pírániñf nímoro arfá niríñi. E nerfnayí, Goríxoyá díñf tñi níjíá nimóniro síní díñf pírániñf nímoro arfá nínia nurfnayí, oyá díñf tñi níjíá ámi wíni nimoga upírfáríni. E mepa nerfnayí, píne nioní seararíñápi ríwíminí mamoro íkfí nemoro nerfnayí, xwiyá Goríxo nánípí níjíá wí imóníþírámaní. Xwiyá Goríxo nánípí níjíá onímiápí imónigfáyí aí xewaníñjo ámi píríþíráwiníni.” uríñjinigini.

Ewayí ikaxí wití siyí xegípi erápíñjí nánirini.

²⁶ O síní ámá e ñweagfá níyoní xwiyá Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí umenjweaníá nánípí nurírná ámi ewayí xwiyá bí nuríri re uríñjinigini, “Goríxo xíó xegí xwioxíyo mímeámí nerí seamenjweaníápi re imóniní. Ámá wo omíñfyo nání nuríti wití siyí níwiárúa núsáná.

²⁷ sá werí wiápñimeareí yarfná wití siyí ríxa nerápíri xwé nerí o ‘Arige nerápíri ríá peyaríni?’ yaiwiarína

²⁸ xegípi xwíáyo dání nípeyiri iwfí niga níyiri siyí nerí ná míkikireágá nípeyiri

²⁹ yóf éáná ríxa mipaxí eñagí níwíñirína kirá nímeareí míwákwímí yariñfírní.” uríñjinigini. Goríxo xegí xwioxíyo mímeámí nerí umenjweaníápi axípí iwamító nerfná ayí díñf “Arige nerfná xwé imóninífáríni?” níyaiwiro aiwí “Xegípi xwé imóninífáríni.” oyaiwípoyiníri nání e uríñjinigini.

Ewayí ikaxí masíté siyí nánirini.

³⁰ Ámí re uríñjinigini, “Pí pí ewayí xwiyá níñirane Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí neameñweaníápi nání raníwíni?

³¹ O níbírí neameñweaníápi masíté aiwá siyíñijí imóniní. Masíté aiwá siyí nurírná aga onímiápia wiároarigfá aiwí

³² nerápimáná xwé nerí aiwá nñí negí omiñýyo yariñípimi seáyi e nñmúrorí reñí sepiá wiexárarána iní níbíri yéwí iníriwámíni taríñíriní.” uríñinigíni. Ayí “Iwamfóyí nene onímiápi nerí aiwí ríwéná ámá xwé obaxene Goríxo neameñweanfáriñí.” oyaiwípoyiníri e uríñinigíni.

³³ Xwíyíá Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí umenjweanfápi nání nuríríná ámá ayí aráfí wipaxípí tñí xixeni ewayí xwíyíá obaxí axípíñíñí imóniñí nura nuri

³⁴ siñáni áwanjí bi murí ewayí xwíyíáni nura nuri aiwí wiepisariñowa tñíniñí nñjwearíná ewayí xwíyíá xfo uraríñí mfkípí nání áwanjí urayinjíngíni.

Ipí imeamíkwí yariñagi samiñí imixiñí nánirini.

³⁵ O ewayí xwíyíá nura núisáná síápi tñí axíná xegí wiepisariñowamí re uríñinigíni, “Ipíyo jíaríwámíni oxemoaneyí.” uráná

³⁶ awa ámá obaxí e awí eánigfáyo píni níwiárimí ewé Jisaso éf nñjwearí e dání píne uréwapíyariñípámí ení nípixemoáníro Jisaso tñí nuro ewé wí ení awa tñí warfná re ejñigíni.

³⁷ Ríwípí bíri iniigí ení imeamíkwí erí nerfná ewéyo mímeámí yarfná ewéyo iniigí ríxa níróga wiápnímeaariñagi níwíniñíro

³⁸ Jisaso ewé íkwémíñímiñí íkwianjwíyo sá weñomí saiwiárfí níwiro re urígíawixíni, “Nearéwapíyariñoxíni, none ríxa iniigí namianíri yariñwáyo! Joxí díñí nímorí ríweñíni?” uráná

³⁹ o níwiápnímeari re ejñigíni. “Ríwípí samiñí oweárini.” ríri “Iniigí imeamíkwí yariñípí ení samiñí oweárini.” ríri éáná apaxí mé ríwípí samiñí werí iniigí ení samiñí werí yárána

⁴⁰ re uríñinigíni, “Soyfné pí nání wáyí seainarini? Díñí mñíkwíropa nero nání wáyí ríseainarini?” urítagí

⁴¹ awa óf nikáríniñíro nání wigípí re ríñigíawixíni, “Pí ámáorfaní? Imiñí tñí iniigí tñí o ráná aríre ámáníñí aríá níwirí samiñí rífa weñoi?” ríñigíawixíni.

5

Imíó obaxí xixéroariñomi mixí umáiníñí nánirini.

¹ Jisaso tñí xegí wiepisariñowa tñí nuro ipí yoí Gaririyo jíaríwámíni ámá wigí yoí Gegesayí aníyo niwiékñímearo

² o ríxa ewéyo dání ayoááná re ejñigíni. Ríxa ámá imíó díñí xixéroariñí wo ámá xwáripáyo dání níweapíri Jisasomí níwímeari

³ —O ámá xwáripáyo aníñí e weagorini. Ámá wí ainixí aí tñí aí gwí mítjáripaxí yagforini.

⁴ Íníná ainixí tñí gwí xaíwí wíri tñí síkwíyo tñí wéyo tñí járaríñagfa aiwí o naríkiárimí wagorini. Ámá wí ejí neáníro omí xayípemixípaxí yagfomaní.

⁵ Xegípí aníñí xwáripáyo nñjwearíná íkwáwíyíná ártwíyíná díwí tñí e dání makírfwí nímoá nuri síñá nímeari pírfí nuyíkíga wagorini.

⁶ O Jisaso jíamí baríñagi níwíniñí mírfí níwerí wauní níwikáríniñí

⁷⁻⁸ Jisaso maní tñí “Ámá romí imíoyíne síní díñí mixíxéropani. Píni wiárípoyí.” uraríñagí o xwamiání níwirí “Jisasoxí pí neaimíñíri baríñini?” nuri “Goríxo ñwfá amípi níyoní seáyi e mûroñomi xewaxoxíriñí. Wauní siaríñagwi nání Goríxoyá sínwíyo dání ‘Ríñíñí wí seaiapímímeini.’ neareí.” urítagfa

⁹ Jisaso yariñí “Segí yoí píriñí?” wíáná imíowa re urígíawixíni, “None xwé obaxí mítóníñagwi nání yoí Rijoníyí —Yoí mfkí ayí mixí nání xwé obaxí gwí mónarígífa náníriñí. Yoí Rijoníyí ríñíñwíni.” nuriro

¹⁰ wauní níwiro aríki “Xwíá týo dání imíone mixí mítneamáñnowáripaní.” nuriro

11 odipí aga xwé obaxf b̄i d̄fw̄ wíyo miaúrár̄ niñiro aiwá nariñagfá niñwin̄iro

12 waunf r̄ixiñf re urigfawixiñf, “Imfóne odipíyo r̄fw̄m̄in̄i n̄irómáná d̄iñf oxixérópoyiñri siñwf neanei.” uríagfá

13 Jisaso xe d̄iñf oxixérópoyiñri siñwf w̄ináná imfó ámá om̄ d̄iñf xixérogfápi n̄imixearo ám̄ odipíyom̄in̄i xixéróaná re egfawixiñf. Piñanf éf roñf wí e añfn̄ wéfáyf wiár̄ s̄iwá nero anñfn̄i ipíyo n̄ipíeroro p̄iyf egfawixiñf. Odipí ayf woni marfái, 2,000 p̄iyf egfawixiñf.

14 E eáná ámá odipí mearigfáyf añfn̄i nuro odipí éfápi nánf añf e ñweagfáyo áwanf nurárim̄i nuro omñf t̄iñf e yarigfáyo eni áwanf nura eméáná ámá n̄fn̄i “Pí r̄fa enoif?” n̄iyaiwiro siñwf w̄inanfro nuro

15 Jisaso t̄iñf e n̄irémoro wenñf éfáyf w̄inigfawixiñf. Ámá imfó d̄iñf xixéroarifno xegf yariñfpa mé d̄iñf s̄ixf n̄inir̄i aikf n̄iyinir̄i riwo éf ñweañagf n̄iñwin̄iro xám̄ imfó obaxf d̄iñf xixérogfá nánf “Nepa imfó xixéroago orfanf?” n̄iyaiwiro wáyf yarfná

16 ámá Jisaso imfó m̄ixf umáinowárfagf w̄infáyf repiyf n̄iñwiro imfó sayá meago éfpi nánf t̄iñf odipí éfápi nánf t̄iñf repiyf wíáná

17 Jisasom̄i waunf n̄iñwiro re urigfawixiñf, “Negf xwfá re p̄fn̄i n̄ineawiárim̄i uif.” uráná

18 o r̄ixa ewéyo p̄ixemoánim̄in̄i yarfná imfó d̄iñf xixérófwa waunf nuriñf “Nionf eni joxf t̄iñf wanfwi.” urarifagf aiwí

19 Jisaso nionf t̄iñf xeounir̄i siñwf miñwin̄ipa nerf re urifñigfni, “Dixf añf e nánf nuriñf dixf ámáyo Ámínáonf ayá n̄irir̄im̄ixir̄i siápf nánf áwanf nura útrixiñf.” uríagf

20 o nuriñf añf Dekaporisifyo apif apif nikwfróga unifñyf yoá áwanf nura nemerf amipí Jisaso wíípi nánf áwanf nura emearfná ámá n̄fn̄i d̄iñf ududf n̄iñwin̄i “Arige nerf nañf éorfanf?” yaiwiagfárin̄i.

Apixf ragf anñf pwarifn̄i wími t̄iñf miáí peñf wími t̄iñf nañf imixifn̄i nánir̄iñf.

21 Jisaso t̄iñf xegf wiepisarifnowa t̄iñf ám̄ ewéyo núfasáná ipíyo jfarifwám̄in̄i niwikfñimearo ewéyo dánf nayoaro ipf t̄iñf añwf e roñáná ámá obaxf n̄ibiro Jisaso t̄iñf e epifroyf yarfná

22 ámá wo —O Judayfá rotú añf wíyo ámináo nimónir̄i menjweanorin̄i. Xegf yoif Jairasoyf r̄iniforin̄i. O n̄ibiro Jisasom̄i siñwf n̄iñwin̄ir̄i oyá s̄ikwf t̄iñf añwf e miñf xwfáyo n̄ikwfrori waunf n̄iñwifáriñf

23 waunf xwifá re urifñigfni, “Gf miáí r̄ixa añwf ayo n̄ipepaxf eni. Í nañf nerf siñf unf nánf joxf n̄ibiro wé seayf e ikwiarei.” uríagf

24 Jisaso o t̄iñf nawini úáná ámá n̄fn̄i n̄ixdiro ikwifkwierf warfná re ejñigfni.

25 Apifxf wí —Í xegf ragf anñf pwarfná xwiogwf wé wúkaú s̄ikwf waú muroñfriñf.

26 Í nañf onimifxifpoyiñri xwifrf obaxfyo n̄igwf ayá wí n̄iroaayir̄i m̄in̄i n̄iñwir̄i aí r̄ifñifñi winarifñiñf nañf b̄i onifmiápf mé n̄iyfpeí yariñfriñf. Xegf n̄igwf anifpá imónifagf aí ám̄ wíñf m̄ixfñifñi yomififarifñiñf.

27-28 Í Jisaso nánf arfá n̄iñwir̄i “Oyá iyfáyo aí amáf n̄irónir̄iñf ám̄ nañf emifñi.” n̄iyaiwia n̄ibiro ámá epifroyf egfáyo áwifni e n̄idakwir̄i r̄ifñifñi dánf wé feapá nerf oyá iyfá amáf rónifñigfniñf.

29 Amáf rónáná ragf anñf pwarifñipf yeáyf s̄ikiárifñigfni. Ragf yeáyf s̄ikiárifagf nainenfriñf re yaiwiñfñigfniñf, “R̄ixa nañf riyfñi réifñi?” yaiwiñfñiñf

30 Jisaso n̄ijfá nimónir̄i “Enf eánifñi nionifá b̄i n̄iñwin̄iñf ipf ruñof?” n̄iyaiwir̄i n̄ikfñimónir̄i re r̄ifñigfniñf, “Gf iyfáyo amáf go rónigoif?” ráná

31 xegf wiepisarifnowa re urigfawixiñf, “Joxf ámá epifroyf n̄isiro ikwifkwierf n̄isiga warfná pí nánf ‘Go ḡ iyfáyo amáf n̄irónigoif?’ rarifñiñf?” uríagf

32 apifxf e wíim̄i siñwf w̄inim̄in̄iñf nánf sagagf emearifñagf

³³ í “Jisaso pírániñf nímixírriní.” níyaiwirí wáyí nerí ení óf néra níbiri Jisaso mi agwíriwámíni wauní níwikáriníri miñf xwíáyo níkwírorí xíí éípi nání wíá rókiámóníagi

³⁴ Jisaso re uríñinigini, “Ineyí, jíxí díñf níñikwíroríñpimí dání eríkiemeáníni. Símiñxí ayá sinariñípí ámí wí sininíá meñagí nání ámí ayá bí mísinf kikiñá néra uí.” nuríri

³⁵ síní imí e uraríná síní miái símiñxí weje mírémpa neríná ámá wí rotú aní meweñoyá aní e dání níbiro Jisaso nání re urémeagfawixini, “Nearéwapiyaríñomí síní ayá wí muríñweapaní. Díñf miái ríxa peñoi.” uraríná

³⁶ Jisaso aríá e níwirí rotú aní meweñomí re uríñinigini, “E nerí aiwí wáyí mepaní. Díñfí níñikwíróa uí.” nuríri

³⁷ ámá níñí e nurakionjwírárimáná aiwí “Pitao tñí Jemiso tñí xogwáo Jono tñí awanioní tñí xe obípoyiníri sínwí owíñimíni.” níyaiwirí nuro

³⁸ rotú aní meweñoyá aní e nírémporo Jisaso yaiwíníñf niníri rínaríñagí aríá níwirí wí yeiyí níra waríná wí njapé rariñagíá níwíñiri

³⁹ aníyo nípáwirí re uríñinigini, “Pí nání ñwf earo yeiyí ríro yariñoi? Miái ríxa peñoiníri ñwf rímiearíñoi? Í sa sá wení.” nuríri

⁴⁰ rípítá nura waríná o ámá níñí emí mímíxeamí nerí miáiñí xaníyaú tñí omí kumíñinaríñá waú wo awa tñí aní awawá ikwíróníñf miái weñfwámí nípáwiro

⁴¹ Jisaso miáiñí wéyo fá nímaxíriñí xegí píne tñí “Tarita kumi.” nuríri —Ayí agapíne “Miá ríyí wiápñimeaí.” uraríñwápi náníñiri. E uráná re eníñigini.

⁴² Í ríxa níwiápñimeari xegí xwiogwí wé wúkaú síkwí waú enagí nání ríxa níwiápñimeari aní yaríná ayí sírf nípíkíñiro “Aríge ámí ríá wiápñimeañoi?” níyaiwiro ududí yaríná

⁴³ Jisaso ñwf ikaxí re uríñinigini, “Nioní éápí ámá wíyo áwaní murípa épíyt.” nuríri “Ímí aiwá bí mìní wípiyí.” uríñinigini.

6

Ámá xegí aní e dáñfyí ríwí umogíá náníñiri.

¹ Jisaso aní e píñí níwiáriñí úáná xegí wiepísañowa níxída nuro o tñí xegí aní e nírémporo níñweagfásáná

² ríxa Sabaríá imóníñjáná o nuri rotú aníyo nípáwirí xwíyíá Goríxoyá uréwapiyaríná ámá aríá wííyí sírf nípíkíñiro xwioxíyo dání ríá níwóróa nuro re ríñigfawixini, “Ro xwíyíá apí ge ríá níjíá imónígoi? Níjíá oyá pí níjíápi ríá neaíwapiyaríni? Emíñí o yariñípi aríge níjíá imóníñfríni? Oweotí, re dáñoríni. Nenéníñf imóníñi.

³ Ámá ro xegí omíñí sa aní míraríñoríni. Sa Mariaí xewaxoríni. Xegí xexírímeáowa wigí yoí Jemiso tñí Josiso tñí Judaso tñí Saimono tñíñiri. Xexírímeáwa nene tñí ení nawíñí míñweapa reñoi? Aríge nimóníri nearéwapiyaríni?” nírígá nuro “Aríá mítwipani.” níríníro wigí xwioxíyo dání wíkí níwóga waríná

⁴ Jisaso xewaniño nání nuriñána wigí rarígápi tñí xíxení re uríñinigini, “Ámá aní mítáñfyí Goríxoyá wíá urókiamooríñáyo aríá umónaríñá aí wigí e dáñfyí tñí xexírímeáyí tñí ‘Sa negí ámáoríni.’ níríníro aríá umónaríñámaní.” nuríri

⁵ e emíñí mítwíwapiyipaxí enagí aí ámá símiñxí yariñíá wíyoní wé seayí e níwikwiáriñí nañí imíxíñinigini.

⁶ E neríná o ayí díñf mítwíkwíropa nero aríá mumónaríñagíá nání ududí winíñinigini.

Wiepísañowa wáyí urímepoyiníri urowáriñí náníñiri.

O aní apí apí ikwíróníñf wíyí wíyoní nemerí xwíyíá Goríxoyá nuréwapiya nemeríná

⁷ xegí wiepisariñowa wé wúkaú sìkwí waú awamí “Awí eánípoyí.” nuríri waú waú xìxegíni upíri nání níkumixíri níwáríríná imtóyo mítixí umáinowáripíri ejí sìxf eáníñí bì xìxegíni ejí sìxf neámixowáriri

⁸ njwí ikaxí re uríñinigíni, “Wagwí wagwí anjí wíyí wíyo wáf nemero ‘Gorixoyá xwioxíyo ñweanfwá aŋwí ayo enagí nání seyíné uyñífi néra warigfápi ríwímíni nímamoro nísaniro ñweáfríxíni.’ nurírná amípí wí nímeámí mupaní. Aiwa bíraní, árupiañí wúraní, nígwí wowí bíraní, bì nímeámí mupaní. Xoyíwání erañí nuríga úpoyí.

⁹ Sìkwí sú níyíniro aiwí iyfá wúkaú mítapánipaní.

¹⁰ Wagwí wagwí anjí wí e nírémoríná ámá wo ‘Awagwí ananí níwiapíri sá wépiyí.’ earío o tñini sá níwémi úisixíni. Síni anjí e ikwíróníñípimí nuréwapíyiríná anjí axiwámíni sá wéfríxíni.” nuríri

¹¹ re uríñinigíni, “Anjí bimí soyíné níseaipemeámí mupa ero arfá míseaipa ero eánayí, anjí apimí rixa pñíti níwiárimí nurína sìkwí sú níwiríro xwíta sikí yeáyí xéníñípi pírfí níwiaíkárimí úfríxíni. Ámá anjí apimí ñweáyí dñípí re yaiwipíri ‘Newaniñene ikáriñiñwáyí nání awaú Gorixxo nene nání xwírtá winíni nání iyí riyáriñí?’ yaiwipírfí nání xwíta sikí sìkwíyo xéníñípi pírfí wiaíkárfífríxíni.” Sekaxí e urowáráná

¹² wiepisariñowa waú waú níkumixíni nímiro wáf nura nemeróná repíyí re wigfawixíni, “Seyíné uyñífi néra warigfápi emí nímoro nísaniro ñweáfríxíni.” repíyí e nuríro

¹³ ámá obaxíyo imtó ríwíyo nírómáná dñípí xíxeroaríñípi mítixí numáinowára nuro ámá obaxí símixí wiariñíyo ení raní tñí gñíni níwiro nañí nímixa ugíawixíni.

Jono wayí numeaia uñomi pikigfá náníriñí.

¹⁴ Mítixí inayí Xerotoyi ríñijo Jisasoyá wiepisariñowa e néra emearíná anjí níyoní “Jisaso e yaríni. E yaríni.” ríñaríñagífa o arfá níwiri ñweañáná ámá wí emími Jisasoyaríñípi nání re nírígá ugíawixíni, “Jono wayí níneameaia wago peño ámí níwiápñímeari Jisaso nimóniri nání emími apí rífa éwaptínaríni?” e nírígá waríná

¹⁵ ámá wí re nírígá ugíawixíni, “Iraijsao —O xwíyí Gorixoyá wíá nearókiamoagfá wo síní míté yarína Gorixxo níwirímeámí anjínamí nání peyijoríni. O níwepíñiri emími apí rífa yaríni?” nírígá waríná ámá wí re nírígá ugíawixíni, “Gorixoyá xwíyí eníná wíá nearókiamoagfáníñí imóníñí wo rífaní?” nírígá waríná

¹⁶ mítixí inayí Xeroto ámá Jisasoyaríñí xíxegíni níra waríñagífa arfá níwiri aiwí re rayiñinigíni, “Jono wayí numeaia wago, nioní siñwí mítí wákwiñáo rixa níwiápñímeari emími apí yaríni.” rayiñinigíni.

¹⁷⁻¹⁸ Pí nání? Ayí rípí náníriñí. Xámí o xegí xexírímeáo Piripoyí ríñijo yá apíxí Xerodiasíyí ríñíñí nurápirí nímeari ñweañáná Jono re urayiñinigíni, “Joxí dñíxí rírífímeáo xiepí nurápirí nímeariñayí ‘Nípíkwíñi ejáriñí?’ rísimónaríni?” urayaríñagí mítixí inayí Xeroto ámá wíyo “Jonomí fá xépoyí.” urowáráná awa nuro Jonomí fá níxero gwí níyiro nímeámí níbiro kírapusí anjíyo wáráná

¹⁹⁻²⁰ mítixí inayí Xerotomí xiepí Xerodiasí Jono nání símí xwañwí níkwóniri arfkí “Rixa opíkípoyí.” rariñagí aí Xeroto “Jono ámá wé róníñoríni. Ámá njwíá Gorixxo urowárénapiñoríni?” níyaiwirí wáyí winariñagí nání xiepími pírfí nurakiri Jonomí kírapusí anjíyo níwáríri aiwí omí e dání éf numíniri níñwearíná píne Jonoyá arfá wimíniri nání níwimóniri “O nepa níraríni.” níyaiwirí aí apíxí nání wimónaríñagí nání dñípí uduď níwiníri “Arí emíñí?” níyaiwirí níñweañísáná

²¹ sáfá xínái xíríníyi imónáná Xerodiasí o aiwá xwé ríyamí níyárimáná ámá ámíná Gariri píropeníñíyo meñweagfáwamí tñí o xegí símíñí wíñarígíá xíráóníñí imóníñíwamí tñí o xegí gapímanowamí tñí wáf urepeárfagi í siñwí e níwíniri

re yaiwinj̄iniḡin̄, “R̄ixa ḡ oxom̄ yap̄ wíwap̄iyána xewan̄ijo Jonom̄ n̄ip̄kin̄ijo.” n̄iyaiwir̄ Xeroto t̄n̄ ámáowa t̄n̄ r̄ixa awí neán̄iro aiwá nar̄ná í xeḡ xemiáim̄ re urowáriñ̄iniḡin̄, “Jíx̄ ápo t̄n̄ e nán̄ nur̄ s̄im̄in̄ij̄ e.” urowáráná

²² í n̄ip̄awir̄ s̄im̄in̄ij̄ yar̄ná m̄ix̄ ináȳ Xeroto t̄n̄ ámá o t̄n̄ aiwá nar̄ḡáwa t̄n̄ s̄im̄in̄ij̄ í yariñ̄fp̄ nán̄ yaȳ n̄iwinir̄ nán̄ Xeroto ím̄ re ur̄iñ̄iniḡin̄, “Jíx̄ pí pí nán̄ simón̄fp̄ nán̄ yariñ̄ níáná anan̄ siap̄im̄in̄.” nur̄ir̄

²³ ám̄ xwfá e dán̄ re ur̄iñ̄iniḡin̄, “Jíx̄ xwfá nion̄ meñwean̄áp̄ nán̄ ‘Áw̄in̄ e nepayor̄ m̄idán̄ niapeī.’ n̄iránaȳ anan̄ n̄isiap̄im̄in̄.” uráná

²⁴ í n̄ipeyear̄ xináim̄ re ur̄iñ̄iniḡin̄, “Inóke, pí nán̄ yariñ̄ wim̄in̄réin̄?” uráná xináí re ur̄iñ̄iniḡin̄, “Jono waȳ numeaia war̄ijo nán̄ ‘Siñw̄ m̄in̄ n̄iwák̄wir̄ niapeī.’ ureī.” uráná

²⁵ xemiáí ám̄ m̄fr̄ n̄ip̄awir̄ m̄ix̄ ináyom̄ re ur̄iñ̄iniḡin̄, “Niñ̄ re nimónar̄in̄, ‘An̄f̄ni Jono waȳ numeaia war̄iom̄ siñw̄ m̄in̄ n̄iwák̄wir̄ m̄ijo p̄rerix̄ w̄inam̄ nikwiárīr̄ n̄imeámi n̄ib̄ir̄ niapeī.’ nimónar̄in̄.” uráná

²⁶ o Jono nán̄ d̄ij̄ s̄íp̄ n̄iwir̄ aiw̄ miáim̄ xwfá e dán̄ ámá o t̄n̄ aiwá nar̄ḡáwa ar̄á ejáná ur̄iñ̄fp̄ nán̄ ayá n̄iwinir̄ “Oweō.” mur̄pax̄ n̄iwimón̄ir̄ re ej̄iniḡin̄.

²⁷ Xeḡ s̄im̄ij̄ w̄inariñ̄ wom̄ sekax̄ re urowáriñ̄iniḡin̄, “Jonom̄ siñw̄ m̄in̄ n̄iwák̄wir̄ n̄imeámi beī.” urowáráná o nur̄ k̄rapus̄ an̄f̄yo n̄ip̄awir̄ e siñw̄ m̄in̄ n̄iwák̄wir̄ p̄rerix̄yo nikwiárīr̄

²⁸ n̄imeámi n̄ib̄ir̄ miáim̄ m̄in̄ wíáná í nuráp̄im̄ nur̄ xináim̄ m̄in̄ wíáná í “R̄ixa riwo r̄ip̄ikiō?” yaiwinj̄iniḡin̄.

²⁹ E éáná Jonoyá wiepisar̄ijowa ar̄á n̄iwiro náon̄ n̄iménap̄iro n̄imeámi nuro xwfá weyáriḡawix̄in̄. Xeroto Jonom̄ p̄kiñ̄ ejaḡ nán̄ Jisaso r̄fw̄yo em̄im̄ yar̄ná o re yaiwiaḡr̄in̄, “Nion̄ Jono waȳ numeaia wago siñw̄ m̄in̄ wákw̄iñ̄ao n̄wiáp̄n̄imear̄ ámá Jisasoȳ r̄in̄ijo nimón̄ir̄ em̄im̄ r̄fa yarin̄?” yaiwiaḡr̄in̄.

Ámá 5,000 ayo aiwá wiñ̄ nán̄ir̄in̄.

³⁰ E yaiwiar̄ná ámá Jisaso wá urowáriñ̄owa ám̄ n̄ib̄iro o t̄n̄ ner̄imeán̄iro an̄f̄ ap̄i apim̄ wa emeḡfápi nán̄ om̄ rep̄iȳ wiro xw̄iȳá am̄p̄í wa nuréw̄ap̄ya emeḡfápi nán̄ rep̄iȳ wiro n̄iñ̄sáná

³¹ Jisaso ámá obax̄ om̄ siñw̄ w̄inan̄iro nán̄ b̄ir̄ uro yayariñ̄aḡa x̄fo t̄n̄ xeḡ wiepisar̄ijowa t̄n̄ aiwá m̄in̄pax̄ wiar̄iñ̄aḡ nán̄ wiepisar̄ijowam̄ re ur̄iñ̄iniḡin̄, “Nonen̄ ámá d̄ij̄ meanje nán̄ nurane kikiñ̄á b̄i oñweaaneȳ.” nur̄ir̄

³² ewéyo n̄ip̄ixemoán̄iro wiḡfp̄ ámá d̄ij̄ meanje nán̄ war̄ná

³³ ámá wí an̄f̄ n̄iyon̄ dán̄ wen̄iñ̄ éfáȳ awa ewéyo pwar̄iñ̄aḡa n̄iñ̄w̄in̄iro mí nóm̄ix̄iro an̄f̄ni xwfáȳo nuro xám̄ n̄irémoro ñweañáná

³⁴ Jisaso r̄fw̄yo n̄irémori ewéyo dán̄ nayoarī ámá xwé ayá wí ep̄troȳ yáriñ̄aḡa n̄iñ̄w̄in̄ir̄ ámá ayá s̄ip̄síp̄ xiáwo mayñ̄iñ̄ n̄imón̄iro píráñ̄iñ̄ m̄in̄weapax̄ imón̄iñ̄aḡa n̄iñ̄w̄in̄ir̄ nán̄ ayá n̄ir̄im̄ix̄ir̄ am̄p̄í obax̄ nán̄ nuréw̄ap̄ya nur̄

³⁵ nuréw̄ap̄ya n̄iñ̄sáná ejáná s̄íap̄i t̄n̄ xeḡ wiepisar̄ijowa an̄w̄i e n̄ib̄iro re ur̄iḡawix̄in̄, “R̄ixa s̄áriñ̄i. Re an̄f̄ wí maȳ e ejaḡ nán̄

³⁶ ámá an̄f̄ am̄ am̄ m̄ir̄in̄iñ̄yo nán̄ numiro aiwá b̄f̄ nero n̄ip̄fr̄ nán̄ urowárapē.” ur̄aḡfa aí

³⁷ Jisaso re ur̄iñ̄iniḡin̄, “Aiwá n̄ip̄fr̄ nán̄ sewan̄ijoyné m̄in̄ wípoȳ.” ur̄aḡ awa re ur̄iḡawix̄in̄, “Aiwá m̄in̄ wian̄ nán̄ nurane bis̄ker̄á (Aiwá n̄f̄n̄ nán̄ n̄ir̄ir̄ná Judaȳ bis̄ker̄á raḡáriñ̄.) bis̄ker̄á nán̄ b̄f̄ neranéná óf̄ in̄iñ̄ 200 m̄in̄ n̄iwirane urápan̄ir̄ew̄in̄?” ur̄aḡfa

³⁸ o re ur̄iñ̄iniḡin̄, “Bis̄ker̄á ararī t̄ḡoȳnér̄in̄? Siñw̄ w̄inaúpoȳ.” uráná awa siñw̄ n̄iñ̄naum̄ n̄ib̄iro “Bis̄ker̄á wé wú nún̄ ejáná peȳ ná waún̄ir̄in̄.” ur̄aḡfa

³⁹ o awamí “Ámá n̄yoní sekaxf re ur̄poyi, ‘Aráyo miaúrárf niga uro éf n̄ijweaxa uro époyi.’ ur̄poyi.” ur̄tagi

⁴⁰ ayí miaúrárf niga nur̄ná wí ámá 50 miaúrárf in̄iro wí ámá 100 miaúrárf in̄iro néra úáná

⁴¹ Jisaso re ej̄inigini. Bis̄keríá wé wú núní ej̄ípi n̄imearí peyí waúní ej̄waú ení n̄imearí s̄ínjwí aŋ̄namí nanánir̄ná Gorixomí aiwápi nání yayí n̄iwimáná k̄ikwírimí néra nurí xegí wiepisaríjowa yaní wip̄íri nání m̄iní n̄iwiayiri peyíwaú ení nororí m̄iní wiayarína wiepisaríjowa nurápayiro yaní n̄iwa nuro

⁴² ámá n̄ní n̄in̄iro agwí ímí uyíagi

⁴³ kwíkwírimí in̄íñí e t̄ápí n̄imeamero peyí ororómí in̄íñí e t̄ápí ení n̄imeamero soxí fá wé wúkaú s̄íkwí waúmi aumaúmí nero n̄ní magwí miárigfawixini.

⁴⁴ Ámá oxí aiwá apí n̄igfáwa n̄ní ayí ámá 5,000 n̄igfawixini.

Jisaso ipíyo seáyi e nosaxa uñí nánir̄ini.

⁴⁵⁻⁴⁶ Jisaso, ayí aiwá n̄in̄iro nemáná, o wiepisaríjowamí re ur̄in̄inigini, “Soyíne ewéyo n̄ip̄xemoániro ipíyo j̄faríwámíni aŋ̄t yoí Betisaida nání xámí n̄imeápoyi.” nuríri awa r̄ixa úáná ámá e ep̄troyí eḡtayo yayí n̄iwrí x̄ixegíni nurowárapimáná Gorixomí xwíyíá uríni nání d̄íwíyo n̄iyiri n̄ijwean̄jisaná

⁴⁷ ár̄twayimí wiepisaríjowa s̄iní ipíyo áwíni e ewé n̄imeámi warfná x̄fo s̄iní j̄e xwíyáyo n̄írománá

⁴⁸ wíñihinigini. Awa ej̄í t̄ní reaaríjagíá aiwí imíñí xwé s̄ímímíni n̄ixemí baríjagi nání ewé aŋ̄ní miyaríjagi n̄iwiñíri ipíyo xwíyóníñí nosaxa nurí r̄ixa isfá yiníñáná xegí wiepisaríjowamí m̄úróminíri yarína

⁴⁹⁻⁵⁰ nowani weníñí éfáyí wíñigfawixini. O ipíyo nosaxa waríjagi n̄iwiñíro “Píyíñí siwí wo r̄fa pwaríni?” n̄iyaiwiro óf nikáríniro “Yeyí!” n̄íriro wáyí ayíkwí m̄iwinarína o r̄ixa xwíyíá nuríri re uríñinigini, “Wáyí mepaní. Nionír̄ini. Díñí s̄ixí n̄in̄iro ej̄í neáníro n̄weápoyi. Ananír̄ini.” nuríri

⁵¹ awamí n̄iwiñímeari ewéyo p̄xemoánáná re ej̄inigini. Imíñí ení r̄ixa p̄ní wiáríagi s̄ínjwí e n̄iwiñíro díñí “Imíñí axínáni pí nání p̄ní r̄fa wiáríjoí?” díñí e n̄ip̄kíniro ududí néra nuro

⁵² Jisaso xámí aiwá kwíkwírimí yaríjagi n̄iwiñíro aiwí díñí wakísf ninír̄ípími dání oyá ej̄í eáníñí mí mómixí éfá nání s̄iní o nání díñí ududí néra uḡfawixini.

Genesareti dáñí s̄ímixí t̄ígíáyo nañí imímiximí ej̄í nánir̄ini.

⁵³ Díñí ududí néra warfná r̄ixa ipíyo j̄faríwámíni imaníjí e niwiékñímearo

⁵⁴ ewéyo dání nayoaro gwí yurárarína ámá wí Jisasomí r̄ixa s̄ínjwí mí nómixíro

⁵⁵ aŋ̄aníñí ámá s̄ímixí weḡtayí nání aŋ̄t ayí ayo nání numiamoro s̄ímixíyí íkwian̄jwíyo nikwiáriro “Jisaso e n̄weaní.” r̄in̄íe nání n̄imeámi n̄ibíro

⁵⁶ o aŋ̄t on̄imiá b̄í bimíraní, aŋ̄t xwé b̄í bimíraní, omíñí iníñeraní, pwaríjagi n̄iwiñíro s̄ímixíyí n̄imeámi n̄ibíro makeríá imíxarígíe táná ámá s̄ímixí ḡiyí oyá rapírapí yíníñú sír̄íwí míde amáf rónaníro nání wauní r̄ixíñí nuríro rapírapí sír̄íwíyo amáf n̄íronír̄ína n̄ní axíná nañí eḡfawixini.

7

Piaxf weaaríñípi nání uríñí nánir̄ini.

¹⁻² Parisi wa t̄ní Gorixoyá n̄wí ikaxí eáníñípi mewegfá wa t̄ní, Jisaso s̄iní Gariri p̄ropenísíyo n̄wean̄jáná, awa Jerusaremí dání n̄ibíro Jisasoyá wiepisaríjowa wigí Judayí xiáwowa yaḡtápa mé aiwá n̄in̄róná xámí wé igwfá m̄iwró wé piaxf wean̄jáná aiwá naríjagíá n̄iwiñíro Jisaso t̄íñí e axí e awí neánáríro

³⁻⁴ —Parisiowa t̄ní wigí Judayí n̄ní t̄ní nene piaxf neaeaníñíri wigí xiáwowa yaḡtápi aiwá n̄in̄róná xámí píráñíñí wé igwfá wímoarígírári. Ayí makeríáyo nání

nuro aiwá bí nemí anf e nání níbiróná eni piaxf neaeanigínri igfá meánipa nerfná aiwá minarigfáriní. Xiáwowa érowiápñigfáyf anif minf fá nímaxírro níxfdiro sñi axfpí nero kapixf tñi xwárfá sifx tñi suyupenixf tñi íkwianjwá sa wearigfápi tñi igfá eaagfápa axfpí igfá eaarigfáriní.

⁵ Parisiowa tñi Gorixoyá ñwf ikaxf eánifípi mewegfáwa tñi Jisaso tñif e axf e awí neánárro yariñf re wigfawixiní, “Dixf wiepisarifowa pí nání negf arfowa nero nearéwafiyigfápi níwiaíkro wé piaxf aí tñi aiwá nariigfáriní?” urfagfá

⁶ Jisaso re urifiniginí, “Enfíná Gorixoyá xwifá wfá rókiamoagf Aisaiaoyf ríñijo soyfne naif riro sifpí riro yarigfoyfne nání xixenf níwurifirf ríwamifn re eanfriní, ‘Ámá tif “Gorixomf wéyo píráñifn mearifwiní.” níriro aiwí Gorixonf dñif sifx mifnyipa yarigfáriní.

⁷ E nero ámáyo amipí ámá wigf dñif tñi érowiápñigfápi nání nuréwafiyiróná yapf re nuriro “Xwifá tif Gorixo ríñfriní.” nuriro nání “Gorixomf seayf e mearifwiní.” nírironá Gorixonfyá yoñf surfmá rarigfáriní. Aisaiao soyfne nání xixenf e níwurifirf ríwamifn eanfriní.

⁸ Soyfne ámá érowiápñigfápi níxfdíróná ñwf ikaxf Gorixo ríñfpi íkf níinemoro yariñof.” nuriro

⁹ re urifiniginí, “Nwf ikaxf Gorixo ríñfpi wiaíkro amipí segf arfowa érowiápñigfápi xfdiro yaniro nání dñif obibaxf nímoro óf imoarigfoyfneriní.

¹⁰ Ayf rípi nání seararifiní. Enfíná xwifá Gorixo ríñfpi Moseso níriri ríwamifn re eanfriní, ‘Dixf apowamf tñi inókíwamf tñi wéyo merfíní.’ E níriri nearf amf rípi níriri eanfriní, ‘Ámá xanomíranf, xináímíranf, ikayifwí umearifíyf emf píkímópoyf.’ Moseso e níriri ríwamifn eanf aiwí

¹¹ soyfne ámá wí xináiwamíranf, xanowamíranf, re urarfná ‘Amipí nionf wéyo nírimerfná arírá nísisrif siapipaxf imónifyf nání rixa Gorixomf re urfaniginí, “Nionf nísiapimíráriní.” nuriri nání arige joxf nísiapifri arírá simfíní? Oweof, aípagwí nání wí meniní.’ Parisoyfne ámá wí xanifaúmf e urarifagf sifwí níwínróná ‘O apánf yariñf.’ níriro

¹² o xanifaúmf píráñifn wéyo mifepa yariñagf níwíntiro aiwí o ayaúmf xe bi arírá owininíri sifwí wínarigfámanf.

¹³ E nerfná soyfne sifwí arfowa érowiápñigfápi níxfdiro xwifá Gorixo ríñf rípi xórörí nero wiaíkiarifof. E yarigfápa nerfná xwifá Gorixoyá xwé wí eni níwiaíkia warifof.” Jisaso Parisiowamf e nuriñmáná

¹⁴ ámá e epíroyf egfáyo “Añwf e bípoyf.” nuriri ayf rixa añwf e báná o “Nifénénf níjifá imónipfri nání píráñif arírá nípoyf.” nuriri

¹⁵ ewayf xwifá rípi urifiniginí, “Aiwá ámá níñirfná gwíñáreáfápi wí piaxf weaarifímanf. Pí pí xwioxfydání peyeaarifípi ámáyo piaxf weaariffriní.” nuriri

¹⁶ re urifiniginí, “Ewayf xwifá nionf ríá rípi nání arfá ókiarf nímónpoyf.” nurifisáná

¹⁷ ámá e epíroyf egfáyo e níwárimf nuri anfyo nípawifri níñwearf xegf wiepisarifowa ewayf xwifá xíó urítpi nání yariñf wíáná

¹⁸ o re urifiniginí, “Soyfne eni dñif mayoyfneranf? Xwifá ‘Aiwá ámá níñirfná gwíñáreáfápi wí xíomf piaxf weaarifímanf.’ searifápi soyfne sifn mfkf nání dñif mimoarifn reñof?” nuriri áwanf re urifiniginí, “Aiwá wí ámáyo piaxf eapaxf mimóniní.

¹⁹ Pí nánif? Ayf aiwá gwíñáreááná níwerf íñifwíyo íñif ríwíyo íkf emoarigfá ejagf nániriní.” nuriri —E nuriñmáná aiwá níñf nání “Ananf nípaxfriní.” ríñfriní.

²⁰ Amf re urifiniginí, “Aga pípí ámáyo piaxf weaariffriní? Ayf pí pí dñif xwioxfydání peyeáfpí, amipí sifpí nání mófpí ámáyo piaxf weaariffriní.

21 Xwioxýyo dání dínj̄ yaiwífápimí dání rípí rípí yarigfáriní. Fwí amípí wí nání dínj̄ moro fwí iníro apíxí erápeníro amípí fwí mearo ámá píkíxwírfó ero oxí apíxí iyí nání niga uro

22 sijwí fwí wíñiro ríkíkírfó ero yapí wíwapíyiro ayá bí mé arfkí niga uro sítí dínj̄ wiaiwiro xwíyfápamí ñwíráriro mixí kñíro majimajfá ikáriníro yarigfápi

23 apí nípíni ámá dínjyo ínimi dání nímorfná piaxf weaaríñfriní.” uríñiniginí.

Gírikiyí apíxí wí dínj̄ wíkwíroní nániriní.

24 O ewayí xwíyfá mfkí apí nurími anj̄ e dání nurí anj̄ yoí Taia tñj̄ e nírémoreí anj̄ wiwámí nípawiri ámá e ñweáyí “Anj̄ riwámí o miñweaniní.” oyaiwípoyiníri nerí sá ñweanagí aiwí ámá wí omí sijwí níwíñimearo

25 apíxí wí “Jisaso anj̄ iwámí ñweaní.” raríñagfa arfá e níwiri í xegí xemiáí imfó xixéroariñí enagí nání o tñj̄ e nání anjñi níbíri síkwí tñj̄ e wauní níwikáriníri miñf xwífáyo níkwírorí

26 —Í Judayí apíxímaní. Gírikiyí apíxíriní. Pinisiayí anfyo píropenisí Siriayí ríñihe dáníríní. Í Jisasomí “Gí miáímí imfó xixéroariñíyí mixí umáñnowárenapeí.” arfkí urayaríñagí

27 o í anj̄ midáñí enagí nání “Xámí gí Judayí sañí ourápimíni.” níyaiwiri ewayí xwíyfá re uríñiniginí, “Xámí niaíwí aiwá níñiro agwf ímí uyini níwirfnayí ayí nañfriní. Niaíwíyfá aiwá nurápirí swwíyo níwirfná ayí nañfmani.” uráná

28 í “Nepa anj̄ midáñini swwíññiñí imóniní.” níyaiwiri re uríñiniginí, “Ámínáoxiní, nepa raríñiní. E nerí aiwí swwí re yaríñfriní. Íkwianwíyo dání niaíwí aiwá níñiro yuní mamówárfápí míméání yaríñfriní.” urítagí

29 o “Í nepa wauní nikáriníri dínj̄ níkwíroariñí.” níyaiwiri re uríñiniginí, “Jíxi nañf nírífíyí nání díxf miáímí imfó xixéroariñípí ríxa mixí umáññiní. Díxf anj̄ ui.” urítagí

30 í ámí xegí anfyo nání nurí sijwí wíñíyí wíñiníñiginí. Xemiáí imfó píni níwiárimí úf enagí nání píráñiní sá weñagí wíñiníñiginí.

Arfá tñi manj̄ tñi píróñiñí womí nañf imixiñí nániriní.

31 Jisaso ámí níwiápnímeari anj̄ yoí Taia tñj̄ e píni níwiárimí nurí anj̄ yoí Saidoni tñj̄ e áwíni e nurí xwíyá yoí Dekaporisíyo nurfná ipí Gaririyo nírémoreí yarfná

32 ámá wí ámá arfá píróñaríri xwíyfá píróñaríri ení womí Jisaso tñj̄ e nání nímeámi níbíro wauní ríxiñí re urígławixiní, “O nañf ení nání wé seayí e ikwiareí.” urítagí

33 Jisaso ámá awí eánárigf dání omí nímeámi nurí egípí nerfná Jisaso xegí wé oyá arfá ófyo wíxwáriñí xegí wéyo reañwí nürññimáná oyá aiwíyo ikwiáriñí nemáná

34 sijwí anjñamí nanímáná rímiñí níriri xegí píne tñi re uríñiniginí, “Epata.” — Wigí píne “Oxoat.” nurírfná “Epata.” rarígíráriñí. E uráná re eníñiginí.

35 Xegí arfá oxoáníri aiwí sañí wiariñípí nayí erí nerí xwíyfá píráñiní níra warfná

36 Jisaso ámí ámá awí eánárigfáyo níwímeari ñwf ikaxí nuríri re uríñiniginí, “Nioní wiápí áwaní murímepaní.” urítagí aiwí ami ami nemero arfkí áwaní níra nuro

37 ayá níriwamóga nuro re níra ugławixiní. “Amípí o éípíyí aga nañfni yaríñfriní. Arfá píróñarígíyí tñi aiwí sañí mearígíyí tñi aí píráñiní imixáná arfá ero xwíyfá ríro yarígíráriñí.” níra ugławixiní.

Ámá 4,000 ayo aiwá wiñf nániriní.

1 Íná ríwíyo Jisaso ámá obaxí ámí o tñj̄ e epíroyí níyáriro wigí aiwá ríxa meñagí níwíñiri xegí wiepisaríñowamí “Eñi.” nuríri

² re urinjinigini, “Ámá tiyí sítá wiyauú wiyi nioní tñi re nijwearóná wigí aiwá rixa nowárígíá enagi nání wá nonarini.

³ Wí anjí aiwimí dání bífagíá enagi nání nioní ayí sítí agwfí nání yarfná nurowáriínayí ‘Síjwí xaxá níwiníri enjí síririñwí níwiníri ná neága upfríxini.’ níyaiwirí raríñini.” urtagí

⁴ xegí wiepisariñowa re urigfawixini, “Anjí mímírinijí re aiwá ámá tiyí xixeni nípíri nání ge bí yanfwiñi?” urtagí

⁵ o re urinjinigini, “Segí bisíkeríá araríñini?” uráná “Wé wfumí dánjí waú tñjwáonerini.” urtagí

⁶ o ámá epíroyí egfáyo “Xwfíamí éf níjweaxa úpoyí.” nuríri bisíkeríá nímeari Gorixomí aiwá apí nání yayí níwimáná kwíkwírimí nerí wiepisariñowamí miní wiáná nurápayiro ámá ayo miní níwia nuro

⁷ wigí peyí bia enagi Jisaso apia eni nurápíri Gorixomí yayí níwimáná re urinjinigini, “Peyí rípia eni yanjí níwia úpoyí.” urtagí xfo uríipi yarfná

⁸ ámá níni rixa níñiro agwfí ími uyíagí wiepisariñowa ayí aiwá níñiro e tíapí nímeaayiro soxfí fá wé wfumí dánjí waumí aumaumí nero magwfí miárigfawixini.

⁹ Ámá 4,000 aiwá apí nígíawixini. Jisaso ayí aiwá níñimáná ejáná wigí anjí e nání nurowárimí

¹⁰ ewéyo wiepisariñowa tñi nípíxemoániro nímeamí ugíawixini. Ipíyo oríwámí dání anjí yoí Darímanuta tñíf e niwiékñímearo ayoagfawixini.

“Emímí bí neaíwapíyi.” urigfá nánirini.

¹¹ Parisi wa níwímearo rixa símí tñi úrapí xwiyíá nuríro omí iwamtó wíwapíyaníro nání re urigfawixini, “Anjínamí dánjí emímí bí neaíwapíyi.” urtagí

¹² Jisaso awa nání xegí xwioxfyo dání miñí nípéníri “Init!” níriri re urinjinigini, “Judayí agwfí ríná nweagfáyíne pí nání ‘Emímí neaíwapíyi.’ níraríno? E níraríngáa aiwí emímí soyfne nírarígíápi wí nemíméini.” nuríri

¹³ ayo pñi níwiárími wiepisariñowa tñi ewéyo nípíxemoániro ipíyo oríwámí dání nání ugíawixini.

Ewayí ikaxfí yisí nání urinjí nánirini.

¹⁴ Nuróná aiwá nání dñíf arfá níkeamoro bisíkeríá ná bñi ewéyo weñfpíni nímeamí warfná

¹⁵ Jisaso Parisiowa nanjí rayiro sítí rayiro yaríñpa wiepisariñowa axípi yaníro nerfná omí dñíf mífkwíropa nero ríwfí nímpopfríxiniñi ewayí xwiyíá nurírfná sekaxí re urinjinigini, “Soyfne píráñijí emépoyí. Bisíkeríá yisí —Bisíkeríá sítí sítí enjáná yisí onímiápi tñá aiwí níminí íkwianjwí neapínáríri nímiga wiápñímeareñíriñi. Yisí Parisiowayá tñi Xerotoyá tñi nání wáyí nero emépoyí.” urinjinigini. Uyñní yisíñijí wigí xwioxfyo íkwianjwí eapinñíngíñirí e urarfná

¹⁶ wiwaníñowa re ríñigfawixini, “None bisíkeríá menagi nání neararini.” rínaríngáa

¹⁷ o arfá níwirí mifxfí re urinjinigini, “Pí nání ‘Bisíkeríá mayonerini.’ rínaríno? Sítí sítíñfí oxoaro dñíf moro mepa reñoi? Segí miñí sítíñjíñfí rimónini?

¹⁸ Síjwí tígíoyfne aiwí síjwí mifwíñpa ríyariño? Arfá tígíoyfne aiwí arfá mifyaríñfí reñoi? Nioní bisíkeríá wé wú núní kwíkwírimí nerí ámá 5,000yo miní wiñá nání dñíf mifseainaríñraní?

¹⁹ Aiwá ayí níñiro tíápi soxfí fá xwé arariyo aumaumí yárigfawixini?” urtagí awa “Wé wúkaú sítíñfí waú apimí aumaumí yáriñwanigini.” urtagí

²⁰ o ámí re urinjinigini, “Nioní bisíkeríá ámá 4,000yo níkwíríri wiñápi soxfí fá arariyo miárigfawixini?” urtagí awa “Wé wfumí dánjí waumí miáriñwanigini.” urtagí

21 o re urinjiniginti, “Soyne sini majfa rimonijo? ‘Aiwa menjana arnone mneaiapipaxorinti.’ riniawiarijo?” urinjiniginti.

Sijwí supáriñf womi nañf imixiñf nánirini.

22 E nurisáná nuro anf yo Betisaidayo niwiéknimearo nayoaro emearfná ámá wí sijwí supáriñf wo Jisaso pírániñf imixinti nán níméra nibiro waunf riñiñf re urigawixinti, “Joxi wé seayi e níwikwiárif nañf imixiréni?” urtagfa

23 Jisaso sijwí supáriñomi wéyo fá nixirimi anf Betisaida e níwárimi nuri yáni e dání nírománá oyá sijwíyo reanwf núriri wé seayi e níwikwiárif yariñf re wiñiniginti, “Joxi amipí wí sijwí riñiniginti?” urtagfi

24 o sijwí naniri re urinjiniginti, “Ámá wí anf emeariñagfa sijwí níwíniri aiwí ikfánijf imóniñagfa wíñiniginti.” urtagfi

25 ámi bi wé sijwíyo seayi e wikwiáráná o rixa sijwí anifnanári xegf sijwí rixa nañf éagf amipí níyonit xixenit wíñiniginti.

26 Xixenit wíñaná Jisaso o xegf anf e nán nurowárifná re urinjiniginti, “Dixf anf e nán nurfná ámi Betisaida týo nán mupani.” urinjiniginti.

Pitao “Kiraisoxirini.” urinj nánirini.

27 Jisaso tñi xegf wiepisarifowa tñi níwiápñimeamf nuro anf xwé yo Sisaria Piripai tñifyo ikwfrónifpimf nán nurfná awamf yariñf níwirf re urinjiniginti, “Ámáyf nionf nán arifre rariñof?” urtagfi

28 awa re urigawixinti, “Wí re rariñof, ‘Jono wayf níneameaia wago ámi níwiápñimearif ríya yariñf?’ rariñof. Ámi wí re rariñof, ‘Eñiná Gorixoyá xwiyfá wíá rókiamoagf miþpe anfnamf peyif Irajaoyi ríñijo níweapif ríya yariñf?’ rariñof. Ámi wí re rariñof, ‘Eñiná Gorixoyá xwiyfá wíá rókiamoagf wo níwiápñimearif ríya yariñf?’ rariñof.” urtagfa

29 o sini yariñf níwirfná re urinjiniginti, “Ayf e níriro aiwí sewanifoyf nionf nán gorifná rariñof?” urtagfi Pitao re urinjiniginti, “Joxi Kiraisoxi, nene yeayf neayimixemearfa nán arifowayá xwifá piaxfyo dání iwiaronoxirini.” urtagfi

30 o ñwf ikaxf re urinjiniginti, “Soyne nionf e ejáonf nán áwanf muripa époyf.” urinjiniginti.

Áwanf “Nioni níñipikipíráriñi.” urinj nánirini.

31 Xewanif nán iwamfó nuréwapifirif re urinjiniginti, “Ámá imóniñáoni ríñif xwé wí meamfarinti. Negf mebáowa tñi apaxípánif imónigfá xwéowa tñi Gorixoyá ñwf ikaxf eánifípi mewegfáwa tñi nionf ríwf nímoáná wa níñipikipíráriñi. E nerf aiwí sítá wíyaú wíyi óráná ámi wiápñimeamfarinti.” nuriri

32 pñne sijani e rímóagf Pitao Jisasomf nímeamf nuri yánif nírománá rixa mixf urimifniri nán nerf “E wí mneairifpanf.” urarfná

33 Jisaso omf ríwf numorif wiepisarif wíamf sijwí níwínirfná omf mixf nurif re urinjiniginti, “Setenoxinif, pñni níñifiáriñf uif.” níriri re urinjiniginti, “Pitaoxf amipí nán Gorixo wimónarifípi nán dñif mímó ámá wimónarifípi nán moarifná.” nurisáná

34 ámá e epifroyf egfáyo “Eñif.” nuriri xegf wiepisarifowa tñi nawini awí neánifmáná ejáná re urinjiniginti, “Soyne woxif nionf yariñápa emifniri nán nionf tñi nurfnayf re erifarinif. Dixf simónarifípi wí mé ríwfifná nímamorif re níyaiwif ‘Jisasomf xídarifagi nán ámá wa ikfáyo níñiyekwiroáriro níñipikiróná ayf ananifná.’ níyaiwif níxidirifáriñi.

35 Ámá go go ‘Jisasomf níxidirfnayf ámá wa níñipikipíráriñi.’ níyaiwif nán nionf mññixidf xegf wará éf nímeniri nerfná xewanif níñifná ikeamónifnáriñi. E nerf

aiwí ámá go go nioní nínixídíri xwiyáfá yayí seainariñípi nání wáf emeariñagi nání píkiánayí, o aníñíni mikeamóní nioní nínixídíriñípimi dání eríkiemeániníráriñí.

36-37 Ámá go go nioní mínixídí iyáfá fá nígwí amípí emeámíñíri náníri néra nurí nímeáisáná xewaníjo aníñíni ikeamónáná ayí nanífraní? Oweoi! Amípí níñí xwfá týo dání mímúropa nerí aiwí xewaníjo aníñí ikeamónáná amípí apí tñí xegí wará aníñí ñweanífa nání roayíronipaxímani.” nuríri

38 re uríñinigini, “Seyíne nuro ámá agwí rína ñweagíayí Goríxomi díñí miwíkwíró fwí néra warigíayí tñí e nemerína nioní nání ayá seainíri píne nioní raríñápi ení nání ayá seainíri yariñagi nání ámáyo yumíi níwiríñayí, ámá imóniñáoni níweapíríná ikíñiñáoni weapíri gí ápo xwíñífa eaariñípa nioní ení xwíñífa eañáoni añañají wa tñí weapíri nerí xfo nání ení ayá níniníri ‘Go ríani?’ rímfáriñí.” uríñinigini.

9

1 Ámi re uríñinigini, “Nioní nepa searariñagi nání pírániñí aríá nípoyí. Ámá re rogíá wiýné síní mípepa nerína ejí eáníñí Goríxo xfo xegí xwioxíyo mímeámí nerí pírániñí seamenjweanífa nání imóniñípi imónariñagi sínwí wíñípíráriñí.” uríñinigini.

Jisaso nikíñíri xegí bí imóniñí náníriñí.

2 Rixa síá wé wíumí dání wo óráná o Pitaomí tñí Jemisomí tñí Jonomí tñí níwirímeámí díwí xwé bimí nípeyiro wiwíni níñwearína wigí sínwí anígíte dání re ejíñigini. Jisaso wará xegí bí nimóníri

3 xegí rapírapí ení wíá nokiáríri ámá wí wayí nírorína apíá e wéf mítropaxí apíá xaíwí weáriñíngini.

4 E yarína Goríxoyá wíá rókiamoagí Iraijsayí ríniñjo tñí ejíná yagí Moseso tñí omí níwímeari o tñí xwiyáfá rínarína

5-6 wiepisariñowa wáyí ayíkwí mítwiníagí nání Pitao “Píoi urímfíñí?” níyaiwiri úrapí xwiyáfá nuríri Jisasoní re uríñinigini, “None re níñwearína nañíriñí. Ananí re ñweapaxíriñí. Añí pípákí wíkaú wí, joxí nání wiwáyí, Moseso nání wiwáyí, Iraijsayí nání wiwáyí omíraneyí.” nurímáná ejáná

7 agwí bí rítí wiáráná agwípími dání xwiyáfá bí re ríñíñigini, “O gí íwí díñí sítí yinjáoríñí. Pí pí xwiyáfá searánayí aríá wípoyí.” uráná

8 weníñí éfáyí wíñigfawixíñí. Ámá wo mepa Jisasoní iwo ñweaníagi wíñigfawixíñí.

Iraijsayí nání yariñí wigíá náníriñí.

9 E níwíñimáná díwí mítíyo dání píni níwiárimí níweapíróná Jisaso ñwf ikaxí re uríñinigini, “Rípi naníápí nání ámáyo áwaní murímeapa époyí. Ámá imóniñáoni rixa níperi xwáripáyo dání níwiápíñímeámáná ejáná iná ananí áwaní urímétríxiñí.” urítagí

10 awa díñíni fá níxíriro xwiyáfá “Níperi xwáripáyo dání wiápíñímeámíráriñí.” urítpí nání ududí nero “Pí nání ríta nearíñoí?” níriñíro

11 yariñí re wigíawixíñí, “Pí nání ñwf ikaxí eáníñípi mewegíawa re rarígíráriñí, ‘Iraijsayí rixa bíñími ejáná ríwíyo ámá nene yeáyí neayimíxemeanío aríowayá xwfá piáxfyo dání iwiaroníráriñí.’ pí nání rarígíráriñí?” urítagí

12 o re uríñinigini, “Ayí neparíñí. Iraijsayí xámí níbíri ámá wigí yariñípi ríwíminí mamoro Goríxomi díñí wíkwíroro epíri nání xwiyáfá nuríri aiwí xwiyáfá Goríxoyá níriñíri eáníñí rípi ‘Ámá imóniñomí ríniñí níwíayiro xwírfá wíkíxepíráriñí.’ xwiyáfá apí ení pí nání ríniñí?” nuríri

13 re urinj̄iniḡin̄i, “Nw̄ ikax̄ eán̄in̄ípi meweḡáwa e n̄ir̄iro aiw̄ nion̄i re searariñ̄in̄i, ‘Irai jao r̄ixa b̄taḡi aiw̄ ámá r̄íwam̄in̄í x̄o nán̄i eán̄in̄ípi om̄i ar̄á m̄iw̄ wiḡ d̄in̄í t̄in̄i s̄ip̄i n̄iwiéra uḡawix̄in̄i.’ searariñ̄in̄i.” urinj̄iniḡin̄i.

Íw̄ im̄ó x̄ixéroariñ̄í wom̄i m̄ix̄ umáin̄íñ̄í nán̄ir̄in̄i.

14 Jisaso awa t̄in̄i ám̄i xeḡ wiep̄isariñ̄í w̄fam̄í wímean̄iro nán̄i n̄iweap̄iro awa t̄fe ámá ep̄troȳí en̄aḡfa n̄iwiñ̄iro awa nw̄ ikax̄ eán̄in̄ípi meweḡá wa t̄in̄i xw̄iȳá s̄im̄í t̄in̄i r̄inariñ̄aḡfa n̄iwiñ̄iro

15 r̄ixa an̄w̄i e bána ámá e ep̄troȳí eḡt̄aȳí Jisaso weapariñ̄aḡi n̄iwiñ̄iro s̄ir̄i n̄ip̄ikín̄iro yaȳí wian̄iro nán̄i an̄f̄ni nuro wímeááná

16 o yariñ̄í re wiñ̄iniḡin̄i, “Awa t̄in̄i pí nán̄i xw̄iȳá s̄im̄í t̄in̄i r̄inariñ̄oí?” ur̄aḡi

17 ámá e ep̄troȳí eḡt̄aȳí wo re urinj̄iniḡin̄i, “Nearéwap̄iyariñ̄ox̄in̄i, ḡí íwom̄i im̄ó x̄ixéroariñ̄aḡi nán̄i man̄í p̄frónar̄in̄i.

18 Im̄ó mean̄í eááná meák̄kwíñ̄i yáriri man̄í s̄íwf̄ kírf̄win̄íri s̄íkw̄í wé s̄íwf̄á yáriri yárariñ̄ír̄in̄i. Nion̄i jox̄i nán̄i n̄imeáa b̄fá aiw̄ jox̄i m̄iñ̄wean̄aḡi nán̄i d̄ix̄í wiep̄isariñ̄owam̄í ‘Soȳné m̄ix̄ umáin̄owáriþpoȳí.’ ur̄aḡi aiw̄ awa wí anan̄i m̄ix̄ umáin̄owáriþpax̄íman̄í.” ur̄aḡi

19 Jisaso r̄ixa an̄d̄in̄í n̄iwiñ̄iwr̄i nán̄i re urinj̄iniḡin̄i, “Agw̄i ríná ñweaḡt̄aȳíne nion̄i t̄in̄i nemerane emá obax̄í n̄iseamúróaḡi aiw̄ s̄in̄i Gor̄ixom̄i d̄in̄í m̄iñ̄kwíroar̄iḡá reñoí? Ar̄ire searayim̄íñ̄i?” nur̄iri “Íwom̄i n̄iwiñ̄imeámi b̄þpoȳí.” ur̄aḡi

20 r̄ixa n̄iwiñ̄imeámi n̄ib̄iro im̄ó Jisasom̄i s̄ínj̄í n̄iwiñ̄ir̄in̄á re en̄iniḡin̄i. Mean̄í eááná sinap̄ixw̄íñ̄í néra n̄ip̄ieror̄i xw̄íayo niwieága ur̄i meák̄kwíñ̄a pumir̄i yariñ̄aḡi

21 xanom̄í Jisaso re urinj̄iniḡin̄i, “Sa arari en̄f̄in̄í?” ur̄aḡi re urinj̄iniḡin̄i, “S̄in̄i on̄imiáo dán̄i e néra un̄f̄in̄í.

22 Im̄ó íwom̄i íníná xw̄ír̄í oik̄ixém̄in̄íri re yariñ̄ír̄in̄i. N̄ixer̄i r̄íayo ikeááriri n̄ixer̄i iniñ̄ḡyo mamówárir̄i yariñ̄ír̄in̄i.” nur̄iri “Jisaso en̄i yopa meḡin̄íñ̄en̄íñ̄oí?” n̄iyaiwir̄i re urinj̄iniḡin̄i, “Jox̄i ‘Anan̄i nañ̄í im̄ix̄ipaxon̄ír̄in̄i.’ n̄iyaiwin̄ír̄ináȳí wá n̄yeaomiñ̄ír̄i ar̄írá yeaīí.” ur̄aḡi

23 Jisaso re urinj̄iniḡin̄i, “Jox̄i ‘O nañ̄í mim̄ix̄ipaxor̄in̄i.’ n̄in̄iaiwir̄i r̄in̄írar̄iñ̄in̄i? J̄iwan̄íñox̄i Gor̄ixom̄i d̄in̄í w̄íkwíroí. Ámá ḡiȳí Gor̄ixom̄i d̄in̄í ikw̄ír̄óíȳí am̄ipí aí anan̄i ar̄írá win̄íñ̄oí.” ur̄aḡi

24 íwom̄i xano apax̄í mé re urinj̄iniḡin̄i, “Gor̄ixom̄i d̄in̄í w̄íkwír̄óm̄in̄íri yariñ̄aḡi nán̄i aga p̄íráñ̄íñ̄í w̄íkwír̄óm̄í nim̄ixet̄í.” ur̄aḡi

25 Jisaso ámá obax̄í o t̄in̄í e nán̄i m̄írf̄ b̄imiar̄iñ̄aḡfa n̄iwiñ̄íri im̄ó íwom̄i x̄ixéroariñ̄om̄í m̄ix̄í numáin̄owáriñ̄í re urinj̄iniḡin̄i, “Man̄í p̄íroáriri ar̄á p̄íroáriri en̄ox̄i íwom̄i p̄ní n̄iwiárim̄i nuri ám̄i b̄i t̄in̄í r̄íwímn̄íri n̄íror̄i m̄ix̄ixéropañ̄i.” urána

26 im̄ó mak̄ír̄íw̄í n̄imori mean̄í near̄í íwo sinap̄ixw̄íñ̄í n̄iyárir̄íri weñána om̄i p̄ní n̄iwiárim̄i un̄iniḡin̄i. P̄ní n̄iwiárim̄i úáná íwo r̄ixa n̄íperñ̄íñ̄í weñaḡi n̄iwiñ̄iro ámá obax̄í “R̄ixa n̄íper̄i r̄íwa wejoí?” rar̄iñ̄aḡfa aiw̄

27 Jisaso xeḡ wéyo fá n̄imax̄ír̄ímáná m̄íeyoááná o wiáp̄nímeañ̄iniḡin̄i.

28 N̄íwiáp̄nímeámáná en̄áná Jisaso nuri an̄f̄yo n̄ip̄áwir̄í ñwean̄áná xeḡ wiep̄isariñ̄owa wiḡíp̄i ín̄im̄i yariñ̄í re wiḡawix̄in̄i, “Pí nán̄i im̄ó íwom̄i x̄ixéróom̄í m̄ix̄í umáin̄owáriþpax̄í mimón̄ípa éwaniḡin̄i?” ur̄aḡfa

29 o re urinj̄iniḡin̄i, “Soȳné seḡí d̄in̄í t̄in̄í im̄ó t̄in̄íñ̄í imón̄íñ̄ȳí m̄ix̄í umáin̄owáriþpax̄í men̄in̄i. Gor̄ixom̄i d̄in̄í w̄íkwír̄oro yariñ̄í wiþo nerónáȳí, anan̄i oyá d̄in̄í t̄in̄í m̄ix̄í umáin̄owáriþpax̄í imón̄íþrāoí.” ur̄aḡfa

Ám̄i yum̄í “N̄in̄íp̄ik̄íp̄ír̄ír̄íñ̄i.” ur̄aḡí nán̄ir̄in̄i.

30 Awa an̄f̄ ayo p̄ní n̄iwiárim̄i Gariri p̄íropeníþyo áw̄in̄ím̄i n̄ur̄ná Jisaso “Ám̄a nion̄i pwariñ̄aḡi nán̄i n̄ij̄fá mimón̄ípa oéþpoȳí.” yaiwin̄íñ̄iḡin̄i. Ayí r̄íþi nán̄i e yaiwin̄íñ̄iḡin̄i.

31 Wiep̄isar̄iñowam̄ini nuréw̄ap̄iyiri re urayinj̄iniḡini, “Ámá imóniñjáoni nán̄ miȳ uráná n̄iñp̄ikip̄fr̄íráriñi. Niñkíftá aí s̄íá w̄iyaú w̄iyi óráná xwár̄ip̄áyo n̄iwémáná ámi n̄iwiáp̄nímeám̄fáriñi.” urayariñaḡi aiw̄i

32 awa s̄íñti n̄ip̄ikw̄in̄ti n̄ij̄tá mimóniñpa nero aí mas̄stá n̄iñwiro nán̄ yariñf b̄i m̄iñwiḡawix̄in̄ti.

“Go gone seáyt e imónanfáráñti?” r̄iniḡfá nán̄ir̄in̄i.

33 Awa aŋ̄t yō Kapaneam̄ti n̄irémoro aŋ̄t yō n̄ip̄awiro n̄iñwear̄iná Jisaso wiep̄isar̄iñowam̄ti yariñf re wiñj̄iniḡini, “Óf e n̄ibiranéná pí xwiȳfá n̄ir̄iga b̄íawix̄in̄i?” ur̄taḡi aiw̄i

34 awa “Neḡt wox̄i goxi áminá nimóniñti neameñweañjáná w̄fone s̄imañw̄yóniñf ín̄im̄i yeáyt rur̄nanfáráñti?” n̄ir̄iga b̄íá enaḡi nán̄ ayá nero xwiȳfá b̄i mur̄ kikiñá yariñaḡfa

35 o éf n̄iñweámáná wiep̄isar̄iñf wé wúkau s̄íkw̄i waú awam̄ti “Soȳné awí neán̄iro re ñwénap̄poȳi.” nur̄ir̄ti re ur̄iñj̄iniḡini, “Ámá ‘Nion̄i s̄imañw̄yóniñf onur̄nayípoȳi.’ n̄iyaiwir̄iñjo re éw̄iñiḡini. Ámá n̄iyon̄i x̄ináinj̄f nimóniñti ar̄írá wíw̄iñiḡini.” nur̄ir̄ti

36 niaíw̄i miá b̄i n̄imeari áw̄in̄ti e éf nur̄árimáná wé n̄imak̄fkiȳiri ámi re ur̄iñj̄iniḡini,

37 “Ámá wo nion̄i n̄ixidir̄ináȳi niaíw̄i r̄ip̄iñj̄f imóniñj̄yo peaȳi m̄iñwianf wéyo n̄imer̄ináȳi apim̄in̄ti wéyo m̄imeariñin̄ti. Nion̄i wéyo n̄imer̄i ḡf ápo, n̄iñrowárénap̄iñomi en̄ti wéyo umer̄i yariñti.” ur̄iñj̄iniḡini.

“Aȳt t̄ámin̄i m̄ikumix̄in̄iḡfáȳi none t̄ámin̄i imóniñti.” ur̄iñf nán̄ir̄in̄i.

38 Jono re ur̄iñj̄iniḡini, “Neaiep̄isar̄iñox̄in̄i, none ámá wo yō jox̄iyá n̄ir̄ir̄ti im̄fó m̄ix̄f umáñnowáráriñaḡi n̄iñw̄in̄rane o none t̄íñti nawín̄ti memear̄iñaḡi nán̄ xe oen̄ir̄ti s̄íñw̄i w̄iñan̄ir̄ti en̄wáman̄i.” ur̄taḡi

39 Jisaso re ur̄iñj̄iniḡini, “Ap̄t e im̄ixáná pír̄i m̄iñwiaíkip̄anti. Ámá go go yō nion̄iyá n̄ir̄ir̄ti em̄iñm̄i nem̄i nuri aŋ̄tñi ikaȳfw̄i n̄imeariñpax̄i imóniñiñmeniñj̄ōi.

40 Ámá aȳt t̄ámin̄i m̄ikumix̄in̄iñpa ner̄ináȳi aȳt none t̄íñti imóniñti. Aȳinán̄i e éfáyo b̄i pír̄i m̄iñwiaíkip̄anti.

41 Ámá go go soȳné Kiraison̄i n̄ixidiro wáf ur̄imero yariñaḡfa nán̄ ar̄írá n̄iseair̄ti iniñḡi b̄i aí niwir̄i n̄iseaiap̄ir̄ináȳi, Gor̄ixo e éo nán̄ wí díñf ar̄íá mikeamó om̄i x̄ixen̄ti ar̄írá win̄fáriñti.

Iwf̄ oépoȳin̄iri wíwap̄iyar̄iḡfáȳi nán̄ir̄in̄i.

42 “E ner̄i aiw̄i ámá go go niaíw̄i r̄ip̄iam̄ti nion̄i díñf n̄ikw̄iroan̄iro yariñḡápiam̄ti pír̄i wiaíkím̄in̄ir̄ti ner̄i fw̄i oépoȳin̄iri wíwap̄iyar̄iná Gor̄ixo ‘O xwiȳfá mayor̄in̄i.’ m̄ir̄f r̄ixa n̄ip̄émáná enjáná r̄íñj̄f xwé wíñfáriñti. S̄íñti niaíw̄ip̄iam̄ti fw̄i nán̄ m̄iñwiep̄isipa enjáná ámá wa om̄i fá n̄ixero s̄íñjá xwé wo s̄íñw̄i t̄íñti gw̄i n̄ijáriñro raw̄írawáyo n̄imamówáriñfáȳi, s̄ípí enaḡi aiw̄i r̄íñj̄f Gor̄ixo wíñiñr̄ti en̄íp̄iñj̄f imóniñj̄fíman̄i.

43-44 Iwf̄ nán̄i wé fw̄apá n̄isiniñr̄ináȳi n̄iñwákwíñr̄iñti em̄i mor̄íñni. E nin̄iñr̄iná r̄íñj̄f xwé n̄isiniñr̄iñti aiw̄i wé rasfá en̄i t̄íñti opéir̄iñti aí aŋ̄tñam̄i nán̄ n̄ipeyir̄ináȳi aȳt anan̄ir̄in̄i. Wé núkaúni fw̄apá ner̄i fw̄i meáú s̄íñti ú t̄íñti ner̄iná r̄íá anin̄f wear̄iñf yóm̄in̄ti nuri r̄íá n̄ir̄in̄iñr̄ináȳi aȳt nañ̄íman̄i.

45-46 ‘S̄íkw̄i rú t̄íñti fw̄i nán̄i aŋ̄t oemem̄in̄i.’ yaiwíú s̄íkw̄i ú miñf n̄iñwákwíñr̄iñti em̄i mor̄íñni. E nin̄iñr̄iná r̄íñj̄f xwé n̄isiniñr̄iñti aiw̄i s̄íkw̄i rasfá en̄i t̄íñti opéir̄iñti aí aŋ̄tñam̄i nán̄ n̄ipeyir̄ináȳi aȳt anan̄ir̄in̄i. S̄íkw̄i ‘Iwf̄ nán̄i oum̄in̄i.’ yaiwiar̄iñj̄u t̄íñti enjáná n̄iper̄iná Gor̄ixo r̄íá anin̄f wear̄iñf yómoñti aȳt nañ̄íman̄i.

47 S̄íñw̄i wíñiñyí t̄íñti fw̄i nán̄i n̄imor̄ináȳi s̄íñw̄i ayi n̄iyori em̄i mor̄íñni. E nin̄iñr̄iná r̄íñj̄f xwé n̄isiniñr̄iñti aiw̄i s̄íñw̄i ná w̄iyiniñti nan̄im̄i opéir̄iñti aí aŋ̄tñam̄i nán̄ n̄ipeyir̄ináȳi

ayí ananírini. Sínjwí fwí nání mófyi tñi nétsáná níperíná Gorixo ríá aníñf wearíñfyo nísikeaárírnáyí ayí nañímaní.

48 Ríá aníñf wearíñe xweamtí mítpé aníñf nísirí ríá ení aníñf ríñirí yariñerini.

49 “Saxí aiwáyo moarigfápa Gorixo ríá ení ámá nñni nañf oimónfpoyníri saxfniñf e monfáriñi.

50 Saxí aiwá awtí imixariñf ejagí nání nañírini. E nerí aí xegí awtí yariñípi anípá nerí aiwánijf imónijáná aríge nerí ámí awtí eníñof? Soyfne saxfniñf nimóniro saxí aiwáyo awtí imixariñfpa ámá níyoní píráñijf e níwirírnáyí, sewaníñoyfne mímíeyoánípa nero píráñijf níkumixiníro néra úfríxini.” uríñinigini.

10

Apixí emí moarigfá nánírini.

1 Jisaso níwiápñimearí e pñi níwiárími nurí Judia píropenisíyo nímúrorí iniigf Jodani rapáyo jíaríwámí dání warfná oxí apixí epíroyí nero o tñf e awí eánáná xegí yariñípa ámí uréwapíyarína

2 Parisi wa níwímearo omí iwamfó níwíwapíyiro re urígawixini, “Wa negí nwí ikaxí eáníñfpi fá níroro re rarígáriñi, ‘Xegí oxo apixími ananí emí mopaxfriñi.’ rarígáriñi. Wa ‘Emí mopaxfmani.’ rarígáriñi. Joxiyá dñf aríge simónaríni? ‘Ananí emí mopaxfriñi.’ risimónaríni? ‘Nwfáriñi.’ risimónaríni?” urítagfa

3 re uríñinigini, “Moseso ejíná segí seárfawéyo nwí ikaxí nurírná píof uríñinigini?” urítagfí

4 re urígawixini, “Moseso ámá apixí emí moaníro nání ananí payí re ríñíñfpi ‘Nioní ímí aníñf emí móárini.’ ríñíñfpi nearo owiowárfpoyníri sínjwí neanagfriñi.” urítagfa aiwí

5 Jisaso re uríñinigini, “Soyfne segí dñf tñi níxidiro aríkí segí apixí emí moaníro yariñagfá nání Moseso nwí ikaxí apí níriri eanírini.

6 E nerí aiwí xwíyfá rípi níriri ríwamijf eanírini, ‘Gorixo ejíná xwfá imixíri anína imixíri nerína oxí imixíri apixí imixíri ejírini.

7-8 Ayínáni oxo xaníyaúmí pñi níwiárímáná xegí apixí tñi níkumixinírná ná ayí ná bñfníñf imónipisíriñi. E níriníri eáníñf ejagí nání xíxegfni imónarigfímani. Ná ayí ná bñfníñf nimóniri emearigfíriñi.

9 Ayaú nímeáními nemerína Gorixo nwíráriñf ejagí nání pñi níwiáríni mupa oépiyí.” nurími nurí

10 aníyo nípáwiri nwéanjáná wiepisariñowa ámí o meánigfá nání uríípi nání yariñf wiáná

11 o re uríñinigini, “Ámá go go xegí apixí emí nímorí wí nímeárírnáyí, xámí meanjími sípí wikáraríni.

12 Apixí gí gí ení xegí xiagwomí pñi níwiárími nurí womí nímeánírnáyí, xámí meáníjomí sípí wikáraríni.” uríñinigini.

Niaíwí onímiápiamí wé ikwíkwiárimí ejí nánírini.

13-14 Ámá wí Jisaso wigí niaíwí oimónfpoyníri wé ikwíkwiáriñi nímeámi bána wiepisariñowa mítixí uraríñagfá Jisaso awa pírf urakianíro yariñagfá níwíñiri wikí dñf níwiaiwíri re uríñinigini, “Soyfne pírf murakipaní. Gorixo xwioxfyo mítmeámí nerí píráñijf seameñweaní sínjáni nimónirírná o ámá niaíwí tífí yapi nioní dñf níkwírófáyo meñweaní ejagí nání soyfne pírf murakipaní. Nioní tfe nání xe obípoyí.

15 Nioní nepa seararíñi. Ámá gíyí gíyí niaíwípia xaníyaúmí dñf ikwíroro símañwýóníñf yeáyí uríñiro yariñápánijf Gorixomí e mepa nerírnáyí, o xwioxfyo mítmeámí nerí píráñijf seameñweanípamí wí páwipírfámani.” nurímáná

16 niaíw̄pia wími n̄imeari sáfyo n̄inw̄irár̄inimáná wé seáyi e w̄ikwiár̄iri “Ḡ ápo pírániñf oumeni.” r̄iri n̄wia uñiniḡini.

Ámá am̄ipí m̄imúrónijf wo nánir̄ini.

17 Jisaso n̄wiáp̄n̄imeám̄i aŋf w̄iyo um̄in̄iri yar̄ná ámá wo o t̄nj̄f e nán̄ m̄fr̄ n̄ib̄iri s̄m̄iman̄fmi dán̄ xóm̄in̄f n̄iyikwiri yariñf re wiñiniḡini, “Nearéw̄ap̄iyariñf nañox̄in̄, ařige ner̄ná nion̄ d̄nj̄f n̄iyim̄in̄f t̄nj̄áon̄ imón̄im̄fár̄ini?” ur̄taḡi

18 o “Jisaso Gor̄ixor̄an̄?” oyaiwin̄iri re ur̄in̄iniḡini, “Jox̄i pí nán̄ ‘Nearéw̄ap̄iyariñjox̄in̄ n̄in̄ir̄ir̄in̄ ‘Nañox̄in̄ n̄ir̄f̄ini? Ámá wí nañf̄man̄. Sa Gor̄ixo nañor̄ini.

19 Jox̄i ɻwf ikax̄i eán̄in̄fp̄i nán̄ r̄ixa n̄ij̄fá imón̄iniḡini. ‘N̄wiáp̄n̄imeari ámá wí m̄ip̄ikipa er̄f̄ini. Ámá wí t̄ni fw̄i minipa er̄f̄ini. fw̄i m̄imeapa er̄f̄ini. Yap̄i mur̄ipa er̄f̄ini. Yap̄i nurepisir̄i fw̄i murápiпа er̄f̄ini. Inókím̄ t̄ni ápomi t̄ni wéyo mer̄f̄ini.’ E r̄in̄in̄fp̄i jox̄i r̄ixa n̄ij̄fá imón̄iniḡini.” ur̄taḡi

20 o re ur̄in̄iniḡini, “Nearéw̄ap̄iyariñjox̄in̄, ap̄i n̄ip̄in̄ s̄in̄ onon̄ imón̄in̄jaé dán̄ p̄fr̄ m̄iwiaíkí pírániñf n̄ix̄da b̄iñáriñi.” ur̄taḡi

21 Jisaso s̄iñw̄ agw̄i n̄iw̄in̄iri wá n̄wian̄iri nán̄ re ur̄in̄iniḡini, “N̄ip̄in̄ n̄ix̄d̄iri aiw̄i ám̄i b̄i s̄in̄riñi. Jox̄i nur̄i d̄ix̄f iyfá fá t̄ni xw̄fá t̄ni am̄ipí d̄ix̄yf n̄igw̄i nán̄ b̄i ner̄i n̄igw̄i meáfyf ámá aiw̄a nán̄ ikeamón̄iro aik̄i nán̄ ikeamón̄iro eḡáyo miñi wítr̄ix̄ini. E nemox̄i n̄ib̄iri n̄in̄ix̄d̄imer̄náyf, r̄wéná n̄pémáná aŋf̄nam̄i nán̄ n̄peyir̄fná am̄ipí jox̄iyá aga xw̄e n̄idéronfár̄ini.” ur̄taḡi aiw̄i

22 o am̄ipí wí m̄imúrón̄iño enaḡi nán̄ d̄nj̄f s̄ip̄i n̄iw̄ir̄i e mepax̄i wimón̄taḡi nán̄ s̄m̄iman̄f k̄ip̄in̄f n̄iyimi uñiniḡini.

23 S̄m̄iman̄f k̄ip̄in̄f n̄iyimi úaḡi Jisaso xeḡi wiepisariñowam̄i s̄iñw̄ n̄iw̄in̄mer̄i re ur̄in̄iniḡini, “Am̄ipí xw̄e t̄ḡfáyf anan̄ Gor̄ixom̄i d̄nj̄f n̄iw̄ikw̄froro o xwiox̄yo m̄imeám̄i ner̄i umeñwean̄fe páwipax̄fmani.” nur̄iri

24 awa x̄o r̄ífp̄i nán̄ udud̄i yariñaḡá n̄iw̄in̄iri ám̄i re ur̄in̄iniḡini, “Niaíwoȳné, ámá wí an̄in̄f min̄ yan̄iro nero aiw̄i anan̄ Gor̄ixom̄i d̄nj̄f n̄iw̄ikw̄froro o xwiox̄yo m̄imeám̄i ner̄i umeñwean̄fe páwipax̄fmani.

25 ‘Kamer̄i en̄f rap̄ir̄ap̄ gw̄i kiwear̄iḡá ófyimi anan̄ páwipax̄friñi.’ r̄iyaiwiariñoi? Ámá am̄ipí xw̄e t̄ḡfáyf kamer̄i en̄f ófyimi m̄ipáwipa éfp̄in̄ijf Gor̄ixo seameñwean̄fe nán̄ anan̄ páwipax̄fmani.” ur̄taḡi

26 awa udud̄i nikár̄in̄iro re ur̄iḡawix̄ini, “E imón̄in̄jáná ámá ḡiyo Gor̄ixo yeáyf uyim̄ixemeañfár̄ani?” ur̄taḡa

27 Jisaso s̄iñw̄ agw̄i n̄iw̄in̄imáná re ur̄in̄iniḡini, “Ámá wí mepa epax̄i nimón̄imáná aiw̄i Gor̄ixoyá d̄nj̄f t̄ni anan̄riñi. Am̄ipí Gor̄ixo mepa epax̄i wí mimón̄in̄aḡi nán̄ oyá d̄nj̄f t̄ni epax̄riñi.” uráná

28 Pitao re ur̄in̄iniḡini, “Ai, none neḡi am̄ipí r̄ixa p̄ni n̄wiár̄im̄i jox̄i r̄ix̄d̄imeariñw̄ini.” ur̄taḡi

29-30 Jisaso re ur̄in̄iniḡini, “Nepa searariñiñi. Ámá ḡiyf ḡiyf nion̄ d̄nj̄f n̄in̄ikw̄froro xw̄iyfá nion̄ nán̄ yaȳi seainariñfp̄i wá ur̄imero en̄f éfáyf xexir̄imeáyoran̄i, xináíwam̄iran̄i, xeḡi niaíw̄yorani, xeḡi aŋf̄ran̄i, xeḡi aiw̄a om̄in̄faran̄i, p̄ni n̄wiár̄im̄i n̄ix̄d̄ir̄náyf, s̄in̄ m̄ipé xw̄ayo n̄iywear̄fná xexir̄imeá imón̄fayf xináíwa imón̄fayf xeḡi niaíw̄ imón̄fayf xináíwa imón̄fayf xeḡi niaíw̄ imón̄fayf xeḡi aŋf̄ imón̄fayf xeḡi aiw̄a om̄in̄fayf wiwan̄fayf p̄ni wiár̄fayo seáyi émi m̄urón̄in̄fár̄ini. E ner̄i aí nion̄ n̄ix̄daríñaḡá xeaniñf en̄f n̄wímeañfár̄ini. Aȳi en̄f aŋf̄ r̄wéná imón̄in̄fayf d̄nj̄f n̄iyim̄in̄f t̄ḡfáyf nimón̄iro ɻweap̄fr̄iñiñi.

³¹ E nerí aiwí ámá ‘Xwéonírini.’ níriro xámí xámí imónarigfáyí níperfná surfmá yáripírfáriñi. Agwí ríná surfmá ñweagfáyí níperfná xámíñfyo múropírfáriñi.” urinjníginiñi.

Ámi yumíi ‘Nípíkipírfáriñi.’ urinjí nánirini.

³² Awa ófyo nuro aŋf yoí Jerusaremi nání níyirfná wiepisariñowa Jisaso arfkí aŋf apimí nání níyiri xámí umeaaríñagi níwíniro uduď niníro ámá Jisasomí xfdarigfáyí wí ení ayá sítwí uroaríñagi o ámí xegí wiepisariñí wé wúkaú sítkwí waú awamí ná dámíni e nímfaurí ámí xíomí wa wipírfápí nání áwanjí nuríri

³³ re urinjníginiñi, “None Jerusaremi nání níyirane rémóáná ámá imóníñáoni re nikaááriþírfáriñi. Ámá wo nioní nání mífuráná apaxípánijí imónigfá xwéowa tñiñ ñwf ikaxí eáníñípi mewegfáwa tñiñ nioní xwírixíx níñimeró xwíiyá níñimeáriro ‘Sa joxíñírini.’ níñiríro nípíkimoaníro wauyowamí mñiñ níwipírfáriñi.

³⁴ Mñiñ níwíáná awa ríperírf niro reajwf nüríro iwanjí nearo níñífasáná nípíkipírfáriñi. Níñipíkiro aiwí sítawí wiyaú wíyi óráná ámí wiápñimeámtáriñi.” urinjníginiñi.

Jono tñiñ Jemiso tñiñ yariñí wigíipí nánirini.

³⁵ Sebediomí xewaxowáu Jemiso tñiñ xogwáo Jono tñiñ aŋwí e nuri Jisasomí re urigfisixiniñi, “Nearéwapíyaríñoxíniñi, yawawi pí pí nání yariñí síwíyí joxí ananí níyeairíráfaní?” urítagfí

³⁶ o re urinjníginiñi, “Nioní pí eaiimí níraríñi?” urítagfí

³⁷ awaú yawawi ení áminá imóníñwinigfíñiñi wiepisariñí wíyawí yawawi símañwíyóníñí yeáyí yeauríñírixíñiñi re urigfisixiniñi, “Joxí idáná ámináoxí nimóníri menjweanjáná ámá níñí símañwíyóníñí yeáyí rurfnáná yawawi joxíyá wéyo mñiñ mñiñ oñweápiyíñiñi sítwí yeanírítéraní?” urítagfí aiwí

³⁸ Jisaso re urinjníginiñi, “Awagwí yariñí níarigfípí nání níjíá mimónípa neri nání yariñí níarigfí.” nüríri ewayí xwíiyá ámá wa xíomí píkipírfá eníñagi nání áwanjí nürírná yariñí re wíñjníginiñi, “Awagwí iniigfí sítawí nioní nímfawá ananí nípaxí imónípístíráfaní? Iniigfí waxíyo nioní xémíápí awagwí ení ananí xepaxí imónípístíráfaní?” yariñí wíáná

³⁹ awaú re urigfisixiniñi, “Ananírini. Yawawi nepaxfríñi.” urítagfí o re urinjníginiñi, “Iniigfí nioní nímfawá awagwí ení nípístíráfaní. Iniigfí waxíyo nioní xémíápí awagwí ení xepístíráfaní.

⁴⁰ E nerí aiwí ‘Woxí rími dání ñweatí. Woxí rími dání ñweatí.’ wí earípaxonímaní. Goríxo xewaníjo earípaxfríñi. Xfo wimónaríñí goxi goxi ‘Jisasomí mñiñ mñiñ ñweápiyí.’ earípaxfríñi.” urarfná

⁴¹ wiepisariñí wé wúkaú wíyawí Jemiso tñiñ xogwáo Jono tñiñ e uraríñagfí arfá níwiwo wikí díñj níwiaiwiro yarfná

⁴² Jisaso “Nioní tñíñ aŋwí re bítóyí.” nüríri re urinjníginiñi, “Émáyíyá áminá menjweagfáwa seayí e nimóníro wigí ámáyo ayá mítimíxf peayí wianarigfáriñi.

⁴³ E nerí aiwí awa yarigfápa axípí mimónípaní. Go go segí ráróníñí nimónírínayí wíoyínéyá omíñí seaiariño nimóníri arírá seaíwíñiginiñi.

⁴⁴ Go go xámí xíráóníñí imóníoxí xínáñíñí nimóníri ámá níyoní sañf urápméiríxíñiñi.

⁴⁵ Nioní ení ámá imóníñáoni aí ámá sañf nírapípíri nání weapíñáonímaní. Ámá níñí nání nupeiri gwíñíñí roayíróimígníri weapíñáriñi.” urinjníginiñi.

Sítwí supáriñí Batimiasomí naŋf imixíñí nánirini.

⁴⁶ Jisaso wiepisariñowa tñiñ nawíñi sítawí Jerusaremi nání níyiro aŋf áwíñi e bimí xegí yoí Jeriko níremoro ríxa aŋf apimí wiárí muroaníro yarfná ámá sítwí supáriñí

wo —O omiñjí mepaxo ejagí nání óf manjípá tñi niñweámáná nígwí nání tñi aiwá nání tñi rixijí uraríñoriní. Xano xegí yoí Timiasoriní. Xfo xegí yoí Batimiasoriní. O óf manjípá tñi niñwearíná arfá wífyí re wiñinigini.

47 “Nasareti dání Jisaso daiwo pwariní.” raríñagfa arfá e níwirí ríaiwá ejí tñi re rayinjínigini, “Jisasoxí, ráríawé mítixí inayí Depitoyáoxiní, wá níwianeí.” uraríñagi

48 ámá wí mítixí ríá tñjí nuríro “Ríxa píni wiáreí.” uríagfa aiwí arfkí wíni ejí tñi ríaiwá re rayinjínigini, “Ráríawé mítixí inayí Depitoyáoxiní, wá níwianeí.” urayariñagi

49 Jisaso xegí pwariné nírómáná re ríñinigini, “Omí ríaiwá urípoyí.” uríagí ayí omí ríaiwá nuríro re urígławixiní, “O wiárf nímúroariníri ayá sítwí mítropantí. Joxí nání ríaiwá rírariní. Ríxa Wiápñimeatí.” uráná

50 iyfá nípániri ñweají nípíriri emí nímómi níwiápñimeamí nurí Jisasomí wímeááná

51 o re uríñinigini, “Nioní pí simí nání nírariñini?” uríagí sítwí supáriño re uríñinigini, “Nearéwapiyaríñoxiní, nioní ríxa sítwí oanímíñiri ríraríñini.” uríagí

52 o re uríñinigini, “Joxí díñí níñikwírorí nání díxí sítwí ríxa nanjí anfíni. Díxí anjí uí.” uráná re ejinigini. Ámí ríxa sítwí noxoari naníríná óf e dání Jisasomí ríwíyo númi unjínigini.

11

Jerusaremíyo nírémoríná mítixí inayí rémoarigíápa rémoñí náníñiri.

1-2 Jerusaremí tñjí anjí e nírémoríná anjí onímiá biaú xegí yoí rípiáuriní. Betípasi tñi Betani tñi apiaúrini. Anjí apiaúyí díwí xegí yoí Orípípá tñjí e nírémorí Jisaso xegí wiepisariñíyí waúmi re urowáriñinigini, “Awagwí anjí dayo ikwíróníñipimi nání nuri ríxa nírémorí dogí sítíkí wo ámá wí sítí seayí e éf mítñwearigíó gwí yuráriñiñagi sítwí níwíñiríná níkwearí nímeamí bípiyí.

3 Ámá wí ‘Pí nání ikweaariñi?’ yariñí e eaíánayí, re urípiyí, ‘Yegí Ámínáo dogí romí seayí e níxeñwearí uní nání ikweaariñwi. Ríxa níxeñwearí nímeamí numáná ámí re wírénapiníñoi.’ urípiyí. urowárána

4 awaú nuri ámá wíoyá anjí fwí e dogí sítíkí wo gwí níyuráriñimáná óf e roñagi níwíñiri ikweaariñá

5 ámá wí dae rogíayí yariñí re wiglawixiní, “Awagwí pí nání dogí o ikweaariñi?” uríagfa

6 awaú Jisaso “Re urípiyí.” uríípi axípi uráná ayí xe oíkweápiyiníri sítwí wíñíagfa

7 awaú dogí sítíko Jisaso tñjí e nímera níbíri níwárimáná Jisaso seayí e éf xeñweaní nání wigí iyfá seayí e ikwiáráná o seayí e níxeñwearí nímeamí waríná

8 ámá obaxí wí ejiná mítixí inayowamí yayí wianíro nání wigí iyfá nípírayiro óf e íkwianjwí neapára warígíápa axípi wigí iyfá óf e íkwianjwí neapára waríná wí ófpá tñjí e írimíñí náníñiñí íkwianjwí nídoro óf e íkwianjwí neapára waríná

9 Jisaso áwiní e ejiná xámí warígíayí tñi ríwíyo warígíayí tñi ríaiwá re níra ugławixiní, “Goríxomí seayí e oumeaneyí. Ámá Ámíná Goríxo urowárénapítagí baríñí ro oyá díñí tñi seayí e imóníwíñigini.

10 Aríowa mítixí inayí Depitoyá xwioxíyo ñweaagíápa xwioxí nene ñweaníwá nání nimoga baríñípi Goríxoyá díñí tñi seayí e imóníwíñigini. Anjínamí seayí e imóníñomí seayí e oumeaneyí.” níra ugławixiní.

Íkfá pikí wínamí ramíxíñí náníñiri.

11 Ríxa Jerusaremí nírémorí Jisaso anjí rídiyowá yariñíwamí nípáwiri wáí íkwíróníñí e dání weníñí amí amí nemerí ríxa sítá órariñagi níwíñiri xegí wiepisariñí wé wúkaú sítíkí waú tñi nawíñí anjí yoí Betani nání nuro sá wegíá

12 wíápí tñi níwiápñimeamí Betani píni níwiárími nuríná Jisaso agwí wíagí

¹³ weninjé éfyé winiñinigint. Íkfá yoí pikfyí riniñf wina, fwí ininjína jíamí jíina roñagí níwínirí sogwí nání píá emínirí aŋwi e nuri weninjé éfyé winiñinigint. Ná mítewé fwíni inariñagí níwínirí xegí ná wearinjíná síní mimóninjagí nání ná mítweñagí níwínirí.

¹⁴ wiepisaríñowa arfá egé dání íkánamí re urinjínigint, “íkfá rinaxint, ámá wí sogwí midanipa epírúa nání ná mítwepa sa aninjé re éirixint.” urarfná wiepisaríñowa arfá wigfawixint.

Anf rídiyowá yarigfiwámí dání mixfurowárapinjé nánirini.

¹⁵ Jerusaremi níremoro aŋf rídiyowá yarigfiwámí nípáwiro Jisaso re eninigint. Ámá aŋf iwámí inimí bí inarigfáyo mixfdámí wiowáriri ámá nígwí senisí nimayiro tarigfáyfá íkwianjwí mímíwiárí erí ámá injé xawiówí rídiyowá nání bí inarigfáyfá íkwianjwí éf nweaarigfápi mímíwiárí erí

¹⁶ ámá sanf amípi xwañwf níkwónimí aŋf iwámí áwinimí aŋwi e imóninje xemoariñfáyo pírf wiaikímí wirí eninigint.

¹⁷ E nemáná iwamító nuréwapiyirfná miŋf nirorí re urinjínigint, “Re mítinipa rení, ‘Anf Gorixoniyáiwá nání re riptríarint, ‘Ámá gwí wirí wirí níni Gorixomí xwiyá uriptríta nání oyá anjiwárint.’’ riptríarint, mítinipa rení? E nírinirí aiwí soyfne fwí meaarigfáyfá yarigfápa axipnínjé nero nání aŋf riwá fwí meaarigfáyfá aŋfniŋf imónint.’’ urinjínigint.

¹⁸ Apaxípánijf imónigfá xwéowa tñi níwí ikaxí eánijfpi mewegfáwa tñi ámá wí “Jisaso e neararin.” neararin. raríñagí arfá níwiro ámáyí o xwiyá uréwapiyariñfáyfá nání rixa dñjí nípíkíniro níni Jisasomíni xfdiptrixinirí wáyí nero inimí omí pikianiro nání mekaxí nímera ugfwawixint.

¹⁹ Síá ayí ayo síá órarfná o wiepisaríñowa tñi Jerusaremi pínt níwiárimí nuro aŋf wíyo sá weagfárint.

Pikfna yíweáriñagí winigfá nánirini.

²⁰ Jisaso wiepisaríñowa tñi sá wegftá wíapí tñi níwiápñimearo Jerusaremi nání nurfná weninjé éfayí winiñfawixint. Íkfá pikfna mfkí aí tñi rixa yeayí yártagí níwíniró

²¹ Pitao Jisaso agíná éfpí nání dñjí winfagí miŋf sñjá neánirí re urinjínigint, “Ai, nearéwapiyariñoxint, íkfá pikfna joxí agíná ramixárína rixa yíweánárint.” urtagí

²² o “Emímí nioní éapa awa ení epaxfrin.” níyaiwirí nání re urinjínigint, “Soyfne ení Gorixomí dñjí níwíkwíroa úpoyí.

²³ Nioní nepa seararinjint. Ámá gíyí gíyí ‘Dfwí ripá níja rawírawáyo opíeroní.’ ríri dñjí ná bñi morí xfo rítpí ‘Xixení imóninjoi.’ yaiwirí nerfnayí, Gorixoyá dñjí tñi xixení enijoi.

²⁴ Ayináni soyfne woxí woxí éf níroro Gorixomí yarinjé níwirfná ‘Nioní re emfárint.’ uríro omí dñjí wíkwíro ‘Gorixoyá dñjí tñi xixení imóninfárint.’ yaiwiro nerfnayí, oyá dñjí tñi xixení imóninfárint.

²⁵ Soyfne woxí woxí éf níroro Gorixomí yarinjé níwirfnáyí, ámá wí sfpí seaikárfáyí wíkí mítwónipa nero yokwarimí wiífríxint. E nerfnayí, segí ápo aŋfnamí nweajo sfpí soyfne wimixfápi nání ení yokwarimí seaiinfárint.

²⁶ E mepa nerfnayí, aŋfnamí nweajo soyfne manfí pírf wiaikigfápi nání yokwarimí seaiinfámani.” urinjínigint.

“Nénf tñjoxí imónei.’ go ríriñoi?” urigfá nánirini.

²⁷ Rixa Jerusaremi níremoro Jisaso aŋf rídiyowá yarigfiwámí inimí aŋf emearfná apaxípánijf imónigfá xwéowa tñi níwí ikaxí eánijfpi mewegfáwa tñi Judayí mebáowa tñi omí níwímearo

28 re urigfawixin̄i, “Aga go rirtaḡi ámá an̄f ridiyowá yariñwáiwá riwám̄i b̄f inarigfáyo m̄ixfdám̄ éñiḡin̄i? Dñj̄t goyá tñi e éñiḡin̄i?” urtaḡfa

29 Jisaso re urijñiniḡin̄i, “Nion̄ en̄ yariñf b̄f oseaim̄in̄i. Soyñé nion̄yápi áwan̄f níráñaȳt, nion̄ en̄ ‘E éñrixin̄i.’ níriñjo nán̄ anan̄ áwan̄f searim̄in̄i.” nurir̄i

30 re urijñiniḡin̄i, “Yariñf nion̄yá rípír̄in̄i. Jono waȳ níneameaia wago an̄nam̄i ñweañoyá dñj̄t tñi waȳ níneameaia wagfr̄ani? Xføyá dñj̄t tñi yagfr̄ani? Nion̄yá ap̄i nán̄ xám̄i áwan̄f nírpoȳi.” uráná

31 wiwan̄ñjowa dñj̄t nímoró ín̄im̄i yariñf re niga uḡfawixin̄i, “None ‘Jono Gorixo dñj̄t ukikayoñaḡi yagfr̄in̄i.’ áwan̄f e nuríranénaȳt o re nearin̄ñjoi, ‘Pí nán̄ Jono searaḡip̄i nán̄ m̄ikw̄tropa néra uḡfawixin̄i?’ nearin̄ñjoi.” níriñiro

32 ám̄i ín̄im̄i re ríngfawixin̄i, “None ‘Jono xeḡi dñj̄t tñi yagfr̄in̄i.’ uraniréw̄in̄i? Oweoñ. Ámá siphá re epíroȳ egfáȳ iwan̄f neaeapírixin̄i.” níriñiro —Judeȳ nñni Jono nán̄ “Gorixoyá wñá rókiamoaḡ worfani?” yaiwiariñḡfa en̄aḡi nán̄ “Ap̄i en̄ xixen̄i uripaxf mimónin̄i.” níriñiro ámá iwan̄f neaeapírixin̄i wáȳ nero nán̄ áwan̄f mur̄i

33 re urigfawixin̄i, “Oweoñ, none majfárin̄i.” urtaḡfa Jisaso “Nion̄ en̄ ‘Joxi e éñrixin̄i.’ níriñjo nán̄ áwan̄f wí nísearim̄iméin̄i.” urijñiniḡin̄i.

12

Ewaȳ ikaxf wainf omiñf siñwf uwiniarigfáwa nánir̄in̄i.

1 Jisaso ewaȳ xwiȳá wí ñwf ikaxf eáññip̄i mewegfáwam̄ tñi Parisiowam̄ tñi nuriñi re urijñiniḡin̄i, “Ámá wo wainf uraxf iwñá nuriñi xwfná nírori wainf xeḡ iniñḡi nípír̄fa nán̄ wainf sogwf xoyikím̄ en̄fa nán̄ siñyáyo óf nírixir̄i wainf omiñfyo áwññim̄i an̄f awí ñweapír̄fa nán̄ seáyi émi nímirá nípeyir̄i néisáná ámá wí siñwf uwñanaxf dipír̄fa nán̄ re urijñiniḡin̄i, ‘Wainf sogwf niáf éánaȳf b̄i soyñé seḡi mearo nion̄ ḡf meari em̄fa nán̄ nion̄yá omiñf rípim̄i anan̄ siñwf níwñipír̄fáran̄i?’ nuriñim̄i an̄f wiyo emem̄ñir̄i nán̄ nuriñi níñweátsáná

2 wainf ríxa niáf enjáná xeḡ omiñf wiiariñḡfa wom̄i re urowárññiḡin̄i, ‘Joxi nion̄yá wainf omiñfyo nán̄ nuriñi iniñḡi wainf awa nion̄ nán̄ nímirá nírixir̄i iwajñá niáritápi nuriñyauñi.’ urowárñagi o nuriñi

3 omiñfyo rémóáná awa re egfawixin̄i. fá níxero wé neáfasáná anipáomi urowárgfawixin̄i.

4 Anipáomi urowárñagi nán̄ omiñf xiáwo ám̄i xeḡ omiñf wiiariñḡfa ám̄i wom̄i urowáráná awa re egfawixin̄i. Om̄i xeḡ miñfyo miñf roro siphí wikáriro wíaḡfa

5 omiñf xiáwo ám̄i wo urowáráná om̄i nípíkiro tíaḡfa o ám̄i wam̄i urowáráná wíyo iwan̄ñi nearo wáríro wíyo nípíkiro tíro néáfasáná enjáná

6 ám̄i wo xeḡ xewaxo dñj̄t siñf uyijo siñi en̄aḡi om̄i nurowárññá re ríngñiḡin̄i, ‘Ḡf íwo en̄aḡi nán̄ siphí wí miwim̄ixipa nero arfá wipfráoi.’ nimónarñi. ríññ aiwí

7 xewaxo rémóáná wainf omiñf siñwf uwiniarigfáwa re ríngfawixin̄i, ‘Íwf ro xanoyá dñj̄t tñjo en̄aḡi nán̄ omiñf ríp̄i nñni negfpi meaanñwá nán̄ opíkianeȳi.’ níriñiro

8 om̄i fá níxero nípíkiro omiñfyo bñaniríwám̄in̄i moaigfawixin̄i.” Jisaso ewaȳ xwiȳá ap̄i nuriñi

9 re urijñiniḡin̄i, “Omiñf xiáwo omiñf siñwf uwiniarigfáwam̄ pí winñjoi? O níbir̄i awam̄i xwirñá nikixeri ám̄i siñf wa siñwf uwñipír̄fa nán̄ wárññjoi.” nuriñi

10 re urijñiniḡin̄i, “Ewaȳ xwiȳá Bñkwíyo eáññip̄i ríp̄i en̄ fá m̄iroba egfáran̄i? ‘Síñá an̄f m̄irarigfáwa síñá awiaxf nán̄ pñá nerñá wo “Sípír̄in̄i.” níriñiro em̄i mófo nán̄ Gorixo “Síñá o tñi xám̄i nírixirñaȳf an̄f en̄ neánñri nañf imónññjoi.” níriñi síñá o nímeari tñáñ an̄f en̄ neánñri nañf imónññfriñi.

11 Gorixo e éf en̄aḡi nán̄ nene siñwf níwññrñá aga nañf imónññaḡi wñnarññwárñiñi.” E eáññip̄i soyñé fá m̄iroba egfáran̄i?” urtaḡi

¹² awa “None nání dínjí níneaiaiwiri ewayí xwiyá apí ríá neararíni?” níyaiwiro ríxa fá oxíraneyínrié fíráyí ámá síptá Jisasomí aríá wianíro nání o tñjí e epíroyí egíá nání wáyí nero nání omí píni níwiárími ugíawixíni.

Nígwí émáyo takisí nání wiariigfá nániríni.

¹³ Awa nuro íními re ríngíawixíni, “Omí pasánijí nurírane yapí re uréwapíyaníwíni, ‘Nígwí nání takisí émáyí nearáparígíápi síní mìní wianíréwíni? Mìní mítwipa yaníréwíni?’ uraníwíni. O ‘Oweotí, síní mìní mítwipa époyí.’ ránayí, wauyowa omí fá níxero gwí yipíráoi. E mítipa nerí ‘Oyí, seyíne mìní níwirína apání yariñoi.’ ránayí, ámá síptáyí ámí aríá bí mítwí nero píni wiáripíráoi.” níriníro Parisí wa tñi mítixí ináyí Xeroto tñi níkumíxíniro emearígíá wa tñi xwiyá apí tñi pasánijí uraníro nání Jisaso tñjí e urowáráná

¹⁴ awa omí níwímearo weyí numearíro re urígíawixíni, “Nearéwapíyaríñoxíni, nínearéwapíyirína nepání nearéwapíyaríñoxíri. Ámá ámináowayá sínwíyo dání aí xwiyá ámí xegí bí mítí axípíni raríñoxíri. Sípí ríri nañí ríri yariñímani. Xwiyá Goríxoyání xíxení nearéwapíyaríñfríni.” nuríri yariñí re wigíawixíni, “Émáyíyá mítixí ináyí Sisaoyí ríññomí takisí nání nígwí mìní wiariñwápi síní mìní wiayaníréwíni? Píni wiáraníréwíni?

¹⁵ Síní ananí mìní wianíréwíni? Mìní mítwipa yaníréwíni?” urítagía aiwí o “Yapí níréwapíyaníro ríññaríñoi?” níyaiwiri re uríññinigíni, “Soyíne pí nání yapí pasánijí níwípíyaríñoi? Émáyíyá moní bí sínwí wínaní nímeámí bípoyí.” nuríri

¹⁶ ríxa nímeámí báná o re uríññinigíni, “Nígwí rípími yoí goyá tñi símímanjí goyá tñi ñweaní?” urítagí awa re urígíawixíni, “Émáyíyá mítixí ináyí Sisaoyá ñweaní.” urítagí

¹⁷ o re uríññinigíni, “Sisaoyá símímanjí ñweanají nání ayí oyári. Ayínáni mìní wífríxi. ” nuríri ámá Goríxo xewaníñóníjí imíxíñí enagí nání omí dínjí owíkwírópoyínri ámí re uríññinigíni, “Amípí Goríxoyáníjí imóníñípí Goríxomí ení mìní wífríxi. ” uráná awa ududí ayá wí wíññinigíni.

“Ámá ámí wiápñímeapífríári. ” uríñí nániríni.

¹⁸ Ámá Judayí wa Sajusiyí ríññí wa —Sajusiowa re rarígíawa, “Ámá nípémáná ejánayí wí níwiápñímeapaxímani.” rarígíawaríni. Awa níbíro Jisasomí níwímearo

¹⁹ mítíjí niroro re urígíawixíni, “Nearéwapíyaríñoxíni, Moseso ejíná nene nání ñwfí ikaxí bí re níríri ríwamíñí eañfríni, ‘Ámá wo síní niaíwí memeá péánayí xegí apíxí síní ñweanáyí péomí xexírímeáowa wo niaíwí wiemeainí nání aní meáwíñigíni.’ e níríri eañfríni.” nurímáná

²⁰ ewayí xwiyá rípí urígíawixíni, “Xexírímeáowa wé wíumí dání waú ejáná wo apíxí wí nímeari niaíwí memeá péánayí

²¹ ámí xexírímeáowa wo anímí nímeari o ení niaíwí memeá péánayí

²² xexírímeáowa ámí wo awaú egípí axípí nerí

²³ nowani ení e néra nuro niaíwí wí memeá nípémáná ejánayí apíxí ení peññinigíni.” Ewayí xwiyá Jisasomí e nuríro yariñí re wigíawixíni, “Ríwéná ámá pegíá níñiyí wiápñímeááná xexírímeá wé wíumí dání waú awa ení níwiápñímeairína apíxí axími meagíawa enagí nání apíxí go go meanagí wínaníwáríani?” yariñí e wíáná

²⁴ Jisaso re uríññinigíni, “Soyíne xwiyá Goríxoyá Bíkwíyo eáníñípí nání níjíá mimónípa ero ení sítí eáníñí Goríxoyápi nání ení níjíá mimónípa ero nero nání xwiyá wasíwá rariñoi.

²⁵ Pegíayí níwiápñímeairóná ámí meánípífríámani. Anínjají anínamí ñweáwa imóníñípí axípí e ñweapífríári.

26 E n̄ir̄iri aiw̄i seḡ d̄in̄ ‘Peḡáȳ ám̄ wiáp̄nímeapax̄ímani.’ yaiwiariéḡáȳ nán̄ xw̄iȳtá b̄i osearim̄in̄i.’ nur̄iri re ur̄iñ̄iniḡin̄i, ‘Peḡáȳ ám̄ n̄iwiáp̄nímeapír̄íráriñ̄i. Xw̄iȳtá ejná Moseso ík̄á on̄imiánáina r̄íá m̄in̄ ápiáw̄i wear̄iñ̄aḡi w̄in̄iñ̄ípi nán̄ B̄ik̄w̄íyo n̄ir̄in̄iri eán̄iñ̄ípi s̄in̄ fá m̄iropa reḡawix̄in̄? Moseso r̄íá apim̄i s̄iñ̄wí w̄in̄áná xeḡ xiáwowa Eb̄ír̄íamo t̄ní Aisako t̄ní Jekopo t̄ní awa peḡámi ejáná aiw̄i om̄ Gor̄íxo re ur̄iñ̄iniḡin̄i, ‘Nion̄ d̄ix̄ ráwowa Eb̄ír̄íamo t̄ní Aisako t̄ní Jekopo t̄ní awayá Nw̄íá imón̄iñ̄áoníriñ̄i.’ E ur̄aḡi nán̄ awa peḡáwa aiw̄i wiḡ d̄in̄ s̄in̄ s̄iñ̄ imón̄iñ̄aḡa nán̄ Gor̄íxo ‘Awayá Nw̄íáoníriñ̄i.’ r̄ipax̄íriñ̄i.

27 O ámá x̄om̄i d̄in̄ n̄iw̄íkw̄íroro péfá aí aȳi s̄in̄ wiḡ Nw̄íáoríñ̄i. Ámá x̄om̄i d̄in̄ m̄iw̄íkw̄író peḡá t̄ní s̄in̄ s̄iñ̄ ɻweaḡá t̄ní aiw̄i wiḡ Nw̄íáoman̄i. Soȳné d̄in̄ aga was̄wá moar̄iñ̄oñ̄i.” ur̄iñ̄iniḡin̄i.

“Nw̄í ikax̄ ḡím̄in̄i ḡíp̄i seáȳi e imón̄in̄i?” ur̄iḡá nán̄ir̄ini.

28 Nw̄í ikax̄ eán̄iñ̄ípi meweḡá wo n̄ib̄iri Jisaso Sajusiowa t̄ní xw̄iȳtá x̄im̄ix̄im̄ n̄in̄iro r̄inariñ̄aḡta n̄iw̄in̄iri Jisaso r̄ixa pírániñ̄í ureñ̄w̄ipear̄iñ̄aḡi ar̄á n̄iw̄iri yariñ̄í re wiñ̄iniḡin̄i, “Nw̄í ikax̄ eán̄iñ̄í n̄iyoni ḡím̄in̄i ḡíp̄i seáȳi e imón̄in̄i?” yariñ̄í e wíaḡi

29 Jisaso re ur̄iñ̄iniḡin̄i, ‘Gor̄íxoyá ɻw̄í ikax̄ eán̄iñ̄í seáȳi e imón̄iñ̄ípi r̄ip̄íriñ̄i, ‘Is̄íreriȳné ar̄á époȳi. Neḡ Ám̄iná Gor̄íxo ná won̄i on̄ir̄ini.

30 Gor̄íxom̄i d̄in̄ s̄ix̄ nuyir̄iná on̄imiápi on̄imiápi tuyipa époȳi. D̄in̄ s̄ix̄ uyiro d̄in̄ w̄íkw̄íroro en̄í neán̄iro x̄íd̄iro éfr̄ix̄in̄i.’ Nw̄í ikax̄ seáȳi e imón̄iñ̄ípi apíriñ̄i.

31 Ám̄i ax̄ípi n̄ir̄in̄iri eán̄iñ̄í b̄i r̄ip̄íriñ̄i, ‘Ámá aŋ̄í nemer̄íná s̄iñ̄wí w̄inariñ̄ȳí nán̄ wará d̄ix̄ nán̄ d̄in̄ s̄ípí siariñ̄ípa ax̄ípi d̄in̄ s̄ípí wir̄íni.’ Ám̄i b̄i eán̄iñ̄ípi apíriñ̄i. Gor̄íxoyá ɻw̄í ikax̄ n̄ir̄in̄iri eán̄iñ̄íȳí r̄ip̄iaúm̄í wí seáȳi e mimón̄in̄i.” ur̄aḡi

32 ɻw̄í ikax̄ eán̄iñ̄ípi meweñ̄o re ur̄iñ̄iniḡin̄i, ‘Nearéwap̄íyar̄íñox̄in̄i, nepar̄ini. Jox̄í x̄íxen̄i miñ̄í nirori re r̄íñ̄i, ‘Gor̄íxo ná won̄i on̄ir̄ini. Ax̄ípi óniñ̄í wo mimón̄in̄i.

33 Gor̄íxom̄i d̄in̄ s̄ix̄ nuyir̄iná d̄in̄ s̄ix̄ uyiro d̄in̄ w̄íkw̄íroro en̄í neán̄iro x̄íd̄iro er̄íni. Ámá aŋ̄í nemer̄íná s̄iñ̄wí w̄inariñ̄ȳí nán̄ wará d̄ix̄ nán̄ d̄in̄ s̄ípí siariñ̄ípa ax̄ípi d̄in̄ s̄ípí wir̄íni.’ Jox̄í x̄íxen̄i e r̄íñ̄i. Ámá Gor̄íxo nán̄ s̄ip̄isip̄í b̄i m̄in̄ non̄í r̄íá nikeaár̄írónáran̄i, b̄i n̄in̄iro r̄id̄iyowá n̄iyár̄írónáran̄i, ner̄ínáȳí nañ̄í yariñ̄á aiw̄i ámá Gor̄íxoyá ɻw̄í ikax̄ apiaúm̄í x̄ídariḡáȳí seáȳi e imón̄in̄i.” ur̄aḡi

34 Jisaso ɻw̄í ikax̄ meweñ̄o d̄in̄ pírániñ̄í n̄imori nañ̄í e urariñ̄aḡi ar̄á n̄iw̄iri re ur̄iñ̄iniḡin̄i, ‘Jox̄í d̄in̄ s̄in̄ e n̄imóa nur̄ínáȳí nion̄í nán̄ d̄in̄ n̄in̄íkw̄írori Gor̄íxo xwiox̄íyo m̄imeám̄í ner̄í neameñ̄wean̄íe nán̄í páwipax̄í imón̄ír̄íni.’ ur̄aḡi ám̄í r̄íw̄íyo ámá n̄in̄í ayá urariñ̄aḡi nán̄í wí yariñ̄í ám̄í b̄i owim̄in̄iri m̄ib̄ipa eḡawix̄in̄i.

“Kiraiso niaíw̄í goyáoríñ̄i?” ur̄iñ̄í nán̄ir̄ini.

35 O s̄in̄í Judaȳíyá aŋ̄í s̄ip̄isip̄í r̄id̄iyowá yariñ̄íwámi dán̄í nuréwap̄íyir̄iná ámá e ep̄troȳí eḡíáyo yariñ̄í re wiñ̄iniḡin̄i, ‘Nw̄í ikax̄ eán̄iñ̄ípi meweḡáwa pí nán̄í re rar̄iḡáriñ̄i, ‘Ámá nene yeáȳí neayim̄ixemean̄ía nán̄í ar̄íwayá xw̄íá piax̄íyo dán̄í niwiaror̄íná sa xiáwo m̄ix̄í ináȳí Depitoyáo imón̄ír̄íni.’ pí nán̄í rar̄iḡáriñ̄i?

36 Depito Gor̄íxoyá kwíȳí t̄ní n̄ir̄iri r̄íwam̄iñ̄í near̄íná ámá yeáȳí neayim̄ixemean̄ía nán̄í ar̄íwayá xw̄íá piax̄íyo dán̄í iwiaron̄ío nán̄í re n̄ir̄iri ean̄ír̄íni, ‘Gor̄íxo ḡí Ám̄ináomi re ur̄iñ̄iniḡin̄i, ‘Jox̄í wé náúm̄in̄í n̄iñ̄wear̄í s̄iñ̄wí nan̄íri ɻweañ̄ána m̄ix̄í sian̄iro b̄íáyo xop̄írári r̄íwiim̄ír̄íni.’ ur̄iñ̄iniḡin̄i.’

37 Depito r̄íwam̄iñ̄í ap̄í n̄ir̄iri near̄íná ar̄íwayá xw̄íá piax̄íyo dán̄í iwiaron̄ío nán̄í ‘Ḡí Ám̄ináoȳí r̄íaḡi nán̄í ar̄íge ner̄í sa xeḡ xewaxo imón̄in̄i?’ ur̄aḡi ámá e ep̄troȳí eḡíáyo xeḡ xw̄iȳíá ar̄á n̄iw̄íroná yaȳí wiñ̄iniḡin̄i.

“Nw̄í ikax̄ meweḡáwa yariñ̄ípa mepan̄i.” ur̄iñ̄í nán̄ir̄ini.

38 O sini nuréwapiyiriná re nura unjñigint, “Nwf ikaxf eánijípti mewegfáwa yarigfápi mepa éfríxint. Awa ámá weyf oneamépoyinrit rapírapí sepiá nifýinimí anf emero ámá yayf ‘Ámináoxiní onearípoyinrit awí eánarigfíte anf emero

39 rotú anfyo nifpáwirfnáraní, aiwá imixarigfíte nifwearfnáraní, sifmí sifmí e njwearo

40 apíxfi aníwamí amípí nifní fwí urápaniro nání ero ámá aríá egfíte dání Goríxoní xwíyfá rírimí nifwiriná anifní nifwia uro yarigfápi seyfne mepa éfríxint. Ríwéná Goríxo ámá nifyoní mí ómómiximí neriná awa xwíyfá xwé meárinifpírfári.

urifñigint.

Apíxfi anf wí nifgwí tifípí nániriní.

41 O sini anf rídiyowá yarigfíwámí ínimi anf nemerfná nuri Goríxo nání nifgwí tayarigfíte oríwáminti e éf nifweámáná ámá obaxf nifmúroayiróná nifgwí tarifagfá nifwiriní nifgwí xwé tífayfí xwé tarifagfá nifwifnifáná wifñifñigint.

42 Apíxfi anf uyípeayf wí omí nifmúrori moní ríá nifní biaú tífagfí nifwifnifáná

43 xegfí wiepisarifñowamí “Eint.” nuri re urifñigint, “Nioní nepa seararifñigint. Apíxfi anf amípí mayf rí Goríxo nání nifgwí onifmiá ná biaúni tífaiwí ámá nifní tífayo seayí e imónint.

44 Ámá nifgwí xwé tífayfí ná sini nifwejáná obaxf tarifagfá aiwí apíxfi ríyf mayí enfagfí aiwí xegfí nifgwí aiwá nání bíf epaxípí nifní tifñoi.” urifñigint.

13

“Anf rídiyowá yarigfíwá píneapírfári.” urifñit nániriní.

1 Jisaso anf rídiyowá yarigfíwámí píni nifwiárimí warfná xegfí wiepisarifñowa wo re urifñigint, “Nearéwapiyariñoxint, anf awiaxf ikwífróniri sifnjá naifní nifweaxa urí enf eyf sifnjfí wínei.” uráná

2 o re urifñigint, “Anf xwé tífayfí sifnjfí ríwifñifní? Ríwéná sifnjá kíkírónifí rípifí womí seayí e ikwírínifámaní. Nifní nifkwierómioanfári.” nuriimí ugíawixint.

Xeanifñit xámi wímeaníápi nání urifñit nániriní.

3 O díwí miñí Oripiyí ríniñfyo nifweari anf rídiyowá yarigfá píni nifwiárimí yapíamínti wenifñí nero njwejáná wiepisarifñí Pitao tifní Jemiso tifní Jono tifní Adíruo tifní wigípí

4 yarifñí re wigíawixint, “Joxí ‘Sifnjá womí seayí e ikwírínifámaní. Nifkwierónowinfári.’ nearípí giná imónifnári.” Sifnjfí ayo nifwifnifane ‘Ríxa nimónint anfí ayoríant?’ yaiwianfíwá nání pí ekifñif neainifnári.” Ekifñif neainifnápi nání áwanf nearef.” urifagfá

5 o áwanf nuri re urifñigint, “Ámá wí yapí searéwapiyaniro epírfá enfagfí nání dífí fá nifxíriro éfríxint.

6 Ámá obaxf wo wo nifbayiro yoí nionfíyá nifríniro yapí re searéwapiyaniro epírfári, ‘Yeáyf seayimíxemeámíá nání aríowayá xwíá piaxfyo dání iwiaronjáoníri.’ searéwapiyaniro éáná ámá obaxf ‘Nepaxint.’ nifyaiwiro xefwíyo xifdípírfári. Ayifñání nioní seararifñápi dífí fá nifxíriro éfríxint.

7 Seyfne ‘Anf ayo mifí inarifñoi.’ ránayf, xwíyfá imifñí ‘Anf wúmí mifí inarifñoi.’ ríniñfmeánayf, wáyf mepaní. Mifí ayf xámi niga nuri aiwí sfá yoparí Jisasoní weapímíayi sifñiriní.

8 Ámá gwí wíri nifwiápnimearo wíniyf tifní mifí iníro ero mifí inayf wí nifwiápnimearo wí tifní mifí iníro ero anf wíyf wíyo poboní erí anf wámi agwfí nání ikeamóniro yarifñagfí nifwifnifáná dífí re yaiwipírfá nání ‘Ríwéná xwé enfá nání iwamfó ríyf ríyafñi?’ yaiwipírfá nání seararifñint. Apíxfi niaiwí nifxíriro nání dífí re yaiwiarigfápa ‘Ríwéná ríniñf xwé nimifñí nání iwamfó ríniarifñi?’ yaiwiarigfápa soyfne

ení nioní rariñápi níwínirfná re yaiwífrixiní, ‘Rfwéná xeaníñf xwé neaímeanfrfaní?’ yaiwífrixiní.

⁹ Nioní ríwímíni nímamopfrixiníri nioní seararíñápi símímní tiro awíñíñf ñwearo éfrixiní. Seyíne nioní níxídaríñagfa nání ámá wí pírt owiaíkianeyiníro fá níseaxero negí Judayíyá opisí aníyo seawáríro rotú aní neneyáyo dání iwaní seamépero epífráriñí. Mixf inayí tñi gapímaní tñi ayíyá sínwíyo dání ení níseaurárimáná xwírixí seamepfrírá enagí aiwí nioní nání síní urífrixiní.

¹⁰ Xwíyíá nioní nání yayí seainariñípi ámá gwí wírf wírf níni arfá wigíamí ejáná ámí weapimíráriñí.

¹¹ Ayí fá níseaxero opisí aníyo seawáráná ayá sítwí nísearorí ‘Pfné aríre uranírewíni?’ miyaiwipa éfrixiní. Íná Goríxo pí pí nání searíyí ananí kwíyí oyápimi dání urípífráriñí.

¹² Xexírimeá wo níwiápñimeari xexírimeáomi opíkípoyiníri fá níixerí opisí aníyo wáríri xanowa ení wigí niaíwí opíkípoyiníri fá níxero opisí aníyo wáríro niaíwíyí ení xaníyaumí opíkípoyiníri wáríro epífráriñí.

¹³ Seyíne yoí nioníyá níríro xídaríñagfa nání wikí níseaóníro símí tñi seaipfráriñí. E seaipfrírá enagí aiwí gíyí gíyíne ejí neáníro nioní níxídiró aníñf dñíñf níkwíroro nerfnayí, sítá yoparí nioní ámí bímíyá Goríxo ananí yeáyí seayimíxemeañfraní.

Ámá wo ñwfá imóníje xórórí enína nání uríñf nániriní.

¹⁴ “Seyíne ámá sítí seaikáriño ñwfá imóníje xórórí nerí xwírfá ikixéagí níwínirfnayí ámá Judia píropenisíyo ñweagíyí díwf tíñf e nání éf yífríxiní. Ámá gíyí xwíyíá rípi fá roariñgíyí dñíñf pírániñf mófríxiní.

¹⁵ Ámá gíyí gíyí aní waíwíyo nípeyiro seáyímíni míríníñiwámí níñwearo ‘Sítí neaikáriño ríxa ñwfá imóníje xwírfá ikixéfriní.’ rínaríñagfa arfá níwirfnayí níwiápñimeámáná amípí íními aní míríníñiwámí weñípí meaaníro nání mípawipa sa díwf tíñf e nání aníñf éf yífríxiní.

¹⁶ Ámá aiwá omíñíyo yariñgíyí ení arfá e níwirfnayí ámí iyíá meaaníro nání aní e nání mupa sa díwfíyo nání éf yífríxiní.

¹⁷ Íná apíxí niaíwí agwí egíwa tñi síní niaíwí amíñf narigíwa tñi aníñf éf upaxí meñagí nání aweyí. Aríge aníñf díwfíyo nání éf yipfráriñí?

¹⁸ Aníñf éf mupaxí neaimóníñigíñíri Goríxomí ríxíñf re urífríxiní, ‘Íná imíñf mírípa éwíñigíñí.’ urífríxiní.

¹⁹ Goríxo xwfá imíxíri anína imíxíri ení e dání ámá xeaníñf nimóga bagíá aiwí sítí seaikáriño ñwfá imóníje xwírfá ikixéáná xeaníñf ríá tñíñf seaikáriñfraní. Xeaníñf íná imóníñápi tñi ámí wí xíxeni imóníñá meníñf.

²⁰ Goríxo ‘Xeaníñf apí aníñf píñf owiáriñí.’ miyaiwipa nerfnayí ámá níni míñwearaxíñí. Ámá xfo eyíroáriñíyí nání dñíñf nímorí nání ‘Xeaníñf apí aníñf anípá oimóníñí.’ yaiwiníá enagí nání apaxí mé píñf wiáríñfraní.

²¹ Xeaníñf apí seaímeááná ámá wí ‘Ámá yeáyí neayimíxemeañfa nání aríowayá xwfá piaxfíyo dání iwiaronfo jíwo ñweaní.’ ránayífraní, ‘Ríwo ñweaní.’ ránayífraní, arfá míwipa éfríxiní.

²² Wí epaxí enánayí, ámá Goríxo eyíroáriñíyí yapí wíwapíyaníro nerfná nepa mimónípa nero aí ‘Aríowayá xwfá piaxfíyo dání iwiaronjáoníñí.’ nurímáná emíñí ero ayá ríwamónípaxí imóníñípi ero epífráriñí. Wí nepa mimónípa nero aí ‘Goríxoyá wfá rókiamoaríñáoníñí.’ uríro emíñí ero ayá ríwamónípaxípi ero epífráriñí.

²³ Amípí ríwéná imóníñápi nání ríxa áwaní searíagí yapí seaíwapíyipfríxíñíri nání dñíñf nímoro éfríxiní.

Ámá imóniŋo aŋ̊nam̊ dán̊ weapin̊ápi nán̊irin̊.

²⁴ Xeaniŋf apí n̊ipin̊ r̊ixa n̊iseaimeámáná ejáná sogẘf s̊tá yin̊ir̊ emá ẘfá món̊ipa er̊i

²⁵ siŋ̊f aŋ̊nam̊ dán̊ exweánowir̊ am̊ipí ej̊f eán̊iŋf aŋ̊nam̊ en̊fẙf úp̊iyin̊ir̊ nemáná ejáná

²⁶ ámá imóniŋáoni ej̊f neán̊ir̊ agẘfyo dán̊ ẘfá nókia weapariŋag̊i nan̊ip̊fr̊fáriŋi.

²⁷ Nanáná aŋ̊naj̊f ámá Gor̊ixo eẙiroáriŋf xẘfá r̊ir̊im̊i n̊ir̊im̊iŋf aŋ̊f g̊im̊i ɻ̊weag̊fáyo wir̊imeaemep̊r̊i urowáriŋfáriŋi.” ur̊iŋ̊inig̊in̊i.

Ewaẙf ikax̊f ík̊fá pik̊f nán̊irin̊.

²⁸ E nur̊ir̊fná ewaẙf xẘiẙfá r̊ip̊i ur̊iŋ̊inig̊in̊i, “Ík̊fá pik̊fẙf r̊in̊ifý̊f ren̊f siŋ̊f neán̊iro miŋ̊f ináná ‘Xwiogwf r̊ixar̊fani?’ yaiwiar̊ig̊fáriŋi.

²⁹ Pik̊fẙfniŋf xwiogwíná nán̊f n̊ij̊fá imóniŋp̊fri yariŋ̊fpa xẘiẙfá nion̊f ek̊iẙiŋf nán̊f sear̊fáẙf r̊ixa imónar̊iŋag̊i n̊iẘin̊ir̊fáẙf d̊iŋ̊f re yaiwířix̊in̊i, ‘Jisaso r̊ixa n̊iweap̊iři nán̊f r̊iẙar̊iňi? R̊ixa aŋ̊f fẘi éniŋ̊f r̊on̊ap̊iňi.’ yaiwířix̊in̊i.

³⁰ Nepa searar̊iŋ̊in̊i. Ámá gẘf ax̊f r̊ir̊i s̊ini an̊ipá mimón̊ipa ejáná nion̊f sear̊fápi wí sur̊fmá mimón̊ipa ner̊i n̊ip̊in̊i x̊ixen̊i imóniŋfáriŋi.

³¹ Xẘfá t̊iňi aŋ̊na t̊iňi an̊ipá imóniŋfá ej̊ag̊i aiẘi xẘiẙfá nion̊iyá wí sur̊fmá imóniŋfáman̊i.

Jisaso weapin̊áyi nán̊i ámá n̊iňi wo n̊ij̊fá mimóniňi.

³² Nion̊f ám̊f gín̊f gíná n̊iweap̊im̊fá nán̊iẙf ámá n̊iňi aiẘi wo n̊ij̊fá mimóniňi. Aŋ̊naj̊f aiẘi nion̊f aiẘi maj̊fá imóniŋẘin̊i. Sa g̊f ápon̊f n̊ij̊fáriňi.

³³ Aẙinán̊i d̊iŋ̊f pírániňf n̊imoro ɻ̊weářix̊in̊i. Nion̊f gín̊f gíná n̊iweap̊im̊fá nán̊f seẙné maj̊fá imóniŋag̊fá nán̊f xwaẙf nan̊ir̊ ɻ̊weářix̊in̊i.” nur̊ir̊i

³⁴ re ur̊iŋ̊inig̊in̊i, “Nion̊f n̊iweap̊im̊fá nán̊iẙf réniňf imóniňi. Ámá wo aŋ̊f wími ur̊iňim̊iňiňi nur̊fná x̊ináiwániňf om̊iňf ẘiiařig̊fáwa o om̊f ‘Nion̊f úáná om̊iňf jox̊i n̊iiařiňfpi pírániňf niřiřix̊in̊i.’ nura uŋ̊inig̊in̊i. E ner̊fná wom̊f ‘Aŋ̊f fẘi e awí roariňox̊i xwaẙf nan̊ir̊ awí róřix̊in̊i.’ ur̊iňo ej̊ip̊i

³⁵ soẙné ax̊ip̊i éřix̊in̊i. O ‘Aŋ̊f xiáwo gín̊f gíná b̊in̊ir̊fén̊iňo? ’ n̊iyaiwir̊i ‘S̊ápi t̊iňi b̊in̊ir̊fén̊iňo? ’ Ářweg̊fyo b̊in̊ir̊fén̊iňo? Kar̊kar̊f r̊faiwá rar̊fná b̊in̊ir̊fén̊iňo? W̊fá móniňfmi b̊in̊ir̊fén̊iňo? ’ n̊iyaiwia nur̊i maj̊fá nimóniři nán̊i

³⁶⁻³⁷ o nion̊f sá wenjáná nímeanig̊in̊iři an̊iňf xwaẙf nan̊ir̊ awí roariňfpa n̊iẙnén̊i en̊i nion̊f weap̊im̊fá nán̊f pírániňf d̊iňf n̊imoro ɻ̊weářix̊in̊i. Seẙné en̊i maiwí nikár̊iga war̊iňag̊fá siňẘf sean̊im̊ig̊in̊iři nán̊f searar̊iŋ̊in̊i.” ur̊iňinig̊in̊i.

14

Jisaso nán̊i m̊ix̊f meg̊fá nán̊irin̊i.

¹ R̊ixa s̊tá ẘiňau óráná s̊tá ej̊iná aŋ̊naj̊o Judayo múron̊f nán̊f bis̊ker̊fá yis̊f maẙf iwam̊fó nar̊ig̊fáyi —En̊iná s̊tá aẙi Judayo Isip̊iẙf m̊ix̊f ináyo fá xeňẘir̊ářiňáná Gor̊ixo niaiňf xám̊iňf n̊iňi op̊ik̊im̊iňiři aŋ̊naj̊f oyáo urowářiňf aiẘi Judaẙf Gor̊ixo ɻ̊ẘf ikax̊f ur̊iřip̊i t̊iňi x̊ixen̊i ner̊i bis̊ker̊fá yis̊f maẙf úrapí nim̊ix̊iro n̊iňiro sip̊isip̊f n̊ip̊ikiro ówan̊fyo rag̊f xópé yářfá ej̊ag̊i nán̊f aŋ̊naj̊o ayo múron̊iňiňi. Aẙinán̊i xwiogwf o o pwéáná Judaẙf Gor̊ixo ej̊ip̊i nán̊f d̊iňf m̊iwin̊ipa en̊ig̊iňiři sip̊isip̊f n̊ip̊ikiro bis̊ker̊fá yis̊f maẙf úrapí nim̊ix̊iro nar̊ig̊fáriňi. R̊ixa s̊tá ẘiňau óráná s̊tá aŋ̊naj̊o Judayo múron̊f nán̊f bis̊ker̊fá yis̊f maẙf iwam̊fó nar̊ig̊fáyi imóniňfá ej̊iná apax̊pániňf imóniňg̊fá xwéowa t̊iňi ɻ̊ẘf ikax̊f eán̊iňfpi meweg̊fáwa t̊iňi awa Jisasom̊f ar̊ige ín̊im̊i fá n̊ix̊ir̊iro p̊ikian̊iréẘiňiro ín̊im̊i mekax̊f n̊imero

² re r̊in̊ig̊fawix̊in̊i, “S̊á ayim̊f ámá n̊iňi aiẘi im̊ixan̊iro ep̊troẙf eg̊fáyim̊f aẙf m̊ix̊f ép̊im̊ixamoan̊ig̊iňiři m̊ip̊ikipa éwan̊ig̊iňi.” r̊in̊ig̊fawix̊in̊i.

Apixí wí omí werixí wiwayimoyt nánirini.

³ Jisaso ámi aŋ̄yo Betani nán̄i nur̄i Saimono peyiyá imónagoyá aŋ̄yo n̄iŋweari aiwá narfná apixí wí werixí dīŋ̄ naŋ̄ eaariŋ̄ s̄ix̄ wá—S̄ix̄ awá n̄igwí aga xwé ron̄twárini. Awá n̄imeámi nibiri fá n̄oxayimixiri Jisasomí miŋ̄yo iwayimóáná

⁴ wa wlik̄ dīŋ̄ n̄iwiaawiwo re r̄in̄iḡawixin̄, “Í pí nán̄i werixí n̄igwí xwé ron̄tpi xwirfá ik̄ixearin̄?

⁵ Nene werixí apí n̄igwí nán̄i b̄i ner̄i s̄iŋwiriyá, n̄igwí K300 seayí e n̄imearane ámá uyípeayíyo arirá n̄iwirane m̄in̄i wipaxfrin̄.” n̄ir̄in̄iro ím̄i m̄ix̄ urarfná

⁶ Jisaso re urin̄inigini, “Xe oen̄. Pí nán̄i ayá wí urariñoi? Í naŋ̄ niarini.

⁷ Ámá uyípeayí s̄in̄i seyfné t̄in̄i anin̄t̄ l̄weapfrá enaḡi nán̄i gín̄i gíná ‘Ayo arirá owianeyí?’ n̄ir̄in̄na anan̄ arirá wipaxfrin̄. E ner̄i aiw̄i nion̄i seyfné t̄in̄i nawin̄i anin̄t̄ re l̄weamfámani.

⁸ Í ‘Arige nerfná Jisasomí arirá wimfáriani?’ n̄yaiwir̄i xwáripáyo n̄it̄p̄ri enaḡi nán̄i anin̄t̄i xám̄i ḡ waráyo xópé niárařini.

⁹ Nepa seararin̄i. Xwfá r̄irí n̄ir̄imini am̄i ḡimi xwiyfá nion̄i nán̄i yayí seainarin̄tpi wáf nemero nur̄imerfná apixí rí nion̄i werixí dīŋ̄ naŋ̄ eaariŋ̄ r̄ip̄i niwayimótpi nán̄i en̄i repiyí wíáná ‘Jisasomí apixí wí e iyí reñinigini?’ yaiwipfrári. urin̄inigini.

Judaso miyí urin̄t̄ nán̄irini.

¹⁰ Jisasoyá wiepisariŋ̄ wo, Isikariotti dāŋ̄ Judasoyi r̄in̄ijo apaxfpánin̄ imónigfá xwéowam̄ Jisaso nán̄i miyí uriminiři nur̄i n̄iwimearei

¹¹ miyí uráná awa yayí nero apaxí mé re uriḡawixin̄, “N̄igwí siapanfwini. urtaḡa Judaso nur̄i Jisaso xeḡpt̄i l̄weáage awa anan̄ fá xir̄ipfrte s̄iŋwí w̄ináriminiři om̄i s̄iŋwí w̄inaxfdímenj̄inigini.

Aiwá Aŋ̄nají Múron̄fyi nán̄i n̄igfá nán̄irini.

¹² Biskerfá yis̄t̄ mayí iwamfó narigfíná r̄ixa aŋ̄najo Judayo s̄tá ayim̄i múron̄f nán̄i dīŋ̄ mopfr̄i nán̄i sip̄isip̄ miá p̄ikiarfná xeḡt̄ wiepisariŋ̄owa Jisasomí re uriḡawixin̄, “Ge nurane aiwá aŋ̄najo neamúron̄fyi nán̄i r̄fá yeaariŋwápi jox̄i t̄in̄i nawin̄i nan̄pi r̄iyam̄ yáran̄wini?” urtaḡa

¹³ o wiepisariŋ̄fyí waum̄i nurowáriři re urin̄inigini, “Jerusarem̄i nán̄i nuri aŋ̄yo áwínim̄i ámá wo iniiḡt̄ s̄ix̄ n̄ix̄ir̄im̄i warin̄agi órór̄i nin̄rónáyí númi úisix̄in̄.

¹⁴ Númi nuri aŋ̄f o páwíwam̄ awagwí en̄i n̄ipáwiri aŋ̄f xiawom̄i yariŋ̄f re wíisix̄in̄, ‘Yearéwapt̄yarin̄o re r̄f̄in̄igini, “Ḡt̄ wiepisariŋ̄owa t̄in̄i aiwá Aŋ̄najo Neamúron̄fyi nán̄i n̄in̄r̄iná aŋ̄f awawá ḡiwámi dán̄i nan̄réwini?” r̄f̄in̄igini.’ uráná

¹⁵ o aŋ̄f awawá seayim̄ ikwfrónin̄fá íkwian̄wí n̄in̄i r̄ixa pírániŋ̄f im̄ixárin̄in̄fá s̄iwa eain̄ñoi. E eaíáná awagwí e aiwá none nán̄i r̄iyam̄ eisix̄in̄.” urtaḡi

¹⁶ awaú n̄ipeyeari aŋ̄p̄im̄ nán̄i nuri Jisaso ur̄ipa x̄ixen̄i neri aiwá Aŋ̄najo Múron̄fyi nán̄i r̄iyam̄ eḡfisix̄in̄.

¹⁷ S̄ápi t̄in̄i Jisaso t̄in̄i wiepisariŋ̄ wé wúkaú s̄ikwí waú t̄in̄i awaú aiwá r̄iyam̄ éfíe nán̄i nuro

¹⁸ aŋ̄yo n̄ipáwiro n̄iŋwearo aiwá n̄in̄róná Jisaso re urin̄inigini, “Nepa seararin̄i. Aiwá nar̄ijwá rone wox̄i nion̄i nán̄i miyí nur̄ir̄in̄.” urtaḡi

¹⁹ awa ayá s̄ip̄í wíaḡi wo wo re urayiḡawixin̄, “Nion̄man̄. Nion̄man̄.” urayarfná

²⁰ o re urin̄inigini, “Wé wúkaú s̄ikwí waú eḡfoyfne wox̄ir̄in̄. Soyfné nion̄i t̄in̄i múyo eagwianar̄ijwáone wox̄ir̄in̄.

²¹ Wox̄i xwiyfá Gorixoyá ámá imóniŋáoni nán̄i r̄fwam̄in̄f n̄ir̄in̄iři eániŋ̄tpi t̄in̄i x̄ixen̄i nir̄in̄i. Ámá imóniŋáoni nán̄i miyí ur̄oxiyí s̄tá w̄iyi jox̄i majfá rór̄in̄fá enaḡi nán̄i aveyí! X̄ináí om̄i m̄ix̄ir̄pa neri s̄iŋwiriyá, naŋ̄ imónim̄in̄iři ej̄frin̄i.” urin̄inigini.

"Rípi g̊ waráriñi." urinj nánirini.

²² Sínai aiwá níniróná o bisíkeríá bì nímeari Gorixomí apí nání yayí níwimáná kwíkwírimí nerí yanjí níwia nurfná re urinjnígini, "Nírapípoyí. Rípi g̊ waráriñi." nurimáná

²³ wainf iniigí kapixí wá nímeari Gorixomí yayí níwirí awamí mìní wíáná nowani niga warfná

²⁴ re urinjnígini, "Wainf rípiyí g̊ ragfríñi. Nioní ámá nfní nání nípíkianá ragí nioniyá xwíáyo pwariñagí níwíñirfná soyfné re yaiwipíráriñi, 'Xwíyá sínj "Nioní níperinípimi dání yeayí seayimixemeámíráriñi." reroáriñfyí neparini.' yaiwipíráriñi.

²⁵ Nepa seararini, 'Nioní iniigí wainf ámí wí mìní néra núsáná Gorixo rixa xwioxíyo mímeámí nerí seamenjweanfe ñweajáná ámí sínj nímáriñi.' seararini.

²⁶ sonj bì nírimowa nípeyearo díwf Oripio nání ugíawixini.

"Pitaoxi ríwí nímoríñi." urinj nánirini.

²⁷ Jisaso re urinjnígini, "Ewayí xwíyá níriní eánijí rípi arfká nípoyí, 'Gorixo sipiñipí meariñomi píkioreawáráná sipiñipí nfní wíwíni umiamonijoí.' E níriní eánijípi tñi xixeni soyfné wáyí nero nioniní niepisamopíráoí.

²⁸ E nerí aiwí nioní Gorixoyá dñjí tñi níwiápíñimeámáná Gariri píropenisíyo xámí seameámíráriñi." urtagí aiwí

²⁹ Pitao re urinjnígini, "Ámá nfní siepisamopíri aiwí nioní wí e emíméini." urtagí

³⁰ Jisaso re urinjnígini, "Nepa rírarini. Síá ríyimí karíkarí síní ríaiwá biaú míripa ejáná jíwaníjoxí biaú bì re rayiríñi, 'Jisaso tñi níkumixiní emeariná wonimani.' biaú bì rayiríñi." urtagí aiwí

³¹ Pitao arfkí re urinjnígini, "Wa nioní tñi nawíní níyeapíkirí aiwí nioní wí 'Jisaso nání majónirini.' rímiéméini." urarfná wiepisariñj wíá ení axípí rígíawixini.

Ojíkwíyo dání Gorixomí ríxijñ urinj nánirini.

³² Awa ojíkwí yoí Gesemaniyo níremoro Jisaso wiepisariñowamí re urinjnígini, "Nioní Gorixomí yariñj wimí nání yimí soyfné re ñweápoyí." nurírí

³³ Pitaomi tñi Jemisomí tñi Jonomí tñi níwírimeámí nurfná ayá síwf nurori dñjí ríá uxearinagí

³⁴ re urinjnígini, "Dñjí ríá níxearinagí nání rixa nípepaxí niarini. Soyfné re xwayí naniro ñweápoyí." nurími

³⁵ jíamini e onímiápi nurí mñjí xwíáyo níkwírorí Gorixomí yariñj níwirfná imónipaxí ejánayí awa mñipíki wiárí onímúrpoyiníri Gorixomí re urinjnígini,

³⁶ "Gí ápe, joxí ananí mepaxí wí mimónini. Nípíkianíro yariñgá iniigí yíkí yariññiní imónijí rípi ananí emí nímamoríréini? Nioní yariñj nísiri aiwí gí dñjí xídimíméini. Díxí dñjí pí pí yaiwíyí nírixidimíñi." Gorixomí e nurími

³⁷ níbirí wenijí éfyí wíñinjnígini. Awa sa weñagíá níwíñirí Pitaomi re urinjnígini, "Saimonoxi sá ríwenjini? Wenijí nero onímiápi mñweapaxí ríseaimónarini?

³⁸ Obo níbirí yapí seaíwapíyinígini. Síwf nanírí níñwearo Gorixomí ríxijñ urípoyí. Dñjí tñi ananí 'Jisasomí pí pí wímeáyí xídaníwíñi.' níyaiwiro aiwí segí wará nání ayá nírimixiníro nání éf seaininíjoi." nurími

³⁹ nurí Gorixomí yariñj wípí axípí ámí níwimáná

⁴⁰ ámí níbirí awa wigí síwfí siphixípíxí winarinagí nání sá órówapíñagíá níwíñirí xwíyá bì muríagíá níwíñirí ámí Gorixomí yariñj wimíñirí nurí níñweajísáná

⁴¹ níbirí re urinjnígini, "Síní sá riwoyfné ríwejoí? Kikiáfí ríyariñjoí? Ríxarini. Ámá imónijáoni pasá níáná íwf yariñgáwá fá níxepíri rixa agwírini.

⁴² Wiápñimeápoyí. Rixa owaneyí. Pasá nino rixa iwo barini." urinjnígini.

Jisasomi pasá umenjé nániriní.

⁴³ Sín e uraríná re ejinigini. Wiepisarinjé wé wúkaú sìkwí waú imónigfáwa Judaso apaxípánijé imónigfá xwéowamí tñi ñwf ikaxí eánijípi mewegfáwamí tñi Judayí mebáowamí tñi miyí uráná awa wigí ámá iwanjí tñi kirá tñi fá xirigfáwamí awí nearo Judaso tñi Jisaso tñjí e nání wírénapáná awa níbiró Jisaso wiepisarinjé wíamí uraríná wímeagfawixiní.

⁴⁴ Jisasomí níwímeáróná Judaso óf e nuróná re urítpa, “Nioní pasánijé numerí omí kiyí nímiaúniríná símimajfónijé re seaiarinjini, ‘O Jisasoriní.’ Omí soyíné fá níxiríro níméra úpoyí.” Óf e nuróná e urítpa

⁴⁵ rixa Jisasomí níwímeáróná re ejinigini. Anwí e nuri “Nearéwapiyarínoxiní” nuríri kiyí miaúnijinigini.

⁴⁶ Kiyí miaúnáná omí mírf nuro fá xirigfawixiní.

⁴⁷ fá xíraríná ámá Jisasoyá xfo tñi rogfá wo kirá arerixíyo wérónijípi nímixearí ámá Jisasomí fá xírarigfá womí —O apaxípánijé imónijé seáyí e imónijoyá xináinijé nimónirí omínjí wiariñoriní. Omí miñjí orómíñiri éfyí pírf nímoyfkiri arfá miñjí níwirípiearí mamówáriñinigini.

⁴⁸ E éaná Jisaso mif bífawamí re urinjini, “Soyíné ámá fwí yarigfáyo fá xíraníro nání mif nímoními warigfápa nioní entí fá níxíraníro nání mif nímoními ríbarínoi?

⁴⁹ Síá ayí ayimí anjí rídiyowá yarigfíwámí siñjání nimónirí searéwapiyaríná soyíné wí fá mif xírarigfawixiní. Pí nání? Ayí píne Gorixoyá nioní nání níriníri eánijípi xíxení imóniní nání yariñoi.” uraríná

⁵⁰ wiepisarinjé nowani omí níwiepisamoárimí ugíawixiní.

⁵¹ Awa níwiepisamoárimí úáná niaíwí sìkijí Jisasomí xídarinjé wo rapírapí apí wéñjíni xopixopí níróními níbirí Jisaso tñjí e axí e rónapáná mif bífayí omí fá xíraníro éfayí

⁵² rapírapí ú nípíripeárimí aikí mayo éf unjinigini.

Árifwiyimi Jisasomí xwírixí umegfá nániriní.

⁵³ Mif bífayí Jisasomí nímeámi apaxípánijé imónijé seáyí e imónijo tñjí e nání nuro e wáráná apaxípánijé imónigfá xwéowa tñi Judayí mebáowa tñi ñwf ikaxí eánijípi mewegfáwa tñi awí eánaríná

⁵⁴ Pitao Jisasomí mif bífayí nímeáa waríná ná ríwíyo númi nuri apaxípánijé imónijé seáyí e imónijoyá ákiñayo nípáwiri porisowa tñi níjweámáná ríá imónaríná

⁵⁵ apaxípánijé imónigfá xwéowa tñi xwírixí meariygí nowani tñi awa ámá siñwí fwí wíñarogfá wí xwíyfá Jisasomí ananí nípíkipaxí imónijé bí orípoyiníri nero aiwí Jisasomí píkipaxí bí mifraríñagfá níwíñiro ñweañáná

⁵⁶ ámá obaxí omí nuxekwímoayiro aiwí axípíni mif bí bí níra nuríná

⁵⁷ ámá wí éf níroro Jisasomíni yapí nuxekwímoró re urigfawixiní,

⁵⁸ “Nene o re rariñagi arfá wiñwanigini, ‘Nioní anjí rídiyowá yarigfá riwá, ámá wé tñi mifrigfá riwá nípíneámáná síá wíyaú wíyi óráná ámí wiwá, wé tñi mifmíripa egfá wiwá mifmíráni.’ rariñagi wiñwanigini.” uraríñagfá aiwí

⁵⁹ xwíyfá apí aí axípíni mif bí bí níra waríñagfá níwíñiro

⁶⁰ apaxípánijé imónijé seáyí e imónijo níwiápíni meámi anwí e níbirí Jisasoyá símí e nírómáná yariñí re wiñjinigini, “Ayí xwíyfá ‘Joxíriñi.’ ríxekwímoarigfáyo xwíyfá joxíyá wí ení mifpaxí rísiaríñi?” urtagí aiwí

⁶¹ Jisaso xwíyfá wákwpaxí aiwí kíkími nimónirí xwíyfá bí muraríñagi apaxípánijé imónijé seáyí e imónijo yariñí ámí bí níwirí re urinjini, “Joxí niaíwí Gorixoyáoxí, nene yeáyí neayimíxemearía nání arfowayá xwíyá piaxfyo dání iwiaronjoxíraní?” urtagí

⁶² Jisaso “Nionirini.” nuriri re urinjinigini, “Ámá imóninjáoni Gorixo ení sítix eáninjoyá wé náumini njweari agwí tñi weapiri yariñagi siñwí nanipírfáriñi.” urtagi

⁶³ apaxípánijí imóninjí seáyi e imóninjo wikí níwóniri nikinimóniri xegí rapírapí naxerí xwírixí mearigfá wíamí re urinjinigini, “Siñwí fwí wínarogfáyí ríapí nání dñí wí ikwíroanímewini.

⁶⁴ Xewaninjo Gorixomí ríperirí umeararíná soyíné rixa arfá wíoi. Dñí soyínéyá pí ‘Oyaneyi.’ yaiwiariñoi?” uráná awa “Xwíyfá ámi bí rípaxí mimónigoi. Rixa opíkípoyi.” nírifasáná

⁶⁵ wa re egíawixini. Reanjwí úriro írikwí siñwíyo rítí níyárimáná iwaní earo re uriro, “Wíá rókiamoaríñoxini, amípí iními éfápi áwaní ragoxí, iwaní go reaarini? Áwaní nearei.” uriro néfasáná aní rídiyowá yariñiwá awí mearoarigfáwamí mìní wíáná awa ení sítimimaníyo wé upíkákwiaiyigfawixini.

Pitao “O nání majfónirini.” urinjí nánirini.

⁶⁶ Pitao, awa aníyo iními Jisasomi xwírixí mépero iwaní earo yaríná, o míde ákiñáyo iními njweañáná apíxí apaxípánijí imóninjí seáyi e imóninjoyá omíñjí wíñibiri.

⁶⁷ Pitao ríá imónaríñagí níwíñiri siñwí agwí níwíñáriñisáná re urinjinigini, “Joxí ení Nasareti dání Jisaso tñi emearigfáyí woxirini.” urtagi

⁶⁸ Pitao “Oweoi.” nuriri re urinjinigini, “Jíxi rariñípí nání nioní majfáriñi.” nurimi níwerí fwíyi tñí e éf roñáná

⁶⁹ apíxí apíyá axí ení níwerí o e roñagí níwíñiri ámá e rówapigfáyí tñí e dání omí árixá níwirí re urinjinigini, “Ámá oyí Jisaso tñi nawíní emearigfá worini.” urtagi aiwi

⁷⁰ o “Oweoi. Nionimaní.” nuriri roñáná ámi ríwíyo ámá e rówapigfáyí re urigfawixini, “Neparini. Joxí awa tñi emeariñoxirini. Joxí Gariri píropenisíyo dáñoxí enagí nání Jisaso tñi emeariñoxirini.” urtagí aiwi

⁷¹ Pitao sítí ikaxí níriri xwíá e dání re urinjinigini, “Ámá soyíné rariñío nání majfónirini.” rixa uráná re eníñigini.

⁷² Karíkarí ríaiwá ámi bí rítagí arfá níwirí Jisaso “Síá ríyimi karíkarí sítí ríaiwá biaú míripa ejáná joxí ‘Jisaso nání nioní majfónirini.’ biaú bí rayiríñi.” uríppí nání dñí níwíñiri yapí urífyí nání ayá sítí wíagí njwí eaníñigini.

15

Jisasomi Pairato tñí e wárigfá nánirini.

¹ Wíá móñinjími apaxípánijí imónigfá xwéowa tñi Judayí mebáowa tñi njwí ikaxí eáninjípi mewegfáwa tñi awa Judayí xwírixí mearigfá níni tñi awí neániro xwíyfá nimixárimáná Jisasomi gwí níyiro nímeámí nuro émáyíyá gapímaní Pairatoyí ríñinjomi mìní wíáná

² o Jisasomi yariñí re wiñinigini, “Judayíyá míxfí ináyoxiraní?” Yariñí e wíagí Jisaso “Ayí joxí rariñini.” uráná

³ apaxípánijí imónigfá xwéowa omí sítí tñi uxekwímoaríná

⁴ Pairato ámi Jisasomi yariñí re wiñinigini, “Xwíyfá joxíyá wí níwiápíñimearí míripxí rísiarini? Ayí xwíyfá ‘Joxíñi.’ ríxekwímoarigfáyí onímiápí níriro miyaríñoi.” urtagí aiwi

⁵ Jisaso xwíyfá wákwpaxí aiwi ámi píne bí mírfagí nání Pairato dñí uduď níwiga uníñigini.

Pairato Jisasomi níkweari wáriminiri eñípí nánirini.

6 Sfá Anjñajao Judayo Múronjyi imóninjáná xwiogwí ayí ayo Judayí nuro wigí gwí ñweagfá wo nání émáyí gapimanomí yariñf wíáná o ayí nioní nání yayí onípoyñirí nímixearí uwáriagfriní.

7 Íná ámá wo Barabasoyí rínijo —O ámá wa tñi níwiápñimearo “Wauyowamí mítixí oxídowáraneyí.” níriniro awa tñi mítixí niniróná o ámá womí píkíagí émáyí omí tñi ámá xfo tñi níroro mítixí egfawamí tñi gwí yíagfá nání o íná kírapusí anjyo ñweajoriní.

8 O nání oxí apixí níni aiwá apí nání awí eánigfayí émáyí gapimaní Pairatomí nuro yariñf re wigfawixiní, “Xwiogwí ayí ayo negí ámá gwí ñweagfá wo neaiapagípa ámi wo neaiapiréiní?” uríagfá

9-10 Pairato “Apaxípánijí imónigfá xwéowa Jisasomí sípí díñf níwaiwiro nání gwí níyiro nímeámí níbíro niapáoí.” níyaiwirí re uríñiniginí, “Segí mítixí inayí Jisasoyí rínijo seawáriminiréiní?” uríagfí aiwí

11 apaxípánijí imónigfá xwéowa wíá móñijími ámá aiwá apí nání epíroyí egfáyo re rínáriméfá nání “Jisaso pí eníñoí! O nání yariñf mítipaní. Barabaso nání yariñf wípoyí.” rínáriméfá enagfí nání

12 ayí Pairatomí re urígławixiní, “Barabaso neawárií.” uríagfá Pairato re uríñiniginí, “Judayíneyá mítixí inayí urígíomí pí emíñiní?” uríagfá

13 ayí xixewiámí re urígławixiní, “Íkfáyo yekwiroáreí.” uríagfá

14 Pairato re uríñiniginí, “Pí fwí éf nání e emíñiní?” uríagfí aiwí awa xixewiámí nura nuro “Íkfáyo yekwiroáreí.” urayariñagfá

15 Pairato ayo oyapemiximíñirí nerí re eníñiginí. Barabaso nímixearí nuwárimáná xegf porisowa Jisasomí iwanjí xaíwí nímpéfasáná enáná awamí re uríñiniginí, “Omí nímeámí nuro íkfáyo yekwiroárípoyí.” uríñiniginí.

Omí ríperírí umearíro íkfáyo yekwiroáriro egfá nániriní.

16 Porisowa Jisasomí nímeámí gapimanoyá aniwámí —Anjí yoí ayí Píretoriumíyí rínijiwámíñirí. Anjí iwámí nípáwiro wauyí porisí nowamíñi “Eñií.” nuríro “Omí ríperírí omépeaneyí.” níriniro re egfawixiní.

17 Rapírapí ayíá ríñf wú mítixí inayí yíñarigfá wú nímearo omí nuyíriro ópíyá eníñijí imónijí wírí níkíkíyimáná mítixí inayí amínanjwíñijí imónijí mítígyo díkínarigfápa mítígyo xaíwí udíkiáríro nemáná

18 mítixí inayíyo yayí wiartígfápa ríperírí níwiro re urayigfawixiní, “Judayíyá mítixí inayoxíñií.” nurayirína

19 wegwfá tñi mítígyo iwanjí earo reanjwí úríro xómíñf níyíkwiro mítígyo íkwíroro nero

20 ríxa ríperírí numépéfasáná rapírapí ayíá ríñú níwiríro ámi xegú nuyíriro íkfáyo yekwiroáraníro nání nímera nuro

21 óf e nurína ámá obaxí pwarigfá womí xegf yoí Saimonoyí —O anjí yoí Sairini dáñoriní. Xewaxo yoí Arekísadaoriní. Xexírméáo yoí Rupasoriní. Omí porisowa fá níxero “Jisaso nání íkfá yoxáf rípá nímeámí wuií.” nuríro

22 Jisasomí nímera nuro díwf bí Gorígota rínijípimí —Yoí mítígyo ayí ámá mítígyo gíxweá nániriní. Díwf apimí níremoro

23 ámá wa Jisaso rínijíbí mítwinípa oenírí marisínfá muríyí rínijíbí iniigf wainíyo niwayimori mítí wianíro yariñagfá aí o murápí “Oweoí.” uráná

24 porisowa omí íkfáyo níyekwiroáriro xegf rapírapí yaní menaníro sárúyo dání “None go meaníréñeníñoí?” níriniro sárú egfawixiní.

25 Jisasomí 9:00 a.m. imónáná ríxa sogwfá xaíwí anarfná íkfáyo níyekwiroáriro

26 ámá níni “O fwí rípi éf nání rípíkíaríñoí?” oyaiwípoyñirí íkfá wárá nímearo “Judayíyá mítixí inayoriní.” níriniro ríwamíñf e nearo íkfáyo seayí e nípírauro

²⁷ ámá ámáyá amípí fwí píkioráparigfíwaú ení Jisaso tñjí e mítimítáni níyekwiroáriro nání

²⁸ ríwamínjí ejiná Bíkwíyo níriníri eánijí rípi, “O fwí yarigfá tñi nawini kumixigfáriñi.” ríniñjípi xixení imónijinigini.

²⁹ Ámá Jisasomí mítí mítí nímúroayiro ikayfwí numeariro payí níwianiróná mitjí kírkírí nimeaayiro re rígławixini, “Re ríñoxiraní? ‘Níwaníjoni aní rídiyowá yarigfíwá nípínearí gí níwini stá wíyaú wíyimi ámi mítimíráriñi.’ ríñoxí

³⁰ ejí neánirí jíwaníjoxí ejí níyoárími wepínei.” urayaríná

³¹ apaxípánijí imónigfá xwéowa tñi ñwí ikaxí eánijípi mewegfáwa tñi ení ikayfwí numeariro re rígławixini, “O ejí neánirí ámáyo arírá wiago aí xewaníjo arírá minipaxíriñi.

³² Ámá yeáyí neayimixemeanía nání aríwayá xwíá piaxfyo dání iwiaroní ro Isírereneyá míxí inayí ríniñjí roiyí íkfáyo seáyi e dání níyoáríni wepíñfagi sínwí níwíñiranénayí, díñjí wíkwíroaníwíñi.” raríná ámá Jisaso tñjí e mítimítáni yekwiroárigfíwaú ení omí ikayfwí axípi umearigfisixini.

Jisaso peñí nániríni.

³³ Ayí e néra núfasáná ejáná ríxa 12:00 ikwawedí imónáná re ejinigini. Aní níminí stá níyináriñi stá níyináriñisaná stá tñi 3:00 dání ámi wíá ókiáná re ejinigini.

³⁴ Jisaso ríaiwá ejí tñi níriri xegí Xibíruyí píne tñi re ríñinigini, “Eroi, Eroi, rama sabakítani?” níriri aga píne “Gí Goríxoxíni! Gí Goríxoxíni, pí nání emí nímóiní?” urarigfápa Xibíruyí píne tñi e ríagí

³⁵ ámá e rówapigfá wa aríá níwiyo re rígławixini, “Ai! Ríxa Goríxoyá wíá rókiamoagí mipé anínamí peyijo Irajao nání ríaiwá raríni.” níriro

³⁶ ámá wo írikwí nímeari iniñgí wainí niáyí yaríñipimí igfá nearí wegwfá wá tñi ayíñwí nikiroárimáná wegwfáwámí nímaxírimáná o bí níriri sínjí oeníri nání seáyi émi níwimixániri re ríñinigini, “Irajao omí íkfá tñi ejí oníñjí níyoari nímeamí wepíñiní anínamí dání weapíñirífeníjoí?” ríagí

³⁷ Jisaso ríaiwá ámi bí ejí tñi nírimo díñjí níyámiga uníñigini.

³⁸ Díñjí níyámiga úáná rapírapí sepiá aní rídiyowá yarigfíwá awawá ñwíá tñjímíni epañoáriñiñú áwíñi e axowáriñiñigini.

³⁹ Porisowayá seáyi e imóníjo Jisaso nípearína símímaníjíni nírorí Jisaso péagi níwíñirína díñjí níyámiga e úagí níwíñiri re ríñinigini, “Ámá royt neparíni. Goríxomí xewaxoríni.” ríñinigini.

⁴⁰ Apíxf wíwa ení Jisaso péáná ná jíamí nírómaná sínwí wínarogfíwa wigí yoí ríwaríni. Mariaí —Í aní yoí Magídara dáñiríni. Í tñi apíxf Mariaíyi ríniñjí ámi wí —Í Jemiso onaxomí tñi Josesomí tñi xináriñi. Í tñi ámi wí Saromíyi ríniñjí tñiríni.

⁴¹ Íwa Jisaso Gariri píropenisíyo emearína númi nuro arírá wigfíwaríni. Ámi obaxí wíwa ení o tñi Gariri dání Jerusaremí aníyo nání bigfíwa Jisasomí píkiarína jíamí dání sínwí wíñigfawixini.

Jisasomí xwíá weyárigfá nániríni.

⁴² Ríxa síápi tñi stá ayí Sabaríá nání amípí pírániñjí imíxarárigfáyimi

⁴³ Aramatia dáñjí Josepo —O Judayí mebá seáyi e imónigfá woríni. O Goríxo xwioxfyo mímeamí nerí pírániñjí umeñweanía nání díñjí níkíkayorí weníñjí nerí ñweañoríni. O masístá míwí díñjí sítí níñimí émáyí gapímaní Pairato tñjí e nání nurí éí nírómaná Jisaso píyo nání “Ananí omeamíni?” nuríri yaríñjí wíáná

⁴⁴ Pairato Jisaso ríxa ríá péinigini “Porisowamí meariño obínt.” níriri poriso ríxa báná yaríñjí re wiñinigini, “Jisaso ríxa rípéinigini? Síni mípepa réinigini?” nuríri

⁴⁵ poriso “O rixa péinigini.” ríag̫ Pairato arfá e n̄wir̄ Aramatia dán̄ Josepo Jisaso p̄iyomi xe omeaniri s̄ijw̄ w̄infiḡi

⁴⁶ Josepo nur̄ rap̄rap̄ ap̄tá wen̄f wú b̄ ner̄ n̄imeámi n̄ib̄ri p̄iyomi n̄yoari n̄imeámi n̄wepfn̄ri e n̄it̄máná wiḡ yariḡápa xop̄xop̄ n̄r̄oa numáná xwáripáyo nán̄ n̄imeámi nur̄ —Xwáripá ayi s̄ijáyo óf rixárin̄nyir̄i. Ayim̄ n̄it̄máná s̄ijá xwé wo m̄megw̄inár̄ n̄méra n̄puro óf man̄wám̄ r̄it̄ ner̄ná éf rárárin̄niḡi.

⁴⁷ E yar̄ná Magidara dán̄ Maríaí t̄ni Josesom̄ x̄náí Maríaí r̄in̄i t̄ni “Jisaso ge t̄p̄fr̄réoi?” n̄yaiwiri s̄ijw̄ w̄inaxidiḡisix̄i.

16

Jisaso ámi wiápñimeañf nán̄ir̄i.

¹ Sá wegípaú Sabaríá ayi rixa pwéaná s̄ápi t̄ni Saromí t̄ni awí neán̄iro w̄ápi t̄ni p̄iyomi waráyo xópé wiaúwaniḡin̄ri íwa wer̄xf d̄nj̄ nañ̄ eaar̄iñ̄ bi b̄ nero n̄it̄iro

² sá wegíwa Sadéyo w̄á móniñóm̄ n̄wiápñimeámi Jisaso xw̄á weyárin̄ne nán̄ nuro rixa sogw̄ xemónapariñaḡi n̄r̄émor̄ná

³ wiwaniḡíwa re r̄iniḡawix̄i, “Ámá gowa s̄ijá óf man̄wám̄ p̄t̄rojo m̄megw̄inár̄ neaiip̄fr̄réoi?” n̄r̄in̄ir̄ná

⁴ wen̄iñ̄ éfáȳ w̄iniḡawix̄i. S̄ijá aga xwéo aí rixa m̄megw̄inár̄ nin̄ri ófyi s̄iján̄ in̄iñaḡi n̄w̄in̄iro

⁵ aŋ̄wi e n̄ib̄ro ófyim̄ n̄páwiwo wen̄iñ̄ éfáȳ w̄iniḡawix̄i. Aŋ̄naj̄ wo rap̄rap̄ ap̄tá wen̄f sepiá wú n̄yín̄máná daiwo éf ñweañaḡi n̄w̄in̄iro udud̄ w̄iaq̄a

⁶ o re ur̄iñ̄niḡi, “Udud̄ mepan̄. Nion̄ n̄ijáriñ̄i. Sewayíne Nasareti dán̄ Jisaso, ík̄áyo yekw̄iroáriḡom̄ s̄ijw̄ w̄inan̄iro bar̄iñ̄o. S̄in̄ re m̄wen̄iñ̄. Rixa wiápñimeáiniḡi. Om̄ t̄iḡe an̄á rí imóniñaḡi w̄in̄poȳi.

⁷ Rixa nuro wiep̄siñ̄owam̄ t̄ni Pitaom̄ t̄ni en̄ áwan̄f re urémeápoȳi, ‘Jisaso Gariri p̄t̄openis̄yo nán̄ xám̄ seameanfáriñ̄i. Xewan̄ijo sear̄iñ̄pa x̄fom̄ e s̄ijw̄ w̄in̄p̄fr̄íriñ̄i.’ urémeápoȳi.” uráná

⁸ íwa n̄peyearo xwáripáyo p̄ní n̄wiárim̄i éf nuróná ej̄ óf ero s̄ir̄ p̄kín̄iro nero wáȳ nikáriñ̄iro nán̄ ámá wíyo áwan̄f mur̄ éf uḡawix̄i.

Jisaso Maríaími s̄iján̄i wimóniñ̄f nán̄ir̄i.

⁹ Jisaso Sadéyo w̄á móniñfmi rixa n̄wiápñimeámáná nur̄ Magidara dán̄ Maríaími —Ap̄ixf í Jisaso xám̄ im̄fó im̄i d̄nj̄ x̄xeroariḡfá wé w̄úmi dán̄ waú m̄ixf umáinowáriñ̄iñ̄i. Im̄i xám̄ s̄iján̄i s̄iwá win̄faḡi

¹⁰ í nur̄ ámá Jisaso t̄ni emeagfáwa o nán̄ d̄nj̄ s̄ipí n̄wir̄ nán̄ ámixfá yariñaḡfa n̄wímeari Jisaso wiápñimeáf nán̄ áwan̄f nur̄i

¹¹ re ur̄iñ̄niḡi, “O rixa s̄ijé en̄aḡi s̄ijw̄ w̄in̄fniñ̄i.” ur̄aḡi awa arfá n̄wiro aí d̄nj̄ n̄w̄ikw̄roro “Nepa nearar̄iñ̄i.” m̄yaiwiḡawix̄iñ̄i.

Jisaso wiep̄siñ̄ waúmi wímeañfp̄i nán̄ir̄i.

¹² E nemáná ejáná xeḡ wiep̄siñ̄ waú Jerusarem̄ p̄ní n̄wiárim̄i aŋ̄ wíyo nán̄ war̄ná Jisaso xeḡ wóniñ̄f nimónir̄i wímeáaḡi

¹³ awaú en̄ nuri wiep̄siñ̄ w̄am̄i “Jisasom̄ s̄ijw̄ w̄in̄wiñ̄i.” ur̄aḡi aiw̄i d̄nj̄ n̄w̄ikw̄roro “Nepa nearar̄iñ̄i.” m̄yaiwiḡawix̄iñ̄i.

Jisaso wiep̄siñ̄ wé wúkaú s̄ikw̄ wom̄ wímeañf nán̄ir̄i.

¹⁴ E nemáná ejáná xeḡ wiep̄siñ̄owa wé wúkaú s̄ikw̄ wo awí neán̄iro aiwá nar̄ná Jisaso s̄iján̄i s̄iwá n̄win̄ir̄i awa s̄in̄ d̄nj̄ m̄w̄ikw̄ró ero d̄nj̄ k̄k̄ím̄i imón̄iro yariñaḡfa nán̄ m̄ixf nur̄i re ur̄iñ̄niḡi, “Ámá nion̄ n̄wiápñimeari ám̄ s̄ijé

enag̫ s̫iŋw̫ n̫inan̫m̫ n̫ib̫iro áwan̫ sear̫áyo ar̫á n̫wiro d̫iŋ̫ m̫iŋkw̫ropa pí nán̫ yariŋ̫oř̫” nur̫ri

¹⁵ re ur̫iŋ̫inig̫in̫, “Xw̫á r̫irí n̫irím̫in̫ am̫ am̫ nemero xw̫iy̫á nion̫ nán̫ yay̫ seainar̫iŋ̫pi áma n̫yon̫ áwan̫ ur̫iméř̫ix̫in̫.

¹⁶ Áma g̫iy̫ ar̫á n̫iseairo nion̫ nán̫ d̫iŋ̫ n̫in̫kw̫roro way̫ meář̫áyo Gor̫xo yeáy̫ uyim̫xemean̫ár̫in̫. E ner̫ aiw̫ áma g̫iy̫ nion̫ nán̫ d̫iŋ̫ m̫in̫kw̫róř̫áy̫ xw̫iy̫á meář̫iň̫p̫r̫ář̫in̫.

¹⁷ Áma nion̫ nán̫ d̫iŋ̫ n̫ikw̫róř̫áy̫ wář̫ nur̫imeréná Gor̫xoyá d̫iŋ̫yo dán̫ em̫im̫ r̫ip̫ ep̫r̫ář̫in̫. G̫ yoř̫yo dán̫ áma im̫ó d̫iŋ̫ x̫xeroar̫iŋ̫yo m̫ix̫ umář̫nowár̫ro p̫né áma wíyá maj̫á aiw̫ Gor̫xoyá d̫iŋ̫yo dán̫ wig̫ p̫néyo dán̫ ur̫ro

¹⁸ sid̫ir̫yo fá n̫itam̫x̫in̫r̫ná sid̫iŋ̫ n̫wor̫ aiw̫ m̫ip̫ ero iniř̫g̫ ayář̫ in̫iŋ̫pi n̫in̫riř̫ aiw̫ m̫ip̫ ero áma s̫im̫x̫yo wé seáy̫ e nikwiár̫ro nař̫ im̫x̫ro ep̫r̫ář̫in̫.” ur̫iŋ̫inig̫in̫.

Jisaso aŋ̫nam̫ nán̫ peyiŋ̫ nán̫ir̫in̫.

¹⁹ E nur̫im̫ Jisaso Gor̫xoyá d̫iŋ̫ t̫niř̫ aŋ̫nam̫ nán̫ n̫peyir̫ná ám̫ o t̫niř̫ x̫xen̫ nimóniř̫ nán̫ wé náum̫in̫ éř̫ ηwean̫inig̫in̫. Éř̫ ηwean̫áná

²⁰ awa nuro Jisasoyá xw̫iy̫á am̫ am̫ nur̫imeróná áma “Nepa nearar̫iř̫oř̫.” yaiwip̫r̫i nán̫ em̫im̫ en̫ Ám̫iná Gor̫xoyá d̫iŋ̫ t̫niř̫ n̫wíwap̫ya wag̫ár̫in̫.

Xwiyá yayí neainaríní Ruko eanjípíríní.

Ríwamíní rípi “Xwiyá yayí neainipaxí Ruko eanjípíyí” ríniñípíríní. O Jisaso wiepisagíyí womaní. Judayí ení womaní. Émáyí dokítá woriní. O Poro tñí Sairaso tñí émáyí anjíyo wáf nurímerfná wirímeárogfíoríní. O gí ámáyí ení amípí Jisaso uréwapíyíri erí ejípí nání pírániñí njíjá nimóniro díñí wíkwírófríxíñíri ríwamíní rípi eanjíríní. Xewaníjo Jisaso emearíná sñiwí miwíníjo ejagí nání wiepisinowami yariñí wirí bíkwí Jisaso ejípí njírarániñíyo fá rori nemáná eanjíríní. Ríwamíní ámi bi “Wáf wurímeiarigfáwa egíáríní.” ríniñípí ení níriri eanjíríní.

¹⁻² Ámá obaxí amípí Jisaso xinái xiríne dání nene tñíjí e imóniñípí nání “Ríwamíní oeaaneyí.” níyaiwiro ámá iwamfó dání Jisasomí sñiwí wíñiro arfá wiro egíáyí wáf nemerfná “Jisaso e ejíríní. E ejíríní.” nura úfápi ríwamíní eáagfa aiwi

³ nioní ení “‘Gí ámináoxí Tiopirasoxí xixení njíjá imónírí nání ríwamíní awa xámí eagfápi nioní fá nírorí sñiwí wíñagfáyo yariñí níwia nurí e nemáná pírániñí díñí nejwíperi ríwamíní nearí joxí nání wiowárénapímíñí. E nerfná naejíríní.” nimónaríní.

⁴ Ayí rípi nání yariñíni. Joxí fá nírorí amípí ríréwapíyigfápi aga xixení njíjá imóníríá nání yariñíni.

Ajnají wo “Irisabetí Jonoyí ríniñjo xiríntáríní.” uríñí náníríní.

⁵ Enjíná Judayí mítxf ináyí Xerotoyí ríniñjo meñweanjáná ámá apaxípáníñí imónigfá wo, Sekaraiaoyí ríniñjo njewañíríní. O xegí ámáyí Abaijaoyáríní. O xegí ámáyí ejíná dání Gorixoyá apaxípáníñí imónigfáyfríní. Sekaraiao xegí apíxí yoí Irisabetíríní. Í xegí ámáyí arfó Eronoyáyfríní. Í xegí ámáyí ení apaxípáníñí imónigfáyfríní.

⁶ Ayaú Gorixoyá sñiwíyo dání wé róniñí erí Gorixo njwí ikaxí ríri sekaxí ríri ejíyo miwiaíkí erí neri aí.

⁷ Irisabetí rípaíwí ejí ejagí nání niaíwí mayíyaú e néra nuri rixa xweyaní apianí imónigfíríní.

⁸ O xegí ámáyí Abaijaí ríniñgíyí Gorixo nání rídiyowá yariñíwámí rídiyowá nero wigí yariñíápá yariñá xfo tñí ení nawíní nero

⁹ wigí nerfná yariñíápá “None gíminí go ‘Nwfáxíni.’ ríniñíwámí páwinírfeníjo?” níyaiwiro yariñíápá e nero Sekaraiao Gorixo nání rídiyowá yariñíwámí awawá Gorixoyá tñíjí e “Nwfáxíni.” ríniñje nípáwirí ríá awí díñí eaariñípí nání oikeaníri rípeááná

¹⁰ oxí apíxí bítaníriwámíni rówapígíyí Gorixomí ríxiñí urarfná o awawá Gorixoyá tñíjí e nípáwirí Gorixo nání ríá awí díñí eariñípí nikearfná

¹¹ weníñí éfyí wíñiñinigíni. Ajnají wo ríá sñiwírífá wé náumíni peyaríñími dání sñiwí nanírí yariñé aí gínáníñí níbírí rónapíñagí sñiwí níwínírí

¹² óf nerí wáyí ikáriñaríná

¹³ anjnaio re uríñinigíni, “Sekaraiaoxíni, wáyí mikáriñípaní. Díxf niaíwí nání yariñí wípí Gorixo rixa arfá siní. Díxf apíxí niaíwí oxí wo ríxiñíyíáná joxí yoí Jonoyí wífrífríxíni.

¹⁴ Omí níxíráná joxí seáyí e nimónírí yayí yariñá oxí apíxí obaxí ení yayí epífríaríní.

¹⁵ O Gorixoyá sñiwíyo dání ámá áminá ejí eáníñóníñí imóníñíríní. O iniñípí wainí miñipa erí papíkí yariñíyí miñipa erí eníríní. O siní xegí xináiyá agwíyo ejáná Gorixoyá kwíyí ukíkayoníríní.

¹⁶ O segí ámá Isíreríyo uráná obaxí arfá níwiro fwí yariñíápí ríwímníni nímamoro Gorixo wigí Ámínáomí ámi xídipírífáriní.

¹⁷ Díxí iwo kwíyí Gorixoyápi xegí wíá rókiamoagí Iraijaomi ukikayonjáná ení neánirí yagípínijí Jono axípínijí e erí ríri enírárini. Xewaxowa tñi xanowa tñi píyítá wíriniro ámá uyñií yarigíyá ríwímíni nimamoro wé rónijí imóniro éfríxíñiri Jono Gorixoyá Ámináomi xámí umeanfárini. Dixí Isíreriyí e ero Gorixoyá Ámináomi yeáyí wurñiro epfrí nání oimóniri xámí umeanfárini.” urtagí

¹⁸ Sekaraiao anínajomí re uríñinigini, “Aríge nerí nioní njíá imónimí nírarinjini? Nioní rixa xweyanonirini. Gí apíxí ení rixa apiañírini.” urtagí

¹⁹ anínaajo ámi nuríri re uríñinigini, “Gí yoí Gebírieronirini. Gorixoyá símímanjí e roariñáonirini. Gorixo nioní xwíyítá yayí seainipaxí apí áwanjí uriniri nírowárénapíñoi.

²⁰ Amípí nioní xámí rírfáyí nimóniríná nimóninjári. E nerí aiwí xwíyítá nioní rírfáyí joxí ‘Neparíni.’ niyaiwirí díñjí míkwíroariñagí nání joxí ámi xwíyítá bí míripa imóniri manjí píróniri erí ei. Xámí nioní rírfáyí nimóniríná íná ámi xwíyítá rírfá nánjyí. nuríri síní e nura warína

²¹ oxí apíxí Sekaraiao nání weníñjí nero wáf e rogíyí ayá wí sítá órínjagí nání ududí nero “Sekaraiao pí ríá yariní?” niyaiwiro

²² o nípeyeááná xwíyítá muripaxí imónijagí níwíniro “Gorixoyá awawá tñjí e nerína oríñá bí ríá wíñigoi?” yaiwiarína o “Xwíyítá aríge rímfíni?” niyaiwirí xegí manjí nípíróniri nání wé árixá néra uñinigini.

²³ Sekaraiao aní Gorixo nání rídiywá yarigíwámí xegí omíñjí yaríñípí yoparípí nemí xegí aní e nání yoañinigini.

²⁴ O aní e nání níyoari xiepími níwímeari níñweagfisáná re ejñinigini. Irisabetí niaíwí agwí nerí aníyo ínímí píñi nweanjáná emá wé wú müróáná

²⁵ í re ríñinigini, “Gorixo ayá níñritimixíri díñjí níkíkayonjagí nání niíñi agwí ejárini. Niíñi ámáyá sítñwíyo dání ayá ninaríñípí Gorixo yokwarímí níñfríni.” ríñinigini.

Mariaími “Jisasoyí ríniño xíriríári. ” uríñjí nánirini.

²⁶⁻²⁷ Gorixo, Irisabetí niaíwí agwí nerí emá wé wíumí dání wo rixa enáná o anínaají xegí yoí Gebírieromí apíxí wí nweanje nání —Í xegí yoí Mariaíyí ríniñírini. Gariri píropenisíyo aní yoí Nasaretiyo nweanjírini. Í nweanje nání urowáriñinigini. Í apíxí apíyái síní oxí tñi memeariñírini. Í ámá wo xegí yoí Josepoyí ríniño —O míxfí ináyí Depitoyá fwiáríawé woríni. O xegí meámíñiri nání yaríñírini.

²⁸ Gorixo anínaajo í tñjí e nání urowáráná o nuri ímí re urémeañinigini, “Apíxí ríxí apánirini. Gorixo díñjí sítñí ríyiri díñjí ríkíkayori síní.” urtagí

²⁹ Mariaí aríá e níwirí ududí nikáriñiri díñjí re nípíkíga uñinigini, “O pí nání ríá níraríni?” yaiwiarína

³⁰ anínaajo re uríñinigini, “Mariae, wáyí mepaní. Gorixo jíxí díñjí sítñí ríyini.

³¹ Aríá ei. Jíxí niaíwí agwí nerí niaíwí oxí wo níxírírínayí yoí Jisasoyí wíríríári.

³²⁻³³ O Ámináo nimóniri ámá níyoní seáyí e müróninjári. Ayí o nání re rípírífári, ‘Niaíwí Gorixo aní seáyí émí nweanjoyáoríni.’ rípírífári. Xiáwo Depito ámá Isíreriyí níñi yeáyí uríñayagíápa díxí niaíwo ení Gorixoyá díñjí tñi e nimóniri fwiáríawé Jekopoyáyo aníñjí miní umenjweanfárini. O míxfí ináyo yapí nimóniri ámá xwioxíyo mímeámí nerí numenjwearína wí nípiéronfámani. Aníñjí umenjweanfárini.” urtagí

³⁴ Mariaí anínajomí re uríñinigini, “Niíñi síní oxí womí mímeáníñáyo joxí nírfíyí aríre nerí emíráfaní?” urtagí

³⁵ anínaajo ámi nuríri re uríñinigini, “Kwíyí Gorixoyápi jíxí tíámíni bíri ení eáníñjí Gorixo seáyí émí nweanjoyápi jíxí ríkíkayori siníá enagí nání niaíwí jíxí xírífoyí nání ‘Nwíáoríni.’ ríro ‘Niaíwí Gorixoyáoríni.’ ríro epírífári. ” nuríri

³⁶ re urinjiniginti, “Arfá ei. Dixí rirówáí Irisabetí rixa apianí aí niaiwí oxí wo agwí enti. ‘Oxí roñixtriní.’ urarigtí aiwi agwí rixa agwí tñjí enjáná emá wé wíumí dají wo imóninti.

³⁷ Amípi wí Gorixo mimixipa epaxí wí meninti.” urtagí

³⁸ Mariaí re urinjiniginti, “Xewanijini Gorixoyá xináinjiní imónijáinti omí dñjí niwíkwírorí yarijinti. Joxí nírfiyí ananí nimixiniginti.” uráná aňnajo ímí pínti niwiárímti unjíniginti.

Mariaí Gorixomí seáyi e umenjí nánirinti.

³⁹ Mariaí, aňnajo e nurárimí úáná, í niwiápñimeámí aňní níyirí díwínti eje Judia píropenisíyo aňí bimí nání nurí

⁴⁰ níremorína Sekaraiaoyá aňyo nípawiri xirówáí Irisabetímí yayí wíáná

⁴¹ í arfá níwirína re enjíniginti. Niaiwí agwí ejo xixoytmí wirí kwíyí Gorixoyápi xítmí ukíkayorí wíagí

⁴² pínté ení tñnti nuríti re urinjiniginti, “Apixí níyoní nání Gorixo jíxinti pírántijí simixijírini. Dixí niaiwí agwí enomí ení pírántijí wimixiri enjírini.” nuríti

⁴³ yayí numerí re urinjiniginti, “Gí Ámináomí xináixí imóniríxti, aríre nerí niíní tñamínti bñnti?” nuríti

⁴⁴ áwanjí re urinjiniginti, “Ai, jíxi yayí níáná arfá nísirína gí niaiwí agwíyo íntijo yayí nerí xixoytmí níagí nání rírarínti.

⁴⁵ Jíxi xwiytá Gorixoyá rírijípi dñjí níkwírorí ‘O nírfiyí nepa nimóninfárinti.’ yaiwiri éí enagi nání xewanijíxi yayí siníwínti.” uráná

⁴⁶ Mariaí re rínjinti, “Gí xwioxíyo dání re yaiwiarínti, ‘Ámináomí seáyi e oumeminti.’ yaiwiarínti.

⁴⁷ Gorixo, niíní yeáyí neayimixemeaní nání aga yayí seáyími dání ninarinti.

⁴⁸ Niíní o xegí xináinjiní nimóniri omínjí wíiarínti aiwi o dñjí níkikayonjo enagi nání niíní yayí ninarinti. Ámá agwí ríná ñweagíayí niíní seáyi e nímero ríwíyo ñweapírtíayí ení seáyi e nímero nerína re rípírtíárinti, ‘Gorixo ímí pírántijí wimixijírini.’ rípírtíárinti.

⁴⁹ Gorixo, ení sítí eáníijo saní onímiá mítirápíñorinti. Gorixo ñwfáo neríñíyo dání wé róníñorinti.

⁵⁰ Ámá gíni gína ñweagíayí xíomi wáyí niwiro símanwíyóninti íntimi wuríntíayo wá wianaríñorinti.

⁵¹ O ení neánírti wíyo arírá wiemerí wíyo xopírárti wiemerí nerína ámá dñjí fwí nání níkikayorí ero weyí meníro yarígtáyí dowiaknínti

⁵² mitxí inayí seáyi émi imónigtáwamí mamówáriti ámá sítípíamí seáyi e wimixiri nerí

⁵³ ámá agwíni yarígtáyí aiwá nañí níñiro agwí ímí uyiní wimixiyiri nerí ámá amípi mürónigtáyí anípá urowárapírti enorinti.

⁵⁴ Amípi nígti aríowayá sítímanjíyo urinjíyí dñjí yaíkiá mítmó aníñí dñjí morí xegí omínjí wíiaríñwáne Isírerene arírá neairí enorinti.

⁵⁵ O aríó Ebíríamo nání dñjí nímorí nání omí tñnti xegí fwiáríawé nenentí tñnti ayá aníñí nínearimíxa unfárinti.” Mariaí e níra unjíniginti.

⁵⁶ Irisabetí tñnti níñweañjsáná rixa emá waú wo müróáná ámí xegí aňí e nání unjíniginti.

Jonomí xirijí nánirinti.

⁵⁷ Irisabetí rixa niaiwí xirímínti imónijána niaiwí sítíwí niwaníri oxí wo xirijínti.

⁵⁸ Oxí wo xiráná í xegí úrixímeá tñi ámá aní ayo dánýí tñi arfá re wigfawixiní, “Irisabetimí Goríxo ayá urimixtagí nání niaíwí wo xirínoi.” Arfá e nñwiro í tñi yayí seayimí dání yaríná

⁵⁹ rixa stá wé wfumí dání waú wo imónáná ayí niaíwí iyí símí sfó wákwaniro nñbíro yoí axfpí xano wíraníñípí Sekaraiaoyí wíraniro nání yaríná

⁶⁰ xinái “Oweoí!” nuríri re uríñiniginí, “Nene ámí yoí axfpí Sekaraiaoyí wíripaxf meniní. Jonoyí owíraneyí.” uríagí

⁶¹ ayí re urigfawixiní, “Dixí oxoyá xoayowa aí wo yoí ‘Jonoyí ríwírininí? Oweoí.’ nuríro

⁶² xano arfá ení píroníñagí nání wé árixá nñwiro wé tñi yariñí re wigfawixiní, “Joxí yoí gípí ‘Owfíminí.’ yaiwiariñiní?” uríagí

⁶³ Sekaraiao píraiporíá nání árixá wíagí umeaíáná o ríwamíñí re eaníñiginí, “Xegí yoí Jonoriní.” e eáagí ayí ududí nero Jonoyí wírríyí “Pí nání rífa wírariní?” yaiwiariñá re eníñiginí.

⁶⁴ Ámí Goríxoyá dñíñí tñi maníñí nexoarí xwíyíá rípaxf nimóníri Goríxomí seayí e numerí yaríná

⁶⁵ ámá aní ayo dánýí ududí néra nuro aní níyoní Judia píropenisí díwí miñíyo amí gímiñí ñweagfá píne “Irisabetí niaíwí xiráná xano Sekaraiao maníñí píroníñjo maníñí exoanjoí.” ríagí arfá nñwiro

⁶⁶ dñíñí aumaúmí niníro Goríxo Jonomí dñíñí ukíkayonagí nñwíñíro re ríñigfawixiní, “Niaíwí o ríwéná pípí ámá imóniníáríñí?” ríñigfawixiní.

Sekaraiao wíá rókiamoariñí wo yapí riñí náníñíni.

⁶⁷ Xano Sekaraiaomí kwíyí Goríxoyápi ukíkayonjáná o wíá rókiamorígíá wóníñí nimóníri Jisaso nání re riñíñiginí,

⁶⁸ “Isírereneyá Ámíná Goríxomí seayí e oumeaneyí. O xegí ámaéne arírá neairí yeayí neayimíxemearí níneairíná

⁶⁹ nene yeayí neayimíxemeañá nání ení eáníñí wo iwiaronjoí. O xíoyá xináiníñí nimóníri omíñí wiiagí Depitoyá fwiáríawé woriní.

⁷⁰ Eníná o nání Goríxoyá wíá rókiamoagfáwa xwíyíá Goríxo riñí níwuriyiríná negí aríowamí re urigfawixiní,

⁷¹ ‘Ámá nene míxfí neaiarígíayí nání éf neamíníriwikí tñi neaiarígíayí nání éf neamíníri eníáríñí.’ urigfawixiní.

⁷² Goríxo negí aríowamí re uríñiniginí, ‘Nioní wá níseawianíri xwíyíá símímaníyo dání “Nemífáriñí.” níríri réroáriñayí símí e nítiníri níseaiimífáriñí.’ nuríri

⁷³⁻⁷⁴ negí aríó íriñjo Ebírifamomí síná tñíñí e dání re uríñiniginí, ‘Míxfí seaianiro yarígíayó aiwí éf seamíníñífáriñí.’ uríñiniginí. Míxfí neaianiro yarígíayí emí neamamóáná nene ámí wáyí wí mé amípí o ñwfí ikaxfí nearíñyí níxfídrane níñwearane

⁷⁵ síní síní níñwearíná wé róníñí imónírane saníñí imónírane nerane pírániñí xídaníwáriñí.’ Sekaraiao e níríñisáná

⁷⁶ xewaxo Jono síní píomí re umearíñiniginí, “Niaíwoxiñí, ayí re ríripífríáriñí, ‘Goríxo seayí e ñweanjoyá wíá rókiamoariñoxíriñí.’ ríripífríáriñí. Joxí Ámínáomí óf níwimoirí xámí umearíñí.”

⁷⁷ Joxí óf níwimoiríñí xegí ámáyo re urayífríáriñí, ‘Seyíne fwí yarígíayí ríwíñíni níñmamoro éáná Goríxo segí fwí yarígíayí yokwaríñí níseaiirí “Ananí eñí.” searíñífáriñí.’ urayífríáriñí.” Sekaraiao e níríri ámí

⁷⁸⁻⁷⁹ re riñíñiginí, “Goríxo wá neaomíxíri ayá neawianíri neaiaríñoriní. O nene nání anínamí dání sogwí wíá ókiaríñíñí wíá neaókiénapíñífáriñí. O nene stá yiníñími ñweanjwaéne ámá nípeaníri yaríñwaéne óf saníñyími neawáriñína nání nene níneaméra níneaurí wíá neaomíxíyinífáriñí.” Sekaraiao e riñíñiginí.

⁸⁰ Niaíwí Jono xwé nerfná xegf dñf eni rixa enf neánirf dñf sfx níga nurfná ámá dñf meanf e nñweanjsáná xegf Isireriyó xewanijó siñáni wimónijinigint.

2

Jisasomí xirijf nánirini.

¹ Jonomí rixa nixirimáná ejáná Romiyf mif inayf Sisa Ogasitasoyf rinfyo oyá ñwf ikaxf bñ re rijfriní, “Ámá xwfá níriminí ñweagfayf wigf xiawo írinxowayá anf e nání numiróná gí gapimanowamí yoí ñwirariffrinxiní.” rijfriní.

² Yoí ñwirararifgáyf e dání iwamfó ñwirariffriní. Yoí iwamfó ñwirarifgíná gapimaní xegf yoí Sairiniaso ñanoriní. O Siria píropenisfyo menjweanoriní.

³ E rijf enagf nání ámá nñni gapimanowamí yoí ñwirariffriní nání wigf xiawowayá anf e nání numiróná

⁴⁻⁵ ámá wo, xegf yoí Josepoyf rinfyo —O mif inayf Depitoyá fwiáríawé woriní. O xiepí sñi xíomí mimeánijí —Í xegf yoí Mariaíriní. Sñi mimeánijí aiwí niaíwí agwf ejiriní. Í tñi nawní Gariri píropenisfyo anf yoí Nasareti ñweagfie dání nñweri Judia píropenisfyo o xegf xiawo írinxoyá anf e Betrexemiyf rinfje nñremori

⁶ e nñwearfná í niaíwí agwf rixa yof nerí

⁷ niaíwí oxí xámí iwamfó xirijo o xirijinigint. Nixirimáná rapírapí tñi xopixopí nñrorí anf ámá midání nñbíro wéfrinxiní mifnijiwá rixa nñreonaigfá nání burimákaú aiwá naríje bokisf wámí ñntí sá wíráriñigint.

⁸ Anf apí tñjí e ámá wa sipisipí awí mearoarifgáwa ártwiyimí amfyo wigf sipisipí ará wíwákwíní yarije awí mearojaná re ejinigint.

⁹ Anfnají Gorixoyá wo wigf sñmímanf tñjímí dání siñáni rónapáná awa rogef midimidání Gorixoyá wíá ókímifxáná awa óf nikáriníro yarfná

¹⁰ anfnajó re urijinigint, “Wáyf mepaní. Xwiyfá nañf ámá nñni dñf yayf winipaxf bñ soyfne tñjí e nání nñmeamí barijiní.

¹¹ Xwiyfá nioní nñmeamí barijápi rípíriní. Agwf ríná anf mif inayf Depito xwé iwiaronfípimí apifxí wí niaíwí seyfne yeáyí seayimifxemeantf xirijoí. O Kiraisoyf rariforiní. Yeáyí neayimifxemeantfá nání arfowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyf rariforiní. Ámináoriní.

¹² Soyfne nuro niaíwí xirfo rapírapí nixopenimáná burimákaú aiwá narifamí dání bokisfyo sá wíráriñijagf nñwíñirfná ‘Orfaní?’ yaiwíñiffrinxiní.” urífyf re ejinigint.

¹³ Anfnají áwaní urfo roje Gorixoyá sñmijí wínarifgá obaxf anfnamí dárjowa eni nñronapimáná Gorixomí seayfmi numero re rígawixiní,

¹⁴ “Nwfá anfnamí seayfmi ñweanomí seayf e oumeaneyf. Ámá Gorixo nání dñf arfá mikeamóagfá —O ayf nání wimónariffriní. Ayf Gorixoyá xewaxo rixa rémóáná dñf wíá wónáná awayini nisaníro ñweáfrinxiní.” nñrimowa

¹⁵ sipisipí awí mearoarifgáwamí pñf nñwiáritmí anfnamí nání peyíáná awa re ríngfawixiní, “Betrexemí niaíwí rémóe irñifurane Gorixo áwaní nearff nání siñwf owinaneyf.” nñrimowa

¹⁶⁻¹⁷ anfní nuro Josepo tñi Mariaí tñi rípaú ñweanagfí nñwíñiro ámí wenifé éfayf wñngfawixiní. Niaíwo burimákaú aiwá narifte bokisfyo riwo wíráriñijagf nñwíñiro pñf anfnajowa niaíwí o nání urípí nání áwaní uráná

¹⁸ ámá pñfne sipisipí awí mearoarifgáwa uríapí arfá wiariagfayf nñni dñf ududf nero aí

¹⁹ Mariaí xwiyfá íwo nánipí dñf aumaúmf ninirf dñf nñpikíga warfná

²⁰ sipisipí awí mearoarifgáwa ámí wigf sipisipí awí mearoarifgfe nání nuróná anfnajó urípí xixení éf ejagf wññiro arfá wiro nero nání Gorixomí seayfmi umero yayf umero wigfawixiní.

21 Niaíwo xináí nixirimáná ejáná rixa sá wé wífumi dajf waú wo óráná omi iyf símí sító wákwaniróná yoí anjnaio ejíná xináí sít agwí mejnáná “Yoí Jisasoyí wífrírixiní.” urinjípi wírigfawixiní.

22 Síá Mariaí “Nwf ikaxí Moseso ejíná níriri ríwamijf eanjípi tñi xixení nerí igfá oeánimíni.” yaiwiñjyi imóniñjáná ayaú Jisaso Gorixoyá wo oimóniri mñiñ wianiri nání nimeámi Jerusaremí nání nuri

23 —Ámináoyá ñwf ikaxí re níriniñí eáninjípi, “Niaíwf oxí xámí óf imoo Gorixomí mñiñ níwiro ‘Dixoriní.’ urífríxiní.” níriniñí eáninjípi tñi xixení

24 í niaíwf xiríí nání igfá eánimíñíri nání Gorixoyá ñwf ikaxí re ríniñípa “Nioní nání xawiowí waúraní, agwiríwí waúraní, rídiyowá niífríxiní.” E ríniñípa ayaú nañwf rídiyowá yaniri nání nuri Jerusaremí níremori anj Gorixo nání rídiyowá yarigfiwámi nípáwiri ñwf ikaxí níriniñí eáninjípa yarfná

25 íná ámá Jerusaremíyo ñweagfáyí wo —O xegí yoí Simionoriní. O ámá wé róninjí imóniri Gorixomí pírániñí uxídíri yarñoriní. Ámá arfowayá xwfá piaxfyo dání niwiarorí xegí Isíreriyó yeáyí uyimixemeantó nání xwayí naniri ñweañoriní. Kwíyí Gorixoyápi omi ukikayonoriní.

26 Gorixo Simionomí dñjí nukikayorfná kwíyí tñi wfá re urókiamonjíniginí, “Joxí sítí mipepea ejáná ámá Ámináoniyá dñjí tñi yeáyí seayimixemeantá nání arfowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfomí sñjwí wíñiríáriní.” urinjiniginí.

27 Simiono Gorixoyá kwíyí ukikayonagí nání anj Gorixo nání rídiyowá yarigfiwámi nípáwiri Jisasomí xanýyaú ñwf ikaxí Gorixo ríñípa wianiri nání xíomí nimeámi fwiapariñagí níwíñirí

28 íwomí nurápíri fá nímaxirimáná Gorixomí seayimí numerí re urinjiniginí,

29-30 “Ámináoxiní, joxí níriniñípa ámá nene yeáyí neayimixemeantó rixa sñjwí tñi níwíñirí nání ayá sñwf mñiró ananí xe pémíráriní.

31 Joxí ríñípa ámá níñiyá sñjwíyo dání dixí yeáyí neayimixemeantó rixa neiapífriní.

32 Ámá joxí neaiapfo wíáninjí ókiaríñípa émáyo nuréwapíyirfná wfá wómixiyiníráriní. O negí Isírererneyá anj re dání xiríí enagí nání ámá níñí nene seayimí neamepífráriní.” urtagí

33 íwomí xanýyaú Simiono egí íwo nání xwiyfá apí rariñagí arfá níwiri ududí nerí miñjí sñjá níweániri yarfná

34 Simiono ayaúmi “Gorixo nañf oeaimixiní.” nuríri íwomí xináí Mariaími re urinjiniginí, “Arfá ei. Íwf romí Isíreriyí níñí wí arfá níwiro dñjí wíkwírófayí seayí e imónipífráriní. Wí arfá mñwí nero dñjí mñwíkwíró éfayí anipá imónipífráriní. Gorixo ‘Ámá níñí nañf oimónipoyí.’ wimóninagí nání íwf ro sñmimajfóninjí yárininagí nání ámá obaxí wikí níwóniro ikayfíwí numearíro yarfná ayí inimí dání dñjí wiawiarigfáyí sñjání imóniníráriní.

35 Jíxi mñjí mñxf yarigfápá tñi ríróagfáninjí íwf ro nání íkñinjí sfpí e sinfáriní.” urinjiniginí.

36 Gorixoyá wfá rókiamoarigfá wí —Í Panueromí xemiáí xegí yoí Anaíriní. Xiáwo írjño Asao tñi gwí axfríriní. Í rixa apianjíriní. Oxí nimeániri níñwearfná xwiogwf wé wfumí dajf waú mûróáná

37 xiagwo rixa nípéáná í apíxf anf nimóniri níñwearí xegí xwiogwf níñí rixa 84 imóninjíriní. Í anj Gorixo nání rídiyowá yarigfiwámi bi mipeyeá ikwawiyiraní, árfwiyiraní, aiwá ñwfá ñwearí Gorixomí xwiyfá rírimí wirí yarñíriní.

38 Í ení anjiwámi íwo fá níxirirí ñweagfíe axiná níremori íwomí sñjwí níwíñirfná Gorixomí yayí níwimí nuri ámá “Gorixo gíná Jerusaremí ñweañwaéne gwíñinjí

nearoayíronfárñaní?" yaiwiariégfáyo íwf o nání áwanjí nura ejñiniginti.

³⁹ Xaniyaú Gorixo ñwf ikaxí ríñipa rixa nípinti níyárimi Gariri píropenisfyo egí anjí Nasaretíyi ríñipe nání íwomi nímeámí níyiri e ñweañáná

⁴⁰ íwo xwé niwiarorí Gorixo omí ayá nurimixíri díñf ukikayonjagí nání ejí eániri amípí nání díñf ejñiperí ejñiniginti.

Xaniyaú Jisaso nání píá egí nánirini.

⁴¹ Xaniyaú xwiogwí o omí aiwá Gorixoyá anjína jo xiáwowa Isipiyí anjíyo ñweañáná mípíkí múronfíyimi —Síá ayimí aiwá Pasopayí ríñif imíxarígfáriní. Síá ayí nání díñf wininíti nání Jerusaremí nání nuayiri yayaríná

⁴² Jisaso xwiogwí rixa wé wúkaú síkwí waú ejáná síá Gorixo múronfíyi rixa anjí ayo imóníñáná xaniyaú yarígfípa nání Jisaso xfo tñi Jerusaremí nání níyiro

⁴³ síá aiwá apí naníro nání níñweagfásáná amí anjí e nání nurfná Jisaso síní Jerusaremí ñweañáná xaniyaú majfá nimóniri

⁴⁴ re yaiwigfisixinti, "Jisaso ámá negí wí tñi rixa púñiginti." níyaiwiri warfná síá wíyi órfgí ayaú egí ámáyo tñi ámá egí imoarígfíyo tñi píá imímfí neri

⁴⁵ píá yopa nímegfnárií amí Jerusaremí nání níyiri píá néra nufisáná

⁴⁶ rixa síá wíyaú wíyi óráná weníñf éfífí wíñigfisixinti. Anjí Gorixo nání rídiyowá yarígfíwamí ínímí riwo ñweañagi níwíñiri o Gorixoyá ñwf ikaxí uréwapíyarígfá wamí áwíní e níñweámáná yaríñf wirí arfá wirí yaríñagi níwíñiri

⁴⁷ ámá Jisaso píne ráná arfá níwiro ñweagfáyí níñfí aga ududí nero re yaiwigfawixinti, "O aríre neri níjíá nimóniri ríá raríñi?" yaiwiariñá

⁴⁸ xaniyaú omí sínwf níwíñiri ududí níwiri xínái re uríñiniginti, "Íwe, pí nání e yeáiwapíyaríñinti? Yaípawi ayá sítí yearoaríñagi nání joxí nání píá yaríñwií." urítagí

⁴⁹ o re uríñiniginti, "Pí nání aípagwí nioní nání amí amí píá emearíñií? 'Xanoyá díñf tñi xfo yá amí riwamí ínímí ñweañií.' míyaiwiariñf renjíí?" urítagí aí

⁵⁰ xwíyfá xfo urítpí nání xaniyaú nípíkwíni níjíá mimónípa neri

⁵¹ xfo tñi nawíni nuro wigí anjí Nasaretí nírémoreo Jisaso xaniyaúmi arfá yímigí níwirí ñweañáná xínái amípí níñfí o éf nání díñf aumaúmf inarfná

⁵² Jisaso síní xwé nimóga nurfná díñf ejñiperí xwé imóniri néra warfná Gorixo tñi ámá níñfí tñi ení o nání "Ámá nañoríñi." níyaiwia wagfáriní.

3

Jono xwíyfá wáf uríñf nánirini.

¹ Taibiriasí Sisao míxf ináyí nimóniri xwiogwí wé wúkaú síkwí wú ámá Romíyo nímenjweámáná ejáná Podiasií Pairato Judia píropenisfyo gapímaní níyoní nání xíráóníñf nimóniri meñweañáná Adipasií Xeroto Gariri píropenisfyo gapímaní ámínáo nimóniri meñweañáná xexírimeáo Piripo Ituria píropenisfyo tñi Rírakonaitisií píropenisfyo tñi gapímaní ámínáo nimóniri meñweañáná Raiseniaso gapímaní ámínáo nimóniri Abirini píropenisfyo meñweañáná

² Anaso tñi xíneagwo Kaiapaso tñi apaxípáníñf imónígfíwaú seáyi e nimóniri meñweañáná Jono —O xegí xano Sekaraiaoríñi. O ámá díñf meanje ñweañáná Gorixo nírpípearí re uríñiniginti, "Nioniyá xwíyfá rípí Isíreríyo wáf uríméríxinti." urítagí

³ o iniígfí Jodaní rapá tñíñf e wáf nemerí re urímenjíniginti, "Ámáyfne fwí yarígfáyí ríwfímíñi nímamoro nísaníro yaríñayí nioní wayí seameairí Gorixo fwí yarígfáyí yokwarímfí seaiirí enfáriñi." nurímerí

⁴ ejípa Gorixoyá wíá rókiamoagfá wo xegí yoí Aisaiaoyí ríñijo ejíná Jono síní meñáná o nání níriri ríwamíñf re eajñiniginti, "Ámá díñf meanfími dání ámá wo ríaiwá

re r̄in̄fáriñi, ‘Ámináo r̄fw̄yo b̄in̄fo nán̄i seḡ d̄ij̄f óf nan̄fniñf wimoiro óf pírániñf imoarigfápán̄iñf wimoiro neróna

⁵ s̄fkwioxf imóniñfyf xwfá xewiároro d̄fw̄ xwérani, on̄miáran̄i, yipároro óf níríriwor̄i inij̄fyo nan̄i imixáriro óf s̄njá niñweari xixoaríw̄i néra un̄fyi pírániñf imixáriro éfr̄ixiñi.

⁶ E nerfná ámá n̄n̄i Gorixó yeáȳ neayimxemeám̄in̄i yariñaḡi w̄in̄pírfáriñi.’ Ámá wo r̄faiwá e r̄in̄fáriñi.” Aisaiao ejná Jono nán̄i e níriri r̄fwam̄iñf ean̄iniḡiñi.

⁷ Jono Gorixó urij̄ipa wáf urimearfná ox̄ apix̄ obax̄ Jono waȳ neameainiñoiñi o t̄ij̄f e nán̄i barfná o aȳ n̄isaniro mé waȳni meaaniro yariñaḡfa n̄w̄in̄i re urayin̄iniḡiñi, “Sidirí miaéȳné, ‘Ríwéná Gorixó xeaniñf seaikáriñfá eñaḡi nán̄i éf úpoȳ.’ go searítaḡi seyfne wáȳ nero Gorixó e neaikáriñḡiñiñi nion̄ t̄fámiñi éf bariñoi?” nuriri

⁸ re urij̄iniḡiñi, “Seyfne fw̄ yariñḡápi nepa r̄fw̄m̄iñi n̄mamorfnaȳ pírániñf nero ikfá sogwf nan̄i n̄werfná yariñipa imóniñfr̄ixiñi. Seyfne re m̄irin̄ipa époȳ, ‘Neḡ ar̄o Ebírfamoyaéne imóniñaḡwi nán̄i Gorixó wí xeaniñf neaikáriñfá meniñi.’ m̄irin̄ipa époȳ. ‘Gorixó Ebírfamoyá fwiárfawé nán̄i “Nion̄ ayo xeaniñf n̄wirfná arige xwé obax̄ imóniñfáriñi?” n̄yaiwir̄i ududf winarini.’ r̄iyaiwiaríñoi? Oweoí, Gorixó d̄ij̄f e yaiwipax̄ meniñi. Anan̄i s̄njá t̄fyo dán̄ Ebírfamo nán̄i fwiárfawé wimixiyipaxfr̄iñi.

⁹ Gorixó r̄ixa rapíwé ikfá m̄fk̄ t̄ij̄f e nán̄i fá xirini. Ikfá ḡin̄i ḡina sogwf nan̄i m̄iwéaḡi n̄w̄in̄iñfá n̄idikáriñi r̄fá ikeáriñfáriñi.” urítaḡ

¹⁰ ámá o t̄ij̄f e epíroȳ egfáȳ yariñf n̄wiayiro re uríḡawixiñi, “Nene n̄isaniri n̄ij̄wearanéná pí yan̄wáriñi?” urítaḡfa

¹¹ Jono re urayin̄iniḡiñi, “Ámá iyfá wúkaú t̄ijo wú ámá iyfá mayom̄i m̄iñi wíw̄in̄iḡiñi. Ámá aiwá t̄ijo en̄i mayom̄i m̄iñi wíw̄in̄iḡiñi.” nuriri yarfná

¹² takisí nán̄i n̄igwf uráparigfá wa waȳ meaaniro n̄ibíróná yariñf re wiḡawixiñi, “Nearéwapiyariñoxiñi, none n̄isaniri n̄ij̄wearanéná pí yan̄wáriñi?” urítaḡfa

¹³ o re urij̄iniḡiñi, “N̄igwf takisí nán̄i n̄inearápiñmerfná n̄igwf gapimanowa ‘Urápitfr̄ixiñi.’ searigfápi wiár̄i n̄imúroro seaȳi e m̄inearápiñpani.” nuriri yarfná

¹⁴ Porisí wa en̄i n̄ibíro yariñf re wiḡawixiñi, “None en̄i n̄isanirane n̄ij̄wearanéná pí yan̄wáriñi?” urítaḡfa o re urij̄iniḡiñi, “Soyfne ámáyá n̄igwf urápaniro nán̄i iwanj̄f eamero xwírix̄f mero yap̄i uxekwímoró mepa éfr̄ixiñi. Seḡ n̄igwf om̄ij̄f nero meáfápiñi n̄imearfná ‘Aȳ apánirini.’ yaiwífr̄ixiñi. Ámá wayá nán̄i ayá s̄fw̄ m̄isearopan̄i.” nuriri yarfná

¹⁵ ox̄ apix̄ n̄n̄i “Ámá Gorixoyá d̄ij̄fyo dán̄ nene yeáȳ neayimxemeañfa nán̄i arfowayá xwfá piaxfyo dán̄ iwiaronfó gíná imóniñfáriñan̄i?” n̄yaiwiróná xwíyfá Jono wáf urimeariñfp̄i arfá n̄wiro nán̄i d̄ij̄f re n̄ipíkiga uḡawixiñi, “Ámá Gorixoyá d̄ij̄f t̄niñi yeáȳ neayimxemeañfa nán̄i arfowayá xwfá piaxfyo dán̄ iwiaronfoȳ raríñwáo ámá ro meníran̄i?” yaiwiaríñi

¹⁶ Jono áwanj̄f nuriri re urij̄iniḡiñi, “Nion̄ sa iniiḡf t̄niñi waȳ seameairiñiñi. Nion̄ en̄i neánir̄i aiw̄i r̄fw̄yo b̄in̄fo nion̄ n̄imúróniñi. Nion̄ ámá naion̄ aiw̄i o nion̄ t̄niñi xixen̄i mimóniñaḡi nán̄i ámá om̄ij̄f wíiarigfáȳ bosoyá s̄ikwf sú gw̄ wíkweairiñgíapa nion̄ oyá wíkweapaxímani. O waȳ n̄iseameairfná iniiḡf t̄niñi seameainfámani. Gorixoyá kwíȳf t̄niñi seameairi r̄fá t̄niñi seameairi enfáriñi.” nuriri

¹⁷ Gorixó ámá nan̄fyo yeáȳ nuyimxemeari s̄ipíyo an̄ipá imixir̄i en̄á eñaḡi nán̄i ewaȳ xwíyfá r̄ip̄i urij̄iniḡiñi, “Ámá pok̄ t̄niñi wit̄ aiwá eyeyírómf ero aiwá ná an̄fyo t̄iro mamíw̄ t̄niñi s̄iyik̄ t̄niñi r̄fá ikeáriro yariñgíapa Gorixó en̄i axípi e emfánir̄i wit̄ mamíw̄ t̄niñi ná t̄niñi eyeyírómf inij̄e aiwá náȳ an̄fyo t̄riñi mamíw̄ t̄niñi s̄iyik̄ t̄niñi r̄fá ikeáriñi emfánir̄i nán̄i xeḡ pok̄ fá n̄ixir̄iñi roni.” urij̄iniḡiñi.

¹⁸ E nuriri ámá dñj̄ oyaiwípoyiniri xwiyfá wí wí eni obaxf urirí xwiyfá yayf winipaxfpi ríwýo Gorixo urowárénapiñfo nání uriri nerí

¹⁹ gapimaní Xeroto fwí erí xexirímeáoyá apíxí Xerodiasíyí ríñijí urápíri yariñagí Jono mítxf nuriri “Íwf níñi joxí yariñípí nañímaní. Díxf rírixímeáoyá apíxí nurápíríná ‘Nañí yariñini.’ rísimónarini?” uríagi

²⁰ Xeroto fwí níñi apí neñagi aí ámí wíni nerí Jonomí gwí níyirí kírapusí añíyo ñwíráriñigini.

Jisasomí wayí umeainí náníriní.

²¹ Jisaso, Jono síní gwí mítñwíráriní ejáná ámáyo wayí numeairí yaríná, Jisaso ení níbirí Jono omí wayí umeaíáná Jisaso éf nírorí xano Gorixomí ríxíñí uraríná re ejinigini. Añínamí dání óf iníri

²² kwíyí Gorixoyá xawiówñíñí nimóniri o tñjí e nání weapíri añínamí dání xwiyfá wí re rínenapíri “Gí íwí dñj̄ sítí ríyiñáoxini, joxí nání aga yayí ninarini.” rínenapíri ejinigini.

Jisasomí xiáwo íriñowa náníriní.

²³ Jisaso ámáyo iwamíó nuréwapíyemeríná xegí xwiogwí 30 imóníñigini. Oxí apíxí o nání dñj̄ re yaiwiagfáriní, “Josepomí xewaxorini.” yaiwiagfáriní. Josepomí xano Xiraiorini.

²⁴ Omí xano Matatorini. Omí xano Ripaiorini. Omí xano Meríkaiorini. Omí xano Janaiorini. Omí xano Joseporini.

²⁵ Omí xano Matataiasorini. Omí xano Emosorini. Omí xano Neamorini. Omí xano Esíraiorini. Omí xano Nagaiorini.

²⁶ Omí xano Meatorini. Omí xano Matataiasorini. Omí xano Semenorini. Omí xano Josekorini. Omí xano Jodaorini.

²⁷ Omí xano Joananorini. Omí xano Resaorini. Omí xano Serababerorini. Omí xano Siarítierorini. Omí xano Neraiorini.

²⁸ Omí xano Meríkaiorini. Omí xano Edaiorini. Omí xano Kosamorini. Omí xano Erímedamorini. Omí xano Erorini.

²⁹ Omí xano Josuaorini. Omí xano Eriesaorini. Omí xano Jorimorini. Omí xano Matatorini. Omí xano Ripaiorini.

³⁰ Omí xano Simionorini. Omí xano Judaorini. Omí xano Joseporini. Omí xano Jonamorini. Omí xano Eraikimorini.

³¹ Omí xano Meriaorini. Omí xano Menaorini. Omí xano Mataorini. Omí xano Netanorini. Omí xano Depitorini.

³² Omí xano Jesiorini. Omí xano Obetorini. Omí xano Bowasorini. Omí xano Sarímonorini. Omí xano Nasonorini.

³³ Omí xano Aminadaporini. Omí xano Atíminorini. Omí xano Anaiorini. Omí xano Xesíronorini. Omí xano Peresorini. Omí xano Judaorini.

³⁴ Omí xano Jekoporini. Omí xano Aisakorini. Omí xano Ebírfamorini. Omí xano Tiraorini. Omí xano Nexorini.

³⁵ Omí xano Serakorini. Omí xano Reuorini. Omí xano Perekorini. Omí xano Ebeorini. Omí xano Seraorini.

³⁶ Omí xano Kenanorini. Omí xano Apakisatorini. Omí xano Siemorini. Omí xano Nowaorini. Omí xano Remekorini.

³⁷ Omí xano Metusaraorini. Omí xano Inokorini. Omí xano Jaretorini. Omí xano Maxararerorini. Omí xano Kenanorini.

³⁸ Omí xano Inosorini. Omí xano Setorini. Omí xano Adamorini. Omí xano Gorixorini.

¹ Jisaso kwíyí Gorixoyápi omi níwímeari ukikayonjáná iniigf Jodaní rapáyo dání peyarfná kwíyí Gorixoyápi ámá dñjf meanje níméra warfná

² sítá 40 órarfná Obo “O ejf neánirí xano wimónaríñpíni xfdinirfenijo?” níyaiwirí omi iwamfó níwíwapiyayirí yarfná sítá ayo aiwá mñf néra nútsáná sítá 40 imónáná rixa agwf wiarfáná

³ Obo re urijiniginti, “Joxi nepa niaíwf Gorixoyáoxi ejánayí aiwá nírí nání sñjá tif, ‘Bisíkerfá imónei.’ urei.” urítagi

⁴ Jisaso re urijiniginti, “Oweoí, wí e emiméinti. Gorixoyá Bíkwíyo dání re níriniri eáninti, ‘Ámá aiwá nípíri nánini dñjf nímorfnayí, wí dñjf níyimíñf imóninjfpí meapaxf meninti.’ ríñiñagf nání joxi nírífpi wí emiméinti.” urijiniginti.

⁵ Obo Jisaomí seáyi émi nímeáa nípeyirí aŋf níni xwfá ríri níriminti nání imóninjfyo aŋfni axíná sítá níwirí

⁶⁻⁷ re urijiniginti, “Aŋf níni xwfá ríri níriminti nání imóninjfyo joxi sítá siarifápí ayí nioniyáriñi. Níni rixa nígñi imóninti. ‘Ámá womi mñi owiminti.’ níyaiwirfná ananí mñi wipaxfrini. Joxi nioní nání mñjí xwfáyo níkwírori nioní seáyi e nímeánayí ayí níni weyí meadarifápí apí tñi dixí siapimíñi.” urítagi aí

⁸ Jisaso re urijiniginti, “Bíkwí Gorixoyáyo re níriniri eáninti, ‘Dixí Ámíná Gorixominti mñjí xwfáyo ikwírori seáyi e umeri erfinti.’ ríñiñagf nání joxi nírarifápí wí e emiméinti.” urijiniginti.

⁹ Obo “Jisaso xegf xano Gorixo ejf eániforfaniri iwamfó owíwapiyiniri yapf owíwapiyiminti.” níyaiwirí omi aŋf Jerusaremíyo nání nímeáa nurí aŋf Gorixo nání rídiyowá yarifwámí xegf ríkwíyo níñwírárimáná re urijiniginti, “Joxi nepa niaíwf Gorixoyáoxi ejánayí, xwfámí nání nímawirí xeamoí.

¹⁰ Ayí rípi nání rírarifinti. Gorixoyá Bíkwíyo xwifá rípi ení níriniri eáninti, ‘Gorixo xegf aŋfajf joxi nání pírániñf awí níweapíri nání re urinijoí, “Omi awí mearópoyí.” urinijoí.’ níriniri eánifagf nání nímawirí xeamoí.” nurí

¹¹ re urijiniginti, “Rípi ení níriniri eáninti, ‘Joxi sítá sñjáyo pírf uyikieámí inírixiniri ayí fá ríxíriþíri wé awiá sifráoi.’ ení níriniri eánifagf nání ananí nímawirí xeamóáná ‘Gorixomí xewaxorfaní?’ siaiwimíñi.” urítagi

¹² Jisaso re urijiniginti, “Nioní re dání nípiérorfnayí, joxi nírarifápí Gorixo aŋfajf nioní fá níxíriþíri nurowárénapiþaxf aí rípi ení níriniri eáninti, ‘Dixí Ámíná Gorixoyá ejf eánifpími iwamfó míwíwapiyipani.’ eánifagf nání wí nímawirí xeamómímeinti.” urijiniginti.

¹³ E uráná obo iwamfó níni e níwíwapiyílsáná omi píni níwiárimí nurí idáná ámi wíwapiyipaxf imónáná nání wenifj nerí níweañiniginti.

Jisaso iwamfó nemerí uréwapiyemef nánirini.

¹⁴ Jisaso kwíyí Gorixoyápi ukikayonjagf ámá dñjf meanje píni níwiárimí nurí ámi Gariri píropenisfyo nemerí píne o nání píropenisf ayo amí amí yaní iwéñimearfná

¹⁵ o aŋf apí apimi nemerí wigf rotú aŋfyo uréwapiyemearfná oxí apíxf níni xfomí seáyi e umeaagfáriñi.

Nasareti nweáyí Jisasomí ríwf umogfá nánirini.

¹⁶ Jisaso Nasaretíyo nání nurí —Aŋf ayo xfo sñi onímiá íná níñwearí xwé iwiaronjfyo nání nurí xegf ínína yarifípa Sabaríáyo rotú aŋfyo nípáwirí Bíkwí Gorixoyá fá rómíñiri nání éf nírorí

¹⁷ rixa Bíkwí Gorixoyá wíá rókiamoagf Aisaiaoyí ríñijo eanípi umeaíáná o nípariri xwifá rípi ríñijo nání píá nerí níwíñirfná fá re ronifaginti,

¹⁸ “Kwíyí Gorixoyápi nioní níkikayonti. Nioní ámá uyípeayíyo xwifá yayí winpaxf imóninjfpí urímfá nání nírípearí ámá fá xeñwírárinjfyo ‘Sñi seyíne fá

míseaxeñwiráriñi. Ananí úpoyí.' urimfa nání nírowárénapíri ámá siñwí supárigtáyo
‘Ananí siñwí noxoarí anípoyí.’ urimfa nání nírowárénapíri ámá iwañj mépero
xopírárif wiro egítáyo yeáyí imiximfa nání nírowárénapíri

19 ‘Gorixo xegí ámá éf umininiyí aŋwí ayoriní.’ urimíá nání nirowárénapíri enjíriní.” Jisaso fá e niroárimí

²⁰ Bīkwí amí nīxopemīxárimáná rotú anjí mearīnjí womí mīnī nīwimáná éf nīnjwearí amá rotú anjíyo ḥwīxapigfáyí omīnī sīnjwí agwí nīwīga waríná

²¹ o “Xfo nání r̄fa rar̄iní?” oyaiwípoyiníri iwamíó nur̄ir̄i re ur̄inj̄iniḡiní, “Agw̄iní r̄wamínj̄ nioní fá róáp̄i seyfné ar̄fa n̄iwir̄iná r̄ixa x̄xení imónigoi.” uráná

²² níñi o nání nañíñi nírá uro xwiytá awtíñiñj yariñj xfo ríj jíapí nání díñj nípíkiga uro nero aí re ríngíawixiní, “Ámá royí sa anjí re dáñj Josepomi xewaxoriní. Arige nerí niñjá xwé apí imóniñjírítaní?” rínarítná

²³ o re urin̄iniḡin̄i, “Seyiné ewayí xwiyá rípi níniripíráoi, ‘Joxi nepa xwiroxi enjánayí, jiwaniñoxi pírániñ imixnei.’ níripráoi. E níniriróná re níripráoi, ‘Emimí amípi anf Kapaneamíyo enoí.’ raríñaḡta arfá wiñwápi ámi dixí anf re eni emimí neait.’ níripráoi.” nuríri

²⁴ re urinj̄iniḡin̄i, “Nepa seararin̄in̄i. Wfá rókiamoarin̄í wo o xeḡ anfyo nán̄i nur̄i Gorixoyá xwiȳtá uráná xeḡ ámá e ηweaq̄fáȳ om̄i mím̄inariḡfáman̄i.

25 E nerí aiwí nioní nepa searariñagí pírániñf arfá nípoyí. Enjíná wíá rókiamoagí Iraiijao emearítná agwí aní pírñti erí iniá meapa erí ámá nñní aiwá nání díwí ikeamóniro enjáná Isíreriyí apíxí aní obaxí ñweaqñqfa aiwí

²⁶ Gorixo Iraijao íwamí wími arirá wíwiniñiginiri murowár émáyí apixí wímiñi – Í Saidoni tñjí e anjí onimia Serapari riniñí bimí dánjirint. Ímíñi arirá wíwiniñiginiri wárinjiniñigint.” nuriri

27 re urinj̄iniḡini, “Enj̄iná w̄fá rókiamoaḡ Iraisao nemerfná eni Isireriyí obaxí peyiyí t̄ḡfáyí egfá aiw̄ Iraisao ayo wom̄ nanf̄ wimixaḡmaní. Émáyí wom̄iní —O Siria dánf̄ xeḡ voí Nemenoriní. Om̄iní nanf̄ wimixinfriní.” uráná

28 ámá nñni rotú anjyo ηweagfá arfá e nñwiróná xwioxfyo dání ríá ápiawññif
nñwóróo nuro

29 n̄wiápíñimearo om̄ fá nixiriro wiḡ an̄fyo dá

anjí mırıñiñípimí dání mamówáraníro nání xíxoyípií níméra yaríná
30 o áwınímí niyékínimí xegí díñí tñí unjínigintí.

Imó diñf xixéroariñf womi mixf umáinif nánirini.
31 Jisaso Gariri píropenisfyo nemerfná anf xegf yoí Kapaneamifyo nírémorif
Sabarífayo nuréwapifyiri yarfná
32 ámá aví arfá niwiróná o xwivítá apí xiáwónipf rarinaqí niwirónro minf sfná

³³ Ámá rotú anfyo nweaqatávít wo –O imfó díní xixéroarínoriní. O niwíapánímeari.

³⁴ re urin̄iniḡin̄, “Ai! Nasareti dán̄ Jisasox̄in̄, none pí neaim̄in̄irī barin̄in̄?

“Te ammijingim, Ah. Nasaret uajj jisusoxim, hekk pri hekkimmi. Barimmi. Xwirixá neaikixéminti ríbarinjinti? Joxi nán i nion i njifárinti. Gorixo xewaxoxi xfo rírpeáoxirinti.” uráná

³⁵ Jisaso mīxí nuríri re urinj̓inig̓int̓, “Ámi b̓i mīr̓ipa ē. Om̓i p̓íni niwiárim̓i uī.” uráná re enj̓inig̓int̓. Im̓o ámá om̓i xwírfá wí mik̓ixé ámáyo áw̓inim̓i dání meanj̓int̓ neaárim̓i unj̓inig̓int̓.

³⁶ Meaññi neaárimi úaná ámá nñni óf nikáriniro re ríngawixñi, “Xwiyá oyá ejí sìxí eánini. O néní tñjónijí níriríná sekaxí uráná imtó aí arfá níwiro éf warínoi.” níriniro yarína

³⁷ xwiyá o yarinqípi nání piropenisí ayo amí amí yaní iwénimeníngini.

Saimonomi xineagwími nañf imixijé nánirini.

³⁸ Jisaso n̄wiápñimeámi rotú aŋ̄yo p̄ní n̄wiár̄im̄ n̄ipeyeari xeḡ wiepisariñf wo Saimonoyi r̄in̄hoyá aŋ̄yo nán̄ nur̄ n̄ipáwir̄ om̄ xineagwí r̄fá p̄ir̄ wiariñaḡ nán̄ ím̄ nañf owim̄ixin̄ri yariñf wíaḡfa

³⁹ o í sá weñe nán̄ nur̄ n̄rómáná r̄fá p̄ir̄yo m̄ixf uráná re ej̄niḡin̄. S̄im̄ixfp̄ ím̄ p̄ní n̄wiár̄im̄ úáná í r̄xa aŋ̄ñi n̄wiápñimear̄ aiwá p̄ir̄ n̄imear̄ n̄wia uñ̄niḡin̄.

S̄im̄ixí obaxfyf nañf imimiximí ej̄f nánirini.

⁴⁰ Ámá aŋ̄f apim̄ dáñfyf sogwf r̄xa n̄ip̄meááná wiḡ ámá s̄im̄ixí x̄xeḡñi yariñḡáyf n̄imeámi Jisaso t̄ñf e nán̄ bána o ámá aȳ ayo wé seáȳ e ikw̄kwiár̄im̄ er̄ nañf imimiximí er̄ yarfná

⁴¹ im̄fó ámá ayo wíyo obaxí x̄xeroar̄ñyf ámá ayo p̄ní n̄wiár̄im̄ nuróná makir̄wf n̄moayiro re urayiḡawixin̄, “Niaiw̄ Gor̄ixoyáoxir̄in̄.” urayariñaḡfa o im̄owa x̄f̄ ar̄towayá xwíá piaxfyo dán̄ iwiaron̄oȳ rariḡfo enaḡ nán̄ n̄ij̄fá imón̄ñaḡfa nán̄ o m̄ixf̄ nur̄ri “Ám̄ bi m̄ir̄pa époȳ.” urur̄im̄ ner̄ e néisáná

⁴² sá weñe wíá món̄ñfmi n̄wiápñimeámi ámá maȳ e nán̄ nur̄ n̄weañáná ámá ox̄ ap̄ixf̄ n̄ñf̄ o nán̄ p̄fá nemero om̄ n̄wímearóná “Nene p̄ní n̄neawiár̄im̄ mupan̄.” uran̄iro yariñaḡfa aiw̄

⁴³ o re ur̄ññiḡin̄, “Gor̄xo re n̄rowárénap̄ñfr̄in̄, ‘Añf̄ aȳ ayo re ur̄iméir̄ixin̄, ‘Gor̄xo xwioxfyo m̄imeámi ner̄ seameñwean̄fa nán̄ seȳñe n̄isan̄iro n̄weáfr̄ixin̄.’ n̄rowár̄ff̄ enaḡ nán̄ aŋ̄f̄ wíyo xwíyfá yaȳ win̄paxf̄ imón̄ñf̄ ap̄̄ ur̄im̄ñf̄ en̄ xe oum̄ñf̄.” nur̄im̄ nur̄

⁴⁴ Judyayf̄á aŋ̄f̄ ap̄i apim̄ rotú aŋ̄f̄ m̄ir̄ññf̄yo dán̄ nuréwap̄ya uñ̄niḡin̄.

5

Jisasoyá dñf t̄ñi peȳ obaxf̄ ubenf̄yo min̄ñf̄ nánirini.

¹ Jisaso ipí xeḡ yoí Genesaretipám̄ éf̄ n̄rómáná xwíyfá Gor̄ixoyá urarfná ámá obaxí ar̄fá wian̄iro nán̄ x̄miximí nin̄iro Jisasom̄ ikw̄kwier̄ winarfná

² ewé b̄xaú, yánipám̄ t̄fá b̄xaú weñaḡ n̄wíññri peȳ ápeariḡáwa ewé ap̄ixaúmi dán̄ nayoámáná wiḡ uben̄ igfá eaar̄ñaḡfa n̄wíññmi nur̄

³ ewé b̄bá Saimonoyápám̄ n̄ip̄xemoán̄ri yariñf̄ re win̄ñiḡin̄, “In̄kí t̄ñf̄ re p̄ní n̄wiár̄im̄ ná j̄fe on̄imiápi anan̄ n̄wan̄iréwif̄?” nur̄ri éf̄ n̄ñweámáná ewé apám̄ dán̄ ox̄ ap̄ixf̄ ipí mañfpá t̄ñf̄ e r̄owapiḡfáyo nuréwap̄iyiri

⁴ r̄xa n̄ip̄in̄ nurárimáná Saimonom̄ re ur̄ññiḡin̄, “Ipí ná m̄f̄mi eje nán̄ n̄meámi nuri peȳ fáyo m̄in̄ññi nán̄ uben̄ mamówár̄piȳ.” ur̄aḡ

⁵ Saimono re ur̄ññiḡin̄, “Neḡ neamemear̄ñoxin̄, sfá r̄iyim̄ árwíyim̄ peȳ fá wí n̄m̄in̄ñen̄ñjoññri an̄ñf̄ min̄ mépear̄ñjáná wíá neaógoi. E ner̄ aiw̄ jox̄ e year̄aḡ nán̄ ye iwam̄fó mamówáran̄wif̄.” nur̄ri

⁶ mamówáraná re ej̄niḡin̄. Uben̄ ú peȳ obaxfyo n̄mud̄mor̄ r̄xa ar̄kínim̄ññri yariñaḡ n̄wíññri

⁷ wiḡ wíwaúmi ewé b̄bám̄ n̄weagfíwaú san̄f̄ oyearápf̄piyññri wápiá n̄wiri awaú n̄b̄ri uben̄ n̄mixearo ewép̄xaúmi ikwiáráná ewép̄xaú r̄xa ná íñm̄ññri yariñaḡ

⁸ Saimoni Pitao s̄iñwí e n̄wíññri nán̄ Jisasoyá s̄ikwf̄ t̄ñf̄ e m̄ñf̄ xwíyfáyo n̄ikw̄fror̄ re ur̄ññiḡin̄, “Ám̄ináoxin̄, nion̄ f̄wí yariñáon̄ enaḡ nán̄ p̄ní n̄ññwiár̄im̄ ui.” nur̄ri

⁹ peȳ aga xwé n̄mearo nán̄ o t̄ñi xeḡ ámá n̄ikum̄ixin̄ri peȳ nán̄ yariñḡáwa t̄ñi udud̄ nikár̄ññri

¹⁰ Sebediom̄ xewaxowaú Jemiso t̄ñi xogwáo Jono t̄ñi awaú Saimonom̄ n̄ikum̄ixin̄ri peȳ nán̄ yariñḡíwaú en̄ udud̄ ikár̄ñnarfná Jisaso Saimonom̄ re ur̄ññiḡin̄, “Jox̄ wáȳ mikár̄ññpan̄. Agw̄ re dán̄ peȳ nán̄ yariñpáññf̄ ámá nán̄ en̄ e néra ur̄áriñi. Ámá nion̄ n̄ixdip̄fr̄a nán̄ wir̄mear̄ññri.” nur̄imáná ejáná

¹¹ awa ewé nimeámi nibiro yáni e dání nayoaro ewé peyí amípí e nítimí omí nixída ugławixiní.

Ámá peyiyí tñjí womí nañí imixiñí nániriní.

¹² Jisaso aní wíyo nemerí aní bimí ñweañáná ámá wo —O peyiyí pípírimtó yáriñoriní. O Jisasomí níwíniríná oyá síkwí tñjí e símímanjí xwíáyo níkwírorí wauní re uríñiniginí, “Ámáoxiní, joxí nañí nimiximíñirínayí ananí nañí nimixipaxfriní.” urítagí

¹³ Jisaso wé nimoaurí omí seáyí e nikwiárímáná re uríñiniginí, “Nioní ‘Joxí nañí oimóniní.’ nimónariní. Rixa nañí imóneí.” uráná re ejiniginí. Peyiyí apí rixa nañí imónáná

¹⁴ Jisaso “Ámá wíyo nioní simixfáyí nání áwanjí murípa ei.” nuríri ámá o Moseso ejiná ñwf ikaxí ragípi mé ámáyo xewaníjo áwanjí nura emeniginíri e nuríri ámí re uríñiniginí, “Amúná apaxípánijí imónigfáwa tñjí e nání nurí womí siwá níwínirí nañwf rídiyowá nání negí aríyo Moseso ejiná sekaxí nearagíyí bí rídiyowá siáriri joxí nañí imónífyí nání áwanjí ríri ení mìní wírixiní.” Jisaso sekaxí e urítagí aí

¹⁵ xwíyíá emímí amípí Jisaso yayiníyí nání yaní rixa ná jíamí niwéa nemerí yaríná oxí apíxí obaxí omí aríá wianiro nání bíro símixí wiariñíyí nañí oneaimixiníri bíro nero o tñjí e nípíniro níñwearo e yayaríná

¹⁶ o íníná ámá dñjí meaŋe nání níwayirí Gorixomí xwíyíá rírimí wiagíríní.

Eñí nñni siwímí ejí womí nañí imixiñí nániriní.

¹⁷ O sítá wíyimi ámáyo uréwapiyaríná ámá wa Parisiyí ríñíñyí wa tñi Gorixoyá ñwf ikaxí uréwapiyarigíyí wa tñi—Awa Gariri píropenisíyo aní ayí ayo dání bímiro Judia píropenisíyo aní ayí ayo dání bímiro Isíreriyí aní xwé Jerusaremí dání ení bíro egíawariní. Awa Jisaso uréwapiyaríne éí níñwearo aríá wiariñá Jisaso ámá símixí wiariñíyo nañí owimiximíñirí nání ejí sítí eáníñí Gorixoyápi ukíkayonjáná re ejiniginí.

¹⁸ Ámá wa wigí ámá womí —O ejí nñni siwímí yáriñoriní. Omí íkwiañwíyo nítiro Jisaso nañí owimixiníri nimeámi nibiro “Nimeámi nípáwirane Jisasoyá símímanjíminí aníwí e owíráraneyí.” níriro éfayí

¹⁹ ámá obaxí aní fwí e píkwípíkwí iníñagíá óf nání píá nímegíñiro aníwámí nimeámi níxéga nípeyiro aní sítíñíyí wí nípíneaayiro dae nítimáná íkwiañwína tñi gwí níyiro ámá aníyo ínímí epíroyí egíáyo áwíñimí gwírí e e nínamówára níwepíñiro Jisaso símímanjí tñjíminí táná

²⁰ Jisaso ejí nñni siwímí enoyá ámá nñni xío nání dñjí wíkwíroro “Jisaso ananí nañí imixipaxfriní.” wiaiwiro yariñagíá níwínirí re uríñiniginí, “Ámáoxiní, díxí fwí yariñípi rixa yokwarimí siíñí.” uráná

²¹ Gorixoyá ñwf ikaxí eáníñípi mewegíawa tñi Parisiowa tñi ikeagígwí re níriga ugławixiní, “Ámá royí goríani? Gorixomí ríperirí numearíri yariñí royoí? Ámá fwí yariñíyí yokwarimí yariñí royí goríani? E yariñíyí sa Gorixoriní.” ríñariñagíá

²² Jisaso xegí dñjí tñi adadí níwirí re uríñiniginí, “Nioní nání segí xwioxíyo dání pí nání dñjí e moariñoi?” nuríri

²³ re uríñiniginí, “Ámá wo fwí ikáriñíñí nioní yokwarimí wiilánayí, ínímí imóníñagi nání ámá woxí sítíwí tñi sítíwí wínpaxí meníñí. E nerí aiwí nioní ámá ejí nñni siwímí ejí womí ‘Rixa níwiápíñimeari díxí íkwiañwí nimeámi uí.’ uránayí, o nañí imóníagí ámá níyfnéni sítíwí tñi sítíwí wínpaxfriní.” nuríri

²⁴ re uríñiniginí, “Níyfnéni nioní nání re naiwipíri, ‘Ámá imóníjo ananí ámá xwíá týo dáñíyí fwí ikáriñíapí ení ananí yokwarimí wiipaxoríani?’ naiwipíri nání pírániñí sítíwí nanípoyí.” nuríri ejí siwímí ejomí re uríñiniginí, “Nioní re ríraríñínt,

‘Joxi n̄wiápñimeari dixí íkwianjwí n̄imeámi anj e nán̄ ū. ’ r̄rarinjint̄.’ uráná re enj̄nigint̄.

²⁵ O ámá n̄ní sījwí anigfe dán̄ r̄ixa nañ̄ nimóniri n̄wiápñimeari xeḡ íkwianjwí sá wej̄na n̄imeari xwañwí níkwónim̄ n̄peyeari Gorixom̄ seáyi e numéra xeḡ anj e nán̄ úáná

²⁶ oxí apixí n̄ní óf nikáriniro Gorixom̄ seáyi e numero wiḡ xwioxfyo dán̄ s̄ir̄ n̄pikiniro re n̄r̄iga uḡawixint̄, “Agwí xeḡ b̄ éaḡ r̄iȳ w̄inw̄in̄.” riḡawixint̄.

Ripaiom̄ “Nix̄dei.” urinj̄nán̄ir̄int̄.

²⁷ Jisaso e dán̄ n̄peyeari nurfná ámá n̄igwí takis̄ nán̄ uráparin̄ wo —O xeḡ yō Ripaiorint̄. Xeḡ yō ám̄ b̄ Mat̄yuorint̄. O xeḡ opis̄ anj̄yo éf ηwean̄aḡ Jisaso sījwí e n̄iñw̄in̄ri re urinj̄nigint̄, “Joxi n̄ix̄dei.” uráná

²⁸ o n̄wiápñimeari xeḡ amipí n̄ní e p̄ni n̄wiárim̄ Jisasom̄ uxfdiñigint̄.

²⁹ Jisaso nán̄ xeḡ anj̄yo aiwá xwé b̄ r̄iyam̄ ner̄ ηwean̄áná takis̄ nán̄ n̄igwí uráparigfá wa t̄ni ámá w̄inj̄y t̄ni n̄b̄iro nawín̄ awaū t̄ni n̄iñweámáná aiwá n̄n̄iro yarfná

³⁰ Parisi wa t̄ni Gorixoyá ηwí ikaxí eániñfp̄ mewegfá wo t̄ni Jisaso nán̄ wiepisarijowam̄ anijum̄ ikaxí nur̄iro re uriḡawixint̄, “Soyñé takis̄ nán̄ n̄igwí uráparigfá awa t̄ni ámá fwí yarigfá w̄inj̄y t̄ni pí nán̄ iniiḡ n̄iro aiwá n̄iro yariñoi?” urtagfa

³¹ Jisaso ewaȳ xwiȳtá r̄ip̄i urinj̄nigint̄, “Ámá nañ̄ yarigfáȳ nañ̄ oneaimixin̄ri xwirí t̄nj̄ e nán̄ warigfáran̄? Oweo! S̄imixí yarigfáȳnt̄ xwirí t̄nj̄ e nán̄ warigfárin̄.” Ewaȳ xwiȳtá ap̄i nur̄ir̄

³² re urinj̄nigint̄, “Nion̄ ámá wé rón̄ij̄ imónigfáȳ wiḡ yarigfáȳ r̄w̄im̄in̄ mamoro sanij̄ imón̄iro oépoyin̄ri b̄ñáman̄. fwí yarigfáȳ r̄w̄im̄in̄ mamoro sanij̄ imón̄iro oépoyin̄ri b̄ñárin̄.” urinj̄nigint̄.

“Wiepisarijowa pí nán̄ aiwá ηwíá miñwirárin̄ yariñoi?” uriḡá nán̄ir̄int̄.

³³ Ámá wa Jisasom̄ re uriḡawixint̄, “Jono wiepisarijowa íníná aiwá ηwíá miñwirárin̄iro Gorixom̄ r̄ixin̄j̄ ur̄iro yayarigfárin̄. Parisiowayá wiepisarijowa eni axípi yarigfárin̄. E nero aiw̄i joxi wiepisarijȳt̄ aiwá ηwíá b̄i miñwirárin̄ íníná aiwá n̄iro iniiḡ n̄iro yarigfárin̄.” uriḡá

³⁴ Jisaso “Nion̄ ḡt̄ wiepisarijáowa t̄ni ηwean̄áná awa aiwá ηwíá ηweapaxfman̄.” urim̄in̄ri nán̄ ewaȳ xwiȳtá r̄ip̄i urinj̄nigint̄, “Ámá wo apixí meám̄in̄ri aiwá imixífȳ ámá aiwá ap̄i n̄ipfr̄i nán̄ b̄faȳ apixí meáo s̄in̄ aȳ t̄ni ηwean̄áná aiwá ηwíá miñwirárin̄ yarigfáran̄? Oweo!

³⁵ E ner̄i aiw̄i apixí meáo s̄fá obaxí wí nór̄imáná ejáná ámá wí om̄ wanfn̄imixáná íná ámá aȳ d̄ih̄ s̄ip̄i wiariñaḡi nán̄ aiwá ηwíá miñwirárin̄pfr̄árin̄.” urinj̄nigint̄.

³⁶ X̄o rapirap̄ s̄injúnij̄ imón̄ijaḡi nán̄ ewaȳ xwiȳtá ám̄ r̄ip̄i urinj̄nigint̄, “Ámá wo xeḡ rapirap̄ urú axen̄ijaḡi n̄iñw̄in̄r̄ná p̄rómin̄ri nán̄ xeḡ s̄injú n̄imeari naxer̄ p̄roarij̄franī? Oweo! S̄injú naxer̄ná xwiríta ikixen̄iñoi. S̄injú eni naxer̄ p̄róánaȳ urú yapi xixeni axípi imón̄in̄meniñoi.” nur̄ir̄ awa wiḡ ejíná dán̄ “Nene e nerfná wé rón̄ij̄ nimón̄irane n̄perfnáȳ anan̄ Gorixo t̄nj̄ e nán̄ peyan̄wárin̄.” n̄ira wagfápi s̄in̄ yarigfápi t̄ni xwiȳtá s̄in̄ nawín̄ ikwieropfr̄ixin̄ri ewaȳ xwiȳtá e urinj̄nigint̄.

³⁷ Ám̄ axí r̄ip̄i re urinj̄nigint̄, “Ámá wo re yariñfman̄. Memé wará s̄ixí urfyo iniiḡ wain̄ s̄in̄ iwajfá yariñfman̄. E nerfnáȳ, memé wará s̄ixí awá núp̄iyin̄ri wain̄ ap̄i pur̄i memé wará s̄ixíwá xwiríta ikixén̄ri eniñoi.

³⁸ Iniiḡ wain̄ s̄in̄ȳ memé wará s̄ixí s̄in̄ȳo iwajfá yarigfárin̄.” urinj̄nigint̄.

³⁹ Xfo yarinjpi nani amí ewayf xwiyfá rípi urinjinigini, “Ámá gíf inifgí wainf pírfyf nínimáná sini sihfýf nani wimónarinfri. Oweot, sini sihfýf nani mifwimónf ‘Pírfyf apánirini.’ rarifgárfi.” urinjinigini.

6

Sabaríayo “Nwfári. ” ríniñfípi yarinjwigfá nánirini.

¹ Jisaso xegf wiepisariñowa tñi Sabaríá wiyimi witf omifgyo áwinimí ófyo nuróná witf siyf yánijf sifj yiyírimí nemáná mamifwí nani wé tñi xwiyixwiyf nifroro nifgápanf warfná

² Parisi wa re urifgawixini, “Soyfne sabaríayo ‘Nwfári. ’ ríniñfyo pí nani aiwá nimiaga warinjo?” urifagfá

³ Jisaso re urinjinigini, “Mifxf inayf Depito ejiná ejfyf sini fá mifroarif renoi? Oweot, fá nifroro aiwi sini nifjá mimónijo. O tñi amá xfo tñi emearifgáyf tñi agwf nifwiriná

⁴ senfá anf Goríxo nani peaxf tayarifiwamí o nifpáwiri ‘Nwfári. ’ ríniñf, bisfkerfá Goríxo nani peaxf tayarifgáyf nimeari nifnirf xegf amá nifkumifxifnirf emearifgáyf mifni winjinigini. Bisfkerfá peaxf tayarifgá apf sa apaxifpánif imónigfáwanf ananf nifpaxfriná. ” nurirf “Depito e yarfná Goríxo mifxf wí muripa ejf ejagf nani gí wiepisariñáowamí pí nani mifxf urarifjo?” urimnirf nani e nurirf

⁵ “ ‘Sabaríayo ayf ananirini.’ rípaxorfan?” oyaiwipoyiniri re urinjinigini, “Amá imónijáonf Sabaríayo xiawonirini.” urinjinigini.

Wé kifnjf ejf womi nañf imifxifjf nánirini.

⁶ O Sabaríá amí wiyimi rotú anfyo nifpáwiri uréwapifyarfná amá wo —O xegf wé náu kifnjf ejorini. O eni e nweañaná

⁷ Goríxoyá ifwf ikaxf eánifpi mewegfá wa tñi Isírerifyá Parisiyf ríniñf yá wa tñi Jisaso amá wé kifnjf ejomf nañf imifxáná none xwiyfá oumeaaraneýniro omf xwayf nifwifniro nweañagfá aí

⁸ Jisaso awa xfomi “Xwiyfá oumeaaraneýi.” niyaiwiro nweañagfá nani dñif adadf nifwif amá wé kifnjf ejomf re urinjinigini, “Nifiapfímeamí nifbirf amáyo áwinf e rónapei.” urifagi o nifiapfímeamí nifbirf áwinf e róaná

⁹ Jisaso amá e awi eánifgáyf re urinjinigini, “Nionf yarinj bí oseaimini. ‘Sabaríayo nañf nifwirfnayf, ayf ananirini.’ ríyaiwiarijo? ‘Sípí nifwirfnayf, ayf ananirini.’ ríyaiwiarijo? ‘Sabaríayo amá nañf oimónipoyiniri nañf nifmifxifnayf, ayf ananirini.’ ríyaiwiarijo? ‘Amáyo xwifrá nikifxerfnayf, ayf ananirini.’ ríyaiwiarijo?” nurirf

¹⁰ amá e éf nweagfá nifyonf sifwf nifwifnmemáná wé kifnjf ejomf re urinjinigini, “Difxf wé irú pímixei.” urifagi o e eáná re ejinigini. Xegf wé nañf imónijinigini.

¹¹ Xegf wé nañf imónifagi Parisiowa sifwf e nifwifniro wigf xwioxfyd dánf ríánif nifwifná úagf nuro wigfpí jíamf dánf re ríniñgawixini, “None Jisasomf pí wipaxfrin?” ríniñgawixini.

Xfo nani wáf wifmeipfrifawamí rípeanf nánirini.

¹² Ína Jisaso xano Goríxomf xwiyfá rírimf wimnirf dífwif mifgyo nifpeyirf sifá ayimf Goríxomf xwiyfá nura nuri

¹³ ríxa wifánf wónaná “Wiepisariñayf obípoyf.” nifnirf ayo wé wúkaú sifwf waúmif nifpearf “Nifgí wáf wifmeipfrifoyf nérini.” urinjinigini. Amá wé wúkaú sifwf waú rípeanowa wigf yoí rowarini.

¹⁴ Saimono, omf Jisaso yoí amí bí Pitaoyf wifinorini. O tñi omf xogwáo Adifruo tñi Jemiso tñi Jono tñi Piripo tñi Batoromuo tñi

¹⁵ Matiyuo tñni Tomaso tñni Arpiasomi xewaxo Jemiso tñni Saimono tñni —O xegf yoft bi Seretoyi rïnijorin. O tñni

¹⁶ Jemisom i xewaxo Judaso tñni Isikariot dñj Judaso tñni —O Jisaso nñni miyf urijorin. O tñnirin.

Ámáyo uréwapiyiri nañf imixiri ejf nánirin.

¹⁷ Jisaso ámá xfo rípeáowa tñni dñwf miñfyo dñni nñwero ayoxf nañf e rówapáná oxf apifx obaxf íníná xñom i xñdarigfayf tñni ámá obaxf Judia píropenifyo dñfayf tñni wigf anf xwé bi Jerusarem dñfayf tñni ámá émáyf anf biaú Taiayi rïnijfpi tñni Saidonifpi rïnijfpi tñni —Anf apiaú rawirawá imanf tñni anfwi e ikwfrónifpiaúrini. Anf apiaúmi dñfayf tñni

¹⁸ ayf Jisasom arfá wianiro bimiro negf sifxayf nañf oneaimixinri bimiro oxf apifx imfó dñf xixérori xixeanif wiri egfayf bimiro éaná o imfó mifx umainri ámá nñyon nañf nimixa ur yarfná

¹⁹ oxf apifx nñni oyá ejf sifx eánifpi ámá nñyon pírániñf imixariñagf nñwñiro ayf eni nñbiro omi wé amáf rónaniro egfawixin.

“Yayf seainiri dñf sifpi seairi éwinigini.” urijf nánirin.

²⁰ Jisaso xegf wiepisarifyo sifwí nñwiga nuri re urijinigini, “Seyfne amipí nñni dñwf ikeamónarigfayfne Gorixxo xfo xegf xwioxfyo mifmeamf nerf seamenjweanfe páwifrfá nñni yayf seayfim dñni oseainin.

²¹ Aiwa nñni agwf ríná dñwf ikeamónarigfayfne ananf aiwa agwf imf seayir epifrfá nñni yayf seayfim dñni oseainin. Agwf seyfne dñf sifpi niseairi ñwf oeárfi aiwf ríwéná Gorixxo pírániñf seamenjweanfe nípawiro nñjwearfnayf ripfá ripfrfá nñni yayf seayfim dñni oseainin.

²² Seyfne ámá imónifáoni nifdarigfayfne enagf nñni ámá wa sifm tñni seairi xegf wumf nñni mifx seaxidowáiro ikayfwí niseairiro segf yoft xwíraimif seairiro seaíaná xwirfá mimónipan.

²³ Ámá wi sifpi e seaikárarifagfa nñwñirfnayf, re yaiwifrixin, ‘Nene sifpi neaikárarifápá wigf xiáwowa eni Gorixoyá wfá rókiamoagfawamf sifpi wikáragfárfan?’ nñyaiwiro seyfne idáná anfnamf nípeyiróná Gorixxo nañf wi seaiapinfa enagf nñni nñmawirf níxeamori yayf seayfim dñni sifpi seaíwñigini.

²⁴ E nerf aiwf seyfne amipí wi mifmúronipa egfayfne anigwini aweyf! Sfá wifyi seyfne majfá seaórifárfini. Agwf ríná amipí yayf seainipaxf imónifpi rixa nñmearo sifri munf nñjwearo aiwf ríwéná ríñif meapifrfá enagf nñni dñf sifpi seaíwñigini.

²⁵ Anigwf íníná aiwa agwf imf seayirf yarifayfne, aweyf! Sfá wifyi seyfne majfá seaórifárfini. Ríwéná Gorixoyá xwioxfyo mifpawí agwfna nñni dñf sifpi seaíwñigini. Anigwf yayf ero ripfá riro yarifayfne, aweyf! Sfá wifyi seyfne majfá seaórifárfini. Ríwéná Gorixxo ámáyo pírániñf umenjweanfe mifpawipa nerfná dñf sifpi niseairi ñwf eapifrfá enagf nñni dñf sifpi seaíwñigini.

²⁶ Seyfne ámá nñni seayfim seameararifayfne, aweyf! Sfá wifyi seyfne majfá seaórifárfini. Ejíná segf seáwowa mimónf wfá rókiamoagfawamf seayfim umearagfápá agwf seyfne eni seayfim seameararifna dñf re nñyaiwiro, ‘Nene eni ámá Gorixoyá mimónipa enagwf nñni oyá xwioxfyo páwianf wámanf.’ nñyaiwiro dñf sifpi seaíwñigini.

“Sifm tñni seairifayf nñni wá oseaunini.” urijf nánirin.

²⁷ “E nñriri aiwf seyfne arfá niarifayfne re éfrifxin. Ámá seyfne wifk seaónifayo nñni seaimóniri ámá sifm tñni seairifayo nañf wimifxiro

²⁸ ámá ikayfwí tñni níramifxiri seararifayfayo Gorixxo pírániñf owimifxinri ero ámá xwíraimif seararifayf nañf oimónipoyinri Gorixom i yarif wiro éfrifxin.

²⁹ Ámá wo maripinwýo midáni reááná ámi midáni ení ananí xe reáwinigini. Ámá wo dixí iyfá nírirápírínayí, xe onirápíñiri dixí sortá ení ‘Xe onirápíñi.’ yaiwíriixini.

³⁰ Ámá giyí giyí yariñí síánayí, ananí miní wirí giyí giyí rírapíáyo ímf tñi ‘Ámi niapípoyí.’ murípa erí éríxini.

³¹ ‘Ámá e oniípoyí.’ yaiwiariñípa joxí ení e wiíriixini.

³² Joxí re níyaiwirínayí, ‘Ámá nioní nání wimónaríñiyí nánini nimónaríñi.’ níyaiwirínayí, ámá giyí seáymí rímepríráriñi? Oweoi! Ámá fwí néra warigfáyí aí ámá wiwaníñiyí nání wimónaríñiyí nání wimónaríñiriñi. Ayináni seyíné nání wimónaríñiyí nánini niseaimónirínayí, weyí ámá wí seamearípírámaní.

³³ Seyíné ámá naní seaimixarigfáyoní naní níwimixirínayí, weyíyí ámá giyí seamearípíráriñi? Oweoi! fwí néra warigfáyí aí ámá naní wiarigfáyó xíxeni naní wiarigfáriñi. Ayináni ámá seyíné naní seaimixarigfáyoní naní níwimixirínayí, weyíyí ámá wí seamearípírámaní.

³⁴ Seyíné woxí ‘O idáná ámi xíxeni niapípaxíriñi.’ yaiwiariñíyoní miní níwirínayí, weyíyí ámá giyí seamearípíráriñi? Oweoi! Ámá fwí yariñíyí aí wigí wíamí ‘Idáná ámi xíxeni neaiapípaxíriñi.’ yaiwiariñíyí miní wiarigfáriñi. Ayináni woxí ‘O idáná ámi xíxeni niapípaxíriñi.’ yaiwiariñíyo miní níwirínayí, weyíyí ámá seamearípírámaní.

³⁵ Ámá seyíné símí tñi seaiarigfáyí nání seaimónirí naní wimixiro amípí wí miní níwiríná ‘Xfoyá ení oniapíñi.’ míyaiwipa éríxini. E nerónayí, niaíwí Nwfá seáyí emí ñweañoyá nimóniro oyá naní wí meapíráriñi. Seyíné xfoyá niaíwí enjagí nání ámá xíomi yayí míwífáyó tñi sippí yariñíyí aí wá wianaríñípa éríxini.

³⁶ Segí ápo ámáyo ayá nurimixíri yariñípa seyíné ayá nurimixiro éríxini.

Ewayíikaxí siyikwí nání uríñí náníriñi.

³⁷ “Joxí ámá wo yariñagí sñiwí níwíñiríná ‘O sippí yariñi.’ míripaní. E nerónayí, joxí nání Goríxo ‘O sippí yariñi.’ ríntámaní. Joxí ámáyo xwíyíá mumearípaní. E nerónayí, Goríxo xwíyíá rímearinámaní. Joxí ámá wí fwí sítápi yokwaríñí níwiirínayí, Goríxo ananí joxíyáyo yokwaríñí siintáriñi.

³⁸ Joxí ámáyo miní níwiríná sippí míwipa nerí yariñípa Goríxo miní siapiníráriñi. Ámáyo miní níwiríná ‘Xwé owimíñi.’ yaiwiro aiwá sítíxí imímí neróná sítíxí úroro wé tñi kísíkisí ero nemáná ríxa níyurínowíáná miní níwiróná xegí iyfáyó wiároarigfápa Goríxo ení xíxeni e miní siapiníráriñi. Amípí xíxeni joxí wiaríñípa Goríxo xíxeni e siapiníráriñi.” uríñinigini.

³⁹ Jisaso xegí wiepisariñíyí nioní uraríñá jíayí arfá nikeamoro ámá sñiwí supáriñí imónípírixiniñi ewayí xwíyíá rípi uríñinigini, “Seyíné ‘Sñiwí supáriñí wo wíomí ananí nipemeámi ófyo unijotí.’ ríyaiwiariñotí? Awaú níwaúní xwáriñwýo eaínípístíi.” nuríri

⁴⁰ Xfoyá wiepisariñí seáyí e nimóniro wigí díñyí dání ananí epírixiniñi re uríñinigini, “Niaíwowa uréwapíyaríñomí seáyí e mürónarigfámaní. Xámí nuréwapíya numáná enjána uréwapíyaríñó tñi xíxeni imónarigfáriñi.” nuríri

⁴¹ Xfoyá wiepisariñíyí fwí ayí yariñíyí pñi míwiáriñípa nero ámá wí yariñíyí nánini ‘Pñi wiárípoyí.’ urípírixiniñi ewayí xwíyíá ámi bi rípi uríñinigini, “Segí sñiwíyo íkfá xwé wáníñí ñweañagí aí sñiwí mainenípa nero dixí imónígíyí womí sñiwí siyikwí onímiá bi ñweañáná pí nání sñiwí wíniamearigfáriñi?

⁴² Íkfá xwé awá segí sñiwíyo ñweañagí sñiwí mainenípa neróná aríge nerí dixí imónígíyí omí ‘Sñiwí siyikwí onímiá ñweañípí orímeámiñi.’ urípíráriñi? Naní ríri sippí ríri yariñoxini, íkfá xwé joxíyá sñiwíyo ñweañíwá emí nímamónímáná sñiwí

pírániñf nanimáná dixf ririxfmeáoyá sijwýo onimiá ñweanfpi ananí mearfárini." urinigini.

Ewayf ikaxf ikfá sogwf nání urinjf nánirini.

43 Xegf wiepisariñfyf pírániñf nero onweápoyiniri ewayf xwiyfá amí bi ripi urinigini, "Ikfá siywí riñna sogwf nañf wearinímani. Ikfá onagwá ejfna sogwf sifí wearinímani.

44 Ámá ikfá sogwf weñagi níwinirfnayf dñf 'Ikfá yoí ayo rinif iyf riwen?' yaiwiariigfáriñi. Ikfá pikf sogwf nídirfnayf enwixfyo darigfáran? Wainf sogwf nídirfnayf ará ekirikwfyo darigfáran? Oweo!

45 Ámá nañfyf wigf xwioxfyo dánf dñf nañf moro pírániñf néra uro yarigfáriñi. Ámá sifíyf wigf xwioxfyo dánf dñf sifí moro fwí néra uro yarigfáriñi. Ámá xwiyfá nírirfnayf xwioxfyo dánf sifí nániní dñf nímorfná sifípí rarigfáriñi. Nañf nániní nímorfná nañfni rarigfáriñi." urinigini.

Ewayf ikaxf sñjá anf mifrarigfíwaú nání urinjf nánirini.

46 Ewayf xwiyfá amí bi ripi urinigini, "Pí nání 'Ámináoxiní, Ámináoxiní,' níñiriro aiwí nioní seararifapí mepa yarifjo?

47 Ámá gíf gíf nioní tñamíni níbíro nioní searfápi arfá níniro xixení axípi yarigfáyf 'Ámá ónif rimóniní?' oyaiwípoyiniri ewayf xwiyfá bi níriri siwánif oseaiminí.

48 Ámá o sñjá anf nímirírná xámí sñjá níta yapírfe xwfí sewiarifonif xapixapí nímirí enf tñni íními nímiga níwémáná sñjá yapinifagí níwinirfne dánf sñjá piará níkíkíroa niyapíri anf mifrarifonif imónifjo. Iniá xwé neáisáná iniigf waxf níwerfná aniwámi nímiákwirí píneamíñri éfyf o pírániñf mifriní enagí nání wiñwf wí mimeañfingini.

49 E nerí aiwí ámá gíf gíf nioní searfápi arfá níniro aí xixení axípi mepa yarigfáyf ámá rónif imónifjo. O anf nímirírná sñjá piará yapinifne dánf sñjá níkíkíroa yapiní nání xwfí bi mímí úrapí xwfíayoni seayí e níta nípurí mifráffyf iniigf waxf níweapíri miákwíáná anfni iniigfyo nípíneamioarí anípá imónifringini." nuríri "Nene ení Jisaso nearíppí níwiaíkirfná aniwá yapi Goríxo anípá neaimixifáriñi?" oyaiwípoyiniri nání ewayf xwiyfá apí urinigini.

7

Porisf woyá omifj wiiariñomí nañf imixifj nánirini.

1 Jisaso, oxí apifxf arfá wiarfná xwiyfá apí nípíñri nurárimáná anf wíyo xegf yoí Kapaneamíyo nání nurí ñweanfáná

2 wauyf porisf áminá imónif woyá ámá xináinif nimónif omifj wiiariño —O porisf áminá imónif dñf sifí wiñorini. O simixf nerí rixa nípemínri yarfná

3 "Jisaso níbíri anf apimí ñweani." rínarifagfa arfá e níwirí Judayf áminá wa Jisasomí owirímeápoyiniri re urowáriñifingini, "Soyfne nuro gí inókínif omifj níiarifj ro nání yarifj re níwiípoyí, 'Joxí ananí níbíri oyá xináinif nimónif omifj wiiariño rixa nípepaxí yarifagí nání pírániñf wimixifréini?' yarifj e níwiípoyí." urowáráná

4 awa nuro Jisasomí níwímearo waunf rixif re urigfawixiní, "O émáyf wo enagí aiwí pírániñf neaiariño enagí nání joxí níbíri oyá xináinif omifj wiiariñomí pírániñf wimixifyi.

5 O Judayene dñf níneanfwráriñi negí rotú anf jíayf mifraní nání neaiapiforini." urifagfa

⁶ Jisaso awa tññi nuro porisí áminá imóninjoyá anfí tññí e aŋwí e rémóáná porisí áminá imóninjо xegí amá níkumixinirí emearigíá wamí re urowáriñinigini, “Jisasomí niwímeari Porisí áminá imóninjо re nearowáriñoi urípoyí, ‘Ámináoxiní, nioní síní upupígí siaríná naŋímaní. Nioní amá naŋoni siŋagwini. Joxí nioniyá anfyo wí ſwiapípaxímaní.

⁷ Xámí niwaniñoni “Amá naŋoni meniní.” níyaiwiniri nání joxí sirímeámíñiri miibírini. Ayináni dixí rone dání píne ráná gí omíñí níiarinjo amí naŋí imóninjо.

⁸ Nioní amá “Omíñí ayí ayí ei.” nírarigíowamí ínñimí wuríñinjini. Nioní ení porisí wa ínñimí nuríñinjо. Gí porisí womí “Joxí anfí ui.” uráná sa waríñirini. Womí “Beí.” uráná sa xixení baríñirini. Gí inókíninjí omíñí níiarinjí womí “E ei.” uráná xixení yariñirini. Jisasomí e urípoyí.” urowáráná

⁹ awa nuro Jisaso tññi óf e órórf niniro e uráná Jisaso ududí niwiri níkínimóniri oxí apíxí epíroyí nero númi uxídígíáyo re uríñinigini, “Wauyí porisí áminá imóninjо díñí níñikwírorí yariñípa nígí Isíreriyíne aí woxí nioní díñí xixení míñikwíroaríñini.” uráná

¹⁰ xwíyíá urowárénapíawa amí wigí anfí e nání nuro xegí omíñí wíiarinjo rixa amí naŋí riwo ñweaŋagi wíñigíawixini.

Íwí sítíñí píyí womí “Wiápñimeat.” uríñí nánirini.

¹¹ Jisaso wauyí porisoyá omíñí wíiarinjomí píráñinjí nimixiri rixa síá wí óráná o anfí bímí yoí Neníyí ríñinjíyo nání nuri xegí wiepisaríjowa ení o tññi nuro amá oxí apíxí obaxí nawíní nuro

¹² anfí apimí ákíñá fwí e rémoaniro yaríná Jisaso weníñí éfyí wíñinjiniñini. Amá píyí wo —O síní íwí sítíñorini. Xexírimeáo wo mayorini. Xínái apíxí aníriní. Omí xínái tññi oxí apíxí e dáñí obaxí tññi xwíá weyaniro anfí apimí dání nímeamí ſwiaparíñagí Jisaso siŋwí e niwíñiri

¹³ píyomí xínáimi wá niwianiri re uríñinigini, “Nwf eaariñíyí píni wiareí.” nuri

¹⁴ anfí e níbírí íkwianjwí píyo wenínamí fá níxíriri amá nímeamí warígíáyí sa e rówapíñáná o píyomí re uríñinigini, “Íwí sítíñí roxiñí, rixa wiápñimeat.” ríraríñini.” uráná re eñíñigini.

¹⁵ Píyo níwiápñimeari éf níñwearí iwamíó píne raríná Jisaso amí xínái tññí e uwáriaríñá

¹⁶ amá níñí wáyí nikártíro Goríxomí seáyí e numeróná re rígíawixini, “Goríxoyá wíá rókiamoaríñí seáyí e imóninjí wo riwo ríneaurowárénapiyíñoí? Goríxo Isírerene nání díñí nímorí arírá neaininfa nání riwo ríneaurowárénapiyíñoí?” níríro e yaríná

¹⁷ Jisaso e épi nání xwíyíá Judayí anfí níyoní yaní niwéa nuri midimídáni ení ríñímenjíñigini.

Jono xegí wiepisaríjowa waúmí Jisaso tññí e nání urowáriñí nánirini.

¹⁸ Jono xegí wiepisaríjowa Jisaso éf apí nípíni nání áwaŋí uráná

¹⁹ o xegí wiepisaríñí waúmí “Eñí.” nuri Áminá Jisaso tññí e nání re urowáriñinigini, “Nuri yariñí re wípiyí, ‘Joxí nání Jono ‘Níbíñíráriñí.’ neararíñoxíraní? Wo amí ríwíyo bíníó nání síní xwayí naníri ñweaníwáraní?” Nuri yariñí e wípiyí.” urowárítagí

²⁰ awaú nuri Jisasomí re urémeagtíxixini, “Jono wayí níneameaia waríño joxí tfe nání re yearowáriñoi, ‘Omí yariñí re wípiyí, ‘Joxí Jono ‘Ríwíyo níbíñíráriñí.’ neararíñoxíraní? Wo ríwíyo bíníó nání síní xwayí naníri ñweaníwáraní?’ yariñí e wípiyí.’ yearowáriñoi.” uráná

²¹ axíná Jisaso amá símixí xixegíni yarígíáyo naŋí imixiri siŋwí supáriñá obaxíyo siŋwí anípíri nání wirí imíó amáyo xixéroaríñíyo míxí umáiniri nerí

²² awaúmi re ur̄iñiniḡin̄i, “Awagwí nuri am̄ipí n̄ní nion̄i re yar̄iná s̄iñwí nan̄iri ar̄tá niri éfíyíf nán̄i Jonom̄i áwan̄f ur̄piȳi, ‘S̄iñwí supáriñḡfáyíf ám̄i s̄iñwí an̄iro s̄ikwíf ik̄ eḡfáyíf ám̄i aŋ̄f ero peȳiȳf t̄iḡfáyíf wiḡf wará nan̄f in̄iro ar̄tá p̄iróniḡfáyíf ám̄i ar̄tá ero ámá péfáyíf ám̄i wiápfn̄imearo ámá s̄ipíyo xwíȳíf yaȳf win̄pax̄íp̄i ar̄tá wirō yariñjot̄.’ ur̄piȳi.” nur̄iri

²³ re urinjinigini, “Ripi eni uripiyi, ‘Yeayi neayimixemeanfa nani arfowayá xwfa piaxfyo dani iwiaronfo e entarini. E entarini.’ yaiwiariigfapi tni xixen mepa yarijagi sihwí ninaniri aiwi noreamioari dinji minikwropa ner ‘Ayi omani.’ miyaiwipani. Amá e yariigfa giyí giyí Gorixoyá dinji tni yayí winipaxfyirini. Jonomi e uripiyi.” urinjinigini.

Jisaso Jono nán̄i urin̄t nán̄irin̄i.

²⁴ Jisaso, Jonoyá wiepisariñowaú rixa úáná, o ámá e epíroyí egíayo Jono nání re urinjiniqini, “Xámí seyíné Jonomí siñwí winaniro nání ámá díñí meanje nání nuróná pí ámá siñwí winarigíawixini? Ámá ejí meáninjí iminjí yaríná wakwiñwí wiñwí nimearíninjí imóninjí womí siñwí winaniro riwarigíawixini? Oweoí!

25 Aga pí ámá sīnjwí wīnaníro warigfawixiní? Ámá rapírapí yarapayí ení wú yíninjí womí wīnaníro ámá dínjí meane nání rīwarigfawixiní? Oweo! Ámá rapírapí yarapayí nañní niyíníro ñweagfáyí mixí ináyfá anfyo ñweaarigfárini. Ámá dínjí meane ñweaarigfámani.

²⁶ Aga pí ámá sīnjwí wīnaniro warigfawixiní? Gorixoyá wíá rókiamoaríñf womí sīnjwí wīnaniro ríwarigfawixiní? Oyi, wíá rókiamoaríñf womí sīnjwí wīnaniro ugáfaiwí Jono ámá yeáyí seayimíxemeanía nání xwíá piaxíyo dání iwiaronró nání wáí urímemíñrí nání urowárénapíñf enagi nání o Gorixoyá wíá rókiamoarigfá níyoníxíxení imóníñomani. Seáyí e múronoríñi.

²⁷ Jono nání Bīkwí Gorixoyáyo ríwamitń re níritiníti eánini, ‘Gorixo xegí xewaxomí re urinjinigini, “Nioni gí xwiyáyanj wiowárimfáo joxi xámí níritimearí ámá nisaníti epíri nání ótnitń nísimoia unfa nání urowárimfárini.” urinjinigini.’ Ríwamitń e níritiníti eánini.” nuríri

28 re urinjñigñi, “Nioni searariñi. Jono ámá yeáyí seayimxemeanía nání arñowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfo nání óñiñí imojo enagí nání ámá níñí aiwiwo Jonomi seáyi e imóniñi nání xirigíamaní. E nerí aiwi ámá gíyí gíyí nioní nixidiro Gorixoyá xwioxíyo páwiro yarigíayí xwiytá nioní nání wáf nurimeipírípi xwiytá Jono wáf rímenípimi seáyi e imóniñagí nání ámá ayí onípi aiwi Jonomi ení seáyi e imóniñoi.” urinjñigñi.

²⁹ Ámá níni tñni takisť nánì nìgwí nearáparigfáyí tñni Jono wáf urimeariñagi arfá nìwiro nìsaniro Jono wayí umeaiarína rípi urigfánijí imóniní, “Gorixoxí wé róniñoxí óf nene uyñiñti yariñwaéne nánì imófpí xíxení neamoífrínti.” urigfánijí imóniní.

³⁰ E nerí aiwí Parisiowa tíni ñwf ikaxí eánijípí mewegfáwa tíni Jono wayí oneameainírì sínwf miwínipa neróná amípí Gorixo ‘Awa oépoyí.’ yaiwífpimi ríwf umogfawixiní.

³¹ Jisaso ámi re urinj̄iniḡin̄i, “Ewayí xwiyá pípi níriři ámá agwí ríná ηweagfáyfáné ámá wo wo Gorixo seyfáné nán̄i urowárariňaḡi aiwi seyfáné m̄iseaimónariňfýfáné nán̄i ‘Ayfánj̄if imóniňi.’ rímíňi? Seyfáné pínj̄if imóniňoři?” nurir̄i

³² re urinj̓inigint̓, “Seyñé niaiwí ripiánijñ imóniñot̓. Niaiwí bia makeríá tijñf e niñá neróná niaiwí bñbiam† rñaiwá re uraríñot̓, ‘Nepiane webñi rarñagwí aí sepiayñé sñmñinijñ miyaríñot̓. Nepiane ñwapé rarñagwí aí sepiayñé ámixtá bñ miyaríñot̓.’ rñarñigñápiánijñ imóniñot̓.

³³ Seyíné re egíápi nání ewayí xwíyíá apí searariñiní. Seyíné Jono wayí níneameaia waríjo níbirína aiwá nanjí mìnipa erí iniigí wainí mìnipa erí yariñagí sínwí níwíñiro nání ‘Ámá roýí imtó xixéroariñoríni?’ rarigíáriñi.

³⁴ Seyíné ámá imóniñáoni ení níbirína aiwá níri iniigí níri yariñagí nínaníro nání re rarigíáriñi, ‘O aiwá ejí nerí naríñoríni. Iniigí wainí ení naríñoríni. Ámá takisí nání nígwí nearáparigfáwa tñí ámá fwí yariñá wíñiyí tñí níkumixiníri emeariñoríni.’ rarigíáriñi.

³⁵ E nerí aiwí oxí apíxí wíni wíni díñí pírániñí neñwípero Jono tñí nioní tñí nání ‘Awaú nanjí yariñí.’ yaiwiariñáriñi.” uríñinigíñi.

Íwí inariñí wími yokwarimí wiijí nániríni.

³⁶ Ámá Parisi wo Jisasomí yariñí re wiñinigíñi, “Joxí ananí nioní tñí gí anfyo aiwá nanírewí?” uríñagí Jisaso oyá anfyo nípawiri aiwá naníri nání wigí yariñápa xwápiyi níkfrómáná nawíni aiwá narína re ejíñigíñi.

³⁷ Apíxí fwí inariñí wí, anfí apimi ñweañí “Jisaso Parisoyá anfyo níñwearí aiwá naríni.” ríñariñagí aríá e níwiri sínjá tñí sítí imixiníñí wá iniigí díñí nanjí eaariñí bí iníñíwá nímeamí anfí iwámí nípawiri

³⁸ Jisaso síkwí tñíí e ríwí ríwámíni éf nírómáná ñwfí nearína xegí sínwírixí Jisasoyá síkwí sosfáyo níyori í xegí díá sepiá tñí kwíkwírimí nerí síkwíyo kíyí nímiaúníri iniigí díñí nanjí eaariñípí niwayímómáná gíniñí níwiri e yarína

³⁹ Parisio, Jisasomí imání ikaxí uríó apíxí í e wiariñagí níwíñiri iníñimi re ríñinigíñi, “Ámá ro nepa Goríxoyá wíá rókiamoariñjo ejánayí, apíxí fá wiapíyimíxaríñí nání xixení níjíá re imónipaxoríni, ‘Í apíxí fwí inariñí wíriní.’ yaiwipaxoríni.” Parisio iníñimi dání e yaiwinarína

⁴⁰ Jisaso o xwioxíyo dání e yaiwiariñagí adadí níwiri re uríñinigíñi, “Saimone, xwíyíá bí oríñimíñi.” uríñagí o re uríñinigíñi, “Nearéwapiyariñoxíni, ananí níreí.” uríñagí

⁴¹ Jisaso ewayí xwíyíá rípi uríñinigíñi, “Ámá womí ámá waú níbiri nígwí urápigfisixíni. Wíó K500.00 urápirí wíó K50.00 urápirí nerí níñweagfisáná

⁴² awaú ámi xíomi mìwipa ejáná o níwaúmíni ayá nuríñixíri nígwí mìní wiñípi nání díñí peá nímorí kikiñá ejíñigíñi. Ayinání awaú go go nígwí mìní wiño nání xwapí wimóniníñoi?” uríñagí

⁴³ Saimono re uríñinigíñi, “Nígwí K500.00 urápiñjo, o xwapí wimóniníñoi.” nimónaríni.” uríñagí Jisaso re uríñinigíñi, “Joxí díñí xixení neñwíperí raríñíni.” nuríri

⁴⁴ apíxí tñáminí níkintímónimáná Saimonomí re uríñinigíñi, “Apíxí rí nioní níaríñí rí sínwí wíneí. Nioní díxí anfyo fwíapánayí joxí negí yariñápa mìnui iniigí bí síkwí sosfá igíá eánimíñirí nání mìniapíñi. E nerí aiwí apíxí ríyí gí síkwí sosfáyo sínwírixí tñí igíá nínearí xegí díá sepiá ejí tñí níkwíriñoi.

⁴⁵ Joxí ámá xwíyíá báná negí yariñwápi kíyí mìnimaúníni. E nerí aí í nioní níwiapíri ñweááiná dání síkwí sosfáyo kíyí níñimiaúgá waríni.

⁴⁶ Joxí negí yariñwápa yayí mìnipa nerí raní bí mìnífyo mìnawyímóiní. E nerí aiwí apíxí ríyí síkwí sosfáyo iniigí díñí nanjí eaariñí bí níniwayímómáná gíniñí níjoi.

⁴⁷ Ayinání nioní re raríñíni. Í fwí xwapí yagíí aiwí nioní ríxa yokwarimí wiíá ejagí nání í nioní nání xwapí níwimóníri nání nanjí e níaríni. Ámá fwí xwapí mé bí onímiápí yariñáfayí nioní yokwarimí wiíáná ayí nioní nání ení onímiápí wimónaríñfríni.” Saimonomí e nuríri

⁴⁸ apíximí re uríñinigíñi, “Nioní díxí fwí yariñíyí ríxa yokwarimí siíáríni.” uráná

49 ámá xfo tñi nawíni nñjwearo aiwá narigfáyí re rinigfawixinti, “Ámá royí ‘fwí yariñfyí yokwarimí wiipaxonirinti.’ nñyaiwiri ríta rarinti?” nñriniro e yarintá

50 Jisaso apiximi re urinjiniginti, “Jixi dñjí níkwíroarintagí nání Gorixó yeáyí riyimxemeáriti. Rixa kikiá néra ut.” urinjiniginti.

8

Apixí Jisasomí míranjí wigíwa nánirinti.

1 Jisaso Saimono tñi aiwá nñniri nñjweanjsáná rixa stá wí óráná o anjí wíyí wíyo xwiyá yayí winipaxí Gorixó xwioxíyo mímeamí nerí pírántiñt umenweanfa nání wáf nurimerí re urimenjintiginti, “Seyné fwí yarigfáyí ríwíminí nínamoro nisaniro nweáritxinti.” urimearintá xfo xegí wiepisarinti wé wúkaú sìkwí waú o tñi nawíni nemero

2 apixí wíwa eni o tñi nawíni nemero —Wíwa simixí tígíwamí Jisaso nañí imixiri wíwa imtó dñjí xixéroarinjí tígíwamí mixí umáiniri wiariñíwa wigí yoí ríwarinti. Wí Mariaírinti. Anjí yoí Magidara dánjí enagí nání ími yoí Magidara dánjí Mariaíyi wírinjírinti. Í Jisaso imtó wé wfumí dánjí waú dñjí xixéroarinjí mixí umáinowáriñírinti.

3 Apixí ámi wí Xusao —O mixí inayí Xerotoyá bosíwí worinti. Omí xiepí í xegí yoí Joanaírinti. Ámi wí Sasanaírinti. Íwa tñi ámi wíwa eni wigí nígwí tñi aiwá bí imímí ero Jisasomí tñi xegí wiepisarintowamí tñi míranjí níwiayiro númí wagtárinti.

Ewayí ikaxí wití siyí wiáronjí nánirinti.

4 Oxí apixí obaxí anjí ayí ayo dání Jisaso tñjí e nání níbímiro awí eánarintá o ewayí xwiyá rípi urinjiniginti,

5 “Ámá wo o xegí omijíyo wití siyí níwiáróa uminiri nání nurí rixa xwíá yuní ikixeárinje pírántiñt níwiárori aí wí ófyo piérófyí ámá wí ófyo nípuríná xwírinjwí osaxiro iní níbirí mímání erí enjintiginti.

6 Ámi wí sñjá inímí yapinjáná xwíá seayí e onimíapí eníyo piérófyí apaxí mé nerápíri níyapíri aiwí iniítgí mírúnjagí nání apaxí mé yíweárinjintiginti.

7 Ámi wí emí pipinjí aríkiárinje wiáronjíyí emí pipinjíyo dání nawíni nerápimáná emí xeñwiráriñagí nání wití ayí urí enjintiginti.

8 Ámi wí xwíá naníyo wiáronjíyí nerápíri níyapíri ná níweríná aga dñjí nímorí fá miropaxí weñjintiginti.” Ewayí xwiyá e nuririntá re urayinjintiginti, “Aríá tígíayíne ewayí xwiyá rariñá rípi nání aríá ókiarí nímonpoyí.” urayinjintiginti.

“Rípi nání ewayí xwiyá seararinjinti.” urinjí nánirinti.

9 Xegí wiepisarintowá ewayí xwiyá apí mfkípi nání yariñí wíáná

10 o re urinjiniginti, “Xwiyá eníná dání ‘Gorixó xwioxíyo mímeamí nerí seamenjweanfárinti.’ nírirí inímí imónijípi nioní wíá searókiamoarinti. E nerí aiwí ámá nioní dñjí minkwíro wigí dñjí tñi néra warigfáyí nioní ewayí xwiyá nuréwapíyiríná wíá rókiamoagí Aisaiaoyí ríniño nírirí ríwamíñt eanípa sñjwí naniro aríá niro nero aiwí mfkípi nání níjíá imónipríxitriñti ewayí xwiyá níuréwapíyarinjinti.

Wití siyí wiáronjí mfkípi nání áwanjí urinjí nánirinti.

11 “Ewayí xwiyá mfkípi rípirinti. Wití siyí nání ríniñípi ayí xwiyá Gorixoyánjí imóninti.

12 Ámá wí siyí óf manípámí piérófyíñt imóninti. Ayí xwiyá Gorixoyá aríá níwiyo aiwí axíná obo níbirí ayí xwiyá oyápi dñjí móáná o yeáyí uyimxemeantiginti mírirakí níwirí xwiyá oyá wigí xwioxíyo dání emí mímeamí yárarinti.

13 Ámá wí wití siyí sínjá íními yapinínjáná seáyi e xwíá onímiápí ejáná wiáronjýfníñí imóniní. Ayí xwíyfá Gorixoyá arfá níwiróná yayí níwinírì xídaníro yaríná xwíyfá ná íními pípiñfníñí mítwáriñagí nání aníñí xídarigfámani. Xwíyfá oyápí xídaníro yarínagfá nání ámá wí níbíro nepa ejí neáníro ríá xídaríñoiníri iwamíó wíwapiyíáná píni wiárarigfáriñí.

14 Ámá wí wití siyí emí pípiñí arfkiáriñíje wiáronjýfníñí imóniní. Ayí ení xwíyfá Gorixoyá arfá níwiro aiwí wigí yarigfápa síní níxídróná amípí xwíáyo dání nání dñíñí obíbaxí moro ‘Amípí wí nioní mítimúropa onintí.’ yaiwiro amípí wí nání níwimóníro ‘Aríge meámíráfaní?’ yaiwiro néra nurínayí wití emí nerápíri xeñwíráriñí yapí nimóníro aiwá ná níyíníri aiwí wí yóí yarínímani.

15 Ámá wí siyí xwíá naní imóníje wiáronjýfníñí imóniní. Ayí xwíyfá Gorixoyá nání arfá níwiro dñíñí sípí wí mítmaxíriñagfá nání mítwáramó aníñí dñíñí níkwíroro xaíwí fá níxíríro neríná aiwá ná wearíñípíñíñí imónarigfáriñí. Wiepísañowamí ewayí xwíyfá mítkípí nání áwaní e uríñinigíñí.

Ewayí ikaxí uyíwí nání uríñí náníriñí.

16 Awa “Jisaso ámá ayo aníñí yumíí winfáriñí.” yaiwipfríxíñíri ámí ewayí xwíyfá rípí uríñinigíñí, “Ámá wo re yarínímani. Xegí ramíxí nímixárorí sítí xwé wá nímeari upíkákwiáráriñímani. Nímixárorí xegí sá íkwianjwíyo íními éxwíroáráriñímani. Nímixárománá ámá gíyí gíyí níwiapíríná ananí sínwí wínpíri nání aiwá íkwianjwíyo seáyi e taríñíriñí.” nuríri

17 re uríñinigíñí, “Amípí níñí íními imóníñí aiwí wíá ókiáná níñí sínjáni imónáná ámá níñí ‘Tí ayíráfaní?’ yaiwipfríráriñí.

18 Ayínáni seyíne píne arfá níñirónayí arfá pírániñí niríñí. Ámá gíyí gíyí nioní xwíyfá raríná arfá niro dñíñí níkwíroro nero níjíá bí nimónírínayí Goríxo ámí wí mítíñí winíñoi. Gíyí gíyí arfá mítipa ero dñíñí mítikwíropa ero nerínayí ‘Níjíá rípí imóníñíñí.’ yaiwinarigfápi aí Goríxo apí aí ámí nurápíñíñoi.” uríñinigíñí.

Jisasomí xínái tñí xogwáowa tñí náníriñí.

19 Jisasomí xínái tñí xogwáowa tñí o tñíñí e nání níbíro ámá xwé obaxí omí epíroyí wiáríñagfá epówa mítawipaxí enagí

20 ámá wí áwaní re uríñíawixíñí, “Díxí rínái tñí rígwáowa tñí sínwí rananíro nání bífamí bíraiyí roñoi.” urítagfá aí

21 o re uríñinigíñí, “Ámá re níwíxapígí tíyí, xwíyfá Gorixoyá arfá wiyo xíxení ero yarigfáyí, ayí gí inókíwáníñí níritíxímeáowáníñí imóníñoi.” uríñinigíñí.

Ipí imeamíkwí yarínagí samíñí imixíñí náníriñí.

22 Íná sítá wíyimi Jisaso tñí xegí wiepísañowá tñí ewéyo nípíxemoáníro o re uríñinigíñí, “Ipíyo jítaríwámíñí dání oxemoaneyí.” nuríri nímeámí nuro

23 ipíyo nímeámí waríná Jisaso ríxa sá winíagí sá weñáná re ejínigíñí. Ríwípí xwé wí níweapíri ipíyo níxemí nuri ewéyo iniigfí mítmeámí yaríná awa ríxa iniigfí namipaxí yarínagí naineními

24 nuro saiwiárí níwimáná re uríñíawixíñí, “Neamemearíñoxíñí, neamemearíñoxíñí, ríxa iniigfí namianí aijwí ayoríñí.” uráná Jisaso níwiáptíñímeari imíñíñí yarínípími tñí iniigfí reakíkwíí yáparíñípími tñí mítíxí nuríri “Píni wiáreí.” uráná re ejínigíñí. Píni níwiáriñína imíñíñí mé nerí iniigfí samíñíñí weáríri ejínigíñí.

25 Ríxa imíñíñí mé nerí iniigfí samíñíñí weáríri éáná o wiepísañowamí re uríñinigíñí, “Soyíne dñíñí mítikwíropa pí nání yarínóí?” urítagí awa wáyí ero ududí ero nero re ríñíngíawixíñí, “Ámá royí imíñíñí iniigfí tñí sekaxí uráná ámáníñí arfá wíí royí gorífaní?” ríñíngíawixíñí.

Imató mixfumáináná odipí iniigf naminf nánirini.

²⁶ Awa ewépá nimeáa nuro ipí Gaririyo jíaríwámíni anf bí xegf yoí GegeSayi rínifípi tñf e niwiékfnímearo

²⁷ Jisaso nayoarí rixa xwfáyo éf rojná ámá anf apimí dñf wo —Omí imfó wí xixéroaríñorini. Eníná dání iyaxí aikí miyínf néra urí anf wíyo miyweapa erí ámá xwáripá tñf ení ñwearí yariñorini.

²⁸ O Jisasomi sñwf níwínirfná xwamiánf níriri Jisasomi agwf ríwámíni nípíkínímeari ímf tñf re uríñinigini, “Jisasoxí, niaíwf Nwfá seáyí emí ñweanjoyáoxí, pí neaiminíri baríñini? Nioní wauní re ríraríñini, ‘Xeaníñf wí mneakárípaní.’ ríraríñini.” nuríro

²⁹ Jisaso sekaxí “Imfóyfne ámá romí pñni níwiárimí úpoyí.” uríagí nání Jisasomi e nuríri —O imfó ínína dñf xixéroaríñf enagí nání xegf ámá omí fá níxero gwí wíri tñf ainixí ikasfá iníñf wíri tñf níjiro awí menjweanagfá aiwí gwí jífápi naríkiárimí imfó ámá dñf meanje nání sayá nímera wayariñorini.

³⁰ Omí Jisaso yariñf re wiñinigini, “Segí yoí píxini?” uríagí imfówa xwé obaxí mítóníñagfá nání re urígławixini, “Negí yoí Rijoniyí —Yoí mfkí ayí mixf nání xwé obaxí gwí móñarígnfá náníñi. Yoí e ríniñwíni.” nuríro

³¹ wauní ríxiñf re urayiglawixini, “Joxí none mixf níneamáinowáriñfá sirírikí yoparí bí mimóníñfyí tñf e Goríxo xeaníñf neakáríñfe nání mixf mneamáinowáripaní.” nuríro

³² odipí xwé obaxí díwíyo wiároaríñagfá níwíniro wauní re urígławixini, “Imfóne odipíyo ríwímíni oxixérópoyíñri sñwf neaníñréñi?” uríagfá o xe oépoyíñri sñwf wínaná

³³ imfówa ámá omí pñni níwiárimí nuro ámí odipíyo xixéróáná re eníñigini. Odipí ayí imégf aníñi omífáyí sapípanfmi sifá néra ipíyo nípáwiro píyí egfawixini.

³⁴ Ámá odipí awí mearoarígnfáyí wigí odipí e éagfá níwíniro wigí anf apimí nání éf nuro ámá e ñweagfáyo áwaní uríro ámá omíñfyo yarígnfáyo áwaní urímero wiáná

³⁵ ámá ayí “Pí ríta enoi?” níyaiwiro sñwf wínaníro nání níbíro Jisaso tñf e níremoro weníñf éfáyí wíniñgławixini. Ámá imfó xixéroaríñjo riwo aikí yínri dñf sifá yínri nemáná Jisasoyá sifkwí tñf e éf ñweanagí níwíniro wáyí nero yarína

³⁶ ámá Jisaso imfó mixf umáinño wauní ríxiñf “Nioní tñf owaiyí.” nimónaríñi. uraríñagí o amí ewéyo nípíxemoáníri umíñri yarína

³⁷ ámá ayí níñi anf GegeSa dñf yíñf tñf ámá anf apimí midimídáni ñweagfáyí tñf wáyí xwé nikáríñro nání Jisasomi wauní re urígławixini, “Nene pñni níneawiárimí ouní.” neaimónaríñi. uríagfá o amí ewéyo nípíxemoáníri umíñri yarína

³⁸ ámá imfó mixf umáinño wauní ríxiñf “Nioní tñf owaiyí.” nimónaríñi. uraríñagí aí Jisaso xegf anf e nání nuowáriñi re uríñinigini,

³⁹ “Díxf anf e nání nuri Goríxo siifpí nání díxf ámáyo repíyí níwiri ñwearí uí.” uríagí o Jisasomi pñni níwiárimí nuri anf apimí nípimíni Jisaso wiífpí nání repíyí wiemeññigini.

Apíxfragí aníñf pwariñf wími nañf imixíri miái peñf wími nañf imixíri ejf nánirini.

⁴⁰ Jisaso ámí ipíyo jíaríwámíni iwiékfnímeááná ámá obaxí e epíroyí ero o nání xwayí naníñi ñwearo egfáyí omí yayí níwiro yarína re eníñigini.

⁴¹⁻⁴² Ámá ámíná wigí rotú anf wiwá menjweanf wo —O xegf yoí Jairasoríñi. Miái ná wímíni xanoríñi. O níbíri Jisasoyá sifkwí tñf e nípíkínímeari xío xegf miái —Í xwiogwí wé wúkau sifkwí waú imóníñrini. Í rixa nípémíñri yariñagí nání xano Jisasomi wauní ríxiñf re uríñinigini, “Gí miáimí nañf imixíri nioní tñf gí anfyo nání

nīwaniréwi?“ urtagi o “Ananirini.” nuriri awau óf e warfná ámá e epíroyí egfáyí nuxfdiro Jisasomi ikwíkwierí warfná

⁴³ apixí wí —Í xegí ragí aníñí pwarfná xwiogwfí wé wúkaú síkwí waú murojirini. Ámá obaxí nañí imixaniro níyayiriní aí nañí wí mimóninjirini.

⁴⁴ Í “Jisasoyá iyfáyoní amáf nírónirfnayí, ámi nañí imóninjirini.” níyaiwia níxidiri ríwími dání oyá iyfá sírfwíyo amáf rónáná re ejnigini. Ragí aníñí pwarinjípi yeáyí sikiárinjigini.

⁴⁵ Yeáyí sikiáráná Jisaso re riñinigini, “Amáf go nírónigoi?” rítagi ámá nñi “Oweoí, nionimaní. Nionimaní.” níra warfná xegí wiepisarini wo Pitaoyí riñijo re urinjigini, “Neamemearinjoxini, ámá epíroyí nísiro ikwíkwierí nísigma warinjoi.” urtagi aiwi

⁴⁶ Jisaso re riñinigini, “Nepa ámá wo amáf nírónigoi. Nigí ejí eáninjí bí nñiwárimí ámá womí nañí imixtagi nainenirí nání rarinjini.” rítagi

⁴⁷ apixí í yumíí mepaxí wimóníagi níwíníri óf néra ajiwí e níbirí oyá símímañfríwámíni nípíkínímeari oxí apixí nñi sínwfíyo dání wíá re rókiámóninjigini, “Niini gí ragí aníñí pwarinjagí nání Jisasomi amáf róníni. Omí amáf nírónirfná rixa nañí imóninjini.” urtagi

⁴⁸ o re urinjigini, “Miaé, jíxi díñí nñikwírorí nání nañí imóninjini. Ámi ayá mísinipa nerí kikiáfá néra uí.” nuriri

⁴⁹ sini ímí e urarfná ámá wo rotú aji meñweañoyá aji e dání níbirí omí re urinjigini, “Uréwapíyarínomí sini ayá wí murinjweapaní. Díxfí miái rixa péinigini.” urtagi

⁵⁰ Jisaso arfá e níwíri re urinjigini, “Díxfí miái péí aiwi wáyí mepaní. Nioní díñí níkwíróánayí, í ámi nañí imóninjioi.” nurimi nurí

⁵¹ ajiyo nípáwirfná ámá wí nawini opáwianeyiníri sínwfí mísíwípa nerí sa xegí wiepisarini Pitao tñi Jono tñi Jemiso tñi miáimí xinái tñi xano tñi ayí tñiní nípáwiro

⁵² ámá nñi ñwfí earo ámixfá mero yariñagfa nání Jisaso re urinjigini, “Ñwfí eaarigfá pñi wiáripoyí. Níperí mísíweniní. Sa sá wení.” uráná

⁵³ ayí “Í rixa piyfíxini.” níyaiwiro nání rípfí urtagi aí

⁵⁴ o íyá wépámi fá nímaxírimáná ímí tñi “Miá ríxini, wiápñimeatí.” uráná re ejnigini.

⁵⁵ Miái ámi díñí sítí wínáná apaxí mé wiápñimeanjinigini. Rixa wiápñimeááná Jisaso xanýaumí “Aiwá bí umeaípiyí.” urtagi

⁵⁶ ayaú ududí ikárinfagí Jisaso ñwfí ikaxí re urinjigini, “Aípagwí nioní éápi nání ámá wíyo áwañí murípaní.” urinjigini.

9

Wiepisarinfyo ejí sítí weámixowáriri sekaxí uriri ejí nánirini.

¹⁻² Jisaso xegí wiepisarinfí wé wúkaú síkwí waú awamí “Awí eánipoyí.” nuriri awa símixí xixegini nañí imixipíri nání ero imfó nñi mixí umáinowáripíri nání ero epírifa nání kwíyí bí níwíri ejí sítí eáninjí bí níweámixowáriri re urowáriñigini, “Soyne aji ayí ayo nemero Goríxo xwioxfyo mísímeamí nerí seameñweanía nání wáf urímero símixí yariñáyo nañí imixímero éfríxini.” nurowáriñá

³ re urinjigini, “Amí amí wagwí wagwí nuro urínpíri nání segí amípí bí nímeamí mupaní. Erañfraní, fá árupianfraní, aiwáraní, nígwíraní, iyfá wúkaúraní, nímeamí mupaní.

⁴ Wáf nemerfná anf bimí nrémorfnáyf anf iwamfó nuro páfíáyo wéfrixin. Rixa ámá anf apimí ñweagfáyo nuréwapiyimáná anf axiwámíni nñweagfisáná ‘Ámí anf bimí nání owaiyf.’ nñyaiwirfnáyf anf axiwámí dání pfní nñwiárími úfisixin.

⁵ Wáf nurímerfnáyf anf bimí nrémorfná ámá e ñweagfáyf ‘Negf anf týo fwiapfpoyf.’ mifearipa éánayf, ámá ayf dñf ‘Newaniñene ikáriññwáyf nání awaú nene nání ámí mibipa episi nání iyf riyárfif?’ yaiwipfrí nání sìkwfyo xwfá sikf xénifípi pfrí wiaikímí nñyárimí úfrixin. Sekaxf e nuríisáná ejáná

⁶ awa omí pfní nñwiárími nuro anf bimí nání numiro xwiyfá nañf yayf winpaxfpí wáf urímero sìmixf egfáyo nañf imifxiro néra ugíawixin.

Xeroto Jisasó nání ayá sìwf uroñf nánirin.

⁷ Gapimaní Xeroto Jisasoyá wiepisariñowa yarigfápi nípfní nání arfá nñwirí ududí nñwiníri ñweanjáná ámá wí emimí apí yarifagfá nání re níra ugíawixin, “Jono xwáripáyo dání rixa nñwiápñimearfí ríya yarifin?” níra warfná

⁸ ámá ámí wí re níra ugíawixin, “Gorixoyá wfá rókiamoagf Iraijaoyf ríniñjo, mifpé anfnamí peyinjo rixa sifjání nimóníri ríya yarifin?” níra warfná ámí wí re níra ugíawixin, “Enjíná Gorixoyá wfá rókiamoagfá wo rixa nñwiápñimearfí ríya yarifin?” níra warifagfá nání

⁹ Xeroto ududí nñwiníri re ríññigfin, “Niñwanifoní ráná Jonomí siñwf mifjw wákwigfawixin. E nerí aiwí ámá nioní arfá e wiariñá royf gorifaní?” níriri Jisasomí siñwf owinimíniñri yayifnigfin.

Ámá 5,000 apimí aiwá mifní wiñf nánirin.

¹⁰ O xegf wáf wurímeiarigfáwa ámí xfo tñf e nání nñbíro wigf néra ugíápi nání repifíyf nñwimáná ejáná o awa tññini nerímeáníro ámá nñfí pfní nñwiárími nuro wigfípi anf wíyo xegf yoí Betísaidayo nání warfná

¹¹ oxí apifxf obaxf Jisaso tñfí wiepisariñowa tñfí anf apimí nání pwariñagfá nñwíñíro númí nuro omí wímeááná o yayf nñwirí xwiyfá “Gorixo xwioxfyo mifmeamí nerí seameñweanfá nání seyfne nisaníro éfrixin.” uréwapifíri sìmixf egfáyo nañf imifmixfmí erí yarfná

¹² wiepisariñf wé wúkaú sìkwf waú sogwf nokepá imónáná Jisasomí nñbíro re urigfawixin, “Ámá oní wówí re mifweanfagfá nání ámá epifroyf egfá tífí aiwá níro sá wero epíri nání omifj anf amí amí mifrinímenfyo nání uro anf apí apí ikwífrónifyo nání uro oépoyf.” urítagfá aí

¹³⁻¹⁴ o re urifnigfin, “Aiwá nípfrí sewanifoyfne mifní wípoyf.” urítagfí re urigfawixin, “Negf aiwá xwé menfin. Bisíkerfá wé wú ejáná peyf waúníriñi.” nuríro ámá oxí 5,000 e ñweanfagfá nání re urigfawixin, “None nurane aiwá bí mepa neríñayf, aríge mifní wianifwíñi?” urítagfá o re urifnigfin, “Ámá tífí re urípoyf, ‘Seyfne ámá 50 50 maxifiní wí e wí e nñweaxa úpoyf.’ urípoyf.” urítagfí

¹⁵ awa axípi e uráná ámá nñfí 50 50 maxifiní wí e wí e nñweaxa nuro ñweanjáná

¹⁶ Jisaso bisíkerfá wé wú tñfí peyf awaú tñfí anfnamí wenifj nñyáníriñá aiwá apí nání Gorixomí yayf nñwirí kwíkwíriñí nerí xegf wiepisariñowa yañf nñwiaupfrí mifní nñwia warfná

¹⁷ ámá nñfí nññíro agwf ímí uyíáná aiwá nññíro e tñápia wiepisariñowa nñmeamero soxf fá wé wúkaú sìkwf waú apimí aumaumí yárigfawixin.

Pitao “Joxí Kiraisoxíriñi.” urifnigfin.

¹⁸ Sfá wíyo Jisaso xegfípi nññwearí Gorixomí xwiyfá ríriñí nñwirí xegf wiepisariñowa xfo tñfí ñweanjáná o yarifj re wiññigfin, “Ámá oxí apifxf nñfí nioní nání goríñi rarifnoí?” urítagfí

¹⁹ awa re urigfawixinti, “Wí joxi nání ‘Jono wayí níneameaia unjorinti.’ rariñot. Ámi wí ‘Gorixoyá wfá rókiamoagí Iraijaoñi.’ rariñot. Ámi wí ‘Enjíná Gorixoyá wfá rókiamoagfá wo rixa wiápñimeáfrinti.’ rariñot.” urtagfa

²⁰ o re urinjñiginti, “Ayí e níritro aiwi sewanjñoyfné nioní nání gorinti rariñot?” urtagfí Pitao re urinjñiginti, “Joxi Kiraisoyí ríññoxi, áma Isrerene yeáyí neayimixemearfa nání negí arfowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyí ríññoxirinti.” urinjñiginti.

Jisaso áwanf “Nípikipfráriní.” urinjñanirinti.

²¹ Pitao e urtagfí aí o ñwf ikaxí nurirí arfá jiyikí norí re urinjñiginti, “Aga bi onimiápi áma wíyo murípani.

²² Áma imóniñáoni xeaniñí obaxí nikáripfráriní. Negí Judayí mebáowa tñi apaxfpánijí imónigfá xwéowa tñi ñwf ikaxí eánijípi mewegfáwa tñi nioní ríwí nímóáná wa nípikipfráriní. E nerí aiwi stá wíyaú wíyi óráná ámi wiápñimeámáriñi.” urinjñiginti.

²³ Xwiytá rípi ení nowaminti urayiñiginti, “Áma goxi goxi ‘Jisasomí ouxfidiminti.’ nyaiwirfnayí, re éirixinti. Amípí ‘Nioni nígfpí nání oeminti.’ yaiwifý dñípí peá nímorí re yaiwifírinxinti, ‘Nioni Jisasomí xídaríñagi nání áma wí xeaniñí niri nípikirí níñiri aí ayí ananirinti.’ nyaiwirí nioní níxfdírinxinti.

²⁴ Áma goxi goxi nioní Jisasomí dñípí níwíkwfrori xídaríñagi nání nípikipfríxinti xewaníñoxi éf nímenirfnayí dñípí nyiñmijí imóniñí anijí ñwearfa nání mearfámaní. E nerí aiwi áma goxi goxi éf mimenipa nerí ‘Nioni Jisasomí dñípí níwíkwfrori xídaríñagi nání níñipikirónayí, ayí ananirinti.’ yaiwiaríñí goxi goxi dñípí nyiñmijí imóniñí anijí ñwearfa nání mearfáriñi.

²⁵ Áma wo nioní minixfdí iyfá fá nígwí amípí emeámíñiri náninti néra nuri nímeáisáná xewaníño anijñinti ikeamónáná oyá amípí anijí níxiríri ñweanfáríant? Oweot!” nurirí

²⁶ re urinjñiginti, “Áma nioní nání ayá sinirí xwiytá nioní rariñápi nání ayá sinirí nerí nání minixfdípa yariñí goxi goxi áma imóniñáoni ámi níweapírtná ikñiñáoni weapírí wfá nioníyá tñi gí apoyá tñi anfajowayá tñi nípíróo weapírí emfáoni ení joxi nání ayá níñiri re rírimfáriñi, ‘Oweot, nioníyáoxímaní.’ rírimfáriñi.

²⁷ E nerí aiwi wiýné re rogfá tiyfné sini mipepa egfámi ejáná Gorixo xwioxfyo mímeámí nerí seameñweanfápi wiýné sijnwfí wíñpírfráriñi.” urinjñiginti.

Jisaso nikñirí xegfíbi imóniñí nánirinti.

²⁸ E nuríisáná rixa stá wé wfumí dánfí waú wo óráná o Gorixomí xwiytá rírimfí winí Pitaomí tñi Jonomí tñi Jemisomí tñi níwirímeámi díwfí xwé bimí nání nyiro

²⁹ o Gorixomí xwiytá urarína re ejñiginti. Xegfí símímanfí xegfí bi íriri rapírapí yínñjú ení apíá werí ápiñwñijí xwíñnta earí nerí ejáná re ejñiginti.

³⁰ Áma píne o tñi nawini xwiytá rariñíwaúyí —Awaú Gorixoyá wfá rókiamoagfíwaú Moseso tñi Iraijao tñirinti.

³¹ Awaú ikñiñgíwaú éf nírónapíri Jisaso tñi o xwfá týo píni níwiárimí ámi anfínamí nání nípeyirfná Jerusaremíyo peri áma nyonyí nání wiiri enfápi nání xwiytá rínarína

³² Pitao tñi níkumixñiri emearígíwaú tñi xámi sá winaríñagi sá wegíawa, sainfowa níwiápnímearo weniñí éfayí wíñigfawixinti. Jisaso ikñiñjo ronagfí níwíñiro áma nawini rogfíwaú ení níwíñiro

³³ awaú Jisasomí rixa píni níwiárimí waniri yariñagfí níwíñiro Pitao dñípí nípikwinti mímó “Píot urimfinti?” níríniri Jisasomí úrapí xwiytá re urinjñiginti, “Neamemearíñoxinti, none re níñwearfná nañfrinti. Anfí pípákí wíkaú wí, joxi nání wiwáyí, Moseso nání wiwáyí, Iraijao nání wiwáyí oseamiríyaneyí.” nurirí

³⁴ s̄in̄i e urar̄ná agw̄í wí niyap̄ir̄i awam̄i rit̄í wiñin̄ir̄i yariñaḡi n̄iñin̄iro wáȳí yar̄ná

³⁵ agw̄í apim̄i dán̄i xwiȳfá bi re riñin̄iḡin̄i, “Ḡ niaíw̄í royōi, niñwan̄iñoni r̄ipean̄áomi ar̄á wípoȳi.” rán̄a

³⁶ wen̄iñí éfáȳí wiñiḡawix̄in̄i. Jisaso xeḡí xew̄in̄i roñaḡi n̄iñin̄iro xwiȳfá mar̄í wiwan̄iñowa siñw̄í wiñtáp̄i nán̄i íná ámá wíyo áwan̄í mur̄pa eḡawix̄in̄i.

Íw̄í im̄ó xixéroariñí wom̄í nañ̄í im̄ixiñí nán̄ir̄in̄i.

³⁷ Sá e weḡáwa wíápi t̄ní n̄iwiáp̄nímeám̄i d̄wíyo weapáná ox̄í ap̄ix̄í obax̄í ep̄troȳí eḡfáȳí o t̄ní óróriñi

³⁸ ámá ap̄í ep̄troȳí eḡáp̄im̄i dán̄i wo n̄iwiáp̄nímear̄í r̄faiwá re ur̄iñiḡin̄i, “Nearéwapiñiar̄íñoxiñi, ḡí íwom̄í siñw̄í ow̄in̄in̄ir̄i nán̄i waun̄í r̄ixiñí r̄iar̄iñin̄i. O ḡí niaíw̄í ná won̄iñin̄i.

³⁹ Im̄ó xixéroána o makir̄íw̄í n̄imori r̄ixa mean̄í near̄í móáná sinapixwíñí iwéñir̄í meák̄íkwíñá er̄í yar̄ná om̄í xwir̄íxwíñá nik̄ixer̄í r̄ixa ayápiñi mew̄íñariñaḡi n̄iñin̄ir̄ína p̄ní wiárariñír̄in̄i.

⁴⁰ D̄ix̄í wiepisariñowam̄i waun̄í r̄ixiñí ‘Im̄ó ḡí íwom̄í xixéroariñíȳí m̄ix̄í umáñinowár̄ípoȳi.’ ur̄fá en̄aḡi aiw̄í awa wí e epax̄í men̄in̄i.” ur̄faḡi

⁴¹ Jisaso re riñin̄iḡin̄i, “Ámá agw̄í t̄iȳné ñweaḡíȳíne, nion̄í d̄iñí m̄in̄íkwíropa ero xeñwíñi moro yariñíȳíne, ‘Jisaso íníná ren̄in̄i nene t̄ní n̄iñwearane ar̄írá neain̄íñar̄in̄i.’ r̄iyaiwiariñíñoi?” n̄ir̄íñi xanom̄i re ur̄iñiḡin̄i, “D̄ix̄íwo añw̄í re n̄imeám̄i bei.” ur̄faḡi

⁴² íwom̄í siñi n̄imeám̄i bar̄ná im̄ó mean̄í eaáná s̄ir̄íñiw̄í néra piéróaḡi aí Jisaso im̄om̄i m̄ix̄í numáñinowár̄íñamá niaíwom̄í nañ̄í n̄iñimix̄ír̄í am̄í xanom̄í m̄in̄í wiñj̄in̄iḡin̄i.

⁴³ M̄in̄í wíáná ámá n̄íñi Gorixoyá en̄í eán̄íñí Jisaso éfípi nán̄i udud̄í nero “Ayíkwíran̄í?” yaiwiḡawix̄in̄i.

Ámí áwan̄í “N̄inip̄ikip̄íráñir̄in̄i.” ur̄iñí nán̄ir̄in̄i.

Ámá n̄íñi Jisaso yariñíp̄i nán̄i udud̄í yar̄ná o wiepisariñowam̄i re ur̄iñiḡin̄i,

⁴⁴ “Píráñiñí ar̄á nípoȳi. Nion̄í ar̄á en̄íyo searémoariñíñi. Añínam̄i dáñí ámá imóniñáoni ámá wíyo m̄iȳí nur̄íp̄íráñir̄in̄i.” ur̄faḡi aiw̄í

⁴⁵ awa xwiȳfá ap̄í Gorixoyá d̄iñí t̄ní ín̄im̄í imóniñaḡi nán̄i píráñiñí n̄ij̄á mimóniñpa nero m̄ík̄íp̄i nán̄i yariñí wian̄íñi éfáȳí wáȳí n̄iñwiro nán̄i mas̄íñá wiḡawix̄in̄i.

“None go go seáyi e imóniñíñen̄íñoi?” riñiḡíá nán̄ir̄in̄i.

⁴⁶ Wiepisariñowa xim̄ixim̄í nin̄iro “None go go seáyi e imóniñíñen̄íñoi?” riñar̄íñi

⁴⁷ Jisaso wiḡí xwioxíñyo adad̄í n̄iñwir̄í awa e yaiwiariñaḡía n̄iñin̄ir̄í nán̄i niaíw̄í bi n̄imear̄í xfo t̄íñí e éfí nuráñir̄í

⁴⁸ awam̄i re ur̄iñiḡin̄i, “Ámá wox̄í goxi goxi nion̄í n̄iñix̄ídir̄í nán̄i niaíw̄í r̄ipim̄í peaȳí m̄iñwian̄í wéyo n̄imeríñaȳí apim̄in̄í m̄imear̄íñin̄i. Nion̄í en̄í wéyo n̄imerí ḡí ápo n̄iñrowárenap̄íñom̄i en̄í wéyo umer̄í yariñíñi. Soȳíñé wox̄í ‘Nion̄í awam̄i ín̄im̄í n̄iñwur̄íñir̄í sañ̄í ourápm̄in̄i.’ yaiwinariño oȳí seáyi e imóniñor̄íñi.” ur̄iñiḡin̄i.

“Ámá miñdáni miñró seḡí t̄íñim̄íñi imóniñíȳíráñir̄in̄i.” ur̄iñí nán̄ir̄in̄i.

⁴⁹ Wiepisariñí Jono re ur̄iñiḡin̄i, “Neamemear̄íñoxiñi, none ámá wo yoí jox̄iyá n̄ir̄íñi im̄ó m̄ix̄í umáñinowárariñaḡi siñw̄í n̄iñin̄ir̄ína o none m̄ineax̄ídir̄ípa ner̄í yariñaḡi nán̄i mepa oen̄í ur̄iñwaniḡin̄i.” ur̄faḡi aí

⁵⁰ Jisaso re ur̄iñiḡin̄i, “Ámá oríwámi dán̄i miñró seḡí t̄íñim̄íñi imóniñor̄íñi. Ayíñán̄í e mepa oen̄íñi pí nán̄i ur̄iñawix̄in̄i?” ur̄iñiḡin̄i.

“Om i mīrañf mīwipa oyaneyi.” rigáyf nánirini.

⁵¹ Rixa Gorixo Jisasomí anínamí nání wiriménapiní anwí e imóniñáná Jisaso dñíñ “Nioní Jerusaremíyo nání oumíñi.” níkwírómi nuríñá

⁵² xwiyáya yaní wiowárií wí xíomi xámí umeapíri nání urowáráná awa nuro aní amá wigí yoí Samariayí —Ayí Isíreriyí tñí xepíxepá rónigáyírini. Ayíya aní bimí nírémore Jisaso ríwíyo bini nání amípi pírániñí imíxaníro étíayí

⁵³ amá aní apimí ñweáyí Jisaso Jerusaremí nání umíñiri yaríñagí níwíñiro “Mírañf bí owianeyi.” míwimóní yaríñagí

⁵⁴ xegí wiepisaríñí Jemiso tñí Jono tñí e níwíñiri Jisasomí re urigfisixíñí, “Ámináoxíñí, yawawi ‘Gorixo anínamí dání ríá nímamówárénapíri amá týo ríá níní nání ananí ourípiyi.’ rísimónaríñí?” urítagí aí

⁵⁵ o níkíñímóníri awaúmi mixí “E míripaní.” nuríñi

⁵⁶ aní amí bimí nání ugíawixíñí.

Ámá “Oríxidimíñí.” urigáyf nánirini.

⁵⁷ Ófyo waríñá amá wo Jisasomí re uríñinigíñí, “Amí gími joxí úfmí nioní ení númi ríxidimemíáriñí.” urítagí

⁵⁸ o amá royí ejí neániri níxíñíreñíñíñíri re uríñinigíñí, “Síwí sayí xegí sirírikí sá weníá nání tñíñírini. Iní ení xegí yewí tñíñírini. E nerí aiwí amá imóniñáoníyá sá wémfa nání aní wí meníñí.” uríñinigíñí

⁵⁹ Amí womí re uríñinigíñí, “Joxí níxídeí.” urítagí o re uríñinigíñí, “Xámí xe nurí gí ápo péáná xwíá oweyáriñíri sñjwí naníñíréíñí?” urítagí aí

⁶⁰ o re uríñinigíñí, “Amá nioní dñíñ míñikwíropa yaríñagíyí ayí ení amá píyíñíñí imóniñagí a nání wigí amá péáná xwíá oweyáriñípoyíñíri sñjwí wíñíñíxíñí. E nerí aí joxí xwiyáya Gorixo xegí xwioxíyo mímeámí nerí umenjweaníá nánípí amí amí wáf uríñéíxíñí.” uríñinigíñí

⁶¹ Amí amá wo níbíri re uríñinigíñí, “Ámináoxíñí, nioní ríxidimemíñí. E nerí aiwí xámí xegí amáyo nurí yayí owiemeníri sñjwí naneí.” urítagí aí

⁶² Jisaso ewayí xwiyáya rípí uríñinigíñí, “Amá omíñí meariñí wo níkíñímóníri ríwíñími dání sñjwí anána xfo omíñí meariñípí xíxení waríñímaní.” nuríñi re uríñinigíñí, “Joxí ení dñíñ níñikwírorí níñixidíñí sá amí níkíñímóníri amípi joxí píñí wiáríñíyí meámíñíri nání dñíñ nímorí neríñayí, omíñí Gorixo nání pírániñí míwiipa erí oyá xwioxíyo páwipaxí mepa erí imóniñíñí.” uríñinigíñí

10

Ámá 72 nírpíearí yaxwí urowárapiñí nánirini.

¹ Jisaso e nurímáná amá wíyo 72 nírpíearí aní xfo uníá ayí ayo nání waúní waúní xámí umeapíri nání nurowárapiñí

² re uríñinigíñí, “Amá nioní xwiyáya yaní seaiapowáríyí, ayí aiwá yóf pírípífrí niníñí miñípaxíñíñí imóniñí. E nerí aiwí amá seyíne aiwá apí mipíri nání obaxí mimóniñoi. Ayíñání Gorixo amá wíni ení aiwá mipíríñíñí nimóníro xwiyáya yayí winípaxípí yaní wiowáriñípí nání yaríñí wípoyí.” nuríñi

³ re uríñinigíñí, “Soyíne óf nioní searíayo úpoyí. Amá wí síwí sayí sipísiptí roanarígíápáníñí seapífríte nání searowárariñíñí.” nuríñi

⁴ re uríñinigíñí, “Nuróná nígwí wowí bíraní, fá árupianí wúraní, síkwí súraní, nímeámí mupaní. Óf e amáyo níwíñíríná yayí niníro e éf miñjweapaní.

⁵ Aní wiwámí niþáwiríná yayí níwirí xámí re uríñíxíñí, “Seyíne Gorixoyá dñíñ tñí níwayíróníro oñweápoyí.” neaimónaríñí. uríñíxíñí

6 Anjiwámi xiáwo sanijo imóniñagí níwínirfná xwiyfá yayí níwirfná e urfápí mítidíf mikixepani. Anf xiáwo sanijo mimóniñagí níwínirfná yayí apí mítidíf wikixéfríxini.

7 Anf giwí giwámí nípáwiro níñwearfná aiwá tñi iniigfí tñi seaiapfápí ananí níñiro nweáfríxini. Ayí rípí nánirini. Ámá nígwí omiñfí nerfná nígwí meaariigfápa soyfné wáf nemero nioní omiñfí níniirfná iniigfí tñi aiwá tñi seaiapfayí nígwíñifí wayfá nípírtárini.” nuriri xegf wiepísařiňowa aiwá oneaiapføyiniri anf wiwá wiwámi emepfríxini ámí re urijinigini, “Anf wiwámi nípáwiro nweáfiwámi dání anf axfpimí ámí wiwámi nweaniro nání mupa éfríxini.

8 Anf gípí gípmí nírémorfná aiwá mírañf seaianiro ‘Anfyo nání eñi.’ nisearimí úfayo númí nuro pí aiwá seaiapfápí sa ananí nífríxini.

9 Anf apimí símixí yarigfáyo nañf wimixiro ‘Gorixo xwioxfyo mítmeámí nerí pírániñf seameñweanfá anf ayo ejagí nání nisaniro nweáfríxini.’ uriro éfríxini.

10 E nerí aiwí anf gípí gípmí nírémorfná ayí niseairimeámí wigí anfyo nání miseaupa éáná nuro óf anf apimí nání inifýimí dání re urífríxini,

11 ‘Seyfné díñf re mopírtí nání, “Gorixo xwioxfyo mítmeámí nerí pírániñf neameñweamíñf éf aiwí nene apí nání mneaimónariñagí nání xfo xeanifí neaiapfírtáriñf?” yaiwipírtí nání xwfá sikf segí anf rípimí dání aí negí sifkwyo xénifípí pírtí wiaikímí seasiarifwini.’ urífríxini.” nuriri

12 re urijinigini, “Nioní aga nepa searariñini. Gorixo ámá níyoní mí ómómiximí enfáyimí ámá anf Sodomí nweagfáyí –Ejíná Sodomí nweagfáyí ríání níkíróa warifágfa Gorixo anfnamí dání ríá mamówáráná níyoní ríá níñinigini. Síá ayimí ayo Gorixo xeanifí xwfá níwirí aiwí ámá soyfné arfá miseaí xe oupoyiniri sifwí seafáyó Gorixo xeanifí níwirfná Sodomí nweagfáyó ríñifí winifáyípí tñi xixení winifámaní. Seayí e muronfáriñi.

Anf bì bimí nweáyí xíomí díñf mítwíkwíroarifagía uréwapifyiñf nánirini.

13 “Isíreriyfne ‘Gorixo nene nání aga wimónariñi.’ yaiwinariñagfa aí xeanifí o seaikárinfápi ayifkwí menjagí nání díñf sifpí oseaini. Isíreriyfne anf yoí Korasiníyí ríñifíyó nweagfáyíne tñi anf yoí Betisaida nweagfáyíne tñi aveyí! Síá wíyi seyfné majfá seaórinfáriñi. Émáyí anf yoí Taiayí ríñifíyó nweáyí tñi Saidoníyí ríñifíyó nweáyí tñi emimí nioní seaíwapifyinápi sifwí níwiríro sifwíríf, ayí ejíná nisaniro iyfá írífkwí wú pániro ríá urawfyo iwieániro yaniri egfáriñi.

14 Gorixo ámá níyoní xeanifí winifáyimí xeanifí Taia nweáyo tñi Saidoní nweáyo tñi winifápi tñi seyfné seaikárinfápi tñi axfpí imónifámaní. Seyfné seaikárinfápi seayí e muronfáriñi.

15 Isíreriyfne, Kapaneamí nweáyíne ‘Gorixo anfnamí nání níneameámí neayifáriñi.’ níyaiwiro seayí e ríyariñof? Ríá anifí wearifíyó niseamamówárifáriñi.” nuriri

16 wiepísařifyó ámí re urijinigini, “Ámá gíyí gíyí soyfné wáf urimearfná arfá seaífáyí nioní ení arfá niariñof. Gíyí gíyí arfá miseaipa éfáyí nioní ení arfá mifariñof. Nioní arfá mifipa éfáyí Gorixo, nírowárénapiñomi ení arfá mifiarifnoí.” urifagfa

Ámá 72 imónifáwa ámí Jisasomí wímeagfá nánirini.

17 Ámá 72 urowárapifyí ámí díñf yayí níyaiwia níbíro Jisasomí níwímearo re urifawixini, “Ámínáoxini, ámá imfó díñf xixéroarifyó aí none yoí joxiyá nírirane mifxí umátnowáráná ananí arfá níneaimí éf warifnoí.” urifagfa

18 o re urijinigini, “Soyfné imfóyo mifxí umátnowáráná nioní Seteno –O imfóyo xíráónifí imóniforini. O ápijanifnifí anfnamí dání piérónaparifagí wíñifjanigini.

19 Arfá nípoyi. Niont enj sif eáninj seaiapowáriñá enagti nán soyíné weaxfá tñi wáré tñi anan xórór ero Seteno, fwí oépoyinirí seaíwapiyaríñom anan xórór wiro epaxfrin. E yarfná wi xwirfá seaikixenfáman.

20 E niseairirí aiw imfó xixeroaríñyo mif umáinowáráná arfá niseairo éf warigfá enagti nán seayi e nimóniro yayí mepani. Sa rípi nánini yayí époyi. Añnamí ikwf amá wé róninjyf nán níwiráriñinjnam segí yoí eni níwiráriñinjagti nán yayí époyi.” urinjnígini.

Gorixom seayi e umenj nánirin.

21 Kwíy Gorixoyápi ukikayonagti nán axíná yayí seayim dání ner Gorixom re urinjnígini, “Gf apoxinti, xwíá imixirí aña imixirí enoxinti, wiepisariñowa yarigfá apí nán amá seayi e nimóniro ‘Niont níjípi dñf rixa níjíá imóninjáoni nán go níwapiyinjoi?’ rinfayo joxi yumí wirí amá ‘Niont niaíwonñinj nimóniri majíá imóninjáoni nán anan níwapiyi.’ rinfayo joxi wíá rókiamori yariñoxi enagti nán seayi e rimearíñin. Ápe, joxi ‘E oeminti.’ simónaríñagti nán raríñin.” nurirí

22 re ríñinigini, “Gf ápo amipí xwíá rírimi nírimini yanfwá nán fáninj niepíxniñasinjfrin. Amá wo Gorixom xewaxo nán xixen níjíá mimónini. Gf áponi xixen níjíá imónini. Amá wo ápo nán eni níjíá mimónini. Xewaxonini níjíarini. Amá ‘Xewaxon gí ápo nán wíá orókiámomin.’ yaiwífayí, ayí eni gí ápo nán níjíá imóninjoi.” níriri

23 níkñinimóniri xegí wiepisariñowa wigípi níweañagfa siñwí níwiniñri awamini re urinjnígini, “Amipí niont eri xwiyíá ríri yariñápi soyíné siñwí nanayíápi nán Gorixoyá dñf tñi yayí seayi e dání seainipaxfrin.

24 Gorixoyá wíá rókiamoagfá obaxfyf tñi mif inayfyf tñi amipí soyíné siñwí nanarigfápi ‘Siñwí owinaneyi.’ níriro aiwi wi siñwí mifwiniipa ero amipí soyíné arfá níarigfápi ‘Arfá owianeyi.’ níriro aiwi wi arfá mifwipa ero yagfáriñi. Ayinán soyíné yayí seayim dání seainipaxfrin. urinjnígini.

Ewayí ikaxí Samariayí wo xeñwí womí wá wianinj nánirin.

25 Amá níwí ikaxí eáninjpi mewegfá wo “Jisaso enj eáninjoríani? Iwamfó owíwapiyimini.” níyaiwirí níwiápñimearí re urinjnígini, “Nearéwapiyaríñoxinti, niont aríre nerí dñf níyimij tñjáoni imónimíáriñi?” urtagi

26 Jisaso re urinjnígini, “Níwí ikaxí eáninjpi aríre níriniri eánini? Joxi fá níroriná aríre ríñinjagti roarinjfrin?” urtagi

27 o re urinjnígini, “Re níriniri eánini, ‘Joxi dixí Áminá Gorixom dñf sif nuyirí nerfná dixí xwioxí o nán yayí osininti eri enj sif eáninj tñi xidirí dñf tñi píráñinj wíkwírori éirixini. Jíwaninjoxi dñf sif inaríñipa amá joxi tñi níweagfayí nán eni axfpi sinfwinigini.’ níriniri eánini.” urtagi

28 Jisaso re urinjnígini, “Joxi xixen raríñin. E nerfnayí dñf níyimij tñjoxi nimóniri anij níwearfáriñi.” urtagi

29 níwí ikaxí eáninjpi mewejo amá nñi xewaniño nán re oyaiwípoyiniri “O níwí ikaxí eáninjpi tñi xixen amá xfo tñi níweagfayí nán dñf sif níwirí aríra wíaríñoríani?” oyaiwípoyiniri amí yariñí re wiñinigini, “Amá niont tñi nawini níweañwáyí gíyírfani? Amá gíyí nán níwaninjoni dñf sif inaríñápa dñf sifí axfpi e nininjoi?” Yariñí e wiáná

30 Jisaso ewayí xwiyíá rípi urinjnígini, “Amá wo añí yoí Jerusaremíyi pñni níwiárimi añí yoí Jerikoyí ríñinjyo nán wearfná re ejinigini. Amá amayá amipí fwí oxaurápaneyinro yarigfá wa omí fá níxero xegí rapírapí wiríro iwaní mépero rixa napénimearfná pñni níwiárimi ugíawixini. Rixa numáná ejáná

³¹ apaxípáninjí imóninjí wo ení óf axíyimí níwerfná weninjí éfyí wíniñinigini. Iwanjí mépéto daiwo weñagí níwínirí arirá bí mítwí oríwámí dání múronjínigini.

³² Ámi Judayí wigí yoí Ripaiyi ríngfáyí wo —Ripaiyi Goríxo nání rídiyowá yarígfiwámí arirá wiariygáfáyírini. Ripaiyi ríngfá wo iwanjí mépéto weñe nírémorí níwínirí aiwí o ení oríwámí dání múronjínigini.

³³ E nerí aiwí ámá Samariayí wo —Samariayí tñi Judayí tñi ejíná dání xepixepá rónagfárini. Samariao ení aní wíyo nání nurfná wíniñinigini. Ámá iwanjí nearí tfo riwo weñagí níwínirí omí wa níwianirí

³⁴ anwí e nuri iniigí wainí bí tñi raní bí tñi iwanjí weáfáyo gínií wirí wíá utíri nemáná nímfeyoarí xegí dogíyo seáyí e níñwírárití nímeamí aní ámá amí amí dání níbíri wéfríxínirí mítinjí wiwámí nání nuri e meweño

³⁵ wíápí tñi íkwí wíñixaú níroari aniwámí mearíñomí níwirí re uríñinigini, ‘Ámá romí nígwí rínamí dání píráñijí méfríxíñi. Rína anípá imónáná o nání joxí díxí nígwí xwírífá ikixéánayí ámí nioní níbíríná nioniyá xíxení mítí siapímfaríntí.’ uríñinigini.” Jisaso ewayí xwíyíá apí nuriñmáná

³⁶ ñwí ikaxí eáninjípi meweñomí yariñí re wiñinigini, “Joxí díñí aríre yaiwiariñini? Iwanjí nearí tñomí ámá waú wo níwíniro aí awa go o tñi ñweagfá wóninjí nimónirí arirá wiñinigini?” uráná

³⁷ ñwí ikaxí eáninjípi meweñomí re uríñinigini, “‘Ámá níwíniríná wa níwianirí nañí wiñjo o tñi ñweagfá wóninjí imóninjínigini.’ nimónaríntí.” urítagí Jisaso “Joxí ení nuri axípí e néra úfríxíñi.” uríñinigini.

Mataí tñi xínapí Mariaí tñi nánirini.

³⁸ Jisaso wiepisariñfyí tñi ófyo nuróná aní bimí rémóáná apíxí wí Mataíyí ríniñí aiwá mírañí winí xegí aníyo nání níwirímeamí nuri ñweañáná

³⁹ í xegí xexírímeái Maríaíyí ríniñí níbíri Jisasoyá síkwí tñí e níñweámáná oyá píne aríá wiariñá

⁴⁰ Mataí aiwá ríyamí emíñirí yarfná upupígí winariñagí níbíri Jisasomí re uríñinigini, “Ámínáoxíntí, niñí aiwá ríyamí yarfná gí níríxímeái píñí níñíwiáríntí níbíri ‘Ayí ananírini.’ ríyaiwiariñini? Í sanjí nírápíntí nání urowárénapeí.” urítagí

⁴¹ Ámínáo re uríñinigini, “Mataíxí, Mataíxí, jíxí díñí obíbaxí morí amípí obaxí nání ayá sítwí rírorí yariñini.

⁴² E nerí aí jíxí aníñí miní epaxí imóninjíyí obaxímaní. Aga ná bínirini. Mariaí apí nání díñí neyírorí aríá niaríntí. Í díñí eyíroaríñípí mítidídí mítwikíxepa nerí jíxí nírítpí bí urítmíméintí.” uríñinigini.

11

Ayí Goríxomi nuríríná ripaxípí nání uréwapíyinjí nánirini.

¹ Jisaso wí e nuri ríxa Goríxomí xwíyíá rírimí níwimáná ejáná xegí wiepisariñfyí wo re uríñinigini, “Ámínáoxíntí, Jono wayí níneameaia wago xegí wiepisariñowamí Goríxomí xwíyíá rírimí wípírtí nání uréwapíyinjípa joxí ení e nearéwapíyi.” urítagí

² o awamí re uríñinigini, “Goríxomí xwíyíá rírimí níwirfná re urífríxíñi, ‘Ápoxíntí, ‘Ámá níñí joxíntí ñwíáoxí enagí nání wéyo ríméfríxíñi.’’ neaimónaríntí. “Joxí xwioxíyo mítmeamí nerí neamenjwearfápi sítjání imóníwíñigini.” neaimónaríntí.

³ Nene aiwá sítá ayí ayimí naníwá nání neaiayífríxíñi.

⁴ Ámá nene fíwí neaífáyo yokwarímí wiíagwí nání joxí nene fíwí yariñwáyí yokwarímí neaiífríxíñi. Ámá wí ejí eánigfáyíríaníti iwamfó owíwapíyípoyinríti sítjwí mítneanípa éfríxíñi.” Goríxomí xwíyíá rírimí níwirfná e urífríxíñi.” uríñinigini.

⁵⁻⁷ E nurimáná ewayí xwiyfá rípi urinjnígini, “Soyfné woxí dixf ámá anf wí e dánf wo áriwegfyo símeááná aiwá menjagi nání joxí ámá níkumixiníri emearigfáyí womí nurí aiwá nání ríxiñf nuriríná re uriríní, ‘Gí ámá anf wí e dánf wo anf wíyo nání únfo ríxa áriwegf ríná nímeáagí omí aiwá bí mìní wimi nání menjagi nání joxí tfe nání ríxiñf barinjini. Aiwá biaú bí níniimeairiréini?’ uráná anfyo ínimi dání, sá weñfmi dání re rírinjñoi, ‘Aiwá nání ayá wí mìnriñweapaní. Anf ówanf níyárimáná niaiwípia tñi íkwianwfyo ríxa sá weñwiní. Nioní wí níwiápñimearí aiwá rímeapaxf meniní.’ rírinjñoi.

⁸ Nioní re seararinjini, ‘Anf xiáwo aiwá nání ríxiñf bfo xegí níkumixiníri emearinjí wo aiwí níwiápñimearí xfo ríxiñf urarinjíyí umeapaxfmaní. E nerí aiwí aríkí ríxiñf urayaríná níwiápñimearí xfo wimónarinjípi nípíni mìní winigini.’ seararinjini.

⁹ Ayinání nioní re seararinjini, ‘Soyfné Gorixomí amípí wí nání yarinjí wíáná o ananí mìní seaiapiníráriní. Ríxiñf nuriríná amípí wí o tñíf e nání pfá nerfnánijí ananí meapífráriní. Ríxiñf nuriríná wáf e nírómáná wakwf óránánijí o ananí aríá nísiri anf ówanfniñf ríkwiiñigini.’ seararinjini.

¹⁰ Ayí rípi nání seararinjini. Ámá nñi Gorixomí ríxiñf urayarínayí ayí ananí wí meapífráriní. Ámá gíyí amípí wí nání pfá nerfná ananí meapífráriní. Gíyí wáf e dání wakwf óráná o ananí anf ówanf wíkwíñáráriní.’ urinjnígini.

¹¹ Ewayí xwiyfá ámí bí rípi nuríri re urinjnígini, ‘Ápoyfné woxí dixf íwo níbíri peyí nání ríxiñf ríráñayí, weaxfá nímeari wiriréini? Oweoí, wí e wiriméini.

¹² Injí kíminjí nání ení ríxiñf ríráñayí, wáré nímeari wiriréini? Oweoí, e ení nímeari wiriméini.

¹³ Soyfné fwí néra warigfoyfne aiwí segí niaiwí ríxiñf searánayí, ananí amípí awiaxfyí anípá mìní wiariygoyfneriní. E nerí aí segí ápo anfnamí ñweaño anípaxfriní. ‘Omí gíyí gíyí ríxiñf uránayí, kwíyí oyápi aí ananí mìní winíráriní.’ seararinjini.

“O ejf eániñf oboyá tñi yariní.” rígfá nánirini.

¹⁴ Jisaso, imfó manf píronjíf womí —O ámá womí dñif xixeroaríngi nání ámáo ení manf píronjoriní. Imfomí mixt umáñowáráná imfó éf úáná ámá manf píronjijo ámí píne ríñjnígini. Ámí píne raríngi

¹⁵ ámá e epíroyí egíayí siñwí e níwíñiro ududí nero aí

¹⁶ ámá wí re rígfawixini, “O imfó mixt numáñowáríñá imfó xiráónijí imónijo — O xegí yoí bí Bieseburyí ríñjnoriní. Oboriní. O ejf weámixowáríagi nání ejf eániñf oyá tñi umáñowáraríñí. raríñá ámá ámí wí “Jisaso ejf eániñjorfaní? Iwamfó owíwapíyaneyí.” níríníro níbíro re urígfawixini, “Anfnamí dání emímí bí iwamfó neaíwapíyi.” uríagfa aiwí

¹⁷ o wigí yaiwigfá nání adadí níwíri ewayí xwiyfá re urinjnígini, “Ámá gwí axfrí xepíxepá níróníro mixt ninírónayí, ayí anf míwiarekixinipaxfriní. Ámá xiráxogwáowa ení xepíxepá níróníro mixt ninírónayí, ayí ení anf míwiarekixinipífráriní.

¹⁸ Ayinání Seteno tñi xegí imfó axfyí tñi xepíxepá níróníro mixt ninírónayí, aríge nero ejf neáníri ropíráoí? Oweoí! E nerí aiwí seyfne ‘Ejf eániñf Bieseburyá tñi imfó mixt umáñowáraríñí.’ níraríñoi.

¹⁹ Nioní nepa Bieseburyá ejf eániñf tñi imfó mixt numáñowáríri siñwíryí, segí ámá ejf eániñf goyá tñi mixt umáñowárarígyí? Segí ámá imfó mixt umáñowárarígyíwa stá yoparíyimí níwiápñimearo yarinjí re seaipífráriní, ‘Nene ámá wo imfó mixt umáñowáraríngi níwíñirane “Ejf eániñf Gorixoyá tñi e yarinjí.” rínaríñwá ejagí nání seyfne pí nání Jisaso axípi yarinjagi níwíñiréná xwiyfá nímeariro “Ejf eániñf oboyá tñi yarinjini.” urígfawixini?’ Yarinjí e seaipífráriní.

20 Nioní ení eáninjí Gorixoyá tñi imtó mixí umáinowárariñagi aí seyíné ‘Gorixo xíto xegí xwioxíyo mítameámí nerí neamenjweaníapí rixa rimóniní?’ mítayaiwiariñjoí. ‘Ámá yeáyí neayimixemeanía nání urowárénapinó, arfowayá xwíta piaxíyo dání iwiaroníoyí rariñwáo rixa nene tñi rimóninjwini?’ mítayaiwiariñjoí.” nuríri

21 ewayí xwíyíá ámí bí riñí urinjinigini, “Ámá ení riñí wo éwaikí oxá nayiri nítiri awí menjweajáná ámá wo xegí anjíyo nípáwirí amípí wí fwí meapaxí meniní.

22 E nerí aí ámá ení riñomi nimúrorí omí seayí e imóninjí wo nibiri mixí wiminíri neríná xopíraráriñi amípí níni mixí nání maxirinjíyí nurápimáná amípí oyá níni ení rixa nurápíri yaní níwia warinjiriní.” Jisaso ení eáninjí xíoyá oboyápimí muroñagi nání ewayí xwíyíá e urinjinigini.

23 Ámá wí ámáyí níni Jisasomí dñí wíkwíroro xídiro epírixiníri píri rakiámí wianíro yarigíyáyí nání ewayí xwíyíá ámí bí nuríri re urinjinigini, “Ámá nioní tñáminí mimónigíyáyí, ayí nioní tñi mixí imóninjwáyiriní. Ámá nioní tñi sipisipí awí meaárípa yarigíyáyí, ayí sipisipí xídixidowáriñi yarigíyáyiriní.” urinjinigini.

Ewayí ikaxí imtó xegí wíniyo wirimeanjí nániriní.

24 Ámá ayí “Nene Jono nearáná saninjí onímiápí nerane aiwí imtó xixeroaríñí róninjí imónanigini.” oyaiwípoyiníri ámí xixewisí ikaxí bí nuríri re urinjinigini, “Imtó xixeroaríñíyí mixí umáinowáráná ámá womí píni níwiárimí nuríná iniigí mayímí ge ge sa oñweámíñirí nemerí píra nímegíñímétsáná re yaiwiáriñiriní, ‘Gí ámí anjí axí píni níwiárimí bñjaé nání oumíni.’ níyaiwimi

25 nurí anjí rixa síí peáriníri pírántíjí imixáriníri yárininjagi níwíñirí síní anfá imóninjagi níwíñirí nání

26 ámí nurí imtó wé wfumí dání waú fwí neróná xíomi seayí e mûroro egíayo níwirimeámí nuro axomí níxixéroro e ñweaarigíráriñi. Xamí sipi imónago aí ínayí aga sipi ilkeamóninjiriní.” urinjinigini.

Yayí winipaxíyí nání urinjí nániriní.

27 Xwíyíá apí uraríná apíxí wí ámá e epíroyí egíayo dání ríaiwá re urinjinigini, “Apíxí joxí nírixiríri amíñí siapinjí Gorixoyá dñí yayí winipaxírini.” uríagí aí

28 o re urinjinigini, “E wí níyaiwiri mìripaní. Ámá gíyí gíyí xwíyíá Gorixoyá arfá wiro axípí ero yarigíyáyí ámá ayíni Gorixoyá dñí yayí winipaxírini.” urinjinigini.

Ekiyinjí bí nání rixinjí urigíyá nániriní.

29 Ámá obaxí Jisaso tñí e epíroyí ejáná síní wíni wíni epíroyí yarinjagí a re urinjinigini, “Isíreriyíné, agwí ñweagíyíné fwí néra nuro arfíki yarigíyíné, emímí nání seaimónariñagi aiwí nioní emítmí wí miseaíwapíyipa nerí aiwí ná bñi Gorixoyá wíá rókiamoagí Jonaoyí ríñíno —O sítá wíyaú wíyi piyinjí nimónirí peyí agwíyo weagorini. O ámá anjí yoí Ninipayí ríñíñyo ñweagíyíyo Gorixoyá símimajfónijí wiñípa ámá imóninjáoní ámá agwí ñweagíyíné Gorixoyá símimajfónijí seaininjini.

30 Eníná Gorixoyá wíá rókiamoagí Jonaoyí ríñíno —O sítá wíyaú wíyi piyinjí nimónirí peyí agwíyo weagorini. O ámá anjí yoí Ninipayí ríñíñyo ñweagíyíyo Gorixoyá símimajfónijí wiñípa ámá imóninjáoní ámá agwí ñweagíyíné Gorixoyá símimajfónijí seaininjini.

31 Gorixo ámá níyoní mí ómómiximí enfáyimí apíxí eníná Sibayí anjíyo menjweagí —Í mixí inayí Soromonó níjíá seayí e nimónirí ríñímí yaríná arfá wiminíri nání anjí aga ná jíamí dání bñjiriní. Í ámá woní Soromonomí seayí e imóninjáoní re éf nírománá searariñagi aiwí seyíné arfá mñiarinjagí aí nání í sítá ayimí níwiápñimearí xwíyíá seameárinjáriñi.

32 Ámá eníná anjí yoí Ninipayí ríñíñyo ñweagíyíyo —Ayí Gorixoyá wíá rókiamoagí Jonaoyí Gorixoyá xwíyíá wáá uriméáná ayí wigí fwí egíápi ríwíñiní nímamoro nisaníro ñweagíyáyiriní. Ayí ámá wo Jonaomí seayí e imóninjáoní re éf nírománá

searariñag̊i aiẘi seyñé arfá m̊iniariñag̊fa nán̊i ámá aẙi s̊fá Gorixó ámá n̊iyoni mí ómómixim̊ eníayim̊ n̊iwiápñimearo xwiyfá seameáriþífráriñi.” urijñinig̊in̊i.

Ewayí ikaxí ramixí nán̊i urijñi nán̊irin̊i.

33 O xwiyfá Gorixoyá ramixfn̊iñj̊ imón̊iñag̊i nán̊i re r̊ijñinig̊in̊i, “Ámá wo ramixí n̊imixárómáná an̊f sakwímañfyo taríñfman̊i. Síxf wá n̊imear̊i upikákwiárariñfman̊i. N̊imixárómáná ámá fwiapfá g̊iẙi g̊iẙi ẘfá óniñag̊i s̊iñwf ẘinipfri nán̊i íkwiañẘẙo seaẙi e ikwiárariñfriñi.” nur̊ir̊i

34 re urijñinig̊in̊i, “Seg̊i s̊iñwf en̊i uẙwfñiñj̊ imón̊in̊i. Seg̊i s̊iñwf t̊iñi píráñiñj̊ nan̊iro wé róniñj̊ nerónaẙi, d̊iñf nañfni aumaúmf nin̊iro seg̊i xwioxfyo ẘfán̊iñj̊ ókímixñinarñiñi. E ner̊i aiẘi seg̊i s̊iñwf t̊iñi fẘi nán̊i nan̊iróná seg̊i xwioxfyo s̊ián̊iñj̊ yim̊ixñinarñiñi.

35 D̊iñf nañfni aumaúmf nin̊iro seg̊i xwioxf ẘfán̊iñj̊ seaókiarñfpi supikínñiñg̊in̊iñi d̊iñf t̊iñi éfr̊ixñiñi.

36 Seg̊i xwioxfyo s̊fá wí miyin̊ ẘfán̊i n̊okiárirñá uẙwf ẘfá seaókiarñfpán̊iñj̊ seg̊i xwioxf n̊iñi ẘfá seaókiarñfáriñi.” urijñinig̊in̊i.

Parisiowam̊i xwiyfá umeáriñj̊ nán̊irin̊i.

37 E nur̊isáná ejáná Parisi wo “Gí an̊fyo aiwá onaiẙi.” nur̊ir̊i nipemeámi úáná Jisaso nur̊i aiwá n̊ipf̊re éf̊ ñweañáná

38 Parisio Jisaso xám̊i wé piaxfn̊iñj̊ eañf nán̊i wig̊i yariñfápa wé iniñg̊fyo igwfá miwíró aiwá n̊ipf̊re éf̊ ñweañag̊i n̊iñiñr̊i uduñf yarñá

39 Jisaso re urijñinig̊in̊i, “Parisioyñé fẘi mearo r̊fá k̊iroro yan̊iro moaríg̊fápi seg̊i xwioxfyo s̊iñ magwf ejáná kapixí t̊iñi pírerixí t̊iñi igfá nearíñan̊iñj̊ kíẙi b̊ífaríwám̊i dán̊in̊i kwíñiaríg̊foyñexñiñi.

40 Maj̊imajfá ikárñiaríg̊foyñé ‘B̊ífaríwám̊in̊i imixariñjo ín̊iríwám̊in̊i mimixñiñfriñi.’ riñyaiwiariñj̊oñiñi?

41 Am̊ipí soyñé fá xiríg̊fápi ámá uyípeayfyo ayá nur̊imixiro arírá n̊iwiro m̊ini wiánaẙi, soyñé igfá neániróniñj̊ imón̊ipfífráriñi.

42 Parisioyñé aweẙi! Síá ẘiyi soyñé majfá seaórñfáriñi. Gorixó xean̊iñj̊ r̊fá t̊iñf seailkárñfá ejag̊i nán̊i d̊iñf s̊ipí oseain̊iñi. Soyñé aiwá n̊imiróná an̊iñf min̊i yíẙi t̊iñi aí t̊iñi siyó am̊ipí píráñiñj̊ fá n̊iroro r̊ixa wé wúkaú imónáná wo Gorixom̊i m̊ini n̊iwiro aí ámáyo wé róniñj̊ wiariñfáẙi p̊iñi wiáríro Gorixom̊i d̊iñf síxf muyipa ero yariñfoyñexñiñi. Soyñé aiwá on̊imiápi aí seg̊i an̊iñf min̊i yariñfá j̊íap̊i p̊iñi m̊iwiáripa ero ámáyo nañf mimixípa yariñfápi en̊i ero ner̊i s̊iñwíriẙi, nañf imón̊im̊iñr̊i en̊íñiñi.

43 Parisioyñé aweẙi! Síá ẘiyi soyñé majfá seaórñfáriñi. Soyñé rotú añfyo ámá s̊iñwf onean̊ipoyñiñi s̊im̊i s̊im̊i e ñwearo makeríayo awí eánaríg̊fe ámá yaẙi ‘Ámináoxiñi.’ onearípoyñiñi emero ‘Oyaneẙi.’ seaimónaríñag̊i nán̊i Gorixó xean̊iñj̊ seaikárñfáriñi.” urijñinig̊in̊i.

44 Ámá n̊iñi Parisiowam̊i n̊iñiñr̊i “Nañowaríñi.” yaiwiariñfá n̊iñiñr̊i awa wig̊i fẘi yariñfápi ámá p̊iẙi xwáriþáyo ín̊im̊i weñf yapi imón̊iñag̊i nán̊i re urijñinig̊in̊i, “Aweẙi! Síá ẘiyi soyñé majfá seaórñfáriñi. Soyñé ámá p̊iẙi t̊ig̊fe xwíá emadíróniñjáná ámá ‘Ámá p̊iẙi t̊ig̊feríñi?’ m̊iyaiwí maiwí pwaríg̊fén̊iñj̊ imón̊ig̊foyñéríñi.” uráná

45 ñwf ikan̊i eán̊iñfpi meweg̊fá wo n̊iwiápñimeari re urijñinig̊in̊i, “Nearéwap̊i yariñoxiñi, Parisiowam̊i e nur̊irñá none en̊i ikayf wf neameararíñiñi.” uríñag̊i aí

46 Jisaso ñwf ikan̊i eán̊iñfpi meweg̊fáwa ámáyo an̊iñf min̊i sekaxí “E éfr̊ixñiñi. E éfr̊ixñiñi.” nur̊iro aí wiwan̊iñowa wí miyariñfá ejag̊i nán̊i re urijñinig̊in̊i, “Ñwf

ikaxf eáninjípi mewegfoyfné eni aweyi! Sfá wiyi soyfné majfá seaórinfrin. Soyfné ámáyo sanf xwé ayá wí níwikwiáríro aí sewaninjoyfné sanf xwé apí iwamfó mímíyeoarigfoyfné enagf nán Goríxo xeaninjí seaikárinfrin.

⁴⁷ Soyfné Goríxoyá wfá rókiamoagfawamí segí aríowa píkiárigfáyo xwáripáyo aninjí minf mítá imixarigfoyfnéxin.

⁴⁸ Soyfné e nerinjípimí dání ámáyo áwanf rénijí urariñoi, ‘Negí aríowa Goríxoyá wfá rókiamoagfawamí nípíkiáriróná apání yagfá enagf nán wigí xwáripáyo mítá imixarinjwini.’ Énijí urariñagfá nán Goríxo xeaninjí seaikárinfrin.

⁴⁹ Ayinání Goríxo dínjí nejwíperi soyfné nání xixení re rinjinigfíni, ‘Nioní wfá rókiamoagfá wamí tñi xwiyfá waf urimearigfá wamí tñi urowáráná ayí wíyo pípíkímí ero wíyo mitxf xfdowárapíro epífrírini.

⁵⁰ Wfá rókiamoagfá níyoní nioní anfna imixirí xwfá imixirí ejíná e enaé dání nípíkíia bífagfá nání ámá agwí ñweagfáyfné nioní ejí seameámfárin.

⁵¹ Aiboríomí xámí xiráo Keno píkiñe dání nípíkíia níbfasáná yoparí nioníyá wfá rókiamoagf Sekaraiaomí píkigfawixin. Omí nioní nání ikwianjwí rídiyowá yaníro ikwíkwiárími yarigfíe midání ejáná gí anf awawá “Nwfárin.” rinjíne midání ejáná áwínimí e píkigfóriñi. Omí píkigfíe nání oxí apíxf agwí ñweagfá tiféné nioní ejí seameámfárin. Goríxo e rinjfrini.” urinjinigfíni.

⁵² Nwfí ikaxf eáninjípi mewegfáwa ámáyo Goríxo “Oépoyí.” wimónarinjípi mímíwiaíkf wiariñagfá nání xixewisí ikaxf re urinjinigfíni, “Nwfí ikaxf eáninjípi mewegfoyfné aweyi! Soyfné amípí Goríxo ‘Ámáyo owíwapíyípoyí.’ wimónarinjípi mítwíwapíyipa yarinjagfá nání sfá wiyi soyfné majfá seaórinfrin. Soyfné kí anf níjíá nání mítinjíiwá nání fá nixiráriro aí sewaninjoyfné wí níkwiro mítawípa ero ámá nípáwaníri éfáyo soyfné pírf makfmí wiro yarigfárin.” e nurítsáná

⁵³ anf e píni níwiárimí nurí emearína re egfawixin. Nwfí ikaxf eáninjípi mewegfáwa tñi Parisiowa tñi wigí xwioxfyo dání ríá ápiawíñiñí níwerí omí sítmí tñi uríro amípí obaxf wí nání yarinjí wiayiro neróná

⁵⁴ “O xwiyfá sítí ñwfí ikaxf eáninjí xixení mimóninjí bi ráná xwirixf oumeaneyí.” níriníro aríá wiaxfidgawixin.

12

“Nañf ero sítí ero mepani.” urinjí nánirini.

¹ Ámá oxí apíxf obaxf ayá wí epíroyí níyárióná xokírpf inarína Jisaso xegí wiepísiñowa Parisiowa seáyi e nimóniro sítí yayiro nañf yayiro yarigfápa awa eni e epírixiníri awamí xámí re urinjinigfíni, “Soyfné bisíkerífa yisí (Bisíkerífa sítí sítí ejáná yisí onímiápi tíá aiwí níminí ikwianjwí eapínarárinjfrin.) Soyfné bisíkerífa yisí Parisiowayá nání wáyí nero emépoyí. Wigí nañf ero sítí ero yarigfápi nání seararinjini.” nuríri

² awa sítí ero nañf ero mepa oépoyiníri re urinjinigfíni, “Amípí agwí ínímí imóninjíyí ríwéná sítíání imóninfrin. Amípí ínímí nimóniri yokwarímf ininjíyí ríwéná ámá níni níjíá imónipírfárin.

³ Pí pí xwiyfá árfwiyimí yumfí ikaxf rinjáyí eni ámá níni ikwáwiyíná aríá wipírfárin. Pí pí xwiyfá anf náyo ínímí dání ikeagigwí rinjáyí ríwéná anf seáyiyo níjweámáná áwanf rowiáropírfárin.” urinjinigfíni.

Wáyí wipaxo nánirini.

⁴ O re urinjinigfíni, “Gí níkumixiníri emearigfoyfné, nioní re seararinjini, ‘Segí waráyfni seapíkiarigfáwa nání wáyí mepani. Dínjí eni seaxekwapaxf meñagf nání ayí nání wáyí mepani.’ seararinjini.

⁵ Ámá wáyí wipaxo nání nioní áwaní osearimini. Ayí Gorixorinti. O ámáyo niþikímáná xewaninjo díñj ení niþeaxekekwapiri ríá aníñj wearinjyo seaikaárípaxí enagí nání wáyí omíní wífríxini. Oyi, o nání aga wáyí wífríxini.” urinjinigini.

⁶ Ámá ayí díñj “Gorixo ámaéne nání anípaxí díñj moariñfrini.” oyaiwípoyiniri re urinjinigini, “Ámá makeríayo nání nurí iní siríkwá wé wú núní bí nerína nigwí ríá niñjípia biaú tñi bí yarígtárinti. Iní apia aga onímiápia nání aiwí Gorixo wí díñj peá niþori aríá ikeamoariñfrini.

⁷ Seyíné nání ení Gorixo wí aríá ikeamoariñfrini. Segí miñjyo díá aí arari weñfyí nání o niþjárinti. Gorixoyá siñwíyo dání seyíné iní onímiápia tñi xíxení mimóninjagí nání wáyí bí mepaní.” nuríri

⁸ re urinjinigini, “Nioní re seararinjini, ‘Ámá go go ámáyá siñwíyo dání ananí ‘Jisasomi xídarinjáonírini.’ urarinjo nání ámá imóninjáoni niþeapíríná o nání ení Gorixoyá aníñajíyá siñwíyo dání “Gí ámáorinti.” rímtárinti.

⁹ E nerí aiwí go go ámá nání wáyí nerí siñwíyo dání “Jisasomi muxídarinjáonírini.” urarinjo nání nioní ení Gorixoyá aníñajíyá siñwíyo dání “Gí ámáomaní.” rímtárinti.” seararinjini.” nuríri

¹⁰ re urinjinigini, “Ámá go go ámá imóninjáoni yaríñápi nání xwíyíá sípí niñimeariri aiwí ananí Gorixo yokwarimí wiipaxírini. E nerí aiwí go go Gorixoyá kwíyí yaríñípi nání ‘Ení eaníñj Setenoyá tñi yaríni.’ níriri ríperirí numearírínayí, Gorixo ananí yokwarimí wiipaxí meníni.” nuríri

¹¹⁻¹² re urinjinigini, “Ámá wí fá niþeaxero rotú aníyoraní, gapímanowa tñíj eraní, ámíná neameñweagíawa tñíj eraní, niþmeámi niþeaurónayí, ‘Aríge xwíyíá wákwinaníwini?’ miýaiwipa nero ayá sítwí miþearopa éfríxini. Ayí rípi nánírini. Sa axíná Gorixoyá kwíyípi xwíyíá soyíné urípírípi seaíwapíyini enagí nání wáyí mepa éfríxini.” urinjinigini.

Ewayí ikaxí amípí mímúrónijí wo nánírini.

¹³ Ámá e epíroyí egíáyí wo Jisasomi re urinjinigini, “Nearéwapíyaríñoxini, amípí ápo niþerína niþtimí péþpi gí ráro xegípi íkwíñaroaríngí nání ‘Díxí rígwáo tñi pírániñj yaní menípiyí.’ ureí.” urítagí aí

¹⁴ o re urinjinigini, “Ámáoxini, ámáyo xwíríxí méwíñigini go nírípeáfrini? Go awagwiyá amípí yaní oeameiniri nírípeáagí nání nírarinjini?” omí e nurimáná

¹⁵ ámá niþyoní re urinjinigini, “Segí iyíá fá amípí díñj niýimíñj imóninjípi seaiapípaxí meníni. Xwé ayá wí tñíoxí aiwí wí díñj niýimíñj imóninjípi siapípaxí meníni. Ayínání amípí nañí siñwí fwí niþwíñiríná ‘Nioní meapaxírini.’ yaiwiariñgíapí niþpiñí ení nání wáyí oseainini. Seyíné iyíá fá amípí náníni díñj íkwíropíríxíñiri seararinjini.” nuríri

¹⁶ ewayí xwíyíá rípi urinjinigini, “Ámá amípí mímúrónijí woyá omíñjyo wití aiwá xwé pírípírí iníñagí niþwíñiri

¹⁷ díñj neyírorí re yaiwinjinigini, ‘Arí emíñiréini? Aiwá pírípírí iníñj tí tímí nání gí aní apáni meníni.’ niýaiwiri

¹⁸ re ríñinjinigini, ‘Re oemíni. Aní aiwá nání míríninjyí emí pípínamí niýárimáná ámí aga xwé wiwí wiwá niþmíra numáná gí wití aiwá níñi tñi amípí nioníyá tñi aní iwiwámí niþa úimigini.

¹⁹ E niýárimáná niþwaninjoni re ríñmigini, “Gí amípí níñi ríxa déroní. Aiwá xwiogwí fá ropaxí nání miþwenini. Ananí kikiíá ñwearí aiwá níri iniñgí níri nerí yayí éimigini.” ríñmigini.” ríñtagí aí

²⁰ Gorixo omí re urinjinigini, ‘Majímajíá ikárinaríñj roxiñi, sítá ríyimini joxí ríxa niþeríni. Niþéáná díxí amípí pírániñj tñíñípi go meanírárini?’ urinjinigini.” Ayo e nuríri

²¹ re urinj̄iniḡin̄i, “Ewaȳ xwiȳá ap̄ ámá Gorix̄o nán̄ d̄in̄ m̄imopa nero ‘Am̄ipí xewaniñj̄on̄i n̄iḡ wín̄ wín̄ n̄imeaayir̄ ot̄im̄in̄.’ yaiwiariḡfáȳ nán̄ir̄in̄. Ámá e yariiḡfáȳ am̄ipí wí m̄imúrón̄iñj̄aḡi aiw̄ Gorixoyá s̄iñwíyo dán̄ uyípeaȳ imónariḡfáȳir̄in̄.” urinj̄iniḡin̄.

Aiwá t̄ní aik̄ t̄ní nán̄ udud̄ winar̄iñ̄ nán̄ uréwap̄iñ̄ nán̄ir̄in̄.

²² O xeḡ wiepisarin̄íyo re urinj̄iniḡin̄, “Ámá e yariiḡfáȳ am̄ipí wí m̄imúrón̄aḡi aiw̄ Gorixoyá s̄iñwíyo dán̄ uyípeaȳ imónariḡfáȳ en̄aḡi nán̄ re seararin̄in̄, “Arige pírániñ̄ n̄wean̄ir̄ew̄in̄?” n̄ir̄iro aiwá n̄ip̄ir̄ nán̄ udud̄ mepa ero waráyo aik̄ yín̄ip̄ir̄ nán̄ udud̄ mepa ero éfr̄ix̄in̄.” seararin̄in̄.

²³ Aȳ r̄ip̄i nán̄ir̄in̄. Seḡ wárá j̄aȳ aik̄yo m̄urón̄in̄. D̄in̄ j̄aȳ en̄ aiwáyo m̄urón̄in̄.

²⁴ Soȳné ám̄i in̄j̄ áw̄ nán̄ d̄in̄ mor̄in̄. In̄j̄ awa aiwá om̄in̄ nero mianariḡfáman̄. Wiḡ aiwá n̄imim̄ nuro an̄fyo t̄ip̄ir̄fáȳ en̄ an̄j̄ wí m̄imír̄in̄in̄. E ner̄i aí Gorixon̄ m̄in̄ wiariñ̄ir̄in̄. Soȳné d̄in̄ re r̄iyaiwiariñ̄oi, ‘In̄fyo m̄imúrón̄iñj̄aḡw̄i nán̄ Gorix̄o none nán̄ en̄ aiwá neaimix̄iyipaxoman̄.’ r̄iyaiwiariñ̄oi? Oweōi, d̄in̄ e wí m̄imopa époȳi.

²⁵ Ámá ‘Sepiá ám̄i b̄i oimón̄im̄in̄.’ n̄iyaiwir̄i udud̄ éo sepiá ám̄i b̄i imónariḡfáran̄? Oweōi!

²⁶ Soȳné en̄ ap̄ aí wí mepax̄i ner̄náȳ aik̄ t̄ní aiwá t̄ní nán̄ pí nán̄ udud̄ yariñ̄ōi?

²⁷ Soȳné adowaȳ nán̄ d̄in̄ mor̄in̄. N̄iyapir̄in̄á xeḡ iȳá óf ear̄i aik̄ yir̄ yariñ̄íman̄. E ner̄i aiw̄ en̄iná neḡi m̄ix̄ ináȳ Soromono okiȳá nin̄ir̄ meárin̄in̄ō ner̄náȳ adowaȳ yap̄i awiax̄i e imónaḡíman̄.

²⁸ Gorix̄o adowaȳ t̄ní aráyo —Ará agw̄i en̄fyo anan̄ n̄yoaro s̄fá w̄iyim̄ r̄fá ikeárip̄ir̄fáȳir̄in̄.” urinj̄iniḡin̄. Awa “Gorix̄o ará nán̄ ayá s̄fw̄i muroarín̄in̄.” oyaiwípoȳin̄ir̄i e nur̄ir̄i re urinj̄iniḡin̄, “Gorix̄o adowaȳ t̄ní aráyo okiȳán̄iñ̄ yariñ̄aḡi nán̄ soȳné en̄ an̄ipax̄i aik̄ e seayír̄in̄íráriñ̄.

²⁹ Aȳinán̄i soȳné iniñ̄ḡ t̄ní aiwá t̄ní nán̄ ‘Pí nan̄ir̄ew̄in̄?’ n̄ir̄iro udud̄ néra mupa éfr̄ix̄in̄.

³⁰ Gorixom̄i m̄ix̄id̄ipa yariiḡfáȳ ap̄i nán̄ an̄iñ̄ min̄ nero meaan̄iro yariiḡfáriñ̄. E ner̄i aí seḡi ápo Gorix̄o soȳné ap̄i n̄ip̄in̄ aiwáran̄, aik̄fran̄ seainar̄iñj̄aḡi nán̄ n̄ij̄fáriñ̄.

³¹ Ap̄i meaan̄iro nán̄ mepa ero Gorix̄o x̄fó xeḡ xwiox̄íyo m̄imeám̄ ner̄i seameñwean̄te páwip̄ir̄i nán̄ am̄ipí x̄fó wimónar̄iñ̄íp̄i ero ner̄náȳ, Gorix̄o anan̄ ap̄i n̄ip̄in̄ n̄iseaiin̄íráriñ̄.” urinj̄iniḡin̄.

“E e ner̄náȳ, am̄ipí nañ̄ wí an̄nam̄i awíñiñ̄ eaárar̄iñ̄oi.” urinj̄ nán̄ir̄in̄.

³² Awa xwíá t̄íyo n̄iñwear̄in̄á wiḡ am̄ipí xwé meñaḡi nán̄ wáȳ ep̄ir̄ix̄in̄i re urinj̄iniḡin̄, “Seȳné sip̄isip̄i miaúrár̄i in̄iḡfáȳi yap̄i imóniḡfáȳin̄, seḡi ápo Gorix̄o xwiox̄íyo m̄imeám̄ ner̄i seameñwean̄te páwífr̄ix̄in̄i wimónar̄iñ̄aḡi nán̄ wáȳ mepa éfr̄ix̄in̄.

³³ Seḡi iȳá fá am̄ipí n̄igw̄i nán̄ b̄i nero n̄igw̄i meáfáȳi ámá uyípeaȳ imóniḡfáyo ar̄irá wian̄iro nán̄ m̄in̄ wífr̄ix̄in̄. E ner̄náȳ, am̄ipí an̄nam̄i ayá r̄im̄ix̄ar̄iñ̄íp̄i tar̄iñ̄oi. An̄nam̄i am̄ipí wí an̄ipá imónar̄iñ̄íman̄. Fw̄i yariiḡfáȳi wí páwipax̄i mimón̄in̄. Íp̄ikwíȳi en̄ wí am̄ipí xwífr̄i ik̄ixepax̄i mimón̄in̄. Aȳinán̄i xwíá t̄íyo am̄ipí wín̄ wín̄ n̄imeaayir̄ m̄it̄pa ner̄i ámáyo ayá nur̄im̄ix̄ir̄ ar̄irá n̄iwr̄in̄áȳ, an̄nam̄iñ̄ an̄iñ̄ wen̄e awíñiñ̄i eaárar̄iñ̄oi.

³⁴ Seḡi am̄ipí nañ̄ ayá r̄im̄ix̄ar̄iñ̄íp̄i xwíá t̄íyo weñánáȳ, aȳ xwíá t̄íyo nán̄ d̄in̄ mop̄fr̄íráriñ̄. An̄nam̄i weñánáȳ, Gorix̄o t̄íñ̄i e nán̄ mop̄fr̄íráriñ̄.” urinj̄iniḡin̄.

Ewayí ikaxí omíñjí wiiarigfá nanýf nánirini.

35-36 O gí wiepisariñáyí wé níróniro ñweáfríxíníri ewayí xwiyfá re uríñinigini, “Ámá xínáiwánijí nimóniro omíñjí wiiarigfáwa wigí boso nání ‘Aiwá apíxfí meánini nání imíxarigfápí gíná pñíti níwiárími bínírfeníjoí?’ níyaiwiro rapírapí írfínyo kíkíyinigfú níkíroro nípímoániro areríxfí níyíniro uyíwfí nímixároro o nírémorí wáfí e dání wakwfí óráná apaxí mé ówanjí fíkwianeyiníro xwayí naníri ñweaarigfápa seyíne ení e éfríxíní.

37 Boso nírémorí omíñjí wiiarigfáwa sá mítwé wé níróniro ñweanagfá níwínirfnayí, awa yayí winípaxírini. ‘Boso omíñjí wiiarigfáwa wé níróniro ñweanagfá níwínirí xewaníjo rapírapí níkírori areríxfí níyíniri “Aiwá narigfí éf ñweapoyí.” nuríri aiwá mítiní níwia uníjoí.’ searariñini.

38 O áriwegfíyorani, isfáyorani, nírémorí xegí omíñjí wiiarigfáwa síní wé níróniro ñweanagfá níwínirfnayí, awa yayí winípaxírini.” uríñinigini.

39 Ewayí xwiyfá amí bi níróniro re uríñinigini, “Rípí ení nání díñf mópoyí. Anjí iwámi xiáwo fwí meaní bino nání ‘Sfá ríyimí bíníjoí.’ níyaiwiri sínwírífí, awí níñwearí fwí meano opáwiníri sínwí mítwínipa emíñiri ejírini.” nuríri

40 re uríñinigini, “Seyíne ení wé níróniro ñwearfíni. Sfá ámá imónináoni nání ‘O níweapíñimeníjoí.’ yaiwífáyimi níweapíñírári.” uríñinigini.

Ewayí ikaxí bosíwo nánirini.

41 Pitao re uríñinigini, “Ámínáoxini, ewayí xwiyfá apí raríñípi nearéwápiyariñonení nání ríraríñini? Ámá níyoní ení nání ríraríñini?” urítagí

42 Jisaso amí ewayí ikaxí uríñiníri nání yariñfí re winíñigini, “Omíñjí wiiaríñfí wo xegí bosoyá xwiyfá arfá níwirí díñf nejwíperí nerfnayí aríge imónini? O re imónini. O omíñjí rípí nání bosíwo oimóniri xegí boso rípeañorini. O xegí bosoyá omíñjí wiiarigfáyo umeirí aiwá yanfí umeirí yariñorini.

43 Boso amí dání níbíri xegí bosíwo xámí yagípa síní axípí píráñíñfí yariñagí níwínirfná bosíwo yayí winípaxírini.

44 Nepa searariñini. O píráñíñfí yariñagí níwínirfná xegí omíñjí níñí ení onímeiníri rípeanfári.

45 E nerí aiwí bosíwí axo ‘Gí boso yapapíñi bínímeníjoí.’ níyaiwiri omíñjí wiiarigfáwamí tñí omíñjí wiiarigfíwamí tñí iwanjí níméperí aiwá níri iniigí níri nemáná papíkí nerfnayí

46 ‘Boso níbíñímeníjoí.’ níyaiwiri yariñfíyimi sfá xío bíníyimi majfá nimóniri yariñfíyimi boso ríxa nírémonapíri re enífári. Bosíwomí mítjí níwákwiri ámá aríki yariñfíyimi tñí wáriníári.

47 Bosíwí go go xegí boso wimónaríñípi nání níjíá nimóniri aiwí píráñíñfí mimíxípa nerí wé níróniri mítjweapa nerfnayí boso níbíñína iwanjí rípí rípí eámeamí eaayinfári.

48 E nerí aiwí bosíwí go go xegí boso wimónaríñípi nání níjíá mimónipa nerí sítí o iwanjí eapaxí bi nimixírfnayí, boso níbíñína iwanjí onímiápi weaanfári. Ámá níñí amípí xwé wí wífáyí ríwéná ayí ení xwé urápiptírári. Goríxo ení ámá gomí xegí omíñjí wiintí uríñfíyí nání ríwéná yariñfí re winífári, ‘Omíñjí nioní siapíñayí xíxení ejíraní?’ uríñfári. Jisaso xegí wiepisariñfíyí xío mítjweanjáná úrapí néra upífríxíníri díñf mófríxíníri ewayí xwiyfá apí uríñinigini.

“Ámá xepíxepá rónipífríá nání bínáonírini.” uríñfí nánirini.

49 O re ríñinigini, “Nioní ámá xwfá tíyo ñweagfáyí xeaníñfí Goríxoyá ríáníñfí wilkeáárimíá nání bínáonírini. ‘Xeaníñfí apí ápiawíñíñfí ríxa wémíñíri nerí sínwírífí, ayí nanífári.’ nimónarí.

⁵⁰ E ner̄i aiw̄i xeaniñf ámá iniiḡ wax̄ måróm̄inir̄niñf yariñfp̄ nion̄ nímeanfár̄in̄. S̄in̄ minímeapa enjaḡ nán̄ dñj̄ r̄tá níxear̄in̄.” Jisaso x̄tom̄ p̄ikipír̄fá enjaḡ nán̄ e nur̄ir̄.

⁵¹ re ur̄iñiniḡin̄, “Nion̄ nán̄ ‘O ámá n̄yon̄ p̄iyfá w̄írimfán̄ri b̄iñor̄in̄.’ r̄niaiwiar̄iñoi? Oweo! Ámá nion̄ dñj̄ n̄n̄ikw̄roro yariñfáȳ t̄n̄ uȳniñ yariñfáȳ t̄n̄ xep̄ixepá rón̄fr̄ixin̄ri b̄iñáon̄in̄.

⁵² Ríná dán̄ ná r̄fw̄yo en̄i an̄f ná wiwám̄ dán̄ ámá wé wú ax̄fȳ imón̄in̄jagi aiw̄ xw̄iyá nion̄iyápim̄ dán̄ xep̄ixepá n̄rón̄iro midán̄ waú imón̄in̄jáná midán̄ waú wo imón̄in̄fár̄in̄.

⁵³ Xano t̄n̄ xewaxo t̄n̄ xep̄ixepá rón̄iri x̄ináí t̄n̄ xemiáí t̄n̄ xep̄ixepá rón̄iri xiñáí t̄n̄ xewaxom̄ xiepí t̄n̄ xep̄ixepá rón̄iri néra up̄fr̄árin̄.” ur̄iñiniḡin̄.

S̄im̄imajfón̄in̄f imón̄in̄fípi nán̄i ur̄iñf nán̄ir̄in̄.

⁵⁴ O ámá ox̄ ap̄ix̄ e ep̄troȳ eḡfáyo re ur̄iñiniḡin̄, “Seȳné sogw̄ wear̄iñfmi dán̄ agw̄ yapar̄iñaḡi n̄w̄inir̄fná ‘R̄ixa iniá yapar̄in̄.’ rar̄igfápa nepa eaar̄iñfr̄in̄.

⁵⁵ Imiñf dam̄i dán̄ en̄i bar̄iñaḡi n̄w̄inir̄fná ‘Agw̄i ríná r̄fá sín̄in̄iñoi.’ rar̄igfápa nepa r̄fá sínariñfr̄in̄.

⁵⁶ Nan̄f r̄iro s̄ipí r̄iro yariñfoȳiné, agw̄ t̄riñf imiñf er̄i yariñaḡi n̄w̄inir̄fná anan̄ ‘E imón̄in̄iñoi.’ x̄ixen̄i rar̄igfá aiw̄ am̄ipí nion̄ s̄im̄imajfón̄in̄f im̄ixariñfápi s̄iñwf n̄inan̄iro ‘Aȳ Gor̄ixo r̄ip̄i nán̄ s̄iwá r̄fá neaiarin̄i?’ miyaiwiar̄igfáȳinéx̄in̄.

Ewaȳ ikax̄ ámá xw̄iyá r̄imear̄ino nán̄ir̄in̄.

⁵⁷ “Sewan̄iñoȳiné am̄ipí s̄ipí imón̄in̄fȳ nañfni eyeyíróm̄ er̄in̄.” nur̄ir̄

⁵⁸ ewaȳ xw̄iyá r̄ip̄i ur̄iñiniḡin̄, “Ámá wo om̄ xw̄iyá omeareñm̄in̄ri jox̄i t̄n̄ xw̄ir̄ix̄ yan̄iri sir̄meááná s̄in̄ óf e nur̄fná o t̄n̄ xw̄iyá nim̄ixin̄ri om̄ píráññf p̄iyfá w̄ír̄ir̄in̄. E miwipa ner̄náȳ, o xw̄ir̄ix̄ mear̄iño t̄ñf e nán̄ fá n̄r̄ixémi nur̄i xw̄ir̄ix̄ n̄r̄iméñsáná en̄áná xw̄ir̄ix̄ mear̄iño jox̄i fá n̄r̄ix̄ir̄i poris̄ wom̄i miñi wíáná o gw̄ an̄fyo r̄iñw̄ir̄árin̄iñoi.

⁵⁹ Jox̄i n̄igw̄ yopar̄ípi n̄iroari n̄iroayírón̄ir̄náȳ, gw̄ an̄fyo dán̄ n̄ipeyear̄in̄. ‘E mepa ner̄náȳ, an̄ñf e n̄wear̄iñfr̄in̄.’ searar̄iñfni. Jisaso aȳ “Xw̄ir̄ix̄ mear̄iño Gor̄ixor̄fan̄?” yaiwiro s̄fá o ámá n̄yon̄ mí ómómiñf en̄fáyi s̄in̄ mimón̄in̄jáná “Nene dñj̄ n̄yaikirorane om̄ dñj̄ ow̄ikw̄roaneȳ.” yaiwiro oépoyiñr̄i ewaȳ xw̄iyá e ur̄iñiniḡin̄.

13

“N̄isan̄iro mepa ner̄náȳ, n̄ikeamón̄ip̄fr̄árin̄.” ur̄iñf nán̄ir̄in̄.

¹ Jisaso ámá e ep̄troȳ eḡfáyo s̄in̄ ur̄ewap̄iyar̄iná ámá wí n̄wiápñfimearo áwañf re ur̄igfawixin̄, “Émáȳ gap̄iman̄ Pairato poris̄ wam̄ urowáráná awa an̄f Gor̄ixo nán̄ r̄id̄iyowá yariñfawám̄i nuro ámá Gariri p̄iropenis̄fyo dáñf wí r̄id̄iyowá yar̄ná p̄ip̄ikím̄ eḡfawixin̄.” ur̄tagfá

² o re ur̄iñiniḡin̄, “Seȳné ‘Gariri dáñf aȳ r̄ikikir̄fó néra nur̄ná ámá n̄yon̄ mûr̄on̄igfá enjaḡ nán̄ e p̄ikigfawixin̄.’ r̄iyaiwiar̄iñoi?

³ ‘Oweo!, seȳné fw̄ yariñfáȳ r̄fw̄m̄in̄ n̄mamoro m̄isan̄ipa ner̄náȳ, seȳné en̄i ax̄ípi éniñf an̄ññip̄fr̄árin̄.’ searar̄iñfni.

⁴ Ámá 18 aȳ an̄f r̄ip̄iñw̄ia wiwá ipí xeḡ yō Siroam̄iȳ r̄in̄ñfw̄á t̄ñf e n̄p̄ineamioar̄i ámá apim̄ p̄ikin̄fȳ nán̄ seȳné re r̄iyaiwiar̄iñoi, ‘Ámá aȳ r̄ikikir̄fó néra nuro ámá Jerusarem̄ n̄weagfá wíñiȳ n̄yon̄ seáȳ e mûr̄on̄igfá enjaḡ nán̄ an̄f iw̄a n̄piéror̄ p̄ikíñiḡin̄.’ r̄iyaiwiar̄iñoi?

5 Oweot, seyfné fwí yarigfáyí ríwímiñi nínamoro mísanipa nerfnayí, seyfné ení axípi éníñí anfípífríaríni.” Ámá e epíroyí egfáyí “Xixení e neaimeanfáríni.” oyaiwípoyiníri e uríñinigini.

Ewayí ikaxí ikfá pikfá nániríni.

6 E nurírná ewayí xwíyíá rípi uríñinigini, “Ámá wo xegí wainí uraxí omíñíyo íkfá pikfí fwí nurárimáná ríwéná sogwí dímiñíri nibayiri aí pfá megínayinigini.

7 Pfá nímegínayiri nání xegí omíñí ayí wíiarínomí re uríñinigini, ‘Íkfá rína xwiogwí waú womí nioní sogwí nání nibíri pfá megínayíaríni. Ná míwearíñína íkwapiñí meaaríni. Emí rómoareí.’ uráná

8 o re uríñinigini, ‘Ámínáoxíni, ámí xwiogwí ro xe opwení. Ná wení nání pípíñíyo ará níyárimáná xwfá píyí wiárómíni.

9 Xwiogwí wíomí ná wéagí níwíñírnayí, ayí nañfríni. Ná míwenagí níwíñírná nírorí emí mórixixíni.’ uríñinigini.” Jisaso ámá ayí “Nene íkfá pikfí anáníñí imóníñagwí nání ría neararíni?” oyaiwípoyiníri ewayí ikaxí e uríñinigini.

Aníñí ríkwíñíñími nañí imíxíñí nániríni.

10 Jisaso sabaríá wíyimí rotú aníyo níñweámáná ámáyo uréwapíyarína re eníñigini.

11 Apíxí wí —Í imíó díñí xíxeroaríagí nání aníñí símixí nerí nírkwíñíri emearína xwiogwí wé wúkaú síkwí wú ejáná ámí wíumí dáñí waú wo múronírini. Éf ropaxí wíariñímaní.

12 Í e nweañagí Jisaso níwíñírná “Eñí.” nuríri re uríñinigini, “Ineyí, símixí siariñípí ríxa píni ríwiáriñoi.” nuríri

13 wé seáyí e ikwiáráná re eníñigini. Í éf pírániñí nírorí Goríxomí yayí seáyí e umeníñigini.

14 E éáná rotú aní menjweajo Jisaso Sabaríáyo apíxími nañí wimíxíagí nání wikí díñí níwiaiwíri ámá e epíroyí egfáyí re uríñinigini, “Síá wé wíumí dáñí wíyi omíñí nání imóníni. Síá ayo Jisaso nañí seaimíxíñína nání bírfíni. Sabaríáyo mibípa eríñíni.” urítagí aiwí

15 omí Jisaso mixí nuríri re uríñinigini, “Nañí erí sipi erí yarigfoyíne, Sabaríáyo aí burímaíkaú tñí dogí tñí wigí aníyo nípawíri níkweámí iniigí oníñíri iniigí tñíñí e nání nímera mupa yarigfáraní?” Ayí Sabaríáyo wigí burímaíkaú nání díñí nímoró aí ámá nání díñí mimoaríñagfá nání e nuríri re uríñinigini,

16 “Apíxí rí Ebíríamoyá fwiáriawéyí wírini. Seteno símixí apí níwíri gwíñíñí járiníñáná xwiogwí 18 múronírini. ‘Ímí Sabaríáyo gwíñíñí níwíkwearí nañí níwimíxíñírná nípíkwíni míyariñíni.’ ríñiaiwíariñoi?” urarína

17 omí wikí díñí wiaiwíáwa ayá winíñíngini. Ayá winarína ámá oxí apíxí e epíroyí egfáyí amípí ayá ríwamónípaxí Jisaso yaríñípí nání yayí seáyími dání néra ugíawixíni.

Ewayí ikaxí masíté siyí nániríni.

18 O ámá obaxí díñí míwíkwíropá yaríñagfá níwíñíri re ragírini, “Nioní ewayí xwíyíá bí pípi níriri Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí seamenjweaníapí ‘Rípíñíñí imóníni.’ rímíñíni?” nuríri

19 re uríñinigini, “Apí masíté siyíñíñí —Masíté aiwá xegí siyí aga onímiáriñí. Apí masíté siyíñíñí imóníni. Ámá wo masíté siyí nímearí xegí omíñíyo moáráná nerápíri íkfá nimóníri peyíáná iní nibíri ápaxíyo yewí tñíñigini.” uríñinigini. Ámá “Agwí Jisasomí ámá obaxí díñí míwíkwíropá yaríñagfá aiwí idáná obaxí díñí wíkwíropífríaríni.” oyaiwípoyiníri Jisaso e uragírini.

Ewayí ikaxí yisí nániríni.

20 Ewayí xwiyá axípi ámi bì re urinjínigini, “Arige nírirí Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí seameñweaníápí ‘Rípñiñjí imóniní?’ rímíñi?” nuríri

21 re urinjínigini, “Apí yisñiñjí —Yisí bisíkerí síní sínjí ejáná bì onímiápí ínímí táná yariñpa nípíni íkwiañwí eapinariñfríni. Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí seameñweaníápí yisñiñjí imóniní. Apíxí wí bisíkerí síní sínjí díramixí xwé wámí sítí íníjáná yisí bì nímeari ínímí táná níminí íkwiañwí eapináriñjníni.” uragfríni.

Ewayí ikaxí óf onigtíkwí nániríni.

22 O Jerusaremi nání nurfná aŋí apí apimí nuréwapíya warfná

23 ámá wo re urinjínigini, “Ámínáoxiní, síá Goríxo ámá níyoní mí ómómiximí enfáyimí o ámá wominí wominí nenení yeáyí neayimixemeañírári?” urtagí o ámá ayo re urinjínigini,

24 “Goríxomí díñjí níwíkwírorí xídarigíápí óf onigtíkwíñjí iníni. Óf ayimí páwipfrí nání aníñjí miní éfríxini. Ámá obaxí ananí opáwianeyiníri nerfná yopa megíñipfrírári.” nuríri

25 ewayí ikaxí re urinjínigini, “Aŋí xiáwo níwiápñimearí aŋí ówanjí yáráná seyíné níbíro wáfí bíaríwámíni nírómáná wakwfí nóríri ‘Ámínáoxiní, aŋí ówanjí neafkwiénapei.’ uráná re searinírári, ‘Nioní majtáríni. Aŋí gími dánjyíñexíni?’ searána

26 re uraníri éfáyí ‘Joxí negí aŋí wáfíyo nírémorei nene tñi nawíni aiwá tñi iniigí tñi níñirane nearéwapíyinjeneríni.’ uraníri éfáyí

27 aŋí xiáwo re seariníñoi, ‘Aŋí gími dánjyíñexíni? Nioní majtáríni.’ searinírári. ‘Íwfí yariñjáyíne nioní píni níñiwiárimí étí úpoyí.’ searinírári.” nuríri Goríxo aŋí xiáwóníñjí imóniníagi nání e nuríri

28 re urinjínigini, “Seyíné re wíñipfrírári. Segí seáwowa Ebírfamo tñi Aisako tñi Jekopo tñi awa Goríxoyá xwiyá wíá rókiamoagfáwa tñi xíoyá xwioxíyo nípáwiro níweañagfa níwíñiro Goríxo ‘Segípí bífaníriwámíni níweápoyí.’ searítagí níwíñiróná seyíné manjí magí níróniro níwí píyí wíñipfrírári.

29 Émáyí oxí apíxí sogwfí weaparíñfí dánjyí weapíro sogwfí wearíñfí dánjyí yapíro mídímídáñyí ení bíro nero Goríxoyá xwioxíyo nípáwiro aiwá naríñagfa sínwí wíñipfrírári.” nuríri

30 xewaníño ámí níweapíríná nání re urinjínigini, “Émáyí xámí surímá imónigfáyí xámí xámí imónipfrírári. Xámí xámí imónigfáyíne surímá epífrírári.” urinjínigini.

Jerusaremiyo imóniníápí nání áwanjí urijí nániríni.

31 Jisaso xwiyá apí nuríisáná ejáná Parisi wa re urémeagfawixini, “Gapímaní Xeroto rípíkiní nání wimónariñagi nání re píni níwiárimí uí.” urtagí

32 o re urinjínigini, “Soyíné nuro Xeroto, síwí sayíníñjí fwí yariñomi áwanjí re urémeápoyí, ‘Jisaso re raríni urémeápoyí, ‘Nioní síá ártní wíyo imfó díñjí xíxeroaríñjíyt míxfí umáñnowáríri símixfíyí píráñjí imímiximí erí nemáná omíñjí (Omíñjí ayí xewaníño ámá níyoní nání upeiníá nániríni.) Omíñjí Goríxo o éwíñigini ri nírowárénapiñjípi yárimírári.’ raríni.’ urémeápoyí.” nurowáríri

33 ámá e epíroyí egfáyo xewaníño nání re urinjínigini, “Nioní Xeroto nání wáyí mìninaríñagi aiwí nioní ríxa úñmígní. Nioní síá ártní wíyo nuri Jerusaremi rémómírári. Seyíné ‘Wíá rókiamoarígíawamí píkiro ámá Goríxo seyíné nání searowáríáyo sínjá tñi nearo píkiro yariñjáyíne, karíkarí xegí miá negíri xwioxíyo mímeámí yariñpa nioní íníná axípi e seaiayimínrí éagí aí seyíné mísseaimónaríni.

34 re urinjínigini, “Jerusaremi níweáyíne, wíá rókiamoarígíawamí píkiro ámá Goríxo seyíné nání searowáríáyo sínjá tñi nearo píkiro yariñjáyíne, karíkarí xegí miá negíri xwioxíyo mímeámí yariñpa nioní íníná axípi e seaiayimínrí éagí aí seyíné mísseaimónaríni.

³⁵ Arfá époyi. Añf Gorixo yeáyf niseayimixemearfná seyfné ñweanirí egfe rixa anipá imónigoi. Nionf sñwf minanipa néra nuro rixa ‘Áminao urowáráná weapinío oyá dñf tñf yayf winpaxorin. ’ níriróná amf sñwf nanipfrfárin. ” urñinigini.

14

Síkwí minekwidojomí nañf imixiñf nánirin.

¹ Sabarfá wiyimí Parisiowa wigf amíná wo Jisasomí “Yawawi nurai nioniyá añfyo aiwá onaiyi.” urtagi Jisaso nípáwirí ñweanjáná awa omf sñwf wñaxfdñjáná

² ámá wo —O xegf síkwí anijf minekwidoáriñorin. O Jisasoyá símimanjf tñfminti ñweanagi Jisaso e níwiniñi

³ ñwf ikaxf eánijfpí mewegfawamí tñf Parisiowamí tñf xwiyfá bñ nurirfná yariñf re wiñinigini, “Sabarfáyo soyfne amá símixf egfayf nañf nimixirfnayf, ‘Ayf ananirin.’ riyaifiarñoi? ‘Nwfáxñi.’ riyaifiarñoi?” urtagi aí

⁴ awa pñne marf wimónijagfa Jisaso síkwí minekwidojomí wé seayf e níwikwiáriri fá níxiriri nañf níwimixirí xegf añf e nánf nurowárimáná

⁵ awamí re urñinigini, “Soyfne woxf díxf íworanf, burimákaúranf, Sabarfá ayo aiwí míñjwí iniigf riwoñfyo piéróáná apaxf mé mímixaarñfranf?” urtagi

⁶ Gorixoyá ñwf ikaxf eánijfpimí Sabarfáyo amáyo arírá níwirfná nánf ríwamijf meánijagf nánf awa xwiyfá bñ murpaxf wimónijinigini.

“Símí símí e ñweaniro mimónipa érírixini.” urñf nánirin.

⁷ Jisaso awa tñf aiwá níñirí níñwearfná amá aiwá nánf urepeárfayf xámí símí símí e onjweaneyiní níwiapiro wenijf éagfa Jisaso sñwf e níwiniñi rixa níñf níwiapiro aiwá narfná o ewayf xwiyfá rípi urñinigini,

⁸ “Woxf woxf apifxf meániní nánf aiwá imixfápf nánf rírepeáraná joxf nurí símí símí imónijf mifñweapa érírixini. Amá urepeárfá wo joxf seayf e rímuñroño enf níbirfnayf,

⁹ amá aiwá apf nánf earepeárfó joxf ñweanje níbirí re ríññoi, ‘Joxf ñweanjf re o ñweanijoi.’ ríráná joxf ayá néra nurí iwifá jífamí ñwearfárin. ‘Iwifá jífamí ñweafí. ríripfrírixiní símí símí imónijf mifñweapa érírixini.

¹⁰ Rírepeáraná joxf nurí iwifá jífe ñwearfíni. Rírepeárfó joxf iwimí ñweanagi níraniri re ríññigini, ‘Gí níkumixiní emearigwfíoxini, joxf nurí áwifn dae ñweafí.’ ríráná amá oxf apifxf awí neániro joxf tñf aiwá narigfayfá sñwfyo dánf joxf amínáoxfíñf imónirfíni.” Ewayf xwiyfá apf nurí

¹¹ re urñinigini, “Amá go go xewanijo weyf menfó ríwéná Gorixo wimixáná ayá nerí xwifá nimoga unírín. Go go weyf mifmenf waunf ikárinfó omf Gorixo weyf umenfárin. ” urñinigini.

“Aiwá nánf nurepeárifná re érírixini.” urñf nánirin.

¹²⁻¹⁴ Amf xwiyfá rípi aiwá apf nánf urepeárfomí re urñinigini, “Amá nánf aiwá riymf nerfnayf díxf níkumixiní emearigfayfíranf, rírixfmeáowaranf, díxf amá axf joxiyayfíranf, amá añf axf e dñjí amipí mímúrónigfayfíranf, ayf ríwéná joxf enf aiwá nánf rírepeáraná ayfá enf joxiyá nígíapa axfípi níñigini ayo murepeárfpa érírixini. Aiwá riymf nerfná amá uyípeayfyo tñf amá wará minijfyo tñf síkwí ikf egfayf tñf sñwf supárigfayf tñf nurepeárifnayf, amá e imónigfayf joxf wí riymf nerí siapipaxf meñagf nánf ríwéná amá wé rónigfá wiápñimeááná Gorixo mí ómómiximí nerfná xewanijo joxiyá nánf siapiníá ejagf nánf yayf seayfimí dánf osinini.” urñinigini.

Ewayf ikaxf aiwá apifxf meanf urepeáriñfpí nánirin.

¹⁵ Ámá wo awa tñi nñjwearo aiwá narigfo Jisaso e urariñagi arfá nñwirí nñwiápñimearí omí re urijinigini, “Ámá Gorixoyá xwioxfyó nñpawirí nñjwearí aiwá nñpfríá gýf gýf ananí oyá dñjí tñi yayí winipaxfytríni.” uríagí aí

¹⁶ o ewayí ikaxí re urijinigini, “Ámá wo ámá obaxí nurepeárimáná aiwá xwé riyamí nerí

¹⁷ rixa riyamí niyárfisáná ámá xegí xináiníjí nimónírí omínjí wiiariñomí ‘Ámá nioní urepeárimenáyo ‘Bípoyí. Aiwá rixa riyamí ináríni.’ urímei.’ wáf urowáríagí aí

¹⁸ ámá nñní áxeñwarñíjí niga nuro ‘Aiwá apí nání baniméwíni. Baniméwíni.’ nuríróná ámá xámí nurí wáf wímeáo re urijinigini, ‘Gí xwíá bí bí éaoni nurí sñjwí wñními enagí nání aiwá nání bipaxí meníni. Xe xegí kikiíá ounírí sñjwí naneí.’ uráná

¹⁹ omínjí wiiariño nurí ámí womí wáf wímeááná o ení re urijinigini, ‘Burimákau omínjí enfa nání wé wúkaú bí éaoni nurí waú waú maxíriní níkumixára nurí iwamíó emí enagí nání aiwá nání bipaxí meníni. Xe xegí kikiíá ounírí sñjwí naneí.’ uráná

²⁰ o ámá ámí womí wáf wímeááná o ení re urijinigini, ‘Apixí sñjí meáaoni enagí nání bipaxímani.’ uráná

²¹ omínjí wiiariño nurí xegí boso, aiwá riyamí niyáriñí nweañomí áwaní urémeááná wikí nónírí xegí omínjí wiiariñomí re urijinigini, ‘Anjní nurí aní rípi rípmí ófyo nemerí ámá uyipeayíyo tñi wará miníñjíyo tñi síkwí ikí egfayo tñi sñjwí supárigfayo tñi nioniyá aní re nání nñwirímeaamemí bei.’ urowáríagí

²² o nurí xí urítpa nememí níbírí re urijinigini, ‘Bosoxíni, nioní joxí nírítpa néagí aiwí lkwiñwí wí sñi anípá imóníni.’ uríagí

²³ boso re urijinigini, ‘Aiwá rípi nání gí aní magwí epíri nurí omínjí óf amí amí iníñjíyo nemerí ámá omínjí yarigfáyo míxeaaameí.’ urowáríagí

²⁴ o nurí xíxení eáná boso ámá aiwá nání awí eánigfáyo re urijinigini, ‘Nioní ‘Ámá xámí aiwá nání urepeárimenáyí aiwá wí aíwf mepfríméoí.’ searariñini.’ urijinigini.’ Jisaso Judayí ‘Nene ámá xámí aiwá nání urepeáriméfyníjí imóníñagwí nání ría neararíni.’ oyaiwípoyinírí ewayí xwíyá apí urijinigini.

“Wiepísaríñí oyáoní oimónímíni.” moarína urijí náníríni.

²⁵ Ámá oxí apixí epíroyí egfáyí o tñi ófyo nuróná o níkñimónírí re urijinigini,

²⁶ “Ámá go go nioní tñáminí níbírí ‘Wiepísaríñí oyáoní oimónímíni.’ nñwimónírínayí, Jisasoní dñjí sítí níyinípi o xegí xanomí uyinípíraní, xináimi uyinípíraní, xiepími uyinípíraní, xegí niaiwíyo uyinípíraní, xexírímeáyo uyinípíraní, seáyí e mímúropa nerfnayí o gí wiepísaríñayí wo imónipaxí meníni. Go go Jisasoní nání dñjí sítí wiariñípi xewaníño dñjí sítí yaiwinariñípimí seáyí e mímúropa nerfnayí o gí wiepísaríñayí wo imónipaxí meníni.

²⁷ Ámá go go nioní nññixdíríná ‘Nioní Jisasomi xídaríñagi nání ámá wí xeaníñí nikárírí aiwí aníñí xídmíráríni.’ mýaiwipa nerfnayí o gí wiepísaríñayí wo imónipaxímani.’ nurírí

²⁸ ewayí ikaxí re urijinigini, “Seyñé woxí aní sepiá wiwá nímirá opeyimíñíríná xámí éf nñjweámáná aní iwá mírirí nání dñjí neñwíperí ‘Nígwí araríríaní?’ níyaiwíri ‘Nígwí nioniyá ananí aniwá tñi xíxeníríaní?’ yaiwinariñíríní.

²⁹ ‘Nígwí araríríaní?’ nírirí meyíropa nerí rixa sñjá níkíkíróa nípeyirína nígwí anípá imóníñagí nání aní míramíxwíñí níyárimí úáná ámá aní iwámi nñwíñíríná joxí nání ríperírí níyayiro

³⁰ re rípíríríní, ‘Ámá ro aní iwá mírimíñírí éf aiwí niwáni míripaxí míwimóníagí nímiramíxwíñírímí uníríní.’ rípíríríní.” nurírí Jisaso ámá nioní níxídarígíyí aní míramíxwíñí neróníñí nioní pñni nññwiárimí upírixinírí e urijinigini.

³¹ Ewayí xwiyáfá axípí ámi bì re urinjinigini, “Míxí ináyí wo xegí sìmínjí wínarigfáyí amá níni 10,000 imóninjáná míxí ináyí jíamí dájoyá sìmínjí wínarigfáyí amá 20,000 imóninjagi nání o xámí éf níjwearí díñj níyaikirorí ‘Míxí niniróná ananí xopírárfí wimíniréini? Ení mítwínpa eminiréini?’ yaiwininjoi.

³² Rixa ‘Míxí ináyo xopírárfí nininjoi.’ níyaiwirfnayí wío síní ná jíamí nweajáná xegí amá wíyo re urowárinjoi, ‘Nuro omí re urémeápoyí, “Negí míxí ináyo re raríni urémeápoyí, ‘None soyíne tñi míxí xíxe seaipaxí meniní. Pí pi nearíyí níyanwáríni raríni.’” urémeápoyí.’ urowárinjoi.’ Jisaso ewayí xwiyáfá e nuríri

³³ “Seyíne woxí dixí iyíá fá amípí nání díñj yaikiá mítmopa nerfnayí ayí gí siepísařináoxí imónirímeini.” nuríri

³⁴ re urinjinigini, “Ayinání saxí awí yariñí aiwí awí yariñípí anípá nerí aiwáninjí imóninjáná amí aríge eáná awí eninjoi? Oweoí.

³⁵ Sikí amípí omíñjyo aiwá xwé oeníri wiároarigfá aiwí saxí awí anípá imónáná aiwá urí enigínirí omíñjyo wiáropaxí meniní. Aníñní emí moarigfáriní. Amá gíyíne aríá tígífáyíne aríá ókiarí nímónípoyí.” Jisaso xegí wiepísařinýfí saxtníñjí imóninjagi nání e urinjinigini.

15

Ewayí ikaxí sipísiplí aníá imóninjó nániríni.

¹ Ámá takisí nání nígwí uráparigfá –Ayí émáyí gapímanowamí wipírfa nání wigí Judayo nígwí níwurápíyiróná wigí meapírfa nání ení amí bì fwí uráparigfáyíríní. Ayí tñi fwí yariğfá wíniyí tñi Jisasomí xwiyáfá aríá wianíro nání aňwí e baríñagfá

² Parisiowa tñi níwí ikaxí eáninjípí mewegítawa tñi sínwí e níwíniro mepí “Iyí tñaríñjoi.” níríníro wigípí re ríñigfawixíni, “Ámá o fwí yariğfáyo nímímíniří aiwá nawíní ení naríñagfá.” ríñarína

³ Jisaso ewayí xwiyáfá rípí urinjinigini,

⁴ “Soyíne amá woxí sipísiplí 100 tñjoxí wo aníá imónánayí, amí eaníjyo dání sipísiplí 99 wíniyí e níwárimoxí nurí aníá imóníto nání píá néra nútsáná rixa wíniñmearíríní.

⁵ Níwíniñmearína nímearí yayí tñi xwañwí níkwóními nurí

⁶ aňfí e nírémorína díxí níkumíxíñíri emearigfáyo tñi amá aňfí axí e nweagfáyo tñi ríaiwá re urímeríríní, ‘Gí sipísiplí aníá imóníto rixa píá nerí meáagí nání nioní tñi nawíní yayí oyaneyí.’ uríñíríní.” Jisaso amá fwí yariğfá o tíamíni baríñagfáyí sipísiplí aníá imóníto yapi imóninjagfá nání ewayí xwiyáfá apí nuríri

⁷ re urinjinigini, “Nioní re seararinjini, ‘Ámá sipísiplí nání píá nerí nímearí nání yayí éfpa aňñajowa amá fwí yariñí wo nisaníri yariñagí níwíniñróná yayí nero aí amá 99 “Rixa wé róníñwáéneríni. Nene saníñí imónípaxí meniní.” yaiwinarigfáyí nání aňñajowa yayí yariğfámaní.’ seararinjini.” urinjinigini.

Ewayí ikaxí nígwí aníá imóninjó nániríni.

⁸ Ámi ewayí xwiyáfá axípí bì rípí urinjinigini, “Apíxí wí nígwí wé wúkaú tñi nígwí wo nímiáperínyí uyfwí nímixároárimáná pírániñí píá nerí aňfí síyí níperi wíniñmeanjínigini.

⁹ Níwíniñmearína xegí imáninjí yariğfíwamí tñi aňfí axí e nweagfáyo tñi ríaiwá re urinjinigini, ‘Nígwí niíní miápéao rixa meáagí nání niíní tñi nawíní yayí oyaneyí.’ urinjinigini.” Jisaso amá fwí yariğfá o tíamíni baríñagfáyí nígwí miápéfí yapi imóninjagfá nání ewayí xwiyáfá apí nuríri

¹⁰ re urinjinigini, “Nioní re seararinjini, ‘Nígwí apíxí nímiáperi píá nerí amí meáo náninjí yayí éfpa Gorixoyá aňñajowa amá fwí yariñí wo nisaníri yariñagí níwíniñríná yayí e yariğfáriní.’ seararinjini.” urinjinigini.

Ewayí ikaxí niaíwí aníniyo nániriní.

11 E nurimáná ámí ewayí xwiyárá re uríñiniginí, “Ámá wo xegí niaíwí oxí waú tífjo

12 —Xogwáo xanomí níwiápñimearí re uríñiniginí, ‘Ápe, joxí nípéáná “Amípí omí wíñmiginí.” yaiwiariñípi rixa niapsei.’ urítagí xano ‘Amípí ríwéná yanjí nímerí nioní wíñmiginí.’ yaiwiariñíyí rixa awaúmí yanjí numeirí mìní níwimáná ejáná

13 rixa stá áríní óráná xogwáo o xegíntí awí eámeámí nerí nímeámí anjí wímí ná jíamí nání nurí anjí ayo níñwearfná uyíñní nerí xegí nígwí amípí xano wiñfyí xwírixwírfá ikixenjíniginí.

14 Xegí nígwí xwírixwírfá nikixerí ámáyo níwiememáná ejáná re ejíniginí. Ámá anjí ayo dánjyí aiwá nání díwfí níkeamóniro yaríná o rixa uyípeayo imóníí enagí nání o ení aiwá nání díwfí níkeamóníri nání

15 nurí ámá anjí ayo dánjí womí nígwí omíñjí nání ríxiñjí urítagí o omíñjí Judayí níñi xwírfá winariñípi nání re uríñiniginí, ‘Gí omíñjyo nání nurí gí odípíyo aiwá níwiií.’ urítagí

16 o nurí omíñjí e nerfná rixa agwí ejí mítwínárítagí aiwá píá odípí naríñípi nípaxfí wimónítagí aiwí ámá wí omí aiwá bí mìní mítwigfawixiní.

17 E ejáná o ámí díñjí fá níxíriri re yaiwiñiniginí, ‘Gí ápoyá omíñjí wíiarigfáyí níñi aiwá apání nípíri nání mûróníñagí aiwí nioní re níñwearí aiwá agwí nání nípémíñíri ríyariñiní?

18 Nioní níwiápñimeámí nurí gí ápomi re urémeátmiginí, ‘Ápe, nioní fwí Goríxomí wikáriíri joxí sikáriíri éaniginí.

19 Nioní nañjí mimóníñagí nání síní díxfí riwaxoní imónípaxfí meniní. Joxí ‘Gí omíñjí níiaríñoxíñjí imóníñoxíñi.’ níreí. ‘Ápomi e urémeátmiginí.’ níyaiwiri

20 níwiápñimeámí xano tífjí e nání nurí nurí rixa anjwí e báná xano xegí xewaxo jíwo baríñagí níwíñíri wá níwianíri mírfí nurí nímakfkíyiri kíyí miaúnáná

21 xewaxo re uríñiniginí, ‘Ápoxíntí, nioní Goríxomí fwí wikáriíri joxí sikáriíri ejáriní. Nioní ámá nañjí mimóníñagí nání síní díxfí riwaxoní imónípaxfí meniní.’ urítagí aiwí

22 xano omíñjí wíiarigfáyo ríaiwá re uríñiniginí, ‘Soyíne rapírapí imíriñjí mimóníñjú anjní nímeámí níbíri uyírípoyí. Omí okiyíá numerfná wé ramaxí wá wéyo uyíráriro síkwí su uyíriro époyí.

23 E nemáná burimákau sípíkí ikwaní imónaríño nímeámí níbíro píkípoyí. Nene níñírané íwo nání yayí oyaneyí.

24 Nígí íwí ro peñóníñjí imóníñjo ámíñíñjí wiápñimeanjoí. ‘Aníñíñiniginí.’ yaiwiagwá ro ámí neaímeáagí nání yayí yaní aiwá oimíxaneyí. urítagí awa o urítpa nero rixa aiwá ríyamí nero yayí seáyími dání néra warfná re ejíniginí.

25 Xewaxo xámíñjo omíñjyo yariñími dání níbíri rixa anjí tífjí e anjwí e dání weníñjí éfyí wíñíñiniginí. Sonjí ríro símíñíñjí ero yariñagíá níwíñíri

26 omíñjí wíiarigfá womí ríaiwá nuríri o rixa anjwí e báná re uríñiniginí, ‘Ayí pí nání nerí raríñoi?’ uráná

27 o re uríñiniginí, ‘Díxfí rígwáo rixa rémónapíjoí. O ríñíñjí wí mítmeá naþo emeago díxfí ápomi wímeáagí nání o burimákau sípíkí ikwaní imónaríño píkíjoi.’ uráná

28 o wikí nóníri mítápáwipaxfí níwimóníri wáfí e roñáná xano nípeyearí píyípíyí xwíyíá urítagí aiwí

29 xanomí mítxfí nuríri re uríñiniginí, ‘Nioní rínaíñíñjí nimóníri omíñjí siiarína xwiogwí obaxí nímuaroarfná sekaxí amípí joxí nírífíyí nání nioní wí mítwiaíkinjáriní. E nerí aí nioní gí níkumíxíñíri emearíñáyí tíni yayí yaní nání memé miá aí wo mítapiñíri.

30 Nioní mítapiñípa nerí aiwí díxfí riwaxo, apíxí iyí ede dání oikíxeareigfíwa tífjí nemerfná díxfí nígwí xwé nowáriño nání burimákau sípíkí ikwaní imónaríño apání

up̄kiúin̄i.’ uráná

³¹ xano re ur̄in̄iniḡin̄i, ‘Ḡ íwox̄in̄i, “Nion̄yáȳí wí ámi o n̄iráp̄in̄fár̄in̄i.” m̄iyaiwipan̄i. Jox̄i íníná nion̄i t̄ní iwear̄in̄ox̄i am̄ipí ápon̄yáȳí n̄ní dix̄n̄ir̄in̄i.

³² E ner̄i aí dix̄f r̄igwáo penjón̄in̄f imón̄iho ám̄in̄in̄f wiáp̄in̄imeaj̄o. “An̄in̄in̄in̄iḡin̄i.” yaiwiagwáo ámi neaímeáaḡi nán̄i “Yaȳí mepa oyaneȳí.” r̄isimónar̄in̄i? Oweōi, xe yaȳí oyaneȳí. ur̄in̄iniḡin̄i.” Jisaso Parisiowa “None x̄iráxogwáowáu x̄iráón̄in̄f imón̄in̄agw̄i nán̄i r̄fa nearar̄in̄i?” oyaiwípoȳin̄ri nán̄i ewaȳí xw̄iȳfá ap̄i ur̄in̄iniḡin̄i.

16

Ewaȳí ikax̄í bos̄iw̄í díñ̄í ém̄í saím̄í mojo nán̄ir̄in̄i.

¹ O ewaȳí xw̄iȳtá r̄ip̄i en̄i xeḡí wiepisariñowam̄i nur̄ir̄i re ur̄in̄iniḡin̄i, “Ámá am̄ipí n̄ní m̄imurón̄in̄f wo o xeḡí bos̄iwo nán̄i ámá wí n̄ibiro áwan̄í re ur̄iḡawix̄in̄i, ‘Dix̄f bos̄iwo dix̄f iȳfá fá am̄ipí xw̄ir̄fá ik̄ixear̄in̄i.’ ur̄taḡfá

² o bos̄iwo nán̄i ‘Ob̄in̄i.’ nur̄ir̄i o r̄ixa bána re ur̄in̄iniḡin̄i, ‘Pí éaḡi nán̄i jox̄i nán̄i xw̄iȳfá wí rariñaḡfá wíaniñiḡin̄i? Am̄ipí nion̄yá jox̄i n̄in̄imeir̄in̄a ar̄ige n̄in̄imeia war̄in̄in̄i? Am̄ipí nion̄yá p̄in̄i n̄in̄wiárim̄i ur̄i nán̄i n̄ní fá n̄iror̄i b̄ikw̄fyo n̄ijw̄iráriñi niapeī. Jox̄i s̄in̄i ḡí bos̄iw̄í nimón̄ir̄i iwear̄iméin̄i.’ ur̄taḡfá

³ bos̄iwo nuri re yaiwin̄iniḡin̄i, ‘Nion̄i bos̄iw̄í roariñáȳí boso “Jox̄i kikiáfá ūi.” n̄iránaȳí ar̄i em̄íráriñi? Bos̄iw̄í nimón̄ir̄i yariñáoni xw̄fá n̄imir̄in̄a ej̄í meán̄í em̄íráriñi? R̄ix̄in̄f nura nur̄in̄a ayá nin̄in̄fáriñi?’ n̄iyaiwir̄i

⁴ re yaiwin̄iniḡin̄i, ‘Ai, pí pí éim̄iḡin̄ir̄i r̄ixa n̄ijfá imón̄in̄in̄i. Ḡí boso “Jox̄i kikiáfá ūi.” n̄iránaȳí ámá nion̄i wiḡí an̄íyo nán̄i anan̄i n̄imim̄in̄ip̄íri nán̄i pí pí éim̄iḡin̄ir̄i r̄ixa n̄ijfá imón̄in̄in̄i.’ n̄iyaiwir̄i

⁵ ámá o xeḡí boso n̄igw̄í wayá r̄fwéná niap̄ír̄ix̄in̄ir̄i wiñ̄fyo ‘B̄poȳí.’ nur̄ir̄i awa r̄ixa bána xám̄i b̄tom̄i re ur̄in̄iniḡin̄i, ‘Ḡí boso pí siapiñ̄í nán̄i r̄fwéná r̄iráp̄in̄fár̄in̄i?’ ur̄taḡfá

⁶ re ur̄in̄iniḡin̄i, ‘Wer̄ix̄í s̄ix̄í ín̄in̄f díramix̄í 100 niapiñ̄í nán̄i xixen̄i ax̄ip̄i n̄iráp̄in̄fár̄in̄i.’ ur̄taḡfá bos̄iwo re ur̄in̄iniḡin̄i, ‘Dix̄f b̄ikw̄f n̄igw̄í nán̄i iwear̄in̄fnam̄i n̄imearī eíf n̄ijweámáná wer̄ix̄í s̄ix̄í ín̄in̄f díramix̄í 100 nán̄i eániñe n̄ikw̄fr̄ir̄i 50 n̄ijw̄ráreí.’ nur̄ir̄in̄a x̄fó en̄i bosoyá b̄ikw̄fyo ax̄ip̄i díramix̄í 100 nán̄i eániñípi n̄ikw̄fr̄ir̄i ámí 50 n̄ijw̄ráriñiḡin̄i.

⁷ Ámá ám̄i wo bána bos̄iwo yariñ̄í re wiñ̄iniḡin̄i, ‘Ḡí boso jox̄i siapiñ̄íȳí arar̄ir̄in̄i?’ ur̄taḡfá o re ur̄in̄iniḡin̄i, ‘O wit̄í fá 1000 nion̄i niapiñ̄í nán̄i xixen̄i ax̄ip̄i n̄iráp̄in̄fár̄in̄i.’ ur̄taḡfá bos̄iwo re ur̄in̄iniḡin̄i, ‘Dix̄f b̄ikw̄fyo wit̄í fá 1000 nán̄i iwear̄in̄fne n̄ikw̄fr̄ir̄i wit̄í fá 800 n̄ijw̄ráreí.’ nur̄ir̄in̄a bosoyá b̄ikw̄fyo en̄i n̄ikw̄fr̄ir̄i ax̄ip̄i n̄ijw̄ráriñi wom̄i wom̄i n̄ní e néra un̄iniḡin̄i.

⁸ Boso xeḡí yap̄í wíw̄ap̄íyariñ̄í bos̄iwo nán̄i ‘O “Nion̄i on̄imim̄in̄ípoȳí.” n̄iyaiwir̄i e éfr̄in̄i.’ rariñaḡfá ar̄íá e n̄iwir̄i o nán̄i ‘Díñ̄í ém̄í saím̄í monor̄in̄i.’ n̄iyaiwir̄i seáyi e umen̄iniḡin̄i.’ Jisaso ewaȳí xw̄iȳfá ap̄i nur̄ir̄i wiepisariñ̄íyo ám̄i b̄i r̄ip̄i ur̄in̄iniḡin̄i, “Ámá agw̄í ríná am̄ipí xw̄fá t̄íyo weñ̄ípi nán̄i díñ̄í n̄ikw̄froro yariñáȳí wiḡí wíniȳí t̄ní n̄in̄róná díñ̄í ém̄í saím̄í n̄imoro nero nán̄i ámá nion̄i díñ̄í n̄in̄ikw̄froro yariñáȳí seáyi e imón̄in̄o.

⁹ Aȳinán̄i re searar̄in̄in̄i, ‘N̄igw̄íp̄i ámá wí ap̄i t̄ní s̄ip̄i im̄ixar̄iḡfá aiw̄i soȳiné uyípeaȳí wí neḡí n̄ikum̄ix̄in̄ir̄i emear̄iñwáȳíñin̄í imón̄ip̄íri nán̄i n̄igw̄íp̄i t̄ní ar̄íá wítr̄ix̄in̄i. E ner̄inaȳí r̄fwéná s̄íá yopar̄íyim̄i n̄igw̄í n̄ní r̄ixa an̄ípá imónáná Gor̄ixo soȳiné xeḡí an̄í íníná iwear̄ír̄ia nán̄i ej̄íyo páwip̄ír̄ia nán̄i seamim̄in̄íñífár̄in̄i.’ searar̄in̄in̄i.

¹⁰ Ámá om̄in̄í on̄imiápia ner̄iná pírániñ̄í díñ̄í n̄ikw̄froro xixen̄i yariñáȳí ḡiȳí ḡiȳí xwé en̄i xixen̄i yariñáȳír̄in̄i. Ámá om̄in̄í on̄imiápia ner̄iná díñ̄í n̄ikw̄froro mé ámáȳí s̄íjw̄íyo dán̄i n̄iewip̄isiro om̄in̄í yariñáȳí ḡiȳí ḡiȳí om̄in̄í xwé nán̄i aí ax̄ip̄i yariñáȳír̄in̄i.

¹¹ Ayináni nìgwí amá wí nìmearo ayí tñi sìpí imixarigfáyí soyfné nìgwí ayí aí tñi amáyo mìnì mìwipa ero arírá mìwipa ero nerfnayí ‘Gorixxo ananì xegí amipí nañí anfnamí weñfyí none píráníñí umeianfwá nánì neaiapinfráriñi.’ rìyaiwiariñoi? Oweot.

¹² Soyfné amipí amá woyayí sìjwí muwínaxfdipa nerfnayí omijí soyfnéyápí mepfríyí go seaiapinfráriñi? Oweot.

¹³ Ámá wo amá waúyá xináinijí nimóniri omijí wiipaxí meniní. E nerfnayí wñomí dñjí sìxí nuyirí wñomí dñjí peá nìmorí nerí wñomí píráníñí ayá tñi nìxfdíri wñomí peayí nìwianiri enijoí. Soyfné nìgwíyíyo omijí wiiariñinijí nimóniro ‘Nìgwí wí mìnìmúropa oení.’ nìyaiwirfnayí, Gorixoyá omijí wiiariñí woxníñí imónipaxí meniní.” urinjñiginti.

Jisaso xwíyíá urinjñyí wí nánirini.

¹⁴ Jisaso xegí wiepisarionamí e urarfná Parisiowa —Awa nìgwí nánì xwapí wimónariñowarini. Awa aríá e nìwiróná damí dánì riperirí umearariñagfa

¹⁵ Jisaso e nìwíniri re urinjñiginti, “Soyfné amáyá sìjwíyo dánì ‘Wé róniñwáonerini.’ nìriro yapí nìwiepisiro rariygíoyíne aí Gorixxo amipí segí xwioxíyo ínimi imóninjípi nìpinti nìjíá imóniní. Amipí nánì amá ‘Rípí ayá tñjípí imóniní.’ ríapíyí Gorixoyá sìjwíyo dánì xwiríá winariñyí imóniní.

¹⁶ Gorixxo Ebiríamo xñomí dñjí nìwíkwírorí píráníñí xñdarinjagi nánì re urinjñiginti, ‘Dixí seáríawé amá obaxí nimoga úfayí gí ayá tñjíñíñí nimoga upfríarini.’ urinjí enagí nánì Moseso tñi wñá rókiamoagfáwa tñi apí nánì Bìkwíyo nìriro eagíarini. Seyfné píne apí nìsearéwapiya bìgíarini. E nerí aiwí Jono wayí nìneameaia uño nìrémorfná xwíyíá yayí seainipaxípí re searayinjñiginti, ‘Seyfné Gorixoyá xwioxíyo páwipíri nánì fwí yariygíapí ríwíminí nìmamoro nìsaniro ñweáfríxiñi.’ searayinjñiginti. Ámá nñi anjí ayóminti ejí tñi óf nimoa páwianiro yariñoi.

¹⁷ E nerí aiwí amipí nñni Moseso tñi wñá rókiamoagfáwa tñi Gorixoyá Bìkwíyo eagíapí bì onímiápí aí surfmá imóninfrámaní. Awa nìriro eagíapa xixení imóninfráriñi. Anjína tñi xwíá rírí tñi ananí anipá nimóniri aiwí Bìkwí Gorixoyá ñwfí ikaxí eáninjípi anipá imónipaxí meniní.

¹⁸ Go go xegí xiepí xámí meanjímí emí nìmorí ámí wíni nìmearfnayí ayí fwí inarinti. Go go apíxfí amá wo nìmearí emí mojímí nìmearfnayí ayí ení fwí inarinti.” urinjñiginti.

Rasaraso tñi amipí mìmúrónijo tñi nánirini.

¹⁹ Jisaso amá ayo re urinjñiginti, “Ámá wo amipí mìmúrónijo —O nìgwí xwé tígíawa rapírapí awiaxñí yínarigfápa íníná rapírapí ayíra ríñíñí nìyíniri sítí ayí ayo aiwá nañinti nìñiri anijí sítí muní ñweajáná

²⁰ amá wa wigí amá wo xegí yoí Rasarasoyí ríñijo —O uyípeayí imóninjáná uraní xegí wí pípírimó enorinti. Omí nìmeamí nìbíro amipí mìmúrónijoá ákijá fwí e wírárigfóriñi.

²¹ Amipí mìmúrónijo íkwiajwíyo éf nìjwearí aiwá nìñiri yunípia piérófyí uraní tñijo ‘Mìmeání oeminti.’ nìyaiwirí yarfná sítí wí nìbayiro xegí uraníyo aíwí meayigfawixinti.

²² Uyípeayo ríxa nípéagí anjñají Gorixoyáyí oyá dñjípí nìmeamí nìyiro Ebiríamo tñjí e wárigfawixinti. Amipí mìmúrónijo ení péagí omí ení xwíá nìweyárimáná enáná

²³ o ríá anijí wearinjíyo dánì ríñijí xaiwí inarfná sìjwí anaúfyí wíñijñiginti. Ebiríamo ná jíamí ñweajáná Rasaraso xfo tñaminti kìnìmónénapíñagí nìwíniri

²⁴ r̄faiwá re ur̄iñiniḡin̄i, ‘Ar̄fo Eb̄irfame, r̄fá t̄f m̄imeniñw̄ aȳkw̄ m̄in̄iarin̄in̄i. Rasarasom̄ re urowárénapei, “Wé s̄m̄p̄in̄ iniñḡyo iḡt̄ neámáná aíw̄ im̄iñf ur̄iñi nán̄ wiwikárauī.” urowárénapei.’ ur̄taḡ aí

²⁵ Eb̄irfamo re ur̄iñiniḡin̄i, ‘Ar̄foe, jox̄ s̄in̄ siñox̄ niñwearfn̄á am̄ip̄ nañfn̄i simeari Rasarasom̄ s̄ip̄in̄ wímeari yagfr̄in̄i. E ner̄ aiw̄ agw̄ o sa kikiñá yarfn̄á jox̄ r̄niñf nán̄ niwieánir̄i ñweañin̄i.

²⁶ R̄ip̄ en̄ p̄iñf earir̄i seḡ t̄fám̄in̄ eadfr̄or̄i neḡ t̄fám̄in̄ eadfr̄or̄i en̄aḡi nán̄ seȳné wí nene t̄fám̄in̄ m̄ixemónap̄ipaxfr̄in̄i. Nene en̄ wí seȳné t̄fám̄in̄ m̄ixemónap̄ipaxfr̄in̄i.’ ur̄taḡ

²⁷ r̄fá xaíw̄ weánariño re ur̄iñiniḡin̄i, ‘Nion̄ t̄fám̄in̄ Rasarasom̄ re nán̄ urowárénap̄ipaxfr̄i mepa en̄ánaȳt̄, waun̄ r̄ixiñf re or̄ir̄im̄in̄i, “Ḡ ápoyá añfmin̄i urowáreī.” or̄ir̄im̄in̄i.

²⁸ Ḡ n̄ir̄ixfmeáowa wé b̄i n̄ip̄in̄ imóniḡfáwa nion̄ r̄niñf meaarñá r̄fmi dán̄ b̄ip̄ir̄ixin̄ir̄i Rasaraso xw̄iyfá n̄ij̄fá wino urowáreī.’ ur̄taḡ aiw̄

²⁹ Eb̄irfamo re ur̄iñiniḡin̄i, ‘Awa r̄fwam̄in̄ Moseso n̄ir̄iri ean̄f t̄ni w̄fá rókiamoagfáwa n̄ir̄iro eagfá t̄ni anan̄ fá n̄ir̄oro n̄ij̄fá imónipaxfr̄in̄i. Xw̄iyfá ap̄i r̄in̄iñp̄imi anan̄ ar̄fá wíriñxin̄i.’ ur̄taḡ aí

³⁰ r̄fá xaíw̄ weánariño re ur̄iñiniḡin̄i, ‘Ar̄fo Eb̄irfame, xw̄iyfá apim̄ ar̄fá umónipaxfr̄i meñaḡi nán̄ r̄irarñin̄i. Ámá p̄iȳ wo n̄iwiápñim̄ear̄i n̄ij̄fá wíánaȳt̄, anan̄ ar̄fá n̄iwiwo n̄isan̄iro ñweapaxfr̄in̄i.’ ur̄taḡ aí

³¹ o re ur̄iñiniḡin̄i, ‘Xw̄iyfá Moseso n̄ir̄iri ean̄fpi t̄ni w̄fá rókiamoagfáwa n̄ir̄iro eagfápi t̄ni ar̄fá mumónipa nerónaȳt̄, ámá p̄iȳ wo n̄iwiápñim̄ear̄i n̄ij̄fá wim̄in̄ri yariñaḡi aí aȳt̄ ar̄fá wí wipaxfr̄i men̄in̄i.’ ur̄iñiniḡin̄i.” Jisaso xw̄iyfá ap̄i e ur̄iñiniḡin̄i.

17

Iwf̄ oépoyin̄ir̄i wíwap̄iyar̄iḡfáȳt̄ nán̄ ur̄iñf nán̄ir̄in̄i.

¹ O xeḡ wiep̄isariñowam̄ re ur̄iñiniḡin̄i, “Ámá wí wí fw̄ oépoyin̄ir̄i iwamfó n̄iwíwap̄iyipfr̄ia aiw̄ ámá e wíwap̄iyifáȳt̄ aweȳ! Sfá w̄iȳi aȳt̄ majfá wórñifáriñi. Aȳt̄ xean̄iñf r̄fá t̄nj̄t̄ wímeanfá en̄aḡi nán̄ d̄iñf s̄ip̄i wíwñin̄iḡin̄i.

² Aȳt̄ niaíw̄ r̄ipiam̄ nion̄ d̄iñf n̄ikw̄iroan̄iro yar̄iḡfápiam̄ p̄fr̄ wiaíkian̄iro nero fw̄ oépoyin̄ir̄i wíwap̄iyar̄in̄á Gor̄ixo ‘Aȳt̄ xw̄iyfá maȳfr̄in̄i.’ m̄ir̄ r̄ixa n̄ipémáná en̄áná r̄niñf xwé winfáriñi. S̄in̄ niaíw̄p̄iam̄ fw̄t̄ nán̄ m̄iwiép̄isipa en̄áná ámá wa ayo fá n̄ixero s̄in̄já xwé wo siñw̄t̄ gw̄t̄ n̄ijáriñro rawírawáyo n̄imamówáriñȳt̄, s̄ip̄i en̄aḡi aiw̄ r̄niñf Gor̄ixo wim̄in̄ri en̄íp̄in̄f imóniñfman̄i.

³ Aȳinán̄i pírániñf éfr̄ixin̄i.

Iwf̄ s̄íp̄i yokwarim̄ n̄iwiir̄in̄á epaxíp̄i nán̄ir̄in̄i.

“Jox̄ ámá wo, Gor̄ixom̄ n̄ixfd̄ir̄i nán̄ r̄ir̄ixfmeá imóniño fw̄ s̄iánaȳt̄ m̄ixf ur̄iñr̄ixin̄i. O r̄ixa d̄iñf neyíror̄i n̄isan̄ir̄i ner̄naȳt̄ fw̄t̄ s̄íp̄i yokwarim̄ n̄iwiir̄i ‘Anan̄ir̄in̄i.’ ur̄iñr̄ixin̄i.

⁴ O fw̄t̄ n̄isir̄i piaxf weánariñaḡi nán̄ n̄ib̄ir̄i ‘R̄ixa d̄iñf neyíror̄i fw̄t̄ ám̄i wíni simfámanī.’ r̄ir̄emeááná jox̄ yokwarim̄ n̄iwiir̄i ‘Anan̄ir̄in̄i.’ ur̄iñr̄ixin̄i. Sfá axfym̄i o s̄íp̄i axfyp̄i wé wíúm̄i d̄añf waú r̄ir̄emeayíánaȳt̄, jox̄ en̄ yokwarim̄ wiayíñr̄ixin̄i.” ur̄taḡ

⁵ wáf̄ wur̄imeiar̄iḡfáwa Ám̄ináom̄ re ur̄iḡawixin̄i, “Jox̄ d̄iñf r̄ikw̄iroariñwáȳt̄ ám̄i b̄i d̄iñf r̄ikw̄iroanī nán̄ neaiiī.” ur̄aḡfa

⁶ Jisaso re ur̄iñiniḡin̄i, “Soȳné n̄ij̄fáriñi. Masit̄e aiw̄ siȳt̄ neḡ om̄iñfyo iwf̄ urarñwáȳt̄ aga on̄imiápia ner̄t̄ aiw̄t̄ seḡ d̄iñf nion̄ nán̄ n̄ikw̄iroariñḡfáȳt̄ aȳñiñf ner̄naȳt̄, ‘Íkfá xé roxiñi n̄iyoámiga rawírawáyo e dán̄t̄ rōi.’ uránaȳt̄ anan̄ ar̄fánñf seainñfáriñi. Am̄ip̄i ‘Nion̄ epaxímanī.’ yaiwiariñḡfá aí anan̄ ep̄fr̄áriñi.

Ewayí ikaxí omíñjí wiiarigáyí nánirini.

⁷ “E nerí aí soyíné woxí díxí rínáiníñjí nimóniri omíñjí siiaríñjí wo xwíá nimirí yuní ikikémí yariñe dániraní, sipisipí pírániñjí níméra waríne dániraní, píñi níwiárími níbíri rémónapáná joxí ‘Ayá tñi anjñi níwiapíri níñwearí aiwá neí.’ uríréini? Oweot, o sa díxí rínáiníñjí omíñjí siiaríñjí enagí nání

⁸ xámí re uríréini, ‘Amíná aiwá ríá níñyeairí díxí rapírapí níkíkiyinimáná aiwá níxerí niapáná nioní iniigí níri aiwá níri nemáná enáná joxí ríwíyo nírfíni.’ uríréini.

⁹ O joxí sekaxí urítpí tñi xíxení siíáná omí weyí umeríréini? Oweot, díxí omíñjí siiaríñjí enagí nání yayí wiríméini.” Jisaso ewayí xwíyá apí nuríri

¹⁰ re uríñjinigíni, “Gí seaitepísaríñáoyíne ení sekaxí amípí nioní searíyáf xíxení neríñayí seayí e mimónipa nero re rífríxíni, ‘None xínáíwanéníñjí nimónirane oyá omíñjí wiiaríñwáonenírini. Omíñjí negñi nearífyíni ejwáriñi.’ rífríxíni.” uríñjinigíni.

Peyiyí tígíá wé wúkaú nañí imíxíñjí nánirini.

¹¹ Jisaso Jerusaremi nání nurí Gariri píropenisí tñi Samaria píropenisí tñi mídímídáni enáná o áwínimani nípurína

¹² anjí bimí rémóáná ámá wé wúkaú peyiyí tígíáwa ná jíamí nírománá

¹³ ríaiwá re urígíawixíni, “Jisasoxí, negí neamemearíñoxíni, none nání wá oruniñi.” uríagíá

¹⁴ o sínwí níwíñirína re uríñjinigíni, “Soyíné nuro apaxípáníñjí imónigíawamí sítá winaúpoyí.” uríagí awa síní óf e warína re eníñigíni. Wigí wará nañí imóníñjinigíni.

¹⁵ Nañí imónáná awa wo weníñjí inífyí wíñíñjinigíni. Xegí wará nañí imóníñagí níwíñirí níkíñimónimí nurí Goríxomí yayí numerína ríaiwáníñjí níra nurí

¹⁶ Jisasoyá sítkwí tñjí e nípíkíñimearí omí yayí wiñíñigíni. Ámá oyí Samariayí woríni.

¹⁷ O yayí wiarína Jisaso ámá e rówapígíáyo re uríñjinigíni, “Ámá wé wúkaú nañí imóníawixíni. Wía gíminírini?

¹⁸ Pí nání ámá anjí mídáñjí roní Goríxomí yayí umemíñiri bíñoí? Wía Judayowa ámí mibípa pí nání éoí?” nuríri

¹⁹ Samariaomí re urowáriñjinigíni, “Níwiápíñimeámi uí. Joxí díñjí níñíkwíroríñípimí dání eríkiemeáníni.” urowáriñjinigíni.

“Gíná Goríxo xwioxíyo mímeámi nerí neameñweaníráini?” urígíá nánirini.

²⁰ Parisiowa “Goríxoyá díñjí tñi ámá nene yeáyí neayimíxemeañfa nání gíná aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníráfaní?” níyaiwiro Jisasomí yariñjí re wigíawixíni, “Goríxo xwioxíyo mímeámi nerí neameñweaníápi gíná imóníñíráini?” Yariñjí e wiagíá nání o re uríñjinigíni, “Símímajtíñjí seainarína sínwí níwíñiro re rípífríamaní, ‘Goríxo xwioxíyo mímeámi nerí neameñweaníápi ríxa ríyírini.’ rípífríamaní.” nuríri

²¹ “Ámá Goríxoyá díñjí tñi yeáyí neayimíxemeañfa nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rariñwáo negí tñi áwíñimí re riwo ríroní?” oyaiwípoyíñíri re uríñjinigíni, “Wí re rípífríamaní, ‘Sínwí wíñípoyí. Ríyírini. Sínwí wíñípoyí. Jíiyírini.’ rípífríamaní. Ayí rípi nání seararíñini. Goríxo xwioxíyo mímeámi nerí seameñweáwíñigíñiri yariñjo ríxa seyíné tñi áwíñimí re roñí enagí nání rariñjíni.” nuríri

²² xegí wiepisaríñowamí re uríñjinigíni, “Ríwéná soyíné ‘Síá ámá imóníjo ámí sínjání nimóníri emeníáyi anjñi oimóníni.’ yaiwípífríá aiwí anjñi imóníagí sínwí wíñípífríamaní.

²³ Ámá wí nioní nání ‘Sínwí wíñípoyí. Jíiyírini. Sínwí wíñípoyí. Ríwírini.’ searánayí, nepa neararíñioñíri númí muxídi pa éfríxíni.

24 Ápiānjwé neríná wíá anjé ikwírónijé níminé ókiaríñípa ámá imóninjáoni niweapírná ámá níniyá sínjwýyo dání sínjání imónimfá ejagé nání númer mupa éfríxini.

25 Xámí ámá agwé ríná ñweagfáyé ríwé nímóáná nioní ríñijé xwé wí meámírári.

26 Ámá ejíná Nowao tñjé íná néra wagfápa ámá imóninjáoni weapimíñiri yaríná axípí epfrírári.

27 Ayé ‘Goríxo iniigé waxé tñni xwírtá wí neaikixenfámani.’ níyaiwiro o nání dñjé peá nímoro aiwá níro iniigé níro néra nuro apíxf níñwírára uro nímeága uro yaríná Nowao rixa sípixyóo ínímí páwiáná re ejínigéni. Iniigé waxé xwé níróga níwiápñimearí oxé apíxf níni iniigé namigfawixini.

28 Nowao tñjé íná dání ná ríwýyo Roto tñjé íná ení Sodomí ñweagfáyé axípí e yagfári. Ayé ení Goríxo nání dñjé peá nímoro aiwá níga uro iniigé níga uro nero amípí bí bí niga uro omíñjé néra uro anjé nímirá uro yaríná re ejínigéni.

29 Síá Roto Sodomí pñni níwiárími éf úfyimi Goríxoyá dñjé tñni ríá tñni sínjá tñni anjnamí dání nípiérori ámá anjé apimi ñweagfáyé níni ríá níñinigéni.

30 Ríwéná ení ámá axípí e néra nuro ‘Goríxomí xewaxo níweapinjámani.’ níyaiwia waríná ámá imóninjáoni sínjání imónimfári.

31 Síá ayimí ámá anjé pákfkí nímiríga peyinjyó seayé eniwamí ñweagfá gíyé gíyé níwepñiro ‘Nígí iyfá fá anjé xwíá eníwámí weñfýí nímeamí éf oumíni.’ níyaiwiro mípáwipa éfríxini. Aiwá omíñjyó yarigfá gíyé gíyé ení wigé amípí meaaníro nání ámí anjé tñjé e nání mupa éfríxini.

32 Rotomí xiepí nání dñjé oseainini. Í xegé iyfá fá amípí nání dñjé sípí wíagé níkñimóniri weníñjé éfyí re ejínigéni. Níperí sínjá imóninjínigéni.

33 Ámá xegé amípí dñjé tñjépi nánini dñjé móf go go o dñjé níyimíñjé imóninjé anjñé ñweanfá nánipí sítíxí níñinjámani. Ámá xegé amípí dñjé tñjépi nání aí ‘Pí eníñoi!’ yaiwí go go o dñjé níyimíñjé imóninjépi anjñé ñweanfá nání sítíxí níñinjári.

34 Síá ámá imóninjáoni weapimíayimí ámá waú anjé ikwírónijyó sá weñáná Goríxoyá anjñajowa wíó, Goríxomí dñjé wíkwíroaríñomí níwirímearo wíó dñjé mítwíkwíroaríñomí e wáripífríári.

35 Ayimí apíxf wípau ení pírawá yuní ikixémí yaríná wíímí níwirímearo wíímí e wáripífríári.

36 [Ámá waú ení omíñjyó yaríná wíomi níwirímearo wíomi wáripífríári.] Jisaso e uríagé

37 xegé wiepisaríñowa re urigfawixini, “Ámínáoxini, joxé neararíñípi gími imóninjári?” uríagé Jisaso “O weapiné nání ámá áwanjé wí nearipaxí meníni. Ámá níni sínjwí tñni wíñipífríári.” oyaiwípoyiníri ewayé xwíyfá re uríñinigéni, “Píyé weñe apurí obaxí pénariñíri.” uríñinigéni.

18

Ewayíikaxí apíxf aní tñni xwírixí mearíjo tñni náníri.

1 Jisaso xegé wiepisaríñowa Goríxomí xwíyfá rírimí níwirína anjñé winíagé pñni wiáripífríxini ewayé xwíyfá bí nuríri

2 re uríñinigéni, “Anjé bimí opisí anjyóo dání xwírixí eyeyíromí yaríñf wo —O Goríxo nání wáyí mepa erí ámá níniyá dñjé sípí mítwipa erí yaríñorí.

3 Omí apíxf anf wí —Í ení anjé apimi dáníri. Í ínína o tñjé e nání níbayiri re urayinjínigéni, ‘Ámá niíní pñne nímeeararígíyé joxé tñni nírorai sanjé níñirápíri xwírixí bí oyaiyé.’ urayíagé aí

⁴ o ‘Sanj̄ murápipa oemint̄.’ niyaiwia núsáná r̄wéná í nán̄ r̄ixa anin̄f̄ winfaḡ re yaiwinj̄iniḡint̄, ‘Nion̄ Gor̄xo nán̄ wáȳ mé ner̄ ámáyo dñ̄f̄ s̄ipí m̄iwiariñáon̄ aiw̄

⁵ apix̄f̄ aní í anin̄f̄ nimoayar̄n̄aḡi nion̄ í anin̄f̄ min̄ bayar̄ná anin̄f̄ nin̄niḡin̄ír̄ ím̄ oumearóm̄int̄’ yaiwinj̄iniḡint̄.”

⁶ Jisaso ewaȳf̄ xwiȳfá e nur̄ír̄í re ur̄in̄j̄iniḡint̄, “Ámá xwir̄ix̄f̄ eyeyíróm̄í yariñ̄f̄ s̄ipíó en̄íp̄í nán̄ dñ̄f̄ mópoȳi.

⁷ O ámá s̄ipíó aiw̄ apix̄f̄ aní íníná bayariñaḡi nán̄ sanj̄ urápint̄iniḡint̄. Gor̄xo ámá ón̄in̄f̄ wí mimón̄n̄aḡi aí re r̄iyaiwiariñ̄o, ‘Gor̄xo ámá x̄o xeḡn̄í eyiron̄fȳ om̄ ár̄wiȳirani, ikwawiȳirani, “Jox̄i sanj̄ nearápē.” urayar̄náȳf̄ o kikitá néra núsáná ná r̄wíyo dán̄ sanj̄ urápint̄iniḡint̄’ r̄iyaiwiariñ̄o?

⁸ Oweo! ‘Anj̄nt̄ sanj̄ urápint̄ár̄int̄’ searariñ̄int̄. E ner̄ aiw̄ ámá imón̄n̄áon̄ n̄weapír̄ína ámá s̄in̄ dñ̄f̄ n̄in̄kwíroro yariñaḡta s̄in̄w̄ w̄in̄im̄ár̄an̄? R̄ixa p̄ní n̄in̄wiár̄im̄ war̄in̄aḡta w̄in̄im̄ár̄an̄? Aȳinán̄ pírániñ̄f̄ dñ̄f̄ mópoȳi.” ur̄in̄j̄iniḡint̄.

Ewaȳf̄ ikax̄f̄ Parisio t̄ní takis̄f̄ nán̄ n̄igw̄f̄ urápariñ̄o t̄ní nán̄ír̄int̄.

⁹ O ewaȳf̄ xwiȳfá r̄íp̄í en̄í wan̄í dñ̄f̄ n̄ikwírón̄iro “None wé rón̄in̄wáonerint̄.” yaiwiro ámá wíyo peaȳf̄ n̄wian̄iro “S̄ipíowar̄int̄.” yaiwiro yariñ̄fáyo nur̄ír̄ína re ur̄in̄j̄iniḡint̄,

¹⁰ “Ámá waú —W̄f̄ Parisiorint̄. W̄f̄ takis̄f̄ nán̄ n̄igw̄f̄ nearápariñ̄orint̄. Awaú Gor̄xom̄í xwiȳfá r̄ír̄ím̄ wian̄íri nán̄ aŋ̄ Gor̄xo nán̄ naŋ̄w̄ r̄id̄yowá yariñ̄fíwám̄í nán̄ axíná nuri

¹¹ Parisio xeḡíp̄í aŋ̄w̄í e n̄irómáná xeḡ dñ̄f̄ t̄ní ín̄im̄í dán̄í re r̄ír̄ím̄ wiñ̄iniḡint̄, ‘Gor̄xoxint̄, nion̄ ámá wa yapi s̄ipíón̄í meñ̄aḡi nán̄ yaȳf̄ osim̄int̄. Wa yapi ámáyo f̄w̄í urápariñáon̄íman̄. Wa yapi r̄íkíkír̄íó yariñáon̄íman̄. Wa yapi apix̄f̄ t̄ní f̄w̄í inariñáon̄íman̄. Takis̄f̄ nán̄ n̄igw̄f̄ nearápariñ̄f̄ dao yapi mimón̄n̄int̄. Aȳinán̄ yaȳf̄ osim̄int̄.

¹² Sabar̄fá aȳf̄ ayo s̄fá w̄iyaúm̄í aiwá ñ̄wíf̄a ñ̄wírár̄inariñáon̄ír̄int̄. Am̄ípí nion̄í meáaȳf̄ en̄í yan̄í n̄ímer̄í wé wúkaú en̄íáná wo jox̄í nán̄ tar̄iñáon̄ír̄int̄.” Parisio Gor̄xom̄í e urar̄ína

¹³ takis̄f̄ nán̄ n̄igw̄f̄ urápariñ̄o ná j̄tam̄int̄ e n̄irómáná piaxf̄ weánariñaḡi nán̄ s̄in̄w̄ n̄ím̄eyoari aŋ̄nam̄í man̄í ayá f̄á n̄ix̄ír̄ínmáná Gor̄xom̄í r̄ír̄ím̄í re wiñ̄iniḡint̄, ‘Gor̄xoxint̄, nion̄í f̄w̄í yariñáon̄ír̄int̄. Wá n̄íwianēt̄.’ ur̄in̄j̄iniḡint̄.” Jisaso ewaȳf̄ xwiȳfá e nur̄ír̄í

¹⁴ re ur̄in̄j̄iniḡint̄, “Ámá o Gor̄xoyá s̄in̄w̄íyo dán̄í wé rón̄in̄f̄ nimón̄ím̄í xeḡ aŋ̄f̄ e nán̄ úaḡí aiw̄í w̄f̄ wé rón̄in̄f̄ mimón̄n̄iniḡint̄. Ámá go go xewan̄íjo seáȳí e men̄føȳí Gor̄xo xw̄fám̄í im̄ix̄íñfáriñ̄int̄. Go go ‘S̄ipíon̄ír̄int̄.’ niyaiwir̄í ín̄im̄í imón̄føȳí Gor̄xo seáȳí e umen̄fáriñ̄int̄.” ur̄in̄j̄iniḡint̄.

Niaíw̄í on̄ímiápiam̄í wé ikwíkwiár̄im̄í en̄í nán̄ír̄int̄.

¹⁵ Wiep̄isar̄íjowa ámá wí wiḡí niaíw̄ípiam̄í Jisaso wé owikwiár̄ír̄í n̄ímeámi bar̄iñaḡfa n̄íwíñír̄íro “N̄ímeámi m̄ib̄ípan̄í.” uran̄íro yariñaḡfa Jisaso s̄in̄w̄í e n̄íwíñír̄í

¹⁶ niaíw̄ípiam̄í r̄íaiwá “Bípoȳí.” nur̄ír̄í wiep̄isar̄íjowam̄í re ur̄in̄j̄iniḡint̄, “Ámá niaíw̄í on̄ímiápiá xan̄íyaúm̄í dñ̄f̄ n̄íwíkwíroro yariñ̄fápa Gor̄xom̄í dñ̄f̄ wíkwírófáȳí o xwiox̄íyo m̄ímeámi ner̄í pírániñ̄f̄ umen̄wean̄íá en̄aḡí nán̄í niaíw̄í r̄ípia xe ob̄ípoȳíñír̄í s̄in̄w̄í w̄in̄poȳí. P̄fr̄í m̄íwiaíkip̄í époȳí.

¹⁷ ‘Ámá go go niaíw̄í on̄ímiápián̄íñ̄f̄ mimón̄ípa er̄í Gor̄xom̄í yeáȳí mur̄níípa er̄í ner̄íñáȳí, oyá xwiox̄íyo wí n̄ípáwiro ñ̄weapír̄íáman̄í.’ searariñ̄ír̄í.

Am̄ípí m̄ímúrón̄íñ̄f̄ wo yariñ̄f̄ wiñ̄íp̄í nán̄ír̄int̄.

¹⁸ Judayf áminá wo níwímeari yarínf re wiñinigini, “Nearéwapiyarínf nañoxiní, nioní pí nerfná díñf níyimíñf tñháoni aníñf íníná ñweámfa nání imónimfárini?” yarínf e wíagí

¹⁹ Jisaso ámá o “Xfo ení naño enagí nání Goríxo tñni xixení imóninorfaní?” oyaiwinirí re uríninigini, “Joxí pí nání ‘Nañoxiní nírariní?’ Ámá níyoní nání Goríxoní nañf imóniní.

²⁰ Nwf ikaxí eáninípí joxí níjírári. ‘Apíxí tñni fwí minípaní. Níwiápñimeari ámá mípíkipaní. fwí mímeari. Ámá wo nání xwíyfá níyimáróniri yapí murípaní. Ríñyaúmí wéyo merfíni.’ Nwf ikaxí eáninípí joxí níjírári. uríagi

²¹ yarínf wío re uríninigini, “Nioní síní niaíwí imóninjáe dání nípíni nímera bñjári. uríagi

²² Jisaso aríá e níwirí re uríninigini, “Nwf ikaxí apí pírániñf nímera níbirí aí bí síní menfríni. Díxf iyfá fá amípí níñf nígwí nání bf nemáná ámá uyípeayfyo mñi níwia nurfnayf, anínamí amípí ayá tñjí tñjoxí imónírári. E nemáná níbirí nioní níxídfírixíni.” uríagi aí

²³ o aríá e níwirína amípí xwé wí mímúrónijo enagí nání aga xwioxfyo dání díñf ríá nuxeri xwírfá nimóniri kípíñf níyirí roñagí

²⁴ Jisaso e níwíñiri re ríñinigini, “Ámá amípí mímúrónigfáyf nene Goríxomi nuxídirane oyá xwioxfyo páwianí nání aníñf miní oyaneyñiri nero aiwí nípáwipaxf mimóninjó.

²⁵ Kamerí ejí rapírapí gwí kiwearigfá óf ayíkwíñimi páwipaxf mimóniní. Ámá amípí mímúrónigfáyf kamerí ejí ófyimi mípáwipa yaríníyí yapí Goríxoyá xwioxfyo nípáwiro ñweapaxf mimóninjó.” ríagi

²⁶ ámá e níñweámáná aríá wigfáyf —Judayf níñf “Amípí mímúrónigfáyf Goríxoyá díñf tñni amípí meaaríñagfá nání Goríxo yayí winaríni.” yaiwiagfáyfríni. Ámá e níñweámáná aríá wigfáyf ududí wiñagí omí re urígíawixíni, “Joxí nearífpí nepa ejánayf, Goríxo ámá gíyo yeáyf uyimíxemeañfáríni?” uríagfá aiwí

²⁷ o re uríninigini, “Amípí ámá mepaxf imóninjyf Goríxo ananí e nepaxfríni. Goríxo ananí ámá yeáyf uyimíxemeapaxfríni.” uríagi

²⁸ Pitao re uríninigini, “Ai, ámá o xegí amípí pñni míwiáripa nerí ríxídfípaxf míwimónariñagí aiwí none negí aní tñni amípí níñf pñni níwiárimí joxí númerí ríxídfíñwini.” uríagi

²⁹⁻³⁰ Jisaso awamí re uríninigini, “Gíyí gíyí nioní díñf níñikwíroro wínyí ení Goríxoyá xwioxfyo páwífríxíñiri wáí rímepíri nání wigí aníraní, xiepímirani, xexírméáowamíraní, xaníyaúmíraní, wigí niaíwíyorani, pñni níwiárimí níñixídfíñayf, aníá imónipífríamaní. Agwí rína Goríxo ayí pñni níwiárimí úfá axípí wíni mñni níwimáná ámá níñf mí ómómiñf éíná ayí díñf aníñf íníná ñweapfríra nání ení wiñári. uríñinigini.

Ámi áwaní “Níñipíkipífrírári.” uríñf náníñiri.

³¹ O xegí wiepisariñf wé wúkaú síkwí waú awamí jíamíñi e nímeáa numáná re uríninigini, “Jerusaremi nání waríñwini. E rémóáná amípí Goríxoyá xwíyfá wíá rókiamoagfáwa ámá imóninjáoni nání níríro eagfápi xixení nímeanírári.

³² Negí Judayf míyí nírorfráná émáyí wa fá níñixeró ikayíwí nímeariro iwaní nímero reanwí níríro

³³ síkwíragí pírfí nuyíkíro nínimáná nípíkipífrírári. E nerí aiwí ríxa sítá wíyaú wíyi óráná ámi níwiápñimeámírári.” áwaní pírániñf e uríagi aiwí

³⁴ xwíyfá apí awamí ínímíñf imóninjagí nání níjíá wí mimónipa nero xfo rífyí “Ayí nání ríá neararíni?” míyaiwigfáwixíni.

Sijwí supáriñf womi nañf imixiñf nánirini.

³⁵ O aŋf xegf yo Jeriko rínñipí tñf e rémiñe rémoarfná ámá sijwí supáriñf wo óf manjfpá tñi niñweámáná ámá e pwarigfáyo aiwá nánri rixiñf nurirfná

³⁶ arfá wiýf wiñinigini. Oxí apif obaxí kwikwierí pwarinjagfá arfá níwiri yariñf re wiñinigini, “Pí nánri yariñof?” urtagi

³⁷ ámá wí áwanf re urigfawixini, “Nasareti dánf Jisaso pwarinjagfá yariñof.” urtagi

³⁸ o ríaiwá re riñinigini, “Jisasoxí, mif inayí Depitomí xiáwoxiñi, joxí wá níwianeí.” rariñagi

³⁹ ámá Jisasomí xámí umeagfáyí o ríaiwá e rariñagi arfá níwiro mif nuriro “Pfní wiáret.” urtagi aiwí ríaiwá ení tñi ámí wíni wíni níriri re riñinigini, “Jisasoxí, Depitomí xiáwoxiñi, joxí wá níwianeí.” urariñagi

⁴⁰ Jisaso e níronapimáná sekaxí re urinjigini, “Omí níwiri meamí bfpoyí.” urtagi ámá wí rixa níwiri meamí aŋwi e bána

⁴¹ Jisaso yariñf re wiñinigini, “Nioní pí oniniri nírarinjini?” urtagi re urinjigini, “Ámináoxini, nioní ámí sijwí oanímñiri rírarinjini.” urtagi

⁴² Jisaso re urinjigini, “Dixí sijwí ananí oxoaríni. Dñf nínikwfrorinjípmí dání erkiemeánrif.” urána

⁴³ re enjigini. Xegf sijwí noxoari sijwí anijigini. Sijwí naniri Jisasomí nuxfdíri Gorixomí seayí e umearfná ámá nñni o e éagi níwiniro ayí ení Gorixomí seayí e megfawixini.

19

Sakiaso ejípi nánirini.

¹ Jisaso rixa Jeriko níremori aŋf apimí áwiniñmi pwarfná

² ámá wo Sakiasoyí rínñijo —O ámá takisí nánri nígwí uráparigfáyo xiráowánijf imónigfá worini. Amípi wí mímúróníjorini.

³ O “Ámá Jisasoyí rínñijo gorfaní?” níyaiwiri sijwí wíñimñiri nerí aiwí rípíwo enjagi nánri oxí apif uyimároarifagfá o yopa nímeginimí

⁴ ayo xámí numearí aŋfíri nuri “Jisaso óf riyimi puníñof.” níyaiwiri omí sijwí wíñimñiri nánri íkfá womí nípeyiri wenijí nerí rojáná

⁵ Jisaso níbiri e níronapimáná sijwí anáníyí Sakiasomí níwiniñri re urinjigini, “Sakiese, aŋfíri wepíneí. Síá ríyi joxí tñi ñweámñini. Dixí aŋf e nánri owaiyí.” urtagi

⁶ o aŋfíri níwepíñiri yayí tñi níwiri meamí xegf aŋf e nánri nímeáa unjigini.

⁷ Xegf aŋf e nánri níwiri meamí úagí ámá nñni sijwí e níwiniro wikí dñf níwaiwiro re rínñigfawixini, “Ámá fwí yariñf o tñi ñweámñiri nánri pí nánri uñoí?” rínarfná

⁸ Sakiaso éf nírománá Jisasomí re urinjigini, “Ámináoxini, nígí iyfá fá amípi nñni bíbiaú kíkírf nepayómáná bí ámá uyípeayí imónigfáyo mñni wimfárini. Ámá gíyí gíyo nioní yapí níwíwapíyirí nígwí fwí urápiñáyo wigí fwí urápiñáyí tñi nioniyá wí tñi seayí e nikwiáriri mñni wimfárini.” urtagi

⁹ Jisaso re urinjigini, “Agwí ámá ro arfo Ebírfamo Gorixomí dñf níwíkwfrorí yagfpa axípi nerí nisaníri éagi nánri Gorixo rixa yokwarimí níwiirí yeayí uyimixemeajoí.

¹⁰ Ayí rípi nánirini. Ámá imónijáoní ámá fwí néra nuro anijí ikeamónaniro yariñfáyo nánri píá nerí yeayí uyimixemeamíñiri biñáonirini.” riñigini.

Ewayí ikaxí omijí wíiarigfá wé wúkaú nánirini.

¹¹ Ámá ayí xwiyfá apí arfá níwiro Jerusaremí Jisaso waríne nánri rixa aŋwi e imónijagi níwiniro dñf re nímoa ugíawixini, “Gorixo nene xwioxíyo mif meamí nerí neamenjweaní rixa nimóninjoi. Jisaso Jerusaremí níremorfná émáyo mif

nuxfdowárimáná mìxí ináyí nimónirí xwioxfyo mìmeámí nerí neameñweaníñot.” Dìnjí e nìmóa warfná Jisaso “O negí mìxí ináyí apaxí mé nimónímeníñot.” oyaiwipoyinirí ewayí xwiyfá bì nurirí

12 re urijiniginti, “Ámá áminá wo mìxí ináyí imónaurí ámi nìbiri xegí ámáyo meñwearí emífanirí anjí ná jfamí imóníñfmi umínirí nerfná

13 xegí xináiwáníñf nimóniro omíñf wiarigfá wé wúkaú awamí ‘Eint.’ nurirí nìgwí gorí ámá aníñf miní omíñf emá waú wo nero meaarigfó woní woní nìwia nuri re urijiniginti, ‘Nìgwí nioní seaiapariñá rípí sayá imixipfrífa nání bisinís nimixa warfná seaimeátmiginti.’ nurimí úáná

14 ámá anjí e xfo tñi ñweagfáyí wigí xwioxfyo dání wikí dìnjí nìwiaiwiwo wigí ámá wíyo re urowárigfawixinti, ‘Mìxí ináyí imimìximí yariñomí nuro “O nene neameñweanífa nání mìneaimónarinti.” urfpoyí.’ urowáragfá awa nuro mìxí ináyí imimìximí yariñomí e urtagfá aiwí

15 o áminá bñomí mìxí ináyí nimixirí xegí anjí e nání urowáriñiniginti. O rixa mìxí ináyí nimónirí anjí e nìrémorfná awa bisinís nimixirfná nìgwí sayá rífa imixfawixinirí sìñwí owinimínirí re ríñiniginti, ‘Gí omíñf niiarigfá nìgwí wiñáwa obfpoyí.’ ráná

16 wo nìbiri re urijiniginti, ‘Negí neameñweanoxinti, nìgwí gorí joxí niapíjo tñi bisinís nimixa nurfná rixa wé wúkaú sayá imixijárnti.’ urtagí

17 o re urijiniginti, ‘Gí omíñf niiarigfá nañoxinti, ayí awiaxfínti. Joxí nìgwí nioní siapijáo tñi nioní rírñápá xixení ejí nání gapimaní nimónirí anjí wé biaumí meñweáirixinti.’ urijiniginti.

18 Ámi wo nìbiri re urijiniginti, ‘Negí neameñweanoxinti, nìgwí gorí joxí niapíjo tñi bisinís nimixa nurfná rixa wé wú sayá imixijárnti.’ urtagí

19 mìxí ináyo re urijiniginti, ‘Joxí ení gapimaní nimónirí anjí wé bimí meñweáirixinti.’ urijiniginti.

20 Ámi wo nìbiri re urijiniginti, ‘Negí neameñweanoxinti, nìgwí joxí niapíjo nioní írikwíyo wowí nerí tñjáo sìñri riworinti.

21 Joxí xeanijí rariñoxí enagi nání wáyí niníagi “Nìgwí ro xwirífa ikixéánayí, iwaní neaníráfaní?” nìyaiwirí bisinís wí mimixijárnti. Joxí amípí ámá wa tñayí dìxí mearí aiwá ámá wa iwfá urfáyí dìxí mirí yariñoxí enagi nání ríraríñinti.” urtagí

22 o re urijiniginti, ‘Omíñf niiarigfá sumí roxiñti, jìwaníñoxí nìrfíyo dání xwiyfá rímeairímínti. Nioní xeanijí rariñáoní amípí ámá wa tñayí nìgí mearí aiwá wa iwfá urfáyí nìgí mirí yariñáoní enagi nání joxí nìjífa imóníñagí nání

23 pí nání nìgwí nioní siapijáo nìgwí anfyo mìnítipa ejíñinti. E nìtirí sìñwiríyí, nìgwí o tñi ámi bì seáyí e ikwiáriññáná meámínirí éárnti.’ nurirí

24 ámá ajiwí e rogíayo re urijiniginti, ‘Ámá romí nìgwí ro nurápiro nìgwí wé wúkaú tñjomí mìní wípoyí.’ urtagí

25 awa re urigfawixinti, ‘Ai, negí neameñweanoxinti, o rixa wé wúkaú tñjorinti. Pí nání ámi wo wirfinti?’ urtagí

26 o re urijiniginti, ‘Nioní re seararíñinti, “Ámá gíyí gíyí nioní wiñápi píráñíñf nímero xwé nimixirfnáyí ámi wíni meapírñárnti. Gíyí gíyí nioní wiñápi mìmepa nerí kikiíá nerfnáyí apí aí ámi nurápiñíránti.” seararíñinti.

27 E nerí aiwí nioní tñi mìxí imónaríñwáyí “O negí mìxí ináyí nimónirí neameñweaní nání mìneaimónarinti.” yaiwíáyo nìwirímeámí nìbiro gí sìñwí aníñae dání píkípoyí.’ urijiniginti.”

28 Jisaso ewayí xwiyfá apí nurárimí Jerusaremí nání nìyirfná xámí umeañiniginti.

Jerusaremíyo nìrémorfná mìxí ináyí rémoarigfápa rémoñí nánirinti.

²⁹ Jisaso anf onimia biaú —Anf apiaú d fwí Oripi r inif pimi dánf anwf e imónin. Apiaú yo Betipasi r inif pí tñi Betani r inif pí tñi tñf e anwf e n rémoriná wiepisarif ywaúmi re urowáriñinigini.

³⁰ “Awagwí anf jíapimf nánf nuri n rémoriná dogí s píkí e yuráriñifagi w iníio —S iní amá seayi e éf miñweaariforin. Omí nikweari nimeamí b fpiy.

³¹ Ámá wo siñwí neaniri ‘Awagwí pí nánf ikweaarifij?’ earánay, re urípiy, ‘Áminao seayi e éf niñweari nimeamí uminirí nánf yearowáriñof.’ urípiy.” urowáriñagi

³² awau nuriná xfo urípa axípi enagf niw inirí

³³ rixa dogí s píko ikweaariná xiawowa re urigawixin, “Pí nánf dogiomf ikweaarifij?” uríagfa

³⁴ awau “Yegí Áminao seayi e éf niñweari nimeamí unf nánf ikweaarifwi.” nuriri

³⁵ Jisaso pwarinje nánf nimeamí nuri e nurárimáná wigí rapírapí seayi e yinigfápi seayi e niwikwiáriro Jisasomí seayi e ñwiráráná

³⁶ dogiomf éf niñweari nimeamí wariná oxí apixí xfo tñi warigfáyí mixí inayíyo yayí wianiro yarigfápa wigí iyfá sanwíyo rkárifágfáyí nimearo óf e ikwiañwí neapára nuro

³⁷ o rixa Jerusaremi tñf anwf e n rémoriná d fwí miñf Oripiy r inif pimi ipfmeaariná xegí wiepisarif obaxí xfo tñf e epíroy egfáyí re egfawixin. Emimí Jisaso yarinjí nñf yfí siñwí w inayigfá nánf yayí seayimí dánf nero Goríxo nánf ríaiwániñf níriro yayí numero

³⁸ re nira ugawixin, “Mixí inayí Áminao neaurowáriñf ro oyá dñf tñi seayi e oimónin. ‘Anfnamí ñweañoxiñi, joxi niwayiróniri onweani.’ neaimónarini. Omín seayimí dánf yayí oumeaneyi.” nira wariná

³⁹ Parisi wa amá epíroy egfáyo áw inimí dánf re urigawixin, “Nearéwapiyarifoxiñi, dixí wiepisarifyo mixí nuriri ‘E mifípa époyi.’ urei.” uríagfa aí

⁴⁰ o re urifinigini, “Wí pñi wiáriñfiméo. Pñi niwiáriñfayí, siñá tif eni ríaiwániñf níriro nionf nánf Goríxomí seayi e umepíráo.” urifinigini.

Jisaso Jerusaremi nánf ñwí eají nánirini.

⁴¹ Jisaso rixa Jerusaremi tñf e anwf e n rémoriná anf apimí niw iniríñá ñwí neari

⁴² re riñinigini, “Jerusaremi ñweáyíne nionf éf píráñif seanjwirári Paxí imóninjápi nánf niñfá nimóniro siñwiríyí, ayí nañf imónimíñiri eníriñi. E nerí aiwí nionf segí siñwí anigfe dánf pñfñiñf imónifagi nánf seyfne majfá imónifjo.

⁴³ Ríwená amá seyfne tñi mixí inarigfáyí awí niseamero segí akifjápmi píxemoánaniro nánf xwíwaíwñif nita nípeyiro awí xapixapí niseamudímómáná

⁴⁴ segí anf pípínamí néra uro niaiwí pípíkimí ero nero anf nímiríñá siñá níkíkíróniga peyinifíyí bi xe okíkíróniniri siñwí w inipíráfámani. Yeáyí seayimíxemeamía nánf seaímeagfí aiwí seyfne mí minomixípa yariñagfá nánf e seaikáriñfíráriñi” riñinigini.

Anf ridiyowá yarigfíwámí dánf mixí urowárapifná nánirini.

⁴⁵ Jisaso rixa Jerusaremi nírémoři anf nañwí Goríxo nánf ridiyowá yarigfíwámí nípáwirí amá makerfá nimixiro nañwí ridiyowá nánf bí yarigfáyo mixídámí niwiríñá

⁴⁶ re urifinigini, “Bíkwí Goríxoyápí xegí anf riwá nánf re níriniri eánini, ‘Anf nionifáyí amá níbíro xwíyíá ríriñfí nípíráfáriñi.’ níriniri eánifagi aiwí seyfne anf amá yapí níwiepísiro fwí uráparigfáyíwániñf imíxarifjo.” urifinigini.

⁴⁷ O s fá ayí ayo anf iwamí dánf amayo uréwapiyariná apaxípánif imónigfá xwéowa tñi ñwí ikaxí eánifípi mewegfáwa tñi Judayí amíná seayi e imónigfáwa tñi omí “Opíkianeyi.” níriro aiwí

48 oxí apíxí níni oyá xwiyá arfá wianiro aga níwimónaríngi nání omí píkipaxí bí mimóníngi nání sínwí wíinaxídímegfawixini.

20

“Joxí néní tñoxí imónei.’ go ríriñoi?” urigfá nánirini.

1 Síá Jisaso anf Goríxo nání rídiyowá yariégíwámí nípáwirí amáyo xwiyá yayí winípaxí imóníngípi uréwapíyaríngí wíyimí apaxípáníngí imóníngíá xwéowa tñí níwí ikaxí eáníngípi mewegfáwa tñí Judayí mebáowa tñí omí níwímearo

2 re urigfawixini, “‘Joxí néní tñoxí imónei.’ go ríriagí joxí amá anf riwámí makerfá nimíxiro nañwí rídiyowá nání bí yariégíayo mítxidámí eníngiñi?” uríagfá

3 o re uríñinigini, “Nioní ení yariñí bí oseaimini. Soyíné áwaní níránanýí, nioní yariñí niarígíápí nání ení ananí áwaní searímíñi.” nuríri

4 yariñí re wiñinigini, “Jono wayí níseameaia uño Nwfá anfnamí nweano urítagí ríea eníngiñi? Xegí dñí tñí ríea eníngiñi?” uríagfá

5 wiwaníñowa yariñí niniro re ríngfawixini, “None ‘Goríxoyá dñí tñí eníngiñi.’ uráná re nearíñijoí, ‘Soyíné pí nání o ríñípi nání arfá níwiro dñí mítkwíropa egíráriñi?’ nearíñi eníagí nání wí e urípaxí meníñi.” níriníro

6 ámi re ríngfawixini, “E nerí aí none ‘Jono xegí dñí tñí wáf nurímerí wayí níseameaia unfríñi.’ uránayí amá níni ‘Jono Goríxoyá dñí tñí wíá rókiamoní woríñi.’ níyaiwiro nání síná nínearo neapíkipírítixini. Apí ení wí murípa oyaneyí.” níriníro

7 Jisasomí re urigfawixini, “None majfáriñi. Goríxoyá dñí tñí yagfrífaní? Xegí dñí tñí yagfrífaní?” uríagfá

8 o re uríñinigini, “Soyíné Jono nání dñí yaiwiarígíápí nání áwaní mítirítagfá nání nioní ení ‘Joxí e éfrítixini.’ níriñjo nání áwaní wí searímíñi.” uríñinigini.

Ewayí ikaxí wainí omíñí uwíinaxídíiarígfáwa nánirini.

9 O ewayí xwiyá rípi uríñinigini, “Ámá wo wainí uraxí omíñí bí iwfá nura núisáná amá wamí re uríñinigini, ‘Gí omíñí rípi píráñiñí sínwí nuwíinaxídífrítixini.’ nurími anf wími uríñimíñiri nání nurí emá obaxí níñweanjísáná

10 ríxa wainí sogwí yóf éaná xegí omíñí wíiarígfá wo xfo xegí wí ourápauiñiníri urowárítagí aiwí omíñí sínwí uwíinaxídíiarígfáwa omí fá níxero iwaní nímépero aníomi wárígfawixini.

11 Omíñí xiáwo ámi xegí omíñí wíiarígfá womí urowáráná omíñí sínwí uwíinaxídíiarígfáwa omí ení iwaní nímépero o ayá owiníñiri ríperíri numero aníomi wárígfawixini.

12 Omíñí xiáwo ámi omíñí wíiarígfá womí urowáráná omí miñí níroro bíaríwámíñi moaigfawixini.

13 Omíñí xiáwo awa íníná xegí omíñí wíiarígfáwamí iwaníñi nímépero aníowamí urowárariñagfá nání re yaiwiñinigini, ‘Nioní aríre emíñiréñi? Gí iwfí dñí sítí uyinjáomí ourowáríñi. “Omí xíxení arfá wípífríráriñi.” nimónaríñi.’ níyaiwirí urowárítagí aí

14 awa xegí xewaxo baríñagi sínwí níwíñiro re ríngfawixini, ‘Xanoyá dñí meanfo jíwo baríñi. Omíñí amípíyí negí imóníñfa nání omí opíkianeyí.’ níriníro

15 omí fá níxero bíaríwámíñi nímoaimáná píkgíawixini.” Jisaso ewayí xwiyá e nuríri yariñí re wiñinigini, “Omíñí xiáwo xewaxomí píkgíagfá nání awamí pí winfáriñi?” Yariñí e níwirí

16 re uríñinigini, “Omíñí xiáwo níbíri omíñí sínwí uwíinaxídíiarígfáwamí pípíkímí níyárimáná omíñí amí wa sínwí oníwíinaxídípoyíñiri mítí winfáriñi.” uríagfí amá e rówapígfá arfá e níwiwo “Jisaso ‘Judayíne omíñí sínwí uwíinaxídíiarígfáyí yapí

imóniñoč. ríá neararíni?” niyaiwiro re rigfawixint, “ ‘Oweoč! Wí e enfámanč.’ neaimónaríni.” urtagfa aí

¹⁷ o sínwí agwí niwínirí re urinjnígint, “Seyné ‘Wí e epaxí meninč.’ yaiwiariñagfa aí pí nání Bikwíyo ewayí xwiyá rípi eníná níriro eagfawixint, ‘Síná anč mírarigfáwa síná awiaxí wo nání píá nerfná wo “Sípíxint.” níriro emí mófo Goríxo “Awiaxoríni.” níriri nímeari anč xfo mírarinjwámí iwamfó nítíwayírorí mírinjfríni.’ xwiyá wíá rókiamoagfáwa e níriro eagfápi pí nání ríniñi? Seyné díñf rímoarínoč?

¹⁸ Síxf botorixí sínáyo nípiérori pírf miyeámí inariñípa ámá gíyí gíyo sínáo nípiérori xaíwí nearfnáyí axípi imónipírfáriñi. Xwasíwí yeáyí bimí síná nípiérori nearfná yuní wárariñípa sínáo ámá gíyí gíyo nípiérori nearfná axípi xwasíwí yunfníñí imiximíráriñi.” Jisaso xfo sínáóníñí nimónirí nání e urinjnígint.

Nigwí takisí nání émáyo wiayigfá nániríni.

¹⁹ Nwí ikaxí eáníñípi mewegfáwa tñí apaxípáníñí imónigfá xwéowa tñí awa “Jisaso ewayí xwiyá nínearírná ‘Soyné omíñí xiawomí xewaxo píkífáníñí imóniñoč.’ ríá neararíni?” niyaiwiro axíná “Ríxa fá oxiraneyí.” niyaiwiro aiwí oxí apíxf e epíroyí egfáyí nání wáyí niwiro fá mixirípa nero

²⁰ sínwí niwínaxída nemero ámá wa yapí niwíwapíyo sínwí niwínaróa oupoynirí nurowáriro re urigfawixint, “Soyné ámá nañoyénéníñí nimóniro yapí niwíwapíya nurfná pasáníñí níméra úpoyí. Xwiyá omí ananí gwí yipaxí wí ránayí, ríxa omí fá xepíri nání gapímanomí áwaní uraní nání re urípoyí, ‘Takisí nání nigwí émáyí nearáparigfápi síní mìní wianréwini? Mìní miwipa yanréwini?’ urípoyí. O ‘Oweoč, síní mìní miwipa époyí.’ ránayí émáyí omí fá niixeró gwí yipíráoč.’ urowártagfa

²¹ awa nuro Jisasomi niwímearo pasáníñí níméra nurfná weyí re umearigfawixint, “Nearéwapíyaríñoxint, joxí xwiyá níriri nínearéwapíyirírná náyoní nearéwapíyaríñoxí enagi nání nene njíráriñi. Ámá gíyí gíyí símeáagfa aí smímañí sínwí niwínirí sínwí nání wáyí mé xwiyá Goríxoyá nepání uraríñípi nearéwapíyaríñoxíriñi.” nuriro

²² yariñí re wigfawixint, “Díñf joxiyá píot yaiwiariñíni? ‘Nene émáyí mixí ináyí Sisaomí takisí nání nigwí mìní niwíayiranéná apání wiariñwini.’ rísimónaríni? ‘Nípíkwíni miyaríñwini.’ rísimónaríni?” urtagfa aiwí

²³ Jisaso yapí wiwapíyaníro yariñfápi nání díñf adadí niwiri njírá nimónirí nání re urinjnígint,

²⁴ “Émáyíyá moní bí siwá nípoyí.” nuriri ríxa siwá wíáná yariñí re wiñjnígint, “Nigwí rípimi yoč goyá eáníri smímañí goyá njíráriñirí iníni?” urtagí awa “Émáyí mixí ináyí Sisaoyá eáníni.” urtagfa

²⁵ o re urinjnígint, “Nigwí rípimi smímañí Sisaoyá njíráriñíagí nání xewaníjomí mìní wífríxiñi. Amípí níni oyá imóniñíyí ení xewaníjomí wífríxiñi. E nerí aí amípí Goríxoyá imóniñíyí xíomí wífríxiñi.” Jisaso Goríxo ámá xewaníñóníñí imixiníñí enagi nání omí díñf owíkwírfpoyiníri e urtagí

²⁶ awa yapí niwíwapíyo pasáníñí e uméfá aí ámáyá sínwíyo dání Jisaso xwiyá meáriñípaxí wí mírarinjagí arfá niwiro ámá níni ení Jisaso pírániñí e reñwípearíñagí arfá niwiro nání ududí nero xwiyá bí murigfawixint.

“Ámá ámi wiápñimeapfríáriñi.” urinjí nániríni.

²⁷ Ámá Judayí wa, Sajusiyí ríniñí wa —Sajusiowa re rarigfáwaríni, “Ámá nípémáná enánayí wí niwíápñimeapfríámaní.” rarigfáwaríni.

²⁸ Awa nibíro Jisasomi yariñí wianíro nání re urigfawixint, “Nearéwapíyaríñoxint, ejíná Moseso njwí ikaxí nínearírná nene nání níriri ríwamíñí re eanjfríni, ‘Ámá go

go apixí nimeari niaiwí memeá péánayí ámi xexirímeáo apixí aními nimeari penoyá niaiwí wo wiemeaiwínigini. Moseso e níriri eanfriní.” nuriro

29 ewayí xwiyáripi urigfawixiní, “Xiraxogwá wé wfumí dají waú egfáwa xiráo apixí wí nimeari niaiwí memeá péáná

30 xogwáo wo aními nimeari niaiwí memeá péáná

31 ámi wo nimeari niaiwí memeá péáná wé wfumí dají waú imónigfáwa nowani o o ími nimeaayiro aiwi niaiwí wí memeá nowani rixa péáná

32 apixí eni xiraxogwá nowamini nimeanri nípemixárimáná xí eni peninigini.” Ewayí xwiyá Jisasomí e nurimáná

33 omi majtá wikixeáraniro nani yariñí re wigfawixiní, “Gorixo amá níyoní mí ómómiximí winfa nani pegfá níni níwiápñimearíná í xiraxogwá wé wfumí dají waú nowani meagfí enagi nani goyái imóninárífaní?” urifagfa

34 Jisaso re urinjnígini, “Ríná amá apixí nwfiráriro mearo inarigfáriini.

35 E nerí aí ríwéná Gorixo menjweajáná amá oyá siñwíyo dani ananí níwiápñimearo nweapfríráyí apixí nwfiráriro meániro inípfríamaní.

36 Ína amí bi nípemaxí imónipfríamaní. Ayí rípi nániriní. Anfnajowa yarigfápa nero nweapfrírárini. Gorixoyá dñjyo dani xwáripayo dani wiápñimeapfríráyí enagi nani ayí Gorixoyá niaiwí nimóniro anijí ininá nweapfrírárini.

37 Soyfne dñjí ‘Pegfayí wí níwiápñimeapaxí menini.’ yaiwiarinjagfa aiwi ananí níwiápñimeapfrírárini. Xwiyá eniná Moseso ikfá onimiánáina iwí ríá miní ápiawí wearinjagi wíniñípi nani ríwamijí neariná Gorixo xewaniyo nani urinjípi re níriri eanfriní, ‘Gorixoní dixí ráwowa Ebiríamo tñi Aisako tñi Jekopo tñi awayá Nwfáoniriní.’ Moseso ríwamijí e neariná xiáwowa rixa pegfá aiwi o ríwamijí e níriri eanfriní.

38 Gorixo omi e nuririná omi xiáwowa rixa pegfámí aiwi Gorixoyá siñwíyo dani wigí dñjí sini siñí enagi nani e rípaxfriní. Gorixo amá pegfayí nani Nwfáomaní. Siñí egfayí nani Nwfáoriní. Oyá siñwíyo dani amá níni wí pegfá aiwi, wigí dñjí sini siñí enagi nani níni sini siñfriní.” uraríná

39-40 nwfí ikaxí eánijípi mewegfáwa amí dñjí sifxí mínpa nero yariñí amí wíni bi miwí re urigfawixiní, “Nearéwapiyarinjoxiní, joxí wigí yariñí sífápí nani nuririná aga naní urariñiní.” urigfawixiní.

“Kiraiso niaiwí goyáoraní?” urinjí nániriní.

41 Jisaso re urinjnígini, “Ámá pí nani re rarigfáriini, ‘Ámá nene yeáyí neayimixemeanfa nani aríowayá xwfá piaxfyo dani iwiaronfo sa mixí inayí Depitoyá xiáwo imónináríni.’ pí nani rarigfáriini?

42-43 Bíkwí Samiyí ríniñíyo Depito xewaniyo amá aríowayá xwfá piaxfyo dani iwiaronfo nani níriri ríwamijí rípi eanfriní, ‘Gorixo gí Ámináomi re urinjnígini, ‘Joxí wé náumíni éf níjweari joxí tñi mixí infáyo xopírárá ríwiimfaé nani xwayí naníri nweáirixiní.’ Gorixo gí Ámináomi e urinjnígini.’ Depito ríwamijí apí neariná

44 xegf xiáwo nani ‘Gí Ámináoriní.’ níriri nani arige xegf xiáwo imóniní?” Jisaso amá níni “Ámá yeáyí neayimixemeanfa nani aríowayá xwfá piaxfyo dani iwiaronfoyí rariñwáo ananí Depitomí seayí e nimóniri nepa Gorixoyá xewaxorfaní?” oyaiwípoyinrí e urinjnígini.

“Nwfí ikaxí eánijípi mewegfáwa yarigfápa mepaní.” urinjí nániriní.

45 Ámá níni o e rariñagi aríá wiarná xegf wiepisariñowami re urinjnígini,

46 “Nwfí ikaxí eánijípi mewegfáwa yarigfápa mepa éfríxiní. Awa amá weyí oneamépoyinrí rapírapí sepiání níyinimi aní emero amá makerfá imixariégé dani

‘Ámínáoxin̄i.’ onear̄poyin̄iri emero rotú aŋ̄fyo n̄ipáwirónárani, aiwá imixariḡfe n̄irémorónárani, ‘Ámá n̄iyfyá s̄im̄i s̄im̄i e onjweaaneyi.’ n̄iyaiwiro ero

⁴⁷ s̄íwí yáf r̄fkin̄nyíyí yap̄i ámáyá aiwá p̄ir̄t n̄nífí fwí manariḡfápa ap̄ix̄f aníwayá am̄pí fwí urápaniro nán̄i ero ámáyá s̄iŋw̄fyo dán̄ Gorixom̄ xwiyfá r̄fim̄ n̄iwiróná an̄nyí min̄ n̄ira uro yariḡfápa soyfne en̄i ax̄p̄i mepa éfr̄ixin̄i. R̄fwená Gorixo ámá n̄yon̄i mí ómómixim̄ yaríná awa xwiyfá xwé meárin̄ip̄fr̄árin̄i.” ur̄in̄iniḡin̄i.

21

Ap̄ix̄f an̄f wí n̄igw̄f waúni t̄in̄f n̄an̄irin̄i.

¹ O s̄in̄i aŋ̄f Gorixo nán̄i r̄difyowá yariḡfiwám̄i ín̄im̄i nuréwap̄ya nemerfná s̄iŋw̄f an̄nyíw̄t w̄in̄in̄iniḡin̄i. Am̄pí m̄imuróniḡfáyí n̄igw̄f Gorixo nán̄i tayariḡfe tar̄in̄aḡfa n̄iwirón̄i

² ap̄ix̄f an̄f uyípeayí imónin̄í wí en̄i n̄igw̄f r̄fá in̄nyí waú n̄imeáa n̄ibiri t̄taḡi n̄iwirón̄i

³ xeḡf wiep̄isarin̄yó re ur̄in̄iniḡin̄i, “Nion̄i nepa seararin̄in̄i, ‘Ap̄ix̄f an̄f uyípeayí imónin̄í rí Gorixo nán̄i n̄igw̄f onímiá s̄ipíp̄ikw̄i n̄it̄iri aiw̄i Gorixoyá s̄iŋw̄fyo dán̄ am̄pí m̄imuróniḡfáyí t̄áyo seayí e imónigoi.”

⁴ Am̄pí m̄imuróniḡfáyí wiḡf n̄igw̄f xwé ayo dán̄ b̄i n̄imearo n̄it̄iro aiw̄i ap̄ix̄f an̄f ríyí xeḡf aiwá nán̄i b̄i yan̄ipax̄f ów̄i t̄taḡi nán̄i íyá seayí e imónigoi.” seararin̄in̄i.” ur̄in̄iniḡin̄i.

“R̄difyowá yariḡfiwá p̄ineap̄fr̄árin̄i.” ur̄in̄f n̄an̄irin̄i.

⁵ Xeḡf wiep̄isarin̄yó wa aŋ̄f Gorixo nán̄i r̄difyowá yariḡfiwá nán̄i re r̄iḡawixin̄i, “Aŋ̄f riwá n̄im̄irírná s̄ínjá awiaxíf n̄ikikíróa nuro aŋ̄f riwá im̄riŋ̄í mimónipa oen̄iri am̄pí naŋ̄f ámá Gorixo nán̄i wiḡfáyí n̄imearo okiyfá eḡfárin̄i.” rar̄in̄aḡfa

⁶ Jisaso ar̄fá e n̄iwir̄i re ur̄in̄iniḡin̄i, “Am̄pí naŋ̄f soyfne s̄iŋw̄f w̄in̄ariḡfá r̄ip̄i r̄fwená ámá wa aŋ̄f riwá n̄ip̄nearfná s̄ínjá n̄ikikíróniga uŋ̄f r̄ip̄i n̄ip̄neaaayiro em̄i m̄imeám̄f éáná s̄ínjá wo wom̄i s̄in̄i seayí e ikwiárin̄in̄fáman̄i.” ur̄taḡi

⁷ awa yar̄in̄í re wiḡfawixin̄i, “Nearéwap̄iyariŋ̄oxin̄i, jox̄i neararin̄í ap̄i gíná imónin̄fárin̄i? Pí s̄im̄imajfónin̄í neaináná ‘R̄ixa nimónin̄í ayor̄fan̄i?’ yaiwian̄íwárin̄i?” ur̄taḡi

⁸ o re ur̄in̄iniḡin̄i, “Ámá wa yap̄i seaíwap̄iyip̄fr̄ixin̄í d̄ij̄f pírániŋ̄í mor̄in̄i. Obax̄f n̄ibiro ḡf yoí n̄irin̄iro re r̄ip̄fr̄árin̄i, ‘Nion̄i onírin̄i. R̄ixa ínárin̄i.’ searáná ar̄fá n̄iwiro núm̄i mux̄fd̄pan̄i.

⁹ Soyfne ‘Aŋ̄f wíyo mix̄f inar̄ijoí.’ rar̄in̄aḡfa ar̄fá wiro ‘Ámá n̄ipán̄i mix̄f ikw̄ínaaroar̄ijoí.’ rar̄in̄aḡfa ar̄fá wiro nerfná wáyí mikárin̄ipan̄i. Ap̄i xám̄i imónin̄fárin̄i. E en̄aḡi aiw̄i ap̄i r̄ixa nimónimáná en̄aná soyfne ‘S̄íá yopar̄fyi, o weap̄in̄fáyi r̄ixa nimónin̄ijoí.’ miyaiwipa éfr̄ixin̄i.” nur̄ir̄i

¹⁰ ám̄i re ur̄in̄iniḡin̄i, “Ámá gw̄f ax̄rí n̄iwiáp̄n̄imearo ámá xeñwf wí t̄níf mix̄f in̄iro mix̄f ináyí woyá woyáyí t̄níf mix̄f in̄iro

¹¹ pobon̄i xwé néra ur̄i aŋ̄f n̄yon̄i aiwá nán̄i d̄fw̄f ikeamóniro aŋ̄f wí e wí e s̄imiár̄f wímeari aŋ̄f p̄ir̄yo dán̄ xeḡf b̄i nimóniri ek̄iyin̄í ináná ámá wáyí ikárin̄ip̄íri nán̄i imóniri en̄fárin̄i.

¹² Ayí e en̄fá imónin̄aḡi aiw̄i s̄in̄i mimónipa en̄aná fá n̄iseaxero xeanin̄í seaikárip̄fr̄árin̄i. E n̄iseairfná xwirixí seamep̄íri nán̄i awí eánariḡfe n̄isearowáriro gw̄f aŋ̄fyo n̄iseanwíráriro nion̄i n̄ixídarin̄aḡfa nán̄i xwiyfá seamearp̄íri nán̄i mix̄f ináyíyá s̄iŋw̄f t̄íñf e nán̄i t̄íñf gap̄iman̄yíyá s̄iŋw̄f t̄íñf e nán̄i t̄íñf n̄iseameám̄i seaup̄fr̄árin̄i.

¹³ E seaip̄fr̄á en̄aḡi aí anan̄irin̄i. Ayí r̄ip̄i nán̄irin̄i. Xwirixí seamearfná nion̄i nán̄i áwan̄í ur̄ip̄íri imónip̄fr̄árin̄i.

14-15 Xwirixf seamearfná niont dñjt niseakikayorit nijfá niseaiapirt xwiyfá uripfrí nánit imónipfrí seaimiximfá enagti nánit soyfne xwirixf seamepfrfayf wí pírt seawiakipaxf menint. Ayinánit soyfne snt fá mísseaxiripa enánayf, dñjt re mófrixint, ‘Ananirint. Xwiyfá pírt wiaíkminrit nánit menjwípepa oemint. Sa Gorixoyá dñjyo dánit urifmigint. yaiwífrixint.

16 Segí sénáíwaranit, sénowaranit, sériximeáowaranit, nawint mñigfáyfrant, níkumixinrit emearigfáyfrant, mýf seauráná segfyf wíamí píkipfrárint.

17 Soyfne niont nixdaritnagfa nánit ámá nñnt wikf niseaóniro stñt tñnt seaipfrfa aiwi

18 Gorixo yeáyf seayimixemeantá enagti nánit soyfne anipá wí imónipfrámanti. Segí dítá wí aí anipá imónintámanti.

19 Soyfne enft neániro niont anijft nñixdirónayf, segí dñjfpí eríkiemeánipfrárint.

“Jerusarem i xwirfá ikixepfrírárint.” urijft nánirint.

20 “E nerit aí mifx nimeámi bífayf anft Jerusarem rípimí awí mudfmóagfa níwíntróná ‘Rixa anft rípí xwirfá ikixepfrí anjwí ayorfanit?’ yaiwífrixint.

21 E níwíntróná ámá Judia píropenisfyo ñweagfáyf díwf miñfyo nánit éf yiro ámá Jerusarem apimí ñweagfáyf pñnt níwiárimí uro ámá apimí bfaríwámint omiñfyo amit amit yariñfáyf anft apimí ámit mifremopa ero éfríxint.

22 Ayf rípí nánirint. Ínayf Gorixo xeanijft ríta tñnt seaikárinfá apírint. Ína amipí nñnt nánit Bifkwíyo nírínrit eániñfpí xixenit imónintárint.

23 Ína xeanijft ríta tñnt xwfá týo seaímeanfá enagti nánit apifxf niaiwí agwf egíwa tñnt snt niaiwí amifnt wiarigfíwa tñnt éf anjnt mupaxf imónitnagti nánit aveyf! Gorixo ámá týo wikf níwónrit xeanijft wikárarfná

24 mifx nimeáa bífayf Jerusarem ñweáyo kirá tñnt pípíkímí ero iwí meaaniro nánit nípíkiomearo wigf anft ayo nánit nimeámi umiro epfrírárint. E nemáná émáyf níbifro Jerusarem dánifyfne seayf e niseaimóniro xwíraimímf niseaikixea nuro Gorixo ‘Yoparf e imónfwínigint.’ yaiwiárije imónijáná rixa re imónintárint.

Ámá imónijo níweapirfná nánirint.

25 “Sogwf tñnt emá tñnt sinft tñnt ekifyinjntiñf ináná ámá xwfá týo nifyonit gwí arari ñweagfáyf ayá síwf nurort dñjt ríta uxentárint. Rawírawá eni xwé ayá wí níróga níwiápñtmeáisáná nijrit moaritnagti níwíntróná ududf winintárint.

26 Sinft sogwf amipí anft pírfyo enftyf anjnt mifxenapfagi níwíntróná ‘Xwfá týo ñweanjwaéne pí neaimintrit ríta yarinft?’ níyaiwiro wáyf nikárintróná eaniramoro wepfrírárint.

27 E neróná siñwf re nanipfrírárint. Ámá imónijáonit nikfnimáná enft neánrit agwf tñnt nawint weaparitnagti nanipfrírárint.

28 E nerit aí soyfne sogwf emá amipí ekifyinft inaritnagti níwíntróná ‘Gwñijft nearoayironit anjwí ayorfanit?’ níyaiwiro píranijft éf nírománá niont nánit wenijft níyánrit rófríxint.” urijntigint.

Ewayf ikaxf íkfá pikfna nánirint.

29 O awamit ewayf xwiyfá bi re urijntigint, ‘Íkfá pikf tñnt íkfá nñnt eni yariñfpí nánit dñjft mópoyf.

30 Íkfá miñf inaritnagti níwíntróná ‘Rixa xwiogwfíránt?’ yaiwiariñfápa

31 sinft amipí ekifyinjntiñf eni axípí inaritnagti níwíntróná ‘Gorixo nene xwioxfyo mifmeámi nerit neameñweani rixa anjwí ayorfanit?’ yaiwífrixint.

32 Niont nepa seararitnint, ‘Ámá agwf rína ñweagfáyf snt mifpepa enáná amipí nñnt niont Jerusarem nánit searíapí xixenit nimónintárint.’ seararitnint.

³³ Anj̄na tñi xw̄á r̄irí tñi anan̄ an̄pá nimóniri aiw̄i xw̄iyá nioniyá wí surímá imónin̄fámanti.

"Awínijé nweáfríxinti." urin̄f nánirini.

³⁴ "Mífríxí maiwí n̄ipútsáná m̄frogwí rixa fá niwiárimixirína n̄ipíerori nearíná yariñípa soyíné eni segí waráyo nánini n̄iyaiwiníro aiwá xwé niro iniigí wainí xwé niro yaníro nán̄ yarínayá sá nion̄ weapimfáyi axíp̄i e seaímeanigíniri dñíf tñi nweáfríxinti.

³⁵ Sá nion̄ weapimfá nán̄ imónifáyi ámá xw̄á r̄irí n̄iríminti n̄weagfáyo n̄wimónin̄fárini.

³⁶ Soyíné íníná awínijé n̄iñwearóná Goríxom̄ yariñí re wiífríxinti, 'None amípi neaímeááná ejí neánírane mûrorane ámá imónin̄oyá s̄imímanjfm̄inti éf rorane yaníwá nán̄ ejí bi s̄ixí neaímíxei.' uríífríxinti." urin̄f nínginti.

³⁷ Ikwáwíyíná anj̄ r̄idíyowá yarígíwám̄ dán̄ ámáyo nuréwapíya núisáná s̄ápi tñi n̄peyeari d̄fwí miñj̄ Oripiyí r̄in̄ñípim̄ sá wém̄in̄ri nán̄ yagírini.

³⁸ O sá ayí ayo e yaríná ámá nñni w̄á móniñtm̄ n̄wiápíñimearo om̄i anj̄ r̄idíyowá yarígíwám̄ dán̄ aríta wianíro nán̄ bayagfárári.

22

Jisaso nán̄ mekaxí megfá nánirini.

¹ Sá Judayí bisíkeríta yisí mayí úrapí nimixíro narígfáyi, sá Anj̄najo Wiárí Neamúroagoi r̄in̄ñíyi —Eníná sá ayí Judayo Isipiyí m̄txí ináyo fá xeñwíráriñáná Goríxo niaíwí oxí xámíñí nñni opíkímíñiri anj̄nají oyáo urowáriñí aiwí Judayí Goríxo n̄wí ikaxí uríñíp̄i bisíkeríta yisí mayí úrapí nimixíro n̄in̄iro s̄ip̄isip̄ n̄ipíkiro ówanígyo ragí xópé yártá ejagí nán̄ anj̄najo ayo mûronjñiginti. Ayinán̄ xwiogwí o o pwéáná sá ayí nán̄ dñíf mopíri nán̄ s̄ip̄isip̄ n̄ipíkiro bisíkeríta yisí mayí úrapí nimixíro narígfári.

² apaxípánijé imónifá xwéowa tñi n̄wí ikaxí eánijíp̄i mewegfáwa tñi oxí apíxí nñni nán̄ wáyí nero nán̄ "Jisasom̄i aríre yumí iñimi píkianíwíni?" níra waríná

³ Isíkarioti dán̄ Judaso —O Jisasoyá wiepisariní wé wúkaú síkwí wau imónifáyí worinti. Om̄i Seteno ríwíminí nírori dñíf uxixéróáná

⁴ o nurí apaxípánijé imónifá xwéowa tñi Judayíyá porisowa tñi xw̄iyá n̄irínáriro Judaso re uríñiniginti, "Soyíné om̄i fá xíríp̄íri nán̄ nion̄ aríre nerí pasánijé umemífári." uráná

⁵ awa yayí n̄winíro re urígíawixinti, "Joxí e neaiíáná n̄igwí siapaníwári." urítagfa

⁶ Judaso "Ananírini." nurími nurí ámá oxí apíxí epíroyí m̄wipa ejáná om̄i pasá umemíñiri nán̄ weníñí wiaxfidñiniginti.

Aiwá Anj̄najo Múroagf nán̄ imixigí nánirini.

⁷ Jisaso, sá bisíkeríta yisí mayí úrapí nimixíro iwamfó n̄igfáyi —Ayí sá Anj̄najo m̄ipíkí Wiárí Múroñí nán̄ s̄ip̄isip̄ miá n̄ipíkiro narígfáyirini. Sá ayí imónáná

⁸ o Pitaom̄i tñi Jonom̄i tñi re uríñiniginti, "Awagwí none aiwá anj̄najo ejíná neamúroagf nán̄ nan̄ nán̄ nuri neaimixípiyí." urítagfí

⁹ awaú re urígíisixinti, "Joxí 'Awaú ge nuri píráñijé oimixípiyí.' simónarini?" urítagfí

¹⁰ o re uríñiniginti, "Awagwí anj̄ e nírémorína iniigí s̄ixí maxíriñí wo tñi óróri niníríná númi nuri anj̄ o páwiwám̄ awagwí eni n̄ipáwiri

¹¹ anjwám̄ xiawom̄ re urísisixinti, "Yearéwapíyaríjo re riñoi, "Nion̄ gí seiepisarinjáoyíne tñi aiwá Anj̄nají Wiárí Neamúroagfíyi nán̄ anj̄ awawá ikwírónijé gíwám̄ dán̄ nan̄wíni." Jisaso e riñoi." nuri

¹² o anj̄ awawá seáyí émi ikwírónijé xwé wám̄ aiwá narígfáyí aiwá yeaaníp̄íri m̄imiauríwí yáriníñíwám̄ s̄iwá eaíáná e aiwá ríta neayeáisixinti." urowáráná

¹³ awaú nuri Jisaso uríipi xixeni niwiga nuri aiwá Anjnajo Wiár Múroagfyi nán imixigfisixin.

“Ripi gí warárinti.” urijí nánirinti.

¹⁴ Rixa aiwá nípíri bíná Jisaso tñi wá wurimeiarigfáwa tñi aiwá naniro nán nawini níjwearo

¹⁵ o re urijiniginti, “Niont snt rfnif mñimeapa nerfná ‘Gí seaepisarínyé tñi xám aiwá Anjnajf Neamúroagf nán ripi oniminti.’ aga nñimónfagf bñarinti.

¹⁶ Ayf ripi nán seararinjinti. ‘Aiwá ripi ámt bi bi niont tñi xwfá týo dán nanwfáman. Gorixo xwioxfyo mñmeamf nerf seamejweanf dán aiwá ripi nán mfkfpf xixeni imóninárinti. Ína dán niont ámt níweapirf niont tñi nawini nanwfárinti.’ seararinjinti.” nurir

¹⁷ kapixf wá nímeari Gorixomf yayf níwimáná re urijiniginti, “Kapixf ríwá yanf niniro níga úpoyi.

¹⁸ Iniigf wainf ámt bi xwfá týo dán nímfáman. Rixa Gorixo soyfne xwioxfyo mñmeamf nerf pírániyf seamejweanf dán iniigf wainf ámt ína nímfárinti.” seararinjinti.” nurir

¹⁹ biskerfá bi nímeari Gorixomf yayf níwimáná níkwirirf yanf niwia nuri re urijiniginti, “Nioniyá wará týf soyfne arírá seaimfa nán rídiyowá nerfniyf imóninti. Ríwéná niont nán dijf seaininfa nán niont éapa biskerfá kwirirf seaiapirf éapa axfpf éfríxinti.” nurimáná

²⁰ awa rixa aiwá nínmáná ejáná biskerfá nímearfná éfpa kapixf iniigf wainf riwoyf wá nímeari re urijiniginti, “Gorixo xwiyfá sif bi réroáriyfpf nán niont níperfná gí ragf púfyf iniigf wainf sif ríwánif imóninti.

²¹ E nerf aiwá aríá nípoyi. Ámá niont nán mif nuri niont tñi níjwearane aiwá narijwinti.

²² Ámá imóninjáoni Gorixo ríjf jfayo axfpf nínpíkifai aiwá ámá niont nán mif yf nuri nomi Gorixo xeanif xwé winfá ejagf nán aweyf!” urtagf

²³ wiepisarintowa yarif re niga ugawixinti, “None go go e winf nán ríá rarinti?” nira ugawixinti.

“None gíminf go seayf e imóniréenif?” ríngfá nánirinti.

²⁴ Wiepisarintowa xwiyfá ripi eni níriro smf tñi re ríngfawixinti, “None wo go go seayf e neaimónirf ejáná wone sifmanwfýónif wurínanwfárfani?” níriga warfná

²⁵ Jisaso re urijiniginti, “Émáyiyá mif inayiyf ámáyiyá sif e dán seayf e nimóniro wá eni bi mé sekaxfni nuriro aiwá wiwanifowa nán re rínarigfárinti, ‘Síwí niaiwí nñni niont tñaminti imónigfáyf arírá wiarijáonirinti.’ rínarigfárinti.

²⁶ Soyfne eni awa yarifápa axfpf e mepani. Segf rárónif imónfoyf ségwáónif imónfwifniginti. Segf bosónif imónfoyf sénáinif omif seaiarijónif imónfwifniginti.

²⁷ Dijf pírániyf mópoyi. Nene píof rarifwárinti? Ámá kikiifá níjweámáná aiwá narijno seayf e imóninjorfani? Aiwá ríá nuyeairf yanf wiarijno seayf e imóninjorfani? ‘Ayf kikiifá níjweámáná aiwá narijno seayf e imóninjorfani.’ rarifwárinti. Niont e imóninjáoni aiwá soyfne tñi níjwearfná anan segf ókínifnif imónirf arírá seaiarijáonirinti.

²⁸ Soyfne wa iwamfó níwapifyaniro yarfná niont tñi éf níroro pñif níniwiárimi úfámani.

²⁹ Ayfánif gí ápo ‘Joxf mif inayf imónirf ámá ayo menweárixfinti.’ nírifápa

³⁰ niont eni re seararinjinti, ‘Niont rixa mif inayf imónirf menweanjáná soyfne niont tñi nawini aiwá nímfáé aiwá níro nero negf Isrerifgyf gwí

wírf wírf wé wúkaú sìkwí waú ejfyo xiráowayñénijf nimóniro meñweapfráriñi.' seararíñiñi." uríñinigñi.

"Pitaoxi ríwí nimoríñi." uríñi nániríñi.

31 O re uríñinigñi, "Saimonoxiñi, Saimonoxiñi, Seteno soyñé nán Gorixomí símítíñi re uraríñi, 'Ámá wití aiwá sikí tñjyf neyíroríñá yarigfápa nion Jisaso wiepisariñf awa ejf rfa eánijoñirí iwanfó owíwapiyimñi.' Obo Gorixomí e uraríñi.

32 E nerí aiwí dñjí soyñéyá níkwíroarigfápi samiñf mepa oenirí Gorixomí ríxíñf seauriyánigñi. Saimonoxiñi, ríwéná joxí ámi dñjí nimori níkñimóniri nion tñamíñi níbírñá ámá nion níxídaríñagfá nán dixí rírixímeáowa simónarigfáyo ejf sìxf eámixfírixíñi." uríagfá

33 Pitao re uríñinigñi, "Ámináoxiñi, gwí riyíferaní, ripikíferaní, níwawini yeaipfráriñi." uríagfá

34 O re uríñinigñi, "Pitaoxiñi, sáfá riyimí karíkarí sín ríaiwá míripa ejáná xwíyá biaú bí nion nán re urayiríñi, 'Jisaso nán nion majfáriñi.' urayiríñi." uríñinigñi.

Nigwí tñi fá tñi kirá tñi nániríñi.

35 O awamí re uríñinigñi, "Nion xámí 'Xwíyá wá emépoyi.' nísearowáríñá 'Nigwí wowí tñi árupianjí wú tñi sìkwí sú ámi bí tñi nímaxírímí memepa époyi.' searowáríagfí aiwí soyñé amípí wí nán díwí mikeamóniro remegfawixiñi?" uríagfá awa "Oweot, amípí wí nán díwí mikeamóniñwanigñi." uríagfá

36 O re uríñinigñi, "E nerí aiwí agwí soyñé goxi goxi nigwí wowí tñjoxí nímaxírímí uí. Árupianjí ejánayí ení nímaxírímí uí. Goxi goxi kirá mixí nán ejfyf mayoxí ejánayí dixí iyfá nípíríri bí éírixíñi.

37 Ayí rípi nán seararíñiñi. Bíkwíyo nion nán re níríníri eáníñi, 'Ríá kíroarigfáyo mépearigfápa omí ení níkumíxíro axípí mépepráriñi.' níríníri eáníñi. Amípí nion nán níríníri eáníñípi xíxeni nimóniñíñi." uríagfá

38 awa re urigfawixiñi, "Ámináoxiñi, none mixí nán miñf bixaú ríxa ripíxaúriñi." uríagfá o "Xwíyá ríxa apániríñi." uríñinigñi.

Díwí Oripioy dán Gorixomí xwíyá rírimí wiñf nániríñi.

39 E níríními aňfyo nípeyearí xegf yaríñípa díwí miñf Oripiyí ríñíñípimí nán yaríñá xegf wiepisariñowa ení númi níyiro

40 ríxa níremoríñá awamí re uríñinigñi, "Seteno iwanfó míseaíwapiyipa oenirí nán Gorixomí ríxíñf urípoyi." nuríñi

41 ámá sínjá ananí iwanfí mopaxí imóniñje numáná xwíyáyo xómíñf níyíkwímáná Gorixomí xwíyá rírimí níwirí

42 re uríñinigñi, "Ápe, joxí nísimóniríñáyí xeaníñf nion nímeanípi kapíxí nion nímíñíñf imóniñíwá ananí emí miwiárimopaxíñi. E nerí aiwí nion nimónaríñípi mé dixí dñjí tñi xíxeni ananí imóníñigñi." uraríñá

43 aňnají wo sínjá níwimónirí ejf sìxf weámixíñinigñi.

44 E eáná Jisaso ríñíñf agwí esíñwíñíñf wímeági Gorixomí xwíyá ejf tñi nuríñá xegf okíñf nípweríñá ragíñíñf nípurí xwíyáyo níyóisáná

45 Gorixomí xwíyá rírimí wiaríñje dání éí niwiearomí nurí xegf wiepisariñowa tñjí e weníñf éfyf wíñíñinigñi. Dñjí sípí wiaríñagfí nání ejf samiñf níwóróa nuro sá órówapíñagfá níwíñíñi

46 re uríñinigñi, "Pí nán soyñé sá weño? Seteno iwanfó míseaíwapiyipa oenirí nání níwiápñíñimearo Gorixomí ríxíñf urípoyi." uríñinigñi.

Jisasomí fá xegfá nániríñi.

47 Sini e urarfná re ejñigini. Ámá wí ikwíkwierf bimiarfná ámá Judasoyi rñinjo —O wiepisariñf wé wúkaú sìkwí waú imónigfá worin. O ámayo nipemeamí níyapirí Jisasomí kíyf miaúnimñirí nání ajuwí e bána

48 Jisaso re urñjñigini, “Judase, ámá imónijáoni pasá nññimerí kíyf nñmiaúnimñirí ríbariñini?” uráná

49 Jisaso tñi rogfáwa omí rixa fá xiraniro yariñagfa nñwñntro re urigfawixini, “Ámináoxini, ‘Awamí miñf orópoyi.’ rísimónarini?” nuriro

50 wo re ejñigini. Apaxípánijf imónijf seayi e imónijoyá xináinijf nimónirí omijf wiiariñomi miñf rómñirí éfyf pírí nñmoyfkipi arfá wé náumí dájo miñf wirfpieajñigini.

51 Arfá miñf wirfpieágji Jisaso “Pñi wiárípoyi. E mepani.” nurirí ámá arfá miñf wirfpieomí wé seayi e nikwiárii nañf imixñigini.

52 Omí nañf nimiximáná apaxípánijf imónigfá xwéowa tñi porisf aju rídiyowá yariñiwámí awí mearoarigfáwa tñi Judayf mebáowa tñi awa xñomí fá xiraniro bñáyo re urñjñigini, “Soyñé miñf tñi iwaní tñi fá maxirigfáyf ámá fwí xauráparigfáyo fá xiraniro yariñápá nianiro ríbariñoi?

53 Niont stá ayí ayo aju sipsipí rídiyowá yariñiwámí nweañáná soyñé fá wí miñixirarigfawixini. E nerí aiwi árfwiyíná obo emearfná soyñé fá nixiraniro nání riseaimónigoi?” urñjñigini.

Pitao “O nání majfónirini.” urñjñanirini.

54 Jisaso e uríagf aí awa omí fá nixero nñméra nuro apaxípánijf imónijf seayi e imónijoyá aju e mearémóáná Pitao awamí ríwíyo yaxfdí néra nurí

55 ámá wí ákiñáyo ajuñiwámí dání ríá nikearo nweañagfa nñwñirí o eni nípawiri nñwímeari e éf nweañáná

56 apixí omijf wiiariñf wí ríá wí óniñáná Pitaomí sñmímaní sñjwí nñwñirí sñjwí agwí nñwíga nípeyiri ámá e nñxapigfáyo re urñjñigini, “Ámá ro eni Jisaso tñi emeariñf worin.” uríagi aí

57 Pitao “Oweot.” nurirí re urñjñigini, “Ine, jíxi rariño nání niont majfáriñi.” nurirí

58 nñweámáná ejáná ámí wo omí sñjwí nñwñirí re urñjñigini, “Joxi eni ámá Jisasoyáowa woxtñijf imónarini.” uríagi aí Pitao “Royi, niont xeñwonirini.” nurirí

59 nñweañjsáná ejáná ámí wo ámayo arfkí “Ámá ro eni Gariri píropenisfyo dájo ejagi nání nepa Jisaso tñi emeariñorini.” urayarfná

60 Pitao re urñjñigini, “Royi, joxi rariñfyf niont majfáriñi.” sini e urarfná re ejñigini. Karíkarí wo rixa ríaiwá ríñjñigini.

61 Karíkarí ríaiwá ráná Jisaso níkñimónirí Pitaomí sñjwí wñnáná o Jisaso pñne xámí re uríipi “Karíkarí sini ríaiwá mif ejáná joxi biaú bi ayo ‘Jisaso nání niont majfáriñi.’ urayiríñi.” uríipi nání dñjí wñfagf

62 nípeyearí ákiñá bñaríwámí dání nwí píyí wñrññigini.

Iwaní mépero xwírixí mépero egfá nánirini.

63 Ámá Jisasomí fá xirarigfáyf ikayfwí numeariro iwaní nñméperfná

64 xegf sñjwíyo wí ónáná Judayf mebáowa xwírixí imixarigfáyf, ayí apaxípánijf imónigfá xwéowa tñi nwí ikaxí eánijípi mewegfáwa tñi awí eánáná Jisasomí awa tñamñi nñméra níbíro wártagfa

65 ikayfwí numeariróná ayá wí nurfasáná

66 rixa wí ónáná Judayf mebáowa xwírixí imixarigfáyf, ayí apaxípánijf imónigfá xwéowa tñi nwí ikaxí eánijípi mewegfáwa tñi awí eánáná Jisasomí awa tñamñi nñméra níbíro wártagfa

⁶⁷ awa re urigfawixint, “Joxi yeayí neayimixemeanfa nání arfowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyi rarijwáoxi ejánayí, áwanf nearei.” urtagfa aiwi o re urinjnígint, “Nioní nisearíagi aiwi soyfne ‘Neparint.’ niyaiwiro arfá nifriméo.

⁶⁸ Nioní eni yarijí bi seaíánayí, soyfne áwanf wí nifriméo.

⁶⁹ E nerí aiwi re seararinjint, ‘Ámá imónijáoni Gorixo, ejí sifx eánijoyá wé náuminti njweamí nání aŋwí ayorint. Íníná o tñi nifweari ónijí imónimfáriní.’ seararinjint. urtagi

⁷⁰ nowani re urigfawixint, “Joxi niaiwí Gorixoyáoxiraní?” urtagfa o “Soyfne apí nifrarijoi.” urtagi

⁷¹ awa re rinigfawixint, “None xewanijo xwiyfá meárinipaxípi rarijagi arfá wíwáyí nání siŋwí winarogfá amí wí nibiro xwiyfá mearipaxí mimónint.” rinigfawixint.

23

Omí Pairato tñí e wárigfá nánirint.

¹ E nifriniro nowani nifiápñimearo Jisasomí gapimaní Pairato tñí e nání nifmera nuro

² nifremómáná Jisaso nání nifekwfímoro Pairatomí re urigfawixint, “O yapí nifneawapíya nuri Judayene yarijwáyí nifneawiaíkiri. ‘Emáyíyá mixí inayí Sisaomi nifgwí takisí nání mifni mifwipani.’ nifneariri xewanijo nání re rarijint, ‘Nioní amá yeayí seayimixemeámfa nání arfowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfáoni, mixí inayí imónijáonirint.’ rarijagi arfá wíwárint.” urtagfa

³ Pairato Jisasomí yarijí nifwia nurfná yarijí re wiñinigint, “Joxi Judayíyá mixí inayí imónijoxiraní?” urtagi o “Joxi dixí rixa apí nifrarijint.” urtagi

⁴ Pairato apaxípánijí imónigfá xwéowamí tñi amá e epíroyí egfáyo tñi re urinjnígint, “Xwiyfá mearipaxí imónijí bi nání ptá megifnarinjint.” urtagi aiwi

⁵ awa arfkí re urayigfawixint, “Jisaso Judia pifopenisí re amí amí nemerí amá nifnti re oyaiwípoyiniri, ‘O negí mixí inayí imónáná emáyo mixí xifdowáranfárint.’ oyaiwípoyiniri nuréwapiya warinjorint. Gariri pifopenisíyo dání néra bñfyí re eni aí nearéwapiyarint.” urtagfa

⁶ Pairato arfá e nifwiri awamí yarijí re wiñinigint, “O Gariri pifopenisíyo dájorant?” urtagi

⁷ awa re urigfawixint, “Oyi, Jisaso pifopenisí gapimaní Xeroto menweanjíyo dájorint.” urtagfa Xeroto eni ína Jerusaremí njweajagi nání Pairato o tñí e nání wiowáriñinigint.

Omí Xeroto tñí e nání wiowárigfá nánirint.

⁸ Judayowa Jisasomí gapimaní Xeroto tñí e nání nifmera úáná o ejíná dání amípí Jisaso yarijíyí nání arfá nifwiri “Omí siŋwí owinimint.” niyaiwia bagí nání omí siŋwí nifwiniñiná yayí nifwiniri “Jisaso emímí bi oníwapíyint.” niyaiwirí

⁹ yarijí obaxí nifwiayarijagi aiwi xifoyá bi murifñinigint. Muripa yarfná

¹⁰ apaxípánijí imónigfá xwéowa tñi njwí ikaxí eánijípi mewegfáwa tñi xwiyfá ríta tñí xekwfímóagfa

¹¹ Xeroto tñi xegí porisowa tñi uyñií mero ikayfwí meariro nemáná rapírapí awiaxfí wú mixí inayowa yñarigfá imónijí wú nuyíriro amí Pairato tñí e nání wiowáriñinigint.

¹² Xeroto tñi Pairato tñi xamí xepíxepá rónagfíwaú sfá ayimí nawini imónigfisixint.

“O pí éagi íkfáyo yekwfiroárimint?” urinjí nánirint.

¹³ Jisasomí ámí Pairato tñjí e nání níméra úáná Pairato “Apaxfpániní imónigfá xwéowa tñi Judayí mebáowa tñi ámá nñni tñi obfpoyí.” níriri

¹⁴ awa ámí bána re urijinigini, “Soyíne xámí ámá ro nimeámi níbirí re nírfawixini, ‘O ámá nñni “Émáyo mítixí xídfowáraníwári.”’ oyaiwípoyiníri nisearéwapiya emeariñorini.’ nírfá aiwi soyíne xwiyífa umeararigfápí nání nioní segí sijwí anigé dání yariñí wiayíagí aiwi omí xwiyífa mearipaxí wí mimóninigini.

¹⁵ Xeroto ení píá níwiri aí omí xwiyífa mearipaxí bí mimónipa enagí nání ámí none tñjí e nání seapowárénapífrini. Arfá époyí. None omí píkianí nání uyñnií ejí bí aga mimóniní.

¹⁶ Ayinání ‘Nioní yariñápí nání ríneariñof?’ oyaiwiníri sa iwanjíni níméperi wárimfíni.’ uráná

¹⁷ Judayí xwiogwí ayí ayo aiwá Aññajó Múroagí nání narigfáyimi “Émáyí gapímano negí ámá gwí ñweanjí wo oneawáriní.” níyaiwiro nání

¹⁸⁻¹⁹ ámá e epíroyí egfá nawini nñni xixewiámí re urigfawixini, “Jisasomí nípíkirí Barabasomí —O Jerusaremí ñweagfáyí wa tñi níwiápñimearo ‘Émáyo mítixí oxídfowáraneyí.’ níriro mítixí níwiróná ámá píkíagfa omí émáyí fá níxero gwí angyo ñwirárigforini. “Omí neawárii.” uráná

²⁰ Pairato “Jisasomí owárimfíni.” níyaiwirí ámá ayo ámí bí urtagí aiwi

²¹ ayí ríminí tñi re urayigfawixini, “Íkfáyo yekwiroáret. Íkfáyo yekwiroáret.” urayaríná

²² Pairato rixa biaú uríí aiwi ámí bí re urijinigini, “Pí nání? O pí fwí éf nání íkfáyo yekwiroárimfíni? Xwiyífa omí nimearirí píkipaxí wí imóninagí mítwíñimeáiní. Ayinání iwanjíni níméperi wárimfíni.” urtagí aí

²³ ámá ayí Pairato omí íkfáyo oyekwiroáriníri arfkí ámí wíni símí tñi nurayiróná píne Pairatoyá xórórí wigfawixini.

²⁴ Píne oyá xórórí wíagfa nání re urijinigini, “Segí seaimónariñípi xe oimóniní.” nuriri

²⁵ ámá nñni wiwaninífyí “Neawárii.” uríó —O Jerusaremí ñweagfáyí wa tñi níwiápñimeari “Émáyo mítixí oxídfowáraneyí.” níriro mítixí níwiróná ámá píkíagfa omí émáyí fá níxero gwí angyo ñwirárigforini. O nání ayí “Neawárii.” uríomí Pairato níwárirí Jisaso nání wigí dñjí yaiwífáyo níxidíri porisowa íkfáyo yekwiroáripíri nání mítiní wiñinigini.

Jisasomí yekwiroárigfá nánirini.

²⁶ Mítiní wiáná porisowa omí níméra nuríná Jisasomí iwanjí mépeayífa enagí nání rixa ení meánipa nerí ná neága warinagí níwíñiro ámá wo Saimonoyí ríñijo —O anfí xegí yoí Sairini dáñorini. O maiwí amýyo dání Jerusaremí nání barinomí óf e óróróri niníro “O íktá yoxáfpá níkwónimí Jisasomí oxídini.” níyaiwiro omí íktá yoxáfpá sañwíyo níwikwiáriro níméra waríná

²⁷ ámá oxí apíxí obaxí ikwíkwierí ríwíminí nuro apíxí obaxí wíwa ení ríwíyo númi nuróná ñwapé tñi ámíxfá níwiaxfá warinagfa

²⁸ Jisaso níkínimóniri re urijinigini, “Jerusaremí dáñí apíxí riwayíne nioní ñwf mítinímieapa époyí. Sewaníñíwayíne nání mieainíro segí niaíwíyo miearo éfíxíni.

²⁹ Ayí rípi nání seararíñini. Ríwéná xeaniní ríá tñjí seaímeanífa enagí nání apíxí niaíwí tígíwá wigí niaíwí nání aga dñjí sípí winífa enagí nání ámá re rípífráriñini, ‘Apíxí oxí rogfíwá tñi síní apíyá niaíwí mítixírigfíwá tñi apíxí síní niaíwí amíñí mítiní mítwipa yarigfíwá tñi íwa yayí owinini.’ rípífráriñini.

³⁰ Xeaniní apí aga xaiwí seaímeanífa enagí nání ámá díwí mítífyo ‘Nípiérori neákwariñoí.’ uríro díwí mítífyo onímiápia wími ení ‘Seáyí e rítf neaii.’ uríro epífráriñini.

³¹ Wé róniñáoni íkfá síníñijf imóniñáoni aí xeaniñf nikárfáyf nání seyíné fwí yarigfáyo dání íkfá kíriñfíñf imónigfáyfíné anipaxf seaikárifáriñi." uríñinigini.

³² Ámá ríkíkírfó yarigfíwaú eni Jisaso tñi nawini píkianiro nání níkumixiro níméra nuro

³³ ríxa yoí ámá Míñf Gíxweái ríniñe nírémoró omí íkfáyo níyekwiroárimáná midimidáni ríkíkírfó yarigfíwaúmi eni yekwiroárafná

³⁴ Jisaso Gorixomí re uríñinigini, "Ápe, nioní niarigfá tífí awa majfá nimónimáná niarifagfa nání joxí yokwarimí wii." urarfná porisowa Jisasoyá rapírapí goní goní meámíniréiniri sárú nero yanf inarifagfa

³⁵ ámá númi bífayf e nírówapíro sínwf níwíñiro Judayf ámínáowa eni aí ríperírf numero re rígíawixini, "O ámá wíyo arírá wiagorini. O nepa ámá aríowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyi rariñwáo ejánayf, Gorixo nírpearí nene yeáyf neayimixemeana nání urowárénapinfoyi rariñwáo ejánayf, xewaniño arírá oinini." níra warfná

³⁶ porisowa eni ikayíwí numeariróná iniigf wainí mixf yarifípi mñiñ wianiro nání anjwí e níbíro

³⁷ re urayigfawixini, "Joxí Judayfyá mixf ináyoxí ejánayf, jíwanifoxí éf míñinei." urigfawixini.

³⁸ "Ámá roiyf mixf ináyf Judayfyáorini." níriro íkfá wáráyo ríwamif e neámáná oyá yoxáyo xwápiyi seáyf émi píraugfawixini.

³⁹ Ríkíkírfó yarigfíwaú, Jisasomi midimidáni íkfáyo yekwiroárfíwaú wfo Jisasomi ikayíwí nuriri re uríñinigini, "Joxí nepa ámá yeáyf neayimixemearfa nání aríowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyi rariñwáoxiraní? Jíwanifoxí éf míñiniri yawawi eni yeamíniri ei." urítagí aí

⁴⁰ wfo "E murípaní." nuriri mixf re uríñinigini, "Ríniñf o meaarifípi joxí axípi nímeari aiwí Gorixo nání wáyf misinariniraní?

⁴¹ Yawawi yeapíkíáná ayf ananirini. fwí yarigwíyo dání xixení yeapíkiarifnoi. Ámá roiyf fwí bi méagí aiwí píkiarifnoi." nuriri

⁴² Jisasomi re uríñinigini, "Joxí ríxa mixf ináyf nimóniri nímenwearfná nioní nání dñif móirixini." urítagí

⁴³ Jisaso re uríñinigini, "Nepa rírarifini. Agwí nioní tñi anjnamí ñweanfwi." uríñinigini.

Jisaso pení nánirini.

⁴⁴ Ríxa sogwf áwini e ñweanjáná re ejñinigini. Sogwf nískwiri anf níminí sá xaíwf níyinára nurí ríxa 3:00 p.m. imónáná sogwf ámí noxárorí aníñinigini.

⁴⁵ Sogwf skwiáriñáná rapírapí sepiá anf sifisipí rídiyowá yarigfíwá ñwfá tñifmíní epañoáriñíñu áwini e naxínowáriñi wúkaú epañoáriñíñigini.

⁴⁶ Jisaso ríaiwá re ríñinigini, "Ápoxiní, gí dñif oríñwírárimini." nurimi dñif yánifnigini.

⁴⁷ Jisaso dñif yánifagí porisowamí seáyf e imónijo amípí ayf e éagí sínwf e níwíñiri Gorixomí yayí numerí re ríñinigini, "Ámá ro nepa wé rónijo, sifí wí mimixipa ejomí aí píkíwini." ríñinigini.

⁴⁸ Ámá oxí apíxf níni Porisowa Jisasomi yekwiroárafná sínwf wínaniro bímífayf sogwf skwiáriñi ámí oxárorí nerí Jisaso peri éagí níwíñiro ayá fá níxirinimi wigí anf e nání umigfawixini.

⁴⁹ Ámá Jisasoyá xegí imónifyf tñi apíxf Gariri píropenisfyo dání o tñi nawini bigfíwa tñi ná jíamí onímiápí nírománá omí píkiarfná amípí apí e éagí sínwf wíñigfawixini.

Jisasomi xwfá weyárigfá nánirini.

⁵⁰⁻⁵¹ Ámá wo xegí yoí Josepoyí ríniyo —O Judia píropenisíyo anfí xegí yoí Arimatia dánoriní. O Judayíyá xwírixí mearigfá mebáyí woriní. O wé róniyo enagí nání xegí wíá Jisasomí píkianiro nání mekaxí nímero yarigfápi nání “Apániriní.” mítwimóníjoriní. “Goríxo xwioxíyo mítmeámí nerí neameñweanfápi gíni gíná imóninírárfaní?” níyaiwiro wenínjí nerí ñweajoriní.

⁵² O émáyí gapímaní Pairato tñíjí e nání nuri Jisaso píyomí xwfá weyáríminíri nání yariñjí níwirí Pairato “Oyi.” uríagí nuri

⁵³ Jisaso píkíomí nímeámí níwepíníri xwfá e dání rapírapí apfá weñípi tñí xopíxopí nírorí sñjáyo ámá óf rixigfáyimi —Ayi ámá sñi míttagfáyiriní. Ayimí tímíníri nání nímeámí nuri íními tñínjigini.

⁵⁴ Sabaríá nání amípí píráníjí nimixíro tarigfáyimi nítiri aiwi Sabaríá náyi rixa anwi e ejáná tñínjigini.

⁵⁵ Apíxí Gariri píropenisíyo dání númi bíwa “Jisasomí aríge ríá tariní?” níyaiwiro sñjwí wínaniro númi nuro sñjá ófyimi sñjwí níwíñiróná xíomí tarfná ení sñjwí níwíñimí

⁵⁶ wigí anfí e nání nuro Sadéyo Jisasoyá wará xópé éwanigíníri íkfá díá dínjí nanfí eaariñjí bi tñí gínií bi tñí píráníjí nimixíro nítiro sá wegíwa Sabaríáyo ñwfí ikaxí eáninípí raríñípa kikiíá ñweagfawixiní.

24

Jisaso ámí wiápñimeañjí nániriní.

¹ Sadéyo aga wíá móniñfími íwa íkfá díá tñí gínií tñí xamí píráníjí imixárigfápi nímeámí nuro

² rixa Jisaso xwfá weyáríñije níremoro sñjá xwáripáyo manfí e éf ráráriñijo mítmegwinárfí nímega nuri yání e weñagí níwíñiro

³ ófyimi nípáwiro aí Ámíná Jisaso mítweñagí níwíñiro

⁴ “Píyo gerífaní?” níyaiwiro ududí niníro roñáná re ejínigini. Ámá waú egí rapírapí xwíñfá eagfíwaú sñmímanfí e rónapigfisixiní. Sñmímanfí e rónapáná

⁵ apíxíwa wáyí nikáríñiro sñmímanfí xwfáyo íkwíróáná awaú re urigfisixiní, “Sñjí úo nání ámá xwfá weyárarigfíe pí nání píá yariñofí?

⁶ Sñi re mítweniní. Rixa wiápñimeáñigini. O sñi seyñé tñí Gariri píropenisíyo nemeríná searíñípí nání dínjí mópoyí.

⁷ Re searíñírini, ‘Negí Judayí ámá imóninjáoní mítí níñiríróná ámá fwí yarigfáyí fá níñixeró íkfáyo níyekwiroáripírtá enagí aí ámí stá wíyaú wíyi rixa nórímáná ejáná wiápñimeámíráriní.’ ríñírini.” uríagí

⁸ íwa Jisaso xwíyíá ejíná uríñí apí nání dínjí níwíñiri

⁹ xwáripáyo píni níwiárimí nuro wiepisaríñí wé wúkaú síkwí wo awamí íwa wíñíapí nání repíyí níwiro ámá Jisasoyá xegí imóninjíyo ení níyoní repíyí wigfawixiní.

¹⁰ Apíxí repíyí wiarigfíwa Magídara dánfí Maríaí tñí Joanaí tñí Jemisomí xínái Maríaí tñí ámí wíwa tñírini. Íwa wáfí wurímeiarigfáwamí wigí wíñíapí nání áwanfí uríagí aí

¹¹ “Íwa wigí xwíyíá íkfá fwíyo dánfíñíjí raríñofí.” níyaiwiro “Nepaxiní.” mítayiwipa nero aí

¹² Pitao níwiápñimearí anfí nuri xwáripáyo níremómáná nípíkwíñiri íními weníñíjíwyí wíñíñigini. Rapírapí Jisasomí xopíxopí róninjúní wí e weñagí níwíñiri ámí xegí anfí e nání nurfná e enagí wíñíñípí nání ududí néra uníñigini.

Wiepisiníjí waú Emeasí nání warfná wímeañjí nániriní.

¹³ Jisasoyá xegf ámá imóninýf waú sáf axfymíní anf Emeasiyi ríninýpimí nání nuri – Anf apí Jerusaremí dání ná jfamíne onímiápíriní. 11 kiromita imóníjeriní.

¹⁴ Awaú ófyo nuri Jerusaremíyo amípí Jisasomí wítápi nání repiyf niga nuri

¹⁵ xwiyfá níriga warfná Jisaso xewaníjo anwf e níbirí níwímeari awaú tñi nawíní nuro

¹⁶ awaú Jisasomí sifwí níwíníri aiwí omí mí mómixf yarfná

¹⁷ Jisaso yarifn re wiñinigini, “Awagwí anf nurfná xwiyfá níriga warigfípi pí éf nání níriga warifn?” uráná awaú éf nírománá sifmanf kipifn níyiri

¹⁸ wfo, Kiriopasoyi rínijo re urifnigini, “Ámá nfní Jerusaremí urfanirro úfáyo sa joxiní e imónípí nání majfáraní?” urtagí

¹⁹ o yarifn re wiñinigini, “Jerusaremíyo pí imónípí?” urtagí awaú re urigfisixini, “Nasareti dání Jisaso nání rínarifn. O Gorixoyá sifwíyo dání ámá nínyá sifwíyo dání eni wíá rókiamoarifn ejf eanifn wo nimóníri emímí eri xwiyfá pírániyf urimeri yarifn nání rínarifn.

²⁰ Omí apaxfpánifn imónigfá xwéowa tñi negf ámíná neamejweagfáwa tñi xwirixf numero omí ikfá seayfyo oyekwiroárípoyiníri émáyo mfní wíoi.

²¹ Xámí nene dñif re kikayowáriní, ‘Gorixo nene émáyfá gwí ñweanwaénénif imónifnáne neaikweanfá nání urowárénapinío ámá orifani?’ Dñif e kikayowáriní. Xwiyfá apí aí ámí bí rípíriní. Omí rixa nípíkímáná ejáná sáf wíyaú wíyi óráná

²² agwi sáf riyimi neneyá apixíwa ayá nearemooi. Íwa wíá móniñími ámá xwáripá tñif e nání nuro aí

²³ píyf tfo mifweñagi níwíníro nene ñweanwaé nání níbíro re nearaoi, ‘Newané xwáripáyo dání orifná níwíníranéná anfnajf waú níronapíri “O sifn unjoi.” nearifíi.’ nearifagia

²⁴ negf ámá wa ámá píyo tfe nání nuro apixíwa nearíapí sifn axfpi e imónifnagí níwíníro aiwí píyomi sifwí bí mifwínáoi.’ Jisasomí repiyf e wíaqfí

²⁵ Jisaso re urifnigini, “Awagwí majfímajfá yarigfíwagwíriní. Amípí wíá rókiamoagfáwa níríro ríwamifn eagfápi aríá níwiri aiwí anfní ‘Neparíni.’ níyaiwiri dñif mifkwíropa yarigfíwagwíriní.

²⁶ Awagwí ámá yeayf seayimixemeantí nání arfowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyi rarifno nání re ríyaiwiarifn, ‘O ríñifn bí mifmeá ananí mifxf inayf nimóníri nikfíñími Gorixo tifamíni ñweapaxfriní.’ ríyaiwiarifn? Oweoi, xámí ríñifn nímeamáná ríwíyo nikfíñípaxfriní.’ nuríri

²⁷ ríwamifn Gorixoyáyo amípí xfó nání níríníri eanifnpi Moseso eane dání repiyf pírániyf níwiéra urí amípí wíá rókiamoagfáwa ríwíyo eagfe dání eni repiyf pírániyf níwiéra urí ejñinigini.

²⁸ Anf awaú warigfie rixa anwf e níremorfná Jisaso awaú “O wiárf nímúrori unifnoi.” oyaiwípiñíri wíwapíyarína

²⁹ awaú urakioñwíráraníri nání re urigfisixini, “Joxf mifyeamúropaní. Sogwf rixa wéf enagí nání sáf róríníjoi. Yawawi tñi sá re oweaneyf.” urtagfi awaú tñi sá wémíníri nání nawíní anfyo nípáwiro

³⁰ níñweagfásáná rixa aiwá naníro nerfná Jisaso bisfkerfápi nímeari Gorixomí yayf níwimáná níkwíriri mfní wiarfína

³¹ awaú rixa sifwí mí wómixpaxf nimóníri omí sifwí mí wómixáná re ejñinigini. O awaú sifwí anifgíe dání anfníñíngini.

³² O anfníragí níwíníri re ríñigfisixini, “O tñi ófyo níbíranéná o xwiyfá Gorixoyá ríwamifn eanifnpi pírániyf repiyf níyeaiéra barfná yegf xwioxfyo dání rixa dñif nífá yeaífriní.” níríníri

³³ axíná Jerusaremí nání níwiápnímeamí nuri wiepisarifn wé wúkaú sifkwí wo egfawamí tñi ámá awa tñi nawíní ñweagfáyo tñi níwímeari

³⁴ ayí “Ámináo rixa wiápñimeáñiginti. Saimonomi sínjáni wimónñiniginti.” rínaríngáta aríá níwiri

³⁵ amípi ófyo néra útípi nání áwañf nuríri re urigñisixinti, “O rixa bisíkerfá kwírarína yawawi rixa sínjwí mí wómixwñisixinti.” urigñisixinti.

Wiepisínjyó áwiní e éftónapíñf nánirini.

³⁶ Síní Jisaso nání áwañf e urarína re ejñiniginti. Xewaníjo ámá níyoní áwínimí dání sínjáni rónapíñiniginti.

³⁷ Sínjáni rónapáná ayí sítí nípíkíníro wáyf nikáríniro “Piyíñf siwí womí sínjwí ríta wíñiñwíni?” yaiwiarína

³⁸ o re urijñiniginti, “Seyíné óf nikáríniro ‘Jisasoríani?’ mýaiwí díñf obíbaxí pí nání nímóa waríñoi?

³⁹ ‘Ayí Jisasoríani?’ yaiwipíri síkwíyo tñi wéyo tñi sínjwí nanípoyi. ‘Gíwí tñi ejí tñi ení rí rení?’ yaiwipíri wé seáyf e nikwiárípoyi. Piyíñf siwí gíwí tñi ejí tñi tñjíraní?’ nuríri

⁴⁰ xegí wé tñi síkwí tñi síwá wíagí

⁴¹ ayí yayí seáyimí dání winaníro nero aí síní “Aga Jisasoríani?” mýaiwí ududí níwiga warína o ayí “Piyíñf siwímaní. O aiwá naríni.” oyaiwípoyiníri re urijñiniginti, “Nioní ními nání aiwá bí meníraní?” urítagí

⁴² ayí peyí píri bí umeáiáná

⁴³ o nurápirí wigí sínjwí anígíte dání niñjínginti.

⁴⁴ O re urijñiniginti, “Xámí nioní síní seyíné tñi nemerína xwíyfá rípi searíjaniginti, ‘Ríwamíñf amípi nioní nání Moseso ñwf ikaxí níríri eanípí tñi wíá rókiamoagfáwa níríri eagfápí tñi Bíkwí Samíyo níríníri eáníñfípí tñi wí suríma mé aga xíxení nimóníñfáriñi.’ searíjaniginti.” nuríri

⁴⁵ awa ríwamíñf xfo nání Bíkwí Goríxoyáyo eáníñfípí níjíá oimónípoyiníri wigí díñf jíayo naní níwimíxíri

⁴⁶ re urijñiniginti, “Ejíná dání Bíkwíyo ríwamíñf re níríníri eáníni, ‘Ámá yeáyí seayimíxemeantá nání aríowayá xwíá piaxfyo dání iwiaronfo ríñíñfípí nímeareí níperí aiwí síá wíyaú wíyi óráná ámí xwáripáyo dání wiápñimeaníráriñi.’ níríníri eáníni.

⁴⁷ Rípi ení níríníri eáníni, ‘Ámá omí díñf níwíkwíroríñfípí dání xegí imóníñfíyí xwíyfá rípi wáf wurímeipírfáriñi, “Segí fwí yarigíyáf ríwímiñi nímamoro saníñf imónánayí, Goríxo yokwaríñfí seaiiníñoi.” Jerusaremí dání aní nímiñi wáf e wurímeipírfáriñi.’ níríníri eáníni.

⁴⁸ Seyíné amípi nioní nání wíñfá rípi nání áwañf uríméfríxiñi.

⁴⁹ Aríá époyi. Gí ápo ejíná segí seáwawayá símímañf e dání ‘Nioní segí seáríawéyo gí kwíyípí wímfáriñi.’ uríñfípí seyíné seaímeantá nání nioní rixa seaipowáriñfíñi. Seyíné Goríxoyá kwíyí émí dání síní ejí mísaeamíxípa nerína aní rípípmí píñi níwiárími amí amí mupani. E nerí aí rixa ejí seaeamíxáná nioní nání amí amí wáf uríméfríxiñi.” urijñiniginti.

Añnamí nání peyíñf nánirini.

⁵⁰ O Jerusaremí dání ayo níwirímeamí nurí aní xegí yoí Betaniyí ríñíñfípí díñf níremómáná xegí wé seáyí e níwíxíri ayí Goríxoyá díñf tñi píráñfíñf onweápoyiníri amípi yaríñfí níwiri

⁵¹ síní níwiarína Goríxo omí níménapími rixa añnamí nání peyíñiniginti.

⁵² Rixa añnamí nání peyíagí ayí e sínjwí níwíñimí ámí Jerusaremí nání nuro seáyimí seáyimí nimóga nuróná

⁵³ íníná aní rídiyowá yarigíwámí nípáwiayiro Goríxomí seáyí e umeagfáriñi.

Xwiyá yayí neainaríñí Jono eanípírini.

Ríwamíñí rípi “Xwiyá yayí neainípaxí Jono eanípíyí” ríniñípírini. O Jisaso wiepísagowa worini. Xewaníjo nání níriri nearíná yumtí “Wiepísariñí Jisaso díñjí sítixí uyinoyí” níriri eanorini. O Jisaso rixa nípémáná níwiápñímeámí anínamí nání nípeyimáná ejáná ámi xwiogwí aga obaxí nípwémáná ejáná ríwamíñí rípi eanírini. Ámá “Goríxo aríre imóníñoríni?” yaiwiaríná Jisaso ríri erí ejípimi dání níjíá imóníñíxíñíriri níriri eanírini. “Óf Goríxo tímáníñíjí iníñíyi Jisasoríni?” níyaiwiro díñjí níwíkwíroríñípimí dání díñjí níyímíñíjí imóníñípí tígíáyí ení imóníñíxíñíriri níriri eanírini.

Xwiyáoyí ríniñío ámá imóníñípí nánírini.

¹ Iwamíó xwíá ríri síní meñáná Xwiyáoyí ríniñío íná ñweanírini. O Goríxo tímí nawíní níñwearí o tímí xíxení imóníñírini.

² Aga iwamíó dání Goríxo tímí ñweagtíorini.

³ O Goríxo neríñípimí dání amípí imóníñí nípíni imóníñírini. Pí pí imóníñípí wí xegípí mimóní xío neríñípimí dání ni imóníñírini.

⁴ O díñjí ámá amípí síní imóníñína nání tímorini. Díñjí o tímípí, ayí ámáyo Goríxo imóníñípí nání wíá wókinína nánírini.

⁵ Wíá apí sítá yináriñe wíá ónaríná sítapí wí sítá uyimíxíñímaní.

⁶ Ámá wo —O wayí neameainí Jonooyí ríniñorini. Goríxoyá xwiyá yañí wiowáriñorini. Omí Goríxo urowárénapáná

⁷ o ámá níñí wíá apí nání aríá níwiro díñjí ikwíropíri nání áwañí urímíñíriri nání bíníñigini.

⁸ O ámáyo wíá wókiaríñomaní. Sa wíá wókiaríñeo nání áwañí nearímíñíriri bínorini.

⁹ Aga nepa wíá wókiaríñeo, ayí roriñi. Xwíá týo nání níbíríná Goríxo imóníñípí nání díñjí mopíri nání wíá wókímíxíñorini.

¹⁰ O xwíá týo ñweaníjáná xwíári tímí amípí tímí xío neríñípimí dání imóníñí aiwí oxí apíxí mí mítwómíxígíawixíñi.

¹¹ O ámá xegí Judayí tímí e nání úagí aiwí mumímíñígíawixíñi.

¹² E nerí aiwí ámá omí numímíñíro díñjí wíkwírófáyí niaíwí Goríxoyá oimóníñípoyíñíriri sítewí wíñíñírini.

¹³ Ayí niaíwí ámá emeaarígíá yapí imóníñíamani. Apíxí xírarígíá yapí imóníñíamani. Ámáyá díñjíyo dání ení imóníñíamani. Sa Goríxoyá díñjíyo dání xegí niaíwíyí imóníñíamani.

¹⁴ Xwiyáoyí ríniñío aga ámá nimóníriri xwíá týo nene tímí ñweaníjáná nene seáyí e o imóníñípí aga xegí bí imóníñagí wíñíñwanigini. O, Goríxoyá sítewíñíjí émiaonjo xío tímí xíxení seáyí e imóníñagí wíñíñwanigini. Ámaéne wá ayá wí neawianaríñagí wíñíñwanigini. Goríxo imóníñípí nepa xíxení sítá neainaríñagí ení wíñíñwanigini.

¹⁵ O nání wayí neameainí Jono áwañí níríríná wá re ríñíñigini, “O nioní re ríñáorini, ‘Ríwíyo bínío nioní síní meñáná o xámí ñweaníñagí nání nioní seáyí e nimóníni.’ ríñáorini.” ríñíñigini.

¹⁶ Ayí rípi nání “Ámaéne wá ayá wí neawianaríñagí wíñírane Goríxo imóníñípí nepa xíxení sítá neainaríñagí wíñírane ejwanigini.” raríñíni. O wá níneawianíríná bí onímiápí mítneawianí xwapí ayá wí níneawianíriri arírá ámi neainírini.

¹⁷ Ayí rípi nániriní. Moseso Gorixoyá díñf tñi nwf ikaxf níriri ríwamínf eají enagí aiwí ayí Jisasí Kiraiso neaíwapíyinípimí dání Gorixo wá neawianaríñfí nání níjíá imónirane nepa xfo imóninípí nání níjíá imónirane ejwáriní.

¹⁸ Waíná aiwí Gorixomí ámá go sñiwí wíñiñfriní? E nerí aí Nwfá sñíñfíjí emiaonjo —O ínína xanoyá sáyo ñweañoriní. Nene “Xano imóninípí apíríaní?” yaiwianí wfá neaókímixiñfriní.

Wayí neameainíjí Jono xewaníijo nání ríñfípí nániriní.

¹⁹ Judayí wí Jerusaremí dání re níyaiwiro, “Wayí umeaiariníjí Jono ámá Gorixoyá díñf tñi yeáyí neayimíxemeantí nání arfowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyí raríñwáoríñi? Woríñi? níyaiwiro apaxípáníñfí imónigíá wa tñi ámá Ripaiyi ríñfíyí wa tñi —Ripaiowa anfí Gorixo nání rídiyowá yarígfiwámí mewegfáwámí sanf uráparigfáwariní. Awa tñi nuro Jonomí “Goxírini?” urípoyiníri urowáráná

²⁰ awa nuro omí níwímearo yariñfí “Goxírini?” wíáná o yumí bí miwí waropárfi níriri “Aga nepa seararíñiñi.” nuríri “Nioní ámá yeáyí seayimíxemeantí nání Gorixoyá díñf tñi arfowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyí rarígfonímaní. Kiraisoyí rarígfonímaní.” urítagí

²¹ awa yariñfí re wigfawixiní, “Joxí ayí o menjánayí, goxírini? Joxí wfá rókiamoagí Eraijaoxíraní?” urítagí o “Ayí nionímaní.” urítagí awa “Joxí wfá rókiamoagí Isírerene xwayí naníri ñweañwáoxíraní?” urítagí o “Oweotí.” urítagí

²² awa “Joxí ‘Gonírini.’ simónariní? Ámá none nearowárénapfáyo áwaníf uraníri raríñwíni. Jíwaníñoxí píof ríñariñiní?” urítagí

²³ o re uríñinigíñi, “Nioní wfá rókiamoagí Aisaiao ríñfípí tñi xíxení ámá díñf meanje dání ríaiwá re raríñáonírini, ‘Óf Ámínáo nání píráñfí wimoípoyí.’ raríñáonírini.” urítagí

²⁴ awa —Parisiowa urowáríawariní.

²⁵ Awa yariñfí re wigfawixiní, “Joxí ámá yeáyí neayimíxemearí nání arfowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyí raríñwáoxí mimónipa erí wfá rókiamoagí Iraijaoxi mimónipa erí wfá rókiamoagí nene xwayí naníri ñweañwáoxí mimónipa erí enjánayí, pí nání ámáyo wayí numeaiwaríñi?” urítagí

²⁶ Jono re uríñinigíñi, “Nioní ámáyo wayí numeairína iniigí tñiní umeaiariníáonírini. E nerí aí seyíne tñi áwíñimi roní wo soyíne sñiwí mí mómiñforíñi.

²⁷ Ámá nioníyá ríwíyo bñíño nání raríñiní. Ámá nioní nání ‘Wé róníñoríñi.’ niaiwiaríñagí aí o aga seáyí e nimóníñagí nání oyá síkwí sú gwí wikweaipaxonímaní.” uríñinigíñi.

²⁸ Jono iniigí Jodaní rapáyo jíariwámíñi anfí yoí Betani tñíñfí e wayí umeaiarinína níwímearo yariñfí apí wigfawixiní.

Jisaso sipisipí rídiyowá náníñfí imóniníjí enagí nániriní.

²⁹ Wayí neameainíjí Jono, sá wejo Jisaso xfo tñíñfí e nání baríñagí níwíñirí re ríñinigíñi, “Sipisipí miá rídiyowáníñfí ámá nínenení uyñíñi yariñwápi yokwaríñfí neaiiníta nání Gorixo neaiapíñjo iworiñi.

³⁰ O re ríñáoríñi, ‘Ámá nioníyá ríwíyo bñíño nioní sñi menjáná o ñweaagí enagí nání nioní seáyí e nimóníñoríñi.’ ríñáoríñi.

³¹ Xámí nioní ení ámá níbíri yeáyí neayimíxemeantíwíñigíñirí xwayí naníri ñweañwáomí mí miwómíxipa nerí aiwí o nání gí Isíreríyo wayí numeaiarinípimí dání wfá urókiamómíñirí bñjáriní.” ríñinigíñi.

³² Wayí neameainíjí Jono Gorixomí xewaxo wímeañfípí nání mfkó nimóníri áwaníf re nearíñinigíñi, “Nioní kwíyí Gorixoyápí anfínamí dání xawiówí yapi níweapírí omí xeñweáagí wíñiñjanigíñi.” nínearíri

³³ re nearinjiniginti, “Xámí nioní ení ámá níbiri yeáyí neayimixemeanfwinigintiri xwayí nanírít ñweanjawomí mí miwómixipa nerí aiwi iniigí tñi wayí numeaiaounírít nírowárénapiño re nírinjiniginti, ‘Ámá joxí kwiyí níweapíri wímeáagí wíntiró nání diñí re yaiwíritixinti, ‘Ámáyo wayí numeairná kwiyí tñi numeairí sítixí umímonóo, ayí oríantí?’ yaiwíritixinti.’ nírinjiniginti.

³⁴ Goríxo nírinjípi tñi xixení niwaniñoní omí siñwí níwíntiri nání nímeanjípi nání mítkoní ‘O niaiwí Goríxoyáorinti.’ seararinjinti.” nearinjiniginti.

Wiepisariñí waú waú awamí níwirímeáa uñí nánirinti.

³⁵ Wayí neameainjí Jono, sá wejo wíápí tñi xegí wiepisariñí waú tñi nawini éf níroríná

³⁶ weninjí éfyí wíniñiniginti. Jisaso anjí warinjagí níwíntiri re ríñiniginti, “Sipisipí miá ridíyowá nání Goríxo neaiapíño iworinti.” ríagí

³⁷ wiepisariñowaú Jono e ríagí arfá níwiri Jisasomí númi warfná

³⁸ o níkínimóniri wíniñiniginti. Awaú númi barinjagí níwíntiri re urinjiniginti, “Pí yaníri númi níbarinjíit?” uríagí awaú re urígtisixinti, “Rabai —Negí agapíne níriríná ‘Nearéwapíyaríñoxírinti.’ raríñwápirinti. Rabai, joxí anjí giwámí wearinjírinti?” uríagí

³⁹ o re urinjiniginti, “Awagwí níbiri siñwí wíntípiyí.” uríagí awaú tñi nuro anjí xfo wearinjíwá siñwí níwíntiri rixa stápi tñi 4:00 p.m. imóninjagí nání stá ayi o tñi e sá wegíawixinti.

⁴⁰ Wayí neameainjí Jono Jisaso nání ríagí arfá níwiri númi útíwaú wíó Adíruorinti. O Saimoni Pitaomí xexírtímeáorinti.

⁴¹ O xámí nurí xexírtímeáo Saimono nání píá nerí re uremeanjínginti, “Yawawi ámá negí Xibíruyí píne tñi Mesaiaoyí raríñwáo —O ámá yeáyí uyimixemeanfa nání aríowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyí rarígforinti. Kiraisoyí ení ríñijorinti. Omí rixa siñwí wíniñmeáwiit.” nurími

⁴² níwirímeamí Jisaso tñíjí e nání nuri wímeááná Jisaso omí siñwí agwí níwíntiri re urinjiniginti, “Joxí Jonomí xewaxoxí Saimonoxírinti. Ríná dání yoí Sipasoxí —Yoí apí Gírikíyí píne níriríná Pitaoyí rarígíápirinti. (Yoí mítkipí siñáti ríñinti.) Yoí Sipasoxí ríripíráoí.” uríñiniginti.

Piripo tñi Nataniero tñi nánirinti.

⁴³⁻⁴⁴ Jisaso, sá wejo wíápí tñi Gariri píropenisíyo nání umíntiri neríná ámá womí —O Piripoyí ríñijorinti. Anjí yoí Betísaída dáníjorinti. Anjí apí ayí Adíruo tñi Pitao tñi ení anjí apimi dáníjorinti. Jisaso Piripoyí ríñijomí níwímeari “Joxí níxídeí.” uríagí

⁴⁵ Piripo nurí xegí ámá womí —O xegí yoí Natanieroyí ríñijorinti. Omí níwímeari re urinjiniginti, “Ámá Moseso ejíná níriri ríwamíñí earí wíá rókiamoagfáwa níriro ríwamíñí earo egíto rixa siñwí wíniñmeáwinti. O Nasareti dání Josepomí xewaxo Jisasorinti.” uríagí

⁴⁶ Nataniero ámá Goríxo Isíreríyo yeáyí uyimixemeanfa nání urowárénapiño nání re urinjiniginti, “Joxí re ríyaiwiariñinti, ‘Nasaretí dání nene ayá sítí nearopaxí imóninjí bí imónipaxfrínti.’ ríyaiwiariñinti?” uríagí Piripo re urinjiniginti, “Joxí níbiri siñwí wíneí.” nurími nuri Jisaso tñíjí e barfná

⁴⁷ o Nataniero barinjagí níwíntiri o nání re ríñiniginti, “Isíreríyí wo ámáyo yapí bí miwíwápiyáriño iworinti.” ríagí

⁴⁸ Nataniero ududí níwíntiri re urinjiniginti, “Aríge nerí joxí nioní nání níjíá imóninjínti?” uríagí Jisaso re urinjiniginti, “Piripo sítí ríaiwá mítiríripa éfmi joxí íkfá pikínamí íkwapiñíyo ñweanjáná siñwí ranfaniginti.” uríagí

⁴⁹ Nataniero re urinjiniginti, “Nearéwapíyaríñoxínti, joxí niaiwí Goríxoyáoxírinti. Isírerene negí mítí ináyoxírinti.” uríagí

50 Jisaso re urīñinigint, “Niont Joxi íkfá pikñamit íkwapinjyo ñweanjáná sñjwí ranfanigint.” rírtagi nánit joxi ‘Gorixomit xewaxorítanit?’ nñniaiwirí dñjt ríñikwíroaríñint? Niont apimt seáyt e imónitj bít yariñagti sñjwí nanírtárint.” nurírt

51 omi re urīñinigint, “Aga nepa seararinint. Añtnamit dánit óft ináná Gorixoyá anjñajt ámá imónitjáont tñjt e nánit yirí weapirí yariñagta sñjwí wñipírtárint.” urīñinigint.

2

Aga iniigf iniigf wainf oimónirí imixijf nánirint.

1 Síá wíyaú pwéáná Gariri píropenisíyo anjí bít xegf yoí Kenaít ríñitjípmi ámá wo apixf meaaríñagti nánit aiwá apí nimixiro yaríná Jisasomit xinái anjí ayo ñweanjáná

2 omi tñnt xegf wiepisaríñowamit tñnt urepeártá enjagti nánit awa eni níbíro ñweanjáná re ejñigint.

3 Ámá aiwá apí nánit awí eánfáyf iniigf wainf nñnt nowáráná Jisasomit xinái re urīñinigint, “Íwe, wainf nñnt rixa nowárãoi. Bít sñnt míwenint.” urítagt

4 Jisaso re urīñinigint, “Ineyi, jíxt niont pí oenirí níraríñint? Nioniyá enjí eánitj sñjánit imónitjyf rínámanit.” urítagt

5 xinái ámá aiwá níxero yanf wiarigfawamit re urīñinigint, “O pí pí searífyf xixent xfdípoyf.” urítagt

6 Jisaso sñjá tñnt xwártá sñxf imixitjñf wé wñumit dñjt wo —Apí wáni wáni iwajfá nerfná 100 ritá iwajfá epaxípírit. Judayf wigf yariñgíapí tñnt xixentí nerfná Gorixoyá sñjwíyo dánit amípí wé rónigfá imónaniro igwfá wímoarigfápa yanirí yariñgíapírit. Jisaso sñxf wé wñumit dñjt wo apí weñagti níwint.

7 ámá aiwá yanf wiarigfawamit re urīñinigint, “Iniigf niwiro iwajfá nerfná magwf époyf.” urítagt awa aga iniigf iwajfá neróná magwf imitímí yárána

8 o awamit re urīñinigint, “Xwártá sñxf týo dánit niwiro nímeamit nuro seáyt wiarigfóyfne seáyt e seaimónitjomit mñnt wípoyf.” urítagt awa nímeamit nuro mñnt wíáná

9 seáyt wiarigfawamit bosf umiearíño aga iniigf rixa wainf imónitjpi gígf nerí —O awa iwiñe nánit majfá nerí aiwí aiwá yanf wiarigfáwa níjírárint. O gígf nerí apixf meaaríñomit “Eint.” nurírt

10 re urīñinigint, “Ámá nñnt iniigf wainf yanf níwia nuróná re yariñárint. Xámít awiaxfípi yanf níwia núsáná ámá wainf apí rixa níñimáná enjáná nanf onímiápí imónitjpi yanf níwia warigfárint. E yariñtá enjagti aiwí joxi e méint. Joxi xámít wainf nanf imónitjpi yanf níneaiapíri aiwí wainf aga awiaxfípi yómijf nímerí agwint neaiaparíñint.” uríñinigint.

11 Jisaso Gariri píropenisíyo anjí Kenayo níñwearfná emitímí apí iwamfó níwíwapíyiríñípmi dánit enjí eánitj xfo imónitjpi sñwá winarfná xegf wiepisaríñowa sñjwí níwintiro dñjt wíkwírogfawixint.

12 E nemo anjí xegf yoí Kapaneamit ríñitjípmi nánit níwerí xegf xinái tñnt xexírtmeáowa tñnt xegf wiepisaríñowa tñnt eni nawint níwero e síá áríní wíwegfawixint.

Jisaso anjí ridiyowá yariñfíwámí nípáwirí ejípí nánirint.

13 Jisaso síá Añtnajo Neamúroagoi ríñitjíyi anwí e imónitjáná Jerusaremí nánit níyoarí

14 anjí ridiyowá yariñfíwámí ákñjáyo nípáwirí wenijf éfyf wíññinigint. Nígwí nánit wa burimákaú bít ero sipisipí bít ero xawiówí bít ero yariñagta níwintíri nígwí senisf wiarigfáwa eni éf níñwearo yariñagta níwintíri re ejñigint.

15 Sámí nimeari sikkwíá niyírearíná sipisipí tñi burimákaú tñi mixí xídwáriri xiawowamí ení mixí xídwáriri nígwí senisí yarigfáwayá nígwípi nimeari emí noyaximori wigí ikwiajwí ení miwiárorí nemáná

16 xawiówí bí yarigfáwamí mixí re urinjnígní, “Nimeamí úpoyí. Añf gí apoyá riwá makerfá aniwániñí pí nání imixariñí?” urtagí

17 xegí wiepisariñowa Bíkwíyo ríwamíñí re níriníri eánijípi nání dñjí winijnígní, “Apoxinjíyá aniwámi pírániñí éfríxíñíri smí níxeadípéníñípími dání miyíóyo uríkwíñaríñí.” níriníri eánijípi nání dñjí winijnígní.

18 Judayí ámínáowa Jisaso éfpí siñwí níwíñiro mixí re urigfawixíñí, “Nene ‘E epaxoríñí?” siaiwianí nání emímí bí rixa ríneáwapiyariñíñí?” urtagí

19 Jisaso re urinjnígní, “Soyíné añf riwá píneapoyí. E nerfnayí, nioní ámí sfá wíyaú wíyimí mírimfáriñí.” urtagí

20 Judayí ámínáowa re urigfawixíñí, “None añf riwá míraríná xwiogwí 46 neamúronjwáriñí. Joxí ananí sfá wíyaú wíyimí míripaxoxíraní?” urtagí aiwi

21 o e nuriríná ewayí ikaxí xewaníjo nání níriríri e urinjnígní.

22 Ayináni ríwéná Jisaso Goríxoyá dñjíyo dání piyí weje dání níwiápñímeámáná enjána wiepisariñowa ewayí ikaxí xfo aniwá nání urinjípi nání dñjí níwiníri “Bíkwíyo xfo nání níriníri eánijípi tñi xwiyíá xfo ríñíñípi tñi neparíñí.” níyaiwiro dñjí wíkwírogfawixíñí.

Jisaso ámá nñi xwioxíyo dání yaiwiariygíápi nání níjíá imónijí náníriñí.

23 Sfá Añfínao Neamúroagoí ríñíñíyi nání aiwá imixariygíñá Jisaso síní Jerusaremi níñwearíná emímí yariñagí ámá obaxí e ñweagfáyí siñwí níwíñiro omí dñjí níwíkwíroro apaxí mé “Orfáñí?” yaiwiariñagí aiwi

24 xewaníjo nepaxíjo nimóníri siñjání “Oníríñí.” níriríri áwaní mírowiáronjnígní. O ámá nñi yarigfápi nání níjíá imóníjo enagí nání áwaní mírowiáronjnígní.

25 Ámá wigí yaiwiariygíápi xwioxíyo adadí níwíri níjíá imóníjo enagí nání wí ámá níbíro apí nání áwaní urípaxomaní.

3

Jisaso tñi Nikodimaso tñi xwiyíá ríñigíí náníriñí.

1 Ámá wo —O xegí yoí Nikodimasoyí ríñíñoríñí. Gwí móñigíá yoí Parisiyí ríñíñíyí woríñí. Axo Judayí mebá woríñí.

2 O sfá wíyimí árífwíyimí nurí Jisasomí níwímeari re urinjnígní, “Rabai, ‘Joxí nearéwapiyariñí Goríxo rírowárénapiñoxí imónijíñí.’ neaimónaríñí. Goríxo dñjí mukíkayoñána ámá wo emímí joxí yariñípi epaxí mimónijagí nání raríñíñí.” urtagí

3 Jisaso re urinjnígní, “Aga nepa ríraríñíñí. Ámá giyí giyí seáyimí dání meweapa nerfnayí, Goríxoyá xwioxíyo wí ñweapírítá meníñí.” urtagí

4 Nikodimaso re urinjnígní, “Ámá go go rixa xwé niwiarómáná aríge nerí ámí eweaníñí? ‘Ámí xináiyá agwíyo páwiáná omí ámí siñí xinái xíripaxfríñí.’ níriríri ríñírariñíñí?” urtagí

5 Jisaso re urinjnígní, “Aga nepa ríraríñíñí. Ámá iniigfíyo dání ewearí Goríxoyá kwíyíyo dání ewearí mepa nerfnayí, wí Goríxoyá xwioxíyo nípáwíri ñweapaxí meníñí.

6 Xaníyaúmí dání xírarígíápi, ayí warápiñíriñí. Kwíyíyo dání imónaríñípi, ayí dñjí siñí imónijípiñí.

7 Nioní re rírfápi nání, ‘Joxí “Goríxoyá xwioxíyo ñweáimigíñí.” nísimóníríná wí seáyimí dání ewearípi nímuropaxímaní.’ rírfápi nání ududí misinípaní.

8 Imijíñí yariñípi nání dñjí moi. Imijíñí xegí wímonaríñimaní yarfná joxí iwí rariñagí arfá níwíri aiwi gími dání bípíraní, gími nání úpíraní, joxí níjíá imónaríñímaní.

Nijfá mimónipa nerí aiwí ‘Imínjí meniní.’ rípaxímant. Kwíyí ení axípí imóniní. Ámá sijfí ewearíná sijwí wínpaxí mimóníjagí aiwí ‘Sijfí meweáfyíríní.’ rípaxí meniní.” urítagí

⁹ Nikodimaso re uríñinigíní, “Joxí nraríñípí aríge nerí imónipaxíríní?” urítagí

¹⁰ Jisaso re uríñinigíní, “Joxí áminá negí Isírerene nearéwapíyaríñí woxí enagí aí nioní ríraríñápí nání majfá rimóníñiní?

¹¹ Aga nepa ríraríñiní. None nijfá imóníñwáyí nání rírane sijwí wíñíñwáyí nání áwanjí rírane yaríñagwí aiwí píne none rariñwáyí soyfne aríkwíkwí yaríñoi.

¹² Amípí xwíá rírimí imóníñyí nání áwanjí searáná soyfne ‘Nepariní.’ níyaiwiro díñí míkwíropa yaríñaqfá nání amípí anínamí imóníñípí áwanjí nísearíñayí, aríge nero ‘Nepariní.’ níyaiwiro díñí ikwíropíráoí?

¹³ Ámá imóníño —O anínamí dání weapíñoriní. O ámá níyoní aiwí oní anínamí nání yñoriní.

¹⁴ Enjíná negí aríowa ámá díñí meanje nemeróná ámá weaxíá sidíñí ófyí sijfí upírúa nání Moseso ainixí tñí weaxíáníñí nimixíri íkíáyo níñwírárimáná seáyi e míteyoátpí sijwí níwíñíríñípí dání sijfí ugíawixiní. Ainixí weaxíáníñí imíxíñíñípí níñwíráriro míteyoagfápa ámá imóníñomí axípí numíteyoapíráriñí.

¹⁵ Ámá omí díñí wíkwírófá gíyí gíyí díñí níyímíñí tígíáyí imónipírúa nání omí numíteyoapíráriñí.

¹⁶ Ayí rípí náníríní. Goríxo ámá níyoní díñí sítí xwapí ayá wí nuyiri nání xegí niaiwí sijfíñíjí émiaonjo nene nání wírénapíñinigíní. Ámá xewaxomí díñí wíkwírófá gíyí gíyí maníñipa nero díñí níyímíñí imóníñípí tígíáyí imónipírúa nání wírénapíñinigíní.

¹⁷ Ayí rípí éwíñigíníri Goríxo xegí xewaxomí xwíá rírimí nání urowárénapíñinigíní. O ámáyo xwíyíá umeártíwíñigíníri murowárénapíñinigíní. Yeáyí uyimíxemeaníwíñigíníri urowárénapíñinigíní.

¹⁸ Xewaxomí díñí wíkwírófá gíyí gíyí Goríxo xwíyíá umeáripaxí mimóníñoí. E nerí aiwí xewaxomí díñí míwíkwírófá gíyí gíyí Goríxoyá sijfíñíjí émiaonjomí díñí míwíkwíroarígíá enagí nání ríxa xwíyíá umeáripaxí imóníñoí.

¹⁹ Sa mfkí tíyo dání Goríxo ‘Xwíyíá tíñoxiní.’ uríri ‘Xwíyíá mayoxiní.’ uríri eníríní. O xwírárimí nweagfáyí e éfríxíñíri wimónaríñípí wíñíñíjí wókiagí aiwí ámá wigí yarígíápí sítípí imóníñí enagí nání wíá ókiñípí nání míwimónipa nerí sítá yñíñípí nání wimónaríñí.

²⁰ Ayí rípí nání ámá sítípí yarígíáyí níñí wíá ókiñípí nání aga míwimóní sítá yñíñípí nání wimónaríñí. Wigí yarígíápí wíá ókimíxínaníñíri wíá ókiñe nání barígíámaní.

²¹ E nerí aiwí ámá yadímíñí yarígíá gíyí gíyí Goríxo wimónaríñípí oemíñíri aríá níwíri yaríñípí sítíjání oimóníri wíá ókiñe nání ananí barígíáriñí.

Wayí umeainí Jono Jisaso nání ríñípí náníríní.

²² E nemáná Jisaso tñí wiepisaríñowa tñí Judia píropenisíyo nání nuro wí e awa tñí nawíní níñwearóná ámáyo wayí numeaia waríñá

²³ wayí neameainí Jono aní yoí Inoníyí ríñíñípí —Aní apí Serimí dání aníwí eríñí. Jono aní apimí níñwearíná e iniígí obaxí wearíñe enagí nání o ení ámá bímiarígíáyo wayí numeaia waríñá

²⁴ —Íná Jono sítí gwí aníyo míñwíráriníñíñí.

²⁵ Íná Jono xfo xegí wiepisaríñowa re egíawixiní. Níwiápíñímearo wigí Judayí wo tñí xwíyíá níríñíróná Goríxoyá sijwíyo dání nañí imónaníro nání iniígíyo igfá eánarígíápí nání xwíyíá xímíxímt niníro

²⁶ e nemowa wayf neameainf Jono tñif e nñi nuro re urigfawixñi, “Nearéwapiyarñoxiñi, ámá joxi tñi iniigf Jodanf rapáyo jítaríwámñi ñweagfio — O joxi áwanf nearñorini. O re yarini. Ámáyo wayf numeaia warini. E yarfná oxf apixf niaiwf nñi o tñif e nñi warñof.” urtagf

²⁷ wayf neameainf Jono re urinjñigini, “Ámá wigf dñifyo dñi seayf e imónarigfámani. Anñnamf ñweanjo ‘Ámá o e nerf seayf e oimónini.’ mÿaiwipa nerfnayf, wí e nerf seayf e imónipaxfmanf.

²⁸ Xamf nionf áwanf re searariñagf arfá nigfárini, ‘Nionf Kiraisonf, ámá yeayf seayimf xemeantf nñi arfowayá xwf piaxfyo dñi iwiaronfoyf rarigfónimanf. Omf xamf umeawñiginiñi nirowárénapfñonfriñi.’ searariñagf rixa arfá nigfárini.” nurirf

²⁹ ewayf xwiyfá bñ rípi urinjñigini, “Apixf ñwiráríoyf ayf apixf oyáirini. Apf waf wiijoyáimanf. E nerf aiwf o damf dñi éf nñrorf apixf meáo yayf yariñagf arfá nñwirfná xfo enf yayf seayimf dñi yariñfrini. Ayinánf dñif nifá nñninrñi bñ onimíapf mñinarniñiñi.

³⁰ Nionf rixa yfwf nimogf warfná xewanñjo niwarorf aga nepa néra nunñof.” nurirf

³¹ amf re urinjñigini, “Ámá eramf dño ámá nñyonf seayf e wimónñorini. Ámá xwfá rírimf dñonf aga ámá imónirf amipf xwf týo dñf nñi ríri yariñáonfriñi. E nerñf aiwf anñnamf dño aga nñyonf seayf e wimónini.

³² Xewanñjo anñnamf dñi sñwf wñirf arfá wirf ejfyf nñi ámáyo áwanf nura warñagf aiwf wí o áwanf rariñfpf mumimínariñof.

³³ E searariñagf aiwf ámá áwanf o rariñfpf arfá nñwirf ‘Neparini.’ yaiwifá gÿf gÿf rénif rariñof, ‘Neparini. Gorixo xfo rariñfpf tñi xixenf yariñorini.’ rariñof.

³⁴ Ayf rípi nñrirñi. Ámá Gorixo urowárénapfñomf xewanñjoyá kwif ayikwf mñwif ejagf nñi xfoyá xwiyfá níra warñorini.

³⁵ Xano xewaxomf dñif sif nuyirf amipf nñi fánif wiefxñiasinfrini.

³⁶ Ámá xewaxomf dñif wíkwíroarigfá gÿf gÿf dñif nñyimif imónifpí tífayfrini. E nerf aiwf xewaxomf aríkwíkwí wiariñáyo dñif nñyimif imónifpí wímeanntf menñi. Wikí Gorixo ámá ayo wónarñfpf anñf wíkwímonfárinf.” urinjñigini.

4

Jisaso tñi Samariayf apixf wí tñi xwiyfá rñif nánirini.

¹⁻³ Parisiowa arfá re wigfawixñi, “Jisaso wiepisariñfyf imixirf wayf umeairf yarfná oyayf wayf umeaiariñf Jonoyá wiepisariñfyf rixa wiárí móroarñof.” arfá e wíagfa aiwf Jisaso xewanñjo ámáyo wayf umeaiariñagf marfáf, sa xegf wiepisariñowa wayf umeaiariñagf nñi Parisiowa arfá e wigfawixñi. Ámíná Jisaso Parisiowa arfá e wítfá ejagf nñi nñjifá nimónirf amf Gariri píropenisfyo nñi uminirf nñi Judia píropenisfyo pñi nñwiárimi nuri

⁴ “Aga Samariayf anf tñifmanf oumifn.” nñyaiwimo imanf nurfná

⁵ Samariayf anf bñ xegf yoí Saikaf rñifnifpí —Anf apf xwf ejiná Jekopo xewaxo Josepomf wñifpí tñif e anwf erñi.

⁶ Mínifwí Jekopo iniigf iwinñá nñi rípiñwá erñi. Anf apf tfe nñremómáná sogwf áwñi e ñweajáná anf éf nñi ejf samifnif uwéagf iniigf nñi míñifwí rípiñifwá tñif e sá nñjwearf

⁷⁻⁸ wiepisariñowa aiwá bñ yaniro nñi anf apimf nñi rixa numáná ejáná Samariayf apixf wí iniigf iwimifnif barñagf nñwñifnif re urinjñigini, “Iniigf iwífpí bñ onimifn.” urtagf

⁹ í re urinjiniginti, “Arige simónfagi joxi ‘Iniigf bi niapei.’ nírarinjinti? Joxi Judayf woxirinti. Niín Samariayf apixf wíni enjagi nánri rírarinjinti.” —Judayf Samariayf tñi wi kumixinarigfá meñagi nánri i e urtagi

¹⁰ Jisaso re urinjiniginti, “Jix Gorixo ámáyo anfá wiarinjfpí nánri njfá imónirí nion ‘Iniigf bi niapei.’ ríráoní nánri njfá imónirí nerí sijwiriyf, jix yarijñf níáná nion iniigf dñjñf sijf sieweapaxf imónijfpí bi siapimñirí éarinti.” urtagi

¹¹ í re urinjiniginti, “Ámináoxinti, iniigf ayf ná mfmí riwoni. Iniigf iwiri nánri eni mmaxirinjagi nánri iniigf iwiri mimónijinti. Ayináni joxi iniigf dñjñf sijf eweapaxf imónijfpí ge iwirinti?

¹² Joxi ‘Negf arfo Jekopomi —O míñiwf riwá níripírti iniigf xewaniñjo níri xewaxowa níro xegf sipisipf burimákaú amípí níro enorinti. Omí ananí wiárt müronjáonirinti.’ riyaiwinarinjinti?” urtagi

¹³ Jisaso re urinjiniginti, “Ámá iniigf riwamí nfá gíyf gíyf nfní ámi iniigf nánri winayinfárin.

¹⁴ E nerí aiwí ámá iniigf nion wiápí nfá gíyf gíyf ámi iniigf nánri winayinfá meninti. Ayf rípi nánrininti. Iniigf nion miñi wiápí ámá xwioxfyo iniigf sijñf meaarinti dánri úrúrim yarijñpáññf nimónirí dñjñf níyimññf imónijfpí íníná ñweapfríta nánri wimixinfárin.

¹⁵ apixí re urinjiniginti, “Ámináoxinti, niín ámi gwfnf yeáyf mñipa oenirí iniigf joxi rarinjfpí niapei. Iniigf iwimñiríti mibipa emfa nánri eni niapei.” urtagi

¹⁶ o re urinjiniginti, “Jix nuri dixf oxomí níwirimeámí re nánri bípiyi.” urtagi

¹⁷ apixí re urinjiniginti, “Oxf mayinirinti.” urtagi Jisaso re urinjiniginti, “Jix ‘Oxf mayinirinti.’ nírarinjfpí xixení nírarinjinti.

¹⁸ Ayf rípi nánrininti. Jix oxf wé bi nípínti rímeagfíxirinti. Jix ámá agwí meánijio dixf oxo meñagi nánri xixení nepa nírarinjinti.” urtagi

¹⁹ apixí re urinjiniginti, “Ámináoxinti, ‘Joxi e nírarinjagi nánri wfá rókiamoarifgá woxirian?’ nimónarinti.” nuriri

²⁰ re urinjiniginti, “Eníná negf arfowa Gorixomí yarijñf wiro yayf wiro yaniro nánri díwf rípimi nánri bagíárin. E nerí aiwí Judayfne re rarigfárin, ‘Wí e marfáti, sa Jerusaremí dániní yayf níwirfná ayf apáni yarijñoi.’ rarigfárin.” urtagi

²¹ Jisaso re urinjiniginti, “Ineyf, píráññf arfá ni. Sfá wíyi díwf rípimi dániran, Jerusaremí dániran, ápo Gorixomí yayf mfwipfríta nánri parimonfárin.

²² Seyfné yayf wiarigfio arigénijf imónijfpí nánri majfá imónijñoi. E nerí aiwí yayf wiarinwáo arigénijf imónijfpí nánri Judayene njfárin. Ayf rípi nánrininti. Gorixo ámáyo yeáyf uyimixemeamñriti yarijñfpí gwí Judayene imónijwárimi dánri yarijñf enjagi nánri o, yayf wiarinwáo nene njfárin.

²³ E níririríti aiwí sfá ámá e nero yayf nírixiníti wimónaritjfpí tñi xixení wiarigfáyf ápo Gorixomí xegf kwíyfyo dánri yayf wiro xixení xfo imónijfpí nánri dñjñf nímoroyayf wiro wipfríyi rixa añwi e nerí rixa parimonjoi. Ayf rípi nánrininti. Ámá xfo nánri e nero yarijñfayf nion gí yayf niarijñfayf imónítrixiníti wimónaritjf enjagi nánri rarijñinti.

²⁴ Gorixo kwíyfni enorinti. Ayináni omí yayf wiarigfáyf xegf bi epaxímani. Sa kwíyfyo dánri yayf wiro xixení xfo imónijfpí nánri nepa dñjñf nímoroyayf wiro epaxírin.” urtagi

²⁵ apixí re urinjiniginti, “Mesaiao —Ámá Gorixo yeáyf neayimixemeantia nánri arfowayá xwfá piaxfyo dánri iwiaronfoyf rarifwáorinti. O ámá nimónirí bñfápti nánri niín njfárin. O níbirfná amípí nfní áwanf nearinfárin.” urtagi

²⁶ Jisaso re urinjiniginti, “Oyf, jix tñi xwíyfá rínarigfwí ronirinti.” urinjiniginti.

²⁷ E urarfná xegf wiepsarñowa, anfj jíapimi nánri úfáwa ámi níbíro wenijñf éfayf wñigfawixinti. Apixí wí tñi xwíyfá rínarinjagi níwñiro ududf nero aiwí wo

n̄wiápñimeari xwiyá b̄i re murinjñigint̄, “Jox̄ pí urápm̄intri urarint̄? Pí nán̄ i tñi xwiyá r̄inarint̄?” muripa éaná

²⁸ apixí xwárá s̄ix̄ e n̄itímí an̄ j̄apim̄ nán̄ nur̄ ámáyo re urinjñigint̄,

²⁹ “Ámá niín̄ ejíná dán̄ néra b̄ijápi n̄ipint̄ nán̄ áwan̄ n̄irariñom̄ nurane s̄ijw̄ ow̄naneȳ. O Kiraiso, ámá yeáȳ neayim̄xemeam̄ nán̄ ar̄owayá xwíá piax̄yo dán̄ iwiaron̄oȳ rariñwáo men̄ran̄?” urémeána

³⁰ aȳ an̄pim̄ p̄ní n̄wiárim̄ Jisasomi s̄ijw̄ w̄infe nán̄ uḡawix̄int̄.

³¹ Wiep̄isariñowa apixí ámáyo wir̄imeám̄intri úáná “Nearéwápiyar̄injox̄int̄, aiwá b̄i nēi.” urarint̄aḡta aí

³² o re urinjñigint̄, “Aiwá n̄im̄ nán̄ soȳné maj̄ápi tñjáonir̄int̄.” ur̄agi

³³ wiep̄isariñowa nepa aiwá nán̄ neararint̄ri re r̄iniḡfawix̄int̄, “None j̄tam̄ úáná ámá wo n̄ib̄ir̄ aiwá n̄in̄ nán̄ m̄in̄ r̄fa wiñoī?” r̄inarint̄a

³⁴ Jisaso re urinjñigint̄, “Nion̄ n̄irowárénapiñjo e éw̄iniḡintri wimónarint̄p̄ er̄ x̄o ‘Jox̄ e éirix̄int̄.’ n̄ir̄int̄p̄ x̄ixen̄ yáriñri nerñaȳ, aȳ ḡ aiwán̄iñf imónint̄.

³⁵ Seȳné ewaȳ xwiyá r̄ip̄ m̄ir̄ipa yariḡáriñti, ‘Emá waú waú s̄in̄t̄int̄. R̄ixa mûróáná aiwá mian̄wáriñti.’ m̄ir̄ipa yariḡáran̄? Seȳné e n̄ir̄iro aiw̄i nion̄ re seararint̄, ‘N̄wiápñimearo om̄in̄yo m̄in̄ m̄in̄ wen̄in̄ emiamópoȳ. Aiwá r̄ixa yóf ner̄ mipax̄ imónint̄.

³⁶ Agw̄i aiwá miarint̄ go go om̄in̄ nerñá xeḡ érip̄ nán̄ n̄igw̄ n̄imeari aȳ dñj̄ n̄iȳim̄iñf imónip̄ír̄a nán̄ r̄ixa yarint̄. Aiwá iwf̄á urarint̄o tñi miarint̄o tñi nawín̄ n̄iwaún̄ yaȳ ep̄isi nán̄ e yarint̄.

³⁷ Xwiyá seȳné re rariḡápi, ‘Wo iwf̄á ur̄iri wo mir̄ yariḡáriñti.’ rariḡápi, aȳ nion̄ riríápi tñi x̄ixen̄ r̄in̄int̄.

³⁸ Nion̄ ḡ seaiep̄isariñjáoȳn̄, aiwá soȳné iwf̄á muriḡápi mip̄ír̄ nán̄ searowáriñáriñti. Soȳné aiwá wa iwf̄á uriḡápi n̄imiróná awa an̄iñf min̄ eḡápi miarint̄. urinjñigint̄.

³⁹ Samariaȳ, an̄ j̄apim̄ dñj̄ȳ apixí áwan̄ re ur̄agi “Ámáo niín̄ ejíná dán̄ néra b̄ijápi n̄ipint̄ nán̄ áwan̄ n̄ir̄ijōī.” ur̄if̄ en̄agi nán̄ obax̄ o nán̄ dñj̄ n̄iwick̄roro nán̄

⁴⁰ n̄ib̄iro n̄iwm̄earóná nene tñi oñweaaneȳin̄ro yarint̄ wíaḡta o s̄tá w̄iyaú e wen̄injñigint̄.

⁴¹ Ámá obax̄ wíni wíni en̄ xwiyá o rariñp̄i ar̄á n̄iwiro nán̄ dñj̄ n̄iwick̄roro

⁴² apixími re nura uḡawix̄int̄, “Jíx̄ nearííp̄i ar̄á n̄iwiḡane nán̄n̄ om̄i dñj̄ m̄iwick̄roarint̄. Newaniñjene en̄ o xwiyá rariñagi ar̄á n̄iwiḡane r̄ixa n̄ij̄á nimónir̄i re yaiwiariñw̄int̄, ‘Ámá n̄yon̄ yeáȳ uyim̄xemeám̄án̄ri b̄ijor̄an̄?’ yaiwiariñw̄int̄.” uriḡfawix̄int̄.

Gap̄iman̄ woyá niaíwom̄ nañ̄ im̄ix̄iñf nán̄ir̄int̄.

⁴³ S̄tá w̄iyaú weño an̄ apim̄ p̄ní n̄wiárim̄ Gariri p̄ropens̄yo nán̄ un̄injñigint̄.

⁴⁴ Jisaso xewan̄ijo re riño en̄agi nán̄, “W̄fá rókiamoarint̄ gom̄ ámá xeḡ an̄ e dñj̄ȳ wé ikwiañw̄yo uñw̄iráriḡáran̄? Oweōī.” riño en̄agi nán̄ ámi Gariri p̄ropens̄yo nán̄ un̄injñigint̄.

⁴⁵ Ayinán̄ Gariri p̄ropens̄yo rémóáná Gariri ñweáȳ en̄ aiwá s̄tá An̄naj̄o Múroaḡyi nán̄ Jerusarem̄yo nán̄ n̄iȳiro n̄iñwearóná am̄ipí x̄o yarint̄p̄ w̄iniḡá en̄agi nán̄ wiḡ an̄ȳo rémóáná umím̄niḡfawix̄int̄.

⁴⁶ Jisaso Gariri p̄ropens̄yo an̄ Kenā r̄in̄je —E xám̄ aga iniiḡ aí wain̄ im̄ix̄iñf erint̄. E n̄rémor̄ ñweañáná gap̄iman̄ wo xeḡ iwo s̄im̄ix̄ ner̄ an̄ yō Kapaneam̄yo ñweañáná

⁴⁷ xano ar̄á re wiñjñigint̄, “Jisaso Judia p̄ropens̄yo p̄ní n̄wiárim̄ n̄ib̄ir̄ Gariri p̄ropens̄t̄ t̄iyom̄in̄ rémónap̄ijōī.” rariñaḡta ar̄á e n̄iwiḡi Jisaso tñj̄ e nán̄ n̄iyap̄ir̄

xeg̊t niaíwo r̊ixa n̊ipém̊inir̊t anj̊t ayo ejag̊t nán̊t o n̊iweap̊ir̊t g̊t íwom̊t nañ̊t oim̊ix̊inir̊t yariñ̊t wíag̊t

⁴⁸ Jisaso re ur̊iñ̊inig̊in̊t, “Seyf̊né nion̊t em̊im̊t mepa er̊t am̊ip̊í ayá r̊iwamón̊ipax̊t mepa er̊t yariñ̊ag̊t n̊inanir̊fnaẙt, wí d̊iñ̊t n̊ikẘírop̊tr̊iméot.” ur̊tag̊t

⁴⁹ gap̊imano re ur̊iñ̊inig̊in̊t, “Ám̊ináox̊in̊t, g̊t íwo pen̊ig̊inir̊t jox̊t anj̊nt weapeit.” ur̊tag̊t

⁵⁰ Jisaso re ur̊iñ̊inig̊in̊t, “D̊ix̊t anj̊t ůt. D̊ix̊t íwo s̊iñ̊t un̊iñ̊o̊t.” ur̊tag̊t o xwiẙtá Jisaso ur̊ítp̊i “Nepar̊in̊t.” n̊iyaiwir̊t d̊iñ̊t n̊ikẘíror̊t xeg̊t anj̊t e nán̊t nur̊t nur̊t

⁵¹ óf̊ e sá wejo ẘíáp̊t t̊iñ̊t s̊iñ̊t óf̊yo war̊ná xeg̊t x̊ináiwán̊tñ̊t nimón̊iro om̊iñ̊t wiiar̊ig̊áwa óf̊ e órór̊t nin̊iro re ur̊ig̊awix̊in̊t, “D̊ix̊t íwo r̊ixa s̊iñ̊t úñ̊ig̊in̊t.” ur̊ag̊t

⁵² o yariñ̊t re wiñ̊inig̊in̊t, “Gíná nañ̊t imón̊tñ̊ig̊in̊t?” ur̊ag̊t awa re ur̊ig̊awix̊in̊t, “Agíná 1:00 p.m. imónána wará r̊tá p̊ir̊t p̊iñ̊t wiárt̊ñ̊ig̊in̊t.” ur̊ag̊t

⁵³ xano re yaiwin̊inig̊in̊t, “Agíná Jisaso ‘D̊ix̊t íwo s̊iñ̊t un̊iñ̊o̊t.’ n̊ir̊fíná s̊im̊ix̊t p̊iñ̊t wiárt̊ár̊fan̊t?” n̊iyaiwir̊t x̊tom̊t d̊iñ̊t n̊iwi̊kẘíror̊t xeg̊t fwiaxé en̊t d̊iñ̊t ẘikẘírog̊awix̊in̊t.

⁵⁴ Jisaso Judia p̊iropen̊is̊t̊yo p̊iñ̊t n̊iwiáriñ̊t ámt̊ Gariri p̊iropen̊is̊t̊yo nemer̊tná em̊im̊t̊ ámt̊ b̊i ap̊i ej̊inig̊in̊t.

5

S̊ikẘí ik̊t eñ̊t wom̊t nañ̊t im̊ix̊iñ̊t nán̊ir̊in̊t.

¹ Jisaso e nemo n̊ij̊wean̊j̊isáná Judaẙt wig̊t yariñ̊ápa Gor̊ixo nán̊t d̊iñ̊t moan̊iro aiwá Jerusarem̊t̊yo im̊ixar̊fná o e nán̊t n̊yoar̊t̊ n̊ir̊ém̊om̊áná

² —Jerusarem̊t̊yo ák̊in̊á fwí ẘiẙi Sip̊isip̊t̊ẙi r̊iñ̊iñ̊ẙi t̊iñ̊t e ip̊i wá Xib̊iruẙt p̊iñ̊tne t̊iñ̊t xeg̊t yo̊t Betesaidåt̊ r̊iñ̊iñ̊wá e r̊iwoñ̊twáriñ̊t̊. M̊id̊im̊id̊áni r̊iñ̊ẙi nán̊t anj̊t wiám̊tó wé wú m̊ir̊int̊jer̊in̊t̊.

³ Anj̊t wiám̊tó wé b̊i ap̊i m̊ir̊int̊je ámá s̊im̊ix̊t yariñ̊áẙt t̊iñ̊t s̊iñ̊ẘt sup̊áriñ̊áẙt t̊iñ̊t s̊ikẘí ik̊t eg̊t̊áẙt t̊iñ̊t s̊ikẘí wé k̊ir̊iñ̊t̊ eg̊t̊áẙt t̊iñ̊t aẙt obax̊t̊ e n̊ij̊wearo [iniñ̊g̊t̊ yarom̊i étp̊i s̊iñ̊ẘt oẘinaneẙin̊t̊i ñ̊weaar̊ig̊ter̊in̊t̊.

⁴ Waín̊t waín̊á anj̊naj̊t Gor̊ixoyá wo n̊iwer̊t ip̊iñ̊wám̊t yarom̊i méáná ámá s̊im̊ix̊t t̊iñ̊ẙt go go xám̊t p̊awiáná xeg̊t wará nañ̊t imón̊ariñ̊t̊ ejag̊t nán̊t ñ̊weaar̊ig̊ter̊in̊t̊.]

⁵ Jisaso e n̊ir̊ém̊or̊t̊ ámá e ñ̊weaar̊ig̊áẙt wo —O xeg̊t s̊im̊ix̊t̊pi̊t̊ yar̊fná xwiog̊ẘt 38 m̊uroñ̊or̊in̊t̊.

⁶ O e weñ̊ag̊t s̊iñ̊ẘt n̊iwiñ̊in̊t̊ “S̊im̊ix̊t̊ eñ̊iná dán̊t néra b̊iñ̊or̊fan̊t?” n̊iyaiwir̊t n̊ij̊fá e nimón̊ir̊t̊ nán̊t re ur̊iñ̊inig̊in̊t̊, “Jox̊t ‘Nañ̊t oimón̊im̊in̊t̊.’ r̊iñ̊simón̊ar̊in̊t̊?” ur̊ag̊t

⁷ s̊im̊ix̊o re ur̊iñ̊inig̊in̊t̊, “Ámá roxiñ̊t̊, ip̊iñ̊wám̊t yarom̊i éáná ámá ip̊iñ̊yo n̊iñ̊imear̊t̊ n̊iwiáriñ̊p̊iñ̊t̊ nán̊t mayon̊ir̊in̊t̊. Niñ̊wan̊iñ̊on̊t̊ n̊iwiáp̊t̊n̊imeámt̊ nur̊t p̊awiñ̊in̊t̊ yar̊fná ámá wa xám̊t p̊awiñ̊ig̊árt̊in̊t̊.” ur̊ag̊t

⁸ Jisaso re ur̊iñ̊inig̊in̊t̊, “N̊iwiáp̊t̊n̊imear̊t̊ d̊ix̊t íkwiañ̊ẘt n̊iñ̊xoper̊t̊ n̊imeámt̊ ůt̊.” urán̊a re ej̊inig̊in̊t̊.

⁹ Nañ̊t nimón̊ir̊t̊ xeg̊t íkwiañ̊ẘt n̊imeámt̊ anj̊t uñ̊inig̊in̊t̊.

S̊tá ayi Sabar̊t̊á ayim̊ir̊in̊t̊.

¹⁰ Aẙin̊án̊t̊ Judaẙt ám̊ináowa nañ̊t imón̊om̊t̊ re ur̊ig̊awix̊in̊t̊, “Sabar̊t̊áyim̊t̊ ejag̊t nán̊t d̊ix̊t íkwiañ̊ẘt xe n̊imeámt̊ oun̊ir̊t̊ s̊iñ̊ẘt ran̊ipax̊t̊ mimón̊iñ̊ẘin̊t̊. N̊ẘfáriñ̊t̊.” ur̊ag̊t̊a aí

¹¹ o re ur̊iñ̊inig̊in̊t̊, “Ámá nion̊t nañ̊t nim̊ix̊t̊o, o ‘D̊ix̊t íkwiañ̊ẘt n̊imeámt̊ ůt̊.’ n̊ir̊ag̊t̊ n̊imeámt̊ war̊iñ̊in̊t̊.” ur̊ag̊t̊

¹² awa yariñ̊t̊ re wig̊awix̊in̊t̊, “‘D̊ix̊t íkwiañ̊ẘt n̊imeámt̊ ůt̊.’ go r̊iñ̊t̊no̊t̊?” yariñ̊t̊ e wíag̊t̊a aí

13 ámá o x̄omí nañf wimixfo nánf nifjá mimónipa nerí nánf áwanf uripaxf mimóninigini. Ayí rípi nánirini. Jisaso ámá e epíroyf egfáyo áwintimí dakwágí nánirini.

14 E nemáná enáná Jisaso ámá o aní ridiyowá yarigfíwámi rojagi níwiniri re urinigini, “Aríá ni. Símixf joxí yariñfpí rixa nañf imóninigini. ‘Xamí sífpimí ámí bí wiárt müróninfpí sinigini nánf fwí amí mepa éfríxini.’ rírarinigini.” uráná

15 o nurí Judayf ámináowamí Jisaso nánf re urinigini, “Nañf nimixfo, ayí orini.” urítagí nánf

16 Jisaso Sabaríayo omí nañf wimixff enjagi nánf awa “Rífríxiniwikáríwanigini.” nýaiwiro iwamíó e wianiro egfawixini.

17 E wianiro éagfa aiwi Jisaso re urinigini, “Amípí gí ápo bí píni m̄wiárí aníñf miní néra bñífpí nioní ení axípí e nerí ámáyo arírá wiariñfí. urítagí nánf

18 Judayf ámináowa rixa mekaxf nímero “Omí píkíwanigini.” ríngíawixini. O “Sabaríayo nýáriñfí.” ríngífpí níwiaíkiri éfyf nánfí maríat, xewanijo Goríxo nánf “Gí áporini.” nírírfína ayí réníñf rífyf, “Nioní Goríxo tñí xíxení imóninigini.” éníñf rífyf nánf ení e ríngíawixini.

“Ápo amípí fánijf niepíxñiasinjfrini.” urinjf nánirini.

19 Ayínáni Jisaso níwiápñimearí “Xamíjoni bí osearimíni.” nuríri xewanijo nánf re urinigini, “Aga nepa seararíñfí. Xewaxo xegf dñíyo dání amípí wí epaxf meníni. Xano yariñfpimí sñwf níwiniri apíni yariñfrini. Pí pí xano yariñfpí xewaxo ení axípí e yariñfrini.

20 Ayí rípi nánf seararíñfí. Xano xewaxomí dñí sfxf tuyiri amípí xfo yariñfpí sítá wiariñfrini. Soyfne ududí epírífá nánf emímí xewaxo agwí yariñfpimí seáyí e imóniní bí éwíñigini ríngíawixini.

21 Xano ámá píyfyo ámí sñf nimixfí dñí sfxf umímoaríñfpa xewaxo ení xfo xegf dñíyo dání ámá xfo wimónaríñfyo ananí dñí sfxf umímoaríñfrini.

22 Rípi ení xano ámá womí xwíyfá umeararíñfmaní. Xewaxo ámá nýyoní xwíyfá mearíwíñigini ríngíawixini.

23 Ámá nñí xanomí wé íkwianwfyo uñwírárarígíápa xewaxomí ení axípí e éfríxini ámá nýyoní xwíyfá mearíwíñigini ríngíawixini. Ámá xewaxomí wé íkwianwfyo muñwírárápa yarigfáyí xano, urowárénapiñomi ení wé íkwianwfyo muñwírárarígíáriñfí. nuríri

24 re urinigini, “Aga nepa seararíñfí. Ámá xwíyfá nioní raríñapí aríá niro nioní nírowárénapiñomi dñí wíkwíroro éfá gíyí gíyí rixa dñí nýimíñf imóninfpí tígíáyfrini. Wí xwíyfá meárinipírífá nánf mimóninjoí. Sñí óí pearigfáyimíni mwaríñfí. Dñí nýimíñf imóniníñf iníná nýweapírífáyimíni waríñfí.” nuríri

25 re urinigini, “Aga nepa seararíñfí. Síá ámá píyfíñf imónigfáyí mañf Goríxomí xewaxoyá aríá níwiro xídipírífí rixa anwí e nerí rixa parímonjoí. Ámá aríá níwiro xíxení éfáyí dñí nýimíñf imóninfpí iníná nýweapírífá nánf meapíráoí.

26 Ayí rípi nánirini. Xano dñí nýimíñf imóninfpí mfkí tñjo nimóniri ámá xfo wimónaríñfyo wiariñfpí xewaxo ení dñí nýimíñf imóninfpí mfkí tñjo oimóniri wiñfrini.

27 Rípi ení xewaxo ámá imóninjo enjagi nánf ananí ámá nýyoní mí ómómiximí wiñfa nánf ení imóníwíñigini ríngíawixini.

28 Nioní searíápi nánf dñí ududí miséainipani. Ayí rípi nánf seararíñfí. Síá ámá xwáripáyo wegíá nñíyí xewaxoyá mañf ráná aríá níwiro wiápñimeapírífáyi anwí e nimóga baríñagí nánf seararíñfí.

29 Arfá n̄wiro xwáripáyo dán̄ n̄wiápñimearóná nan̄t yariḡfáȳ dñ̄f n̄iyimñf imóniñfpi íníná pírániñf ḥweapír̄fa nán̄ mearo s̄ipí yariḡfáȳ xwiȳfá meárñiro epírtáriñt.

30 Niwaninjoni ḡ dñ̄fyo dán̄ amipí wí epax̄ mimóniñjint. Ápomi arfá wiariñápi tñ̄ni xixen̄ ámáyo xwiȳfá umeararíñjáriñt. Nion̄ ḡ nimónaríñfpi m̄ixfdipa ner̄ n̄rowárénapiñjo wimónaríñfpi n̄ixfdíri nán̄ ámáyo xwiȳfá numearíñfá xixen̄ ayo umeararíñjáriñt.” urinjnígint.

Jisaso nán̄ áwan̄f rigfá nán̄irint.

31 Ámi re urinjnígint, “Soyfne dñ̄f re niaiwiariñaḡfa aiw̄, ‘Xewaninjo nán̄ áwan̄f nearáná “Neparint.” wiaiwipax̄ menint.’ niaiwiariñaḡfa aiw̄

32 ámi wo nion̄ nán̄ áwan̄f seararíñfrint. Nion̄ nán̄ n̄iseairíñfá ‘Aȳ neparint.’ yaiwipax̄frint.” nurir̄t

33 re urinjnígint, “Xám̄ seḡ wam̄ waȳ neameain̄f Jono tñ̄fimint urowáráná o nion̄ nán̄ áwan̄f n̄iseairíñfá nepaxiñf imóniñfpi tñ̄ni xixen̄ searíñjnígint.

34 Soyfne re r̄seaimónarint, ‘Xewaninjo nán̄ áwan̄f r̄inaríñfpi aga ámá wí rarigfápim̄ dán̄ sopiñf ononiri rarint.’ r̄seaimónarint? Oweō, seyfne Gorix yoéaȳ seayim̄xemeantá nán̄ waȳ neameain̄f Jono nion̄ nán̄ searíñfpi miñf niror̄ seararíñjint.

35 O uyfwt̄ ápiaw̄ wearíñfpánij̄ ner̄ ámáyo w̄fá ókím̄xaríñfá soyfne xeḡ xwiȳfá uyfwt̄ w̄fánij̄ imóniñjáná yaȳ axínán̄ eḡawixint.

36 O nion̄ nán̄ áwan̄f n̄iseairítaḡ aiw̄ nion̄ nán̄ áwan̄fniñf searipax̄ imóniñf bi om̄ seaȳ e wimónint. Emim̄ amipí ḡ ápo e epax̄ imóniñfniñgint niapinj̄fpi nán̄ raríñjint. Nion̄ emim̄ n̄iseairíñfá ap̄i nion̄ nán̄ áwan̄f réniñf seararíñfrint, ‘Xeḡ xano urowárénapiñjorint.’ éniñf seararíñfrint.

37 Ḡ ápo, nion̄ n̄rowárénapiñjo en̄ nion̄ nán̄ r̄ixa áwan̄f searíñfrint. Om̄ soyfne arfá bi wiro x̄o imóniñfpi s̄iñwt̄ bi w̄in̄iro meḡáriñt.

38 Xwiȳfá x̄o searíñfyt̄ seḡ xwioxfyo miwenint. Ayinán̄ ámá o n̄rowárénapiñjoni dñ̄f miñikw̄froj̄o.

39 Soyfne dñ̄f n̄iyimñf imóniñfpi meáwanigintiro Gorixoyá B̄ikw̄fyo fá roro pariro yariḡfáriñt. R̄wamij̄f ayo n̄irinir̄t eániñfpi nion̄ nán̄ áwan̄f r̄iniñaḡt aí

40 soyfne dñ̄f n̄iyimñf imóniñfpi t̄igfáȳ imónipír̄fa nán̄ nion̄ t̄iamint mīpax̄ seaimónarint.” nurir̄t

41 re urinjnígint, “Nion̄ ámá weȳ n̄iméfr̄ixint̄t̄ biñáon̄t̄ meñaḡt̄ aiw̄

42 nion̄ soyfne nán̄ n̄ijfáriñt. Soyfne Gorixom̄ dñ̄f s̄iñf uyariḡfoyñéman̄t.

43 Nion̄ ḡ dñ̄fyo dán̄ biñáon̄iman̄t. Ḡ ápo n̄in̄ir̄pear̄ n̄rowárénapiñjoni aiw̄ soyfne miñimim̄narint̄. Ámá wo x̄o xeḡ dñ̄fyo dán̄ báñaȳ, anan̄ numim̄n̄paxoyñér̄int̄.

44 Soyfne ámá weȳ oneamépoyint̄t̄ ero Gorixo —On̄ ḥwfá imóniñjorint. O weȳ oneamenit̄t̄ x̄o wimónaríñfpi m̄ixfdipa ero yariḡfoyñé, soyfne s̄int̄ e neróná arige nero dñ̄f n̄ikw̄fropír̄aōt? Oweō!” nurir̄t

45 re urinjnígint, “Nion̄ nán̄ re miñiaiwipa époȳt, ‘Xanoyá s̄iñw̄fyo dán̄ nene xwiȳfá neaxeckw̄monfáriñt.’ miñiaiwipa époȳt. Ámá seyfne seaxekw̄monfó, aȳ Mosesorint. Soyfne om̄ dñ̄f n̄ikw̄fmoá nuro re yaiwiariḡfáriñt, ‘O arírá neainfáriñt.’ yaiwiariḡfáriñt.

46 Amipí Moseso n̄irir̄t̄ eañfpi dñ̄f n̄ikw̄fro roro s̄iñw̄friȳt, nion̄ nán̄ n̄irir̄t̄ eañf eñaḡt̄ nán̄ nion̄ en̄ dñ̄f n̄ikw̄fro aniro eḡáriñt.

47 E ner̄ aí x̄o n̄irir̄t̄ eañfpi nán̄ dñ̄f miñikw̄fropa yariḡfoyñé, soyfne arige nero xwiȳfá nion̄yápi en̄ dñ̄f īkw̄fropír̄aōt? Oweō wí e epax̄ menint.” urinjnígint.

6

Jisaso oxí 5,000 awí eánigfáyo aiwá mìnì wiñf nánirini.

¹ Jisaso e nurárimo neméisáná ipí Gariri rìnñjwámí —Ipí awá xegí yoí ámi bì Taibiriasiyí rìnñjwárini. Awámí jíaríwámí dání nání nurí ñweanjáná

² ámá obaxí emíimí xfo símixí yarigfáyo wiarinjípi siñwí níwiga nuro nání epíroyí nero omí númi uxídaríná

³⁻⁴ sítá Judyáf aiwá Añínajo Neamúroagoí rìnñjyí nání imixipíri rixa arjwi e imónijáná Jisaso díwíyo nání niyirí xegí wiepisariñowa tñí e éf niñwearo

⁵⁻⁶ Jisaso siñwí aníiyí wíñinjínigini. Ámá aga ayá wí epíroyí nero xfo tñáminí bimiarinjagfa níwínirí xfo enípi nání niyfá nimónirí aiwí re yaiwiñinigini, “Gí wiepisariñá Piripo nepa ejí neánirí dínjí ríta níkwíroní? Iwamfó owíwapíyimini.” niyaiwirí re urinjínigini, “Ámá tífí aiwá nípíri nání ge bí nerí wianíwíni?” uríagi

⁷ Piripo re urinjínigini, “None aiwá óf iníñf 200 tñí bí nerane yaní níwiranénáyí, ámá re epíroyí egíayí aga obaxí imónijagfa nání woní woní bí onímiápi aí meapaxí imóninmeníjoí.” uríagi

⁸ wiepisariñyí wo —O Saimoni Pitaomi xogwáo Adíruoyí rìnñjorini. O re urinjínigini,

⁹ “Íwf woyá bisíkeríá pírawá barí tñí imixinjíf wé wú tñí peyí orá biaú tñí neñagí aiwí ámá obaxí epíroyí egíayí týo yaní wipaxí rimónini? Oweoi!” uríagi

¹⁰ Jisaso ará xwapí eje nání wiepisariñowamí re urinjínigini, “Ámá níni éf onweápoyiníri urípoyí.” uríagi wiepisariñowa Jisaso uríipa éaná oxí níni éf ñweanjáná fá rófáyí 5,000 imónijínigini.

¹¹ Jisaso ámá níni éf ñweáagfa níwínirí bisíkeríá pírawá barí tñí imixinjípi nímeari Goríxomí yayí níwimáná ámá e éf ñweagfáyo yaní nímerí níwia uñinigini. Peyí orápiáu ení nímeari axípi nerína wigí onaneyiníro wimónariñípi tñí xixeni níwia uñinigini.

¹² Rixa apáni níniro agwí ímí uyíagí níwínirí wiepisariñowamí re urinjínigini, “Wí xwírfá mikixepa oépoyiníri níniro tíapí awí eaamépoyí.” uríagi

¹³ awa bisíkeríá pírawá barí tñí imixinjíf wé wú apí ámáyí níniro tíapí awí neaemero soxí fá xwé wé wúkaú síkwí waumí aumaumí nero magwí miárigfawixini.

¹⁴ Ámáyí emíimí Jisaso wíwapíyípi siñwí níwínirí nání re ríñigfawixini, “Neparini. Wí rókiamoaríñí xwíá týo bínfo oríni.” rínarinjagfa

¹⁵ Jisaso xíomí mítixí ináyí imixipíri nání mítwimónariñagí aí ayí “Íá nuxerane mítixí ináyo oimixaneyí.” yaiwiariñagfa dínjí adadí níwiri niyfá nimónirí nání ayo e níwárimí xegípi díwí mítihfyo nání yinjínigini.

Jisaso ipí Gaririyo xwírijwí nosaxa uñf nánirini.

¹⁶ Síápi tñí xegí wiepisariñowa ipí imanjí e nání níwero

¹⁷ ewéyo nípixemoáníro Kapaneamí nání oríwámí dání xemoaníro nání nímeamí nuro rixa sítá yinjáná Jisaso awamí sítí mítwimeáfmi ejáná re ejinigini.

¹⁸ Ríwípí xwé erí ipí imeamíkwí erí yarfná

¹⁹ wiepisariñowa ewéyo níreaxa nuro sítí ipíyo áwíni e kiromita wé wúrani, wé wíumí dání worani, nútásáná weníñf éfayí wíñigfawixini. Jisaso ewé tñáminí ipíyo xwírijwí nosaxa barinjagí wíñigfawixini. Siñwí e níwínirí éf yarinjagfa aí

²⁰ o re urinjínigini, “Ananire. Nionírini. Wáyí mepaní.” uríagi

²¹ awa omí rixa “Re xemónapei.” uraníro yarfná re ejinigini. Rixa ipíyo jíaríwámíni aní wigí dínjí niyaiwiro warigfe iwiékñímeagfawixini.

Ámáyí Jisaso nání píá egíayí nánirini.

22 Ámá oriwámi dání bisíkerfá nfe sá wegáfayf wíápí tñi niwiápñimearo re yaiwigfawixiní, “Agíná ewé ámi wí re miwé ná báni wejagi wiñwaniginí. Nene siñwf wiñinjáná Jisaso xegf wiepisariñowa tñi ewépámí mipixemoánariñagfá niwiñirane wiepisariñowaní nípixemoániro warijagfá wiñowáríwaniginí.” yaiwiarfná

23 ewé wí anf yoí Taibiriasí dání bisíkerfá Ámináo xegf xanomí yayf niwiri wíagf nfe nání bána

24 ámá e epíroyf egfayf Jisaso siñi wigf tfe miñweañagfá wiñiro wiepisariñowa ení miñweañagfá wiñiro nerí nání ewé bñayo nípixemoániro Jisaso nání Kapaneamíyo píá yaniro ugáfawixiní.

“Nioní aiwá anfnamí dánijñif imónijáonirini.” urifná nánirini.

25 Ayf ipíyo jfaríwámíni Jisaso Kapaneamíyo ñweañáná niwímearo re urigfawixiní, “Nearéwapiyaríñoxiní, joxí re nání gíná bñoxiní?” uríagfá

26 Jisaso re urijñiniginí, “Aga nepa seararíñini. Seyfné emímf nioní seaíwapiyíápi siñwf niwiñiróná siwánijf niñearí seaíwapiyimíni éápf nání niñfá nimóniro nání nioní nání píá ríyariñoi? Oweot, seyfné bisíkerfá niñiróná agwf ímf seayíf ejagf nání nioní nání píá yariñoi.” nuríri

27 ewayf xwiyfá re urijñiniginí, “Aiwa píyf péñariñípi meaaniro nání mepa nero aiwá niñiríñípmi dání dñf niyimíñf imónipaxípi meaaniro nání éfríxiní. Aiwa apí ámá imónijáoni ananí seaiapípaxfríni. Ápo Goríxo ‘Mímíwiároariñorífaní?’ niñiaiwíri xfo e éwñigñirí niñpeañoi aiwá apí ananí seaiapípaxfríni.” uríagfá

28 ayf re urigfawixiní, “Nene pí nerfná Goríxo ámá e oépoyiníri wimónariñípi yaníwíni?” uríagfá

29 Jisaso re urijñiniginí, “Seyfné rípi neróná Goríxo wimónariñípi yariñoi. Ámá xfo nirowárénapiñoni dñf niñikwírorónayf, xfo wimónariñípi yariñoi.” uríagfá

30 ayf re urigfawixiní, “Nene siñwf niwiñirane dñf ríkwíroaní nání pí emímf neaíwapiyiríñi? Joxí aga píyf eríñi?

31 Bñkwíyo xwiyfá re niñiníri eánijípa, ‘O aiwá nípfrí nání anfnamí dání wiñijñiginí.’ niñiníri eánijípa negf aríowa ámá dñf meanje nemeróná aiwá manáti riñijípi –Aiwa apí Goríxoyá dñfyo dání xegfpi weagfírini. Aríowa ámá dñf meanje nemeróná aiwá apí nagfáriñi.” uríagfá

32 Jisaso re urijñiniginí, “Nioní aga nepa seararíñini. Aiwa ejíná anfnamí dání seaiapíño, ayf Mosesomaní. Agwf ení aga aiwá nepaxíñípi anfnamí dání seaiaparíño, ayf gí áporíñi.

33 Aiwa nepaxíñí ápo Goríxo seaiparíñípi, ayf aiwá anfnamí dání niweapíri ámá xwfá tíyo ñweagfá dñf niyimíñí tígíayf imónipfrífa nání sixf umímoariñoríñi.” uríagfá

34 ayf re urigfawixiní, “Ámináoxiní, aiwá joxí neararíñípi íníná neaiapíríxiní.” uríagfá

35 Jisaso re urijñiniginí, “Aiwa nepaxíñí dñf niyimíñí imónipfríápi, ayf nioníriñi. Ámá nioní tfámíni bñá gíyf gíyf ámi agwf wipaxf meníñi. Nioní dñf niñikwírófá gíyf gíyf ámi iniñgí nání bñ gwíñf yeáyf wipaxf mimóníñi.

36 E nisearíri aiwí nioní re searfaniginí, ‘Seyfné emímf nioní ejápi siñwf niñaníro aiwí “Oríani?” niñiaiwíro dñf miñikwíroariñoi.’ searfaniginí.

37 E nerí aí ámá ápo ‘Díxfíñi.’ niñiríri niapíñíyf niñi xíxení dñf niñikwíroro nioní tfámíni bñpfríráriñi. Nioní tfámíni bñáyf mixf wí umáñimfámaní.

38 Nioní anfnamí dání niweapíríná nioní gí nimónariñípi emíáníri weapíñáonímaní. Nioní nirowárénapiño wimónariñípi emíáníri niweapíri nání ámá xfoyá dñf tñi nioní tfámíni bñáyf mixf wí umáñimfámaní.

³⁹ Nioní nirowárénapiño e éwiniñginíri wimónariñípi, ayí rípírini. Nioní ámá xfo niapíñiyí wíyo miyoríripa erí sítá yoparíyi imónáná ámi wiápñimeapírfa nání díñj sítx umímori emíta nání wimónariñíri.

⁴⁰ ‘Gí ápo e éwiniñginíri wimónariñípi, ayí rípírini.’ searariñini. O ámá xewaxoni siñwí ninaníro díñj níkwírófá gíyí gíyí díñj niyimíñípi tígíáyí imónipírfa nání wimóníri nioní sítá yoparíyimi ayí ámi wiápñimeapírfa nání díñj sítx umímómfa nání wimóníri yariñíri.

⁴¹ Judayí xewaníjo re ríñíppi nání, “Aiwá ajiñamí dání weapiñípi, ayí nionírini.” ríñíppi nání aníñumí niriníro o nání

⁴² re ríñigíawixini, “Jisaso ro Josepomí xewaxo meníraní? Xaníyaú nání nene majírároní? O aríge nerí ‘Ajiñamí dání wepñiñáonírini.’ rífa raríni?” rínaríñagfa

⁴³ Jisaso re uríñinigini, “Pí nání aníñumí niriníro rínaríñoi?

⁴⁴ Ámá wo aí xewaníjoyá díñjyo dání nioní tíamíni bípaxí meníni. Ápo, nirowárénapiño xe o tíamíni ouníri díñj ukíkayorjánání nioní tíamíni bípaxírini. Ayí sítá yoparíyimi wiápñimeapírfa nání nioní díñj sítx umímómírini.

⁴⁵ Ríwamíñí wíá rókiamoagíawa eagíáyo re ríñini, ‘Goríxo ámá niyoní wíwapíyinfáriñí.’ ríñini. Ayínání ámá ápo wíwapíyarína aríá wigíá gíyí gíyí níni nioní tíamíni barigíáriñí.

⁴⁶ Goríxo wíwapíyiní aiwí ayí wí Goríxomí siñwí wíñigíá nání míraríñini. Ná woní Goríxo tíñí e dání bíñáoni ápomi siñwí wíñiñáriñí.

⁴⁷ Aga nepa searariñini. Nioní díñj níkwírófá gíyí gíyí díñj niyimíñí ínína ñweapírfa nání tígíáyírini.

⁴⁸ Aiwá níñiríñípimi dání díñj niyimíñí imónipaxípi, ayí nionírini.

⁴⁹ Enína segí seáríawéyí ámá díñj meanje nemeróná aiwá manáí ríñíñíppi níñiro aiwí níñweagfasáná pegíawixini.

⁵⁰ Aiwá ajiñamí dání weapiñí rípí xegí bixini. Ámá níñiríñayí, nípepírámáni.

⁵¹ Aiwá díñj niyimíñí imónipíri nání ajiñamí dání weapiñípi, ayí nionírini. Ámá gíyí gíyí aiwá rípí níñiríñayí, aníñí ínína ñweapírásáná. Aiwá ámá xwíá rírimí ñweagíá níni díñj niyimíñí tígíáyí imóníro ínína ñweapírfa nání míni wimíápi, ayí gí warápirí.

⁵² Judayí wigípi xwíyíá xímixímí níñiro re rínaríñagfa, “Ámá ro aríge nerí xfo yá wará naníwá nání neaiapíñárfaní?” rínaríñagfa

⁵³ Jisaso re uríñinigini, “Aga nepa searariñini. Seyíne ámá imóniñáoníyá warápi míñipa ero ragípi míñipa ero nerónayí, díñj niyimíñí imóniñípi tígíáyíne meníni.

⁵⁴ Gí wará níro gí ragí níro éfá gíyí gíyí díñj niyimíñí imóniñípi tígíáyí enagfa nání sítá yoparíyimi owiápñimeápoyiníri díñj sítx umímómírini.

⁵⁵ Gí wará rípí aiwá nepaxíñí imóníri gí ragípi iniigí nepaxíñí imóníri enagi nání searariñini.

⁵⁶ Ámá gí wará níri ragí níri éf go go nioní tíni níkumixinírai nawíni imóniñwi. Nioní ení xfo tíni níkumixinírai nawíni imóniñwi.

⁵⁷ Ápo, díñj niyimíñípi míkí tíñí nírowárénapiñírini. Ápo e ejí enagi nání nioní ení díñj niyimíñípi míkí tíñáoni imóniñini. Ayínání go go níbíri nioní níñiríñayí, nioní ení díñj míkí tíñáoni enagi nání xfo ení díñj niyimíñí ínína ñweanífa nání tíñí wo imóniñáriñí.

⁵⁸ Aiwá ajiñamí dání weapiñí rípí nání searariñini. Rípí aiwá enína negí aríowa níñiro níñweagfasáná pegíápi yapí mimónini. Go go aiwá rípí níñiríñayí, díñj ínína ñweanífa nání tíñí wo imóniñáriñí.” uríñinigini.

⁵⁹ Jisaso rotú ajiñ Kapaneamíyo míriníñiwámí dání nuréwapíyirína e nura ujiñigini.

Xwiyá díñj ikwíróáná díñj níyimíñj imónipaxípi uríñj nánirini.

60 Ayináni xegí wiepisariñýf obaxí amípí o nuréwapiyirfná nura úípi arfá níwiróná re rígawixiní, “Xwiyá o rariñípi ududí iníñípi rariñi. Ámá go xixení arfá winírénijoí?” rariñagfa aiwí

61 Jisaso xegí wiepisariñýf obaxí o ríípi nání aníñumí irinariñagfa níjíá nimóniri re uríñinigini, “Xwiyá ududí seainipaxí searíápimi dání róreámioaríjoí? Nioní píni níñiwiárimí upíri ríseaimónariní?

62 Seyíné ámá imóninjáoni xewaninjoni weapinjáé nání ámi peyaríñagí nínanirínayí, pí wipíri seaimóninárífaní? Síni píni níñiwiárimí upíri nání seaimóninárífaní?” nuríri

63 re uríñinigini, “Díñj níyimíñj ínína ñweapírta nání wiariñípi, ayí kwíyí Gorixoyápiriní. Ámáyí wigí ení eánigfá tñi wí e imónipaxí meniní. Xwiyá nioní searíápí ámá díñj níkwíroríñípimi díñj ínína ñweapírta nání kwíyí ewearíñípíriní.

64 E nerí aí wiýné xwiyá nioniyá sini díñj mìnìkwíroaríjoí.” uríñinigini. Jisaso iwamíó dání ámá xíomi díñj mìwíkwírófayí nání níjíá imóniri xfo nání miyí uriníó nání ení níjíá imóniri enjagí nání e nuríri

65 re uríñinigini, “Wiýné díñj mìnìkwíroaríñagfa nání re searífanigini, ‘Ápo ámá go go nioní tñí e xeouníri sñiwí mìwíñipa nerínayí, o nioní tñáminí wí bìpaxí meniní.’ searífanigini.” uríñinigini.

66 Xwiyá apí nura úí enjagí nání xegí wiepisariñýf obaxí omí píni níwiárimí nuro ámi o tñi nawíni bì aní memegíawixiní.

67 Ayináni Jisaso xegí wiepisariñí wé wúkaú sìkwí waú awamí re uríñinigini, “Soyíné ení ‘Rixa píni níwiárimí owaneyí.’ ríseaimónariní?” urítagí

68 Saimoní Pitao re uríñinigini, “Ámínáoxiní, none go tñáminí waníwíni? Xwiyá díñj níyimíñj tñíwáone imónani nání imóninjípi joxini tñoxíriní.

69 None ríxa díñj nírìkwírorane níjíá re imóninjwíni, ‘Joxí sìyikwí míñijí Goríxo rírípeanjoxíráfaní? Yeáyí neayimíxemeánfa nání aríowayá xwíá piaxfyo dání iwiaronfoyí rariñwáo, ayí joxíriní.’ níyaiwirane níjíá imóninjwíni.” urítagí

70 Jisaso re uríñinigini, “Nioní ámá wé wúkaú sìkwí waú soyíné mìsearípeapa rejanigini? E nerí aí woxí oboxíñíjí imóninjini.” uríñinigini.

71 Isikariotí dání Saimonomí xewaxo Judaso —O wiepisariñí wé wúkaú sìkwí waú awa woriní. O xfo nání miyí uriníó enjagí nání e uríñinigini.

7

Jisasomí xogwáowa xíomi díñj mìwíkwírogfá nánirini.

1 Jisaso e níyári mo néisáná Judayí ámínáowa xíomi píkianiro nání mekaxí mearíñagfa níjíá nimóniri nání “Judia píropenisfyo oememíni.” mìwimóní Gariri píropenisfyo aní emearíná

2 aiwá Judayí aní pákí pákí iníñíyo níñwearfná imixayarígíapí —Aiwá apí, ayí ejíná íwíártawé Moseso tñi nemeróná seníá aníyo níñweaxa wagíápí nání díñj wininí nání xwiogwí ayí ayo Judayí wigí aníyo píni níwiárimí nuro sítá wé wífumi dání waú wo aní pákí pákí iníñíyo níñwearo aiwá imixayarígíapíriní. Aiwá apí ríxa aní e imóninjáná

3 xogwáowa re urígawixiní, “Díxí wiepisariñí wínyí ení emíímí amípí joxí yariñípi sñiwí wíntípíri nání aní re píni níwiárimí Judia píropenisfyo nání ut.

4 Ayí rípi nání ríraríñwíni. Ámá wo ámá níni xfo nání níjíá oimónípoyiníri níwimónirínayí, xegí yariñípi íními yariñímaní. Emíímí joxí yariñípi nepa nerínayí, jíwaníñoxí nurí ámá níyáyá sñiwíyo dání sítá winíríni.” urígawixiní.

5 Awa xegí xogwáowa aí díñj mìwíkwíropa nero nání e urígawixiní.

⁶ Jisaso re urinjinigini, “Soyfné upfrfíná ananí gíni gíná upfrfa nání imóninjagi aiwí nioní umfáiná síní mimóniní.

⁷ Ayí rípi nání seararinjini. Ámá xwfá týo dájí nñiyí soyfné tñi símí tñi inipaxí mimóninjoi. E nerí aiwí nioní wigí yarigfápí nání ‘Sipiriní.’ nuríri waropárí wiararinjagi nání símí tñi niarínjoi.

⁸ Segípi aiwá nene xwiogfí o omí imixayarinjwápi nání yoapoyí. Nioní gí umfáiná síní mimóninjagi nání wí umiméini.”

⁹ nurárimi Gariri píropenisíyo ñweanjinigini.

Jisaso aiwá aňf pákí pákí inifýo niñwearóná imixarigfápí nání yoanjí nániriní.

¹⁰ Jisaso, xexirímeáowa rixa aiwá apí nání yoáfámí ejáná xfo ení amayá sijnwíyo dání mýoá yumfí inimi níyiri Jerusaremí níremori ñweanjáná

¹¹ Judayí aiwá imixarigfíe xfo nání pfá néra nuro “O geriní?” níriga nuro

¹² ámá e epíroyí egfáyí ikeagigwí ayá wí níriga nuro wí “Ámá nañoriní.” ríro wí “Oweoi, nañomaní. Ámá níyoní dñjí nukinimíxiri xeñwími nipemeamí warinjoriní.” ríro nero aiwí

¹³ Judayí amínáowa nání wáyí nero nání ámá wí o nání ámá símimanjí e dání mítinigfawixini.

¹⁴ Jisaso sítá aiwá imixarigfáyí rixa áwiní e imóninjáná aňf ridiyowá yarigfíwamí nání nuri nípáwirí amayo uréwapíyaríná

¹⁵ Judayí amínáowa dñjí ududí níwiníro re rigfawixini, “Aríre nerí níjíá o rarínjípi nimónirí ríra raríní? Síkuríá meñoyoí.” rarínjagfá

¹⁶ Jisaso re urinjinigini, “Xwíyíá nioní searéwapíyarinjápi nioní gípmáni. Nioní nírowárénapiñoyápiriní.

¹⁷ ‘O wimónariñípi oemini.’ wimónariñí gíyí gíyí nioní searéwapíyarinjápi nání níjíá nimónirí re yaiwipaxfriní, ‘Gorixoyá dñjíyo dání ríra nearéwapíyariní? Xfo xegí dñjíyo dání ríra nearéwapíyariní?’ níyaiwirí níjíá imónipaxfriní.

¹⁸ Ámá go go xfo xegí dñjíyo dání níririnayí, ámá weyí onimépoyiníri yarinjiriní. E nerí aí ámá nñí ámá xíomi urowárénapiñomi weyí oumépoyiníri yarinjo, o aga nepaxinjoriní. Yadimijí yarinjoriní.

¹⁹ Ejíná Moseso ñwfí ikaxí níriníri eáninjípi misaiapípa renjinigini? E nerí aí soyfnéyá wo aí ñwfí ikaxí eáninjípi pírániñí xídarinjímani. Pí nání soyfné nioní nípíkianíro yarinjoí?” urtagfá

²⁰ ámá e epíroyí egfáyí re urigfawixini, “Imfó xixéroariní roxiñí, ámá gíyí rípíkianíro yarinjagfá rarínjini?” urtagfá

²¹ Jisaso re urinjinigini, “Nioní emímí ná bini éagí seyfné síní ududí ikárinariñoi.

²² Moseso ñwfí ikaxí ‘Segí niaíwíyo níxirímáná sítá wé wfúmi dájí waú wo müróáná sítá ayimí iyí símí sfó wákwiñíxini.’ ríñiriní. E nísearíri aiwí ayí Moseso marfáti, negí aríowa sítá apí érowiápñigfáriní. Ayinání seyfné segí niaíwíyí ñwfí ikaxí ríñinjípi níxídirinjípimí dání nañí oimónipoyiníri Sabaríáyo aiwí iyí símí sfó wákwiñigfáriní.

²³ Seyfné ‘Nañí nerane ñwfí ikaxí Moseso níriníri eanípi pírí mítwiaíkipa oyaneyí.’ níyaiwiro Sabaríáyo ení iyí símí sfó wákwiñigfáriní. Seyfné e yarigfá enagí nání pí nání nioní ámá womí Sabaríáyo nañí wimixfápi nání wikí nónarínjoi?

²⁴ Sijnwí tñiníti níwínañídiro mítipa époyí. Xfo yarinjagfípi ení mí nómixiriná ríñiriníti.” urinjinigini.

Jisaso nání “Kiraisoríani? Woríani?” rinigfá nániriní.

²⁵ Ámá Jerusaremí ñweagfáyí wí re níra ugíawixini, “Ámá ro ámá nípíkianíro egí meníraní?”

26 Síñwí wínþoyi. Ámá níni arfá egfe síñani nírori rariñagi aí mebá neameñweagfáwa omi xwiyfá bi murarínoi. Awa ‘Ámá ro Kiraiso, ámá yeáyí neayimixemeantí nání arfowayá xwíta piaxfyo dání iwiaronþoyi rariñwáo, ayí orfani?’ miyaiwipa riþariñoi?

27 E nerí aí ‘Ámá o Kiraiso, ámá arfowayá xwíta piaxfyo dání iwiaronþoyi rariñwáorfaní?’ wiaiwipaxí meniní. Ayí rípi nánirini. Nene xináí xíomí xiríne nání njíá imóniñwini. E nerí aiwi Kiraiso, ámá Goríxo yeáyí neayimixemeantí nání urowárénapiñto imóninþáníyí ámá wo ‘E dáñorini.’ rípaxí meniní. Ayinání ‘O Kiraisorfaní?’ wiaiwipaxí mimóniñwini.’ rariñagía

28 Jisaso anfí rídiþowá yarigfíwamí dání nuréwapiyirína ejí tñi níriri re urinjnígini, “Seyné nepa nioní nání njíá ero ‘O e dáñorini.’ rípaxí imóniro yarigfáyíneraní? Nioní gí dñí tñi biñámaní. Nepaxíñf imóniñjo —O soyné majforiní. O nioní nírowárénapiñfrini.

29 O tñí e dání biñáoní enagí nání o nioní njíáriñi. O nioní nírowárénapiñfrini.” urítagí nání

30 omi fá xiraníro nero aiwi fá xirípaxíná síní mimóniñagi nání fá bi mifxirigfawixini.

31 E nerí aí ámá e epíroyí egfáyí obaxí wí dñí níwíkwíroro re níra ugíawixini, “Kiraiso, ámá yeáyí neayimixemeantí nání arfowayá xwíta piaxfyo dání iwiaronþoyi rariñwáo nimónirína emimí ámá ro yaríñpimi nímúrori eníráraní? Oweoí.” rígíawixini.

Jisasomi fá oxírþoyiníri urowárígfá nánirini.

32 Parisiowa ámá e epíroyí egfáyí Jisaso nání ikeagigwí e rariñagía arfá níwiro nání awa tñi apaxípánijí imónigfá xwéowa tñi dñí axípi níxiríro Jisasomi fá oxírþoyiníri rídiþowá yarigfíwamí awí mearoarígfá wamí urowáríagía awa nuro o uréwapiyariñe rémóagía

33 Jisaso re urinjnígini, “Seyné tñi re bi onímiápí níjweámoní gí nírowárénapiñjo tfe nání umíáriñi.

34 Rixa úaná seyné nioní nání píá níniro aiwi wí síñwí naníþírámaní. Seyné nioní nweámíae upaxí wí mimóniñjoí.” urítagí

35 Judayí ámináowa re ríngíawixini, “O gími nání umíñri rariñi? Aga gími nání úaná nene o nání píá megínaníwárini? Negí ámáyí Gírikíyí anfíyo nweagfámí nání nuri émáyo uréwapiyimíñri ríá neararini?

36 Xwíyfá o re ríþpi, ‘Seyné nioní nání píá níniro aiwi wí síñwí naníþírámaní. Seyné nioní nweámíae upaxí wí mimóniñjoí.’ ríþpi pí níyaiwiri ríá ríñoi?’” ríngíawixini.

Iniigf oyfá tñí nání urinjí nánirini.

37 Síá aiwá apí imixarígfáyí yoparíyi —Ayi seáyí e imóniñfírini. Síá ayí imóniñáná Jisaso éf nírori ejí tñi re ríngíngini, “Ámá iniigf nání gwíñf yeáyí wíf gíyí gíyí nioní tñamíñi níbíro iniigf onípoyi.

38 Nioní dñí níkwírófá gíyí gíyí Bíkwíyo níríníri eáníñf rípi tñi xíxení imóníþíráoi, ‘Wígí xwioxfyo ná ínímí dání iniigf dñí níyímíñf imixaríñfípi oyfá tñí pweníáriñi.’ níríníri eáníñfípi tñi xíxení imóníþíráoi.” urinjnígini.

39 Jisaso e nírínína kwíyí Goríxoyá xíomí dñí wíkwírófáyí meapíþíápí nání e urinjnígini. Íná Jisaso síní anfínamí nípeyiri mikfnipa éíná enagí nání Goríxo síní xegí kwíyípi ámáyo síxf mumímopa yagínáriñi.

Jisaso nání dñí xíxegfí tñi nepayoro rígíá nánirini.

40 Ámá e epíroyf egfáyf o e rariñagf arfá nifwiro wí re nira ugawixin, “Aga neparin. Ámá ro wfá rókiamoagf nene xwayf nanirf nweanwáorin.” nira warfná

41 wí re nira ugawixin, “Ámá ro Gorixo yeayf neayimixemeanf nánf arfowayá xwfá piaxfyo dánf iwiaronfoyf rariñwáo, Kiraisorin.” neaimónarinf nira warfná wí re nira ugawixin, “Gariri píropenfsfyo dánf wo Kiraiso, ámá arfowayá xwfá piaxfyo dánf iwiaronfoyf rariñwáo imónipaxfrin.” Oweoi, e dánf wo ámá arfowayá xwfá piaxfyo dánf iwiaronfoyf rariñwáo imónipaxf menin.

42 Bifkwfyo re mifrinipa renf, ‘Kiraiso, arfowayá xwfá piaxfyo dánf iwiaronfoyf rariñwáo negf arfo Depitoyá fwiárfawé wo imóninfarin. Anf Betrexemf —Ejíná Depito xegf nweaagerin. Omf e dánf xifrinárfarin.’ mifrinipa renf?” nira nuro nánf

43 ámá e epíroyf egfáyf o nánf dñf xifegfnt tñf nepayoro nifriróná

44 wí “Rixa fá oxiraneyf.” nifwimónirf aiwf omf fá bif mixifrigfawixin.

Judayf mebáowa Jisasomi dñf mifwifrogfá nánirin.

45 Ridiyowá yarifiwamf awf mearoarifawa amf nuro apaxfpánif imónigfá xwéowamf tñf Parisiowamf tñf wimeááná awa re urigfawixin, “Pí nánf omf fá mixifr anipáoyfne barifnoi?” urtagfá

46 awf mearoarifawa re urigfawixin, “Ejíná aiwf ámá o nearéwapiyarifpa wo mifnearéwapiyagfrin.” urtagfá

47 Parisiowa ikayfwf nurifro re urigfawixin, “Soyfne enf rixa dñf niseakinfmixifr xefwifm niseaipemeamf mupa reñoi?” nurifro

48 re urigfawixin, “Seameñweanwáone woranf, Parisione woranf, omf dñf bif wifkwifrófrin.” Oweoi!

49 E nerf aí ámá epíroyf egfá jfayf nwf ikaxf nifrinfrf eánifpif nánf píránfif nififá mimónipa nero nánf Gorixoyá sifwfyo dánf anfnpífrf nánf ramixárifnifyfrin.” urtagfá

50 Nikodimaso —O enf Parisi worin. Xamf árifwiyimf nuri Jisasomf nifwimearf yarifnif wiñorin. O nifwiápfnimearf re urifnifigin.

51 “Negf nwf ikaxf nifrinfrf eánifpif bif rifpi ririfnif, ‘Ámá womf xfo rínarifpif arfá mifwipa erf o yarifpif píránfif nififá mimónipa erf nemáná ananf xwifá umeáripaxfrin.’ ririfnif.” urtagfá

52 awa ikayfwf re urigfawixin, “Joxf enf Gariri dánf iwoxifranf? Bifkwfyo píránfif fá rori pfá merf nerfnayf, joxf re nifyaiwirf nififá imónirfin, ‘Wfá rókiamoarinf wo Gaririyo dánf imónarifmanf.’ nifyaiwirf nififá imónirfin.” urigfawixin.

Apifxf fwif inifwif wifmif xwifrixf umeagfá nánirin.

53 Ámá nifnif wigf anf xifegfnt yf umíagfá aiwf

8

¹ Jisaso dífwif xegf yoif Oripifo nánf nuri

² sá wejo wfá móniñfmi amf nifwiápfnimeamf nifbirf anf ridiyowá yarifiwamf nifpáwirf amá nifnif xfo tifámifnif barifnagfá nánf o éf nifweamáná uréwapiyarifná re enfifigin.

³ Nwf ikaxf eánifpif mewegfawa tñf Parisiowa tñf awa apifxf amá wí fwif inarifagf wifmif wifmif nifméra nifbifro áwifnif e éf nurárárimáná

⁴ omf re urigfawixin, “Nearéwapiyarifoxin, apifxf rif fwif inarifagf wifmif nifmif.

⁵ Apifxf ríñifif imónifyf nánf nwf ikaxf Moseso nifrirf eanfpmif dánf re ríñifnif, ‘Sifja tñf iwanif nearo píkifrifin.’ ríñifagf aí joxf piof rífrifnif.” urigfawixin.

⁶ Ríwéná o Moseso ríñifpif nifwiaíkirf xegf bif rifpmif dánf xwifá uxekwifmoaneyifnif iwamif nifwíwapiyifro e urtagfá aiwf o ípifpá éf nifweamáná xwfáyo webfá tñf ríwamifnif nearf

⁷ awa arfkí ámi ámi yariñf wiayariñagfa o ámi éf nírori re urññinigini, “Soyfné woxi goxi fwí bi miyariñoxi xámí imi sñjá eai.” nurimí

⁸ ámi íptpá éf niñweari xwíayo ríwamimí eaarfná re enjñigini.

⁹ Awa Jisaso e urtagi arfá niwiwo woni woni Jisaso tñjí e pñni niwiárimi nuróná ámínáowa xámí numearo nñni riña nuáná apixní xegf xewini Jisasoyá sñmí e éf roñagf níwññiri

¹⁰ ámi éf nírori imi re urññinigini, “Ineyi, ámáyf gñmñtrini? Ayf wo xwiyfá mñrimearífranf?” urtagi

¹¹ í re urññinigini, “Ámínáoxini, wo xwiyfá mñrimearífrin.” urtagi Jisaso re urññinigini, “Nioní eni xwiyfá wí rímearímén.” Díxf anf uí. Re dání ámi fwí bi minipa éfirixini.” urññinigini.

“Nioní ámá náni uyfwíñijí imóniñáonirini.” urñjí nánirini.

¹² Jisaso ámi re urññinigini, “Nioní ámá xwíá týo ñweagfá níyoní uyfwí wíñánijí wókímixariñáonirini. Ámá nioní nixfdíayf sñá yinijñmíni anf emepfríá menini. Wfá dñjí níyimíñjí tígíayf imixipaxf imóniñípi wókímixinífrin.” urtagi nání

¹³ Parisiowa re urigfawixini, “Joxi e rípí jíwaníñoxi símeajf mñkoxíñijí nimóniri áwanf rínaríñagi nání ‘Neparin.’ níyaiwirane arfá seaanímewini.” urtagfa

¹⁴ Jisaso re urññinigini, “Nioní aí niñwaníñoni nání áwanf rínaríñápi, ayf neparin. Ayf rípí nání seararíñini. Ge dání rífa bñjanigini rípmi nání umfáríñanírí imóniñípi nání níjíá nimóniri nání seararíñini. E nerí aí soyfné nioní bñjaé náníraní, nioní umfáe náníraní, majfá nimóniro nání níraríñot.

¹⁵ Soyfné ámá xwíá týo dñjyf yariñápá sñjwí tññini niñanaxdíro rariñagfa aí nioní ámá womi aí sñjwí tññini niñanaxdíri xwiyfá mumeararíñini.

¹⁶ Nioní xwiyfá numearíri sñjwíñiyf, nioní gí dñjí tñni mepa nerí ápo, nirowárénapiñoyá dñjyf dání nerí nání nepa xixení imóniñípi tñni umearípaxfrin.

¹⁷ Segf ñwf ikaxf eánijíyo aí re níríniri eánini, ‘Ámá waú xwiyfá áwanf níríná axípíni nírínáyf, xwiyfá apí nepa imónini.’ níríniri eánini.

¹⁸ ‘Nioní niñwaníñoni nání áwanf searíñiri ápo, nirowárénapiño eni nioní nání áwanf searíñi yariñagf nání soyfné nioní seararíñápi nání ‘Neparin.’ yai-wipaxfrin.’ urtagi

¹⁹ awa re urigfawixini, “Díxf ápo ge ñweaní?” urtagfa o re urññinigini, “Soyfné nioní nání níjíá mimónipa ero gí ápo nání níjíá mimónipa ero yariñot. Soyfné nioní nání níjíá nimóniro sñjwíñiyf, gí ápo nání eni níjíá imónaniro éfárin.” urññinigini.

²⁰ Anf rídiyowá yariñiwamí Goríxo nání nígwí tarígíá tñjí e dání nuréwapíyirína xwiyfá apí uraríñagf aiwi omi fá xíripíríná sñni mimóniñagf nání fá bi mñxiríñawixini.

“Nioní umfáe nání soyfné wí upaxf menini.” urñjí nánirini.

²¹ O ámi re urññinigini, “Nioní pñni níseawiárimi úáná soyfné nioní nání píá níniro aí segf fwí yariñápí sñni yokwarímí minijáná pepfríárin. Nioní umfáe soyfné bñpaxf wí mimóniñot.” urtagi

²² Judayf ámínáowa re níra ugíawixini, “O ‘Nioní umfáe soyfné bñpaxf mimóniñot.’ rítagi nání xewaniño píkínimíñiri nání mñnearípa ríyaríñi?” níra warfná

²³ o re urññinigini, “Nioní eramí dájonírin. Soyfné bñramí dájoyñérin. Soyfné xwíá týo dñjoyñérin. Nioní xwíá týo dájonímaní.

²⁴ Ayñání re searíñi, ‘Segf fwí yariñápí sñni yokwarímí minijáná pepfríárin.’ searíñi. Ayf rípí seararíñini. Soyfné dñjí níñikwíroro ‘Ayf orin.’ mñniaiwiwa nerónayf, segf fwí yariñápí sñni yokwarímí minijáná pepfríárin.’ uraríñagf

²⁵ awa re urigfawixint, “Goxirint?” urtagfa Jisaso re urinjigint, “Niont iwamfo dant searagont onirint.

²⁶ Soyne yarigfapi nanti xwiyfa searimearinti nanti xwiyfa xwapf xirijonirint. Soyne arfa miniarinagfa aiwi niont nirowarenapijo nepaxijorint. Amip omi arfa wiap amá nnti arfa egte dant rarinjariint.” urtagi aiwi

²⁷ ayf majfa nimoniro “Apo Gorixo nanti rfa neararin?” miyaiwiarijagfa nanti

²⁸ Jisaso re urinjigint, “Soyne amá imonijonit ikfayo niyekwiroaripri seayi e nntimeyeoarfná njfá ‘Ayf orint.’ imoniprifariint. Niont gft dnf tnt amip bi yarinjamani. Apo nirowapiyinfpint rarinjariint.

²⁹ Inina niont nirowarenapijo yayi winipaxfpint yarinagi nanti niont pnti nntwiarint minu snt dnf nikikayoni.” urinjigint.

³⁰ Xwiyfa apurarfna amá obaxf dnf wikkrogfawixint.

Áma áxejwarf inigfáyf nanti urinj nánirint.

³¹ Jisaso Judayf omi dnf wikkrofayo re urinjigint, “Seyne gft xwiyfa rarinjapi dnf fá nixirirónayi, nioniyá gft seaiepisarint nepaxijyfne imonijoit.

³² Xwiyfa nepaxijf imonijfpit nanti njfá nimoniro e nemán xwiyfa apur dnf fá nixiririjfpim dant áxejwarf minigfáyfne imoniprifariint.” urtagi

³³ wa re urigfawixint, “Negf arfo Ebirfamoyá fwiárfawenerint. Enina dant amá wayá xináwanenijf nimonitrane omijf mifwiiagwaéne, joxi arige nerf ‘Áxejwarf minigfáyfne imoniprifariint.’ neararin?” urtagfa

³⁴ Jisaso re urinjigint, “Aga nepa seararin. Áma fwf yarinf go go fwf xfo yarinfpayá xinániyf nimonirf áxejwarf wini.

³⁵ Áma xináwanijf nimoniro omijf wiarigfáyf anijf aniwami xiawo tnti nweaariigfaman. E nerf aí xewaxo inina anijf e nweaarijfrint.” nurirf amá e rówapigfáyf re oyaiwipoyinti, “Seyne xináwayfénenijf nimoniro omijf wiariigfáyfne yapf imonijoit.” rfa neararin?” oyaiwipoyinti ewayf xwiyfa apur nurirf

³⁶ re urinjigint, “Ayinani xewaxoni xináwayfénenijf nimoniro omijf wiariigfáyfne áxejwarf seainijfpit anipá seaimixiyianá aga áxejwarf minigfáyfniyf imoniprifariint.” nurirf

³⁷ re urinjigint, “Niont njfariint. Seyne arfo Ebirfamoyá fwiárfawéyférint. E nimoniro aí seyne gft xwiyfapi segf xwioxfyo aumaumf minff enagf nanti niont nipiikanf nanti yarinjoit.

³⁸ Niont apo tnti niwearfná sifw fwiárfawéyférint. Seyne eni amip segf apo rarinagi arfa wigfapi yarigfariint.” urinjigint.

“Segf apo oborint.” urinj nánirint.

³⁹ Awa re urigfawixint, “Negf arfo Ebirfamorint.” urtagfa Jisaso re urinjigint, “Nepa Ebirfamoyá fwiárfawéyfne ejánayf, xfo yagipa epaxfrint.

⁴⁰ E nerf aí niont xwiyfa nepani Gorixom arfa wiap seararinonit nntipkianf yarinjoit. Soyne nianf yarigfapa arfo Ebirfamo wí e menjinigint.

⁴¹ Ayinani re searint, “Segf apo yarinfpit yarinjoit.” searint.” urtagi ayf re urigfawixint, “Negf inókifa fwf ninf neaxirigfaman. Negf apo imonijo ná won Gorixorint.” urtagfa

⁴² Jisaso re urinjigint, “Niont gft dnf tnti binjaman. Gorixo nirowarenapfagi o tnf e pnti nntwiarinti binjá enagf nanti Gorixo nepa segf apo ejánayf, soyne niont dnf sifx niyipaxfrint.

⁴³ Soyne niont xwiyfa rarfná arfa nero aí pí nanti njfá mimonipa yarinjoit? Ayf ripi nánirint. ‘Xwiyfa arfa owianeyi.’ misseaimonarintagf nanti njfá mimonipa yarinjoit.

44 Soyíné niaíwí segí ápo oboyáoyíné enagfá nání xfo wimónaríñípa niaíwýfné ení ‘Axípí oyaneyí.’ seaimónaríñíriñí. O ejíná dání ámáyo píkíxwírtó yagoríñí. Nepa bí mírípaxí imóníñjo enagí nání pí xwiyfá níríríná yapíñí rariñoríñí. O yapí rariñjo imóníñí ámá yapí rariñfá níyfá xanóníñí imóníñí enagí nání gíni gíná yapí níríríná sa mfkí xfo imóníñípi tñí xixení rariñíriñí.

45 E nerí aí nioní nepaxíñí imóníñípiñí seararíñagí nání ‘Neparíñí.’ níyaiwiro díñí mítíkwíroaríñjoí.

46 Soyíné goxi fwí nání xwiyfá nímeáripxaxíriñí? Oweoí, wí xwiyfá nímeáripxaxímani. E nerí aí nioní nepání seararíñá pí nání ‘Neparíñí.’ níyaiwiro díñí mítíkwíroaríñjoí?

47 Ámá Gorixoyáyí xwiyfá xfoyápi arfá wiariñfáríñí. Soyíné Gorixoyáoyíné mimóníñagfá nání xwiyfá oyápi arfá mítíniaríñjoí.” uríñinigíñí.

“Aríó Ebíríamo síní meñáná nioní ñweaagáríñí.” uríñí náníriñí.

48 Judayí ámínáowa omí ikayfwí re uríñawixíñí, “None joxí re níríríranéná, ‘Ámá sípí roxiyí Samariayí woxíriñí. Imfó xixéroaríñí roxiñí.’ níríríranéná xixení mítíriñípa réwíñí?” uríñagfá

49 Jisaso re uríñinigíñí, “Nioní imfó díñí mítíñixéroaríñíñí. Gí ápomi wé íkwianjwíyo unwíráraríñagí aí soyíné wé íkwianjwíyo mítíñiwíráraríñjoí.

50 Nioní gí díñí tñí seáyí e imóníñfáníñí miyariñagí aiwí wo nioní nání ‘Seáyí e oimóníñí.’ niaiwíoyí soyíné tñí nioní tñí neaepayonfo ñweaní.

51 Aga nepa seararíñíñí. Ámá gíyí gíyí xwiyfá nioníyápi níxídiríñayí, wí nípepírtámaní.” uríñagfá

52 Judayí ámínáowa re uríñawixíñí, “Joxí e rariñagí nání rixa níjíá re imóníñwíñí, ‘Joxí imfó xixéroaríñí woxíñí.’ níjíá e imóníñwíñí. Aríó Ebíríamo tñí wíá rókiamoagfáwa tñí pegíráriñí. E éagfá aí joxí re rariñíñí, ‘Ámá gíyí gíyí xwiyfá nioníyápi níxídiríñayí, wí nípepírtámaní.’ rariñíñí.

53 ‘Joxí negí aríó Ebíríamo pejomí seáyí e mítwimóníñoxíriñí.’ neaimónaríñí. Wíá rókiamoagfáwa ení pegíráriñí. Joxí goníriñí yaiwinaríñíñí?” uríñagfá

54 Jisaso re uríñinigíñí, “Niñwaníñoni seáyí e nímíeyoáníñayí, surímá imónípxaxíriñí. Seáyí e nímíeyoaríñjo, ayí gí áporíñí. O nání soyíné ‘Negí Ñwfáoríñí.’ rariñíñí.

55 E níríro aí xfo nání nepa níjíá mimóníñjoí. E neríñí aiwí nioní níjíáriñí. ‘O nioní majíáriñí.’ nírírínayí, nioní soyínéníñí yapí rariñáoní imónípxaxíriñí. E nerí aí o nioní nepa níjíá nimóníñí nání xwiyfá oyápi xídaríñáriñí.

56 Segí aríó Ebíríamo sítá nioníyáyi nání ‘Síñwí wíñimíárfaní?’ níyaiwirí nání yayí wíñiníñigíñí. Oytí, o síñwí nínaníñí yayí seáyími dání wíñiníñigíñí.” uríñagfá

57 Judayí ámínáowa re uríñawixíñí, “Joxí síní xweyanjoxí meñfyí ‘Aríó Ebíríamomí síñwí wíñagáoníñí.’ ríraríñíñí?” uríñagfá

58 Jisaso re uríñinigíñí, “Aga nepa seararíñíñí. Aríó Ebíríamo síní meñáná nioní xámí ñweaagáríñí.” uríñagfá

59 awa “ ‘Goríxo tñí xixení imóníñoríñí?’ oniaiwípoyíñíri ríá neararíñí?” níyaiwiro omí síñá eaníro nání síñá meáagfá aiwí xewaníñjo re ejínigíñí. Yumfí nimóníñí anjí rídiyowá yaríñíwámí dání peyeañíñigíñí.

² xegí wiep̄isariñowa eni s̄iñwí n̄iw̄in̄iro yariñí re wiḡawix̄in̄, “Nearéwapiyariñoxiñi, fw̄ go ej̄pim̄ dán̄ x̄ináí s̄iñwí supáriñí ro x̄iriñfr̄in̄? X̄o éaḡi nán̄iran̄, xan̄yaú éaḡi nán̄iran̄?” yariñí e wiaḡfa

³ Jisaso re ur̄iñiniḡin̄, “Ámá ro fw̄ éaḡi marf̄at̄, xan̄yaú eni fw̄ éaḡi marf̄at̄, sa om̄i dán̄ em̄im̄ Gor̄ixoyá s̄iñwátiñí in̄in̄fa nán̄ e enjo x̄iriñfr̄in̄.

⁴ Agw̄i s̄in̄ ikwáwyíná imóniñjáná em̄im̄ n̄irowárénap̄iño ‘E éw̄iniḡin̄.’ yaiwiariñípi éwaniḡin̄. Ár̄iwiyíná ámá wo em̄im̄ mepaxí imóniñjáná r̄ixa aŋ̄w̄i e ej̄aḡi nán̄ rar̄iñj̄in̄.” ur̄iñiniḡin̄. D̄iñí re oyaiwípoyiñir̄i, “X̄om̄i p̄ikiáná ár̄iwiyínj̄im̄ imóniñfáriñi.” oyaiwípoyiñir̄i e nur̄ir̄i

⁵ ámi re ur̄iñiniḡin̄, “Nion̄i xw̄fá t̄fyó n̄iñwearf̄ná ámá n̄niñyí nán̄ w̄tā wókím̄ixiñj̄in̄.” nur̄ar̄im̄

⁶ xw̄fáyo reaŋ̄w̄i n̄ur̄imáná xw̄fá t̄niñ reaŋ̄w̄i t̄niñ yiyí n̄id̄ir̄i ámáoyá s̄iñw̄fyo xópé n̄iñwimáná
⁷ re ur̄iñiniḡin̄, “Jox̄i nur̄i ipí Siroam̄iyí r̄iñiñfw̄ám̄i nán̄ — Yoí m̄fk̄ ayí mewár̄iñj̄n̄ nán̄ir̄in̄. E r̄iñiñfw̄ám̄i nán̄i nur̄i s̄im̄iman̄fyo wayí r̄oneī.” urowár̄taḡi o nur̄i s̄im̄iman̄fyo wayí n̄ir̄on̄imáná re ej̄iniḡin̄. R̄ixa s̄iñwí an̄ijo b̄iñj̄iniḡin̄.

⁸ R̄ixa s̄iñwí an̄ijo bar̄iñaḡi ámá aŋ̄t̄ x̄o t̄ñí e ñweaḡt̄ayí s̄iñwí e n̄iñw̄in̄ro s̄iñwí supáriño ej̄aḡi nán̄i éf̄ n̄iñweámáná aiwá nán̄ r̄ixiñí urago bar̄iñaḡi s̄iñwí n̄iñw̄in̄ro re n̄ira uḡawix̄in̄, “Ámá royí e n̄iñweámáná aiwá nán̄ r̄ixiñí nearariño men̄iran̄?” n̄ira war̄iná

⁹ wí re n̄ira uḡawix̄in̄, “Ayí or̄in̄.” n̄ira war̄iná wí “Oweoī, ayí o yap̄i imóniñfýyí wor̄in̄.” n̄ira war̄iná xewaníño ar̄kí re ur̄iñiniḡin̄, “Nion̄i on̄ir̄in̄.” urar̄iñaḡi

¹⁰ ayí re ur̄iḡawix̄in̄, “Jox̄i ar̄ige ner̄i d̄ix̄i s̄iñwí oxoaíñi?” ur̄taḡfa

¹¹ o re ur̄iñiniḡin̄, “Ámá Jisasoȳi rar̄iḡto xw̄fá bim̄ reaŋ̄w̄i n̄ur̄ir̄i yiyí n̄id̄ir̄i ḡi s̄iñw̄fyo xópé n̄iñimáná re n̄ir̄iñoī, ‘Jox̄i ipí Siroam̄iñwám̄i nán̄i nur̄i wayí r̄oneī.’ n̄ir̄taḡi nion̄i nur̄i wayí n̄ir̄on̄ir̄iná re éinī. S̄iñwí noxoarī an̄iñī.” ur̄taḡi

¹² ayí re ur̄iḡawix̄in̄, “Ámá o ge ñweanī?” ur̄taḡfa o “Nion̄i majfáriñi.” ur̄taḡi

¹³⁻¹⁴ ámá ayí st̄á Jisaso xw̄iápim̄ reaŋ̄w̄i n̄ur̄ir̄i yiyí n̄id̄ir̄i om̄i s̄iñwí nañ̄i wim̄ixiñfýi Sabar̄iayí ej̄aḡi nán̄i ámá xám̄i s̄iñwí supáragom̄i Parisiowa t̄ñí e nán̄i n̄iméra nuro wáráná

¹⁵ Parisiowa eni om̄i yariñí re wiḡawix̄in̄, “Jox̄i ar̄ige ner̄i s̄iñwí oxoaíñi?” ur̄taḡfa o re ur̄iñiniḡin̄, “O xw̄iñj̄wí b̄i t̄niñ ḡi s̄iñw̄fyo xópé níáná nion̄i nur̄i wayí n̄ir̄on̄ir̄iná s̄iñwí oxoaíñi.” ur̄taḡi

¹⁶ Parisiȳi w̄tā re n̄ira uḡawix̄in̄, “Ámá o Sabar̄iá nán̄ ñw̄i ikaxí r̄iñiñfípm̄ xopírárf̄ n̄iyayir̄i nán̄i Gor̄ixo t̄ñí e dán̄ b̄iñoman̄i.” n̄ira war̄iná w̄tā re n̄ira uḡawix̄in̄, “Ámá fw̄i yariñfýi wo ej̄ánáȳi, ar̄ige ner̄i em̄im̄ o yariñfípn̄iñí imóniñfípi epaxfr̄in̄?” n̄ira n̄uróná d̄iñí x̄ixeḡin̄i t̄niñ nepayoro nán̄i

¹⁷ ámi s̄iñwí supáragom̄i re ur̄iḡawix̄in̄, “O d̄ix̄i s̄iñwí roxaóf̄ ej̄aḡi nán̄i pí ámáoxiñi rariñj̄in̄?” ur̄taḡfa o re ur̄iñiniḡin̄, “O Gor̄ixoyá w̄tā rókiamoariñí wo men̄iran̄?” ur̄iñiniḡin̄.

¹⁸ O xeḡi s̄iñwí oxoaíñi nán̄i pírániñí áwan̄í urar̄iñaḡi aiw̄i xám̄i s̄iñwí supáragom̄i aiw̄i Judyá am̄ináowa ar̄t̄á miwipa nero re yaiwiḡawix̄in̄, “Nepa s̄iñwí supárago ámi s̄iñwí man̄iñor̄in̄.” n̄iyaiwiro “Ámá s̄iñwí oxoaoyá xan̄yaú ob̄piȳi.” n̄ir̄iro ayaú r̄ixa báñá

¹⁹ yariñí n̄iñwiróná re ur̄iḡawix̄in̄, “Niaíwí ayagwíyáoran̄? Ayagwí re r̄iar̄iñi, ‘X̄ináí n̄ix̄ir̄ir̄iná s̄iñwí supáriño x̄iriñfr̄in̄.’ r̄iar̄iñi? E x̄iriñí ej̄ánáȳi, ar̄ige ner̄i agw̄i s̄iñwí noxoar̄i anar̄in̄?” ur̄taḡfa

²⁰ xan̄yaú re ur̄iḡisix̄in̄, “Ayí yeḡi íwo ej̄aḡi nán̄i yayawi n̄ijfáriñi. X̄ináí n̄ix̄ir̄ir̄iná s̄iñwí supáriñí en̄yí nán̄i eni yayawi n̄ijfáriñi.

²¹ E nerí aí agwí o sīnwí oxoáfyí nání yayawi majfáriní. Sīnwí supáriñfyí woxoáo nání ení yayawi majfáriní. Xewaníjomí yariñí wípoyí. Síní onomaní. Xewaníjo nání áwanjí osearíní.” urígfishixiní.

²² Xaníyaú Judayí ámínáowa nání wáyí winfagí nání e urígfishixiní. Ayí rípi nántriní. Judayí ámínáowa re rínárigfá enagí nání, “Ámá gíyí gíyí Jisaso nání waropárí nero ‘“O Kiraiso, ámá yeáyí neayimixemeanía nání aríowayá xwíá piaxfyo dání iwiaronfoyí raríñwáoríní.” neaimónaríní.’ ránayí, rotú aqíyo dání yoí emí kwírimoaníwáríní.”

²³ rínárigfá enagí nání xaníyaú re urígfishixiní, “Onomaní. Xewaníjomí yariñí wípoyí.” urítagí

²⁴ Parisiowa ámi “Sīnwí supárago obiní.” níriro o ríxa bána re urígfishawixiní, “Joxí Goríxomíni seáyi e numíeyoari waropárí ineí. Ámá ‘Nañí nimixinjoí.’ raríño fwí yariñfyí wo enagí nání none níjíráriní. Ayináni waropárí ineí.” urítagí

²⁵ o re uríñiniginí, “O fwí yariñorání? Nañoraní? Nioní majfáriní. E nerí aí rípi nání nioní níjíráriní. Xámí sīnwí supáragáoní aiwí agwí o nípimi dání sīnwí noxoari aníñiní.” urítagí

²⁶ awa re urígfishawixiní, “O pí sífriní? Aríge nerí díxí sīnwí roxoáfriní?” urítagí

²⁷ o re uríñiniginí, “Nioní ríxa áwanjí searítagí aí aríá mīniariñoí. Aríge níyaiwiro ‘Ámí aríá osianeyí.’ níraríñoí? Soyíné ení ríxa xegí wiepisaríñfyiní imónaníro mīripa ríyaríñoí?” urítagí

²⁸ awa ikayíwí numearíro re urígfishawixiní, “Xewaníjoxiní xegí wiepisaríñfyí woxíriní. None neaiepisagí Mosesoyáoneríní.

²⁹ None Mosesomí xwíyíá Goríxo uríñípi nání níjíá imóninjwíni. E nerí aí ámá oyí e dáñorífaníri none majfáriní.” urítagí

³⁰ ámá o re uríñiniginí, “Soyíné rarígíápí ududí ninipaxí rariñoí. Soyíné o bíje dání majfá enagíaiwí o gí sīnwí noxaófriní.

³¹ Ámá fwí yariñgíayí Goríxomí ríxiñí uráná aríá mīwipa yariñí enagí nání nene níjíráriní. E nerí aí ámá go go Goríxomí wéyo numerí xfo wimónaríñípi níxídiríñayí, Goríxo ámáomí aríá níwiri xfo ríxiñí uraríñípi nání arírá wipaxíriní.

³² Aga ejíná dání aí nene aríá wí re mīwinjwáríní, ‘Ámá wo níwiápíñimearí xínái xiríne dání sīnwí supáriñí womí sīnwí oxoáñiginí.’ raríñagí aríá mīwinjwáríní.” nuríri

³³ re uríñiniginí, “Ámá o Goríxo tíñí e dání mībiipa nerí sīnwíriyí, xfo yariñípi bí epaxí imónimíñíri éímani.” urítagí

³⁴ awa mīxí re urígfishawixiní, “Fwí niníñípimi dání ríxiñíjoxiní, joxí none rínearéwäpiyaríñiní?” nurímáná xegí yoí emí kwírimogíawixiní.

Sīnwí supáriñíñí imónigfáyí nániriní.

³⁵ Jisaso “Ámá sīnwí supáragoyá yoí kwírimooí.” raríñagí aríá e níwiri o nání píá nemerí níwímeámáná re uríñiniginí, “Joxí ámá imóníjomí díñí ríwíkwíronjíní?” urítagí

³⁶ o re uríñiniginí, “Ámínáoxiní, ámá imóníjo goríni. Nioní díñí wíkwírómi nání áwanjí níretí.” urítagí

³⁷ Jisaso re uríñiniginí, “Omí joxí ríxa sīnwí wíñiñíriní.” nuríri sījání re uríñiniginí, “Joxí tíñí rínarígwíí roni, ayí oníríní.” urítagí

³⁸ o re uríñiniginí, “Ámínáoxiní, nioní ríxa díñí ríkwíronjíní.” nurími xfo tíñí e xómíñí níyíkwiri yayí wiñiniginí.

³⁹ Jisaso re ríñiniginí, “Ámá níyoní epayómía nání xwíá tíyo nání bíñáriní. Ámá sīnwí supáriñgíayíñí imóníñfyí sīnwí anípíri imóníro sīnwí anígíayíñí imóníñfyí sīnwí supáripíri imóníro epíríá nání bíñáoníriní.” rítagí

40 Parisi xfo tñi arjwí e rówapigfáwa re urigfawixñi, “None nání ení ‘Síñwf supárigfoyñérini.’ riñeararíñi?” urtagfa

41 Jisaso re uríñinigini, “Soyñé sínwf supárigfoyñé sínwiriyí, ríwí nimoarigfápi nání xwíyá meárñipaxfmani. E nerí aí soyñé ‘Síñwf aníñwáonerini.’ níriro nání ríwí nimoarigfápi nání xwíyá meárñipírfáriñi.

10

Ewayí ikaxí sipisipí awí mearoariñó nánirini.

1 “Aga nepa seararíñi. Go go sipisipí xwfná fwíyo mfpawipa nerí wí e dání ogámí nerí nípixemoánirfnayí, fwí meariñí wo imónini. fwí xauráparíñí wo ení imónini.

2 E nerí aí xwfná fwíyo páwiariño, ayí sipisipí xiaworini. Awí mearoariñorini.

3 O xwfná róniye nání bána fwí e íníná awí rojo ówaní wíkwiiáná xiawo xegí sipisipí nání yoí ráná xiawoyá manjí arfá níwirí uxfdáná nímera nípeyearí

4 riña xfooyá níñí bfaríwámíni enjáná o xamí umearfná sipisipíyí xiawoyá manjí umíñnaríñí enagí nání númi warigfáriñi.

5 Xejwf womí wí númi uxfdípíriméoí. Manjí áma xejwf woyá umíñnaríñagi níwíniro nání númi muxfdípa nero éí upíráoí.” uríñinigini.

6 Jisaso ewayí xwíyá apí urtagí aiwí xfo apí nání níjíá oimónípoyiníri uréwapiyimíni yariñípí nání níjíá mimónigfawixñi.

“Sipisipí pírániñí awí mearoariñáoni nionirini.” uríñí nánirini.

7 O ayí níjíá mimónipa yariñagíá nání ámi ewayí xwíyá re uríñinigini, “Aga nepa seararíñi. Nioní sipisipí xwfná fwíniñí imóniñáonirini.

8 Nioní síní mibipa enjáná bigfá gíyí gíyí fwí meaarigfáyñiñí imóniñeoí. fwí xauráparigfáyñiñí ení imóniñeoí. E nerí aí sipisipíyí wigí manjí arfá mifwigfáriñi.

9 Nioní níwaníñoní fwíniñí imóniñáonirini. Gíyí gíyí nioniyáyomíni fwiapáná yeáyí uyimixemeámíriñi. Ará wíwákwíní epírúa nání fwiapíro peyearo nero epírtáriñi.

10 fwí meaaríño sipisipíyo pípi wimíñiri baríñímani. fwí xaurápirí pipikímí erí xwírfá ikixerí wimíñiri baríñagí aiwí xewaníñoní rípí wimíñiri bñáriñi. Ewáráníñí éfríxíñiri dñíñí níyimíñí imóniñípí sítí umímómíñiri bñáoníñi.

11 Sipisipí nání pírániñí awí mearoariñáoni, ayí nionirini. Sipisipí nání awí pírániñí mearoariñáoni sipisipí arírá wimíñiri nerfná ‘Nioní nípkíáná ayí ananíñi.’ yaiwiariñáriñi.

12 Nígwí meámíñiri awí mearoariñí wo —O sipisipí xiawo nimóniri pírániñí awí mearoariñó marfái, o sñí sayí sipisipí roaníñiri baríñagí níwínirfná sipisipí píni níwiáriñi éí úáná sñí sayí rírómfí erí xfdíxídowárfí erí yariñíñi.

13 O sa nígwí nání meámíñiri yariño enagí nání sipisipí nání nepa dñíñí moariñímani.” nuríri

14-15 re uríñinigini, “Sipisipí pírániñí awí mearoariñáoni, ayí nionirini. Ápo tñi nioní tñi xixe mí ómixñarigfáipa nioní tñi sipisipí nioniyáyí tñi ení xixe mí ómixñaríñwáriñi. ‘Nioní gí sipisipí imóniñíyo arírá wimíñiri nání nupeirfná ayí ananíñi.’ yaiwiariñáoníñi.” nuríri

16 re uríñinigini, “Nioní sipisipí ámi wí —Sipisipí xwfná týo dñíñí imóniñíyí marfái, ámi wí ení tñjáoníñi. Ayí wí aníñí e xe ñweáfríxíñiri sínwf wíñipaxf mimóniñíñi. Ayo ení wínyí tñjí e awí neaárfíñigini. Ayí gí manjí arfá níniro xwfná týo dñíñíyí tñi nawíñi imóniro awí mearoariñí ná woní axoni tñjí imóniro epírtáriñi.

17 Ámi síní nimóniri wiápñimeámíá nání sipisipíyo arírá wimíñiri nerfná ‘Nioní níperfná ayí ananíñi.’ yaiwiariñagí nání ápo dñíñí sítí níyini.

18 Nioní ámá xe onipikípoyiniri siñwí miwiniipa nerfnayí, wí nñipikipaxímant. Xe onipikípoyiniri siñwí wínarinayí gíyí marfáti, niwaninjónirin. Perí amí wiápñimeari emfa nání ejí sítí eaníñípi tñjónirin. Gí ápo o e éwinigíniri sekaxí nírinjí éagí nání apí e epaxonirin. "uriniginin.

19 Judayí amínáowa Jisaso e rarinagi arfá níwiyo nání dñjí xixeginí tñi nepayoro bñ bñ nírinróná

20 wí obaxowa re níra ugławixiní "Imfó dñjí uxixeroarínagí nání xóxwí nerí rarin. Pí nání arfá wiariñoi?" níra warfná

21 wí re níra ugławixiní, "Xwiyá o rarinípi imfó xixeroarínwo yapi mítinariñin. 'Ámá imfó dñjí xixeroarínýí ámá siñwí supárgfáyo siñwí woxoapaxí imónijoi.' ríseaimónarín? Oweoí." níra ugławixiní.

Jisasomi ríwí umogá nánirin.

22 Síá Judayí ejiná émáyí wa ají rídiywá yarigfiwámí xórórí nero xwiríá ikixegfá enagi nání amí pírániñí imixáragfápi síá apí nání dñjí wininí nání awí neániro yayí yayarigfápi imónijáná

23 —Ayí iniá earí iminjí ríri yariñinárin. Ína Jisaso ají rídiywá yarigfiwámí nípáwiri ají wiámfo wigí ejinají mítí inayí Soromon nání ríniñípimí emearíná

24 Judayí amínáowa níwímearo mítí mítí xapixapí numero re urigfawixiní, "Gíná jíwaninjoxí nání xe njíjtá oimónípoyiniri neariríárin. Aníñí yumtí neairíáraní? Joxí Kraisoxí, ámá yeáyí neayimixemearíá nání arfowayá xwíá piáxfyo dání iwiaronfoyí rariñwáoxí ejánayí, siñjání áwanjí nearineí." urtagí

25 Jisaso awamí re urinigininí, "Nioní rixa áwanjí searítagí aiwí soyíné 'Nepa nearariní.' níyaiwiro dñjí mítíkwíroarín. Emímí gí ápo e éwinigíniri nírinjí nioní yariñápi siñjání áwanjí ayí orinfinjí seararínagí aí

26 soyíné gí sipisipíyínenjí mimónipa nerí nání nioní dñjí mítíkwíroarín.

27 Sipisipí nioniyáyí gí manjí arfá níniro níxfdarigfárin. Nioní ayo mí níwómixíri

28 dñjí aníñí iníná lweapfríá nání mítí wiariñagí nání wí aníñípfríá meniní. Sipisipí nioniyáyí níniwéú tñi fá xirinagí nání ámá gíyí nírapípfríárin?

29 Gí ápo sipisipíyí niapinjírin. O ámá níyoní seayí e wimónijagí nání nioniyá gí imónijíyí ápo níniwéú tñi ení fá xirinagí nání ámá gíyí urápiipfríárin?

30 Nioní tñi ápo tñi axowawirin. urtagí

31 Judayí amínáowa xámí yaniro egíápa siñjá tñi Jisasomi opíkianeyiniro meaariñagíá

32 Jisaso re urinigininí, "Nioní emímí ápo e éwinigíniri nírinjípi obaxí seaíwapíyíárin. Gímití gípí seaíwapíyíápi nání siñjá tñi nípíkianiro yariñoi?" urtagí

33 Judayí amínáowa re urigfawixiní, "Amípí naejí joxí yariñípi wí nání siñjá tñi rípíkianiri mítariñwini. Joxí aga ámáoxí enagi aiwí Nwíáoniriníñí nírinrínjípimí dání Gorixomí ríperirí umeararínagí nání rípíkianiri yariñwini." urtagí

34 Jisaso xíomí wikí wónarigfápi piyfá owépoyiniri re urinigininí, "Segí lñwí ikaxí eaníñípimí Goríxo re ríñípí nírinriri meánipa rení, 'Nwíáoní re ríñaniginí, 'Seyíné ení lñwíáeyíné imónijoi.' ríñaniginí' nírinriri meánipa rení?

35 Soyíné níjíárin. Xwiyá Bíkwíyo eaníñípi wí surímá ríñipaxí mimóniní. Ayináni Goríxo segí arfowamí 'Seyíné ení lñwíáeyíné imónijoi.' urinjí enagi nání

36 soyíné pí nání ápo níñírpípearí xwíá tíyo nírowárénapíjoni re searáná, 'Nioní Gorixomí xewaxoniriní.' searáná pí nání mítí níñíriro 'Joxí Gorixomí ríperirí umearinjini.' nírarínjoí?

37 Nioní emímí gí ápo e éwinigíniri nírinjípi mepa nerfnayí, dñjí níñíkwíroro 'Nepa oriní.' mítiaiwipa éfríxiní.

38 E n̄iseariri aiw̄ nion̄ em̄im̄ ápo e éw̄iniḡin̄i n̄irin̄íp̄i nepa nerfn̄aȳ, soyfn̄é xw̄iȳá nion̄ searariñáp̄i arfá n̄iniro d̄in̄í min̄ikw̄tropa nero aí em̄im̄ nion̄ yariñaḡi s̄in̄w̄ n̄inan̄iro nán̄ d̄in̄í n̄in̄ikw̄froro ‘Aȳ orin̄.’ niaiwífrix̄in̄. ‘Ápo t̄n̄i nawín̄ imón̄iḡíwaúrini. Axowaúrini.’ n̄iniaiwiro n̄ij̄á imón̄ip̄ri nán̄ em̄im̄ nion̄ yariñáp̄i d̄in̄í ikw̄frópoȳi.’ ur̄aḡi

39 xám̄i yan̄iro egíápa om̄í fá ox̄iraneȳin̄iro yarfn̄á anan̄ éf mûronj̄iniḡin̄.

40 Jisaso ám̄i nur̄i iniñḡi Jodan̄ rapáyo n̄ixer̄i Jono xám̄i ámáyo waȳ umeainje nán̄ nur̄i e ñweañáná

41 ámá obaxí x̄o t̄ñj̄ e nán̄ n̄ib̄iro re r̄inayiḡawix̄in̄, “Waȳ neameain̄ Jono em̄im̄ wí mepa ner̄i aiw̄ am̄ipí ámá ro nán̄ r̄in̄ȳí r̄ixa x̄ixen̄ imón̄in̄.” n̄irinayiróná

42 ám̄i obaxí wí d̄in̄í w̄ikw̄frroḡawix̄in̄.

11

Rasaraso peñ̄í nán̄irin̄i.

1-2 Ámá wo, Betani dáñí Rasarasoȳi r̄in̄ijo s̄im̄ix̄ yarfn̄á —An̄í aȳ x̄o xeḡ xexir̄imeáípaú Mariaí t̄n̄i x̄inapí Mataí t̄n̄i ípaúyá an̄í en̄i erin̄i. Mariaí aȳ apix̄í r̄fw̄yo Ámináoyá s̄ikw̄yo werix̄í n̄iwiwaȳimómáná d̄íá t̄n̄i kw̄frin̄írin̄i. Ími xexir̄imeáo Rasaraso s̄im̄ix̄ wiariñaḡi nán̄

3 x̄inapixan̄ijípaú Jisaso t̄ñj̄ e nán̄ xw̄iȳá re urowáriḡisix̄in̄, “Ámináox̄in̄i, arfá eí. Ámá jox̄i d̄in̄í s̄ix̄ uyariñoȳ s̄im̄ix̄ yarfn̄i.” urowár̄aḡi aí

4 Jisaso arfá e n̄iwirfn̄á re r̄in̄iniḡin̄, “S̄im̄ix̄ o yariñíp̄i n̄ipen̄i nán̄iman̄. Ámáȳ en̄í s̄ix̄ eán̄ij̄ Gor̄xoyá s̄in̄w̄ w̄inan̄iri ero Gor̄xom̄i xewaxoni yaȳ seáȳ e dán̄ n̄imean̄iri ero epír̄íta nán̄ s̄im̄ix̄ apí wímeaj̄írin̄i.” ur̄aḡi n̄iniḡin̄i.

5 Jisaso Mataími t̄n̄i x̄inan̄ijími t̄n̄i ípaúmi xexir̄imeáo Rasarasom̄i t̄n̄i ayo d̄in̄í s̄ix̄ nuyiri aiw̄i

6 “Rasaraso s̄im̄ix̄ yarfn̄i.” ur̄aḡi arfá n̄iwirfn̄á ám̄i s̄íá w̄iyaú x̄o ñweañe ñweañiniḡin̄i.

7 E n̄ij̄weañjsáná xeḡ wiepisariñowam̄i re ur̄in̄iniḡin̄, “Ám̄i Judia p̄iropenis̄yo nán̄iowaneȳi.” ur̄aḡi

8 wiepisariñowa re ur̄iḡawix̄in̄, “Nearéwap̄iyariñox̄in̄, aȳ xám̄i s̄ínjá t̄n̄i r̄ip̄ikan̄iri egíe nán̄ ám̄i num̄in̄iri r̄inearar̄in̄i?” ur̄aḡi x̄o ikwáw̄iyín̄in̄í imón̄in̄aḡi nán̄i

9 ewaȳ xw̄iȳá re ur̄in̄iniḡin̄, “Sogw̄í f̄wiap̄e dán̄i wée nán̄i awá wé wúkaú s̄ikw̄ waú t̄ñj̄írin̄i. Ámá ikwáw̄iyíná an̄í nerfn̄á ná eán̄ariḡíamáni. Xw̄íá t̄yo w̄íá ókiñaḡi nán̄i s̄in̄w̄ píráñij̄í n̄iw̄inax̄da nuro nán̄i ná eán̄ariḡíamáni.

10 E ner̄i aí ámá ár̄w̄iyimi an̄í nerfn̄á ná eán̄ariḡíárin̄i. S̄in̄w̄ n̄iw̄iga up̄íri w̄íá mókiñaḡi nán̄i ná eán̄ariḡíárin̄i.” nur̄i aȳ re oyaiwípoȳin̄iri “Gor̄xo wimónar̄ij̄p̄i n̄ix̄d̄ir̄in̄á aȳ ikwáw̄iyíná an̄í nemerfn̄íñj̄í r̄íá imón̄in̄i?” oyaiwípoȳin̄iri

11 e nur̄imáná awam̄i re ur̄in̄iniḡin̄, “Neḡí n̄ikumix̄in̄iri emeariñwáo Rasaraso s̄im̄ix̄ ner̄i sá wen̄i. E ner̄i aí nion̄i saiwiár̄i wimón̄iri warin̄in̄i.” ur̄aḡi

12 wiepisariñowa re ur̄iḡawix̄in̄, “Ámináox̄in̄i, sa sán̄i n̄iwerfn̄á anan̄ nañ̄ imón̄in̄ijot̄.” nur̄iro

13 awa “Rasaraso sa sá weñaḡi nán̄i r̄íá nearar̄in̄i?” n̄iyaiwiro e ur̄aḡi aí Rasaraso r̄ixa péf nán̄i ín̄im̄i nur̄i nán̄i

14 ám̄i n̄ip̄ikw̄in̄i s̄in̄án̄i áwan̄í re ur̄in̄iniḡin̄i, “Rasaraso r̄ixa p̄iȳírin̄i.

15 E ner̄i aí soyfn̄é s̄in̄w̄ w̄in̄ip̄ífr̄i nán̄i yaȳ ninar̄in̄i. O s̄im̄ix̄ yarfn̄á nion̄i x̄o t̄n̄i miñweáá en̄aḡi nán̄i soyfn̄é nion̄i em̄íp̄i s̄in̄w̄ n̄inan̄iróná d̄in̄í n̄ikw̄fróp̄ri nán̄i yaȳ ninar̄in̄i. O t̄ñj̄ e nán̄iowaneȳi.” ur̄aḡi

16 Tomaso —O xegf yoſ am̄ bi Didimasoyi rariſorin̄. O xfo tñi wiepiſariñf w̄am̄ re ur̄iñiniḡin̄, “O tñi nawini pean̄wá nán̄ none eni owaneȳ.” ur̄iñiniḡin̄.

17 Jisaso Rasarasoyá aŋ̄ tñf e nán̄ aŋw̄ e n̄ibirñá ar̄á re wiñiniḡin̄, “O riſa n̄iperi xwáriþáyo tiſfám̄ enáná s̄á w̄yaú w̄yaú pwéfrin̄.” ar̄á e wiñiniḡin̄.

18 Aŋ̄ Rasarasoyá Betaniȳ riñihe Jerusarem̄ dán̄ aíwim̄iman̄. Sa kiromita waú wo imóniñerin̄.

19 Ayináni Judia piropenisfyo dán̄ obax̄ wí xexirímeáo Rasaraso péf nán̄ Mataím̄ tñi Mariaím̄ tñi ipaúm̄ ogan̄ wianiro nán̄ n̄ibiro ipaú tñi ηweañáná

20 Mataí “Jisaso barin̄.” riñariñaḡa ar̄á n̄iwiri óf e wir̄miaum̄in̄i nur̄ x̄inanin̄i Mariaí s̄in̄ aŋ̄yo ηweañáná

21 í Jisasom̄ re urémeañiniḡin̄, “Ámináoxin̄, joxi re n̄iñweari siñwiriȳ, ḡ n̄irixímeáo n̄ipém̄in̄i en̄iman̄.

22 E ner̄ aí niín̄ re nipimónarin̄, ‘Gorixom̄ pí pí nán̄ yariñf wífȳ agwi aí anan̄ x̄ixen̄ siin̄ijōi.’ nipimónarin̄. ur̄agi

23 Jisaso re ur̄iñiniḡin̄, “Dix̄ ririxímeáo am̄ n̄iwiápñimean̄ijōi.” ur̄agi

24 Mataí re ur̄iñiniḡin̄, “O s̄á yoparfȳi amá n̄in̄ n̄iwiápñimearóná o eni wiápñimean̄íap̄i nán̄ niín̄ niſtárin̄.” ur̄agi

25 Jisaso re ur̄iñiniḡin̄, “Amá piȳ eḡtaȳ am̄ n̄iwiápñimearo siñf ep̄ri nán̄ diñf sixf umimoariñaȳ, aȳ nionirin̄. Nion̄ diñf n̄ikwfrófá ḡiȳ ḡiȳ n̄ipero aí am̄ siñf up̄fráriñi.

26 Amá siñf nero diñf n̄ikwfrófá ḡiȳ ḡiȳ wí an̄nip̄r̄á menin̄. Jix̄ diñf n̄in̄ikwfror̄ ‘O nepa r̄fa n̄irarin̄?’ riñiaiwiariñin̄? ur̄agi

27 í re ur̄iñiniḡin̄, “Oyi, Ámináoxin̄, niín̄ joxi diñf n̄irikwfror̄ re siaiwiariñin̄, ‘Kiraisox̄, niaiw̄ Gorixoyáoxir̄an̄? Eníná dán̄ re riſoxir̄an̄, ‘Ar̄owayá xwáti piaxfȳo dán̄ amá wo yeáȳ neayim̄xemean̄a nán̄ iwiaron̄áriñi.’ riſoxir̄an̄?’ siaiwiariñin̄.” ur̄iñiniḡin̄.

28 E nur̄im̄ nur̄ x̄inanin̄i Mariaím̄ “Eiñi.” nur̄iri yum̄í re ur̄iñiniḡin̄, “Nearéwapiyarin̄o n̄irémónap̄i jix̄ nán̄ ‘Obin̄.’ rar̄in̄.” ur̄agi

29 í ar̄á e n̄iwirñá aŋ̄ni n̄iwiápñimeam̄i Jisaso tñf e nán̄ un̄iniḡin̄.

30 Jisaso s̄in̄ aŋ̄ e m̄irémónap̄ s̄in̄ Mataí tñi órórf infie ηweañáná

31 Judaȳ aŋ̄yo Mariaí tñi nawini n̄iñweámáná ogan̄ wiariſḡaȳ í aŋ̄ni n̄iwiápñimeam̄i peyeáḡi n̄iwiniro xexirímeáoyá xwáriþáyo ámixfá emin̄iri nán̄ warin̄iri númi úaḡa

32 Mariaí Jisaso roje n̄irémori n̄iwiniñiñá x̄oyá sikwí tñf e n̄ip̄kínimear̄i re ur̄iñiniḡin̄, “Ámináoxin̄, joxi re n̄iñweari siñwiriȳ, ḡ n̄irixímeáo pém̄in̄iri en̄iman̄.” ur̄agi

33 Jisaso í ámixfá yariñaḡi n̄iwiniñiñá Judaȳ í tñi bariſḡaȳ eni ámixfá yariñaḡa n̄iwiniñiñá wá n̄iwun̄iri xwioxfȳo dán̄ diñf r̄fa uxear̄iñaḡi

34 re ur̄iñiniḡin̄, “Seyfné om̄ ge tiſawixin̄?” ur̄agi re ur̄iſawixin̄, “Ámináoxin̄, n̄ibiri siñwí wíneī.” ur̄agi

35 Jisaso eni ηwí ean̄iniḡin̄.

36 Ηwí eáaḡi Judaȳ siñwí e n̄iwiniro re riſawixin̄, “Om̄ aga diñf sixf uyiño eñaḡi nán̄ r̄fa eaar̄in̄?” rar̄in̄

37 wí re riſawixin̄, “Amá roȳ siñwí supáriñomi siñwí miwoxoapa eñfran̄? Rasaraso s̄in̄ siñf eñm̄i n̄ibiri siñwiriȳ, piȳ mepa oen̄iri siñf imixim̄in̄iri mepa epaxfráriñi?” riſawixin̄.

Jisaso Rasaraso piyom̄ siñf imixiñf nán̄irin̄.

38 Jisaso ámi wá bì n̄iwunir̄ná oyá xwár̄ipá —Awá s̄ínjá ófyi enaḡi nán̄i s̄ínjá wo p̄iroáriñiñwár̄in̄. Awá t̄íñj e n̄irémori

39 re r̄iñjñiḡin̄, “S̄ínjá ro r̄iñwómópoȳ.” uráná peñom̄i xexir̄meáí Mataí re ur̄iñjñiḡin̄, “Ámináoxin̄, nene om̄i t̄iñwaé dán̄i s̄íá w̄iyaú w̄iyaú r̄ixa óriñj enaḡi nán̄i r̄ixa p̄iyanj̄ neaean̄ijōt̄.” ur̄taḡi

40 Jisaso re ur̄iñjñiḡin̄, “Nion̄i re m̄ir̄irīpa réaniḡin̄, ‘Jíx̄i d̄iñj̄ n̄in̄ikw̄ror̄náȳ, eñf eán̄in̄j̄ Gor̄ixoyápi s̄íñwí w̄in̄ir̄fínī.’ m̄ir̄irīpa réaniḡin̄?” ur̄taḡi

41 wa s̄ínjá em̄i r̄iñwómóáná Jisaso añ̄nam̄i s̄íñwí nanán̄ir̄i re r̄iñjñiḡin̄, “Ápox̄in̄, Rasaraso nán̄i r̄ixiñj̄ wur̄iyápi ar̄á níaḡi nán̄i yaȳ siariñj̄in̄.

42 Nion̄i r̄ixiñj̄ r̄iránáȳ, jox̄i íníná ar̄á niariñaḡi nán̄i nion̄i n̄ij̄fá aiw̄i ox̄i ap̄ix̄i re rogfá t̄i d̄iñj̄ n̄in̄ikw̄roro ‘Gor̄ixo urowárénapiñor̄tan̄?’ oniaiwípoȳin̄ir̄i r̄irar̄iñj̄in̄.” n̄ir̄imáná re ej̄in̄iḡin̄.

43 En̄j̄ t̄íñi n̄ir̄irī r̄iñwá re r̄iñjñiḡin̄, “Rasarase, f̄wiapet̄.” ráná

44 re ej̄in̄iḡin̄. Peñó f̄wiapíñjñiḡin̄. Peñó f̄wiapáná ír̄ikw̄fí wí wéyo t̄íñi s̄íkw̄fíyo t̄íñi xop̄ixop̄t̄ rón̄ir̄i rap̄rap̄í wú t̄íñi m̄iñj̄yo xop̄ixop̄t̄ rón̄ir̄i enaḡi nán̄i Jisaso re ur̄iñjñiḡin̄, “Xop̄ixop̄t̄ rón̄iñj̄ȳí ikw̄kweám̄i n̄iñwiro wár̄poȳ.” ur̄iñjñiḡin̄.

Judaȳ ámináowa “Jisasom̄i op̄ikianeȳi.” r̄in̄áriḡfá nán̄ir̄in̄.

45 Judaȳ obax̄í wí Mariaí t̄íñj̄ e nán̄i b̄íaȳí Jisaso e éaḡi n̄iñwíñiro om̄i d̄iñj̄ w̄ikw̄fróaḡa aiw̄i

46 wí Parisiowa t̄íñj̄ e nán̄i nuro Jisaso éfp̄i nán̄i áwañj̄ ur̄aḡa nán̄i

47 Apax̄ípán̄in̄j̄ imón̄iḡfá xwéowa t̄íñi Parisiowa t̄íñi Jisaso nán̄i xwiȳfá im̄ixan̄iro nán̄i Judaȳ mebáowam̄i awí neaárīro re n̄ir̄iga uḡawix̄in̄, “Ámá oȳ em̄im̄ ayá wí yariñaḡi nán̄i ar̄ire yan̄wár̄in̄?” n̄ira nur̄tná

48 re r̄in̄iḡfawix̄in̄, “None o xeḡi yariñj̄p̄i xe an̄iñj̄ néraoun̄ir̄i s̄íñwí n̄iñwíñir̄náȳ, ámá n̄in̄i om̄i d̄iñj̄ n̄iñwíkwr̄oro neróná Rom̄i dán̄j̄yo —Ámá Rom̄iȳí r̄in̄iḡfáȳí Judaȳ s̄ímanj̄wýón̄in̄j̄ ín̄im̄i wur̄iñḡfáȳíñī. ‘Ámá ayo m̄ix̄i ox̄idowáranēȳi.’ rar̄tná aȳi n̄ib̄iro neḡi añ̄j̄ r̄id̄iyowá yariñwáiwá p̄ip̄inam̄i ero neḡi ámáyo en̄i xwír̄fá ik̄ixero ep̄írix̄in̄ir̄i nán̄i ar̄i yan̄wár̄fan̄?’” r̄in̄ar̄fná

49 wiḡfȳí wo, Kaiapasoȳi r̄in̄iñjo —O xwiogw̄í om̄i dán̄i apax̄ípán̄in̄j̄ imón̄iḡfáwam̄i seáȳi e wimón̄iñor̄in̄. O n̄iñwíap̄ñiñmear̄i m̄ix̄i n̄ir̄ir̄i re ur̄iñjñiḡin̄, “Soȳné aga n̄ij̄fá b̄í mimón̄iḡfoȳíñer̄in̄.

50 R̄ip̄i nán̄i en̄i d̄iñj̄ neñwípero m̄imoariñj̄ōt̄, ‘Neḡi ámá n̄in̄i pep̄írix̄in̄ir̄i aȳí r̄in̄iñj̄ meaan̄ir̄i eñap̄i nán̄i ámá ná won̄i r̄in̄iñj̄ ap̄i n̄imear̄i n̄iper̄náȳí, neḡi d̄iñj̄yo dán̄i nañ̄íñī. m̄imoariñj̄ōt̄.’ ur̄iñjñiḡin̄.

51 O r̄iñj̄p̄i xeḡi d̄iñj̄yo dán̄i m̄ir̄iñjñiḡin̄. O xwiogw̄í om̄i dán̄i apax̄ípán̄in̄j̄ imón̄iḡfáwam̄i seáȳi e wimón̄iñjo enaḡi nán̄i w̄fá n̄irókiamor̄i r̄en̄iñj̄ r̄iñjñiḡin̄, “Jisaso neḡi Judayo ar̄irá n̄iñwíñá upein̄iñj̄ōt̄.

52 Neḡi Judaȳ nán̄in̄ mar̄áti, Gor̄ixoyá niaíw̄í imón̄iḡfá am̄i ḡim̄i ñweaḡfáȳí en̄i ámá ax̄fýñiñj̄ imón̄ip̄ír̄fa nán̄i upein̄iñj̄ōt̄.” éñiñj̄ r̄fagi nán̄i

53 s̄íá ayim̄i dán̄i x̄om̄i p̄ikian̄iro nán̄i mekax̄í n̄ira uḡawix̄in̄.

54 Jisaso x̄om̄i p̄ikian̄iro mekax̄í n̄ira war̄iñaḡa nán̄i Judaȳ t̄íñj̄ e ám̄i s̄íñán̄iñe memepa ner̄i ámá d̄iñj̄ mean̄i t̄íñj̄m̄in̄i om̄iñj̄ t̄íñj̄ e nán̄i n̄ur̄i añ̄j̄ on̄miá b̄í Ip̄irem̄iȳí r̄in̄iñj̄pim̄i xeḡi wiep̄isar̄iñowa t̄íñi nawín̄i ñweañjáná

55 s̄íá Añ̄najo Neamúroagōi r̄in̄iñj̄yi añ̄w̄i e imón̄iñaḡi nán̄i ámá obax̄í s̄íá ayi s̄íñi mimón̄ipa enjáná Judaȳ wiḡi yariñḡápa Gor̄ixo oneamím̄in̄ir̄i iḡfá eánan̄iro nán̄i wiḡi om̄iñj̄ t̄íñj̄m̄in̄i p̄in̄i n̄iñwíáriñī Jerusarem̄iȳo nán̄i nuro

56 e dání Jisaso nání píá nemero aŋf r̄id̄iyowá yarigfiwáyá ákiŋáyo íniriwáminti éf n̄iromeróná re n̄iriga uḡawixinti, “ ‘O aiwá r̄ip̄i nání wí m̄ib̄ipa epaxfr̄inti.’ r̄iseaimónarinti?” n̄iriga uḡawixinti.

57 Apaxfpánijf imónigfá xwéowa tñi Parisiowa tñi Jisasom̄ fá ox̄iraneyinfróná re r̄inárigfá enaḡi nání “Jisaso ge ge ɻweaŋaḡi ámá go go n̄iwínirfná n̄ib̄iro áwanf neariffr̄ixinti.” r̄inárigfá enaḡi nání e n̄iriga uḡawixinti.

12

Mariaí werixf naŋf bi Jisasom̄ s̄ikwfyo iwayimogn̄ nánirinti.

1 Jisaso síá Anjnajo Neamúroagoi r̄inijfyi imóninfa nání síá wé wíumi dánf wo s̄iní enjáná o aŋf Betaniyf r̄inijje Rasaraso, ámí s̄ijf imixijo ɻweaŋfpim̄ nání nur̄ ɻweaŋjáná

2 ámá aŋf apim̄ dánf wí aiwá Jisaso nání r̄fá n̄iyearo Mataí aiwá n̄ixer̄ yanf n̄iwia warfná Rasaraso ámá Jisaso tñi aiwá narigfáyf tñi nawíní n̄iŋweámáná aiwá narfná re enjníginti.

3 Mariaí werixf awiaxf n̄igwf xwé roŋf wá —Sif wíxaú enjáná xeḡi saŋf kiro wo imónipaxfwárinti. Awá n̄imeari Jisasom̄ s̄ikwf sosfáyo niwayimómáná xeḡi d̄fá tñi kwíkwfr̄im̄ yarfná xeḡi sinadifn̄ ámá aŋiwámi ɻweagfáyo n̄yonf weaár̄aḡi aí

4 Isikariot̄ dánf Judaso —O wiepisariñowa eni worinti. Jisaso nání m̄iyf wurimfánriti imónijo, ayf orinti. O n̄iwiápñimeari re r̄injníginti,

5 “Pí nání werixf dñf naŋf eaarifn̄ awá ámáyo K300.00 nání b̄f nerane n̄igwf meáwápi ámá uyípeayfyo arirá wianf nání m̄iní m̄iwipa réwinti?” r̄injníginti.

6 O uyípeayfyo dñf s̄ipí n̄iwr̄i nání e murf fw̄f meaariforinti. Ayf nání n̄igwf wowfyf o fá n̄ixfr̄iri nání n̄igwf wa t̄ápi bi fw̄f meaarifno enaḡi nání e r̄faḡi

7 Jisaso re r̄injníginti, “Í niarifp̄i xe owinfr̄i s̄ijwf wíntpoyi. Síá nionf n̄itipfr̄fáyimi e nání xe oxirinti.

8 Ámá uyípeayf s̄iní seyfne tñi anifn̄ ɻweapfr̄fá enaḡi nání ayo gíni gína ‘Arirá owianeyi.’ n̄iseaimónirfnáyf, ananf arirá wipaxfr̄inti. E ner̄i aiw̄i nionf seyfne tñi nawíní anifn̄ re ɻweámítá menaḡi nání searariñinti.” urinjníginti.

Apaxfpánijf imónigfá xwéowa “Rasarasom̄ eni pikíwaniginti.” r̄inigfá nánirinti.

9 Judayf obaxf “Jisaso aŋf apim̄ ɻweani.” r̄inariñaḡta arfá n̄iwiyo Jisasom̄inti s̄ijwf wínaniro marfáti, Rasaraso, s̄ijf imixijom̄i eni wínaniro b̄faḡta aiw̄i

10 Apaxfpánijf imónigfá xwéowa xwifyfá nimixiro “Rasarasom̄ eni pikíwaniginti.” r̄inigfawixinti.

11 Jisaso Rasaraso piyomi s̄ijf imixijf enaḡi nání Judayf obaxf wigf ámináowa tñaminti pñni n̄iwiárimi nuro Jisasom̄ dñf wíkwfr̄oarifaḡta s̄ijwf n̄iwiñiro nání e n̄iriniro mekaxf meḡawixinti.

Jisaso Jerusarem̄fyo n̄irémorfná mixf ináyf rémoarigfápa rémonf nánirinti.

12 Ámá obaxf aiwá síá Anjnajo Neamúroagoi r̄inijfyi nání imixarigfápi nání Jerusarem̄fyo epfr̄oyf eḡfáyf sá weḡta wíap̄i tñi arfá re wiḡawixinti, “Jisaso Jerusarem̄fyo re nání barinti.” arfá e n̄iwiyo

13 Ir̄imifn̄ eaarifgáyf wí n̄idoro o tñi óf e órór̄ inaniro nání n̄imeámi nuróná ap̄i re n̄ira uḡawixinti, “Gorixom̄ seayf e oumeaneyi. Ámá Gorixo urowárénapifn̄ royf oyá dñf tñi seayf e oimóninti. O mixf ináyf Isirerene negorinti.” O tñi óf e órór̄ inaniro ap̄i e n̄ira warfná

14-15 Jisaso B̄kwfyo re n̄iriniri eánifp̄i tñi xixenf enjníginti, “Saionf —Jerusarem̄f nání d̄fwf yōf bi Saionfinti. Apim̄ ɻweáyfné s̄ijwf wíntpoyi. Seḡ mixf ináyf dogí s̄ipikfyo n̄iŋweámáná iwo barifaḡi nání amipí wí nání wáyf mepanf.” n̄iriniri

eáninjípi tñi xixen i o dogí siphkí wo nimeari seáy i e nixenweari nimeami bñinigint. E éagi aiw i

¹⁶ axínay i wiepisar iowa xfo yarijípi nani "Ay i nani rfa yari i?" miyaiwi majfá néra núfasáná Jisaso rixa nikñir i niwiápñimeam i anñnam i nani nipeymáná ejáná xfo nani e nírinir i eáninjípi nani dñj i winir i amá ay i xfom i seáy i e numero wigfáp i nani en i dñj i winir i egfawixint.

¹⁷ Ámá Jisaso Rasaraso xwáripayo wejáná "Iwiapei." nurir i siñ i imixar i ná xfo tñi e niñwearo siñw i winarogfáy i o éfp i nani repiy i niwiéra emeariñagf a nani

¹⁸ ámá epíroy i egfáy i emim i xfo en i ap i nani repiy i néra wariñagf arfá wifá ejag i nani o tñi óf e órórf inaniro nani ugawixint.

¹⁹ Ayinani Parisiowa re rinigfawixint, "Siñw i wifpoy i. Ámá obax i tñi bariñagf a nani none o nani rinárwápi arige yanwini? Siñw i wifpoy i. Ox i apix i swi niaiw i nñi om i rixa númi bariño i." rinigfawixint.

Émáy i wí Jisasomi siñw i winaniro egfá nánirin i.

²⁰ Ámá sfa aiw aapi imixarigfápim i Gorixom i seáy i e umeaniro nani úfay i wí ámá Gírik i y i rinijf y i rin i.

²¹ Ay i Piripom i -O wiepisar iowa wo an i Betisaida rinij i Gariri p iropenis fyo ikwirónijfpim i dajorint. Ay i om i niwimearo rixij i re urigfawixint, "Rároxint, 'Jisasomi siñw i owinaney i.' neaimónarin i." urfagf a

²² Piripo nuri xexir i meáo Adiruom i áwan i nuri Jisasom i áwan i urfagf i

²³ Jisaso ámá ayo re urinijinigint, "Ámá imónijáon i seáy i e nimónir i ikñimf a nani rixa anwi ayorint." nurinir i

²⁴ eway i xwiyá bi xfo penfápi nani re urinijinigint, "Aga nepa searar iñint. Wit i siy i wo ur i ner i xwiyáyo m i piéropa nerinay i, xegf i ropaxfrin i. Ur i ner i xwiyáyo n i piérorinay i, ná obax i wepaxfrin i.

²⁵ Ámá xewanijo nánin i ayá r i m i x i n i f go go anñimixinifárin i. Ámá xewanijo nánin i ayá m i r i m i x i n i f ámá w i y o nani en i ayá urimixinif go go manñimixinif dñj i niyimij i imónijfp i tñi jo imóninifárin i.

²⁶ Ámá 'Jisaso wimónarin i p i k i p i r i f á p i nani ur iñ i nánirin i.' yaiwiariñ i go go nion i n i x i d i w i n i g i n i . Nion i am i g i m i ñweáam i 'Jisaso wimónarin i p i k i p i nánirin i.' yaiw i go go xfo en i e ñweanfárin i. Ámá nion i e érixiñir i nimónarin i p i jox i y i ap i n i g i n i . Nion i emim i jox i niwíwapiyir iñfpim i dñj i g i yo f rixa seáy i e nimixir i g i en i si x i eáninjfp i siwá n i w i r i aiw i am i bi tñi siwá wim iñ i . r i n é n a p i j i n i g i n i .

²⁸ 'Ápoxin i, dix i yo f seáy i e imixir i en i si x i eáninjfp i joxiyápi amáyo siwá wir i érixiñ i . ri r i a r iñ i n i g i n i . ' ráná re en iñigint. Anñnam i dñj i xwiyá bi re r i n é n a p i j i n i g i n i , 'Nion i emim i jox i niwíwapiyir iñfpim i dñj i g i yo f rixa seáy i e nimixir i g i en i si x i eáninjfp i siwá n i w i r i aiw i am i bi tñi siwá wim iñ i .' r i n é n a p i j i n i g i n i .

²⁹ Xwiyá e r i n é n a p i f ag i ámá e epíroy i nero rówapigfáy i arfá e niwiro nani w i "Sa akir i w i r a r iñ i ." rar iñá w i "Anñna j i wo xfom i ur iñ o i ." rar iñá

³⁰ Jisaso ay i e r i n a r iñ a g f a arfá niwir i re urinijinigint, "Man i apá nion i nani m i r i n é n a p i j o i . Seyfne dñj i mopfr i nani r i n é n a p i j o i .

³¹ Gorixo ámá xwiyá t iyo dajfyo xwiyá umeáriñ i rixa anwi ayorint. Xwiyá r i r i m i meñweaño -O oborint. Om i xopirar i win i en i anwi ayorint.

32 Nīwaninjoni xwíámi dání seáyi e ním̄eyeoááná nioniyá díñfyo dání ámá níni nionitfám̄iní bítfríráriñi.” nuríri

33 xewaninjomí ikfáyo nīyekwíroárírná peníápí nání díñf omópoyiníri e uríagi

34 ámá e epíroyf egíayf re urígíawixiní, “Negí ñwf ikaxf eáninjyo dání ‘Kiraiso, ámá yeáyi neayimixemeanfa nání aríowayá xwíá piaxfyo dání iwiaronfoyf rariñwáo, aníñf íníná ñweanfáriñi.’ ríniñagí aríá wiñwá enagí nání joxí aríge nerí ‘Ámá imóninjomí nīpíkiro ikfáyo niñwíráriro seáyi e umíeyoapífríráriñi.’ nearariñini? Ámá imóninjof goríni?” uríagíta

35 Jisaso xewaninjo wítáninjí enagí nání ewayf xwíyfá bī nuríri re uríñinigíni, “Wíápí sítá áríní wíyo seyfne tífí e óníñinjoi. Sítá seaóríñigíniñi sítí wíá óníñáná aníépoyf. Ámá sítá yiníñfmi yarígfáyf ‘Amí iyf ríwaríñini?’ miyaiwiariúfá enagí nání searariñini.

36 Wíápí sítí seyfne tífí niñwearí seaóninjáná wíápiyá niaíwíyfnéninjí wimónipírfá nání wíápími díñf wíkwíropoyf.” uríñinigíni.

O xwíyfá apí nurárimí píñi nīwiárimí nurí píñf ñweanfínigíni.

Judayf obaxí Jisasomi díñf miwíkwírogfá nánirini.

37 Judayf Jisaso wigí sítwf tífí e dání emíímí ayá wí wíwapíyíagí aí sítí díñf miwíkwíró nero “Ayf orífaní?” miyaiwigíawixiní.

38 Ayf rípí nání e egíawixiní. Xwíyfá wíá rókiamoagí Aisaiaoyf ríniño xegí Judayf nání níríri eaní rípí, “Ámináoxiní, negí repíyf wiariñwápi gíyf ‘Neparíni.’ miyaiwiropoyf díñf neaíkwírogfáriñi? Oweoí. Ámináoxiníyá ení sítí eáninjípí gíyo sítá wíáná mí nómixiro niñfá imónigfáriñi? Oweoí.” níríri eanípí xíxení imóninjá nání Judayf Jisasomi díñf miwíkwírogfawixiní.

39-40 Xwíyfá ámí bī Aisaiaao níríri eaní rípí, “Ámá ayf pírániñf sítwf wíñiro díñf pírániñf moro neróná saníñf nimóniro wigí fwí yarígfápi emí nímamoro ámí Goríxo tíamíñi upírixiníri sítwf upírorí díñf sítáninjí wimíxíri enífríni.” Aisaiaao e níríri eanípí xíxení imóninjá nání Judayf Jisasomi díñf miwíkwíropaxf imónigfáriñi.

41 Aisaiaao oríñá niwíñirína Goríxo urowárénapiñto nikñíri ñweanfagí niwíñirí nání o nání e riñfríni.

42 Judayf níni Jisasomi díñf miwíkwíroaríngífa aiwí Judayf ámíná obaxí wí aí omí díñf niwíkwíroro aiwí Parisiowa negí rotú aníyo dání yoí emí neakwírímopírixiníri wáyf nero nání waropárt niníro “Jisasomi xídaríñáoníriñi.” míriníngíawixiní.

43 Weyf Goríxo umearíñípí nání miwimónipa nerí weyf ámá umearígfápi nání niwimónirí nání waropárt niníro “Jisasomi xídaríñáoníriñi.” míriníngíawixiní.

“Nioni raríñapí dání ámá níni epayónipífríráriñi.” uríñf nánirini.

44 Jisaso ení tífí ríaiwá níríri re riñinigíni, “Nioni díñf níkwíroaríngífa gíyf gíyf nioniní díñf miníkwíroaríñi. Nírowárénapiñomí ení díñf wíkwíroaríñi.

45 Nioni sítwf nanaríngífa gíyf gíyf nírowárénapiñomí ení sítwf wíñaríñi.

46 Ámá nioní díñf níkwírófáyf aníñf sítá yiníñe miñweapa éfríxiníri xwíá týo wíáninjí wókímiximíñiñi biñáriñi.

47 Nioni ámá xwíá týo ñweagfáyo xwíyfá umeárimíñiñi mibí ámá niyoní yeáyf uyimixemeámíáníñi biñáriñi. Ayinání ámá xwíyfá nioní raríñapí aríá níniro aí miníxfídfá gíyf gíyo nioní wí xwíyfá umeárariñámaní.

48 Ámá nioní ríwí níñimoro xwíyfá nioní raríñapí peayf niwianíro éfáyf woní woní xwíyfá meáríñipaxfípí ríxa wení. Xwíyfá nioní uráná aríá miníngífáyo dání sítá yoparíyimi xwíyfá meáríñipaxf enagí nání raríñini.

49 Nioni gí díñfyo dání wí mírfí ápo, xewaninjo nírowárénapiño amípí nioní uríñfápí nání sekaxf níriñf enagí nání gí díñfyo dání raríñámaní.

50 Ápo sekaxf rīnjfpimí ámá dñjf níkwfrorínjfpimí dánf dñjf níyimínjf tfgfá anínjf íníná ñweapírfa nánf imónipaxf enagf nánf nionf níjfrárfn. Ayfnánf amípí nionf seararínjápf, ápo nírñjpfn seararínjárfn.” urínjfnigfn.

13

Jisaso wiepisariñowamí sìkwí sosfáyo igfá weanjf nánirfn.

1 Aiwá sfá Anfnajo Neamúroagoi ríniñfyi nánf sñf mimixipa ejáná Jisaso xwfá tfyo pñf niwiárifmi xano tfe nánf ynf anwf ayo enagf nánf o níjfrárfn. Ámá xfo xegf imónigfáyo dñjf sfxf nuya níbñtsáná xfo pene nánf aí nuya uñjnigfn.

2 Síapf tñf xfo tñf wiepisariñowa tñf aiwá apf nanifro nánf awí neánimáná Obo re ejñnjigfn. Saimonomí xewaxo Isikariotf dñjf Judaso nurf Jisaso nánf mifourifn dñjf níwikwfrómáná ejáná

3 Jisaso xegf xano amípí nñf fánijf wiepfxñiasinf enagf nánf níjfrá imónif Gorifxo tñámifn bñjfpf nánf níjfrá imónif ámif xfo tñámifn uníapf nánf enf níjfrá imónif nerf nánf

4 aiwá narigf dánf níwiápñimearf xegf rapifrapf e pánifýf nípírárimáná roarifxf wú nímearf irínjfyo níkfkf yinimáná

5 iniigf pírerifxf wñnamf niwayimori wiepisariñowamí sìkwí sosfáyo igfá níweáa nurf roarifxf kfkf yinifnú tñf níkwfra nurf

6 rixa Saimonf Pitaomf wimifnif yarfná re urínjfnigfn, “Ámináoxfn, joxf gí sìkwfyo igfá neámifnif ríyariñif?” urítagf

7 Jisaso re urínjfnigfn, “Nionf simifpi nánf agwf joxf majfá nimónif aiwf ríwéná ‘E níwapifymifnif ríta ejñnjigfn?’ níyaiwirf níjfrá imónifárfn.” urítagf

8 Pitao re urínjfnigfn, “Ná ríwfyo aiwf joxf gí sìkwfyo wí igfá nearfá menifn.” urítagf Jisaso re urínjfnigfn, “Nionf díxf sìkwfyo igfá mifreapa nerfnayf, joxf nionf tñf nawifn kumixifnifpaxf mimónifn.” urítagf

9 Saimonf Pitao re urínjfnigfn, “Ámináoxfn, sìkwfyonf igfá mifneapanf. Gí wéyo tñf mifnjfyo tñf aí igfá neaf.” urítagf

10 Jisaso re urínjfnigfn, “Igfá eánifg go go kíf bi meñagf nánf sa sìkwfyonf igfá eánipaxf imónifn. Soyfne kíf bi meñagf aiwf noyfnénf marfá.” urínjfnigfn.

11 Xfo nánf mifyf wurifno nánf níjfrá nimónif nánf “Noyfnénf kíf mayoyfnemani.” urínjfnigfn.

12 Rixa sìkwfyo igfá níweáa nítsáná xegf rapifrapf nímearf níyifnif aiwá narigf ámif éf níñwearf re urínjfnigfn, “Nionf seaíapf nánf dñjf ‘Ayf nánf ríta neaiarf?’ rímojoif?

13 Soyfne ‘Nearéwapifyarifoxfn’ nírifro ‘Ámináoxfn’ nírifro yarifárfn. E imónifnáoni enagf nánf e níñifrifóná xifxenf nírarifárfn.

14 Nionf Ámináoni imónif searéwapifyarifnáoni imónif enagf aiwf segf sìkwí sosfáyo igfá seaeáifn. Ayfnánf soyfne enf segf sìkwfyo xifxe igfá eánifrifxf.

15 Nionf rixa sñjwepifgf seaíwapifyagf nánf nionf seaíapa soyfne enf axfpf e niga úrifxf.

16 Aga nepa seararínjfn. Ámá xifnáinif nimónif omifnjf wíiarifýf go xegf bosomf seayf e wimónarifnifn? Xwifýf yañf wiowárijo enf urowárijomf seayf e wimónarifnifn?” nurif.

17 re urínjfnigfn, “Soyfne nionf sñjwepifgf seaíwapifyá apf nánf níjfrá nimónifro xifxenf nerfnayf, yayf seainipaxf seaímeañfárfn.

18 Nionf noyfnénf nánf mifseararínjfn. Searípeáriñáoyfne imónigfápf nánf nionf níjfrá aiwf Bifwfyo re nírifnif eánifg rípf, ‘Ámá nionf tñf aiwá nawifn narigwifio nionf xopifrárf nimónif sìkwí nímífeoyoarf sosfá neanfárfn.’ nírifnif eánifgpf xifxenf imónifwñnjifnif noyfnénf searípeanfárfn.

19 Soyfné amipí rfwýo imóninfpí imónarinagí niwñiróná ‘Ayí orfaní?’ niaiwipfrí nání agwí re dání amipí síní mimónipa éfmi áwanj searariníni.

20 Aga nepa searariníni. Ámá nioní urowárarináyó umímínpfrfá gíyí gíyí nioní ení nímíminarínó. Nioní nímíminpfrfáyí nirowárénapinomí ení umímíminarínó.” urinjnígini.

“Miyí nurino Judasorini.” inimi urinj nánirini.

21 Jisaso e nuríisáná dínj rítá uxéagí sínání áwanj nuríri re urinjnígini, “Aga nepa searariníni. Soyfné woxí miyí nuriníno.” urtagí

22 xegí wiepisarijowa o rító nání majfá ejagí nání kfkímí nimóniro sínwí nainega nuróná

23 wiepisarijowa wo —O Jisaso xító dínj sítí uyinorini. O xító tñjí e anwí e éf ñweanagí nání

24 Saimoni Pitao omí símimajfó niwirfná rénij urinjnígini, “Joxí yarinj niwiri ámá xító rító nání áwanj rei.” Énij urtagí

25 wiepisarijxo xító tñámíni níkñimónaumáná yarinjí re wiñinigini ‘Ámínáoxini, joxí rító, ayí gorini?’ urtagí

26 Jisaso re urinjnígini, “Aiwápimí müyo neagwirí wimo, ayí oriní.” nurimáná aiwápi müyo neagwirí Isikariotí dání Saimonomí xewaxo Judasomí mñni wiñinigini.

27 Mñni wíáná Seteno Judasomí dínj xixéróagí Jisaso re urinjnígini, “Joxí erípí anfiní ei.” urtagí aí

28 xító tñi aiwá narigfáwa o Judaso e oenirí uríppí nání majfá nero

29 wí dínj re yaiwigfawixini, “Judaso nígwí wowí xiríjo ejagí nání re rítá urinjó, ‘Aiwa Anfnají Neamúroagí rípí nání nanpí joxí bí neai.’ rítá urinjó? ‘Uyípeayíyo arírá wimínri nání amipí bí mñni wi.’ rítá urinjó?” yaiwiarfná

30 Judaso, müyo neagwirí wíppí nurápanimo árfwiyimí peyeanjnígini.

Jisaso ñwf ikaxí sínfpí urinj nánirini.

31 O rixa peyeááná Jisaso re ríñjnígini, “Ámá imónináoní rixa seáyi e imóníagí ámáyí sínwí nanpírít rixa rínári. Nioní e éagí nínanirfná Gorixoyá ejí sítí eánijípí nání ení njífá imónípfráo.

32 Nioní e nimóniríñpí dání Gorixoyá ejí eánijí sínání nimónirfnáyí, nioní ení seáyi e nñimixíri nñiiniñjó.

33 Gí niaíwoyfné, síní soyfné tñi bí onímiápí ñweámíni. Soyfné nioní nání pípa nipírítá ejagí aiwí negí Judayo re urinjápa, ‘Nioní umfáe soyfné ení wí upaxí meniní.’ urinjápa agwí soyfné ení axípí searariníni.” nuríri

34 re urinjnígini, “Nioní ñwf ikaxí síní bí osearimíni. Nioní dínj sítí seayarínápa soyfné ení axípí xixe dínj sítí yinfríxini.

35 Sewanijoyfné dínj sítí xixe niyinirfnáyí, ámá sínwí niseaniro re seaiaiwipfrári. ‘Oyá wiepisinjowarfani?’ seaiaiwipfrári.” urinjnígini.

Pitaoxiní, joxí rfwí nímorfní.” urinj nánirini.

36 Saimoni Pitao re urinjnígini, “Ámínáoxini, joxí gími umínri nání nearariníni?” urtagí Jisaso re urinjnígini, “Agwí nioní ume agwí joxí wí mñmixfdipaxí ejagí aí rfwéná joxí ananí nixfdífrári.” urtagí

37 Pitao re urinjnígini, “Ámínáoxini, pí nání ‘Agwí joxí mñmixfdipaxíri.’ nírariníni? Joxí éf rímínimíni nání yarfná nioní nípíkirfnáyí, ananirini.” urtagí

38 Jisaso re urinjnígini, “Joxí nepa nioní éf níminíri nání rípíkipaxoxíraní? Aga nepa rírariníni, ‘Karíkarí síní ríaiwá míripa ejáná joxí biaú bí nioní nání ‘O nání nioní majfári.’ rírariníni.” urinjnígini.

14

“Gorixo tñjé e nání ótyínijé imóniñáoniriní.” urijé nániriní.

¹ Wiepisariñyo “Soyné dñjé ríá mísseaxepaní,” nurirí re urijiniginí, “Gorixomí dñjé wíkfroro nioní ení dñjé níkwíroro éfríxiní.

² Aní gí apoyáyo awawá obaxí ikwíróniní. Nioní soyné nání aní wé searoárimfá enagí nání aní awawá ayí mikwírónipa nerí sijwírityí, ananí áwaní searimínri enáriní.

³ Nioní nurí aní wé nisearoárimí ámi níbiri soyné ení nioní ñweámfaé nioní tñni nawini ñweapríra nání niseairiménapimí umíráriní.

⁴ Óf nioní aní apimí nání umíáyi nání soyné níjíráriní.” urtagí

⁵ Tomaso re urijiniginí, “Ámínáoxiní, joxí uríe nání none majfá nerane nání aríge óf urfáyi nání níjíá imóniñwini?” urtagí

⁶ Jisaso re urijiniginí, “Ámá ‘Gorixo tñjé e nání úimiginí.’ wimónariñyo nání niwaníjoní ótyínijé imóniñáoniriní. Amípí Gorixo nání nepa imóniñípí ámá ayo siwá wirí dñjé níyimíñjé imóniñípí sítí umímorí yaríñáoniriní. Ámá wo óf wíyimí dání ápo tñjé e nání wímeapaxímani. Nioniní óf ápo tíe náníyínijé imóniñáoniriní.

⁷ Soyné nioní nání ‘Orfaní?’ níniaiwiro pírániñjé níjíá nimóníro sijwírityí, gí ápo nání ení pírániñjé níjíá imónaníro egíráriní. E nisearirí aiwi agwi ríná dání soyné o nání níjíá nimóníro sijwí wíñigíráriní.” urtagí

⁸ Piripo re urijiniginí, “Ámínáoxiní, joxí ápo siwá neaíáná ‘Ayí apániriní.’ neaimónaríni.” urtagí

⁹ Jisaso re urijiniginí, “Piripe, nioní soyné tñni ejiná dání emená aiwi joxí nioní nání sítí pírániñjé níjíá mimónipa reñiní? Ámá nioní sijwí naníá gíyí gíyí ápomi ení wíñíyí enagí nání joxí pí nání ‘Ápo ení siwá neai.’ níraríñiní?

¹⁰ Ápo xewaxoní tñni nawini imónírai xewaxoní ápo tñni nawini imónírai enagwíi nání joxí sítí ‘O xano tñni axowaúrfaní?’ níniaiwiri dñjé mítíkwíroaríñjé reñiní? Xwíyíá nioní seararíñápi gí dñjíyo dání seararíñámani. Amípí nioní yaríñápi ení ápo, nioní tñni nawini imónígwíoyá dñjíyo dání yaríñáriní.

¹¹ Xwíyíá nioní re searíñápi, ‘Ápo nioní tñni nawini imónírai nioní ápo tñni nawini imónírai enwi.’ searíñápi nání ‘Neparíni.’ níyaiwiro dñjé níkwírópoyí. ‘E oyaneiyí.’ mísseaimónipa neríñayí, emítmí amípí nioní niseaiwápíya barína soyné sijwí wíñigíápi náníni ‘Neparíni.’ níyaiwiro dñjé níkwírópoyí.

¹² Aga nepa seararíñáni. Nioní dñjé níkwíroarígíá gíyí gíyí amípí nioní seaíwápíyariñápi ení epífríáriní. Oyi, nioní ápo tíe umíá enagí nání amípí nioní seaíwápíyariñápí wiárí seáyí e imóniñípí aí epífríáriní.

¹³ Xewaxoní ejí eáníñjé apoyá ámáyo siwá níwiríñípí dání ‘Ápo seáyí e imóníñorífaní?’ wiawiñírítixiníti soyné pí pí nání ápomi ríxitíñjé nuríñána xegí xewaxoními dání nuríñi ríxitíñjé uránayí, nioní ananí xixení niseaiimíráriní.

¹⁴ Amípí ápomi ríxitíñjé nuríñána nioními dání nuríñi ríxitíñjé urfápi nioní ananí niseaiimíráriní.

“Nioní Kwíyí Gorixoyápi urowárimíráriní.” urijé nániriní.

¹⁵ “Soyné nioní dñjé sítí níñiyiríñayí, nioní sekaxí searíñápi xixení xídfípífríáriní.

¹⁶ Nioní ápomi ríxitíñjé uráná arírá seaipaxí imóniñí ámi wo soyné tñni nawini aníñjé íníná ñweáwíñigíñiri segí tñamíni urowárenapíñáriní.

¹⁷ Kwíyí xío nání nepa imóniñípíni seaíwápíyariñípí nání raríñáni. Ámá xíomí dñjé mítíkwíroarígíáyí kwíyí xíoyápími mí níwómíxíro níjíá mimónípaxí enagí nání arírá wimíníri eníápi umímíñípaxí meníni. E nerí aí kwíyípí ríxa soyné tñni nawini

imóniñagi nání apí nání niñfá imóniñoi. Idáná soyíné ení niseaímeari xwioxfyo seañweaníráriñi.

18 Nioní wimiáoyfnéníñf segípi niseawárimi umfámaní. Ámi soyíné tñjí e nání bimfáriñi.

19 Ámá nioní dñjí mñikwfrroarigfáyí sñjwí mñanipa epíri nání aŋwí ayoríni. E nerí aí soyíné ámi sñjwí nanípfráriñi. Nioní ámi sñjí emía enagí nání soyíné ení sñjí epírfáriñi.

20 Síá soyíné nioní ámi sñjí éaná nanípfráyimí re niyaiwiro niñfá imónipfráriñi, ‘O xano tñi imónirí ejáná none xfo tñi imónirane xfo none tñi imónirí ejagwí nání xfo tñi axoneríni.’ niyaiwiro niñfá imónipfráriñi.

21 Ámá go go gí sekaxí rariñápi fá nixíriri nixídirfnayí, nioní dñjí sñxí niyaríñoríni. Nioní dñjí sñxí niyaríñf gomí gomí gí ápo dñjí sñxí uyirí nioní uyirí nerí niwaníñoni nání yumíi bi miwí xixení sítá winimfáriñi.’ urtagí

22 Judaso —Isikariotí dñjí Judaso marfáti, wiepisaríñowa Judasoyí ríñjí woríni. O re uríñinigíni, ‘Ámínáoxíni, pí éagí nání ámá nñi xwíá tñyo ñweagfáyo sítá miwinipa nerí newaniñonení sítá neainírfráriñi?’ urtagí

23 Jisaso re uríñinigíni, ‘Ámá go go nioní dñjí sñxí nñiyirfnayí, xwíyfá nioní rariñápi xfdinfráriñi. Omí gí ápo dñjí sñxí nuyirí yawawi o tñamíni níbírai o tñi nawíni aníñf ñweaníwáriñi.

24 Ámá nioní dñjí sñxí mñiyarigfáyí nioní rariñápi xfdarigfámaní. Xwíyfá nioní seararína soyíné arfá niarigfápi, ayí nioní gí dñjí tñi rariñápi maní. Ápo nirowárénapíñoyá dñjí tñi rariñápiríni.’ nuríri

25 re uríñinigíni, ‘Nioní sñi soyíné tñi nñwearfná amípi apí nání searíñi.

26 E nerí aí ríwéná arírá seainíó —O kwíyí Gorixoyápíriñi. Xfo ámá nioní nixídarigfáyo nání urowárénapíñapíriñi. Apí amípi nñi nání seaíwapíyláná nioní niseara waríñá nípíni nání dñjí seainíñfáriñi.

27 Nioní soyíné píni niseawiárimi nurí aiwi soyíné nioníyá dñjí tñi níwayiróniro ñweapfráriñi. Nioníyá dñjí tñi níwayiróniro ñweapfrápi nání nírfrána ámá xwíá tñyo dñjí wigí dñjí tñi yarigfápi nání mñraríñiñi. Nioníyá dñjí tñi aga níwayiróniro ñweapfrána nání imónipfráriñi. Ayíñáni dñjí rípa niseaxerí wáyí bi minípa éfríxíni.

28 Xwíyfá nioní searíá rípi, ‘Nioní píni niseawiárimi nurí ámi seyíné tñjí e nání bimfáriñi.’ searíápi soyíné ríxa arfá níoi. Nioní ápo tñjí e nání umí enagí nání soyíné nepa dñjí sñxí nñiyirfnayí, yayí seáyimí dání seainíñtirí éfríni. Ápo seáyí e nímuñrojo enagí nání rariñíni.

29 Soyíné nioní searíápi xixení imóníagí níwíñfána dñjí níkwfroro ‘Ayí o nearíñfírfraní?’ yaiwiro oépoyíñiri sñi mimónipa éfmi seararíñiñi.’ nuríri

30 re uríñinigíni, ‘Xwíá tñyo menjweaño —O oboríni. O ríxa baríñagí nání nioní soyíné tñi nñwearí ámi ayá wí searíñtmeñi. O nioní ení mñneánijo enagí aiwi

31 ámá xwíá tñyo dñjyí nñi re niaiwífríxíñiri, ‘O xanomi dñjí sñxí uyinorífaní?’ niaiwífríxíñiri ápo sekaxí nírñípí tñi xixení oemíni.’ nuríri re uríñinigíni, ‘Re dání níwiápñimeámi ríxa owaneyí.’ uríñinigíni.

15

“Wainí uraxí nepaxíñf imóniñfpíñiñf imóniñáoníriñi.” uríñf nániríni.

1 Jisaso ewayí xwíyfá nuríri re uríñinigíni, ‘Wainí uraxí nepaxíñf imóniñfpí, ayí nioníriñi. Wainí omíñf xiáwo gí áporíni.

2 Wireñf nionimí dánf neánirí ná mítwéfyf nínti ápo emí wiximoaríñfriní. Wireñf ná wearíñyf nínti xwiogwf wítomí ná xwé wéwíñigínirí o emí wíwákwímí níyárimáná mítá imítixárariñfriní.

3 Xwíyfá nioní seararíñápimí dánf soyfne ríxa mítánijf iníñot.

4 Soyfne uraxf wireñf eánijfpa axípí nioní neáníñfríxiní. E nerfnayf, nioní wireñfniñf axípí soyfne seaeánimíráriní. Wainf mítkomí wireñf meánipa nerfnayf, ná mítwepaxf imónijfpa soyfne ení nioní wireñfniñf mítneánipa nerfnayf, ná wepaxf meniní.

5 Nioní uraxf wainf mítkñiñf imónijfáoniriní. Soyfne uraxf wainf wireñfniñf imónijfoyfneriní. Ámá nioní wireñfniñf neánijf go go nioní xfoyá mítkí imónijfáoní enagí nánf ná xwénijf wearíñfriní. Ayf rípí nániriní. Soyfne nioní píni níñiwiárimí nurfnayf, amípí wí epaxf meniní.

6 Wireñf emí mófyf yeáyf yáráriñfpa ámá nioní wireñfniñf mítneánipa éf gomi gomi emí móáná yeáyf yáráriñfriní. Wireñf axípíni e ejíyf awí neaárirí ríá ikeárána ríá nowáráriñfriní.” nurirí

7 re uríñjnígíñi, “Soyfne nioní wireñfniñf neánirí xwíyfá nioniyápi xídirí nerfnayf, soyfne pí pí seaimónaríñyf nánf apomí ríxíñf uráná ananí seiintíráriní.

8 Soyfne e nero ná xwénijf neríñfpimí dánf ejí sítxf eánijf gí ápoyápi ámáyo sítwá wiáná ‘O seáyf e imónijoríani?’ wiaiwipífríráriní. Soyfne e neríñfpimí dánf ení ‘Xegf wiepísiníyf wírfani?’ wipimóniníráriní.

9 Ápo díñf sítxf níyinípa nioní ení díñf sítxf seayinjíni. Ayinání nioní díñf sítxf seayinjápi aníñf neayíwíñigíñirí éfríxiní.

10 Soyfne nioní sekaxf searíáyo xíxení níxídirónayf, nioní gí ápo sekaxf nírínípí pírániñf xídaríñagí nánf díñf sítxf níyaríñfpa nioní ení axípí aníñf soyfne díñf sítxf seayimíráriní.

11 Díñf nífá bí onímiápí seairí yayf bí onímiápí seainírí oenírí nánf mítseararíñiní. Díñf nífá níñirí yayf ninaríñfpa soyfne ení díñf nífá ayá wí seairí yayf seainírí oenírí seararíñiní.

12 Sekaxf nioní raríñápí rípíríní. Nioní díñf sítxf seayaríñápa soyfne ení axípí xíxe díñf sítxf yiníñfríxiní.

13 Ámá wo xegf ámáyo díñf sítxf nuyirfná arírá wimíñrí nánf upeípí díñf sítxf uyariñgíápí bí tñí xíxení mimóniní. Aga seáyf e mûróniní.

14 Soyfne nioní sekaxf seararíñápí xíxení axípí nerónayf, gí ámáyfne imónijfot.

15 Xínáiwánijf nimóniro omíñf wíiaríñgíyf wigf boso ‘E emíánirí nánf ríá neararíni?’ mítayaiwí majíá imónaríñgíá enagí nánf sítí ‘Inókiwayfénénijf imónijfoyfneyf searímíméini’. Amípí ápo nírarfná aríá wiñá nípíni áwaníf nísearíri nánf ‘Gí ámáoyfneyf seararíñiní.

16 Soyfne nioní fá níyamítixigfámani. Ayf nioní soyfne nuro ámáyo nuréwápiyíñípimí dánf aiwá níyimíñiñf wéfríxíñrí fá yíyamítiximí níseairí searípeañáriñi. Ayinání pí pí nánf apomí ríxíñf nuríríná nionimí dánf nurirí uránayf, ananí xíxení seiintíráriní.

17 Sekaxf nioní raríñápí rípíríní. Aga xíxe díñf sítxf yiníñfríxiní.

“Gí seiepisaríñáoyfneyf enagí nánf ámá sítmí tñí seapífríráriní.” uríñf nániriní.

18 “Ámá xwfá týo ejípí nániní moaríñgíyf soyfne sítmí tñí seairíñagfá níwíñríná díñf re mófríxíñi, ‘None sítí sítmí tñí mítneaiipa nerfná xámí Jisasomí wigfáraní?’ mófríxíñi.

19 Soyfne ámá xwfá týo wenípí nániní moaríñgíyf tñí nawíní nimónirí sítñwíryf, soyfne wigfíyf imónanírí éfá enagí nánf díñf sítxf seayipaxfriní. E nerí aí soyfne

ámá xwífá tífyo wenípí nánini moarígíyáf tñi nawíni mimónipa ero ayí tñi axípi mimónipa étírixiníri fá yiyamiximí seairí ená ejagí nání ayí símí tñi seaiarínoi.

20 Ewayí xwíyáf nioní searfá rípi, ‘Ámá xináiníjí nimóniri omíjí wiiarijí go go xegí bosomi seayí e wimónaríjímani.’ searfápi nání dñíf mófríxint. Nioní xeaníjí nínikárírónayí, soyíné ení xeaníjí seaikáripífrírári. Xwíyáf nioníyápi arfá níniro níniixídírónayí, soyínéyápi ení arfá niseairo seaxídipífrírári.

21 E nerí aí nioní nírowárénapiño nání níjíá píráni jí mimónipa nero nání soyíné nioní níniixídíro ‘Jisasoyáoneríni.’ rarijagí nání xeaníjí rípi nípíni seakáripífrírári.

22 re uríñinigíni, “Nioní níbirí xwíyáf murípa nerí sijwírityí, wigí fwí nero nioní ríwí nímófápi nání xwíyáf meárínpaxí imónaníri éfámaní. Nioní ríxa biñá ejagí nání ayí re wí rípaxí meníni, ‘Negí ejawápí nerfná fwí miyaríñwíni ri ejawáríni.’ rípaxí meníni.

23 Ámá nioní símí tñi niarígíyáf gí ápomí ení símí tñi wiarijínoi.

24 Nioní emími amípi ámá ejíná dání aiwí mítwíwapíyigíá bí mítwíwapíyipa nerí sijwírityí, wigí fwí nero nioní ríwí nímófápi nání xwíyáf meárínpaxí meníni. E nerí aiwí nioní emími wíwapíyihápi sijwí nínaníro aí nioní tñi gí ápo tñi ení níwawini símí tñi yeaiarínoi.

25 Ríwamíjí nioní nání wigí jwí ikaxí eáníjíyo dání eáníjí rípi, ‘Míkí menagí aiwí símí tñi nigfári. níriníri eáníjípi xixení imónini nání niarínoi.’ uríñinigíni.

26 Ámí re uríñinigíni, “Arírá seainí –O Goríxoyá kwíyípíri. Apí nioní ápo tñíjí e dání soyíné tñíjí e nání urowárénapijmípíri. Apí kwíyí Goríxoyápi xfo tñíjí e dání níbirí xfo nání nepa imóníjípíni seaíwapíyaríjípí nání rarijíni. Apí níbirína nioní nání áwaní searíntári.

27 Soyíné nioní ámáyo iwamíó nuréwapíya uñaé dání nioní tñi emeagíoyíné ejagí nání seaimeaní mítkoyíné ení ámáyo nioní nání áwaní urípífrírári.

16

1 Soyíné axínáni dñíjí nínikwíroro nemáná óreámioapífríxíni apí nípíni seararíjíni.

2 Ayí re seaipífrírári. Rotú aňíyo dání segí yoí emí níseakwírimoro aiwí ríwéná xe nimóniríná ámá seapíkíyáf Goríxo wimónaríjípíni yarijwíni seapíkipífrírári.

3 Ápo nání níjíá píráni jí mimónipa ero nioní nání ení axípi e mimónipa ero nero nání apí seaipífrírári.

4 Xwíyáf nioní searfápi, ayí rípi nání searfíni. Xeaníjí apí ríxa nimónarína nioní níseara úápi nání dñíjí mopírfa nání searfíni. Apí nání iwamíó soyíné tñi emeajwaé dání áwaní mítsearíñanigíni. Síni soyíné tñi nemerí nání áwaní mítsearíñanigíni.

Kwíyípí eníápi nání uríñjí náníri.

5 “Ríxa nírowárénapiño tñíjí e nání waríjagí aí soyíné woxí ‘Joxí gími nání uríñi?’ mítíñarínoi.

6 Nioní ‘Ríxa numíni.’ searfagí nání soyíné íkñíjí sípí seaiaríni.

7 E nerí aí aga nepa seararíjíni, ‘Nioní soyíné tñi aníjí re níñwearína arírá níseaiapaxí aiwí píni níseawiárimí nurína arírá aga seayí e imóníjípi seaipaxíri. seararíjíni. Ayí rípi náníri. Nioní píni níseawiárimí mupa nerfnayí, arírá seainíomí –Kwíyípí nání rarijíni. Omí murowárénapi pa epaxíri. Nioní nurína yí, omí soyíné tñáminí urowárénapiá ejagí nání rarijíni.

8 Kwíyípí níbirína ámá xwífá tífyo dñíjíyí re yaiwífríxíni, ‘Nene “fwípí, ayí apíríaní?” moaríñwápi tñi “Wé róníjípí, ayí apíríaní?” moaríñwápi tñi “Goríxo

ámáyo xwiyáá numeáriíná e winfárání?" moaríñwápi tñi apiaú apí xeñwñi moaríñwáriání? yaiwífríxíníri wíwapiyintáriñi.

⁹ Ayí nioní dñjí mñíkwíropa yariñagá nání kwíyípi 'fwípi, ayí apíríaní?' oyaiwípoyiníri wíwapiyirí

¹⁰ nioní ápo tñjí e nání yíáná o nñnímíñmáná soyíne sñi sñwí ámi wí mñanfá enagí nání kwíyípi 'Wé róníñípi, ayí apíríaní?' ení oyaiwípoyiníri wíwapiyirí

¹¹ Goríxo obo, ámá xwíá týo meñweanomí rixa xwiyáá umeáriñi enagí nání kwíyípi 'Goríxo xwiyáá numeáriíná e winfárání.' ení oyaiwípoyiníri wíwapiyirí eníríaní. uríñinigíñi.

¹² Ámi re uríñinigíñi, "Nioní xwiyáá xwapí ámi bí tñi 'Osearimíni.' nimónariñagi aiwí agwí soyíne arfá nipaxí mimóníñoi.

¹³ E nerí aiwí kwíyí amípí nepaxíñí imóníñípi nání raríñípi níbirfná Goríxo nání nepání imóníñípi nñí seáwapiyintáriñi. Apí xegí dñjí tñi wí mísearípa nerí ápomíni arfá wiariñípiñi ríñfá enagí nání amípí Goríxo nání imóníñípi xixení searéwapiyintáriñi. Amípí ríwíyo imóníñápí nání ení wíá searókiamonfáriñi.

¹⁴ Kwíyípi xwiyáá nioní raríñápi wíá nisearókiamorí nioní nání nisearíri nání nioní seáyí e nimíxíníriñi.

¹⁵ Ápo nioní fáníñí niepíxñiasiní enagí nání amípí nñní oyá imóníñípi nioníyáriñi. Ayíñání nioní re searíñi, 'Kwíyípi nioní raríñápi arfá nñiríri wíá searókiamonfáriñi.' searíñi." uríñinigíñi.

"Íkñíñí sipi niseaísáná yayí seainíníráriñi." uríñí náníriñi.

¹⁶ Jisaso ámi re uríñinigíñi, "Nioní bí onímiápí soyíne tñi níñweámáná ejáná sñwí nanípírméoí. Soyíne segípi ámi bí onímiápí níñweámáná sñwí nanípírmáriñi." uríagí

¹⁷ wiepisaríñíyí wa re ríñigíawixíñi, "O pí enípi nání ríá re áwaní neararíñi, 'Nioní bí onímiápí níñweámáná ejáná sñwí nanípírméoí. Soyíne segípi ámi bí onímiápí níñweámáná sñwí nanípírmáriñi.' Rípi ení 'Ápo tñjí e umíñiri raríñiñi.' neararíñípi pí enípi nání ríá neararíñi?" níñíñiro

¹⁸ re ríñigíawixíñi, "Bí onímiápíyí raríñíyí pí nání ríá neararíñi? None xfo raríñípi nání níjíá mimóníñwíñi." ríñariñagá

¹⁹ Jisaso awa yariñí owianeyíñiro wimónariñagi nání níjíá mimóníri nání re uríñinigíñi, "Nioní 'Bí onímiápí níñweámáná ejáná sñwí nanípírméoí. Segípi ámi bí onímiápí níñweámáná sñwí nanípírmáriñi.' searíápí nání yariñí níñiro ríñinariñoi?

²⁰ Aga nepa seararíñi. Soyíne ámíxíá nero ñwfí piyí wírínipíri aiwí ámá xwíá týo dáñíyí —Ayí Goríxo tñi xepíxepá rónígíáyíriñi. Ayí yayí seáyími dání winíñíñoi. Ríná soyíne íkñíñí sipi niseairí aiwí ríwéná dñjí níjá seainíníráriñi." nuríri

²¹ ewayí xwiyáá bí rípi uríñinigíñi, "Apíxíwa niaíwí níxíritáriñá yariñíápí nání dñjí mópoyí. Apíxíwa niaíwí sñwí wanaríñá 'Ríñíñí níñiníri niaíwí xírímí nání rixa rínáriání?' níyaiwirí nání íkñíñí sipi wiariñíriñi. E nerí aí ríwéná niaíwí rixa níxíritáriñá niaíwí xírío nání dñjí níjá winaríñagi nání ríñíñí wíñípi nání arfá ikeamoaríñíriñi.

²² Soyíne ení axípíñíñí seaimóníñi. Agwí soyíne íkñíñí sipi niseairí aiwí nioní ámi sñwí seánáná xwioxíyo dñjí níjá seainíníráriñi. Yayí apí ámá wí amípí wí niseaikáriro aí pírí searakipaxí mimóníñípi nání raríñiñi.

²³ Dñjí yayí seainíte dání nioní ámi amípí bí nání yariñí níjáripámaní. Aga nepa seararíñi. Ápomi amípí bí nání ríxíñí nuríritáriñá nioníñmi dání uránayí, ananí niseaiapíñíráriñi.

24 Íníná dání ápomi nioními dání rixinjí muripa néra nibfasáná aí dñjí niáf seainintápí bi onímiápí miseainípa éwínginíri omí ananí rixinjí urífríxini. Rixinjí uráná seapiñfáriñi.” urijinigini.

“Nioni ámá Gorixo tñi xepixepá rónigfáyo rixa xopirárí wiñarini.” urijí nánirini.

25 Ámi re urijinigini, “Xwiyfá nioní niseara úápí ewayí xwiyfá tñi niseariri aiwí ríwéná ewayí xwiyfá tñi ámi bi misearí ápo nání siñáni áwanjí searimfáiná nimónintáriñi.

26 Ína Gorixomí rixinjí nurirfná nioními dání urífrírini. Sewaniñoyíne rixinjí uráná ananí aríá seainfá eñagí nání ‘Ína nioní soyíne nání ápomi rixinjí seauriyimfáriñi.’ misearariñini.

27 Xewaníjo dñjí sítí niseayiri nání arfá seainfáriñi. Soyíne nioní dñjí sítí níyiro ‘Ápo tñjí e dání biñoríani?’ niaawiyo yariñagfa nání xewaníjo dñjí sítí niseayiri nání arfá seainfáriñi.’ nuriri

28 re urijinigini, “Eñiná nioní ápo tñi ñweaagáoni aí o tñjí e dání pñni níwiárimí xwfá týo nání biñarini. Re níñweañjsáná xwfá týo pñni níwiárimí ámi o tñjí e nání umfíni.” urtagí

29 xegí wiepisariñowa re urigfawixini, “Ayí apírini. Agwí joxí ewayí xwiyfá tñi mìnearariñini. Rixa siñáni áwanjí nearariñini.

30 Agwí none dñjí re nisiaiwirane nijfá imóniñwini, ‘Amípí nñni nání nijforíani? Ámá yariñf míwipa éfmi aiwí wigí xwioxíyo “Yariñf apí owimini.” yaiwiariñgápi nání nijfá imóniñoríani?’ nisiaiwirane nijfá imóniñwini. Ayináni dñjí re nisiaiwirane dñjí ríkwíroaríñwini, ‘Joxí Gorixo tñjí e dání biñoxirini.’ ríkwíroaríñwini.” urtagí

31 Jisaso re urijinigini, “Agwí soyíne dñjí ríkwíroaríñoi?

32 Soyíne xídfíxídowárf seaiáná nioní nígípi pñni níñwiárimí segí anfími nání xíxegíni umipfríná rixa anjwí e nerí rixa imónini. Soyíne nioní pñni níñwiárimí núagfa aí ápo dñjí níkikayonagí nání nioní nígípi ñweapaxímani.

33 Soyíne ayá sítí misearó ‘O tñi ikáritñiñwáoneríani?’ níyaiwiníro kikiífa éfríxini xwiyfá nioní niseara bfápí searfáriñi. Soyíne xwfá týo ñweañáná ámá Gorixo tñi xepixepá rónigfáyí xeaníñf seaikáripfrífa eñagí aiwí nioní ayo rixa xopirárí wiá eñagí nání dñjí sítí níníro ñweáfríxini.” urijinigini.

17

Wiepisariñfyo nání rixinjí wuriyijípí nánirini.

1 Jisaso xwiyfá apí nura núisáná anfínamí nání siñwí nanániri re ríñinigini, ‘Ápoxini, nimónini nání rixa rínáriñi. Díxfí riwaxoní ejí sítí eánijí joxiyápi ámáyo sítí wimi nání joxí ‘O ámá níyoní seáyí e imóniñoríani?’ oniaiwípoyñiri níñfríxini.

2 Ámá joxiyá dñjíyo dání nioní nixídarigfáyo dñjí níyimíñf imóniñípi sítí umímopaxo imóníñwiniñgíñiri ‘Ámá nñni nání nénf tñjoxí imónei.’ níriñf eñagí nání ríraríñini.

3 Ámá rípíni neríñfpimi dání dñjí níyimíñf imóniñípi tígíyáf imónarigfáriñi. Joxí nání ‘Ñwfá imónijo, ayí Gorixorini. Ámi wo mìñweañini.’ dñjí rímoró Jisasi Kiraisoní, joxí nírowárenapíñoni nání ‘Nepa ayí oríni.’ dñjí nímoró yariñgíyí, ayí dñjí níyimíñípi imónarigfáriñi.

4 Joxí o e éwínginíri níriñípi xíxení nípíni níyáriñna ejí sítí eánijí joxiyápi níwiapíyiríñípmí dání seáyí e joxí imóniñípi ámá xwfá týo dñjíyo sítíwánijí wiáriñi.

5 Ápoxiní nioní e éá enagí nání xámí xwíá rírí síní mimónipa enífmi joxí tñí níñwearfná nikfníri ñweaagápi ‘Ámí nioní tñí níñwearfná nioní tñí nawíní seáyí e nimóniri axfpí oikfníni.’ osimóníni.” nuríri

6 re uríñinigini, “Ámá xwíá týo dñjí joxiyá dñjí tñí nioní nixfdarigfáyí joxí imóníñípi nání xixení níjíá oimónípoyiníri wíwapiyináríni. Ayí ámá dixiyí nioní niapinjyí nání ríraríñini. Díxí xwíyíá nioní nírínípimí pírániñí níxída níbíro

7 rixa níjíá re imónínoi, ‘Amípí joxí fánijí niepíxñiasinjí nioní níríri yariñápi nípíni joxí niapinjfríni.’ Níjíá e imónínoi.

8 Xwíyíá joxí nírínípí xewaníñoni rixa uríá enagí nání níjíá e imónínoi. Xwíyíá nioníyápi aríá níñiróná dñjí níñkwíroro xixení re níssaiwiro níjíá imónínoi, ‘Goríxo tñamíni bñoríni.’ níssaiwiro ‘Goríxo urowárénapiñorífaní?’ níssaiwíriñoi.” nuríri

9 re uríñinigini, “Ámá xwíá týo dñjí ápoxí tñí xepíxepá rónigfáyo arírá owiníri yariñí mísiañíñini. Ámá joxiyá dñjí tñí dñjí níkwíroarigfáyí díxí imóníñagí nání yariñí siaríñini.

10 Amípí ámá aí nioníyáyí ayí joxiyá imóníni. Amípí ámá aí joxiyáyí ení ayí nioníyá imóníni. Ayí dñjí níñkwíroríñípimí dání ámáyo réníñí urariñoi, ‘Seáyí e imóníno, ayí oríni.’ urariñoi.

11 Nioní joxí tñamíni bñmi enagí nání xwíáyo re bi tñí síní ñweámíméini. E nerí aí ámá rowa síní xwíá týo re ñweapírífá enagí nání ápoxiní, —Joxí sìyikwí míñíñí imóníñoxírini. Joxí díxí ení eáníñípi —Ení eáníñí joxí neámíxowáriñípi nání raríñini. Apí tñí pírániñí uméirixini. Yawawi nawíní imónígwípa ayí ení axfpí nawíní imónípírífá nání pírániñí uméirixiniñí ríraríñini.

12 Nioní awa tñí emearfná ení sìxí eáníñí joxí neámíxowáriñípi tñí nímera níbíri awíníñí numearóa barfná awa wo míyoríñípa nemáná aiwí Bíkwíyo dání ríwamíñí eáníñípi xixení imóníni nání awa woníñi xewaníñi neríñípimí dání yoríñíñimíniñí yariñi.

13 Agwí nioní joxí tñjí e nání bñmíñi. E nerí aí dñjí nífá nioní ninaríñípa awa ení bi onímiápí míwiní xwé wíwíñiginiñí síní xwíá týo níñwearfná nioní níra waríñápi ríraríñini.” nuríri

14 re uríñinigini, “Nioní ámá ápoxí dñjí ríkwíroaríñíyo xwíyíá joxiyápi uríñá enagí nání ámá xwíá týo dñjíyí ayo símí tñí wiariñoi. Nioní xwíá týo dñjóní mimónipa enípa awa ení xwíá týo dñjíñíñí mimóníñagí nání símí tñí wiariñoi.

15 Awamí joxí xwíá týo dání owiriñmeaníri míriraríñini. Sípí wikárariño xwírtá mítwikixepa eníñi nání joxí pírániñí méwíñiginiñí ríraríñini.

16 Nioní xwíá týo dñjóní mimónipa enípa awa ení xwíá týo dñjíñíñí mimónipa enagí nání ámá xwíá týo dñjíyí tñí axíyí mimóníñoi.

17 Xwíyíá joxiyápi aga nepání imóníñagí nání ámá rowa joxí simónariñípi nání xixení kumíxñíñípiñí nání xwíyíá apí nuréwapiyiríñípimí dání pírániñí imíxñíñixini.

18 Joxí xwíáyo nání úwíñiginiñí nírowárénapiñípa xamíñoni ení awamí urowáríñáriñi.

19 Joxí ámáyí nání wiíwíñiginiñí nírowárénapiñípi tñí xixení niñwaníñoni owíimíñiñí nání okumíxñíñimíñi. Ámá rowa ení joxí e éfríxñíñi simónariñípi nání okumíxñíñípoyiníñí nání joxí wiíwíñiginiñí nírowárénapiñípi tñí xixení owíimíñi.” nuríri

20 re uríñinigini, “Nioní awa náníñi ríxñíñí míriraríñini. Awa uréwapiyíáná dñjí níkwírófáyí nání ení ápoxiní ríraríñini.

21 Ayí níñi axíyíñíñí imónípírífá nání yariñí siaríñini. ‘Ápoxí nioní tñí imóníñi nioní joxí tñí imóníñi egwípa ayí ení yawawi tñí nawíní oimónípoyí.’ nimónariñi. Ámá níñi dñjí níñkwíroro ‘Goríxo urowárénapiñagí weapíñorífaní?’ níssaiwíñíxiniñí

‘Ámá tiyé axfyñijé oimónipoyé.’ nimónarini.

²² Enjé síté eánijé joxi neámixowáriñípi awa eni yawawi axowawi imónigwíípa axowánijé oimónipoyiníri nání weámixowáriñáriñi.

²³ Awa aga xixené axowánijé oimónipoyiníri nioné awa tñi nawíní imónirí joxi nioné tñi nawíní imónirí enjwini. Ámá nñi re nýyaiwiro nijfá imónipfrá nání e imónijwini, ‘Gorixo omi urowárénapiñíriñi. Omi dñjé síté uyinípa awamé eni dñjé síté uyiné.’ nýyaiwiro nijfá imónipfrá nání e imónijwini.” nuriri

²⁴ re urijinigini, “Ápoxiti, ámá joxiyá dñjé tñi nixidarigfá rowa nioné xámé joxi tñi nijweariná nikñirí ñweaagápa amé nikñirí ñweajáná sñjwí nanipfrá nání nioné ñweámfaé awa eni nioné tñi ñweáfríxiníri nání nimónarini. Ápoxitiyá dñjé tñi nikñirí ñweaagápi nání rírariní. Ayé rípi nánirini. Xwíá ríri sñi mimónijáná dñjé síté nijyoxi enagé nání rariní.

²⁵ Ápoxiti, joxi wé rónijoxirini. Joxi nání ámá xwíá týo dájyé nijfá xixené mimónipa enagé aiwi nioné joxi nání nijfá xixené imónijini. Rowa eni joxi nání ‘O omi urowárénapiñoríani?’ nisaiwiro nijfá imónijo.

²⁶ Joxi imónijípi nání awamé ríxa níwíapíyiri wíá urókiamonjáriñi. Dñjé joxi síté nijyarinípa awa eni wíniyo axípí uyipfrá nání amé bi tñi wíwapíyimíñi. Nioné eni awa tñi nawíní imónimá nání amé bi tñi wíwapíyimíñi.” urijinigini.

18

Jisasomi fá xirigfá nánirini.

¹ Gorixomé ríxiñí e nurárimo xegé wiepisariñowa tñi nuro írrenjé xegé yoé Kidironiyé ríniñípámé nixemoro omijé ojikwí bi oriwámé dání inijípi té rémogfawixini.

² Judaso, Jisaso nání miyé urino eni Jisaso tñi xegé wiepisariñowa tñi íníná e awí eánayarigfá enagé nání omijé ojikwí apí nání nijfáriñi.

³ O émáyé porisí wamé awí eari anjé rídiyowá yarigfíwámé awí mearoarigfawamé eni Parisiowa tñi apaxípánijé imónigfá xwéowa tñjé e dání awí eari nemáná awa ramixé tñi uyfwí tñi mixfnápi tñi nixirimáná ojikwípimé nání nuro rémóaná

⁴ Jisaso xíomé wikáripírípi nípíni nání ríxa nijfá nimónirí nání anjwé e nuri re urijinigini, “Soyé go nání píá yariñoi?” urítagé

⁵ awa re urigfawixini, “Nasareti dání Jisaso nání píá yariñwini.” urítagé Judaso xío nání pasánijé umeariño awa tñi rojáná Jisaso “Ayé nionirini.” urijinigini.

⁶ “Ayé nionirini.” uráná awa re egfawixini. Óf nero ríwiminanjé úfáyo piknímeagfawixini.

⁷ Xwíáyo píkñimeáagé o amé re urijinigini, “Go nání píá yariñoi?” urítagé awa “Nasareti dání Jisaso nání píá yariñwini.” urítagé

⁸ Jisaso “Ayé nionirini.” ríxa searfanigini. Ayináni nioné nání píá níñirfnayé, ámá rowayé xe oupoyiníri sñjwí wíñipoyé.” urijinigini.

⁹ Xámé Gorixomé re uríppi, “Ámá joxiyá dñjé tñi xídfíríxiníri niapinjyé womé miwioríñáriñi.” uríppi xixené imónini nání e urijinigini.

¹⁰ E uraríná Saimoni Pitao kirá bá nímixeari re enjñigini. Míré nuri apaxípánijé imónigfawamé seayé e wimónijoyá omijé wiiariñomi —O xegé yoé Marikasoyé ríñijorini. Omi miyé rómíñirí éfyé pírfí noyfkirí arfá miyé wirípieanjinigini.

¹¹ Pírfí noyfkirí arfá miyé wirípieáagé Jisaso Pitaomé mixé re urijinigini, “Kirápá xegé anjyo amé upíroí. Xeanijé kapixñijé ápo o oniníri niaparinípi ‘Míñipa oení.’ risimónarini?” urijinigini.

Jisasomi Anaso tñjé e nání níméra nuro wárigfá nánirini.

12 Émáyí porisowa tñiwigí seáyi e wimóniyo tñi Judyáyí anjí rídiywámi yarigfíwámí awí mearoarigfáwa tñi Jisasomi fá nixero gwí nijiro

13 xámí Anaso tñí e nání níméra ugáfawixiní. Anasomí xineagwo Kaiapasoriní. Xwiogwí omí o apaxfpániní imónigfáwa seáyi e wimóniyojoriní.

14 Xámí xegí Judyao re uríyo, ayí oriní, “ ‘Negí ámá níni pepfríxiníri ayí ríniyí meaaníri éfápí nání ámá ná woní ríniyí apí nimeari niperínayí, ananíriñí.’ nimónariní.” uríñoriní.

Pitao “Oyá niepisarinífí wonimani.” ríñí nániriní.

15 Omí xineagwo, Anasoyí ríniyo tñí e nání Jisasomí níméra warfná Saimoni Pitao tñi wiepisarinífyí amí wo tñi awau Jisasomí ríwíyo nixfda nuri apaxfpániní imónigfáwamí seáyi e wimóniyojáyí anjí tñí e níremómáná wiepisarinífí wíomí apaxfpániní imónigfáwamí seáyi e wimóniyo sítimanañí oyá nijfá enagí nání o Jisaso tñí anjí ákijáyo ínímí nípawiri

16 Pitao síní bfaríwámíni fwí e rojagí nání nuri apixí ákijá fwíyimí awí roaríñimí Pitao nání nurímo nípeyearí níwirímeamí fwiaparína

17 apixí ákijá fwíyimí awí roaríñí Pitaomí re uríñiniginí, “Joxí ení ámá royá wiepisarinífí woxí meníraní?” uríagí o “Nionimani.” nurímí nípawiri

18 xináiwániní nimóniro omíñí yarigfáyí tñí anjí rídiywámi yarigfíwámí awí mearoarigfáwa tñí e nírówapíro imíñí raríñagí nání ríá níkeámáná ríá imónaríná Pitao ení ríá oimónimíñíri anjwí e nuri awa tñí nawíní nírorí ríá imónarínaginí.

Anaso Jisasomí yaríñí níwia uñí nániriní.

19 Apaxfpániní imónigfáwamí seáyi e wimóniyo Jisasoyá wiepisarinífyí nání yaríñí wirí xwíyfá ámáyo uréwapíyaríñípí nání yaríñí wirí éagí

20 Jisaso re uríñiniginí, “Nioní ámá níyoní sínáníje dání uréwapíyaríñáriní. Nioní gíní gíná nuréwapíyirína rotú anjyo dáníraní, anjí rídiywámi yarigfíwámí dáníraní, sa negí Judyáyí awí eánarigfíe dání uréwapíyaríñá enagí nání

21 joxí pí nání nioní yaríñí níaríñiní. Nioní xwíyfá uraríná arfá níarigfáyí yaríñí wi. Pí pí uraríñápí nání ayí ananí níjíráriñí.” uráná

22 anjí rídiywámi yarigfíwámí awí mearoarigfáyí wo anjwí e éf nírománá Jisasomí wé tñí nupíkákwiri re uríñiniginí, “Apaxfpániní imónigfáwamí seáyi e wimóniyojí e níritína ‘Apání uraríñiní.’ rísimónaríní?” uríagí

23 Jisaso re uríñiniginí, “Nioní xenwíni níritíri sítíni raríñayí, xenwí ríápí nání áwaní neareí. Nioní nañí raríñayí, pí nání iwaní neaaríñiní?” uríagí

24 Anaso Jisaso síní gwí jiníñáná apaxfpániní imónigfáwamí seáyi e wimóniñí amí wo, Kaiapasoyí ríniyo tñí e nání wiowáriñiniginí.

Pitao “Oyá niepisarinífí wonimani.” amí uríñí nániriní.

25 Saimoni Pitao ríá ikeááriñíje éf nírománá ríá imónaríná e rówapigfáyí wí re urigfawixiní, “Joxí ení xegí wiepisarinífyí woxí meníraní?” uríagí aí o “Oweoí.” nuríri “Nioní ení wonimani.” uríagí

26 Apaxfpániní imónigfáwamí seáyi e wimóniyojá xináiwániní nimóniro omíñí wíiarigfáyí wo —O Pitao arfá miñí wirípleanomí xexírímeá woriní. O ení Pitaomí re uríñiniginí, “Nioní ojíkwíyo Jisaso tñí nawíní rojagí sínwí ranfáoxí meníraní?” uríagí

27 Pitao amí “Oweoí.” uráná re ejiniginí. Karíkarí ríaiwá ríñiniginí.

Jisasomí Pairato tñí e nání wiowárigfá nániriní.

28 Wíá móniñími Kaiapaso tñí e dání émáyí gapímanowayá anjwámí nání Jisasomí níméra nuro aiwí Judyáyí amínáowa none nípawiríñípí dání xwírfá ikíxenáná aiwá Anjñajo Neamúroagoí ríniñfyí nání mítipaxí imónanigfíñíri mítipawí yaríñagí

²⁹ gap̄imaní p̄írimiá imóniño —O émáyí wo xeḡ yoí Pairatoyí r̄in̄inorin̄. O awa t̄ñí e nání n̄wiap̄irí re ur̄in̄iniḡin̄, “Om̄í pí xw̄iyá nání xw̄iyá mearan̄iro n̄imeámi bar̄in̄oí?” ur̄aḡi

³⁰ awa re ur̄iḡawixin̄, “Ámá ro fw̄í miyarin̄o ejánayí, jox̄í t̄fe nání n̄imeámi ban̄iri éwámaní.” ur̄aḡi

³¹ Pairato re ur̄in̄iniḡin̄, “Sewan̄in̄oyíne n̄imeámi nuro seḡ ɻw̄í ikaxí rar̄in̄ípi t̄ní x̄ixení xw̄iyá umearípoyí.” ur̄aḡi Judayowa re ur̄iḡawixin̄, “Émáoyíne fw̄í yar̄iḡáyo op̄ikípoyin̄íri s̄iñwí neanar̄iḡámaní.” ur̄iḡawixin̄.

³² Xw̄iyá Jisaso xámí re ur̄in̄ípi, “Nioní n̄in̄ip̄ikirína e n̄in̄iro n̄ip̄ikip̄ífráriñi.” ur̄in̄ípi x̄ixení imónin̄ nání Judayowa Pairatomí xw̄iyá e ur̄iḡawixin̄.

³³ Pairato ámí gap̄imanowa wiḡí aŋ̄í iwámi n̄ip̄awímáná “Jisaso ob̄in̄i.” n̄ir̄íri re ur̄in̄iniḡin̄, “Jox̄í m̄ix̄í ináyí Judayíyáox̄iraní?” ur̄aḡi

³⁴ Jisaso re ur̄in̄iniḡin̄, “D̄ix̄í d̄in̄í t̄ní r̄in̄rar̄in̄? Wa r̄ir̄aḡa r̄in̄rar̄in̄?” ur̄aḡi

³⁵ Pairato re ur̄in̄iniḡin̄, “Nioní d̄ix̄í Judayí won̄iraní? D̄ix̄í gw̄í ax̄írí imóniḡáyí t̄ní apaxípánin̄í imóniḡá xwéowa t̄ní jox̄í n̄ir̄ímeámi n̄ib̄iro nioní t̄ñí re r̄iwáráoi. Jox̄í pí éaḡí n̄imeámi r̄ibáoí?” ur̄aḡi

³⁶ Jisaso re ur̄in̄iniḡin̄, “Ámá m̄ix̄í ináyí nimóniro xw̄ia t̄yo meñweaar̄iḡáyí yap̄í mimónin̄í. Nioní xw̄ia t̄yo dán̄yí m̄ix̄í ináyí imóníw̄in̄iḡin̄íri m̄in̄ír̄ípeaḡí eñaḡí nání xw̄ia t̄yo meñweaar̄iḡáyíniñí mimónin̄í. M̄ix̄í ináyí xw̄ia t̄yo dán̄í won̄í nimónir̄í s̄iñwíriyí, ḡí Judayowa fá m̄in̄ix̄íripa oépoyin̄íri ḡí s̄im̄íñí n̄in̄ar̄iḡáyí m̄ix̄í n̄iwiipaxíriñi. E n̄ir̄íri aí m̄ix̄í ináyí nioní imónin̄íapí xw̄ia t̄yo dán̄ímani.” ur̄aḡi

³⁷ Pairato re ur̄in̄iniḡin̄, “Aȳinání ‘Jox̄í m̄ix̄í ináyí wox̄iraní.’ nimónar̄in̄i.” ur̄aḡi Jisaso re ur̄in̄iniḡin̄, “M̄ix̄í ináyox̄iraní.” jox̄í x̄ixení n̄ir̄ír̄íñi. Nioní nepaxiñí imónin̄ípi ámáyo áwaŋ̄í ur̄im̄iḡin̄íri ḡí ókí n̄ix̄íriñí xw̄ia t̄yo nání b̄íri ejáriñi. Ámá nepaxiñí imónin̄ípi x̄ídar̄iḡfá ḡiyí ḡiyí n̄íñí nioní ar̄á n̄iar̄iḡáriñi.” ur̄aḡi

³⁸ Pairato re ur̄in̄iniḡin̄, “Nepaxiñí imónin̄ípi píriñi?” ur̄in̄iniḡin̄i.

Pairato “Anani yekw̄iroár̄ípoyí.” r̄in̄í náníriñi.

E nur̄ímo Judayí n̄íñí t̄ñí e nání n̄ipeyearí re ur̄in̄iniḡin̄, “O xw̄iyá meárin̄ípaxí b̄í r̄ar̄íñaḡí ar̄á m̄iwiñiñi.

³⁹ E ner̄í aí xwiogwí ayí ayo s̄tá Añ̄ínaajo Neamúroagoí rar̄iḡáyi nání aiwá im̄ixar̄iná ámá gw̄í ɻweañí wo seawáriar̄íñáriñi. ‘Judayeneyá m̄ix̄í ináyí imóniño oneawáriñi.’ r̄iseaimónar̄in̄i?” ur̄aḡi

⁴⁰ ayí xwamiání n̄iwiéra nuro “Om̄í m̄ineawáripaní. Barabasomí —O ámáyá am̄ípí p̄ikiorápar̄íñí wor̄in̄i. Om̄í neawáriñi.” nura uḡawixin̄i.

19

¹ Ayí Pairatomí e urar̄íñaḡía nání porisowa Jisasomí n̄imeámi nuro s̄ikw̄íá nearo raḡí p̄ír̄í nuȳíkiárimáná

² óp̄iyá ej̄ñíñí imónin̄í wírí n̄íkíkíyimáná m̄ix̄í ináyí am̄inan̄w̄in̄íñí imónin̄í m̄iñíyo d̄íkínar̄iḡápa m̄iñíyo ud̄íkiáriro rap̄írap̄í ayíá r̄in̄í m̄ix̄í ináyí yínar̄iḡá wú n̄imearo om̄í uyíriro n̄iyárimáná

³ x̄íto t̄ñí e aŋ̄íwí e uro “Ám̄ináox̄iraní, Judayíyá m̄ix̄í ináyox̄iraní.” ur̄iro wé up̄íkákwiro n̄iyayimáná ejáná

⁴ Pairato ámí n̄ipeyearí re ur̄in̄iniḡin̄, “Ar̄á nípoyí. ‘Xw̄iyá meárin̄ípaxí b̄í m̄ir̄ír̄íñaḡí ar̄á n̄iwíri n̄imeámi r̄íwiapar̄íñi?’ oniaiwiḡípoyin̄íri n̄imeámi r̄íwiapar̄íñi.” nur̄íri

⁵ Jisaso, ópiyá ejñinjí imóninjí udíkiáriro rapírapí ayáfá rínjú uyíriro éfo fwiapáná Pairato ámá e awí neaárímáná rogáyo re uríñinigini, “Ámá royo. Síñwí wíñpoyi.” uríagi

⁶ Apaxípáninjí imónigfá xwéowa tñi anfí ridiyowá yarigfiwámí awí mearoarigfáwa tñi omí síñwí níwíniróná xwamiání níwiro “Íkíáyo yekwiroárípoyi. Íkíáyo yekwiroárípoyi.” uríagfa Pairato re uríñinigini, “Nioní o xwiyfá meárinipaxí bí mirariñagi arfá níwiri nání sewaníñoyíné nímeáa nuro yekwiroárípoyi.” uríagi

⁷ Judayowa re urigfawixini, “O nání negfí ñwfí ikaxí eáninjíyo dání bí ríñini. Ayo dání ‘Xe síñfouni.’ rípaxí mimónini. O ‘Niaíwí Gorixoyáonírini.’ ríñinjí enagfí nání xe síñfounírítí síñwí wíñpaxí menini. Xe píkoi.” uríagi

⁸ Pairato xwiyfá apí arfá níwirfná wáyí amí bí tñi níwiníri

⁹ amí gapímanowayá anjiwámí nípáwiri Jisasomi yaríñfí re wiñinigini, “Joxí gími dajoxírini?” uríagi aí Jisaso xwiyfá bí murinjínigini.

¹⁰ Xwiyfá bí murariñagi níwínirí nání re uríñinigini, “Joxí xwiyfá bí mñinírítí ríyariñini? ‘O íkíáyo níyekwiroárírítí níkwewárárítí mepa epaxoríni.’ ríniaiwiariñini? Gí dñífí tñi níriyekwiroárírítí níriyekwiroárípaxírini. Níriwárírítí níriwárípaxírini.” uríagi

¹¹ Jisaso re uríñinigini, “Eramí ñweajo apí xe oimónirí síñwí míranipa nerí síñwiriyí, joxiyá dñífí tñi wí e rípaxí imónimñirí éfmani. Ayináni sípí joxí nirfpí xwé nerí aiwí nioní joxí tfe nání níwiowárfoyápi aga seáyí e imónini.” uríagi

¹² Pairato arfá e níwiri nání omí wáríminírítí éfyí Judayí xwamiání níwiayiro re urigfawixini, “Joxí ámá romí níkwearí níwárírítíyí, émáyínéyá mixí ináyí Sisao tñi níkumixinírítí emearíñfí woxí mimóninjí. Ámá go go xewaníjo nání ‘Mixí ináyonírini.’ níriñirítíyí, Sisaomí mamówáriminírítí yaríñfí enagfí nání rariñini.” urariñagfa

¹³ Pairato xwiyfá apí arfá e níwiri nání Jisasomi nímeámi wáfí e nípeyearí síñá tñi wáfí imixiníje –Ayí Xibíruyí píne tñi Gabataí ríñijerini. E íkwianjwí xwírixí numerfná éf ñweaarigfánamí éf níñwearí

¹⁴ –Síá ayí Judayí Anínaio Múroníyi nání aiwá imixáranigfáyirini. Ayimi sogwí ríxa áwínimí ñweáminírítí ejáná Pairato re uríñinigini, “Síñwí wíñpoyi. Segí mixí ináyo riworíni.” uríagi

¹⁵ Judayí xwamiání re wigfawixini “Xe nímeáa xe nímeáa oúpoyi. Nímeáa nuro íkíáyo yekwiroárípoyi.” urariñagfa Pairato re uríñinigini, “Segí mixí ináyo ‘Íkíáyo oyekwiroáríni.’ ríseaimónaríni?” uríagi apaxípáninjí imónigfá xwéowa re urigfawixini, “Negí mixí ináyí amí wo menini. Émáyínéyá mixí ináyí Sisao ení negoríni.” uríagi

¹⁶ Pairato Jisasomí oyekwiroárípoyiníri porisowamí tñi wiowáriñinigini.

Jisasomi yekwiroárígfa nánirini.

¹⁷ Jisasomi anfí apimí dání nímera nuróná xewaníjo íkíá yoxáfpá xwanjwí níkwónimí nurí wí e xwíá yoí bí Míñfí Gíxweái ríñijé –Xibíruyí píne Gorígotaí ríñijerini. E níréromo

¹⁸ e Jisasomí yekwiroárígawixini. Níyekwiroáríróná Jisaso áwíní e ejáná ámá waú ení midimidání yekwiroárígawixini.

¹⁹ Pairato ríwamíñfí bí re nírírítí nearí yoxáfpamí seáyí e píraunjínigini, “Nasaretí dñífí Jisaso, Judayí mixí ináyoriñi.” ríwamíñfí e nearí píraúagí

²⁰ Jisasomí yekwiroáríte anfí apimí ná jíamí mimóninjagi nání Judayí obaxí nípuróná ríwamíñfípí –Apí nearfná Xibíruyí píne tñi earí Romíyí píne tñi earí Gírikíyí píne tñi earí ejípirini. Apí fá roarinjagfa nání

21 Apaxípáninjí imónigfá seáyi e imónigfáwa Pairatomí re urigfawixinti, “Joxí ríwamijí re níriri meapaní, ‘Judayí mixt ináyorinti.’ níriri meapaní. Sa re níriri eai, ‘Xewaninjo ‘Judayí mixt ináyorinti.’ níriri eai.’” urtagfa aí

22 Pairato re urinjiniginti, “Nioní eáapi xe oeáninti.” urinjiniginti.

23 Porisowa Jisasomí rixa nyekwiroárimáná rapírapí amípi o yíninjípi yanf nímero biaú biaú nítiro nowani xixení nímearo aí xegf sorfá gwí bi mikiwéninjú —Ú nimixirfná axúní imixárigfúrinti.

24 Ú nání re rinigfawixinti, “None maxepa oyaneyi. Áwinti e nítimáná go go meanirfeninjíri sárú oyaneyi.” rinigfawixinti. Bíkwíyo xwiyá níriri eáninjí riipi, “Rapírapí nioní seáyi e yinarinjáyí yanf niniro gí sorfá meapíri nání go go meanirfeninjíri sárú egfawixinti.”

25 níriri eáninjípi xixení imóniní nání porisowa e egfawixinti.

Jisasomí xinái tñi xinistimáti tñi Kíriopasomí xiepí Mariaí tñi Magidara dánf Mariaí tñi íwa ikfá yoxá Jisasomí yekwiroárinjípámí aنجwi e rojáná

26 Jisaso xegf xinái e rojagi níwiniiri wiepisarijí xfo dñf sifx uyijo eni aنجwi e rojagi níwiniiri xináimi re urinjiniginti, “Ineyi, dñf iwo iworinti.” nírimáná

27 wiepisarijomí re urinjiniginti, “Dñf ríná iyirinti.” urtagf wiepisarijo sfá ayimí dání xegf aňfyo nání pírániñf numéra uñiniginti.

Jisaso peñf nánirinti.

28 E nurárimo nijfá re nimónirfná “Xano e éwiniñfíri níriri nípinti yárfinti.” nijfá e nimónirfná Bíkwíyo xfo nání níriri eáninjí nípinti xixení oimóniri re rinjiniginti, “Inigf nání ninarinti.” ráná

29 sifx wainf mixf yarifnji magwf inif wá wejagf nání wa írikwf bi nímearo iniigf wainf apimi igfá neámáná xisopfyi rinif wegwfánif imónifwámí nikiroárimáná xegf manf tñif e wimixfagi

30 Jisaso wainf mixf yarifnji nírimáná “Rixa píxfnigoi.” níriri mif warf niniri dñf níyámiña uñiniginti.

Porisowa Jisasomí miwíyo ayifwí ikiroigfá nánirinti.

31 Sfá Jisasomí yekwiroárigfáyi —Ayi aňnajo Judayo mûronjf nání aiwá amípi pírániñf nimixiro tarifáyirinti. Ayi rixa sfá óráná Sabarfá aga seáyi e imóninjíi nimóniní enagi nání porisowa Jisasomí tñi awáumí tñi awí meñweajáná sabarfá imóninigfíri Judayí ámináowa nuro Pairatomí re urigfawixinti, “Apaxí mé dñf simigfá níyiniri opépoyiniri sifkwyo enf pírf jeápoyi. Nípéáná wigf warápi oyoaneyiniri enf pírf jeápoyi.” urtagfa

32 porisowa nuro midimidáni yekwiroárigfíwaumí sifkwyo pírf níjearo aí

33 Jisaso yekwiroárinjíhe wenifnif éfayf wifigfawixinti. O rixa nípéagf níwiniro nání xegf sifkwyo pírf mjeapa nero aí

34 poriswo wákwirixá tñi ayifwí ikiroáná axíná iniigf tñi ragf tñi fwiapifniginti.

35 Ámá Porisowa e yarfná siñwf wínarojáoní áwanf níriri xixení aga nepa riñáriñi. Nioní rariñápi nijfá xixení e nimóniri nání seyfne “Neparinti.” yaiwiro dñf ikwfroro éfrifniri áwanf seararinjinti.

36 Bíkwíyo re níriri eáninjípi xixení imóniní nání porisowa omi e wigfawixinti, “Xegf enf bi pírf jeapírfamani.”

37 Bíkwíyo ámi bi re níriri eáninjípi, “Ayifwí ikiroárigfomí siñwf wifípírfáriñi.” rinifnji eni xixení e imóninjiginti.

Jisasomí xwífayo weyárigfá nánirinti.

38 E níyárimáná ejáná ámá wo —O Arimatia dánf Josepoyi riniforinti. O Jisasoyá wiepisarijíyf wo aí Judayí ámináowamí wáyf níwirf nání íními xídariforinti. O

Pairato tñjñ e nñni nuri “Jisaso pïyo omeámñi.” uráná Pairato xe omeaníri sñjwí wññfagì o nuri pïyomì xwáa weyáríminíri nñni nimeámì úaná

³⁹ ámá ámì wo —Xegí yoí Nikodimasoyì rïnijorìni. O xámì árñwìyimì Jisaso tñni xwìyfá rïnigfíorìni. O enì nïbìri íkfá dñá biaú —Bì murfyì rïnijípi tñni bì earosfyì rïnijípi tñni apiaúrìni. Apiaú xámì nawíni niíá megfápiáu xegí sanjì 30 kiro imónijípirìni. Apì tñni pïyomì xópé oemíníri nimeámì nïbìri

⁴⁰ awaú pïyomì nimeari Judayì wigí ámá pïyì nïtirína yarigfápa rapírapíyo rïgwírgwí nïroríná íkfá dñá dñjì nañì earijípi tñni xópé nïyárimáná

⁴¹ nimeámì omijñ anjwì e inijípimì nñni —Omijñ apì Jisasomì yekwiroárfe dánì anjwì e ejfípirìni. Sñjá óf sñni ámá mitarigfáyi tñjípirìni. Omijñ apimì nñni nimeáa nuri

⁴² sñá ayi Sabarfá nñni Judayì amipí pírániñf nimixiro tarigfáyi imónijagì nñni sñjá óf anjwì e inijíyimì nñni nimeámì nuri e tigfisixinì.

20

Jisaso wiápñimeanfí nánirìni.

¹ Sadéyo wñtá móñijími sñni sñá yinijáná Magidara dánì Mariaí sñjá ófyimì Jisaso weñe nñni nuri wenijí éfyì wññjñinigìnì. Sñjá xwé ófyimì éf ráraríniño sñni mïpfróní rïxa wí e weñagì nïwñními

² anjñi nuri Saimonì Pitaomì tñni wiepisinjì wñt, xñdñjì sñxí uyinomì tñni nïwímeari re urijñinigìnì, “Ámínáomì rïxa nexwearo gïmì rña tñawixinì? Newané majfáriñi.” urítagì

³ Pitao tñni wiepisinjì wñt tñni anjì e pñni nïwiárimì xwáripáyo nñni nuri

⁴ anjanjñi nuri wñt Pitaomì nïmúrorì xwáripáyo xámì nïrémori

⁵ nïrfkwíñiri ínìmi wenijí yánñfyì wññjñinigìnì. Rapírapí Jisasomì xopixopí rónijúnì weñagì nïwññiri aiwì ínìmi mïpawí wenijí yarñá

⁶ Saimonì Pitao enì rïwìyo nïbìri bñariwámñi éf nïrómáná wenijí mé xwáripáyo ínìmi nïpawiri wenijí éfyì wññjñinigìnì. Rapírapí xopixopí rónijúnì weñagì nïwññiri

⁷ rapírapí mïñfyo xopixopí rogñíu wñtú tñni nawíni mïwé xegí wí e nïkfróniri weñagì wññrñá

⁸ wiepisinjì wñt, xámì xwáripáyo rémóo enì nïpawiri rapírapí e imónijagì nïwññiri “Neparíni.” nïyaiwiri dñjì wïkwíronjñinigìnì.

⁹ Íná awaú Bïkwíyo Jisaso ámì xwáripáyo dánì nïwiápñimeanfápi nñni nïríniri eánijípi nñni sñni pírániñf dñjì mïmopa neri majfá neri nñni

¹⁰ ámì egí anjì e nñni ugñisixinì.

Magidara dánì Mariaí Jisasomì sñjwí wññjí nánirìni.

¹¹ Mariaí xwáripá tñjñ e anjwì e nïrómáná ñwí nearì e nerfná xwáripáyo ínìmi nïrfkwíñiri wenijí yánñfyì wññjñinigìnì.

¹² Jisaso tigfë anjñají waú rapírapí apfá weñí nïyinimáná wñt mïñf tigfámñi ñwearì wñt sïkwí tigfámñi ñwearì enagfí wññáná

¹³ awaú Mariaímì re urigfisixinì, “Ineyì, jíxì pí nñni ñwí eaarijñinì?” urítagfi í re urijñinigìnì, “Gí Ámínáo nexwearì tñe nñni niíni majfá enagì nñni ñwí eaarijñinì.” nurimáná

¹⁴ nïkñimóniri wenijí éfyì wññjñinigìnì. Jisaso daiwo roñagì nïwññiri aiwì mïmïwómixñagì Jisaso re urijñinigìnì, “Ineyì, pí nñni jíxì ñwí eaarijñinì? Go nñni pñá yarijñinì?” urítagì Mariaí omijñ xiáwo nïraríñiri re urijñinigìnì, “Ápoxinì, joxì pïyomì nimeámì nuri wí e tñirá oenwíriyì áwanjì nïreì. Niíni nuri nimeari nimeámì umññinì.” urítagì

¹⁵ Mí mïwómixñagì Jisaso re urijñinigìnì, “Ineyì, pí nñni jíxì ñwí eaarijñinì? Go nñni pñá yarijñinì?” urítagì Mariaí omijñ xiáwo nïraríñiri re urijñinigìnì, “Ápoxinì, joxì pïyomì nimeámì nuri wí e tñirá oenwíriyì áwanjì nïreì. Niíni nuri nimeari nimeámì umññinì.” urítagì

¹⁶ Jisaso “Mariaíxini!” urtagi í níkñimóniri Xibiruyf pñé tñi Rabonaiyf —Apí “Nearéwapíyaríjoxini.” nírñárarigfápirini. E urtagi

¹⁷ Jisaso re urijinigini, “Nioní sini gí ápo tfe nání mpeyiá eñagi nání jíxi fá mñixepani. Jíxi nuri amá nioní gí níriximeá imónigfáyo re urei, ‘O re riñot, “Nioní gí ápo Gorixo tfe nání peyariñini. O seyñé eni segí ápo Gorixorini.” riñot.’ urémeat.” urtagi

¹⁸ Magidara dánf Mariaí nuri xegí wiepisiñfyo áwanf re urémeanjñigini, “Niñi Amínáomi rixa sñwí wññini. Xfo nírñípi, ayí apirini. Ayí apirini.” nura uññigini.

Xegí wiepisiñowa xíomí sñwí wññigfá nánirini.

¹⁹ Sadéyo sá axfymí sápi tñi wiepisiñowa Judayf amínáowa nání wáyf nero nání anf wigí nweagfíwámí ówanf xáiwí níyárimáná ñweajáná re eññigini. Jisaso awamí áwiní e nírónapíri re urijinigini, “‘Gorixoyá dñf tñi níwayiróniro onweápoyf.’ nimónarini.” nurimáná re eññigini.

²⁰ Wé nirí ogfúkaú sítá wirí miwf wákñirixá tñi ikirogfáyi sítá wirí éagi wiepisiñowa Jisaso ámi sñf eñagi sñwí níwñiro nání dñf niñá winarfná

²¹ ámi re urijinigini, “‘Soyñé Gorixoyá dñf tñi níwayiróniro onweápoyf.’ nimónarini. Ápo nioní xwíta týo nírowárénapíñpa nioní eni soyñé searowárariñini.” nurimáná

²² awamí píramí imímí níwiowári re urijinigini, “Kwíf Gorixoyápi numímñiro apí tñi nawini eméfríxini.

²³ Soyñé amá fwí yarigfápi yokwarimí nerfnayf, ayí Gorixo eni yokwarimí wiiarini. Soyñé yokwarimí mñwiipa nerfnayf, ayí Gorixo eni yokwarimí mñwiariñini.” urijinigini.

Tomaso Jisasomí sñwí wññigfá nánirini.

²⁴ Wiepisiñowa wo, Tomaso —O wiepisiñf wé wúkaú sítawí waú imónigfáwa worini. Xegí yoí ámi bi Didimasorini. O mñjweajáná wía Jisaso wiwanijowamini wímeat eñagi nání

²⁵ Tomasomí re urigfawixini, “None Amínáomi rixa sñwí wññivini.” urtagfa aí o re urijinigini, “Nioní wéyo nirí ogfáyaú mñwñipa erí nirí ogfáyaúmí wé mñwixfímopa erí miwf wákñirixá tñi ikirogfáymí gí wé mñwixfímopa erí nerfnayf, dñf wí ‘Nepa orini.’ níyaiwirí wíkwífrómiméini.” urijinigini.

²⁶ Sá wé wfumí dánf waú wo nórñmáná eñáná ámi xegí wiepisiñowa anfyo ínimi ñweajáná Tomaso eni wía tñi nerimeániro ñweajáná Jisaso anf ówanf níyárinñagí aiwí awamí áwiní e nírónapimáná re urijinigini, “‘Gorixoyá dñf tñi níwayiróniro onweápoyf.’ nimónarini.” nurimáná

²⁷ Tomasomí re urijinigini, “Dixí wé sítmí re nñnimixénapíri gí wéyo sñwí nanei. Dixí wé re nñnimixénapíri gí miwfyo níwixfímoi. Sinti dñf mññkwíró mepani. Aga dñf níkwíroí.” urtagi

²⁸ Tomaso re urijinigini, “Joxí gí Amínáoxirini. Gí Nwfáoxirini.” urtagi

²⁹ Jisaso re urijinigini, “Joxí sñwí nñnaniri nání rixa ‘Neparini.’ níyaiwirí dñf rññkwíróini? Amá nioní sñwí mñnanipa nero aí ‘Neparini.’ níyaiwiro dñf níkwírófayf yayí wññifýrini.” urijinigini.

“Bíkwí rípi amáyf dñf wíkwírófríxini eánini.” urijí nánirini.

³⁰ Jisaso emimí ámi ayá wí wiepisiñowa sñwí anigfe dánf ejí aí apí nání bíkwí rípimi ríwamini bi meáni.

³¹ E nerí aí seyñé Jisasomí dñf wíkwíroro “O Kiraiso, amá yeáyf neayimixemeantfá nání Gorixoyá dñf tñi aríowayá xwíta piaxfyo dánf iwiaronfoyf raríñwáorífan?”

wiaiwiro “Gorixoyá xewaxoríani?” wiaiwiro éfríxiniri ríwamínjí rípi níriniri eánini. Omí dínjí níwíkwíroríñípimi dání dínjí níyimínjí imóníñípí tígíayí imóníñíríxiniri níriniri eánini.

21

Wiepísijí wé wífumi dáñí waú ámi Jisasomí sínwí wíniqíá nánirini.

¹ Jisaso e néisáná xegí wiepísijowamí ipí Taibiriasiyí ríniñíwá —Xegí yoí bi Gaririyí ríniñíwárini. Awá riwoje ámi sínjáni sítá níwinírná rípi enjnígini.

² Saimoni Pitao tñi Tomaso, Didimasoyí ríniñjo tñi Gariri píropenisíyo aňí yoí Kena dánjí Nataniero tñi Sebediomí xewaxowaú tñi wiepísijí ámi waú tñi awa nerímeániro nawini níñwearóná

³ Saimoni Pitao re uríñinigini, “Nioní ubení ipíyo mamówárimí umtíni.” urítagí awa re uríñawixini, “None ení joxí tñi waníwini.” nuríro nípeyearo ewéyo nípixemoániro sítá ayimí áríwíyimi peyí nání néra nuro aiwí sítí egíawixini.

⁴ Ríxa sogwí xemónapímíñiri yaríñí tñi Jisaso níbíri ipíimanjípá tñi roñagí aiwí xegí wiepísijowa omí mí mítómíxí éagfa

⁵ Jisaso re uríñinigini, “Niaíwíyíne, segí ubení mamówárarígíayo peyí fá mítmíñipa reñoí?” uráná awa “Oweoí.” urítagí

⁶ o re uríñinigini, “Ubení ewé námíni mamówáráná peyí bi mítmíñijoí.” urítagí o rítpí tñi xíxeni yarírná re enjnígini. Peyí xwé obaxí ayá wí mítmítagí nání mítmíxeapaxí wimóníñíngini.

⁷ Mítmíxeapaxí wimónítagí wiepísijí Jisaso dínjí sítí uyijo Pitaomí re uríñinigini, “E nearíó negí Ámináoríni.” urítagí Saimoni Pitao aríá e níwirí Jisasomí xámí owímeámíñiri xegí rapírapí seáyí e yínaríñú —Ú níwirárimáná yaríñúrini. Ú nímeari níyínimáná ipíyo nímawiri xeamohíngini.

⁸ Ipíyo nímawiri xeamoagí aí wiepísijí wíá ipíimanjípá tñí e aňwi e sa 100 mita imóníñagí nání ewépámí peyí ubení magwí mítmíñú ú tñi nímíxeáa níbíro

⁹ imanjípámí niwiékñímearo weníñí étayí wíniqíawixini. Ríá nikeánimáná peyí bi ríkwamínjíyo werí bisíkeríá bi ení werí enjagí wínarína

¹⁰ Jisaso re uríñinigini, “Peyí soyíneyá ubeníyo mítmípí bi nímeámí yapípoyí.” urítagí

¹¹ Saimoni Pitao ewéyo nípixemoániri ubení peyí magwí mítmíñú imanjípá té nání nímíxeáa bítñíngini. Peyí xwéríxaní 153 mítmíñagí aiwí ubení ú wí maríkíníñagí wíniñíngini.

¹² Jisaso re uríñinigini, “Soyíne aňwi e níbíro aiwá nípoyí.” urítagí xegí wiepísijowa omí ríxa mí níwómíxíro “Negí Ámináoríni.” níwiaiwiro nání wo yaríñí “Goxírini?” wipaxí mimónípa yarína

¹³ Jisaso ríá wearíne aňwi e nurí bisíkeríá nímeari yaní níwia nurí peyí ení axípí e níwia unjníngini.

¹⁴ Jisaso xwárípáyo dání níwiápñímeámáná wiepísijowamí xámí biaú sítá níwinímáná ámi sítá winíñí bi apírini.

Pitaomí “Nioníyáyo píráñíñí uméírixini.” uríñí nánirini.

¹⁵ Ríxa aiwá níñimí Jisaso níwiápñímeari Saimoni Pitaomí re uríñinigini, “Jonomí xewaxo Saimonoxini, joxí dínjí sítí nínyiríñá dínjí sítí amá rowa níyigípípmí wiárí nímúrorí ríniyiníñí?” urítagí o re uríñinigini, “Oyi, Ámináoxini, nioní dínjí sítí rísinápi nání joxí níjírárini.” urítagí o re uríñinigini, “Sipíripí miá nímerína aiwá wiariégíápa joxí amá nioní tíamíñí býáyo axípí nerí píráñíñí uréwapíyírixini.” uríñinigini.

¹⁶ Jisaso ámí bì nuríri re uríñinigini, “Jonomi xewaxo Saimonoxini, joxi díñf sìxí ríñiyinjini? Míñiyinjí reñinjí?” urtagi o “Oyí, Ámináoxini, nioní díñf sìxí ríñiyinjí nání joxi níjfaríni.” urtagi Jisaso “Ámá sipisipí awí mearoarigfápa joxi axípi nerí amá nioní gí imóniñyo pírániñjí uméñirixini.” uríñinigini.

¹⁷ Jisaso ámí bì nuríri re uríñinigini, “Jonomi xewaxo Saimonoxini, joxi díñf sìxí ríñiyinjini? Míñiyinjí reñinjí?” urtagi Pitao Jisaso rixa biaú bì “Joxi díñf sìxí ríñiyinjini?” urípi nání díñf sìpí níwiniri re uríñinigini, “Ámináoxini, amípí níñi nání joxi níjfoxíri. Nioní díñf sìxí ríñiyinjí nání ení níjfoxíri.” urtagi Jisaso re uríñinigini, “Sipisipí aiwá wiariigfápa joxi ení amá nioní níxfdarigfáyo axípi nerí pírániñjí uréwapiyírrixini.

¹⁸ Aga nepa ríraríñini. Joxi sìni íwf sìkijí nerína jíwaníjoxi areríxí níyiniri díxí simóníñimini wagíri. E nerí aí joxi rixa xweyanjí nerína díxí wé wúkaú wimixáná amá wí gwí nírijiro joxi ‘Mupa oemini.’ yaiwiariñíminti nímeáa rupírarári. uríñinigini.

¹⁹ Wiepisiñowa re oyaiwípoyiniri, “Pitao peníapí nání ríá neararíni? O e nerí níperíñípimi dání seáyi e Goríxo imóniñípi nání sìwá neainírári. Oyí.” oyaiwípoyiniri e uríñinigini. E nurimáná re uríñinigini, “Joxi níxfdei.” uríñinigini.

Jisaso wiepisiñíxfo díñf sìxí uyiño nání ríñípi nánírini.

²⁰ Pitao níkínimóniri wiepisiñí Jisaso díñf sìxí uyiño —O xámí nerímeánímáná aiwápi níñiróná Jisaso tíamini níkínimónauri yariñí re wiñoríni, “Ámináoxini, míyí ruríno goríni?” uríñoríni. O awaúmi númi baríjagi níwiniri.

²¹ Jisasomí re uríñinigini, “Ámináoxini, amá romí ení pí wipírári. faní?” urtagi

²² Jisaso re uríñinigini, “O nioní ámí aijnamí dání weapímáiná nání xe ñweáwíñigini. nínimónírínayí, ayí díñf joxiyá menjagi nání pí nání níraríñini. Jíwaníjoxini sa níxfdei.” uríñinigini.

²³ Ayínáni amá Goríxoyá imónigfáyí rípi ríñimegfári. “Wiepisiñí o wí nípeníámani.” ríñimegfá aiwí Jisaso “Joxi níperíámani.” wí murí rípiñi uríñinigini, “O nioní amí weapímáiná nání xe ñweáwíñigini. nínimónírínayí, ayí díñf joxiyá menjagi nání pí nání níraríñini.” uríñinigini.

²⁴ O Jisaso wiepísaríñí Pitaomi e uríñoríni. O amípí apí nání áwañí nírirí ríwamíñí eanoríni. Nene o nání níjfá re imóniñwini, “O áwañí ríñípi nepání ríñini.” níjfá e imóniñwini.

²⁵ Amípí Jisaso ejí amí obaxí ayá wí ení ejagí aiwí nioní re nimónaríni, “O ejípi nípíni nání bíkwíyo ríwamíñí pírániñí nearíñayí, xwíá tíyo bíkwí apí déropaxríni.” nimónaríni.

Wáf wurimeiarigfáwa egfápi nániriní.

Ríwamijf rípi, "Wáf wurimeaiarigfáwa egfápiyí" rínijfípi Ruko níriri eanípiriní. O Jisasoyá wiepisagfý womaní. Judayí ení womaní. Émáyí dokítá woriní. Poro tñi Sairaso tñi émáyí aníyo wáf nurímeréná wirímeárogfíoriní. O Tiopiraso amípi wáf wurimeiarigfáwa Jisaso ríxa anínamí nání nípeyimáná ejáná egfápi nání níjíá oimóniri ríwamijf rípi eaníriní. Ríwamijf nearíná Tiopiraso re oyaiwiníri eaníninginí, "Iwamfó ámá Jisasoyá siyikí imónigfáyí sa Jerusaremí dání nimóniróná ayí Judayíni imónagfá aiwí Goríxo xíoyá kwíyípi sítí umímóáná aní apimi wáf nura neméfasáná e dání wáf nura numiro Samariayí aníyo nura neméfasáná ámí nuro émáyí aníyo ení nura neméfasáná ejáná émáyí obaxí ení Jisasoyá siyikí nimóga nuróná ayá wí nimóga nuro Judayo múrogfawixiní." oyaiwiníri ríwamijf nearí rípi ení oyaiwiníri, "Pitaomí tñi Poromí tñi ení Goríxo nurípearí ejí sítí weámixiñowaúrífaní?" oyaiwiníri emímpí amípi Jisaso ejípa Pitao xámí néra unípi nání níriri earí ámí ríwfíyo Poro néra unípi nání níriri earí ejíninginí.

¹⁻² Tiopirasoxiní, ríwamijf nioní xámí níriri eaníapi, ayí Jisaso iwamfó erí wíwapiyíri enípi tñíjí e dání sítá xegí wáf wurimeiarigfáwamí —Awa xío rípeanjowariní. Awamí Goríxoyá kwíyíyo dání sekaxí nurímáná xío anínamí nání peyiníyi tñíjí e nání níriri eaníri.

³ O ríñijf nímeari níperí níwiápfnímeámáná sítá 40 nórá waríná awa "O ámí sítí ríá ñweani?" oyaiwípoyiníri ámí ámí sítá winayiri Goríxo ámá xíoyáyí xwioxíyo mímeámí nerí umeñweaníapí nání uréwapiyíri neríná awa sítí ududí mé "Ayí oríani?" níyaiwiro níwipimónimáná ejáná re ejíninginí.

⁴ Awamí awí neaárímáná sekaxí re uríñiniginí, "Ápo 'Níseaiapímíráriní.' searíñípi —Apí, ayí nioní searáná soyíne aríá niarigfápiriní. Apí sítí míseaímeapa ejáná aní Jerusaremí týo dání níwárimí mupa nero apí nání weníjí nero ñweáfríxiní.

⁵ Ayí rípi nániriní. Jono wayí níseameairíná iniigí tñi seameainí aiwí sítí sítá obaxí móripa ejáná Goríxo xíoyá kwíyí tñi wayí seameainíráriní." uríñiniginí.

Jisaso anínamí peyiní nániriní.

⁶ Awa ríxa awí neánímáná omí yaríñí re wigfawixiní, "Ámínáoxiní, ejíná negí wa mítíxí ináyí nimóniro negí neáríawéyo umeñweaagfápa ríná dání joxí ení axípi mítíxí ináyí nimóniri Isírerene xwioxíyo mímeámí níneairí neameñwearíráraní?" Yaríñí e wíagfá

⁷ o re uríñiniginí, "Sítá seyíne yaríñí niarigfápi nání parímoníáyi —Ayi ápo Goríxo xío xegí néñí týo nimóniríñípimí dání níriri tagfíyiriní. Ayí nání seyíne níjíá imónípíri mimóníñagi nání áwaní searímímeiní.

⁸ E nerí aiwí rípi nání níjíá imónípíri nání áwaní searímíñi. Kwíyí oyápi níseamíearí ejí sítí seaímítíxáná soyíne nioní seaímeajá mítíkoyíne nimóniro ámá Jerusaremí ñweagfáyo áwaní urímero ámá Judia píropenístíyo tñi Samaria píropenístíyo tñi amí amí ñweagfáyo urímero ámá xwíá yoparí ikwíróníñími ñweagfáyo aí urímero éfríxiní."

⁹ E nurárimáná awa sítí sítíwí wínaríná o Goríxoyá díñí tñi nípeyirí wigí sítíwí anígíe dání agwí bimí aíñíñiniginí.

¹⁰ Nípeyirí agwí bimí aíñáná awa sítí anínamí sítíwí anáníñáná re ejíninginí. Ámá rapírapí apíá weñí yínigfíwáú awa tñíjí e nírónapíri

11 re urigfisixiní, “Gariri píropenisíyo dáhoýné, pí nání re éé nírómáná anínamí weninjí yáninjo? Ámá o, Jisasoyi ríniñjo seyíné tíe dání Gorixoyá díñjí tíni anínamí nání rixa nípeyirí aí soyíné sijwí wínaríná peyípa ámi axípí wepíñintáriní.” urigfisixiní.

Ámá womí Judaso nání wayfá urípeagfá nániriní.

12 Awa díwfí Oripiyí ríniñfpimi —Apí Jerusaremi dání anjwi e enípiriní. Sabaríayo Judayí ná jíamí mupa nero aí Jerusaremi dání díwfí miñjí apí tíñjí e nání ananí wagíápíriní. Apimi píni níwiárimí nuro

13 rixa Jerusaremi nírémore aní pákkí seáyi émi míriññiwámí —Iwá awa sá wearigfiwáriní. Iwámí nání waíwíyo nípeyiro páwigfawixiní. Awa wigí yoí rowariní. Pitao tíni Jono tíni Jemiso tíni Adíruo tíni Piripo tíni Tomaso tíni Batoromuo tíni Matíyuó tíni Arípiasomí xewaxo Jemiso tíni Saimoni Sereto tíni Jemisomí xewaxo Judaso tíni awariní.

14 Ámá awa díñjí ná bini tígáfawa nimóniro ámá wí ámi tífí ení apíxí wíwa tíni Jisasomí xinái Mariaí tíni Jisasomí xexírimeáowa tíni ení awa tíni nawíní awí neánayiro aníñjí miní Gorixomí xwíyfá rírimí wiayaríná

15 sítá wíyi ámá awí eánfáyí níni ámá 120 ejáná Pitao áwíñimí éé nírómáná re uríñjiniginí,

16 “Gí nírixímeáyíné, ejíná miñxí ináyí Depito kwíyí Gorixoyápimi dání Judaso nání —O ámá ‘Jisasomí fá oxíraneyí.’ yaiwíráyo o tíñjí e nání nipemeámí uñoriní. O nání níríri Bíkwíyo eanípí surítmá imónipaxí mimóníñagí nání amípí Judaso enípí ayínání xíxení imóníñfriní.

17 O none tíni nemerane yaníwá nání urípeaní eníagí nání o ení nearípeaníyí woriní.

18 (O sítí wíkáriñfpimi dání nígwí meanípí tíni xwíá bi bí nemáná e dání ná neáníñríná xegí agwíyo áwíñimí narfkíníri agwí amípí nípíni míxeánowiñiniginí.

19 Jerusaremi ñweagfáyí níni o e iníí nání arfá níwiro nání wigí píne tíni xwíá apí yoí Akerídamayí —Yoí míkí ayí ámá níperí ragí xwíáyo puñí náníriní. Yoí e wírgífriní.)

20 “Xwíyfá rípí Bíkwí Samíyí ríniñfyo níriníri eáníñagí nání Judaso xío enípí eníñriní, ‘Aní oyá yíwfí imóníñwíñiginí. Ámá wí e miñweapa éfríxiní.’ Xwíyfá apí surítmá imónipaxí mimóníñagí nání amípí Judaso enípí xíxení imóníñfriní. Xwíyfá ámi bi rípí Bíkwí axíyo ení níriníri eáníni, ‘O e nimóníri éwíñiginíri rípeanípí ámá wo xe nimóníri éwíñiginí.’ eáníñagí nání

21-22 noneyá wo anípá imóníñáná ‘Ayí ananíñriní.’ rípaxí meniní. Ayínání ámá none Jisaso tíni emearíná íníná nawíní wagwáyí wo none tíni nawíní Jisaso wiápíñimeañípí nání áwaníjí uraníwá nání aga orípeaaneyí. Ámá iwamíó Jono wayí níneameaia wage dání Jisaso xegí xanoyá díñjí tíni anínamí nání peyíje nání o tíni emeagwáyí wo nání raríñiní.” Pitao e uríagí

23 ayí ámá waú nání —Wíó Josepí Basabasoyí ríniñoriní. Oyá yoí ámi bi Jasitasoriní. Wíó Mataiasoriní. Awaú nání re ríniñfawixiní, “Ámá rowaú ananí womí Judaso nání wayfá rípeapaxowaúriní.” níriníro

24 Gorixomí yariñjí níwiro re urigfawixiní, “Ámínáoxiní, joxí ámá níni wigí xwioxíyo sítí tíni nañjí tíni nání imóníñfípí níjíoxí eníagí nání ámá awaú gíminí go joxí simóníagí rípeáo sítí neaií.

25 Jisaso awa wáá nurímeífríxiníri nearípeáagí aí Judaso xío ‘Aníñjí apí oimóníñiní.’ miwimóní píni níwiáritír xegí ‘Oumíñi.’ wimónaríñfíminí rixa úf eníagí nání joxí o nání wayfá oimóníri sijí rípeáo sítí neaií.” Yariñjí e níwimáná

26 Judayf wigf yarigfápa neróná “Rowaú ḡm̄iní go xixení ayo imónirfénijo?” n̄iyaiwiro sárúnijf nero Mataiasomí wáf wur̄meiarigfá wé wúkaú s̄ikwf wo awa t̄n̄i axfp̄i imóniní nán̄i s̄in̄omí kumixárigfawixiní.

2

Kwíyíp̄ Gorixomí dñj̄ wíkwíroarigfáyo wímeajíp̄i nániriní.

1 Sfá Pedikosiyf rarigfáyi —Sfá ayi Judayf aiwá om̄iní s̄in̄fyo dán̄ mífápi Gorixomí yayf wianiro nán̄i n̄imeáa n̄ibiro peaxf tarigfáyiriní. Sfá ayi imóninjáná ámá Jisasomí dñj̄ wíkwíroarigfáyf anf wiwá axiwám̄ awí eáninjáná re ej̄nigfíni.

2 Añnamí dán̄ ríwipí xwénijf fwí n̄ira weapifýf anf ayf ñweagfíwám̄ niwám̄iní árfó inárinijf n̄igfíni.

3 Árfó inárinijáná s̄in̄wí w̄in̄fáyf w̄in̄igfawixiní. Rfá ápiawfntijf imóninjf b̄i aípfnañwf néra nuri wominí wominí n̄iweaxa úagf xixe s̄in̄wí ainenigfawixiní.

4 S̄in̄wí e ainenarfná re ej̄nigfíni. Ayo n̄yonf Gorixo kwíyf x̄foyápi ayá wí s̄ixf umímonjínigfíni. S̄ixf umímóáná kwíyíp̄i wimixíp̄i t̄n̄i xixení nero p̄né xegf wí wíniyf m̄iripaxf imónigfáyf aí anan̄i rípaxf nimóniro n̄ira uḡfawixiní.

5 Judayf wí —Ayf anf xwfá ríri n̄iríminí amf ḡmí ikwfrónijfyo x̄irigfáyfriní. Gorixomí pírániyf ox̄daneyiniro anf minf yarigfáyfriní. Ayf n̄ibimimáná Jerusaremí urfniyfíná ríwipí xwénijf fwí n̄ira weapifp̄i ináriní.

6 Fwí n̄ira weapáná ámá xwé ayá wí ep̄froyf nero Jisasomí x̄darigfáyf wigf aga p̄né xixegfíni t̄n̄i n̄ira warifagfá arfá n̄iwiro nán̄i ududf nero

7 ayá n̄iríwamóniro dñj̄ s̄in̄á n̄iweániro re ríniyfawixiní, “Ámá aga p̄né xixegfíni t̄n̄i rarifgá rowa nowaní Gariri píropenisfyo dán̄ meníraní?

8 Nowaní e dáñowa ejagf aiwí arifge nero negf aga p̄né oníná dán̄ arfá n̄iwiia ujwá xixegfíni t̄n̄i neararfná arfá n̄iwiia warifwíni?

9 Nene wiene Patiayf ríniywaéne wiene Midiyf ríniywaéne wiene Iramiyf ríniywaéne wiene Mesopotemia dáñene wiene Judia dáñene wiene Kapadosa dáñene wiene Podasi dáñene wiene Esia dáñene

10 wiene Pírigia dáñene wiene Pabiria dáñene wiene Isipf dáñene wiene Sairini t̄njfm̄iní Ribia píropenisfyo dáñene wiene Romí dáñene nene n̄ibirané re urfniywaéne —Wiene aga nepa Judayeneriní. Wiene Judayf yarigfápi n̄ixfdírané nán̄i nawíní imónijwaéneriní.

11 Ámí wiene Kíriti dáñene wiene Arebia dáñeneriní. E e dáñene aiwí n̄inenení wine wine awa amípí Gorixo ejná ejf neánirí yagfíyf nán̄i n̄inearirfná negf aga p̄né xixegfíyo dán̄ rarifagfá arfá wiarijwíni.” E n̄iríga nuróná

12 ududf néra nuro ududf nikáriñiro nán̄i wí re n̄iríga uḡfawixiní, “Pí neaímeaní nán̄i ríta yarifjo?” n̄iríga warifagfá aiwí

13 wí ríperirí n̄iwiro re n̄ira uḡfawixiní, “Awa wainf s̄in̄íp̄i xwé n̄inimáná papikf nero nán̄i rarifjo.” n̄ira uḡfawixiní.

Pitao Jisaso nán̄i xwifá urifj nániriní.

14 E n̄ira warfná Pitao Jisasoyá wiepisagf wé wúkaú s̄ikwf wo imónigfá wíta t̄n̄i éf n̄irómáná ejf t̄n̄i repifýf nerí re urifnigfíni, “Gf Judia píropenisfyo dán̄fyné t̄n̄i ámá amf amf dán̄i n̄ibiro Jerusaremí urfniyfáyfyné t̄n̄i nioní repifýf seiarfná pírániyf arfá ókiarf n̄imóniro none neaímeáfp̄i nán̄i n̄ijfá imónipoyf.

15 Ayf ríp̄i nán̄i seararifní. Agwí s̄in̄ 9:00 a.m. ámá wainf xwapf m̄inípa yarifgíná imónifagf nán̄i soyfne ámá nioní t̄n̄i re rogfá rowa nán̄i yaiwiarigfápi nepa papikf nero m̄ifarifjo.

16 Awa yarifgápi, ayf ejná wíta rókiamoagf Joeroyf ríniyjo n̄iríri eaagf ríp̄i, ayf apíríní,

17 ‘Gorixó re rarinti, “Sfá yoparfyá tñjíná kwíyá nioniyápi tñni ámá nñni wíyá wíyoní ayá wí sítx umímóáná segí niaiwí oxí tñni apixí tñni xwíyá nioniyápi wíá urókiamoaro segí iwí sítkjyá íkwíkwí yáríro segí xweyanjyá orijá wíntiro epírtáriñi.

18 Íná ámá wíyá xináiwáñiñj nimóniro omijjí wiiarigfá oxowamí tñni apixíwamí tñni ayo aí gí kwíyápi tñni sítx umímóáná xwíyá nioní nání wíá rókiamopíraráñi.

19 Nioniyá dñjí tñni aijí pírýyo dání ayá ríwamónipaxí imónijyá iníri xwfá rírimí dání ekiyijyá iníri nerfná re eníráñi. Xwfárimí ragí purí ríá werí siñwirfá awimijñiñj imónijtíri yarfná

20 aijí pírýyo sogwí sfá yiníri emá ragí ríñjí imónirí eníráñi. E nemáná ejáná sfá Ámínáoni ámá níyoní mí ómómiximí wimfá nání seayí e imónijyí parímoníráñi.

21 Ayí sítí míparímopa ejáná ámá dñjí nññkwíroro ‘Ámínáoxíni, yeáyí neayimixemeat.’ nírfá níyoní yeáyí uyimixemeámíráñi.” Gorixó e rarinti.” wíá rókiamoagí Joero e níriri eaagípí ámá rowa yarfná seyfne axípí xíxení wínaríñi.

22 “Gí Isíreriyfíne, xwíyá nioní searimí rípí ení arfá nípoyí. Nasareti dñjí Jisaso nání raríñiñi. O Gorixoyá dñjí tñni emimí tñni ayá ríwamónipaxí imónijyápi tñni amípí bí ámá mepaxí imónijyápi tñni néra uñfpimi dání Gorixó sifá réníñf neainífriní, ‘O nioní nírfpearí urowárénapíñáoríñi.’ sifá éníñf neainífriní. O seyfne tñni níñwearfná néra uñf apí nípíñi nání seyfne níjíá imónijhoí.

23 Ejíná Gorixó xewaniño ‘Apí neríñfpmí dání ámáyo yeáyí uyimixemeáimigini.’ níyaiwiáriñi ipímoáriñjípi tñni xíxení segí manjyo dání omí ámá Gorixó nání dñjí wí mimoarigfáyí yoxáfpámí ejí noro níyekwíroáriro píkigfawixíñi.

24 Omí píkigfá aiwí píyípí omí aníñj gwíññiñj yinípaxí meñagí nání Gorixó níñwearñfpmí dání sítí wimixáná ámí wiápññimeaníñigini.

25 Míxfí inayí Depito o nání níriri ríwamíñjí re eaagípí nioní searariñápi tñni xíxeníñiñi, ‘Ámínáo nioní níweanjaé íníná níweanagí wínaríñanigini. O nioní tñjí e aijwi e níñweanagí nání óf bí emíámaní.

26 Ayínáni gí xwioxfyó dání dñjí nífá níññirí yayí xwíyfání raríñiñi. Apíñi maríáí, gí wará urí epaxí ríri “Nírini níyimijjí imónimfá nání nimixiníráñi? Oyí, e níñixiníráñi.” níyaiwíri dñjí nískwímorí níweaníñi.

27 Ayí rípí náníñiñi. Joxí dñjí nioniyá píyíñjí siwí tñámíñi, Xedisíyí ríññjí tñámíñi níññwármí onuníri mñnií erí ámá joxí aníñj miní ríxfdaríñáóní xwáripáyo dání píyí oeníri sítíwí mñnaní erí erfa nání dñjí nískwímorí níweaníñi.

28 Óf dñjí níyimijjí imónijyápi íníná níweamfá náníyí joxí ríxa sifá níñfriní. Joxí dñjí níññkikayoríñá nioní tñni níñwearñfóxíñjí imónijagí nání dñjí nífá bí onímiápi mñniní aga xwé niníñijoí.” Depito e ragíñiñi.

29 Gí ámáyfne ‘Negí arfo Depito nání xwíyá bí oseareñwípemíñi.’ nimónaríñi. O nípéagí xwfá weyárigfó xwáripá sítí jíe rípíñiñi.

30 Ayínáni ejíná o wíá rókiamoaríñjí wo imónijagí nání re níyaiwíri ‘Gorixó sítíayo dání “Díxfí ráríawéyí wo míxfí inayí nimónirí joxí meñweaaríñípa axípí meñweaníráñi.” nírínjóniríñi?’ níyaiwíri nání

31 ná ríwfyó imónijñápi nání níjíá nimónirí Kiraiso, arfowayá xwfá piaxfyó dání iwiaronfóyí raríñwáo xwáripáyo dání wiápññimeaníñapi nání ríñfriní. Xwíyá o ríñjí rípí ‘Joxí gí dñjí píyíñjí siwí tñámíñi níññwármí onuníri mñnií erí xwáripáyo dání píyí oeníri sítíwí mñnaní erí erfáñiñi.’ ríñfpi, ayí xfo nání mírf Kiraiso nání ríñfriní.

32 Ámá Jisasoyí ríñño Gorixoyá dñjí tñni xwáripáyo dání wiápññimeaníñapi neneni neaimeañjí mfkoneríñi.

33 Ayínáni o Gorixoyá dñjí tñni xfo tñámíñi nípeyirí seayí e o imónijyápi tñni xíxení nimónirí wé náumíñi níñweamáná xano xfo yá kwíyá ‘Nioní ámáyo wimíáriñi.’

raráñípi wíagí o ení nene kwíyípi sítix neaímóagí nání seyíné ududí seainaríñí rípi arfá neairo sítjwí neaníro yariñoi.

34 Ayí rípi nání seararíñini. Ámá anjnamí nání peyiño, ayí Depitomaní. Xewaníjo re ríñfríñi, ‘Ámíná Goríxo gí Ámínáomí re uríñinigíñi, “Joxí gí wé náúmíñi ñweat.”

35 Joxí mítix sianíro bífayo xopírárári ríwiimíáé nání sítjwí naníri ñweáírrixíñi.’ omí Goríxo e uríñfríñi.’ Depito xewaníjo e ríñí ejagí nání ‘Anjnamí nání peyiño, ayí omání.’ yaiwipaxfríñi.

36 Ayínáni gí Isíreríyí níñi aga níjíá rípi xíxení oimónípoyí. Jisaso, seyíné íkíáyo yekwíroárígfo, o ayí anjnamí nání peyiñoríñi. Goríxo o ámínáo oimóníri wimíxíri ámá yeáyí neayimíxemeantí nání arfowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rariñwáo oimóníri wimíxíri ejíñiñi.’ Pitao e uríñinigíñi.’

37 Pitao e uraríñá ayí arfá níwiro íkíñiñí sítí níwirí nání Pitaomí tñi wáf wurimeiarigfá wíamí tñi re uríñawixíñi, “Nírixímeáoyíñé, nene ari yaníwíñi?” uríñagíá

38 Pitao re uríñinigíñi, “Segí fwí yariñtayí ríwíminí nímamoro ámá níñi ‘Jisasí Kiraisomi dñíñí ríá wíkwíroaríñoi?’ seaiaiwipíri nání wayí meápoyí. E éáná Goríxo segí fwí yariñtayí yokwaríñí níseaiiri xítoyá kwíyípi níseaiapíñiñi.”

39 Ayí rípi náníñi. Kwíyí ejíná dání Goríxo ‘Ámáyo waíníñi nání urowárénapíñíáriñi.’ raráñípi, ayí re roñwáonení nání ríñímani. Seyíné tñi segí niaíwí tñi ámá ná jíamí anjí gími ñweagíáyo —Ámá Goríxo xítoyá oimónípoyíñíri wéyo fá umíríná gíyí gíyo —Ayo níyoní nání Goríxo e ríñí ejagí nání rariñíñi.’ uríñinigíñi.

40 O xwíyíá ámí ayá wí tñi woákíkí níwirí ejí rírémiñí níwia nurí re urayiníñiñi, “Xeaníñí ámá uyíñi yariñtayí tíyo wímeaníápi nene ení neaímeaníñíri wáyí níseainíri Goríxo yeáyí oneayimíxemeantí kíñimónííríxíñi.” urayiníñiñi.

41 Ayínáni ámá Pitao rariñípi nání dñíñí níkwíroro “Ayí nepaxíñi.” wíaiwítayí wayí nímearo nání sítá ayimí Jisasomi xídaríñtayí tñi ámá sítí ámí 3,000 kumíxíñáriñawixíñi.

42 Sítí kumíxíñáriñtayí aníñí miní rípi néra ugíawixíñi. Wáf wurimeiarigfáwa uréwápiyaríñá arfá wiayiro xíxe arírá inayiro Jisaso penípi nání dñíñí wímoní nání aiwá nawíñi nayiro Goríxomí xwíyíá rírimí wiayiro néra wagíáriñi.

Jisasomi uxídaríñtayí egíápi náníñi.

43 Wáf wurimeiarigfáwa Goríxoyá dñíñí emíñí ayá wí ero ayá ríwamónípaxí imóníñípi ayá wí ero yariñagíá nání ámá níñi wáyí nero “Pí oépoyíñíri ríá neaíwápiyaríñoi?” níyaiwiro e yaríñá

44 Jisasomi dñíñí wíkwíroaríñtayí níñí níkumíxíñíro nawíñi nemero amípí wigí imóníñípi aí tñi ríxa nawíñi níxíriñi

45 wigí wo amípí bí nání díwí ikeamónítagí níwíñíríná wigí xwíáraní, amípíraní, nígwí nání bí nero díwí ikeamóníomí arírá níwiro e néra wagíáriñi.

46 Sítá ayí ayo nawíñi nemeróná aní rídiyowá yariñtayí awí neánayiro wigí wíniyí tñi aiwá níñayiróná aiwá níñíri niníro wíkí tñi bí onímiápí miní aga yayí seáyími dání niníro

47 Goríxomí yayí seáyí e numero e yaríñá ámá níñí yayí níwiníri “Ayí nañí inaríñoi.” yaiwiagíáriñi. E yaríñá Ámíná Goríxo sítá ayí ayo ámá xíomí dñíñí wíkwíróagíá nání yeáyí uyimíxemeaariñtayí xámí dñíñí wíkwírogíá wíniyí tñi nawíñi kumíxagíñiñi.

3

Pitao sìkwí ikí ejí womí nañí imixíñí nánirini.

¹ Sfá wiyimí 3:00 p.m. Judayí Gorixomí xwiyítá rírimí wiariigfíná Pitao tñí Jono tñí e yaníri nání anjí rídiyowá yariigfíwámí nání yaríná

² ámá wo —O síní xináiyá agwíyo dání sìkwí ikí ejoriní. Sfá ayí ayo xegí ámáyí omí íkwianjwíyo nítimáná nímeámí nuro anjí rídiyowá yariigfíwámí fwí Awiaxoi ríniñíyimí ñwírárayigforiní. Ámá anjí rídiyowá yariigfíwámí páwiariigfáyo nígwí nání ríxiñí ouriníri óf ayimí ñwírárayigforiní.

³ O Pitao tñí Jono tñí anjí rídiyowá yariigfíwámí páwianíri yariñagfí níwíníri awaúmí nígwí nání ríxiñí uraríná

⁴ Pitao tñí Jono tñí omí sìnwí agwí níwínáríri Pitao re uríñiniginí, “Joxí sìnwí yeaneí.” urítagí

⁵ o “Nígwí bí niapaníri rariñíi.” níyaiwirí sìnwí wínenapfagí aí

⁶ Pitao re uríñiniginí, “Nioní nígwí siríparaní, goríraní, mayoní aiwí nioní xiríñápíni bí osiapimíni. Ejí sìxf eáníñí Nasaretí dání Jisasí Kiraisoyáyo dání joxí ananí nañí imónipaxí enagí nání ‘Níwiápñímearí anjí ei.’ ríraríñíni.” nuríri

⁷ xegí wé náumíni fá níxíriri míyeoááná síní mé re ejíñiginí. Xegí sìkwí sosfápiáu tñí xómíñfpiaú tñí ríxa sìwfá níyirí re ejíñiginí.

⁸ Ejí tñí níwiápñímearí píráñíñí éf nírómáná iwamíó anjí nerí awaú tñí nawíní anjí rídiyowá yariigfíwámí nípawirí nímawirí nímawirí níxeamóá nemerína Gorixomí yayí seáyími dání níméra uñíñiginí.

⁹ Ámá níñí o anjí emerí Gorixomí yayí seáyími dání umerí yariñagi sìnwí níwíníro

¹⁰ omí ríxa mí níwómíxíro “Ámá anjí fwí Awiaxoi ríniñíyimí níñwearí nígwí nání ríxiñí neararíño ayí ro oriní.” níyaiwiro nání “Aríge nerí nañí rífa imóníñoí?” níyaiwiro ududí bí onímiápi mé o imóníípi nání díñí níyága ugíawixiní.

Pitao anjí rídiyowá yariigfíwámí dání uríñí nánirini.

¹¹ Omí nañí wimixíagfí nání Pitaomi tñí Jonomi tñí nímakfkíyirí anjí wiámíó Soromonoyáí ríniñípimí rojáná ámá níñí mírf níbímiro ududí ikáriñarína

¹² Pitao ámáyí e yariñagfá níwíníri nání níwiápñímearí re uríñiniginí, “Gí Isíreríyíne, pí nání ududí ayá wí nikáriñíro sìnwí agwí yeanariñeoí? ‘Egí ejí sìxf eáníñíyo dáníraní, sìwf wé róníñí yariigfípimí dáníraní, omí nañí wimixíagfí anjí yariñí.’ ríyeaiaiwiariñeoí? Oweoí!

¹³ Nwfá negí aríowa Ebíríamo tñí Aisako tñí Jekopo tñí awayáomí xewaxo Jisaso ámí seáyí e oimóníri wimixaríni. O seyíne émáyí opíkípoyiníri wiowáraná Pairato ‘Jisaso fwí bí méf enagí nání gwí níwíkwearí owárimíni.’ wimóníagí aí seyíne Pairatoyá sìnwíyo dání ríwí umogforiní.

¹⁴ Ámá aga wé róníñoriní. Síyikwí bí míñíñoriní. Omí seyíne ríwí numoro ámá píkíxwírífó yariñí wo nání ‘Neawárií.’ urígíawixiní.

¹⁵ Seyíne díñí níyímiñí mfkí ikiñíípi xiawomí nípíkíro tíagfá aiwí Gorixoyá díñíyo dání xwáripayo dání níwiápñímearí neaímeanjí mfkone wawiriní.

¹⁶ Jisasomí yawawi díñí wíkwíroarígwípimí dání ámá sìkwí ikí ejí ro —O seyíne sìnwí wíniro níjíá imóníro egforiní. O apimí dání ríxa sìkwí sìwfá yíjoí. Oyí, yawawi Jisasomí díñí níwíkwírorai éwí enagí nání ámá ro segí sìnwíyo dání ríxa nañí nimóníri sìxf kwíyíñíñí ojoí.

¹⁷ Ai nírixímeáyíne, nioní níjíáriñí. ‘Seyíne Jisasomí ríwí numoróná majfá nero “Gorixo urowárénapíñorífaní?” mìyaiwí wiariñá segí ámíná seameñweagfáyí ení axípi wigíáriñí. nimónaríni.

18 E nerí aiwí xwiyfá ejíná Gorixo xegí wíá rókiamoagfáwayá manýyo dání ámá nene yeáyí neayimixemeanfá nání xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyí rariñwáo nání re ragípi, ‘O ríniñf nínamearí penfárini.’ ragípi, apí seyfne wíkárigfápí dání xixení imóniñfrini.

19-20 Ayinání Gorixo seyfne segí fwí egíapí yokwarimí oneaiintri nání díñf sipi niseairí ríwíminí nímamoro xfo tífamíní kínimónípoyí. Gorixo ámi Jisasomí —O aríowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyí rariñwáo, nene yeáyí neayimixemeanfá nání urípeanorini. Omí nene nání ámi neawáriénapíyirí díñf sifí neamímori enfáyi parimówinigfíni nání segí fwí egíapí ríwíminí nímamoro xfo tífamíní kínimónípoyí.

21 O xegí díñf tñi ámi waíní waíná weapípaxí menini. Gorixo amípí sifí bi imixinífáyi nání —Ayi ejíná dání xegí wíá rókiamoagfáwayá manýyo dání ragíyirini. Ayi nání sifí aŋfnamí weniñf nerí ñweani.

22 Moseso o nání nírirfná re ragí enagí nání rariñini, ‘Arírá seainfá nání Áminá Gorixoyá díñf tñi segí imóniñfyí wo wíá rókiamoaríñf nioníñf nimóniri iwiaronfárini. Amípí o searíñf níñf seyfne aríá níwiro xixení éfríxini.

23 Ámá wíá rókiamoaríñf imónfomí aríá mifwífáyí sifí wigí Isírerí wíniyí tñi nawini níkumixiníro ñweapírrixini Gorixo ámá ayí ayo níyoní emí pípíkímí enfárini.’ Moseso e ragí enagí nání rariñini.

24 Gorixoyá wíá rókiamoagfá nowaní, Samueroyí ríniñjo wuriyihe dání oyá ríwíyo dání níwuriya bigfáwa ení amípí Jisaso sifá nene ñweanjwá ríná enípí nání ragíá enagí nání segí fwí yarígfápi ríwíminí mamópoyí.

25 Xwiyfá Gorixoyá wíá rókiamoagfáwa níwuriya bagíapí tñi xwiyfá Gorixo xewaniñjo negí aríowamí nurírfná Aríó Ebírifamomí sifímanýyo dání ‘Díxf iyí axípámí dání ámá gwí wirí wíriñfí xwfá tífyo ñweagfáyo pírániñf wíkumiximífárini.’ réroáragípi tñi apiaú, ayí seyfne nání ríniñagí nání rariñini.

26 Gorixo xegí xewaxomí nurípearí nurowárénapíríná níyfénení pírániñf seaimixiníápí dání segí uyfni yarígfápi píñi níwiárími kikiáfá éfríxiniñrí nurípearí xámí seyfne tñifí e nání urowárénapíñf enagí nání rariñini.” uríñfingini.

4

Pitaomi tñi Jonomi tñi gwíyigfá nánirini.

1-2 Awaú ámá ayo sifí uraríná apaxípánifí imóniñfá wa tñi aŋf rídiyowá yarígfíwamí awí mearoarígfyáyo seayí e imóniñjo tñi Sajusiowa tñi awa níbíro awaú nuréwapíyiri “Jisaso wiápñimeañf nání ámá níñi ení wiápñimeapírítárini.” urariñagí aríá wíá enagí nání wigí xwioxfyó dání díñf ríá ápiawñifí níwóróa nuro

3 fá níxiríro ríxa sifá enagí nání wíaríná xwírixí uméwanigfíni gwí aŋfyo ñwíráigfawixini.

4 E éagfá aiwí Pitaomí uraríná aríá wífáyí obaxí wí Jisasomí díñf wíkwírogfawixini. Sifá ayí díñf wíkwírófáyí ámá xámí díñf wíkwírogfáyí tñi níkumixinímáná oxí níñi 5,000 imóniñfingini.

Pitaomi tñi Jonomi tñi xwírixí umegfá nánirini.

5 Sá wegíawa wíá tñi Judayí wigí umenjweagfáwa tñi ámínáowa tñi ñwfí ikaxí eánifípí mewegíawa tñi Jerusaremíyo awí neániróná

6 apaxípánifí imóniñfáyo seayí e wimóniñjo —O Anasoyí ríniñorini. O tñi oyá ámá axígwíowa Kaiapaso tñi Jono tñi Arekísadao tñi agwiowa ení awí eáníawa tñi awí neáníro ñweanjáná

7 Pitaomi tñi Jonomi tñi gwí aŋfyo dání nímeamí níbíro awí eánígfáyo áwini e éf uráráná yaríñfí re wigíawixini, “Síkwí ikí enomí pírániñf níwimixirfná aríge wífírini? Pí ení eáníñfípmí dáníraní, yoí goyápípmí dáníraní, neríná awagwí éfípí éfírini?” urítagfá

8 Pitao kwíyí Gorixoyápí ayá wí sítix wínijagí nání níwiápñimearí re urinjnígint, “Isírerene neameñweagfóyíne tñí negí ámínáoyíne tñí

9 yawawi síkwí ikí ejí romí nañí imixwtípí aríge neri nañí imixtírfanírí agwí níjá imónaníro nání yariñí yeaiaríngíta nání

10 apí nání soyíne níjíá xíxení imóniptrí nání áwañí bí osearímínt. Ámá nañí imóníft re éí ronjí ro yawawi Nasaretí dánhí Jisasí Kiraisomí dání —Omí Isírerene ríwfí umóáná íkíáyo yekwiroártágíta aiwí Gorixo ámí síní wimixtagí nání wiápñimeanjorínt. Omí dání ámá ro nañí imónífrínt.

11 ‘O gorífaní?’ miyaiwipa époyí. Bíkwíyo nírínírí eánijípí tñí xíxení síná aijí mírarígfóyíne ‘Sípíorínt.’ nírínírí emí mogfo Gorixo nímeearí aijí xío míraríñiwámí iwamíó nítíwayírorí enjo, ayí ná woní oníríní.

12 Ámá nene yeáyí neayimxemeapaxí imóníñí amí wo menínt. Gorixo ámá nene yeáyí neayimxemeapaxí imóníño nání nínearírná ámá níntí xwíá rírí nírímínt níweagfáyo aiwí yoí amí wo nání nírínírí nearíñímant. Ayí ná woní oníríní.” urinjnígint.

13 Xwírixí umearigfáwa Pitao tñí Jono tñí masistá bí miwí raríngagíti níwíñíróná awaú síkuríá megfíwaú aga kíñixowaú ejagíti nání níjíá nimóníro nání ududí nero “Awaú aríge neri níjíá awaú rarígfípí imónígfírfaní?” níyaiwiróná ríxa sínwí mí níwómíxiro re yaiwigfawixínt, “Awaú Jisaso tñí emeagfíwaúrfaní?” níyaiwiro

14 ámá síkwí ikí ejí nañí imóníó awaú tñí nawínt roñagí nání amí xwíyíá bí murípaxí imónígfawixínt.

15 E neri aiwí awaúmí sekaxí “Awagwí xwírixí eamearíñwá re píntí níwiárímtí bífaríwámíntí bí níweápiyt.” nurímáná wigípí xwíyíá nímixíro

16 re ríngíawixínt, “None awaúmí pí wianíwínt? Ámá oxí apíxí níntí Jerusaremí re níweagfáyí emímí seáyí e imóníñí étípí nání ríxa níjíá imóníñoi. Ayí nání none wí ‘Awaú métíríní.’ urípaxí mimóníngagí aiwí

17 xwíyíá awaú rarígfípí amí síní bí tñí níriga nuro ámá níntí ríngíepfríxíntí awaúmí íkwairírí níwírane ‘Awagwí amí arfkí bí tñí amá Jisasoyí ríngíño nání muréwapiyipa eri xwíyíá murípa eri épíyí.’ ouraneyí.” níríníro

18 “Awaú amí obípiyí.” nírímáná níjíá ikaxí re urígfawixínt, “Awagwí amí arfkí bí tñí Jisaso nání muréwapiyipa eri xwíyíá murípa eri épíyí.” urítagíta aiwí

19 Pitao tñí Jono tñí re urígisixínt, “Gíminí gípí Gorixoyá sínwíyo dání xíxení ríta imónínt? Yawawi Gorixo yearíñípí níxídírai nerína ‘Awaú Gorixoyá sínwíyo dání nañí yariñíjí.’ ríseaimónaríntí? O yearíñípí mé soyíne yeararígfápi níxídírai nerína ‘Awaú Gorixoyá sínwíyo dání nañí yariñíjí.’ ríseaimónaríntí? Sewaniñoyíne díñí nímoró rípoyí.

20 Ayí rípí nání raríñwí. Yawawi wíniñgwípí tñí arfá wigwípí tñí wí píntí níwiárírtí míriípaxí menjagí nání raríñwí.” urítagí

21 awa iwanjí mépepaxí imóníñípí nání píá nímegíníro nání amí íkwairírí bí tñí níwia nútásáná ámá níntí awaú étípí nání Gorixomí yayí seáyímtí umearíngagíta nání awaúmí sa wárigfawixíntí.

22 Ámá emímí neri nañí imixfío, o xegí xwiogwí ríxa 40 nímúrorí ámínáo ejagí nání amá níntí Gorixomí yayí seáyímtí numéra ugíawixíntí.

Gorixomí xwíyíá rírimí wigfá náníriní.

23 Xwírixí umearigfáwa awaúmí wáráná awaú egí níkumíxíntíro yariñíyí tñíjí e nání nuri apaxípáníñí imónígfá xwéowa tñí wigí Judyá ámínáowa tñí uríá nípíntí nání repíyí níwia úagfí

²⁴ ayí aríá e níwimáná díñf ná bíní tígíyáf nimóniro Gorixomí xwiyfá rírímí níwiros re urígíawixiní, “Ámínáoxiní, joxí anína tñí xwfári tñí rawírawá tñí imixíri amípi níñi ayo níyoní yariñípí imixíri enoxíriñi.

²⁵ Xwiyfá joxiyá rípí díxf kwíyípimí dání negí aríó Depito —O díxf rínáiníñf nimóniri omíñí siiagoriní. O níriri Bíkwíyo ríwamíñí re eanírini, ‘Émáyí pí nání mixí ríá ápiawí níweríñíñf imónigfawixiní? Pí nání wigí surfmá imóníñíapí nání ipimoárigfawixiní?

²⁶ Ámíná Gorixomí tñí ámá xfoyá díñf tñí xiáwowayá xwfá piaxfyo dání niwiarorí yeáyí uyimixemeáwíñigíñíri urípeanjomí tñí awaúmí mixí ináyí xwfá týo díñf tñí ámáyo umenweagfáwa tñí mixí wianiro nání mixí épímixamoro xopírárfí wianiro nání awí neániro egíawixiní.’ Depito díxf kwíyípí tñí e níriri eanírini.

²⁷ Apí tñí xixení aní rípimí dání mixí ináyí Xeroto tñí gapímaní Podiasí Pairato tñí émáyí ámi wa tñí negí Isíreriyí tñí díxf riwaxo Jisasomí —O díxf rínáiníñf nimóniri siiaríñoriní. Síyikwí bí míñíñoriní. Omí xopírárfí wianiro nání awí eánigfawixiní.

²⁸ E nerí aiwí joxí majíá imóníñípí yaniro nání awí reánigfawixiní? Oweotí, sa Gorixoxí ejiná ejí neániríñá pí pí e éfríxíñíri ipimoáragfípíñi yaniro nání awí eánigfawixiní.

²⁹⁻³⁰ Ámínáoxiní, agwí joxí awa íkwairírf níneairo nearíápimí díñf kíkayoí. Nene díxf rínáíwanéníñf nimónírane siiaríñwáéne díxf ejí eaníñíyo dání símixí tígíyáo píráñíñf wimixírane díxf riwaxo Jisaso, síyikwí míñíñomí dání emímí bí tñí ayá ríwamónípaxí bí tñí wíwapíyirane nerína ayá igigí mé xwiyfá joxiyápi xixení uranífwá nání ejí sítí bí neaeámíxei.”

³¹ Gorixomí xwiyfá e nurimáná ejáná re ejíñigíñi. Aní ayí awí neániro ñweagfíwá sírf nugá uñíñigíñi. Sírf nugá warfná kwíyí Gorixoyápi ayá wí sítí wíñíñíñigíñi. Ayá wí sítí wíñíñjáná xwiyfá Gorixoyápi ayá bí mé xixení nuréwapíya ugíawixiní.

Jisasoyá síyikí imónigfáyí xíxe nínowiayí inígfá nánírini.

³² Ámá Jisasomí díñf níwíkwíroro axípí imónigfáyí díñf xixegíñí bí bí mímó axípíñí nímóa nuróná re yayagíráñi. Wigíyí wo xegí amípi bí ejáná “Ayí aga nígnírini. Negí imóníñíyí womí arírá níwiríñá apí wipaxí meníñi.” yaiwiagfámaní. “Wone wone negí amípi, ayí níneneniyáñíñf imóníñi.” yaiwiagfáriñi.

³³ E nero wáf wurimeiarigfáwa ejí sítí eáníñí Gorixo imóníñípí ámáyo sítá níwiríñá Jisaso xwáripáyo dání níwiápñímeámi emearíñagí sítíwí wínarogfápi nání repíyí wiayaríñá Gorixo naní ayá wí níwikára uñíñigíñi.

³⁴ Ayí rípí nánírini. Wigíyí wí amípi bí nání aníñí díwf níkeamóga waríñagí sítíwí mítwíñípa yagfáriñi. Xwfá tñí aní tñí surfmá ejípí tígíyáf nígwí nání bí nero nígwí xéfápi nímeámi níbíro

³⁵ wáf wurimeiarigfáwamí míñí wíáná awa wigí wí díwf ikeamónarigfáyo wipaxípí tñí xixení yaní níwia wagfáriñi.

³⁶ E néra nuróná wigí wo Josepoyí ríñíño —O Judayí aiwí xiáweyí Ripaiyí ejagi nání síyikí Ripaiyí woriní. Píriñwí Saipírasí dání xíriñoriní. Wáf wurimeiarigfáwa yoí sítí bí Banabaso —Yoí mfkí ayí ejí ríremixí yariñó ejagi nánírini. Yoí e wíriñoriní.

³⁷ O ení xwfá surfmá bí tñíñoriní. Apí bí nemáná nígwí xéfípí nímeámi níbíri wáf wurimeiarigfáwa negí uyípeayíyo yaní owípoyíñíri míñí wíñíñigíñi.

1 Ámá wo xegí yoí Ananaiasoyí ríñijo tñi xiepí xegí yoí Sapairaíyí ríñijí tñi egí xwíá surímá bí ámáyo nígwí nání bí nerí

2 xiagwo xiepí níjá imónijáná nígwí xéfí bí xegí yumtí nítimáná bí wáf wurimeiarigfáwa “Nígwí xéfí nípíntí apí neaiaparintí.” oyaiwípoyinírí nímeámí nurí mítí wíagí aiwí

3 Pitao re uríñinigintí, “Ananaiasoxtí, Obo xfo wimónaríjípí oenírí díñí ríxixéróoxintí, pí nání kwíyí Gorixoyápími yapí wíwapíyimírí xwíá bí nerfná nígwí xéfípí bí díxí píntí nítimáná bintí neaiaparintí?

4 Sintí bí mepa nerfná díxí mimónijípírani? Xwíá apí bí nerfná nígwí xéfípí díxí díñí tñi pí pí ‘Oemintí.’ nísimónirína ananí mepxípírani? E nimónirí aí joxí pí nání díñí ínimi níkwírónimáná ‘Wáf wurimeiarigfáwamí yapí owíwapíyimíntí.’ yaiwíñigintí? Yapí joxí neáiwapíyimírí éfípí, ayí ámáone marfáti, Gorixomí wíwapíyimírí éñigintí.” urítagí

5 Ananaiaso xwíyíá apí arfá níwimáná re ejñinigintí. Xwíáyo nípiérortí díñí níyámiga unjínigintí. Díñí níyámiga úáná ámá o éfípí nání arfá wífáyí níntí wáyí nikáríga ugíawixintí.

6 O díñí níyámiga nurí píyí weñagi íwí síkíñowa níwiápñímearo rapírapí tñi wowí nero nímeámí nuro xwíá weyárígíawixintí.

7 Ananaiasomí xiepí xegí wí e sepiá bí onímiápí níñweajisáná xegí xiagwomí wíñíppí nání sintí majíí nimónirína Pitao tñípí e nání níbírtí pávíáná

8 o re uríñinigintí, “Nígwí xwíá bí nerfná xéfípí nípíntípí, ayí rípí apíranti? Jíxí níreití.” urítagí “Ayí rípí apíranti.” uráná

9 Pitao re uríñinigintí, “Ayagví pí nání ‘Kwíyí Ámínáoyápi ejí eánijípíranti’ yapí níwíwapíyirai iwamíó owíwapíyaiyí.” ríñfisixintí? Ámá díxí ragwo xwíá weyáríawa ríxa fwí e riwa rónapíñoi. Jíxí ení xwíá ríweyáripírí nímeámí rupíráoi.” uráná re ejñinigintí.

10 Í ení Pitaoyá síkwí tñípí e nípiérortí díñí níyámiga unjínigintí. Díñí níyámiga úagí íwí síkíñowa níwiapíro ípíyí weñagi níwíntíro nímeámí nípeyearo xegí oxo xwíá weyáríte midánijí e xwíá weyárígíawixintí.

11 E éáná Jisasoyá síyikí imónigfáyí níntí tñi ayaúmí wímeáfpí nání arfá wífá gíyí gíyí tñi wáyí nikáríga wagírántí.

Wáf wurimeiarigfáwa emímí xixegintí ayá wí egíá nánirintí.

12 Wáf wurimeiarigfáwa ámá wigí tíamíntí mimónigfáyí tfe nemerfná emímí tñi ayá ríwamónipaxí imónijí tñi néra nuro axípí nawíntí nimóniro anjí rídiyowá yarígfíwamí íními awí neánirína anjí wiámíó Soromonoyáti ríñjípími awí neániro yayílagfa aiwí

13 Jisasomí díñí mítíkwíroarígfáyí wáyí nero nání “Awa tñi awí bí oeánaneyí.” mítíyaiwipa yagírántí. E nero aí awa nání xwíyíá níríróná “Ámá nañowarintí.” ragírántí.

14 Ámá ámí ayá wí ayá wí Ámínáomí díñí wíkwírófáyí oxí tñi apíxí tñi ínína sítá ayí ayo wí tñi wí tñi kumíxíñayígfántí.

15 Ámá emímí wáf wurimeiarigfáwa néra warígfápi sítíwí níwíntíro nání “Negí ámá sítíxíyo Pitaoyá onapámígí ení aí wíáná nanjí imónipíráoi.” níyaiwiro wigí ámá sítíxí yarígfáyí nímeámí nuro ófí e Pitao nípurína onapámígí intípaxfímní ikwíañwíyo wífráragírántí.

16 Ámá Jerusaremi tñípí e anjí mítí mítí ikwírónijíyo ñweagífáyí ení wigí ámá sítíxí xixegintí tígfáyí tñi imfó xixéronjíyí tñi nímeámí wáf wurimeiarigfáwa tñípí e nání bímáná pírántíjí imímíxímí wiagírántí.

Wáf wurimeiarigfáwami xeanijf wigfá nániriní.

¹⁷ Apaxípáninjí imónigfáyo seáyí e wimóninjo tñi xegí níkumixiniri emearigfáwa tñi —Awa xegí gwí móniigfáwa Sajusiyí ríngfáwariní. Awa tñi wáf wurimeiarigfáwami sítí dñípí bí onimíapí mítwiaiwí aga sítí dñípí xwé ayá wí nítwiaiwiro nání nítwiápñimearo re egfawixiní.

¹⁸ Awamí fá nítzero gwí anfyo nwtarárfagfá aiwí árítwiyimí Ámináoyá anfnají wo nítweapírí gwí anfyo ówanípí nítkwirí awamí nítmíxeámi nítwiapírí re urinjiniginí,

²⁰ “Soyfné nuro anfí rídiywá yarigfíwámí éf nírómáná ámá e rówapigfáyo xwiyfá ámá dñípí nítymínjí imónipírí nání ríniñípí nání uréwapíyípoyí.” urítagfá

²¹ arfá nítwimowa nuro wíta noga warinjí tñi anfí rídiywá yarigfíwámí nítápáwiro ámá éf rówapigfáyo uréwapíyaríná apaxípáninjí imónigfáyo seáyí e wimóninjo tñi xegí níkumixiniri emearigfáwa tñi awí neánímáná negí Isíreriyí mebá parímení imónigfá nowani tñi xwiyfá oimixaneyiníro nání “Eñí.” nuríro ríxa awí neánárimáná anfí rídiywá yarigfíwámí awí mearoarigfá wa wáf wurimeiarigfáwami wirímiaupírí nání gwí anfyo nání urowárítagfá aiwí

²² gwí anfyo níremorfná awa nání píá nítmeginíro ámí Judayí mebáowa awí eánigfe nání nítbíro repíyí nítwiro

²³ re urítagfáwixiní, “Gwí anfyo níremománá ówanípí sítí xaíwí yárinírí awí mearoarigfáwa fwí tñípí e awí roro enagfá nítwínrane aí ówanípí nítkwirane nítápáwirane sítíwí wíntwáyí sítí ínimi nweanagfá mítwíntwí.” urítagfá

²⁴ anfí rídiywá yarigfíwámí awí mearoarigfáyo seáyí e wimóninjo tñi apaxípá imónigfá xwéowa tñi arfá e nítwiróná ududí ayá wí nero re ríngfáwixiní, “Agwí pí imónimínrí nání ríya yariní?” rínaríná re enjiniginí.

²⁵ Ámá wo níremónapírí áwanípí re urinjiniginí, “Ai, ámá agíná soyfné gwí anfyo nwtarárfagfáwa anfí rídiywá yarigfíwámí éf nírómáná ámáyo uréwapíyarínoí.” uráná

²⁶ anfí rídiywá yarigfíwámí awí mearoarigfáwa tñi wigí seáyí e wúrñigfó tñi awamí ámí fá xíripírí nání nuro aí awa uréwapíyaríná arfá wiariigfáyí sítíja neaeapírixinírí wáyí nítwiro nání awamí fá nítzero nítméra nítbíróná uyñífí wí mítmepgfawixiní.

Wáf wurimeiarigfáwa Judayí mebáowami masisfá mítwí urígfa nániriní.

²⁷ Wáf wurimeiarigfáwami nítmeáa nítbíro Judayí mebáowa awí eánigfe éf uráráná apaxípáninjí imónigfáyo seáyí e wimóninjo xwiyfá numearíríná

²⁸ re urinjiniginí, “None arfá jíyikí nítseaorane sekaxí ‘Segí uréwapíyarigfó nání sítí muréwapíyipa époyí.’ searítagwí aí soyfné arfkí o nání nuréwapíyiróná segí uréwapíyarigfápí ríxa Jerusaremí týo nítyoní fá menárinígoí. None xeñwone nání re oneaiaiwípoyinírí, ‘Awa omí nítzikiro nání reá roánigfáwarfaní?’ oneaiaiwípoyinírí uréwapíyarigfoyñériní.” urítagí aí

²⁹ Pitao tñi wáf wurimeiarigfá wíta tñi re urítagfawixiní, “Ámá neararigfápí marfáti, Goríxo neararíñípíni pírtí wiaíkipaxí mimóninjwíni. Ayinání soyfné arfá jíyikí nítneaoarí nearigfápí wiaíkiaríñjwíni.

³⁰ Ayí rípí nániriní. Jisasomí soyfné nítzikiróná yoxáfyo yekwíroárigfá aiwí Nwíta negí arfowa ejíná dání nítxída bagfóyá dñípíyo dání o ámí wiápñimeañfriní.

³¹ O ayí Goríxo gí wé náúmíni oníñweanírí seáyí e nítwimixiríná ‘Xiáwowayá xwíá piaxfyo dání iwiaroní wo imónirí mítxf ináyí wo imónirí éwíniginí.’ nítaiwirí wimixíñfriní. Isírerene negí fwí yaríñwápí ríwímní mamorane yokwarímí neaiipaxí imónirane yanfwá nání o ríxa e nimónirí xanoyá wé náúmíni nweani.

³² None seararijwá apí siŋwí níwiniŋane nání mfkonerinti. Kwíyfpí ení ‘Apí nepariní.’ oyaiwípoyiníri neaíwapiyariŋfriní. Nonení marfáti, ámá Gorixomí manjí pírfí mifwiaíki arfá wífá gíyí gíyo ení xegí kwíyfpí rixa mñi wiŋfriní.” urigfawixiní.

³³ Xwirixí mearigfáwa xwiyfá e rariŋagfá arfá níwiro wikí ríá ápiawínijí níwero opikianeyiníro wimóninjínginí.

³⁴ Opikianeyiníro wimónarfná ámá wo —O xegí yoí Gamerieroyí ríniŋoriní. O Parisi woriní. Nwf ikaxí eáninjípí uréwapiyariŋfí woriní. Nuréwapiyirfná nanfntí neŋwíperí rariŋo enagí nání ámá nñni wé íkwianwíyóninjí ɻwíraráigfóriní. O xwiyfá uriní nání awí eánigfí ét nírómáná sekaxí re urinjínginí, “Ámá rowamí bí onimíapí bfamí wárípoyí.” nuríri rixa bfamí wáráná

³⁵ re urinjínginí, “Gí Isíreroyíne xwiyfá bí osearimíni. ‘Ámá rowamí owianeyí.’ yaiwiarigfápi síní mepa neróná xámí dñjí pírániŋfí mópoyí.

³⁶ Ayí rípí nání searariŋiní. Eníná onimíapí ámá Tiudasoyí ríniŋo enípí nání dñjí mópoyí. O xewaniŋo nání re ríniŋiní, ‘Ámíná seayí e imóninjá woníriní.’ níríníri yarfná ámá 400 xwiyfá o ríŋfpí arfá níwiro nání gwí numóníro yarfná émáyí omí píkiáná xegí gwí móniŋfáwa wiwini ét umigfawixiní. Éf umíagfá nání o oemíniří enípí surfmá yáriŋiní.

³⁷ E nemáná enáná ámá ámí wo —Gariri píropenisíyo dñjí Judasoyí ríniŋo nání raríŋiní. O gapimaníyí ámá nñni yoí ɻwíraráigfíná níwiápíni mearí xegí dñjíyo dání ámá wí o tñi gwí numóníro ‘Émáyo mifxí oxfdowáraneyí.’ níríro yarfná omí anfíni mifxíagfá omí arfá wigíyáfí ení wiwini ét umiamogfawixiní.

³⁸ Ayinání ámá rowa yaníro yarigfápi pírfí mifwiaíkipa nero wé fá umíxeánípoyí. Ámá rowa Gorixoyá dñjíyo dání marfáti, wigí dñjíyo dání nipimoáriro nerfnáyí, wa awamí xopírárfí wipírfí enagí nání xe éfríxíniří siŋwí wiŋpoyí.

³⁹ E nerí aí awa wigí dñjíyo dání marfáti, Gorixoyá dñjíyo dání nerfnáyí, soyíne xopírárfí wí wipaxí meniní. E owianeyiníro nerfnáyí, Gorixo tñi mifxíniŋfí infagfá siŋwí aineniřírfáriň.

Wáf wurimeiarigfáwamí ríniŋfí wiagfá aí yayí egfá náníriní.

⁴⁰ Xwirixí umearigfáwa Gameriero “E époyí.” urípí arfá níwiro níxfíro nání wamí “Wáf wurimeiarigfáwamí níwirimeámi ɻwiapípoyí.” nurimáná rixa nímera ɻwiapáná síkwíá ragí pírfí uyikímí nero nwí ikaxí re urigfawixiní, “Jisaso nání síní bí muréwapiyipa éfríxíniří.” nuríro wárígawixiní.

⁴¹ Wáráná awa xwirixí umearigfáwa tñjí e dání nípeyearo nuróná re níyaiwiro nání, “Gorixo Jisasomí xídaríŋwáone ayá neaimoaríňí neaikáríapí xíxení meapaxowarfaníri xe fá xero iwanjí mépero éfríxíniří siŋwí neanífrífaní?” níyaiwiro nání yayí néra nuro

⁴² Íníná sítá ayí ayo anfí rídiyowá yarigfíwamí dáníraní, ámá anfí wiwá wiwamí dáníraní, arfkí uréwapiyiro wáf urímero neróná “Ámá Gorixo yeáyí neayimíxemeantí nání urowárénapiňo, arfowayá xwíá piaxfyo dání iwiaroníoyí rariŋwáo, ayí Jisasoriní.” urigfawixiní.

6

Seayí wipírfíá nání ámá wé wíumí dñjí waú rípeagfá náníriní.

¹ Íná Jisasomí xídarigfáyí ámí wí tñi sayá nimoga nuróná wigí Judayí émáyí tñjíminí xírigfáyí wí níwiápíni mearo Judayí anfí ná tñjí e xírigfáyo anfjumí ikaxí re urigfawixiní, “Negí yaríŋwápa sítá ayí ayo aiwá yanfí níwia nuróná negí apíxfí aníwamí soyíne pí nání müroaríňo?” anfjumí ikaxí e nura warfná

² Jisasoyá wiepisagf wé wúkaú sìkwí waú imónigfáwa nìwiápñimearo ámá Jisasomi xìdarigfá sìyikf imónigfá nìyonf “Eñnt.” nuriro re urigfawixin, “None aiwán yanf seaiapani nání xwiyfá Gorixoyá searéwapiyariñwápi pñni nìwiárirfná ‘Ayf nañf menfní.’ neaimónarfní.

³ Ayfnání negf nìrixmeáyfné, negf ámá nañfní yarigfápi nání fá roárinjowa nánfní yeyimá nearo wé wíumí dánf waú nání nearáná none aiwá yanf nìseaiapa emepfrá nání rípeaanwfwní. Ámá kwif Gorixoyápi ayá wí sìxf wínri dñf émf saímí moro egfáwa nání rariñwíni.

⁴ Awa aiwá apf yanf mearfná noneyf rípfní mimáyo nìtñrane anif minf yanwfáriñi. Gorixomí rìxifn urirane ámá xwiyfá oyápi nání xìxení nìjfá oimónfpoyníri uréwapiyirane yanwfáriñi.” uragfá

⁵ ámá Jisasoyá sìyikf imónigfá nñni “Apánirfní.” nìyaiwiro ámá wé wíumí dánf waú rowamí eyirogfawixin. Wo Sìtipenoyi rìñijo —O Jisasomí ejf neánirí dñf wìkwírorí kwifpí ayá wí sìxf wínri ejorfní. Ámí wo Piriporfní. Ámí wo Pìrokorasorfní. Ámí wo Naikenaorfní. Ámí wo Taimonorfní. Ámí wo Pamenasorfní. Ámí wo Nikoraso — O émáyf anf yo Adiokf dánf wo aiwí ejiná dání sìwf xegf imónigfayf yarigfápi pñni nìwiárímo Judayf yarigfápiñi yariñorfní.

⁶ Ámá awamí neyíroro wáf wurimeiarigfáwa tñf e nání nìmeámí úáná wáf wurimeiarigfáwa awa nání Gorixomí rìxifn urimáná ejf neánirí píráñifn ríxifnifn wigf wé seayf e wikwiárifawixin.

⁷ Xwiyfá Gorixoyápi sìni nìriga nemerfná ámá Jerusaremí ñweagfá Jisasomí xìdarigfáyf ámí wíni ayá wí sayá nimóga nuro apaxfpánifn imónigfá obaxf eni arfá nìwiro dñf nìwìkwírománá xìxení egfawixin.

Sìtipenomí fá xìrifgá nánirfní.

⁸ Sìtipeno, Gorixo xíomí wá ayá wí wianirí ejf sìxf weámixirí ejf enagf o ámá sìñwf anigf dání emimí seayf e imónifpí tñf ayá rìwamónipaxf imónifpí tñf nìwíwapiya warfná

⁹ Judayfyá rotú anf ámá Áxeñwarí Minigfáti rìñifyo awí eánarigfá wa —Wa anf yo Sairini dñjowarfní. Wa anf yo Arekisadíria dñjowarfní. Awa tñf wigf Judayf wínyf —Wa Sirisia pìropenisfyo dñjowarfní. Wa Esia pìropenisfyo dñjowarfní. Awa tñf nìwiápñimearo Sìtipeno tñf xwiyfá xìmiximí niniro mìxf nìrinróná

¹⁰ kwif Gorixoyápi sìxf wíñifn enagf nání o dñf émf saímí nìmorí píráñifn reñwipwearifnagf nání wí xopirarí nìwirí muripaxf imónigfawixin.

¹¹ Xopirarí nìwirí muripaxf nimóniro nání wigf wíamí yumfí íñimi re urigfawixin, “Omí nuxekwímoro re rípoyf, ‘O negf arfó Mosesomí ríperirñifn umerí Gorixomí umerí yariñagf arfá wíwáriñi.’ rípoyf.” nurarími nuro

¹² omí wíkf nìwóniro fá oxirfpoyníri ámá sìpfayo tñf ámináowamí tñf ñwf ikaxf eánifpí mewegfawamí tñf sìmirírf xwiyfá nura nemero eáná ayf wík wónfagf nìbíro omí fá nìxero nìmeámí nuro Judayf mebáowa awí eánigf wárigfawixin.

¹³ E nemáná ámá omí yapf ouxekwímópoyníri urfayf éf nìroro re urigfawixin, “O negf anf ñwfá riwá nání sìpí ríri negf ñwf ikaxf eánifpí nání eni sìpí ríri arfkí yariñorfní.

¹⁴ Rípí rariñagf arfá wíwá enagf nání rariñwíni, ‘Nasaretí dánf Jisaso anf riwá nìpínearí sìwf nene xídanfwá nání Moseso nérowíápñirí nearagfípí xwfá iwení nání ámí sìñf bì érowíápñinfríni.’ rariñagf arfá wíwá enagf nání rariñwíni.” urarfná

¹⁵ mebáowa xwirifxf umearigf ñweagfáwa nowaní omí sìñwf agwf nìwíñróná xegf sìmímanf anfnajowayá sìmímanfñifn xwifná eaarifnagf wíñigfawixin.

Sitipeno xwírixix umearigfáwamí rírimí wiñj nánirini.

¹ Apaxfpáninjí imónigfáyo seáyí e wimóninjo Sítipenomí yarínjí re wiñjiniginjí, “Xwíyá joxí ríxekwímoarigfápi neparaní?” urtagí

² o re urinjiniginjí, “Nígí nírixímeáyíné tñí apoyíné tñí xwíyá bí searimí nání arfá nípoyí. Enjíná negí arfo Ebírfamo anjí yoí Xaraníyo nání mú síní xwíá Mesopotemia ríntíñpimi nweañáná Nwíá anjínamí aninjí seáyí e nimónirí nweaño xíó tñí e níronapirí

³ re urinjiniginjí, ‘Joxí xwíá díxí rínaí ríxiríje tñí díxí rírixímeáyo tñí pñí niwiárími xwíá nioní sítá simfaé nání úírixinjí.’ urtagí

⁴ Karídiayí anjíyo xíó nweañe pñí niwiárími nurí Xaraníyo níremorí nurfníríná xano e nípémáná ejáná Goríxoyá díñjyo dání níñweaxa níbíri xwíá agwí seyíné nweagfápimí nweagfrinjí.

⁵ Apimí nweagfái aiwí Goríxo xwíá apí onímiá bíkwí nání aí ‘Aga joxí díxfrinjí.’ nuríri miwiagfí enjagí nání o síní sínjí níñwearí nemeríná ‘Xwíá rípí nioní gírinjí.’ wí rípaxí imónagfímaní. E nerí aí o síní niaíwí memea ejáná Goríxo sítimímanjíyo dání re urinjiniginjí, ‘Joxí tñí díxí ráríawé tñí segí imóninjá nání seaiapímáriñí.’ nuríri aiwí

⁶ rípñinjí ení urinjiniginjí, ‘Díxí ráríawé nuro ámá anjí mídáñfíyí nimóniro émáyí anjí wíyo nweañáná omiñjí ríá tñíñí níwiro numépero yaríná xwiogwfí 400 múronfáriñí.

⁷ Díxí ráríawéyo ámá gwí axfrími omiñjí ríá tñíñí wípírífáyo xamínjíyo nioní ríá umeáráná díxí ráríawéyí e níñweagfásáná e pñí niwiárími níbíro xwíá rípimí dání Goríxoní yayí níñimero seáyí e níñepfríriñí. Negí arfomí xwíyá e nurimáná

⁸ re urinjiniginjí, ‘Nioni “E seaiimíráriñí.” réroárfápi nání díñjí morfá nání sítimajfó rípí éírixinjí.’ urtagí Ebírfamo xewaxo Aisakomí nemearíná ríxa sítá wé wíumí dání waú wo nórímáná ejáná iyí sítí sító wákwinjíniginjí. Aisako e dání Jekopomí nemearí iyí sítí sító wákwinjíniginjí. Jekopo e dání negí arfo íríjowa wé wúkaú sítkwí waú awamí nemearíná ení iyí sítí sító wákwinjíniginjí.

⁹ Arfo íríjí awa Josepomí sítí díñjí níwiaiwiro ‘Isipiyí anjíyo xínáinjí nimónirí omiñjí níwiiríná, ananirinjí.’ níwiaiwiro nígwí xeaníro nání bí egfawixinjí. Omí e sítí wíagfá aí síní Goríxo aninjí díñjí nukíkayori

¹⁰ Isipiyí xeaníjí wikárigfí dání éf numíniríná oyá díñjí tñíñí Isipiyí mítixí inayí Peroyí ríñíñoyá sítwí tñíñí e dání Josepo díñjí nítá winípaxí ríri píráñjí neñwíperí ríri yarínagí níwíñirí nání gapímaní ámínáo oimónirí Isipiyí anjí níyoní tñíñí xíoyá anjí tñíñí meñweanfá nání rípeañjíniginjí.

¹¹ Josepo gapímaní nimónirí meñweañáná Isipiyí anjíyo tñíñí Kenaníyo anjíyo tñíñí aiwá nání díwí nikeamóniro sítíkí eánigfawixinjí. Negí arfowa ení aiwá nání píá neróná bí mítimanípaxí nimóniro aiwí

¹² arfo Jekopo xwíyá ‘Isipiyí anjíyo aiwá wení.’ rínarínagí arfá níwirí nání negí arfo íríjowa iwamfó nuro meapfríra nání urowáriñjíniginjí.

¹³ Ámí ríwíyo aiwá bí yaníro úáná Josepo xewaníno nání áwanjí nuríri ‘Segí séríxímeáonirinjí.’ urtagí Isipiyí mítixí inayí Peroyí ríñíño Josepomí xanímírówa tñíñí xexírixímeáyí tñíñí nání níjíá imóninjíniginjí.

¹⁴ Josepo gí ápímirówa weapfríxinjí xwíyá yanjí wiowárfagí epówa o tñíñí e nání níweróná oxí apíxí niaíwí níñí ayí ámá 75 níwero

¹⁵ Bíkwíyo nírínirí eáninjípa Jekopo Isipiyí anjíyo nání níwerí e dání nípémáná ejáná negí arfo íríjowa ení e dání pegfawixinjí.

16 Piýf awamí xwfá weyáraniro nání nimeámi Kenaniyf anfyo Sekemiyf riñijne nání nimeámi nifiro sifjá óf arfo Ebirfamo Xamomí fwíarfawéyo nifwirí bí enfymf tigfawixiní.

17 Rixa Gorixxo arfo Ebirfamomí smifmanfyo dání ‘Dixf rárifawéyo e nifwiimfariní.’ urifnifpi parifmonfayi rixa aifwi e imónarfná negf arfowa Isipiyf anfyo dání sayá nimoga warfná re enfninginí.

18 Amá arfo Josepo enfpi nání majfá imónif wo mifxf inayf nimónirí Isipiyf anfyo nimeñwearfná

19 negf arfowamí nepaxifpf pákíní nimónirí wíwapifirí wigf niaiwf sifjá xifráyf yifwf tifmearifápif dání piýf oenirí sifpi wikáriirí enoriní.

20 O ayo e wikárfarfná niaiwf wo —O negf arfo Mosesoyf riñijoriní. Gorixoyá sifwfyo dání niaiwf awiaxoriní. Omí xináí nifxirirí xanifaú egf anfyo emá waú wo nimeñweagfisáná

21 Pero urarifpa neri piýf oenirí nání wí e xegfpi wífrarána xfomí xegf xemiáí iwo wí e wífrarifnifagi nifwirirí nimeari pírániñf nifmerfná xegf xewaxónif nifmera unfninginí.

22 Ayifnáñf negf arfo Moseso Isipiyf anfyo sifkurfá yagfápi xfó eni sifkurfá néisáná Isipiyfá nifjá imónagfápi xifexení nifpifní nifjá nimónirí xwifýá rirí omifnif erí enfa nání dñif sifxf nifga wiapfifmeajfninginí.

23 E neri aí xegf xwiogwf nifni rixa 40 imónaná re wimónifnifiní, ‘Gí nifrixifmeá Isiferifyo bí nurí sifwf owifnifnif.’ nifwimónirí nání nurí

24 wenifnif éfyf wifnifnifiní. Isipiyf wo xfó xegf xexifrémeayf womí sifpi nifwikáriirí iwanif mépearifnifagi nifwirirí ‘Gí nifrixifmeáomi ourakiowáriminí.’ nifyaiwirí Isipiyomi xfomí eni iwanif bí oeámifnirí éfyf piýf nifpikirí tifnifiní.

25 Piýf nifpikirí niftrifná gí nifrixifmeayf re niaiwipfráoinirí éfyf, ‘O yarifnifpimí dání Gorixxo gwifnifnif nifweajwaéne neaikweawáriminirí nání ríta yariní?’ niaiwipfráoinirí éfyf xewanif yaiwifpa axfpi e mifwiaiwifawifiní.

26 Sá weño wifápi tñif xegf Isiferifyo tñif e nání nurí waú mifxf inarifnifagi nifwirirí piýfá owifriminirí nání re urifnifiní, ‘Amá axf rowagwf, pí nání axowagwf iwanif xaifwf eánarifnif?’ urifagi

27 wifomí xaifwf nearí xopifrárf wimifnirí éo arfo Mosesomí nifxoyfpiowáriirí re urifnifiní, ‘Go simifxfagi joxf neameñweajoxf imónirí xwifýá pírániñf yeaimifxfaxoxf imónirí neri yariní?

28 Joxf aginá Isipiyomi pifkifpa nioní eni nifpikimifnirí ríyarifnif?’ urifagi

29 arfo Moseso arfá e nifwimo éf nurí anfyo midáñf wo nimónirí Midianiyf anfyo nifñwearí apifxf nimeamáná niaiwf waú nemearí nifñwearifisáná

30 rixa xwiogwf 40 mifróaná amá dñif meaje dífwf Sainai tñifminí emearfná re enfninginí. Íkfá enf tñif wifnána ríta ná minf ápiawfní wearifne dání anfnajf wo sifjání wimónifnifiní.

31 Arfo Moseso íkfá ana ríta ná minf ápiawfní wearifnifagi nifwifnifná xfó wifnarifnifpi nání ududí neri ‘Pírániñf sifwf owifnifnif.’ nifyaiwirí aifwi e warfná Ámináo re urifnifiní,

32 ‘Nioní Nwfá dixf arfowa Ebirfamo tñif Aisako tñif Jekopo tñif awa nifxfdagfoniriní.’ urifagi arfo Moseso sifpi nifpikirí óf nikárinirí nání ‘Amí sifwf bí tñif owifnifnif.’ mifwimónifpa yarinifagi aiwí

33 Ámináo re urifnifiní, ‘Xwfá joxf ronf nifwf imónifne enfagi nání dixf sifkwf sú yoareí.

34 Isipiyf anfyo dání gí amáyo umépeaniro wikárfarifápif sifwf wifnirí amifpí nifni wikárfarifápif nání “Yeyf!” rarifnifagi arfá wirí enfáoní yeáyf wimifxfimifgifnirí nání

weaparinjinti. Ayináni joxi wiápñimeat. Niont “Isipiyf anfyo nání orírowáraumint.” nimónarinti.’ urijiniginti.”

35 Sítipeno e nuriri ámi re urijiniginti, “Ámá o —O xámí re urigfiorinti, ‘Go simixtagi joxi neamenweanoxi imóniri xwiyfá pírániñf yeaimixipaxoxi imóniri nerí yariñinti?’ urigfiorinti. O anfnajf íkfá onimiánána tñjí e dání sijáni wimóniñjo ejf sifx weámixáná arfowamí yeáyf uyimixemeari umenweari éwíniginti urowáriñjo, ayf axo negf arfo Mosesorinti.

36 Negf arfowamí Isipiyf anfyo dání nipemeámi ujorinti. Anf ayo dání nipemeámi umintirí nerfná ayá ríwamónipaxf bñ tñi emímí bñ tñi níwíwapiyá urí ipí ayfá ríñf ríwoñf tñjí e dání wíwapiyirí amá dñjí meanje nemeróná xwiogwf 40 muroarfná wíwapiyirí enjorinti.

37 Rípi eni negf arfo Isírerowamí urijo axorinti, ‘Segiyf wo wíá rókiamoarifí nionfíñf imóninfa nání Goríxo rípeanfárinti.’ urijo, ayf axorinti.

38 Negf arfowéyf amá dñjí meanje awí neániro ñweanjáná díwf miñf Sainaiyi ríññípimí níyiri rojáná anfnajf Goríxoyáo xwiyfá uragorinti. O seyfne níjífá imónipfrífa nání eni xwiyfá Goríxoyá anipá mimóní anfíñf íníná rínipaxf imónifípí anfnajao rarñagi arfá níwiri ríwamíñf neari wiñiniginti.

39 E nerí aí negf arfowéyf ‘Mosesomí awayint arfá owianeyf.’ miwimóní nero ríwf numoro amípí Isipiyf anfyo wenípí nání ayá sifpí níwiri nání ‘Ámí e nání mupaxenerfaní?’ níyaiwiniro

40 arfo Mosesomí xogwáo Eronomi re urigfawixinti, ‘Joxi ñwfá bñ nene negf xídaníwfá nání neaimixet. Nene re dání apí xwañwf níkwónimí nuranéná apí xámí neameaní nání neaimixet. Ayf rípi nání rírarñwinti. Amá Moseso ro, nene Isipiyf anfyo dání níneapemeámi bñho díwf rípimí peyíáná pí wímeáagf amí ríxa miweaparininti? Nene majfárinti.’ nurárimáná

41 sijá gorí bñ awí neaáriro apí tñi burimákaú miá xopalkigf nimixiro nañwf bñ burimákaú miápi nání rídiyowá yaniro nání nímeámi níbíro wigf wé tñi imixfápi nání yayf seáyimí dání néra ugíawixinti.

42 Ayináni Goríxo ríwf numori emá tñi sogwf tñi sinf tñi nání xe dñjí níkwfróa úfríxintirí wáriñiniginti. Wártagi ayf wíá rókiamoagfáwa Bíkwíyo Goríxo nání níwuríyiro eagfá rípi tñi xíxenf egíawixinti, ‘Isíreriyfíne, amá dñjí meanje nemero xwiogwf 40 muroarfná nañwf nípíkiro rídiyowá wiagfó, ayf Goríxontraní? Oweot, nionfímaní.

43 Isipiyf anfyo píni níwiárimí nuróná senfá anf ñwfá xegf yoí Morokiyf ríññípíyá tñi ñwfá sinfíñf imixiníñf Repaniyf ríññípí tñi —Ñwfá apiaú sewanifíyfíne xídaníro nání imixigfápiáurinti. Apiaú nímeámi ugíá enagf nání nionfyá dñjí tñi miñf wa níbíro xwírfá níseaikíxero seapíkiomeáfayo níwirímeámi nuro anf xegf yoí Babironi tñjí e oríwamí dání wáripírítáriñi.’ Wíá rókiamoagfáwa Goríxo nání e níwuríyiro ríwamíñf eagfápi tñi negf arfowéyf xíxenf egíawixinti.

44 Negf arfowa amá dñjí meanje nemeróná senfá anf —Senfá anf iwá Goríxo Mosesomí ‘Amá nimixiróná e éfríxinti. E éfríxinti.’ uriri nimixiróná iwá sijwf níwíñaxfda úfríxintirí sifwá wirí éáná imixagfíwáriñi. Iwá Goríxo nání nepaxfíñf imónifípí sifwá wiagiwá eni nímeámi emeagfáriñi.

45 Amá dñjí meanje nímeámi emeagfáwa pegfámi dání amí wigf niaíwyf xamifíyf Josuaof tñi senfá anfíwá nímearo emá gwí wírf wírf negf xwírfá rípimí ñweaagfáyo Goríxo miñf xídwárañje dání wiwanifíyf nurápiro senfá anf Goríxomí seayf e umepírífíwá nímeámi níbíro nípákiróná ayf negf miñf inayf Depito tñjí e nání nípákia bagfáriñi.

46 Depito nání Goríxo yayf winfagf xíomí Depito ríxiñf re urijiniginti, ‘Ñwfá gí arfo

Jekopo rixdagoxi, anf joxi nwearfa nani wiwá onimiriynir sijwí nanei.' urinjí aí
 47 anf iwá Depito xamijo mumiriyyinigini. Umiriyyino, ayí xewaxo Soromonorini.

48 E nerí aí Gorixo, seayí émi imónijo anf ámá mìrarigfáyo nwaaarionan. O nani
 wía rókiamoagf wo xwiyá níriri ríwamijí re eanjríni,

49 'Áminao re riyoit, "Anfna gí éf nwéamífa nani ikwianjwnarini. Xwfárimi gí sìkwí
 ikwiárimífa nánirini. Nion seayí e seaimónijáoni eñagi nani pí anf nimiriypíráoi?
 Wí e nioní sa nwéamífa gíyí erini?

50 Re rinaiwiarijoi, "Xwfári tñi anfna tñi xewanijo mimixipa eñfrini?"
 rinaiwiarijoi?" Áminao e riyoit.' Wía rókiamoagf wo e níriri eanjríni." Sìtipeno e
 nurimáná

51 re urinjnígini, "Mijí sìwíta niyiro ámá Gorixomí muxídarigfáyí yarigfápa
 aríkwíkwí néra uro arfá miwí ero yarigfoyfne íníná kwíyí Gorixoyápi sìwá
 seainimíniyi yaríná mìrirakf inarigfári. Segí arfowa néra bagfápa axípi e
 yarigfoyfnerini.

52 Wía rókiamoagfáyo negí arfowa xeanijí mìwikárigfá wo rimónini? Oweo. Eñiná
 'Gorixoyá wé rónijo bñfári. xwiyá yanf e niwiro áwanjí uragfawamí negí arfowa
 niptikia bagfa aiwí ríná soyfne awa eñiná dání ragfomí ríwí numoro miyí nuríro nani
 piigfoyfnerini.

53 Gorixoyá jwí ikaxí ríniyípi anfnajowa Mosesomí urigfápimí dání tígíyíne
 imónijagfa aí nepa mimáyo nítiníro mìxídarigfoyfnerini." Sìtipeno e urinjnígini.

Sìtipenomí sijá nearo piigfá nánirini.

54 Xwirixí umeaniro nani awí eánigfáwa Sìtipeno e rarijagi arfá nìwiróná wikí ríá
 ápiawníñi níwero nani makiríwí nímoró yaríjagfa aiwí

55 Sìtipeno Gorixoyá kwíyípi ayá wí sìxf umímojo eñagi nani anfnami sijwí agwí
 anáníyí wíniyíngini. Wía Gorixo tñjí e dání píronaparijagi sijwí wíniyi Jisaso oyá
 wé náumíni éf rojagi wíniyi neri

56 re urinjnígini, "Ai, nion rixa anfna oxoániri eñagi wíniyi ámá imónijo Gorixoyá
 wé náumíni éf rojagi wíniyi ejiní." uráná re egíawixini.

57 Arfá nípíroníro xwamiání neróná omí fá xiraníro nani axiná mfrí nípumiro

58 fá níxero xixoyípi nímera nuro rixa anf apimí ákiyáyo bñaríwámí dání sijá tñi
 eaaníro yarigfáwa wigí iyíá nípírayiro ámá wo, Soroyí ríniyo oneameiníro xtoyá sìkwí
 tñjí e nítayimáná

59 Sìtipenomí sijá tñi neáa ugíawixini. Sijá tñi neáa warfná o ríaiwá re
 rínjíngini, "Áminá Jisasoxini, gí dñjípi oríñwírárimíni." nírimí

60 xómíñi níyíkwíri ámi ejí tñi ríaiwá níriri re rínjíngini, "Ámináoxini, 'Omí
 sìpí wikáríápi nani yokwarimí wiimfámaní.' miyaiwipa ei." nurárimí peñjíngini.

8

1 Soro xegí ámáowa Sìtipenomí píkiarfná dñjí sìpí bi miwí "Apání yaríyoit."
 yaiwíngini.

Soro ámá Jisasoyá sìyikí imónigfáyo xeanijí wikáriyí nánirini.

Síá ayimí dání ámá Jisasoyá sìyikí imónigfá Jerusaremí nwéagfáyo xeanijí ríá
 tñjí wíkárarína ayí níni éf numiamoróná wí Judia píropenisfyo amí amí nwearo wí
 Samaria píropenisfyo amí amí nwearo nero aiwí wáf wurimeiarigfáwa Jerusaremí
 dání éf mugíawixini.

2 Ámá Gorixomí pírániyí xídaníro nani anijí miní yarigfá wí Sìtipeno píyomí
 nimeamí nuro xwíá níweyárimáná ámíxíá nímero ejí tñi jwí mieáagfa aí

³ Soro re ejinigini. Ámá Jisasoyá siyikí imónigfáyo paimimí níwia nurí anf wiwá wiwámí nípáwirí píá nemerí oxfraní, apixfraní, fá níxerí níropémi nurí gwí anfyo níñwirára uñinigini.

Samaria píropenisfyo xwiyá yayí neainarínpí nání wáf urimegfa nánirini.

⁴ Ámá amí amí xídfíxfidowárí éfáyí éf numiamoróná xwiyá Jisaso nání wáf nurímero

⁵ wigí wo, Piripoyí ríniyo anf yoí Samaria ríniñfpimi níremori ámá Goríxo yeáyí neayimixemeanfa nání urowárénapiyo nání wáf urarfná

⁶ ámá ayá wí o tñf e epíroyí nero o nura uñípí arfá wiyo emimí o néra uñípí sñywí wíñiro neróná dñf nawíní nimónimáná arfá ókiarí móñigfawixini.

⁷ Ayí rípí nánirini. O yariñfpimi dání imfó dñf xixéroarigfáyí ámá ayo píni níwiárimí nuróná xwamiání niyárimí uro ejí sivímí egfáyí nañí imóniro síkwí ikí egfáyí nañí imóniro yariñagfa níwíñiro nání omí arfá ókiarí numóniro

⁸ anf apimí dání yayí seáyípmí dání néra ugíawixini.

⁹ Ámá wo —O xegí yoí Saimonorini. Anf apimí dání xegí ikayíwí tñi ayáf mfkí nikiri xegí yariñfpí yarfná ámá Samaria píropenisfyo nweagfáyí ududí wiagforini. O e nerí nání “Nioní seáyí e mimóniháoniríani?” ríngorini.

¹⁰ Ámá seáyí e nimóniri meñweagfáyífraní, ínimi w提醒 níwíñiro nání arfá ókiarí numóniro re ragforini, “Ení sítí eánijí Goríxoyáí raríñwápí xfo imónijípí, ayí axípí o imónini.” ragforini.

¹¹ Ayáf mfkí nikirijíyo dání xegí néra waríñfpí yarfná ududí nikáriñiro nání arfá ókiarí numóniro e ragforini.

¹² O nání ámá anf apimí dñf yaiwiarfná Piripo xwiyá Goríxo xwioxfy miñmeámí nerí umenjweanfa nání ríniñfí yayí neainarínpí nání wáf uríri Jisasí Kiraiso nání wáf uríri yariñagí arfá níwiróná dñf wíkwírogfawixini. Dñf wíkwírófáyí oxfraní, apixfraní, wayí meagfawixini.

¹³ Saimono ení aí xwiyá Piripo níra uñípí nání “Neparini.” níyaiwirí dñf níwíkwírorí wayí meanjníginí. E nemáná Piripomí wí píni miñwiárf aníñf sñywí níwíñaxfdimerí Piripo emimí tñi ayá ríwamónipaxí seáyí e imónijípí tñi yariñagí níwíñirína ámí ámí ududí nikáriga uñinigini.

¹⁴ Wáf wurimeiarigfáwa wigí Jerusaremí nweagfámi dání arfá re níwiro nání, “Samariayí xwiyá Goríxoyá ríxa arfá níwiro umímánáoi.” arfá e níwiro nání wigí waú Pitaomí tñi Jonomí tñi urowárítagfa

¹⁵ awaú níweri kwíyí Goríxoyápí Samariayo ení wímeaní nání Goríxomí ríxijí urigfisixini.

¹⁶ Ayí rípí nánirini. Ámá ayí Jisasomí dñf níwíkwíroro nání wayí nímearo aiwí kwíyípí sñiñ miwaínigfáyírini. Sñiñ miwaíní enagí nání awaú Goríxomí ríxijí nurímáná

¹⁷ o omí wé seáyí e ikwíkwiárimí éáná kwíyípí ayo aíñijíngini.

¹⁸ Saimono wáf wurimeaiarigfíwaú wé seáyí e wikwiárarigfípí dání Goríxo xegí kwíyípí ayo mñiñ wiariñagí níwíñiri nígwí bí níroari awaúmí mñiñ wíminíri nerí

¹⁹ re uríñinigini, “Awagwí yariñípa nioní ení ámá gíyí gíyí níyoní wé wikwiáráná kwíyí Goríxoyápí aíñiní nání ejí sítí eánijí awagwí imónigfípí nioní ení bí neámixípiyí.” urítagí aí

²⁰ Pítao re uríñinigini, “Joxí ejí sítí eánijí imónigfwí Goríxo anípá yeaiapíñf rípí ‘Nígwí tñi bí epaxonirini.’ yaiwiaríngí nání joxí díxí nígwí aí tñi aníñfírixini.

²¹ Dñf joxíyá ‘Awaú yariñípa oemíni.’ yaiwiaríngípí Goríxoyá sñywíyo dání aga nañí wí mimónihagí nání joxí yawawi tñi nawíní níkumixíñiri yawawi yariñgwípí epaxí mimónijíni.

²² Ayináni sippí joxi eminíri éf rípi ríwimini nínamori jiwaninjoxi dixí dínjyo dání ‘E oemíni.’ yaiwítpi nání ‘Gorixo ananí yokwarimí ríta niinirfénjof?’ niyaiwiri ríxíñf uret.

²³ Joxi yawawi sippí dínjf yeaiaiwiariñfpí ayá wí dínjf sippí ríyinagí sijwf níraníri fwí joxi yariñfpimi dání gwíññif yarínñagí sijwf níraníri nání rariññi.” urítagí

²⁴ Saimono re urinjinigini, “Awagví nírarigfípi wí minimeapa oeníri nání aiwaninowagví Ámináomí yariñf níwiípiyi.” uríññigini.

²⁵ E nemowaú egí sijwf tñi Jisaso emearfná wíñigfípi nání uríri xwiyfá Ámináo nání uríri níyárimí anf e pñi níwiárimí Jerusaremí nání nuríná Samariayí anf obaxí wíyo xwiyfá yayí neainarinífpí wáf nura murogfsixini.

Piripo ámá Itiopia dáñf womi uréwapíyif nánirini.

²⁶ Piripomi anfnají Ámináoyá wo nuríri re urinjinigini, “Joxi níwiápñimeamí óf Jerusaremí dání anf Gasayí ríññfpimi nání iníñfyi —Óf ayí amá dínjf meanje iníñfyirini. Ayí tñif e nání ut.” urítagí

²⁷ o níwiápñimeamí nurí ófyi tñif e níremorfná weníñf éfyí wíññinigini. Gapímaní Itiopia dáñf wo —O Itiopiayí anfyo menjweanjí Kadesíyí ríññýá amípí ayá tñif imónifí nípíni mewejo, ayí oríni. O Jerusaremí dání Gorixomí yayí seáyimí numemo barinagí wíññinigini.

²⁸ O amí xegí anf e nání nuríná karí osí íropearinífpimi éf níñweámáná xwiyfá Gorixoyá wíá rókiamoagí Aisaiao níriri eanífpí fá níroá warinagí

²⁹ kwíyí Gorixoyápi Piripomi re urinjinigini, “Joxi nurí osí íropearinífpimi ñweajomí wímeat.” urítagí

³⁰ Piripo anfní mfrí nurí ajuwí e dání aríá wífyí wiññinigini. O wíá rókiamoagí Aisaiao níriri eanífpí fá níroá warinagí aríá níwiri re urinjinigini, “Joxi fá roarinífpí mfkípi nání rixa níjíá nimónimáná ríroariníni?” urítagí

³¹ o re urinjinigini, “Amá wo miniepísipa nerfnayí, aríge nerí mfkípi nání nioní nígípi níjíá imónimíni?” nuríri re urinjinigini, “Joxi níxemónapíri nioní tñi onweaaiyí.” urinjinigini.

³² Xwiyfá Bíkwíyo eánif o fá roarinagí aríá wiñífpí, ayí rípíriñi, “Sipisipí nípíkianíro nání nímera warigfápa omí ení axípí nímera ugíawixini. Sipisipí miáyo fá wíwákwmí yaríná ogení bí mírarinípa o ení axípí maní bí míyoámoñinigini.

³³ Ayá imímí wikárarfná amá wo nurakirí fwí bí menjoríni.” murinjinigini. Nípíkianá xwfá týo bí tñi minweanjí nání xegí amá imónigfáyo wiwaninjyíí wíkárigfápi nání go áwaní urinfráfaní?” xwiyfá o fá roarinagí wímeajípi ayí apíriñi.

³⁴ Itiopia dáñf gapímano Piripomi yariñf níwiri re urinjinigini, “Wíá rókiamoago níriri eaní apí xewaníno nání níriri eanífraní? Amá wo nání níriri eanífraní? Joxi ananí áwaní níríréini?” urítagí

³⁵ Piripo xwiyfá Bíkwíyo eánif amáo fá rófpimi dání iwamfó nuréwapíya nurí Jisaso nání repíyí wiññinigini.

³⁶ Awaú sñi nerimeánimí óf ayimí nuri iniigf wú weariní e níremori Itiopia dáñf gapímano re urinjinigini, “Sijwf wínei. Iniigf e weariní. Nioní ‘Wayí omeamíni.’ nínimónírínayí, pí nírakionwírárarinagí nání wayí mímeapa epaxí imónimíni?” urítagí

³⁷ [Piripo re urinjinigini, “Joxi dínjf bí bí mamó Jisasomíni dínjf níwíkwírorfnayí, ananí wayí meapaxí imóniríni.” urítagí o re urinjinigini, “Jisasí Kiraiso Gorixomí xewaxoríni. níyaiwiri nání dínjf wíkwíronjini.” nuríri]

³⁸ osí íropearinjípmi omínf mearinjomí “Re ikwíroárei.” nuríri Piripo tñi Itiopia dájo tñi nayoari iniigfyo nání niweri nípawiri e dání Piripo ámá omí wayí umeainjnínginí.

³⁹ Wayí numeairí awau iniigfyo dání nímtnimeamí peyaríná re ejinigini. Kwíyí Ámináoyápi Piripomí anjní ménapinjnínginí. Anjní ménapáná Itiopia dájí gapímano Piripomí ámí sijwí bi miwínipa nerí aiwí óf xegí warinjyimí nuríná yayí néra unjnínginí.

⁴⁰ Piripo weninjí éfyí wíniñjnínginí. “Anjí xegí yoí Asidotí rífa rémóiní?” niyaiwirí e dání nuríná anjí óf e apí apí ikwíronjífyo xwiyfá yayí neainarinjípi wáf nura nímúrorí anjí yoí Sisaria rinjípmi rémonjnínginí.

9

Soro Jisasomi dínjí wíkwíronjíyi nánirini.

¹ Soro síní ámá Jisasomi xídarigfáyí pñi wiáritrixiniri éf níremori re níra nemeríná, “Jisasomi anjí nuxdírónayí, miyó rárarinjífyónjí uríkwínáná pípíkímí wianfíwáriní.” níra nemeríná apaxípánjí imónigfáyo seáyi e wimónijo tñí e nání nurí.

² omí re urinjnínginí, “Nioní anjí yoí Damasíkasí nání nurí Judayene negí rotú anjíyo awí eánigfáyí oxíraní, apixíraní, gíyí gíyí óf Jisaso tñámíni injíyimí xídarinjagfá níwíniríná fá níxírirí gwí níjirí Jerusaremi re nání nímeamí bímía nání joxí payí bi Judayeneyá rotú anjí wiwá wiwámí mewegfáwa nání níriri ríwamíjí nearí niapowárei.” nuríri o payí nearí mìní wiowáráná

³ Soro payí nurápíri nímeamí nurí nurí ríxa Damasíkasí tñí e anjwi e rémóáná re ejinigini. Anjnamí dání wíá nokiénapíríná omí wíá wókiáriñjnínginí.

⁴ Wíá wókiáráná o xwíáyo píkínimeááná re ejinigini. Anjnamí dání xwiyfá re rínenapinjnínginí, “Soroxiní, Soroxiní, joxí pí nání nioní ríkikiríó nikárarinjini?” urítagí

⁵ Soro re urinjnínginí, “Ámináoxiní, joxí goxíriní?” urítagí “Nioní Jisasoní joxí ríkikiríó nikárarinjoni.” urinjnínginí.

⁶ E nuríri re urinjnínginí, “E nerí aí joxí níwiápñimeamí anjí apí ikwíronjípmi nání nurí e ñweanjáná ámá wo joxí aga nerípi nání áwaní rírinjíhoí.” uraríná

⁷ Soro tñí warigfáyí e nírówapímáná xwiyfá bi miwípaxí nimóniro xwiyfá rínenaparíñjípi arfá níwiro aiwí ámá womí sijwí miwínigfawixiní.

⁸ Soro xwíáyo píkínimeaé dání níwiápñimeamí xegí sijwí noxoari naníri aiwí amípí wí sijwí wíniipaxí mimóniñagi nání omí wéyo fá nímaxíriro níméra nuro Damasíkasí níremoro

⁹ níñwearíná o síní sijwí miwínipaxí nerí iniigfí níri aiwá níri mepa yaríná sáfá wíyaú wíyi óriñjnínginí.

¹⁰ Ámá Damasíkasí ñweanjíwo —O xegí yoí Ananaiasoriní. Jisasomi uxídarinjí woriní. Omí Ámináo oríñá nupáriri “Ananaiase!” uráná o “Ámináoxiní, nioní ñweanjini.” urítagí

¹¹ Ámináo re urinjnínginí, “Joxí níwiápñimeamí óf Awiaxoi ríniñjyimí nání nurí anjí Judasoyáiwámí dání ámá anjí xegí yoí Tasasi dájí Soroyí ríniñjo nání yariñf wi. ‘O re ríñweani?’ Yariñf e wi. Ai agwí o nioní xwiyfá rírimí niaríñagi nání raríñini.

¹² O oríñá níwíniríná re wíniñrini. Ámá wo, Ananaiasoyí ríniñjo níwiapíri xío ámí sijwí aniní nání wé seáyi e wikwiáriagí wíniñf enjagí nání ení rariñini.” urítagí aí

¹³ re urinjnínginí, “Ámináoxiní, ámá obaxí ámá joxí nírarinjí nání xwiyfá rariñagfá arfá wiñárini. O ámá joxiyá imónigfáyo Jerusaremi dání sipi wikáriñjípi nání arfá wiñárini.

¹⁴ Apaxfpánijf imónigfá xwéowa payf nearo wiowárénapfagfá nání ámá joxf xwiyfá rírímí nisirfná yoí Jisasoyf rarifgáyo gwí yipaxf nimónimí bñorfní." urtagí aí

¹⁵ Ámináo re urifnigfní, "O gí inókínif omif níiarifno imónif yoí nioniyápf nání émáyo tñif wigf mixf inayfyo tñif dixf Isrerifyo tñif wáf urif enfá nání rixa rípeanjao ejagí nání joxf ananí o tñif e nání ut.

¹⁶ O nionf nání wáf urimearfná ríniif wímeanfápf nání xamifoní nifjá nifwirf wíwapifimfriní." urtagí

¹⁷ Ananaiso arfá e nifwimí nurí aniwamí nifpawirf wé seayf e nifwikwiárimáná re urifnigfní, "Jisasomí dñif nifwikwírorai nání gí nifrixfmeá imónif Soroxfní, Áminá Jisaso, óf joxf barifnyimí sifjání simónifno joxf ámí sifjwf anifri kwif oyápf sifxf rímímorí ení nání nifrowárénapfagi barifnif." uráná axiná re ejifnigfní.

¹⁸ Sifjwifyo yfánif imónif upáriifpí ríxeámioajifnigfní. Ríxeámioááná o ámí pírániif sifjwf nanifri nání nifwiápfifmearí wayf nifmeamáná

¹⁹ aiwá nifnifri ejf sifxf eánifnigfní.

Soro Damasikasifyo nifwearfná uréwapiyif nániriní.

Soro ámá Jisasomí xídarifgá Damasikasifyo nweagfáyf tñif sifá wí nifwearfná kikiifá bñ mé re ejifnigfní.

²⁰ Apaxf mé xegf Judayfá rotú aifí wí e wí e mifrinifyo nifpawiemerí Jisaso nání "Ayf Gorifxomí xewaxorfní." urimejifnigfní.

²¹ E urimearfná xío rarifnagí arfá wiariifáyf nifnif anifnif ududf nifwiniro re nifriga ugíawixfní, "Jerusaremí dání ámá Gorifxomí xwiyfá rírímí nifwirfná yoí Jisasoyf rarifgáyo ríkifkifró nifwikárimí bñjo, ayf ro menifraní? Ámá re dñif axifpí yariifgáyo ení gwí nifyirí nifmeamí nurí apaxfpánif imónigfá xwéowa tñif e wáriminifri bñjo, ayf ro menifraní?" nifriga warfná

²² Soro wáf nurímerí pírániif nifreñwipéa nurfná xegf Judayo ududf winf nurekárifí "Ámá Gorifxo yeayf neayimifxemeaní nání urowárénapfno, ayf Jisasorfní." urarfná ayf o e urarifnifpí xopifrárf wipaxf bñ mimónigfawixfní.

Judayf Soromí mekaxf umegfá nániriní.

²³ Sifá ayá wí rixa nifmúrománá ejáná xegf Judayf Soromí píkianiro nání awí neániro mekaxf méagfá aiwí

²⁴ Soro ayf xío nání mekaxf méfápf nání arfá wíagí nání ayf o éf umifnifri nání peyeááná opíkianeyfiro aifí apí nifpimifri akifnáyo midimidání fwí ge ge inifne ikwáwyimifraní, árfwiyimifraní, iníná anifnif awí nifróa pwariifagfá aiwí

²⁵ xegf uréwapiyariifyf re egíawixfní. Rixa sifá yiniifjáná Soromí soxf fá xwé wúmi nifmiárimáná gwí nifjimáná akifnáyo seayf emí dání awayiní nifmamówára wepfnáná o xwfá mífde dání nifroámifnifmeamí unifnigfní.

Soro ámí Jerusaremí nání ujf nániriní.

²⁶ Soro rixa Jerusaremí nání nurí e nifréománá xewaniifno ámá Jisasomí xídarifgáyf tñif gwiaumf oinifmifnifri yarfná ayf "O ení nene tñif Jisasomí xídarifnáyf womaní." nifyaiwiro wáyf nifwiéra warifnagfá aiwí

²⁷ Banabaso omí sanf nurápirí wáf wurimeiarigfáwa tñif e nání nifwirfmeamí nurí Soro óf e nurí Ámináomí sifjwf wifnifri o tñif xwiyfá rírífri ejfípfí nání repifýf wirí o Damasikasif Jisaso nání wáf nurifná ayá igigf mé urarifnifpí nání repifýf wirí ejifnigfní.

²⁸ E ejíná dání Soro Jisasomí dñif wíkwíroarifgáyf tñif gwiaumf niniro ananí Jerusaremí aifí nifpimifri nemerfná ayá igigf mé Áminá Jisaso nání nuréwapiya nurí yarfná

29 Judayí émáyí tífáminti xirigfáyí níwiápñimearo re egfawixinti. O tñi xwiyfá ximiximí niniro mixí nírinásáná rixa “Omí píyo dání píkianiréwinti?” níriniro e yaniro yariñagfa aiwi

30 Jisasomí dñjí níwíkwíroro nání xegf xexirímeá imónigfáyí omí owikáraneyiniro rínarigfápi nání njífá nimónimáná omí nímeamí anf yoí Sisaria nání níwero e dání anf Tasasi tñjímí nání urowáraugfawixinti.

31 Ayináni ámá Jisasoyá sýikí imónigfá Judia píropenisfyo nweagfáyfraní, Gariri píropenisfyo nweagfáyfraní, Samaria píropenisfyo nweagfáyfraní, nñi níyopiyári i níñwearo dñjí síkíkí nomixiga nuróná Ámínáo nání wáyí wiro kwíyí Gorixoyápi arírá wirí yarfná ámá sñjí wíni wíni níkumixiga ugáfawixinti.

Pitao Iniasomí nañf imixiñf nánirini.

32 Pitao anf apí apí ikwíróniñfyo nemeríná anf yoí Ridayí ríniñfpimi nání níweri nírémorí ámá Gorixoyá imónigfá e nweagfáyí tñi níñwearfná

33 ámá wo —Xegf yoí Iniasoyí ríniñorini. Xegf enf nñi sivímí eno enagf nání ikwianwfyo weñáná xwiogwf wé wíumí dñjí waú wo muronorini. O ikwianwfyo weñagf Pitao sñjwf níwínirí

34 re urñjñiginti, “Iniase, Jisasí Kiraiso pírániñf simixtagf nání níwiápñimeari dixí ikwianwf kíroáret.” uráná re ejñiginti. O axiná wiápñimeañjñiginti.

35 Níwiápñimeari emeariñagf ámá anf apí Ridayí ríniñfpimi dñjyí tñi ámá ayoxí Saroniyí ríniñfpimi nweagfáyí tñi omí sñjwf e níwíniro nání níkínimóniro Ámínáo tífáminti dñjí wíkwírogfawixinti.

Pitao uráná Tabitaí wiápñimeañf nánirini.

36 Anf yoí Jopayí ríniñfyo apixí Jisasomí xídarifí wí —Í xegf yoí Tabitaírini. Gírikíyí píne tñi Dokasírini. Í kikiíá bí mé anif minf ámá uyípeayí imónigfáyo nání ayá níwianirí nání sanf nurápa warinírini.

37 Í Pitao sñi Ridayo nweañáná simixí níweri peñjñiginti. Péagf píyími pírániñf igfá nearo anf awawá ikwíróniñfyo seayí émi nítimáná

38 “Pitao anf yoí Ridayo nweañi.” rínarifagfa aríá níwiro Jopa anf apimí dání anfwí e enagf nání Jisasomí xídarifgáyí wigf waumí urowáráná awaú nuri wauní ríxiñf re urigfisixinti, “Joxí nene tñjí e nání bei. Sñi mepaní.” urfagfí

39 Pitao níwiápñimeamí awaú tñi níbíro anf e rémóáná ayí anf awawá seayí émi ikwíróniñf wámi nání nípemeamí nípeyiro apixí anf imónigfíwa xfo roje anfwí e éf nírómáná nwf nearo rapírapí aikí amípí nñi í sñi wíyí tñi níñwearfná imixagfípi sivá níwia warfná

40 Pitao ayo “Wáfmí nání peyeapoyí.” nuowárimáná xómifí níyíkwirí Gorixomí yariñf níwimáná apixí píyí weñíminti níkínimónirí re urñjñiginti, “Tabitaíxí, wiápñimeaí.” uráná re ejñiginti. Í rixa sñjwf noxoarí Pitao nweañagf níwínirí sá wíráriníhe dání níwiápñimeari éf nweañjñiginti.

41 Níwiápñimeari éf nweááná Pitao ímí wéyo fá níxírimáná nímfeyoarí ámá Gorixoyá imónigfáyo tñi apixí aníwamí tñi ení ríaiwá nuríri rixa fwiapáná í ámi sñjí úagf nání ayo mñi wiñjñiginti.

42 Pitao e éfpi nání ámá anf Jopayí ríniñe níminí nweagfáyí aríá níwiáríroná obaxí wí Ámínáomi dñjí níwíkwíróa ugáfawixinti.

43 O sá ayá wí Jopa níwerfná ámá wo tñi —O xegf yoí Saimonoyí ríniñorini. Burimákau wará enf erí yeáyí imixirí yariñorini. O tñi nweagfírini.

¹ Anj̄ yoí Sisariayi r̄in̄ípimi ámá wo —O xeḡ yoí Koniriasoyi r̄in̄ijorini. Émáyí poris̄ s̄im̄ijí n̄iwíniro axe gwí móniqfá Itariyi r̄in̄íyo seáyi e imóniñfyí worini.

² “Gorixomi pírániñí ouxfdimini.” n̄iyaiwiri anij̄ miní yariñorini. O t̄ní ámá xeḡ anj̄yo n̄weagfáyí t̄ní Gorixo nání wáyí n̄iwiniro nání Judayí uyipeayíyo sañí urápayiri n̄igwí miní wiayiri yariñorini. Íníná Gorixomí xwiyfá r̄irími wiayaríñorini.

³ O síá wíyimí 3:00 p.m. imóniñjána oríñá wínarína anj̄nají Gorixoyá wo n̄iwímeari re urijñinigini, “Koniriasoxini!” urtagí

⁴ o s̄in̄wí agwí n̄iwíñáriñisáná s̄irí n̄ipikíniri re urijñinigini, “Ámináoxini, píriní?” urtagí anj̄najo re urijñinigini, “Gorixo xwiyfá joxí r̄irími wiayaríñípi arfá s̄irí uyipeayíyo sañí nurápirína miní wiayaríñípi s̄in̄wí raniri nerí nání yayí winaríñagí nání n̄rowárénapiñoi.

⁵⁻⁶ Agwí joxí ámá wo Saimonoyi r̄in̄ínomí —O xeḡ yoí bi Pitaorini. O ámá burimákaú wará ení erí yeáyí imixiri yariñí Saimonoyi r̄in̄ínyoyá anj̄ rawírawá imanípá t̄ní miñiníñiwámí n̄weani. Omí wirimiaupíri nání Jopa nání ámá wamí urowáreí.”

⁷ Anj̄najo e nurími úáná Koniriaso xeḡ anjiwámí omijí wiiarígíayí waúmí “Eíni.” nuríri s̄im̄ijí wínaríñí xfo t̄ní anij̄ miní emeariñí womí ení —O “Gorixomí pírániñí ouxfdimini.” n̄iyaiwiri anij̄ miní yariñorini. Omí ení “Eíni.” nuríri awamí

⁸ amípí n̄ní anj̄najo uríípi nání repiyí n̄wimáná Jopa nání urowáriñinigini.

Pitao íkwíkwí n̄iyáriñí wíniñípi nánirini.

⁹ Sá wegíawa wíápi t̄ní n̄wiápñimeámí nuro nuro s̄iní óf e nuróná Jopa t̄njí e anj̄wi e rémoaniro yarína Pitao ikwawedí imóniñjána Gorixomí xwiyfá r̄irími wimíñiri nání anj̄ xfo wearíñiwámí waíwíyo n̄ixéga n̄peyiri anj̄ r̄fwí seáyíyo íkwíróníje dání e yarína

¹⁰ agwí wíagí “Aiwá onímíni.” n̄wimóniri aí ayí aiwá s̄iní r̄iyamí yarína íkwíkwí n̄iyáriñí

¹¹ weníñí yánííyí wíniñinigini. Anj̄namí dání óf ninimáná rapírapí xwé wúníñí imóniñí bi m̄idáni biaú m̄idáni biaú fá n̄ixírímáná xwíáyo nání awayiní n̄imamówára wepíñinariñagí n̄wíñiri

¹² r̄ixa xwíáyo ikwiáriñáná weníñí éfyí wíniñinigini. Nañwí xwé xixegñí t̄ní amípí agwí t̄ní napéa waríñípi t̄ní iní xixegñí t̄ní iwáípimí weñagí wínarína re ejñinigini.

¹³ Xwiyfá bi n̄irinénapíri re urijñinigini, “Pitaoxini, n̄wiápñimeari nañwí apí n̄ipikiri nei.” urtagí aí

¹⁴ Pitao re urijñinigini, “Ámináoxini, aga oweoí. Nañwí Judayene n̄wí ikaxí eáníñípimi dání ‘Nwfáriñí.’ r̄in̄íñípi, ayá n̄ininiñíri piaxf neánipaxí imóniñípi s̄iní miníñároní ejagí nání joxí n̄iríípi wí emímeíni.” urtagí

¹⁵ xwiyfá ámí bi re r̄inénapíñinigini, “Gorixoni r̄ixa ‘Nwfá mimóníñí.’ ráríípi nání s̄iní diñí re miyaiwipani, ‘Niniríñayí, s̄iní ayá n̄ininiñíri piaxf neánipaxí imóniñípírfani?’ miyaiwipani.” r̄inénapíñinigini.

¹⁶ Pitao s̄in̄wí wíñiri arfá wirí éfpí axípi biaú bi n̄wíñayimáná ejáná re ejñinigini. Iwáípi apaxí mé n̄peyiri anj̄namí aíñijñinigini.

¹⁷ Pitao íkwíkwí n̄iyáriñí wíñíípi nání “Pí nání r̄fa wíñíñí?” n̄iyaiwiri uduď ayá wí nikáríga warína re ejñinigini. Ámá Koniriaso xfo t̄njí e nání wáf urowáriñáwa anj̄ wíyo Saimonoyá anj̄ nání yariñí n̄wiéra n̄ibimáná r̄ixa ákiñá fwí e n̄irónapíro

¹⁸ r̄faiwá re r̄igfawixini, “Ámá Saimono ámí yoí bi Pitaoyi r̄in̄íjo re r̄ijweani?” r̄faiwá e rarína

¹⁹ Pitao íkwíkwí n̄iyáriñí m̄kípi nání “Pí nání r̄fa wíñíñí?” n̄iyaiwiri diñí e píkíñarína Gorixoyá kwíyípi omí re urijñinigini, “Arfá ni. Ámá waú wo joxí símeaniro nání píá siariñoi.

²⁰ Wigí díñgyo dání marfáti, niwaniñoní awa joxí siriménapíri urowárénapfá enagí nání joxí niwiápñimeámí niwepnírít díñf obibaxf ‘Pí nání ríta yariñiní?’ mímó ananí awa tñi níkumixiníri nawíní úpoyí.’ urítagí

²¹ Pitao awa rogfé nání niwepnírít re uríñinigint, “Arfá nípoyí. Ámá soyíné pfá yariñfó, ayí nioní nání yariñoní. Soyíné pí nání bífoyfnériní?” urítagí

²² awa re urígíawixiní, “Koniriaso —O porisí 100 imónigfáyo seayí e wimóninoriní. Ámá wé rónijo nimónirí Gorixomí wáyí wiariñoriní. Díxf Judayí nñni ‘O ámá nañoriní.’ rarígforiní. Omí añañají wo re urénapiñinigint, ‘Joxí xwiyfá o ríriñfápi arfá wirfá nání omí wirimiaupfrí nání díxf wamí urowáreí.’ urénapiñf nání bífwáoneriní.” urítagfa

²³ Pitao “Ananí niwiapíro nioní tñi sá oweaneyí.” uríñinigint.

Pitao Koniriasoyá anjiwámí nání uñf nániriní.

Sá wejo wíapí tñi niwiápñimearí awa tñi nuróná ámá Jopa dáñf Jisasomí díñf niwíkwíroro nání xexírfmeá imónigfáwa tñi nawíní nuro

²⁴ ófmí sítá wíyi wegíawa niwiápñimeámí warfná Koniriaso xegí xexírfmeayí tñi xegí níkumixiníri emearígíayí tñi awí neaárimáná weníñf nerí ñweanjáná Pitao añaí apimí Sisariayí ríññípimi níremori

²⁵ añaí Koniriasoyáiwámí páwimínirí éfyí o Pitao tñi nerimeánirfná oyá síkwí tñif e nípíkñimearí miñf xwífáyo ikwíronjigint.

²⁶ E éagí aiwí Pitao omí árífwí numearí re uríñinigint, “Joxí niwiápñimearí éf roí. Nioní ení sa ámá woníriní.” nuríri

²⁷ o tñi xwiyfá nírínirí nerimeánimí nípáwirfná ámá obaxf awí neániro ñweanjága niwíñirí

²⁸ re uríñinigint, “Judayene re rínaríñwápi nání émáyfne xamíñfyné ení niñfá imóninjoí, ‘Nene émáyf tñi gwiaumí niníranénáraní, xwiyfá niñwearanénáraní, apimí dání negí ñwf ikaxf rínaríñwápimí wiaíkiaríñwint.’ E rínaríñwápi nání xamíñfyné niñfá imóninjoí. E nerí aí Gorixo nioní re oyaiwinírí oríñá nípáriñinigint, ‘Émáyf aí wo tñi gwiaumí minípaxf mimóniní.’ E oyaiwinírí oríñá nípáriñf enagí nání ‘Émáyf tñi gwiaumí ninírná piaxf eáñípaxfriní.’ wí sítí rípaxonímani.

²⁹ Gorixo sítá éníñf níf enagí nání ámá rowa nioní nírimeaníro báná nioní urakímínirí wí murí sa arfá niwirí númí bfanigint. Ayinání yariñf bí oseaimínt. Pí nání nírimeáfoníríní?” urítagí

³⁰ Koniriaso re uríñinigint, “Nioní agíná ayímintí sítápi tñi xíxení reyáiná 3:00 p.m. imóninjáná añaí riwámí dání Gorixomí xwiyfá rírimí wiariñá re eníñigint. Ámá rapírapí xwíñfá eaariñf yíníñf wo nírónapíri

³¹ re níríninigint, ‘Koniriasoxiní, joxí Gorixomí yariñf wiariñfpi arfá sirí joxí ámá uyipeayfyo arírá wiayaríñfpi sítawí raníri nerí nání yayí winariñagi nání nírowárénapíjoí.

³² Agwí joxí ámá wo Saimonoyí ríññomí —O xegí yoí bí Pitaoriní. O ámá burimákaú wará ejí erí yeáyí imixíri yariñf Saimonoyí ríññoyá añaí rawírawá imanípá tñi mítiníñiwámí ñweani. Omí wirimiaupfrí nání Jopa nání díxf wamí urowáreí.’ nírítágí

³³ nioní sítí mé añañi ámá wa joxí sirímeapfrí nání urowáráná joxí nañf nerí awa tñi bñni. Agwí nene Ámínáo ‘Xwiyfá ayo uríñixiní.’ ríriñfpi nípíntí arfá wianírane nání Gorixoyá sítawí aníje dání awí neánárírane ñweanjwint. uríñinigint.

Pitao añaí Koniriasoyáiwámí dání uréwapíyiní nániriní.

³⁴ Pitao mañf níyoámori re uríñinigint, “Xamí nioní Gorixo yariñfpi nání majfá nerí aiwí agwí ríxa niñfá imóninjint. O wí sítí sítí e nímerí anímí yaríániní epaxomani.

35 Omí wáyí wiros wé róniñí imóniñípi ero yariğfá gífí gífí gwí wirími dání imónigfáyí aiwí xíto tífámíni bána ananí yayñí níwirí umímínaríñí.

36 Xwiyfá Goríxo Isírerene yaní neaiapiñí rípi nání seyíne rixa níjíráriñí. Jisasí Kiraisomí —O Ámináo nimóniri ámá níyoní seayí e wimóniñoríñí. Omí díñí wíkwíroaríñwápimí dání Goríxo tñí píyíá wírínipaxí imóniñwíñí.

37 Jono xámí wayí xegí umeainípi nání wáf nememáná ejáná Gariri dání iwamfó nimóga bíri Judia píropenisíyo amí amí imóniñmerí ejípi nání xamíñíyíne níjíráriñí.

38 Nasaretí dání Jisaso nání rariñíñí. Omí Goríxo nírípearí xegí kwíyípi wirí ejí sítíx weámixíri éáná o Goríxo díñí ukíkayonagí nání nemerína ámáyo nañíñí níwiirí ámá obo díñí níxixérori sítípí wikárariñíyo níyoní nañí imíxímenípi nání seyíne rixa níjíráriñí.

39 Amípí o negí Judayí aníyo erí negí aní xwé Jerusaremípimí dání erí ejípi woné sítíñwí wínaróñwáone riwoneríñí. Omí nípíkiróná yoxáíyo yekwíroárítagí aí

40 sítá wíyaú wíyi nórímáná ejáná Goríxoyá díñíyo dání níwiápñímeareí ámá sítíñwí anígíte dání sítjání wimóniñíñigíñí.

41 Gí ámá Judayí níñí sítíñwí anígíte dání maríáí, ámá Goríxo ejíná dání sítíñwí wínaróñrítixíñíri neaeyíroñone —None o xwáripáyo dání níwiápñímeámaná ejáná o tñí iniigí nírane aiwá nírane ejwáoneríñí. Noneyá sítíñwí aníñwaé dání sítjání níneaimóniri.

42 sekaxí re neariñíñigíñí, ‘Soyíne nioní nání ámáyo wáf urímero “Ámá sítíñwí weagfáyí tñí rixa pegfáyí tñí níyoní áwíñí e níjweámáná wigí yariğfápi eyeyírómfí enía nání Goríxo rípeano, ayí oríñí.” Áwají e urímero éfríxíñí.’

43 E neariñjo nání wíá nearókiamoagfá níñí re nearagfóriñí, ‘Ámá omí díñí wíkwíróñfáyí níñí xíto wiñípimí dání Goríxo ananí yokwarítmí wíiaríñíñí.’ nearagfóriñí.

Émáyo Kwíyí Goríxoyápi waíníñí náníriñí.

44 Pitao xwiyfá apí sítí nura warína re ejíñigíñí. Ámá xwiyfá o rariñípi aríá wiarigfáyí níyoní kwíyí Goríxoyápi waíníñíñigíñí.

45-46 Kwíyí Goríxoyápi waínáná Judayí Jisasomí díñí wíkwíroaríñfá Pitao tñí bíayí weníñí éfayí wíñigfawixíñí. Xwiyfá aríá wiarigfá tíyí rixa píñé xíxegfíñí ayí majíá imónigfáyí ríro Goríxomí seayí e umero yariñagfá níwíñiro nání re yaiwigfawixíñí, “Goríxo xegí kwíyí emáyo sítí miwí nene xwé ayá wí neaiapiñípa ayo ení aníá axípi ríá wiaríñí?” níyaiwiro ududí nikáriga warína Pitao re uríñíñigíñí,

47 “Ámá kwíyí Goríxoyápi waíníí tíyí iniigí tñí wayí meapaxí mimóniñoi.” go ríñíñoi? Oweotí, kwíyípi nene neaaíníñípa axípi waíníí ejagí nání ámá wo e rípaxí mimóniñí.

48 sekaxí re uríñíñigíñí, “Ámá tífyo Jisasí Kiraisomí díñí wíkwíroaríñagfá nání wayí umeaípoyí.” uráná ayí “Joxí nene tñí sítá ámí wíñí re onjweaaneyí.” neaimónaríñí.

11

Pitao Koniriasoyá aníwámi ejípi Jerusaremí dání áwají uríñí náníriñí.

1 Wáf wuriameiarigfáwa tñí ámá Jisasomí díñí níwíkwíroro nání xexírímeáníñí imónigfá Judia píropenisíyo wí e wí e njweagfáyí tñí xwiyfá rípi ríñaríñagí aríá níwiro “Émáyí ení Goríxoyá xwiyfápi aríá níwiro díñí wíkwírogfáriñí.” ríñaríñagí aríá níwiro njweañána

2 Pitao Jerusaremí nání níyiri rémóáná xegí Judayí wí —Ayí Jisasomí díñí níwíkwíroro aiwí re rariñfáyíriñí, “Émáyí Jisasomí díñí níwíkwíroróná iyí sítí sító

níwákwíniro nene imóninjwápa nimóniróná, ayí anantriní.” rarigfáyfriní. Ayí wí Pitaomi míxí nuriro

³ re urigfawixiní, “Joxí pí nání negí yarijwápi ogámí nerí émáyí, iyí sítmí sfó míwákwínipa egfáyí tñí gwiaumí niníri nawíní aiwá níñiniginí?” urtagfa aí

⁴ Pitao xámí imónífe dání repiyí níwiéra nurí nureñwipéa nurfná re urinjiniginí,

⁵ “Nioní anjí yoí Jopayo níñweari Gorixomí xwiyfá rírimí níwirfná íkwíkwí níyárirí oriná nípáráná weninjí yánfáyí wíntjaniginí. Rapírapí xwé wúnijí imónijí bí midáni biaú midáni biaú níxirimáná anfnamí dání awayini nímamowáriga weaparíngi níwínirí nioní tñí e ikwiárinénapáná

⁶ rapírapí iwáí ininjumí pírániyí sínwí owinimínrí inimí sínwí agwí wíntfáyí wíntjaniginí. Nañwí amá iwí mearigfáyí tñí sayí tñí agwí tñí níropéa warinjyí tñí injí tñí inimí weñagi níwínirí

⁷ anfnamí dání xwiyfá re rínenapítagí arfá wiñaniginí, ‘Pitaoxiní, níwiápñimeari nañwí apí nípikiri nei.’ nírtagí arfá níwirí aí

⁸ nioní re urinjaniginí, ‘Ámináoxiní, amípí “Nwfáriní.” ríniyípí, níñirfná piaxf eánipaxí imónijípí síní iwamfó gígí bí méáoniriní. Aga wí nímíméiní.’ urtagí aí

⁹ xwiyfá anfnamí dání rínenapípí amí bí nírínénapírí re nírenapinjíniginí, ‘Gorixoni rixa “Nwfá mimóniní.” ráríapí nání joxí síní dñí re miyaiwipani, “Níñirfnayí, síní ayá níñinirí piaxf neánipaxí imóniní.” miyaiwipani.’ Xwiyfá e níñirénapimáná

¹⁰ xwiyfá apí axípí biaú bí níñirénapimáná íríiwáfípí amí anfnamí nání mixeánénapinjíniginí.

¹¹ Míxeánénapáná axíná re ejiniginí. Amá waú wo —Awa Sisaria dání nioní tñí e nání urowárfawariní. Awa anjí none wearinjwáiwámí rémónapigfawixiní.

¹² Rémónapáná kwíyí Gorixoyápi re nírínijiniginí, ‘Joxí awa tñí ananí uí. Awa tñí nawíní nuróná dñíjí kfíkímí nimóga nurí “Pí nání amá rowa tñí warinjíní?” miyaiwipani.’ nírtagí nioní tñí amá Jisasomí dñíjí níwíkwíroro nání nírixímeá imónigfá wé wítmí dání wo rowa tñí nurane amá nioní nání urowárénapíoyá aniwámí páwiáná

¹³ o xegí anjyo anfnají wo sínjáni níwimónirí urinjípí nání repiyí níneairí re nearinjíniginí, ‘Anfnajo re nírínijiniginí, “Díxf amá wa Saimonomí —Oyá yoí bí Pitaoriní. Omí wirimiaupíri Jopa nání urowárei.” níñiríri

¹⁴ re nírínijiniginí, ‘Xwiyfá o níbíri ríriñíapí joxí tñí amá joxiyá aniwámí wearigfáyí tñí arfá wipírífapí dání Gorixo yeáyí seayimíxemeantáriní.’ Anfnajo e nírínijiniginí.’ nearíagí

¹⁵ nioní xwiyfá iwamfó uréwapiyarfná re ejiniginí. Kwíyí Gorixoyápi nene xámí níneáimearfná neaaínijípa ayo ení axípí waínjíniginí.

¹⁶ Axípí waínfagi níwínirí xwiyfá Ámináo nearagí rípí nání dñíjí niróninjíniginí, ‘Jono iníigí tñíni wayí seameaíagí aiwí Gorixo seyfne xegí kwíyípí tñí wayí seameainíráriní.’ ríñípí nání dñíjí niróninjíniginí.

¹⁷ Gorixo nene Áminá Jisasí Kiraisomí dñíjí níwíkwírómáná ejáná xegí kwíyípí anfá neaiapinjípa amá ayo ení axípí wíagí nání ‘Nioní Gorixo xegí dñíyo dání yarijípí pírfí urakipaxoriní.’ ríseaimónariní?’ urtagí

¹⁸ awa xwiyfá Pitao urípí pírániyí arfá níwiro omí amí xwiyfá bí murí Gorixomí seayí e numeróná re rígfawixiní, ‘Gorixoyá dñíjí tñí émáyí ení wigí fwí yariégápi ríwíminí nímamoro dñíjí níyimíjí imónijípí meapaxí imónijoi.’ rígfawixiní.

Adioki ñweáyí wí Jisasomí dñíjí wíkwíróáná imónijípí nániriní.

¹⁹ Xámí Sítipenomí nípikiróná Jisasomí dñíjí wíkwíroarígíyáyo xeaníjí níwikáriro xídfíxídowárfí éagfa émáyí anfmíní numiamoróná wí xwíá rawírawápamí ejípí xegí

yoí Pinisia ñwearo wí píriñwí Saipirasí ríniñfyimí ñwearo wí aní bí xegí yoí Adiokí ñwearo neróná xwiyá Gorixoyápi émáyo muréwapiyí wigí Judayoní nuréwapiyá nuro aí

²⁰ wigí wa píriñwí xegí yoí Saipirasí dání xirigfáyí tñi aní yoí Sairini dání xirigfáyí tñi Adiokí níremoro wáf nurímeróná émáyo ení xwiyá Áminá Jisaso nání yayí winipaxípi nura emegfawixiní.

²¹ E yaríná Áminá Gorixo díñf ukikayorí ení sifí weamixíri yariñagí nání ámá obaxí wigí ñwfá nání yariñgápi arfá nikeamoro Ámináo tñamíni níkñímóniro díñf wíkwírogfawixiní.

²² Ámá Jerusaremí dání Jisasoyá sifíkí imónigfáyí xwiyá rípi rínaríngífa arfá níwiro “Adiokíyo émáyo obaxí Jisasomí díñf wíkwíroarínoi.” rínaríngífa arfá níwiro nání Banabasomí Adiokí nání urowáríagí

²³ o nuri aní apimí níremori wíññiniginí. Gorixo émáyo wá níwianíri ayo wimixaríñípi níwíñíríná díñf nifá níwiníri ení ríremixí níwiri re uríññiniginí, “Gorixomí wí ríwí mumó aníñf miní ayá tñi xfdíñrixiní.” uríññiniginí.

²⁴ O ámá naní yariño imóníri Gorixoyá kwíyípi ayá wí sifí wíñíri Jisasomí díñf ayá wí wíkwírorí yariño enagí nání e uríññiniginí. Ámá obaxí Ámináomí díñf wíkwírófáyí axíññf nimóniro níkumixiga waríñagí

²⁵ Banabaso Soro nání píá emíñíri aní yoí Tasasi nání nuri

²⁶ apimí ñweañagí níwíñíri níwímeámí bífíwaú nawíní Adiokíyo níñwearíná ámá e dání Jisasoyá sifíkí imónigfáyí tñi awí neánayiro obaxí wíyo nuréwapiyá nuríná xwiogwí wo awaúmi e mûronjñiginí. Adiokíyo e ína dání ámá wí ámá Jisasí Kiraísomí uxídarígíyí nání yoí Kirisiteníi iwamíó wírgírári.

²⁷ Ína wfá rókiamoarígífa wa Jerusaremí píni níwiárimí Adiokí nání níweapíro

²⁸ wigí wo Agabasoyí ríñíjo éf nírorí Gorixoyá kwíyíyo dání wfá nurókiamorí re uríññiniginí, “Aiwá nání xwfá týyo níyoní aga díwí ayá wí ikeamónaníwáríni.” E uríñípi Romiyí mixí inayí Kirodiasoyí ríñíjo menweañáná díwí apí ikeamóníagífa nání

²⁹ Jisasomí xídarígíyí woní woní xixegñí níwipaxí imónigfípa wigí díñf re yaiwigfawixiní, “Negí nírixímeá Judia píropenístíyo ñweagfáyo arírá wianfwá nání nígwí apí apí nítrane wiowáríwaniginí.” níyaiwiro

³⁰ xixení e nero nígwí awí eaíápi Banabaso tñi Soro tñi awaú nímeámí nuri Jisasoyá sifíkí imónigfá Jerusaremí ñweagfáyo wípenweagfáwamí mñi wipisfi nání wiowárígíawixiní.

12

Mixí inayí Xeroto Jemisomí píkirí Pitaomi gwí uyirí ení náníri.

¹ Ína Judayí mixí inayí Xeroto Jisasoyá sifíkí imónigfáyí wíyo ríkíkírfó wikáríni nání fá níxíri.

² porisí wamí uráná kirá tñi Jonomí xiráo Jemisomí píkgíawixiní.

³ Jemisomí píkíagífa nání Judayí yayí yariñagífa níwíñíri Xeroto sifí amí bí nerí re eníñiginí. Pitaomi ení fá xiríññiginí. Sifí Pitaomi fá xiríñfyi tñíná Judayí Gorixo eníná mûronjípi nání díñf mopíri nání bisíkerífa yisí mayí úrapí nimixíro narígíiná omí Xeroto fá xiríññiginí.

⁴ Omí fá níxíri máná re yaiwiññiginí, “Sifí Añfajó Neamúroagoí ríñíñf rípi ríxa pwéaná omí gwí aníyo dání nímixearí amá níni siñwí anígfe dání xwírixí numerí píkíimígní.” níyaiwirí gwí aníyo níñwíráriñá porisí awí eánígífa biaú biaú xixegñí waú waú awí mearoayipíri nání wáríññiginí.

⁵ E wáráná Pitaomi gwí anjyo awí mearoaríngáfa aí Jisasoyá siyikí imónigfáyí Goríxo omí arírá owininíri aníñí miní arírá ríá wé yariñí níwiéra ugławixiní.

Anjñají wo Pitaomi gwí anjyo dání mixeanjí nánirini.

⁶ Sfá Xeroto “Ayimí omí nímixearí ámá sínwí aníngífe dání xwírixí uméimigini.” yaiwiñíyi síní wíá móniñáná Pitao senfá wírkaú níyáriñimáná áwíñimí sá wejná porisí waú mídímídání níweari wa gwí anjí ówanjí níyárimáná bíaríwámí dání awí roro enjáná re enjñigini.

⁷ Ámináoyá anjñají wo nírónapíri gwí anjyo wíá ókiáráná Pitaomi miwíyo saiwiárf wimíníri nání ayíñwí núrorí re uríñinigini, “Joxí anjñí wiápñimeaí.” uráná re enjñigini. Senfá aríkaú xegí wéyo dání íkweámioañinigini.

⁸ Senfá aríkaú íkweámioáagí anjñajó ámí re uríñinigini, “Díxí arerixí yíníri síkwí sú yíníri et.” nuríri o ríxa e éaná re uríñinigini, “Díxí iyíá níkíkiyiními níxídei.” urítagí

⁹ gwí anjí awámí dání omí númi nípeyearí númi nurína “Anjñajó níri xwíyá níriri yariñípi, ayí nepa ríá niaríni?” níyaiwí “Sa oríñá ríá wíñiñini?” níyaiwí

¹⁰ awaú porisí xfo tñí anjwí e awí rogíawamí mûrori jíamí awí rogíawamí ení mûrori nemáná ákñjá ówanjí ainixí tñí imíxiníñnamí —Anamí pñí níwiárimí nípeyearína gwí anjyo pñí níwiárimí ríxa anjí apí ikwíróniñípí emearigfánariní. Ana tñí e rémóáná re enjñigini. Xegípi fkwíminíñinigini. Xegípi fkwímináná nípeyearí óf wíyimí nuríná re enjñigini. Anjñajó ríxa pñí níwiárimí úáná

¹¹ Pitao xegí dñí fá níxíriri re ríñiñinigini, “Ámináo nioní éf nímínimíñíri nání xegí anjñajó nurowárénapíri Xeroto ‘Gí enjí eáníñyo dání e wikáríñimigini.’ yaiwiariñípi pírí urakiri gí Judayí ‘Xeroto omí e wikáríwíñigini.’ níyaiwiro dñí wíkwímoarígíápi pírí urakiri nerí gwí anjyo dání nímixeáoníríani? Oyí, e níonírini.” ríñiñinigini.

¹² Dñí e fá níxírimo anjí apíxí Maríaíyí ríñiñí wíyá —Ími xewaxo Joní Makoríni. Omí xínái Maríaíyí ríñiñíyá anjí iwámí nání nurí ámá obaxí anjwámí awí neánárimáná Goríxo xíomí arírá owininíri nání yariñí níwia warína níremori

¹³ ákñjá fwí míde dání iwanjí nearí ikaxí rímkíáná apíxí wí, anjí iwámí xínáiníñí nimóniri omíñí wíiaríñí wí —Í xegí yoí Rodaírini. Í iwanjí neáníri ikaxí rímkíñagí nání gorífaníri sínwí owíñimíñíri nurí

¹⁴ “Goxírini?” nuríri Pitaoyá manjí umíñiníagí nání dñí niíá wíagí re enjñigini. Xámí ówanjí mífíkwíomeá anjñíri ayá tñí re uríñinigini, “Pitao ákñjá ówanjyo bíaríwámí dání bíraiwo roni.” urítagí

¹⁵ ámá ayí re urígławixiní, “Jíxí xaxá nerí raríñini.” urítagí aí í axípi aríkí ámí bi tñíri urarína ayí re urayiglawixiní, “Pitaoyá anjñajó ríá roni?” urayariñagá aiwí

¹⁶ Pitao síní ówanjí iwanjí nearí ikaxí rímkíaríñagí ayí nuro ówanjí níkwíro wíñiglawixiní. Pitao riwo roñagí níwíñiro dñí níyága úagí aí

¹⁷ Pitao ayí xwíyá mítipa oépoyiníri wé ówanjí nuyimáná Ámináo níwiiri gwí anjyo dání nímeamí nípeyearína éípi nání repíyí níwiéra nurí re uríñinigini, “Jemisomí tñí negí nírixímeá imónigfáyo tñí nioní níí apí nání áwanjí urífríxini.” nurárimí nípeyearí mít nání uñjñigini.

¹⁸ Ríxa wíá ónáná porisí Pitaomi awí mearoarígíawa o míteweanjagí níwíñiro “Pitao aríge nerí ríá uñoí?” níríníro ayá ípípíá níñwíráriga warína

¹⁹ mítixí inayí Xeroto Pitao nání píá néra nurí píá nímegínárimáná porisí awí mearoogíá awamí yariñí imíñí níwiárimáná wíamí sekaxí re uríñinigini, “Awamí nímeamí nuro píkípoyí.” Sekaxí e nurímo Judia píropenisíyo pñí níwiárimí anjí yoí Sisaria nání níwerí e uríñiñinigini.

Mixí inayí Xeroto peñí nánirini.

²⁰ Xeroto ámá Taia ɻweáyo tñi Saidoni ɻweáyo tñi wikf bñ onimíápi mifwónf ayá wí wónariñagf wigf wí awí neánárimáná o ɻweanje nání níbiro xámí Xerotoyá gapimaní seayf e imónigfá wo tñi —O xegf yoí Bîrasítasoriní. O tñi xámí Xeroto wikf wónariñípi nání xwiyfá nimixiro re urigfawixiní, “Joxí Xeroto wikf neaónariñípi nání omí xwiyfá níneauriyirí pifá neawfrii. Ámá dixf mixf inayomí simanwfýónif wuriñigfáyo aiwá bñ yariñwáone ejagf nání rírarifñi. uráná o re urifñinigfni, “Soyfne tñi nawini nírorane seauriyimfári. urifagf awa wenif nero ɻweanjáná

²¹ sítá Xeroto xwiyfá imixinfa nání rírífípari móáná o mixf inayowa yínariñíapí okiyfá ninimáná xegf siá íkwiajwí seayf e imixinifnamí níñweari xwiyfá rírimí wiarná

²² ámá awí eánigfayf rífaiwá níriro re rayigfawixiní, “Xwiyfá apí ámá woyá mifrinarifná. Apí anfnamí dáfí ɻwfá imónif woyánif rínarifná.” rayarfná re ejifnigfni.

²³ Ayí urarifíapí nání xewanijo pírfí nírakíníri “Gorixomíni seayf e numerí rípoyf.” muripa éagf nání Gorixoyá anfnajf wo ríñif wíáná agwf ayifwí norfná pifí omoñifnigfni.

²⁴ E nerí aí xwiyfá Amínáoyá surímá mimóní sifí nírifga nurí nání ámá obaxf níkumixiga ugíawixiní.

²⁵ Banabaso tñi Soro tñi awaúmi ɻigfíri negf nírifmeá imónigfá Jerusaremí ɻweagfáyo mifní wíisixiníri wiowárigfíapí rixa níyárimáná Joní Makomí níwirimeamí Jerusaremí píni níwiárimí ámí Adiokí nání yigfawixiní.

13

Banabasomí tñi Soromí tñi wáf urimepisfí nání nírípearo urowárigfá nániriní.

¹ Jisasoyá sifíkí imónigfá Adiokíyo ɻweáyf wigf wa wírá rókiamoarifí imóniro wa uréwapiyarifí imóniro egíawa rowariní. Wo Banabasoriní. Ámí wo Simiono xegf yoí bñ Naijeroí wírigforiní. Ámí wo Sairini dáfí Rusiasoriní. Ámí wo Maneyeno —O gapimaní Xeroto tñi nemerfná xwé iwiaronoriní. Ámí wo Sororiní.

² Ayí awí neániro Amínáomi yayí níwiro aiwá ɻwfá ɻweanjáná kwíf Gorixoyápi re urifñinigfni, “Banabaso tñi Soro tñi nioní awaú e éisixiníri wéyo fá umíraráfíapí xixení emepisfí nání nírípearo urowárigfóyf.” uráná

³ ayí aiwá ɻwfá ɻwearo Gorixomí xwiyfá rírimí wiwo néfasáná awaúmi wé seayf e níwikwiárimáná urowárigfawixiní.

Banabaso tñi Soro tñi píriñwí Saipirasipimí dání wáf urimegíi nániriní.

⁴ Awaúmi kwíf Gorixoyápi urowárfagi níweri anf yoí Serusia ríñifpimí dání sifíxí womí nípíxemoáníri níñweámáná píriñwí Saipirasí ríñifyimí nání nuri

⁵ sifíxo anf yoí Saramisifí ríñifpimí iwiékñimeááná awaú sifíxíyo dání nayoari Judyayfá rotú anf wí e wí e mifrinifyo dání Gorixoyá xwiyfápi wáf nírimeríná Joní Mako ení sanf nurápímerí

⁶ rixa píriñwí miwf midáni dání midáni nání wáf nura nemefisáná anf yoí Peposifí ríñifpimí níremoro wíñigfawixiní. Ámá ayáf mfkí ikiñf wo —O Judyayf woriní. Mimóní wírá rókiamoarifí woriní. Xegf yoí Ba-Jisasoyí wírigforiní.

⁷ O tñi píropenisí apimí dání pírimiáo —O xegf yoí Sejiasi Porasoriní. Difñf neyírorí aumaúmf iniforiní. O tñi níkumixiníri ɻweagfíoriní. O anf apimí ɻweanje ejagf Banabaso tñi Soro tñi sifíwí e níwiñíri wáf urimearfná pírimiáo xwiyfá Gorixo nání wáf rarifípi arfá owimíníri awaúmi “Eñi.” urifagf aí

⁸ ayáf mfkí ikiñf —Gírikíyf wigf píne tñi Erimiasoyí ríñiforiní. O pírimiáo Jisasomí difñf mifwíkwíropa oeníri awaúmi xegf difñfyo dání pírfí rakimíníri éagf aiwí

⁹ Soro —O xegf yoí bī Poroyf urigforint. O kwíyf Gorixoyápí ayá wí sítx wínijagf nánf ayáf mítkf ikiñomf rixa sítjw agwf nítwínárif.

¹⁰ Mítxf re urinjinigfnt, “Oboyá niaiwñif imónif roxiñt, ámá wé rónif yarigfá gíyf gíyo pírf urakimñirf yariñoxirint. Arfkí yapf wíwapifirf fwf urápirf néra warifñoxirint. Ámináo nánf nepaxifpif rínifpif joxf anif minf yapfnf imoriréint?” nurif.

¹¹ re urinjinigfnt, “Agwf nionf re rírarifnt, ‘Ámináo rixa dínf ríkikayóagf nánf joxf sítjw nítupárfirf stá obaxf wíyo sogwf sítjw wínifámanf.’ rírarifnt.” uráná re enifnigfnt. Agwf wítániñf úrarárfirf stá uyinárfirf éagf nánf “Ámá go go wéyo fá nítixirif óf sítwá ninirétenf?” niyaiwirf ámá nánf pfá emenifnigfnt.

¹² E éagf pírimiáo sítjw nítwínirf Jisasomi dínf wíkwíronifnigfnt. E nerf Ámináo nánf uréwapif yarigfípf nánf ududf nítwiga uñifnigfnt.

Banabaso tñi Soro tñi Pisidia píropenisfyo nánf nuri Adiokifyo wáf urimegñ nánirint.

¹³ Poro tñi níkumixñirf emearigfíwaú tñi Peposi pínt nítwíarif nuro sítxf womf nípixemoániro nítjweámáná nuro Pabiria píropenisfyo anf xegf yoí Pega rínifpif iwiékñimeááná nayoaro e dánf Jonf Mako awaúmf pínt nítwíarif ámif xegf axf Jerusaremf nánf úagf aiwf.

¹⁴ Poro tñi Banabaso tñi awaú Pega nítmúrori Pisidia píropenisfyo anf xegf yoí Adiokifyo rínifpif níremori Sabaríyáo Judayfáyá rotú anfyo nípawirf éf nweajáná.

¹⁵ ñwf ikaxf eánifpif bī fá roro wíá rókiamoagfáwa eagfápif bī fá roro nítárimáná rotú anf iwamf mewegfáwa ámá womf awaú éf nweagfie nánf nurowáriro re urigfawixint, “Re uref, ‘Negf nírixfmeá imónigfíwagfí, awagfí xwifýá enf ríremixf neaipaxf bī enánayf, ananf nearifpiyf.’ uref.” urowáráná o nuri awaúmf axfpif e uráná.

¹⁶ Poro nítwíapñimearif wé ówanf nuyimáná re urinjinigfnt, “Gf Isíreriféné tñi émáyf Gorixomf wáyf nítwiro nánf nene tñi nawint awí neánirane Gorixomf yayf wiariñwáyféné tñi arfá nípoyf.

¹⁷ Ñwf Isírerenyá arfowéyf uxifdagfó, o eníná negf arfowamf neyírorif ayf anf midáñyf nímoniro Isipif yf anfyo nweajáná oyf dínf tñi sayá nímoá numáná enáná o enf sítxf neánirf emifm nítwíwapiya uñifpif dánf anf ayo dánf nítwirfmeámif bñifnigfnt.

¹⁸ Nítwirfmeámif báná ayf ámá dínf meanje nemeróná xwiogwf 40 pwearfná o ayá nürifmifirf wé fá numixéánifisáná.

¹⁹ Kenanif yf anfyo ámá gwí wírf wírf wé wífumf dáfif waú apimf xwírfá níkixerif xwfá wigf nweagfápf nurápirf negf arfowamf mifnif wiñifnigfnt. Apf nípifnif yarfná xwiogwf 450 pweñifnigfnt.

²⁰ Gorixo e nítwiisáná oyf dínf tñi ámá wa aníwá nímonayiro wíá rókiamoagf Samueroif ríñifno tñifná nánf nímeñweágaf níbfásáná.

²¹ negf arfowa Gorixomf re urigfawixint, ‘Mítxf inayf neameñweanf nánf neaimónarifnt.’ uráná o Kisomf xewaxo, Soromf —O xiáwo írifno Bejímanoyáorifnt. Omf mítxf inayf nánf urípeááná o numeñwearfná xwiogwf ámif 40 pweñifnigfnt.

²² Gorixo omf surfmá nímifirf ámif Depito xamifno mítxf inayf nímonifri oumenjweanfri imifñifno nánf woákfkf nerf re nearifnigfnt, ‘Jesiomf xewaxo Depito ámá nionf dínf uñwírárifpaxf wo imónifagf wínifáorifnt. Nionf nímonarif nípifnif xixenf enforifnt.’ nearifnigfnt.

²³ O ‘Depitoyá fwiárfawéyf wo Isírerifyo yeáyf uyimifxemeantf nánf oimifximifnt.’ niyaiwirf negf arfowamf sítmifmanf yf dánf urifñipa xixenf nerf ámá Jisasoyf ríñifno imifñifrit.

²⁴ O sítif ámáyo piaumifm mítwinifná Jono xamif Isírerifyo níyonf wáf nemerf ‘Segf fwf yarigfápf ríwíminf mamóáná wayf seameaimfnt.’ nurifmerf

²⁵ rixa Gorixo e éwiniginiri wimixiyinípi yoparípi urimániri nerfná re rayinfrin, ‘Seyné nioní nán “Gorini.” yaiwiarinó? Seyné weniní nerí niywéagfónimaní. E nerí aí arfá nípoyi. Ámá nioniyá ríwíyo binó nioní aga seayi e nimúrono enagi nán xegí sikkí sú gwí wíkweapaxí mimóniní.’ rayinfrin.

²⁶ Gí níriximeá imónigfáyíné, Ebirfamoyá fwiáríawéyíné tñi emá Gorixomí wáyí níwiro nání ayí tñi re awí eánigfáyíné tñi rípi osearimini. Xwiyá ámáyo yeáyí uyimixemeapaxo nánípi ninenení arfá wianí nán Gorixo rixa urowárénapiñfrin.

²⁷ Ámá Jerusaremi nweagfáyí tñi wigí mebá nimóniro umeñweagfáwa tñi omí ayí orfaníri mí miwómixipa ero eníná dání wíá rókiamoagfáwa o nání níriri ríwamíñí eagfápi —Apí Sabaríá ayí ayo dání fá roarigfápirin. Apí míkí nání dñí mímó surímá fá níroro nání ‘Ayí o nání ríá ríñiní?’ miyaiwipa ero néfasáná wíá rókiamoagfá awa níriro eagfápi tñi xixení omí wikárigfawixin. Wíá rókiamoagfá awa níriro eagfápi tñi xixení níwikáriróná ‘Sipíoxirin.’ nuríro xwiyá umeárigfawixin.

²⁸ E nemowa nímeámí nuro omí xwiyá numearirí píkipaxí imóniní bí nání píá nímeginíri aiwí gapímaní Pairatomí ‘Píkoí.’ urigfawixin.

²⁹ Omí nípíkiróná wíá rókiamoagfáwa o nání níriro eagfá nípíni xixení níwimáná enjáná wa yoxátpamí dání níyoámí níwepíniro xwáripáyo weyárágfa aiwí re enjnígini.

³⁰ Gorixoyá dñí tñi xwáripáyo dání amí wiápñimeañinigini.

³¹ Níwiápñimeámáná síá ayá wí ámá Gariri píropenisíyo dání o tñi nawini Jerusaremi nání bigfáyo sijáni wimónayiníngini. Ayináni sijáni wimónayinífyí negí Isíreriyí imóniníyo áwaní urímepíri nání imónigfáyirin.

³²⁻³³ Yawawi ení xwiyá yayí seainípaxí rípi searanírai níyaiwimí bariñwi. Gorixo negí arfowamí símímaníyo dání nuríríná ‘Niseaiimírárin.’ uríñípi Jisaso xíoyá dñí tñi wiápñimeañípimi dání awayá fwiáríawene rixa xixení apí, xfo uríñípi neaiinífrin. Xwiyá Bíkwí Samíyo soñí biaúyí ríñíñípimi níriri eáníñí rípi, ‘Joxí Gorixoníyá íwoxirin. Agwí nioní simixáná imónfoxirin.’ Xwiyá e níriri eáníñípi ení xixení imóninífrin.

³⁴ Nene dñí re yaiwianfwá nání ‘O Gorixoyá dñí tñi wiápñimeáfyí nání amí níperí wí píyí epaxí meniní.’ yaiwianfwá nání Bíkwíyo níriri eáníñípa Gorixo re uríñífrin, ‘Depitomí símímaníyo dání nuríríná ‘Ayá níriri míxiri píráñíñí siimírárin.’ uríñápi joxí ení axípi nísiimírárin.’ uríñífrin.

³⁵ Ayináni o nání Bíkwí Samíyo soñí amí bimí Depito re ríñífrin, ‘Gorixoxí ámá e wiwíniginíri uríñípi aníñí miní xídaríjo joxí xwáripáyo dání xe píyí oeniri sijwí wíñírá meniní.’ ríñífrin.

³⁶ Depito imóninípi nání nene níjírárin. O Gorixo e éwiniginíri wimónarinípi néra nútsáná péáná negí arfowa xwíá weyáriníñíyo weyáráná píyí enjnígini.

³⁷ E nerí aí ámá Gorixoyá dñí tñi wiápñimeango wí píyí menjnígini.

³⁸ Ayináni gí níriximeá imónigfáyíné, yawawi seararigwípi nání xixení níjtá re imónípoyi. Jisaso enípimi dání Gorixo negí fwí yariñwápi yokwarimí neaiipaxífrin.

³⁹ fwí yariñwá níwt ikaxí Moseso níriri eanípi xídaríñwápimi dání yokwarimí neaiipaxí mimóninípí Jisasomi dñí wíkwírówá gene gene xegí xewaxo neaiinípimi dání ananí yokwarimí neaiiri gwíñíñí neajiníñípi neaikweawári epaxífrin.

⁴⁰⁻⁴¹ Ayináni wíá rókiamoagfáwa níriro eagfá rípi xixení seaimóniníginíri wáyí níseainíri dñí mófríxin, ‘Gorixo ríñípimi ikayíwí umeararigfáyíné, xámí sijwí níwíníro ududí nemáná aníñífrinxin. Ayí rípi nání seararíñin. Nioní seyné tñjíná yariñápi amá wa áwaní searágfa aiwí seyné agwí aí ná ríwíyo aí bí ‘Neparin.’ yaiwipírá meniní.’ xwiyá apí wíá rókiamoagfáwa níriro eagfápi xixení seaimóniníginíri wáyí níseainíri dñí mófríxin.’ uríñíngini.

42 Poro tñi Banabaso tñi e nura numowaú peyearfná ámá arfá wífayf rixijf re urayigfawixiní, “Awagwí ámí Sabarfá wfomí dání xwiyfá agwí neararigfípi axípi ananí nearéwapiyipisíraní?” urayigfawixiní.

43 E nemáná rixa rotú anf tñjí e pñi nñwiárimí amí amí numiamoróná Judayf obaxí wí tñi émáyf Gorixomí wáyf nñwiro nání Judayfnijf imónigfayf wí tñi Poromí tñi Banabasomí tñi númi warñagfá awauú ámí nura nuríná ejf ríremixf nñwiri re urigfisixiní, “Seyfné Gorixo wá nñneawianíri neaiiñfpí fá nñxiríro ñweáfríxfi.” urigfisixiní.

44 Sabarfá wo rixa parimóáná ámá anf apimí ñweáyf nápí xwiyfá Gorixoyápi arfá wianíro nání awí eánigfá ái

45 ámá ayá wí awauú rarigfípi arfá wianíro nání epíroyf yariñagfá Judayf sñjwf e nñwíníro sípí dñjf bí onímiápi mñwiaiwí ayá wí nñwiaiwiro nání Poro uréwapiyarifípi pírifípí ero ikayf wí umearíro egfawixiní.

46 E yariñagfá aí Poro tñi Banabaso tñi ayá igigf bí mñwiní re urigfisixiní, “Yawawi aga xwiyfá rípi yegf Judayfné nñseamúrorai émáyo xámí urípaxf menjagí nání seyfné xámí searariñwi. E nerí aí xwiyfá rípi arfá mñyeái aríkwíkwí neróná seyfné áwanf rénijf nñyearíro yariñoi, ‘Dñjf nñyimijf imónijfípi meapaxf imónigfayf tñi xíxeni mimónijfíwini.’ Áwanf éniñf nñyearíro yariñagfá nání agwí yawawi seyfné pñi nñseawiárimí émáyo uréwapiyanírai warñwi.

47 Ayf rípi nániriní. Ámináo sekaxí neariní rípi ñwf ikaxí eánijfyo re eániní, ‘Gorixoní joxí émáyo uyfwnínjf wfá wókímixírfá nání ríñwírárfáriní. Joxí nioní nání urírífápimí dání ámá xwfá nírímíni gími ñweagfáyo yeáyf uyimixemeámfa nání e oimónirí rírowárfáriní.’ Gorixo e nñnearírná yawawi nání eníñijf ríñf enagí nání émáyo uranírai warñwi.” urigfisixiní.

48 E urariñagfí émáyf arfá nñwiróná dñjf nífá nñwiníri xwiyfá Ámináoyápi nañf e rínaríñagi nání re ríñigfawixiní, “Apí seáyf e imónint.” níríníro ámá Gorixo dñjf eyíroáriñfí dñjf wíkwírogfawixiní.

49 Xwiyfá Ámináoyápi anf apí tñjí e nñmíni ríñarímeárína

50 Judayf re egfawixiní. Apíxf seáyf e imónigfá ayf tñi rotú ñweaarigfíwamí tñi anf apimí seáyf e nimóníro menjweagfáwamí tñi símírírf wíagfá ayf Poromí tñi Banabasomí tñi sípí níwikáríro wigí tñjí e dání mixf xíðowárfágfawixiní.

51 Wigí tñjí e dání mixf xíðowárfágfá awauú “Nene sípíñí wíkáraríñwaénerífaní?” oyaiwinípoyiníri egí síkwíyo xwfá sikí xénijfípi pírfí wíakímí níyárimí anf yoí Aikoniamíyí ríñijfípimí nání ugjisixiní.

52 E nerí aí anf apimí dání Jisasomí dñjf níwíkwíroro uxídarigfayf yayf bí onímiápi mñwiní yayf seáyfími dání niga uro kwíyf Gorixoyápi ayá wí sítíñípimí dání ejf neága uro néra wagfáriní.

14

Poro tñi Banabaso tñi Aikoniamí dání egfí nániriní.

1 Awaú xámí egípa Aikoniamíyo níréómáná Judayfyá rotú anfyo nípawiri nurírná píráñijf reñwípearíñagfí nání ámá xwé ayá wí, Judayf tñi Gírikíyí tñi ámá gwí apiaú dñjf wíkwírogfawixiní.

2 E nerí aiwí Judayf arfá nñwiro dñjf mñwíkwíropa éfayf Gírikíyí ámá Jisasomí dñjf wíkwíroarigfáyo símí tñi owípoyiníri símírírf nñwiro yariñagfá nání

3 awauú e ayá wí nñjwearíná “Ámá tñyf wí mixf níyeaipaxf aí Ámináo ananí yeameníñoi.” níyaiwiri ayá igigf bí mñwiní sa níra ugjisixiní. E yarfná Ámináo “Awaú

neararigípi nepa ríá neararinji?" owipimónipoyiniri gí díñyo dání xe nuriri emímí tñí ayá riwamónipaxí imóníñípi tñí owíwapiyípiyiniri ení sítixí níweámíxa uñinigini.

⁴ E nerí aí ámá aní apimi ñweagfáyí díñí bí biaú níxiriro wí Judayí, díñí miwíkwíroarigfáyí tñí kumixiniro wí wáf wurimeiarigíwaú tñí kumixiniro neróná re eninigini.

⁵ Gírikiyí wí tñí Judayí wí wigí seayí e nimóniro umenweagfáyí tñí ayí níwiápñimearo "Awaúmi sipi níwikárírane sítixí tñí opíkianeyí." níriniro yaríná

⁶ e owianeyiniro yarigfápi nání awaú níjíá nimóniri nání Raikonia píropenisíyo aní sítimí biaú xegí yoí Risitírapimi tñí Debipimi tñí nání éf uri aní midimidání ikwíróníñípiamí ení nání éf uri neri

⁷ aní ayo dání xwíyíá yayí neainaríñípi wáf urimegíisixiní.

Poro tñí Banabaso tñí Risitírapimi dání egíípi nánirini.

⁸ Awaú aní yoí Risitíraí ríñíñípimi emearína ámá e dání wo —O xináí agwíyo dání síkwí ikí ení xiríñorini. Xegí síkwíyo ení bí meáníñagí nání o bí onímiápí irú nípímxirí aní yagomani. O éf níñwearí

⁹ Poro urariñípi aríá wiariñá re eninigini. Poro sítuwí agwí níwíñáriñá wíñífyí wíñíñinigini. Xegí síkwí sipi eníyí nañí wimixiní nání Jisasomí díñí wíkwíroaríñagí níwíñiri

¹⁰ Ímfí tñí níriní "Níwiápñimearí díxí síkwí tñí píráñíñí éf roí." uráná re eninigini. Úrapí éf níroamori aní eninigini.

¹¹ Poroyá maníyo dání éf níroamori aní yaríñagí ámá e epíroyí egíáyí sítuwí apí níwíñiro xwíyíá nímíyeoaro níríróná wigí Raikoniayí píne tñí re rígíawixiní, "Negí ñwíá anínamí ñweagfáwa ríxa ámá nimóniro nene tñí e nání riwaú weapíi." níriní

¹² "Banabaso, o negí ñwíá Susoyí wíñíñorini." ríro Poro xwíyíá yaní umeaiaríno enagí nání "O negí ñwíá Xemisoyí wíñíñorini." ríro neróná

¹³ Susoyí wíñíñijo —O nání aní rídiyowá yarigfíwá aní apimi ákiñáyo bífaríwámi dání umíriyiníñorini. Oyá apaxípáníñí imóníño uríá íwí yeyí iníñí bí nímaxírími burimákaú oxí wo tñí nímera níbíri ákiñá íwí e éf nírómáná ámá e epíroyí egíáyí tñí "Awaú nání rídiyowá owianeyí." níwimóniro e wianíro yaríná

¹⁴ wáf wurimeiarigíwaú, Banabaso tñí Poro tñí ayí "Awaú nání e owianeyí." rínaríñagíta aríá níwiri re egíisixiní. Ayí "Nene wianíri yaríñwápi awaú aga miwimónarini." oyaiwípoyiniri egí iyíá naxeri ámá epíroyí egíe áwíñími aníñí nuri xwíyíá ímfí tñí níra nuri

¹⁵ re urigfíisixiní, "Ámá tñíyíne, pí nání e yeaianíro yaríñoi? Yawawi ení seyíne imóníñípa ámáwawirini. Yawawi sa rípi nání yaríñwi. Seyíne segí ñwíápi níxídiróná suríma yarigfápi píni níwiárími Goríxomi —Ñwíá nepa díñí tñí ayí orini. O anína imixirí xwíá imixirí rawírawá imixirí nerí amípí níñí ayo yaríñípi imixiríñorini. Omí seyíne xídipíri nání yawawi xwíyíá yayí seainípaxí rípi wáf seararíñwi.

¹⁶ Ámá gwí wirí wirí níñí aga eníná dání níñweaxa bígíáyí Goríxo wigí sítuwíyo xe oxídpoyiniri níwíga níbíri aiwi

¹⁷ xewaníño imóníñípi nání yumíí mísseainí xegí nañí níseaíriñípimi dání sítwáníñí níseaiga bñíñiri. Segí omíñí ná wearíñiná weníá nání oyá díñí tñí iniá eaénapíri aiwá píripíri iníri yaríná seyíne níñiro yayí niga warigfáriñi. Ayíñáni o e níseaíriñípimi dání xewaníño imóníñípi nání sítwáníñí níseaiga bñíñiri.

¹⁸ Xwíyíá e nuríri aiwi ámá ayí aríki "Awagví nání xe rídiyowá oépoyiniri sítuwí neanípiyi." urariñagíta awaú aníñí miní píri urakianíri néfisáná ejáná ayí kikiíá egíawixiní.

Poromí sítixí nearo tigfá nánirini.

¹⁹ Judayf wí Adiokf dánf bífro Aikoniamf dánf bífro nero ámá obaxf e ñweagfáyo díñf ukñimixáná “Poromf sifí e owikáraneiyf.” wimónarifípí níxfidíro re egfawixiní. Omf sifí tñi nearo “Rixa pifífaní?” nýaiwiro anf apimf dánf níropemf nípeyearo e wárifágfa aí

²⁰ ámá Jisasomf díñf níwíkwíroro xídarigfáyf pifyo wejo midimidánf rówapáná re enjñigfní. O amf wiápñimeanjñigfní. Amf níwiápñimeari anf apimf nánf nuri sá wejo wíapí tñi Banabaso tñi anf yoí Debi ríñifípimf nánf nuri

²¹ anf apimf dánf xwifýá yayf neainariñfípí wáf nurimerfná ámá obaxf Jisasomf díñf níwíkwíroro ouxídípoyiníri níwimixárimf amf Risitíra nánf nuri e enf nurára mûrori Aikoniamf e enf nurára mûrori Adiokf e enf nurára mûrori neríná

²² awaú xámf nura púáná Jisasomf uxídígfyáyf enf neánfro omf pñif mifwiárf anif minf xídfípíta nánf enf ríremifxf níwiéra nuri re urigfisixiní, “Xeanif ayá wí níneáimeáa numáná ejáná Gorifoyá xwioxfyó páwianfwariní.” nuri

²³ ámá wa Jisasoyá sifíkí imónigfáyo wípenweapfríawa anf apif apimf níwurípeaária níweri xámf aiwá ñwfá ñwiráriñfíri Gorifoxomf xwifýá ríñifmí wiri néfisáná Ámináo, wigf díñf wíkwíroarifgo pírániñf oumeniníri wéyo níwimf ugfisixiní.

Poro tñi Banabaso tñi amf egf axímíni ugfi nániriní.

²⁴ E nemowaú Pisidia píropenisfyo áwíñimi nípuri Pabiria píropenisfyo níremori

²⁵ anf yoí Pega ríñifípimf xwifýá Gorifoyápi nurára nímûrori anf yoí Ateria ríñifípimf nánf níweri

²⁶ e dánf sifíxf womf nípifxemoánfíri níñweámáná nuri Adiokfyo nánf nuri —E ayf awaú rixa eméfípi wáf emearfná Gorifxo wáf wianfápifmí dánf éfisixiníri omf wéyo níwiro wárifériní. E nánf nuri

²⁷ níremómáná Jisasoyá sifíkí imónigfáyo awí neaáriñfí amifpí awaú nemeríná Gorifxo enfípí nánf repifýf níwiéra nuri Gorifxo émáyf níkñimónfro díñf oníkwífrípoyiníri ówanfíñfí wíkwíiñfípí nánf repifýf níwiri

²⁸ e nemowaú Jisasomf uxídídarigfá anf apimf ñweáyf tñi nawínf sifá ayá wí e ñweagfisixiní.

15

Émá Jisasomf xídarigfáyf nánf xwifýá imixigfá nániriní.

¹ Ámá wa Judia píropenisfyo dánf níweapíro Adiokf níremómáná ámá Jisasomf díñf níwíkwíroro nánf wigf xexirímeá imónigfáyo nuréwapifyo re urigfawixiní, “Seyfne Judayene tñi xíxenf imónipfíri nánf negf arío Moseso ríñfípí iyf sifmí sifó mifwákwínpa nerónayf, Gorifxo yeáyf seayimixemeapaxf meniní.” urarifágfa

² Poro tñi Banabaso tñi xwifýá sifmí tñi xímiximf ninfro xwifýá ayá wí níriga níwiápñimearo néfasáná ámá e dánf Jisasoyá sifíkí imónigfáyf re ríñigfawixiní, “Poro tñi Banabaso tñi negf wa tñi Jerusaremí nánf nuro wáf wurimeiarigfáwa tñi amá e dánf Jisasoyá sifíkí imónigfáyo wípenweagfáwa tñi nerímeánfímáná ‘Iyf sifmí sifó wákwínpoyf.’ neararifgfa rípi nánf xwifýá nímixiróná, ayf nañfriní.” níriníro

³ urowáraúáná awa xwfá Pinisiayf ríñifípimf tñi Samaria píropenisfyo tñi nípurfná anf apif apimf Jisasomf díñf níwíkwíroro nánf xexirímeá imónigfá wíyoní wíyoní émáyf Gorifxo tñamíñf kíñimónigfápi nánf e e áwanfí nura nímúroróná yayf níwimóa ugfawixiní.

⁴ E nemowa rixa Jerusaremí níremoro anf e dánf Jisasoyá sifíkí imónigfáyf tñi wigf wípenweagfáwa tñi wáf wurimeiarigfáwa tñi yayf wiemeááná Poro tñi Banabaso tñi awaú émáyf tñifí e emearfná Gorifxo egf wéyo dánf néra unf nípifn f nánf repifýf wiarfná re enjñigfní.

⁵ Parisi imónigfá Jisasomí díñf wíkwíroarigfá wa níwiápñimearo re rígawixiní, “Émá Jisasomí díñf wíkwíroarigfáyí negí iyí símí sfó wákwinariñwápi mepa epaxí wí mimóniní. Ayí ñwf ikaxí negí aríó Moseso eanípimí mítixdipa neríná, ‘Ayí ananiriní.’ urípaxí mimóniní. Ayo nuréwapiyirane ‘Apimí aníñf miní xídfífríxiní.’ uríwaniginí.” rígawixiní.

⁶ Ayinání wáf wurimeiarigfáwa tñi Jisasoyá sýikí imónigfáyo wípenweagfáwa tñi apí nání xwiyfá imixaniro nání awí neániro

⁷ rixa xwiyfá ayá wí rírowiágf ninfasáná ejáná Pitao níwiápñimearí re uríñiniginí, “Gí nírixímeá imónigfóyfné, xámí dání emayí xwiyfá yayí neainaríñípí aríá wíro díñf wíkwíroro epírfa nání soyfénayá wo iwamfó wáf uríwíñiginíri Goríxo eyírojo, ayí nioní enagí nání soyféné níjíráriní.

⁸ Nioní ayo wáf urímeááná Goríxo —O amayá xwioxfyo imóníñípí níñí nání níjírá imóníñoriní. O xegí kwíyípí nene neaiapíñípa axípí mítiní níwírñípimí dání sífá réníñí neainíñíriní. Emayí ení díñf níñíkwíroróná, ayí ananiriní. Sífá éníñí neainíñíriní.

⁹ Judayene xegí bí neaiiri emayo xegí bí wiiri enímaní. Nene neaiiñípa axípí ayí ení díñf wíkwíroaríñagfá níwíñíri yokwarímf wiñíñíriní.

¹⁰ Ayinání soyféné Goríxo wíkí oneaóníri pí nání yariñoi? Nwf ikaxí Moseso eanípimí dání saní negí aríowa ananí nímeamí upaxí mimóníñípí —Apí, ayí ñwf ikaxí negí aríowa oxídaneyñíróná níxfidipaxí mimóníñípíriní. Apí pí nání emá Jisasomí díñf wíkwíroarigfáyo wíkwiárániro yariñoi? Soyféné Goríxo ayo mítwikwiáríñípí wíkwiárániro neríñípimí dání Goríxo nene wíkí oneaóníri yariñoi.

¹¹ Nene díñf wí re mítmó, ‘Nwf ikaxí eáníñípí xídaríñwápmí dání yeáyí neayimíxemeapaxfriní.’ wí mítmó díñf re neaipímóniní, ‘Áminá Jisaso emayo wá níwianíri ayo nání wayfá upeinífyo dáníri Goríxo yeáyí uyimíxemeaaríñípa Judayene ení axípí e yeáyí neayimíxemeaaríñíriní.’ Díñf e neaipímóniní.” uríñiniginí.

¹² Awí eánigfáwa xwiyfá bí mítfr síní aríáni níwíro yaríná Banabaso tñi Poro tñi éf nírori xwiyfá nuríri emímf tñi ayá ríwamónipaxí imóníñítñi awáú emayí tñf e wáf urímeááná Goríxo egí wéyo dání wíwapíyinípí nání repíyí níwiri

¹³ rixa nírárimáná ejáná Jemiso níwiápñimearí re uríñiniginí, “Gí nírixímeá imónigfóyfné, xwiyfá nioniyá bí ení aríá nípoyí.

¹⁴ ‘Goríxo emayí nání wí díñf mítmoaríñiní.’ yaiwiagwá aiwí xewaniñjo emayí wí nioniyá imóníñíxiníri níwíeyíróníñípimí dání amá ayí nání monípí iwamfó sífá neainíñíriní. Apí nání Saimono rixa repíyí neainíñí.

¹⁵ Agwí o nearíípí, ayí wíá rókiamoagfáwa Depitoyá fwiárfawé nání níríro eagfá rípí tñi xíxení imóniní,

¹⁶ ‘Apí nípíñí nimónímáná ejáná Goríxoní amí níbirí aŋí segí mítixí inayí Depitoyá píneamioagiwá amí mítírimíráriní. Aŋíwá xwíríá ikixéníñípí amí nímiríri síní imíximíráriní.

¹⁷ Ayí rípí nání e emíráriní. Judayí gwí axírí maríáti, amá gwí wírf wírf níñí Ámináoní tíamíñí obípoyiníri nání amí apí e mítírimíráriní. Ayí emá nioniyá imóníñíxiníri wéyo fá umíríñayí nioní tíamíñí obípoyiníri amí mítírimíráriní.

¹⁸ Ámináoní xwiyfá rípí seyféné níjíá oimónípoyiníri ejíná dání searíñáoní searíñíñí. Xwiyfá wíá rókiamoagfáwa eagfá apí tñi Saimoní nearíípí tñi xíxení imóniní.

¹⁹ Ayinání díñf nioniyá ení rípíriní. Emá Goríxo tíamíñí ukínimónarígíáyo upupígf mítwikáripa oyaneyí.

²⁰ Nwf ikaxí eáníñí nípíñí nání mítwikwiárípa nemáná aí sa payí wí nearane re uríwaniginí, ‘Judayene xwíríá neainípaxí imóníñí rípí rípí mepa éfríxiní. Amá wí

mimónf ḥwá imóniñfpí nánf rídiyowá yarigfápi mìnipa éfrixin. Apixf nimearfná sewin f mīmeánipa éfrixin. Nañwf gwí siñwfyo xiráná ragf sín enípí mìnipa éfrixin. Rakiwí ení mìnipa éfrixin. Apin payf nearane uríwanigin.

²¹ Ámá eníná dánf néra níbíro nene ḥweajwá ríná ení Sabaríá ayf ayo aní apí apimí ámá wa ḥwí ikaxf Moseso eañfpimí dánf fá roro uréwapiyiro yariñagfa nánf emayf Judayene xwírfá neainarifpí nánf níjfa imóniñof. Ayinánf ríwamif apin nearane e uríwanigin.” urifnigin.

Emayf nánf payf nearo wiowárigfá nánirin.

²² Wáf wurimeiarigfáwa tñi Jerusaremí dánf Jisasoyá sÿikf imónigfá níni tñi wigf wiperjweagfáwa tñi ení dñf ná bñi nixiriro re ríngfawixin,

“Negf wí Poro tñi Banabaso tñi payf nímaxirfí upíri nánf nírpearanénayf nañfrin. níriniro Judasomí —O xegf yoí amí bi Basabasorin. Omí tñi amí wo Sairasomí tñi —Awaú Jisasomí dñf níwíkwroro nánf xexirímeá imónigfáyo seayf e imónigfíwaúrin. Awaúmí nírpearo

²³ payf re nírinirí eánifpí wiowárigfawixin, “Wáf wurimeiarifwáone tñi Jisasoyá sÿikf imónigfáyo umenjweajwáone tñi nene segf sérixfmeá imóniñwáne seyfne negf nírrixfmeá imónigfáyfne nánf —Wiyfne aní yoí Adiokfyo ḥweagfáyfne, wiýfne Siria píropenisfyo ḥweagfáyfne, wiýfne Sirisia píropenisfyo ḥweagfáyfnerin. Seyfne nánf payf rípi neari wiowárénaparifwini. Seyfne níyfne yayf oseainin.

²⁴ None rixa aríá re wíwári, ‘Negf wí none “Soyfne nuro e urípoyf.” muríwamí ayf seyfne tfe nánf níbíro searéwapiyarín dñf ríá seaxerí dñf símígwíá seayinirí enífrin. aríá e wíwá eníagf nánf

²⁵⁻²⁶ none rixa dñf ná bñi tñi nimónimáná ‘Ayf rípi neranéná nañfrin. neaimónífrin, ‘Ámá negf wamí nírpearane Banabasomí tñi Soromí tñi —Awaú nene dñf sifx uyijwáwaúrin. Negf Ámíná Jisasí Kiraíso nánf wáf nurímeríná yoí mayf nimóniri urímegfíwaúrin. Awaúmí tñi negf wamí tñi seyfne tñf e nánf nurowárénapiríná, ayf nañfrin. neaimónífrin.

²⁷ Ayinánf ríwamif re eaariñwápi Judaso tñi Sairaso tñi awaú maní tñi ení ananí áwaní searfisixinirí urowárarijwini.

²⁸ None xwíyfá nimixiranéná kwíyf Gorixoyáyo dánf re ríñwanigin, ‘Nwf ikaxf ayá wí sanjñinípí imóniñfpí míwikwiáripaní.’ ríñwanigin. Nwf ikaxf emayfne aga píni míwiáripaxf imóniñfpí, ayf rípíñirin.

²⁹ Ámá wigf mimónf ḥwá imóniñfpí nánf rídiyowá yarigfápi mìnipa éfrixin. Rakiwí mìnipa éfrixin. Nañwf gwí siñwfyo xiráná ragf sín eníagf nánf mìnipa éfrixin. Apixf nimearóná sewin f mīmeánipa éfrixin. Seyfne nene ríwá apin e nerónayf, ayf apání yariñof. Negf xwíyfá apírin.

E níriro payf eagfawixin.

³⁰ E nemowa mìnfi wiowáráná awa payf nímeamí Adiokf nánf níwero níremómáná amá e dñf Jisasoyá sÿikf imónigfáyo awí neaárimáná payf mìnfi wíagf

³¹ ayf fá níroróná xwíyfá ení ríremifx níwiro eánifagf nánf dñf nífá winifnigin.

³² Dñf nífá winaríná Judaso tñi Sairaso tñi awaú ení wfá rókiamoarifwá eníagf nánf wigf xexirímeá imónigfáyo xwíyfá ayá wí bi tñi ení ríremifx níwiri ení sifx níwimifxri egfisixin.

³³ E nemowaú sfá wí e níjweagfisáná enáná awaúmí amí wigf urowárigfáwa tñf e nánf nurowáriyo yayf wiowáriagfá nánf xexirímeá imónigfá e ḥweagfáyo píni níwiárimí kikiáf néra ugíisixin.

³⁴ [Jerusaremí nánf nuri aiwí Sairaso “Adiokfyo amí bi tñi níjwearíná, nañf emíñin.” yaiwinifnigin.]

³⁵ Awaú e éagfí aí Poro tñi Banabaso tñi Adiokíyo nñjwæri ámá obaxí wí tñi nawíní xwiyfá Ámináoyápí wáf urimeri uréwapíyiri egfisixiní.

Poro tñi Banabaso tñi ewáramónigfí nániriní.

³⁶ E nemowaú rixa sá wí mûróaná Poro Banabasomí re urijiniginí, “Yawawi ámi nurai anfí apí apimí xwiyfá Ámináoyápí wáf nurimeraíná ámá Jisasomí dñf nñwíkwfroro nání yegí nñrixímeá imónigfáyí arige rfa ñweañoñiri sñwfowinímeaaiyí.” urtagí

³⁷ Banabaso “Ayí ananiriní.” nñyaiwirí “Joní Mako ení yawawi tñi nawíní owaneyí.” wimóníagí aiwi

³⁸ Poro arfkí re uraríngí nání, “Xámí wáf urimeanirane nuranéná sñi nápi oyaneyiníri nání mú Pabiria píropenisfyo dñi pñi nñyeawiárími uño ámi yawawi tñi nawíní nñwirimeámí mupa oyaiyí.” uraríngí nání

³⁹ mñxí nñrinowieánfisáná apimí dñi newáramóniri Banabaso Joní Makomí nñwirimeámí nuri sñpixí womí nñpixemoániri nñjwæri píriñwí Saipirasíyí rñinjípimí nání ugfisixiní.

⁴⁰ E nání úagfí aí Poro Sairasomí nñmearí xexirímeá imónigfáyí awaú wáf emearfná Ámináo wá nñwianirí uméwñnginíri omí wéyo mñi wíáná e dñi pñi nñwiárími nuri

⁴¹ Siria píropenisfyo tñi Sirisia píropenisfyo tñi áwñi e nuri anfí apí apimí nñrémómáná ámá Jisasoyá sÿykí imónigfá wíyí wíyo nuréwapíya nuríná ejí sÿxfwimixigfisixiní.

16

Poro Timotiomí nñwirimeámí uñí nániriní.

¹ Poro anfí Debiyí rñinjípimí nñrémorí ámi nuri Risitíraí rñinjípimí nñrémorfná wñinjínginí. Ámá Jisasomí xídarigfáyí wo —O xegí yoí Timotioriní. Xínái Jisasomí dñf wíkwroariñfí wíriní. Í Judayí enagí aí omí xano Gírikíyírini.

² Ámá Risitíra ñweáyí tñi Aikoniamí ñweáyí tñi Jisasomí dñf nñwíkwfroro nání xexíxexirímeá imónigfáyí Timotio nání “Ámá nanfí woriní.” rarigforiní.

³ O nání Poro “Yawawi tñi nawíní oemeaneyí.” nñwimónirí nání omí nñmearí iyí sÿmfí sÿó wákwiñnginí. Ayí rípi nání e ejiniginí. Judayí aríwámídání ñweagfáyí nñni o xegí xano Gírikíyí enagí nání xfo iyí sÿmfí sÿó mñwákwinjípí nání nñjíá e imónigfá enagí nání Poro negí Judayo wáf urimearfná omí arfá mñwipa epírixiníri iyí sÿmfí sÿó wákwiñnginí.

⁴ Anfí apí apimí nurára nñmúroróná xwiyfá wáf wurimeiarigfáwa tñi Jerusaremíyo Jisasoyá sÿykí imónigfáyo wípenweagfáwa tñi awa xwiyfá nñmíxiróná rñnárigfá rípi, “Negí ñwí ikaxí eánjí rípimíri émá Jisasomí dñf nñwíkwfroro nání negí nñrixímeá imónigfáyí ogamí mepaxí imóniní. Apimíri nñxídróná apániriní.” e rñnárigfápi nání áwanjí nurára mûroariñagfá nání

⁵ anfí apí apimí ámá Jisasoyá sÿykí imónigfáyí dñf wíkwroariñgíapí ejí neániro xaiwí fá nñxíriro nání sá ayí ayo ámá ámi wí Jisasomí dñf nñwíkwfroro wínyí tñi kumixinagfári.

Poro Tirowasíyo nñjwearfná orijá wñinjípí nániriní.

⁶ E nemowa píropenisf biaú Pírigia tñi Garesia tñi rñinjípiaú tñjímíri warfná kwíyí Gorxoyápí xe Esia píropenisfyo nání nuro ámá e ñweagfáyo xwiyfá yayí winpaxípí wáf urimérixiníri sñwf mñwínurakiowáriñnginí.

⁷ Awa ámi wíminti nánit níkínimóniro nuro rixa Maisia píropenisfyo níréómáná Bitinia píropenisfyo nánit owaneyiniri yaríná ámi kwíy Jisasoyáp xe oupoyiniri sínjwí mítwín urakiowáriñiniginti.

⁸ Awa Maisia píropenisfyo nímúroro anjt Tírowasiyi ríniñfpimti nánit níwero

⁹ níréómáná stá ayimt ártwiyim Poro sá weñáná orijá wíniñfy wíniñiniginti. Ámá Masedonia píropenisfyo dánjt wo éf nírori wauní ríxiñ “Joxi Masedonia re nánit níbirí arirá neait.” urariñagti orijá e níwínriti nánit

¹⁰ none (rífwamitn rípi eañáonti tñit) re yaiwiñwaniginti, “Gorixo rixa amá ayo e dánit wáf ourimépoyiniri sítwá níneairi orijá ríta neapárarin.” níyaiwirane Masedonia táminti nánit píyo waniréwinti píá neranéná sítixt wo e nánit uminti yariñagti wíniñwaniginti.

Ridiaí níkínimóniri Jisasomi díñf wíkwíronyf nánirinti.

¹¹ E nemone sítixomti nípixemoániranre níñwearane anjt Tírowasiyi ríniñfpimti dánit pínti níwiáriti nurane píriñwí Samotiresiyi ríniñfpimti tñit e nánit nímeámti nurane nímúrorane sá weñwáone wíápi tñit anjt Niaporisiyi ríniñfpimti tñit e nánit nímeámti nurane wiárt nítmúrománá

¹² e dánit anjt Piripaiyi ríniñfpimti —Anjt Masedonia píropenisfyo ikwírónint seayi e imónitnyf, ayit bít Piripairinti. Romiyf níbiró anjt apimti dánit anjt nímiriro nweagfápirinti. Apimti none níréómáná stá obaxí wí e níñwearane

¹³ Sabaríayo “Iniñgí wearinjú tñit e amá Gorixomti xwiyfá rírimf wiariñferinti.” níyaiwirane anjt apimti nánit ákiñá fwíyo nípeyearane iniñgí e wearinjú ú tñit e nánit níwerane éf níñweámáná apíxf e awí neániro nweagfíwamti xwiyfá yayf neainarinti uraríná

¹⁴ apíxf wí —Í xegf yoí Ridiaírinti. Anjt Taiatairaí ríniñfpimti dánirinti. Í rapírapí ayáti rínti nígwí xwé ronjfpí nígwí xenit nánit bít yariñirinti. Judayf mimóninti aí Gorixomti wáyf níwiri nánit yayf wiariñf wírinti. Í xwiyfá Poro rarintípí aríá níwiri Gorixo í xwiyfá apí díñf ikwíropaxí oimóniri xwioxfyo pírántiñf wimixáná í “Poro neararintí neparin.” níyaiwirí Jisasomi díñf wíkwíronyf nínginti.

¹⁵ Jisasomi díñf níwíkwírori rixa wayf nímeari amá xegf anjiwámí í tñit nawinti nweagfáyf eni wayf nímearo e nemáná í re nearintiniginti, “Soyfne re níniaiwirónayf, ‘Neparin. Amínáomti díñf wíkwíróf wírinti.’ níniaiwirónayf, gí anjiwámí nánit níbiró ananit sá wepírítreof?” Anint minf e nearayágí nánit í tñit uñwaniginti.

Poromi tñit Sairasomi tñit gwí aŋfyo nñwírárigfá nánirinti.

¹⁶ E nemone stá wíyi Gorixomti xwiyfá rírimf wiariñfie nánit waríná apíxf wí —Í amá wíyá xináinjí nimóniri omijt wíiarinti. Imfó xixéroarintípimti dánit amá sítí majfá imónigfápit áwanjt urékweaarinti. Amá ímí xiáwowánjí imónigfáwa í amayo áwanjt urékweaarintípimti dánit nígwí xwé urápayarigfírinti. Í none tñit óyimti órórí niníranéná

¹⁷ í Poro tñit none númti níneaxfdírit aríkí ríaiwá re níra neaxfdíñiniginti, “Amá rowa Nwfá wíyo nímúrori aga seayi émti imónitjomti xináiwánjí nimóniro omijt wíiarigfáwarinti. Óf Nwfá e imónijo nene yeayf neayimxemeantia nánit intjyti nánit wáf neararigfáwarinti.” níra neaxfdíñiniginti.

¹⁸ Ámti ámti stá ayá wíyo axípí e níneaxfdírfna e rayariñagti nánit Poro rixa aninti bít onimíapí mítwinipa yariñagti nánit níkínimóniri imfó ímí xixéroarintípimti mítixf re urintiniginti, “Jisasí Kiraisoyá ejt eánijyf dánit sekaxfí re rírarinti, ‘Apíxf rímti pínti níwiáriti uí.’ rírarinti.” uráná re ejtiginti. Sítí mé imfó apí ímí pínti níwiáriti uñtiniginti.

19 Ímí píní niwiárimí úáná xanowániñf imónigfáwa re niyaiwiro, “Óf apíxí rí áwanj rékweaariñfípimí dání nígwí meaayarínwáyi rixa anipá imónigoñ. Ámí bì síní meapaxí mimóniní.” niyaiwiro Poromí tñí Sairasomí tñí fá níxero makerfá imixarígíe nání níropémi nuro gapímanowa sínwí anigíe dání xwirixí oumeaneyiníro nímeámí nuro

20 awa tñí e níwáríro re uxekwí mogfawixiní, “Ámá Judayí rowaúyí amá negí anfí rípimí nweagfáyo nearakiowáripxí yariñagfí nání nene pírániñf mítñ weapaxí neaimónariní.

21 Síwí nene Romiyene imóniñagwí nání gapímanýfnéyá sínwíyo dání ananí fá xírirane xídirane epaxí wí mimóniñfípí amá rowaú wáf nearariñiñ. uráná re ejñiginiñ.

22 Ámá e epíroyí egíayí ení niwiápñimearo awaúmí mitxí wianíro yarína gapímanowa egí iyfá nupíríro porisí wamí sekaxí re urígíawixiní, “Soxí mépépoyí.” urítagí

23 iwañf rípí rípí nímépeayimáná níméra nuro gwí anfíyo níwáríroná gwí anfíyo awí mearoariñomí re urígíawixiní, “Joxí awaúmí éf mupaxí imóniñf níwíráraríñwápi níñwírárimáná pírániñf awí mearóriñxíñiñ.

24 Sekaxí e uráná awaúmí gwí anfíyo nímeámí nípáwiri awawá ná ínímí ikwíróniñfípimí nání nímeámí nípáwiri e níñwíráriñfá re ejñiginiñ. Egí síkwí ikfá wárá wínamí niwíxfmorí wárá wína tñí niwakírfwiárimáná rokimí yáriñiginiñ.

25 E wikárfagfá aí rixa áriwegí imóniñjáná Poro tñí Sairaso tñí Goríxomí xwíyíá rírímí wíri yayí umeaníri nání sonfí ríri yariñagfí amá gwí anfíyo nweagfáyí aríá wiárína re ejñiginiñ.

26 Poboní xwfá aí tñí yaiwiámí méáná gwí aniwá nímiríñfá sínjá piará xwfámí eapíñiñfíyí ríwómíñimíñirí nerína re ejñiginiñ. Gwí anfí ówanjí níñi fkwínowiri senfá ámáyo yáriñiñfí níñi ikweánowiri ejñiginiñ.

27 Gwí aniwámí awí mearoariño sá weje dání niwiápñimearí weníñf éfyí wíñiñiginiñ. Gwí anfí ówanjí fkwínowiñagí niwíñirí “Gwí nweagfá níñi yí rixa éf úfawixiníñ.” niyaiwiri amá ayí éf úfá nání gapímanowa nioní nípíkipírixíñirí xegí kirá níñixearí rixa píkíníñimíñirí éfyí

28 Poro ejí tñí ríaiwá nuríri re uríñiginiñ, “Jíwaníñoxí mípíkínípaní. Gwí nweajwáone nínonení síní riwone nweajwíñi.” urítagí

29 o awí mearoariñfá wíamí “Uyíwí níñixáromeaénapípoyí.” nura mírfí nípáwiri wáyí winítagí ejí óf nikáriga Poro tñí Sairaso tñí tígíe nípíkínímeareí

30 awaúmí níñixearí nípíyearí bíaríwámíñi nírómáná re uríñiginiñ, “Ápowagví Goríxo yeáyí níyimíxemeani nání pí emíñiñ?” urítagí

31 awaú re urígíisixiní, “Ámíná Jisasomí díñf wíkwíróáná Goríxo yeáyí níñiyimíxemeareí amá díxf aniwámí joxí tñí nweagfáyo ení yeáyí uyimíxemeaniñoñ.” urígíisixiní.

32 E nuríri omí tñí amá xegí aniwámí nweagfá níyoní tñí xwíyíá Ámínáo nánípí rírímí wíáná

33 síní áriwegí imóniñagí aiwí o awaúmí “Eñí.” nuríri iwañf mépéfáyo igíá níweámáná re ejñiginiñ. Wayí meareí amá xegí aniwámí nweagfáyí ení wayí mearo nemáná ejáná

34 o awaúmí xegí aniwámí nímeáa nípáwiri aiwá níxerí míñi níwirína xfo tñí amá xegí aniwámí ínímí nweagfáyí tñí “Rixa Goríxomí díñf wíkwíróáenerífaní?” niyaiwiro nání yayí seáyímtí dání néra ugíawixiní.

35 Gapímanowa wíápi tñí niwiápñimearo porisí wamí awí mearoariño tñí e nání xwíyíá yaní re wiowáriñfawixiní, “Omí ‘Ámá awaúmí wáreí.’ urípoyí.” wiowárfagfá awa nuro uráná

³⁶ o xwiyfá apí Poromí áwanjf nuríri re urinjinigini, “Gapimanowa nioní nání xwiyfá yanf re wiowárénapáo, ‘Awaúmi owáriñi.’ wiowárénapágfa nání awagví ananí níwiapíri kikiáfá néra úpiyf.” uríagi aí

³⁷ Poro re urinjinigini, “Yawawi Romiyfawawi imónijagwfí aí mfkf wí menjagi aí gapimanowa, xwirixf níyeamero ámá obaxf sínwf anigfe dání iwanjf yeamépero gwí anjyo yeanwiráriro egfáwa ínimi níyeamixearo yeawáraniro ríraríñoi? Oweoí, aga wí e yeaipaxf mimónini. Wiwaníñowa níbíro ‘fwiapípiyf.’ yearáná peyeánfwíi.” uríagi

³⁸ porisowa xwiyfá Poro uríipi ámi nímeáa nuro gapimanowamí repíyf níwiro “Awaú Romiyf waúriñi.” uríagfa awa aríá níwiróná wáyf nikáriñiro

³⁹ nuro awaúmi píyípiyf nuríro gwí anjyo dání nímitxearo níwáriñroná arfkí waunf ríxiñf re urayigfawixini, “Awagví anf rípimí píni níneawiárími nurfná ‘Ayf nañfríñi.’ neaimónaríñi.” urayariñagfa

⁴⁰ awaú gwí anjyo dání nípeyeari anf apixf Ridiaíyf ríniñyáiwámí nání nuri nípáwiri ámá Jisasomi díñf níwíkwíroro nání egf xexirímeá imónigfáyf tñi e nawíni nerímeániro xwiyfá ámi bñ tñi enf ríremixf níwiárími ugíawixini.

17

Tesaronaika ñweáyf Poromí tñi Sairasomí tñi iwanjf weaniro egfá nániríñi.

¹ E nemowa e dání nuro anf biaú Abiporisí tñi Aporonia tñi ríniñfpiaúmi nímúróa nuro anf Tesaronaikai ríniñfpimí —Anf apimí Judayf wigf rotú anf wiwá míriñíñfpimíñi. Apimí níremómáná

² Poro xegf ínína yaríñpa e ení axípi nerí Sabarfá wíyaú wíyimí Judayf wigf rotú anjyo awí neániro ñweajáná níwímeari Bíkwí Goríxoyáyo dání nureñwípdea nurfná

³ ayf re oyaiwípoyiníri urayinjinigini, “Bíkwíyo dání apí apí níriñíri eánijagi nání ámá yeáyf neayimixemeantá nání Goríxoyá díñf tñi aríowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyf raríñwáomí wa píkiáná ríniñf o nímeari xwáripáyo dání wiápñímeanjípi apimí wí nímuropaxf mimónini.” oyaiwípoyiníri mfkfípi nání uréwapíyirí miñf niróa urí nerfná re urayinjinigini, “Ámá Jisasoyf ríniñf ro, nioní wáá seararíñao, o ayf ámá yeáyf neayimixemeantá nání aríowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyf raríñwáoríñi.” urayinjinigini.

⁴ E nuríriñfpimí dání Judayf wíyo díñf ukinimixtagi ayf díñf “Neparíñi.” níwipimóniri nání Jisasomi díñf níwíkwíroro Poro tñi Sairaso tñi nawíni níkumixiníro Girikiyf Goríxomí wáyf níwiro nání yayf umearigfáyf obaxf tñi anf apimí seáyf e nimóniro meñweagfáwayá apixf wíwa tñi ení díñf níwíkwíroro nání awaúmi níkumixinayiro yarfná

⁵ Judayf Jisasomi díñf míwíkwírófáwa awaúmi sifí díñf níwiaiwiro nání níwiápñímearo re egfawixini. Makeríá imixarígfe dání ámá sifíyf wa Poromí tñi Sairasomí tñi wíkí níwóniro mifí wípíri nání símfráxwíró níwiemero ayf ríxa ikwíkwierí niga uro wíkí níwóga uro yaríñagfa níwíñiro níwirímeamí anf apimí áwíñimi nípuróná mifí nípuro Poro tñi Sairaso tñi anf Jesonoyáiwámí rífa ñweajíñiro e nání nuro awaúmi ámá negf anf rípimí ñweagfáyfá sifíwí anigfe dání xwirixf oumeaneyiníro anf iwámi pírf fkwieamí néra nípáwiro

⁶ awaú nání píá nímegíñiro nání Jesonomí tñi Jisasomi díñf níwíkwíroro nání xexirímeá imónigfá wamí tñi fá níxero anf apimí dání gapimanowa tñf e nání níropemí nuróná ríaiwá re níra ugíawixini, “Ámá anf xwfá nímiñi ikwíróníñyfó ñweagfáyf wigf yarígíapí mé píni owiárípoyiníri sifípí urekárarígáfawa ríxa nene ení nínearekáriro yaríñoi.

⁷ Awa Jesono numímíñirí xegf anjiwámí nání nípemeamí uñowaríñi. Awa ñwf ikaxf negf mifí inayf Sisao ríñípi níwiaíkiro xegf bñ néra nuro re rarígáfawaríñi, ‘Segf mifí

ináyí Sisao, ayí surímá mítixí ináyoriñi. Wo omí seáyi e wimóniñjo xegí yoí Jisasoríñi.' rarigfawaríñi." ríaiwá e níra nuro

⁸ ámá e epíroyí egítayí tñi anjí apimi dánjí gapímanowa tñi ayí ríaiwá e raríñagfá aríá níwiro stíñí níróniro wíkí níwóga níwiápñimearo

⁹ gapímanowa xwírixí numéfasáná Jesonowa ámí axípi bí mepa oépoyiníri nígwí bí nurápíro wárigfawixíñi.

Poro tñi Sairaso tñi Beriayo egíipi nániríni.

¹⁰ Sfá ayimí árfwiyimí Jisasomí dñíñí níwíkwíroro nání xexírímeá imónigfáyí Poromí tñi Sairasomí tñi fá xíripírixíñi rixa anjí Beriaí ríñiñípími nání éf urowáríagfá awauú nuri anjí apimi nírémoríná Judayíyá rotú anjí e míríníñiwámí nípáwiri xwíyíá yayí neainariñípi wáf urigfisixíñi.

¹¹ Judayí Beria ñweáyí —Ayí Judayí Tesaronaika ñweagfáyí yapi mimóniñoi. Dñíñí pírániñí eyíroarigfáyí enagí nání seáyi e wimóniñoi. Ayí símí níxeadípéniro “Xwíyíá Poro nearariñípi aríá owianeyí.” níwimóniro sfá ayí ayo re níyaiwiro, “O nearariñípi, ayí Bíkwíyo níríníri eáníñípi tñi nepa xíxení ríá imóniñi?” níyaiwiro Bíkwípi fá níróa uro píá nímera uro neróna

¹² obaxí wí Jisasomí dñíñí wíkwíroro Gírikíyí anjí apimi dánjí seáyi e imónigfáyí wí oxí tñi apíxí tñi ení dñíñí wíkwíroro yarína re ejinigíñi.

¹³ Judayí Tesaronaika ñweagfáyí xwíyíá rípi, “Beriayo ení Poro xwíyíá Goríxoyá wáf uraríñi.” rínaríñagí aríá níwiro re egíawixíñi. Anjí apimi nání nuro ámá e dánjíyí Poromí mítixí owípoyiníri stíñíráxwíró wieméaná ámá obaxí rixa epíroyí nero wíkí níwóga wiápñimeagfawixíñi.

¹⁴ Ámá obaxí rixa epíroyí nero wíkí níwóga wiápñimeaariñagfá Jisasomí dñíñí níwíkwíroro nání xexíxexírímeá imónigfáyí sínwí e níwíñiro re egíawixíñi. Apaxí mé Poromí rawírawá tñiñí e nání éf urowárígławixíñi. Poromí rawírawá tñiñí e nání éf nurowáríro Sairaso tñi Timotio tñiñí síní e ñweajáná

¹⁵ ámá Poromí éf nímiga úfáyí omí sfá obaxíyo nímera núfasáná anjí Atenisíyí ríñiñípími nírémore e dání wáraúáná o ámí sekaxí re urowáríñigíñi, “Sairaso tñi Timotio tñi nioní tñiñí e nání bípaxí imóniñánayí, anjníñí bífisixíñi.” urowáráná omí e níwárimí ugíawixíñi.

Poro Atenisí dání wáf uríñí nániríni.

¹⁶ Poro Atenisí dání awauú nání weníñí nerí níñwearína anjí apimi mimóní ñwfá imóniñíyí —Ayí xopaikígyí xíxegíñi ámá imíxigfáyíñi. Ayí aga ayá wí amí amí nímíñi éf nurarára uníñagí níwíñiro nání símí níróními nemerína

¹⁷ Judayíyá rotú anjíyo nípáwiayí ayí tñi émá Goríxo nání dñíñí moarigfáyí tñi xwíyíá ríñiro sfá ayí ayo makeríá imíxarigfíe nání nuayíri ámá o eméiná e rówapigfáyí tñi xwíyíá ríñiro néra nurína

¹⁸ ámáyo uréwapíyarigfá Epikurianíyí ríñigfá wa tñi Sitoikíyí ríñigfá wa tñi Poro tñi xímtixímtí xwíyíá ríñigfawixíñi. O wáf nurírná Jisaso nání uríri ámá xwáriþáyo dání wiápñimeapíríra nání uríri yariñagí nání wa peayí níwianíro re rígławixíñi, “Ámá xwíyíá rírowiárí emearíñí ro pí xwíyíá nearimíñiro ríá raríñi?” ríro wa “O anjnamí dánjí ñwfá imónigfá ámá anjí midánjíyíyá nání nearimíñiro ríá raríñi?” ríro nero

¹⁹⁻²¹ omí níwírimeamí nuro —Ámá Atenisí dánjíyí tñi ámá anjí midánjí anjí apimi uríñigfáyí tñi kikiá bí mé aníñí miní pí xwíyíá síní ríñíñípi aríá wíro áwanjí uríro yaníro náníñí yariñigfáyíñi. Ayí omí níwírimeamí nuro Ariopagasíyí ríñiñípámí dání xwíyíá réwapínarigfíe nání níwírimeamí nuro re urígławixíñi, “Xwíyíá síní joxí wáf nearariñípi nene pírániñí aríá nísirane níjíá imónaní nání áwanjí neareí. Ayí rípi

nání ríraríñwini. Xwiyfá joxiyá nínearíná nene síní arfá miwiaríñwápi rariñagí nání xwiyfá mfkípí nání njíjá imónaní nání ríraríñwini.” uríagfá

²² Poro Ariopagasí tñíf e dání éf nírómáná re uríñinigíni, “Atenísi dáñyíne, segí njwfá imóníñfpí nímeróná awayiní ayá tñíf wéyo umearíñagfá sínwf seaníñini.

²³ Ayí rípí nání seararíñini. Xámí nioní anfí rípimí nemerí segí njwfá éf nurárára uníñfyo —Ayo seyfne yaríñf níwiyo seáyí e umearigfáyoríni. Ayo píráñiñf sínwf mí nómixa nuríná wíñfanigíni. Éf uráráriñif bimí ríwamíñf rípí ‘Nwfá nene majfáo nániríni.’ eáníñagí wíñfanigíni. Ayináni njwfá seyfne majfá nimóniro aiwí yaríñf níwiyo seáyí e umearigfó nání áwanfí bi osearimíni.

²⁴ Nwfá xwfá rírí nírímíni imixíri amípí níñi arími ejfyí imixíri ejo, o anínamí tñíf xwfárimí tñíf Ámínáo seáyí e wimóníjo ejagí nání dñíf re yaiwipaxí mimóníni, ‘O anfí nañwfí rídiyowá yanfáwa nání negí wé tñíf míraríñwáyo njweaaríñfríni.’ dñíf e yaiwipaxí wí mimóníni.

²⁵ Xewaníjo ámá níyoní wigí dñíñfpí sítíf umímori síníf nimóniro anfí upaxí imónípfrí nání wimixíri amípí níñi ámá nípfrí nániraní, yínípfrí nániraní, wimixíyirí yaríñjo ejagí nání rípí ení yaiwipaxí mimóníni, ‘O amípí wí nání díwf ikeamónaríñagí nání negí wé tñíf arírá wipaxoríni.’ Dñíf apí ení yaiwipaxí wí mimóníni.

²⁶ Nwfá o xewaníjo re níyaiwirí, ‘Ámá gwí arí arí e e njweapfrírári. Gwí arí arí xiáíwa xíriþfríñá íná íná imóníñfríni.’ níyaiwirí aníñfni neyíroárimáná ámá ná woní imixíñfpimi dání ámá gwí wírfí wírfí níñi nimóga bñjwári.

²⁷ Ámá gwí arí arí níñi xewaníjo nání pfá néra nuro ámírñíñf neróná sínwf wíñimeapfríña nání xfo ejí apí e ejfríni. E nerí aí o nene xixegíni njwearaw gene gene tñíf e dání ná jíamí míneaimóníni.

²⁸ Ayí rípí nání seararíñini. Segí sorixowa aí re rígtápi, ‘Nene ení Nwfá o neaemeajeneríni.’ rígtápi tñíf xíxení nene ejí eáníñf oyáyo dání imónírane njwearane anfí emerane yaríñwini.

²⁹ Nene Nwfá o neaemeajene imóníñagwí nání dñíf re miyaiwipa oyaneyí, ‘Nepa Nwfá imóníjo imóníñfpí, ayí ámaéne dñíf nímorane wé tñíf xopaikígí imóníñf njwfá sínáyo dání imixariñwápirani, síná goríyo dání imixariñwápirani, síná sirípáyo dání imixariñwápirani, sa apíñiñf rífa imóníni?’ miyaiwipa oyaneyí.

³⁰ Ayináni Nwfá o —O Gorixoríni. O ámá xámí o nání majfá nero wigí njwfápíni nímerá bígíapí nání peá nímorí kikiíá níwia níbíri aiwí agwí ámá amí gími njweagfá níyoní re neararíni, ‘Segí fwí yarígtápi nání ríwímíni nímamoro saníñf nimóniro njweápoyí.’ neararíni.

³¹ Ayí rípí nání e neararíni. O sítá wíyimí ámá xwfá rírí nírímíni njwearawáyo xwiyfá píráñiñf níneamearíñá woní woní negí yaríñwápi nání yaríñf imímí neainífa nání ríxa ráriñfríni. Nene xwiyfá neamearíñó ení ríxa rípeáriñfríni. Nene ‘Rípeárijo, ayí orífaní?’ yaiwianfwá nání o péo ámí síní nerí owiápnímeaníri ejí sítíf weámixáná wiápñímeaníñfríni.’ Poro e uráná re ejñinigíni.

³² Ámá e awí eánígtáyí Poro xwiyfá “Xwáriþáyo dání wiápñímeaníñfríni.” ríagí arfá níwiróná wí ríperírí wigíawixíni. Wí “Xwiyfá joxí neararíñfpí ríwéná ámí bi tñíf arfá sianíwári.” urígtawixíni.

³³ E uráná Poro réwapfrínaríge dání píñi níwiárimí úagí aí

³⁴ ámá wí —Oxfí wo xegí yoí Daionisiasoyí ríñíñoríni. O Ariopagasí dání réwapfrínarígtáyí woríni. Apíxfí wí xegí yoí Damarisíyí ríñíñíñfríni. Ámá amí wí ení nawíníñfríni. Ayí omí níkumixíñiro númí nuro Jisasomí dñíf wíkwírogfawixíni.

Poro Korintyo nijwearína ejípi nániriní.

¹ Poro e nemí Atenisi píni níwiárimi anjí yoí Koriní ríniñípimi nání nurí e
² níremómáná ámá Judayí wo —Xegí yoí Akwiraoyí ríniñoriní. Xtnái Podasí píropenisíyo dání xíriñoriní. Xiepí xegí yoí Pírisiraíriní. Romiyí mixí inayí Kírodiaso Judayí anjí apimí ñweagfá níyoní sekaxí re uríñí enagí nání “Romí anjí rípimi dání píni níneawiárimi úfríxiní.” uríñí enagí nání ayaú Itari píropenisíyo píni níwiárimi Koriní nání síní bígífyáuriní. Ayaumí Poro níwímeari

³ nígwí omíñí o yaríñípí ayaú ení yarígíí enagí nání ayaú tñí nawíni níñwearo senfá anjí pákipírfa nání imímixímí nero níñwearóná

⁴ Poro Sabaríá ayí ayo Judayíyá rotú anjyo nání nurí ayí tñí Gírikíyí tñí ení re owipímóniri, “Xwíyíá Gorixoyápimi dání Jisaso nání nearariñípí nepariní.” owipímóniri ayí tñí nawíni rotú anjyo dání xwíyíá xímixímí niníro rínyigíawixiní.

⁵ E néra nurína Sairaso tñí Timotio tñí Masedonia píropenisíyo dání níbíri Poromí wímeááná o xegí nígwí omíñí yaríñípí píni níwiárimáná Sabaríáyoní maríatí, sítá ayí ayo Judayí tñí e nání nuayirí píráñíñí uréwápiyimíñí nerína woáfkí re wiayinjnígíni, “Ámá yeáyí neayimíxemeantí nání aríowayá xwíyá piaxfyo dání iwiaroníoyí rariñwáo, ayí Jisasoriní.”

⁶ E urayarína ayí ríxa xíxewiámí nuríro ikayíwí uráná Poro xegí iyíá nípírírí sikí xéníñípí pírí wiaikímí yáriñíngíni. Pírí wiaikímí níyáriíí re uríñíngíni, “Seyíne anínanayí sewaníñíyíne ríá meáríñíyí dání aníñípíríríní. Seyíne aríá míniariñagfá nání nioní wí níxímeapaxímaní. Agwí nioní seyíne píni níseawiárimi ríxa émáyo wáf uríñíñíri riwoní waríñíñí.” uráriñíngíni.

⁷ E nurárimo píni níwiárimi nurí anjí ámá woyá —O xegí yoí Titiasi Jasitasoyí ríniñoriní. Goríxo nání wáyí níwirí nání yayí umeariñí woriní. Xegí anjí Judayíyá rotú anjyo dání oríwámi dání míriñíñoriní. Oyá anjiwámi nání nurí e dání xwíyíá urarína re ejíngíni.

⁸ Judayí wo —Xegí yoí Kírisipasoriní. Judayíyá rotú anjyo awí eánarigíayo seáyí e umeñweañoriní. O tñí ámá o xegí anjiwámi wearígíayí tñí Poro uraríñípí aríá níwiro Jisasomí díñí níwíkwíroro émáyí Koriní ñweagfáyí obaxí ení aríá níwiro díñí wíkwíroro wayí mearo yarína

⁹ sítá wíyimi Ámináo re ejíngíni. Poromí oríñá nupáriíí re uríñíngíni, “Joxí wáyí mísiniipa oení. Xwíyíá nioní nání joxí nura waríñípí píni míwiártí síní aníñí nura úfríxiní.

¹⁰ Ayí rípí nání ríraríñíni. Nioní joxí díñí ríkíkayonjagí nání ámá mixí sífápimi dání wí ríñíñí siníñíamani. Ámá anjí rípimi nioní díñí níñíkwírípírfa nání nígí imóníñíyí obaxí enagí nání ríraríñíni.” urítagí nání

¹¹ O anjí apimí níñwearí Goríxo nání nuréwápiya warína emá 18 móronjíngíni.

¹² Judayí Korintyo ñweagfáyí, Romiyí wo xegí yoí Gario pírimiáo nimóniri Gírikíyí píropenisí e menjweañáná, Judayí díñí axípí tñíñíri nimóniro níwiápñímearo Poromí xwíyíá oumeáraneyíñíro wáf pírimiá Gario xwírixí umeariñje nání nímeamí nuro

¹³ Poromí nuxekwímoro re urígíawixiní, “Ámá ro ámá Goríxomí yayí numeróná ñwí ikaxí ríniñípimi níwiaikiro xegí bi nero éfríxíñíri díñí xeñwímíni ukíñíñímixariñoriní.” urítagí aí

¹⁴ Poro ríxa manjí exoámíñíri yarína pírimiá Gario Judayí ayo re uríñíngíni, “Poro íwí éf sínwíriyí, ríkíkírío éf sínwíriyí, nioní re yaiwimíñíri éáriñí, ‘Ámá rowa uxekwímoarígíápi aríá níwirína, ayí ananíriñí.’ yaiwimíñíri éáriñí.

¹⁵ Soyíne uxekwímoarígíápi, ayí xwíyíá tñí yoí tñí segí ñwí ikaxí eáníñípimi dání ríniñípí nání o tñí miixí rínaríñagfá nání segípí xwíyíá nimíxíro eyírópoyí. Nioní ‘Xwíyíá apí oseaeyíroimíñí.’ mínimónariñí.” nuríri

16 xwírixí umeariñe dání mixfdámí wiowáraparfná ámá wí re egfawixint.

17 Judayí wigí rotú anfyo awí eánarigfáyo seáyi e umenjweanjomí —O xegí yoí Sotenisoriñi. Omí fá nixero pírimiá Gario xwírixí umeariñe midáninje iwanf mépearinjagfa aí o dñf sfpí wí miwí kikiñá ejinigint.

Poro ámi Siria píropenisfyo nání nuri Adiokíyo rémonj nánirini.

18 Poro sñi sñá ayá wí e nñjweanjsáná ámá e dñf Jisasomí dñf nñwíkwfroro nání xexirímeá imónigfáyo yayí nñwiárimo Siria píropenisfyo nání úimiginrí sfpixí womí nñpixemoániri Pírisiraí tñi Akwirao tñi ení nawíní nñpixemoániri o tñi nuro Poro Gorixomí dñf nñwíkwfrori nání ñwfá ñweanfpi nání anf xegí yoí Segíria rñinjfpimí dání díá níróniri

19 rixa anf Epesasi rñinjfpimí níremoro Poro ayaúmí anf apimí nñwárimí Judayíyá rotú anf e mñrinjiwamí nání nuri nñpáwiri ayí tñi xwíyíá níríniro

20 ayí “Joxi sñi bí tñi nñjweámoxt úrixint.” neaimónarini.” urtagfa aiwí o “Ananirini.” miwimónf

21 yayí nñwiárimí nurfná re urñjinigint, “Gorixo nñwimónirfnayí, nioní ananí ámi re seaíménapimfáriñi.” nurárimí nuri sfpixíyo nñpixemoániri Epesasi pñni nñwiárimí nuri nuri nuri

22 sfpixo rixa anf Sisaria rñinjfpimí iwiékñimeááná Poro nayoámínimeámi Jerusaremi nání nñyiri Jisasoyá sÿikí imónigfáyo yayí nñwiára nñmúroairí anf yoí Adiokíyo níremori

23 e sñá wí nñjweanjsáná pñni nñwiárimí nuri xwfá yoí Garesia rñirí Pírigia rñirí eje —Ayí xfo xámí wáá urímenjerini. E nípurfná ámá Jisasomí dñf wíkwroarigfáyo xwíyíá ámi bí tñi nuri ení sfxí nñweámixára mñronjñigint.

Aporoso Epesasiyo tñi Koriníyo tñi dání uréwapiyij nánirini.

24-25 Judayí wo —Xegí yoí Aporosorini. Anf yoí Arekisadíria dání xirijí worint. Xwíyíá níríná nejwiperí émí saímí rariñorini. Bíkwí Gorixoyáyo níríní eánijípi nípíni aumaúmí iníhorini. Óí Ámináomi xídpaxíyi nání pírániñj uréwapiyigfó enagí nání ámayo Jisaso nání uríri pírániñj uréwapiyiri nerfná sñmí níxeadípéniri uréwapiyariñorini. E nerí aí wayí Jono umeaiagípí nániní njjtá imónijorini. O Epesasiyo níremori

26 Judayíyá rotú anfyo iwamfó nñpáwiri ayá igigí mé xwíyíá Gorixo nání urariñagi aí Pírisiraí tñi Akwirao tñi o apiní nání rariñagi aríá nñwiríná omí nñwirímeámi nuri óí Gorixomí xídpaxíyi nání bí, o sñi majíá enípí nání áwanf nuri ámi bí tñi pírániñj uréwapiyigfisixint.

27 Aporoso “Nioní Gírikíyí píropenisfyo nání úimiginí.” wimónáná ámá Epesasi dñf Jisasomí dñf nñwíkwfroro nání xexirímeá imónigfáyí omí dñf sfxí numímowáriro payí bí nearo Gírikíyí píropenisfyo ñweagfá Jisasomí dñf wíkwroarigfáyí nání ríwamijí re eagfawixint, “Ámá ro seaímeááná yayí tñi nípemeámi úrixint.” Ríwamijí e nearo wiowáráná o nuri e níremómáná ámá Gorixo wá wianariñagi nání Jisasomí dñf wíkwroarigfáyo xegí nuréwapiyirijfpimí dání arírá nñwirfná arírá bí onimíápt miwinjñigint.

28 Ayí rípí nánirini. O ámá obaxí sñjwí anigfe dání Judayí xeñwí nñmoro rarigfáyí tñi ximiximí niniro níríniróná o Bíkwí Gorixoyáyo dání miñf nirorí “Ámá yeáyí neayimxemeanfa nání aríowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyí rariñwáo, ayí Jisasorini.” nurirfná xwíyíá mñmúropaxí imónijfpí nuri xórórí bí onimíápt miwinjñigint.

¹ Poro, Aporoso s̄in̄t an̄t yōf Korintiȳt r̄in̄t̄pim̄ n̄wean̄jáná, o d̄fw̄n̄t̄ ej̄f̄m̄ áw̄in̄t̄m̄ n̄pumáná ám̄t̄ an̄t̄ yōf Epesas̄t̄yo n̄r̄émori Jisasom̄t̄ x̄dar̄iḡf̄á w̄yo n̄w̄ímeari

² yariñ̄t̄ re wiñ̄t̄niḡt̄n̄, “Soȳné Jisasom̄t̄ d̄in̄t̄ w̄ikw̄fróáná kwíȳ Gor̄ixoyápi seaimean̄joȳn̄érani?” ur̄taḡt̄ awa re ur̄iḡtawix̄t̄n̄, “Xw̄iȳt̄ re r̄in̄t̄p̄t̄, ‘Gor̄ixoyá kwíȳt̄ b̄t̄ n̄wean̄t̄.’ r̄in̄t̄p̄t̄ aí r̄inar̄t̄niḡf̄a s̄in̄t̄ ar̄f̄a b̄t̄ m̄iwin̄wáoneriñ̄t̄.” ur̄taḡf̄a

³ o re ur̄in̄t̄niḡt̄n̄, “Waȳt̄ n̄mearóná p̄í waȳt̄ meaḡt̄oȳn̄érini?” ur̄taḡt̄ awa “Waȳt̄ Jono umeaiaḡt̄p̄t̄ ax̄f̄p̄t̄ mean̄wáoneriñ̄t̄.” ur̄taḡf̄a

⁴ o re ur̄in̄t̄niḡt̄n̄, “Waȳt̄ Jono umeaiaḡt̄p̄t̄, aȳt̄ ám̄á re oyaiwípoȳt̄n̄t̄ umeaiaḡt̄p̄ir̄t̄n̄, ‘Ám̄á aȳt̄ wiḡt̄ fw̄t̄ yariñ̄t̄p̄t̄ r̄fw̄m̄in̄t̄ mamófáȳfr̄an̄?’ oyaiwípoȳt̄n̄t̄ umeaiaḡt̄p̄ir̄t̄n̄. O ám̄ayo waȳt̄ ap̄t̄ numeair̄ná re uraḡt̄n̄t̄, ‘Ám̄á nion̄yá r̄fw̄yo b̄in̄t̄om̄t̄ d̄in̄t̄ w̄ikw̄frófr̄ix̄t̄n̄.’ O e urago, aȳt̄ Jisaso nán̄t̄ uraḡt̄n̄t̄.” ur̄taḡt̄

⁵ awa Poro e ur̄f̄p̄t̄ ar̄f̄a n̄w̄iro waȳt̄ ám̄á Ám̄iná Jisasom̄t̄ d̄in̄t̄ n̄w̄ikw̄fror̄ná meaar̄iḡf̄ápi meaḡtawix̄t̄n̄.

⁶ Waȳt̄ ap̄t̄ meááná Poro wé seáȳt̄ e wikwiáráná re ej̄t̄niḡt̄n̄. Kwíȳ Gor̄ixoyápi ám̄á awam̄t̄ waín̄t̄niḡt̄n̄. Kwíȳt̄p̄t̄ waín̄ná awa xw̄iȳt̄á m̄f̄k̄t̄ ap̄t̄ apim̄t̄ dán̄t̄ anan̄t̄ r̄iro w̄t̄á rókiamoar̄iḡt̄án̄t̄n̄t̄ r̄iro eḡtawix̄t̄n̄.

⁷ Ám̄á e eḡfáwa nowan̄t̄ wé wúkaú s̄ikw̄t̄ waú awar̄iñ̄t̄.

⁸ Poro an̄t̄ apim̄t̄ n̄iñ̄weari Judaȳt̄yá rotú an̄t̄yo n̄ipáwir̄t̄ ayá b̄t̄ mé xw̄iȳt̄á nura nuri ám̄á aȳt̄ re owip̄t̄món̄t̄n̄t̄, “Aȳt̄ ám̄á Gor̄ixo x̄fo xeḡt̄ xwiox̄ȳo m̄imeám̄t̄ ner̄t̄ umeñ̄wean̄fápi nán̄t̄ ám̄á ro nearar̄t̄n̄t̄, aȳt̄ nepar̄iñ̄t̄.” owip̄t̄món̄t̄n̄t̄ nureñ̄w̄ipéa nuri n̄wean̄jáná emá waú wo r̄ixa n̄múrómáná ej̄áná

⁹ Judaȳt̄ wí d̄in̄t̄ wak̄is̄t̄ nin̄tro Poro r̄arin̄t̄p̄t̄ p̄ír̄t̄ n̄w̄iaíkiro ám̄á obax̄t̄ ep̄troȳt̄ eḡfá s̄iñ̄w̄t̄ aniḡt̄e dán̄t̄ óf Gor̄ixo t̄f̄n̄t̄ e nán̄t̄ in̄iñ̄t̄yi nán̄t̄ Jisasom̄t̄ x̄dar̄iḡf̄ayi nán̄t̄ ikaȳt̄w̄t̄ rar̄ná o ayo p̄tn̄t̄ n̄wiárit̄m̄t̄ nuri ám̄á Jisasom̄t̄ d̄in̄t̄ n̄w̄ikw̄froro nán̄t̄ wiep̄sariñ̄t̄ wíñ̄t̄n̄t̄ imón̄iḡf̄áyo n̄w̄ir̄t̄meám̄t̄ x̄fo t̄f̄n̄t̄ nawínt̄ nuro s̄f̄a aȳt̄ ayo an̄t̄ xw̄iȳt̄á réw̄ap̄t̄nar̄iḡf̄á Tiranasoyáiwámt̄ dán̄t̄ nureñ̄w̄ipéa uñ̄t̄niḡt̄n̄t̄.

¹⁰ O e yariñ̄t̄niḡt̄n̄t̄ nán̄t̄ ám̄á Judaȳt̄ran̄t̄, Ḡirk̄iȳt̄ran̄t̄, Esia p̄t̄ropenis̄t̄yo n̄weaḡt̄yáf̄ n̄n̄t̄ Poroyá man̄t̄yo dán̄t̄ xw̄iȳt̄á Ám̄ináo nán̄t̄p̄t̄ ar̄f̄a wiart̄ná xwiogw̄t̄ waú m̄uron̄t̄niḡt̄n̄t̄.

Sipaom̄t̄ xewaxowa im̄f̄o m̄ix̄t̄ oumáinowáraneȳt̄iro eḡfá nán̄t̄n̄t̄.

¹¹ Poro Gor̄ixoyá d̄in̄t̄ t̄f̄n̄t̄ em̄im̄t̄ xeḡt̄ b̄t̄ ám̄á s̄iñ̄w̄t̄ m̄iñ̄tar̄iḡf̄á imón̄t̄n̄t̄p̄t̄ yariñ̄t̄niḡt̄n̄t̄

¹² ir̄ikw̄fran̄t̄, roar̄t̄xfran̄t̄, o kw̄fr̄in̄ar̄t̄n̄t̄p̄t̄ ám̄á nuráp̄im̄t̄ nuro ám̄á s̄im̄t̄x̄f̄t̄ yariñ̄t̄yáf̄t̄n̄t̄ e nán̄t̄ n̄meám̄t̄ úáná s̄im̄t̄x̄f̄t̄ aȳt̄ p̄tn̄t̄ wiárit̄t̄ ám̄á im̄f̄o d̄in̄t̄ x̄ixéroar̄t̄n̄t̄yáf̄t̄n̄t̄ e nán̄t̄ n̄meám̄t̄ úáná im̄f̄o p̄tn̄t̄ n̄wiárit̄m̄t̄ ur̄t̄ yaḡfr̄in̄t̄.

¹³ Judaȳt̄ an̄t̄ wí e wí e nemero “Im̄f̄o m̄ix̄t̄ umáin̄t̄paxoneriñ̄t̄.” r̄in̄ar̄t̄niḡf̄aȳt̄ wí re yaḡfr̄in̄t̄. “Im̄f̄o ám̄á rom̄t̄ x̄ixéroar̄t̄n̄t̄yáf̄t̄ m̄ix̄t̄ umáinowáraneȳt̄.” n̄iyaiwiro iwam̄f̄o yōf Jisasoyáyo dán̄t̄ m̄ix̄t̄ umáinowáranit̄o neróná im̄f̄oyo re nura waḡfr̄in̄t̄, “Nion̄t̄ yōf Poro wáf̄ nearar̄t̄o, Jisasoȳt̄ r̄in̄t̄nom̄t̄ dán̄t̄ r̄iar̄t̄niḡf̄t̄ nán̄t̄ ám̄á x̄ixéroar̄t̄n̄t̄ rom̄t̄ p̄tn̄t̄ n̄wiárit̄m̄t̄ ut̄.” nura nuro nemer̄ná

¹⁴ Judaȳt̄á apax̄t̄pán̄t̄n̄t̄ imón̄t̄n̄t̄ xwé wo —Xeḡt̄ yōf Sipaoȳt̄ r̄in̄t̄nor̄in̄t̄. Om̄t̄ xewaxowa wé wífúmt̄ dán̄t̄ waú imón̄iḡf̄áwa en̄t̄ ax̄f̄p̄t̄ e yan̄tro yar̄t̄ná

¹⁵ im̄f̄o awa urar̄iḡf̄o re ur̄in̄t̄niḡt̄n̄t̄, “Nion̄t̄ anan̄t̄ Jisasom̄t̄ mí óm̄ix̄t̄ Poro nán̄t̄ n̄ij̄t̄á imón̄t̄n̄t̄ en̄aḡt̄ aiw̄t̄ soȳt̄n̄t̄ goȳt̄n̄érini?” uráná re ej̄t̄niḡt̄n̄t̄

¹⁶ Ám̄á im̄f̄o d̄in̄t̄ x̄ixéroar̄t̄n̄t̄o n̄iñ̄mawir̄t̄ n̄xeamomer̄t̄ awam̄t̄ xop̄t̄r̄ár̄t̄ wíáná r̄in̄t̄n̄t̄xaíw̄t̄ win̄taḡf̄a an̄t̄ iñ̄wám̄t̄ dán̄t̄ éf̄t̄ nuróná aik̄t̄ ur̄fr̄áwa uḡtawix̄t̄n̄t̄.

¹⁷ An̄t̄ iñ̄wám̄t̄ dán̄t̄ éf̄t̄ nuróná aik̄t̄ ur̄fr̄áwa úf̄aȳt̄ nán̄t̄ ám̄á Judaȳt̄ran̄t̄, Ḡirk̄iȳt̄ran̄t̄, Epesas̄t̄ n̄weaḡt̄yáf̄ n̄n̄t̄ ar̄f̄a n̄wiárit̄t̄ nán̄t̄ wáȳt̄ nikár̄t̄n̄t̄ Ám̄iná Jisasoyá yōf n̄ir̄róná seáȳt̄ e numero

18 Jisasomi díŋf wíkfrófáyf obaxf wí níbayiro wigf yarigfápi waropárf wiro wáfá urókiámóníro níyayiro

19 wigfyf obaxf wí ayáf xixegfni yarigfáyf wigf ikayfwí sínwf wínaxfíwanigfíni bíkwíyo níwíráñfíyf nímeamí níbíro ámá níñiyá sínwfíyo dánf ríá níkeáármáná nígwí bíkwí ríá ikeáárfápi bí neróná tarigfápi fá níroróná níni K50,000 imónimíniéagf wíniqfawixiní.

20 Apí nípíni nimóga warfná xwíyfá Ámináo nánipí surfmá mimónf wí e wí e sínf xwé níriiga emearifagf nánf ámí amí ayá wí kumixnayigfawixiní.

Epesasi ḷweagfáyf símimiákwf nero egfá nánirini.

21 Apí ríxa nimónimáná ejáná Poro Gorixoyá kwíyfpimí dánf re yaiwinjnígíni, “Nioní nurí Masedonia píropenisfyo áwíñimí urí Gírikíyf aníyo áwíñimí urí níyárimoní Jerusaremí nání útímigíni.” E níyaiwírná re ríñjnígíni, “Nioní ríxa Jerusaremíyo nání nurí níremorfnayf e dánf wí e nánf xámí mupaxf nimóníri nurí aní Romiyf ríñjñípimí sínwf wíñfímgíni.” níriíri

22 ámá xíomí seáyf wíiarigfíwaúmi —Egí yoí Timotiomí tñí Erasítasomí tñí awaúmi Masedonia píropenisfyo nání nuowáríri aí o síní amí bí tñí Esia píropenisfyo ḷweanjáná

23 ámá wí níwiápñimearo óf Gorixomí xídarigfáyi nání mítxf níriñowieáníríná símimiákwf onímiápí megfawixiní.

24 E egfíná ámá wo —Xegí yoí Demitíriasorini. O xegí nígwí omíñf nerfná amípí sínjá sirípá tñí imixarigfápi yariñfíyf woriní. Esia píropenisfyo ḷweáyf wigf níwfá xwépi —Apí xegí yoí Atemisíyf ríñjñípírini. Apí wigf aní rídiyowá yarigfíwamí éf uráráriñfípíñfí imóníñfípí sirípá tñí wigf níwfá onímiá bia ananí nímeamí nuro wigf aní xixegfínyo típírfa nání imixarigfáyf woriní. Ámá omíñf xío yariñfpa axípí neróná nígwí onímiá meaarigfámaní.

25 O ámá omíñf xío yariñfpa axípí yarigfáwamí tñí ámá omíñf xegí bí onímiápí yarigfáwamí tñí awí neaáríri re uríñjnígíni, “Gí ámáoyfne, soyfne níjíráriñi. Omíñf none yariñwá rípí nání nígwí wí míneamúroaríñiñi.

26 Ámá Poroyf ríñjño negí aní Epesasiyoní marfáí, negí Esia píropenisfyo nímíni ení yariñfípimí soyfne sínwf wíñiro arfá wiro yarigfáriñi. O ámá wigf níwfá fá xírarigfá imóníñfípí ríwí oumópoiyfíriñi nerfná re uraríñorini, ‘Níwfá ámá wé tñí imixarigfápi nepaxíñfí mimóníñi. Mimóní níwfáriñi.’ E uraríñagf nání ámá obaxf arfá níwiro níwfá nene imixaríñwápi ríxa ríwí umogfáriñi.

27 None o raríñfípí xe oríñíri sínwf níwíñiranénayf, nígwí omíñf none nerane nígwí míneamúroaríñfípí peayf wianípaxf imóníñfíapíñi marfáí, rípí ení imóníñfáriñi. Aní rídiyowá yariñwáiwá, negí níwfá Atemisíyf ríñjñípí nání míriñíñiwá nání ení peayf níwianíro ‘Sípíriñi.’ rípaxf imóníñi níwfá apíxf imóníñf í, ámá Esia píropenisfí týo ḷweagfá níni tñí xwfá nímíni ḷweagfáyf tñí yayí umearigfí ení surfmá nimóníñi xwfá iwerí eníráriñi.” urítagí

28 awa arfá níwiróná wíkí bí ayíkwí mítwóníagf ení tñí ríaiwá re níra ugíawixiní, “Epesasi ḷweanjwaéneyá níwfá Atemisípí, ayí seáyí e imóníñfípírini.” níra nuro

29 aní nípíminí ríaiwá rírowiámí nigá nurfná ámá níni re egfawixiní. Wáń ámá awí eánarigfíe nání nawíní xwamiání néra mítíf nuro ámá Masedonia píropenisfyo dání Poro tñí emearigfíwaú —Egí yoí rowaúmi Gaiasoyf ríñjñomí tñí Arisítakasoyf ríñjñomí tñíriñi. —Awaúmi fá níxero níropémí úáná

30 Poro ámá wíkí tñí awí eánarigfíe píyfá xwíyfá bí ourimíñíri yarfná ámá Jisasomí xídarigfáyf xe ouníri sínwf mítwíñarfná

³¹ gapimaní Esia piropenisí ayo umenweagfá wa —Awa Poro tñi níkumixiníro emearigfáwariní. Awa xwiyfá Poro nání nurowáríróná re urayigfawixiní, “Arfkí amá awí eánigfíe nání mupani.” uraríná

³² amá awí eánigfíe dání xwamiání nero wa wigf bñ nání ríro wa wigf bñ nání ríro neróná arikikí niníro nání amá nápi arfá kwíkwíkwíkwí nero “Ayf rípi nání awí eáníwaénerfaní?” mýaiwipa nero

³³ wa Judayf wigf wo Arekísadaoyí ríniño xwiyfá rírimí oneaiinírí wáráná amá e epíroyf egfáyf wí “Ayf o nání awí eáníwaénerfaní?” yaiwiaríná o re oyaiwípoyinírí, “Judayf ríá apí neameárigfámanti.” oyaiwípoyinírí xwiyfá ourimíríná nání wé ówanf uyimíríná éfyf re egfawixiní.

³⁴ Awa o Judayf wo enagí sínwf mí níwómixiro nání nawíní axíná nírayiro ayá wí rífaiwá re nura ugíawixiní, “Epesasí ñweaŋwaéneyá ñwfá Atemisípí, ayf seáyf e imóniní.” Aníñf miní e níra nuro níra nuro

³⁵ gapimanowayá payf weaiaríno níbírí amá epíroyf egfáyf pírfí wiaíkímí níyárimáná re urinínginí, “Epasasí ñweagfóyfne, amá wo síní majfá re rimóniní, ‘Epasasí ñweagfáyf aní rídiyowá yarigfíwá wigf ñwfá xwé Atemisíyí ríniñfípí nání míriñiníwá tñi ñwfá apí anínamí dání piérónapíñfípí tñi menjweagfáyfíríní.’ Amá wo síní majfá e rimóniní? Oweoí.

³⁶ Nioní searíta apí amá wo ‘Ayf nepamaní.’ rípaxf mimónínjagí nání soyfne níyopiyára oseauní. Úrapí mikáríñipa époyf.

³⁷ Ayf rípi nání seararíñiní. Amá soyfne fá níxemí bñá rowau negf aní rídiyowá yaríñwáiwamí dání amípí bñ fwí mímeapa eri negf ñwfá imóníñí nání ikayfwí aí bñ míriñpa eri éfíwaúríní.

³⁸ Xwirixf nání mimónípa nerí gapimanowa xwirixf arfá wianíro nání mífweapa reñoí? Ayínání Demitíriasó tñi omíñf axípí yarigfáwa o tñi nawíní kumixinígíwa tñi amá womí xwiyfá oumearaníro nerónayf, xwiyfá umeararigfíe nání ríxa nuro e dání xíxe oxekwímonípoyf.

³⁹ Soyfne xwiyfá síní wí tígíayfne ejánayf, xwiyfá nání sfá awí eánariñwáiná dání rífríxiní.

⁴⁰ Ayf rípi nání seararíñiní. Agwí none éwapfínwá rípi mfkí mayf enagí nání gapimanowa ‘Píyo dání awí neáníro rírowiámí niníro símímiákwí éoí?’ nearáná ‘Xwiyfá ananí urípaxf imónañwíñi.’ ríseaimónaríní? Oweoí, ríxa gapimanowa xwiyfá neamearípaxf imóníñwíñi.”

⁴¹ Gapimanowayá payf weaiaríno e nuríñsáná amá e awí eánigfáyf xíxegfíni urowárapíñinínginí.

20

Poro ámí Masedonia Piropenisíyo emerí Gírikíyf aníyo emerí ejf náníriní.

¹ Amá xwiyfá rírowiámí niníro símímiákwí yarigfá píñi níwiáriro kikiíá yaríná Poro amá Jisasomí xídarigfáyf xíto tñíf e nání “Eñí.” nuríri ríxa báná ejf ríremíxf níwirí yayf níwiárimí Masedonia piropenisíyo nání úímígnírí e dání píñi níwiárimí

² nurí piropenisí apimí áwíñimí nípurína amá e ñweagfá Jisasomí dñíf wíkwírogfáyf ejf ríremíxf ayá wí níwiéra nípurí Gírikíyf aníyo nírémorí

³ e ñweaŋjáná emá waú wo ríxa nímúrómáná ejáná ríxa Siria piropenisíyo nání úímígnírí sítixf womí píxemoánímíñrí éfyf Judayf wí o nání mekaxf rínaríñagfá nání amí dñíf re yaiwiñinínginí, “Ámí Masedonia piropenisíyo nioní bñáimani oumíñi.” níyaiwirí imani nuri

⁴ amá rowa ení o tñi nawíní ugíawixiní. Wo Beria dñíf Pirosomí xewaxo Sopataoríní. Amí waú Tesaronaika dñíf Arisítakaso tñi Sekadaso tñi awaúríní.

Ámi wo Debi dáñf Gaiasoriní. Ámi wo Timotioriní. Ámi waú Esia píropenisfyo dáñf Tikikaso tñi Tíropimaso tñi awaúriní.

5 Awa nioní tñi Poromí tñi xámí níyeamearo Tírowasi dání yawawi nání wenijf nero ñweanjáná

6 Judayf Gorixo mûronfyi nání dñf mopfrí nání sáf biskerfá yisí mayf nimixiro narigfáyf rixa pwéáná yawawi Piripai e dání pñi níwiárími nurai siphixf womí nípixemoánírai níñwearai sáf rixa wé wú yeamúróáná awamí Tírowasiyo níwímeearai e ñweanjáná sáf wé wñumí dáñf waú neamúroñiginti.

Yutikaso piyomi Poro sif imixijf nánirini.

7 Sadéyo nene aiwá nírane rosapá imixrane yaní nání awí neániranéná Poro ámá e dáñf awí eánfáyo xwiyfá nurirfná “Wfáriná rixa anf úimiginti.” níyaiwirí nání xwiyfá anijf miní xwifá nímirí níra nuri rixa áriwegf imónáná

8 anf awawá seayf e ikwfrónijf nene awí neánimáná xwiyfá arfá wiariñwámi ramixf obaxf mixároárñijagi aí

9 íwf sikkijf wo —O xegí yoí Yutikasoriní. O pípfwíyo níñweámáná Poro anijf miní xwiyfá xwifá nímirí nura warfná arfá níwiri sá niñasí niyayítsáná rixa sá dñf mamó níweáríri re ejñiginti. Pákfkf wñxaú wá ikwfrónijf seayf e ejowámi dání pírimioañiginti. Pírimioááná ámá níwepfníro nímearfna xwifámi píf weñagf meáagfa aiwí

10 Poro níwepfníri íwf sikkijomí seayf e nupíkákwíníri nímfkwiyínimáná re urijñiginti, “Seyfne dñf siphí mísaeipani. Ámi sif enijof.” nurimi

11 ámi nípeyirí ayf tñi nawíni aiwá níkwiríri níñimáná ayf tñi xwiyfá níriga núfasáná rixa wñá noga warijf tñi Poro pñi níwiárími úagf

12 ayf íwf sikkijf o ámi sif éagf nímeámi wigf anf e nání nuro dñf wñá bí onimíapf miwónijñiginti.

Poro Tírowasiyo pñi níwiárími Mairitasíyo nání uñf nánirini.

13 Poro “Awa anf Asosiyf rññijpimí nání siphixfyo warfná nioní xwifáyo úimiginti.” níyaiwirí none siphixf womí nípixemoánírane Asosíyo nání nurane xfo nání wenijf nerí ñweanfwá nání óf neaimoíf ejagf nání none omí xámí numearane siphixomí nípixemoánírane Asosi nání nurane níremorane ñweanjáná

14 Poro rixa xwifáyo níbíri anf apimí neaímeááná o tñi nerimeáními siphixfyo nurane anf Mitirini rññijpimí níremorane

15-16 e dání pñi níwiárími nurane siphixomí sá weñwáone píriñwf Kaiosiyf rññijpimí oríwámi dání nímúrorane ámi sá weñwáone píriñwf Semosiyf rññijpimí níremorane Poro nioní Esia píropenisfyo níremori níñwearfná sáf ayá wí nímúroniginti re yaiwiáriñiginti, “None anfni nuranénayf, sáf Judayeneyá Pedikosiyf rññijfyi sini mítewéfmi ejáná Jerusaremí rémoanfwránf? Ayinání Epesasi mûróñmiginti.” yaiwiáriñf ejagf nání none Epesasi miwiékñimeá nímúrorane ámi siphixomí sá weñwáone anf Mairitasíyf rññijpimí rémoñwaniginti.

Poro Jisasoyá sif imónigfá Epesasi ñweáyo wípenweagfawamí urijf nánirini.

17 Poro Mairitasíyo níremománá e dání ámá Jisasoya sif imónigfá Epesasiyo ñweagfáyo wípenweagfáwa nání re urijñiginti, “Awa obípoyf.” nurowáríri

18 awa rixa o tñif e nání bána re urijñiginti, “Sáf nioní segí Esia píropenisf tífio iwamfó rémoñjáymí dání pñi níseawiárími uñáyi nání seyfne tñi nawíni níñwearfná pí pí ejápi nání soyfne níñfáriñi.

19 Seyfne tñi níñwearfná Ámináoyá xináinñijf nimóníri o nání wáá níwurimeirí nísearírná seayf e mimónípa nerí íními níseaimóníri ejáriñi. Seyfne nání dñf

sípí niariñagí nání waíní waíná njwí niseaeaayiri enáriní. Judayí nioní nání mekaxí níriñaríñagfa nání xeaníñí obaxí nímeañí aiwí

²⁰ nioní wé fá mímixeání xwiyáá seyíne arfá níwiyo níxídiróná nañí seaimixipaxípi wí yumíí mísaeáí nerí amá obaxí sínwí anígfe dániraní, aníxí xixegfyo ínímí dániraní, nisearéwapíyirí enáriní.

²¹ E nerfná Judayíneraní, Gírikíyíneraní, ayá nisearemorí re searayináriní, ‘Segí fwí yarigfápi ríwíminí nínamoro Goríxo tífamíni níkínimónírfná negí Ámíná Jisasi Kiraisomí díñí wíkwíropoyí.’ searayináriní.

²² Arfá nípoyí. Agwí kwíyí Goríxoyápi o Jerusaremí nání úwíñigíníri níkíkayoñagí nání aní apimi rémóáná pí pí nímeanfápi nioní majfá aiwí, sa e nání waríñiní.

²³ E rémóáná pí pí nímeanfápi nioní majfá eníagí aiwí aní apí apimi móroaríná Goríxoyá kwíyípi ayá re níremoaríñíriní, ‘E rémóáná gwí ríyiro xeaníñí seaikáriro epífráriní.’

²⁴ Ayá e níremoaríñagí aiwí, nioní díñí mítñíraráriníñiní. Ayíñaní mítñí yíwí níritní e nání ananí waríñiní. Síní umíá nání ‘Ayí seáyí e imóníñípírfaní?’ mýaiwí, pí pí nikáripírfá aí gí xámí néra bítñápa síní axípi néra nurí rípíni neríñayí, ‘Ayí seáyí e imóníñípírfaní?’ nimónariní. Ámíná Jisaso re níyaiwiri sekaxí níriñípi, ‘O Goríxo amáyo wá wianíñí eníagí nání xwiyáá yayí winipaxípi wáf níriñemíwíñigíní.’ níyaiwiri sekaxí níriñípi yoparípi nípíni wáf nurárimeríná ‘Ayí seáyí e imóníñípírfaní?’ nimónariní.

²⁵ Arfá nípoyí. Nioní seyíne tífamí nemerí xwiyáá amá Goríxomí díñí wíkwíroarígtáyo xegí xwioxíyo míméamí nerí umeñweanfápi nání wáf searímeairíñayíne, níyíneñí amí gí símímañí bít sínwí nanípírfá menípi nání nioní níjíáriní.

²⁶⁻²⁷ Ayíñaní ayá re searemoaríñiní, ‘Ejíná dání Goríxo “Re éñmigíní.” yaiwiáriñípi nání nioní áwaní nisearíñá wé fá mímixeání nípíni xíxeni seararíñá eníagí nání amá níyíyá wo aníñaná “Poro ríá nímeáriñot.” rípaxí imóníñífa meníni.’ seararíñiní.

²⁸ Amá Jisasoyá imóníñá sewaníñoyíne umeñweagfápími ríkíkírfó wiariñoyíne imónípírfíxíñíri wáyí seainíwíñigíní. Amá Goríxoyá sítílkí imóníñá níyoní –Ayí nání yoxáfpamí dání nupeiríná xewaníñjo gwíñíñí roayíroáriñíyíriní. Ayo níyoní numejwearíná Goríxoyá kwíyípi sípíspí awí mearoarígtápa axípi awí umearótríxíñíri seaimixáriñoyíne xíxeni píráñí umeñweátríxíñí.

²⁹ Ayí rípí nání seararíñiní. Nioní ríxa píni niseawáriñími úáná amá sítí sayí sípíspí roarígtápáníñí nimóními seyíne tífamíni níbiro amá soyíne umeñweagfáyo xe nañí oépoyíñíri sínwí mítwíñí xwírfá seaikíxeayipírfáriní.

³⁰ Ayí rípí nání ení seararíñiní. Segíyí wa ení níwiápñímearo re níyaiwiro yapí wíwapíyipírfíxíñí, ‘Jisasomí xídarígtáyí wigí wíniyo píni níwiáriñími nioníni oníxídfípoyí.’ níyaiwiro yapí wíwapíyipírfíxíñí.

³¹ Ayíñaní nioní seyíne tíni níñwearí xwiogwí waú wo nímuaroaríná woxíni woxíni nání díñí sípí niseairí njwí tíni ení ríremíxí seararíñápi bít píni mítwiáriñí aníñí miní yayañápi nání ríwíminí mímamó sínwí tíni aníñí miní éñríxíñí.

³² Agwí nioní Goríxo seamenfa nání xegí wéyo seawáriñí soyíne xwiyáá o amá níyoní wá níwianíri enípi nání díñí wíkwíropíri seawáriñí yariñiní. Xwiyáá apí ananí sítílkí seaomíxíri amípí nañí Goríxo amá nioní gí imóníñíyo wíñmigíníri imóníñípi meapaxíyíne seaimixíri epaxí imóníni.

³³ Nioní seyíne tíni níñwearíná segí woyá sítíá goríraní, sítíá sirípárani, rapírapíraní, wí sínwí fwí mítwíñíñáriñí.

³⁴ Nioní seyíne tíni níñwearíná enípi sewaníñoyíne níjíáriñí. Amípí wí mísearápf ‘Pí yíníri pí níri emíñíni?’ níyaiwiri neríñá wé gí rúmi dání nígwí omíñí nerí nígwí

nimeari bí nerfná nioní gí bí erí ámá nioní tñi nweaarigfáyo ení bí wiirí ejárinti.

³⁵ Amípi nñni nioní ejápi nerfná rixa re seaíwapíyinjárini. Ámá sipyí seáyí nerí mñipaxí imónijíyo arírá wífríxini. Xwiyá Áminá Jisaso riñíripi, ‘Yayí mñi wiariño winaríñipí yayí urápariño winaríñipimi seáyí e imónini.’ xwiyá apí ení ríwímñi mímamó dñjí mófríxini.” uríñiniginti.

³⁶ Poro xwiyá apí nípini nurárimi xomíñí níyikwiri awa tñi Gorixomi xwiyá rírimí niwiwo

³⁷⁻³⁸ awa xwiyá Poro “Gí sñmímanjí ámí bí siñwí nanípírámanti.” uríí enagí nání dñjí sipyí níwiri ñwí nearo omí nímakíkíyayiro kíyí nímiaúnayiro xíomí nímeáa nuro sipyixí tñjí e wárigfawixini.

21

Poro ámí sipyixíyo nípixemoániri ují nánirini.

¹ E nemone awamí pñi níwiárimi ámí sipyixíyo nuranéná níyakíá mú irñíí píriñwí yoí Kosiyí ríñijípimi níremorane sá weñwáone nurane píriñwí Rosiyí ríñijípimi níremorane e dání nurane aní yoí Pataraí ríñijípimi niwiéknímearene

² e nayoarane sipyixí ámí wo Pinisia píropenisíyo nání umíñiri yariñagí níwínírane omí nípixemoánirane níñweámáná nímeámi nurane nurane

³ píriñwí yoí Saipirasiyí ríñijípí wé onamíñúmíni ejáná nímúrorane nurane nurane xwiyá re ríñáriñí enagí nání, “Aní yoí Taiayí ríñijípimi sipyixí royá sañí e tíwaniginti.” ríñáriñí enagí nání none Siria píropenisíyo aní apimí niwiéknímeámaná

⁴ e nayoarane ámá Jisasomí xídarigfáyí nání píá nemerane ayí tñi stá wé wífumí dñjí waú ñweañáná ayí kwíyí Gorixoyáyo dání Poromí re urayigfawixini, “Joxí Jerusaremíyo nání wí nurí xwíriñwí mosaxípaní.” nurayiro

⁵ stá none ayí tñi ñweaaní imónijíyí nñni rixa óráná aní apimí pñi níwiárimi nurane ayí tñi wigí apíxí tñi wigí niaíwí tñi níneameámi nuro rawírawá imanjí e dání xomíñí níyikwirane Gorixomi xwiyá rírimí níwimáná yayí ninowárimi

⁶ none sipyixomi píxemoánáná ayí wigí aní e nání ugíawixini.

Agabaso Poromí ikwairirí wiñípí nánirini.

⁷ E nemone Taia pñi níwiárimi nurane aní yoí Toremesiyí ríñijípimi níremómáná nayoarane ámá Jisasomí dñjí níwíkwíroro nání negí nírixímeá imónigfáyo yayí níwirane ayí tñi stá ayí sá weñwáone

⁸⁻⁹ wíapí tñi e dání pñi níwiárimi nurane aní Sisariayí ríñijípimi níremómáná nayoarane aní xwiyá yayí winípaxí wáá urariñí Piripoyí ríñijo —O ejíná wáá wuriimeiarigfawamí seáyí wífríxini wé wífumí dñjí waú rípeánijowa worini. O xegí xemiáíwa —Íwa Gorixo nání wíá rókiamoarigfíwarini. Apíyá wípaú wípaú íwa tñjorini.

¹⁰ Oyá aníyo nípáwirane o tñi stá wí ñweañáná wíá rókiamoaríñí wo —Xegí yoí Agabasorini. O Judia píropenisíyo pñi níwiárimi níweapíri

¹¹ none níneáimeari oríñá ikaxí níneariri re ejñiniginti. Poroyá arerixí nurápirí xegí wéyo tñi síkwíyo tñi níjáriniri re riñiniginti, “Kwíyí Gorixoyápi riñípí rípirini, ‘Arerixí ríri xiawomi Judayí Jerusaremí dání axípi re gwí nuyiro émáyo mñi wípírtáriñí.” Kwíyí Gorixoyápi riñípí apíriñí.” nearíagí

¹² none aríá e níwiranéná none tñi ámá e ñweáyí tñi Poromí wauní ríxiñí re urayiñwaniginti, “Joxí Jerusaremí nání mítipantí.” uríagwí aí

¹³ Poro re neariñiniginti, “Seyíne pí nání ñwíni ñwíni nearo íkñiñí sipyí nipaxí nikárariñoi? Awa nioní gwí níjáranáyí, ‘Ayí ananíriñí.’ níyaiwiri nánini e nání mítwaríñí. Áminá Jisasomí xídaríñagí nání nípíkiánáyí, ‘Ayí ananíriñí.’ níyaiwiri nání ení waríñí.” nearíagí

14 none omi urakipaxf mimóníagi niwínirané omi xwiyáá ámi bi murí re riñiñwanigini, “Ámináo ‘Omi wímeawíniñigini.’ yaiwiaríñípi xe wímeawíniñigini.” riñiñwanigini.

Poro Jerusaremíyo nírémorí Jisasoyá siyikí imónigfáyo umeñweagfáwamí repiyí wiñt nánirini.

15 E nemone sítá ayí rixa neamúróáná none yúrárf nemáná rawírawá pñi niwiárimí Jerusaremíyo nání niyirane

16 Sisaria dání ámá none pñi niwiárimí yariñwaé dánf Jisasomí xídarigfáyí wa tñi niyirane awa none aŋf Nesonoyá —O Saiprasí píriñwípimí dánf worint. Eníná dání Jisasomí dñf niwíkwírorí xídagf worint. “Oyá aŋyo sá owépoyí.” niyaiwiro nání niñeapemeámí niueayiro e neawárigfawixini.

17 E nemone rixa Jerusaremí nání niyirane e rémóáná ámá Jisasomí dñf niwíkwíroro nání negí niřixímeá imónigfáyí yayí niueairo niueamímíñigfá

18 sá weñwáone wíápi tñi Poro tñi none niwiáptímeámí Jemiso tñf e nání nurane Jisasomí dñf wíkwíroarigfáyo wípenweagfáwa ení Jemiso tñi awí eániñjáná

19 Poro rixa yayí niwimáná xfo émáyí tñfmiñi wáf nurímeríná Goríxo xíoyá wéyo dání wiemení bi bi nání repiyí niwiéra úagi

20 awa aríá niwiróná Goríxomí seáyi e numero re urigfawixini, “Gwfáoxini, negí Judayí sítí ayá xwé wí Jisasomí dñf wíkwíronjagfá joxí rixa niyáá imóniñini. Ayí nñi negí ñwf ikaxí eníná dání niñiniri eániñípimí xídaniro nání sítí xeadípénariñoi.

21 Ayo ámá wí joxí nání re urigfawixini, ‘Poro émáyíya aŋyo nemeríná negí Judayí émáyí tñamíñi ñweagfáyo re uréwapíyaríñírini, “Ñwf ikaxí negí aríó Moseso niñirí eanípimí pñi wiáritro sítí negí aríowa érowíápñigfápimí mífídipa ero nero segí niaíwí iyí sítí sítí miwákwipa éfríxini.” Ámá ayo Poro e uréwapíyaríñírini.’

22 E urigfá enagí nání arí yaníwínt? Negí Judayí Jisasomí xídarigfá aŋf rípimí tñamíñi ñweagfáyí ananí joxí bíípi nání rixa aríá niwipírfí enagí nání

23 xwiyáá none ríraní rípi axípi éfríxini. Negí ámá ñwf ñweagfá waú waú ñweañoi.

24 Joxí awa tñi nikumíxíñiro nene xwíraimíñi neainariníñípi anípá imóniñfa nání yariñwápi awa tñi nawíni nero ámi nañf imóniñíxini. E neríná waú waú awa wigí díá niñóniro xwíraimíñi winaríñípi anípá imóniñro nañwf Goríxo nání rídiyowá wiilo epírifa nání bí wiíriñíxini. Joxí none ríraríñwápi axípi e neríná ámá nñi re yaiwipíráoi, ‘Poro nání neararigfápi mífíkí mayíñírini. O ení negí ñwf ikaxí eániñípimí niñídíri pírániñí yariñorint.’ yaiwipíráoi.

25 E nísearírané aí eníná xwiyáá nimíxíranéná ‘Émá Jisasomí dñf wíkwíroarigfáyí negí ñwf ikaxí eániñí nípíni xídfífríxini uranírewínt?’ niñiníranéná re riñaríñwanigini, ‘Ñwf ikaxí rípiaú rípiaú pñi wiáripaxf mimóniñi.’ niñinírané payí re nearí wáriñwanigini, ‘Nañwf ámá wí mimóní ñwf imóniñí nání rídiyowá éfrípi mítípa éfríxini. Rakiwí ení mítípa éfríxini. Nañwf siñwíyo gwí xírána ragí sítí enagí nání mítípa éfríxini. Apíxí nímeáróná sewíni mítímeánípa éfríxini.’ Apiaú apiaú nání nearí wiowáriñwanigini.’ uríagfá

26 Poro sá weño wíápi tñi ámá ñwf ñweagfá waú waú awamí niwirímeámí nurí xwíraimíñi winaríñípi anípá imóniñíñíñí yariñgíápa xfo tñi nawíni wigí yariñgíápa nemáná o aŋf rídiyowá yariñgíwámí nípáwíri apaxípáníñí imónigfáyo áwaní re uríñíñigini, “Sítá ámá awa xwíraimíñi winaríñípi anípá imóniñfa nání yariñgíápi nípíni néfasáná Goríxo nání xixegñi woní woní rídiyowá wípíráyi sítá ayimíñi.” uríñíñigini.

Judayí Poromí aŋf rídiyowá yariñgíwámí dání mítíwigfá náníñí.

27 E nemo sáfá wé wífumí dáfí waú awa xwíraimímí winarifápí anípá imóninfa nání yarifápí rixa yoparípí aňwí e imónimíníri yarfná Esia píropenisfyo dáfí Judyfí wí Poro aňfí rídíyowá yarifíwámí ñweanagí níwíntiro re egfawixiní. Ámá e epíroyí egfáyo símíríf níwiemero omí fá níxero

28 ríaiwá re ríafawixiní, “Negí Isíreriyfne rixa símínfí neaínfipoyí. Ámá re roníroyí ámá xwfá níminí ñweagfáyo nuréwapíyemerí ámá negí gwí axí imóninwári nání uréwapíyirí negí ñwfí ikaxí eánifápí nání uréwapíyirí negí aňfí rídíyowá yarifnwá riwá nání uréwapíyirí nerfná apí nípíni nání ‘Sípíriní.’ urariforiní. Sa apíñiní marfáti, ámá Gírikifí wí aňfí rídíyowá yarifnwá riwámí nipemeamí níwiapírífpmí dání ñwfá imóniní re rixa xórórf enfriní.” níriro

29 —Xámí ámá Esia píropenisfyo dáfí Tíropimasoyí ríñijo Poro tñí aňfí apimí nawíní emearifagí wíntá enagí nání xeñwfí re mogfawixiní, “Poro omí rídíyowá yarifnwáiwámí ínímí nipemeamí fwiapiñoriní.” xeñwfí nímoró nání ríaiwá ení tñí nírítóná e níriro

30 ámá aňfí apimí ñweagfá níni símímiákwí e yarifápí arfá níwiwo mítí níbímiro Poromí fá níxero rídíyowá yarifíwámí dání níropemí peyeááná apaxí mé ówanfí níni níyára ugfawixiní.

Romifporisowa Poromí urápigfá nániriní.

31 E nemowa Poromí nípíkianiro nání yarfná ámá wí porisowamí seayí e imóninjomí xwifá re urémeagfawixiní, “Jerusaremí ñweayí níni símímiákwí inariní.” urémeáagfá

32 o anjaníni xegí porisí wamí tñí awamí seayí e wimónifawamí tñí níwirímeamí Poromí píkianiro yarifíe nání wéaná ayí porisowa tñí wigí seayí e wimónijo tñí weaparifagfá níwíntiro ámí Poromí iwanfí meá píni wiárifawixiní.

33 Píni wiárifagfá porisowamí seayí e wimónijo aňwí e níbíri Poromí fá níxerí xegí porisí wamí re urifiniginí, “Gwí senfá wírfkaú tñí yípoyí.” nuríri ayo yarifí re wiariñaginí, “Ámá ro goriní? O pí éfriní?”

34 Yarifí e wiariñagí aiwí ámá e epíroyí egfáyí xwamiání níriro wí xegí bí nání ríro wí xegí bí nání ríro nero arikikí yarifagfá o arfá kwíkwíkwíkwí níwirí nání o yarifí wiariñípí e dání níjíá pírániñí imónipaxí menagí níwíntiro re urifiniginí, “Porisoneyá aniwámí nání nímeamí úpoyí.” urítagí

35-36 omí nímera warfná rixa ámá e epíroyí egfáyí númtí nuro ríaiwá ímfí tñí “Rurápapíkiañí?” níriga warfná awa rixa aňfí iwamí sifá waíwí tñí e níremorfná ámá Poromí píkianiro yarifíyí porisowamí urápapíkianiro yarifagfá nání omí seayí e nímeayoaro níxirími peyigfawixiní.

Poro Judyfí xíomí umeararifápí owákwímíñíri urifípí nániriní.

37 Porisowa rixa wigí aňiwámí nímeá páwianiro yarfná awamí seayí e wimóninjomí Poro re urifiniginí, “Nioní xwifá bí ananí rírímíñíréiní?” urítagí o re urifiniginí, “Ai, joxí Gírikifí píne ananí rarifiní.”

38 Ayinání re nimónarini, ‘Joxí ámá Isipifí xámí re ríjo, “Émáyo mifí xídfwanifgíni.” níriri ámá 4,000 gwí móñigfá, Iríkiañípí ríñijowamí níwirímeamí ámá dífí meanje nání ujo, ayí joxímaní.’ nimónarini.” urítagí

39 Poro re urifiniginí, “Ámá joxí rarifí, ayí nionímaní. Nioní aňfí onímiá yoí mifíñípí bimí dájoniñímaní. Sirisia píropenisfyo aňfí Tasasifí ríñijípmí dáfí Judyfí wonírini. Wauní ríxifí bí orírímíntí. Ámá tíyo xwifá ouríñíri ananí sifá naníririñí?” nuríri

40 o rixa anan i xe ourinir i siñw í wiñáná Poro sínjá waíwíyo e nírómáná ámá ay í xwiy ía míri pa oépoyinir i wé ówanj í tuyir i rixa ñijíta imónáráná wig í Xibiruy í píne tñi nurir i re urinj inigini.

22

1 “Rároway íná, ápoway íná, xwiy ía ámá wí níxekw ímoarig íap i wákwínim iñir i searáná anan i aríá nipfrir éo i?” uríagi

2 aríá wífay í Poro nurir íná wig í Xibiruy í píne tñi rarinj ag i aríá níwiro erowár i aí b i mé aga ñijíta imónár íag ía Poro ám i re urinj inigini,

3 “Nion i Juday í wonir iñi. Sirisia píropenis íyo an j í yo í Tasasíy i ríniñ ípim i g f nökí níxir iñoni aí an j í rípim i dán i xwé iwiaronjáonir iñi. Neg í nearéwap iyang í Gameriero níniñréwap iyi rína ñw í ikax í eáninj ípi neg í aríowa neaiapig íap i nán i aga xixen i pírániñ í níréwap iyiñ í enagi nán i agw i sey íné Gorixom i oxídaney iñir i s ñm i níxead ípéniro yarig íapa nion i en i axíp i e imóniñáonir iñi.

4 Ayinán i ejiná nion i ámá Óf ‘Gorixo tíam iñi imóniñoi.’ ríniñ íyim i díñf wíkw íroarig ía aníñim iñim iñir iñi nán i xeaninj í níwiri oxíyorani, apix yorani, gw í níyiri gw í an j íyo wáragáonir iñi.

5 Neg í apaxípáninj í imóninj í xwéo tñi neg í am iñá mebá imónig íawa tñi en i ‘O nepa e yagor iñi.’ searipax í imóniñoi. Awa neg í Juday í an j í yo í Damasikasíy i ríniñ ípim i ñweag íay í nán i pay í nearo niapowáráná nion i ámá e ñweag íá óf axíyim i xídarig íay í en i an j í rípim i dán i ríniñ í meáfríxiñir i ayo fá níixer i gw í níyimáná ám i re nán i nímeámi bimfa nán i an j í rípim i píne níwiárim i nuri Damasikasíy o nán i uñjanigini.

Poro “Ap i yarína Gorixo ník inim ixinj írin i.” urinj nánir iñi.

6 “E nemoni nuri nuri Damasikasí tñj í anj w i e rémóminir i ner i rixa ikwawed í ejáná re enj inigini. Anjnam i dán i wíá siñw í m iñiñ í inff xwé b i nokiárénap iñj inigini.

7 Wíá ap i nokiárénapáná nion i xwíayo níp kínimeari aríá wíay í xwiy ía b i re nírínénap iagi wiñjanigini, ‘Soroxin i, Soroxin i, pí nán i xeaninj í nikárariñj in i?’ nírínénap iagi

8 re urinjanigini, ‘Ám iñáoxin i, jox i goxir iñi?’ uríagi o ‘Nion i Nasareti dán j í Jisason i jox i xeaninj í nikárariñonir iñi.’ níríagi

9 — Ámá nion i tñi warig íawa wíá nokiárénap íp i pírániñ í siñw í níwína xídro aiw i o tñi xwiy ía rínarigw íom i aríá nípikw iñi m iwig íawixin i.

10 ‘Jox i xeaninj í nikárariñonir iñi.’ níríagi re urinjanigini, ‘Ám iñáoxin i, nion i pí oenir i nírariñj in i?’ uríagi Ám iñáo re nírínénigini, ‘Jox i níwiápfn i meámi Damasikasí jíapim i nán i nuri e rémóáná ámá wo nísimeari e éw iñiginiñi rír ípeanj ap i nán i awanj ír iñjoi.’ níríagi

11 nion i wíá ap i siñw íyo níñipirori siñi siñw í m iñiñ í níñinir i siñw í manipax í níar iñagi nán i ámá nion i tñi warig íawa wéyo ár i w í níñimax iñiro Damasikasíy o nán i níñiméra nuro e nírémor i ñweanjáná

12 ámá wo, xeg í yo í Ananiasoy i ríniñ o —Juday í an j í apim i ñweag íay í níñi ‘Ámá awiax í worin i.’ rí nagforin i. Neg í ñw í ikax í ríniñ íp i b i müroagoman i. Aniñ í min i níp iñi xixen i axíp i xídagor iñi.

13 O níbiri nion i tñj í anj w i e nírómáná re nírínénigini, ‘Gí nír i xímeá o imóniñ í Soroxin i, díx i siñw í ám i ane i.’ níráná re ejanigini. Gí siñw í ám i nanir i om i siñw í wíñiñjanigini.

14 Om i siñw í wíñáná o re nírínénigini, ‘Ñw íá neg í aríowa xídag ío jox i e éw iñiginiñi wimónar iñj íp i nán i níjá er i Wé Róniñom i en i siñw í wíñir i xíoyá manj íyo dán i xwiy ía rarína aríá wir i oenir i rír ípeanj írin i.

15 Ámá níyoní xfo nání áwanjí nurírfná jíwaníñoxí wíá nírókiárírfná sínwf wíñiri arfá wirí éfpí nání repiyí wirífa nání rírípeañfriní.

16 Ayínání joxí pí nání síní yómíñjí yaríñiní? Ríxa níwiápñimearí wayí meaí. Joxí Ámináomí ríxíñjí urírpimí dání díxí fwí yaríñípí yokwarímí nísiiri wayí píráñíñíñjí ríroníñoi. nírfagí nioní axípí e enjaniginí.

“Goríxo Poroní émáyí tíñímíni nírowáriñinigini.” uríñjí náníñini.

17 “E nemoni ámí Jerusaremí nání níbíri anfí rídiyowá yaríñwá riwámí dání xómíñjí níyíkwirí Ámináomí xwíyfá rírítípmí níwirífná íkwíkwí níyáriñi weníñjí éayí

18 Ámináo re níraríñagí wíñianiginí, ‘Joxí sínwf naníri arfá níri ejípí nání anfí rípimí dání uráná arfá mísipa epífrí enagí nání joxí síní mepaní. Anfí anfí rípimí píñi níwiárimí uí.’ nírfagí

19 nioní re uríñianiginí, ‘Ámináoxíni, nioní éwapñagápi ámá re ñweáyí níñi níjíá imóníñoi. Ámá joxí nání díñjí ríkwíroarígáyo nioní fá níxerí gwí anfíyo níñwíráriñi iwanjí níméperi yagáoni enagí nání wiwaníñíyí ríxa níjíá imóníñoi.

20 Joxí nání wáá urímeagí Sítipenomí píkigíñá nioní anwí e nírománá “Ayí omí nípíkiróná apání yaríñoi.” níyaiwirí omí píkiaríñá wigí iyfá awí mearonjaniginí. urítagí aí

21 Ámináo re níriñinigini, ‘Joxí uí. Nioní ná jíamí émáyí tíñímíni rírowárimíá enagí nání joxí ananí uí.’ níriñinigini.

Porisí seáyi e imóníñjo Poromí éf umíñijí náníñini.

22 Ámá e epíroyí egfáyí Poromí arfá níwia níbásáná aiwí xwíyfá “ ‘Émáyí tíñímíni rírowárimíáriñi.’ níriñíñini.” ríe nání arfá níwimáná xwíyfá xwamiání níriñro ímí tñí re rígíawixíni, “Ámá e imóníñjo xe oñweaníri sínwf wíñipaxí míneaimónaríni. Ríxa rurápapíkiaríñoi?”

23 Xwamiání e níra nuróná wíkí ayíkwí níwóga míwaríñagí nání wigí iyfá níwirayiro úpiríxá mímeámí yáníro xwíá sikí úpiríxá mímeámí yáníro yaríñagí

24 porisí seáyi e imóníñjo sekaxí re uríñinigini, “Omí porisone negí anfí riwámí nímeáa nípáwiro ámá ayí xwamiání níwiróná ríá tíñjí wianíro yarígíapí mfkípí nání waropárí oneainíri nání síkwíá ragí pírfí nuyíkíro yaríñí imímí wípoyí.” urítagí

25 awa omí nímeáa nípáwiro síkwíá ragí pírfí uyíkianíro nání gwí jíáná Poro Porisí anwí e rojomí re uríñinigini, “ ‘Romíyfá ñwf ikaxí re ríñini,’ rísimónaríni, ‘ ‘Ámá Romíyf womí mfkípí nání píá mé xámí síkwíá eápoyí.’ ríñini.’ rísimónaríni?” urítagí

26 poriso arfá e níwimáná seáyi e wimóníñjo tíñjí e nání nuri re uríñinigini, “Ámá Romíyf romí joxí pí wimíñiri yaríñini?” urítagí

27 porisí seáyi e imóníñjo Poro tíñjí e nání nípáwirí re uríñinigini, “Jíwaníñoxí níreí. Joxí Romíyf woxíraní?” urítagí o “Oyí.” urítagí

28 porisí seáyi e imóníñjo re uríñinigini, “Nioní gapímanowamí nígwí xwé wíáná ‘Romíyf woxíraní.’ níñíriñro nimíxígíáriñi.” urítagí Poro re uríñinigini, “Gí inókí tñí ápo tñí eníná dání Romíyf wimíxígíípaú enagí nání nioní gí nókí níxíriñje dání Romíyf imóníñá woníriñi.” urítagí nání

29 porisí síkwíá ragí pírfí nuyíkíro yaríñí wianíro nání gwí járfáwa wáyí níwiníri omí wáramogíawixíni. Wigí porisí seáyi e wimóníñjo ení “Poro Romíyf woríaní?” níyaiwirí níjíá nimónímáná “Omí seníá tñí gwí jípoyí.” uríí enagí nání wáyí winíñinigini.

Poro xwíyfá wákwiníñiri nání Judayí mebáowa awí eánigíe dání uríñjí náníñini.

30 Poriso, sá wejo wíápi tñí Judayí omí uxekwímoarígíapí nání xíxení níjíá oimóníñiri omí níkweawárimáná wamí sekaxí re urowárapíñinigini, “Apaxípáníñí

imónigfá xwéowa tñi Judayf mebáowa tñi awí oeánfpoysi.” nurowárapi riwa awa rixa awí eánáráná Poromí nímeróná níweprñirí awa sñjwí anigfíe éf urárarñinigfíni.

23

¹ Poro mebáowamí sñjwí agwí níwínári re urñinigfíni, “Gí nírixímeáoyfne, Goríxo sñjwí anigfáná amípi nioní iwamfó dání sfá ríyimi nání enápi nípíni aí nání dñf níyaikirorína bí nání ayá sñwf mñiró dñf peá nunarñi.” uríagi

² apaxípánif imónif xwéo, Ananiasoyí ríñijo ámá Poro tñf e añwi e rogfáyo “Omí wé manfyo upikákwpoyi.” uráná

³ Poro Ananiasomí re urñinigfíni, “Kíkérónif ínimi pípíwí enagí aí seayí e xwíá nañifí eánifí roxini, Goríxo joxí ení wé nírupikákwinifjo! Joxí negí ñwf ikaxí níriníri eánifípa xwírixí nímeminíri e éf níñwearína ñwf ikaxí apimí ogamí nerí ‘Omí wé upikákwpoyi.’ uríipi nání ‘Ayí apáni yariñini.’ rísimónarñi?” uríagi aí

⁴ ámá e rówapigfáyí mifxí re urígíawixíni, “Joxí ananí apaxípánif imónif xwéomí ikayíwí urarñoxíraní?” uríagfá

⁵ Poro re urñinigfíni, “Nírixímeáoyfne, ‘Apaxípánif imónif xwé worfaní?’ miyaiwí nerí ríñi. Xwíyfá Bikwíyo re níriníri eánifagí nání, ‘Joxí segí seayí e nímoníri seamenweagfá wo nání xwíyfá sifí bí mifpaní.’ níriníri eánifagí nání o seayí e imónifípi nání níjíá nímoníri sñwíryí, wí e ríminíri éamani.” nuríri aí

⁶ mebáowa wa Sajusi imóníri wa Parisi imóníri enagfá níwíníri gí Parisi rowa gwí onímonípoyiníri ejí tñi re urñinigfíni, “Nírixímeáoyfne, nioní Parisi wonírini. Parisi imónifí wíyaúyá xewaxonírini. Nioní ‘Ámá pegfáyí ámí níwiápñimeapfrírári.’ níyaiwiri dñf kíkayonagí nání xwírixí nímeairigfónírini.” urarñá

⁷ Parisiowa tñi Sajusiowa tñi wiwíni mifxí nírinowieániro dñf bí biaú níxíriro yaní epayónigfawixíni.

⁸ Ayí rípi nánírini. Sajusiyí re rarígíyírini, “Ámá pegfáyí ámí wiápñimeapaxí meníni. Añfnají wí meníni. Kwíyí ení meníni.” rarígíyírini. E nerí aí Parisiyí “Nípíni ananí imónipaxí imóníri.” rarígíyírini. Apimí dání dñf bí biaú níxíriro yaní nepayóniro

⁹ xíxewiámí nírinowieágá nuro ñwf ikaxí eánifípimí mewegfá Parisiowayá wa níwiápñimearo Sajusiowa tñi xímiximí niníro níriróná re urígíawixíni, “Ámá ro fwí bí éo mimónifagí wíñiwíni. Añfnají woraní, kwíyí bíraní, omí xwíyfá uránayí, ayí pí eníño!” nuríro

¹⁰ xíxewiámí ayá wí nírinowieágá wiápñimeaarñá porisí seayí e imónijo Poromí midimidáni mímixeawiámí niníroná omí didiyimí nero píkipírixíñiri xegí porisowamí sekaxí re urowárainigfíni, “Soyfne níweprñiro ejí neániro ayo Poromí nurápiro negí porisí aní riwamí nání nímeamí yapfpoysi.” urowáraíáná awa xíxení o uríipa e egfawixíni.

¹¹ Poro sfá ámí rixa wíyimi árfwíyimi sá wejnáá Ámináo miwímidáni nurónapíri re urñinigfíni, “Joxí dñf sifí ínei. Jerusaremí týo dání xwírixí rímeairína joxí nioní nání ‘Sñjá e wíñiri aríá e wirí enári.’ urarñípa émáyíyá aní xwé Romíyo ení axípi urírfa enagí nání dñf sifí ínei.” urñinigfíni.

Judayf Poro nání mekaxí megfá nánírini.

¹² Wíápí tñi Judayf wí Poro nání mekaxí nímeróná awá ñwfá níñwíráriñiro sñjá womí dání re ríngíawixíni, “None iniigfí mñipa erane aiwá mñipa erane néra nurane Poromí píkiwaé dání ámí nípaxí imónaníwáriñi.” níriníro

¹³ —Ámá mekaxí nímero “Sñjá romí dání raríñiwíni.” rígíawa ámá 40 wiárí múrogfáwaríni.

14 E nemowa apaxfpánijf imónigfá xwéowa tñi Judayf ámináowa tñi tígfe nání nuro yumfí re urigfawixiní, “None awá ñwfá nñjwirárínirané sñjá womí dání re rínwáriní, ‘Poromí sñi mfpkipa neranéná aiwá bí aíwf mímepaxf imónijwini.’ Sñjá womí dání e rínáríwá ejagí nání

15 soyfne tñi mebáowa tñi ámi xwírixf nñwiro yarijñf wiayanirónijf nimóniro porisfyo seayí e wimónijomí wáá re urepeárfpoyí, ‘Joxí none Poromí ámi píráñijf yarijñf wianí nání nímeámí weapeí.’ urípoyí. None omí nípíkianí nání yumfí áyá eánanfwiñi. Poromí nímeáa níweapírí sñi aŋwí e mibipa ejáná nípíkianfwriní.” urigfawixiní.

16 Poromí xexírifmeáiyá niaíwo “Awa yumfí áyá eánaríjoí.” rínarínjagfá arfá níwirí porisowayá aŋiwámí nání nurí nípáwirí Poromí áwanjí urítagí

17 o porisf womí “Eñi.” nuríri re uríñjiniginí, “Íwf síkjñf ro díxf porisf seayí e simónijomí xwíyfá wí áwanjí uriní nání o tñjí e nání nípemeámí uí.” urítagí

18 o íwf síkjñomí nípemeámí porisf seayí e wimónijøo tñjí e nání nurí re uríñjiniginí, “Poro, gwí ñweaño ‘Eñi.’ nñriríri re nírñjoi, ‘Íwf síkjñf ro xwíyfá wí díxf seayí e simónijomí uriní nání o tñjí e nání nípemeámí uí.’ nírñagi nípemeámí baríñjintí.” urítagí

19 porisfyo seayí e wimónijøo omí wéyo fá níxírifí nímeámí aigí wí e nání nurí aigípí níñweámáná yarijñf re wíñjiniginí, “Xwíyfá joxí áwanjí nírñípí pí xwíyfáriní?” urítagí

20 o re uríñjiniginí, “Judayf xwíyfá ná bñi sñmí e níta nuróná re rínawixiní, ‘Poromí ámi mfkípí nání yarijñf bí wianfñjñf nimónirane porisfyo seayí e wimónijomí yapí re uréwapíyíwaniginí, “Wífríná joxí Poromí mebáowane xwírixf amí bí umeanfíwá nání nímeámí weapímfíríní.” uríwaniginí.” rínawixiní.

21 Ámá 40 wiárf murogfáwa awá ñwfá nñjwiráríniro sñjá womí dání re rínawixiní, ‘Omí píkíwaé nání aiwá mñnpa erane iniigf mñnpa erane éwaniginí.’ nírñíro omí píkianiro nání rixa yumfí áyá neániro ñweaŋjagfá nání awa nuowárénapíro yarijñf síaná arfá mfwipani. Awa joxí rixa re uráná, ‘Wífríná nioní Poromí soyfne tñjí e nání ananí nímeámí weapímfíríní.’ uráná nání xíxení nírñáriro weníñf nero ñweañoí.” urítagí

22 porisf seayí e imónijøo íwf síkjñomí arfá jíyikí norí re urowáriñjiniginí, “Xwíyfá joxí repíyí nírñípí áwanjí nírñípí nání ámá womí aí ‘Nioní omí e uríñi.’ murípaní.” urowáriñjiniginí.

Poromí Pírimiá Piriso tñjí e nání wiowiáriñf náníriñi.

23 Porisf seayí e imónijøo xegf porisf amíná imónigfáyí waúmi “Eñi.” nuríri re uríñjiniginí, “Awagwí porisf éf tñi mfxí yarijgíyí 200 apimí ‘Nikfníri ñweápoyí.’ uríri osfyo níñweámáná mfxí yarijgíyí 70 apimí ‘Nikfníri ñweápoyí.’ uríri wákwírixá tñi mfxí yarijgíyí 200 apimí ‘Nikfníri ñweápoyí.’ uríri nemáná rixa árfwtyimí 9:00 p.m. imónáná aŋf yoí Sisariayí ríñijípimí nání upíri nání awí eaárfpiyí.

24 Osí wí ení Poro seayí e éf níñweámáná uní nání nímeari omí éf numíga nuro pírimiá Piriso tñjí e wárfípoyí.” nuríri

25 payí re ríñijí wíñánijí ríwamijí eanjiniginí,

26 “Nioní Kirodiasí Risiasoní payí rína pírimiá Pirisoxi tñjí e nání nearí wífrénaparíñi. Negf amíná seayí e imónijoxí nioní yayí bí osimíni.

27 Judayf ámá romí fá níxírifíro rixa nípíkianiro yarijagfá nioní arfá ‘Romiyí woriní.’ níwirína gí sñmijí nínarigfáyí tñi mfrí nurane omí éf umíñijwaniginí.

28 Nioní omí uxekwímoarigfápí mfkípí nání níjíá imónimí nání wigf Judayf mebáowa xwíyfá imixarigfíe nání nímeámí nurí aiwí

²⁹ omi xwiyfá nuxekwímoróná none píkipaxf bì uriro gwí yipaxf bì uriro miyarifagfa niwínirí xwiyfá wigf iwf ikaxf eánifpimf dánf wiwanifyf mixf rínarifápí nániní uxekwímoariifagfa wíniñanigfní.

³⁰ Ámá wo nibiri áwanf re nírána, ‘Judayf Poromf píkianiro nánf yumíí mekaxf mearifof.’ nírána nionf sifn mé omi joxf tifn e nánf niwiowárénapifrí amá omi uxekwímoariifágfayo sekaxf re urfanigfní, ‘Nuro pírimiáoyá sifwf anifje dánf uxekwímófríxfíni.’ urfanigfní. Ayf xwiyfá ríxa apifní.

³¹ Porisowa wigf seayf e wimónifjo sekaxf urifpa axfpí nero árfwiyimf Poromf nímera nuro anf yoif Adipatfrisifpí ríniñifpimf níremoro

³² ríxa wfá ónáná porisf sifkf tifn warifgáfawa xe osfyo níjweámáná mixf yarifgáfawa Poromf ananf re dánf nímera oupoyinirí pínf níwiárimf amf wigf porisf anjwámif nánf úagfa

³³ awa nímera nuro ríxa Sisariayo níremoro pírimiáo tifn e nánf nuro payf mifn niwiwo Poromf enf xfo tifn e niwárióná “Ayf rorifn.” urifagfa

³⁴ pírimiáo payfna nurápirí ríxa fá nírománá “Ro amá nionf umeñweañáyo dánf worfani? Mif dajorifani?” niyaiwifrí Poromf yarifn re wiñifnigfní, “Píropenisf gíyo dajoxifní?” urifagi Poro “Sirisia píropenisfyo dajonifní.” urifagi

³⁵ o re urifnigfní, “Ananifní. Amá joxf ríxekwímoariifágfayf rémónapáná dixf xwirixf arfá simfárfní.” nurirí wamf sekaxf re urifnigfní, “Omi gapifmanf anf mixf inayf Xeroto mifragiwámif níjwírárifro meñweápoyf.” urifnigfní.

24

Piriso Poroyá xwirixf arfá wiñf nánirifní.

¹ Ríxa sfá wé wú óráná apaxfpánif imónif xwéo, Ananiaso tifn Judayf mebá imónifágfayf wa tifn amá womf —O xwirixf neróná xwiyfá wuriyarif worifn. O xegf yoif Tetarasorifn. Omi niwímeámi Sisaria nánf niwero pírimiáomf niwímearo xwiyfá Poromf xwirixf umeanifro nánifpí urifagi

² Poromf “Efif.” nurifro o ríxa bána Tetaraso Poromf nuxekwímoríf pírimiáomf re urifnigfní, “Negf amíná awiaxf seayf e imónif Pirisoxifn, joxf neameñweañagf nánf nene mixf bì minf kikifánf iñweañáná xwiogwf ríxa obaxf pwéñigfní. Joxf dñif píráníñf neñwíperf níneameñwearifná amifpí ejíná dánf nípíkwifn mimónifpí dñif joxiyá tifn gwí axfrí imónifwaéne neaeyíroiariifagf nánf agwf ríxa naif nimoga warifnifn.

³ Negf anf gímf gímf apf nípifn e neaiarifjo, ayf joxifn ejagf nánf nene niñfárfn. Ayinánf yayf tifn rírarifnifn.

⁴ E nerif aiwf nionf ayá wí áxémá siáráná anifn sinifnifnif joxf neaiinfpi nánf ayá wí rírifmifmefn. Sa waunf ríxiñf rípifn orifrimifn, ‘Joxf ayá nínearifmixfrí pínf bì onifpoyifnif sifwf neaneif.’ orifrimifn.

⁵ Amá Poroyf ríniñf royf sfwí arfkiónif neaikárañorifn. Negf Judayf xwfá niyonf niweagfágfayo mixf épfmixamoariiforifn. Negf amá arfowa níneaiwafya bigfápí arfá nikeamoro yoif sifwf Nasaretene nírinifro kumixfnayifápí, ayf o mifkif ikiñfrifn.

⁶ Negf anf rídiyowá yariñwáiwá aí xórórif emifnifrí yariifagf níwíniranéná fá xirifwanigfní. [Negf iwf ikaxf eanifpí ríniñfpa xwirixf oumeaneyifnare fá xirifagwf aiwf]

⁷ porisf seayf e imónif Risiasoyf ríniñfó mixf nimónifmif nibifri ejf neánifri omi xfo nínearapifwerf

⁸ sekaxf re nearifnigfní, ‘Amá romf xwirixf umeanifri éfayfne pírimiáo sifwf tifn e dánf uméfríxfíni.’ nearowárfagf nánf barifwifn. Ayinánf amifpí none rírarifnif

nání xewaniñoxi yariñf níwia nurinjípimí dání ananí none uxekwímoarínwápí nání xixení nijfá imónírífni.” Tetaraso e nurirí

⁹ Judayowa ení Poromí nuxekwímoro pírimiámí re urigfawixiní, “Amípí Poro nání rírifípí nepariní.” urigfawixiní.

¹⁰ Pírimiáo Poro rixa xwiyfá oriníríf níkínimóníríf sínwí wíñáná Poro re urinjiniginí, “Joxí amá gwí rírimí nímeñwearí xwirixf nímeamí bayífáyo arfá níwiéra warfná xwiogwf obaxf rímuñroñoxi enagí nání nioní nijfáriní. Ayinání joxiyá sínwíyo dání xwiyfá wákwiními nání nírirífná ‘Ayí ananiriní.’ níyaiwirí yayí ninariní.

¹¹ Amá rowa re ríripaxfriní, ‘O Gorixomí yayí wimíñríf nání Jerusaremíyo rémoje dání sítá ayá wí marfái, wé wúkaú sítkwí waúní wórfíñiginí.’ ríripaxfriní.

¹² Nioní aní rídiyowá yariñfíwámí dáníraní, rotú aníyo dáníraní, aní apimí wí e dáníraní, wa tñí xwiyfá mifxí rínaríngagí sínwí nínaníro mifxí épímifxamoaríngagí nínaníro megfawixiní.

¹³ Agwí níxekwímoarígfá reñípíyí pírimiáoxi ‘Nepaxiní.’ yaiwirí nání ení mfkí bít sítwá sipaxf mimóníjoí.

¹⁴ E nerí aí awa rírfá rípíni, ayí nepariní. Nioní Nwfá negí arfowa xidagfomí nuxídirfná Óf Gorixomí xídarígfáiyí ríññíyimí dání xídaríñáriní. Amá óf ayimí xídarígfáyí nání awa re rarígtáriní, ‘Negí arfowa níneáiwapiya bigfápi arfá níkeamoro píñí wiárgfáriní.’ raríngagá aí nioní sítí amípí negí nwf ikaxí Moseso nírirí eanípí tñí xixení imóníñípimí díñf wíkwírorí amípí wíá rókiamoagfáwa nírirí eagfápimí díñf wíkwírorí eníni.

¹⁵ ‘Amá pegfáyí níñí wé rónígfáyíraní, uyínií egfáyíraní, níñí amí níwiápfñímeapfrárfná.’ níyaiwirí Gorixomí díñf ukíkayoníni. Wiwaníjowa ení axípí e níyaiwiro díñf ukíkayongoí.

¹⁶ Nioní díñf e níyaiwirí nukíkayorí nání Gorixoyá sínwíyo dáníraní, amáyá sínwíyo dáníraní, pí pí nerfná ayá sítí mifnipa oeníríf aníñí miní wé níróñríf oemíñríf yariñjáriní.

¹⁷ Wí e emeagáoní xwiogwf wí rixa nímúrófmi amí gí aní e nání níbíri nígwí bít gí amá gwí axírí imónígfáyíyá uyípeayíyo miní wirí Gorixo nání rídiyowá níwiiri étmigíníri nímeamí níbíri

¹⁸ rixa xwíraimímí níñíñípí anípá éwíñigíníri yariñwápí níyárimáná aní rídiyowá yariñwáiwámí nípáwirí e étmigíníri bñjápi yarfná ayí sínwí nanímeagfawixiní. Sínwí nanímeááná nioní amá ayá wí tñí epíroyí nerí sítímiákwí mé aga kikiñá yariñagí aí Judayí Esia píropenístyo dání wí

¹⁹ —Ayí nioní nání xwiyfá bít tígfáyí enánayí, níbíro joxiyá sínwí tñí re dání níñíxekwímoro sínwíriyí, nañf imónímíníri éfriní.

²⁰ Ayí joxí tñí re mibipa éagfá nání nioní Jerusaremíyo mebáowa awí eánigfe dání xwírixf níñímeróná xwírixf nápi sínwí wíñigfápi nání re rogfá rowa wiwaníjowa áwaní ‘Ná ripírini.’ orírpoyí.

²¹ Mepa oenwíriyí, awa Jerusaremíyo dání xwírixf nímeáríná xwiyfá nioní ímí tñí re urinjá rípíni ‘Nioní ‘Amá pegfáyí amí wiápfñímeapfrárfná.’ níyaiwirí kíkayoníagí nání agwí soyñé xwírixf nímeáríjoí.’ urinjá apíni nání joxiyá sínwí tñí e dání níxekwímopaxfriní.’ nurirí

²² Poro e uríagi aí pírimiá Piriso amá Óf Gorixo Tíámínyí ríññíyimí xídarígfáyí nání bít níjfá imóníff enagí nání sítá xwírixf píráññí wíñixiníyí nání ná jíe nítá nuri re urinjiniginí, ‘Porisí seáyí e imóníño, Risiaso weapáná segí xwírixf píráññí seaimifxíyimíráriní.’ nurirí

²³ porisí Poromí awí mearoaríjomí re urinjiniginí, ‘Joxí omí awí nímeárórí aiwí gwíñí miyáripa éfríxiní. Xe erírfó eméwíñiginí. Xegí níkumixiníri emearígfáyí omí

arirá wianiro báñayí, pírf murakipani." urinjiniginti.

Piriso tñi xiepí Dirusiraí tñi Poromí arfá wigí nánirini.

²⁴ Sfá wí rixa nórímaná ejáná Piriso tñi xiepí Dirusiraí —Í Judayí apixí wírin. Í tñi ípaú Poromí awí mearogfe níremori "Ámá wa omí nímeamí obípoyí." nuriri Poro rixa níbirí "Kiraisí Jisasomí dñí níwíkwírorfná, ayí apírin." repiyí níwiéra warinjagi arfá wiarfná

²⁵ o "Wé rónijí nerfná, ayí apírin." uriri "Nípíreániri nerfná, ayí apírin." uriri "Gorixo ámá níyoní mí ómómximí nerfná, ayí apírin." uriri yarfná Piriso rixa wáyí winfagi re urinjiniginti, "Joxí amí awí rímearoaríge nání uí. Ríwéná nioní amí ananí arfá simfa nání nínimónirfná 'Eñi.' rírimfári." nurárimí

²⁶ níñwearfná Poro nígwí bí oniapiniri dñí e nukíkayorí waíní waíná re yayagfrini. "Ámá wa Poromí níwírimeamí obípoyí." nuriri Poro bána o tñi xwíyíá rínyagfrini.

²⁷ E yayarfná xwiogwí waú rixa pwéaná ámá sñí wo, xegí yoí Posiasí Pesitasoyí ríniyo pírimiáo nimóniri Piriso imónijípi urápáná Piriso re ejiniginti. Judayí nioní nání yayí owinpoyiniri wíwapiyimíni nání Poro xe gwí oñweaniri wáriñiniginti.

25

Poro Romiyí mixí ináyo xwírixí pírániñí nimixiyíwínginiri urinjí nánirini.

¹ Pesítaso, pírimiá sñí imónijo píropenisí o menjweaníyo níremómáná rixa sfá wíyaú wíyi óráná añí Sisaria ríniñípimi píni níwiárimí Jerusaremí nání níyiri rémóaná

² apaxípánijí imónigfá xwéowa tñi Judayí wigí seayí e wimónigfáwa tñi omí níwímearo Poro nání áwaní nuriróná nuxekwímoayiro awayinti ríxiñí re urigfawixinti,

³ "Poromí negí neaimónarinípi wianí nání ananí 'Oyi!' nearíréinti? 'Poromí Jerusaremí tñí re nání wa nímeamí yapírixinti.' neaimónariní." nuriro ayí iními "Ó e áyá neánirane píkiwaniginti." níyaiwiro e urtagfa aiwí

⁴ Pesítaso re urinjiniginti, "Poro sñí Sisaria gwí ñweaní. Niwaninjoni e nání umfa nání añwi e imóninti.

⁵ Ayinání segí Judayíne seayí e seaimónigfáwa nioní tñi nawínti úwaniginti. Ámá o fwí seaikárijo ejánayí, ananí xwíyíá umearipíri. urinjiniginti.

⁶ Pírimiá Pesítaso e nurínrína sfá wé wúkaúraní, wé wíumí dají waú worantí, sñí mímúroñáná Jerusaremí píni níwiárimí Sisaria nání níwerí e níremori sá weño wíapí tñi siá íkwianjwí xwírixí mearigfánamí ét níñweámáná sekaxí re urowáriñiniginti, "Poromí níwírimeamí bípoyí." urowáráná

⁷ wa nuro Poromí nímeamí bána Judayí Jerusaremí dání weapfayí Poromí midimidáni nírówapímáná xwíyíá míwákwínpaxí imónijí ayá wí nuxekwímoayiro aiwí Pírimiáo "Nepartí." yaiwiní nání mfkí bí sítá wipaxí mimónipa egfawixinti.

⁸ E yarfná Poro xwíyíá owákwínimíni riuriri re urinjiniginti, "Nioní negí Judayí ñwí ikaxí eánijípi bí pírf mítwiaíkí erí rídiyowá yariqfíwamí ení xórórí bí mé erí Romiyí mixí ináyí Sisaomí ení sítí bí mítwikárí erí ejárínti." urtagí ai

⁹ pírimiá Pesítaso Judayí xfo nání yayí owinpoyiniri Poromí re urinjiniginti, "Nioní dixí xwírixí Jerusaremí dání arfá sirí xwíyíá awa ríxekwímoarigfápi eyeyírómí erí emfa nání 'E nání ananí oumínti.' rísimónariní?" urtagí ai

¹⁰ Poro re urinjiniginti, "Siá íkwianjwí xwírixí mearigfá Sisaoyá manfyo dání imixárinjí rínamí dání xwírixí níñmepaxí imónije rixa re roñinti. Ayí wí e dání xwírixí ananí nímepaxí mimóninti. Joxí níjírári. Nioní gí Judayo fwí bí mítwikáríñaniginti.

¹¹ fwí erí sípí imóninjí nípíkipaxípi bi erí enáoni ejánayí, ‘Minípíkipani.’ rípaxonimani. E nerí aí awa xwírixíxí nímearigfápi mfkf mayí imóninjánayí, áma wo awa omí wigí díñj tñi owípoyiníri mñi níwipaxí mimóniní. Ayináni yariñjí re osimini, ‘Mixí inayí Sisao xewaníjo nígít xwírixíxí arfá níwínigini.’ nimónarini.” uríagí

¹² pírimiá Pesítaso xegí gapimaní yariñjí wiemeaní nání ínimi wurfnigfá wa tñi xwíyíta nírínimáná re urinjnígini, “Joxí ‘Sisao arfá níwínigini.’ rífyí nání o tñjí e nání rirowáranwárini.” urinjnígini.

Poro nání Pesítaso Agíripaomi áwanjí urinjí nánirini.

¹³ Rixa síá wí órítími ejáná Judayíyá mixí inayí wo —O xegí yoí Agíripaoyí rírínjorini. O tñi xexírímeái Benaisí tñi ipaú pírimiá sijí Pesítasomí yayí owiaiyiníri Sisaria nání níbiri e neri

¹⁴ síá obaxí e njweanjáná pírimiá Pesítaso xwírixíxí Poroyá nání mixí inayí Agíripaomi áwanjí nuríri re urinjnígini, “Ámá wo, Piriso gwí njwírárago njweantí.

¹⁵ Nioní Jerusaremíyo nání nuri urfnijáná apaxípáninjí imónigfá xwéowa tñi Judayí wigí mebáowa tñi omí xwíyíta nuxekwímoró re nírigfawixini, ‘Joxí omí ‘Nepa sípí ayíkwí miwikáriñoxírini.’’ nuri negí neaimónariniípi wianí nání neaiapeí. nírfagfa aí

¹⁶ nioní awamí re urinjanigini, ‘Romíyene re yariñwámani. Ámá xíomí uxekwímoarigfáyí tñi sini nawíni axí e awí neániro omí xwíyíta ayí uxekwímoarigfápi nání wákwinimírini sini mìripa ejáná amíná ámá wigí wimónariniípi xe owípoyiníri wiarinjwámani.’ urinjanigini.

¹⁷ Ayináni awa re nání níweapíro awí eánáná nioní sini mé wíápi tñi xwírixíxí nání siá ikwianjwínamí éf níjweámáná wamí re urinjanigini, ‘Ámá omí níwirímeámí bítípoyí.’ uríagí

¹⁸ omí nímeámí báná uxekwímoarigfáwa éf níroro nuxekwímoróná fwí miwákwinípaxí imóninjí nioní ‘Apí nání uxekwímopfríréoí?’ yaiwinjápi nání muxekwímó nero

¹⁹ sa wigí njwíta imóninjípi nímépero ‘Apí nerfná apí nerfná, ayí ananírini.’ rínarigfápi nání mixí ríniro ámá piyí wo Jisasoyí ríniro —O nání Poro ‘Sini sijí njweantí.’ rariñjorini. O nání mixí ríniro egíawixini.

²⁰ E yariñagfa níwínirí nioní re yaiwinjanigini, ‘Xwírixíxí nápi njfá imónimí nání aríge nerí pírániñjí yariñjí wiayimínréini?’ níyaiwirí díñj ududí ninaríngi nání omí re urinjanigini, ‘Nioní díxí xwírixíxí Jerusaremí dání arfá siri xwíyíta awa ríxekwímoarigfápi eyeyírómi erí emía nání ‘E nání ananí oyimini.’ rísimónarini?’ uríagí aí

²¹ Poro yariñjí re niñjnígini, ‘Mixí inayí Sisao xewaníjo gí xwírixíxí arfá ninfa nání fá níxíriri onímejweantí.’ nimónarini. nírfagí porisí wamí sekaxí re urinjanigini, ‘Nioní Sisao tñjí e nání wiowáritmáé nání awí mearófríxiñi.’ urinjanigini.’ Pírimiá Pesítaso e uríagi

²² Agíripao re urinjnígini, ‘Nioní ení ámá omí arfá bi owimini.’ nimónarini.” uríagí “Wíáríná joxí ení ananí arfá wiríárini.” urinjnígini.

Agíripao tñi Benaisí tñi Poromí arfá wigí nánirini.

²³ Sá wegíá wíápi tñi Agíripao tñi Benaisí tñi ipaú okiyíá ninfisáná wá nimóniga wigí aní xwé awí eánarigfíwámí nípáwiri porisíyo seáyi e wimónigfáwa tñi ámá aní apimi seáyi e nimónirí mejweagfáwa tñi ení nawíni nípáwiro éf njweanjáná pírimiá Pesítaso wamí sekaxí nuriñi Poromí rixa níwirímeámí báná

²⁴ re urinjnígini, ‘Mixí inayí Agíripaoxi tñi ámá níñi yawawi tñi re awí eánigfáyíne tñi xwíyíta bi osearimini.’ nuriñi re urinjnígini, ‘Ámá ro nání Judayí

níni nioní aní rípimí ηweanjánárani, Jerusaremí nání úánárani, gí arfá enjaé dání ími tñi ‘ “Xe sijf ouní.” mñneaimónarini.’ nírayarigfá romí sijwf wíntipoyí.

²⁵ Omí yariñf níwia nuri aiwi fwí o ejípi nání píkipaxí imóniní bí nání píá megínáriñigini. Xewaníjo ‘Sisao xwírixí nioniyá arfá níwíñigini.’ nírtagi nání nioní omí Sisao tñif e nání wiowárimfa nání rixa ráriñári.

²⁶ E nerí aí xwíyfá negí mfx ináyf ámíná Sisao nání ‘Poro e ejíriñi. E ejíriñi.’ nírtiri payí nearí wiowárimfa nánípi sini píá nímegíniri nání nioní omí ámá níyfnéní yariñf wiayiro mfx ináyf Agíripaoxi anípaxí wiayirí mfkí iperí epírpimi dání o xwíyfá nioní ananí payí eapaxí bí seariní nání omí seyfné tñif re nání ‘Eñi.’ uríñi.

²⁷ Ayí rípí náníriñi. ‘Gwf ηweaní wo xíomí uxekwímoarigfápi nání ríwamíñf meá sa níwiowáriñf, ayí xaxáníñf nerí emíñi.’ nimónarini.’ uríñinigini.

26

¹ Agíripao Poromi re uríñinigini, ‘Joxí dixí ení ananí reí.’ urítagí Poro wé nímománá xwíyfá wákwínimíñiri nání re ríñinigini,

²⁻³ ‘Mfx ináyf Agíripaoxiñi, joxí siwf Judayene yariñwápi níni níjíá erí nene ‘Apí neríñayí, Gorixomí píráñiñf xídaríñwini.’ nírinírane dñí xixegfni moaríwápi nání níjíá erí ejíñi. Apí nípíñi aga níjíá xixení imóninjoxí enagi nání nioní joxí arfá ene dání amípí Judayí níxekwímoarigfápi nání níwákwínimíñiri rími nání aga yayí ninarini. Ayínáni wauní ríxiñf rípí oríriñi, ‘Gf xwíyfá níwákwínimíñiri raríñápi joxí arfá níñirína aníñf misinípa oení.’ nimónarini.

⁴ Nioní ejíná sini onímiáiná dání agwí re nání néra bñjápi nání Judayí níni níjíáriñi. Oníná dání gí gwí axfrí imónigfáyí tñi níñwearí Jerusaremí dání xwé iwiaroñáriñi.

⁵ Ejíná dání nioní Parisiyí –Judayí Gorixomí oxídaneyiníro neróná dñí xixegfni bí bí moarigfápimí dání gwí nímóga ugíá ayí ayo níyoní Parisiyí ríñigfáyí ηwfá xeñwíraráñigfápi wíñiyfáyo seáyi e múroní. Ayí Gorixomí níxídiróná yariñápa nioní ení níxída bñjápi nání Judayí níni níjíáriñi. Ámá ayí ‘Áwaní oraneyí.’ níwimóniríñayí, ‘Nepa Poro e yagorini.’ níriñpaxíriñi.

⁶ Agwí nioní Goríxo negí aríowamí nuríri símímaníyo tñiñípí nání ‘Neparini.’ níyaiwirí dñí ukíkayoñagí nání ayí xwíyfá nímeeararíñi.

⁷ Negí Judayí gwí wírí wé wúkaú síkwí waú ení ikwáwíyimíraní, áríwíyimíraní, íníná Gorixomí yayí umero xídiró neróná re níyaiwiro nání, ‘Nene Goríxo negí aríowamí nuríri símímaníyo tñiñípí imónaní nání éwanigini.’ níyaiwiro nání dñí axfrí ukíkayoñoi. Mfx ináyoxíñi, axí apí nání nioní dñí ukíkayoñagí nání nígí Judayí xwíyfá níxekwímoaríñoi.

⁸ Gorixoyá dñí tñi pegíyí wiápñímeaarigfápi nání seyfné pí nání ‘Wí ‘Neparini.’ yaiwipaxí mimóniní.’ yaiwiñigfáriñi?

⁹ Ejíná níwaníñoni ení re yaiwiagáoníriñi, ‘Yoí Nasareti dání Jisasomí dñí wíkwíroarigfáyí xe oépoyiníri sijwf wínipaxí mimóniní. Xwírfá oikixémíñiri nání ayá wí neríñá, ayí nañí yariñíñi.’ yaiwiagáoníriñi.

¹⁰ E níyaiwiríñyo dání Jerusaremíyo rípí yagáoní. Apaxípáníñf imónigfá xwéowa ‘Ámá Jisasomí dñí wíkwíroarigfáyí gwí yipaxoxíriñi.’ níñiríro nírípeááná nioní nuri ayo gwí yemerí gwí aníyo ηwíraráñi neríñá apíñi yagámaní. Xwírixí numeranéná ‘Opíkípoyí.’ ríayí tñi nioní ení níkumixiníri ‘Opíkípoyí.’ ragáriñi.

¹¹ Rotú aní ayí ayo nípáwiemerí ríñiñf níwiemeríñá ‘Jisasomí sini dñí mfxíkwíroaríñwini.’ níñiríro ikayíwí umearípoyiníri wíwapíyagáriñi. Nioní ámá ayí nání wíkí ríá ápiawíñiñf nónaríñagí nání ayí nuro émáyí aními aí ηweanjáná nioní ení númi nuri fá níxíra wagáriñi.

Poro ‘Nioní apí níwíñiñípí dání kinimóníñáriñi.’ uríñf náníriñi.

12-13 “Mixt ináyoxinti, nionti e néra nurfná apaxfpánijf imónigfá xwéowa nionti Damasikasi nantí nuri amá aŋf apimti Jisasomti dñjft wíkwíroarigfáyo eni fá xirfwíniginti nínirípearo payf nearo niapowáráná nionti aŋf apimti nantí nuri snti ófyo nurfná rixa ikwawedf ejáná wfta bti aŋtnamti danti okienapfagi wñinjaniginti. Sogwf wfta nökirfná anariñjpti tñnti xixenit marfati, aga seayti e imónijfpi midimidanti nokiártagi wñinjaniginti. Nioninti marfati, amá nionti tñnti ugftáwa eni wñigfawixinti.

14 Nñnoneni xwftáyo nípíkñimeámáná nionti arfá wíayf Xibiruyf pñne tñnti xwiyfá bti re rñénapfagi wñjaniginti, ‘Soroxinti, Soroxinti, joxi pí nantí nionti xeanijf nikárariñjinti? Joxi Jisasomti rñntjft owiminti nérná jñwanijoxi ayijwñnjf omónariñjinti.’ rñénapfagi arfá nñwirf

15 yariñf re wñjaniginti, ‘Ámináoxinti, goxitriti?’ urfagi o re nírñjñiginti, ‘Nionti Jisasoni joxi xeanijf nikárariñjontiñti.

16 E nerf aí joxi níwiápñimeari éf rof. Nionti rípi emi nantí joxi tñaminti simónfinti. Joxi nionti nantí amáyo wáf nuriyemerf agwif sñjwft nanariñf rípi nantí áwanf urirfá nantí rírpeáinti. Apifná áwanf urirfá nantí marfati, amipí ríwftyo sifá simfápi nantí eni áwanf urirfá nantí rírpeáinti.

17 Nionti dixf gwft axfrí imónigfáyf sifí sikáraniro yarfná éf ríminti émáyf –Ayf joxi nionti nantí wáf urirfá nantí rírowárimfáyfinti. Ayf sifí sikáraniro yarfná éf ríminti simfárinti.

18 Ayf rípi nantí joxi émáyf tñaminti rírowárimfárinti. Joxi wáf nura warfñpimi danti ayf níwiápñimearo sñjwñjñf noxoaro wigf nerfná sifá yinijfinti yarigfápi pñni níwiárimi wfta ónijfinti nantí kñnmóniro Seteno menjweajfmi danti pñni níwiárimi Gorixo menjweajfinti kñnmóniro yarfná nionti wigf fwf yarigfápi yokwarimf wiirf amá nionti dñjft nñikwíroro nantí nionti gft imónigfáyf tñnti kumixáriti emfa nantí joxi émáyf tñaminti rírowárimfárinti.” nírñjñiginti.” nuri

19 re urijñiginti, “Mixt ináyf Agripaoxinti, ayinanti orijá aŋtnamti danti nípárénapfípi wí pírfi mifwiaíki nerf

20 re néra uñáriti. Iwamfó Damasikasiyo danti uréwapiyiri Jerusaremi danti eni uréwapiyiri Judia píropenisfyo nifyonf danti uréwapiyemerf émáyf tñjftmi eni uréwapiyemerf nerfná re nura uñáriti, ‘Segf fwf yarigfápi ríwftmifnti mamoro Gorixo tñaminti ukñnmóniro nero amá sñjwft niseanaxfdimerfná “Wigf fwf yarigfápi rixa ríwftmifnti nímamoro nantí rfa yariñof?” seaiaiwipaxf imónijfpi éfríxinti.’ nura uñáriti.

21 Nionti e néra uñáonf enagf nantí Judayf wí níwiápñimearo aŋf rídiyowá yariñwáiwamf danti fá nñixirfiro nípíkianiro éagfa aiwi

22 Gorixo arírá nif enagf nantí agwif nionti onixwéyfne sñjwft anigfe danti éf nírománá ‘Wfta rókiamoagfáwa tñnti Moseso tñnti “E nimónintiñti.” ragfápinf rixa imónijfinti.’ seararifinti.

23 ‘Awa re ragfárinti, “Amá yeayf neayimixemeantia nantí Gorixoyá dñjft tñnti aríowayá xwfta piaxfyo danti iwiaronfomi ríntjft wímeanfárinti.” nírñiro amf rípi ragfárinti, “Xewanijo xwáriþpayo danti wiápñimeantia enagf nantí o iwamfó xwiyfá wíánijf imónijf Gorixo amáyo yeayf uyimixemeantia nantí Judayo tñnti émáyo tñnti wáf uríntfárinti.” ragfápi rixa axípi e imónijfinti.” seararifinti.” urijñiginti.

24 Poro xwiyfá wákwiniminti nantí e nura warfná pírimiao Pesitaso ímf tñnti re urijñiginti, “Poroxinti, joxi xaxá nerf rarifinti. Díxf níjfta xwé imónijfpi xaxá rímeartinti.” urfagi aí

25 Poro re urijñiginti, “Áminá seayti e imónijf Pesitasoxinti, nionti xaxá nerf mifrarifinti. Nepaxifn imónijfpi seararifinti. Dñjft sifx nifyinimáná seararifinti.

26 Ayf rípi nánirinti. Mixt ináyf ro amipí nionti seararifagi nantí níjfta imónijfagi

nání dñjí sfnjá neánarinti. Apí, ayí ínimi pfní mimóninjí enagí nání ‘Omí wiárí mímúropaxí imóninti.’ nimónarinti nání omí nítamfxwínri murí nípíni repiyí níwiéra warinti. Pesitasomí e nurimáná

²⁷ re urinjníginti, ‘Míxf ináyí Agíripaoxinti, ‘Wfá rókiamoagfáwa níriro eaagfápí nepa ríni.’ ríyaiwinjinti? Joxí dñjí e yaiwinjoxí enagí nání nioní níjíránti.’ urtagí

²⁸ Agíripao Poromí re urinjníginti, ‘Axináni ná bñi níñirírná ‘O Jisasomí dñjí wíkwíropaxorinti.’ ríniaiwiarijinti?’ urtagí

²⁹ Poro re urinjníginti, ‘Nioní ‘Gorixomí ríxiñí bí oseauriyiminti.’ nimónarinti. Joxí náninti marfáti, ámá sfá ríyimi arfá niarigfá níni nioní ná bñi searánaranti, anijí miní searánaranti, nioní Jisasomí dñjí wíkwíroarintápa níyínénti ení axípí níwíkwíroro nioní imóninjápa axípí oimónipoyinriri nimónarinti. Nioní gwí níyigfá rípí seyíné ení axípí oseayipoyinriri míseararinti.’ urinjníginti.

³⁰ Míxf ináyí tñi pírimiáo tñi Benaisí tñi níwiápfnímearo ámá ayí tñi nawini éf nweagfáyí ení níwiápfnímearo

³¹ wiwini wí e éf nírómáná re ríniñawixinti, ‘Ámá o ananí nípíkipíri náníraní, gwí níwíráripíri náníraní, fwí bí menjínti.’ nírínro

³² Agíripao pírimiá Pesitasomí re urinjníginti, ‘Ámá o ‘Míxf ináyí Sisao xwírixí nioníyá nieyíroíwíñiginti.’ míripa nerí sñjwíriyí, ayí ananí kikiíá wáripaxfrinti.’ urinjníginti.

27

Poromí Romíyí aňfyo nání siphixíyo wiowárígá náníriní.

¹ Ríxa none nání re rárinjáná, ‘Romíyí aňfyo Itariyí ríniñípimi nání siphixíyo owiowáraneysi.’ rárinjáná porisí 100 bimí seayí e wimóninjí wo —O símijí wínarigfá Sisaoyáti ríniñípí worinti. O xegí yoí Juriasoyí ríniñorinti. O Poromí tñi gwí nweagfá wamí tñi nímeraouníri wiowáráná

² Adíramitiamí dánfýfyá siphixíwo Esia píropenisí tñjí ríriwáminti uminíri yariñagí níwíñírane ámá wo xegí yoí Arisítakaso —O Masedonia píropenisíyo aňf yoí Tesaron-aika dánjorinti. O tñi nawini nípíxemoánírane níñwearfná xwfápimi pñni níwiárími nurane

³ siphixomí sá wejwáone wfápí tñi aňf yoí Saidoniyí ríniñípimi niwékñímearene ayoááná Juriaso Poromí ayá nurimixíri nání xegí níkumixínti emearigfáyí míraní owípoyinriri ayí tñjí e nání xeouníri sñjwí wíñiñínginti.

⁴ Ámí siphixomí nípíxemoánírane aňf apimi pñni níwiárími nuranéná imijí símíminí níneaxemí bariñagí nání níyakíá nurane nání píriñwf Saipírasiyí ríniñípimi oríwámí dání nímeámi nurane

⁵ imanípámí nuranéná Sirisia píropenisíyo tñi Pabiria píropenisíyo tñi nímúróa nurane Risia píropenisíyo aňf yoí Mairaíti ríniñípimi niwékñímearene nayoámáná

⁶ porisí 100 bimí seayí e wimónijo Arekíasadíria dánfýfyá siphixíwo Itari píropenisíyo uminíri yariñagí níwíñíri nímeámi níneaurí o tñi siphixomí nípíxemoánírane

⁷ aňf apimi pñni níwiárími nurane siphixo awayini awayini warintagí nání sfá ayá wí nóróa nurane ríá meakíroarintagá níwíñírane anijí miní nerijípimi dání aňf yoí Naidasiyí ríniñípimi tñjí e aňwí e nírémodmáná imijí símíminí níneaxemí bariñagí nání níyakíá nurane xwfá símíní imóninjí Sarímoniyí ríniñípimi nímúrorane píriñwf yoí Kíritiyí ríniñípimi oríwámí dání níyakirane

⁸ siphixí omijí meariygíawa ríá nímeakíroro sa anijí miní nerijípimi dání Kíriti tñjí imanípámí níxída nípurane wí e “Rawírawá símíní ríwoñí Naňí Imónijoí” ríniñje —E aňf Rasia ríniñípimi dání aňwí erinti. E rémoñwaniginti.

9 Sfá ayá wí rixa nórímáná ejáná Judayí fwí yarigfápi Goríxo yokwarimí wiijí nání dínjí mopfrí nání aiwá ɻwá ɻwirárínarigfáyi ení rixa mûrófmi ejáná xwiogwfí nání rawírawá samiñf míweariñíná ejagí nání Poro arfá jiyikí norí

10 re urinjinigintí, “Ámaoyfné, gí dínjí re nimónarintí, ‘Agwí none re píni níwiárimí ámi siphixomí nímeámi nuranénayí, xwirfá ikixénipaxfriní.’” nimónarintí. ‘Sanf nímeámi warinjwápi tñí siphixo tñí aníntinfa nání marfáti, none ení anínanfawárintí.’ nimónarintí.” urfagí aí

11 porisí 100 bimí seáyi e wimónijo siphixomí omiñf mearijo tñí siphixomí xiáwo tñí awaú rarigfípi nání dínjí niáf wíagí nání omí Poro yopa murigfíñifnigintí.

12 Ayí ipí siphintí ríwoñf siphixo ɻweajfpimí xwiogwfí nání rawírawá sifwá yíáná siphixf píráñifnigí wepaxe mimónijagí nání ámá ná siphixfyo ɻweagfápi re rínárigfawixintí, “Ananí e epaxí ejánayí, re dání píni níwiárimí siphixomí nímeámi nurane ipí siphintí ríwoñf yoí Pinikasfyí ríñifwámí —Siphintí ríwoñf awá píriñwf Kíritípimí axf ríwámíni ríwoñf wárintí. Xwfá midáni midáni wiápñimeañf ejagí nání e rawírawá wiñwf mé ejerintí. Sogwfí wearifmí dání ríwónapifwárintí. Awámi níremorane rawírawá sifwá yarfná awámi ɻweáwanigintí.” rínárigfawixintí.

Ríwipí xwé éáná rawírawá imeamfkwí ejf nánirintí.

13 Imiñf rawírawá tñí ríwámí dání siphixomí Pinikasí tñí e awayiní níxemí upaxípi barifnagí níwíñiróná “Siphintí ríwoñf none ráríwámí nání ananí siphixomí nímeámi upaxfriní.” níyaiwiro ainixf gwíyo dání mamówárinjifnigí ipearifpí nímixearo siphixomí nímeámi nuróná píriñwf Kírití imanfípá tñí e aŋwí e dání níxída nípuro

14 sifní ná jíamíni e munifnána re ejinigintí. Ríwipí ikfá jíjimí epaxí bi —Imiñf apí yoí Miwíminí Barifnipyí ríñifpírintí. Apí tñífmi dání níweapírít

15 siphixomí xeŋweááná siphixf sifmí imiñf barifnimiñf mémopaxí enagí nání negí waníri yariñwaé nání píni níwiáriane “Imiñf xe nímera oneauntí.” níyaiwirane e yarfná

16 none píriñwf yoí Kodayí ríñifpimí oríwámí dání nípurfná imiñf bi onímiápi yimáronjáná ewé siphixomí dánf níropémi warinjwápi anifní miní nerifnifpimí dání nímixeáa níbírane siphixo tñí e ejáná

17 siphixomí ikwiáranírane nání nímixeáa níyapírane nikwiárimáná siphixf xwéo orónowinigintí sámí tñí xegí siphixf miwí midimídáni níxemí níbíro gwí níja nípwémáná siphixo ejí tñí níxemí nurí xwfá ipí seáyi e ríwoñáná ínímí aŋwí e imónifpimí —Apí yoí Sairitasfyí ríñifpí Apírika dání aŋwí erintí. Apimí siphixo aŋfíti nurfná sifxf úronifnirí wáyí winfagí siphixo awayiní ouníri ainixf gwí yuráriñifnigí ipearifpí nímamówáriro níropémi nuróná imiñf xe níneaxemí oneauníri wíñifnigintí.

18 Siphixomí sá weŋwáone wíápi tñí siphixo wiápñimearí eámori néra warifnagí awa siphixo nayí oeníri sajf wí emí mímeámf nero

19 sá weŋwáone wíápi tñí siphixf omiñf mearifáwa wiwanifowa siphixomí sajf unifnigí ikwearí ɻwiráríri yarifnáyí bi emí mímeámf egfawixintí.

20 Ríwipí sifmí tñí anifní siphixomí xeŋweaříná sfá obaxí ayá wí órifagí aí siñf tñí sogwfí tñí bi anarifnagí siñwf míwíñipa nerane nání “Ámíni ríwarifwintí?” níyaiwirane siñwf míwíñaxídipa nerane nání dínjí “Wí e niwiékñimearane siñf wanifwárintí.” níyaiwia warinjwápi dínjí peá nímóñirane “Rixa nanínanfawárintí.” níyaiwia nurane

21 awa sfá ayá wí neamúroarfná nímeamíwiáronifnirí ayá sifwf uroarifnagí nání aiwá miní néra numáná ejáná Poro níwiápñimearí ámáyo áwintí e nírománá re urifnigintí, “Ámaoyfné, nioní searifnápimí arfá níniro níñixídipo píriñwf Kíritíyo píni

níwiárimi siphoxo nimeámi mupa nero siñwiriyí, segí amipí xwirfá ikixénirí anipá imónirí étpiyí wí e eminirí éfmani.

²² E searariñagí aiwí siphixí ro xwirfá nikixénirí aí amáone wí anfnaníwá meñagí nání dñjí peá mímóní sini dñjí sifxí oseaíniní.

²³ Ayí rípi nání searariñiní. Sfá riyimini árfwiyimi Gorixo —Nioní amá oyayí imóniná woniriní. Oyá anfnají wo nioní tñjí e níronapiri

²⁴ re níriñiniginí, ‘Poroxiní, joxí Romiyí anfyo ananí níremori mifxí inayí Sisao xwirixí rímené símimanjí e uroríarini. Ayinání sini wáyí mísinipaní. Arfá ni. Gorixo joxí tñni amá siphixí romí ñweagfáyí tñni níyfnení xe siñí oupoyiníri yaiwí enagí nání woxí aí iniigí namipaxfímani.’

²⁵ Anfnajo e nírifí enagí nání soyfne dñjí sifxí oseaíniní. Amáoyfne, nioní Gorixomi dñjí re wíkwítroniní, ‘Nioní nírifípi xíxení nimóniníjoí.’ níwíkwírorí nání e searariñiní.

²⁶ E nerí aí imijí sini níneaxemí warfná píriñwí bimí sifxí úroaníwáriní.” urinjíniginí.

²⁷ None ríwípí rawírawá Edíriayí ríniñfwamí siphixomí níneaxemí warfná rixa sfá wé wúkaú sifkwí waú waú imónifyimi áriwegí imónáná siphixí omijí mearigfáwa “Xwfá bi tñjí e rixa anfwi erfaní?” níyaiwiro

²⁸ gwí e e kíkwírfá neaáriga puñfri tñni iwamfó neróná “Xwfá sini ná mímíraní? Sa mímí onimíapíraní?” yaiwiarigfári nímearo nímamówáriro iwamfó siñwí níwímaxfdíróná xwfá sini ná mímí enagí nání 40 mita imóninagí níwíniro amí bi tñni núfasáná amí bi nímamówáriro xwfá tñjí e rixa 30 mita enagí níwíniro

²⁹ siphixí omijí níxemí nurfná wí e siñayo sifxí úroniginíri siphixí amí bi tñni níxemí mupa oenirí íkwemijíyo dání ainixí ípeaariñí wírkau wírkau nímamówárimáná wfá anfní oóniníri wigí ikayfwí níra ugíawixiní.

³⁰ Siphixí omijí mearigfáwa siphixomí pñni níwiárimi éf owaneyiníro amáyo yapí níwíwapíyo “Siphixí símíyo dání ení ainixí ípeariní bi mamówáraníri yariñwíní.” nuríro ewépá rawírawáyo ikwiárináná apámí nípixemoáníri éf owaneyiníro rixa mamówárarfná

³¹ Poro porisí 100 bimí seayí e wimóninomí tñni xegí porisowami tñni re urinjíniginí, “Amá siphixí omijí mearigfá rowa siphixí romí none tñni mifnweapa nerfnayí, soyfne siñí nuro xwfá tñjí e rémopfríméoí.” uráná

³² porisowa mfrí níwiápñimearo ewépá gwí níyimáná awayiní mamówárarigfári mifjí níwákwiro rawírawáyo mamówárigfawixiní.

³³ Wfá ónne nání Poro ení rírémixí níwia nuri re urayinjíniginí, “None ríwípí rípi nání ayá sifwí nearoariñagí nání aiwá mifmifwiaíkí ninirané yarfná sfá obaxí rixa nora nuri agwi rixa wé wúkaú sifkwí waú waú imónifyiriní.

³⁴ Ayinání nioní ení rírémixí níseairí ‘Aiwá bi nímearo nípoyí.’ searariñiní. Sewanifyfne aiwá níñiro oeríkiemeánípoyiníri searariñiní. Woxí aí bi manfnipa epírí enagí nání searariñiní.” nurimáná

³⁵ bisíkerfá bi nímeari wigí siñwí anigfe dání aiwá apí nání Gorixomi yayí numemáná níkwírirí rixa narfná

³⁶ amá níñi ení rixa dñjí wfá bi wónfagi aiwá bi nímearo níñiro

³⁷ —Amá siphixíyo ñweanwáene ayí 276 eneriní.

³⁸ Nene rixa apání níñimáná siphoxo nayí oenirí wití aiwá mifnwápi rawírawáyo emí mifmeámf egíawixiní.

Siphoxo sifxí nûrorí orónowinijí nániriní.

39 Rixa wíá ónáná árhwiyimi “Xwíá bì anwj eriní.” yaiwííápí sínjwí níwíñiróná mí mómixípa nero aí símíní ríwoñí bì iníkini wiáronjagí níwíñiro e epaxí enánayí, sípíxo nímeáa níyirane e oíwiékñímeaaneyiníri éftáyí

40 wa gwí ainixí ípeaariñí mamówáriñíñípí rawírawáyo ípeanje amí xe oépeaníri níkweawára pwarína wa imíñípí símíní ríwoñípimí nání níxemí oneauníri sípíxoyá rapírapí nemíméa nípeyiro soná ení níkwearo iníkini wiáronje nání omíñí nímera waníro yariñagí aí re ejñigíni.

41 Sípíxo xwíá iními enáná rawírawá akwíñfánáti ríwoñe sítíxí núrorí sítíxí xwíáyo xaíwí norangiáriníri nání wiñwí bì mepaxí imóníñána rawírawá sípíxí íkwémíñíyo miákwiayíáná sípíxo rixa orónowiariníagí wíñigfawixiní.

42 Sípíxo rixa orónowiariníagí níwíñiro porisowa xámí re rinárigfá enagí nání “Sípíxo sípí éánayí, ámá gwí nweagfá none awí mearoaríñwáowa inibé neáa éftípíxíñíri pípíkímí éwanigíni.” rinárigfápa “Rixa opíkianeyí.” rináriñagí aíwi

43 porisowamí seáyi e wimóníño “Poromí nímera nurí Romiyí aníyo xíxení rémówanigíni.” níyaiwiri nání awa wianíro yariñagí pírí nurakiri sekaxí re neariñigíni, “Ámá inibé warigfáyíne rixa nímawiri níxeamoro inibé neáa nuro imají e iwiékñímeápoí.

44 Inibé míwarigfáyíne íkfá wáraráni, sípíxo ororómí inípírántí, fá níxírimáná nikwiáriga nuro imají e iwiékñímeápoí.” nearíagí nene axípí e nerane nání wo aí iniigf mínamí nínenení imají e iwiékñímeáñwanigíni.

28

Poromí Morítayo nweañjána wimóníñípí náníriñí.

1 Nene wo maníñí nínenení imají e niwiékñímeámáná ámá e dáñyí “Píriñwí ríyi xegí yoí Morítai ríniñíyiríni.” raríñagí arfá níwirane rojáná

2 ayí none neaiapaníro nání ayá tñí nero iníá aníñí siyamíó erí imíñí ríri yariñagí nání ríá níkeámáná nínenení níneapemeámí nuro ríá tñí e neawárítagí aí

3 Poro ríá kíriñí bia awí nearí saríwá nerí nímeáa níbíri ríá níkeáráráñá re ejñigíni. Weaxíá wo ríá usíníagí nírémièmeámí níwiapíri Poroyá wéyo sidíñí norí ríriñíñigíni.

4 Ríriñagí wé éftí mixeááná sidíro síní yekwíronjagí ámá píriñwí ayimí dáñyí sínjwí e níwíñiro wiwini re rinárigfawixiní, “Ámá ro rawírawáyo mínamí aí ámá píkíxwírító ejí worfaní? Ayinání níwíá anínamí dáñí imóníñíyí ‘Xe síní mupa oení.’ yaiwiarigfápí dání weaxíá sidíñí ríá oñoí?” rináragí aíwi

5 Poro weaxíáomi wíwiñá nírorí ríá níkeárárimáná ríniñí bíkwí onímiápí aí míwiníñigíni.

6 Ríniñí bíkwí onímiápí aí míwiníagí aíwi ámá ayí “O xegí wé rixa nímininíñoí.” yaiwiro “Rixa nípiérori píyí neníñoí.” yaiwiro nero nání sínjwí níwíñiro níñwearo ayá wí sínjwí níwíñiro níñweagfásáná “Sípí apí wímeaníñoí.” yaiwiarigfápí míwímeágí níwíñiróná ámí díñí síní bì nímoró re níriña ugíawixiní, “Ámá ro níwíá anínamí dáñí imóníñíyí worfaní?” níriña ugíawixiní.

7 None iwiékñímeáwaé ámá píriñwí apimí ámá níyoní seáyi e nímoníri menweañoyá omíñí bì iníñí eriní. O xegí yoí Pabíriasoyí ríniñoríni. O yayí níneairí níneapemeámí nurí none sítá wíyaú wíyi o tñí níñwearane mírañí neairína

8 Pabíriasomí xano ríá pírí wiayirí agwí xoxí urorí wiariñagí nání “O símixí wení.” raríñagí Poro arfá e níwirí o weje nání nurí nípáwirí Goríxomí yariñí níwimáná wé seáyi e níwikwiárití naní imíxíñigíni.

9 Nañí nímiximáná ejáná ámá píriñwí apimí nweagfá símixí yariñgíyí níni Poro omí naní imíxípí nání arfá níwiro o tñí e nání bayarína naní imímiximí ejñigíni.

10 E yaríná ámá ayí wéyo níneamero aiwá amípí nanjí bì níneaiapa nuro none rixa píriñwí apimí píni níwiárimí waníri yaríná óf e sípixíyo nuranéná aiwá naníwá nání anípá bì neaiapowárigíawixiní.

Poro Romíyo rémoñí nániriní.

11 None píriñwí apimí emá waú wo nweanwáone sípixí Arekisadíria dání wo – Rawírawá xwiogwí nání sítwá yinagí nání píriñwí apimí e níñweanisáná uminíri yariñoriní. O sípixí símí ikayíwí tñí imixiníñípi ámá ayáf waúnijí sípixomí símí e imixiníñoriní. Sípixomí nípixemoánirane píriñwí apimí píni níwiárimí nurane

12 anjí yoí Sairakusiyí ríñijípimí niwiéknímearene stá wíyaú wíyi e weñwáone

13 ámí sípixomí nípixemoánirane níyakíá nurane anjí yoí Rijiamiyí ríñijípimí níremorane e sá weñwáone wíápi tñí imijí rawírawá tñíñími dání yapariñagí níwíñirane sípixomí nímeámí nurane omí sá weñwáone wíápi tñí símíñí ríwoñí yoí Putioraiyí ríñijíwámí níremorane nayoámáná

14 re yaiwiñwaniginí, “Ámá Jisaomi díñí níwíkwíroro nání nírixímeá imónigfáyí anjí rípimí re wí ríá nweanjoí?” níyaiwirane píá nerane wí tñí rixa nerimeánirane ayí “Síá wé wíumí dání waú nene tñí ananí re nweapaxfraní?” nearíagfa ayí tñí wíniyí nearíápa e nweanwaniñí. Apí apí néra níbíwasáná Romí anjí tñíjí e rémoñwaniginí.

15 Romíyo nweagfa nírixímeá imónigfáyí wí none nání “Awa ófyimi baríñoi.” rínaríñagfa aríá níwiro óf e owirímeaaneyñíro níbíróná wí anjí Apiasí tñíjí e makeríá imixarígíe awí roro wí Ámá Añí Midáñí Níbíro Sá Wearígíwá Wíkaú Wiwáyí ríñijípí tñíjí e awí roro egfáyo Poro sínwí níwíñiráná Goríxomí yayí numerí díñí sítwí níñijiniginí.

16 None rixa Romí náyo rémóáná gapímanowa Poromí gwí anjíyo míñwírárf anjí wiwámi xegípí nweanjáná porisí awí mearoaríño xe awí omearoníri sínwí wíñigfawixiní.

Poro Romíyo dání wáf uríñí nániriní.

17 Poro stá wíyaú wíyi rixa nóráná “Judayí áminá imónigfá Romíyo re nweagfáyí obípoyí.” níriri awa rixa o tñíjí e awí eánáná re uríñiniginí, “Gí Judayíne, nioní negí Judayo xwírfá wikixémíñíri wí mepa erí sítwí ejíná dání negí aríowa érowíapíñigfápi pírí wiaíkímíñíri wí mepa erí éagí aiwí Jerusaremíyo dání gwí níyigfoni negí Judayí Romíyo mìní níwigíáriñí.

18 Romíyo mìní níwíagfa ayí xwírixí níñímero yariñí níniayiróná fwí nioní nípixipaxí bì menjáoni imóniníjagi nínaníro nání rixa Poromí kikiá owáraneyñíri éagfa aiwí

19 negí Judayí pírí wiaíkímí nero ‘Wáripaxomí.’ rígíawixiní. E raríñagfa nioní sínwí e níwíñíri ‘Go aríá ene dání ráná xe kikiá ouníri nimixípírífáriñí?’ níyaiwirí nání re uríñaniginí, ‘Romíyí mítxí ináyí Sisao gí xwírixí aríá níwíñiginí.’ uríñaniginí. Nioní negí Judayí nání xwíyíá bì uxekwímómíá nání míraríñí.

20 E nigíá apí nání áwanjí searíminíri nání ‘Awamí sínwí níwíñíri xwíyíá urími nání obípoyí.’ rífaniginí. Ámá Isírerene yeáyí neayimixemeaña nání díñí ukíkayoaríñwáomí nioní díñí ukíkayonagí nání gwí ainixí ríri níyiní.

21 E uríagí awa re urígíawixiní, “Jidia píropenisíyo dání joxí nání payí bì mímeañwáriñí. Negí wo e dání ení níbírí repíyí níneairíñáraní, áwanjí nínearíñáraní, joxí nání sípí bì mínearíñí.

22 E nerí aí ‘Díñí joxí yaiwiariñí rípi, “Goríxomí píráñíñí xídarígíayí apí apí neríñípimí dání píráñíñí xídarígíáriñí.’ yaiwiariñípí aríá osianeyí.’ neaimónaríñí. Ayí none rípi nání aríá níwirane níjíá imóniníagwí nání ríraríñwí.

Ámá Óf Goríxo

tíamíní intíñfyiyí ríniñfyimi níxfdiro gwí móningfáyí nání ámá amí amí nweagfáyí ‘Ayí nañf miyaríñot.’ rínarigfá nání none níjíráriñi.” urigfawixini.

²³ Judayí áminá awa “Sfá ayimí Poro xwíyfá nearinfa nání awí eánfwanigini.” nírináriro sítá ayí ríxa imónáná obaxí aní xfo nweanjiwámí nání bána wífa móñijímí dání sítápi tñi nání Goríxo ámáyí xegí xwioxfyo mímeámí nerí umeñweanfápí nání áwanjí nurírná repíyí níwiéra urí nioní Jisasomí díñf wíkwíroaríñápa ayí ení owíkwírfpoyiníri o nání nuréwapíyirína ñwf ikaxí Moseso níriri eañfpimí dání tñi wífa rókiamoagfáwa níriro eagfápimí dání tñi miñf niróa urí nerí nura warína

²⁴ wa xfo uraríñfpí arfá níwiro “Neparíñi.” wipfmónfagí aiwí wa arfá níwiro díñf mi kwírogfawixini.

²⁵⁻²⁷ Awa e nero Poro uraríñfpí nání díñf bí biaú nímoró nání xwíyfá ná bíní ríñáripxí mimóní yarína Poro xwíyfá yoparí rípí uráná omí píñi níwiárimí ugíawixini, “Kwíyí Goríxoyápí wífa rókiamoagfá Aisaiaoyí ríñíomí ‘Joxí ámá ayo nurí e uríñírixini.’ uráná o nurí negí arfowéyo aga xíxení re uríñírixini, ‘‘Seyíne arfá néra nuro aí níjíá wí imónípírfámaní. Síñwf naga nuro aí díñf ‘Ayí apírfaní?’ wí mopírfámaní.’’ uríñírixini. Ayí rípí náníriñi. Wigí díñf tñi néra warígíyí miñf síñáñíñf imonagfá nání ríraríñi. Wigí síñwf mísupáripa ero arfá mípírfónipa ero nero síñwíriyí, wigí síñwf tñi síñwf aníro arfá ero díñf pírániñf neyíroro moro wigí fwí yarígíyí ríwíminí mamoro éanáyí, Goríxoní pírániñf wimíxípaxfríñi.’ Aisaia Goríxo nání e níwuríyirína negí arfowéyo imónagfápí tñi aga xíxení níriri wuriyinírixini.

²⁸ Ayíñáni seyíne aga níjíá re imónípoyí, ‘Goríxo xfo nene yeáyí neayimíxemeámíñíri enípí nání wáf urarígíawa ríxa émáyo ourípoyiníri nání urowáriñírixini. Ayí arfá wipírfáriñi.’ yaiwípoyí.

²⁹ [Poro e uráná Judayí míximíxeawiámí niga nuro omí píñi níwiárimí ugíawixini.]

³⁰⁻³¹ Poro e aní xfo bí eníwámí níñwearí ámá xfomí xwíyfá onjweaaneyiníri bíáyo yayí níwimori xwíyfá Goríxo ámáyí xegí xwioxfyo mímeámí nerí umeñweanfápí nání wáf nuríri ínímí bí mimóní Áminá Jisasí Kiraíso nání uréwapíyarína ámá wí pírf urakianíro mepa egíawixini. E yarína xwiogwí waú múroñinigini.

Payí Poro Romíyo ηweáyí nání eañínaríni.

Payí rína Jisasoyá sítikýí aní yoí Romíyo ηweagfáyí nání Poro níríri eañínaríni. Aní apí, Itari píropenisíyo ikwfróniñípi aní amí amí ikwfróniñíyo seáyí e imóníni. E Romíyí míxí ináyí Sisaoyí ríniñjo ηweaagfípiríni.

Payí rína Poro Koriníyo níjweámáná apíxí Pibíyí ríniñímí nearí wiowáriñínaríni. Síni Romíyo bí memé ejfmi nearí wiowáriñínaríni. Ayí níjíá nimóníro re oyaiwípoyíníri níríri eañíningíni, “Ámá níni fwí yarigfáyí imóníjoí. Wigí fwí neríñípimi dání Goríxo tñí xepíxepá róníjoí. Nwf ikaxí Moseso níríri eañípí níxídiríñípimi dání ámá wé róníñí wí imónípaxímaní. Sa Goríxomí xewaxo Jisasomí díñí níwíkwíroríñípimi dání oyá sítwíyo dání wé róníñí imóníro ámí o tñí nawíni imóníro epaxíriñí.” oyaiwípoyíníri níríri eañíningíni.

¹ Poroní payí rína nearí mónapariñíni. Nioní Kiraisí Jisasoyá xítáiníñíñí nimóníri yaríñá woníriñí. Goríxo wáf nurímeiaríñí wo imóníwíñíngíñíri wéyo fá numíríri oyá xwíyíá yayí neainariñípi nurímeíwíñíngíñíri nírppearí niñoníriñí.

² Xwíyíá apí o ejíná xegí wíá rókiamoagfáwa níríro ríwamíñí ηwíáti ríniñíyo eafíápimí dání nínearíri sítí e tñíñípíriñí.

³ Xwíyíá yayí neainariñí apí xegí xewaxo nání ríniñípíriñí. O aga ámá nimóníríná imóníñípi nání díñí nímoranéná re yaiwiariñwáríni, “Míxí ináyí Depitoyá iyí axípá imóníñíyí worífaní?” yaiwiariñwáríni.

⁴ Kwíyí xegí bí o imóníñípi nání díñí nímoranéná re yaiwiariñwáríni, “Goríxo ejí sítí eáníñí xíto imóníñípi ayá wí sítwá neairí xwáripáyo dání owiápñímeaníri ámí sítí wimíxíri níríñípimi dání réniñí nearíñífríani, ‘Gí niiwaxoríni.’ nearíñífríani?” yaiwiariñwáríni. O Jisasí Kiraiso negí Ámináo nání raríñíni.

⁵ Omí dánini Goríxo wá níneawianíri xegí wáf wurímeiarígfáwa oimónípoyíníri nearípeaníriñí. None wáf wurímeiarína émáyí xítbegíni níni wí wí díñí “Xwíyíá apí neparíni.” yaiwiyo síni pírtí míwiaíki aríá yímgí wiro éfríxíñíri nearípeaníriñí. Kiraisomí e wiífríxíñíri nearípeaníriñí.

⁶ Seyíne ení ayí wiýíneríni. Jisasí Kiraiso xítoyá imónípíri nání wéyo fá seaumíríní wiýíneríni.

⁷ Aní Romíyo ηweagfáyíne —Ámá Goríxo díñí sítí seayirí nioníyá oimónípoyíníri wéyo fá seaumíríní eníyíneríni. Seyíne nání nioní payí rína nearí mónapariñíni. “Negí ápo Goríxo tñí Áminá Jisasí Kiraiso tñí awaú wá seawianíri seyíne níwayíróníro ηweapíri nání seaiiri eisixíni.” nimónaríni.

“Romíyíne sítwí seanítimigíni.” nimónaríni.

⁸ Payí rína nearína xámí rípi osearíminí. Aní níminí xwíyíá rípi fá menárariñagfá nání gí Goríxomí yayí wiariñíni, “Romíyo ηweagfá Jisasomí xítdarígfáyí píráñíñí díñí wíkwíroaríñoí.” Xwíyíá apí aní níminí fá menárariñagfá nání seyíne níyíneríni nání yayí wiariñíni. Jisaso neaiñípimi dání seyíne e yariñagfá nání Goríxomí yayí wiariñíni.

⁹ Xewaníño —O e éwíñíngíñíri níríñípi aníñí miní níwiirína xwíyíá xegí xewaxo nání yayí neainariñípi wáf uríminíri nání yariñáoríni. Xewaníño nioní xítomí ríxíñí nuríríná sá bí míñweá íníná seyíne nání yariñí seawiariñápi nání ananí sopíñí opaxíriñí.

¹⁰ Omí ríxíñí nuríríná seyíne tñíf e nání míbípaxí imónayiná ejagí aiwí agwí ananí oyá díñí tñí bípaxí imóníñímgíñíri anípaxí yariñí wiariñáoríni.

11 Ayí rípi nánirini. Nioní seyíné tñjí e niseaímearí searéwapiyaríná seyíné kwíyípimi dání ámi bí tñi yóí imóniro sítkítá ámi bí tñi nomixiga upíri nání nioní aga níbirí siñwí seaními nání nimónarini.

12 Nioní seyíné niseaímearíná nionini ejí sítxí seaímiximi nání marfáti, seyíné ení Jisasomí dñjí níwíkwíroro pírániñjí xídaríngá seaníri nioní ení dñjí níwíkwírori pírániñjí xídaríngá naníro neríñjípimi dání xíxe ejí sítxí imixinaní nání raríñjini.

13 Gí nírixímeáyíné, seyíné rípi nání majfá epírixiniri nání áwanjí osearimini. Ayá wí seyíné tñjí e nání bítimigini neri aí amípí bí píri nírakiayágí nání seyíné bí siñi siñwí miseanínjári. “Nioní émá ami gími ñweagfáyí tñjí e nemerí wáí uraríná wí aríá níniro Jisasomí dñjí wíkwírogfápa segí wí ení nioní uraríná axípi wíkwírórixiniri segí tíamini bítimigini.” nimónarini.

14 Nioní ámá níyoní kíñixí imónigfáyoraní, wauyí imónigfáyoraní, dñjí émí saímí mogfáyoraní, majfá imónigfáyoraní, ámá ayo níyoní xwíyá yayí neainaríñjípi urimfa nání yoxáñjíñjí ináríñjini.

15 Ayínání nioní ámá Romí ñweagfáyíné ení xwíyá yayí seainipaxípi wáí searimfa nání símí dípénaríñjini.

“Xwíyá yayí neainaríñjípimi dání Goríxo yeáyí neayimixemeaaríñjíni.” uríñjí nánirini.

16 Xwíyá yayí neainaríñjípimi dání Goríxo dñjí wíkwírófáyo níyoní —Xámí Judayo yeáyí uyimixemearí émáyo ení yeáyí uyimixemearí epaxí eñagí nání xwíyá apí nání nioní ayá bí mé ananí wáí rímearijári.

17 Ayínání nene “Goríxo aríge neri ámá ámi wé róniñjí xío imóniñjípi wimixiníráfaní?” níyaiwirane ududí neainipaxímani. Ayí rípi nánirini. Xwíyá yayí neainaríñjípimi dání Goríxo wíá réniñjí neaókimixáriñjíni. Ámá Jisasomí iwamíó dání dñjí níwíkwíróá numáná ámi xegí bí mé sa aníñjí wíkwíroarígíyí, ayí wé rónigfáyí wimixaríñjíni. Bíkwíyo dání re níriníri eáníñjípi, “Ámá Goríxoní dñjí níkwíróagá nání ‘Wé rónigfáriñi.’ ráriñjáyí dñjí níyimíñjí tígíyáyí imónipírfáriñi.” níriníri eáníñjípi nioní searariñápi tñi xíxení imóniñagí nání searariñjini.

Ámá Goríxomi ríwí umogfá nánirini.

18 Goríxo ámá wé róniñjí xío wimónariñjípi mé ríkíkírífó yarígfáyí —Ayí wigí ríkíkírífó yarígfápi neróná Goríxo nání níjíá imónipaxí imóniñjípi ríwíminí mamoorígíyíñjíni. Ámá ayí nání Goríxo anínamí dání wikí wónítagí nání píri umamoníñjípi ríxa siñáni piaumíñjí iníñi.

19 Ayí rípi nání raríñjini. Goríxo ámá xío nání re yaiwipaxípi, “O imóniñjípi, ayí apí ríá imóniñi?” yaiwipaxípi yumí mítwimóní siñáni imóniñi. Goríxo xewaníño imóniñjípi nání siwá winíñjí eñagí nání raríñjini.

20 Xewaníño imóniñjípi —Apí siñwí tñi siñwí wíñipaxí mimóniñagí aí eñíná anína imixíri xwfári imixíri eñe dání ámá apimí siñwí níwíñirína “Xío imóniñjípi, ayí apírífaní?” yaiwipaxíñjí. “Eñí amípí apí imixíño eáníñjípi ná ríwíyo aí wí samíñjí weníámaní.” yaiwiri “Xío imixíñjípimi xegí bí níwimóníri nání aga seayí e ríá wimóniñi?” yaiwiri epaxíñjí. Ayínání ámá Goríxomi wí yapí re uréwapiyipaxí meníñi. “Nioní joxí imóniñjípi nání majfá nimóníri nání nípíkwíni mimóniñjí eñáoníriñi.” urípaxí meníñi.

21 Eñíná ámá ayí siñi xíxení “Goríxo apí ríá imóniñi?” níyaiwiro aiwí re egíawixíñi. O Nwfáo eñagí nání wé íkwianíwíyo típaxípa mítípa ero amípí xío imixíñjípi nání yayí mítwipa ero wigí dñjí nímorína majfá ikáríñiro dñjí xeñwíñi nímóa núfasáná dñjí ríá xeyánigfáyí imóniro egíawixíñi.

22 “Dñjí émí saímí moñwaénerini.” níríro aiwí majfá ikáríñigfáyí nimóniro

23 Nwfá mipé anijf imóninomí mumímínf ríwí numoro mimónf nwfá bí fá oxiraneyiniro amáraní, iníraní, odípiraní, nañwí onimíapiaraní, xopaikigf bí nimixiro “Negf nwfá imóninjpi, ayí ripiriní.” rigfawixiní.

Ámá Gorixomí ríwí numorfná egfápi nániriní.

24 Gorixo ámá e majimajfá nikáriniro yariñagfa níwinirfná wigf feapá winarinfípimi dání sfpí imóninjípimi xe oikiripeánf poyiníri sñwf wíniñiniginí. Sñwf e wíniñagi wiwaninjyf piaxf eámixinigfawixiní.

25 Ayí ripi nání Gorixo e ejfriní. Ámá ayí nepa imóninj Gorixo nánipí ríwí umoro yapí imóninjípí fá xiriro nemáná amípí níni imixinomí —O anijf miní yayí umepaxoriní. “Ámá nñni e éfrixiní.” nimónariñoriní. Omí yayí numero fá mixirf xto imixinjípiminí fá xiriro wéyo umero yariñagfa nání Gorixo e ejfriní.

26 Ayináni Gorixo wigf feapá winarinfípimi dání piaxf weánipaxf imóninjípí xe oikiripeánf poyiníri sñwf wíniñagi apixíwa oxí nímeánirfná xirinfríxiníri imóninjípí pñni níwiáriro apixíf wí tñi nípikwini mimóninjípí niga ugáfawixiní.

27 Oxowa ení apixíf nímearo xirífríxiníri imóninjípí pñni níwiáriro “Oxf wíta tñi fwí oinaneyi.” níyaiwiro aga sñmf níxeadípéniróna oxí wíta wíta tñi fwí niniro piaxf weánipaxf imóninjípí intgáfawixiní. Ayináni “Wigf néra ugáfápi tñi xixení pírf Gorixo umamohfpi rixa wímeañfriní.” rarijiní.

28 Ámá “Gorixo apí imóninjorfaní?” níwiaiwiro sñmf e mitinipa yariñagfa nání o wigf “Sípí e e oyaneysi.” yaiwiarigfápi nání xe miñf niga úfríxiníri sñwf wíniñiniginí. Sñwf e wíniñf enagf nání ayí amípí nípikwini mimóninjí amá mepaxf imóninjípí néra nuro re yarigfáriní.

29 Nípikwini mimóninjí nñni nání miñf iniro ríkíkírfó epaxf imóninjí nñni nání miñf iniro animí yaríá epaxf imóninjí nñni nání miñf iniro “Ámá wí ríá omeárinípoyi.” yaiwiarigfápi nání miñf iniro yarigfáriní. Apiní yarigfámaní. Ripi ení ayá wí yarigfáriní. Sñwf fwí wíniro “Amípí apí nioní meapaxípírini.” bí onimíapi miyaiwí ayá wí yaiwiro níwiápñimearo ámá píkiro sñmfráxwíro ero yapí wíwapíyiro ámá wí nání nurirfná sfpí owímeaníri uríro únúnijf wikáriro mímayfó wiro

30 xwiyfápai uñwíráriro Gorixo nání sñmf tñi ero ámayo xixewiámí riniro mixf kñniro mixf meakñniro sfpí imóninjí amá sñni níjíá mimónigfápi éwapñniro xináixaneyo manjí wiaíkiro yarigfáriní.

31 Ripi ení yarigfáriní. Majfá ikáriniro dñjí uñwíráripaxf mimónipa ero wíyo dñjí sfpí mfwipa ero wá mfwianipa ero yarigfáriní.

32 E yarigfáyí Gorixo re ráriñípi nání níjíá nimóniro aiwí, “Ámá sfpí apí yarigfáyí wí sñjí upaxímaní. Pepaxíriní.” ráriñípi nání níjíá nimóniro aiwí sfpí apí imóninjípimi níxída nuro apiní mé sfpí seayí e imóninjí ripi ení nero fwí apí néra warigfáyó weyí ayá wí meararigfáriní.

2

“Gorixo ámá níyoní mí ómómiximí nerfná wigf egfápi tñi xixení wiinfráriní.” urijí nániriní.

¹ Ayináni ámá wíyo xwiyfá umeararigfá wiyfénení wiyfénení bí osearimíni. Síá yoparíyimí Gorixo ámá níyoní mí ómómiximí yarfná “Ayí nání fwí apí ejáriní.” urípaxf imóninjípi tígíyfáyfnemani. Ayí ripi nániriní. Ámá fwí yarigfápi nání xwiyfá umeararigfáyfne, seyfne ení fwí axípi yarigfáyfne enagf nání wínyo xwiyfá numeariróná sewanijfýfne eníñijf mearinarfígfa enagf nání Gorixo mí ómómiximí seaiarfná xwiyfá bí urípaxf imónipírfámaní.

² Rípi n̄iyaiwiri n̄ijfá imóniñwini, “Ámá s̄ipí e yarigfáyo Gorixo xwiyfá numeáriri p̄irí numamorfná xeñwfní b̄i mé xixení ayo r̄fa wiariñi?” yaiwiñwint.

³ Fwf axípí nero aí segí wínifyt fwí yarigfápi nání xwiyfá umeararigfáyfné, wínifyo numeariróná segí axípí egfápi nání píot yaiwinariñoi? “Xwiyfá Gorixo neameárinfápimí ananí múropaxenerint.” r̄yaíwinariñoi?

⁴ Gorixo segí fwí yarigfápi r̄fwímíni omamópoyiniri wá n̄iseawianiri seaiñfpí nání majfá nimóniróná rípi ení r̄seaimónarini, “O wá ayá wí neawianiri p̄irí apaxí mé m̄neamamó erí okinmónpoyiniri xwapí ayá wí xwayf naniri ñwearí yariñfpí peayf wianpaxí imóniñfpí yariñi.” r̄seaimónarini?

⁵ Oweoí, seyfné dñjí wakisí niniróná segí fwí yarigfápi r̄fwímíni m̄mamoarigfáyo dání s̄tá Gorixo s̄ipí ámá yarigfápi nání wíkí r̄fá ápiawñiñf n̄iwerí p̄irí umamonfáyi nání xfo p̄irí seamamonfápi wíni wíni ikwíkwariñiñf yáráriñoi.

⁶ B̄ikwíyo re n̄iriniri eánijípa, “Gorixo ámáyo p̄irí numamorfná woní woní xixegfní wigí néra ugíapí tñi xixení p̄irí umamonfáriñi.” n̄iriniri eánijípa eníáriñi.

⁷ Ámá Gorixo yayí neamerí seayí e neaimixíri negí wará urí mepaxí neaimixíri dñjí n̄iyimíñf tñjwaéne neaimixíri éwñiniginiri epaxípi tñi xixení nero p̄ní m̄wiárt anijí miní yarigfáyo o p̄irí numamorfná dñjí n̄iyimíñf t̄gíayí imónipíri nání wimixiníáriñi.

⁸ E nerí aí ámá wiwanijf yá nániní dñjí n̄imóniro xwiyfá nepaxijí imóniñfpí aríkwíkwí n̄iwiro n̄ipíkwini mimóniñfpimi xídarigfáyo p̄irí numamorfná xegí wíkí r̄fá ápiawñiñf wearijípimi dání p̄irí umamonfáriñi.

⁹ Ámá s̄ipí yarigfá ayí ayo xeanijí m̄menijwí ayíkwí m̄r̄ipaxí imóniñfpí wímeanfáriñi. Judayí e yarigfáyo anipaxí n̄wímeaní aí émáyí e yarigfáyo ení wímeanfáriñi.

¹⁰ Apí e n̄iwiri aí ámá nañí yarigfá ayí ayo seayí e umerí wé ikwiañwíyo ñwiráriñi n̄iwayiróniro ñweapíri nání wiiri eníáriñi. Judayí e yarigfáyo anipaxí e n̄iwiiri aí émáyo ení wiinfáriñi.

¹¹ Gorixo ámáyo p̄irí numamorfná s̄imí s̄imí e n̄imerí p̄irí umamonfámani. Sa ámá wigí egfápi tñi xixení p̄irí umamonfá enagí nání raríñiñi.

¹² Ámá Gorixoyá ñwf ikaxí eánijípi mayí nimóniro fwí yarigfáyí aníñipíri nání xwiyfá numeáriróná ñwf ikaxí eánijípimi dání numeáriri “Joxí xwiyfá e eánijí apí n̄iwayíkiri enífríani?” nuríri umeáriníámani. E nerí aí ñwf ikaxí eánijípi t̄gíá fwí yarigfáyo o apimi dání xwiyfá nuríri umeáriníáriñi.

¹³ Ayí rípi nánirini. Ámá xíoyá ñwf ikaxí eánijípimi nepa m̄ixfdí surfmá aríá wiártáyí nání Gorixo dñjí re yaiwinfámani, “Nioníyá s̄íñwíyo dání wé rónijí imónigfáyfríani?” yaiwinfámani. Ámá aríá n̄wimáná xixení xídarigfáyí nániní “Wé rónijí imónigfáyfríni.” ráriñíáriñi.

¹⁴ Émáyí —Ayí ñwf ikaxí eánijípi mayí imónigfáyfríni. Ayí wigí dñjí tñi ñwf ikaxí eánijípi r̄nijípa nerónayí, ñwf ikaxí eánijípi mayí imónijagí aíwí wigí dñjíyo dání re yaiwiariñfáriñi, “Mepaxí imóniri ananí nepaxí imóniri enípí, ayí apírfaní?” yaiwiariñfáriñi.

¹⁵ Ayí pí pí neróná wigí dñjíyo dání “Nioní e nerfná s̄ipí r̄fa yariñiñi?” yaiwiniro “E nerfná nañí r̄fa yariñiñi?” yaiwiniro yarigfápi s̄íwá réniñf inarigfáriñi. Ñwf ikaxí B̄ikwíyo eánijípa negí xwioxíyo ení axípí éniñf reánini? S̄íwá éniñf inarigfáriñi.

¹⁶ Xwiyfá yayí neainaríñf nioní raríñapí r̄nijípa s̄tá Gorixo xegí xewaxo Jisasomí dání ámá wigí egfápiraní, dñjí ínimi ikwíroarigfápiraní aí, pirírō winfáyi imónáná ámá n̄yoní wigí egfápi tñi xixení p̄irí umamonfáriñi.

“Judayí ñwf ikaxí eánijípimi dñjí n̄wíkwíoro aí wiaíkiarigfáriñi.” uríñf nánirini.

¹⁷ E nerí aí wiyíné “Nene Judayf wírinijwaénerini.” rínarigfáyíné re yarigfáriñi. Nwf ikaxf Moseso eanípimí dínjí níwíkwíroróná “Negí apimí xídarinjwápimí dání Goríxo yeáyí neayimixemeanfáriñi.” ríro seáyí e nímeniro “Ámá Goríxoyá ayá tñjwaéne imónijwiniñi.” ríro yarigfáriñi.

¹⁸ Seáyí e nímeniro “Goríxo ámá e éfríxíñíri wimónariñípi tñni xíxení ríxa níjíá imónijwiniñi.” ríro “Nwf ikaxf eánijípimí dání nearéwapiyigfene enagí nání nañí imónijípimí sñjwí mí nómixírane ‘Apí nañí imónijípíriñi.’ rípaxenerini.” ríro yarigfáriñi.

¹⁹ “Ámá sñjwí supárigfáyo nene sñjwí tñjwaéne ananí nipemeámí upaxenerini.” yaiwinarigfápa seyíné dínjí re niyaiwiniro dínjí sñjá eániro, “Émáyo uréwapiyipaxí imónigfáyí ámá wímaní. Ayí nenenirini.” niyaiwiniro dínjí sñjá eániro “Émáyí Goríxo nání majíá nero sá yinijímñíñí emearigfáyo wíá wókímixipaxí imónigfáyí ámá wímaní. Ayí nenenirini.” yaiwiniro yarigfáriñi.

²⁰ “Ámá dínjí mamó nerí aríkí yarigfáyo ayíyumí wipaxí imónigfáyí, ayí nenerini.” yaiwiniro “Ámá sñni niaíwí dínjí mogfáyo uréwapiyipaxí imónigfáyí, ayí nenerini.” yaiwiniro “Nwf ikaxf eánijípi tñjwaéne enagwí nání mfkí amípí nání níjíá imónirane nepaxiñí imónijípíniñi rírane yarijwaénerini.” yaiwiniro yarigfáriñi.

²¹ Seyíné e e niyaiwiga warigfápi nepa nimónirfnayí, ámá wíyo uréwapiyarigfáyíné pí nání sewaniñfyíné míréwapíniñi yarigfáriñi? Ámáyo “Íwf mímeapaní.” nuríro aí seyíné ení íwf mímeá yarigfáyínérani?

²² “Meánigfáyíné, íwf minípaní.” nuríro aí seyíné ení íwf miní yarigfáyínérani? “Ámá xopaikigí nimixíro ‘Negí ñwfíapí, ayí rípíriñi.’ rarigfápi nání xwírfá neainarini.” níríro aí seyíné aijí ñwfá xopaikigí nání mírínijíyo nípáwiro íwf mímeapa yarigfáraní?

²³ Weyí nímeniro “Nwf ikaxf eánijípi tñjwaéne mimónipa reñwiniñi?” rarigfáyíné, apimí níwiaíkirfná pí nání “Ayí Goríxomí ayá mítwimó wé íkwianjwíyo uñwíráraríñiñi.” yaiwiariñfáriñi?

²⁴ Judayfne “Goríxomí xídarinjwiniñi.” níríro aí sípí apí apí yarigfáyíné enagí nání Bíkwíyo xíxení rípí níríníri eánini, “Sípí seyíné yarigfápimí dání émáyí Goríxomí ikayíwf umeararigfáriñi.” E níríníri eánijípi seyíné nání xíxení ríniñi.

“Ámá iyí símí sító wákwinarigfápimí dání Goríxoyá imónarigfámani.” urijí nánirini.

²⁵ Judayfne ñwf ikaxf eánijípimí xíxení níxídrónayí, segí sítwí “Ámá o Goríxoyá imónijí worfani?” yaiwipfíri nání iyí símí sító wákwinarigfápi nañí seaiipaxí aí ñwf ikaxf eánijípimí níwiaíkirfnayí, iyí símí sító níwákwíñiro aí nañí seaiipaxí mimóní nerí mítwákwinigfáyí yapí imónijoi.

²⁶ Ámá iyí símí sító mítwákwinigfáyí ñwf ikaxf eánijípi xíxení níxídrónayí, iyí símí sító mítwákwinigfá aí Goríxo “Ayí ámá nioniyáyíriñi.” yaiwiariñagí nání wákwinigfáyínijí imónijoi.

²⁷ Judayfne ñwf ikaxf eánijípi tígífáyíné imóniro iyí símí sító wákwiniro egfáyíné aí apimí wiaíkíánayí, émáyí —Ayí iyí símí sító mítwákwinarigfáyíriñi. Ayí mítwákwinigfá aí ñwf ikaxf eánijípi tñni xíxení yarigfápimí dání seyíné xwíyíá seaxekwímopaxí mimónipa epírfáraní? Oyi, xwíyíá seaxekwímopaxí epírfáriñi.

²⁸ Ayí rípí nání seararíñiñi. Segí waráyo igí wegíá bimí dání ámá Goríxoyá imónarigfámani. Wákwinaríñí ámá Goríxoyá wimixipaxí imónijípi ení iyí símí seyíné sító wákwinarigfápimaní.

²⁹ Oweoí, ámá nepa Goríxoyá imónigfáyí wigí xwioxíyo ínimi dání e imónarigfáriñi. Wákwinaríñí ámá xíoyá wimixipaxí imónijípi, ayí wigí dínjíyo dání imónarigfáriñi.

Nwí ikaxí eániñípi xídarigfápimí dání marfáti, kwíyí Gorixoyápimí dání ámá oyá imónarigfárini. Ámá e imónigfáyo wíniyí seáyi e umepfrámanti. Gorixoní umenfárini.

3

“Judayé xwíyfá Gorixoyá eániñípi tífayáriní.” uríñí nánirini.

¹ Ámá iyí símí só wákwinarigfápimí dání Gorixoyá imónipaxí meñagi nání píyo dání Judayene émáyo múronjwini? Negí wákwinaríñwápimí dání aga pí nañí neaiiaríñfrini?

² Ai, nene Judayene ejagwí nání amípí nañí bí bí obaxí neaímeanjfrini. Nañí bí bí obaxíyí xíráni imóniñípi, ayí rípírini. Gorixo xwíyfá xíoyápí Judayé níxídtiro mewéfríxiñíri neaiapinjfrini.

³ Judayé díñí níwíkwíroro xwíyfá apimí xaíwí fá míxíripa egfá ejagi nání píoi rípaxírini? “Ayí díñí níwíkwíroro xaíwí fá míxíripa egfá nání Gorixo “Nañí e níseaiimfáriñi.” uráriñípi aríá ikeamonífáriñi. Xíxeni e eníamanti.’ rípaxírini.” ríseaimónarini?

⁴ Aga owoei! Ámá níni yapí rarigfá imóniñagfa aí Gorixo nání wí e rípaxí menini. Nepáni níriri xegí rariñípi tñí xíxeni yárañorini. Bíkwíyo dání axípi re ríniñi, “Ámá ‘Gorixoxí fwí nene ejwápi nání xwíyfá neameárañípi xíxeni neameárañini.’ ríriñípíríñi. Joxí xwíyfá rímeáraniro yarfná xopíraráwírini.” ríniñagí nání re yaiwiñwini, “Gorixo rariñípi tñí xíxeni yárañorífaní?” yaiwiñwini. Ayinání “O xegí Judayo ‘E níseaiimfáriñi.’ uráriñípi wí aríá ikeamonífámani.” searariñini.

⁵ E nerí aí Judayene Gorixomí manjí níwiaíkirane sipi ejwápimí dání o neariñípi tñí xíxeni píráñiñí xídaríñípi sijáni piaumímí niníñfáyí, píoi rípaxírini? Ámá wí nene níwiaíkirane sipi yariñagwí sijawí níneaníñfáyí dání “Neparini. Ámá wímani. Sa Gorixoní xíxeni ríñípi tñí xíxeni yárañorini.” yaiwiñagfa nání nene re rípaxírani, “Gorixo Judayene wíkí níneáñriri pírfí níneamamoríñá nípíkwíñi miyaninini.” rípaxírani? “Ámá díñí nípíkwíñi mamó rarigfápa nímorí rífa rariñini?” nimónarini.

⁶ Oweotí, wí e rípaxí menini. “Judayene sipi ejwápí nání Gorixo pírfí níneamamoríñá nípíkwíñi miyaninini.” rípaxí ejánayí, o aríge nerí ámá níyoní ení pírfí umamopaxí imóniní. O ámá níyoní ení pírfí umamopaxo ejagi nání wí e rípaxí menini.

⁷ Ámá wo re níriniñgini, “Ámá wí nioní Gorixomí manjíyo níwiaíkiri sipi yariñagí sijawí nínaniro re yaiwipíráoí, ‘Ámáyo xíxeni uráriñípi símí e nítíníri xíxeni xídaríño, ayí ámá wímani. Sa Gorixorini.’ E níyaiwiro omí yayí numeríñayí, pí nání o nioní fwí éápi nání xwíyfá níñimeáriñí pírfí níneamamopaxírini? Sipi nioní éápimí dání ámá Gorixo yariñípi nání díñí nañí nímorí yariñagfa nání nioní aríge pírfí níneamamopaxírini?” Ámá wo e níriniñgini.

⁸ Ámá o e níriniñípi nepa ejánayí, ámá wí nioní yapí níñíxekwímoro repíyí “Poro e níra waríñorini.” rarigfápa axípi re oraneyí, “Nañí imóniñípi sijáni imíxaní nání ne sipi néra owaneyí.” oraneyí. E nísearíri aí ámá e rarigfáyí xíxeni xwíyfá meáriñípíríñi.

“Ámá wé róniñí imónigfáyí wí menini.” uríñí nánirini.

⁹ Ayinání píoi raníréwini? “Judayene seáyi e imóniñí bí neaímeanjí ejagi nání émáyo seáyi e wimóniñwini.” raníréwini? Wí e raníréwini. Ayí rípi nánirini. Nioní xámí níririñá “Ámá nínenení Judayeneraní, Gírikíyeneraní, negí fwí yariñwápi neaíkwarípeaáriñini.” ríxa rárfá ejagi nání wí e rípaxí menini.

¹⁰ Bíkwíyo dání rípi rípi níra uníñfyí nioní searariñápimí sopinjí nonini. Bíkwíyo wí e rípi níriniñí eánini, “Ámá wí aga wé róniñí mimóniñjoí. Wo aí e mimóniní.

11 Ámá wí nijfá nimóniro ‘Arige nerí Gorixomí ínimi wurñimíniréini?’ yai-wiarigfámaní.

12 Níni omí ríwí umóagfa nání oyá sijwíyo dání rixa siphí imónihoi. Wí wé róniñf imóniñfpí yarigfámaní. Wo aí e miyariñfriní.” níriníri eániní.

13 Ámí wí e rípi ení níriníri eániní, “Wigf manfyo dání rarigfápi xwáripá oxoámioanjáná píyaní eaaríñfpíñf imóniní. Yapí owíwapíyaneyiníro ayá wí níra warigfáriñi. Weaxtá sidiní norfná ámá píkiarifpa wigf xwiyfá níriróná axípi yariñfriní.” ení níriníri eániní.

14 Ámí wí e rípi ení níriníri eániní, “Xwiyfá ámáyo ikayfwí umeariro ramixiro yarigfápi wigf manfyo magwf rároní.” ení níriníri eániní.

15 Ámí wí e “Ayí ámá opíkianeyiníri aga símf xeadípénarigfáriñi.

16 Ayí nemerigfe aga uyñniñf níwikáríasáná rixa ‘Yeyí!’ rarfná píñi níwiárimí warigfáyfriní.

17 Óf ámá níwayiróniro ñweapíri nání imóniñfyimí wí warigfámaní.” ení níriníri eániní.

18 Ámí wí e “Ayí ‘Gorixo seayí e imóniñorfaní?’ níyaiwiro wí wáyí wiarigfámaní.” ení níriníri eániní. Apí apí níra unijfíyí nioní seararifpí tñiñ xixeniriní.

19 Nene nijfá re imóniñwini. Ámá níminí ñweagfáyí Gorixomí xwiyfá manf nexoámoro muripaxí imóniro oyá sijwíyo dání xwiyfá meárinipaxí imóniro epírfa nání pí pí ñwf ikaxí eánifpípmí dání ríñifpí Judayene, apimí xídfírixiníri nearepeáriñene nearariní.

20 Ayí rípi nániriní. Ámá wí “Ñwf ikaxí eánifpípmí píráñif oxídiminí.” níyaiwiro éfayí apí tñiñ xixení mé wiwanifíyí “Nioní níwiaíkiri fwí éaonirfaní?” níyaiwiníri nijfá e imónarigfáriñi. Ayinání ámá ñwf ikaxí eánifpípmí níxídirifpípmí dání wí Gorixoyá sijwf tñif e dání wé rónigfáyí imónipírfá meniní.

“Ámá Jisasomi díñf wíkwírófáyí wé róniñoi.” urifí nániriní.

21 Enerí aí agwí ríná óf Gorixo xíoyá sijwf tñif e dání ámá wé róniñf oimónipoyiníri wimixáriñfyi xewaniñjo rixa siwá neainfíriñi. Ñwf ikaxí Moseso ejíná níriri eanípí tñiñ xwiyfá wfá rókiamoagfáwa níriro eagfápi tñiñ apiaú óf agwí ríná Gorixo ámá wé róniñf oimónipoyiníri wimixáriñfyi nání níriri sopifí norí aiwí wé róniñf apí ámá wiwanifíyí ñwf ikaxí eánifpípmí níxídirifpípmí dání imónipaxípmí. Xegf bí imónifpíriñi.

22-23 Ayí rípi seararifiní. Gorixo ámá go go Jisasí Kiraisomí díñf wíkwíroarifagí níwíñiriná “Gí wé róniñf woriní.” rárarifíriñi. Ayí rípi nániriní. Ámá nínenení fwí nerane Gorixo seayí e imóniñf apí éfríxiñirí imóniñfpí mé písfí weáriñwá ejagwí nání o Judayo xegf bí wiirí émáyo xegf bí wiirí nerí yeáyí uyimixemeantámaní. Díñf wíkwírófá gíyí gíyí níni nání o “Díñf wíkwíroarigfáyí, ayí gí wé rónigfáyfriní.” rárarifíriñi.

24 Gorixo wíniyí ení xixe bí oniípoyiníri míneaií wá níneawianíri Kiraisí Jisaso níneapeiriná nearoayíroñfpípmí dání “Gí wé rónigfáyfriní.” rárarifíriñi.

25-26 O ámá “Jisaso nene anínanigfíri nání wayfá neapeinifífaní?” níyaiwiro díñf wíkwíroarigfápmí dání wigf fwí yarigfápi yokwarimí wiítmigfíri omí ámáyá sijwf anigfe dání ridiyowáñif wiáriñfriní. E nerfná “Niíwanifoní wé róniñf imóniñfpí tñiñ xixení yarifjáriñi.” éníñf níriri siwá neainfíriñi. Ayí rípi nání rarifiní. Ejíná dání Gorixo kikiñánif nerí “Ámá fwí éfápi nání axiná pírf oumamómíni.” miyaiwí sa nímirúa núsáná agwí ríná ámá níni “Nepariní. Gorixo wé róniñf imóniñfpí tñiñ xixení yarifjoriní.” yaiwipírfá nání xewaxomí e wiáriñfriní. Ayinání Jisasomí díñf wíkwírófá gíyí gíyí nání ananí “Wé rónigfáyfriní.” rípaxoriní.

²⁷ Ayinani amá go “Nwí ikaxí Moseso níritri eanípimi xídarinápimi dání wé rónigfí imóniñjáonitrini.” níritri mixí meaknínpaxí imóniñi? Oweot, nwí ikaxí eáníñípí xídarigfápimi dání marfáti, sa Jisasomi díñí wíkwíroarigfápimi dání wé rónigfáyí imónarigfá enagi nání amá e ripaxí imónigfáyí wí menini.

²⁸ Ayinani re neaimónaritriñi, “Goríxo ‘Amá ayí wé rónigfáyírini.’ níritriñá wigí nwí ikaxí eáníñípí xídarigfápimi dání rárarinámaní. Jisasomi díñí wíkwíroarigfápimi dánini e rárarinátrini.” E níneaimónirí uréwapiyariñwáriñi.

²⁹ “Goríxo Judayoni yeáyí uyimixemeanía nání imóniñorini.” riyaifiaritnoi? “Émáyo ení yeáyí uyimixemeanía nání mimóniñorini.” riyaifiaritnoi? Oweot, émáyo nání ení imóniñorini.

³⁰ O ná woní imóniño enagi nání “Amá ayí gí wé rónigfáyírini.” níritriñá bi bi yariñagfa níwíníritriñípimi dání e rárinámaní. Iyí símí sfó wákwinigfáyírani, sfó miwákwinigfáyírani, sa Jisasomi díñí wíkwíroaríngagfa níwíníritriñípimi dánini “Wé rónigfí imónigfáyírini.” rárináriñi.

³¹ Nene re níritranénayí, “Amá Jisasomi díñí wíkwíroarigfápimi dánini Goríxo ‘Ayí wé rónigfáyírini.’ rárarinátrini.” níritranénayí, “Nwí ikaxí eáníñípí xwíá oiweniníri yariñwíni.” riiseaimónaritriñi? Aga oweot! E níritranénayí, nepa nwí ikaxí eáníñípimi sfkfk nomixiri yariñwíni.

4

“Ebírfamo Goríxomi díñí wíkwíróagi nání ‘Wé róniñorini.’ rárarinátrini.” uriní

¹ Negí aríto íriño, Ebírfamo —O nene yapí imóniñorini. O xegí enípí nání díñí nímorane “Goríxo apimi dání ‘Amá wé rónigfáyírini.’ rárarinátrani?” níritranéná pioi raníwíni?

²⁻³ Aríto Ebírfamo xewaníñio ení neánirí enípimi dání Goríxo “Gí wé róniñorini.” níritriñá siñwíriyí, xewaníñio ananí mixí meaknínpaxírini. E nerí aí Bíkwíyo dání pioi níritriñá eánini? “Ebírfamo ‘Goríxo nepa níritriñá.’ niyaifiaritdíñí wíkwíróagi nání o nání Goríxo ‘Wé róniñorini.’ yaiwiáriñírini.” níritriñá eáníñagí nání Goríxoyá siñwí tñí e dání mixí meaknínpaxí wí mimóniñi.

⁴ Nene níjjá rípi imóniñwápi nání díñí omoaneyí. Amá wo o xegí nígwí omíñí éípí nání nígwí wíáná, “Anípá wítpírini.” yaiwiáriñwámaní. “Xegí omíñí éípí nání xíxeni wítpírini.” yaiwiáriñwáriñi.

⁵ Nígwí omíñí yariñwápi nání díñí e niyaifiarane aí amá Goríxo “Wé rónigfáyírini.” rárarinátríyí nání díñí nímoranéná “Ayí wigí egíapí tñí xíxeni ríá wiariñi?” wí yaiwipaxímaní. Amá nioní gí ení neánirí yariñápimi dání Goríxo “Wé róniñorini.” orinírítí mé sa omí —O amá fwí yariñgíyí xíomí díñí wíkwíróagfa níwíníritríná ananí “Wé rónigfáyírini.” rárarináorini. Omí díñí níwíkwírorinayí, o “Ayí díñí níkwíroaríngagfa nání gí wé rónigfáyírini.” yaiwiárañírini.

⁶ Nioní searariñápi tñí xíxeni eníná mixí inayí Depito yayí amá niñwaníñoní ení neánirí píráñiñí oemíñirí yariñgíápimi dání marfáti, yayí díñí wíkwíroarigfápimi dání Goríxo “Gí wé rónigfáyírini.” rárítagí nání winariñípí nání xwíyíá bi ení níritriñá re riñírini,

⁷ “Amá wigí ríkíkírító yariñgíápí Goríxo yokwarimí wiijí gíyí gíyí yayí owinini. Amá wigí fwí egíapí Goríxo ríxa yokwarimí wiíagí nání amí ríwéná xwíyíá mímeáriñípífrí imónigfá gíyí gíyí yayí owinini.

⁸ Amá wigí fwí egíapí nání Ámináo ríxa díñí peá nímorí nání amí ‘Sípí e ejorfaní?’ miwaiwipa eníyí yayí owinini.” Depito e riñírini.

9 “Yayí ámá Goríxo ‘Wé rónigfáyínériní.’ urárfípimi dání wintipaxf imóníñípi, ayí ámá iyí símí sító wákwinigfáyíní nániriní.” ríseaimónaríní? Sító mítwákwinigfáyí nání ení meníraní? Bítkwíyo xwiyá re níriníri eáníñípi, “Goríxomí Ebírfamo díñf wíkwíroagí nání ‘Gí wé róníñí woriní.’ yaiwiáríñíri.” níriníri eáníñípi nene miñí iroaríñwá enagí nání re nimónaríní, “Yayí apí sító mítwákwinigfáyí nání eníriní.” nimónaríní.

10 Ebírfamo aríge enjáná Goríxo “Wé róníñoriní.” ráriñíri? Iyí símí ríxa sító wákwinigfáyímíraní, sítí sító mítwákwinigfáyímíraní? Ríxa sító wákwinigfáyáná maríáti, sítí sító mítwákwinigfáyáná ráriñíri.

11 Ayí ríwíyoní Goríxo sekaxí re uríñíñiginí, “Igí wenípi naineníríná ‘Nioní Goríxoyá woníríaní?’ yaiwiríta nání iyí símí sító wákwinetí.” urítagí o díñf sítí sító mítwákwinigfáyáná wíkwíroagí nání “Goríxo ‘Wé róníñoriní.’ ráriñíoníríaní?” yaiwiní nání igí apí eníñíri. Ayínání Ebírfamo ámá iyí símí sító mítwákwinigfáyí aí Goríxomí díñf wíkwíroagí nání “Wé rónigfáyíñíri.” raráriñípi nání iwamfó épeño enagí nání wigí xiáwo íriñóníñí imóniní.

12 Sító wákwinigfáyí nání ení wigí xiáwo íriñóníñí imóniní. Díñf mítwíkwíró sítóní wákwinigfáyí maríáti, ámá sító nítwákwiníro aí Ebírfamo sító mítwákwinigfáyáná Goríxomí díñf wíkwíronjípa axípi wíkwíroaríñgíyí nání ení wigí xiáwo íriñóníñí imóniní.

“Ebírfamo díñf wíkwíroaríñípimi dání Goríxo símímanýyo dání uríñípi wímeañíri.” uríñí nániriní.

13 Ebírfamo ñwf ikaxí ríñíñípimi xídaríñagí náníraní, oyá iyí axípá imónigfáyí xídipírítá enagí náníraní, Goríxo xegí símímanýyo dání “Díxf iyí axípá imónigfáyí tíni aní nímiñí segí imóníñírári.” uríñímaní. Xíomi díñf wíkwíroagí nání “Wé róníñoriní.” ráríri símímanýyo dání e uríri eníñíri.

14 Ámá díñf mítwíkwíró ñwf ikaxí eáníñípimíni xídaríñgíyó Goríxo Ebírfamomí símímanýyo dání “E níseaiimfári.” uríñípi nepa nítwímeari sítjwírití, ámá Goríxomí díñf wíkwíroaríñgíyí suríma ero xwiyáta Goríxo uríñípi suríma xwítání uxewieárií epaxíñíri.

15 Ayí rípi náníri. Ámá ñwf ikaxí eáníñípimi xíxení oxídíminíri éfáyí wigí nítwiaíkiriñípimi dání Goríxo píri umamoníápi nání yariñírári. E nerí aí ñwf ikaxí mítinípa enjánayí, nítwiaíkipaxí imóníñípi ení meníni.

16 Ayínání Goríxo Ebírfamomí “Joxími dání ámá níyoní nañí wiimfári.” uríñípi ámáyo nítwímeairína xegí bi mimóní íníná ámáyo wá nítwianíri anípá wíiaríñápi tíni xíxení oimóníri nání ámáyí níni xíomi díñf wíkwíroaríñgípimi dáníni owímeaníri eníñíri. Ñwf ikaxí eáníñípi tígíyóní oímeaníri eníñíri. Ebírfamo Goríxomí díñf wíkwíronjípa wíkwíroaríñgíyí gíyí gíyo ení oímeaníri eníñíri. O díñf wíkwíroaríñwápi épeño enagí nání níneneníyá negí aríó íriñóníñí imóníñoriní.

17 Bítkwíyo xwiyáta rípi “Goríxoní ámá gwí wíri obaxí ayá wí nání xiáwo íriñoxí imóníwíñiginíri simítixíni.” níriníri eáníñípi nioní seararíñápi tíni xíxení imóníñagí nání rariñíni. Ayínání Goríxo —O ámá pegíyí ámí wiápíñímeapíri nání díñf sítí uyií amípí sítí mimóníñípi oimóníri ríri yariñó, ayí oríni. Ebírfamo díñf wíkwíronjo, ayí axoríni. Ayínání o “E níseaiimfári.” uríñípi bi aríá mikeamoníni. Sítí símímaný e títiníni.

18 Ebírfamo Goríxo “Díxf ráríawéyí obaxí e imónípírítári.” nírinípi xíxení níñímeari ámá gwí wíri wíri obaxíyíyá xiáwo íriñoni imóníñiginíri yagíñíri. E nerí Goríxo “E níseaiimfári.” uríñípi nání díñf nímorína “Apími dání xíxení e nímeañfári.” níyaiwirí díñf wíkwíropaxímantí.” wimónítagí aí nímeáwíñiginíri aníñí Goríxomí díñf nítwíkwírorí nítwíkwímóa uñíñiginí.

¹⁹ E nerì xewanìjo imónìñípi nánì dìnjì nìmorfná “Xwiogwí nioniyá 100 nánì aiwì e enagì nánì rìxa yìwì imónìñáonìrìfanì?” yaiwiri “Gí apìxí Seraí enì rìxa rìpaíwí imónìñírfanì?” yaiwiri nerì aiwì Gorìxomì dìnjì wìkwìronjìpi bì mìwáramó anìñì fá nìxìra nurì

²⁰ Gorìxo xegf sìmìmanjìyo dàni “Dìxí apìxí Seraí niaiwí wo xìrinìfárìni.” urìñípi nánì dìnjì nìwìkwìrorfná dìnjì bì bì mìmó omì yayì numerì ejì neágà nurì xegf dìnjì wìkwìronjìpi xaíwí fá nìxìra unjìnigìnì.

²¹ Xaíwí fá nìxìra nurfná re yaiwinjìnigìnì, “Gorìxo ‘Nìseaiimfárìni.’ nìrìñípi e mepaxorìfanì? Oweoì, aga xìxenì e epaxorìni.” yaiwinjìnigìnì.

²² Ayìnánì Bìkwìyo nìrìñíri eánìñípa Gorìxo Ebìrìfamo dìnjì e wìkwìroariñagì nìwìñíri nánì “Gí wé rónìñì worìfanì?” yaiwinjìnigìnì.

²³ Bìkwìyo dàni “Gí wé rónìñì worìfanì?” yaiwinjìnigìnì.” nìrìñíri eánìñípi, ayì Ebìrìfamo nánìni mìrìñíni.

²⁴ Nene dìnjì neaimonfá nánì enì nìrìñíri eánìñì. Gorìxomì –Oyá dìnjì tìni Ámìná Jisaso xwáriþáyo dàni wiápñìmeañfrìni. Omì dìnjì wìkwìroariñagwì nánì “Gí wé rónìgìáyfrìni.” rárìñtene dìnjì neaimonfá nánì enì nìrìñíri eánìñì.

²⁵ Negf fwì yariñwápi yokwarimí neaiinfá nánì rìdiyowáriñjì wirì nene nánì “Wé rónìgìáyfrìni.” rínfa nánì xíoyá dìnjì tìni xwáriþáyo dàni wiápñìmearì ejo, ayì Jisaso dìnjì wìkwìroariñjwáorìni.

5

“Gorìxo ámá xío tìni nawíni imónìñíxìñíri Kiraiso ejìpimi dàni pìyá neawáriñíri.” urìñí nánìñì.

¹ Ayìnánì Gorìxo nene Jisasomì dìnjì wìkwìroariñagwì sìjwí nìneanìri “Wé rónìgìáyfrìni.” rárariñjì enagì nánì re rìpaxfrìni, “Nene negf Ámìná Jisasi Kiraiso neaiñípimì dàni rìxa Gorìxo tìni nawíni pìyá wírìñiñjwìni.” rìpaxfrìni.

² Jisasomì dìnjì wìkwìroariñwápimì dàni Gorìxo xío ámáyo wá nìwianìri wiarìñípi nánì xe nìjìá imónìro apì wímeáyì imónìro oépoyìñíri sìjwí neanìñenerìni. E imónìñwaéne seáyì e Gorìxo imónìñípi sìwá neaíwìñigìnìri dìnjì wìkwìmoariñwápì nánì dìnjì niíá neainarìñì.

³ Apì nánìni dìnjì niíá neainarìñímani. Xeanìñjì nene neaímeariñípi nánì enì dìnjì niíá neainarìñíri. Ayì rìpì nánìñì. Xeanìñjì neaímeaarìñípi, ayì xaíwí neaimixìñì nánì rípa neaímeaarìñíri dìnjì niíá neainarìñíri.

⁴ Nene pí pí neaímeaarìñípi xaíwí nìneaimixa úáná Gorìxoyá sìjwìyo dàni mìmìwiáró yariñwaéne imónarìñwárìni. Mìmìwiáró yariñwaéne imónìñagwì nainenìranéná “Seáyì e Gorìxo imónìñípi sìwá neainìñfárìfanì?” nìyaiwirane dìnjì ikwìmoariñwárìni.

⁵ Dìnjì e nikwìmoranéná rìpaíwìñíjì wí meaanìwámani. Ayì rìpì nánìñì. Gorìxo xegf kwíyì sìxì neamímonjìpimì dàni xewanìjo sìwá réniñjì neainìñjì enagì nánì, “Nionì seyìné nánì aga wá nonariñonìrìni.” Sìwá éniñjì neainìñjì enagì nánì dìnjì nikwìmoranéná wí rìpaíwìñíjì meaanìwámani. Dìnjì “E neaímeanfáranì?” nìyaiwirane wìkwìmoariñwápì xìxenì neaímeanfáriñì.

⁶ Ayì rìpì nánì “Dìnjì wìkwìmoariñwápì nánì rìpaíwìñíjì meaanìwámani.” seararìñíri. Xámì Gorìxomì rìwì umoagwaéne ejì óñìñjì nerane xewanìñene yeáyì yimìxemeánanìrané nánì wí mimónìñjáná Gorìxo xe oenìri wimónìñjíná ámá Kiraiso yeáyì neayimìxemeámfánìri nánì neapeinjìri.

⁷ Ámá wé rónìñjì wo nánì arìrá wítmìgìnìri ananì pepaxí imónìgìáyì obaxfrìni? Oweoì, aga wíni wína árìñf wa ámá nañì wo nánì arìrá wítmìgìnìri miñjì winìpaxí imónarìgìáriñì.

⁸ E nerinjí aiwi nene rixa ámá wé róninjí nimónimáná ejáná marfáti, nene sini uyñiñi wiarná Kiraiso neapeinjípimí dání Gorixo nene nání dñjí sipi neainjípí nání neaíwapiyinjírini.

⁹ Ayinání re niyaiwirane aiwi, “Jisaso niperiná xegfí ragfí púfpí igfáninjí neaeámóáná nene nání Gorixo ‘Wé rónigfáyfrini.’ ráriñfrini.” niyaiwirane aiwi rípi anipaxf yaiwiñwini, “Rfwéná Gorixo ámáyo pírf numamoriná Kiraiso ejípimí dání yeáyí neayimixemeantáriñi.” yaiwiñwini.

¹⁰ Ayí rípi searariñini. Nene Gorixo tñi xepixepá róninjáná xewanijo xegfí xewaxo penjípimí dání xfo tñamini bfpaxf oimónipoyiniri píyfá neawfrinjí enagfí nání rípi anipaxf yaiwiñwini, “Gorixo ámáyo pírf numamoriná rixa píyfá neawfrinjene xewaxo niwíapnímeari sifí imóninjípimí dání yeáyí neayimixemeantáriñi.” yaiwiñwini.

¹¹ Apí nánini dñjí nifá neainariñímani. Nene negí Áminá Jisasí Kiraiso — O nene Gorixo tñi nawini imónaníwá nání píyfá neawfrinjorini. O dñjí sipi nneairiná neaiinjípí nání dñjí nimoranéná “Xano Gorixo ení apfnijí imóninjorani?” niyaiwirane yayí seáyimi dání yariñwáriñi.

“Adamo ejípimí dání ámá xwiyfá meárinigfá nimóniro aí Jisaso ejípimí dání wé rónigfá imónigfáriñi.” urinjí nánirini.

¹² Ayinání ámá wo manfí wiaíkinjípimí dání xwifá tífyo ñweagfáyí nñni fwí epírfa nání épeñfrini. Ámá o fwí nerinjípimí dání penfí enagfí nání ámá nñni ení wigfí fwí nerinjípimí dání pearigfápi xímeanjírini.

¹³ Nwfí ikaxf eániñípí sini menjáná ámá fwí néra wagfá aiwi ñwfí ikaxf “Apí mepani. Apí mepani.” rínijípí bi sini menfí enagfí nání Gorixo wiwaninjyf ayá uduñipaxf ejípí íkwí wñnamí niñwírára pweagfímani.

¹⁴ E nerinjí aiwi nene niñfá re imóninjwini. Ámá Adamo tñjí e dání niñweaxa nibiro Moseso tñjí e nání ñweagfáyí nñni nípéra wagfáriñi. Ámá nñni Adamo —O ámá ríwfyo bñfó neaiinjápi nání dñjí moaní nání árixánjí neaiinjorini. Ámá nñni o wiaíkinjípa mítwiaíkipa nero aí nñni nípéra wagfáriñi.

¹⁵ E nerí aí Gorixo wá nneawianiri anipá neaiinjípimí dání imóninjwápi, ayí Adamo ejípimí dání imóninjwápi tñi xíxení menini. Ayí rípi nání searariñini. Ámá o wiaíkinjípimí dání ámá obaxf pegfá aiwi rípi nání anipaxf yaiwiñwini, “Gorixo ámáyo wá wianiri ámá, Jisasí Kiraiso rínijo ayá nurimixíri ejípimí dání wiiri ejípí Adamo ejípimí seáyí e nímúrori ámá obaxf ayá wíyo wímeañfrini.” yaiwiñwini.

¹⁶ Rípi nání ení dñjí nimoranéná “Gorixo wá nneawianiri neaiinjípimí dání imóninjwápi, ayí Adamo ejípimí dání imóninjwápi tñi xíxení menini.” yaiwianíwini. Adamo wiaíkinjí ná bimini dání ámá xwiyfá meárinigfáyí imónigfáriñi. E nerinjí aiwi Gorixo ámá ayá wí wiaíkiaríñagfá níwíñimáná ayí ení xíxení oniípoyiniri mýaiwí wá níwianiri wiñjípimí dání ámá obaxf wé róninjagfá ráriñinjyf imónigfáriñi.

¹⁷ Nioní searfíápi, ayí rípi searariñini. Ámá wo Gorixomí manfíyo wiaíkinjípimí dání ámá nñni pearigfá aiwi rípi imónaníwápi anipaxf imóninjí. Nene Gorixo wá ayá wí nneawianiri wínyí ení wigfí oniípoyiniri mé anipá “Wé rónigfáyfrinériñi.” nearáriñinene Jisasí Kiraiso neaiinjípimí dání dñjí niyimijípí tñjwaéne imónirane xfo tñi nawini seáyí e imónirane yaníwáriñi.

¹⁸ Ayinání nene dñjí rípi moanigini, “Ámá ná woní wiaíkinjípimí dání ámá nñni xwiyfá meárinjípaxf imónigfáyí imónigfápa ámá ná woní níperí wé róninjí ejípimí dání ámá nñni ‘Xwiyfá mayfírini.’ rínáripxaf imónigfáyí imóniro dñjí niyimijípí tígíyfáyí imónipaxf imóniro egfáriñi.” moanigini.

¹⁹ Ayí rípi searariñini. Ámá wo Gorixo “E éirixini.” urinjípí wiaíkinjípimí dání ámá obaxf fwí yariñfáyí imónigfápa ámá ná woní Gorixo “E éirixini.” urinjípí arfá

nìwiri xìxenì xìdìnjpìmì dàni ámá obaxf “Wé rónìnjf imónìgáfayíñérinì.” urárinìnjf imónìpfríárinì.

20 Ámá re oyaiwípoyinìri, “Ai, bì onìmiápì mìwiaíkiarìñwìni. Aga ayá wí wiaíkiarìñwìni.” oyaiwípoyinìri Gorìxo Mosesomì ñwf ikaxf nìrìñirì eánìnjfpì wéyo fá umìrìñfrinì. E nerì aí xfo ámá ayá wí nìwiaíkia ugáfapì tñi xìxenì wá nìwiaga mù wiárì nìmúrorì nìwiaga uñfrinì.

21 Ámá nñni wigf fwí nerìnjfpìmì dàni pearigfápa nñni enì Gorìxo wá nìwianìri “Wé rónìnjf imónìgáfayíñrinì.” rárarìnjfpìmì dàni dìnjf nìyìmìnjfpì —Apì negf Ámìná Jisasì Kiraiso ejfpìmì dàni neaímeaariñfpìrìni. Apì tìgfáyf imónìpfríá nánì wigf nìwiaíkia ugáfapì tñi xìxenì wá nìwiaga mù wiárì nìmúrorì nìwiaga uñfrinì.

6

“Kiraiso tñi nawini ikárinìjwaéne xfo tñi perane wiápñimearane ejwaénénijf imónìñwìni.” urìnjf nánirinì.

1 Gorìxo fwí ámá ayá wí nìwiaíkia warigfápi tñi xìxenì wá nìwiaga úimìgìñirì yarìñagi nánì píoi ranfwìni? “Gorìxo ámì bì tñi wá oneawianìñirì ámì fwí bì tñi néra owaneyi.” oraneyi. rìseaimónarìni?

2 Oweot, aga wí e mìripa oyaneyi. Sìni fwí mepa oépoyinìri rìxa pìyìñijf imónìñwaéne arige nerane fwí néra wanfwìni?

3 Rìpi nánì seyñé sìni majfá rimónìjhoi? Nene Kiraisì Jisaso tñi ikárinìjwaéne imónanì nánì wayf nìmearanénayf, nene enì xfo penfpánìnjf nìperane xfo tñi nawini ikárinanì nánì wayf meajwárinì.

4 Ayìnánì negf wayf meajwápimì dàni Kiraiso tñi nawini nikárinìríná xfo nìperì xwíáyo weyárinìnjfpánìnjf nene enì nìperane xwíá neaweyárinìjnenénijf imónìñwanigìnì. Kiraiso nìpémáná xanoyá ejf eánìnjf mûrónìnjf imónìnjfpì tñi ámì sìñf nerì wiápñimeañfpà nene enì xámì fwí nánì dìnjf sìxí uyagwápi píni nìwiárìrane sìñf imìrìnjf mimónìnjfpì oxìraneyinìri wayf nìmearanéná xwíá neaweyárinìjnenénijf imónìñwanigìnì.

5 Nene xfo tñi nawini nikárinìrane nánì xfo penfpà nene enì penwaénénijf imónìñagwì nánì rìpi enì anìpaxf imónìni. Xfo wiápñimeañfpà nene enì axípi wiápñimeañfwárinì.

6 Nene nìjfá re imónìñagwì nánì e rìpaxfrinì. fwí nánì sìni áxeñwarf minìpa yanfwá nánì xámì dìnjf sìxí uyagwápi sìni tuyipa éfrìxìñirì nene Jisaso tñi nikárinìrì nánì xfomì yoxáfpámì nìyekwiroárìróná xámì fwí nánì dìnjf sìxí uyagwápi enì yoxáfpámìnjf yekwirónìñigìnì.

7 Ayf ámá rìxa péfayf sìni fwí nánì áxeñwarf minf gwíñijf wíkweawárá ejagì nánì rarìñjìni.

8 Kiraiso péáná nene enìnjf penwá ejagì nánì dìnjf nìwìkwírorane rìpi enì yaiwiñwìni, “O tñi nawini dìnjf nìyìmìnjf imónìnjfpì tñjwaéne imónanìwárinì.” yaiwiñwìni.

9 Ayf nìjfá rìpi imónìñagwì nánì e yaiwiñwìni. Kiraiso nìpémáná xwáripáyo dàni nìwiápñimearì nánì ámì bì penfámànì. Pìyf ámá pearigfápmì sìni arfá wiaxfidinìa nánì mimónìni.

10 Ayf rìpi nánirinì. O nìperfná ná wínani fwí ámá yarigfápi nánì penfìngìnì. E nerì aí rìxa nìwiápñimearì sìñf nimónìri nìñwearfná Gorìxomì wé íkwianjwýo ouñwírárimìñirì nánì ñweanì.

11 Ayìnánì seyñé enì “Nene rìxa penwaénénijf imónìñwaéne fwí nánì sìni áxeñwarf minf ejwaénerfanì?” yaiwinìro “Kiraisì Jisaso tñi nawini ikárinìjwápimì dàni

Gorixomi wé ikwianjwýo ujwiráraní nání síní imóniñwaénerfaní?" yaiwiniro éfríxini.

¹² Ayináni "Negí wará nípepaxí imóniñfrí fwí nání miñí inariñwápi síní yaní nání áxeñwarí xe níneaigaouní." miyaiwipani.

¹³ Segí síkwíraní, wérani, fwí nání feapá seaináná "Ayí apí nání ríá imóniñí?" níyaiwimáná "Apí tñí xe fwí oemíni." níyaiwirí sípí mepaní. Ámá nípémáná ámi síníniñí imónigfáyíne, sewaniñiyíne aníñí Gorixoyá oimónaneyiníro miñí winípoyí. Segí wérani, síkwíraní, apí tñí Gorixo nání wé róniñí imóniñípíni oyaneyiníro ení omí miñíniñí winípoyí.

¹⁴ Seyíne Gorixoyá sínwýo dání ámá wé róniñí imóniñípíri nání jwí ikaxí níríníri eáníñípí rá miséaxeñwiráriní Gorixo ayá nísearimíxíri arírá seaiaríngí nání fwí nání feapá seainaríñípíni aríá wiaxídipíri nání mimónipa éfríxini.

"Wé róniñípíyaní nání áxeñwarí iníñwaénerini." uríñí náníriñí.

¹⁵ Ayináni píoi raníréwini? "Nwí ikaxí níríníri eáníñípí míneaxeñwiráriní rixa Gorixo ayá nínearimíxíri arírá neaiaríngí nání ananí fwí néra owaneyí." raníréwini? Oweoí, aga wí e rípaxí meníni.

¹⁶ Seyíne bikírainí warigfáwa yarigfápi nání re miyaiwipa reñoí, "Miraxwí o nímení nání oyá xináiníñí niñí imóníri omíñí owiimíni." níyaiwirí e imónírínayí, o pí pi uríñípíni aríá wiaxídintá nání xegí xináiníñí imóniñoríni." miyaiwipa reñoí? Bikírainí warigfáwa yarigfápa seyíne ení axípí imóniñoi. "fwí nání feapá neainaríñípí yaní nání rimóniñwíni?" níyaiwiro apíni rá níxírínayí, xináíwayíneñí niñí imóníro apí néra núfasáná aníñípíraráriní. E mepa nero "Gorixo wimónaríñípí yaní nání rimóniñwíni?" níyaiwiro rá níxírínayí, xináíwayíneñí niñí imóníro xixení aríá yímigí néra núfasáná wé róniñí imóniñípíraráriní.

¹⁷⁻¹⁸ E nísearíri aiwí seyíne xámí fwí yaníro nání xináíwayíneñí niñí imóníro áxeñwarí niníro aiwí agwí síní e miyariñoi. Rixa xwíyáta searéwapíyarína aríá níwiro xirigfápi xixení oxídaneyiníro yariñoi. Seyíne fwí nání feapá seainaríñí áxeñwarí niníro gwíñíñí seayinagípí rixa seaíkweawáriñí enagí nání wé róniñí imóniñípí epíríra nání apimí xináíwayíneñí niñí imónigfáriñí. Ayináni Gorixomi yayí wiariñini.

¹⁹ Ámaéne xwíyáta aríá níwiranéná aijní "Ayí apí nání ríá raríni?" miyaiwí yariñwaéne enagí nání nioní díñí re yaiwiníni, "Xegí ríñíñípí tñí níríníri apaxí mé níjíá mimónipa epaxí enagí nání sa ámaéne yariñwápi tñí níkumíxíri ouríminí." níyaiwirí seararíñini. Xámí seyíne segí wé náníraní, síkwí náníraní, "Ayí apí tñí fwí nání ríá imóniñíni?" níyaiwiro xe apí tñí nípíkwíni mimóniñípí ero ríá kíroro oyaneyiníri neróná ríkíkírító ámi bí tñí bí tñí yagfápa agwí rína re éfríxini. Segí wé náníraní, síkwí náníraní, "Ayí apí tñí wé róniñí imóniñípí emí nání ríá imóniñíni?" níyaiwiro apí yaní nání áxeñwarí oinaneyiníro éfríxini. E neríñípíni dání síyikwí míñigfáyíne imónífríxini.

²⁰ Ayí rípí nání seararíñini. Xámí seyíne fwí yaníro nání xináíwayíneñí niñí imóníro áxeñwarí niníróná wé róniñí imóniñípí nání éfríxini miñíseaxeñwiráriñíñíri.

²¹ Segí fwí xámí yagfápi nání "Píñí yagwáráfaní?" níyaiwiro ayá seainaríñípí pí nañí seaiiagfríni? Ámá apimí dání sa aníñípírítá enagí nání nañí bí seaiiagfímaní.

²² E nerí aí seyíne fwí epíríra nání feapá seainagípíni dání rixa gwíñíñí seaíkweawáriñíyíne niñí imónímáná Gorixo wimónaríñípí epíríra nání xináíwayíneñí niñí imóníro yariñagfá nání nañí rípí seaiiaríni. Síyikwí bí míñigfáyíne seaimíxíri díñí níyímíñípí tígíyáyíne imónípíri seaimíxíri yariñi.

²³ Ayí rípí seararíñini. Ámá nígwí omíñí neróná wigí éfápí nání nígwí meaariñípí ámá fwí éfápíni dání aníñípírítáriñí. E nerí aiwí Gorixo xixe nání míniapí anípá

neaiaparinq̄pi —Ap̄ d̄ij̄t n̄iȳim̄iñ̄ imóniñ̄p̄ir̄in̄t. Ap̄ neḡ Ám̄iná Jisasī Kiraiso t̄n̄t nawínt ikáriñ̄iñ̄waéne neaiaparinq̄tr̄in̄t.

7

“Peñ̄waénén̄iñ̄ imóniñ̄waéne ̄yw̄ ikax̄ eán̄iñ̄p̄i s̄in̄ f̄án̄iñ̄ m̄ineaxeñ̄w̄ir̄ar̄in̄int.” ur̄iñ̄f̄ nán̄ir̄in̄t.

¹ Ḡ n̄ir̄ix̄meáȳné, ámá m̄ip̄é s̄in̄ s̄in̄f̄ n̄iñ̄wear̄fná ̄yw̄ ikax̄ r̄in̄iñ̄p̄im̄ x̄d̄ip̄ír̄fa nán̄t uxen̄w̄ir̄ar̄in̄iñ̄p̄i nán̄t s̄in̄ maj̄fá rimóniñ̄oñ̄? ̄yw̄ ikax̄ r̄in̄iñ̄p̄i nán̄t n̄ij̄fá imóniḡfáȳné enaḡt nán̄t rariñ̄in̄t.

² Ewaȳ ikax̄ r̄ip̄i nán̄t d̄ij̄t n̄imoranéná nion̄t searar̄iñ̄áp̄i anan̄t d̄ij̄t mopax̄tr̄in̄t. Ap̄ix̄ oxf̄ n̄imeán̄ir̄fná ̄yw̄ ikax̄ “Oxf̄ n̄imeán̄ir̄fná o t̄n̄t aniñ̄t kumix̄iñ̄ir̄in̄t.” r̄in̄iñ̄p̄im̄ dán̄t oxo s̄in̄ ̄weañ̄áná o t̄n̄t nawínt ̄weañ̄fa nán̄t f̄án̄iñ̄ xeñ̄w̄ir̄ar̄in̄int. E ner̄t aí oxo n̄per̄náȳt, ̄yw̄ ikax̄ ím̄t xeḡt oxo nán̄t f̄án̄iñ̄ xeñ̄w̄ir̄ar̄in̄iñ̄p̄im̄ r̄ixa rakiowáriñ̄in̄t.

³ Aȳinán̄t íyá oxo m̄ip̄é s̄in̄ s̄in̄f̄ ̄weañ̄áná om̄t p̄tn̄t n̄wiáriñ̄m̄i nurī wom̄t meánáná “Ámá o oyá ap̄ix̄ir̄in̄t.” r̄ip̄ír̄fáriñ̄t. E ner̄t aí íyá oxo péánáȳt, ̄yw̄ ikax̄ o nán̄t f̄án̄iñ̄ xeñ̄w̄ir̄ar̄in̄iñ̄p̄im̄ r̄ixa rakiowáriñ̄in̄t enaḡt nán̄t í nurī wom̄t meánfaḡt aí “Ámá o oyá ap̄ix̄ir̄in̄t.” r̄ip̄ír̄fáman̄t.

⁴ Aȳinán̄t ḡ n̄ir̄ix̄meáȳné, ámá peḡfáȳt pí pí ̄yw̄ ikax̄ r̄in̄iñ̄p̄i s̄in̄ f̄án̄iñ̄ m̄ixeñ̄w̄ir̄ar̄in̄iñ̄ḡfápa seȳfné en̄t Kiraiso t̄n̄t nawínt ikáriñ̄iñ̄fáȳné, x̄f̄o peñ̄p̄im̄ dán̄t r̄ixa peḡfá enaḡt nán̄t s̄in̄ ̄yw̄ ikax̄ eán̄iñ̄p̄im̄ dán̄t wé róniñ̄t oimónaneȳin̄iro x̄d̄ip̄ír̄fa nán̄t f̄án̄iñ̄ m̄iseaxeñ̄w̄ir̄ar̄in̄t. Seȳfné en̄t ámá wo t̄n̄t —O n̄ipémáná ám̄t s̄in̄f̄ ner̄t wiáp̄n̄tmeañ̄or̄in̄t. Seȳfné en̄t ámá o t̄n̄t nawínt n̄ikumix̄iñ̄iro Gorix̄o nán̄t neróná ikfá sogw̄t nañ̄t wear̄iñ̄na yap̄i imónif̄ix̄iñ̄t ̄yw̄ ikax̄ n̄ir̄in̄t eán̄iñ̄p̄i s̄in̄ f̄án̄iñ̄ m̄iseaxeñ̄w̄ir̄ar̄in̄t.

⁵ Aȳt r̄ip̄i nán̄ir̄in̄t. Nene s̄in̄ Jisasom̄t d̄ij̄t m̄iw̄ikw̄fró ámá wiḡ d̄ij̄t yo n̄ix̄d̄ir̄óná yar̄iḡfápa neranéná fw̄t nán̄t feapá neainar̄iñ̄p̄i ̄yw̄ ikax̄ eán̄iñ̄p̄im̄ dán̄t s̄iñ̄wán̄iñ̄ neapiomeaaḡfáriñ̄t. E yaḡt enaḡt nán̄t an̄nan̄wá nán̄t ikfá sogw̄t s̄ip̄i wear̄iñ̄na yap̄i yagwáriñ̄t.

⁶ E ner̄t aí r̄ixa peñ̄waénén̄iñ̄t nimónirane nán̄t ̄yw̄ ikax̄ eán̄iñ̄t xám̄t f̄án̄iñ̄t neaxeñ̄w̄ir̄ar̄in̄iñ̄p̄im̄ dán̄t gw̄niñ̄t neaikweawár̄in̄iñ̄enerin̄t. Aȳinán̄t agw̄t nene Gorix̄om̄t nux̄d̄ir̄anéná xám̄t ̄yw̄ ikax̄ r̄twam̄iñ̄t eaḡtáp̄im̄in̄t s̄iñ̄w̄t n̄iñ̄w̄inax̄d̄ir̄ane yagwápim̄ mé ám̄t s̄in̄f̄ b̄t, x̄tøyá kwíȳt neáiwap̄t yar̄iñ̄p̄im̄ n̄ix̄d̄ir̄t yariñ̄w̄in̄t.

“̄yw̄ ikax̄ n̄ir̄in̄t eán̄iñ̄p̄i fw̄t nán̄t s̄iñ̄w̄t neapiomeaar̄iñ̄fáriñ̄t.” ur̄iñ̄f̄ nán̄ir̄in̄t.

⁷ Aȳinán̄t piōt ran̄réw̄in̄t? “̄yw̄ ikax̄ eán̄iñ̄p̄i s̄ip̄ír̄in̄t.” ran̄réw̄in̄t? Oweōt, wí e r̄ip̄ax̄ men̄in̄t. Niñ̄wan̄iñ̄on̄t ̄yw̄ ikax̄ eán̄iñ̄p̄i fá m̄iropa ner̄t s̄iñ̄w̄ir̄iȳt, ar̄ige ner̄t “E ner̄ná aȳt fw̄t r̄ia yariñ̄in̄t?” yaiwim̄in̄t enáriñ̄in̄t? ̄yw̄ ikax̄ “Am̄pí wayá s̄iñ̄w̄t fw̄t m̄iw̄in̄t pa er̄f̄in̄t.” r̄in̄iñ̄p̄i meán̄t pa ner̄t s̄iñ̄w̄ir̄iȳt, nion̄t ar̄ige ap̄i nán̄t n̄ij̄fá nimónir̄t “S̄iñ̄w̄t fw̄t n̄iñ̄w̄in̄t nán̄t aȳt fw̄t r̄ia yariñ̄in̄t?” yaiwim̄in̄t enáriñ̄in̄t?

⁸ fw̄t nán̄t feapá ninar̄iñ̄p̄i ̄yw̄ ikax̄ “S̄iñ̄w̄t fw̄t m̄iw̄in̄t pa er̄f̄in̄t.” r̄in̄iñ̄p̄im̄ dán̄t anan̄t am̄pí x̄tieḡf̄n̄t s̄iñ̄w̄t fw̄t ow̄niñ̄in̄t nán̄t s̄iñ̄w̄t niñ̄omeañ̄fáriñ̄t. S̄iñ̄w̄t fw̄t w̄iñ̄t m̄ia nán̄t ap̄i ap̄i s̄iñ̄wán̄iñ̄t niñ̄omeáaḡt ap̄i e enáriñ̄in̄t. ̄yw̄ ikax̄ “E mepan̄t. E mepan̄t.” r̄in̄iñ̄p̄i m̄ir̄in̄t pa ner̄t s̄iñ̄w̄ir̄iȳt, fw̄t nán̄t feapá neainar̄iñ̄p̄i s̄iñ̄w̄t wí m̄ineapiomeapax̄t imónim̄in̄t en̄t meñaḡt nán̄t searar̄iñ̄in̄t.

⁹ Enj̄iná nion̄t ̄yw̄ ikax̄ eán̄iñ̄p̄i nán̄t maj̄fá nimónir̄fná “Anan̄t nañ̄on̄ir̄in̄t.” niyaiwin̄t r̄i maiw̄i ̄weañ̄agáriñ̄t. Íná fw̄t nán̄t feapá ninar̄iñ̄p̄i n̄iñ̄imeámi sán̄iñ̄f̄ n̄imewéaḡt aiw̄t nion̄t ̄yw̄ ikax̄ eán̄iñ̄p̄i nán̄t r̄ixa n̄ij̄fá nimónir̄fnáȳt, fw̄t nán̄t feapá ninar̄iñ̄p̄i saiwiáriñ̄iñ̄f̄ niñ̄fáriñ̄t. E niaḡt nán̄t nion̄t “fw̄t yariñ̄áon̄ir̄fan̄t?” niyaiwin̄t r̄i “Gorixoyá s̄iñ̄w̄t yo dán̄t an̄ñ̄f̄im̄iḡin̄t r̄i yariñ̄áon̄ir̄fan̄t?” yaiwin̄iñ̄janiḡin̄t.

10 “Nwí ikaxí eáninjípi nioní nixfdírtná dínjí niyimínjí imónimífa nání imóninjípirífaní?” xámí dínjí e niyaiwirí aí pírániñjá nimónirítná apí siwá réniñjí niñfríni, “Joxí dínjí niyimínjí imóninjoxímaní. Nanñirífríni.” Siwá éniñjí niñfríni.

11 Íwí nání feapá ninariñjípi nwí ikaxí eáninjípimi dání siwá níniipiomearítná yapí níniwapíyiri nánñimífa nání niñjí enagí nání rariñjíni.

12 Ayináni re niyaiwirane niñjá imóninjwíni, “Nwí ikaxí eáninjípi Goríxo tímáni imóninjagí nání awiaxí imóninjípiríni. Nwí ikaxí eáninjípimi dání sekaxí ríññífyí níni awiaxí imóninjíni. Wé róninjí imóninjípi nání ríññíri nañjí imóninjípi nání ríññíri yariñjífyírini.” E niyaiwirane niñjá imóninjwíni.

13 Ayináni “Nañjí imóninjí apí nioní anínimífa nání nimixinjírini.” ríññírereini? Oweotí, wí e ripaxí mimóninjíni. Goríxo nioní ripiaú yaiwíwíngíni ríwí nání feapá ninariñjípi xe íwí eníta nání wíwapíyiri aníninjá nání wimixíri oeníri siñwí naninjíngíni, “Íwí nání feapá ninariñjípi re enírífaní? Nwí ikaxípimi dání —Apí nañjí imóninjípiríni. Apimi dání anínimífa nání nimiximíni enírífaní?” yaiwirí “Nwí ikaxí ríññípimi dání siwá nípiomeaaríngí nání íwí ayí aga xwírtá ninipaxí imóninjípirífaní?” ení yaiwirí éwíngíni ríwí nání feapá ninariñjípi xe íwí eníta nání wíwapíyiri aníninjá nání wimixíri oeníri siñwí naninjíngíni.

“Íwí nání feapá neainariñjípi áxeñwaríñjí neaiárariñjírini.” uríñjí nánírini.

14 Nene niñfríni. Nwí ikaxí eáninjípimi dání kwíyí Goríxoyápi xío wimónaríñjípi nání siwá neaiaríngí aí íwí nání áxeñwaríñjí neaiárariñjírini enagí nání nioní gí nimónaríñjípimi xídaríñjári.

15 Ayí ripí searariñjíni, “Nioní yariñjápi nání ududí ninariñjíni. ‘Apí oemíni.’ nimónaríñjípi mé sípípi, xwírtá ninariñjípi aí yariñjári.” searariñjíni.

16 Nioní “Sípí apí mepa oemíni.” nimónaríñjípi neríñayí, ayí “Nwí ikaxí ríññíjípi nañjí imóninjíni.” ríññíjípi tíni xíxenfíñjí níriri woákíkí yariñjíni.

17 Ayináni “Nioní sípí apí oemíni.” nimóníagí nání e yariñjámaní. Íwí feapá ninariñjí gí xwioxíyo níronjípimi dání nináná sípí e yariñjári.

18 Nioní “Nañjí imóninjípi oemíni.” nínimóníri aiwí wí mepa nerí nání dínjí re niyaiwirí niñjá imóninjíni, “Gí xwioxíyo —Nioní gí dínjíyo dání nínimóníri xídaríñjápi nání rariñjíni. Gí xwioxíyo nípíkwíni mimóninjípini ríá níñinjí?” niyaiwirí niñjá imóninjíni.

19 Ayí apírini. “Nañjí imóninjípi oemíni.” nimónaríñjípi mepa nerí sípí “Mepa oemíni.” nimónaríñjípi yariñjári.

20 Nioní “Sípí mepa oemíni.” nimónaríñjípi yariñjá enagí nání ayí niwaníñjoni “Sípí apí oemíni.” nimóníagí nání e yariñjámaní. Íwí feapá ninariñjí gí xwioxíyo níñinjípimi dání yariñjári.

21 Ayináni nioní íníná yariñjápimi dání siñwí re anímeánñíni. “Nañjí oemíni.” nimónaríñjoni sípí nání feapá ninariñjí gí xwioxíyo níñinjípi pírí nírakiaríñjíni.

22 Gí dínjí tíni nwí ikaxí Goríxo ríñjípi nání dínjí nímorína “Ayí nañfríni.” niyaiwirí yayí ninariñjagí aiwí.

23 gí xwioxíyo níñinjípimi dání niariñjípi xegí bí imóninjagí anímeánñíni. Gí xwioxíyo nípíkwíni mimóninjí níñinjípi, ayí nwí ikaxí Goríxoyá gí dínjí tíni “Apí nañjí ríá ríññíni?” yaiwiaríñjápi tíni apiaú mixfíñjí inariñjí. Apí níñinjípi íwí nání feapá ninariñjípi nání gwíññíjí níjáriñarí.

24 Ai, nioní e imóninjáoni enagí nání íkñíñjí sípí nímixáriñjíni. Wará anínimífa nání imóninjírí tñjáoni íwí nání feapá ninariñjí gwíññíjí járiñjípí go níkweawáripxí imóninjí?

25 Ai, negí Áminá Jisasí Kiraiso neaiiñjípimi dání Goríxo neaíkweawáripxí imóninjagí nání omí yayí owianeyí. Ayináni nioní níra úápí, ayí ripí searariñjíni,

“Nioni gí díñjí tñni ‘Nwí ikaxí Gorixó ríñjípi oxfdimíni.’ ninimóniri aiwí fwí nání feapá ninariñjí nání gwtnijí járinijípimí —Apí nípikwini mimónijí gí xwioxíyo nínijípírini. Apimí xídarinárini.” seararinjini.

8

“Gorixó wimónaríñjípimí xídaníwá nání oyá kwíyípí neaiapinjírini.” urinjí nánirini.

1 Ayinání Kiraisi Jisaso tñni ikáritinjwaéne omí díñjí wíkwíróáná “Wé rónigfáyírini.” ríñjípí tñni xixení nimónirane nání síní xwiyá bí neameáripaxí mimónijwini.

2 Gorixoyá kwíyípí —Apí Kiraisi Jisaso tñni ikáritinjwaéne díñjí níyimíñjí tñjwaéne imónaní nání neaimixariñjípírini. Apí díñjí neaxixéroaríñjípimí dání fwí nání feapá neainariñjí nene neaaníñimixariñjípí neaíkweawáríñjí enagí nání “Síní xwiyá neameáripaxí mimónijwini.” seararinjini.

3 Nwí ikaxí eániñjípí tñni xixení oxídaneyinirína nípikwini mimónijí xwioxíyo neaíñjípimí dání ení míneaeánaríñagí nání nene mepaxí imónijwápi, ayí Gorixo neaiñjírini. Xegí xewaxo —O wará fwí nání feapá neainariñjene iníñwápa axípí iníñorini. O negí fwí yariñjwápi yokwarímí neaiiní nání Gorixó rídiyowánijí oeníri níwírénapíríná feapá neainariñjípí nání gwtnijí neajáriñjípimí xwiyá umeáriñjírini.

4 Agwí nene nípikwini mimónijí negí xwioxíyo neaíñjípimí níxidiríñjípimí dání marfáti, xegí kwíyípí e érírixiníri e érírixiníri sítwá neaiaríñjípimí níxidiríñjípimí dání njwí ikaxí Gorixó xíó ríñjípí tñni xixení xídaní nání feapá nání gwtnijí neajáriñjípimí xwiyá umeáriñjírini.

5 Ámá nípikwini mimónijí wigí xwioxíyo íníñjípimí xídarigfáyí apíni símí e tñnarigfáriñi. Ámá Gorixoyá kwíyípí sítwá wiariñjípimí xídarigfáyí ení apí símí e tñnarigfáriñi.

6 Ámá nípikwini mimónijí wigí xwioxíyo íníñjípí símí e tñnarigfáyí naníñipírúa aiwí ámá Gorixoyá kwíyípí sítwá wiariñjípí símí e tñnarigfáyí díñjí níyimíñjí tígfáyí imóniro níwayíróniro ñwearo epírtáriñi.

7 Ayí rípí nánirini. Ámá nípikwini mimónijí xwioxíyo íníñjípí símí e nítiníri yarigfáyí “Nwí ikaxí Gorixoyápi xídpaxenerfaní?” mýaiwí nero nání omí símí tñni níwiro yarigfáyírini. E yarigfáyí njwí ikaxí Gorixoyá wí epaxí mimónigfáyírini.

8 Nípikwini mimónijí xwioxíyo íníñjípí yaní nání imónigfáyí Gorixó yayí wininíá nání ení wí epaxí meníni.

9 Nípikwini mimónijí xwioxíyo íníñjípimí xídarigfáyí e nimóniro aí seyíné axípí gwtnijí míséajáriñ Gorixoyá kwíyípí apí érírixiníri apí érírixiníri sítwá sea-iaríñjípimí xídarigfáyínerini. Kwíyí Gorixoyá nepa segí xwioxíyo searonjánayí, e imónigfáyínerini. Ámá go gomí Kiraisoyá kwíyípí mirojánayí, ayí oyáo mimónijagí nání seararinjini.

10 Kiraiso xegí kwíyípimí dání segí xwioxíyo searonjánayí, fwí egíápí nání segí wará nípepírúa nání ríxa imónijagí aí Gorixó “Wé rónigfáyírini.” ríxa ráriñjí enagí nání segí díñjípí ríxa níyimíñjí imónini.

11 Kwíyí Gorixoyápi —Apí Jisaso xwáriþáyo dání wiápñimeañjípírini. Apí segí xwioxíyo searonjánayí, Kiraisi Jisaso, píyí éáná ámi síní wimixíño seyíné ení segí warápí —Apí urí epaxí imónijípírini. Segí warápí xegí kwíyí seyíné searonjípimí dání síní seaimixiníáriñi.

“Kwíyí Gorixoyápi xíoyá niaíwí imónaní nání neaimixíñjírini.” urinjí nánirini.

12 Ayinání gí nírixímeáyíné, rípí osearimíni, “Gorixó nañí bí ríxa e neaiirí bí síní neaiirí eníá enagí nání nene nípikwini mimónijí negí xwioxíyo íníñjípimí xídaní

nání síní fáninjí mīneaxeñwiráriní rixa xegí kwíyípí siwá neainaríñpimí xídaní nání fáninjí neaxeñwiráriníni.” osearíñmínti.

13 Ayí rípí nání seararíñni. Seyíne nípíkwíni mimóníñjí ínínjípimí níxídrónayí, nanfínpírtárínti. E nerí aí Gorixoyá kwíyípí seaíwapíyaríñpimí níxídríñjyo dání fwí nání feapá seainaríñpí píkímoarígíápáníñjí neríñayí, díñjí níyímiñjí tígíáyíne imónipírtárínti.

14 Ámá Gorixoyá kwíyípí xe níneapemeámí úwíñigíñtrí xíxení xídarígíáyí, ayí Gorixoyá niaíwíñiñjí imóníñjoí.

15 Ayí rípí nánírínti. Kwíyí Goríxo sítixí seamímonípí, ayí ámi xíomí wáyí owípoyíñtrí gwí omíñjí yariçíáyíñéníñjí imónipírti nání seaimíxíñjímaní. Oweoí, kwíyí o neaiapíñjípí niaíwí xíoyá piaxfí mearíñjí wíñíñjí oimónípoyíñtrí seaimíxíñjírínti. E neaimíxíñjípimí dání Goríxomí “Ápoxitní, Raráoxitní.” uraríñwárínti.

16 Nene negí díñjí nímorane “Niaíwí Gorixoyaéneríantí?” níyaiwinítranéná oyá kwíyí xamíñjípí sopíñjí neawariñfrínti.

17 Nene niaíwí Gorixoyaéne enagwí nání o mítí neaiapíñfánírí tíñjípí meaníwárínti. Apí nímearanéná Kiraiso tñí nawínti meaníwárínti. Ríñjíñjí o meanípípa agwí ríná nene ení xe oneaímeáwíñayí, ríwéná o tñí neaiapíñfánírí tíñjípí nímearanéná o tñí nawínti nikíñtrane seáyí e imónaníwárínti.

“Ríwéná Goríxo tñí níñwearane seáyí e imónaníwárínti.” uríñjí nánírínti.

18 Nioní aijínamí dání seáyí e imóníñjí nene neaímeaníápí nání díñjí nímoríntá díñjí re yaiwiariñjárínti, “Apí aga seáyí e imóníñjí enagi nání ríñjíñjí agwí ríná nímeaaríñjípí, ayí sípípiaríantí?” níyaiwírti paimítmí wiariñjárínti.

19 Amípí Goríxo xwíá tíyo nimíxírí tíñjí íkíránti, nañwíraní, ámáraní, nípíñti xegí niaíwí imónígíáyí piaumímí winíñfápi nání símí níxeadípéníro weníñjí nero ñweanjoí.

20-21 Ayí rípí nání e nerí ñweanjoí. Amípí o imíxíñjípí Adamo fwí épéáná urí néra úwíñigíñtrí ramíxíñjyí aníñjí míramíxáríñtipa erí seáyí e imóníñjí niaíwí Gorixoyaéne gwíñjíñjí neaíkweaawáráná imónaníwápi tñí axípí imónírí éwíñigíñtrí ramíxáríñjínti. Amípí xíó imíxíñjípí xegípí ramíxáríñjímaní. Ríwéná ámi pírántiñjí imíxíñjímígníri Goríxo ramíxáríñjínti.

22 Nene níjífírínti. Apíxí niaíwí xírímíñrí nání “yeyí” rírí ríñjíñjí winírí yariñjípa amípí níntí Goríxo imíxíñjyí ení ámi míramíxáríñjíñjí imóníñfánírí nání axípíñjíñjí “yeyí” rírí ríñjíñjí winírí yariñjínti.

23 “Yeyí” rírí ríñjíñjí winírí yariñjípí, ayí apíñt maríái, ámaéne Gorixoyá kwíyípí — Apí amípí ná ríwíyo neaiapíñfánírí níwákwíñfíñjí neaiapíñjírínti. Apí tíñwaéne ení Goríxo negí warápi síní inaní nání nearoayírortí xíó xegí piaxfí neamení nání neaimíxírí eníñá nání “yeyí” nírírane xwayí nanírane ñweanjwínti.

24 Goríxo yeáyí neayimíxemeáagí nání amípí nañjí xíó neaiiníápí nání díñjí níwíkwímorí ñweanjwínti. E nerí aí amípí nene díñjí níwíkwímóá waríñwápi rixa níneáimearí sínwíriyí, síní apí oneaímeanírí díñjí wíkwímopaxí menínti. Ámá díñjí wíkwímoarígíápí rixa wímeááná síní apí nání díñjí míwíkwímopa yariñjagíá naní raríñjínti.

25 E nerí aí nene “Goríxo seáyí e imóníñjí apí neaimíxíñfáriñnti.” yaiwiariñjwápi síní míneáimeapa ejáná díñjí níwíkwímoranénayí, símí níxeadípénírane gíñt gíná neaímeaníñfentíñjínti aníñjí miní xwayí nanírí ñweaariñjwárínti.

26 Negí díñjí wíkwímoaríñwápmí dání díñjí sítixí ínaríñwápa Gorixoyá kwíyípí ení omí díñjí owíkwíroaneyíñrí neríñá ejí meáníñwaéne arírá neaiaríñjínti. Omí ríxíñjí nuríraneñá “Apí urípaxíñjíantí?” míyaiwí majíá yariñjagwí aí kwíyí xamíñjípí xwíyíá tñí murípaxí imóníñjí araríxí níríríná apaxípáníñjí nimónírí neauríyariñjínti.

27 Neauriyaríná Goríxo —O ananí ámáyá xwioxíyo adadí níwirí pí pí díñf moarigfápi nání njifá imónariñoriní. O xegí kwíyípi xíoyá ámaéne nání níneauriyiríná gí ámáyí e imónífríxíníri wimónariñípíni neauriyaríjagí nání pí pí urariñípi nání ananí njifá imóniní.

28 Nene njifá re imóníñwini. Amípí níni Goríxomí díñf sítí uyarigfáyo wímeaariñípi nañí imóníñpíraní, sítí imóníñpíraní, oyá díñf tñi nañí wimixinína nání wímeaariñírini. Ámá xíoyá imónífríxíníri yaiwiáragípi tñi xixení imónífríxíníri wéyo fá umírinyíyo e wíiarinírini.

29 Ayí rípi nánirini. Ámá amípí níni sítí mimóníñjáná xíoyá yeáyí uyimixemeanía nání xámí njifá imóníñfyí xewaxo imóníñpa ayí ení axípi nimóniríná Kiraiso xíráóníñf imónirí xogweá obaxníñf tñiho imónirí enía nání repeáriñírini.

30 Repeáriñíyo apíni níwirí píni mìwiárí ámá xíoyá imónífríxíníri wéyo fá umírinyírini. Wéyo fá umírinyíyo apíni níwirí píni mìwiárí “Gí íwo upeinípími dání díñf wíkwíroaríjagí nání wé róníñf imónigfáyírini.” ráriñírini. E ráriñíyo apíni níwirí píni mìwiárí seáyí e xíoyá imóníñpa ayí ení axípi imónípíra nání wimixinírini.

“Díñf sítí Goríxo nene nání neaiaríñípi wí pírfí rakipaxí mimóniní.” uriníñf nánirini.

31 Goríxo apí apí e neaiñí ejagi nání píot raníréwini? O nene tñi nawini imóníñagwí nání go símí tñi neaipaxí imóniní? Oweoi, wí e mimóniní.

32 O xegí xewaxomí kífí mìmiaúní nene nání xe opíkípoyiníri urowárénapíñf ejagi nání nene re mìyaiwipaxí reñwini, “O ayí ení xixe onípoyiníri mìyaiwí xíoyá xewaxo anípá wírénapíagí nání amípí xíomí píráñíñf xídi Paxí imónaní nání imóníñípi ení ananí neaiapíñfáriñí.” mìyaiwipaxí reñwini?

33 Goríxo fá yìyamiximí neaijene go xwíyíá neakekwímpaxí imóniní? Oweoi, wí e mimóniní. Nene nání “Wé róníñf imónigfáyírini.” ráriñjo, sa Goríxo ejagi nání

34 ámá go negí fwí ejwápi nání xwíyíá neameáripaxí imóniní? Oweoi, ayí rípi nání wí e mimóniní. Jisasi Kiraiso —O nene nání peñorini. Apíni mé ámí níwiáptíñmearí xano tñi xixení nimónirí xegí wé náumíni ñweañorini. E níñwearíná apaxípáníñf nimónirí ríxíñf neauriyaríñorini. O apaxípáníñf nimónirí ríxíñf neauriyaríjagí nání ámá xwíyíá neameáripaxí wo menini.

35 Kiraiso nene nání díñf sítí níwirí neaiñípi pí pírfí rakipaxí imóniní? Xeaníñf neáimeáánáraní, rímewá níneairíñáraní, ámá wí xwíraimíñf neaikixéánáraní, aiwá nání díñf nikeyamóníñáraní, ikwauyíxfí nimóníñáraní, ámá wí mìyífó rárfayo nene nuríkwíñíñáraní, kirá tñi rírómfí neaiaríñáraní, apí nípíni níneáimearí aiwí Kiraiso díñf sítí níwirí neaiñípi wí pírfí rakipaxí mimóniní.

36 Nioní seararíñápi Bíkwíyo níríníri eáníñf rípi tñi xixení imóniní, “Nene Goríxoxíñyaéne imóníñagwí nání íníná pípíkímí neaianíro yarígíñáriñí. ‘Nañwí nípíkianífwá nání ríá imóniní?’ níyaiwiro píkiarígíápa neaiapíkiarígíñáriñí.” Níríníri eáníñf apí nioní seararíñápi tñi xixení imóniní.

37 Apí nípíni neáimeaariñájí aiwí negí díñf sítí neayinomí dání xopíráñíñf níwiranéná migí níwimixírané xopíráñf wiariñwáriñí.

38 Nioní rípi aga nípímóniní, “Nene níperíñáraní, sítí xwíá tíyo níñwearínáraní, aníñajíraní, imíñoraní, amípí agwí rína imóníñípíraní, amípí ríwéná imóníñípíraní, aníñ pírífyo dání ení eáníñf imónigfáyíraní,

39 aníñají tñíñmíni imóníñípíraní, xwánají tñíñmíni imóníñípíraní, ai amípí níni Goríxo imíxíñíyí wí díñf sítí o nene nání neaiaríñípi —Apí Ámíná Jisasi Kiraiso neaiñípími dání sítí neaiñípíriñí. Apí wí pírfí rakipaxí menini.” nípímóniní.

9

“Gé Judayé obaxé Jisasomé ríwé umogfá enagi náné gé díñé ríá nixeariné.” uriné nániriné.

¹ Nioné Kiraiso tñi ikárinjóné enagi náné agwé nioné searimépi nepa seariméni. Gorixoyá kwiyépi neaíwapiyarínépimé nixidiriná díñé níyaikirori “Ayé ananirfané? Sipiráné?” níyaiwiré píkínařijápi nioné yapé mísseararínagé náné sopiné níwariné.

² “Gé Isireriyé Jisasomé ríwé numoro ‘Yeáyé neayimixemeanéa náné urowárénapinó, ayé ománé.’ yaiwiarínagéa náné íníná nioné díñé ríá nixeré ikñiné nuyimóniré eri niariné.” seararíné.

³ Gorixo Poroné síné Kiraiso tñi nawiné mikárinépa oeniré peá níñimori emé nímoarínépimé dáné nioné gí nírixímeayé —Ayé gí amá gwé axfrí imónigfáyé náné raríné. Ayé Kiraissomé díñé wíkwíropfré náné arirá wipaxé enánayé, “Xe peá onimoni.” nimónipaxfriné.

⁴ Ayé gí Isireriyé náné raríné. Gorixo xegé piaxé mené wimixinýfriné. Moseso tñi amá díñé meané e nemeríná Gorixoyá apákéki inarínépi sínwé wítagfáyfriné. Gorixo “E niseaiimfáriné.” réroarínépi aríá wiagfáyfriné. Nwé ikaxé Moseso eañépi meagfáyfriné. Omé yayé wianiro náné epaxé imóninépi náné níjfa imónigfáyfriné. Símimanéyo dáné Gorixo “E niseaiimfáriné.” urinéyfriné.

⁵ Xiawo írinyé xámé imónigfáwa, ayé ayíyáriné. Ayíyá xiawíyo dáné yeáyé neayimixemeanéa náné imóninjo amá imóniné. Amípí níyoné seayé e wimóninjo, ayé oriné. O Gorixo, aniné íníná nene yayé umepaxé imóninoriné. “E éwaniginé.” nimónariné.

Ámá Gorixo fá yamixáriñýfá náné urinépi nániriné.

⁶ Gé Judayé nápi Jisasomé ríwé umogfá enagi aí “Xwiyá Gorixo ayo ‘E niseaiimfáriné.’ urinépi písí weáriné.” rípaxímané. Ayé rípi nániriné. Negé aró Jekopoyá fwiárfawéyé níni omé dáné nemeágá nuro náné Isireriyé aiwé wí Gorixoyá mimóninagéa náné níni nepa Isireriyé imónigfámané.

⁷ Ebírfamoyá fwiárfawéyé níni ené xíoyá enagi aí níni Gorixoyá niaiwéniñé imónigfámané. Oweot, eníná Gorixo Ebírfamomé re urinéninginé, “Dixé rárfawé nepaxiné imónigfáyé segé niaiwé wamé dáné marfáti, Aisakomé dániné nemeágá upírfáriné.” urinéninginé.

⁸ Ayé rípi náné searariné. Gorixo niaiwé Ebírfamo emeanýfáyé níni náné “Ayé niaiwé nepaxiné imónigfáyfrané?” míyaiwí sa niaiwé xío Ebírfamomé símimanéyo dáné xwiyá urinépimé dáné emeanýfáyé náné “Ayé nepaxiné imónigfáyfrané?” níyaiwiré rínjfriné.

⁹ Ebírfamomé símimanéyo dáné re uriné enagi náné, “Xwiogwé wíomi rínániné imónáná Seraí niaiwé wo ríxa xíriñáná amé bimfáriné.” uriné enagi náné raríné.

¹⁰ “Gorixo apiné ené enagi náné searariné.” marfáti, Rebekaí amá ná woné, negé aró Aisakoyá niaiwé ayáf agwé enáná enépimé dáné ené axípi siwá rénífá neaiariné. Ámá nepa xíoyá imónigfáyé amá emeánarigfápimé dáné imónarigfámané.

¹¹ Niaiwé ayáf Iso tñi Jekopo tñi síné mixiré agwíyo neríná síné nañé bí eri sipi bí eri mepa enáná Gorixo amá xío yariñépi náné re oyaiwípoyiniré, “O amá nioniyá oimónípoyiniré fá níyamixáriñáyé, wiwaninýfá wigé nañé epírfápírané, sipi epírfápírané, apí náné díñé nímoré fá yamixáriñémané. Sa xewaninjo e emfániré enwípeáragfípi náné díñé nímoré amáyo fá yamixáriñé.” Díñé e oyaiwípoyiniré

¹² Rebekaímé re urinéninginé, “Xíráo xogwáomé inimí wurinéfáriné.” urinéninginé.

¹³ Bíkwíyo dáné re ríniñépi, “Gorixoné xogwáo Jekopo náné nínimóniré aí xíráo Iso náné minimónariné.” ríniñépi nioné “Gorixo xío wimónarinépínti yáraríné.” seararinépi tñi xíxené ríniñé.

14 Ayináni pioi raniréwini? “Gorixo amáyo fá niyamixárirfná enípi nípikwini meñfrini.” raniréwini? Oweot, wí e ripaxf mimónini.

15 Ayí ripi nánirini. Moseso Gorixomí rixifí uráná Bíkwíyo níriniri eánifpa Gorixo re urinjníginí, “Ámá nioní wá owianimínirfná ananí wá wianimíni. Ámá nioní ayá urimiximínirfná ananí ayá urimiximíni.”

16 Gorixo e urinjí enagi nání ayí amá wigí dínjí tñi “E oimónaneyi.” yaiwiariñagfa nání fá yamixárinijíyí imónarigfámaní. E i oimónaneyiníro anifí miní yariñagfa nání fá yamixárinijíyí imónarigfámaní. Sa Gorixo wá wianariñfpimi dání fá yamixárinijíyí imónarigfári.

17 Bíkwíyo dání Moseso tñjíná Gorixo Isipiyí mixf inayomí re urinjí enagi nání nene ananí dínjí axípi mopaxfrini, “Nioní xopírárf síápimi dání ení eánif nioniyá sifjani piaumimí iniri yoí nioniyá xwfá nírimini yaní niwéa urí éwíñigñirí nioniyá dínjí tñi joxí mixf inayí nimóniri meñweajoxfrini.”

18 Gorixo e urinjí enagi nání nene re niyaiwirane niyfá imónijwini, “Ámá ‘Wá owianimini.’ wimónijíyo wá wianariñfrini. Ámá ‘Dínjí wakisí oinípoyiníri owimiximini.’ wimónijíyo dínjí wakisí inipfri nání wimixarirñi.” niyaiwirane niyfá imónijwini.

“Gorixo nípikwini miyarinini. ripaxf mimónini.” urinjí nánirini.

19 Seyné re níripfráoi, “Joxí nearariñfpí nepa ejánayí, Gorixo pí nání amá wigí sifpi egíapí nání sifí ayairirí wiarirñi. O ‘Ámá xe apí apí oimónípoyi.’ yaiwiariñfpí amá go pífrí urakipaxf imónini? Oweot, wí e mimónijagi nání rarirñi.” E nírána

20 re searimíni, “Seyné pí amáyíne nimónimáná Gorixomí xifxewiámí wiarinjo? ‘Xwárfá sifí xwfá tñi imixifwá imixarirjomí “Niñwáni imónijápi pí nání e nimixfíni?” urinjñoi.’ ríseaimónariní?

21 ‘Xwárfá sifí imixarirjo xwfá axí xéfpimi dání xwárfá sifí wíxaú nimixirfná wíwá ayí aiwá rífa nání imixirí wíwá ráf sifí yinifná nání imixirí epaxf mimónini.’ ríseaimónariní? searimíni.

22 Gorixo “Ámá fwí egíapí nání wíkí nónijfpí owíwapiyimíni.” wimóniri “Pífrí umamomí nání gí ení eánifpí sifá owíwapiyimíni.” wimóniri nerí aí amá xwárfá sifí xwírfá ikixeníwíñigñirí ipímoárinijíyíñif imónigfáyo apaxf mé pífrí mumamó kikiá nerí sa sifwí niwíga warirñagi nání amá go xifxewiámí niwiri “Joxí nípikwini miyarinini.” uripaxf imónini?

23 O amá xwárfá sifí wá wianfimigñirí ipímoárinijíyíñif imónigfáyo —Ayí ení seayí e xfo imónijfpí bí imónífríxiríre ejíná dání ipímoárinijíyírini. Ayo wá wianarfná amá níni sifwí niwíniro re yaiwífríxirí, “Seayí e Gorixo imónijfpí, ayí xegí bí imónijfpí apífraní?” yaiwífríxirí wíyo apaxf mé pífrí mumamó kikiá néra unírini.

24 Ámá xwárfá sifí wá wianfimigñirí ipímoárinijíyíñif imónigfáyí, ayí nenirñi. Nioniyá oimónípoyiníri wéyo fá neaumirñjenerini. Gí Judayí wieneni fá neaumirñjmani. Émá wíyo ení fá umirñfrini.

25 Nioní “Gorixo emayí ení nioniyáyí oimónípoyiníri wéyo fá umirñfrini.” searariñápi ejíná xwíyfá wíá rókiamoagf Xoseao Bíkwíyo níriri eanjí ripi tñi xifxenírini, “Ámá Gorixoniyá mimónigfáyí nání ‘Gí amári.’ ríri amá dínjí sifí tuyipa ejayí nání ‘Gí dínjí sifí uyinjáyfrini.’ ríri emfári.

26 Aní nioní ‘Ámá niygíyfínemani.’ urinjápi nání re ripífrári, ‘Niaíwí Nwfá dínjí niyimijí tñjoyáyfrini.’ ripífrári. Xoseao e níriri eanjí.

27 Ejíná wíá rókiamoagf Aisaiayí ríniyo Isíreriyíyá fwíárawéyí nání níriri re ríñfrini, “Isíreriyíyá fwíárawéyí amá obaxf intíki rawírawápamí ejfyí imónijfpí imónijagi aiwí Gorixo árñípimi yeayí uyimixemeanfrini.

²⁸ Áminá Gorixo ‘Xwíá týo ɻweagfáyo pírít umamóimiginti.’ rínfpí níyárirfná sini mé pírít umamoárinfta enagti nánit rariñinti.” Aisaiao e níriri eañfrinti.

²⁹ “Gorixo xegí Judayo wá miwianipa nerfnayt, wí yeáyt uyimixemeanjyt imónipaxf meninti.” oyaiwípoyinrti nánit Aisaiao ámt rípt eni rínfrinti, “Ámináo —O anfnají nñni sñmijf wínarigfotinti. O Isírerene negf amá bi xe ojweápoyinrti sñjwí míneanipa nerit sñjwiriyt, amá anf Sodomiyt rínñhpimi ɻweáyt tñi Gomorayt rínñhpimi ɻweáyt tñi nñnt anfá imónagfápa nene eni imónanrit enwárinti.” níriri eañfrinti.

“Judayt xeñwí xídarigftá enagti nánit wé rónigfáyt mimónigfárinti.” urinjt nánirinti.

³⁰ Ayinánit nene pioi ranfréwinti? Sa rípt ranfrinti. Émáyt wí “Gí wé rónigfáyfrinti.” nírárifná ayf apimt dánit raráriñfrantit?” níyaiwiro “Wé róninjwáyt” oimónaneyinro anijf minf mepa nero aí apit tñi xixenit imónigfawixinti. Wé róninj Gorixo amá Jisasomi dñjt wíkwíroariñgfta níwinrifná raráriñfpit apit tñi xixenit imónigfawixinti.

³¹ E imóninjagfa aí Isíreriyt ɻwf ikaxf rínñhpimi nixidirinjhpimi dánit wé róninj oimónaneyinro anijf minf neróná wé róninj ɻwf ikaxf eáninjyo rínñfpit tñi xixenit mimónigfawixinti.

³² Ayf pí nánit apit tñi xixenit mimónigfawixinti? Ayf Jisasomi dñjt níwíkwírorinjhpimi dánit oimónaneyinro mé wigf dñjt tñi ɻwf ikaxf rínñf rípimi nixidirane oimónaneyinro yariñgfta nánit wé róninj apit tñi xixenit mimónigfawixinti. Ayf Jisasomi —Judayt Jisasomi nípíkiro aí “Gorixomt xewaxomt wí píkipaxenemanit. Ayinánit o Gorixomt xewaxomanit.” rarigftá enagti nánit o sñjá amá nikiripeaánrit ná eánarigfónit imóninjorinti. Omf nikiripeaánrit náninj eánigfawixinti.

³³ Bíkwíyo dánit apit nánit xixenit re nírinriti eáninti, “Aríá époyt. Gorixonit díwt Saionityt rínñhpimi —Apit Jerusaremiyo ríninti. Apimt amá nikiripeaánrit ná eániro sñmirirí wiri epírtia nánit sñjá wo e tñinti. E nerit aí omf dñjt wíkwírófáyt xto rínfpit tñi xixenit wiinfta enagti nánit ayá wí epírtámanit.” Bíkwíyo dánit xixenit e nírinriti eáninti.

10

“Judayt nápit Kiraisomi dñjt miwíkwírogftá enagti nánit Gorixo yeáyt uyimixemeanjmanit.” urinjt nánirinti.

¹ Gí nírixímeáytné, Gorixo gí Isíreriyt yeáyt uyimixemeáwintiginti íkfnijf sipi niarigfagi nánit omf ríxiñf anijf minf wuriyarinárinti.

² E nerit aí ayf yeáyt miyimixemeánitjoit. Niont ayf yariñgfpit nánit pírániñf dñjt fá nixirirí nánit áwanjf rariñinti. Ayf Gorixomt oxídaneyinro sñmí nixeadfpénro nero aí pírániñf dñjt neñwípémáná miyaritjoit.

³ Ayf rípt nánit searariñinti. Ayf “Amá e yariñgfpimi dánit Gorixo ‘Wé rónigfáytnérinti.’ urarariñfrantit?” níyaiwirfná xeñwí yaiwiariñgfrinti. Xeñwí dñjt re níyaiwiro, “Negf pírániñf yariñwápimi dánit Gorixo ‘Wé rónigfáytnérinti.’ nearintárinti.” níyaiwiro apinti nixidiro nánit Gorixomt yeáyt sñmanwíyónitf mìwurfnipa ero “Apit neróná wé rónigfáytné imónipfrírárinti.” rariñhpimi mìxidipa ero egfá enagti nánit searariñinti.

⁴ Gí Judayt dñjt re moarigfápit, “Nwf ikaxf rínñhpimi nixidirinjyo dánit wé róninjwaéne imónaníwárinti.” Dñjt e moarigfápmi Kiraiso pírf wiaíkímonfrinti. E enf enagti nánit omf dñjt wíkwírófá gyf gyf nánit Gorixo “Wé rónigfáyfrinti.” rariñfrinti.

⁵ Moseso amá wé rónigfá imónipfrí nánit ɻwf ikaxf eáninjhpimi xídarigfáyt nánit níriri ríwamijf nearfná rénitf ríñfrinti, “Amá wé rónigfá imónipfrí nánit ɻwf ikaxf eáninj rípít nípinti yariñgfyit xixenit e nerinjhpimi dánit dñjt níyimijf tígfta imónipfrírárinti.”

6 Wé róniñf ámá ñwf ikaxf eánñfpimí xfdarigfápimí dání imóniñfpí nání Moseso e riñf enagí aiwí dñf wíkwfróápimí dání “Ámá wé rónigfáyfriní.” ráriníñene Kiraiso yeáyf neayimixemeanía nání rixa niweapíri nípémáná ámi wiápñimeaní enagí nání Bíkwíyo dání níríníri eánñfpá re raríñwáriní, “Re miyaiwinípaní, ‘Anínamí nání gene peyaníwáríani?’ miyaiwinípaní. Ayí xwíyfá ‘Apimí dání Goríxo ámáyo yeáyf uyimixemeanífriní.’ rínñfpí arfá wianíwá nání Kiraisomí anínamí dání gene nípeyirane nipemeámi weapaníwá nání raríñiní.

7 Rípi ení miyaiwinípaní, ‘Síriíkí sírfwí mayí imóniñfmí nání gene weaníwáríani?’ miyaiwinípaní. Ayí Kiraisomí amí dání gene níwepíñtrane nipemeámi yapaníwá nání raríñiní.”

8 Bíkwíyo xwíyfá Goríxoyápí nání píot rínñiní. Rípi re rínñiní, “Xwíyfá apí ná jíamí mimóniní. Añwí e segí símímaní tñfí e imóniñagí nání apí ananí xwíyfá ríro dñf moro epaxf imóniñí. Bíkwíyo e rínñiní. Xwíyfá ámá Jisasomí dñf wíkwfrófríxíníri none wáf raríñwápí nání raríñiní.

9 Xwíyfá apí, ayí rípíñiní. Ámáyfne ayá mé Jisaso nání “Ámínáoriní.” níríní woákfkí erí “O Goríxoyá dñf tñfí xwáripáyo dání wiápñimeanífriní.” níyaiwirí dñf wíkwfrori nerfnayí, Goríxo yeáyf seayimixemeanífriní.

10 Ayí rípi seararíñiní, “Goríxo ámá wo Jisasomí dñf wíkwroariñagí níwíñtríná ‘Wé róniñoriní.’ ráríri mañfyo dání woákfkí yariñagí níwíñtríná yeáyf uyimixemearí yariñfriní.” seararíñiní.

11 Nioní seararíñápi Jisaso nání Bíkwíyo dání re níríníri eánñfpí tñfí xixení seararíñiní, “Ámá omí dñf níwíkwfrorfnayí, xfo ríñfpí tñfí xixení wiiníá enagí nání ayá wíwiníñfa meniní.” níríníri eánñfpí tñfí xixení raríñiní.

12 Ayí rípi náníñiní. Ámíná dñf nínenení wíkwroariñwáo —O ámá arírá neáiwíñigñíri yariñf wiarigfá níyoní wá bí onímiápí míwianí ayá wí wianariñoriní. O ná woní enagí nání Judayo xegí bí wiirí émáyo xegí bí wiirí yariñfmaní.

13 Bíkwíyo re níríníri eánñf rípi “Gíyí gíyí Ámínáo yeáyf oníyimixemeaníri yariñf wífáyo yeáyf uyimixemeanífriní.” níríníri eánñfpí nioní seararíñápi tñfí xixení axítpí ríññagí nání seararíñiní.

14 Ámá wo gí Judayí nání re níránayí, “Kiraisomí dñf míwíkwrogfá enagí nání aríge nero yeáyf oneayimixemeaníri yariñf wipfráoi? O nání arfá míwigfáyí enagí nání aríge nero yeáyf dñf wíkwropfráoi? Ámá wo o nání wáf muríñf enagí nání aríge nero arfá wipfráoi?

15 Goríxo ámá wa wáf urípfríta nání murowáríñf enagí nání aríge nero wáf urípfráoi? Ámá wo Poroní rariñápi pírfí nírakímíñíri nání e níránayí, re urímfíñí, “Bíkwíyo dání ‘Ámá xwíyfá yayí winípaxf imóniñfpí wáf urímearigfáyí nurémearíñá ayí awiaxfíñí. níríníri eánñagí nání wáf urípfríta nání Goríxo rixa murowárípa reníñigñí?

16 Wáf ourímépoyñíri urowáríagí aí Judayí níñí xwíyfá yayí winípaxfí píráñíñí xixení arfá níwiro mítidigfawixiní. Wíá rókiamoagí Aisaiao Bíkwíyo re níríri eaníñí, ‘Ámínáoxíñí, none áwaní uraríñwápí gíyí arfá níneairí dñf íkwroariñoi? Oweoí, wí e miyariñoi.’ Níríri eaní apí nioní seararíñápi tñfí xixení imóniñagí nání raríñiní.

17 Ayínání nene níjíá rípi imóniñwíñí. Ámá xwíyfá Kiraiso nání arfá níwiríñyo dání dñf wíkwroariñfáriñí. Ámá wí xwíyfá apí wáf urarígfpípmí dání arfá wiarigfáriñí. urímfíñí.

18 Ámá wo “Xwíyfá Kiraiso nání wáf rarígfpí Judayí nepa arfá ríta wigfawixiní?” níránayí, re urímfíñí, “Aga rixa arfá wigfawixiní. Bíkwíyo dání re níríníri eánñiní,

‘Ámá xwáfá rírí níriminí ñweagfáyí wigí manjí ríxa arfá wigfawixiní. Ámá anfí níriminí ñweagfáyí wigí xwiyfápi ríxa arfá wigfawixiní.’ níriníri eánijagi nání ‘Judayí ríxa arfá wigfawixiní.’ rariñiní.

¹⁹ Ámi ámá wo “Xwiyfá wáf uragfápi nání Judayí majfá imónagfáríni?” níránaýí, re urimfíni, “Oweoí, émáyí aí níjíá imónijánayí, ‘Judayí níjíá mimónagfáríni.’ rípaxí meniní.” urimfíni. Moseso Goríxo nání re níwuriyiri eanjí enagí nání rariñiní, “Judayíne Goríxoní ámá xeñwf wíyo pírániñf mearijagi sínwf nínaníríná sípí díñf wiaiwipfíráriñi. Ámá seyfné ‘Majfá imónigfáyíriñi.’ wiaiwiarigfáyo pírániñf mearijagi sínwf nínaníríná wíkí wónipfíráriñi.” Moseso e níwuriyiri eanjí enagí nání rariñiní.

²⁰ Judayí “Goríxo émáyo marfáti, nenení neamímíniníráriñi.” yaiwiarijagí aí wíá rókiamoagí Aisaiao ení xwiyfá Goríxo nání níwuriyiríná ayá igigí mé nerí re níwuriyiri eanjíriñi, “Ámá omí ge dání wíni meaníréwíniñi miyarigfáyí Goríxoní ríxa sínwf nanimeagfáyíriñi. Ámá Goríxoní nání yaríñf miwipa egfáyo niwaniñoni xámí piaumímí winiñáriñi.” Émáyí nání Aisaiao e níriríri ríwamíñf nearí aiwí

²¹ gí Isíreriyí nání Goríxo ríñf rípi ríwamíñf eanjíriñi, “Ayí Goríxoní tífámíni obípoyiníri aníñf miní wé awiá níwiaxídíríná ná mé ámá manjí níwiaíkiri ríwí sínwfá yirí yarigfáyo wé awiá wiaxídíñáriñi.” níriríri eanjíriñi.

11

“Isíreriyí áríní bimí Goríxo wá wianariñípí wímeaaríni.” uríñf náníriñi.

¹ Ayinání “Goríxo xegí Isíreriyí ríxa aníñfí ríwí umonjíriñi.” ríminíréiñi? Oweoí, wí e rípaxí meniní. Nioní ení Isíreriyí woníriñi. Ebírfamoyá fíwiárfawéyí woníriñi. Síyikí Bejímano tífámíni imónijá woníriñi. Nioní e imónijáóní aí Goríxo wí ríwí minímonjí enagí nání “Isírerí níyoní ríxa aníñfí ríwí umonjíriñi.” rípaxí meniní.” seararíñiní.

² O xegí ámáyo —Ayí amípí síní mimónijáná fá yiyamixímí enfyíriñi. Ayo wí ríwí umonjímani. Wíá rókiamoagí Iraijsao nání Bíkwíyo níriníri eánijípí síní majfá rimónijeoí? O Goríxo ayo ení xíxe ríwí umówíniñípí xegí Isíreriyí nání aníñumí ikaxí nuríríná re uríñinigíñi,

³ “Ámínáoxíni, díxfí wíá rókiamoarigfáwamí nowamíni píkiro joxí nání rídiyowá epírítá nání íráf oníñfyí pípínamí ero éfá enagí nání joxí díñf ríkwíronjá yoparoní ñweajíñi. Nioní ení nípíkianíro nání ríxa píá niaríjoí.” urítagí aí

⁴ Goríxo píoi uríñinigíñi? “Joxíni marfáti, ámá níñí nioníyá imónijíyí 7,000 imóníni. Ayí wayá ñwfá xopaikígí imónijíyí Bítaríyí ríñíñípími xómíñf níyíkwiro yayí mumearigfáyíriñi.” uríñinigíñi.

⁵ Ayinání ejíná e imónijípa agwí ríná ení axípí áríní wí Goríxo xegí wá wianariñípí tífámíni xíxení neríná fá neayamixíñf áríní wiene ñweajíñi.

⁶ Goríxo ámáyo fá nuyamixíríná xegí wá níwianíriñípími dání fá uyamixíñf enagí nání “Ámaéne nañí bí yaríñagwí níneaníri nání fá neayamixíñíriñi.” yaiwipaxí meniní. Ámá nañí yaríñagfá nání fá nuyamixíri sínwfíriyí, wá wianariñípí mimóní, mimóní wá wianariñípí imónímiñíri eníriñi.

⁷ Ayinání píoi rípaxíriñi? Isíreriyí wé róníñf apí oimónaneyiníro aníñf miní yarigfápi mimónípa egfá aiwí ámá Goríxo xegí díñf tífámíni fá uyamixíñíyíñi xíxení imónigfáríñi. Wíñíyí Goríxoyá díñfyo dání wigí díñf ríxa wakístí inigfáríñi.

⁸ Nioní seararíñápi tífámíni xíxení Bíkwíyo dání re níriníri eánijípa, “Ayí díñf pírániñf nímoró ‘Goríxo apí neáwaptíymíñíri ríá yaríñi?’ miyaiwí éfríxiñíri káká sínwfí anírí aríkwíkwí arfá wirí díñf xaxá merí epírí wimixíñf enagí nání apí e néra níbífasáná

agwí ríná ení sín̄ yariñoi.” B̄ikwíyo dán̄ e nírín̄irí eán̄in̄ípa agwí ríná x̄ixen̄ d̄in̄í wak̄is̄ inar̄iñoi.

⁹ Depito ení re riñfrin̄í, “Ayí ‘N̄iwayirón̄irí n̄weañwiniñ.’ n̄iyaiwiro maiwí n̄weañjáná aiwá yayí yan̄iro nán̄ nim̄ix̄iro nar̄igfápi d̄in̄í Gor̄ixoxin̄iyá t̄in̄í xe s̄ipogwíñin̄í imón̄irí m̄íréniñí imón̄irí éw̄in̄iginiñ. Xe nik̄ir̄ipeaán̄irí ná eán̄ar̄igfápn̄in̄í imón̄irí r̄fá meaár̄inar̄igfápn̄in̄í imón̄irí éw̄in̄iginiñ.

¹⁰ Gor̄ixoxí yariñípí nán̄ s̄in̄wí anopasñípíri nán̄ joxiyá d̄in̄í t̄in̄í s̄in̄wí xe s̄fá uyin̄irí joxí yariñípí nán̄ maj̄á nero ikáriñar̄igfápi xe an̄in̄í aiwá fá xwén̄in̄í n̄imear̄íkwín̄im̄ emero éfr̄ixin̄í.” Depito e riñípa ḡí Judayí nápí x̄ixen̄ apí nero d̄in̄í wak̄is̄ inar̄iñoi.

“Judayí man̄í wiaíkigfá en̄aḡí nán̄ Gor̄ixo émáyíné yeáyí seayim̄ixemeaar̄in̄í.” ur̄iñí nán̄ir̄in̄í.

¹¹ Aȳinán̄ ámá wo yariñí re níánayí, “Judayí Jisasomí d̄in̄í miw̄ikwíropa nero nik̄ir̄ipeaán̄irí ná neán̄ir̄in̄í neróná an̄in̄í axípí e imónáriwan̄iginiñí eḡíáran̄í?” Yariñí e níánayí, re ur̄im̄íñiñ, “Aga oweoí, ayí wiaíkigfá en̄aḡí nán̄ Gor̄ixo émáyo yeáyí uyim̄ixemeaar̄in̄í. Judayí o émáyo nañí wiiariñaḡí s̄in̄wí n̄iwiñiróná s̄ipí d̄in̄í n̄iwiñiñí Jisasomí d̄in̄í ow̄ikwíropoyin̄íri nán̄ e yariñí.” ur̄im̄íñiñ.

¹² Ayí man̄í wiaíkigfá en̄aḡí nán̄ agwí ríná Gor̄ixo ámá xw̄fá t̄íyo n̄weagfá wín̄íyo nañí ayá wí n̄iwiñí aiwí Judayí Gor̄ixo fá uyam̄ix̄íñí n̄in̄í r̄ixa Jisasomí d̄in̄í n̄iwiñíror̄inayí, émáyo ení nañí xwapí ayá wí wiinfáriñi. Judayí nik̄ir̄ipeaán̄irí ná eán̄igfá en̄aḡí nán̄ Gor̄ixo émáyo nañí ayá wí n̄iwiñí aiwí Isírerí Gor̄ixo fá uyam̄ix̄íñíyí fá n̄in̄í Jisasomí d̄in̄í n̄iwiñíror̄inayí, émáyo n̄iwiñína xám̄ nañí wiñípá mé ám̄ seáyí e imón̄in̄ípí wiñífáriñi.

¹³⁻¹⁴ Agwí Romíyo n̄weagfá émáyíné xw̄iyíá b̄í osear̄im̄íñi. Gor̄ixo émáyo wáf our̄in̄íri n̄irowárénapíñjoni en̄aḡí nán̄ nioní e ner̄iná r̄ipí ení yariñáriñi. Gí ámá gwí axírí imón̄igfáyí “Gor̄ixo émáyo nañí r̄fá wiiariñí?” n̄iyaiwiro s̄ipí d̄in̄í wiaiñiar̄igfápmí dán̄ wier̄kiemeáim̄iginiñí x̄íó émáyo our̄in̄íri n̄irowárénapíñjípí yariñáriñi. E ner̄iná “Gor̄ixo e éw̄in̄iginiñíri n̄irowárénapíñjípí seáyí e imón̄in̄ípír̄íñi?” n̄iyaiwiri yayí t̄in̄í néra war̄iñáriñi.

¹⁵ Ayí r̄ipí searar̄iñíñi, “Gor̄ixo Isíreríyo r̄fwí umon̄ípími dán̄ ámá xw̄fá t̄íyo n̄weagfá wín̄íyí fá n̄in̄í x̄íó nawíñí p̄iyá wíñíngfáyí imón̄in̄íaḡí nán̄ Isíreríyo ám̄ numím̄in̄íriñá ayí r̄ixa xwárfpáyo dán̄ wiápñímeáfáyín̄íñí imón̄ípír̄íñiñí.

¹⁶ Bisíkeríá iwamíó nim̄ix̄íñá xám̄ b̄í on̄imiápi n̄ixerí ‘R̄ipí, ayí Gor̄ixo nán̄ípír̄íñi.’ n̄iyaiwiri táñá nápí n̄ipíñi Gor̄ixoyán̄íñí imónar̄iñípa Judayí f̄wiárfawéwa Gor̄ixoyá imón̄igfá en̄aḡí nán̄ r̄fwíyo imón̄igfáyí ení axípí oyá imón̄ípír̄íñiñi. Íkfá p̄ipíñí wírí ‘Gor̄ixo nán̄ír̄íñi.’ n̄iyaiwiri n̄itíñíyí, reñí ení oyá imón̄in̄ípa Judayíyá xiáwo ír̄iñíyí Gor̄ixoyá imón̄igfá en̄aḡí nán̄ r̄fwíyo imón̄igfáyí ení axípí oyá imón̄ípír̄íñiñi.” searar̄iñíñi.

¹⁷ E ner̄í aí ewayí xw̄iyíá r̄ipí osear̄im̄íñi, “Gor̄ixo xeḡí Judayo r̄fwí numor̄iná íkfá oripí reñíñíñí b̄í n̄orearí émáyíné —Seyíne reñí oripí ámá iwfá urar̄igfá mar̄atí, oripí xeḡípí yapar̄iñípími dán̄in̄íñí reñí eán̄igfáyíñer̄íñi. Seyíne Gor̄ixo n̄imear̄í wín̄íyí reñí eán̄igfá seañwírár̄í en̄aḡí nán̄ seyíne oripí p̄ipíñípími dán̄ iniñḡí nín̄íñá Judayíyá xiáwo ír̄iñíyí Gor̄ixo nañí wiiaḡípími dán̄ iniñḡíñíñí nín̄íri reñí wín̄íyí fá t̄in̄í píráñíñí reñí onar̄igfáriñi.

¹⁸ E ner̄í aiwí Judayo Gor̄ixo r̄fwí numor̄iná reñíñíñí órean̄íyí nán̄ wárixayíne mimón̄ípa époyí. Wárixane oimónaneyin̄íñáyí, xám̄ píráñíñí d̄in̄í n̄iyakirori re mófr̄ixin̄í, ‘Reñene p̄ipíñí nán̄ iniñḡí im̄ixar̄iñwámaní. P̄ipíñíyí —Ayí Judayíyá xiáwo ír̄iñíyíñiñi. Ayí nene nán̄ iniñḡí im̄ixar̄iñíñiñi.’ mófr̄ixin̄í.” osear̄im̄íñi.

¹⁹ Émá Jisasomi dīnj̄ wīkw̄roarigfáyfné re nīrānáyf, “Nene neanw̄iráriminri nán̄ ayo óreanf̄in̄.” nīrānáyf,

²⁰ re searimf̄in̄, “Seyf̄né anan̄ rariñoi. Ayf̄ Jisasomi dīnj̄ mīwīkw̄roarif̄agf̄a nán̄ óreanf̄in̄. E ner̄ aí seyf̄né en̄ píyo dán̄ marf̄áti, sa dīnj̄ wīkw̄roarigf̄ápim̄ dán̄ óreaé seañw̄iráriñf̄yfné imónif̄áyfné en̄aḡi nán̄ wá mimónipa ero wáyf̄ ero éfr̄ixin̄.” searimf̄in̄.

²¹ Gorixo “Reñf̄ íkf̄á bim̄ dán̄ nōreari ñw̄iráriñf̄ marf̄áti, íkf̄á ná apám̄ dán̄ eánif̄ip̄i xe oeánin̄.” mīyaiwí óreanf̄ en̄aḡi nán̄ émáyfné en̄ “Xe oeánin̄.” mīyaiwí axf̄ip̄i neaóreanif̄in̄ “Wáyf̄ éfr̄ixin̄.” searariñin̄.

²² Ayináni Gorixo ámáyo wá nīwianirfná wir̄ wilf̄ tñi nīwirfná wir̄ yariñf̄ip̄i nán̄ dīnj̄ mófr̄ixin̄. Jisasomi dīnj̄ mīwīkw̄ropa ner̄if̄ip̄im̄ dán̄ nikir̄ipeaánin̄ nánif̄eánif̄áyo Gorixo wilf̄ tñi nīwir̄ aiw̄ émáyfné wá seawianarin̄. Seyf̄né dīnj̄ wīkw̄roarigf̄ápim̄ dán̄ anif̄ wá seawaniñpaxf̄ imónif̄jánáyf̄, ayf̄ anan̄ wá nīseawiaga unf̄árin̄. E mepa ner̄fnáyf̄, seyf̄né en̄ seawákimo nán̄yf̄.

²³ Reñf̄ óreámonif̄in̄ imónif̄áyf̄ en̄ dīnj̄ mīwīkw̄ró yariñf̄ápi r̄ixa em̄ nīmoro dīnj̄ wīkw̄róánáyf̄, Gorixo wiḡ óreane dán̄ ámi ñw̄iráriñf̄in̄. Gorixo anan̄ ámi ñw̄iráriñpaxf̄ en̄aḡi nán̄ rariñin̄.

²⁴ Émáyfné Gorixo íkf̄á orip̄ xegf̄ip̄ yapariñf̄nam̄ dán̄ nōreari ámá aiwá omif̄ner̄fná mepa yariñf̄ápa ner̄ ámáyánam̄ seañw̄iráriñf̄ en̄aḡi nán̄ xeḡ anam̄ dán̄ óreanf̄ip̄i anif̄paxf̄ ámi wiḡ axf̄nam̄ ñw̄iráriñpaxf̄ imónif̄aḡi nán̄ searariñin̄.

“Gorixo ámi Isireriyoyeáyf̄ uyimixemeañf̄áriñi.” ur̄if̄ nán̄in̄.

²⁵ Gf̄ nīr̄ixf̄meáyfné, seyf̄né “Nene dīnj̄ émf̄ saím̄ moñwaénerin̄.” nīyaiwiniro “Gorixoxeḡ Judayo anif̄in̄ em̄ moñfr̄in̄.” yaiwip̄fr̄ixin̄ri xw̄iyf̄á yumf̄ imónif̄riñp̄i nán̄ majf̄á oimónipoyin̄ri mīnimónarin̄. Xw̄iyf̄á yumf̄ imónif̄ip̄i, ayf̄ r̄ip̄irin̄. Émá Gorixofá uyamixif̄yf̄ nñni xfo tñam̄bi bñp̄fr̄te nán̄ Isireriyf̄ nápi dīnj̄ wakif̄ niga upfr̄áriñi.

²⁶ E néra numáná en̄áná Gorixo Isirer̄i nīyon̄ yeáyf̄ uyimixemeañf̄áriñi. Nion̄ searariñápi Bñkw̄yo dán̄ xw̄iyf̄á nīr̄in̄ri eánif̄riñp̄i r̄ip̄iaú sopif̄ nīwarin̄, “Éf̄ neamínin̄dó dñw̄ Saion̄ —Dñw̄ Saion̄iȳ r̄in̄if̄ip̄i Judayf̄yá anf̄ e nán̄ r̄in̄if̄ip̄irin̄. Éf̄ neamínin̄dó dñw̄ Saion̄ ñweañwaéneyáo nimónir̄i Jekopoyá f̄wiárfawene uyf̄niñ yariñwápi em̄ neawiaíkimonif̄áriñi.” nīr̄in̄ri eánir̄i

²⁷ ámi wí e “Gorixon̄ wiḡ f̄w̄ egf̄ápi yokwarim̄ nīwiirfná ‘R̄ipi nīwiimf̄áriñi.’ r̄eroárimf̄in̄.” nīr̄in̄ri eánir̄i en̄p̄iaú nion̄ searariñápi tñi xñxenir̄in̄.

²⁸ Judayf̄ xw̄iyf̄á yayf̄ neainif̄paxf̄ imónif̄ip̄i r̄if̄w̄ numoro nán̄ Gorixom̄ sñm̄ tñiñ wiariñf̄áyf̄ imónif̄aḡi nán̄ Gorixo émáyfné nañf̄ seaiiarin̄. E ner̄ aí Gorixowiḡ xiáwo ír̄if̄yf̄o fá uyamixif̄yf̄ en̄aḡi nán̄ xfo yádiñf̄ sñx̄ uyif̄yf̄ imónif̄o.

²⁹ Gorixo wá nīwianirfná anif̄pá nīwir̄ nion̄yá oimónipoyin̄ri wéyo fá numirirfná ámi yarapimf̄o mīwiarin̄o en̄aḡi nán̄ rariñin̄.

³⁰ Émáyfné en̄íná Gorixom̄ wiaíkiaḡa aiw̄ agw̄ r̄iná Judayf̄ xamif̄yf̄ wiaíkiarif̄aḡi nán̄ Gorixoseyf̄né ayá searimixarif̄aḡi nīwīnirfná sñp̄i dīnj̄ nīseaiaiwir̄ ámi xfo tñam̄bi kññimónáná xamif̄yf̄o en̄ ayá ur̄imixif̄a nán̄ émáyfné wiaíkiagf̄ápa ayf̄ en̄ axf̄ip̄i nero xñom̄ wiaíkiarif̄o.

³² Gorixo ámá nīyon̄ Judayoran̄, émáyoran̄, ayá ur̄imixf̄im̄iḡin̄ri “Ámá nñni ḡf̄ mañf̄ nīwiaíkiarif̄yf̄ir̄in̄.” nīr̄ar̄ir̄i gw̄ññif̄ yáriñf̄in̄.

“Gorixodīnj̄ émf̄ saím̄ moñf̄ en̄aḡi nán̄ yayf̄ uméwanif̄in̄.” ur̄if̄ nán̄in̄.

³³ Gorixodīnj̄ émf̄ saím̄ mor̄ nīj̄á imónir̄i en̄f̄ip̄i aga seáyf̄ e imónif̄aḡi nán̄ nion̄ miñf̄ sñjá weánipaxfr̄in̄. Nene ámaéne dīnj̄ o “E éim̄iḡin̄.” nīyaiwir̄ moñf̄ip̄i nán̄

aninjí miní yariñí niga nurane aí “E ríá moní?” yaiwipaxene meniní. Nene dínjí o nímorí yariñípi nání aninjí miní “Aríge nímorí ríá yariñí?” níyaiwirane aí mfkípi nání xixení dínjí mopaxene meniní.

³⁴ Nioní searariñápi Bíkwíyo dání re níriníri eáninjípi tñí xixeniriní, “Ámináo dínjí moariñípi nání ámá wí níjá rimóninjoí? Oweoí. Omí ámá wí pírániñí dínjí ureñwípegfáraní? Oweoí.

³⁵ Ámá giyí wíniyí xámí wírápi nání xío wipaxí imóninjoriní? Oweoí.” níriníri eáninjípi nioní searariñápi tñí xixení imóniní.

³⁶ Amípi níní oyá dínjí tñí imónirí xegí imóninjípa oyá dínjí tñí síní imónirí o nániní imónirí enagí nání raríñiní. Nene íníná omí seáyí e numéra úwaniginí. “E éwaniginí.” nimónariní.

12

“Rídíyowá Goríxo wimónaríñípi iníwaniginí.” uríñí nániriní.

¹ Ayinání gí nírixímeáyíné, Goríxo wá neawianayaríngí nání ení ríremíxí bí osearimíni. Nañwí noní Goríxo nání rídíyowá yárarígíápa sewaninjyíné ení o nání rídíyowá síní sítikwí míniñí xío wimónaríñíptníñí oimónaneyiníróná “Negí dínjíyo oxídinaneyí.” miyaiwí “Oyá dínjíyoní oxídaneyí.” níyaiwiro xamíñjyíné miní winífríxiní. E neróná Goríxomí yayí umeaníro nání epaxípi tñí xixení yariñoí.

² Goríxomí mixídarígíáyí yariñápa axípi mé “E éíríxíni.” wimónaríñípi nání níjá imónipíri nání segí dínjí xámí moagíápi xe síní bí oneaimixiníri sínwí wíñífríxiní. Xe dínjí síní bí oneaimixiníri ná xío wimónaríñípi —Apí awiaxí imónirí oyá sínwíyo dání apáni imónirí wé róninjí imónirí enípíriñí. Apí nání ananí níjá imónipaxíriñí.

³ Nioní Goríxo wá níñiwianíri niñípimi dání níyínéní woxiní woxiní rípi osearimíni, “E imóninjáoníríaní?” níyaiwiníríná díxí imóninjípi nání nímúrorí ‘Seáyí e imóninjáoníríaní?’ miyaiwinípaní. ‘E imóninjáoníríaní?’ níyaiwiníríná dínjí wíkwíroarígíá woxiní woxiní Goríxo e epaxo e epaxo oimónirí simixinjípi nání dínjí nímorí díxí nepa imóninjípi tñí xixení ‘E imóninjáoníríaní?’ yaiwiníríní.” osearimíni.

⁴ Negí wará ná wírimí dání wérani, síkwítraní, bí bí iníñwini. Bí bí iníñwápi tñí axípiñí yariñwámani. Xixegíñí yariñwáriñí.

⁵ E imóninjípa axípi Kiraiso tñí ikáriñjwáne ení re imóninjwini. Obaxene aiwi omí dínjí wíkwíroaríngíawí nání nínenení axípi wará ná bimí dání síkwí wé ayí imóninjípáninjí nimónirí ikwíróninjwini.

⁶ Nínenení wá neawianinjípi tñí xixení níneaiirína xixegíñí e epaxí e epaxí oimónipoyiníri neaimixinjí enagí nání xixegíñí epaxí imóninjwápi tñí xixení oyaneiyí. Goríxo xwíyíá xíoyápi wíá urókiamófríxiníri neaimixánayí, negí dínjí wíkwíroaríngíápi tñí xixení e éwaniginí.

⁷ Negí wíniyo arírá wíríxíñíri neaimixánáraní, wíniyo wíwapíyífríxiníri neaimixánáraní,

⁸ ení ríremíxí wíríxíñíri neaimixánáraní, xixení e éwaniginí. Negí wíniyo negí amípi nínowiayí inífríxíñíri neaimixánayí, sípí miwí éwaniginí. Negí wíniyo oumenjweápoyiníri neaimixánayí símí níxeadípénírane éwaniginí. Negí wíniyo wá wianífríxíñíri neaimixánayí, kípíñí miyí yayí tñí éwaniginí.

“Kiraiso tñí ikáriñgíáyíné apí apí néra úfríxíni.” uríñí nániriní.

⁹ Segí wíniyo dínjí sípí níwirína mimóní miwíwapíyipa éíríxíni. Sípí imóninjípi ríwíminí nímamori nañí imóninjípi fá xífrífríxiní.

¹⁰ Xexíxexírímeáyí ayá ríremíxí niníro pírániñí menarígíápa inífríxíni. Negí wíniyo wéyo umeaneyiníro símí xeadípénífríxiní.

11 Ríwí siwíá miyí nírfkwíníri éfríxíni. Ámináomi níxídíróná xfoyá kwíyípi e niífríxíni ri seaimixaríñípimí siñwírfáníñí wiaxfídríxíni.

12 Ámináo seiainfápí nání díñí ikwímoarígíapimí dání díñí niáf seaínwíñigíni. Xeaníñí seaímeááná xwámámí wífríxíni. Ínína Goríxomí ríxíñí urayífríxíni.

13 Ámá Goríxoyá imónígíáyí wí díwí ikeamónariñagíá níwíñirína segí bi mìní wífríxíni. Ámá anjí midáñí wí seaímeááná segí anjyo nání nipemeámi úfríxíni.

14 Ámá rímewá seaiarígítáyo Goríxo nañí wiíwíñigíni ríxíñí urífríxíni. Ayo uramixíwíñigíni ríxíñí murí nañí imixíwíñigíni ríxíñí urífríxíni.

15 Ámá yayí yariñagíá níwíñiróná ayí tñí nawíni yayí ero ɻwí eaariñagíá níwíñiróná ayí tñí nawíni ɻwí earo éfríxíni.

16 Segí wíniyo nání "Wío sípioríni. Wío nañoríni." miyaiwipani. Ná bñí axípíni mófríxíni. "Seáyí e imóníñwaéneríani?" miyaiwinípa nero ámá yunígíáyí tñí ananí gwiaumí niníro eméfríxíni. "Nene díñí émí saímí moñwaéneríani?" miyaiwinípa éfríxíni.

17 Sípí seaikáráná seyíne ení xíxe sípí miwikáripaní. Ámá níni "Apí nerfná xíxeni ríá yariní?" yaiwiariñgítápi nání díñí nímoró éfríxíni.

18 Díñí mixímíni nikwímorí mepa éfríxíni. Ananí nepaxí ejánáyí, ámá níni tñí píyíá níwíñiríro ɻweáfríxíni.

19 Gí díñí síxí seayinjáyíne, ríkíkírító seaikárítáyo seyíne ení "Pírít oumamoaneyí." niyaiwiro mé Goríxo wíkí ríá ápiáwíñíñí wóníñípi xe ayo wímeáwíñigíni ríxíñí. Bíkwíyo dání rípí níríníri eániñagí nání searariñíni, "Ríkíkírító yariñgítápi nání "Goríxoní pírít umamóñmígní." nimónaríni. Ríkíkírító seaikárítáyo marfáí, niñwaníñoní pírít numamori ríñíñí wimíráriñí. Ámináo e ríñfríni." Bíkwíyo dání e níríníri eániñagí nání "Sewaníñýíne 'Pírít oumamoaneyí.' niyaiwiro xíxe miwipa éfríxíni." searariñíni.

20 E mepa nero Bíkwíyo dání re níríníri eániñípa éfríxíni, "Joxí tñí símí tñí inarígítáyí agwí wiariñagí níwíñirína aiwá mìní wiríñí. Gwíñí yeáyí wiariñagí níwíñirína iniñgí niwíri wiríñí. E níwirína wigí sípí seaiarígítápi nání ayá wimoríñí. Bíkwíyo dání e níríníri eániñípa éfríxíni.

21 Ríkíkírító seaikárítáyo xíxe sípí níwirónáyí, ayí seyíne xopíráñíñí seaiaríñoi. Sewaníñýíne pírít oumamoaneyíni nerónáyí, sewaníñýíne samiñíñíñí imixíñaríñoi. Seyíne e mepa nero nañíni níwirónáyí, xopíráñíñí wiariññoi. Ayináni sa apíni éfríxíni.

13

"Gapímaníyo símañwíyóníñí yeáyí wuríñáwanigíni." uríñí náníríni.

1 Ámá ayí ayí gapímaníyo símañwíyóníñí yeáyí wuríñfríxíni. Gapímaní wí nimóniróná wigí díñíyo dání imónarígítámaní. Goríxoyá díñíyo dání imónarígítáriñí. O xe oimónípoyíni ríxíñí siñwí wíñaríñýíni gapímaníyí imónarígítá enagí nání rariñíni.

2 Ayináni gapímaníyo ámá gíyí wíakianíro nerfnáyí, ayí Goríxo "E oimónípoyí." yaiwiñípi ení pírít rakianíro yariññoi. Ámá e éfáyí ríá meaáriñaníro yariññoi.

3 Ayí rípí nání searariñíni. Goríxo gapímaní nimóníro seameñweagítáyí nañí yariñgítáyo ení óf wimixífríxíni wimixíñímaní. Sípí yariñgítáyo ení óf wimixífríxíni wimixíñíñí. "Neameñweagítáyí nání wáyí mepa oemíni." níseaimónírínáyí, nañíni eríñíni. E yariñagíá siñwí níseanírínáyí, yayí seamepírítáriñí.

4 Seameñweagítáyí Goríxo seyíne nañí seaiífríxíni wimixíñí enagí nání searariñíni. E nerí aiwí seyíne sípí nerfnáyí, ení óf eríñíni. Gapímaníyí kikiáfá éwanigíni ríxíñí? Oweoí, Goríxo sípí néra warígítáyí re oyaiwípoyíni,

"O nene nání wík' wóniñagí nání gapimanfy' pír' e r'fa neamamoaríno?" oyaiwípoyiníri seameñweagfáy' s'pí yarigfáyo pír' umamófríxíníri wimixiñí enagí nání searariñíni.

⁵ Ayinání nene ayo simañwýóniñí yeáy' wurfníwanigini. "Pír' mneamamopa epír'fa náníni simañwýóniñí yeáy' wurfníwanigini." marfáti, "Nene woní woní negí yaríñwápi nání nýaiwinirína 'Ayo simañwýóniñí níwurfníríná, apání yaríñwíni.' yaiwianfá nání ení simañwýóniñí yeáy' wurfníwanigini." searariñíni.

⁶ "Apání r'fa yaríñwíni?" yaiwianfá nání ení gapimanfy' nígwí takisí nání miní wiariñwárini. Goríxo neameñweáfríxíníri wimixiñowa pírániñí neameñweaaniro nání aníñí miní yaríñagí nání searariñíni.

⁷ Seameñweagfá gíyo pí pí miní wipaxf imóniñípí ananí miní wífríxini. Takisí nání pí pí nígwí wipír'fa nání imónigfáyo sa ananí miní wífríxini. Simañwýóniñí yeáy' wurfnípír'fa nání imónigfáyo e wurfnífríxini. Wé ikwianfáyo umepír'fa nání imónigfáyo e uméfríxini.

"Wíniyo díñf s'pí níwirfná ñwf ikaxf ríñiñípí tñi xixení yaríñoi." uríñf nánirini.

⁸ Seyíne fwí éfápimi dání "Nígwí neaiapei." searípaxíyíne mimónipa éfríxini. Apí mimóní "Díñf s'pí neai." searípaxípíni imónífríxini. Pí nání marfáti, ámá wo wíyo díñf s'pí níwirfná ñwf ikaxf eáníñípí tñi xixení yaríñí enagí nání raríñíni.

⁹ Bíkwíyo dání rípí rípí ríñiñíyí, "Meánigfáyíne wí tñi fwí minípaní. Níwiápñimearí ámá miptíkipaní. fwí mímeapaní. Amípí wayá nání siñwí fwí mítwíñípaní." apí apí ríñiñíyí tñi sekaxf amí bi ení ríñiñí enánayí, níni nawní níkwieroríná sekaxf ná bimíni, Jisaso "Jíwaníñoxí nání díñf s'pí inaríñípa ámá wíyo nání díñf s'pí wífríxini." ríñípími ikwíkwírf iníñagí nání searariñíni.

¹⁰ Ámá wo womí nepa díñf s'pí níwirfná s'pí bi wiariñímaní. Ayinání "Ámá wigí wíniyo díñf s'pí níwirfnayí, ñwf ikaxf ríñiñíyí tñi xixení yaríñoi." searariñíni.

"Jisaso weapiníyái añwi e enagí nání pírániñí éwanigini." uríñf nánirini.

¹¹ Rípí ení osearíminí. Agwí ríná nene ñweañwáiná nání seyíne níjíta imóniñí. Sfá Kiraiso níweapíri yeáy' neayimíxemeanyíyi nene díñf iwamíó wíkwíróáná ná jíamí imóniñípa síní e mimóniñagí nání sá wegíyíne wiápñimeapaxíná ríxa rínáriñí.

¹² Sfá níyiga nútsáná ríxa wík' nök'ia waríñípa sfá nene xwíta t'yo ñweañfá nání imóniñíyí ríxa nór'ia waríñí. Kiraiso weapinífa nání añwi e imóniñagí nání ámá aik' nír'ír'íri tarigfápa amípí s'pí ár'wíyíná yarigfápi píni wiár'rane ámá mítxf nání ik'ñarigfápa amípí nañí ikwáwíyíná yarigfápi fá xír'rane oyaneyí.

¹³ Ámá ikwáwíyíná pírániñí yarigfápa neranéná papík' erane uyñíni erane mepa éwanigini. Ámá wí tñi fwí inírane iyí ede dání onarigfápi monípa éwanigini. Xeaníñí ríñímerane s'pí díñf yaiwinírane mepa éwanigini.

¹⁴ E mepa nerane negí Ámíná Jisasí Kiraiso wimónaríñípí aik'ñíñí níyínírane fwí nání feapá neainaríñípí yaní nání wí díñf mítmopa éwanigini.

14

"Séríxímeáyo xwíyfá numeariro 'S'pí yaríñoi.' murípaní." uríñf nánirini.

¹ Ámá Jisasomí díñf níwíkwíroríná wigí díñf samíñí níwero ududí níwiníro "Apí neríñayí, Goríxo negí yaríñwápi nání yayí enír'íñeo?" yaiwinarígíyáyo seyíne ananí umímíñípoyí. Ayí tñi xwíyfá xímiximí inípír'í nání umímíñípír'í nání mítsearariñíni. Nañíni nero umímíñípír'í nání searariñíni.

² Ámá Jisasomí díñf níwíkwíroríná wigí díñf ejí neáníro wí ududí mítwinípa nero "Apí neríñayí, Goríxoyá siñwíyo dání ananí yaríñwíni." yaiwinarígíyáyo pí pí

reaxf winffpi anani narigfáriñi. Ámá Jisasomi dñj nifwifwfrorfná wigf dñj samiñf wearigfáyf nañwf miñf aiwani narigfáriñi.

³ Ámá “Pí pí reaxf winffpi anani nifpaxfrini.” nifyaiwiro narigfáyf ámá “Nañwf niñpaxfmanf.” nifyaiwiro miñnarigfáyo peayf miwianipa oépoyt. Ámá nañwf miñnarigfáyf eni pí pí reaxf winffpi anani narigfáyo xwiyfá numeariro “Nifpikwini miyariñoi.” muripa oépoyt. Ayo Gorixo rixa umiminiñf enagf nánf rarifñiñ.

⁴ Pí pí anani narigfáyo xwiyfá numeariro “Nifpikwini miyariñoi.” urarigfá gifyné ámá woyá xináiwánif nimóniro omifnif wiariigfáyo xwiyfá numeariranénayf, “Apánf yariñwini.” ríseaimónarini? Oweof, xwiyfá numearirfná “Sipí yariñoi.” urirf numiminiñ “Anani yariñoi.” urirf epaxo ná wonf wigf bosifwo —O Áminá Gorixorini. Oyá dñj tñf xfomf dñj nifwifwfróa upaxf enagf nánf o anani umiminiñfáriñi.

⁵ Ámá wí “Sfá ayi wí tñf xixenf mimónini. Gorixoyá sifwifyo dánf ayá tñfifyi rfa imónini?” yaiwiariigfáriñi. Wí “Sfá wifyi seayf e mimónf nifn Gorixomf yayf umeanfwá nánf apánf rfa imónini?” yaiwiariigfáriñi. Ámá ayf ayf “Sfá wifyi seayf e imónifñfranf? Nifn axifpi imónifñfranf?” nifyaiwirfná “Nionf e riyaiwiarifñi?” nifyaiwirf ipimónifñfrifñi.

⁶ Ámá “Sfá ayi seayf e imónifñyirfanf?” nifyaiwiro xifdarigfáyf Ámináo nene yariñwápi nánf yayf owininiri nánf e yariigfáriñi. Ámá pí pí reaxf winffpi narigfáyf eni Ámináo nene yariñwápi nánf yayf owininiri nánf narigfáriñi. Ayf anani niñfróná wigf narigfápi nánf Ámináomf yayf wiariigfá enagf nánf rarifñiñ. Ámá nañwf miñnarigfáyf eni Ámináo nene yariñwápi nánf yayf owininiri nánf “Apí miñpa oyaneyf.” nifyaiwiro xifdarigfáriñi. Ayf eni wigf narigfápi nánf Gorixomf yayf wiariigfáriñi.

⁷ Ayf rípi seararifñi. Negfyf wo xfomini yayf winini nánf sifif nifweapaxfmanf. Xfomini yayf winini nánf “Opemini.” yaiwipaxfmanf.

⁸ Nene sifif sifif niñwearfná ayf Ámináo nene yariñwápi nánf yayf owininiri yariñwáriñi. Pí pí nerfná Ámináo yayf owininiri yariñwáriñi. Niperfná eni yayf owininiri pearifwáriñi. Ayifnáni nene niperfnárani, sifif sifif niñwearfnárani, newanifñene yayf inanifwaniri mé sa Ámináo yayf wininfa nánf éwanigini.

⁹ Ayf rípi nánf seararifñi. Kiraiso ámá pegfayo tñf miñp sifif sifif nifweagfáyf tñfif wigf Ámináo imónifmániri rixa niperf amif wiápfnimeanf enagf nánf seararifñi.

¹⁰ Kiraiso ámá nifyfy Ámináonf imónifmigfñiri niperf wiápfnimeanf ái dñj samiñf wegfyfífne pí nánf segf sérixfmeá dñj enif eánifif tifgfyfáyo xwiyfá numeariro “Sipí yariñoi.” urarifñi? Dñj enif eánifif tifgfyfífne eni pí nánf segf sérixfmeá dñj samiñf wegfyfáyo peayf wianarifñi? Gorixo ámá nifyonf xwifrifxf umenfáyi niñnenenf neamenfá enagf nánf seararifñi.

¹¹ Bifwifyo dánf re niñiniri eánifni, “Ámináo re riffrini, ‘Anifif nonf nifweajáoni, niñwanifñoni imónifjapimf dánf seararifñi. Ámá nifn Gorixonf nánf xomifnif nifyifwiróná yayf niñimerof woákfkf niñiróná “Nifyonf nánf Ámináoxf, ayf joxifñi.” niñriffráriñi.’ Ámináo e riffrini.” Bifwifyo dánf e niñiniri eánifif enagf nánf “Ámá niñnenenf xwifrifxf neamenfáriñi.” seararifñi.

¹² Ayifnáni nene niñfá re imónifwifñi. Pí pí newanifñene ejwápi nánf Gorixo xwifrifxf neamearfná “Ayf apí nánf e ejwáriñi. E ejwáriñi.” nura wanifwáriñi.

“Sérixfmeáyo óreámioapaxf imónifípi miwifwapiyipani.” urifif nánfriñi.

13 Ámá n̄iyoni xw̄irix̄ umen̄o, aȳ Gor̄ixo en̄aḡi n̄an̄ Jisasom̄ d̄ij̄t̄ w̄ikw̄fron̄jaéne xw̄iȳt̄á x̄ixe n̄imear̄in̄rane “N̄ip̄ikw̄in̄ m̄iyarīnoī.” r̄inar̄īnw̄ápi s̄in̄ m̄ir̄in̄pa nerane d̄ij̄t̄ píránīn̄t̄ re neȳor̄i éwan̄iḡin̄t̄, “Neḡt̄ n̄ir̄ix̄meá s̄ip̄i ep̄ir̄ix̄in̄ri nik̄ir̄ipeaán̄pax̄ imón̄in̄p̄iran̄t̄, n̄oreámioapax̄ imón̄in̄p̄iran̄t̄, b̄i m̄iw̄iwap̄iyipa éwan̄iḡin̄t̄.” D̄ij̄t̄ e neȳor̄i éwan̄iḡin̄t̄.

14 Nion̄t̄ Ám̄iná Jisaso t̄tn̄ ik̄ar̄in̄jápīmi d̄an̄t̄ n̄ij̄t̄á nimón̄ri d̄ij̄t̄ re n̄iyaiwir̄i n̄ip̄imón̄in̄t̄, “Pí pí ámá nar̄iḡápi n̄in̄ir̄in̄á b̄i piax̄ weán̄ipax̄ men̄in̄t̄.” n̄iyaiwir̄i n̄ip̄imón̄in̄t̄. E ner̄in̄t̄ aí ámá “Ap̄i n̄in̄ir̄in̄á piax̄ neán̄ipax̄fr̄ian̄t̄?” yaiwiar̄iḡt̄á ḡiȳt̄ ḡiȳt̄ aȳtn̄ aiwá ap̄i piax̄ weán̄ipax̄ imón̄in̄t̄.

15 Seḡt̄ d̄ij̄t̄ t̄tn̄ “Ap̄i anan̄t̄ n̄ipax̄p̄iran̄t̄.” n̄iyaiwiro n̄in̄ir̄óná w̄iwap̄iyar̄iḡt̄ápīmi d̄an̄t̄ s̄er̄ix̄meá ax̄ip̄i nemáná “S̄ip̄i imón̄in̄p̄i n̄fáon̄ir̄fan̄t̄?” n̄iyaiwir̄i xw̄ir̄t̄á nik̄ixén̄ir̄náȳt̄, “Ayo s̄in̄t̄ d̄ij̄t̄ s̄ip̄i n̄iwiḡane píránīn̄t̄ umear̄īnw̄in̄t̄.” r̄iseaimón̄ar̄in̄t̄? Kiraiso yeáȳt̄ uyim̄xemeám̄án̄ri upein̄t̄ en̄aḡi n̄an̄t̄ s̄er̄ix̄meáyo seḡt̄ nar̄iḡápīmi d̄an̄t̄ xw̄ir̄t̄á m̄iw̄ik̄xepan̄t̄.

16 Aȳinán̄t̄ seḡt̄ “Anan̄t̄ n̄ipax̄p̄iran̄t̄.” n̄iyaiwir̄i nar̄iḡápīmi s̄er̄ix̄meá wí n̄iseax̄idiro ax̄ip̄i ner̄in̄p̄imi d̄an̄t̄ piax̄ n̄iweán̄ir̄náȳt̄, ámá wí seḡt̄ yar̄iḡápī n̄an̄t̄ “Aȳt̄ s̄ip̄i imón̄in̄p̄i yar̄in̄o.” r̄ip̄ir̄ix̄in̄t̄ ap̄i e mepan̄t̄.

17 Aȳt̄ r̄ip̄i n̄an̄t̄ seararīn̄in̄t̄. Gor̄ixo, xwiox̄yo páwian̄wáom̄ iñ̄im̄t̄ n̄iwr̄in̄iranéná aȳt̄ xw̄iȳt̄á inīiḡt̄ t̄tn̄ aiwá t̄tn̄ n̄an̄t̄ “Ap̄i n̄ipax̄fr̄in̄t̄. Ap̄i m̄in̄ipax̄fr̄in̄t̄.” ran̄wá n̄an̄t̄ iñ̄im̄t̄ wur̄nar̄īnw̄amán̄t̄. Aȳt̄ wé rón̄in̄t̄ imón̄in̄p̄i x̄d̄irane ámá t̄tn̄ p̄iȳt̄á w̄iř̄in̄rane kw̄iȳt̄ Gor̄ixoyápīmi d̄an̄t̄ d̄ij̄t̄ n̄it̄á neain̄ri yan̄wá n̄an̄t̄ iñ̄im̄t̄ wur̄nar̄īnw̄ar̄in̄t̄.

18 Ámá e nero Kiraísom̄ x̄dar̄iḡt̄á ḡiȳt̄ ḡiȳt̄ Gor̄ixo “Aȳt̄ apán̄t̄ yar̄in̄o.” yaiwir̄i ámá “Aȳt̄ m̄im̄iwiáró x̄xen̄t̄ yar̄in̄o.” r̄iro yar̄iḡt̄áȳt̄ en̄aḡi n̄an̄t̄ rar̄in̄in̄t̄.

19 Aȳinán̄t̄ “Nene yar̄in̄wápīmi d̄an̄t̄ ámá n̄iwaȳir̄ón̄iro ñ̄wearo wiḡt̄ d̄ij̄t̄ w̄ikw̄roar̄iḡápī yó̄t̄ imón̄iro epax̄t̄ imón̄in̄p̄in̄t̄ oyaneȳt̄.” n̄iyaiwiro xaíw̄t̄ fá x̄ir̄t̄írix̄in̄t̄.

20 Aiwá seḡt̄ wí “Nwfárīn̄t̄.” yaiwiar̄iḡápī n̄in̄ir̄in̄p̄imi d̄an̄t̄ Gor̄ixo em̄in̄rī yar̄in̄p̄i m̄ip̄ineamón̄in̄t̄ oyaneȳt̄. Pí pí ámá nar̄iḡápī Gor̄ixoyá s̄iñ̄w̄yo d̄an̄t̄ anan̄t̄ n̄ipax̄t̄ imón̄in̄jaḡt̄ aí ámá b̄i n̄in̄rī wíyo óreámioan̄rī wim̄ixáná aȳt̄ s̄ip̄i yar̄in̄t̄.

21 Nājw̄t̄ n̄in̄ir̄in̄aránt̄, inīiḡt̄ wain̄t̄ n̄in̄ir̄in̄aránt̄, pí pí ner̄in̄á ap̄imī d̄an̄t̄ seḡt̄ s̄er̄ix̄meá óreámioapax̄t̄ imón̄in̄p̄i mepa nerónáȳt̄, aȳt̄ nāj̄t̄ yar̄in̄o.

22 Seȳtné wox̄in̄t̄ wox̄in̄t̄ Gor̄ixo s̄iñ̄w̄yo ran̄īne d̄an̄t̄ “Inīiḡt̄ wain̄t̄ t̄tn̄ nājw̄t̄ t̄tn̄ n̄an̄t̄ em̄ápī n̄an̄t̄ e ip̄i r̄iyaiw̄in̄in̄t̄?” n̄iyaiwiro ip̄imón̄írix̄in̄t̄. Ámá inīiḡt̄ wain̄t̄ t̄tn̄ nājw̄t̄ t̄tn̄ n̄an̄t̄ d̄ij̄t̄ n̄iyakirómán̄t̄ “E ner̄in̄á aȳt̄ anan̄r̄in̄t̄.” yaiwinar̄iḡápīn̄t̄ x̄dar̄iḡt̄áȳt̄ wiḡt̄ d̄ij̄p̄i “Nion̄t̄ s̄ip̄in̄t̄ yar̄in̄in̄t̄.” m̄iyaiwin̄t̄pa yar̄in̄jaḡt̄áȳt̄ n̄an̄t̄ yaȳt̄ win̄iñ̄r̄in̄t̄.

23 E ner̄ī aiw̄t̄ ámá wiḡt̄ d̄ij̄t̄ t̄tn̄ “Nion̄t̄ ap̄i n̄in̄ir̄in̄á Gor̄ixoyá s̄iñ̄w̄yo d̄an̄t̄ n̄ip̄ikw̄in̄t̄ mimón̄in̄jáná r̄ia n̄ar̄in̄in̄t̄?” yaiwinar̄iḡápī n̄iwickín̄rī ner̄in̄áȳt̄, wiḡt̄ d̄ij̄ȳo d̄an̄t̄ “S̄ip̄i r̄ia yar̄in̄in̄t̄?” yaiwinar̄iḡárīn̄t̄. Aȳt̄ “E ner̄in̄á apán̄r̄in̄t̄.” yaiwinar̄iḡápī t̄tn̄ x̄xen̄t̄ mé n̄iwickín̄rī n̄an̄t̄ wiḡt̄ d̄ij̄p̄imī d̄an̄t̄ “Nion̄t̄ s̄ip̄in̄t̄ yar̄in̄in̄t̄.” yaiwinar̄iḡáta en̄aḡi n̄an̄t̄ rar̄in̄in̄t̄. “Gor̄ixoyá s̄iñ̄w̄yo d̄an̄t̄ aȳt̄ e anan̄t̄ epaxener̄in̄t̄.” m̄iyaiwin̄t̄ en̄ípī ar̄kí ner̄in̄áȳt̄, aȳt̄ fw̄t̄ yar̄in̄o.

15

“Neḡt̄ neaimón̄ar̄in̄jápīm̄in̄i mix̄id̄in̄t̄ w̄in̄iȳt̄ wim̄on̄ar̄in̄jápīm̄i en̄i x̄id̄iwan̄iḡin̄t̄.” ur̄in̄t̄ n̄an̄r̄in̄t̄.

1 Nene Jisasom̄ d̄ij̄t̄ n̄iwick̄roranéná d̄ij̄t̄ en̄t̄ eán̄in̄t̄ t̄tn̄waéne neḡt̄ neaimón̄ar̄in̄jápī n̄an̄r̄in̄i mix̄id̄in̄t̄ re yaiw̄iwan̄iḡin̄t̄, “Ámá Jisasom̄ d̄ij̄t̄ n̄iwick̄roro aí wiḡt̄ d̄ij̄t̄ sam̄in̄t̄ weḡt̄áȳt̄ am̄ip̄i Gor̄ixoyá s̄iñ̄w̄yo d̄an̄t̄ anan̄t̄ epax̄t̄ imón̄in̄p̄i

nán̄ udud̄ nero ‘Nepa e epaxímani.’ niyaiwiro x̄darigfáyfran̄i?” niwiaiwimáná niyunirane éwanigini.

² E neranéná nene d̄ij̄ samiñ̄ weḡáyo nañ̄ wiiaríñwápimi dán̄ s̄k̄k̄ oomixaneyin̄ri wiḡ yaȳ win̄pax̄ imóniñ̄pimi x̄d̄wanigini.

³ Aȳ r̄ip̄i nán̄ searariñ̄ni. Kiraiso aí xeḡ wimónariñ̄pimiñ̄ m̄ixd̄in̄ x̄o Gorixom̄ uríñ̄pi nán̄ B̄ikw̄yo re n̄irin̄ri eániñ̄pa, “Ámá jox̄ ikaȳw̄ r̄imeeararigfápi aȳ nion̄ en̄ n̄irfáriñ̄.” B̄ikw̄yo dán̄ ap̄i n̄irin̄ri eániñ̄pa Gorixo wimónariñ̄pimiñ̄ x̄d̄in̄ en̄aḡi nán̄ re searariñ̄ni, “Neḡ neaimónariñ̄pimi m̄ixd̄in̄ d̄ij̄ samiñ̄ weḡáȳ wimónariñ̄pimi x̄d̄wanigini.” searariñ̄ni.

⁴ Xwiȳá eníná B̄ikw̄yo n̄irir̄i eaḡá ḡiȳ ḡiȳ nene fá n̄roranéná éwapfn̄wanigini. fá n̄roranéná an̄iñ̄ min̄ x̄d̄ipax̄ imónirane d̄ij̄ s̄ix̄ ín̄rane en̄wápimi dán̄ d̄ij̄ Gorixo neaiinfápi nán̄ ikw̄imófr̄ixin̄ri eaḡáriñ̄.

⁵ “Gorixo —O ámá d̄ij̄ s̄ix̄ ín̄ro x̄om̄ an̄iñ̄ min̄ x̄d̄iro ep̄ri nán̄ anan̄ wimixariñorin̄. O seȳné ‘Kiraisi Jisaso en̄pa nerane ox̄daneȳ.’ niyaiwiróná d̄ij̄ ax̄p̄in̄ x̄iriro nawín̄ nimónimáná pírániñ̄ f̄wearo éfr̄ixin̄ri seaimix̄w̄inigini.” nimónariñ̄.

⁶ “Seȳné d̄ij̄ ax̄p̄in̄ tíḡáȳné nimóniro nán̄ mañ̄ ná bámi dán̄niñ̄ n̄iriro om̄ —O neḡ Áminá Jisasí Kiraisom̄ xanorin̄. Om̄ seáyi e uméfr̄ixin̄ri e seaimix̄w̄inigini.” searariñ̄ni.

“Kiraiso Émáyo en̄yeáȳuyimixemeáimigini. yaiwin̄ípi t̄níxixen̄i e ej̄fr̄ini.” uríñ̄ nán̄riñ̄.

⁷ Aȳinán̄ Kiraisom̄ d̄ij̄ w̄ikw̄roaríñwaené yariñwápimi dán̄ ámá Gorixom̄ seáyi e umepfr̄ia nán̄ “Kiraiso neamímíññ̄pa neḡ wíñyo en̄ oumímínaneȳ.” niyaiwirane x̄ixe míminíwanigini.

⁸ Nion̄ searariñjápi, aȳ r̄ip̄ir̄iñ̄. Kiraiso “Gorixo d̄ij̄ un̄wiráripx̄ imóniñoran̄i?” yaiwin̄irane “Ar̄owam̄ Gorixo wiḡ s̄imímañ̄yo dán̄ ‘N̄iseaiimfáriñ̄.’ réroáriñ̄pi x̄ixen̄ neaiñfr̄an̄i?” yaiwin̄irane yan̄wá nán̄ x̄o iȳ s̄im̄ s̄fó wákwin̄iñwaeneyá inókín̄iñ̄ nimóniri ar̄irá neain̄fr̄in̄.

⁹ Judayene ar̄irá neain̄ni marfáti, émáȳ en̄ Gorixo wá niwianir̄i wiñ̄ en̄aḡi nán̄ x̄om̄ yaȳ uméfr̄ixin̄ri ayo en̄ Kiraiso ar̄irá wiñ̄fr̄in̄. Émáȳ nán̄ nion̄ searariñjápi B̄ikw̄yo n̄irin̄ri eániñ̄ t̄iȳ t̄níxixen̄ imóniñaḡi nán̄ searariñ̄ni. Wí e aȳ re n̄irin̄ri eániñ̄, “Aȳinán̄ ámá émáȳ ar̄á eḡe dán̄ Gorixoxi nán̄ woák̄k̄ wir̄ d̄ix̄ yōf n̄irir̄na soñ̄yo dán̄ r̄ir̄ em̄áriñ̄i.” n̄irin̄ri eániñ̄.

¹⁰ Ám̄ wí e en̄ re n̄irin̄ri eániñ̄, “Émáȳné Gorixo xeḡ Judaȳ t̄níxixen̄i yaȳ éfr̄ixin̄i.” n̄irin̄ri eániñ̄.

¹¹ Ám̄ wí e en̄ re n̄irin̄ri eániñ̄, “Émáȳné niȳnén̄ Ámináom̄ yaȳ uméfr̄ixin̄i. Ámá n̄imíññ̄ f̄wearogfáȳ n̄íñ̄ yaȳ uméfr̄ixin̄i.” n̄irin̄ri eániñ̄.

¹² Ám̄ wí rókiamoaḡ Aisaiao n̄irir̄i eañ̄pimi en̄ re n̄irin̄ri eániñ̄, “Xiáwo Jesiroyá piash̄yo dán̄ wo niwiaror̄na m̄ix̄ ináȳ nimóniri émáyo umeñweanfáriñ̄. Émáȳ d̄ij̄ ‘Pírániñ̄ neaiin̄fo, aȳ or̄an̄i?’ niyaiwiro wikk̄mopfr̄áriñ̄.” n̄irin̄ri eániñaḡi nán̄ searariñ̄ni.

¹³ “Gorixo —O ámá d̄ij̄ ‘O nañ̄ e neaiinfáriñ̄i?’ niyaiwiro wikk̄moarigfápi nán̄ wimixariñorin̄. O seȳné x̄om̄ d̄ij̄ niwikk̄ror̄na d̄ij̄ niñ̄ seain̄ri niwayiróniro f̄wearo ep̄fr̄ia nán̄ xwap̄ ayá wí seaiíw̄inigini.” nimónariñ̄. Seȳné en̄ eániñ̄ oyá kwiȳpi en̄ s̄ix̄ seaeámix̄iñ̄pimi dán̄ “Gorixo e neaiinfáriñ̄i?” niyaiwiro d̄ij̄ niwikk̄mor̄na ayá wí wikk̄mofr̄ixin̄ri “Gorixo ap̄i seaiíw̄inigini.” nimónariñ̄.

Poro x̄o émáyo wáf uriméípi nán̄ yaȳ win̄iñ̄ nán̄riñ̄.

14 Gí nírixímeáyfné, nioní ení seyfné nání dñf re niseaiaiwirí nipimóniní, “Ayí wigí wíniyo nañí wiipaxí imóniñípí nání njfá imóniro wiwini xixe éwapnípaxí imóniro egfáyí enagí nání wíniyo nañí imóniñípí onimiápí bí miwií xwapí ayá wí niwiia warigfáriní.” niseaiaiwirí nipimóniní.

15 E nisearirí aí seyfné xwiyfá bí bí dñf seaimomí nání payí rína neáa nurfná ayá igigí mé nírirí eááriní. Ayí rípi nániriní. Goríxo wá níniwianirí

16 Kiraisí Jisaso nání émáyo wá uríwíñigfíríní nírfpeajfíríní. Émáyí xegí kwíyí ámá xíoyá wimixarifpimí dání aiwá peaxí tñifní Goríxo wimónariñípíñí oimónípoyifnirí nioní ámá apaxípá nimónirí yarigfánifnerfná xwiyfá Goríxo tñamíní imóniñí yayí neainipaxí imóniñípí wá urarifnirí.

17 Ayinání Kiraisí Jisaso tñi ikáriñíñáoní enagí nání Goríxomí nuxfdíríná yarifnápí nání mixf meakfíñíñípaxfriní.

18-19 Nioní seayí e nikáriñírí amípí wí nání mifí sa Kiraiso nioní yarifnápimí dání enípí nániní orimóniní. Nioní émáyí tñifmíní wá uríri Goríxoyá kwíyípí ení nímixifpimí dání emímfí tñi ayá ríwamónipaxí imóniñípí tñi wíwapíyiri yarfná ayí aríá níniro nání Jisasomí dñf wíkwírogfáriní. Ayinání iwamfó Jerusaremi dání néra neméisáná Iririkamí píropenifí tñi e nání amí amí nemerfná xwiyfá Kiraiso nání yayí neainipaxípí níminí fá meáriñjanigfí.

20 Apí e nerfná “Kiraiso nání njfá imónigfámí ourímeminí.” mifnímóní “Majfá imónigfámí ourímeminí.” níyaiwirí e enáriní. “Ámá wo sñjá aní nání xamí tifwayifronfyó omírimóniní.” mifnímóniñí enagí nání e enáriní.

21 “Majfá imónigfámí ourímeminí.” mifnímónirí enápi Bíkwíyo re nírinirí eánifnípí tñi xíxení imóniní, “Ámá o nání sñi murémeánifnyí sñjwí wínpífríríní. O nání xwiyfá aríá mifwigfáyí njfá imónipífríríní.” E nírinirí eánifnípí tñi nioní enápi tñi xíxení imóniní.

“Sípení nání nurfná Romíyo imaní seamúrómfáriní.” urifní nániriní.

22 Ayinání seyfné tñamíní obimónirí xwapí ayá wí mifnímónirí aí e enápi áxeñwarí níngiga warifnági nání wí níbipaxí nimóniñímaní.

23 E nerí aí nioní tñá rímíní wí e sñi urímepaxí mimónipa erí xwiogwí obaxí mifnímúroarfná ení ámí ámí “Romíyí tñamíní úimigfí.” mifnímónayirí ení enagí nání

24 nioní “Sípení píropenifyo nání nurfná seyfné ení sñjwí níseaga seamúrófimigfí.” mifnímónaríní. “Seyfné tñi xwiyfá níseanjwaxa seamúroarfná gí dñf bí yayí oninifnirí óf e nání aiwá bí niapowárfírífíxíní.” mifnímónaríní.

25 “E éimigfí.” mifnímónirí aí anigwí ámá Goríxoyá imónigfá Jerusaremi ñweagfáyo arírá wimónirí e nání warifníní.

26 Ámá Goríxoyá imónigfá Masedonia píropenifyo tñi Gírikí píropenifyo tñi ñweagfáyí, ayí ámá Goríxoyá Jerusaremiyo ñweagfá díwfí ikeamónarigfáyo arírá wíwanifnirí raúroaárifnigfá enagí nání nioní njgwí apí nímeámí e nání warifníní.

27 Wiwanifnyí wigí dñf tñi yayí nero “E éwanifní.” ríñigfawixíní. E nerí aí “Émáyí ayo arírá mifwipaxí imónigfáyfríní.” ríseaimónaríní? Oweotí, Judayí Jisasomí dñf wíkwírogfáyo dání émáyí xwiyfá yayí neainarifnípí aríá níwiwo dñf níwíkwírorfná kwíyí tigfáyí nimóniro nání wiwanifnyí ení ayo wigí amípí bí tñi arírá wipaxí enagí nání rarifníní.

28 Ayinání wigí raúroaárifnigfápí nímeáa nuri mifni níwirí “E níremorfná éimigfí.” mifnímónarifnípí nípíñí níyárimoní Sípení píropenifyo nání nurfná seyfné tñifmaní seamúrómfáriní.

29 Nioní re níyaiwirí njfá imóniñí, “Seyfné tñifmíní níbíri seaímeááná Kiraiso nañí níneaiirfná bí onimiápí mifneaiiní ayá wí neaiinfáriní.” níyaiwirí njfá imóniñí.

30 Gé nírixímeáyíné, anigwí enjí rírémixf bí rípí oseaiminí. Seyíné negí Áminá Jisasí Kiraiso nání díñf moro negí nírixímeá nání díñf sítí wianíwá nání kwíyípimí dání imóníñwápi nání díñf moro nero Poroní tñí nawíní gwí nímóniro nioní nání aníñf miní Gorixomí ríxiñf nuriyífríxíni.

31-32 Nioní Gorixo níwimóniríñpimí dání seyíné tñámíni yayí tñí níbirí seyíné tñí xwiyíta níñwearíñpimí dání díñf sítí ínímífa nání ríxiñf re nuriyífríxíni, “Judia píropenisíyo ñweagfá xwiyíta yayí neainaríñpí aríá mítí wiaíkíarígíyí omí wífrípimí dání éf umíneí.” nuriyífríxíni. Nioní Jerusaremi níremorína ení ámá Gorixoyá e ñweagfáyí arírá nioní wimíápí nání yayí winíwíñigíni Gorixomí ríxiñf nuriyífríxíni.

33 Gorixo —O ananí ámá níwayíróniro ñweapfíri nání wimíxariñoríni. O seyíné díñf seakíkayówíñigíni. “Apí e éwíñigíni.” nimónaríni.

16

Yayí Poro wiowáriñípi nánírini.

1 Nioní negí nírixímeái Pibíyí ríniñí —Í Jisasoyá sítíkí imóníñfá Segíria ñweagfáyo sañí wuríñaroaríñf wírini. “Í apíxí awiaxí wírini.” seararíñi.

2 Í seyíné tñámíni níbirína seyíné “Í ení Ámináo tñí ikáriñiñf wírani?” níyaiwiro umímíñfríxíni. E nerína úrapí mítí ámá Gorixoyá imóníñfá wigí wíñyo umímíñipaxí imóníñpa axípí numímíñiro pí pí nání ikeamónítagí níwíñiróná arírá wífríxíni. Ayí rípí nánírini. Í ámá ayá wíyo arírá wirí nioní ení arírá níri yariñí enagí nání raríñi.

3 Pírisiraímí tñí xiagwo Akwiraomí tñí “Poro yayí eaiwárénapiñoi.” urípoyí. Ayaú nioní Kiraisí Jisasomí níxídirí yariñápi nání gwí nímóníñfíyaúrini.

4 Nioní éf níñimíñiri nání yoí mayí nimóníri egííyaú enagí nání Gorixomí yayí wiariñári. Nioníni maríáí, émá Jisasoyá sítíkí imóníñfá níminí ñweagfáyí ení ayaú nání yayí wiariñári.

5 Jisasoyá sítíkí imóníñfá xíomi yayí wianíro nání aní ayaúyáiwámi awí eánarígífáyo ení “Poro yayí seaiwárénapiñoi.” urípoyí.

Epinitasomí —O gí díñf sítí uyinjáoríni. Esia píropenisíyo ámá níni sítí enjáná xámí Kiraisomí díñf wíkwírono, ayí oríni. Omí ení “Poro yayí siowárénapiñoi.” urípoyí.

6 Mariaímí —Í seyíné arírá oseaiminíri aníñf miní enjíri. Ímí ení “Yayí siowárénapiñoi.” urípoyí.

7 Adíronikasomí tñí Juniasomí tñí awaúmi ení “Yayí eaiwárénapiñoi.” urípoyí. Awaú nioní tñí axígwíóneríni. Awaú nioní tñí nawíní gwí aníyío ñweañwáwaúrini. Nioní sítí Kiraisomí díñf mítíkwíronjáná awaú xámí o tñí ikáriñíñfíwaú imóníñfíri.

8 Abírietasomí —O Ámináoyá wo nioní díñf sítí uyinjáoríni. Omí ení “Yayí siowárénapiñoi.” urípoyí.

9 Ebanomí —O Kiraisomí níxídirí yariñwápi nání gwí nímóníñfí woríni. Omí tñí gí díñf sítí uyinjáo, Sítékisomí tñí awaúmi ení “Yayí Eaiwárénapiñoi.” urípoyí.

10 Aperisomí —O Kiraisomí níxídirína mítíwiáró píráñíñf xídaríñagí wíñaríñwá woríni. Omí ení “Yayí siowárénapiñoi.” urípoyí.

Arisítoburasoyá aníwámi wearígífáyo ení “Yayí seaiwárénapiñoi.” urípoyí.

11 Yegí axowawi Xerodionomí ení “Yayí siowárénapiñoi.” urípoyí.

Nasisasoyá imóníñfáyo —Ayí Ámináoyá wí imóníñfáyírini. Ayo ení “Yayí seaiwárénapiñoi.” urípoyí.

12 T̄iraipinaími t̄ní T̄iraiposaími t̄ní —Ípaú Ámináomí n̄ix̄d̄iríná ámá wí ení ox̄d̄poyiníri r̄fwí n̄ir̄kwíníri aníñf miní yarigfípaúrini. Ípaúmí ení “Yayí eaiwárénapiñoi.” urípoyí.

Gí dñíñf s̄ixí uyinjáo, Pesisomí —O Ámináomí n̄ix̄d̄iríná wínyí ení dñíñf ow̄ikwír̄poyiníri aníñf miní yaríñorini. Omí “Yayí siowárénapiñoi.” urípoyí.

13 Rupasomí —O Ámináomí n̄ix̄d̄iríná mowíá x̄daríñomaní. Omí “Yayí siowárénapiñoi.” nuríroná x̄náímí —í omí x̄náí gí inókíníñf imóníñjírini. Ímí ení e urípoyí.

14 Asigritasomí t̄ní P̄irigonomí t̄ní Xemisomí t̄ní Pat̄robasmí t̄ní Xemasomí t̄ní negí n̄irix̄meá awa t̄ní ñweagfáyo ení “Yayí seaiwárénapiñoi.” urípoyí.

15 Pirorogasomí t̄ní xiepí Juriaímí t̄ní Neriasomí t̄ní x̄napími t̄ní Oribasomí t̄ní ámá Gorixoyá imónigfá ayí t̄ní ñweagfáyo ení “Yayí seaiwárénapiñoi.” urípoyí.

16 Jisasoyá s̄iyikí imónigfáyíne yayí niníroná yayí óí eáneníñrixini. Jisasoyá s̄iyikí imónigfá ñweagfá apí apí nípíñi yayí seaiwárénapariñoi.

“Ámá xepixepá orónaneyiníro seaiwapíyarigfáyí siñwí wíanaxídírixini.” uríñf nánírini.

17 Gí n̄irix̄meáyíne, ení r̄rémiñf bí r̄pí oseaimíñi. Seyíne ámá m̄ixí oríñpoyiníri seaiepísiro óreámioápoyiníri seaíwapíyiro yarigfáyo —Ayí none seaíwapíyinwápi niwiaíkiro xegí bí seaíwapíyaníro yarigfáyírini. Ayo siñwí wíanaxídípoyí. Siñwí niwíanaxídíróná ayí t̄ní gwiaumí minípa époyí.

18 Ayí r̄pí náni searariñjini. Ámá e yarigfáyí nepa Áminá Kiraisoyá x̄náiwáníñf nimóníro omíñf wiliarigfáyímaní. Reaxí winariñípí nániñi dñíñf n̄imoro yarigfáyírini. Ayí díyimání ikaxí nuríro weyí umeararigfápími dání ámá maiwí “E neaiwápíyaníro r̄fa yaríñoi?” miyaiwí egfáyo yapí wíwapíyarigfáriñi.

19 “Romí ñweáyí xwíyíá yayí neainariñípí r̄fwí mumó píráñíñf x̄daríñoi.” r̄iníñípí aníñf n̄imíñi yaní iwéñímení enagí náni nioní seyíne náni yayí ninaríñi. E nerí aí ámá nioní searariñjáyí yapí seaíwapíyipírixiniñí seyíne nañí imóníñípí náni dñíñf émí saímí moro sípí imóníñípí náni majíá ero oimónípoyiníri nimónaríñagí náni raríñjini.

20 Nioní searariñjápí seyíne x̄xeni neríñayí, Goríxo —O ananí ámá n̄iwayíróníro ñweapír̄fa náni wimíxaríñorini. O s̄iní mé obomí xopírárfí niwimáná seyíneýá suyímañwíyo wáríñfáriñi.

“Áminá Jisaso wá seawianíwíñigíñi.” nimónaríñi.

“Ámá tiyí yayí seaiwárénapáoí.” uríñf nánírini.

21 Timotio —O Kiraisomí n̄ix̄d̄irí yaríñjápí náni gwí n̄imóníñf woríñi. O yayí seaiwárénapiñoi. Nioní t̄ní axígwíowa, Rusiaso t̄ní Jesono t̄ní Sosipatao t̄ní ení yayí seaiwárénapáoí.

22 Tetiasoni —Nioní Poro áwaníñf niraríñá payí rína eaariñáonírini. Nioní ení Ámináoyáyíne yayí seaiwárénapíñi.

23 Gaiaso —O Poroni xegí aníyo ñweañáná píráñíñf n̄imearíñorini. Jisasoyá s̄iyikí imónigfá aníñf r̄pími ñweagfáyí xegí aníyo awí eáñipírí náni umíñinariñorini. O ení yayí seaiwárénapiñoi. Erasítao —O aníñf r̄pími dñíñf gapímaníyíyá n̄igwí meníweañorini. O t̄ní xogwáo Kwotaso t̄ní awaú ení yayí seaiwárénapíñi.

24 [Áminá Jisasi Kiraiso seyíne n̄iyíñení wá seawianíwíñigíñi. “E imóníwíñigíñi.” nimónaríñi.]

“Goríxomí seáyímí uméwanigíñi.” uríñf nánírini.

25-26 Seyíne xwíyíá yayí neainariñípí —Xwíyíá apí Jisasi Kiraiso náni nioní wáí uraríñjápí t̄ní x̄xeniñrini. Apí ejíná dání ínimi yumíí imóníñípírini. Ínimi yumíí

nimóga bagí aiwí agwí ríná ríxa wíá wókímixinijípírini. Émá níminíti njweagfáyí wí arfá níwiro dínjí owíkwírópoyiníri Goríxo —O anínjí noní njweanjorini. O enjíná dání “E imóníwíniñgini.” ráriñípa wíá rókiamaogfáwa eagfápi wáí urímeariñwápimi dání émá níminíti njweagfáyí tñíjí e ríxa sijání áwanjí rínáriñijípírini. Xwiyáá apí xaíwí fá oxírípoyiníri seaimixipaxo, ayí Goríxorini.

²⁷ Dínjí émí saímí morí njwíá imóníri enjo, ayí onírini. Omí Jisasí Kiraiso neaiñípí nání dínjí nímorinípimi dání yayí seáyí émi oumeaneyí. “E éwaníngini.” nimónarini.

Payí Poro Korin̄yo ɻweáyí nán̄ xám̄ ean̄nar̄in̄.

Payí r̄na Jisasoyá s̄iyik̄yí an̄f yōf Korin̄yo ɻweaḡyáyí nán̄ Poro xám̄ n̄rir̄i ean̄nar̄in̄. An̄f ap̄i Ḡirik̄yí p̄iropenis̄yó xwé b̄i imón̄in̄p̄ir̄in̄. Poro émáyí an̄fyo wá̄t nur̄imer̄ná an̄f apim̄ en̄ n̄r̄emori (Wá̄t wur̄imeiar̄ḡá 18:1-17) xwiogwí wo n̄ijwear̄i nur̄ewap̄iyirī ám̄ wo s̄in̄ en̄jáná áwinī e dán̄ wí e nán̄ nurī n̄ijwear̄ná ar̄fá re wīñiḡin̄, “Jisasoyá s̄iyik̄ imón̄ḡá Korin̄yo ɻweáyí n̄ip̄ikw̄in̄ mīyar̄in̄ō.” r̄inar̄in̄aḡá ar̄fá n̄iwir̄ī payí ayí Porom̄ yariñ̄ owianeyin̄iro near̄ wiowáriñ̄p̄i en̄ n̄imear̄i nán̄ payí r̄na near̄ wiowáriñ̄in̄iḡin̄. Ayí Jisasom̄ d̄in̄ n̄w̄ikw̄froro aiw̄i s̄in̄ niaíw̄ p̄opía yapī imón̄iro fw̄i s̄in̄ Jisasom̄ d̄in̄ m̄w̄ikw̄ropa ner̄ná eḡápī fá x̄ir̄ro yariñ̄aḡíap̄i nán̄ m̄ix̄ nur̄ir̄i ean̄niḡin̄. X̄om̄ yariñ̄ payí near̄in̄p̄im̄ dán̄ wiḡápī nán̄ en̄ áwan̄f nur̄ir̄i ean̄niḡin̄.

1 Poron̄ —Nion̄ Gorix̄o xeḡ n̄wimón̄in̄p̄im̄ dán̄ ḡ íw̄ Jisas̄ Kiraisoyá wá̄t wur̄imeiar̄in̄ wo imón̄w̄in̄iḡin̄īr̄ī wéyo fá num̄in̄on̄in̄. Nion̄ neḡ n̄rix̄meáo, Soteniso t̄ní nawín̄ n̄ijwear̄ná

2 s̄iyik̄ Jisasoyá imón̄ḡá an̄f Korin̄yo ɻweaḡyáyíne nán̄ —Seȳné Kirais̄ Jisaso t̄ní nawín̄ ikár̄in̄iḡfáyíne en̄aḡi nán̄ s̄iyikw̄ míñf imón̄fr̄ixin̄īr̄ī sear̄pean̄yíner̄in̄. Seȳné amá an̄f n̄im̄in̄ ḡim̄ ḡim̄ ɻweaḡyá neḡ Áminá Jisas̄ Kiraisom̄ —O Áminá ayí t̄ní nene t̄ní nán̄ nawín̄ imón̄in̄or̄in̄. Om̄ yaȳ wiariñ̄yáyí n̄in̄ t̄ní nawín̄ xewan̄in̄oyá imón̄fr̄ixin̄īr̄ī wéyo fá seaum̄riñ̄yíner̄in̄. Seȳné nán̄ payí r̄na near̄ mónapariñ̄in̄.

3 “Neḡ ápo Gorix̄o t̄ní Áminá Jisas̄ Kiraiso t̄ní awaū wá seawian̄ī seȳné n̄waȳfrón̄iro ɻweap̄ir̄ī nán̄ seaiirī eisix̄in̄.” nimónar̄in̄.

“Gorix̄o seaiap̄in̄p̄i nán̄ yaȳ wiariñ̄árīnī.” ur̄in̄f nán̄in̄.

4 Seȳné Kirais̄ Jisaso t̄ní ikár̄in̄iḡfáyíne en̄aḡi nán̄ Gorixom̄ nur̄írná x̄o wá n̄seawian̄r̄ná nan̄f seaim̄ix̄in̄p̄ī nán̄ d̄in̄ n̄im̄or̄ íníná seȳné nán̄ yaȳ wiariñ̄árīn̄.

5 Ayí r̄ip̄i nán̄ rariñ̄in̄. Kiraiso t̄ní ikár̄in̄iḡfáyíne Gorix̄o wá n̄seawian̄ī nan̄f imón̄in̄f b̄i b̄i n̄seaim̄ix̄r̄ná réwap̄in̄pax̄ imón̄iro n̄ijfá imón̄pax̄ imón̄iro ep̄íra nán̄ b̄i on̄imiápī s̄ix̄ m̄seamímó n̄ip̄in̄ ayá wí seamímon̄fínī.

6 Xw̄iȳfá Kiraiso nán̄ yan̄f seaiap̄in̄wápī xwiox̄yó s̄fk̄k̄n̄in̄f seaom̄ix̄in̄jaḡi nán̄

7 neḡ Áminá Jisas̄ Kiraiso ám̄ xw̄fá t̄yo nán̄ n̄weap̄ir̄ī piaum̄im̄ in̄w̄in̄iḡin̄īr̄ī xwaȳf nan̄rī n̄ijwear̄ná e e epax̄ imón̄fr̄ixin̄īr̄ī xeḡ kwíȳp̄im̄ dán̄ s̄ix̄ seamímon̄fípī nán̄ d̄fw̄ wí mikeamón̄in̄ō.

8 Jisas̄ Kiraiso s̄fá x̄o amá n̄yon̄ mí ómómix̄im̄ en̄áyi nán̄ s̄fk̄k̄ n̄seaom̄ixa nun̄fá en̄aḡi nán̄ xw̄iȳfá m̄seaxekw̄mopax̄yíne imón̄p̄írárīn̄.

9 Gorix̄o —O seȳné xeḡ xewaxo, neḡ Áminá Jisas̄ Kiraiso t̄ní nawín̄ gwiaum̄f in̄iḡfáyíne oimón̄poyin̄īr̄ī wéyo fá seaum̄riñ̄or̄in̄. O anan̄ amá ikwiár̄in̄pax̄ imón̄in̄ō en̄aḡi nán̄ “O x̄ixen̄ī e neaiin̄fárfan̄?” yaiwipax̄fr̄in̄.

“Jisasoyá s̄iyik̄ imón̄ḡfáyíne yan̄f mepayón̄ipan̄ī.” ur̄in̄f nán̄in̄.

10 Ḡ n̄rix̄meáyíne, ḡ d̄in̄ t̄ní mar̄átī, neḡ Áminá Jisas̄ Kiraiso e wíwap̄iyíw̄in̄iḡin̄īr̄ī n̄ir̄pean̄p̄im̄ dán̄ en̄f r̄irémix̄ b̄i oseaim̄in̄. Seȳné n̄iȳnén̄i xw̄iȳfá ax̄ip̄ī r̄iro píráñ̄iñ̄f n̄ix̄ir̄in̄iro ɻweap̄ir̄ī nán̄ x̄ixeḡin̄ yan̄f mepayón̄pa ero d̄in̄f ax̄ip̄ī moro d̄in̄f aga ná b̄in̄ fá x̄ir̄ro nero ɻweáfr̄ix̄in̄.

11 Ḡ n̄rix̄meáyíne, amá K̄irrowiøyá wí n̄ib̄iro seȳné nán̄ n̄n̄ir̄róná “Ayí m̄ix̄ r̄irowiáḡf inar̄in̄ō.” n̄ir̄fá en̄aḡi nán̄ searar̄in̄in̄.

12 Wiyfné wiýné rípi rípi rarigfá enag† nán† searariñini. Wiyfné “Poro neaiepisiarifjenerini.” rarfná wiýné “Aporoso neaiepisiarifjenerini.” rarfná wiýné “Pitao neaiepisiarifjenerini.” rarfná wiýné “Kiraiso neaiepisiarifjenerini.” rarigfá enag† nán† enf ríremixf seafarifjini.

13 “Kiraiso ná won† imónifjag† aí sifyk† oyá imónifjáy† xifegfni yanf epayónipaxfrini.” ríseaimónarini? “Poro nene arirá neainfa nán† íkfáyo yekwiroárigfáriñi.” ríyaiwiariñoi? Seyfné wayf niseameairfná Porom† oxfdipoyiniri yoí nionfyá níriro wayf seameaigfáran†?

14-15 Nion† segfyf wiyo wayf mumeaipa ner† aí Kifrisipasom† tñi Gaiasom† tñi awaúmfn† wayf numeair† nán† Gorixom† yayf wiarifjini. Ayfnán† ámá wí re rípaxf menini, “Poroyá yoí níririñá wayf neameaigfenerini.” rípaxf menini.

16 Ayf neparini. Ámá Sifepanasoyáyo en† wayf umeainjápi nán† rixa dñif ninfag† aiw† ám† wiyo en† wayf umeainjárfani? Nion† rixa dñif mininarini.

17 Ayf rípi nán† rariñini. Kiraiso ámáyo wayf umeawifjifniri nírowárénapiñfmani. Xwifyfá yayf neainarifj xfo nánip† wáf nurimeiwifjifniri nírowárénapiñfrini. Kiraiso yoxáfpam† niperfná neaiñfpi surfmá enifjifniri wáf nurimeiwifjifniri níñrowárénapiñfriñá ámá wigf dñifyo dán† émf saím† nímoror uréwapifjariñfápi uréwapifjifniri nírowárénapiñfmani.

“Enf eániri níjfa seáyf e imóniri Gorixo enfpi Kiraiso siwá neaiñfrini.” urifjnániri.

18 Xwifyfá Jisaso yoxáfpam† nene nán† neapeinjfp† nán† ámá nanfnaniro yarifjáy† re rariñagfa aí, “Xwifyfá ap† majfá nikáriñiro rarigfápirini.” rariñagfa aí nene Gorixo yeáy† neayimifxemeaarifjene re yaiwiñwini, “Jisaso íkfá yoxáfpam† peñfpim† dán† Gorixo enf eánifj xegf imónifjfp† siwá neaiñfrani?” yaiwiñwini.

19 Nion† rariñapim† Bifkwifyo re níriniñi eánifjfp† sopifj níwarini, “Gorixon† ámá ‘Dñif émf saím† moariñwaénerini.’ yaiwinarifjáyo mifrirak† wimfáriñi. ‘Dñif imégf yegf moñwaénerini.’ yaiwinarifjáyo dñif mixifxeayaík† wimfáriñi.” E níriniñi eánifjfp† nion† rariñapim† sopifj níwarini.

20 Ayfnán† Gorixo e winfá enag† nán† ámá ríná dñif imónifjá “Dñif émf saím† moariñwaénerini.” yaiwinarifjáy† arirerini? Nwf ikaxf eánifjfp† mewegfáy† en† arirerini? “Xwifyfá xifmixifm† níñriñi mifrarifjwaénerini?” yaiwinarifjáy† en† arirerini? Ámá Gorixom† dñif miwifkwiroarifjáy† “Dñif émf saím† nímorane rariñwaénerini.” rarigfápi nán† o rixa re oyaiwipoyiniri mifneaiwapiyipa enfriñi, “Nepa dñif émf saím† nímoror rarigfápiñfmani. Majfá nikáriñiro rarigfápirini.” oyaiwipoyiniri mifneaiwapiyipa enfriñi?

21 Ayf rípi nán† rariñini. Gorixo xewanifjo dñif émf saím† nímorfná ámá xifom† dñif miwifkwifró “Dñif émf saím† nene negf moariñwápim† nifxifdiranéná anan† xifoyá ámaéne imónipaxfrini.” yaiwiariñfáy† ap† xe oimónipoyiniri siñwf miwifn† xwifyfá none wáf rariñwápim† —Ap† “Majfá ikáriñifjpirini.” rarigfápirini. Apim† dánin† ámá nepa dñif wiifkwiroarifjáyo Gorixo “Yeáy† uyimifxemeáñmifjini.” wimónifjini.

22 Gf Judayf xwifyfá ap† neparfaniri ipifmónan† nán† emifm† bi oneaíwapiyipoyiniri wimónarifjini. Émáy† xwifyfá ap† neparfaniri ipifmónan† nán† níjfa seáyf e imónifj bi onearéwapifjipoyiniri wimónarifjini.

23 E e wimónifagi aiw† none wáf nurimeranéná xwifyfá rípi wáf urarifjwáriñi, “Ámá Gorixo yeáy† uyimifxemeáñmifjini nán† urowárénapiñomi yoxáfpam† yekwiroárigfawixini.” urarifjwáriñi. E urarfná émáy† “Xwifyfá majfá inifjfp† ríñi rariñoi?” yaiwiariñfáriñi. Gf Judayf “Sifmirifr neaiarifjfp† ríñi rariñoi?” yaiwiariñfáriñi.

24 E nerí aí xfoyá imónanfwá nání wéyo fá neaumirijene Judayenerani, Gírikiyenerani, xwiytá apí arfá níwiranéná re yaiwiarijwárini, “Kiraiso níperí níwiápñimearinjípmi dání Gorixoyá ejf sifx eáninj tñi dñf émf saímí o moñfpí tñi siwá neainfrífaní?” yaiwiarijwárini.

25 Ayí rípi nánirini. Ámá dñf re yaiwiarijgápi, “Gorixo majfá nikárinri yarini.” yaiwiarijgápi, apí aí pí pí níjfá ámá imónigfáyo wiárí nímúrorí seáyí e wimónini. “Gorixo ejf saminj níwerí yarini.” yaiwiarijgápi, apí ení aí pí pí ejf eáninj ámá imónigfáyo wiárí nímúrorí seáyí e wimónini.

26 Gí nírixímeáyíné, Gorixo gí ámá oimónipoyinri wéyo fá seaumiráná íná seyfné imónigfápi nání dñf nímoróná “Poro ayí apí nání rífa neararini?” yaiwipaxfrin. Nioniyáyí oimónipoyinri wéyo fá niseaumirírná segfyí obaxí wí níjfá ámá wigí dñfyo dání imónarigfápi xwé bí imóninjáná wéyo fá seaumirijfraní? Segfyí obaxí wí xwéríxayíné imóninjáná wéyo fá seaumirijfraní? Segfyí obaxí wí ejf ríjí nimóniro ámáyo umenweanjáná wéyo fá seaumirijfraní? Oweoí.

27 O ámáyo yeáyí uyimixemeámíániri nání nerfná ámá “Negí dñfyo dání dñf émf saímí moñwaénerini.” yaiwinarigfáyo ayá wimómíániri nání “Majfá ikárinjí imóninjípirin.” rarigfápípmi oxfdimini. níyaiwirí ejfrin. Ámá “Ejf sifx eáninjwaénerini.” yaiwinarigfáyo ayá wimómíániri nání “Ejf meáninjípirin.” rarigfápípmi oxfdimini. níyaiwirí ejfrin.

28 Ámá xfomí mixdarigfáyí “Apí seáyí e imóninjípiraní?” yaiwiarijgápi anípá imiximíániri nání “Amípí ayí peayí níwianiro ‘Sípírin.’ rarigfápípmiraní, ‘Mipimóninjírin.’ rarigfápípmiraní, sa apípmi oxfdimini.” níyaiwirí ejfrin.

29 Ámá wo aí Gorixoyá sijwí tñjí e dání mixí meakfnínpaxí mimónipa éwintiginri apí apí níyaiwirí ejfrin.

30 E nerí aí xewanijo neaiiñfpimi dání Kiraisi Jisaso tñi nawini ikárinjwaénerini. Omí dání Gorixo dñf émf saímí xfo moarijfípi dñf sifx neamímorí xfoyá sijwíyo dání ámá wé róninjwaéne neaimixíri ámá nioniyá sijikwí míniñj imónífríxíriní wimóninjípi neaimixíri negí fwí yarínwápípmi dání gwíniñj nearoayírorí ejfrin.

31 Gorixo Kiraisomí dání apí apí neaiiñj enagí nání Bíkwíyo re nírinrini eáninjípti, “Ámá mixí nímeakfníróná ámá wí nání mixí mímeakfní Ámináo nání mixí meakfnípoyí.” nírinrini eáninjípti xíxeni xídfífríxíni.

2

“Niseaimearíná Jisaso nánini searéwapiyinjáriní.” urijf nánirini.

1 Gí nírixímeáyíné, nioní iwamfó niseaimearí xwiytá Gorixoyá ínimi imóninjípi wáf niseariríná “Poro níjfá seáyí e imóninjoráni?” oniaiwípoyinri xwiytá xwé imóninjí rarigfápi tñi searíri ámaéne negí dñfyo dání dñf émf saímí moarijwápi tñi searíri mé

2 dñf rípiñi monjáriní, “Ámi bí gí dñf tñi gíwí nímixíri murípa oemini. Sa Jisasi Kiraisomí íkfá yoxáfpámi yekwiroárigfápi nánini ouréwapiyimini.” nímorí apíni seáwapijyinjáriní.

3 Nioní seyfné tñi níjwearíná ejf saminj níñwerí ñweanjáriní. Wáyí erí óf erí nerí ñweanjáriní.

4 Nisearéwapiyirínáraní, wáf nisearirínáraní, xwiytá ámá “Apí seáyí e imóninjípiraní?” yaiwiarijgápi bí tñi níkumixíriñípmi dání dñf oseakínimiximíniñi nerí mísearí emími ejf eáninjí Gorixoyá kwíyípmi dání niseaíwapijyiríná searéwapiyinjáriní.

⁵ E enápi, ayí rípi nání enárini. Seyfné Gorixomí dñjí níwíkwíroróná ámaéne “Dñjí émí saímí moaríjwini.” yaiwinaríjwápimí míwíkwíró Gorixoyá ejí eáníjípimí dñjí owíkwírópoyiniri e nerí seaíwapiyinári.

“Nijfá Gorixoyápi xegí kwíyípimí dániní imónipaxfriní.” urínjí nánirini.

⁶ E nisearíri aí none ámá Gorixomí dñjí wíkwíroarígíáyo yóí imónigfáyo nijfá dñjí émí saímí móniñípimí dání imóniñí bí uraríjwárini. Nijfá apí ámá ríná dñjí imónigfápimí dánimaní. Nijfá apí ení ámá ríná dñjí seáyí e nimóniro meñweagfáyí —Ayí anínaniro yarígítayfriní. Ayíyá imónigfápimí dánimaní.

⁷ Nijfá dñjí émí saímí móniñípimí dání imóniñí nioní seararíjápi, ayí Gorixoyá yumfí imóniñípírini. Apí íními imóniñagi nání ámá “Gorixo enápi nání nijfá oimónaneyí.” níwimóniro aiwí wiwaníñfyí dñjí mopaxí mimóniní. Apí Gorixo anína tñi xwfári tñi sñi mimixípa ene dání yumfí dñjí enwípeáriñípírini. Nene xfo tñi anínamí ñweaníwá nání enwípeaáriñípírini.

⁸ Ámá ríná dñjí seáyí e nimóniri meñweagfáyí wí Gorixo yumfí dñjí enwípeáriñípí nání nijfá mimónigfári. Ayí nijfá nimóniro sñjwíriyí, Áminá ejí eáníñí nene yeáyí neayimíxemeantí nání Gorixo imóniñípí neaíwapiyinomí wí íkfáyo yekwíroáraniro egíámani.

⁹ None rariñwápi nání Bíkwíyo dání xixení re níriníri eániní, “Amípí Gorixo ámá xíomi dñjí sítí uyariñíáyo wípímoáriñípí, ayí ámá wí sñjwí mítwíñipa ero aríá mítwipa ero ‘Neaipímoáriñípí, ayí apírífaní?’ níyaiwíri dñjí mítmopa ero yarígítapírini.” E níriníri eáníñípí none seararíjwápi tñi xixení imóniní.

¹⁰ Gorixo nene nání neaipímoáriñípí ámá wigí dñjí tñi dñjí mítmopaxí imóniñagi aiwí Gorixo xegí kwíyípimí dání rixa wíá nearókiamonjfriní. Ayí rípi nánirini. Xegí kwíyípí nemerí amípí nñni nání nijfá imóniní. Amípí Gorixo yumfí enwípeáriñípí nání aí nijfá imóniní.

¹¹ Ámá go ámá wo yumfí dñjí moaríjípí nání nijfá imóniní? Oweoí, ámá o yumfí dñjí moaríjípí xewaniñoyá dñjípíni apí nání nijfá imóniní. Kwíyí Gorixoyápi ení axípí imóniní. Ámá wo aí dñjí Gorixo moaríjípí nání nijfá mimónipaxí nerí aí xegí kwíyípíni nijfá imóniñí ejagí nání Gorixo yumfí neaipímoáriñípí nání ananí wíá nearókiamopaxfriní.

¹² Gorixo wá níneawianíri e e epaxí imónífríxíñíri sñwiá sítí neamímonjí nípíni nání nijfá imónaníwá nání o kwíyí ámá xwfá týo xíomi mítxídarígítayfá imóniñípí sítí mítneamímó xfo tñjí e dñjípí sítí neamímonjfriní.

¹³ Ayínání none Gorixo wá níneawianíri sñwiá sítí neamímonjípí nání nísearéwapiyirína xwíyíá áxwíñajeneyá dñjí émí saímí nímorane réwapínaríjwápimí dání mítsearéwapiyí xwíyíá Gorixoyá kwíyípí nearéwapiyííyo dání searéwapiyaríjwárini. Ámá Gorixoyá kwíyípí tígíáyo kwíyípí nearéwapiyíípí pírániñí ureñwípearíjwárini.

¹⁴ E nerí aí ámá kwíyí Gorixoyápi mayí imónigfáyo o wá níneawianíri e e epaxí imónífríxíñíri xegí kwíyípimí dání sítí neamímonjípí nání nurírínayí wí mítmopaxímaní. Ayí rípi nánirini. Ámá ayí ámá wí Gorixoyá kwíyípimí dání yaríjagí níwíñiróná kwíyípimí dániní mí ómíxípaxí imóniñagi nání dñjí pírániñí neyíroro “Gorixoyá kwíyípimí dání ríá yaríñoí?” yaiwipaxí mimóniñoi. Ayínání apí e mítayiwí majfá neróná “Ámá ayí majfá nikáríñiro ríá yaríñoí?” yaiwiariñírini.

¹⁵ E nerí aí ámá Gorixoyá kwíyí tígíáyo amípí bí nání dñjí neyíroro “Ayí mítkí apimí dání ríá imóniní? Apimí dání ríá imóniní?” yaiwipaxfriní. Kwíyípí tígíáyo e yaiwipaxí aiwí mayíyí ení kwíyípí tígíáyo imónigfápí nání wí dñjí eyíropaxí meniní.

16 Nioní seararinjápi tñi xixeni Btkwýyo re nñrinrì eánint, “Ámá giyf Ámináo dñj moarinqípi nání njfá imóninjo? Oweo. Gif omi uréwapiyipaxf imóninjo?” E nñrinrì eáninjagí aiwi nene oyá kwíyípi tñjwaéne dñj Kiraiso moarinqípi axípi moarinqwaénerint.

3

“Searéwapiyariñwáone sa Gorixomi xináíwanénijf imóninjwáonerint.” urinjf nánirini.

1 Gí nñriximeáyfné, nioní e niseariri aí xámí seyfné tñi nñweari nisearéwapiyirfná ámá kwíyípi tigfá wiyóninj searéwapiyipaxf mimónigfárint. Ámá kwíyípi mayf imónigfá Gorixomi mixdarigfáyo uréwapiyariñwápa axípi searéwapiyinjárint. Ámá Kiraisomi iwamfó nixfdírfná o tñi rixa ikárinigfáyfné aiwi síní píopia yapf imóninjáná searéwapiyinjárint.

2-3 Seyfné niaíwf píopia aiwá minipaxfnijf imóninjagfa nání xwiyfá íntimí imóninjípi nisearéwapiyirfná aiwá mísseaiapf amíñfniñf seaiapijárini. Agwi ríná aí seyfné kwíyípi oseaíwapiyimñri yariñfpimi mixfdí segí dñj tñi feapá seainarinqípmi nixfdíro síní aiwá nípaxfnijf mimóninjo. Seyfné segí wíntyo síní sfpí dñj wiaiwiro símí tñi iniro nerónayf, “feapá neainarinqípmi xfdírane sfpí ámá Gorixomi mixdarigfáyf yariñfápa erane mepa yariñwint.” ríseaimónarint?

4 Ayf rípi nání e seararinjint. Seyfné yanf nepayóniro wiyfné “Nene Poromint xídarinjwaénerint.” ríro ámi wiyfné “Aporosominí xídarinjwaénerint.” ríro nerónayf, re ríseaimónarint, “Ámá Gorixomi mixdarigfáyf yapf mepa yariñwint.” ríseaimónarint?

5 Seyfné pírániñf dñj yaikirópoyf. Aporoso pí ríta imóninj? Poroni pí ríta imóninj? Sa Ámináoyá xináípawínijf nimónirai yawawi xixegfni pí pí éisixinrì fá yeaumiráná yarigwíwawirint. Yawawi apinti yarigwípimi dání seyfné Gorixomi dñj wíkwírogfárint.

6 Nioní iwamfó wáf nisearirfná aiwá iwfánijf seaurinjárint. Aporoso ríwýyo nisearéwapiyirfná aiwá api yeáyf enigfíri iniigfínj seapiseameñfrint. Yawawi e egwíwawí aiwi seyfné Gorixoyá dñfyo dáninti aiwá ná nerápirinjf yapigfárint.

7 Ayináni gíminí go aiwá iwfá urinjfrani, gíminí go iniigfí píseanfírani, ayf ananirint. Sa Gorixoyá dñfyo dání aiwá ná yapanjñf ejagi nání xfo náninti “Seáyf e imóninjo, ayf orfanf?” yaiwipaxfrint.

8 Aiwá iwfá urinj tñi iniigfí píseanjo tñi awaú wíto wíomí seáyf e miwimónint. Níwauní xixení axípi imóninj. Sfá Gorixo amáyo yayf wimonfáyimi awaumí yayf niwimorfná wíto xegf ejípi tñi xixení wiiri wíto xegf ejípi tñi eni xixení wiiri enífrint.

9 Yawawi Gorixomi xináípawínijf nimónirai e éisixinrì wimónarinjípi yanirai nání gwí nawinti móñigwíwawí ejáná seyfné oyá aiwá omíñfyñnéñf imóninjagfa nání rarint.

Uréwapiyariñfáyf nání anf míranfáyf tñi ríraminjíyf ejf nánirini.

Seyfné Gorixoyá xegf anjiwánijf eni imóninjo.

10 Nioní Gorixo wá nñniwianrit e nimónirí éwñngfíri sfx nñmímonípmi dání ámá sñjá anf míraniro nání dñf emí saímí moarigfápánijf nerfná pírániñf nisearéwapiyirí sñjá xámí tñwayirónjanigfint. Sñjá xámí nñtñwayirómáná ejáná ámi xamijf wo e dání nñmíra peyarint. E nerí aí seyfné sñjá xámí tñwayirónijomí dání omíraneyñfróná úrapí mé woxinti woxinti xixegfni pírániñf dñf nñmorí mifírixint.

11 Seyfné njfá re imóninjo. Sñjá iwamfó tñwayirónijo, ayf Jisasí Kiraisorint. Sñjá ámi sñjí wo tñwayirónipaxf mimónint. Omí dáninti seáyf e nñmíra peyipaxfrint.

12 Omí dání anj̄ nímira niþeyirfná ámá wí sínjá gorí tñirani, sínjá siripá tñirani, sínjá ayá tñjí imóniñýfí tñirani, mìriro wíniyfí ikfá tñirani, ówfí tñirani, ará siyikfí tñirani, mìriro yariñoi.

13 Ámá xixegfíni nímira ugíápi sítá Kiraiso weapiníayimi ámá nínenení sínwí wínaní nání sínjáni imóniñárini. Sínjáni imónáná re yaiwianíwárini, “Anj̄ nímírióná ayí tñi mìrigfáriñi?” yaiwianíwárini. Ayí rípi nánriñi. Sítá ayimi ríá níñípimí dání sínwí wínañdaníwárini. Xixegfíni mìrigfápi wíyfáyá ríá náná “Ayí Gorixomí dñjí níwíkwíroro aí ríá nípaxí imóniñfí tñiñíñfí mìrigfáriñi?” yaiwirane wíyfáyá ríá níminírí éf aí síní mìriníñagi níwíñiranénayí, “Ayí Gorixomí dñjí níwíkwíroróná píráñiñfí níxidiro ríá mìnipaxí imóniñfí tñiñíñfí mìrigfáriñi?” yaiwirane yaníwárini.

14 Anj̄ ámá gíyí gíyí sínjá xámí tìwayíróniñomi seáyi e nímira peyigfápi ríá mìní síní mìriníñánayí, ámá ayo Gorixo yayí wimoníráriñi.

15 Anj̄ ámá gíyí gíyí nímira peyigfápi ríá nowáránayí, “Anj̄ riwá mìraríñiñi.” yaiwigfápi anípá imóníñfí enagí aiwí Gorixo yeáyí nuyimíxemearíñi anj̄ xiawíyo ríá níminírí yaríñá ríáyo dáníñiñfí umíxeaníráriñi.

“Seyfne Gorixoyá anj̄ wiwáñiñfí imóniñjoí.” uríñfí nánriñi.

16 Anj̄ Gorixo tñi awí eánarigfíwáñiñfí imóniñgíayíñé imóniñfípí nání seyfne síní majfá rimóniñjoí? Oyá kwíyípí seyfne ajiwáñiñfí imóniñfípimí íními searweañípí nání ení síní majfá rimóniñjoí?

17 Ámá gíyí gíyí anj̄ Gorixo tñi awí eánarigfíwámi xwírfá seaikixéánayí, iwá nioníyáiwání imóníwíñigíñiñfí imíxíñfí enagí nání xíomi ení xwírfá wíkixeníráriñi. Seyfne níyfneñi, ayí anj̄ iwaníñfí imóniñagí nání raríñiñi.

“Segíyí woné mineamíeyoapaní.” uríñfí nánriñi.

18 Ámá woxí “Niiwaníñoni dñjí émí saímí mojáoníriñi.” níyaiwiníri yapí méwapíñípaní. Segíyí wo “Nioní ámá ríná dñjíyfí sínwíyo dání dñjí píráñiñfí émí saímí mojáoníriñi.” níyaiwinírínayí, nepa Gorixoyá sínwíyo dání dñjí émí saímí mojó imóniñfa nání dñjí apí píñi níwiárimáná wigí sínwíyo dání majfá ikáriñaríñfí wo imóníwíñigíñi.

19 Ámá Gorixomí mìxídarigfáyí “Nene dñjí émí saímí moaríñwárini.” yaiwinarigfápi, ayí Gorixoyá sínwíyo dání majímajfá nikáriñiro yariñfápi enagí nání seararíñiñi. Bíkwíyo dání nioní seararíñápi tñi xíxeni rípi níriñiñi eáníñagi nání raríñiñi, “Ámá ‘Dñjí émí saímí moaríñwárini.’ yaiwinarigfápimí dání sìpogwí wioáriñfáyo opíkínípoyiñiñi yariño, ayí Gorixoríñi.” níriñiñi eáníñagi nání raríñiñi.

20 Ámí wí e ení bí rípi níriñiñi eáníñi, “Áminá Gorixo níjíráriñi. Ámá ‘Dñjí émí saímí mojwaéneríñi.’ yaiwinarigfáyí wigí dñjí tñi enwípearigfápi suríma imóniñi.” níriñiñi eáníñi.

21 Ayíñáni negí nearéwápiyariñfáyí womí seáyi e numíeyoarane “Omíñi xídaríñwaéneríñi.” mìripa oyaneyí. Ayí rípi nání seararíñiñi. Amípí níñi ayí seyfne arírá seainífa nánriñi.

22 Poroníraní, Aporosorani, Pitaoraní, xwífa ríriñani, seyfne síní sínjí níñwearíñaraní, níperíñaraní, amípí agwí ríná imóniñfíyíraní, ríwíyo imóniñfíyíraní, níñiyí ayí seyfneýá imóniñi.

23 Seyfne ení Kiraisoyá imóniñjoí. O ení Gorixoyá imóniñjo enagí nání “Negí nearéwápiyariñfáyí womí seáyi e mimíxípa oyaneyí.” seararíñiñi.

¹ Seyfné wáf rimearñwáone nání dñjfé nñmoróná rípíni mófríxinti, “Awa Kiraiso apí éfríxiñiri wimónariñípi epíri nání xegf xñáiwánijf imónigfáwarfani? Xwiyfá oyá yumfí ríniñípi áwanjfé wuriyipíri nání xegf bosíwowánijf imónigfáwarfani?” yaiwiñríxinti.

² “Bosíwí nimóniro yarigfáyf wigf dñjfé tñni amípí ayá wí nerfnayf, ayf apáni yariñoi.” yaiwiariñwámani. “Sa ná bñni boso urariñípi tñni xixenf dñjfé uñwiráripxí imóniñípi nerfnayf, ayf apáni yariñoi.” yaiwiariñwáriti.

³ Ámá opisf anfyo dání xwirixf mearigfá wíraní, seyfnérani, segf dñjfyo dání nionf gí yariñápi nání piríro nñmerfnayf, ayá sítwí bí mñtró “Apí, ayf ananirini.” yaiwimíñini. Niñwaníñoni aí gí yariñápi nání piríro nñmeniri “E éapí nañfríani? E éapí sifpírani?” yaiwinariñámani.

⁴ Nionf dñjfé peá nuníri “fwí bí méaonirini.” nñyaiwiníri aiwi “Xwiyfá mayoní imóniñini.” wí rípaxí meníni. Nionf yariñápi nání piríro epaxí imóniñjo, ayf ná woní Áminá Gorixorini.

⁵ Ayináni síní imóniñáná seyfné ámá wíyo xwiyfá mumeáripani. Ámináo —O níbirfná amípí sítá yinijfímñiñí imóniñíyf wíá ókímixíri ámá dñjfé ñnimiñí níkwírómáná egfápírani, rígfápírani, nípíni sñjáni imixíri enforini. O weapinfe nání xwayf naníro ñweáfríxinti. Íná dání xixegfni womíni womíni yayf nñneamerfná wo xegf néra uñfípi tñni wo xegf néra uñfípi tñni xixenf nearinírani.

“Seyfné seáyi e seáyi e nñmeniróná nañfmaní.” urijf nánirini.

⁶ Gí nírixímeáyfne, payf rína nearfná ewayf xwiyfá nionf tñni Aporoso tñni nání níra warinápi, ayf seyfné dñjfé pírániñí nñmoro “Poro nene yariñwápi nání rína nearariní?” oyaiwípoyiníri nání níra wariníni. Seyfné yawawi nání níra warinápi nání dñjfé nñmoróná Bíkwíyo níriníri eánijípi ogamí mepa nero seáyi e mimónipa nemáná wíyo imñmí wimixíro wíyo seáyi e umfeyoaro mepa éfríxiñíri seararíñini.

⁷ Seyfné nání ámá giyf “Seáyi e imónigfáyfíni.” yaiwiariñoi? Oweoí, wí e mñseaiaiwiariñoi. Amípí seyfné imónigfápi Goríxo wí sítí mñseamímonf reñoí? Oweoí, amípí seyfné imónigfápi o sítwíá sítí seamímonfíni. O sítwíá sítí seamímonf enagf nání pí nání seáyi e nimóniro sítí mñseamímopa ejf nánñiñí mítí meakfnínaríñoi.

⁸ Neparfani? Seyfné ríxa aiwá xwé nññiróníñí agwf ímf rína seayiní? Ríxa amípí wí mñmúrónigfáyfne nimóniro rína ñweañoí? None síní sifpíraniñí nimónirane ñweañoá seyfné ríxa mítí inayf nimóniro rína ñweañoí? Ai, none ení seyfné tñni nawíni mítí inayf nimónirane seáyi e imónanfá nání re neaimónarini, “Seyfné nepa ríxa mítí inayf nimóniro, sñjwíriyf nañf imónimíñíri ejfíni.” neaimónarini.

⁹ Nionf dñjfé re nimónariñagf nání seararíñini, “Wáf wuriñeiaríñwáone Goríxo aga sítwíá neawáriñjonerini. Ámá xwirixf numemáná ‘Ríxa opíkípoyí.’ ráríñijfíñijf imóniñwáonerini. Pí pí nñni sñjwí tígíyfáyf —Anfajfrani, ámáraní, nñni sñjwí nñneaníro rípíá neamearípíri nání áwíñimí yariñwáone imóniñwíni.” nimónarini.

¹⁰ None Kiraisomí níxfídirane nání majfímajfá ikáríñijwáone aí seyfné o tñni nawíni nikáríñiro nání ríxa dñjfé nañf imóniñípíni tígíyfáñerini. None ejf samíñf neawejone aí seyfné ríxa ejf eánigfáyfínerini. None peayf neawianigfone aí seyfné seáyi e seaimixigfóyfínerini.

¹¹ Enfíná dání agwf rína nání none agwf nání erane iniigf nání neainíri iyfá írífkwíñi pánirane ámá wé tñni neaupíkákwiariñgfone imónirane anfí sá weanfá nání wí mayone enagf nání anfí xwiríñimerane

¹² negf wé tñni omíñf aníñf minf erane ámá ríperírí neaiáná pírániñí nañfni umearírane xeaníñí neaiáná xwámamí wirane

13 ikayfw neamearáná piyfá xwiyfá urirane yarijwáonerini. Xwifá rirí nírimini dánfyf ráf neaimoarigfónerini. Ámá níni none piaxf eanf íyanjwñiñf neaimoarigfónerini. Agwi ríná eni apí sini e neaimoarifio.

“Poroni ikanif niaxfidfrixini.” urif nánirini.

14 Ríwamif nionf neáa warifná apí seyfne ayá oseaimomif meá niaiwf gí dínf sif seayinjáyfénenif dínf fá oxirfpoynif eaarifjini.

15 Seyfne Kiraisomi pírántif xídfírifa nánf yayfw seamearigfáyf nepa fá mifropaxf enjánayf, segf áponifnif imónifjáonf ayf obaxf menifn. Nionf xwifá yayf seainipaxf imónifjípi iwamif wáf nisearirfná seyfne Kiraisi Jisaso tñif nawinif ikárinifpif nánf nionf seameajáyfénenif imónifjagfa nánf seararifjini.

16 Segf áponifnif imónifjáonf, ayf nionf enagf nánf ejf ríremifxf rípi oseaimif, “Nionf yarijápa axípi ikanif niaxfidfrixini.” oseaimif.

17 Nionf seararifjápi oépoynifri xámif Timotiomf —O gí dínf sif uyif dínf uñwirárif enjáorini. Kiraiso nánf wáf urifjápimf dánf dínf wiwkfróagf nánf gí íwónif imónifjorini. Omf seyfne tfámifnif urowárénapijárinif. O rixa niseaimearfná nionf Kiraisomi nifidfrfná yarijápi —Apí nionf amif amif nemerfná Jisasoyá sifykf imónifgá nifyonf uréwapif yarijápirini. Apí nánf o dirif seainifjof.

18 Wiyfne nionf mifipa emifá nánifnif seayf e seayf e nifmenifro wárixayfne imónifjof.

19 E nerif aí Áminá Gorifxo nifwimónifná nionf sif mé seyfne tfámifnif nifbirif wárixayfneyá xwifáyfápi arfá mifseaif segf ejf neánifro seayf e imónifgápi apimf dánf rí rimónarigfawixifnif sifwí seanaxfidimfárfi.

20 Ámá manifpáni rarijagfa nifwifniranéná “Ayf Gorifxoyá xwioxfyo páwipfrfáyfrfani?” yaiwiarijwámanif. Ejf neánifro uxifdarifjagfa nifwifniranéná “Ayf oyá xwioxfyo ñweáyfrfani?” yaiwiarijwá enagf nánf seararifjini.

21 Seyfne gíminif gípi nánf seaimónarini? “Poro sifykf nearanf nánf iwanif nifmeamif bífwifnifgini.” ríseaimónarini? “Dínf sif neayarifjípi neaíwapif yinif nánf nifpenf nimónifmáná bífwifnifgini.” ríseaimónarini?

5

Wigf wo xanoyá apifxi tñif fwf niniri meánifgípi nánf mixf urif nánirini.

1 Xwifá bi rípi seyfne nánf rínmearini, “Jisasoyá sifykf imónifgá Korinifyo ñweagfáyf wí fwf inarifjof.” rínmearini. fwf apí emif Gorifxomf mixfdarifgáyf aí xe oinifpoyifnif sifwí mifwifnarifgápi nánf seararifjini. Segf wo xanoyá apifxi tñif fwf ninayfisáná meánifgí enagf nánf rarijini.

2 fwf apí sif nánf ejáná pí nánf wárixayfne imónarifjof? Sifpi apí yarijomf segf sifykf imónifgápmif dánf nifparifro mopaxf enagf nánf apí e nemáná ñwf nearo sifwifriyf, ayf naif yanifri egifárfi.

3 Nionf ná jifamif nifjwearif aí gí dínfpi seakifkayonjáonf seyfne tñif ñweaarijapánif sifpi apí ejomf rixa xwifáyfá uméárijárfi.

4-5 Áminá Jisaso nifrowárifpimf dánf dínf re moárfanigini, “Ayf awí neánifróná nionf sif dínf ukifkayonjána ejf eániñf Áminá Jisasoyápmif dánf xwifáyfá axif rípi rífffrifxini, ‘Xe fwf apí yarijño náomifnif xwiffrá wiwiksenfá nánf Seteno tñif owáraneyf. Ríwifyo sif Ámináo bífayimf xegf dínfpi yeáyf uyimifxemeantá nánf agwi Seteno tñif owáraneyf.’ rífffrifxini.” dínf e moárfanigini.

“Ámá sifpi ejomf emif parifmofrifxini.” urif nánirini.

6 Seyné wárixha imónarigfápi aga nañí menint. Yisí bì onímiápi tíagi aí bisíkerfá nípimíni íkwianjwí eapináraríná nípini nímiña warinjípi nání seyné níjíá mimónipa reño?

7 Yisí onímiápi táná bisíkerfá nípimíni íkwianjwí eapinárarínápa axípi xámí fwí ná woní éf aí ámá obaxí axípi xénipaxí enagí nání seyné bisíkerfá sijfníñí imónipíri nání yisí xámíñíñí imónipíri emí kwírimópoyí. Seyné rixa bisíkerfá yisí mayí sijfníñí imónipíri aí seararinjini. Ayí rípi nániriní. “Judayene Gorixoyá anínao neamúroagfípi nání díñí moaní nání sipisipí rídiyowá yarijwápa Kiraiso ení nene nání rixa rídiyowá iniñí enagí nání seyné rixa bisíkerfá yisí mayí sijfníñí imónipíri.” nimónariní.

8 Aytnání nene Kiraiso neaijípi nání díñí moaní nání aiwá apí níntane yayí neranéná bisíkerfá yisí xámíñípi —Apí sípí wikáriro ríkikirí ero yarigfánijí imónipíri. Apí tñi nímxíri mítí bisíkerfá yisí mayípi —Apí díñí nañípíni fá xíriro nepa imónipíni nání ríro yarigfápiriní. Bisíkerfá yisí mayí apí tñi níwanigini.

9 Nioní xámí payí wína re níriri nearí mónapíñáriní, “Seyné ámá fwí inarigfáyí tñi nawíní gwiaumí minípaní.” níriri nearí mónapíñáriní.

10 E níriri nearíná ámá Gorixomí mixídarigfá fwí iníróraní, sijwí fwí wíniórání, fwí urápirórání, wigí ñwfápimi xídirórání, yarigfáyí nání misearinjanigini. “Ámá Gorixomí mixídarigfá apí apí e yarigfáyí tñi gwiaumí wí minípa oemint.” níyaiwirónayí, xwíá rírimí píni níwiári nání e epaxí imónipíri nání wí e misearinjanigini.

11 Payí xámí níriri nearíná ayí rípi imónipíri nání searinjanigini, “Ámá Jisasomi níxídirí nání segí sérixímeáoniriní.” rarijí wo apíxí wí tñi fwí iníriraní, sijwí fwí wíniórání, xegí ñwfápimi xídirórání, ámayo ikayífwí umearirórání, iniigí xwapí níñimáná papíkí eríraní, ámáyá amípí wí fwí urápirórání, e yarijo tñi gwiaumí minípaní. Aiwá aí o tñi nawíní níkumixiníri mítípaní.” níriri eañanigini.

12-13 Ayí rípi nání seararinjini. Ámá Jisasoyá siyikí imónipíwaéne tñi síní nawíní mimónigfáyo nioní sijwí níwíanaxídirí xwíyíá urípaxí rimónipíri? Oweoí, ayo Gorixo sijwí níwíanaxídirí xwíyíá urípaxíri. E nerí aí ámá Gorixomí díñí níwíkwíroro nání seyné tñi nawíní imónigfáyo sijwí níwíanaxídirí sípí yarijagía níwínríná xwíyíá urírrixini. Ámá sípí enomí emí parímófrírixiníri seararinjini.

6

“Segí wíyo xwírixí mumepani.” urinjí nániriní.

1 Segíyí wo xegí imónipíwo tñi xwíyíá imixípisi nání nimóniríná, aríge nerí “Ámá Gorixoyá imónigfáyí tñi níriraní píráñipí oyeaimixípoyí.” miyaiwí ayo nímuorí “Ámá Gorixoyá mimónigfáyí tñi níriraní píráñipí oyeaimixípoyí.” níyaiwirí wigí opisí aní tñí e nání warinjiriní?

2 Gorixoyá ámá imónipíwaéne Kiraiso níweapiríná xío tñi nawíní nene ámá Gorixoyá mimónigfáyo xwírixí umeanfwápi nání síní níjíá mimónipa reño? Seyné xwírixí seayí e imónipí apí umepírífá enagí nání “Xwíyíá onímiá agwí rína rínarinjwápiá xwírixí mítímenipaxí imónipíwaéneriní.” ríyaiwinarínoí? Ananí xwírixí menipaxí imónigfáyínériní.

3 Anínaají maní Gorixoyáyo pírfí wiaíkgíáyo xwírixí nene umeanfwápi nání síní níjíá mimónipa reño? Seyné e epírífá enagí nání xwíyíá xwíá týo rínarinjwáyo anípaxí xwírixí umepaxfyínériní.

4 Ayináni wiýné xwiyfá bì tígíyfáné nimóniróná pí nání ámá Jisasoyá sìyikf imónigfáyféná dání sìpíá imónigfáyf wí pírániñf oneaimixfpoynírì ayf tñj e nání warigfárini?

5 Ayá seaimopaxf bì rípi yariñf oseaiminti. Jisasoyá sìyikf imónigfáyfáné, segfyf wo wo tñni xwiyfá tñj nimóniróná segfyf dñj tñj wo xwiyfá arfá nìwirí pírániñf wimixiyipaxf imóniñjo menírani?

6 Sérifxímeánif imóniñf wo wíomí xwirixf oumemeniróná, ayf naní mimóniñf nerí aí Jisasomí dñj mìwíkwíroarigfáyf pírániñf oyeaimixfpoynírì ayf tñj e nání nìmeámí nurfnayf, ayf aga sìpí imóniñfpi yariñi.

7 “Jisasomí pírániñf oxídaneyf.” yaiwiarigfáyfáné xwirixf nìmeniróná apimí dání rixa rípaíwíñf meaárariñoi. Díxf womí xwirixf mumé xe onikáriñrì nerfnayf, “Ayf apáni yariñoi.” searimfíni. Xwirixf mumé amípí xe fwí onirápíñrì nerfnayf, “Ayf apáni yariñoi.” searimfíni.

8 E nerí aí seyfne wí e mepa nero sìpí ikáriñiro fwí rápeniro yariñoi. Sérifxímeánif imónigfáo aí apí e wíkárañoi.

9 Goríxo ámá ríkíkírfó yarigfáyf xe xfoyá xwioxfyo opawípoyinírì sìjwí mìwíñipa enfápi nání seyfne sìni njífá mimónipa reñof? Seyfne xejwíñi nìmoró yapfñif imónigfáyfánípaní. Ámá fwí niníri rípeánarigfáyfraní, wigf njwíápimí fá xírarigfáyfraní, oxí wo apíxf wí tñni fwí inarigfáyfraní, oxí wo wío tñni “fwí oinaiyf.” wimónarigfáyfraní, oxí wo wío tñni iyf onarigfáyfraní,

10 fwí urápekiñearigfáyfraní, amípí wayáyo sìjwí fwí wínarigfáyfraní, iniigf xwé nìñiro papíkf yarigfáyfraní, ikayfwí umeararigfáyfraní, majfá nìwikáriñmáná fwí uráparigfáyfraní, ámá e yarigfáyf wí Goríxo gí xwioxfyo xe onweápoyinírì wí sìjwí wíñinífá menínti.

11 Xámí wiýné apí bì yagfáyfáné imóniñjagfá aí Áminá Jisasí Kiraiso tñni kwíf negf ápo Goríxoyápi tñni egfípimí dání Goríxo segf yagfápi rixa igfánif imónigfáyfání seaeámorí sìyikwf míñif yfáné imónifxíñrì seaimixírì xwiyfá mayf imónigfáyfáné imónifxíñrì seaimixírì enfíñrì.

“Ámá náomí dání pí pí neróná Goríxomí seáyi e umepaxf imóniñfpiñi époyf.” urifñ náníñrì.

12 Seyfne re nìyaiwiarifñagfá aiwí “Pí pí ‘Oemíñi.’ nìneaimóniróná ananí epaxenerint.” nìyaiwiarifñagfá aiwí apimí nìpimíñi dání naní seaimixípaxf menínti. Amípí nioní “Oemíñi.” nìnimóniróná apí ananí nepaxoní aiwí wí náníñi xe mìñf nìnígaounírì sìjwí wíñimíamani.

13 Ámá fwí inarigfá wí fwí wiwanifñyf yarigfápi nání re oyaiwípoyinírì, “Ananíñrì. Ámá nápi, ayf apí nání menírani?” oyaiwípoyinírì ewayf ikaxf rípi rarigfárini, “Aiwá ayf agwú náníñrì. Agwú ení ayf aiwá náníñrì.” E rarigfápi nepa ríñiñagfí aiwí Goríxo agwú tñni aiwápi tñni anípá imíxifñrìñrì. E nerí aí ámaéne fwí inanfwá nání menínti. Ámináo wimónarifñpíñi yanfwá nání imóniñwíñi. Ámináo ení ámá nápi naní oimónifpoyinírì yariñfíñrì.

14 Goríxo sa negf Áminá Jisaso owíapfñimeanírì sìjí wimixifñmaní. Nene ení wiápfnímeaníwá nání xegf ení eánifñpimí dání sìjí neaimixifñá enfagfí nání rariñfíñrì.

15 Seyfne Kiraisoyá sìyikfípi imónigfáyfáné enfagfí nání xfoyá nápimí dání seyfne bì bññif imónigfápi nání sìni majfá rimóniñjof? Ayináni nioní oyá nápimí dání bññif imóniñjáoni nìyónif nuri apíxf iyf ede dání warigfá wími nìkumixifñróná “Ayf ananíñrì.” ríyaiwiarifñof? Oweoí, wí e yaiwipaxf menínti.

16 Ámá apíxf iyf ede dání warigfíñi kumixifñgífá gíyf gíyf, ayf xíí tñni nawíñi nimóniro ná ayf ná bññifñj imónigfápi nání seyfne sìni majfá rimóniñjof? Bìkwíyo

dán̄i xwiyárá riþi “Ayaú n̄ikumixinirná ná ayí ná bñfnitñf imónigfirn̄i.” n̄irinirí eániñagi nán̄i searariñiñi.

17 E ner̄i aí ámá Ámináo tñi nawín̄i kumixiníayí o tñi nawín̄i nimóniróná kwíyí axípi tígíayí imónarigfirn̄i.

18 Ámá wí tñi fwí inaniginirí wáyí nero éf úfríxin̄i. Pí pí fwí ámá yarigfá wíniyí náomí bñaríwámíni nero aí apixí tñi fwí inarigfápi xeḡi bñ imónin̄i. Náomí ín̄imí dán̄i nero nán̄i wiwaninjyí xwiríá ikixenarigfirn̄i.

19-20 Seḡi ná xixegíni imónigfápi, ayí kwíyí Gorixoyápi nán̄i —Apí Gorixo s̄ixí seamímóáná seaainijfirn̄i. Apí nán̄i seḡi wará aŋ̄inijf imónigfápi nán̄i seyñé s̄in̄i majfá rimónin̄o? Gorixo Jisaso neaiñjpípmi dán̄i rixa bñfnif neainj enaḡi nán̄i rixa xíoyá imónijwíni. S̄in̄i sewaninjyíneýá mimónin̄o. Ayinán̄i seyñé seḡi nápmi dán̄i pí pí neróná Gorixomí seayí e umepaxí imónijpíni éfríxin̄i.

7

Ámá meánigfáyí nán̄i urinjí nán̄irin̄i.

1 Seyñé payí nearo yariñjí nigfápi nán̄i áwanjí bñ osearimíni. Oyi, ámá apixí bñ m̄imeapa nerfnáyí, ayí nañj yariño.

2 E n̄iseariri aí fwí xixegíni ámá inarigfápmi dán̄i feapá seainipaxí enaḡi nán̄i oxí woxí woxí dixí apixí meari apixí wíyí wíyí eni dixí oxí meánirí éfríxin̄i.

3 Apixí wíyí “Gí oxo fá onixirin̄i.” n̄isimónirfná xiagwoxi ími xe fá xirfífríxin̄i. Oxí woxí “Gí apixími fá oxirimíni.” n̄isimónirfná xiepíyí eni “Xe fá onixirin̄i.” yaiwífríxin̄i.

4 Xiagwoxi, ayí dixí nápi nán̄i xiáwoxi mani. Dixí apixí dixí nápi nán̄i xiáirin̄i. Xiepíyí eni, ayí dixí nápi nán̄i xiáiyímani. Dixí oxo, ayí jíxíyá nápi nán̄i xiáworin̄i.

5 Ayinán̄i wíyagwí wíyagwí “fá oxirinaiyí.” n̄iriniríná arfá mé minf xixe “Oyi.” rinfisixin̄i. Síá áríní Gorixomí xwiyárá rírimí wiani nán̄i xixe “Oweoi.” n̄iriniríná, ayí ananirin̄i. E n̄iseariri aí síá “‘Oweoi.’ orinaiyí.” yaiwífrípi rixa nórímáná enána ámí fá xirfífríxin̄i. Ayí riþi nán̄irin̄i. Woxí woxí “Ámá wí tñi fwí inanípí nán̄i m̄injí minipá oemíni.” n̄isimónirí aí xixení apí eminíri nán̄i ejí m̄ireánijaḡi nán̄i Seteno ámá wí tñi fwí inirí nán̄i rírfípeawinigíni “Ámí fá xirfífríxin̄i.” searariñiñi.

6 “Síá áríní Gorixomí ríxiñj urípíri nán̄i xixe ‘Oweoi.’ n̄iriniróná, ayí ananirin̄i.” searariñápi sekaxí e éfríxin̄i m̄isearariñiñi. N̄iseaimónirfná xe e éfríxin̄i siñwí seanariñiñi.

7 “Ámá n̄in̄i nioní apixí m̄imeapa ejáoni yapi nimónirfná, ayí ananirin̄i.” nimónarini. E ner̄i aí Gorixo ámá o omí xixegíniyo wá niwianiri n̄iwiirfná wíyo meánipaxí oimónipoyin̄i wiirí wíyo m̄imeánipaxí oimónipoyin̄i wiirí ejí enaḡi nán̄i searariñiñi.

8 Seḡi ámá s̄in̄i m̄imeánigfáyí tñi apixí anfyí tñi nán̄i riþi osearimíni. Ayí m̄imeánijáoni yapi s̄in̄i anijf e nimóniróná nañj yariño.

9 E n̄iseariri aí riþi eni osearimíni. “Ámá wí tñi fwí inaní nán̄i m̄injí m̄ineainipa oyaneyí.” n̄iseaimónirí aí xixení apí yaniro nán̄i ejí m̄iseaeánipa nerfnáyí xe meánífríxin̄i. “N̄imeánipíri nán̄i dñjí s̄ipí n̄iwigia nurfnáyí, nañj meñaḡi nán̄i xe meánífríxin̄i.” searariñiñi.

10 Rixa meánigfáyíne nán̄i ñwf ikaxí riþi —Apí nioniyápi marfáti, Ámináo riñjpíni. Apí osearimíni. Apixí meánigfíwa wigí oxowamí n̄iwrími mupani.

11 E mepa ner̄i n̄iwrími nurfnáyí, ámí oxí m̄imeání kikiá ñweáfríxin̄i. “Kikiá ñweámíni.” m̄iwimónipa nerfnáyí, ámí xiagwo tñi kumixinífríxin̄i. Xiagwowa eni wigí apixíwamí emí m̄imopa éfríxin̄i.

12 Ámá xamínjí wíniyéñé xwíyáfá rípi —Apí Ámináo riñfpímaní. Nioniyápíriñi. Apí ení osearímiñi. Ámináomí díñjí wíkwíronjyí woxí apíxí díñjí mítwíkwíronjí wí rímeáníñjáná í síní “Ananí meáníñáomíñi omeáníñiñi.” níwimónirína xiagwoxi imí emí mítmopa érírixini.

13 Apíxí Ámináomí díñjí wíkwíronjíxí, oxí díñjí mítwíkwíronjí womí meáníñjíxí enjánayí, o síní “Gí apíxí meanjái tñi aníñjí oñweámíñi.” níwimónirína omí níwárimí mupa érírixini.

14 Ayí rípi nání raríñjini. Oxí Ámináomí díñjí mítwíkwíronjí wo aríge nerí Goríxoyá wo imónipaxfríni? Ayí xegí xiepí díñjí wíkwíronjí tñi nawíni nemeríñípimi dání Goríxomí díñjí níwíkwírorí ámá xtoyá wo imónipaxfríni. Apíxí díñjí mítwíkwíronjí wí ení xegí xiagwo, díñjí wíkwíronjí tñi nawíni nemeríñípimi dání ámá Goríxoyá wí imónipaxfríni. Apí mepa nero pñni níwiáriñimí nurónayí, segí niaiwí Goríxoyá wí mimónf oyá sínwíyo dání piaxñíñjí eánigfáyí imónipfrírixini. Nioní seararíñápi xixení neríñayí, oyá imónipfrífríni.

15 E nísearíri aí Goríxomí díñjí mítwíkwíronjí meánigfío “Gí apíxí Goríxomí díñjí wíkwíronjí rími níwárimí oumíñi.” níwimónirína xiepíxí xe pñni níwiáriñimí onuníri sínwí wíññírixini. Díñjí mítwíkwíronjí meánigfíi “Gí oxí Goríxomí díñjí wíkwíronjí romí níwárimí oumíñi.” níwimónirína xiagwoxi xe pñni níwiáriñimí onuníri sínwí wíññírixini. Níseawárimí ugíayéñé síní áxeñwarí inigfáyí yapí mimóníñoi. Goríxo níwayíróníro ñweáfrírixiniñi nánípi ríxa wéyo fá neaumíriñene enagi nání raríñjini.

16 Oxí díñjí mítwíkwíronjí womí xiepíxí, jíxi díxí oxomí pñni mítwiáripa nerí o tñi níñwearína sínwepigí níwiríñípimi dání wieríkiemearíráñi? Mítwieríkiemeapa eríráñi? Jíxi majáráñi. Apíxí díñjí mítwíkwíronjí wímí xiagwoxi, joxí ení í tñi níñwearína sínwepigí níwiríñípimi dání wieríkiemearíráñi? Mítwieríkiemeapa eríráñi? Joxí ení majáráñi. Ayínáni segí ámá Goríxomí díñjí mítwíkwírogfá meánigfáyo níwárimí mupa érírixiniñi seararíñjini.

“Segí imónífrírixiniñi yaní seadimíxíñípi imónífrírixini.” uríñj náníriñi.

17 Seyíne woxiniñi woxiniñi Áminá Goríxo ayí xixegíñi apí apí e imónífrírixiniñi yaní seadimíxíñípi, o ayí nioniyá ámá oimónípoyiníri wéyo fá seaumírána imónigfápi axí apíñi “Xe oimóníñiñi.” níyaiwiro imónífrírixini. Goríxoyá sínwíkí nimóníri amí gími ñweagfá níyoní sekaxí axípi urímeariñáriñi.

18 Segíyí wo Judayo enagi nání iyí símí sító wákwiníñjáná Goríxo o ámá nioniyá oimóníri wéyo fá numíríñayí, ámá o “Iyí símí sító wákwiníñípi aríge nerí yo mítimíñíréñi?” mítaiwipa éwíñigíñi. Segíyí wo iyí símí sító mítwákwiníñjáná Goríxo nioniyá oimóníri wéyo fá numíríñayí, ámá o Judayí woníñíñí oimóníñiñi iyí símí sító mítwákwinípa éwíñigíñi.

19 Ayí rípi náníriñi. Iyí símí sító níwákwiníñárañi, mítwákwinípa neríñárañi, Goríxoyá sínwíyo dání ná ayo mimóníñi. Oyá sínwíyo dání “Ná ayo imóníñi.” yaiwiaríñípi, ayí sekaxí xfo ríñípimi xídarigfápiñiñi.

20 Ayínáni ámá woxiniñi woxiniñi, seyíne Goríxo ámá nioniyá oimónípoyiníri wéyo fá seaumírána pí pí xixegíñi imónigfápi xe apíñi nimóníro ñweáfrírixini.

21 Woxí Goríxo ámá nioniyá oimóníri wéyo fá rumírána ámá woyá xínáixíñíñí nimóníri omíñjí wíiaríñoxí nimóníñayí, ududí bí miríñípa nerí “Nioní síní axí apíñi nimóníñá, ayí ananíriñi.” yaiwírixiniñi. E nerí aí xínáixíñíñí nimóníri omíñjí wíiaríñoxí ámá áxeñwarí minigfáyíñíñí imónipaxfí enjánayí, ananí xínáixíñíñí nimóníri omíñjí wíiaríñípi pñni níwiáriñi kikiáfá úrírixini.

22 Xínáixíñíñí nimóníri omíñjí wíiaríñoxí, ayí rípi nání “Ududí bí miríñípaní.” ríraríñiñi. Giyí Áminá Goríxo ámá nioniyá oimónípoyiníri wéyo fá umírána ámá wíyá

xináiwánijf nimóniro omínjf wiiarigfáyf ejánayf, ayf sínf apí imónijagfa aí Gorixo rixa gwí roayíronfýfrin. Gíyf Ámináo ámá nioniyá oimónípoyinri wéyo fá umiráná áxeñwarf minigfáyf ejánayf, ayf xfo wimónarijfpí epfríta nánf xegf xináiwánijf omínjf wiiarigfáyf imónijagfa nánf “Ududf mirinpani.” seararinji.

23 Jisaso neaiijfpimf dánf Ámináo bñinjf niseairf gwí searoayíronf ejagf nánf ámá wíyfýá xináiwayfnénijf mimónipa éfríxin.

24 Gí nírixímeánijf imónigfáyfné, Gorixo ámá nioniyá oimónípoyinri wéyo fá seaumiráná pí xifegfni imónigfápí o xegf sifwíyo dánf apifn imónífríxin.

Ámá mífmeánigfáyf nánf urifn nánfirin.

25 Seyfné ámá sínf mífmeánigfáyf nánf payf nearf yarifnjf nigfápí nánf Ámináo sekaxf bí minirinjí aiwf nionf —Nionf Ámináo wá niniwianirf niijfpimf dánf xwifýá dñjf unwiraripaxf imónifjpí seararinjónirin. Nionf gí dñfyo dánf bí osearimint.

26 Xeanifnjf neaimeámifnirf yarifnjfpí rixa neaimeaarfif ejagf nánf nionf dñjf re moarifn, “Ámá agwf pí pi imónarifgápa anifnjf axfpí e imónífríxin. ‘E nerfnayf, ayf naifnirin.’ nimónarifn.” Nionf dñjf e moarifn.

27 Woxf rixa apifxf meañoxf ejánayf, “Ímf arige wáriminréin?” níyaiwirf mepanf. Woxf apifxf mífmeañoxf ejánayf, “Apifxf arige nerf meámifnréin?” níyaiwirf mepanf.

28 E niseairirf aí woxf apifxf nímeairfná ayf fwí bí miyarifn. Apifxf enf oxf nímeánirfná ayf fwí bí miyarifn. E nerf aí xeanifnjf meánigfáyf sínf xwifá tífyo nweanjáná wímeanifápí seaimeanifjnif seararinjnf.

29 Gí nírixímeáyfné, e niseairirfná rípifnjf seararinjnf, “Jisaso weapinfáyi nánf rixa anwf ayo ejagf nánf ámá apifxf rixa meagfáyfné re nimóniro éfríxin. Apifxf mayowa áxeñwarf minifpa nero nánf ‘Gorixo wimónarijfpin oemint.’ níyaiwiro yarifgáwa yapf nimóniro éfríxin.

30 Ámifxfá yarifgáyfné ámifxfá miyarifgáyf yapf nimóniro éfríxin. Dñjf nifá seainarifnyfné dñjf nifá mifwinarifnyf yapf nimóniro éfríxin. Amifpí bí nero tífayfné amifpí mayfyf yapf nimóniro éfríxin.

31 Omifnjf nerfná amifpí xwifá tífyo wenfpimf dánf omifnjf yarifgáyfné ámá apí nánf wí ududf mifwinarifgáyf yapf nimóniro éfríxin. Amifpí agwf ríná xwifá rírimf ejfyf imónifjpí anifnjf imónifná menin. Xegf bí imónifná nánf anwf ayo ejagf nánf seararinjnf.

32 “Amifpí ayá wí nánf ududf mirinipa oépoyf.” nínimónirf nánf seararinjnf. Ámá apifxf mífmeagfáyf Ámináo nionf yarifnjfpí nánf yayf owininirf nánf o yayf winipaxf imónifjpí nánf dñjf nímoa warifgárfnf.

33 E nerf aí ámá apifxf meagfáyf “Gí apifxf yayf owininirf nánf arige emifnréin?” níyaiwiro apí nánf dñjf nímoa nuro

34 dñjf bí biaú fá xifarifgárfnf. Apifxf sínf oxf mífmeánigfíwa tñnf apifxfáwa tñnf íwa wí wí re yaiwiarijfrin, “Niínf gí nápf tñnf dñfpí tñnf sifkwí minifnjf Ámináo gí ámá e oimónípoyinrf wimónarijfpí tñnf xifexnf oimónifmifn.” níyaiwirf o nánf wiipaxf imónifjpí nánf dñjf moarifn. E nerf aí apifxf rixa oxf meánigfíwa wí wí axfpí e yarifjman. “Gí oxo yayf owininirf nánf arige emifnréin?” níyaiwirf xwifá tífyo dánf imónifjpí nánf dñjf nímoa warifjfrin.

35 Nionf seararinjfpí nanf oniinirf mifseararinjnf. Sewanifnyfné níxifdirfná nanf oseaiinirf seararinjnf. Nionf áxeñwarf oseaiminirf mifrarifn. Seyfné nanf imónifjpí nero amifpí pí pi imónifjpí nánf mifmifwiaikf mifseainipa yarfná “Ámináo wimónarijfpí noyaneyf.” níyaiwiro oépoyinirf nánf seararinjnf.

³⁶ Ámá go go “Apiyá nioní nání rixijé nuriyigfími nípíkwíni mítwikárarijinti.” nýaiwirénayí, í xwé nimóniri rixa meapaxí imónijagi sínwí wíntiri “Ími rixa omeáminti.” nýaiwirí miñjí niniri nání “Kikiáfá bí epaxonímaní.” yaiwiniri nerénayí, xe o xegí wimónarinípi nerí ími omeaní. E neréná, ayí sítí bí miyarinti. Ananíriti.

³⁷ E nerí aí go go “Ná bíní apí oeminti.” ríñijípi nání díñjí sítí íniri feapá winipaxí imónijípi xe miñjí oniníriti mimónipa erí xewaníjo xegí díñjyo dání “Apiyá nioní nání rixijé nuriyigfí kikiáfá onweani.” yaiwirí nerénayí, ayí nañjí yarinti.

³⁸ Ayináni ámá apíxí xegí rixijé wuriyigfími nímeáriná, ayí nañjí yarinti. Ámá apíxí xegí rixijé wuriyigfími mítmeapa neréná, ayí ení nañjí nerí seáyí e imónijípi yarinti.

³⁹ Apíxí wíyá oxo síní mítpé nweaqáná anijí re yaiwíñiginti, “Oyá apíxíni rimónijinti?” yaiwíñiginti. E nerí aí xegí oxo rixa níperénayí, síní omí mítmeání “Go gomi omeániminti?” níwimóniréná, ananí meáníwíñiginti. E nerí aí ámá sítípa imónijípi womí mítmeání Jisasó tñi ikáriñigfáyí wominti meáníwíñiginti.

⁴⁰ Ámi nímeániréná, ananí enagí aiwí nioní gí díñjí ayí rípi nimónariní, “Í ámi mítmeání síní anijí apíxí aní níñwearénayí, yayí oxí tñi níñwearéná winíñápími seáyí e imónijípi winíñáriñi.” nimónariní. “Nioní ení Gorixoyá kwíyí tñjáoníríaní?” nýaiwirí seararinti.

8

Najwí mimóní ñwfápí nání ridiyowá inijípi nání urijé nánirinti.

¹ Seyíne payí nearo najwí ámá wigí mimóní ñwfá imónijípi nání ridiyowá yarigfápi nání yarinti níñfápi nání bí oseariminti. Ayí neparinti. Seyíne ríwaminti nearo nírigfápa Jisasomí díñjí wíkwíronjwaéne nínenení rixa níjíá imónijwaénerinti. Ayí nepa imónijagi aiwí rípi oseariminti. Ámá “Rixa níjíá imónijáoníríaní?” níwimóniréná, díñjí apimi dání wárixá imónarigfáriñi. E nerí aí ámá wíyo díñjí sítí níwirí arírá níwiréná apimi dání Jisasoyá sítíkí imónijwaéne sítíkí ámi bí eámixínarinti.

² None go go “Amípí bí nání rixa níjíá imónijáoníríaní?” nýaiwinírénayí, níjíá Gorixo “Ámá níni e oimónípoyí.” wimónaríjípi tñi síní xíxení wí mimónijorinti.

³ E nerí aí go go “Níjíá imónijáoníríaní?” mýaiwiní Gorixomí díñjí sítí nuyirénayí, Gorixo “Ámá o nioníyá imónijí woríñi.” yaiwinti.

⁴ Ayináni gíwí ámá wí wigí ñwfápí nání ridiyowá nemáná ámi makeríá imíxaríná Jisasoyá imónigfáyíne bí nero narigfápi nání rípi oseariminti. Nene níjíáriñi. Xwíá tñyo mimóní ñwfápí obaxí enagí aiwí bí nepaxijí imónijípi maní. Nípinti nepa ñwfá mítmónijípirinti. Ñwfá nepa imónijípi, ayí ná woní Gorixonírini.

⁵ Ámá wí re rarigfáriñi, “Ñwfá rípi anínamí dánjípirinti.” Wí “Xwíárimí dánjípirinti.” rarigfáriñi. Ñwfá rarigfá apí bí “Nepa ñwfá imóninti.” ríñijípirinti. Bí “Kwíyí seáyí e imónijí tñjáriñi.” ríñijípirinti. Apí apí obaxí ayá wí imónijagi aiwí

⁶ nene nání ñwfá imónijípi, ayí ná woní Gorixonírini. O negí áporinti. Amípí nání mítkí ikiñorinti. Ámá xfo nání imónijwaéne ayí onírini. Nene nání seáyí e imónijípi ení “Píriní?” maríáti, ayí ná woní Ámíná Jisasí Kiraisorinti. Omí dání Gorixo amípí níni imíxíri sítí nene imónijwápi neaimíxíri enorinti.

⁷ E nerí aí ámá Jisasomí díñjí wíkwíroarigfáyí níni níjíá apí nimóniro “Negí ñwfá xídagwápi ná mítkí mayí imónijípiríñi?” yaiwiariigfámaní. Segíyí wí Jisasomí síní díñjí mítkwíró neréná wigí ñwfápí fá níxíra níwagfásáná yarigfáyí enagíá nání mimóní ñwfápí nání gíwí ridiyowá iníípi níñróná “Ayí gíwí ñwfá imónijípi nání ridiyowá éfápí ríá naríñinti?” nýaiwiro wigí díñjí píwíñijí imónigfápími dání “Nípíkwíni miyaríñinti.” nýaiwiro nání apimi dání piaxí níweánirí udunaríñinti.

8 E nerit aiwit aiwá mítipa yarijwápimi dániranit, naríjwápimi dániranit, Gorixo neamímínaríjmanit. Mítipa nerína oyá sijwýo dánit sijkwípianénit imónaríjwámanti. Níñirína eni oyá sijwýo dánit seayit e imónaríjwámanti.

9 E nerit aí amá Jisasomit dínjit níwíkwíroro aí wigit dínjit yótnit mimónigfáyit wiýné ananit nípaxit imónitípit narijagfa niseaniro nánit ayit eni nínmáná “Nípíkwint mimónitípit rítá éwint?” níyaiwiríjpit dánit óreámioaprírixintit dínjit títit nífrírixinti.

10 Amá Jisasomit dínjit níwíkwíroro aiwit sinit dínjit yótnit mimónigfáyit segit amá “Nwfá ríntit rípit ná mfkí mayfrint.” yaiwiaríjtit wo nwfá imónit mimónit apit nánit anit rídiywá yarijíwamit níjweámáná aiwá rídiywá éfápit narijagi níwintiróná “Nene eni ananit nípaxenerfanit?” níyaiwiniro enit síxit nínmáná nípíráoit.

11 Rixa níntiro wigit xwioxýo dánit wítá mítókipa nerit udunáná re searimfint, “Seyínéyá níjfá imónigfápimit dánit sinit yótnit mimónigfá titit —Ayit segit sérixímeánit imónigfáyitriti. Kiraiso upeinjyfriti. Amá ayit seyíné níjfá nimóniro ‘Pí pí nwfá amá mewegfá nepa mimónit.’ yaiwiarígfpimit dánit rixa xwírtá ikixenáoi.” searimfint.

12 Ayinánit nene negit nírixímeá dínjit sinit yóf mimónigfáyo sítí e wikáriane ayit wigit dínjit “Apit neranéná nípíkwint mýarijwint.” yaiwinarígfpimit wiaíkirane neritnítipimi dánit Kiraisomit eni sítí wikáraríjwinti.

13 Ayinánit nionit gíwt narijápimit dánit git nírixímeá imónigfáyit óreámioapaxit enjánayit, ayit noreámioaro uduntiniginti nionit aga ná ríwýo dánit aiwit ámit gíwt bi nímfámanti.

9

“Wáit wurímeiaríjwáone nísearápit Paxípi Poronit wí searápijámani.” uríjít nánirinti.

1 “O áxejwarit iníjorinti.” ríniaiwiaríjot? “Jisasoyá wáit wurímeiaríjít wo mimónit.” ríniaiwiaríjot? “O negit Áminá Jisasomit sijwít mítwintíjorinti.” ríniaiwiaríjot? “O Ámináo nánit wáit neararíjítipimi dánit dínjit wíkwíronjwaéne meninti.” ríyaiwinaríjot?

2 “Poro Jisasoyá wáit wurímeaijaríjít womanit.” niaiwiarígftáyit wí enjánayit aí seyíné anípaxit nionit wáit wurímeiaríjá imónitjápit nánit “Rixa xixení níjfá imónitjot.” nimónarinti. Poronit wáit searána seyíné rixa Gorixo títit nawinti ikárinigfáyitne nimónitjítipimi dánit ámáyo áwanjt réníjít uraríjot, “O nepa Jisasoyá wáit wurímeiaríjít worinti.” uraríjot.

3 Amá pairirít niarígfpit wiaíkíminti nánit rípit nura waríjárinti,

4 “Jisasoyá wáit wurímeiaríjwáone nánit re níneaiawiwo ríraríjot, ‘Awa yarijípáti nánit nígwít nánit wayítá iniigfít níro aiwá níro epaxit mimónitjot.’ níneaiawiwo ríraríjot?

5 ‘Wáit wurímeiarígftá wítá títit Ámináomit xogwáowa títit Pitao títit awa apíxf nímearo apíxf títit nawinti emearígfpá Porowa axípit wí e epaxit mimónitjot.’ níneaiawiwo ríraríjot?

6 Apit níyaiwiwo ríraríjot? Ríminit rípit níyaiwiwo ríraríjot? ‘Wáit wurímeaijarígftá wítá wigit nígwít omíjít pínti wiáripaxit aiwit Poro títit Banabaso títit awaúni aiwá nípisi nánit nígwít omíjít yarijípít pínti wiáripaxit mimónitjít.’ níyeaiaiwiwo ríraríjot?

7 Símiñit wínarígftá amá wo mítxit oniípoyinti wirímeáit gitit rixa enit nímeámáná wiwanitjít upírowáriñarígftárit? Oweot, wí e epaxit meninti. Amá gitit aiwá omíjít nurímáná mímianit yarijírít? Oweot, apit enit wí epaxit meninti. Amá gitit burímákaú nímeróná wiwanitjít amíjít mítipa yarijírít? Oweot, apit enit wí epaxit meninti.

8 Nionit amá dínjit moarígfpiminti níxidrit rítá raríjinti? Oweot, nwfí ikaxit Moseso níriri eanjítipimi dánit enit axípit e rínti.

⁹ Apimi dání re níríníri eánini, ‘Burimákaú tñi wití aiwá exwexwimí nerfná bì mìnipa oenirí manj gwí mijáripaní.’ níríníri eáninípi ‘Gorixó burimákaú nánini dñjí nimori riñfriní.’ ríseaimónarini?

¹⁰ Ayí ámaéne nání ení dñjí nimori mìripa ejfríani?’ mísseaimónipa renoi? Oyí, ayí ámaéne nání ení riñfriní. Moseso ámá aiwá iwfá urípíri nání xwfá yuní nikixéa warigfayí tñi aiwá yót éaná miarigfayí tñi níni nawiniwigí bì nípírta nání dñjí nikwymoro éfríxiníri e ráriñfriní.

¹¹ Wáf wurimeiaríñwáone xwiyá Gorixoyápi nísearírná aiwá iwfánijí seaurariñagwi aí re ríseaimónarini, ‘Aiwá iwfánijí neaurarigfápimí dání bì nímiro aiwá nípíri nání nínearápirónayíraní, aikí yínpíri nání nínearápirónayíraní, ayí nañí miyarínoi.’ ríseaimónarini?

¹² ‘Ámá wí ananí nísearápiro nípaxí ejánayí, ayí none anípaxfriní.’ nimónarini.” raríñarini.

E nerí aí none nísearápiro nípaxí imóninípi míssearápiñwáriní. Ámá xwiyá yayí neainipaxí uraríná “Amípí wí nearápaniro nání ríia yariñoi?” níyaiwiro dñjí mìwíkwíropa epfríxiníri nísearápiro nísearápiro nísearápiro nísearápiro aí wí míssearápi díwfí ikeamóniníwápimí xwámámí wiñwáriní.

¹³ Ámá amípí aijí riñiyowá yariñiwámi ínimi ejíyo mearigfáwa aiwá nípíri nání iwámi weñípi meaarigfápi nání seyíné níjíá mimónipa renoi? Ámá nañwí Gorixó nání nímeámi bána riñiyowá wiñwá yariñiwá wiñwápi bì nímearo narigfápi nání ení seyíné níjíá mimónipa renoi?

¹⁴ Axípi Áminá Jisaso sekaxí re riñfriní, “Ámá xwiyá yayí seainipaxípi wáf nurimeiarigfáwa apimi dání aiwá nípíri nání meáfríxiní.”

¹⁵ Ámináo sekaxí e riñí aí nioní seyíné tñi níñwearíná wí míssearápi nerí agwí ení apí bì nioní oniapípoyiníri payí nearí mísseamónapariñiní. Ayí rípi nání searariñiní. Nioní aiwá nísearápiri mìní nerí néra uñápi nání mìxí meakfíñnaríñápi ámá wo aiwá níniapíríná nísañionwíráriñigíníri nání “Nioní xámí péimigini.” nimónarini.

¹⁶ Aríá nípoyí. Nioní xwiyá yayí neainipaxípi wáf nísearírná Gorixó e éwíñigíníri sekaxí nírowárénapiñí enagí nání e yariñápi nání niñwaníñoní mìxí meakfíññipaxí wí meniní. Nioní Gorixó e éwíñigíníri nírowárénapiñípi mepa nerfnayí, sítá wí nioní majfá nórípaxfriní.

¹⁷ Gí dñjí tñi “Wáf ourímemini.” nínimóniri siñwíriyí, “Gorixó yayí nimopaxípi emíñiri yariñiní.” rípaxfriní. Gí dñjí tñi “Wáf ourímemini.” mìnimoní Gorixó sekaxí nírowárénapiñí enagí nání nerfnayí, aríge níyaiwiri “O yayí nimopaxípi yariñiní.” rímíñiní?

¹⁸ Ayináni pípími dání nioní yayí nimopaxfriní? Nioní ámáyo xwiyá yayí neainipaxípi wáf nuríríná apimi dání urápiro xwiyá imóninípi murápi pa nerñíyo dání yayí nimopaxípi imóninípi yariñiní.

“Ámá pí pi imónigfápa nioní ení imónaríñarini.” uríñí nániriní.

¹⁹ Nioní nepa ámá womí xináiníñíñí nimóniri omíñí wíiaríñáoní meñagí aí ámá ayá wí Jisasomí oxídfípoyiníri nání nioní gí dñjíyo dání ámá níyíyá xináiníñíñí nimóniri omíñí wíiaríñáoní imóniní.

²⁰ Nioní gí Judayí tñi níñwearíná Jisasomí dñjí owíkwíropoyiníri ayíñíñí nimóniri yariñarini. Nwfí ikaxí riñinípími ñwfá mìxeñwíráriñíñáoní aiwí gí Judayí apimi ñwfá xeñwíráriñigfayí tñi nawini níñwearíná, “Nioní aríge yaríná ayí Jisasomí dñjí wíkwíropíráot.” níyaiwiri nání nioní ení apimi ñwfá xeñwíráriñíñáoní imónaríñarini.

21 Gí Judayí tñi nijwearíná ayñiñjí nimóniri aiwí ámá Gorixoyá iwjí ikaxí ríñiñjpími ñwfá mìxenjwiráríñigfáyí tñi nawíni nijwearíná, ayí Jisasomí dñjí wíkwírófríxíniri nioní ení ñwfá mìxenjwiráríñiñáoni imónariñáriñi. Nioní ñwfí ikaxí ríñiñjpími mìxfidí nerí maríáti, Kiraiso ríñjpími xídaríñáoni eñagí nání raríñiñi.

22 Nioní ámá ení samiñjí wegíráyí tñi nawíni nijwearíná ayí Jisasomí dñjí wíkwíropíri nání nioní ení ení samiñjí nìweñoní nimóniri uréwapíyaríñáriñi. Ámá nñiñi wíyo eríkiemeáimigíniri ayí pí imónigfápa nioní ení axípi e imónariñáriñi.

23 Nioní apí nípíni yariñápi, ayí rípi nání yariñáriñi. Xwíyíá yayí neainípaxí imóniñjpí uráná aríá nípíri nání yariñáriñi. Xwíyíá apí ámáyo nañí wimíxaríñjpími nioní ení onímeaníri e yariñáriñi.

“Gorixo yayí neaimoníwíñigíniri Jisasomí píráníñjí ouxídaneyí.” uríñjí náníriñi.

24 Ámá yamíyamúrnigí inarígíráyí nñiñi añíni nero aí ná woní, mûróo xío dñjí níyaiwíri níyiri meaariñjpí nání seyñé níjíá mimónipa reñoi? Ayíñáni seyñé ení Jisasomí níxídiróná yamíyamúrnigí nero xámí rémoarígíápánijí éfríxíñi.

25 Ámá re yaiwiariñíyáyí, “Níjá xíxegíni yaníro nání awí eánariñíe nání nurí wíñiyo mûróimigíni.” yaiwiariñíyáyí wiwaníñyí ení sítí ímixinaníro nání pí miñjí winariñjpí aríá nikeyamoro ení sítí eámíxinarígíáríñi. E yariñíyáyí urí imíxíñipaxí imóniñjpí bi meaaníro nání yariñagfa aí nene urí imíxíñipaxí mimóniñjpí meaanírane nání yariñwíñi.

26 Ayíñáni nioní Jisasomí níxídiróná yamíyamúrnigíñiñjí niníri iríñiñi xíxeni waríñáriñi. Wé neáníróná xaríxarí nerí meá píráníñjí sopíñjí norí nírómáná xíxeni eaariñáoníriñi.

27 Níwaníñoni ení sítí oímíxíñimíñiri nání náoni iwañíñiñjí eáníri pí pí nioní miñjí ninariñjpí aríá oikeamóminíri nání iwañíñiñjí eáníri yariñáriñi. Ayí rípi nání e yariñáriñi. Nioní ámá wíyo wáí re nurímeísáná, “Kiraisomí níxídiróná yamíyamúrnigíñiñjí niníro xídfíríxíñi.” nurímeísáná enjáná Gorixo “Ayí tñi yamíñiyí mimóniñjíñi.” nírínigíniri e yariñáriñi.

10

“Sípí Judayeneyá neáríawéyí yagíápa mepa éwanigini.” uríñjí náníriñi.

1 Gí nírixímeáyíné, negí neáríawéyí yagíápi nání dñjí mopíri nání bi osearíminí. Ayí nñiñi Moseso Isipíyí añíyo dání níwírimeámi nurína agwí Gorixo nípemeámi úwíñigíniri tñjípími sìmanjwíyóniñjí iními níjweámáná númi wagíráriñi. Nñiñi ení ipí Ragí ríñoyí ríñiñíwá níixeróná mìdímìdání eadíkiowáriñiñána áwíñimi níxéa ugíawixíñi.

2 Nñiñi agwípími sìmanjwíyóniñjí níjweaxa uro ipíwámí xero neróná Moseso tñi nawíni aní nikáriñiro néra ugíawixíñi.

3 Aiwá mayí e nemeróná aiwá manáti ríñiñjí Gorixoyá kwíyíyo dání imóniñjpí ayí nñiñi níga wagíráriñi.

4 Iniigfí mayí e nemeróná Gorixoyá kwíyíyo dání sìmiñjí meañú ayí nñiñi nagíráriñi. Síñá iniigfí sìmiñjí meaago —O wínyí úfámí númi emeagoríñi. O, ayí Kiraiso nání raríñiñi.

5 E neríñjí aiwí ayí nápi yariñápi nání Gorixo wíkí níwóniri ámá dñjí meañe dání amí amí opépoyíñiri níwikára wagíráriñi.

6 Ayí amípí apí apí néra nuróná pegíápími dání nene nání sìñwepígí neainíñi. Ayí sípí imóniñjpí nání miñjí inagíápa nene ení axípi miñjí minípa éwanigíniri sìñwepígí neainíñi.

7 Ayí wí wigí ñwfápími níxídiróná Bíkwíyo dání re níríniri eáníñjpí tñi xíxeni re egíawixíñi, “Ámáyí aiwá níro iniigfí níro epíri nání níjweagfasáná ríkikiríó inaníro

nán† wiápñimeagfawixin†.” níriníri eánijípi tñi xixeni e egfawixin†. Nene ayf yagfápa nerane mimón† ñwfá imónijíyo wí mifxidipa éwanigini.

⁸ Ayf wí fwí inigfápa —fwí e inigfápi nán Goríxo pírf umamópoyiníri uráná ámá xíomi pírániñf xídarigfáyf sáf axfíyimí ámá fwí inarigfáyo, nñi 23,000 imónigfáyo pípikímí emegfápi nán rariñini. fwí ayf e inagfápa nene eni axípi e minipa éwanigini.

⁹ Ayf wí Áminá Goríxo nepa ení eánijorífaníri iwamító wíwapiyagfápa —E wíwapiyáná oyá dñíf tñi ámá ayo weaxfá sidíñf óagí nán pegfíná nán rariñini. E iwamító wíwapiyagfápa nene eni miwíwapiyipa éwanigini.

¹⁰ Ayf wí Goríxomí anijumí wirinagfápa —Anijumí e wirináná aijfnají ámáyo xwiríá wikxeareiño píkijípi nán rariñini. Goríxomí anijumí wirinagfápa nene eni axípi e mepa éwanigini.

¹¹ Apí apí e niwímeáa uñípi wigí wíniyí éf oweayimeánfpoyníri siñwepigfíñf wirí nene agwí ríná sáf yoparíyi rixa nimóníñá ñweajwaéne ikwairíri neainíña nán Bítkwíyo ñwiráriníñfpirini.

¹² Ayináni “Goríxomí pírániñf xídarinjáoni ayf yagfápa wí epaxonimaní.” yaiwinaríñf goxi goxi, jíwaníñoxí axípi nerí aníñimigfíñri pírániñf menírixini.

¹³ “Ení eánigfáyífaníri ámáyo iwamító wíwapiyarigfápi axípi mifneaiameá xegí bí imónijípi neaímeaaríni.” miyaiwipani. Goríxo —O ámá dñíf wikwiárinipaxí imónijoríni. O iwamító ámá seaíwapiyáná seyñé xwámamí mifwipaxí imónijípi xe oseaíwapiyípoyníri wí siñwí seaníñá meníni. Ámá wí xe iwamító osseaíwapiyípoyníri siñwí niseaníñá seyñé xopírará wipfríra nán eni xwámamí wipaxíyíne seaimixiyinírári.

Rídíyowá mimón† ñwfápi nán inijípi nán uríñf náníri.

¹⁴ Gí nírixímeáyíne, Goríxo negí neáríawéyo nañf wíagí aiwí obaxí ayá wí wigí sipi neríñfyo dání xwiríá ikixenagfá enagí nání nene dñíf nímorane mimón† ñwfápi wí mifxirípa nerane apí tñíf e dání éñiñfowaneyí.

¹⁵ Dñíf tígíyíne, nioní dñíf tígíyáyo uraríñápa axípi nisearimíñri yariñápi nání sewaníñfíne dñíf níyaikiroro “Sípíríaní? Nañtrífaní?” yaiwípoyí.

¹⁶ Kapixí initígí wainí inijípi —Apí Áminá Kiraiso nene nání níneapeirína ragí puñípi nání dñíf neainíñá nání imónijípíri. Nene níñiranéná Goríxomí yayí wiaríñwápirí. Initígí apí níñiranéná o tñí mifmijínipa yariñwáraní? Aiwa o níneapeirína xfo náo ríñíñf winijípi —Apí nání dñíf neainíñá nání níkwíriri naríñwápirí. Aiwa apí níñiranéná ení o tñí nawíni mifmijínipa yariñwáraní?

¹⁷ Aiwa níkwíriri naríñwá apí ná bñí enagí nání nene ámá obaxene imónijagwí aiwí ná bimí dánini níkwíriri naríñwáyo dání siyikí ná bñí mimónípa reñwíni?

¹⁸ Gí Isíreríyí yariñápi nání ení dñíf mópoyí. Rídíyowá éfápi narigfáyí Goríxo, e íráf oníñó tñí mifmijínarigfári.

¹⁹ Nioní searimíñri yariñápi seyñé rixa dñíf rímojoí? “Rídíyowá ámá Goríxomí mifxídarigfáyí wigí mimón† ñwfápi nání yariñápi, ayf nepaxíñf imónijípi nání ríá neararíni?” ríyaiwiaríñoi? “Wigí ñwfá imónijípi ení, ayf nepaxíñf imónijípi nání ríá neararíni?” ríyaiwiaríñoi?

²⁰ Oweoí, wí e searimíñri miyaríñini. Rípi oyaiwípoyiníri seararíñini, “Ámá Goríxomí mifxídarigfáyí wigí rídíyowá yariñápi Goríxo nání rídíyowá mé wigí mimón† ñwfá kwíyí sipi tñípi nání rídíyowá yariñári?” oyaiwípoyiníri seararíñini. Seyñé wigí rídíyowá éfápi níñiróná kwíyí apí tñí nawíni mifmijínipírixini seararíñini.

²¹ Wí re miyaiwinípa éfírixini, “Nene ananí kapixí Ámináo neaiijípi nání dñíf moaníwá náníwá nírane mimón† kwíyí náníwá nírane epaxeneríni. Nene ananí

aiwá Ámináo nánipí nitrane mimónf kwíyfyf nání rídíyowá éfápi nitrane epaxenerint.” miyaiwinipa éfrixint.

22 “Rídíyowá mimónf nwifá nánipí naríñwápimí dání Áminá Gorixxo wifik dñf neaiaiwini nání sñmirif wíwanigint.” ríseaimónarint? “Eñf eániñf nene eániñwápi xtoyápimí seáyf e imóniñagf nání pírf neamamopaxenemanf.” ríyaiwinaríñof?

“Gorixomí yayf umepaxf imóniñfpinti éwanigint.” uríñf nánirint.

23 Wiyfné re rarigfápi, “Pí pí ‘Oyaneyf.’ níneaimónirfná nene ananí epaxfrint.” rarigfápi nepa níriro aiwí apí bí neríñfpimí dání pírániñf imixinariigfámaní. Gorixomí dñf wíkwíronjwaéne “Pí pí ‘Oyaneyf.’ níneaimónirfná ananí epaxenerint.” yaiwinaríñwápi nepa imóniñagf aiwí apí bí neríñfpimí dání sñkfkf omixinariñwámani.

24 Segfyf wo “Najf niñwaníñonint nímeaní nání aríge emíniréint?” miyaiwipa erí “Najf ámá týo ení wímeaní nání aríge emíniréint?” yaiwirí éwñigint.

25 Pí pí gíwf ámá wí makeríá imixarigfó dání bí yarigfápi seyfne ananí bí nero níñiróná ayá sifwí searoniginti “Mimónf nwifápi nání rídíyowá éfápirant? Rídíyowá mepa éfápirant?” yaríñf minipa éfrixint.

26 Bíkwíyo dání “Xwfá rírirant, amípí xwfá týo ejfpirant, níñi Ámináoyá imónint.” níñirinti eániñagf nání “Pí pí gíwf ejfpi ananí nípaxenerint.” seararíñint.

27 Ámá Jisasomi dñf mifwíkwíronjí wo “Aiwá bí onaneyf.” searepeáráná seyfne “Ananí Owaneyf.” níseaimónirfná, sa nuro ayá sifwí searoniginti pí pí aiwá seaiapífpí nání “Wigf mimónf nwifápi nání rídíyowá éfápirant? Mepa éfápirant?” miyaiwipa nero ananí níñirixint.

28 E nerí aí ámá wo áwaní re nísearirfnayf, “Gíwf rípf nwifá imóniñfpí nání rídíyowá inffpírint.” nísearirfnayf, áwaní searíó nání dñf nímoró o seyfne naríñagfa níseanirfná “Gíwf apí Jisasomi dñf wíkwíroarigfá tífí minipaxf imóniñfpí pí nání ríta naríñof?” níyaiwirí ayá sifwí uroniginti minipa éfrixint.

29 Seyfne níñiróná “Nípikwini miyariñwint.” níyaiwiro ayá sifwí searoniginti miraríñinti. Áwaní searíó “Ayf nípikwini miyariñof.” níseaiawirí ayá sifwí uroniginti rariñinti. E seararíñagf nání ámá wo níwiápñimearí re níñirinti, “Nene ananí nepaxf imóniñfpí pí nání ámá wí ayá sifwí uropaxf imóniñfpimí dání ámi mepaxf imóniñwint?

30 Nioní gíwf apí níñiri Gorixomí yayf níwirfnayf, gíwf nioní yayf wíapí nání mfkf píyo dání pairirí nípaxf imónint? Ámá wo e níñinti aí

31 rípf oseariminti, “Seyfne gíwf níñirónaránt, iniigf níñirónaránt, pí pí nerónaránt, ámá wí sifwí níseaniróná ‘Gorixomí dñf níwíkwíroro nání ríta yaríñof?’ oseaiawípoyinti omí seáyf e umfeyoapaxf imóniñfpí éfrixint.” oseariminti.

32 Judayírant, Gírikíyírant, ámá Gorixoyá sifykf imóniñfáyírant, ayf omí sifnif xídfipaxf ejánayf, nene oyá sifwíyo dání ananí epaxf aí ayo óreámioapaxf imóniñfpí mepa éwanigint.

33 Nioní yaríñápa seyfne ení axípí éfrixint. Nioní pí pí nerfná niñwaníñoní náninti ayá tñf mifmení “Ámá obaxíyo Gorixxo yeáyf uyimixemeantf nání omí dñf owíkwírpoyinti aríge nerí ayo ayá tñf umemíárfant?” níyaiwirí ayf yayf winipaxf imóniñfpinti yaríñárint.

11

1 Nioní Kiraiso yagfpí ikaníñf wiariñápa seyfne ení nioní ikaníñf níñirixint.

“Apixíwa miñfyo wí pánífrinxint.” uríñf nánirint.

² Seyñé nioní nání íníná dñjí arfá mikeamó Jisasomí xídaríñwaéne yariñwápi nání nioní seaiékwíkwíyinjápi xaíwí fá nixiriro yariñagfá nání yayí bí oseaiminí.

³ Seyñé seaiékwíkwíyinjápi xaíwí fá nixiriro aí “Rípi nání ení njfá oimónípoyí.” nimónariní. Kiraiso ámá oxí niyoní seayí e wimónirí oxowa xiepíwamí seayí e wimóniro Goríxo Kiraisomí seayí e wimónirí ení.

⁴ Ayináni oxí go go Goríxomí ríxiñf nurirfnáraní, oyá xwiyfápi wfá nurókiamorfnáraní, wí miñfyo nípákínípa nemáná Goríxomí ríxiñf nurirfnáraní, oyá xwiyfápi wfá nurókiamorfnáraní, í xegí seayí e wimónínomí —O ayí Kiraisoriní. Omí ayá wimoariní.

⁵ E nerí aí apíxfí gí gí miñfyo wí mifkínípa nemáná Goríxomí ríxiñf nurirfnáraní, oyá xwiyfápi wfá nurókiamorfnáraní, í xegí seayí e wimónínomí —O ayí xegí xiagworiní. Omí í ayá wimoariní. Apíxfí e yariñfíwa re imónigfíwa tñi xixení imóníjoí. Íwamí gwí niyirfná ayá xwé owininíri díá nñi róaná miñf wáí nero nání ayá winaríñwa tñi xixení imóníjagfá nání raríñiní.

⁶ Apíxfí gíyí “Mifkínípa oemíni.” níwimónirfnáyí, wigí díá nñi ení rónífríxiñi. E nísearíri aí apíxfí díá nñi róanáyí miñf wáí nimónirí nání ayá níwinirfnáraní, úrapí róanáyí wiwiá fá níwerí nání ayá níwinirfnáraní, miñfyo wí pákínífríxiñi.

⁷ Ayí rípi nání raríñiní. Goríxo ámá oxí iwamfó nimixirí nítiñfná seayí e xewaníñóníñf imóníñípa wimixiñf enagí nání oxíyí Goríxo xfo imóníñípi siwáníñf níwinirí nání omí ríxiñf nurirfnáraní, oyá xwiyfápi wfá nurókiamorfnáraní, amípí wí miñfyo mifpánípa éfríxiñi. E nerí aí apíxfíyí wigí fwiagwíyí imóníñípí siwáníñf níwinirí nání ayí Goríxomí ríxiñf nurirfnáraní, oyá xwiyfápi wfá nurókiamorfnáraní, amípí wí miñfyo pánífríxiñi.

⁸ Ayí rípi nánírini. Enjíná Goríxo ámá oxí nimixirfná apíximi dání bí níyori imixiñímani. Apíxfí nimixirfná oxomí dání bí níyori imixiñírini.

⁹ Apíximi oxo arírá wíwíñigfíni imixiñímani. Oweoí, apíxfí oxomí arírá wíwíñigfíni imixiñírini.

¹⁰ Ayináni “Oxíyí apíxfíyo seayí e ríá wimóníjoí?” yaiwipíri nání imóníñípi wí apíxíwa miñfyo pánífríxiñi. Íwa pí pí yariñfápi aníñají siñwf wíñaxídarígfa enagí nání raríñiní.

¹¹ E seararíñagí aiwí oxí Ámináo tñi nawíní nikáríñfná “Nioní apíxfí mayoni nerí aí sopíñf noníri yariñáónírini.” rípaxí meniní. Apíxfí ení Ámináo tñi nawíní nikáríñfná “Oxí mayini nerí aí sopíñf noníri yariñáónírini.” rípaxí meniní.

¹² Nepeariní. Goríxo apíxfí iwamfó nimixirfná ayí oxíyo dání níyori imixiñírini. E nerí aí rípi ení nepeariní. Oxí nñi apíxíwa xírarígírári. E nerí aí apíxfíraní, oxíraní, píraní, amípí nípíñi mfkí ikiño, ayí Goríxoriní.

¹³ Sewaniñfíne xwiyfá nioní seararíñá rípi nání dñjí níyaikiroro “Sípíráni? Nañíráni?” yaiwípoyí. Apíxíwa amípí bí miñfyo mifpánípa nemáná Goríxomí ríxiñf nurirfnáyí, “Ananí yariñjoí.” ríseaimónariní? “Ananí miyariñjoí.” ríseaimónariní?

¹⁴ Ámaéne negí imóníñwápimi dání siwá réniñf neainaríñírini. Ámá oxí díá sepiá xírá ejáná ayí ayá winípaxí imóniní.

¹⁵ E nerí aí apíxfí díá sepiá ejáná ayí dñjí nífá winípaxí ení. Negí imóníñwápimi dání siwá éniñf neainaríñírini. Pí nání marfáí, Goríxo apíxíwa rítf inífríxiñíri díá sepiá wiñf enagí nání sepiá ejánayí “Dñjí nífá winípaxí ení.” seararíñiní.

¹⁶ Ámá wí “Xwiyfá Poro raríñf rípi nání xixewiámí ouraneyí.” níwimónirfná rípi urímíñi, “None ámi xegí bí yariñwámani. Síyikí Jisasoyá imónigfá amí amí ñweagfáyí ení xegí bí xídarígíámani. Ayí nioní ríapíñi yariñfári.” urímíñi.

“Aiwá Ámináo nání dñjí oneaininíri imixaríñwápí úrapí miñimepaní.” uríñf

nánirini.

¹⁷ Seyíné Gorixomí yayí wianiro nání awí neániróná nañí mimóní sippipiní nimóniri yarigfá ejagí nání ámi sekaxí rípi níriróná segí yarigfápi nání weyí nimeariri searimímeini.

¹⁸ Xámí rípi searimíni. Nioní amá wí re raríngáfa arfá wiñáriní, “Jisasoyá siyikí imónigfá Koriníyo ñweagfáyí Gorixomí yayí umeaniro nání awí neániróná nawini mimóní yaní epayónariygáriní.” raríngáfa arfá níwirí “Bí nepa e rífa yarínoi?” yaiwiariñáriní.

¹⁹ Ayí nepariní. “Seyíné díñí ná bini nímoro axípini mimónigfáyínérini.” nimónariní. Seyíné re yaiwinípíri nání “Negfyí wiene Jisasomí xíxeni níxidírane mímíwiároariñwaéne, ayí anerfaní?” yaiwinípíri nání xíxegfíni yaní nepayóniro yarínoi.

²⁰ Ayínání seyíné awí neániróná “Aiwá Ámináo nání ‘Díñí oseaininíri nífríxini.’ nearíñípi naríñwini.” níyaiwiro aiwí nepa minarínoi.

²¹ Ayí rípi nánirini. Awí neániro aiwá níñiróná níyínéni sini mé aiwá xíxegfíni rífa yeaáríapí anjní níyoaro xíxegfíni níñiro nání wiýné agwíni ñweañáná wiýné iniigfí wainí xwapí níñimáná papíkí yarigfáriní.

²² Pí nání e yarigfáriní? Aiwá níro iniigfí níro epírifa nání segí anjí meníraní? Jisasoyá siyikí seyíné imónigfápimí peayí owiananeyiníri e yarigfáraní? Séríxímeá aiwá nání díwí ikeamónarígíyó ayá owimoaneyiníri e yarigfáraní? “Poro weyí neamearípaxí imónihípi yaríñwini.” ríseaimónariní? Oweotí, apí néra waríngáfa nání wí weyí seamearímíamaní.

Aiwá Ámináo xío nání díñí winíwíñigíñíri imíxíñípi nání uríñí nánirini.

²³ Xwíyá nioní ejíná searéwapíyiníapí gí díñíyo dání mísaréwapíyiníriní. Ámináo níréwapíyiníyo dání searéwapíyiníapí, ayí rípirini. Síá Áminá Jisaso nání Judaso pasá uméfyimi Ámináo aiwá bí nimeari

²⁴ aiwá apí nání Gorixomí yayí níwimáná níkwíriri re ríñinigfíni, “Rípi gí waráriní. Seyíné nání rídiyowáníñí inímípíriní. Soyíné nioní seaíimípí nání díñí seaininífa nání nioní éapa axípí e yayífríxini.” uríñinigfíni.

²⁵ Awa ríxa aiwá níñimáná kapíxfí iniigfí wainí iníñí wá nimeari xegí yaríñípa axípí nemáná re ríñinigfíni, “Goríxo xwíyá síní ‘E níseaiimíráriní.’ raúroaáriñípi ‘Nepa xíxeni níneaiiníráraní?’ oyaiwípoyiníri nioní níperfná gí ragí púfyí iniigfí wainí sítí ríwáníñí imóniní. Ínína soyíné iniigfí ríwá níñiróná nioní nání díñí seaininífa nání nífríxini.” uríñinigfíni.

²⁶ Seyíné o ríñípí nero aiwá apí níro iniigfí awá níro neríñípimí dání o ámi weapíñte nání wáfí réniñí níra warígíráriní, “Ámináo nene nání ríxa neapeiníñíri.” Éniñí níra warígíráriní.

“Ámináoyá aiwápi gíyíné úrapí níñiróná xwíyá meáríñípaxí yaríñoi.” uríñí nánirini.

²⁷ Amá gíyí xámí pírániñí díñí miyaikiró Ámináo ayá winípaxí imónihípi ero aiwáraní, iniigfíraní, xío nání díñí winíñí nánípí úrapí níro nerónayí, warápi tñíti ragípí tñíti xóróríñíñí nero nání xwíyá meáríñípaxí imónihíoi.

²⁸ Ayínání amá woxí woxí, “Nañí imónihípi rífa yaríñíni? Sípí imónihípi rífa yaríñíni?” níyaiwiri yaríñí niga núsáná aiwá apí tñíti iniigfí awá tñíti xe nífríxini.

²⁹ Ayí rípi nánirini. Amá aiwá apí tñíti iniigfí awá tñíti níñiróná “Ámináo xegí warápimí dání neaiiñí ejagí nání rífa naríñíni?” miyaiwipa nerónayí, ayí xwíyá meárínaníro nání naríñagfa nání raríñíni.

30 Sa mfk apimi dani seg obax wi simix nero niyip nimoni ero wi rixa piy ero egfari.

31 Nene xami negi yarijwapi nani yarij niga nurane "Nanj rfa yarijni? Sipi rfa yarijni?" niyaiwirane dijt piranij nimixniman aiwa ap niirane siywiriy, Kiraiso xwiyfa bi nineameariri siyik neareamini enjmani.

32 E ner aí agwi riná Amínáo xwiyfa nineameaririná rfwéná nene amá xfomi mixdarigfáyo tñi nawini xwiyfa umeárimigini rixa xwiyfa nineameariri siyik neareaarini.

33 Ayinani gí nrixmeayne, aiwa nion seararjapí naniro nerimeániriná axiná nawini piranij onaneyiniri rfwyo remoarigfáyf nani wenij neri njearini.

34 Seyné aiwa ap niiróná úrapí nero xwiyfa meariniprixiniri segfy wi agwf enj miweánijánayf sini mibipa neróná wigf aniwamí dani aiwa nfrinxini. Aiwa ap nani xwiyfa bi sini niwenjagi aí amí niseaimeariná searimfári.

12

"Kwíypimi dani epax imónigfápi bi bi imóniri." urinj nániri.

1 Gí nrixmeayne, seyné payf nearo Gorixo xeg kwíypí sif seamimonjpimi dani e e epax imónirixiniri seaimixijf seyné yarij nigfápi nani "Seyné xe majfá nero oépoy." minimónarini.

2 Seyné sini Gorixomí mixdipa neróná seaigfápi nani njfá imónijo. Amaya mimóni njwfa imónijyo —Ayf xwiyfa bi ripax mimónijyfri. Ayo oxfdpoyiniri yapf pípi seaiepisianá seyné nepaxiniri xdagfápi nani njfá imónijo.

3 Ayinani "Seyné njfá re oimónipoy." nimónarini. Amá wi Gorixoyá kwíypimi dani nritriná wi re ripax menini, "Jisaso xewanijo roapikinijorini." ripax menini. Amá wi Gorixoyá kwíypimi dani mriipa nerfnayf, "Jisaso neg Ámináorini." eni wi ripax menini.

4 Kwíypimi dani e e epax imónirixiniri sif umimoarijfpi xixegfni imónijagi aiwi kwíyf axfpí na biní imónijpimi dani yarij.

5 E nerijyo dani amayo seayf e e wírixiniri Amínáo wimixarijfpí xixegfni enjagi aiwi Ámináo, ayf na woni axorini.

6 Anani nepax imónigfápi xixegfni imónijagi aiwi Gorixo, ayf na woni e e epax imónirixiniri enj sif weamixarij.

7 E nerijf aiwi o amá xfoyá imónigfá nñi xixe arirá infrinxiniri womini womini xegf kwíyfyo dani epax imónijfpí bi bi yanf wiarij.

8 Bi bi yanf niwirfná amá wo kwíypimi dani xe dijt émf saím nñmori amayo piranijf uripax oimóniri wirf wo kwíyf axfpimi dani xe njfá seayf e nimóniri piranijf uréwapiyipax oimóniri wirf

9 amí wo kwíyf axfpimi dani xe dijt ayá wi onikwiróniri wirf amí wo kwíyf axfpimi dani xe enj sif neániri amá simixf yarijgáyo piranijf owimixiniri wirf

10 amí womi emimí epax oimóniri wirf amí womi xfoyá xwiyfa wíá urókiampax oimóniri wirf amí womi amá wi kwíyf bimí dani rarijagfa arfá niwirfná adadf nñwirf "Ayf kwíyf apimi dani rfa rarijof?" yaiwipax oimóniri wirf amí wo amá gwí wírf wírf xwiyfa mfk ap apimi dani arfá niwirf yanf umeaipax oimóniri wirf yarij.

11 Gorixo amá wíyf wíyo yanf xixegfni e e niwia nuri aiwi kwíyf axf na bimí dani e e epax imónirixiniri niwimixirfná womi pípí owimónirfná apí wiarij.

"Obaxene imónijagiwi aiwi wará na binñijf imónijwini." urinj nániri.

12 Ámáyá wará ná bini enag̫ aiw̫ nápim̫ dán̫ wé s̫kw̫ am̫pí x̫xeg̫n̫ b̫ b̫ imónin̫. Warápim̫ dán̫ am̫pí x̫xeg̫n̫ b̫ b̫ imónin̫y̫ n̫n̫ obax̫ imónin̫ag̫ aiw̫ nápi ná b̫n̫r̫n̫. Ámá Kiraisoyá s̫yik̫p̫ imónig̫t̫y̫ ámá waráp̫ t̫n̫ r̫ram̫in̫y̫ imónipax̫r̫n̫.

13 Ay̫ r̫p̫ nán̫r̫n̫. Nene —Wiene Judayeneran̫, wiene G̫rik̫iyeneran̫, wiene x̫náiw̫anénin̫ nimónirane om̫n̫j̫ w̫iar̫n̫waéneran̫, wiene áxeñwar̫ m̫neain̫ neg̫ d̫nj̫ t̫n̫ emear̫n̫waéneran̫, —N̫nenen̫ en̫ kwíy̫ ax̫pim̫ dán̫n̫ s̫yik̫ ná bini imónan̫ nán̫ way̫ neameairo kwíy̫ ax̫p̫n̫ neaaín̫r̫ en̫ enag̫ nán̫ rar̫n̫.

14 Nene n̫ij̫á re imónin̫w̫n̫. Ámá waráp̫, ay̫ ná bini mimón̫ s̫kw̫ran̫, wérant̫, m̫n̫fran̫, x̫xeg̫n̫ b̫ b̫ imónin̫.

15 S̫kw̫ú xw̫iy̫á r̫pax̫ nimónir̫ re rán̫ay̫, “Niún̫ wéúni mimónin̫ag̫ nán̫ nápiyá b̫n̫man̫.” rán̫ay̫, “ ‘Nápim̫ dán̫ b̫ imónin̫p̫im̫’ yaiwipax̫r̫n̫.” r̫seaimónar̫n̫? Oweo̫.

16 Ar̫ána en̫ re rán̫ay̫, “Niñan̫ s̫iñw̫y̫n̫ menag̫ nán̫ nápiyá b̫n̫man̫.” rán̫ay̫, “ ‘Nápim̫ dán̫ b̫ imónin̫p̫im̫’ yaiwipax̫r̫n̫.” r̫seaimónar̫n̫? Oweo̫.

17 Nápi n̫n̫ s̫iñw̫n̫ enján̫ay̫, ar̫ge ner̫ ar̫á epax̫r̫n̫? Nápi n̫p̫n̫ ar̫áni enján̫ay̫, ar̫ge ner̫ d̫nj̫ weán̫pax̫r̫n̫?

18 Nápi, ay̫ ax̫p̫ ná bini mimónin̫. S̫iñw̫ran̫, ar̫áran̫, ap̫ ap̫ e nimóga úw̫in̫ig̫n̫r̫ Gor̫xo x̫o wimónin̫pa d̫nj̫ neyíror̫ nim̫ix̫r̫ t̫n̫r̫n̫.

19 Warápim̫ dán̫ am̫pí s̫kw̫ran̫, wérant̫, x̫xeg̫n̫ imónin̫pa mimón̫ ax̫ ná bini imónir̫n̫ay̫, waráp̫ ar̫ge imónipax̫r̫n̫? Oweo̫, e ner̫n̫ay̫, wará xeg̫ imónin̫pa b̫ imónipax̫ men̫n̫.

20 Neg̫ wará imónin̫p̫, ay̫ r̫p̫r̫n̫. Warápim̫ dán̫ am̫pí x̫xeg̫n̫ wérant̫, s̫kw̫ran̫, imónin̫p̫ ay̫ obax̫ aiw̫ waráp̫, ay̫ ná b̫n̫r̫n̫.

21 S̫iñw̫yi xw̫iy̫á r̫pax̫ nimónimán̫ wéúm̫ wí re ur̫pax̫ men̫n̫, “Ná san̫ min̫irápar̫n̫úxi, pí nán̫ júxi t̫n̫ nawíni imónim̫n̫?” Niñy̫n̫ anan̫ n̫g̫p̫ ñweapax̫y̫n̫r̫n̫. ur̫pax̫ men̫n̫. Min̫y̫yi en̫ s̫kw̫um̫ wí re ur̫pax̫ men̫n̫, “Ná san̫ min̫irápar̫n̫úxi, pí nán̫ júxi t̫n̫ nawíni ñweám̫n̫?” Niñy̫n̫ anan̫ n̫g̫p̫ ñweapax̫y̫n̫r̫n̫. ur̫pax̫ men̫n̫.

22 Oweo̫, pí pí nápim̫ dán̫ imónin̫ “En̫ meán̫in̫p̫ir̫an̫?” yaiwiar̫n̫wápi menján̫ay̫, om̫n̫j̫ am̫pí nene nápim̫ dán̫ yariñwápi n̫p̫ikw̫n̫ epax̫ men̫n̫.

23 Nápim̫ dán̫ imónin̫ “Nañ̫ on̫miápi imónin̫p̫ir̫n̫.” yaiwiar̫n̫wáy̫ nene anan̫ pírániñ̫ okiy̫á mear̫n̫wár̫n̫. Nápim̫ dán̫ imónin̫ s̫iñán̫ m̫mepax̫ imónin̫y̫ pírániñ̫ r̫t̫ yariñwár̫n̫.

24 E ner̫ aí pí pí nápim̫ dán̫ imónin̫ “Awiax̫ imónin̫p̫ir̫an̫?” yaiwiar̫n̫wápi, ay̫ r̫t̫ mepax̫ imónin̫ag̫ nán̫ wí e yariñwáman̫. Gor̫xo ámá waráp̫ nim̫ix̫r̫ pí pí nápim̫ dán̫ en̫p̫ n̫iñw̫r̫áriñ̫ná “Nañ̫ on̫miápi imónin̫.” yaiwiar̫n̫wápi seáy̫ e imón̫w̫n̫ig̫n̫r̫ ñw̫r̫áriñ̫r̫n̫.

25 Nápim̫ dán̫ imónin̫y̫ m̫d̫m̫dán̫ m̫mearón̫pa ero x̫xe pírániñ̫ men̫ro ep̫r̫ta nán̫ e ñw̫r̫áriñ̫r̫n̫.

26 Nápim̫ dán̫ imónin̫ b̫ r̫n̫in̫ wináná nápim̫ dán̫ imónin̫ n̫p̫n̫ r̫n̫in̫ winár̫áriñ̫r̫n̫. B̫ imónin̫p̫im̫ yay̫ uméáná n̫p̫n̫ d̫nj̫ niñá n̫wiga war̫n̫.

27 Kiraisoyá s̫yik̫p̫ imónig̫t̫y̫né oyá waráp̫n̫im̫ imón̫ro wiy̫n̫en̫ wiy̫n̫en̫ oyá nápim̫ dán̫ s̫kw̫n̫h̫ran̫, wén̫n̫r̫n̫, x̫xeg̫n̫ imón̫ro en̫o̫.

28 Gor̫xo ámá x̫oyá s̫yik̫p̫ imónig̫t̫y̫ x̫xeg̫n̫ b̫ b̫ nimóga úfr̫x̫in̫r̫ r̫peañ̫r̫n̫. Wí wáf̫ wur̫meiar̫g̫t̫y̫ imón̫ro wí xewaniñoyá xw̫iy̫ápi w̫á urókiamoar̫g̫t̫y̫ imón̫ro wí uréw̫ap̫y̫ar̫g̫t̫y̫ imón̫ro ep̫r̫ta nán̫ r̫peañ̫r̫n̫. X̫ráni x̫ráni imónin̫ ap̫ ap̫ n̫r̫peám̫ána ám̫ wí em̫m̫ ep̫r̫ta nán̫ imón̫ro wí s̫im̫x̫ yar̫g̫áyo nañ̫ wim̫ix̫p̫r̫ta nán̫ imón̫ro wí d̫w̫ ikeamónar̫g̫áyo ar̫á wip̫r̫ta nán̫ imón̫ro wí pí

pí omínj̄ yarigfáyo mepfr̄a nán̄ imóniro wí ámá gwí wirí xwiyá mfk̄ ap̄ apim̄ dán̄ r̄ipfr̄a nán̄ imóniro epfr̄a nán̄ r̄pean̄fr̄in̄.

29 Nñi wáy wur̄meiarigfáȳ rimóniñoi? Nñi wíá rókiamoarigfáȳ rimóniñoi? Nñi uréwapiyarigfáȳ rimóniñoi? Nñi emim̄ yarigfáȳ rimóniñoi?

30 Nñi simixíyo nañ̄ imixipfr̄a nán̄ rimóniñoi? Nñi gwí wirí xwiyá mfk̄ ap̄ apim̄ dán̄ r̄ipfr̄a nán̄ rimóniñoi? Nñi xwiyá mfk̄ ap̄ apim̄ dán̄ rariigfápi yañ̄ umeapfr̄a nán̄ rimóniñoi? Oweō.

31 E nisearir̄i aí seyñé woxint̄ woxint̄, “Gorixó ámá e e epax̄ imóniffr̄ixin̄ri kwíyípim̄ dán̄ sít̄ umimoarit̄ ap̄ ap̄ enaḡi aí sa seaȳ e imóniñfp̄i oimónim̄in̄. ” n̄yaiwir̄i sm̄ xeadípén̄fr̄ixin̄.

13

“Ámáyo nepa dñj̄ s̄ipí n̄iwir̄ná r̄ip̄ r̄ip̄ yarigfárin̄. ” urij̄ nán̄r̄in̄.

“Arige ner̄ Gorixó wimónariñfp̄i tñi xixen̄ yaniréwint̄?” n̄seaimónir̄ná epfr̄áp̄i nán̄ áwan̄ b̄ osearim̄in̄.

1 Nion̄ gwí wirí xwiyá mfk̄ ámáran̄, anñajfran̄, rariigfápim̄ dán̄ anan̄ r̄ipax̄ nimónir̄i aí ámáyo dñj̄ s̄ipí miwipa nerfnaȳ, surfmá n̄iráriñi ber̄ ikax̄ n̄irírná yaiwiniñj̄ yárañiñfpán̄iñi imónim̄in̄. Son̄ udíá xám̄ miñwiráripa nemáná eaáná rarij̄fpán̄iñi en̄ imónim̄in̄.

2 Nion̄ xwiyá Gorixoyáp̄ wíá rókiamopax̄ imónir̄i amipí nñi o étimigin̄ri enwípeáriñj̄ inim̄i imóniñfp̄i nán̄ niñfá imónir̄i amipí nñi ámá “Aȳ ap̄ r̄fa imónin̄?” n̄yaiwiro niñfá imónigfápi nán̄ niñfá imónir̄i ner̄ aí ámáyo dñj̄ s̄ipí miwipa nerfnaȳ, surfmá imónim̄in̄. Nion̄ Gorixom̄ dñj̄ ej̄ neánir̄i n̄iwíkwíroriñfpim̄ dán̄ “Díwí r̄ip̄xi ná j̄e ū.” uripax̄ nimónir̄i aiw̄ ámáyo dñj̄ s̄ipí miwipa nerfnaȳ, surfmá imónim̄in̄.

3 Nion̄ ḡ iyfá fá amipí yañ̄ n̄imer̄ uyípeaȳyo n̄iwir̄i aí ámáyo dñj̄ s̄ipí miwipa nerfnaȳ, wí nañ̄ nimixipax̄ menin̄. Neḡ wom̄ píkian̄iro yarfná niaiwom̄ wáríp̄ir̄i nán̄ re nurir̄i aí, “Nion̄ fá n̄inixir̄iro r̄fa n̄wioár̄poȳ.” nurir̄i aí ámáyo dñj̄ s̄ipí miwipa nerfnaȳ, nion̄ éapi wí nañ̄ nimixipax̄ mimónin̄.

4 Ámá wíniyo dñj̄ s̄ipí n̄iwir̄ná píp̄ marfáti, r̄ip̄ yarigfárin̄. S̄ipí wíniȳ wítp̄i apax̄ mé pírf̄ umamoarigfáman̄. Ayá nurimixir̄i nañ̄ imóniñfp̄in̄ wíiarigfárin̄. Wíniyo s̄ipí dñj̄ wí wiaiwiarigfáman̄. Wíniyo dñj̄ s̄ipí wiariigfáȳ wiwanin̄f̄ȳ miñx̄ meakíññiro wáríxa imóniro

5 uyñni wíkár̄iro yarigfáman̄. Amipí nenen̄ arige ner̄ neaimean̄ífen̄iñoiñi mepa ero apax̄ mé sm̄ r̄ñiñj̄ miwin̄pa ero fwí wíniȳ wíkár̄áp̄ nán̄ sm̄ xwañwf̄ níkwónim̄ memepa ero yarigfárin̄.

6 N̄ipíkwíñi mimóniñj̄ yarigfápi nán̄ dñj̄ niñfá miwin̄ wé róniñj̄ imóniñj̄ yarigfápi nán̄ dñj̄ niñfá winarit̄fr̄in̄.

7 Ámá wíniyo dñj̄ s̄ipí wiariigfáȳ pí pí wímeááná “Xe oneaímeant̄.” yaiwiro dñj̄ wíkwíroarigfápi wí pñi miwiáripa ero amipí nñi Gorixó n̄iwiir̄ná nán̄ dñj̄ nikwímorø ñwearo pí pí s̄ipí imóniñj̄ wímeááná xwámam̄ wíro yarigfárin̄.

8 Ámáyo dñj̄ s̄ipí wiariñwápi ná r̄fwíyo aí wí anipá imónin̄fa meñaḡi nán̄ anij̄ fá xir̄ipax̄fr̄in̄. E ner̄ aiw̄ Gorixoyá kwíyípim̄ dán̄ wíá rókiamopax̄ imóniñwápiran̄, xwiyá mfk̄ ap̄ apim̄ dán̄ r̄ipax̄ imóniñwápiran̄, pí pí niñfá imóniñwápiran̄, ap̄ niñp̄in̄ anipá imónin̄fárin̄.

9 Nion̄ seararit̄áp̄ nán̄ áwan̄ b̄ osearim̄in̄. Agw̄ ríná nene Gorixoyá kwíyípim̄ dán̄ niñfá imóniñwápi sa bñi bñi imóniñwint̄. Oyá xwiyá wíá rókiamoarit̄wápi niñp̄in̄ marfáti, bñi bñi rókiamoarit̄wárit̄.

10 E nerijf aiwi Kiraiso niweapiri amipí Gorixo éimigintiri yarinjfpí rixa yof imónáná agwí ríná nene biní biní imóninjwápi anipá imóninjáriini.

11 Nioní seararijápi niaiwí tñi ríramiñiyí oeminti. Ejná nioní sñi niaiwí nimóniríná niaiwí rarigfápa xwiyfá axípi ríri niaiwí yaiwiarigfápa axípi yaiwiri niaiwí dñf moarigfápa axípi mori nétsáná aí rixa ámitónoní nimónimáná niaiwí yarigfápi sñi fá mítixirí pñi wiarijáriini.

12 Agwí nene Gorixo éimigintiri yarinjfpí nání nijfá biní biní imóninjwápi xixéá síá yikníñyo dání nene sñiwí nípikwini mainenarijwápi tñi ríramiñiyí oeminti. Agwí ríná xixéáyo sñimámanjñi rojagi níwíñirane aiwi ríwéná nepa o tñi xixení sñimámanjñyo sñiwí ainenanfáwáriini. Agwí ríná nene biní biní nijfá nimónirí aí ríwéná xfo nene nání xixení nijfá imóninjpa nene eni xfo nání nijfá imónanfáwáriini.

13 E nerijf aiwi agwí ríná Gorixomi dñf wíkwírorane o neaiinfápi nání dñf ikwímorane wíniyo dñf sípí wirane yarijwá biaú bi apí anijfni imóninjáriini. Biaú bi apí bi seayi e imóninjfpí, ayí amáyo dñf sípí wiarijwáriini.

14

Kwíyípimí dání epaxí imóninjfpí nání ámi bi urijf nánirini.

1 Seyné “Ámáyo dñf sípí owianeyi.” níyaiwiro anijf miní xídfírixini. E nero aí Gorixo apí apí e imónífríxini kwíyípimí dání seaimixarijfpí “Apí apí oimónaneyi.” níyaiwiro sñmí níxeadfpéniro aiwi ná biní ayí oyá xwiyfá amáyo wíá urókiamopaxí imónipíri nání anipaxí sñmí xeadfpénífríxini.

2 Ayí rípi nání seararijini. Ámá gíyí gíyí gwí wírí wírí xwiyfá mfkí wíniyí majfá imónigfápmí dání nírírínayí, ayí amáyo murarijoi. Wíniyí xwiyfá mfkí apí nání majfá imóninjagfá nání Gorixomini nuríri kwíyípimí dání yumfí imóninjfpí raríjoi.

3 E nerí aí gíyí gíyí xwiyfá Gorixoyápi wíá nírókiamorónayí, ayí ríapimí dání amáyo sñkfkí womixiro ení ríremixí wiro dñf wíá wókimixiro epaxípí urarijáriini.

4 Ámá xwiyfá mfkí xegí wíyo dání raríjí go go, ayí xewaníjo sñkfkí omixinariini. Ámá Gorixoyá xwiyfápi wíá rókiamoaríjí go go, ayí Gorixo wimónarijfpí urífpimí dání Jisasoyá snyikípi imónigfáyo sñkfkí womixaríjáriini.

5 Nioní “Seyné níyínéní xwiyfá mfkí bi bimi dání orípoyi.” nínimónirí aiwi aga anipaxí ayá wí imónarijfpí, ayí rípíriini. “Gorixoyá xwiyfápi wíá orókiamópoyi.” nimónarini. Ayí rípi nánirini. Wíá rókiamoaríjí go go Jisasoyá snyikípi imónigfáyo nuríríná xfo urífpimí dání sñkfkí níwomixíri nání xwiyfá mfkí xegí wíyo dání raríjí go gomí seayi e wimóninjagi nání raríjini. Xwiyfá mfkí xegí wíyo dání raríjí go go ráná amá wo níwiápñimeari Jisasoyá snyikípi imónigfá wíniyo o rífpimí dání sñkfkí owomixinri yañí numeairíná ení ananriini.

6 Gí nírixímeáyíné, rípi nání pírániñí dñf mópoyi. Nioní seyné tñíf e nání níbíri xwiyfá mfkí wíyo dání nísearirínayí, “Apí wí nañí neaimixipaxí imóninjí.” ríseaimónarini? Oweoí. Nioní xwiyfá Gorixo wíá níñokímixíri nírijípi nísearipa nerínáraní, nijfá o nání nioní imóninjá bi nísearipa nerínáraní, xwiyfá oyápi bi wíá nísearókiamopa nerínáraní, bi nísearéwapiyipa nerínáraní, sa xwiyfá mfkí wíyo dání níseara nerínáyí, aríge nerí nañí wí seaíimíráriini? Oweoí, wí e epaxímani.

7 Dñf mayí imóninjfpí, pékákíraní, gitáraní, ayí axípi imóninjí. Yaiwínijf níyáriji nípikwini írf mírépepa nerínáyí, amá aríge “Ayí apí rífa raríjí?” yaiwipaxíriini? Amá kwíyípimí dání xwiyfá mfkí wíyo dání ení nírírínayí, amá aríá miwiarijgáfayí aríge nerí “Ayí apí rífa raríjí?” yaiwipaxí imóninjí?

⁸ Ámá mīxí nán̄i awí rōn̄o xowienjom̄i dán̄i r̄faiwá or̄in̄ir̄i p̄frám̄ n̄ip̄ikw̄in̄i mepa ner̄n̄aȳt̄, ámá ḡiȳt̄ “M̄ix̄t̄ nán̄i r̄faiwá iȳt̄ r̄ir̄aōt̄?” n̄iyaiwiro éwaik̄ t̄n̄i nik̄fn̄in̄j̄t̄ t̄n̄i ar̄kipaxfr̄in̄t̄? Oweōt̄, p̄frám̄ n̄ip̄ikw̄in̄i mepa ner̄n̄aȳt̄, wí e epax̄t̄ men̄in̄t̄.

⁹ Seȳné en̄i ámá w̄yo kw̄iȳtp̄im̄i dán̄i xw̄iȳt̄á m̄fk̄t̄ xeḡt̄ w̄yo dán̄i nur̄r̄n̄aȳt̄, ámá ar̄fá seaiar̄iḡt̄áȳt̄ ar̄ige nero “Ap̄i nán̄i r̄fá nearar̄in̄ōt̄?” n̄iyaiwiro n̄ij̄fá imón̄ipaxfr̄in̄t̄? Oweōt̄, seȳné urar̄iḡt̄áp̄i m̄iwmiaj̄w̄t̄ upax̄t̄ imón̄in̄t̄.

¹⁰ Aȳt̄ nepar̄in̄t̄. Xw̄t̄á r̄fírim̄i xw̄iȳt̄á m̄fk̄t̄ x̄xeḡn̄i t̄n̄i r̄ar̄iḡt̄áp̄i obax̄t̄ imón̄in̄t̄. Xw̄iȳt̄á b̄i m̄fk̄t̄ maȳt̄ imón̄in̄f̄man̄t̄. N̄fn̄i m̄fk̄t̄ t̄n̄i imón̄in̄t̄.

¹¹ E ner̄i aí ámá wo xw̄iȳt̄á m̄fk̄t̄ nion̄i maj̄fá imón̄in̄fp̄im̄i dán̄i r̄ar̄in̄aḡt̄ ar̄fá n̄iwir̄ná “Émáȳt̄ wor̄fan̄t̄?” yaiwim̄in̄t̄. X̄f̄o en̄i nion̄i ar̄fá m̄iwiarīn̄aḡt̄ n̄inan̄r̄ná “Émáȳt̄ wor̄fan̄t̄?” niaiwin̄in̄ōt̄.

¹² Seȳné Gor̄ix̄o ap̄i ap̄i imón̄fr̄ix̄in̄t̄ kw̄iȳtp̄im̄i dán̄i s̄ix̄t̄ seamímoar̄in̄fp̄i “Oimón̄an̄eȳt̄.” n̄iyaiwiro s̄im̄i n̄ixeadfp̄en̄t̄o yar̄iḡt̄áȳn̄e imón̄in̄aḡfá nán̄i pí pí nerón̄a r̄ip̄t̄ éfr̄ix̄in̄t̄. Kw̄iȳtp̄im̄i dán̄i epax̄t̄ imón̄in̄wáp̄im̄i dán̄i Jisasoyá s̄iȳk̄t̄ imón̄in̄waéne en̄j̄ s̄fk̄k̄t̄ om̄ix̄in̄pax̄t̄ imón̄in̄fp̄i oyaneȳin̄t̄o ayá wí néra úfr̄ix̄in̄t̄.

¹³ Aȳinán̄i seḡȳt̄ wo kw̄iȳtp̄im̄i dán̄i xw̄iȳt̄á m̄fk̄t̄ seȳné maj̄fá imón̄in̄fp̄im̄i dán̄i n̄isear̄in̄n̄aȳt̄, ar̄fá m̄iwiarīḡt̄áȳn̄e yan̄t̄ seameaim̄in̄t̄i nán̄i Gor̄ix̄om̄i r̄ix̄in̄t̄ ur̄w̄in̄iḡin̄t̄.

¹⁴ Aȳt̄ r̄ip̄t̄ nán̄i seararīn̄in̄t̄. Nion̄i ḡt̄ ámá ar̄fá niar̄iḡe dán̄i xw̄iȳt̄á m̄fk̄t̄ xeḡt̄ bim̄i dán̄i Gor̄ix̄om̄i r̄ix̄in̄t̄ nur̄r̄ná ḡt̄ d̄in̄j̄t̄ aí t̄n̄i mur̄t̄ sa man̄fp̄am̄i dán̄i nur̄r̄n̄aȳt̄, “Ap̄i our̄m̄in̄t̄.” n̄iyaiwir̄t̄ mur̄ipa éá eñaḡt̄ nán̄i nion̄i r̄fáp̄i b̄i nañ̄t̄ m̄in̄iar̄in̄t̄.

¹⁵ Aȳinán̄i nion̄i pí em̄in̄ir̄eñit̄? Nion̄i Gor̄ix̄om̄i r̄ix̄in̄t̄ nur̄r̄náráñit̄, soñ̄t̄ n̄ir̄ir̄i om̄t̄ yaȳt̄ numer̄náráñit̄, xw̄iȳt̄á m̄fk̄t̄ b̄i bim̄i dán̄i man̄fp̄á t̄n̄i nur̄ir̄i aí “Aȳt̄ ap̄i r̄fá urar̄in̄in̄t̄?” n̄iyaiwir̄t̄ ḡt̄ d̄in̄j̄t̄ t̄n̄i en̄i nawin̄i ur̄f̄im̄iḡin̄t̄.

¹⁶ Seȳné e mepa nero Gor̄ix̄om̄i yaȳt̄ n̄iwir̄ná d̄in̄j̄t̄ t̄n̄i nawin̄i mur̄t̄ xw̄iȳt̄á m̄fk̄t̄ b̄i bim̄i, seȳné maj̄fáp̄im̄i dán̄in̄i nur̄r̄n̄aȳt̄, ámá s̄ip̄fá imón̄in̄ḡfá seȳné t̄n̄i nawin̄i awí eánar̄iḡt̄áȳt̄ ar̄ige nero “Aȳt̄ r̄fáp̄i x̄xen̄i e imón̄w̄in̄iḡin̄t̄.” r̄ipax̄fr̄in̄t̄? Oweōt̄, xw̄iȳt̄á m̄fk̄t̄ seȳné r̄ar̄iḡt̄áp̄i ar̄fá m̄iwpax̄t̄ nimón̄t̄o nán̄i wí e r̄ipax̄t̄ men̄in̄t̄.

¹⁷ Seȳné e ner̄n̄aȳt̄, Gor̄ix̄om̄i p̄írān̄iñ̄t̄ yaȳt̄ n̄iwiro aiw̄t̄ w̄in̄yo s̄fk̄k̄t̄ m̄iwmom̄ix̄t̄ udud̄t̄ in̄f̄ w̄ikárar̄iñ̄aḡfá nán̄i seararīn̄in̄t̄.

¹⁸ Seȳné kw̄iȳtp̄im̄i dán̄i xw̄iȳt̄á m̄fk̄t̄ w̄yo dán̄i ayá wí n̄ir̄iro aí nion̄i en̄i kw̄iȳtp̄im̄i dán̄i xw̄iȳt̄á m̄fk̄t̄ b̄i bim̄i dán̄i seáyt̄ e n̄iseamúróri nán̄i Gor̄ix̄om̄i yaȳt̄ wiarīñ̄ar̄in̄t̄.

¹⁹ E nimón̄ir̄i aí Jisasoyá s̄iȳk̄t̄ imón̄in̄ḡfá b̄i t̄n̄i ner̄imeán̄ir̄i wiḡt̄ ar̄fá eḡe dán̄i xw̄iȳt̄á m̄fk̄t̄ b̄i bim̄i dán̄i nur̄r̄ná “Íá m̄iropax̄t̄ imón̄in̄fp̄i our̄m̄in̄t̄.” m̄inimón̄ar̄in̄t̄. Oweōt̄, “Poro ip̄i r̄ineaiw̄ap̄iȳar̄in̄t̄?” oyaiwípoȳin̄t̄ sa “Xw̄iȳt̄á m̄fk̄t̄ nion̄i n̄ij̄fá imón̄in̄áp̄im̄i dán̄i nur̄ir̄i ‘Aȳt̄ ap̄i r̄fá urar̄in̄in̄t̄?’ yaiwim̄t̄p̄i ár̄tn̄t̄ our̄m̄in̄t̄.” nimón̄ar̄in̄t̄. “E ner̄n̄a seáyt̄ e imón̄in̄fp̄i yariñ̄in̄t̄.” nimón̄ar̄in̄t̄.

²⁰ Ḡt̄ n̄ir̄ix̄t̄meáȳn̄e, seȳné niaiñ̄t̄ on̄imiá d̄in̄j̄t̄ m̄imax̄ir̄ip̄a époȳt̄. E n̄isear̄ir̄i aí niaiñ̄t̄ p̄íopia f̄w̄t̄ oyaneȳin̄t̄o s̄in̄t̄ d̄in̄j̄t̄ m̄imoar̄iḡfápa seȳné en̄i ax̄ip̄i imón̄poȳt̄. E nero d̄in̄j̄t̄ n̄imor̄ná ám̄iná yap̄i mófr̄ix̄in̄t̄.

²¹ Is̄irer̄iȳt̄ ar̄fá m̄iwiarīñ̄aḡfá nán̄i Gor̄ix̄o ámá wí e dán̄f̄ȳt̄ m̄ix̄t̄ n̄imeáñ̄i n̄ib̄iro xw̄ir̄f̄á w̄ikix̄éfr̄ix̄in̄t̄ r̄in̄fp̄i nán̄i ñw̄t̄ ikax̄t̄ eán̄in̄f̄yo re n̄ir̄in̄ir̄i eán̄in̄t̄, “‘Gor̄ix̄on̄i ámá m̄fk̄t̄ wí e dán̄f̄ȳt̄á xw̄iȳt̄á m̄fk̄t̄ b̄i t̄n̄i ámá t̄f̄yo ur̄ir̄i wí e dán̄f̄ȳt̄á man̄fp̄im̄i dán̄i ur̄ir̄i em̄ta eñaḡt̄ aiw̄t̄ nion̄i wí ar̄fá n̄ip̄ir̄fáman̄t̄.’ Ám̄ináon̄i e rar̄in̄in̄t̄.” n̄ir̄in̄ir̄i eán̄in̄t̄.

²² Aȳinán̄i nene re yaiwin̄w̄in̄t̄, “Gor̄ix̄oyá kw̄iȳtp̄im̄i dán̄i xw̄iȳt̄á m̄fk̄t̄ nene maj̄fá nimón̄ir̄i aí r̄ar̄in̄wáp̄t̄, aȳt̄ ámá om̄t̄ r̄ixa d̄in̄j̄t̄ w̄ikw̄iroar̄iḡfá w̄in̄ȳt̄ ar̄fá n̄ineairón̄a óf̄ nikár̄in̄t̄ro ‘Aȳt̄ en̄j̄ eán̄in̄f̄ Gor̄ix̄oyáp̄im̄i dán̄i r̄fá yariñ̄ōt̄?’ oyaiwípoȳin̄ir̄i mimón̄in̄t̄. Sa om̄t̄ d̄in̄j̄t̄ m̄iwick̄iroar̄iḡt̄áȳt̄ óf̄ nikár̄in̄t̄ro ‘Aȳt̄ en̄j̄ eán̄in̄f̄ Gor̄ix̄oyáp̄im̄i dán̄i

r̄a yar̄noi?" oyaiwípoyiniri imónin̄i." yaiwinywini. E ner̄i aí oyá xwiyfápi, nene w̄á urókiamooriñwápi, ayí ámá x̄om̄i d̄in̄j̄ m̄iwikw̄roarigfáȳ ar̄á n̄ineairóná "En̄ eánin̄ Gorixoyápim̄ dán̄ r̄a rariñoi?" oyaiwípoyiniri mimónin̄i. Sa x̄om̄i d̄in̄j̄ w̄ikw̄roarigfáȳ e oyaiwípoyiniri imónin̄i.

²³ Ayináni ámá Jisasoyá s̄iyik̄ imónigfáȳné awí neániróná niyfnéni xwiyfá m̄fk̄ seyfné majfá b̄i bim̄ dán̄ n̄ira warfná ámá s̄ipfá imónigfáȳ wíran̄i, ámá s̄in̄ Gorixom̄ d̄in̄j̄ m̄iwikw̄rogfáȳ wíran̄i, n̄iseaimearo n̄injwearóná "Ámá t̄iȳ xóxw̄ yarigfáȳ men̄ran̄i?" r̄ipfr̄ár̄in̄i.

²⁴ Seyfné wí e mepa nero niyfnéni xwiyfá Gorixoyáp̄i w̄á n̄irókiamoa warfná ámá s̄ipfá imónigfáȳ wíran̄i, ámá s̄in̄ Gorixom̄ d̄in̄j̄ m̄iwikw̄rogfáȳ wíran̄i, n̄iseaimearo n̄injwearóná seyfné rarigfá n̄ipim̄in̄ dán̄ "Iwf̄ awa rarigfápi m̄iyar̄iñwaéner̄an̄i?" niyaiwiro wairir̄ in̄iro "Ap̄i nene nán̄ en̄ r̄a rariñoi?" niyaiwiro ayá miñim̄in̄ roro nemáná

²⁵ s̄ipí imónin̄j̄ wigípi yumfí egfápi nán̄ waropár̄i nero miñf xwifáyo n̄ikwfrón̄iro Gorixom̄ yayí numero "Neparin̄i. Gorixo seyfné d̄in̄j̄ seakikayoni." r̄ipfr̄ár̄in̄i.

Gorixom̄ yayí umeaníro nán̄ ner̄imeániróná epaxípi nán̄ urij̄ nán̄ir̄in̄i.

²⁶ Gí n̄irixt̄meáyfné, pí oyaneyin̄ri nearar̄in̄i? Seyfné awí neániróná woxi soñf searéwapíyin̄i nán̄ imónir̄i woxi xwiyfá b̄i searéwapíyin̄i nán̄ imónir̄i woxi xwiyfá Gorixo w̄á wókímixíipi b̄i searin̄i nán̄ imónir̄i woxi xwiyfá m̄fk̄ b̄i bim̄ dán̄ b̄i searin̄i nán̄ imónir̄i woxi xwiyfá m̄fk̄ b̄i bim̄ dán̄ r̄in̄íipi b̄i yan̄f seameain̄i nán̄ imónir̄i ner̄i aí n̄ipin̄i ner̄na Jisasoyá s̄iyik̄ imónigfáȳné s̄ík̄ípi om̄ixn̄ipíri nán̄ éfr̄ixin̄i.

²⁷ Segíȳ wí "Xwiyfá m̄fk̄ bim̄ dán̄ ouraneyi." n̄iwimónir̄ná obaxowa xe onearípoyin̄ri s̄ijw̄i m̄iwiniñpan̄i. Waúñiran̄i, waú woran̄i, ayí apánir̄in̄i. Axíná nawin̄i orípoyin̄ri s̄ijw̄i m̄iwiniñpan̄i. Wo xám̄i n̄irimáná wo r̄iw̄yo r̄iw̄inigin̄i. E yarfná wo yan̄f seameawinigin̄i.

²⁸ Ámá wo xwiyfá yan̄f seameapaxí menjánaȳ, xwiyfá m̄fk̄ ap̄i apim̄ dán̄ rarigfáwa Jisasoyá s̄iyik̄ imónigfáȳnéyá ar̄á egf̄e dán̄ man̄fpá t̄in̄i s̄iján̄i m̄irípa nero wigí d̄in̄íyo dán̄ Gorixo t̄in̄i nawin̄i ín̄im̄i r̄in̄ífr̄ixin̄i.

²⁹ Awí neániróná segí xwiyfá Gorixoyáp̄i w̄á rókiamoorigfáȳ waúran̄i, waú woran̄i, awa xe xwiyfá searífr̄ixin̄i. R̄ixa searáná wínyí o nepa kwíyfpm̄ dán̄ r̄a rariñrī p̄fá n̄ímero mí ómixífr̄ixin̄i.

³⁰ E ner̄i aí segíȳ wo éf n̄injweari w̄á rókiamooriñj̄ wom̄i ar̄á wiarn̄á Gorixo xwiyfá b̄i w̄á wókímixánaȳ, o xwiyfá ap̄i áwan̄f searin̄i nán̄ dao xám̄i rariñjo p̄níi wiáríwinigin̄i.

³¹ Nion̄i searar̄in̄ápi n̄ixd̄iróná seyfné niyfnéni niyfá imóníro en̄f r̄irémixí in̄iro epír̄ia nán̄ woxi woxi anan̄i w̄á n̄irókiamoa upaxí imónin̄o.

³²⁻³³ Nene niyfáran̄i. Gorixo yaiwínin̄f yariñoman̄i. "Xwiyfá n̄ixeayiri ner̄i orípoyi." m̄iwimónf "N̄it̄wayirori orípoyi." wimónariñaḡi nán̄ w̄á rókiamoorigfáwa kwíyfpm̄ dán̄ rókiamopaxí imónin̄ípi t̄in̄i úrapí m̄irí pírániñf d̄in̄f fá n̄ixir̄iro r̄ífr̄ixin̄i.

Gorixoyá s̄iyik̄ imónigfá wí e wí e ñweagfá n̄in̄i yariñápa

³⁴ s̄iyik̄ oyá Korin̄yo ñweagfáȳné en̄i awí neániróná apixíwa xwiyfá wí m̄irípa oépoyi. Awí neániránéná apixíwa xe xwiyfá onearípoyin̄ri s̄ijw̄i m̄iwiniñpa yariñwá en̄aḡi nán̄ rariñin̄i. Ñwf̄ ikaxí eánin̄íyo dán̄ r̄in̄íñpa oxoyfne s̄imanjwýónin̄f seauríññfr̄ixin̄i.

³⁵ Íwa Jisasoyá s̄iyik̄ imónigfáȳ awí eánigf̄e dán̄ xwiyfá n̄irir̄ná ayá winpaxí yariñaḡa nán̄ wíni wíni "Ap̄i nán̄ niyfá oimónim̄in̄i." n̄iwimónir̄ná an̄f xixegñíyo dán̄ oxom̄i yariñf wíwiniñgini.

36 Seyíné seáyí e seáyí e mimónipanti. “Xwiyfá Gorixoyápi nene tífáminti mfkf imóniñwaénerinti.” riyaiwinarínoi? “Xwiyfá oyápi Koriníyo ñweanjwaénenitífáminti ríniñfrinti.” ríseaimónarinti?

37 Ámá goxi goxi “Nioni Gorixoyá xwiyfápi wíá rókiamoarínjá wonirinti.” niyaiwinirfnáraní, “Oyá kwíyí sítix nímímonípimi dání e epaxí nimónirí yariñáonirinti.” niyaiwinirfnáraní, xwiyfá nioni níriri eaarínjá rípi nání díñf re yaiwírixinti, “Poro sekaxí Ámináo urífpimi dání ríá níriri eanfrífaní?” yaiwírixinti.

38 Ámá go go e miyaiwipa yariñagi níwíñirfnayí, seyíné ení “O nepa Gorixoyá wíá rókiamoarínti wo meninti.” yaiwírixinti.

39 Ayináni gí nírixímeáyíne, Gorixoyá xwiyfá wíá orókiamoaneyiníti símí xeadípéniro oyá kwíyí tñi xwiyfá mfkf bí bimí dání seyíné rarigfápi pírfí mírakínipa ero éfríxinti.

40 E nero aí Gorixomí yayí umeaníro nání awí neániróná pí pí seyíné yariñápi nípinti nítiwayíroro pírántiñí éfríxinti.

15

Jisaso nípémáná xwáripáyo dání wiápñimeanjípi nánirinti.

1 Gí nírixímeáyíne, xwiyfá yayí neainaríñí nioni wáí searíñápi —Apí seyíné arfá níñirfná “Neparinti.” niyaiwiro díñf níwíkwíroro íkfá xwfá aí tñi neríñá síkfkí noníri roarinípa seyíné ení axípi xwiyfá apí tñi síkfkí noníri rogíapírini. Apí nání dirírf oseaiminti.

2 Seyíné nioni wáí searíñápi aníñí miní xaíwí fá níxíra nurónayí, Gorixo apimí dání yeáyí seayimíxemeantáriñi. Seyíné síní xaíwí fá ríxíriñoi? E mepa neríñayí, suríma wíkwíropaxíñi.

3 Nioni wáí nísearíñá xwiyfá xíráni xíráni imóniñí searíñápi —Apí nioni ení ejíná arfá wiñápirinti. Apí, ayí rípírini. Kiraiso nání ejíná Bíkwíyo dání níriníri eáníñípa o nene fwí yariñwápi yokwaríñí neaiñána nání níperí.

4 xwfá níweyárimáná ejáná Bíkwíyo dání “O níwiápñimeanfáriñi.” níriníri eáníñípa síá wíyaú wíyi nórímáná ejáná Gorixoyá díñf tñi wiápñimeanjíñiginti.

5 Níwiápñimeámo Pitaomí sínjáni nurónapírí ríwíyo xegí wiepísinjí wé wúkaú síkwí waú awamí sínjáni urónapíñiginti.

6 E nemáná ámi ríwíyo xíomi díñf wíkwírogíayí —Ayí 500 apimí wiárí mórogíayíñiñi. Nioni payí rípi eaarínjá ríná wíni wíni ríxa nípero aiwí náyí síní ñweanjoi. Apimí ná wínáni axíná sínjáni urónapíñiginti.

7 E nemáná ríwíyo xegí xogwáo Jemisomí sínjáni nurónapímáná wáí wurímeiarígíá nowaminti ení sínjáni urónapíñiginti.

8 E néisáná nioni —Nioni apíxíwa niaíwí níxíriñóná kwíyí wiárígíayí woníñiñí imóniñáoníñiñi. Nioni awamí aga ríwí náyó yoparípi sínjáni nimóniñíñiginti.

9 Ayí rípi nání raríñinti. Nioni ámá Gorixoyá sítikí imónigíayó xeaníñí wikáragáoni ejagí nání wáí wurímeiaríñwá nígí wíá níwaminti sítikwíñiñí imóniñáoni, ayí nioníñiñi. Gorixoyá sítikí imónigíayó xeaníñí wikáragá ejagí nání nepa “Wáí wurímeiaríñí imóniñí woxinti.” níripxí meninti.

10 E nerí aí Gorixo wá níñíwianíri niñípimi dání agwí ríná nioni imóniñápi imóniñíñiñi. O wá níwianíñípi suríma níwianíñímaní. Oweotí, nioni aníñí miní nerí nání wáí wurímeiaríñwá nígí wíamí móronjáriñi. E nerí aí níñwaníñoní ejí eáníñípimi dání nerí móronjámaní. Nioni ejápi sa Gorixo wá níwianíñípimi dání ejá ejagí nání raríñinti.

11 Ayináni seyíné awamí wigí maníyo dání arfá níwirfnáraní, nioniyáyo dání arfá níñirfnáraní, wáí nínonení seararíñwá seyíné díñf wíkwírogíápi, ná bíní ayí apíñi.

“Ríwéná pegfáyí nñi wiápñimeapfráriñi.” urínjnánirini.

12 None wáf niseariríná “Kiraiso Gorixoyá dñjyo dání wiápñimeanñigini.” searariñwá enagi nání segfýf wí dñj arige niyaiwiro “Pegfáyí ámi sñf nero wí wiápñimeapfrá menini.” rarigfáriñi?

13 Ayí rarigfápa ámá pegfáyí nepa mìwiápñimeapa nerónayí, “Kiraiso aí Gorixoyá dñj tñi wiápñimeanñmani.” ranigfáriñi.

14 Kiraiso Gorixoyá dñj tñi mìwiápñimeapa nerí sñwiriyí, xwiyfá none wáf searariñwápi ná mayí imóniri seyfne dñj wíkwíroarigfápi ná mayí imóniri epaxfráriñi.

15 Sípí imóniñf apí yanirí enwá aí ámi bí rípí ámá yapí rarigfáyí yapí imónaniri enwárini. None “Gorixoyá dñjyo dání Kiraiso wiápñimeanñfráriñi.” xeñwf ranirí enwá enagi nání “Yapí rarigfáyí yapí imóniñwini.” rípaxfráriñi. Pegfáyí nepa Gorixoyá dñjyo dání mìwiápñimeapa nerónayí, “Kiraiso ení Gorixoyá dñj tñi wiápñimeanñmani.” rípaxfráriñi.

16 Ayí rípí nání rarijini. Ámá pegfáyí Gorixoyá dñj tñi mìwiápñimeapa nerónayí, “Kiraiso aí wí wiápñimeanñmani.” ranigfáriñi.

17 Kiraiso Gorixoyá dñj tñi mìwiápñimeapa nerí sñwiriyí, seyfne dñj wíkwírogfápi sìwiá wíkwíroro segí fwí yarigfápi nání sñi xwiyfá meárinipaxí imóniro yaniro egfáriñi.

18 Ámá Kiraisomí dñj níwíkwíroárimáná pegfáyí ení ríxa anijini anínaniro egfáriñi.

19 Nene re niyaiwirane, “Nene nípémáná enáná Kiraiso wí arirá neaininíamani. Sa xwfá rírimini emearíná Kiraiso arirá neaininífráriñi.” E niyaiwirane omíni dñj nikwímoranénayí, ámá ikñiñf sípí wipaxí imóniñf niyoní nání nene anipaxí neaipaxfráriñi. Ayí Kiraiso nepa xwáripayo dání mìwiápñimeapa ejí enánayí nání rarijini.

20 Nioní e nisearirí aiwí Kiraiso níperi weñfími dání Gorixoyá dñj tñi wiápñimeanñfráriñi. O ámá ríxa pegfáyí nání xámí níwiápñimearíná omíñfyo aiwá níwákwíní wí xámí miarigfápániñf wiápñimeanñfráriñi.

21 Ayí rípí nání searariñini. Ámá wo sípí yagfípimi dání ámaéne pearijwárini. E yarijwápa ámá ámi wo ejípimi dání ení wiápñimeanñwárini.

22 Nínenení Adamo tñi ikáriñiñwaéne imóniñagwí nání pearijwárini. E yarijwápa Kiraiso tñi ikáriñiñwaéne neperane aiwí ámi sñf nerane wiápñimeanñwá enagi nání rarijini.

23 Wiápñimeapfráyí wigí imónáná wiápñimeapfráriñi. Kiraiso aiwá níwákwíní wíniñf xámí wiápñimeanñfráriñi. Omí dání ríwíyo xfo weapáná xegí imónigfáyí wiápñimeapfráriñi.

24 O ámi anínamí dání níweapiríná amípí nene tñj ríná imóniñfpi yoparípi imóninífráriñi. Íná aníñajíraní, ámáraní, omí maní pírfí wiaíkiafí gíyí gíyí, ejí eánigfáyí imóniro néñt tígíayíñf imóniro menjweagfáyí imóniro egfáyo anipá níwimiximáná ámá xfoyá xwioxíyo mìmeámí nerí umenjweanfáyí xano Gorixomí sìmañwýóniñf wurñipíri wiinífráriñi.

25 Ayí rípí nání rarijini. Gorixo ámá Kiraiso tñi símí tñi inarigfáyo xopírárf níwirí ikwiañwí xegí sìkwí ikwiáriníñf wimixiyinfe nání mìxí inayí nimóniri menjweanífráriñi. Bíkwíyo apí nání e nírinirí eánijagi nání rarijini.

26 Símí tñi inarigfí yoparí anipá imixiníápi, ayí píyí nene pearijwápiríñi.

27 Bíkwíyo bí rípí xíxení nírinirí eánini, “Gorixo amípí níni omí sìmañwýóniñf wimixiyinífráriñi.” nírinirí eánijagi aí ananí re yaiwipaxfráriñi, “Amípí níni yí ríniñfpi, ayí amípí níni Kiraisomí sìmañwýóniñf oimóniri wimixiyijo ení nání mìrínini.” yaiwipaxfráriñi.

²⁸ Amipí nípini xewaxomí simanwýóninj yeáyí wurfnijáná o dñjí re nímorí enfáriní, “Gí ápo Gorixó amipí níyoní amáyoraní, amipíyoraní, seáyí e níwimóniri oumenweaníri xewaniñoni amipí nípini simanwýóninj nimixiyinomi simanwýóninj yeáyí owurfnimini.” nímorí e enfáriní.

²⁹ “Ámá pegfáyí wiápñimeapfríráriní.” searariñwápi nepa mimóninjánayí, pí nání wiýné segí pegfá wíniyo nanjíowimixaneyiniro ámi wayí meaarigfáriní? “Pegfáyí wí wiápñimeapfríámani.” rarigfápi nepa imóninjánayí, pegfá wíniyo nanjíripí oimixaneyiniro neróná pí nanjípi owianeyiniro epaxfriní? Oweoí, sa surfmá epaxfriní.

³⁰ “Pegfáyí wiápñimeapfríráriní.” raríñwápi nepa mimóninjánayí, pí nání Jisasoyá wáfíwurñimeiarinjwáone yoí mayí imónaníri yariñwini.

³¹ Gí nírixímeáyíné, sítá ayí ayo nemeríná “Nioní nípémfáoníriní.” yaiwinariñápi sítmí e nítinimí emeariñáriní. E searariñagí aí “Xewaniñjo seáyí e nimóniri raríñi.” mìnaiwipani. Seyíné negí Áminá Kiraisí Jisaso tñi aní ikáriñiñwaéne nimónirane nání nioní mixí nímeakfíri “ ‘Nípémfáoníriní.’ yaiwinariñápi sítmí e nítinimí emeariñini.” searariñini.

³² “Pegfáyí wiápñimeapfríráriní.” raríñwápi nepa mimóninjánayí, nioní pí nání anjí Epesasíyi ríññípími níñwearfná xwíyfá Gorixoyápi arfkí wáfí urímeminíri nání yoí mayí nimóniri ámá wí sidí injí rírómí yariñípáninjí yariñfáyí tñi nawíní mixíñiñáriní? Pípí nanjí oniiníri e ejáriní? E nerí aí pegfáyí nepa miwiápñimeapa nerfnayí, ámá wíniyí re rarigfápa, “Apaxí mé peariñwaéne ejagí nání amipí wí nání ‘Arige oyaneyí?’ miyaiwí sa maiwí iniigfíñirane aiwáñirane oyaneyí.” rarigfápa nioní ení axípi e ripaxfriní.

³³ E nerí aí ámá yapí oneaiepisípoyiníri siñwí miwiniapaní. Ámá ríá kiroarigfáyí tñi níkumixiniro nawíní nemerónayí, seyíné nanjí yariñfápi pírí níseawiaíkiro sítípi imóninjípi yapí seaiepisípírixiníri searariñini.

³⁴ Seyíné xaxá yariñfápi píni níwiáritmáná pírániñj dñjí nímorí segí fwí yariñfápi ení píni wiáritfríxini. Segíyí wí nepa Gorixó nání dñjí miomonjoí. Ayinání ayá seainípaxípi ríñi.

“Pegfáyí níwiápñimearóná wará ámi xegf bñ ninimí wiápñimeapfríráriní.” uríñj nániriní.

³⁵ Ámá wí yariñí re nípíráoi, “Ámá pegfáyí ámi arige nero wiápñimeapfríráriní? Wará ámi gímíni gípí ninimí wiápñimeapfríráriní?” nírána

³⁶ re uríñmigini, “Majímajfá ikáriñarigfátiyíné, ‘Aiwá siyí wiároaríñwáyí urí nerí miipiéropa nerfnayí, nerápíri níyapípaxfriní.’ ríseaimónariní? Oweoí, xámí urí nerí nípiérómáná ríwíyo nerápíri yapariñfriní.” uríñmigini.

³⁷ Siyí seyíné wiároarigfápi wití siyíraní, ámi xegf wíraní, níwiároa nurfnayí, ríxa nerápíri níyapímáná imóninjípi wiároarigfáraní? Oweoí, siyí anípápi wiároarigfáriní.

³⁸ Seyíné siyí anípápi wiároaríñagfá aí Gorixó “Apí nerápíri oyapíni.” yaiwiariñípi tñi xíxení nerápíri yapariñfriní. Siyí apí apí xegf fwíraní, ejíraní, apí tñi xíxení imóninjípi xíxegfíni apí yapí píá oríxiníri imíxariñfriní.

³⁹ Wará níni axípi mininí. Ámá wará xegf ení bñ ininí. Nañwí wará xegf ení bñ ininí. Injí wará xegf ení bñ ininí. Peyí wará xegf ení bñ ininí.

⁴⁰ Amipí anínamí dánjí píá ríxíñfyí tñi xwíárími dánjí píá ríxíñfyí tñi nání ení dñjí mópoyí. Awiaxfí amipí anínamí dánjí píá ríxíñfyí imóninjípi xegf bñ imóniní. Awiaxfí amipí xwíárími dánjí píá ríxíñfyí xegf bñ imóniní.

⁴¹ Wíá ónaríñfyí nání ení dñjí mópoyí. Sogwí wíá ókiaríñípi xegf bñ imóniní. Emá wíá ókiaríñípi xegf bñ imóniní. Siñf wíá ókiaríñípi ení xegf bñ imóniní. Siñf níñiyí ení wíá ókiaríñfyí axípi mimóniní. Xegf bñ xegf bñ imóniní.

42 Ámá pegfáyí n̄wiápñimearóná wará inipfrápi nioní n̄ra warijápñinjí imóniní. Wará agwí ríná ninirane ḥweajwápi —Apí urí epaxí imóninjípírini. Apí xwfá weyárarijwá enagí aí urí mepaxí imóninjípí ninimáná wiápñimeanfwári.

43 Wará nene xwfá weyárarijwápi, ayí sipi imóninjagí aí siñí ninimí wiápñimeanfwápi, ayí aga awiaxí imóninjípírini. Wará xwfá weyárarijwápi ejí meáninjípí imóninjagí aí siñí ninimí wiápñimeanfwápi ejí eáninjí imóninjípírini.

44 Wará nene xwfá weyárarijwápi xwfá týo dáñí imóninjagí aí siñí ninimí wiápñimeanfwápi, ayí anfnamí dáñí kwíyípiyá wará imóniní.

Wará xwfá týo dáñí imóninjípí enagí nání re yaiwipaxfrini, “Anfnamí dáñí kwíyípiyá wará imóninjípí ení ríta wení?” yaiwipaxfrini.

45 B̄ikwíyo dání apí tñí xixení imóninjíripí ríniñagí nání rariñini. “Ámá iwamfó imóninjí Adamomí Gorixoxo nimixirfná dñíjí sifí umímonjí enagí nání o dñíjí tñíwo nimónimí siñí wagfrini.” ríniñagí aí Adamomí ríwíyo imóninjo —O Kiraisorini. O ámayo dñíjí n̄iyimíñjípí sifí umímonfa nání kwíyí imóninjorini.

46 E nerí aí anfnamí dáñí kwíyípiyá wará xámí imónaríjwámani. Wará xwfá rírimí dáñípí nimónimáná ríwíyo anfnamí dáñí imóninjípí inanfwári.

47 Ámá Gorixoxo iwamfó imixijo xwfá tñí imixinjí enagí nání xegí wará xwfárimí dáñí inarijwápi imónagfrini. E nerí aí ámá ríwíyo imóninjo —O Kiraisorini. O wará anfnamí dáñí imóninjípí imóninjfrini.

48 Xwfá týo ḥwearigfá gíyí wará ámá xwfá tñí imixinjí inagípa inarigfrini. Anfnamí ḥwearigfá gíyí wará ámá anfnamí dáño ininjípa axípí inarigfrini.

49 Ayinání dñíjí re oyaiwianeyí, “Agwí nene wará ámá xwfá tñí imixinjí inagípa rixa ninirane nání ríwéná wará ámá anfnamí dáño ininjípa inanfwári.” oyaiwianeyí.

50 Gí n̄irixímeáyíné, ripí osearimíni. Ámá wará íkíá iwí w̄ináninjí mimóní síní gíwí tñí ení tñí nene imóninjwápi Gorixoyá xwioxíyo wí ḥweapaxí meniní. Negí wará urí epaxí imóninjípí amípí urí mepaxípí tñíjí e ḥweapaxí mimóniní.

51-52 Nioní rariñápi nání ududí ríseainariní? Ai, nioní yumíi xwíyíá Gorixoyápi áwanjí b̄i osearimíni. Gorixomí dñíjí wíkwíroaríjwáéne ninenení m̄ipepa nerane aí pékákí yoparípí ráná síní mé ápijanwí norfmixíri yariñípa ninenení ámi wará xegí b̄i imónanfwári. Pékákí ráná pegfáyí wará urí mepaxí imóninjípí ninimí wiápñimearo síní siñí ḥweajwáéne wará xegí b̄i inirane yanfwári.

53 Ayí ripí seararinjini. Íná negí wará urí epaxí imóninjípí síní aninjí miní axípí imónipaxímani. Urí mepaxí imóninjípí íkíkí ininfrári. Íná negí wará n̄ipepaxí imóninjípí síní aninjí miní axípí imónipaxímani. M̄ipepaxí imóninjípí íkíkí ininfrári.

54 Negí wará píyí erí urí erí epaxí imóninjípí xegí b̄i nimóniri píyí erí urí erí mepaxí imóninjípími rixa íkíkí ináná B̄ikwíyo dání re n̄iriniri eáninjípí tñí xixení imóninfrári, “Píyípíyí ríniñjípí rixa anipá imixinjíni. Rixa xopírári wininí.”

55 Xwíyíá axí ámi wí eáninjíripí ení xixení imóninfrári, “Píyí ripixiní, ‘Síní ámayo xopírári wipaxípíñirí.’ rísimónariní? Oweoí, síní e wí epaxípíxi meniní. Píyí ripixiní, ‘Ámayo píkímí nání síní sidinjí opaxípíñirí.’ rísimónariní? Oweoí, síní e wí epaxípíxi meniní.” Íná nání e n̄iriniri eáninjípí tñí ení xixení imóninfrári.

56 Fwí ámaéne yariñwápimí dání Píyípí sidinjíñinjí norí neapíkipaxí imóniní. Pípimí dání marfáti, nene Gorixoyá hwí ikaxí ríniñjípími n̄iwiaikirfná fwí yariñwári. Ayinání “Píyípí hwí ikaxí ríniñjípími dání ení eáninjí nimóniri ámá píkipaxí imóninjípírini.” ripaxfrini.

57 E nerí aí Gorixomí yayí owianeyí. O negí Áminá Jisasí Kiraiso neaiñjípími dání Píyípími xopírári wipaxí neaimixijfrini.

⁵⁸ Ayináni gí nírixímeáyíné, díñf wíkwírogíápi xaíwí fá níxiriróná bì éf mímixeánipa éfríxini. Ámináomi nuxídíróná ríwí nírfkwíníri yarigíápi wí surímá imóninfa meñagi nání “Nene xfo ‘E éfríxini.’ ríñípi bì onimiápí nerfnayí, ayí apánirini.” misseaimóní aníñf miní xwapí ayá wí éfríxini.

16

Nígwí ámá Gorixoyá wíniyo nání awí eaarigíápi nání uríñf nánirini.

¹ Agwí seyíné payí nearo “Ámá Gorixoyá imónigfá Judia píropenisíyo ηweagfáyo nígwí wianíwá nání awí eaaríñwini.” nírigíápi nání bì osearimíni. Nioní Jisasoyá siyikí imónigfá Garesia píropenisíyo wí e wí e ηweagfáyo “Nígwí awí eámeámí nerfná apí éfríxini. Apí éfríxini.” uréwapíyinjápi seyíné ení axípi nero re éfríxini.

² Nioní ríxa seyíné tíñf e níseaímeari ηweañáná seyíné nígwí ámí wí awí eámeámí mepa epírfa nání Sadé ayí ayo awí neániróná woxiní woxiní omíñf néfasáná nígwí meáfápi tñí yamíñiyí nítiróná pírániñf xegí wí e yomíñf tífríxini.

³ Ríwéná nioní seyíné tfe níremoríná ámá seyíné re níyaiwiro rípeáfáyo, “Nígwí rípí ananí Jerusaremí nání nímeámí upaxíyírini.” níyaiwiro rípeáfáyo payí wí nearí wiowárímiáriñi.

⁴ E nerí aí “Ayí tñí nurfná ananirini.” nimónánayí, nioní ayí tñí waníwáriñi.

“Ríwéná seyíné tíamíni bimfáriñi.” uríñf nánirini.

⁵ Ríwíyo nioní Masedonia píropenisíyo imaní níbíri seaíménapímíáriñi. “Masedonia píropenisí tíñfmiñi xámí úímigini.” nimónaríñagí nání rariñini.

⁶ Imaní níbíri níseaíménapímáná seyíné tñí ayá wí onimiápí ηweámíáriñi? Emá rawírawá imeamíkwí yaríñípi nípimíni seyíné tñí ηweámíáriñi? Nioní majfáriñi. Sa seyíné tñí níjweámoní ámí gímiñi “Oumíñi.” nínimóníríná seyíné nioní óf e díñf sítí níga umíá nání niapowáriþíríñi.

⁷ Ayí rípí nání rariñini. Nioní “Agwí sítíwí níseaga oseamúrómiñi.” nínimónaríñi. “Seyíné tñí ayá wí ηweáimigini.” nínimónírí díñf e ikwímonjá enagí nání rariñini. Ámináo xe éwíñigíñi rí sítíwí nínanírínayí, e emíáriñi.

⁸ E nerí aiwí stá Judayene Pedikosiyí ríñíñyi imónfe nání Epesasíyo re ηweámíáriñi.

⁹ Pí nání marfái, nioní yaríñápi nání pírf makfímí nianíro yarigíá obaxí enagí aiwí Goríxo ámá ayá wí xfo nání díñf wíkwíropíri nání ouréwapíyiníri ówaníñiñf níkwiñíñi.

¹⁰ Timotio níseaímeáñayí, nioní Ámináo nání nemerí uréwapíyariñápa o ení axípi uréwapíyariñí enagí nání seyíné tñí níjwearíná ayá sítí muropa ení nání pírániñf wéyo uméfríxini.

¹¹ Segíyí wí Timotiomí xe peayí owianípoyiníri sítíwí mítwíñipa éfríxini. O tñí nírixímeá imónigfáyí wí tñí nawíni nioní tñí re nání bípírfa nání weníñf nerí ηweañagí nání o “Ámá tí nañí níniro niowárãoi.” yaiwíñigíñiñi seyíné omí pírániñf wéyo nímera nuro nioní tñí e nání bínfa nání wírénapífríxini.

¹² Negí nírixímeá imóniñf Aporoso nání xwíyíá rípíñi. Nioní negí nírixímeá wí seyíné tíamíni nurowárénapíríná omí ení ríremíxí ayá wí wíagí aiwí o “Ríná seyíné tñí e nání obímiñi.” níwimónaríñiñi. E nerí aí “Seyíné tíamíni bípaxí imóniñiñi.” níwimóníríná bínfáriñi.

Yoparípi nuríríná uríñípi nánirini.

¹³ Seyíné pírániñf awíñiñf ηwearo díñf wíkwírogíápi xaíwí fá xíríro díñf sítí íniro ení eáníro éfríxini.

¹⁴ E neróná pí seyíné yarigíápi ámáyo díñf sítí níwiríñyo dání éfríxini.

15 Gí nřixímeáyfné, niont enf rřremixf bř rřpi oseaimint. Sítépanasepówa nání seyfné nřjfárini. Ámá Gírikí píropenisfyo dánfyf epówa aiwá nřwákwíní miarigfápa Jisasomí xámí dñf nřwíkwfroro uxfdigfepowarini. Wigf dñfyo dání “Ámá Gorixoyá imónigfáyo arirá owianeyf.” yaiwigfápi nání símí e nřtiniro yarigfepowarini.

16 Seyfné ámá énínjf imónigfáyo yeáyf nřwurñiro ámá ayf tñni nřkumixñiro rřwf nřfkwinimáná Gorixoyá imónigfáyo arirá wiariigfá giyo eni yeáyf wurññřixini.

17 Sítépanaso tñni Potunetaso tñni Akaikaso tñni awa niont tñjí e nání nřbíro seyfné nřbíro mřniipaxf imóninjfpí arirá nřagfá nání niont dñf nřfá ninarini.

18 Awa niont dñf s\x{f} nřmímoró seyfné eni dñf s\x{f} seamímoró éagfá nání seáyf e imónigfáwa iwa rřanirí s\x{f} wóm\x{f}poyf.

19 Jisasoyá s\x{f}íkí imónigfá Esia píropenisfyo dánfyf yayf seawárénaparijoí. Akwirao tñni xiepí Pírisirai tñni ayaú egf anfyo dání Jisasoyá s\x{f}íkípí imónigfá awí eánarigfáyf tñni nawíní yayf nřseawárénapirí rřwamijf rřpi nearí wřénaparijini.

21 Xámí neága uňfpí ámá wo niont rarfná eáf aiwí agwí niont Poroní gř wé tñni yayf nřseawárénapirí rřwamijf rřpi nearí wřénaparijini.

22 Ámá g\x{f}yf g\x{f}yf Ámínáomí dñf s\x{f}íkí moyipa nerfnayf, xe oroapíkínfpoyf. “Ámínáo r\x{f}xa oweapiní.” nimónarini.

23 “Ámíná Jisaso wá seawianíw\x{f}nigini.” nimónarini.

24 Kiraisí Jisaso tñni nawíní ikáriññwaéne ejagf nání nřyfnení dñf s\x{f}íkí nřseaya úřm\x{f}gini. “E éřm\x{f}gini.” nimónarini.

Payí Poro Koriníyo ηweáyí nání ríwíyo eanínaríni.

Payí rína Jisasoyá siyikíyí aní yoí Koriníyo ηweagfáyí nání Poro ríwíyo níriri eanínaríni. Aní apí Gírikíyí píropenisíyo xwé bí imóníñípíriñí. Payí Poro Koriníyo ηweáyí nání xámí níriri eanína nearína díñí níkínimóníro pírániñí éfríxíñíri mítixí nuríri eaní nání emá bí nípwémáná ejáná “Ayí nimóníro yarígfápi nání Taitaso sínwí níwíniauiní ourowárímíni.” níyaiwirí urowárítagí Taitaso sínwí níwínaumí níbíri áwaní réniñí uríñinigíni, “Wí mítixí joxí uríñípími dání ríxa nísaníro nero aiwí wí ‘Poro pípími dání sekaxí nearípaxfríani?’ níriro aríkí yarínoi.” Éníñí urítagí nání Poro payí rína níriri nearína nípení xwíyáá bí uríri mítixí bí uríri xwíyáá xwíyíxá bí uríri nerí eaníñigíni.

¹ Poroní —Nioní Goríxo wimóníñípími dání Kiraisí Jisasoyá wáí wurímeiarínjá wonírini. Nioní tñí negí nírrixímeá Timotio tñí yawawi siyikí Goríxoyá imóníñíá Koriníyo ηweagfáyíne tñí oyá ámá imóníñíá Gírikíyí aníyo wí e wí e ηweagfáyíne tñí nání payí rína nearí mónapariñwi.

² Negí ápo Goríxo tñí Ámíná Jisasí Kiraiso tñí awaú wá seawianíri seyíne níwayíróníro ηweapíri nání seaimíxíri éisixíni.

Xeaníñí wímeáagi aí Goríxo ikíñwí umíríñípí nánírini.

³ Goríxo —O negí Ámíná Jisasí Kiraisomí xano imóníri oyá Nwfáo imóníri ejoríni. Omí yayí níwirane seayí e umíeyoaaneyí. Wá wianarígíá ámáyo wímeaaríñí nípíni mfkí ikiñoríni. Ámá pí pípí nání díñí sítí wiariñíyo mítíñí ikíñwí umírarígíapí mfkí ikiño, ayí oríni.

⁴ O mítíñí ikíñwí neamíraríñípa nene ení axípí pí pí xeaníñí wímeáíyo mítíñí ikíñwí umíraníwá nání pí pí xeaníñí neaímeááná mítíñí ikíñwí neamíraríñíri.

⁵ Ríniñí Kiraiso ámáyo arírá owimíñíri nerína wímeañípí nene ení ayá wí neaímeaaríni. E nerí aí xfo neaiñíñípími dání Goríxo mítíñí ikíñwí ayá wí neamíraríñíri.

⁶ Xeaníñí none neaímeáípí, ayí seyíne seaeríkiemeaarane mítíñí ikíñwí seamírírane yaníwá nání neaímeaaríni. Mítíñí ikíñwí Goríxo neamíraríñípí, ayí seyíne mítíñí ikíñwí seamíraníwá nání ení neamíraríñíri. Nepa mítíñí ikíñwí seamíraríñwaéyíne ejánayí, xeaníñí none xwámámí wiariñwápa seyíne ení xeaníñí axípí imóníñípí xwámámí wipaxíyíñíri.

⁷ None re níyaiwirí níjíá imóníñwíni, “Ríniñí none meaaríñwápi seyíne ení axípí meaarígírári. Ayíñáni Goríxo mítíñí ikíñwí neamíraríñípa seyíne ení axípí seamíraríñíri.” níyaiwirí níjíá nimónírane nání díñí re níyaiwirane ikwímoaríñwápi sítíkíkí oníni, “Seyíne ejí neáníro pí pí seaímeáípí ananí xwámámí níwiro ηweapíríári.” yaiwiariñwápi sítíkíkí oníni.

⁸ Negí nírrixímeáyíne, ayí rípí nání seararíñíni. Xeaníñí none Esia píropenisíyo ηweajáná neaímeañípí “Seyíne síní majíá oimónípoyí.” mítneaimónírini. Xeaníñí ríá tñíñí none ejí neánírane aí xwámámí mítwipaxí imóníñípí neaímeáagí “Arí yaníwíni?” níyaiwirína “Ríxa nípeaníréwíni?” yaiwiñwári.

⁹ Ai, newaníñone “Ejí eáníñwáoneríani?” níyaiwirane díñí mítíñwíráriñí sa Goríxomí —O ámá pegíyí wiápíñímeapírífá nání wimíxaríñoríni. Omíñí none díñí uñwíráraníwá nání sítíkwíá neaiñípí neaiñíñigíni. Sítíkwíá neaiñí apí ámá opisí aníyo dání xwírixí aríá níwimáná “Ríxa píkípoyí.” raríño ríxa “Awamí píkípoyí.” ránáníñí neaiñíñigíni.

10-11 E nerí aí nene manj̄ umónaní nán̄ m̄imúropax̄ imóninj̄ apim̄ dán̄ Gorixo éf neamíninj̄frin̄. R̄fw̄yo b̄i en̄ éf neamíninfrin̄. “Ámi r̄fw̄yo b̄i manj̄ umónipax̄pim̄ umónanir̄ yar̄ná éf neamíninfrin̄.” n̄iyaiwir̄ d̄in̄j̄ wikk̄moar̄in̄wáo seȳné none nán̄ r̄ixin̄ n̄ineaur̄iyir̄in̄pim̄ dán̄ ar̄rá n̄ineair̄ná anan̄ éf neamíninfrin̄. Gorixo éf neamínarīnaḡi n̄iw̄in̄róná re n̄iyaiwiro, “O ámá obaxene r̄ixin̄ wur̄iyar̄in̄wáp̄i ar̄á n̄ineair̄ nán̄ Porowam̄i wá n̄iwianir̄ xeanin̄ wímeápim̄ dán̄ éf umíninj̄frin̄?” n̄iyaiwiro none nán̄ om̄ yaȳ wip̄fr̄frin̄.

Korin̄iyo ámi muñ̄p̄i nán̄ áwan̄ ur̄in̄ nán̄ir̄in̄.

12 Aȳ r̄ip̄i nán̄ m̄ix̄ meak̄n̄inarīn̄w̄in̄. “None nañ̄ r̄fa wiijwaniḡin̄? Sip̄i r̄fa wiijwaniḡin̄?” yar̄in̄ e nin̄tranéná re yaiwinarīn̄w̄in̄, “Gorixom̄i m̄ix̄dar̄iḡáyo s̄iyikw̄ míniñ̄ n̄imónimáná wiirane om̄ pírániñ̄ nux̄d̄ir̄ná epax̄p̄i nepán̄ wiirane nerane aiw̄ seȳné aȳ an̄ipax̄ e seaiiñwaniḡin̄.” yaiwinarīn̄w̄in̄. Aȳ “N̄ijfá ámá wiḡ d̄in̄j̄yo dán̄ imónar̄iḡápim̄ dán̄ mar̄áti, Gorixo wá n̄ineawianir̄ en̄j̄ s̄ix̄ neaím̄ix̄in̄pim̄ dán̄ ayo e wiirane seȳné an̄ipax̄ e seauirane en̄waniḡin̄.” n̄iyaiwin̄rane nán̄ m̄ix̄ meak̄n̄inarīn̄w̄in̄.

13-14 None seȳné nán̄ paȳ near̄ n̄iseamónapir̄ná r̄wam̄in̄ seȳné fá n̄iroro n̄ijfá mimónipax̄p̄i near̄ wírénapar̄in̄wámani. Sa r̄wam̄in̄ seȳné anan̄ fá n̄iroro n̄ijfá imónipax̄p̄i near̄ wírénapar̄in̄wárin̄. Agw̄t seȳné none e oyaneyin̄rī near̄ wírénapar̄in̄wáp̄i nán̄ “Awa aȳ ap̄i nán̄ r̄fa yar̄in̄o?” n̄iyaiwiro x̄ixen̄ m̄ineaiaiwiarīnaḡa aiw̄ seȳné r̄ip̄i ep̄fr̄fa nán̄ d̄in̄j̄ seaikw̄mon̄w̄in̄. R̄wéná seȳné none yar̄in̄wáp̄i nán̄ “Awa aȳ ap̄i nán̄ reḡawix̄in̄?” n̄iyaiwiro none e oyaneyin̄rī yar̄in̄wáp̄i t̄ní x̄ixen̄ neaiaiwip̄fr̄fa nán̄ d̄in̄j̄ seaikw̄mon̄w̄in̄. Seȳné “Porowa e yan̄iro nán̄ reḡawix̄in̄?” x̄ixen̄ n̄ineaiaiwrónáȳ, s̄tá Ám̄iná Jisaso weap̄in̄fáyim̄ none seȳné nán̄ ayá wí m̄ix̄ seameak̄nan̄wápa seȳné en̄ none nán̄ m̄ix̄ neameak̄n̄ip̄fr̄frin̄.

15 Seȳné “Aȳ nepar̄in̄. Poro aga seáȳ e oimónim̄in̄rī paȳ near̄ m̄ónapin̄man̄. Sa nene nán̄ ayo pírániñ̄ owim̄ix̄im̄in̄rī near̄ m̄ónapin̄fr̄in̄?” Seȳné anan̄ e yaiwip̄rī nán̄ d̄in̄j̄ n̄iseaikw̄mor̄ná re yaiwin̄janiḡin̄, “Xám̄i seȳné t̄nj̄ e nán̄ n̄ib̄r̄ná d̄in̄j̄ s̄ix̄ biaú seamímótm̄iḡin̄.” yaiwin̄janiḡin̄.

16 E n̄iyaiwir̄ná aȳ r̄ip̄i yaiwin̄janiḡin̄, “Masedonia p̄iropenis̄yo nán̄ nur̄ná seȳné t̄nj̄iman̄ xám̄i numáná ámi Masedonia p̄iropenis̄yo dán̄ n̄ib̄rī Judia p̄iropenis̄yo nán̄ nur̄ná óf e d̄in̄j̄ s̄ix̄ níga um̄fa nán̄ b̄i niap̄fr̄ix̄in̄rī ámi seȳné t̄nj̄ aximan̄ b̄f̄m̄iḡin̄.” yaiwin̄janiḡin̄.

17 Nion̄ e yaiwin̄á en̄aḡi nán̄ seȳné re r̄iniaiwiarīn̄o, “Poro ‘E éim̄iḡin̄.’ n̄iyaiwir̄ná d̄in̄j̄ ikw̄roayir̄ m̄ixeaaayir̄ ner̄ yaiwin̄fr̄in̄.” r̄iniaiwiarīn̄o? “O ‘R̄ip̄i éim̄iḡin̄.’ n̄iyaiwir̄ná s̄ip̄i imónar̄in̄pim̄ dán̄ n̄iyaiwir̄ nán̄ sa d̄in̄j̄ ikw̄ror̄i m̄ixearī yar̄in̄or̄in̄.” r̄iniaiwiarīn̄o?

18 Pí pí Gorixo rar̄in̄p̄i d̄in̄j̄ uñw̄iráripax̄pa xw̄iȳá none sear̄in̄wápim̄ en̄ d̄in̄j̄ uñw̄iráripax̄p̄i sear̄in̄waniḡin̄. Xw̄iȳá none sear̄in̄wáp̄i wí d̄in̄j̄ ikw̄ror̄i m̄ixearī yar̄in̄wámani.

19 Aȳ r̄ip̄i nán̄ seararīn̄in̄. Íw̄ Gorixoyáo, Kiraisī Jisaso —O nán̄ nion̄ t̄ní Sairaso t̄ní Timotio t̄ní none wá̄ sear̄in̄wáor̄in̄. O d̄in̄j̄ ikw̄ror̄i m̄ixearī yar̄in̄oman̄. Oweō, xeḡ d̄in̄j̄ n̄iyaiwir̄ ikw̄róp̄i an̄in̄t̄i ikw̄roarīn̄o en̄aḡi nán̄ seararīn̄in̄.

20 Gorixo s̄im̄imanj̄yo dán̄n̄in̄j̄ “E n̄iseaiim̄fr̄in̄. E n̄iseaiim̄fr̄in̄.” n̄ir̄in̄á obax̄ r̄ar̄in̄p̄i “Aȳ nepar̄in̄.” yaiwian̄wá nán̄ s̄iwánin̄ in̄iño, aȳ Kiraisor̄in̄. O e imónin̄o en̄aḡi nán̄ Gorixom̄i seáȳ e umean̄wá nán̄ yopar̄p̄i n̄ir̄anéná Jisasī Kiraisoyá yō r̄irane “Ap̄i e imónfw̄in̄iḡin̄.” r̄irane yar̄in̄wárin̄.

21 Seȳné t̄ní none t̄ní n̄inenen̄ Kiraiso t̄ní nawínī ikáriinan̄wá nán̄ s̄k̄k̄ neaom̄xarīn̄o, aȳ Gorixo xewan̄in̄or̄in̄. Wá̄ rar̄in̄wáp̄i nán̄ near̄peaño, aȳ axor̄in̄.

22 “Ayí oyárñani?” oyaiwípoyiníri yariñípa nene ení neaiinírini. Xegí kwíyípi níneaiapíríná nene “O réroáriñípi nípíni xixení níneaiinírini.” yaiwianíwá nání kwíyípi tñi ikiyinjníñí neaiáriñírini.

23 Nioní apaxí mé seyíné tñí e nání níbíri mítixí searáná díñí ríá seaxenigíni “Ámi Koriníyo nání mítibípa éimigíni.” yaiwiñanigíni. Nioní díñí e yaiwiáriñá Goríxo, sínwí naníño ananí sopinjí nopaxírini.

24 None seáyi e níseaimónírane seyíné díñí ikwíropaxí imóníñípi “Ayí rípíniñí.” osearaneyiníri mítaryiñwíni. Seyíné Jisasomí díñí níwíkwíroróná sítí muní nero wíkwíroařigá enagí nání none Goríxomí níxídiranéná seyíné díñí niítá seaininíá nání sa seyíné tñi nawíni omiñíñíñí éwanigíniñí imóníñwíni.

2

1 Ayináni nioní seyíné nání díñí yaní nímeníri re yaiwiáriñanigíni, “Nioní seyíné tñí e nání níbíri mítixí searápími dání díñí sítí seaipaxí mítseaimixípa éimigíni.” yaiwiáriñanigíni.

2 Ayí rípi nání e yaiwiáriñanigíni. Nioní níbíri mítixí níseairíri díñí sítí níseaimixírínayí, ámá wí gíyí nioní díñí yayí nimopírárfaní? Oweoí, seyíné e níseairínayí, ámá nioní díñí yayí nimopíráfá wí meníni.

3 Ayináni nioní mítibí payíni nearí wírénapíñanigíni. “Nioní báná yayí nimopaxíyíne mítixí searápími dání díñí sítí mítseaimixípa éimigíni.” nínimóníri nání payíni nearí wírénapíñanigíni. “Nioní yayí ninaríná seyíné ení seainaríñírini.” yaiwiáriñápi “Apí aga nepa imóníni.” nipimóníñí enagí nání raríñini.

4 Ayí neparíni. Xámí nioní payí nearí níwírénapíríná díñí ríá samiñí mítinxé ayá wí níxeairíná lywí tñi eañanigíni. Payí ana díñí sítí oseainíri meanjanigíni. Seyíné rípi nání níjtá oimónípoyiníri eañanigíni, “Poro nene nání díñí sítí níwiríná xwapí ayá wí ríá wiariñi?” oyaiwípoyiníri eañanigíni.

“Sítí éomi rixa yokwarímí wiijárini.” uríñí nánírini.

5 Segí ámá xegí sítí neríñípími dání díñí sítí neaimixíno nepa nioní díñí sítí mítimixíñírini. Seyíné díñí sítí seaimixíñírini. Níyínéní díñí sítí mítseaimixípa nerí aí wiýínéní díñí sítí seaimixíñírini. Omí ayá ríá wepaxí imóníñípi mítípa éimigíniñíri apíni seararíñini.

6 Ámá omí sítíkí níwearíná segíyí nápi weagíápi “Ayí apánírini.” nimónaríni.

7 Ayináni díñí sítí fwí xewaniñó neríñípími dání winaríñípi aníñí rítí wiáríñigíniñíri agwí seyíné ámá sítíkí bí mítweá yokwarímí níwiiro mítíñí ikíñwí umírífírixíni.

8 Ayináni ejí rírémiñí rípi oseaimíni. O “Ámá týí nioní díñí sítí níyarigfáyírani?” oyaiwiníri nañí wí wiífríxiñí.

9 Payí ana nioní nearí níwírénapíríná re níyaiwíri eañáriñi, “Nioní payí nearí uríápi nípíni nání aríá yímigí epíríréoí? Aríkwíkwí nípíríréoí?” níyaiwimáná iwamító seaíwapíyimíñíri nání payí ana eañáriñi.

10 Seyíné ámá xegí sítí éípi nání yokwarímí wiíánayí, nioní ení ananí yokwarímí wiíaríñáriñi. Ayináni nioní ámá omí nepa yokwarímí wiipaxí imóníñí bí ejánayí, yokwarímí níwiiríná seyíné nání “Aríge nerí arírá wiimíráfaní?” níyaiwíri Kiraísoyá sínwí tñí e dání yokwarímí wiijárini.

11 None xíxe yokwarímí minípa neríñípími dání Seteno yapí níneaiepísimáná xopírárf neainigíniñíri nání ámá fwí éomi yokwarímí wiijárini. Obo yapí neaiepísimíñíri yariñípi nání níjtá imóníñagwí nání raríñini.

Poro aŋí Tirowasíyo níŋweaxa móroŋí nánírini.

12 Xámí nioní xwiyfá Kiraiso nání yayí neainariñfpí wáf urimínri nání aní Tírowasíyo nání nurí níremorfná Ámínáo ówanjñíñf níkwiífpimí dání ananí e epaxí imóniñáoní naineníri aiwí

13 negí nírixímeá Taitaso segí tífamíni dání síní mibipa éagí nání píá nímegínri díñf sípí niaríñagi nání iwieáníñjanigíni. Ayinání nioní Tírowasi ñweáyo píni níwiárími Masedonia píropenisíyo nání bñjanigíni.

“Wáf níwurimeiranéná ámáyo sinadiñfíñf weaaríñwárini.” uríñf nániríni.

14 Taitaso nání díñf sípí niaríñagi nání iwieáníñáoní aiwí agwí Gorixomí yayí wiariñini. Ayí rípi nání yayí wiariñini. O Kiraiso pí pí imóniñfpimí xopírárá wipaxo oimóníri wimixíñfríni. Apíñi maríá, o ge ge níneapemeámi umínri nerfná xopírárá wipaxíyí oimónípoyínri níneaimixíri níneapemeámi waríñfríni. Ayí rípi nání ení yayí wiariñini. Gorixo none wáf wurimeiaríñwápimí dání aní nímíni xwiyfá Kiraiso nání ríñíñfpí “Ayí apíráni?” oyaiwípoyínri yaríñfríni. Xwiyfá o nánípí awí díñf eaaríñf bññíñf aní nímíni ríñámenípírini.

15 Ayí rípi nániríni. Sinadiñf Kiraiso Gorixomí díñf nañí oweaníri ríá ikeárárná nañí weaaríñfpíñfíñf imóniñfpí, ayí none imóniñwini. None sinadiñf Gorixo yayí winaríñfpíñfíñf imóniñwápí neáa nurfná ámá Gorixo yeáyí oneayimixemeaníri yarígíáyí tñíñf e neáa urí ámá nanínaníri yarígíáyí tñíñf e neáa urí yaríñfríni.

16 Ámá maiwí nanínaníro yarígíáyí xwiyfá wáf rímeairíñwápí arfá níwiróná “Anínaníwárífaní?” yaiwipíri nání piyaní pearígíápíñfíñf weaaríñfríni. E nerí aí ámá Gorixo yeáyí neayimixemeáwíñigíñri wimónarígíáyí xwiyfá apí arfá níwiróná “Díñf níyimíñf tñíñwaéne imónaníwárífaní?” yaiwipíri nání sinadiñf síní ñweapírápíñfíñf weaaríñfríni. Xwiyfá apí wáf nírimerfná e epaxíyí gíyífríni?

17 E epaxí imóniñwáyí, ayí noneríni. Ayí rípi nániríni. Ámá obaxí xwiyfápí wáf nírimerfná “Negí yaríñwápimí dání nígwí meaaní nání ríá yaríñwini?” níyaiwiro úrapí yarígíápa wí miyaríñwáoneríni. Xwiyfápí wáf nírimerfná nepání nimóníri Gorixo apí e éfríxíñri nearípeanípí tñíñxi xení níriri yaríñwáríni. Kiraiso tñíñnikáriñimáná Gorixoyá sínwí tñíñf e dání rariñwá enagí nání “E epaxí imóniñwáyí, ayí noneríni.” seararíñini.

3

“Xwiyfá síní réroáríñfpí nání wáf wurimeiaríñwáoneríni.” uríñf nániríni.

1 Nioní e seararíñagi nání seyfne “Porowa ámí ríxa weyí mearináriño.” ríseaimónaríni? Oweoi, seyfne none wáf nírimeranéná yaríñwápí nání níjíá imónípíri nání ámá wí seayí e níneamíeyoaro “Porowa wáf nírimerfná imíñfíñf miyarígíáwaríni.” níriro payí wína neaeaiarígíónemaní. Ámá wí ení none yaríñwápí nání níjíá imónípíri nání seyfne “Porowa e yarígíáwaríni.” níriro payí wína neaeaiarígíónemaní. Wa nání e níriro payí weaipaxí aiwí none nání wí e níriri payí neaeaipaxímaní.

2 Payí “Porowa e imónigíáwaríni.” níríníri eáníñfpíñfíñf seyfne ríxa imóniño. Negí payíñfíñf imónigíáyíne negí mimáyo tñíñagwí nání wí peá seamopaxíyínemani. Payíñfíñf seyfne imónigíápí ámá níñi níjíá nimóníro fá roarígíá enagí nání rariñini.

3 Payíñfíñf seyfne imónigíápí sítá réníñf inarígíáriñi. Kiraiso xewaníjo níriri eanípíñfíñf imóniñwini. Sítá éníñfíñf inarígíáriñi. None searéwaptíñwápimí dání Kiraiso payí seyfne imónigíápíñfíñf nearfná iniigí ríwamíñfíñf eánariñfpí tñíñ meá Nwfá aníñfíñf síní imóniñoyá kwíyípí tñíñ seaeañfríni. Moseso tñíñiná Gorixo ñwfí ikaxí nuríríná sínáyo eanípáníñfíñf meá ámáyíneáyá díñfpimí seaeañfríni.

4 None Kiraisoyá díñfyo dání Gorixo nání díñf sínáya neaeánariñfíñf enagí nání rariñini.

5 “Newaniñone imóniñwápimi dání wáf rimeapaxí imóniñwinti.” wí yaiwinipaxonemaní. Wáf rimepaxí imóniñwápi, ayí Gorixó neaimixiñípimí dáninti e imóniñwinti.

6 O ámi siñí bi “E niseaiimfárini.” níriri réroáriniñípí wáf nurimeipaxí imóniñtrixiníri neaimixiñírini. Siñí réroáriniñí apí amá ñwf ikaxí eáninípimí nixídriñípimí dání onixídípoyiníri réroáriniñípímaní. Kwíyípí nípemeamí neawaríñípimí dání onixídípoyiníri réroáriniñípíriñi. Nwf ikaxí eáninípimí amá “Xixení oxídaneyí.” níyaiwiro aí apimí wiaikiarigíta enagí nání pemixaríñírini. E nerí aí xegí kwíyípí amáyo díñí níyimíñípí siñí umímoaríñí enagí nání xwiyáfa siñí réroáriniñípí nání wáf nurimeipaxí imóniñtrixiníri neaimixiñírini.

Siñí réroáriniñípí xámí réroáriniñípimí seayí e wimóniñí nánirini.

7 Gorixó xegí ñwf ikaxípí siñá piáráyo akireñí níperí níñwirári Isíreríyo mìní wiáná wíá xfo pírípírí nerí ókímixaríñípí ení siñání wimóniñíngini. Apí Mosesomí wíá wókímixáná oyá símímanjí xwíná eaníngini. Xwíná o eanípí awayini awayini neayípoáa waríñagi aí axíná siñí ení tñí xwíná eaaríñagi nání aríowa siñwí mímíñí winariñagi nání siñwí mítwínpaxí imónagfárini. Nwf ikaxí eáninípí apí, amá pemixaríñí imóniñípí uráráná Gorixoyá wíá pírípírí nerí ókímixaríñípí tñí ení siñání imóniñí enagí nání

8 “Xwiyáfa siñí re réroáriniñí ‘Kwíyípí ámaéne anani níneaaíníri díñí níyimíñí tñjwáéne neaimixipaxírini.’ ríñíñípí ñwf ikaxí eáninípimí wiárí nímúrorí wíá mókímixipaxí imóniñí.” ríseaimónarini?

9 Xámí réroáriniñípí —Apimí dání amá aníñipírífa nání xwiyáfa meárinarigfápirini. Apí awiaxí imónagfí aiwí siñí réroáriniñípí —Apimí dání Gorixó “Ámá wé rónigfáyírini.” ráríñá nání imóniñípíriñi. Apí xámí réroáriniñípimí seayí e níwimóníri aga awiaxí imóniñí.

10 Re rípaxírini, “Xámí réroáriniñípí awiaxí aiwí siñí réroáriniñípí sogwíyo uyíwí mítxoróáná peá unaríñípa peá umíxíñí enagí nání ríxa supíkínaríñagfíñí imóniñírini.” rípaxírini.

11 Ayí rípí nání e rípaxírini. Xwiyáfa xámí réroáriniñípí —Apí opínagwíá neayípoáa waríñípáníñí imóniñípíriñi. Apí awiaxí imónagfí aiwí xwiyáfa siñí réroáriniñípí —Apí yaxwí mítéroárínt aníñí réroáriniñípíriñi. Apí awiaxí nimóníri xámí imóniñípimí aga wiárí seayí e müróníñí enagí nání raríñí.

12 None “Xwiyáfa siñí réroáriniñípí wí neayípoáa unífa meníni.” níyaiwirane díñí siñá neaeánfagi nání wáf nírimeranéná ayá igigí bi mé rímeareñíwáriñi.

13 None Moseso yagípa wí yaríñwáonemaní. O re yagorini. Xegí símímanjíyo dání xwíná eanípí neayípoáa warína gí Isíreríyí siñwí mítanípa oépoyiníri símímanjíyo rapírapí axímfo bi tñí rítí inagírini.

14 E seararíñagi aiwí wigí díñí wakístí inagfárini. Ai sáfí ríyi tñí e nání gíni gíná xwiyáfa xámí réroáriniñípí fá uroíáná rapírapí axímfo axípí tñíñíñí wigí díñíyo siñí ikwarímoáríñini. Ayí rípí nání wigí díñíyo siñí ikwarímoáríñini. Ámá Kiraiso tñí nawíni nikáriníñípimí dání rapírapí axímfo Gorixó yípmoaríñírini.

15 E nerí aí gí Isíreríyí gíni gíná ejíná dání sáfí ríyi tñí e nání ñwf ikaxí Moseso eanípí fá nírorína rapírapí axímfo bi siñí wigí díñíyo ikwarímoáríñini.

16 Siñí wigí díñíyo ikwarímoáríñagi aiwí Ámináo tíamíni níkínimóníri díñí níwíkwíroríñayí, rapírapí wigí díñíyo ikwarímoáríñípíñí yípmoaríñírini.

17 Áminá tíamíni kínimónipírío, ayí Gorixoyá kwíyípíriñi. O xwiyáfa siñí níreroáríríná kwíyí apí nání réroáríñírini. Ámináoyá kwíyí apí amá gíyo níwaínírínayí, ayí ñwf ikaxí eáninípimí dání áxeñwarí minigfáyí imónipaxírini.

18 Ayináni Ámináomi dñjí wíkwíroariñwá ninenení xfo imóniñípi nání siwániñí niwiniranéná negí símimaní rítí bi mininjagi nání wíá Ámináo ónaríñípi negí símimaníyo dání xwíntáníñí weámixariñfriní. E neríná nene wíá xfo seáyi e nimónirí ónaríñípi tñi xixení imónaníwá nání wíá ámi bi ámi bi nógániñí warinwintí. Ámináo ayí kwíyípírini. Apimí dání xfo imóniñípíñí nimoga warinwintí.

4

“Wáí uraríñwápimi dání Goríxo wíá wókímixariñfriní.” uríñí nánirini.

1 Ayináni Goríxo wá níneawianíríñípí dání xfo imóniñípi nání ámáyo siwániñí winíwanigíníri nearípeagí nání síní aníñí ayá ríá neawearini.

2 E nerí aí ámá ayá neaininigíníri ínímí yarigíapí wí “Ananí oyaneyí.” raríñwámaní. Ináyíñíñí nimónirí yapí owiepisaneýiníri wí yaríñwámaní. Xwíyíá Goríxoyápí ení níriñranéná naíroayiri nerí raríñwámaní. Apí apí mepa nerane sa xwíyíá nepaxíñí imóniñípi siñjáni wíá rókiamoariñagwi ámá e siñwí níneaníróná “Awa apáni yaríñeo.” neaiawaiipírúa nání Goríxoyá siñwí neaníje dání e yaríñwárini.

3 Xwíyíá yayí neainaríñí none wáí uraríñwápí rítíñíñí niwiníñráyí, sa ámá anínaníro yarigíáyo rítíñíñí winaríñfriní.

4 Ayí rípí nání rítíñíñí winaríñfriní. Xwíyíá Kiraiso —O pí pí Goríxo imóniñípi tñi xixení axípí imóniñorini. Xwíyíá o wá níneawianíri seáyi e imóniñí neaiñíñípi wíá neaókimixariñfriní. Xwíyíá yayí neainaríñí apí nánípi ámá Kiraisomí dñjí miwíkwíró anínaníro nání yarigíáyo wíá miwókímixípa oeníri wigí ñwíá imóniñjo —O, ayí oborini. O dñjí píripírítí wíjí enagí nání xwíyíá apí rítíñíñí winaríñfriní.

5 None wáí nuríranéná newaniñone seáyi e oimónaneyiníri nání wáí uraríñwámaní. Jisasí Kiraiso nání “Negí Ámináorini.” urírane none nání “Jisasomí xídaríñwá enagí nání segí sénáíwanéníñí nimónirane omíñí seaiariñwáone imóniñwintí.” urírane yaríñwárini.

6 Ayí rípí nání e yaríñwárini. Goríxo —O amípí níñí iwamfó nimixíñrá “Sfá yíkiáriñípi wíá oónini.” ríñorini. Rípí yaríñeo, ayí ení axoríñi. O wá níneawianíri seáyi e neaiñíñípi —Apí Kiraisoyá símimaníyo dání xwíntáníñí neaeámixariñípírini. Apí nání níjíá oimónípoyiníri negí dñjíyo wíá neaókimixíñfriní. E neaiñeo, ayí axo enagí nání raríñini.

“Xeaníñí neaímeaaríñagí aí wáí raní nání síní ayá ríá neawearini.” uríñí nánirini.

7 Wáí nurímeíríxíñíri nearípeanípí, ayí ayá tñípíñíñí imóniñípírini. Apí tñíwáone ejí meání xwárfá sixfí xwíá tñi imixíñíñíñí nimónirane samíñí imóniñwáonerini. Ámá aríá níneairóná re yaiwipírítí nání e imóniñwáonerini, “Ení eáníñí seáyi e imóniñí xwíyíá yayí neainaríñípí dání neaímeáípí wáí rímeareigíawáyámaní. Sa Goríxoyáriñi.” yaiwipírítí nání samíñí e imóniñwáonerini.

8 Xeaníñí xixegíni neikáraráíñagí aiwí sumíñíñí imóniñwáonemaní. Waíná neaímeáípí nání ududí neainaríñagí aiwí negí dñjí aníñí níyoámiga miñeauñonerini.

9 Ámá wí mixfí neaxídowáríagfa aiwí Goríxo wí neaiepisamoaríñonemaní. Iwaníñí níneaeariñeafagfa aiwí aníñí eaníramorí wearíñwáonemaní.

10 Íníná wáí níriñmeranéná rípí níyaiwirane yaríñwáonerini, “Negí Jisasomí pikigíápa none ení níneapíkiríñáyí, ananírini.” níyaiwirane yaríñwáonerini. Ámáyí none e yaríñagwi siñwí níneaníróná “Jisaso níperí aiwí ámi siñí nimónirí ñweañagí nání ríá yaríñeo?” yaiwipírítí nání apí e yaríñwáonerini.

11 Íníná xwíá týo amí gími nemeranéná Jisasomí xídaríñwáone enagí nání yoí mayí nimónirane emearíñwáriñi. Ámáyí wará pepaxí tñíñí imóniñwáone yoí mayí nimónirí

yariñagwí níneaníróná “Jisaso ámi sínj nimónirí anínamí ñweañagi nání ríá yariñoi?” yaiwipíri nání e nimónirí emeariñwárini.

12 Ayináni rípi ripaxfriní, “None wáf nírimeranéná níneaxeanípaxí imóniñwáonerini. E nerí aí e imóniñwápimi dání seyíne rixa díñf níyimíñf tígíayíne imóniñoi.” ripaxfriní.

13 Ámá wo, Bikwíyo dání “Nioní Gorixomí díñf níwíkwírorí nání ámáyo uríñanigini.” ríñijo díñf wíkwíroagípa none ení axípi e wíkwíroaríñwáonerini. Ayináni Jisasomí díñf níwíkwírorane nání xwíyíá yayí neainaríñípi ámáyo wáf uraríñwárini.

14 Níjíá re imóniñagwí nání wáf uraríñwárini. Ámíná Jisaso xwáripáyo dání owiápñimeaníri sínj wimixíño none ení xíomi sínj wimixíñípa axípi sínj níneaimixíri seyíne tñí nawíni gwiaumí níneairí Jisaso tñí e neawáríñfáriñi. Níjíá e imóniñagwí nání wáf uraríñwárini.

15 Ayí seyíne nañí oseaiianeyiníri nání yoí mayí imónirane neaxeanípaxí imónirane yariñwárini. Ámá Gorixoyá xfo wá níwianíríñípimi dání sayá nimóga nuróná ayí omí yayí ayá wí níwiéra warígíapimi dání “Gorixo seáyí e imóniñoríani?” wiaiwipaxí imóníwíñigíñíri yoí mayí imónirane neaxeanípaxí imónirane yariñwárini.

“Anínamí dání neáimeaníápi símímañí e nítinírane nání díñf sítí ínaríñwárini.” uríñí nánírini.

16 None apí nání díñf nímorane nání Kiraiso nání wáf uraní nání síní ayá ríá neawearini. Negí warápi xeaníñí neáimeaaríñípimi dání rixa sítí nimóga waríñagí aí díñípini sítá ayí ayo sínj bí sítí ínaríñíri.

17 Ayí rípi nání sítá ayí ayo negí díñípí sínj bí sítí ínaríñíri. Xeaníñí agwí ríná neáimeátpimi xwámamí níwiéra úwáyí nání Gorixo yeáyí níneayimíxemeareñá seáyí e imóniñípí neaiinfáriñi. Apí nání díñf nímoranéná “Xeaníñí none neáimeaaríñípí axíná ná bínñíñí neáimearí onímiápiáníñí neáimearí yariñírítaní?” níyaiwirane peayí wianaríñwárini. “Sa sítí agwí ríná neáimeaaríñípí nání díñf aríá ikeamopaxípi tñí xíxení Gorixo nañí neaiinfámaní. Ámí wiárí imóniñí bí tñí neaiinfáriñi.” yaiwiaríñwárini.

18 Ayí sítí agwí ríná neáimeaaríñípí —Apí sínjwí tñí sínjwí wíñipaxí imóniñípíriñi. Apimi sínjwí níwíñiranéná e yaiwiaríñwámani. Amípí ríwíyo Gorixo yeáyí níneayimíxemeareñá neáimeaníápi —Apí agwí nene sínjwí tñí sínjwí wíñipaxí mimóniñípíriñi. Apí símímañí e nítiníríná e yaiwiaríñwárini. Ayí rípi nání raríñini. Sínjwí tñí agwí ríná wíñaríñwápi aníñí maríá bí onímiápi imóniñífáriñi. E nerí aí agwí ríná sínjwí tñí miwíñaríñwápi íníná aníñí miní imóniñífá enagí nání raríñini.

5

“Wará sínj imónaníwápi nání díñf nímoríñípimi dání díñf sítí ínaríñwárini.” uríñí nánírini.

1 Nene níjíá re imóniñagwí nání ríwíyo neáimeaníápi símímañí e tñíñwíni. Xwíá tíyo níñwearanéná seníá aníyo ñweaøríñwápi —Ayí negí warápi nání raríñini. Níperane negí warápi rixa nípíneamioaríñíñí nerína negí díñípí sítí ínaríñwá nání aní Gorixo neaimíxíyíñí wiwáníñí imóniñi. Wará apí ámá imíxigíámaní. Gorixo imíxíñí eanagí nání anínamí íníná aníñí miní imóniñífápiñi.

2 Wará agwí ríná negí díñípí sítí íñíñwápimi síní sítí níñirane xwíá tíyo níñwearanéná wará sínj anínamí imóniñí negí díñípí sítí wíñaníwápimi owíñaneyiníri nání yeýníñíñí níñirane ñweañwíni.

3 Wará sínjípimi negí díñípí sítí níwíñiranéná wará mayí nimónirane díñípini miñweapa yaníwá enagí nání apimi sítí owíñaneyiníri yeýníñíñí raríñwárini.

4 Wará agwi dīnjí sīxí ínīnwápimi sīni nínīranéná wará sanjí neaunariŋagí nání yeýníŋí rariŋwárini. Dīnjípini nimóniri oŋweaaneyiniri mīrariŋwini. Ayí wará nīyimíŋí imóníŋípí nipepaxí imóníŋípimi rítí enfa nání wará aŋnamí imóníŋípimi sīxí nīwínirane oŋweaaneyiniri yeýníŋí rariŋwárini.

5 Wará sīŋípimi sīxí wīnanfwá nání neaipimojo, ayí Gorixorini. O “Wará sīŋípimi sīxí wīnanfwá nání rīxa neaipimoáriŋenerfaní?” oyaiwípoyiniri xegí kwíyípí nīneaiapíri ikíyinjníŋí neaiáriŋfrini.

6 Ayináni pí pí xeaníŋí neáimeaariŋagí aiwí dīnjí e nīmoríŋípimi dání dīnjí sīxí nīga waríŋwárini. Nene nījfári. Sīni wará xwfá tīyo nīŋwearfná imóníŋwápimi sīxí nínīranéná Ámínáo tīnjí e mīŋweanwini.

7 Omí negí sīŋwí tī tīni sīŋwí nīwíniríŋípimi dání bī enjí sīxí nínīrane mé sa dīnjí nīwīkwíroríŋípimi dání enjí sīxí nínīrane yariŋagwi nání rariŋini.

8 “Sīni wará urí epaxí imóníŋí rīpimi dīnjí sīxí nīwínirane wáf ranfwá nání dīnjí sīxí ínīnwini.” nīseariri aí negí dīnjípí wará rīpimi dání nīyoámiga nurí Ámínáo tīnjí e oŋweaníri aga neaimónariŋfrini.

9 Ayináni xfo tīnjí e nīweanfwáináraní, sīni xfo tīni mīŋweá xwfá tīyo nīŋwearanénáraní, “E éwanigini.” yaiwiariŋwápi, ayí rīpíri, “Xfo yayí winipaxí imóníŋípini éwanigini.”

10 Ayí rīpí nání e yaiwiariŋwárini. Kiraiso ámá nīyoní sīŋwí mí ómómíximí nerfná nīnenení eni sīŋwí mí ómómíximí neainfá enagí nání xfoyá sīmīmanjí tīnjí e dání éf roanfwárini. Xwfá tīyo nīŋwearfná winí wine naŋí imóníŋípirani, sīpí imóníŋípirani, enwápi tīni xīxení pīrī neamamonfá enagí nání sīni xwfá tīyo nīŋwearanéná “Xfo yayí winipaxípí éwanigini.” yaiwiariŋwárini.

“Ámá sīŋíŋíŋí imóníŋwini.” uríŋí náníri.

11 Nene “Ámíná Jisaso sīŋwí mí ómómíximí neainfári. ” nīyaiwirí nījfá e nimónirane nání wáyí neainariŋfrini. Ayináni ámá nīkīnīmóniro omí dīnjí owīkwíropoyiniri wáf nurímeranéná pírániŋí arfáyo nurémóa waríŋwárini. Gorixoyá sīŋwíyo dání rīxa sījáni piaumímí iníŋagwi nání o none yariŋwá nīpíni nání xīxení nījfá imóníni. Seyíné eni none nání dīnjí nīmoróná re oneaiaiwípoyiniri dīnjí wíkwímoŋwini, “Porowa dīnjí ínīmí nīkwíronímáná mīyariŋfári. Wigí yariŋfápi wí ínīmí mimóní nīpíni sījáni piaumímí rīa iníni?” oneaiaiwípoyiniri dīnjí wíkwímoŋwini.

12 None e searfagwi nání “Porowa rīxa apí mimónígíawa enagí nání ámí weyí mearinariŋoi.” rīseaimónariní? Oweoí, wí e mīyariŋwini. Sa seyíné none yariŋwápi nání rīxa nījfá xīxení nimónímáná rīpí oépoyiniri searariŋwini. Seyíné ámá wí tīni —Ámá sīŋwí manígíte dání yariŋfápi nání dīnjí mamó sa ámá sīŋwí anígíte dánini yariŋfápi nání “Naŋí imónígíayfrini.” moarígíayfrini. Seyíné ámá dīnjí e moarígíayfí tīni xwíyá nīrīnīróná none mīxí nīneameakfíro wa none nání xejwí rariŋfápi oyanípoyiniri searariŋwini.

13 Ámá wí “Porowa majímajfá nikáríniro yariŋfáwarini.” rarígíápi “Ayí neparíni.” nīseaimónírínayí, re yaiwífríxi, “Sa Gorixomí oxídaneyiniri nero nání e rīa imóníñoi?” yaiwífríxi. “Porowa dīnjí pírániŋí fá nīxírīmáná yariŋñoi.” nīseaimónírínayí, “Awa nene arírá neaipírīa nání e rīa imóníñoi?” yaiwífríxi.

14 Pípí nání dīnjí nīmoríŋípimi dání nīpíreániri yariŋwámani. Kiraiso wá nīneawianíri neaiiŋípí nánini dīnjí nīmoríŋípimi dání nīpíreániri xámí sīpí néra wagwápi píni nīwiáríri yariŋwárini. O nīperfná ámá nīni nání wayfá peñí enagí nání dīnjí re yaiwiáríŋwini, “Apimí dání ámá nīni nīperfníŋí rīa egíawixíni?” yaiwiáríŋwini.

15 Ayí ámá dñjí niyimijípi tígáfayí wiwanijífyí nániní dñjí nimóniro nímeniro mé arirá winfa nání nípémáná ámi wiápñimeaño xfo nániní dñjí nimoro éfrixiníri ámá níní nání wayfá peñinigini.

16 Ayináni Jisasomí dñjí wíkwíroñwá ríná dání amá womí sñjwí mí níwómixírané “E imónijorfaní?” níwiaiwirfná waráríminí sñjwí níwínírané mí wómixariñwámaní. Ayí nepariní. Xámí none Kiraisomí sñjwí mí níwómixíranéná waráríminí sñjwí níwínírané “Nípíkwíni menjoriní.” níwiaiwirane aí agwí sñi wi e sñjwí mí níwómixírané yaiwiariñwámaní.

17 Ámá go go Kiraiso tñi nawíní nikáríñríná amá sñjí wónijí imóniníhoi. Ai, e nimóniríná sipi xámí imónagípi rixa nanñirí sñjí bi imóniníhoi.

“Ámá níní ámi xfo tñi gwiaumí inipíri nání wimixijíriní.” urijí nániriní.

18 Ámá sñjí imónijwápi nání mfkí ikiño, ayí Gorixoriní. O Kiraiso neaiijípimí dání niyopiyárimáná xíomí símí tñi wiariñwaéne amí amá xfo yá imónaní nání neaimixijíriní. E nerí none ení amáyo áwaní re urimeaanfwá nání, “Ámá sñi xíomí símí tñi wiariygáfayfné amí amá xfo yá imónipíri nání rixa seaimixijíriní.” Áwaní e urimeaanfwá nání nearípeañjíriní.

19 Nioni searariñápi, ayí rípíriní. Goríxo xegí xewaxo Kiraiso neaiijípimí dání amá nñni amí xfo tñi nawíní imóníñrixiníri neaiimíñriti yariní. Nene wiaíkiñwápi sñi dñjí fá mítixíri rixa yokwarímí níneaiiri nání peá moní. Apí nerí none ení wáf nurímeranéná xwiyá re ríñijípi, “Goríxo rixa neaiijípimí dání amí xfo tñi nawíní imónipaxíriní.” ríñijípi uríñrixiníri nearípeañjíriní.

20 Ayináni none xwiyá Kiraiso yaní neaiapowáriñípi wuriyariñwáoneriní. Noneyá mañýyo dání uraríná Goríxo xewaniñjo eññijíri urariñjíriní. Amáyo Kiraiso nání ríñijí re wuriyariñwáriní, “Goríxomí símí tñi wiariygáfayfné amá xfo tñi ananí gwiaumí inaní nání xe oneaimixiníri sñjwí wñtítroyí.” wuriyariñwáriní.

21 Ayí rípí nání e wuriyariñwáriní. O fwí bi meno aí Goríxo none o tñi nikáríñjípimí dání amá xfo “Wé rónigfáyíriní.” ráríñfáyí imóníñrixiníri omí negí fwí yariñwápi níñwíráriñri fwí yariñí wónijí níwimixíri xe opíkípoyiníri sñjwí wñtítjíngini.

6

Wáf wuriñeiarigfáwamí wímeaariñípi nániriní.

1 Ámá xfo tñi nawíní gwiaumí inipíri nání o tñi nawíní yariñwáone ejagwí nání ejí ríremixí níseairíri rípí osearaneyí, “Goríxo wá seawianijíyfné xe surímá oneaímeaníri mepaní.” osearaneyí.

2 Ayí Bíkwíyo rípí níríníri eánijagi nání searariñwini, “Goríxoní ríxiñí seyíne nírarigfápi aríá seaipaxíná rixa aríá seainjanigini. Sfá amáyíne yeáyí seayimixemeámfá nání imónáná rixa arirá seainjanigini.” Apí Bíkwíyo níríníri eánijagi nání píráñijí aríá ókiarí nímonípoyí. Goríxo aríá neaipaxíná, ayí rínáriní. Sfá o yeáyí neayimixemeámfá nání imónijíyi, ayí ríyiriní. Ayináni “Goríxo wá níneawianíri neaiijípi xe surímá oneaímeaníri mepaní.” searariñwini.

3 Wáf wuriñeiariníwáone nemeranéná negí yariñwápi nání xwiyá mítneamearípaxí oimónaneyiníri amá none yariñagwí sñjwí níneaníróná óreámioapaxí imónijípi bi yariñagwí sñjwí mítneanípa oépoyiníri aníñí miní yariñwáriní.

4 Pí pí neranéná “Ámá awa Goríxomí xináiwánijí nimóniro píráñijí omíñí wiariygfáwarfaní?” oneaiaiwípoyiníri yariñwáriní. E neranéná pí pí xeanijí neaímeáfpí xwámamí wirane aníñí neainipaxí imónijí neaímeaariñípi xwámamí wirane dñjí ríá neawepaxí imónijípi xwámamí wirane yariñwáriní.

5 Iwanj̄ neamépearfnáran̄, gw̄t anj̄yo neajwirárarfnáran̄, s̄ipí owikárfpoyiniri s̄imfráxwiró yarigfáȳ ikwíkwier̄ nin̄ro neaiarfáran̄, xwámám̄ wiariñwáriñ̄. Omij̄t anij̄t min̄ okij̄ t̄n̄ erane ejwáonerin̄. Si rorane agw̄t̄ erane ejwáonerin̄.

6 None nán̄ “Awa Gorixom̄ xináiwániñ̄ nimón̄ro pírániñ̄ omij̄t yarigfáwarfan̄?” oneaiaiwípoyiniri rip̄ en̄ yariñwáriñ̄. Íkwirátnániñ̄ nimón̄ri erane nepaxiñ̄pi nán̄ nj̄fá imón̄rane sanij̄ imón̄rane wá niwumixirane arirá wirane Gorixoyá kwíȳ neaaín̄pim̄ dán̄ erane mimón̄ imón̄iñ̄pi miwíwapiȳ ámáyo nepa dñ̄t̄ s̄ipí niwirane erane

7 xwiȳt̄ nepaxiñ̄ imón̄iñ̄pi yañ̄ urirane ej̄ eániñ̄ Gorixox neaimixípim̄ dán̄ erane yariñwáriñ̄. Ámá m̄ix̄ nán̄ imón̄iñ̄pi fá xirarigfápa none nemeranéná wé rón̄iñ̄ yariñwápi wá t̄naníwá nán̄ wé onamij̄ú t̄n̄ fá xirirane xixe m̄ix̄ wianíwá nán̄ wé náu t̄n̄ fá xirirane yariñwáonerin̄.

8 Wí yaȳ neamero wí paimam̄ neairo neaiarigfónerin̄. Wí none nán̄ repiȳ niwiróná “Sipí yarigfáwarin̄.” uriro wí “Nanj̄ yarigfáwarin̄.” uriro yarigfónerin̄. Nepán̄ yariñwáone aiw̄ wí “Yap̄ neaiepisarigfáwarfan̄?” neaiaiwiariñgárin̄.

9 None nán̄ wí “Porowa gowarfan̄? ‘Awa nán̄ ámá obax̄ nj̄fá imón̄ijōt̄.’ riſeaimónarin̄?” rariñagfá aí ámá obax̄ none nán̄ nepa nj̄fá imón̄ijōt̄. None am̄t̄ am̄t̄ nemeranéná yōt̄ maȳt̄ imón̄rane aí s̄in̄ ɻweañw̄in̄. Siyik̄ neaeaarigfóne imón̄iñ̄agw̄t̄ aiw̄ s̄in̄ wí miñeapikigfónerin̄.

10 Íkñ̄iñ̄t̄ s̄ipí neaiarit̄aḡt̄ aiw̄ íníná dñ̄t̄ niñ̄ neainarit̄frin̄. “Awa am̄pí nán̄ d̄wf̄ ikeamónigfáwarfan̄?” neaiaiwiariñagfá aí none xwiȳfá yaȳ neainarit̄iñ̄pi wá urarfná ámá obax̄ arfá neairit̄pim̄ dán̄ Kiraſo t̄n̄ nawín̄ nikáriñ̄ro nán̄ am̄pí miimúronigfáȳt̄ yapi imón̄arigfárin̄. “Am̄pí bi fá miimaxirigfáwarin̄.” neaiaiwiariñagfá aí am̄pí Kiraſo neaiit̄pim̄ bi miñeamúroñonérin̄.

“Sijáni searariñwá ejagw̄i nán̄ seyf̄né en̄ xixen̄ neaiípoȳ.” urij̄t̄ nán̄iñ̄riñ̄.

11 Korin̄yo ɻweáyf̄né, ap̄t̄ ap̄t̄ niſeara nuranéná yumf̄ bi miſeaí sijáni ríwáriñ̄. E niſeariñanéná seyf̄né dñ̄t̄ s̄ix̄ seayiñwáone siwániñ̄t̄ seainíwáriñ̄.

12 None dñ̄t̄ s̄ix̄ tuyipa oyaneyin̄ri wí éwáoneman̄. Sewaniñf̄né awam̄ dñ̄t̄ s̄ix̄ tuyipa oyaneyin̄ri éfá ejaḡt̄ nán̄ nawín̄ mimón̄iñw̄in̄.

13 Ayinán̄ xanon̄ ḡt̄ niaiw̄yo uripax̄ rip̄ osearim̄in̄, “Xixe oinaneȳ. None dñ̄t̄ s̄ix̄ seayarit̄wápa seyf̄né en̄ neayípoȳ.” osearim̄in̄.

“Dñ̄t̄ miwíkwírogfáȳt̄ t̄n̄ gw̄t̄ miimón̄ipan̄.” urij̄t̄ nán̄iñ̄riñ̄.

14 Jisasom̄ dñ̄t̄ miwíkwíroarigfáȳt̄ t̄n̄ wiḡt̄ yarigfápi oyaneyin̄ri wí gw̄t̄ miimón̄ipan̄. Aȳt̄ rip̄t̄ nán̄ searariñin̄. “Ámá wé rón̄iñ̄t̄ imón̄iñ̄piñ̄t̄ yarigfáȳt̄ t̄n̄ man̄t̄ wiaikiarigfáȳt̄ t̄n̄t̄ axípint̄ epírt̄a nán̄ imón̄ipax̄t̄ imón̄in̄. riſeaimónarin̄? “Axíná wá óníri stá yin̄ri epaxíriñ̄t̄.” riſeaimónarin̄?

15 “Kiraſo t̄n̄ Obo t̄n̄ dñ̄t̄ axípint̄ xirij̄it̄.” riſeaimónarin̄? “Kiraisom̄ dñ̄t̄ wíkwírogfáȳt̄ dñ̄t̄ moro dñ̄t̄ miwíkwírogfáȳt̄ dñ̄t̄ moro neróná axíp̄t̄ bi mopaxíriñ̄t̄.” riſeaimónarin̄?

16 “Gorixoyá an̄t̄ ɻwf̄á —Iwám̄t̄ dán̄ nene yaȳ umearit̄wáriñ̄. Iwá t̄n̄ ɻwf̄á ámá meñwedaarigfápi t̄n̄t̄ anan̄t̄ ax̄t̄ e kumiixáripxfrin̄.” riſeaimónarin̄? Oweōt̄, nene ɻwf̄á anij̄t̄ s̄ij̄t̄ imón̄iñ̄oyá an̄t̄ ɻwf̄áiwániñ̄t̄ imón̄iñ̄agw̄t̄ nán̄ wí e yaiwipax̄t̄man̄. Nion̄t̄ searariñápi Gorixox xewanit̄o ríñ̄t̄ rip̄t̄ t̄n̄t̄ xixen̄t̄ searariñin̄, “Nion̄t̄ ḡt̄ ámáȳt̄ t̄n̄t̄ nawín̄t̄ darónim̄fárin̄. Nion̄t̄ wiḡt̄ ɻwf̄áoni imón̄iñ̄áná aȳt̄ ḡt̄ ámáȳt̄ imón̄ipfrífárin̄.” Ám̄ináo e nírit̄t̄ nán̄t̄

17 ámá xeḡt̄ imón̄igfáȳt̄ rip̄t̄ en̄ urij̄t̄riñ̄, “ ‘Ámá Gorixon̄t̄ dñ̄t̄ miwíkwíro wiḡt̄ ɻwf̄áyo xídarigfáȳt̄ t̄n̄t̄ e dán̄t̄ niñ̄t̄xeámiñ̄t̄ xeḡt̄ bi imón̄igfáȳf̄né imón̄ífríxin̄.’ Ám̄ináon̄t̄ e searariñin̄. ‘Wiḡt̄ ɻwf̄á imón̄iñ̄pim̄ —Apim̄t̄ dán̄t̄ piax̄t̄ seaeán̄ipax̄t̄

imóniñfpimirini. Apimi bī onimiá amá míróní aniníni wé fá ayimeaénírixini. Seyíné e nerónayí, nioní ananí seamímíñimírári.

¹⁸ Nioní segí áponí imóniñjáná seyíné gí niaíwí oxoyíné imóniro niaíwí apixíwayíné imóniro epífríarári. Ámináoni —Nioní ení eánigfá níyoní seáyí e wimóniñjónirini. Nioní e rariñini.” Xwíyá apí Bikwíyo níririni eánihagí nání “Jisasomí díñf mítwikwíroarigfáyí tñi wigí yarigfápi oyaneyiniri wí gwí mímónipani.” searariñini.

7

¹ Negí díñf sítixí seayinwáyíné, Goríxo negí sítimímaní e dániníñf e neariní enagí nání ámaéne pí pí ayá neadunipaxí yariñwápi, díñf piaxí neaeámixaríñípirani, wará piaxí neaeámixaríñípirani, nípíni igfániní oeámínaneyí. Goríxomí wáyí níwirinípimi dání sítikwí míniñwaéne oimónaneyiniri wé roáríwanigini.

Koriníyo nweáyí kinimónigfá enagí nání Poro yayí wininí nánirini.

² Seyíné none díñf sítixí neayípoyí. Ayí rípi nání rariñini. Segíyí womí aí sítípi bī mítwikáriñwári. Segíyí womí sítípi bī wíkárariñwámani. Womí amípí bī fwí urápiñwámani.

³ Nioní e nírirífná “Poro xwíyá neamearimíñiri rariñi.” ríseaimónarini? Oweoí, nioní ríxa re searárfári. “None díñf sítixí ayá wí seayinwáone enagí nání seyíné péánayí, none ení nípepaxí neainírári. Seyíné sítí nweajáná none ení sítí nweapaxí neaimóninírári.” searárfá enagí nání wí e seaimónipaxímani.

⁴ Seyíné xámí searíjápi xídípírfá nání bī onimiápi maríáti, aga díñf ayá wí sítíja neánarini. Seyíné nání mítixí níseameakfíñírná ení ayá wí seameakfínaríñári. Xeaníñf níni none neámeáfími seyíné nání díñf nímorinípimi dání awayiní ikíñwíñíñf nímiriníri díñf ayá wí nífá ninariñíri.

⁵ None aní Tírowasíyo píni níwiárimí nípurí Masedonia píropenistyo nírémodmáná aí kikiá nweapaxí bī mítneáimeá rípi rípi oyaneyiniri éwáyí sítípi níseairína neámeaárína áma wí tñi xwíyá xímixímí níriñírane negí xwioxíyo dání wáyí neainíri yariñagwí aiwí

⁶ Goríxo —O áma ríxa yopa nímegíñiríñípimi dání díñf sítixí míngfáyo mítíñf ikíñwíñíñf umíraríñorini. O Taitaso ámi neámeáfípmi dání mítíñf ikíñwíñíñf neamíriñíri.

⁷ Taitaso neámeáfípmi dánini Goríxo mítíñf ikíñwíñíñf neamíriñímani. Seyíné omí numímíñiro mítíñf ikíñwí umírigfápi nání repíyí níneairína apimi dání ení Goríxo ikíñwíñíñf neamíriñíri. Taitaso repíyí níneairína seyíné Poroní ámi sítíñf nananíro nání ikíñiñf sítípi seaiariñípi nání repíyí neairí “Negí nípíkwíni mítayariñwápimi dání Poromí ayá rífa wimoaríñwíni?” níyaiwiro nání níwí eaarigfápi nání repíyí neairí Poroní aríá nianíro nání sítí ayá ríá seawearíñípi nání repíyí neairí ení enagí nání ámi aga yayí seayími dání bī tñi níñiñigini.

⁸ Payí xámí nioní nearí seamónapíñána fá níroróná aga díñf sítí seainí enagí aiwí “Nioní ana pí nání nearí wiowáriñírári?” níyaiwiri díñf sítí níñímani. E nerí aí seyíné fá níroróná axínání díñf sítí seainariñagí sítíñf níseaníríná nioní ení díñf sítí bī onimiápi níñiñigini.

⁹ E nerí aí agwí nioní yayí ninariñi. Seyíné díñf sítí seaíípi nánini yayí mítiní ayí díñf sítí seaíípimi dání segí sítí yarigfápi ríwímíñi mamófá enagí nání yayí ninariñi. Seyíné díñf sítí níseairína ayí Goríxo seaimíxaríñípi tñi xíxení seaíí enagí nání xwíyá none searíwápimi dání wí xwírfá mítseaikeíxewá enagí nání rariñini.

¹⁰ Ayí rípi nání searariñini. Áma díñf sítí Goríxo wímixaríñípi tñi xíxení níwirína apimi dání wigí sítí yarigfápi ríwímíñi mamóarigfári. E neróná díñf sítí apí Goríxo yeáyí uyimíxemeantí nání nípemeámi waríñí enagí nání ámi díñf sítí níwirí

“Pí nání e rúa yariñini?” yaiwiniipaxímani. E nerí aí Goríxo wimixaríñípi tñí xixeni maríáti, ámá wigí díñíyo dánini díñí sipi níwirína ayí wiwaníñíyí aníñípírúa nání nípemeámí waríñí enagí nání rariñini.

11 Ai díñí sipi seaíí gí payí eanápimi dání Goríxo seaimixíípi, apí seyíné díñí pírániñí nímoró amípí nañí xixegíni epírípi seaimixííriñí. Apimi dání Goríxo añíni símíriri seaíáná sipi éoyá xwiyápi mneaxnípa oeníri apaxí mé pírániñí imixigfawixini. Apimi dání ení nípíkwíni miyarígíapí nání wikí ónínigfawixini. Apimi dání ení Goríxo nání wáyí seainiñinigini. Apimi dání ení none ámí sínwí nananíro nání ikíñiñí sipi seainiñinigini. Apimi dání ení nioní searíapí xfdípíri nání díñí rúa seaweníñigini. Apimi dání ení sipi yarígíáyo siyikí ureaaní nání oimónaneyiníro egíawixini. Seyíné apí apí néra útápimi dání sítwá réniñí neainigfawixini. Sipi éí Poro nearíó nane wí ayá miñí miñí mnearoaríni. Sítwá éniñí neainigfawixini.

12 Ayináni áwaní rípi osearimini. Nioní nearí níseamónapíríná sipi éo nání díñí nímorí payí ana nearí mónapíñámani. Sipi wikáríó nání ení díñí nímorí nearí mónapíñámani. Ayí seyíné Goríxoyá sínwí tñí e dání re yaiwiníríxiñíri nearí mónapíñáriñí, “Ayí neparíni. Porowa nearígíapimi pírániñí xídaníwá nání nene síní díñí rúa neawearíni.” yaiwiníríxiñíri payí ana nearí mónapíñáriñí.

13 Seyíné rixa xixeni e yaiwiníá enagí nání none rixa pírániñí miñí ikíñwíniñí mítaráriñíwáriñí.

Miñí ikíñwíni mítaráriñíwámaní. Díñí niíá ení neainíríni. Seyíné níyínéni Taitasomí numíminíriñípimi dání díñí sítwá umímogíá enagí nání o yayí néra neáimeáti enagí nání none ení díñí niíá ayá wí neainíríni.

14 O ámí neáimeááná seyíné tñí e nání nurowáríríná mítwí seameakíñiñápi nání bí ayá miñiníráriñí. None seyíné tñí níñwearína amípí níñí searíñwápi nepáni searíñwápa omí seyíné nání mítwí níseameakíñiñána uríñwápi ení seyíné numíminíriñípimi dání nepa xixeni imóniñinigini.

15 O seyíné níyínéni numíminíróná óí ero wáyí iníro nero pírániñí aríá owianeyiníri imóniñíapí nání díñí níwiníríná ámí xwapí ayá wí díñí sítwá níseaya waríni.

16 Agwí nioní “Ayí pí pí neróná xixeni epíráoi.” níseaiaiwiáriñí díñí síná neánariñí enagí nání díñí yayí ninaríni.

8

“Masedonia ñweáyí wíñíyo arírá wianíro nání nígwí níroaáríro ñweañoi.” uríñí náníriñí.

1 Negí nírixímeáyíné, Jisasoyá siyikí imóniñíá Masedonia píropenisíyo añí apí apimi ñweagíáyí nañí Goríxo wá wianíñípimi dání egíapí níjíá imónípíri nání áwaní bí osearaneyí.

2 Xeaníñí rímewá wipaxípi níwímeareñípimi dání “Ení rúa eáníñoi?” níriro iwamíó wíwapiyágíá aí apí peá numíxíro díñí niíá ayá wí winíñinigini. Wiwaníñíyí uyípeayíniñí imóniñíáyí aiwí Jisasomí díñí wikwíroarígíá wíñíyo arírá owianeyiníri nígwí níroarína bí onímiápí miroá aga ayá wí roaárígíráriñí.

3 Wigí wíñíyo arírá wianíro nání nígwí níroaro wipaxípi tñí xixeni níroaro aiwí wigí díñí tñí apimi nímuoro ámí bí tñí roaaríñagíá sínwí wíñaroñwáone enagí nání raríñini.

4 Ayí aríki ríxiñí re nearígíawixini, “Ámá Goríxoyá siyikí imóniñíá Judia píropenisíyo ñweagíáyí wíñíyí arírá wiariñíapá nene ení arírá wianí nání xe nígwí áyí oroápoyiníri sínwí neanípoyí.” nearígíawixini.

⁵ E neróná none “E epfráo.” niyaiwirane dñj ikwímonjwápi tñi xixení mé xámí Áminá Gorixo pí pí wimónaríñípi oxídaneyiniro nípawimáná o wimónaríñípi níxidróná Porowane eni neaúwiapigfawixiní.

⁶ Ayináni Taitasomi seyíné tñj e nání nurowárirfná ejí ríremixí níwiri re uríñwanigini, “Iwamfó Korinyo ñweáyo joxi tñi negí wíñyo arírá wianfá nání wá níwianirané nígwí fáyo oroaaneyiniro egíápa amí nero nígwí xámí ‘Apí roáwanigini.’ rárigfápi tñi xixení yárfírixiní.” uríñwanigini.

⁷ Pí pí seyíné neróná amá wí yarigfápimí muroarigfáyíne nimóniro yarigfáriñi. Gorixomí dñj níwíkwírorónáraní, apí nání amáyo áwanjí nurirónáraní, apí nání njíá nimónirónáraní, Gorixo wimónaríñípi yaniro nání símí níxeadípénirónáraní, none nání dñj sípí none seaimixíñwápimí dání níseairnáraní, apí nípíni neróná muroarigfáyíne nimóniro yarigfá ejagí nání segí wíñyo arírá wianiro nání nígwí níroaróná eni muroarigfáyí yapí nimóniro yárfírixiní.

“Seyíné eni roaárírixiní.” uríñf nánirini.

⁸ “Poro sekaxí níriri nearariní.” miyaiwipaní. Gí dñj rípíni ejagí seararíñini. Nioní wíñiyí Judia píropenisíyo ñweáyo arírá wianiro nání símí níxeadípéniro yarigfápi nání repiyí seiáná seyíné eni sítá réniñí oneaípoyiníri seararíñini. Negí Judia píropenisíyo ñweáyo nání nepa dñj sípí neainariní. Sítá éníñí oneaípoyiníri seararíñini.

⁹ Seyíné negí Áminá Jisasí Kiraíso wá níneawianíri neaiñípi nání rixa níjíá imóníñagfa nání raríñini. O anínamí níñwearfná amípí mímúróníjo nimónirí aiwí seyíné yeáyo seayimixemeámáníri xwfá týo nání níbirfná uyípeayóníñí nimónirí seyíné anínamí dání amípí mímúrónígfyne imónípírfa nání seaíñíriní.

¹⁰ Seyíné Judia píropenisíyo ñweagfáyo arírá owianeyiníri yarigfápi nání dñj nioníyá, ayí rípíriní. Xwiogwí aga xámí pwejomí seyíné iwamfó nígwí roaárígíápi agwí néra nuro yoparípi níyárirfnayí, “Ayí ananíriní.” nimónirí. Iwamfó nígwí roaárígfyá, ayí seyíné aiwí xámí oyaneyiníri wimónarígfyá, ayí axíyíne ejagí nání seararíñini.

¹¹ Ayináni nígwí “Apí oroaaneyí.” rárigfápi rixa nípíni roaárípoyí. Iwamfó oyaneyinírná dñj ríá seawenjípa yoparípi níroaárírná seyíné roaárípaxí imóníñípi tñi xixení roaárípírfa nání xe dñj ríá seawéwinigini.

¹² Ayí rípí nání seararíñini. Giyí giyí amá wíyo arírá wianiro nání “Nígwí apí roaáríwanigini.” niyaiwimáná amípí roaárípaxí imóníñípi tñi xixení roaáránayí, Gorixo “Ayí ananíriní.” wiaiwíaríñiriní. Amípí ayí miroaárípaxí imóníñípi “Roaárírixiní.” wí yaiwiariñjomani.

¹³ Nígwí searapípírífayí kikiíá ñweapírfa nání seyíné aníñí seaikárimíñiri nerí míraríñini. Ayí eni seyíné tñi xixení apáni tígíáyí oimónípoyiníri raríñini.

¹⁴ Jisasoyá sítikí imónígfyá wí amípí wí mímúrónígfyá imóníñáná wí díwí ikeamónígfyá mimóní níñí apáni tígíáyí imónípírfa nání agwí ríná amípí ayá wí seyíné tígíápi díwí ikeamónígfyá arírá wiariñoí. Seyíné eni ríwéná amípí wí nání díwí ikeamóniro ayí eni amípí ayá wí tígíáyí imóniro nerfnayí, arírá seaipírífáriñi.

¹⁵ Bíkwíyo dání ejiná Isíreriyí amá dñj meanje nemeróná egíápi nání re níríníri eáníñípi nioní seararíñápi tñi xixení imóníñagí nání seararíñini, “Amá aiwá manáti ríñíñípi xwé meáfayí xwé nímearo aí wigí nípaxí imóníñípi seáyí e tígíáyí mimónígfyawixiní. Amá onímiápi meáfayí onímiápi nímearo aí aiwápi nání díwí ikeamónígfyá mimónígfyawixiní.” níríníri eáníñípi nioní seararíñápi tñi xixení imóníñagí nání raríñini.

“Taitasomi tñi amá waúmi tñi urowárénaparíñini.” uríñf nánirini.

16 Niont seyfné arirá seaimi nán dñj ríá nwearinfp Gorixo Taitaso eni seyfné arirá seaini nán dñj ríá owenirí wimixariragi nán yayí owianeyí.

17 Ayí rípi nán “Taitaso eni seyfné arirá seaini nán dñj ríá wearini.” seararijnint. “Joxi Korintyo ñweáyí tñj e nán ámi nneauipaxoxiran?” uráná “Ananirint.” ríí enagí nánint miseararinint. Xewanijo eni “Oumint.” ñiyaiwirí sñmí nxeadfpéniri nán xegí dñj tñi seyfné tñj e nán bariragi nán seararinint.

18 None omi tñi negí nrixmeayí womi tñi eni urowárarijwint. O xwiyá yayí neainarijpí wáf nurimerfná ejípi nán Jisasoyá sýikí imónigfá amí gími ñweagfáyí njfá niniro fá earoárñigfóri.

19 O apiní imóninomani. Rípi eni imóninorint. Jisasoya sýikí imónigfá Masedonia píropenisí týo ñweagfáyí o none Judia píropenisíyo ñweáyo arirá wianwá nán nígwí Jisasoyá sýikí imónigfá apí apimí urápimearfná Porowa tñi nawini níkumixiniri emewinigfíni urípeáforint. Áma wí none nígwí awí eaameariragi níneaniróná Ámináomi seayí e umfeyoaro none nán “Wigí wíniyo arirá wipfíti nán dñj ríá wearigfáwarfani?” neaaiawiro epírfa nán rípi yarijnwi.

20 Díwfí ikeamónigfá nán nígwí yanf ewani nimóniro xwéní xwéní níroaro neaiapowáráná yarijnápi nán áma wí “Porowa nípíkwint miyarint.” neamearipríxiniri píránti niywíperane áma o tñi nawini urápimearinjwint.

21 None pí pí oyaneyiniri neranéná Ámináo “Ayí e neróná wé róninjí imóninjípi yarijoi.” yaiwiarinjípi nán dñj nímorane aiwí apí nánint dñj nímorane yarijnáwónemani. Áma “E neróná wé róninjí imóninjípi yarijoi.” yaiwiarigfápi nán eni dñj nímorane yarijnáwone enagí nán seararinjwint.

22 Awaú tñi negí nrixmeá ámi womi tñi eni urowárénaparirjwint. “O none pí pí urarirjwápi xixeni xidinirfenjoi?” ñiyaiwirane “Apí ei. Apí ei.” urirjwápimi dání iwamfó wíwapiyayiáná o arfkí xixeni xidariragi wíniwjáorint. O seyfné “Nígwí apí roaárwanigfíni.” rárigfápi tñi “Xixeni níroaárípíráot.” ñiyaiwirí dñj sñjá weánoriragi nán “Niont eni sanf urínarómint.” ñiyaiwirí awaú tñi barint.

23 Taitaso nán seyfné rixa níjfá imóninjoi. O xwiyá yayí neainarijpí wáf urimeaaníwi nán gí gwí móningwí worint. Seyfné seayí seaiianirai nán nawini nimóniri yarigwí worint. O tñi nawini barigfíwaú awaú Jisasoyá sýikí imónigfá píropenisí týo ñweagfáyí urowáríwaúrint. Egí nerigfípimi dání Kiraisomi seayí e umfeyoaarigfíwaúrint.

24 Ayináni áma waú wo awa nibiro sñjwí seanijnána “Nene ámáyo dñj sípí wiliarinjwáenerint.” rarigfápi “Neparint.” oyaiwípoyiniri apí e iwamfó éfríxint. Seyfné e éanáyí Jisasoyá sýikí imónigfá apí apí seyfné nán re seaaiwipírárint, “Ayí ámáyo dñj sípí níwiri wiliarigfáyírín.” yaiwipírárint. None seyfné nán mifí nímeakfíni urirjwápi nán eni “Apáni nearigfawixint.” yaiwipírárint.

9

Nígwí arirá wianiro nán awí eaamearigfápi nán urínjí nánirint.

1 Nígwí Judia píropenisí ñweáyo arirá wianí nán awí eaamearirjwápi nán payí rípi seyfné nán níriri nearfná “Mfkí meñagi nán surímá níriri ríá eaarirjint?” nimónarint.

2 Seyfné apí yaniro nán dñj ríá seawearinjípi nán níjfá nimóniri nán e nimónarint. Ínína Jisasoyá sýikí imónigfá Masedonia píropenisí týo ñweagfáyí aríá egíe dání weyí níseamearirfína re rayarirjwárint, “Xwiogwí xámí pweagomí Jisasoyá sýikí imónigfá Gírikí píropenisíyo ñweagfáyí apí éwanigfíni rixa érowiápñigfárint.” E rayarirjwápimi dání Masedonia ñweáyí wigí áma nápf nene eni axípi éwanigfíni ayá rowfá wiariint.

3 “Payí rína surímá níriri rífa eaaríñini?” nimóníagí aiwí seyíné nání mixí nímeakníri rayariñwápi surímá imóníngíñiri negí nírixímeá waú wo awamí urowárénapariñini. Ayí ámá re ñweagfáyo “Koriniyo ñweáyí nígwí fáyo roapíri nání ríxa nipímoárimáná ñweajoí.” urfápi seyíné nepa xíxeni e oépoyiníri ámá rowamí urowárénapariñini.

4 Ríwéná Masedonia dání tífí wí nioní tñi níbiranéná seyíné ríxa nipímoárimáná mítñweañagí sínwí níseanírínayí, none “Ayí ríxa nipímoárimáná ñweajoí.” níyaiwirane díñí sínjá neaeánariñípimí dání ayá neainíngíñiri nání searariñini. Seyíné ení ayá mísseainípa eníáraní?

5 Ayínáni nioní re nimónigoí, “Negí nírixímeá awa xámí níñimearo nioní síní mítremóámi ejáná nígwí seyíné negí símímanjí e dání ‘Níroarí wianíwáriní.’ nearárigfápi ‘Ríxa ipímoárfípoyí.’ searípíri nání ourowáriminí.” nimónigoí. Nioní nírémoríná nígwí apí nání símírírí seaífápimí dání maríáti, segí díñíyo dání xíxeni apání ipímoáriníñagi wíñfímigñíri awamí urowárénapariñini.

“Yañí ewanií nimóníro roaáríríxini.” uríñí nánirini.

6 “Poro pí yaiwianí nání rífa nearariní?” níyaiwirínayí, ewayí xwíyíá rípi nání díñí mópoyí. Ámá aiwá xwé íwfá urfo aiwá xwé minfáriní. Onímiá urfo onímiá minfáriní. Ewayí xwíyíá apí ámá wigí wíñíyo arírá wianíro nání nígwí níroaro wiariñgíapí nání rítamíñíyí niníri ríñini. Xwé níwiríná Goríxo wiítpí xwé imónini. Onímiá níwiríná Goríxo wiítpí onímiá imónini.

7 Ayínáni níyínéni xíxegíni ámá arírá wianíro nání nígwí níroaríná wíkí díñí níyaiwimánáraní, ámá wo simeaxídfí seaíánáraní, níroarí mítñi mítwí xámí “Nígwí níwiríná apí wíwaníngíñi.” yaiwiárigfápi nání díñí nímoró níroaro mítñi wífríxini. Ámá wigí wíñíyo arírá wianíro nání nígwí fáyo níroaríná yayí tñi roaarígíayo Goríxo díñí sítí uyariñí ejagí nání raríñini.

8 Ai o seyíné aikí yínipírfa náníraní, aiwá nípírfa náníraní, apání tígíyíne imóníro ámá díwfí ikeamónígíayo arírá wípíri nání imónígíapí tñi xíxeni mimóní müroro epírfa nání ananí seáyi e seaimixípaxorini.

9 Nioní searariñápi tñi Bíkwíyo dání ámá wé rónígíyí yarígíapí nání re níríníri eáñíñípi tñi xíxeni imónini, “O yaní ewanií nimóníri díwfí ikeamónígíayo wiariñírini. Ayínáni o wá níwianíri wiñíñípi nání Goríxo ná ríwíyo aiwí wí díñí peá moníamani.” E ríñíñípi nioní searariñápi tñi xíxeni imóníñagi nání raríñini.

10 Goríxo —O aiwá omíñí yarígíáyo íwfí íwfá urípíri nání mítñi wirí aiwá nípíri nání mítñi wirí yariñorini. O amípí seyíné Kiraisomí díñí wíkwíroarígíá wíñíyo arírá wípíri nání ení mítñi seaiapíri sayá nímitxa urí eníáraní. E yarína ámá aiwá omíñí xwé níróa núfasáná aiwá xwé miarígíápa seyíné ení yaní ewanií nimóníro wiariñgíápimí dání axípíñíñí e epíríáraní.

11 Seyíné gíni gíná díñí re yaiwiaríná, “Ananí yaní ewanií nimónírane negíyo owianeyí.” yaiwiaríná Goríxo seyíné xwéní mítñi wípaxí imónípírfa nání amípí wí mítmúrónígíyíneñíñí seaimixíñírini. E seaimixíñíá ejagí nání segí sérixímeáyo arírá wianíro nání nígwí xwéní roaarígíapí Porowane nísearápírane nímeamí nurane wianíri yariñagwí sínwí níneaníróná ríxa Goríxomí yayí wípíríáraní.

12 Ayí rípi searariñini. Arírá wianíro nání seyíné yarígíapí ámá Goríxoyá amípí wí nání díwfí ikeamónígíayo xíxeni arírá wiáraníro nero aiwí apíni mítayariñoi. Seyíné yarígíápimí dání ámá obaxí Goríxomí yayí seáyi e níwiéra waríñoi.

13 Ayí rípi raríñini. Ámáyí seyíné nígwípí wianíro yariñagfá sínwí níseaníróná rípi seaiaiwípíríáraní, “Nene sínwí aníñwaé dání ámá ayí xwíyíá woákíkí inarígíapí — Apí yayí neainaríñí Kiraiso ríñípírini. Apí aríá yímigí nero xíxeni rífa xídaríñoi?” níseaiaiwíro nání Goríxomí seáyi e umíyeoapíríáraní. Rípi ení seaiaiwípíríáraní,

“Nene tñi wñyo tñi arirá neaiansoniro nání mñi neaiapaxí imóniñípi nñmúroro xwéni ría neaiaparíñoi?” niseaiaiwiro nání eni Gorixomí seayí e umfeyoapíraráñi.

¹⁴ E nero seyíné nání rixiñí niseauriyiróná seyíné Gorixo ámáyo wá nñwianirína ámá wianarigíapimí wiárí nñmúrori wianariñípi tñi yarigfáytné imónigfá enagí nání seyíné nání ikñiñí sñpí winfáriñi.

¹⁵ Gorixo xegí xewaxomí nñwírénapíríná neaiiñípi —Apí amipí bi tñi ritamíñífyí mepaxí imóniñípiñi. Apí nání yayí owianeyí.

10

Xfo nání rarigfápi xwíó oeámíñiri uríñí nánirini.

¹ Agwi Poroni —Nioní ámá wí re rarigfonirini, “Neneyá sñjwí tñjí e dání ayá igigí nerí aiwí nene sñjwí maniñwaé dání ayá nepeárimánáñí payí nearí rariñorini.” rarigfonirini. Nioní Kiraiso xwíá týo nemerína nípeníri awayini yago enagí nání

² rixiñí rípi osearimíni, “Nioní segí tñjí e níremorína ayá igigí mé nerí ámá ‘Porowa Kiraisomí mixídarigfáyí yarigfápa yarigfáwarini.’ neaiaiwiariñíwamí símí tñi mixí ría tñjí urimíápi seyíné eni searimífa nání mñnimixípaní.”

³ None xwíá týo níñwearanéná ámá Gorixomí mixídarigfáyí tñi níñwearane aiwí ayí dñjí moarigfápimí dání dñjí nñmorane mixí inariñwáonemani.

⁴ Amipí none mixí nání xirijwápi ámá ayí xirarigfápi mixirijwini. None xirijwápi símí tñi inariñwápiyá onáf imóniñípi xwírtá ikixeaníwá nání Gorixoyá ejí eáníñí imóniñí tñjípi xirijwini.

⁵ Apí fá nixirirane re yariñwini. Pí pí ámá wigí dñjíyo dání xeñwí neñwípémáná érowíapínarigfápi pírí wiaíkirane xwíyíá “Seayí e imóniñí.” rarigfá ámá Gorixo nání nijíá mimónipa oépoyiníri mudímoaríñípi pírí wiaíkirane nerane ámá nñni pí pí “Oyaneyí.” niyaiwiróná Kiraisomí aríá yímigí wipríri nání wigí dñjípi fáníñí xiráraríñi.

⁶ Seyíné nioní searíápi rixa aríá yímigí niariñagfa niseanirína nioní ámá wigí níwiaíkarigfápi tñi pírí umamómífa nání rixa ipimóniñí.

⁷ Seyíné warárimíni sñjwí níwíñiro yariñoi. Segí wo “Kiraisoyá ayá tñjí imóniñáoni ayí, nioníñi.” niyaiwiníri dñjí sñjá neáníñayí, xfo Kiraisoyáo imóniñípa none eni Kiraisoyáone imóniñagwí nání ámí xewaníjo dñjí xeñwí neaiaiwiariñípi nání dñjí níyaikirori none imóniñwápi tñi xixeni neaiaiwiwinígi.

⁸ Ámínáo none néní tfgfáyñiñí oimónípoyiníri nínearípearína seyíné xwírtá misseaikixé Jisasomí píráñíñí xidipíri nání ejí sítí seaímíxaní nearípeaní enagí nání niwaniñoní mixí ayá wí nímeakñiñíri aí ayá bi niníñimeníñoi.

⁹ “Payí Poro eaaríñípi nene fá níroranéná ejí sítíriñwí neainíñi nání ría eaaríñi?” oyaiwípoyiníri meaaríñi.

¹⁰ Wa nioní nání re rarigfáriñi, “O payí nearína xwíyíá ría tñjípi níriri eaaríño aiwí ámá sñjwí anigfe dání ‘Ejí eáníño iworaní?’ wí wiaiwipaxí mimóniñorini. Xwíyíá níririñá píráñíñí irí mirepearíñorini.”

¹¹ Nioní nání e rarigfáwa nijíá re imóníñixini. None seyíné sñjwí mñneanigfe dání payí nearína imóniñwápa ámí segí sñjwí anigfe dání neranéná axípi nimónirane yaníwáriñi.

¹² None ayá nepeárimáná ámá seayí e nimóniro weyí menarigfáwa nání ríramíñífyí ninírane “Awáñíñí imóniñwini.” wí rípaxonemani. “Nawíni níkumixíñirane imóniñwini.” eni wí rípaxonemani. E nerí aí ámá ayí wigí wo nání “Apáñí ríyarini? Sípí ríyarini?” niyaiwiróná wiwaníñíyí yarigfápi tñi sñjwí níwíñaxídro “O apáñí yarini.” rarigfáriñi. Wigípi ríramíñífyí niga warigfáriñi. E neróná sa majímají nikáriñiro yariñoi.

13 Wa e yariñagfa aiwi none mixf nimeakfniranena sanijf none neatinfp i nani dñjf mamó nerane wiárf nmúrorane mixf meakfninanméwini. Gorixo wáf uriméfríxini ninearpearfná none nani sanijf neatinfp —Apí seyfné eni ínimi ñweagfápirini. Apí nani dñjf nmorane mixf meakfninanfwini.

14 Seyfné sanijf Gorixo neatinfp i nimi ñweagfáyfné enagi nani none seyfné tñjf e nani níbirí xwiyá Kiraiso nani yayf neainarijfp i nani wáf nisearirfná sanijf Gorixo neatinfp i wi wiárf nmúrorane ejwáman.

15 Ayinani none mixf nimeakfniranena sanijf Gorixo neatinfp i wi wiárf nmúrorane áma wa omi nixdiróna éfápi nani none xeñwone weyf menariñwámani. Wí e mé dñjf re niyaiwirane ikwímojwini, “Seyfné Jisasomí dñjf níwíkwíroro ejf neága nuróna none épeáriñwápimi dani sanijf Gorixo neatinfp i tñi xixeni xwe nimoga upífrírini.” niyaiwirane ikwímojwini.

16 Seyfné e nimoga nurónayf, none ananí seyfné tñjf e oríwamí dani ñweagfáyf tñjf e nani aí nurane xwiyá yayf neainarijfp i wáf urirane yaníwárini. E nerane áma wa Gorixo urowárije dani wáf ríméfápi xeñwone weyf mimearínipa yaníwárini.

17 E nerí aí Bíkwíyo re níriniri eánini, “Go go mixf nimeakfnirfná Amínáo ejfp i nani mixf meakfníwíngini.” níriniri eánini.

18 Ayf rípi nani xwiyá apí miñf nirori seararijini. Áma wiwanijfyf weyf mearinarigfáyf nani Amínáo “Mímiwiáró yarigfáyfríani?” yaiwiariñfmani. Xewaniñjo sñwf níwínañdiri pírániñf yariñagfa níwínmáná weyf umeararifyf naniñi “Mímiwiáró yarigfáyfríani?” yaiwiariñfrini.

11

Mimóní wáf wurímeiarigfáwa nani urijf nánirini.

1 Agwí xe Poro majfá nikáriniri xegf ejfp i nani mixf bi omeakfniniri sñwf nanípoyi. E seararijagi aí rixa sñwf e nanariño.

2 Ayf rípi nani “Xe mixf bi omeakfniniri sñwf nanípoyi.” seararijini. Gorixo seyfné nañf imónipfríra nani dñjf rípa wearijfp i níwearini. Seyfné áma yapf seaíwapíyaniro yarigfá wíyo arfá níwiro mixfdí sñi apiyáíwayfénenijf imónijáná Kiraisomí seañwírárimfa nani oxí ná womi omñijf meánífríxini seareroáriñá enagi nani seyfné nani dñjf rípa níwearini.

3 E nerí aí ejiná sidiro Ipími yapf níwíwapíyirfná xegf ináyfniñf imónijfpimi dani wíwapíyinfp i áma wa seyfné eni yapf níseaíwapíyiro xeñwími dani nímera seawarfná seyfné sñi ikwíráfnaniñf imóniro Kiraisomini pírániñf mixfdípa epífríxini wáyf ninarini.

4 Seyfné rípi rípi yariñagfa nani seararijini. Áma wa Jisaso nani ríñijfp i xixeni misearí xegf bi seararfná seyfné ananí arfá wiariñfrini. Kwíyf none searáná seaañijfp i marfáti, xegf bi nani searáná xe oneaaíniri arfá wiariñfrini. Xwiyá yayf seainarijf none wáf searijwápi marfáti, xegf bi imónijfp i searáná ananí arfá wiariñfrini.

5 Ai nioní wi re yaiwiariñáonimaní, “Kiraisoyá wáf wurímeiarifwá seayf e imónijwáonerini.” ríñarigfáwa nioní imímf nímixiño. yaiwiariñáonimaní.

6 Nioní áma sñwf anigte dani xwiyá níñirfná irí mirepearijóniríani? Irí répearijóniríani? Nioní majfáriñi. E nerí aiwi níjíá xwiyá yayf neainarijfp i nani imónijápi bi onimíapi mimónijini. Ai none seyfné tñi níñwearane pí pí neranena “Porowa níjíá seayf e imónijfawaríani?” oyaiwípoyiníñiñf siwá seainijwáriñi.

7 Nioní seyfné kwíyf emaxinipfríra nani Gorixoyá xwiyá yayf neainarijfp i wáf nísearirfná nígwí bi misearapíñápmi dani siyikwípíñiñf imónijáriñi. Nioní e ejápi nani “Poro sipi neaikáriñinigini.” ríseaimónarini?

8 Nioní xámi seyíné searéwapiyimi nání Jisasoyá siyikf imónigfá wínyíf nígwí nimónapáná nioní fwñijf urápijanigini.

9 Ayí rípi seararijini. Nioní seyíné tñi ñweajáná negí nírixímeá Masedonia píropenisíyo dánfyí wí níbíro amípí nioní díwf ikeamónijápi xixení niapigfá enagí nání segýf womí aí anijf wí mìwikárijanigini. Pí pí nerfná Koriní ñweáyfne anijf oseaikáríminíri mejanigini. Rfwéná ámi niseaimearfná ení axípíni emírári.

10 Xwíyfá Kiraiso nání nepaxijf imónijfpí fá xirijáoni aga nepa re seararijini, “Nioní ‘Koriní ñweáyo nuréwapiyirfná nígwí bí muráparijári.’ níriri mixt meakfnimípí segí Gírikí píropenisíyo níminí yaní niwéa warfná ámá wo áwíni e dání nírakiníámaní.” seararijini.

11 “Poro pí nání rífa e nearariní?” ríseaimónariní? “Dínjf sifxí mìneayaríno enagí nání nearariní.” ríseaimónariní? Oweot, nioní dínjf sifxí seayarínjagí nání Goríxo njífári.

12 Dínjf sifxí seayarínjáoni aiwí “Kiraisoyá wáf wurimeiarínwá seayí e imónijwáonerini.” rínarigfáwa “Porowa wáf nírimerfná yarigfápa axípí yarínjwáonerini.” níriro weyí mearinárifápí mìwiárótmigíníri nígwí mìsearápí yarínjápi axípíni néra umírári.

13 Ayí rípi nání e néra umírári. Ámá nioní seararijáwa sa mimónf wáf wurimeiarifáwarini. Ámáyo yapí wíwápíyaníro nání yarigfáwarini. “Kiraisoyá wáf wurimeiarifá warfaní?” oneaiaiwípoyiníri wigí imónigfápi rití niníro xegí bí imixinárifári.

14 Awa nání seararijápi nání dínjf nípíkíníro ududí mìseainípaní. Seteno aí xegí imónijfpí ananí rití niníri anínjají wí ókimixarínjfí wónijf imónarínjfí.

15 Ayinání oyá xináiwánijf nimóníro omínjf wíiarigfáwa wigí imónigfápi rití niníro ámáyá sifwí tñjí e dání ámá wé rónigfá oimónipoyiníri yarigfáyí imónigfápánijf imónáná sifí mìpíkínípaní. Yoparí imónífe wigí egíápi tñi xixení Goríxo pírf umamoníá enagí nání rarínjini.

Wáf nírimerfná wímeanjfpí nání urínjf nánirini.

16 Xámi ríápi ámi dirírf nerí bí osearimíni. Nioní mixt meakfnimípí nání “Poro majfá nikáríni ri rarínjorini.” mìnaiwipani. E niseariri aí sifn “Poro majfá nikáríni ri rarínjorini.” nínaiwirónayí, nioní segí arfá egíe dání mixt meakfnimí nání seyíné majfá ikárínaríjí wo weyí mearinárína xe oeníri sifwí wínarigfápa nioní ení sifwí nanípoyí.

17 Nioní mixt nímeakfniníri searimípi Ámináo e ouriníri wimónarínjfpí tñi xixení searimíméini. Aga majfá nikáríni ri “E yarínjáonírfaní?” níyaiwirí dínjf sifjá neánarínjf wonínjf nimóníri searimíni.

18 Ámá obaxí wigí ejf eánigfápí dání egíápi nání mixt meakfninárifá enagí nání nioní ení axípí bí mixt meakfninímíni.

19 Dínjf émí saímí mogfáyfne ámá wa majfá nikáríni ri rarínjagfá arfá níwiróná ananí yayí tñi arfá wiarijgíyfne enagí nání nioní ení segí arfá egíe dání mixt bí meakfninímíni.

20 Ai ámá wa seyíné áxejwarí seaianíro nání ñwf ikaxí xegí bí searékwíkwíyánáraní, segí amípí seamíwiarekixéánáraní, yapí niseaíwapiyirínjfpí dání segí amípí fwí searápánáraní, wiwaníjowa seayí e nímíyeoáníro paimími seaíánáraní, wé tñi símímañyo seaupíkákwiánáraní, xe oneaípoyiníri sifwí wínarigfáyfne enagí nání rarínjini.

21 Xámi nioní seyíné tñi níjwearfná awa seaikárarifápa axípí seaikárími nání ejf meánijáoni enagí nání aga ayá ninarini.

E ner† aí nion† rixa majimajfá nikárin† wa ayá nepeárimáná pí pí mixf meakfninariigfápi nán† nion† en† mixf meakfninimfín†.

²² Awa "Xibiruone imónijwini." rarijagfa aí nion† en† won† meniran†? Awa "Isirerone imónijwini." rarijagfa aí nion† en† won† meniran†? Awa "Ebíramoyáonerini." rarijagfa aí nion† en† oyá won† meniran†?

²³ Ai "Nion† rixa xóxwí ner† rarijini." nimónarini. Awa "Kiraisom† xináwanénijf nimónirane wiiarijwáonerini." rarijagfa aí nion† Kiraisom† nixfdíri níwiirfná awam† wiárí seayi e nímúrori yarijáoniri. Nírfkwínimáná omijf anijf minf ner† móroarijáoniri. Gwf am† ámi níñwirárigfoni riwoniri. Iwanf am† ámi ayá wí nímépegfoni riwoniri. Nípepaxf xwapf nikárigfoni riwoniri.

²⁴ Gí Judyf wé wú fá nínixeayiro iwarogf nínimépéa nuróná 39 imónayini nán† neaayigfoniri.

²⁵ Romiyf biaú bi fá nínixeayiro wegwiá tñi iwanf neaayigfoniri. Bñi sñjá tñi near† nítigfoniri. Biaú bi sipi xfyo nurfná sipi xft sipi éaná rawrawáyo piéroayijáoniri. Sfá wiyim† rawrawáyo ikwiáriñimeñáoniri.

²⁶ Wáf urmemin† nán† anf níkrorfná iniigf waxf am† am† nímároayipaxf ejoniri. Am† am† nírápeki xeayipaxf nigfoniri. Gí gwf axfrí imónijwáyf sipi nikárayipaxf egfoniri. Emayf en† sipi nikárayipaxf egfoniri. Anf xwéyo nemerfnáran†, amá dñf meanje nemerfnáran†, rawrawáyo nurfnáran†, mimónf nírixmeá imónigfáyf tñf e nemerfnáran†, anfnayipaxf néra emejáoniri.

²⁷ Omijf ríá tñf anijf minf nerijfpimi dán† okijf níwejoniri. Sfá obaxfy si ragáoniri. Agwñi yayagáoniri. Iniigf nán† gwñf yeayf niayagoniri. Aiwa nánirani, iyfá nánirani, anf nánirani, am† am† díwf ikeamónayagáoniri.

²⁸ Ap† tñi am† bi sñi mísearipa ner† aiw† sfá ayf ayo Jisasoyá sÿikf imónigfáyf nán† "Om† nuxfdíróná arige ríá yarijof?" níyaiwirijfpimi dán† dñf sajf nunarini.

²⁹ Wo Jisasom† pírániñf oxfdiminiñf ner† samijf wéaná nion† en† dñf sipi niarifagi nán† enf samijf níwearijfri. Wom† amá wí xenjwfmñi níméra warifagi nán† fwí éaná nion† dñf ríá níxearijfri.

³⁰ Mixf meakfninariñápi wí pñi miwiáripaxf nimónfagi nán† amfpí nion† enf meánipa ner† enápi —Ap† nán† amá dñf nímorfná "Poro enf samijf wearijorán†?" yaiwiarigfápiri. Ap† nán† en† iwamfó nírirí mixf meakfninimfín†.

³¹ Gorixo —O negf Áminá Jisasom† xano imóniri Nwfao imóniri ejorini. Anijf íníná seayi e numéra upaxorini. O nion† yapf míseararifá enagf nán† níjíá imónini.

³² Nion† enf meánf ner† ená rípi nán† mixf omeakfninimini. Eníná nion† anf Damasikasif ríñijfpimi nweañjáná mixf inayf Aretasoyá kiapixo fá níxiraniro nán† xegf sifmijf wínarigfáyo ákiñá fwí níyon† awí nurára uñjinigini.

³³ E éagf negf nírixmeáyf wí nion† soxf fáyo níñimáriñf gwf níjárimáná ákiñá pípífwí wiyim† dán† awayini nímamowára níñipiéroro nán† oyá amayf wí fá mñinxegfawixini.

12

Poro anfnam† dán† orijá tewñijf nánirini.

¹ Mixf nímeakfniniriñfpimi dán† naif bi neaiipaxf menjagi aiw† wí pñi wiáripaxf mimónijini. Ayináni Ámináo wíá nökimixijfpí tñi oyá dñfyo dán† orijá wíñijápi tñi apiaú nán† en† xwiyfxá nírirí mixf meakfninimfín†.

² Nion† amá Kiraiso tñi ikáriñijf wo enfpí nán† orimini. Gorixo anfnam† nán† uménapiñorini. Om† uménapiñe dán† xwiogwf wé wúkaú sifkwí waú waú rixa pweñfri. O dñfpiñi ríá peyijñigini? Náo en† ríá peyijñigini? Nion† majfári. Sa Gorixo níjíári.

3 Ámá o anína —E ámá siyikwí míñ nimóniro sirí muní ñweagferinti. E nání nípeyiríná —Díñpíni rífa peyinjníginti? Náo ení rífa peyinjníginti? Nioní majfárini. Sa Goríxo níjírári.

4 E nání nípeyiríná xwíyá seáyi e imóníñf enagí nání díñf nímorí áwaní mítipaxípi aríá wirí xwíyá Goríxo xe ámáyo áwaní ouríwíngintiri siñwí mítwínaríñfípi aríá wirí eníri.

5 Ámá e yariñomí nioní weyí umearípaxí aiwí niñwaníñoní weyí bí mítmeareñínpa nemáná aí ení samíñf níweníñfípi nání wí níwiamómíméinti.

6 Nioní nepa “Weyí omearíñimíni.” nínimónirínayí, nepaxíñf imóníñfípi rímí enagí nání “Majfímajfá ikáriñaríñoríani?” wí niaiwipaxí meníni. E nerí aí ámá nioní nání díñf nímoróná nioní nemeríná uréwapíyariñagí aríá niro siñwí naníro egíapí nání wiárit ogámí nero oríñá wíñiñápimi dánini “O seáyi e e imóníñoríani?” niaiwipírixintiri “Ámi weyí bí omearíñimíni.” mítimónaríni.

Obo Poromi xe ení samíñf owimíxintiri Goríxo siñwí wíñiñfí náníri.

7 Goríxo nioní awiaxí imóníñfípi nání oríñá ámá mítewíñaríñfípi nítewíñiríñfípimi dání wári mimónípa éwíñigintiri ení wíyi omí ayíñwí ówíñigintiri siñwí naníñiginti. Ení ayí nepa ení nání mítaríñini. Nioní wári mimónípa oeníri oboyá xwíyá yaní urímeiaríñfíayí wo iwañíñfí nínearí samíñf nímitxintiri nání siñwí wíñiñiginti.

8 Apí nání Ámináomí ríxíñf nuríríná píni oníwiáriñiri biaú bí urayíagí aí

9 o nioní ríxíñf uríñfíyí tñi xíxeni mítínií re níriñiginti, “Ámá siñwí níseaníríná re yaiwipaxí enagí nání, ‘Samíñf wegíñfí Goríxo ení níwímxíxíriñfípimi dání ení sítí weámxíñfípi rífa yariñoi?’ yaiwipaxí enagí nání nioní wá níriwianíri siíaríñápimi joxí fá níxíríñfíayí, ayí apáníri. níriñiginti. E níriñfí enagí nání nioní ení eáñíñfí Kiraisoyápi aníñfí ení sítí onímxíñiri ení samíñf níwearíñfípi nání ududí mítiní yayí tñi mítí meakíñiníñfí.

10 Ayíñáni nioní ení samíñf níweríná Kiraiso ení sítí nímxíñfípimi dání ení sítí eáñíñfí enagí nání nioní wá urímeareñá amípí ámá ení samíñf wepaxí imíxaríñfípi nímeáánáraní, ámá paimímí nikáránáraní, díñfí rífa níwepaxí imóníñfípi nímeáánáraní, rímewá níánáraní, xeaníñfí nikáránáraní, apí nípíni nání “Ayí ananíri. yaiwíaríñári.

Wigíyaríñfíápi nání ayá sítí uroaríñfí nání uríñfí náníri.

11 “Nioní mítí nímeakíñiníríná níra weapíápi majfímajfá nikáríñiri ríári. níimónaríni. E nerí aí sewaníñfíyíne mítí apí omeakíñiníri nímxíñfíápa nání apí e eári. Nioní nání wa rariñfíápa siyikwípíñfíñfí nímoníri aí “Kiraisoyá wá urímeiaríñwá seáyi e imóníñwáoneríni.” ríñaríñfíawa wí mítíñmúrogfóni enagí nání seyíne weyí níñimearíro siñwíriyí, xíxeni epaxí imóníñfípi tñi yaníro egíári.

12 Ayí rípi nání seararíñini. Nioní seyíne tñi níñwearíná Kiraisoyá wá urímeiaríñfíá nepaxíñfí imóníñfíáwa emímí ero ayá ríwamónípaxí imóníñfípi ero yaríñfíápi aríkí aníñfí miní seaíwapiyayíñári.

13 Jisasoyá siyikfí imóníñfíá wíñíyo níwímeareñá wéyo umearíñápa seyíne ení axípi níseamemáná aí wiamoníápi, ayí rípíñri. Nioní aiwá ními nání nígwí bí nísearápi. aníñfí míséaikáriñjaní.

14 Aríá nípoyí. Ríxa biaú bítáoní ámí bí bítmíñiri nání imóníñfí. Ámí bí bítmíñiri nání nimóníri aí aníñfí seaikáriñfíamáni. Segí amípí bí míséarápi sa seyíne tñi nawíni díñfí sítí níñiri onjweaaneyíñiri bítmíána nání rariñfí. Seyíne níjírári. Niaíwíyí xaníyaúmi amípí arírá wíñmígníri awí eámeámi yáriñpaxímaní. Xaníyaú niaíwíyí arírá owiaiyíñiri amípí bí awí eámeámi yáriñpaxíri. Segí sénomí, ayí nioní éñíñfí imóníñáoni enagí nání rariñfí.

15 Seyné arirá seaimi nání gí amipí níni emi nímoríná ayí yayí tñi emi mómfáriñi. Arirá seaimi nání níyotríñiríñá ayí yayí tñi yoríñimíáriñi. Nioní e nerí dñí sítí ayá wí seayaríñagi nání seyné sa bí onímiápi dñí sítí níyipíróréo?

16 Nioní seyné tñi níjwearíná aníñí wí mísaeikáriñá aiwí ámá wí re searípíráo, “O sítí samamí nerí fwí neríñípimí dání yapí seaepísiñíñi.” E searípíráa aiwí wí e mísaeikáriñanigini.

17 Ámá nioní seyné tfe nání nuowárénapíñípimí dání eni yapí níseaíwapíyiri fwí bí misearápiñanigini.

18 Taitaso seyné tñíjí e nání bñi nání ejí ríremixí wiowáriñanigini. Negí nírixímeá o tñi bñjo eni níkumixíri wírénapíñanigini. Taitaso yapí níseaíwapíyiri segí amipí bí rísearápiñíñigini? Oweoí, wí e meníñigini. Xámí none seyné níseaímeáríná ejwápí nání píráñijí dñí mópoyi. Taitaso “Píráñijí e oemini.” níyaiwiri seaiñípa none eni axípí nerane omi númí iríkwíñijí mikeánipa reñwanigini?

19 Xwíyíá rípi fá níroróná aníñí re ríneaiawaiñi, “Porowa wigí egíápi nání xwíyíá wákwinaniro nání ríá rariñi?” ríneaiawaiñi? Negí dñí sítí seayíñwáyíne, wí e oneaiawaiwóyiníri mírariñwini. Sewaníñíyíne Kiraisomí níxídiróná ejí neániro xídípíráa nání Goríxoyá sítíwí tñíjí e dání Kiraiso awa e ourípoyiníri neaimixíñípíni ejí nímixíri searariñwini.

20 Nioní ámí seyné tñíjí e níremoríná “Nañí ayí e imóníñagía owíñimini.” níyaiwia bímíápi tñi xíxeni mimóní xegí bí imóníñána seaímeámígíñiri ayá sítí níroaríni. Seyné eni “Poro awayiní nimónímáná oneaímeani.” yaiwiarígíápi tñi xíxeni nimóními mísaeímeá wíkí nóními seaímeámígíñiri ayá sítí níroaríni. Seyné sítí símí tñi níwiápíga uro sítí dñíñíyaiwiga uro wíkí ríá ápiawíñijí noga uro rírowíámí niga uro ikayfwí nímeareiga uro mímáyíó níróga uro wáríxa nimóga uro mixí népéga uro yariñagía sítíwí seaníñigíñiri nání searariñini.

21 Nioní ámí níbíri níseaímeáríná segí sítí yariñápími dání Goríxo ayá nimóáná segí sítíwí aníñíe dání nwí eámígíñiri ayá sítí níroaríni. Xámí segíyí wí fwí nero wigí fwí inígíápiraní, fwí niníri rípeánígíápiraní, piaxí weánípaxí imóníñípi egíápiraní, ríxa ríwímníri mímamó sítí yariñagía sítíwí níseaníñíra nwí eámígíñiri rariñini.

13

Íkwairírí níwiríná uríñípi náníñi.

1 Seyné tñíjí e nání ríxa biaú bñjáoni ámí bí bímíáriñi. Ríxa níseaímeáríná xwíyíá Bíkwíyo níríníri eáníñí rípi “Xwíyíá nímixíríná sítíwí wíñarófá waúraní, waú woraní, sopíñí norónayí, ‘Apí nepa ríá imóníni?’ yaiwipaxíñi.” níríníri eáníñípimí níxídirane xwíyíá imíxaníwáriñi.

2 Xámí níbímáná ámí ríwíyo níbíríná íkwairírí seainjápa agwí seyné sítí mísaeímeapa neríná segí fwí éfáyo tñi fwí méftá wíñiyíne tñi nání payí nearí íkwairírí seawárénaparíñini. Nioní ámí bí níbíríná ámá fwí yariñáyí sítí xe oépoyiníri sítíwí wíñimíámaní.

3 Seyné dñí re yaiwiaríñagi nání e emíáriñi, “Nene ‘Kiraiso nepa Poromí dání rariñíñi.’ yaiwianí nání o e oneáíwapíyini.” yaiwiaríñagía nání e emíáriñi. O píráñijí owimíximíñiri neríná samíñí níwerí seaiaríñomaní. Ejí tñi seaiaríñoríñi.

4 Enína o samíñí weñjána íkíá yoxáípámi yekwíroárigíá aiwí Goríxoyá ejí eáníñípimí dání ámí sítí nwíñoríñi. Xío tñi nawíni ikáriñiñwá ejagí nání ejí samíñí weñwáone aiwí seyné tñíjí e nání níbírane píráñijí seaimíxaníri neranéná sítí tñi nawíni níkumixíñirane imóníñwá ejagí nání ejí eáníñí Goríxoyá tñi seameaníwáriñi.

5 Seyíné woxiní woxiní “Nepa Kiraisomi dīnjí wīkwíroarinjá wonirfaní? Mīwīkwíroarinjá wonirfaní?” niyaiwiníri iwamfó intírixiní. Sewaninjyíné woxiní woxiní sijwí ainanaxídírixiní. “Jisasí Kiraiso tñi miñinijwaéneriní.” niyaiwiníro sijwí mí nómixiníro nijfá mimónipa reñoí? E nisearíri aí sijwí nainenaxídíriná mīwiárófáyí imóninjánayí, “Kiraiso tñi miñinijwaéneriní.” niyaiwiníro sijwí mí ómíxinípaxí meniní.

6 E nisearíri aí nioní dīnjí re seaikwímojíní. Seyíné none sijwí níneanaxídíróná rixa mīmīwiárówáone imóninjagwí neanariñoí.

7 Seyíné sipi wí mepa oépoyiníri Gorixomí rixinjí seauriyariñwáriní. Ámá wí re oneaiaiwípoyiníri, “Porowa Koriní ñweáyo wáf nurímerfná wí mīmīwiárogfawixiní.” oneaiaiwípoyiníri seauriyariñwámaní. “Porowa mīwiárogfawixiní.” neaiaiwariñjagfa aiwi seyíné nañí imóninjípi tñi xixení epíri nání Gorixomí rixinjí seauriyariñwáriní.

8 Ayí rípi nániriní. None pí pí neranéná xwiyfá nepaxinjípimí dīnjí mīwīkwíropa oépoyiníri wí yariñwáonemaní. Apimí dīnjí wīkwíropaxípini yariñwáoneriní.

9 None ení samiñí neawéagi aí seyíné ení neáníro Kiraisomi xídarinjagfa níseanirfná yayí yariñwáriní. Seyíné yóf oimónipoyiníri Gorixomí rixinjí seauriyariñwáriní.

10 Ayí rípi nání agwi nioní seyíné tñi miñweá wí e dání níñweámáná payírina eaariñiní. “Nioní segí tñíf e nání níbírfná Gorixo néñt tñjóninjí oimóniri nimixinjípimi dání ríá tñíf oseamemíni.” mīnimónariñagi nání payírina nearí wírénaparíñiní. Ayí rípi nání raríñiní. Gorixo néñt tñjóninjí oimóniri nínimixirfná ámá xíomí dīnjí wīkwíroarífáyo uyñníf uméwíñiginíri nimixinjímani. Eníñt wímixíwíñiginíri nimixinjíríní.

Yoparípi urinjí nániriní.

11 Negí nírixímeáyíné, yoparí rípi nearína yayí seawárénaparíñiní. Seyíné yóf oimónaneýiníro aníñí miní ero nioní ení ríremixí seaiariñápi aríá ókiarf móñiro dīnjí axípimíni xídiro piyfá wero éfrírixiní. Seyíné e nerónayí, Gorixo —O ámá nání dīnjí sipi seainí nání seaimixíri piyfá wepíri nání seaimixíri ejoriní. O ínína dīnjí seakíkayonfáriní.

12 Gorixomí dīnjí wīkwírogfáyíné yayí niníroná yayí óf eánenífrírixiní.

13 Gorixoyá ámá nioní tñi re ñweagfáyí yayí seawárénaparíñoi.

14 “Seyíné níyfnéní Ámíná Jisasí Kiraiso wá seawianíri Gorixo dīnjí sipi seairí oyá kwíyípi nawíní seakumixárií éwíñiginí.” nimónariñi.

Payí Poro Garesia p̄ropenis̄yo ηweáyí nání ean̄narin̄i.

Payí r̄na Jisasoyá s̄iyikfyí p̄ropenis̄ yoí Garesiayó ηweagfáyí nání Poro ean̄narin̄i. Poro xámí émáyí an̄t tñjtm̄n̄i wáí nura nemerfná Garesia p̄ropenis̄yo nání nurí an̄t obaxí e e ikwfrónijfyo wáí nura emenjin̄n̄i (Wáí wurīmeiarigfáwa 13:1-14:26). E nemo ámi wí e nání nurí yarfná Judayí wí Garesia p̄ropenis̄yo nání nuro ámá Poro xwiyá Jisaso nání r̄niñf yayí winipaxípi wáí urarfná Jisasomi dñjf wíkwfrrogfáyo xeñwfuréwapiyiro rēnijf urigfawixin̄i, “Jisasomi dñjf níwíkwfroro aiwí iyí s̄imí s̄tó m̄wákwin̄ipa ero ηwf ikaxí Moseso níriri ean̄pími ení pírániñf m̄ixfdipa ero nerónayí, Gorixoyáyfné imónipaxímani.” urigfápi nání Poro níjtá nimónimáná payí r̄na níriri ean̄jinigfni. Xeñwfuréwapiyariigfáyí r̄fwí numoro sa Jisaso nání uréwapiyin̄pi dñjf ikwfrófríxin̄i níriri ean̄jinigfni.

¹⁻² Poroni —Nioní Kiraisoyá wáí wurīmeiarinjá wonirin̄i. Ámá wí Gorixo nání wáí wurīmeiwíñigfín̄i nírowárénapigfámani. Wí Gorixoyá wáí wurīmeiarigfá wo imóníwíñigfín̄i nírípeagfámani. Ápo Gorixo —O Jisasí Kiraiso xwáripáyo dání owiápñimeaníri s̄in̄f wimixíñorin̄i. O tñi Kiraiso tñi awau nírípeagfíonirin̄i. Nioní tñi negí níríxímeá re ηweagfá níni tñi Gorixoyá s̄iyikf imónigfá Garesia p̄ropenis̄yo an̄t b̄i bimí ηweagfáyfné nání payí r̄na nearí mónaparifwí.

³ “Negí ápo Gorixo tñi negí Ámíná Jisasí Kiraiso tñi wá seawianíri seyfné níwayfróniro ηweapfrí nání seaimixíri oépiyí.” nimónarini.

⁴ Kiraiso nene ámá Gorixomí m̄ixfdarigfáyí yarigfápa mepa yanfwá nání uyfní yarigfá ríná dání gwíñijf neaíkweaní nání eñjinigfni. E nerfná negí ápo Gorixo “E éwíñigfni.” yaiwin̄fpi tñi xixení nerí nene fwí yarifwápi yokwarimí neaiimíñirí nání yoxáfpamí xe onipikípoyin̄ri eñjinigfni.

⁵ Ayinání íníná Gorixomí yayí numéra úwanigfni. E éwanigfni.

“Xwiyá yayí neainarifjpi ná biní imónini.” urifj nánirin̄i.

⁶ Nioní seyfné yarigfápi nání ududí xwé ninarini. Seyfné s̄iní mé Kiraiso wá niseawianíri seaiñjpími dání Gorixoniyá oimónipoyin̄ri wéyo fá seaumírífomí níwiepisamoárími nuro mimóní xwiyá yayí neainarifj bimí oxídaneyin̄ro yarifagfá nání ududí xwé ninarini.

⁷ Apí nepa xwiyá yayí neainipaxí bimani. Ámá wí seyfné ayá nisearemoreo xwiyá Kiraiso nání yayí neainipaxí imónifjpi naíroayiri ikixeaníro yarifagfá nání rarifjini.

⁸ Ámáone aíraní, an̄tnají wo aíraní, xwiyá yayí neainarifj nioní xámí wáí nisearirfná searáriñápi tñi xixení misearí xegí b̄i nisearirfnayí, xe roapikíníwanigfni.

⁹ Nisearirfná rixa e searáriñwá aiwí ámí axípi b̄i osearimíni. Giyí giyí xwiyá yayí neainarifj nioní wáí seararfná arfá nigfápi tñi xixení misearí xegí b̄i nisearirfnayí, xe roapikínífríxini.

¹⁰ “Poro ámá níni xfo yarifjpi nání yayí owiníri rarini.” ríseaimónarini? Oweotí, ámá marfái, Gorixoní nioní yarifápi nání yayí owiníri yarifjini. “Poro ámá sírogwf tñjáoni oimónimíñirí yarifj.” ríseaimónarini? Nioní ámá sírogwf tñjáoni oimónimíñirí nerí s̄iñwiriyí, Kiraisoyá xináinfníñf nimónirí omifj wiiarifjáoni imónimíñirí eñámaní.

“Xwiyá nioní wáí searáriñápi Gorixo wíá nökímixifjini.” urifj nánirin̄i.

11 Nírixímeáyíné, xixení imóninjí rípi osearimání. Xwiyá yayí neainarinjí nioní wáí searínápi ámá wí érowiápñigfípímani.

12 Ámá wo rarínagí arfá wiňapímani. Ámá wo níréwapíyinjípímani. Oweoí, sa Jisasí Kraiso xewaníjo wíá nökímixiňípíri.

13 “Gí Judayí Gorixomí pírániñí oxídaneyinjíro yarigfápa nioní ejiná nerfná yagápi nání seyíné rixa arfá wigfawixiní.” nimónarini. Gorixoyá siyikí iwamfó imónigfáyo xeaninjí ríá tñí níwikári. anipá imixáríimiginjíri yagári.

14 Gí arfowa érowiápñigfípí oxídíminjíri nerfná gí nírikwí wa nioní tñí xixení imónagfámani. Nioní gí arfowa nérowiápñíro níneaiwapiya bigfápi oxídíminjíri ayá ríá níweagí enagí nání nioní tñí xixení imónagfámani.

15-16 Nioní e yagáoní aiwí Gorixo —O gí inókí síní minixirí ejáná wá níniwianírínípí dání xíoyáoní oimóniri nání wéyo fá numirínorini. O Poro gí iwo nání émáyo wáí nurímeíwínginjíri níwimóniri o nání wíá nökímixiňína axiná nuri wíá nökímixípí nání ámá wí tñí xwiyá bí mírinjíwanigini.

17 Wáí wurímeipírúa nání xámí nimónigfáwa Jerusaremi níweagíe nání wí mujanigini. Sa Arebiayíyá anfýomini nuri e dání amí anfá Damasíkasíyí rínjípípmi nání ujanigini.

18 E nemoni xwiogwí rixa waú wo pwéaná “Pitao tñí xwiyá níweáimigini.” níyaiwiri Jerusaremi nání nuri o tñí níjwearíná sítá wé wúkaú síkwí wú yeamúroaríná

19 wáí wurímeiarigfá wíamí sínwí miwínipa néra numáná aí Jemiso, Ámínáomi xogwáomini sínwí wíniyanigini.

20 Xwiyá agwí nioní nearí wírénaparijápi Gorixoyá sínwí tñí e dání “Yapí bí míraríní.” níseariri eaaríní.

21 Pitao tñí xwiyá níjweámoní amí anfá Siria píropenisíyo tñí anfá Sirisia píropenisíyo tñí nikwíróniga ujípí tñí e nání ujanigini.

22 Nioní e ená enagí nání íná Kiraisoyá siyikí imónigfá Judia píropenisíyo anfá apí apimi níweagfáyí nioní síní sínwí miinanigfá enagí nání sítimají mí minómixípaxí nimóniro

23 wigf wíniyí sa xwiyá rípi rínarínagí arfá wiayigfawixiní, “Nene xámí xeaninjí ríá tñí neaikárijo síní axípí e mé rixa xwiyá nene díñf wíkwíroaríná xwírtá oikixémíníri enípí wáí rímeearini.” rínarínagí arfá niwiayiro

24 “Ayí Gorixo omí wiémóagí nání ríá e yaríní?” níyaiwiro nání yayí umegfawixiní.

2

Wáí wurímeiarigfá wíá Poromí umímínigfá nánírini.

1 Xwiogwí wé wúkaú síkwí waú waú nememoní Banabaso tñí nerímeánírai Taitasomí níwírimeámí amí Jerusaremi nání ujanigini.

2 Nioniyá díñf tñí marfáti, Gorixoyá díñf tñí wáí wurímeiarigfá gí wíá —Awa ámá wí “Wíniyo seáyi e wimónigfawaríani?” wíaiwiarigfawarini. Awa tñí xwiyá níweáimiginjíriná nuri xwiyá yayí neainarinjí nioní émáyí anfýo wáí urarínápi nání áwaní surémearíná awa “Joxí wáí nuríríná xámí néra bífípí tñí agwí yarínípí tñí surímá yaríní.” níripírixiníri xámí awamí iními áwaní urarínjanigini.

3 E éagi aí Taitaso, nioní tñí úo —O Girikiyí worini. O nání aí awí eánigíe dání re wí minírigfawixiní, “Iyí sítí síní só miwákwíniyána nene tñí nawini kumixinípaxomaní. Xámí iyí sítí só owákwípoyí.” wí minírigfawixiní.

4 Mimóní nírixímeá imónigfáyí —Ayí nene gwíniyí níweajwáéne imónírane re yaiwirane “Kiraisomí díñf níwíkwíroarínípí dáníri wí róníjí wiene imónípaxímani. Omí díñf níwíkwírómaná ñwí ikaxí eáníjípími níxídirínípí dání Gorixoyá sínwíyo

dáni wé róninj wiene imónipaxfrini.” yaiwirane yanfwá nání gwñinj neanwiráraniri egfáyfrini. Ayf Kiraismi dñj wíkwroarifápimí dání jwí ikaxf eáninj pimí xfandi nání áxejwarí minijwaéne sijwf fwí neanimeaaniro nání ámá kikiá imónigfá wñinj nimóga neaimeagfáyfrini.

⁵ Ayf xeñwf rarigfápi none wí arfá níwirane mifxdí xwiyfá yayf neainarij nepaxinj imóninj pí seyfne tñamíni sñi aninj níriga unfa nání ayo pírf níwiaíkirané ejwanigini.

⁶ Apini marfái, wáf wurimeiarigfá “Wínijo seayi e wimónigfáwarfani?” wiaiwiarigfáwa —Awa xámí Ámináo tñi emeagfáwa aí “Ayf ananirini.” yaiwiariñáwarini. Gorixo ámáyo símí símí e mumearinj enagf nání rariñini. Awamí xwiyfá nioní wáf rimearifápí nání áwanf urémeááná re wí mñirigfawixini, “Joxi wáf nírirfná xwiyfá nímúrorí rariñfpi, ayf rípírini.” wí mñirigfawixini.

⁷ Wí e mñiripa nero sa dñj rípi niaiwigfawixini, “Gorixoyá dñjyo dáni iyf símí sító mifwákwínpa yarigfáyo wáf uriniri urowáriñorfani? Pitao negf Judayo wáf uriniri urowáriñfpa émáyo wáf uriniri urowáriñorfani?” niaiwigfawixini.

⁸ Gorixo iyf símí sító wákwinigfáyo wáf uriniri Pitaomi ejf sifxí wímifxínpa nioní ení émáyo wáf uriniri ejf sifxí nímixinj enagf nání rariñini.

⁹ Apí nñiaiwiro mí nñomixiro “Gorixo Poromí wá níwianiri e wiñfrani?” nñiaiwiro nání Jemiso tñi Pitao tñi Jono tñi —“Awa anf iyf noraniga puñfpñinj imónigfáwarfani?” wiaiwiarigfáwarini. Awa axfpini re rñarigfawixini, “None Judayf anfminí wáf uranfwrini. Poro tñi Banabaso tñi awaú émáyf anfminí wáf uripisfrini.” níriniro yawawi “Awa tñi níkumixiniri yarifwáonertani?” yaiwiani nání siganifxí níyeairo yayf yeawárigfawixini.

¹⁰ E neróná yawawi “Apí oyaiyi.” níyeaimóniri símí xeadípénarifgwípí nírináriro rípíni yearigfawixini, “Awagwí ámá re ñweagfá díwf ikeamónigfáyo dñj nímori arírá bñ owiaiyiniri éfisixini.” yearigfawixini.

Poro Pitaomi ámá sijwf anigfá dáni mixf urinj nánirini.

¹¹ E nerí aí Pitao anf Adiokí rñinj pípmí nání níbirfná xewaniño xwiyfá meárinipaxf bi ikárinfagi nání nioní mimáyo dání níwiaíkiri xfomi “Nípíkwini miyarinjini.” urinjanigini.

¹² Ayf rípi nání e urinjanigini. Ámá Jemiso tñamíni sñi mifrémonapipa ejáná Pitao ananí ámá émá tñi níkumixiniri aiwá nawini nagfrini. E nerí aí ámá awa —Awa re rarigfáwarini, “Émáyf Jisasomi dñj níwíkwroro aí iyf símí sító mifwákwínpa nerfnayf, Gorixoyá imónipaxfmani.” rarigfáwarini. Awa rémónapáná Pitao rixa wé fá nímixeániri sñi émáyf tñi níkumixiniri aiwá nawini nagfmani. Awa nání wáyf nerí e yagfrini.

¹³ Judayf Jisasomi dñj wíkwroarifá Adiokíyo ñweagfáyf “Pitao wé fá nímixeániri níwimóniri aí ayf ení Pitao ejfpa axfpí éwapíñigfawixini. E nero wigf éwapíñápimí dání dñj Banabasoyápi ení pírf yipákwigfawixini.

¹⁴ E éagfá aiwi nioní ayf xwiyfá yayf neainarij pírfáninj fá mifxiri pa nero apí tñi nepa xixení miyarinjagfá níwínirfná Pitaomi ámá nñi arfá egfáe dáni re urinjanigini, “Joxi Judayf woxi aí yegfyf yarigfápa íníná mé émáyf yarigfápa nimóniri yarifoxi enagf nání pí nání émáyf re oyaiwipoyiniri wikáriminiri yariñini, ‘Judayf yarifgápa nimónirane mepa neranénayf, nípíkwini miyarinjwini.’ oyaiwipoyiniri pí nání wikáriminiri yariñini?” urinjanigini.

“Jisasomi dñj wíkwrofápimí dánini Gorixo ‘Wé rónigfáyfrini.’ rárariñfrini.” urinj nánirini.

¹⁵ Ámi re ur̄iŋaniḡin̄i, “Yawawi yeḡ inókípaú yeax̄ir̄iḡfie dán̄ émáȳ imón̄irai ñw̄ ikax̄ r̄in̄iŋ̄pim̄ wiaíkiar̄igw̄íwawi imón̄irai mé Judaȳ imón̄igw̄íwawir̄in̄.

¹⁶ E imón̄igw̄íwawi en̄aḡi aí Gor̄ixo ámá ñw̄ ikax̄ Moseso ean̄íp̄i x̄dar̄iḡfápim̄ dán̄ wí ‘Wé rón̄iḡfáȳir̄in̄.’ m̄irár̄t ámá Kiraist̄ Jisasom̄ d̄in̄j̄ w̄ikw̄íroar̄iḡfápim̄ dán̄ ‘Wé rón̄iḡfáȳir̄in̄.’ r̄arariŋ̄t en̄íp̄i nán̄ niŋ̄fá nimón̄irai nán̄ yawawi Gor̄ixo yeḡ ñw̄ ikax̄ eán̄iŋ̄pim̄ x̄dar̄igw̄ípim̄ dán̄ mar̄tāt̄, yeḡ Kiraist̄ Jisasom̄ d̄in̄j̄ w̄ikw̄íroar̄igw̄ípim̄ dán̄ ‘Wé rón̄iḡfíwaúr̄in̄.’ r̄arir̄ná en̄aḡi nán̄ yawawi aí Kiraism̄ d̄in̄j̄ w̄ikw̄írogw̄ísisix̄in̄. O ámá wo aí ñw̄ ikax̄ eán̄iŋ̄p̄i x̄dar̄iŋ̄pim̄ dán̄ ‘Wé rón̄iŋ̄or̄in̄.’ wí r̄arir̄ná meŋ̄aḡi nán̄ Kiraism̄ d̄in̄j̄ w̄ikw̄írogw̄ísisix̄in̄.

¹⁷ Yaiwan̄iŋ̄owawi ñw̄ ikax̄ eán̄iŋ̄p̄i n̄ix̄d̄iraíná yariŋ̄wípim̄ dán̄ mar̄tāt̄, Kiraiso neaiiŋ̄pim̄ d̄in̄j̄ w̄ikw̄íroar̄igw̄ípim̄ dán̄ Gor̄ixo ‘Wé rón̄iḡfíwagw̄ír̄in̄.’ yearár̄in̄iŋ̄wawi oimón̄aiȳin̄i ner̄iná Judayeneyá ñw̄ ikax̄ ‘Ap̄i ap̄i éfr̄ix̄in̄.’ r̄in̄iŋ̄pim̄ wiaíkiigw̄íwawi imón̄igw̄ír̄in̄. E imón̄igw̄íwawi en̄aḡi nán̄ re r̄ipax̄íran̄, ‘Kiraiso ámá f̄w̄ ep̄ír̄t̄ nán̄ wiep̄isar̄iŋ̄or̄in̄.’ r̄ipax̄íran̄? Oweot̄, wí e r̄ipax̄ mimón̄in̄.

¹⁸ An̄t̄ nion̄i p̄ineááriŋ̄áiwá ámi n̄imír̄ir̄náȳ, ‘Ñw̄ ikax̄ eán̄iŋ̄pim̄ wiaíkiar̄iŋ̄oxir̄in̄.’ n̄ir̄ipax̄ír̄in̄. Aȳ r̄ip̄i rar̄iŋ̄in̄, ‘Nion̄i Judayeneyá ñw̄ ikax̄ r̄in̄iŋ̄p̄i r̄íw̄ n̄imor̄ná nepa s̄ip̄i b̄i méaḡi aí xám̄i ap̄i n̄ix̄d̄ir̄iŋ̄pim̄ dán̄ wé rón̄iŋ̄áon̄i imón̄ítm̄iḡin̄i en̄á em̄i moŋ̄ápi ámi fá n̄ix̄iŋ̄r̄náȳ, “Ñw̄ ikax̄ eán̄iŋ̄pim̄ wiaíkiar̄iŋ̄oxir̄in̄.” n̄ir̄ipax̄ír̄in̄.’ rar̄iŋ̄in̄.

¹⁹ Aȳ r̄ip̄i nán̄ir̄in̄. Nion̄i s̄in̄i ñw̄ ikax̄ eán̄iŋ̄pim̄ ox̄d̄im̄in̄i ner̄iná niŋ̄fá re imón̄iŋ̄áriŋ̄i, ‘Ap̄im̄ dán̄ ámá wí Gor̄ixoyá s̄iŋ̄w̄yo dán̄ wé rón̄iḡfáȳ imón̄ipax̄íman̄.’ Niŋ̄fá e nimón̄ir̄i nán̄ s̄in̄i apim̄ n̄ix̄d̄im̄i nán̄ r̄ixa peḡfáȳ won̄iŋ̄iŋ̄ imón̄ir̄i Gor̄ixom̄i n̄ix̄d̄ir̄i d̄in̄j̄ w̄ikw̄írómi nán̄ s̄in̄i eḡfáȳ won̄iŋ̄iŋ̄ imón̄ir̄i en̄áriŋ̄i.

²⁰ Nion̄i Kiraiso t̄ní nawín̄i r̄ixa íkfá yoxáfpámi pegw̄íon̄iŋ̄in̄. Aȳ r̄ip̄i rar̄iŋ̄in̄, ‘Nion̄i Gor̄ixoyá d̄in̄j̄ t̄ní Kiraiso t̄ní nawín̄i ikáriŋ̄iŋ̄w̄íon̄iŋ̄in̄.’ rar̄iŋ̄in̄. Nion̄i pí pí yariŋ̄ápi ḡi d̄in̄fyo dán̄ yariŋ̄áman̄. Kiraiso nion̄i d̄in̄j̄ íkíkí nin̄iŋ̄ en̄aḡi nán̄ oyá d̄in̄fyo dán̄ yariŋ̄áriŋ̄i. S̄in̄i xwfá t̄fyo niŋ̄wear̄iná pí pí yariŋ̄ápi, aȳ Gor̄ixoyá xewaxom̄i —O nion̄i nán̄ d̄in̄j̄ s̄ip̄i n̄iwin̄iŋ̄ yor̄iŋ̄iŋ̄or̄in̄. Om̄in̄i d̄in̄j̄ n̄iŋ̄w̄íkw̄íror̄i yariŋ̄áriŋ̄i.

²¹ E ner̄iná Gor̄ixo nion̄i wá niŋ̄iŋ̄wian̄i niŋ̄fáp̄i peá moar̄iŋ̄áman̄. Ñw̄ ikax̄ eán̄iŋ̄pim̄ n̄ix̄d̄ir̄iŋ̄pim̄ dán̄ ámá nepa wé rón̄iḡfáȳ imón̄iŋ̄ánáȳ, aȳ Kiraiso pen̄íp̄i sur̄má peáriŋ̄pax̄ír̄in̄.” ur̄iŋ̄aniḡin̄.

3

D̄in̄j̄ n̄iŋ̄w̄íkw̄íror̄iŋ̄pim̄ dán̄ imón̄ipax̄íp̄i t̄ní ñw̄ ikax̄p̄i n̄ix̄d̄ir̄iŋ̄pim̄ dán̄ imón̄ipax̄íp̄i t̄ní nán̄ir̄in̄i.

¹ Maj̄imajfá ikáriŋ̄ar̄iŋ̄t̄ Garesia ñweaḡfáȳné, ámá go d̄in̄j̄ p̄íriŋ̄p̄ír̄i seaíaḡi yariŋ̄oř̄? Kiraism̄ yoxáfpámi yekw̄íroáráná nene nán̄ neaiiŋ̄p̄i nán̄ nion̄i seȳné t̄ní niŋ̄wear̄iná pírániŋ̄i rep̄iȳi niŋ̄seaiéra uŋ̄á en̄aḡi nán̄ sewan̄iŋ̄fáȳné s̄iŋ̄w̄t̄ t̄níniŋ̄i w̄iŋ̄iḡfá en̄aḡi nán̄ rar̄iŋ̄in̄.

² Nion̄i yariŋ̄fá b̄i r̄ip̄in̄i oseaim̄in̄i, “Gor̄ixo xeḡ kwíȳp̄i niŋ̄seaiap̄ír̄iná seȳné ñw̄ ikax̄ Moseso ean̄ípim̄ x̄dar̄iŋ̄aḡta niŋ̄sean̄iř̄ seaiap̄íŋ̄íran̄? Xw̄íȳfá Kiraiso nán̄ r̄in̄iŋ̄p̄i ar̄fá n̄iwiro d̄in̄j̄ w̄ikw̄íróaḡta niŋ̄sean̄iř̄ m̄iseaíap̄i pa en̄íran̄?”

³ Seȳné ar̄ige nero maj̄imajfá ayá wí ikáriŋ̄ar̄iŋ̄oř̄? Iwam̄fó íná Gor̄ixoyá oimón̄aneyiň̄iro kwíȳp̄i en̄í seaímixiŋ̄pim̄ dán̄ néra núfasáná agw̄i seḡi en̄í eán̄iḡfápim̄ dán̄in̄i yóř̄ oimón̄aneyiň̄iro r̄iyariŋ̄oř̄?

⁴ Kiraism̄ d̄in̄j̄ w̄ikw̄íróáná seaímeañ̄fá n̄ip̄in̄i sur̄má r̄iseaímeañ̄iŋ̄iḡin̄? “Oweot̄, ap̄i sur̄má wí m̄iseaímeañ̄iŋ̄iḡin̄.” nimón̄ar̄in̄.

5 Gorixo xeg̊ kwíẙpi s̊ix̊ n̊iseayiri em̊im̊ n̊iseaíwapiyiríná seyfné ɻẘikaxf̊ Moseso ean̊pim̊ x̊darin̊ag̊a n̊isean̊ir̊i nán̊i seaíwapiyarin̊fran̊i? Xẘiẙá yaẙ neainariñf̊ imón̊in̊ípi ar̊á n̊iwiro d̊in̊ ẘikẘiroag̊a n̊isean̊ir̊i nán̊i m̊iseaíwapiyipa yarin̊fran̊i?

6 B̊ikẘyo re n̊irin̊ir̊i eán̊in̊i, “Eb̊ir̊amo Gorixo ur̊íppi d̊in̊ ẘikẘiroag̊i nán̊i ‘Wé rón̊in̊í imón̊in̊í worin̊i.’ r̊áriñfrin̊i.”

7 E n̊irin̊ir̊i eán̊in̊ag̊i nán̊i d̊in̊ re mótrixin̊i, “Giẙ marfáti, d̊in̊ Gorixom̊i ẘikẘiroarig̊áẙ Eb̊ir̊amoyá f̊wiár̊awé imón̊ig̊áẙfrin̊i.” mótrixin̊i.

8 En̊iná Gorixo re en̊wípeáriñf̊ en̊ag̊i nán̊i “Émáẙ nion̊i d̊in̊ n̊ikẘiroáná ‘Wé rón̊ig̊áẙfrin̊i.’ r̊áriñm̊ig̊in̊i.” n̊irir̊i en̊wípeáriñf̊ en̊ag̊i nán̊i B̊ikẘyo n̊irin̊ir̊i eán̊in̊ípa Eb̊ir̊amom̊i xẘiẙá yaẙ winarin̊í imón̊in̊íripi ur̊in̊ig̊in̊i, “Joxim̊i dán̊i ámá r̊ix̊ ẘir̊i ẘir̊i eg̊áẙo n̊yon̊i nañ̊i wiim̊fárin̊i.” ur̊in̊ig̊in̊i.

9 Aẙinán̊i re r̊ipaxfrin̊i, “Gorixo ámá x̊tom̊i d̊in̊ ẘikẘiroarig̊á g̊iẙ g̊iẙ Eb̊ir̊amo, d̊in̊ ẘikẘiroñom̊i t̊in̊i nawin̊i nañ̊i wiñẙfrin̊i.” r̊ipaxfrin̊i.

10 R̊ipi nán̊i en̊i d̊in̊ n̊imoríná ax̊ípi yaiwipaxfrin̊i. Ámá ɻẘikaxf̊ Moseso ean̊pim̊ n̊ix̊d̊irin̊ípim̊i dán̊i Gorixoyá s̊iñẘyo dán̊i wé rón̊in̊waéne oimón̊aneyin̊ir̊i yarig̊á n̊in̊i oyá s̊iñẘyo dán̊i sa an̊in̊im̊ixin̊ípífría nán̊i xẘiẙá meár̊in̊ig̊áẙ imón̊in̊ioi. B̊ikẘyo re n̊irin̊ir̊i eán̊in̊ag̊i nán̊i rariñin̊i, “Ámá ɻẘikaxf̊ B̊ikẘyo eán̊in̊í ap̊i ap̊i n̊yon̊i x̊ixen̊i m̊ix̊d̊ipa yarig̊á g̊iẙ g̊iẙ Gorixoyá s̊iñẘyo dán̊i sa nan̊in̊im̊ixinan̊iro nán̊i xẘiẙá meár̊in̊aríñoi.” n̊irin̊ir̊i eán̊in̊ag̊i nán̊i rariñin̊i.

11 B̊ikẘyo r̊ipi en̊i n̊irin̊ir̊i eán̊in̊ag̊i nán̊i rariñin̊i, “Ámá d̊in̊ ẘikẘiroag̊á nán̊i Gorixo ‘Wé rón̊in̊ioi.’ r̊áriñẙi d̊in̊ n̊iẙim̊in̊í t̊ig̊áẙ imón̊ipíráoi.” n̊irin̊ir̊i eán̊in̊ag̊i nán̊i d̊in̊ re yaiwiáripaxfrin̊i, “Ámá wo ɻẘikaxf̊ eán̊in̊ípim̊i x̊darin̊ag̊i nán̊i Gorixo ‘Wé rón̊in̊oxirin̊i.’ uráripaxf̊ mimón̊in̊i.” yaiwiáripaxfrin̊i.

12 Wé rón̊in̊í oimón̊aneyin̊iro ɻẘikaxf̊ x̊darig̊ápi, aẙ Gorixom̊i d̊in̊ ẘikẘiroarig̊ápi t̊in̊i x̊ixen̊iman̊i. R̊ipi B̊ikẘyo n̊irin̊ir̊i eán̊in̊ag̊i nán̊i rariñin̊i, “Ámá ɻẘikaxf̊ eán̊in̊ípi x̊darig̊áẙ bi aí miwiamó wig̊ x̊ixen̊i n̊ix̊d̊irin̊ípim̊i dán̊in̊i d̊in̊ n̊iẙim̊in̊í t̊ig̊áẙ imón̊arig̊árin̊i.” n̊irin̊ir̊i eán̊in̊ag̊i nán̊i rariñin̊i.

13 Judayene ɻẘikaxf̊ eán̊in̊ípim̊i dán̊i nan̊inan̊íwá nán̊i xẘiẙá meár̊in̊waéne imón̊in̊ag̊i aí Kiraiso xewaniñjo nene nán̊i xẘiẙá neameár̊iniaríná wan̊in̊im̊ixfápim̊i dán̊i gẘin̊in̊í nearoayíron̊frin̊i. Aẙ r̊ipi n̊irin̊ir̊i eán̊in̊ag̊i nán̊i seararin̊in̊i, “Ámá p̊ikíáná íkíáẙo yekẘiroár̊in̊ig̊á g̊iẙ g̊iẙ Gorixoyá s̊iñẘyo dán̊i an̊in̊im̊ixinan̊iro xẘiẙá meár̊in̊ig̊áẙfrin̊i.” n̊irin̊ir̊i eán̊in̊ag̊i nán̊i “Kiraiso nene nán̊i xẘiẙá neameár̊in̊ípim̊i dán̊i gẘin̊in̊í nearoayíron̊frin̊i.” seararin̊in̊i.

14 Eb̊ir̊amom̊i s̊im̊iman̊íyo dán̊i Gorixo “Nañ̊i e n̊iseaiim̊fárin̊i.” réroáriñípi émáyo en̊i wímeari Judayene Gorixo neg̊ ar̊owami s̊im̊iman̊íyo dán̊i “Nig̊ kwíẙpi n̊iseaiap̊im̊fárin̊i.” r̊iñípi nene Kiraiso neaiñípi d̊in̊ ẘikẘiroaríñwápim̊i dán̊i neaimeari en̊a nán̊i gẘin̊in̊í nearoayíron̊frin̊i.

“ɻẘikaxípi n̊iriríná Eb̊ir̊amom̊i N̊iseaiim̊fárin̊i.” ur̊iñípi xẘíá oiwenin̊ir̊i riñíman̊i.” ur̊iñí nán̊ir̊in̊i.

15 G̊í n̊irix̊ímeáẙné, ámaéne yariñwápi nán̊i xẘiẙá bi osearim̊in̊i. Ámá wo xẘiẙá r̊ixa n̊ireroár̊ir̊ná “E n̊isiim̊fárin̊i.” nurir̊i nán̊i “Joxi r̊iríápi íkí s̊iñag̊i n̊ikẘirímón̊im̊fáman̊i.” éníñf̊ nurir̊in̊áẙ, r̊iñwéná ámi om̊iwiáróm̊in̊ir̊i ner̊i wíriñáráni? Ámi s̊iñf̊ bi g̊íẘ nímix̊ir̊i wíriñáráni? Oweoí.

16 Gorixo Eb̊ir̊amom̊i t̊in̊i iẙ ax̊ípám̊i t̊in̊i s̊im̊iman̊íyo dán̊i “Dix̊ iẙ ax̊ípám̊i dán̊i nañ̊i n̊iseaiim̊fárin̊i.” réroáriñípi nurir̊i iẙ ax̊ípáẙ iñr̊ir̊ná Eb̊ir̊amoyá f̊wiár̊awé obaxf̊ nán̊i m̊ir̊i ná won̊i Kiraiso nán̊i r̊iñífrin̊i.

17 Nion̊i osearim̊in̊ir̊i seararíñápi r̊ipi imón̊in̊i. Wig̊ s̊im̊iman̊íyo dán̊i “Nañ̊i e n̊iseaiim̊fárin̊i.” nurárimáná ejáná xwiog̊ẘi r̊ixa 430 n̊imúrómáná ejáná ɻẘikaxípi

nuriríti aiwí xámít “E niseaiimfáriti.” nuriríná “Íkí siñagí níkwírimónimfámaní.” éníñjt uráriñjtípi nání wí rakínijtmaní. Ayinání re nimónarinti, “E niseaiimfáriti.” uráriñjtípi Goríxo wí xwítá oiweniníti ejfímaní.” nimónarinti.

18 Nwf ikaxft ríñijtípi xídaríñwápimi dání Goríxo nene nání neaipímoáriñjtípi neaímeapaxf nimónirínayf, nene re yaiwianiginti, “O ‘Niseaiimfáriti.’ réroáriñjtípimi díñjt wíkwíroaríñwápimi dání neaímeapaxfmaní.” yaiwianiginti. E nerí aí Ebírfamomí símímañyo dání “Niseaiimfáriti.” réroáriñjtípimi díñjt wíkwírohípimi dáninti wímeajt ejagí nání díñjt wí e yaiwianiméwinti.

19 E searariñjagí nání ámá wo re nírínijtoí, “Nwf ikaxft ríñijtípimi xídaríñwápimi dání Goríxo nene nání neaipímoáriñjtípi nepa míneáimeapaxf nimónirínayf, pí nání ñwf ikaxftípi nearíñfrífaní?” nírínijtoí. Ai ayí Ebírfamoyá iyf axípá imónijto —“Omí dání nañf niseaiimfáriti.” uríjo, ayí orínti. O imóníte nání “Íwí nene yaríñwápí xíoyá mañf níwiaíkírtí ríta yaríñwinti?” oyaiwípoyiníti ñwf ikaxftípi nearíñfrínti. Nwf ikaxft apí Goríxo añfnajfyá mañyo dání apaxípánijt imónijt womí uríñjtípínti.

20 Ámá wo apaxípánijt imónijto apí uriníti nurowáríríná xewaníjo apí urinímenítoí. E nerí aí Goríxo “E niseaiimfáriti.” nuriríná ámá apaxípánijt imónijt womí murowárí wayá símímañyo dání urariçfápa axípí e ejfrínti.

21 Ámá wo re ríñijtoí, “Goríxo xwítá Ebírfamomí símímañyo dání ‘E niseaiimfáriti.’ nurimáná ámí ríwíyo xegí ámáyo ñwf ikaxftípi nuriríná ikweakwímtí nerí míripa reñiniginti?” Ámá wo e ráná “Oweoí, wí e riþaxfmaní.” urimínti. Goríxo ñwf ikaxftí amá níxídiríñjtípimi dání díñjt níyimíñjt imónipírtíra nání imónipaxf bí níriri siñwíriyf, ayí ñwf ikaxft apí xíxení xídaríñjagfá níwíñríná “Gí siñwíyo dání wé rónigfáyñérínti.” uríþaxf imónimínti ejfrínti.

22 E nerí aí ríwamíñjt Bíkwíyo neániríñyo dání ámaéne negí íwí yaríñwápí nání Goríxo gwíñijt neayáragfrínti. Ámá Jisasí Kiraisomí díñjt wíkwíroarígíáyo sa e yarígíápimi dání “E niseaiimfáriti.” réroáriñjtípi tñi xíxení wiiníta nání ámaéne íwí yaríñwápí nání ñwf ikaxft neániríñyo dání gwíñijt neayáragfrínti.

“Nwf ikaxftípi Kiraisomí díñjt wíkwírotrixiníti yayíwí neameñfrínti.” uríñjtí nánirínti.

23 Xwítá díñjt wíkwíroaríñwáo nánípi síní míriñipa ejáná ñwf ikaxft eánijtípi yayíwí níneaméra níbírti xwítá apí siñání imóníte nání gwíñijt neayáragfrínti.

24 Ayí riþípi searariñjinti. Nwf ikaxft eánijtípi Kiraiso tñí e nání níneapemeámi neauníta nání yayíwí níneaméra bagfrínti. Ámá Kiraisomí díñjt wíkwíroaríñjagfá nání Goríxo “Gí siñwíyo dání wé rónijtoí.” rárariñjt ejagí nání nene apí e imónanítwá nání yayíwí níneaméra bagfrínti.

25 Xámít yayíwí níneaméra bagf aí xwítá díñjt wíkwíroaríñwáo nánípi riþa nimónijagí nání yayíwí neamearíñjtípimi síní xíðipaxf meninti.

“Díñjt wíkwíroaríñwápimi dání Goríxoyá niaíwene imónijwinti.” uríñjtí nánirínti.

26 Seyñné níyfnéni Kiraisí Jisasomí díñjt wíkwíroarígíápimi dání o tñi nawíni nikáríñiro nání niaíwí Goríxoyá imónigfáyñérínti.

27 Kiraíso tñi oikáriñaneyñiro níyfnéni wayf nímearo xíó imónijtpa oimónaneyñiro rapírapf wúnijt yínigfrínti.

28 Seyñné níyfnéni Kiraisí Jisasó tñi nawíni ikáriñijagfá nání wiýné Judyat imónigfáyñérant, wiýné Gírikíyf imónigfáyñérant, wiýné wayá xínaíwánijt nimóníro omíñjt wíiarígíáyñérant, wiýné omíñjt wayápi epírti nání áxejwarí minigfáyñérant, wiýné oxíyñérant, wiýné apíxíyñérant, níyfnéni siýkí ná bñi imónijagfá nání Goríxoyá siñwíyo dání ananí imóninti.

²⁹ Kiraiso tñi nawíni ikárinigfáyíné enagí nání Ebírfamoyá iyí axfpá imóníjoí. Ayinání xñomí sñimímanjyo dání “Nñseaiimíráriñi.” réroáríñípi seaifáyíné imóníjoí. Segí arfo Ebírfamoyá dñíñípi meapfríyáyínéníñí imóníjoí.

4

“Nwí ikaxípimí nixídíríná gwíñíñí neayáragí aí Kiraiso nearoayíronjíriñi.” uríñí náníriñi.

¹ Ewayí xwiyá rípi osearimíni. Xano wiepíxñiasinío sñi onimíá nimóniríná xanoyá amípi nípíni meanío enagí aiwí xináiwáníñí nimóníro omíñí wiiarigfáyí yapí imóníñoríni.

² Síá xano ráriñíyi imónífe nání omí ámá wí yayíwí umero xñoyá omíñí sñiwí uwínañídiro yarigfóriñi.

³ Xámí nene ení niaíwenéníñí imónagwáríni. E nimónírane xwiyá sñrimíñí éwapñigfápi —Apí, ayí re rínarigfápiríni, “Apí mepaní. Apí mñípaní.” rínarigfápiríni. Apí oyaneyíñíri nixídíranéná gwíñíñí neayáragí enagí nání gwí omíñíñíñí yagwáríni.

⁴ Nene e yagwá aiwí Goríxo “Ína imóníwíñigini.” yaiwiáriñíyi imónáná xegí xewaxomí xwíá týo nání urowárénapíñíñigini. Omí apíxí wí uxíriri ñwí ikaxí eáníñípimí nixídírane gwí yáriñagwáyí imóníñwá womí uxíriri enoríni.

⁵ Goríxo piaxí níneamerí xñoyá niaíwenéníñí imónaní nání ñwí ikaxí nixídíríñípimí dání gwíñíñí yáriñagwaéne nearoayírówíñiginiñí urowárénapíñíñigini.

⁶ Agwí “Goríxoyá niaíweneríañí?” oyaiwinípoyíñíri xegí xewaxoyá kwíyípi —Apimi dání Goríxomí nuríríná “Ápoxiñi. Ápoxiñi.” uraríñwápiríni. Apí ríxa síxí seamímoñíriñi.

⁷ Ayinání ñwí ikaxí apí apí xídfípíri nání sñi gwí omíñí yarigfáyínéníñí mimóníjoí. Ríxa xñoyá niaíwíyíné imóníjoí. Xñoyá niaíwíyíné enagí nání xñoseaiiñípimí dání xegí dñíñípi meapfríyáyíné imóníjoí.

“Seyíñé yarigfápi nání aga ayá sítwí niroaríni.” uríñí náníriñi.

⁸ Xámí Goríxo nání sñi majíá nimóníri nání mixídípa nerína ñwíta segí dñíñí tñi imixigfápi —Apí nepa ñwíta imóníñípímaní. Apí omeñweaaneyíñíri nání gwíñíñí seayáriñíñyíné nimóníro yagfáriñi.

⁹ E nero aiwí seyíñé ríxa xñomí nixídíro ámá xñoyá imóníñagá nání —Apí rípxí aí ámá xñoyá oimónípoyíñíri xewaníño seaimixíñí enagí nání e níñiríñá “Ayí xixení ríñíñí.” nimónaríni. Ríxa xñoyá oimónípoyíñíri seaimixíñí enagí nání seyíñé dñíñí aríge nimoro axímiñí níkinimóníro ámí Judayíyá xwiyá sñrimíñí éwapñigfápimí —Apí píráñíñí seaimixípaxí wí mimóníñípíriñi. Apimi aríge niyaiwiro ámí oxídaneyíñíri yaríñoi? Ámí Judayí iwamíó érowíapñigfápi nixídíríñípimí dání gwíñíñí oyáriñaneyíñíro ríyariñoi?

¹⁰ Seyíñé Judayí síá ayimí “E epaxfríni.” rarigfápi xídfíro emá sñíñí nání síá ayimí “E epaxí imóníñi.” rarigfápi xídfíro Goríxo nání dñíñí mopfríri nání síá ayí ayí imónáná “Aiwá nimixíro e étríxíni.” rarigfápi xídfíro xwiogwí sñíñí imónáná “E epaxfríni.” rarigfápi xídfíro yaríñagfa nání seararíñíni.

¹¹ Seyíñé e yarigfápi nání aga ayá sítwí niroaríni. Nioní seyíñé tñi níñwearíñá aníñí miní nísearéwápiyíri aí “Síwiá searéwápiyíñáríñi?” nimónaríñagí nání ayá sítwí niroaríni.

¹² Gí nírixímeáyíné, wauní rípi osearimíni, “Nwí ikaxí ríñíñípimí dání gwíñíñí yíróníñáoni imóníñápa seyíñé ení axípi imónípoyí.” osearimíni. Nioní ení seyíñé imóníñípá sa ámá woní imóníñagí nání seararíñíni. Nioní seyíñé seaimeááná seyíñé sípí wí mñikárgfawixíni.

13 Seyfné nijfáriñi. Iwamfó íná dání xwiyfá yayf neainariñfpí wáf nisearirfná ríramiñf nimóniri nání searirñaginí.

14 Nioní ríramiñf imóniñjápi seyfné xwirfá seainimínri ejf aiwi seyfné wí peayf nñiwianiro ríwf mñimó Gorixoyá anfajf womiraní, Kiraiso xewanñjomiraní, nímimínirñiñf nímimínigfawixiní.

15 Nioní wáf searáná seyfné “Xwiyfá yayf neainipaxfpí arfá wianfwaéne, nene mimóniñw reñwini?” nýaiwiniro yayf seainiñfpí gími nimoro yariñof? Íná e epaxf nimóniri siñwiriyf, niapaniro nání segí siñwf aí yónipaxf imóniñagfa siñwf seanifná enagf nání seararifná.

16 Nioní nepaxifná imóniñfpí tñi xixení nearí seararifná nání seyfné “O sifmí tñi neaimfánri yariñi.” ríseaimónaríni?

17 Áma ñwf ikaxf ríniñfpí tñi gwíniñf seayáraniro yariñgáyf mepí niseatíñiro aiwi nanf seaíwapíyaniro nání mepí seatíñarifámaní. Poroní ríwf nñimómáná noneyá sírogwf oimónipoyiní seayiñwfroaniro yariñof.

18 Nañf seaíwapíyipfrí nání mepí nítiniróná ayf ananiríni. Nioní seyfné tñi ñweañánári marfáti, nioní miñweañagi aiwi nañf seaíwapíyipfrí nání mepí nítiniróná ayf ananiríni.

19 Gí niaíwíniñf imóniñgáyfne, ríniñf apixíwa niaíwf xíraniro íná winarifpa nioní ení seyfné xeñwími warifápí pñi níwiáríro Kiraiso imóniñfpí nání ámi axfpí e nñiga waríni.

20 E niseariri aí mixfni mísearí nípení xwiyfáni searimí nání seyfné tñi ñweámínri nání íkñiñf sifpí niaríni. Seyfné xeñwími warifápí nání ududf niarifná nání seararifná.

Xegaí tñi Seraí tñi nání nírirfná ewayf xwiyfá bí urifná nániríni.

21 Ñwf ikaxf ríniñfpimí xídarifwápimí dání Gorixoyá siñwfyo dání wé róniñwaéne oimónaneyiníri yariñgáyfne, yariñf bí rípí oseaimíni, “Ñwf ikaxf eánifpimí dání ríniñfpí nání nepa dñif mimoarifgáyfneraní?”

22 Bíkwfyo dání xwiyfá bí rípí nání níriníri eánifná nání osearimíni. Ebírfamo niaíwf waú emeaagfríni. Wfo xináinif nímóniri omifná wíiarifná xíriñoríni. Wfo xegf xiepí —Í xináinif nímóniri omifná mifwiipa yariñiríni. Í xíriñoríni.

23 Xináinif nímóniri omifná wíiarifná xíriñjo sa apixíwa oxf tñi nemero niaíwf xírarifgápa xíriñoríni. Xiepí, xináinif nímóniri omifná mifwiipa yariñf xíriñjo Gorixo Ebírfamomí sifmímanfyo dání “E nísiimfáriñi.” urifnápimí dání xíriñoríni. Bíkwfyo apí nání níriníri eánifpí nání osearimíni.

24 Xwiyfá ipaú nání ríniñfpí agwf ríná imónarifná bí tñi ríramiñf yf niníri rípaxfríni. Ípaú xwiyfá Gorixo ráriñf biaú nániríni. Xwiyfá bí —Apí ñwf ikaxf ríniñfpíríni. Apí díwf Sainaiyf ríniñfpí tñif e dání ráriñfpí, ayf Xegaí nániríni. Niaíwf í xíriñf yf xináiwánif nímóniro omifná wiipfrína nání imónifyfríni.

25 Díwf Sainaiyf ríniñfpí Arebia imóníni. Apí Jerusaremí agwf ríná imónifpí tñi ríramiñf yf niníri imónifpíríni. Áma anf apimí ñweáyf xináiwánif nímóniro omifná wíiarifgáyfniñf imónifná nání rarifná.

26 Áma anf apimí ñweáyf xináiwánif nímóniro omifná wíiarifgáyf imónifná aí áma Jerusaremí anfnamí imónifpimí ñweáyf ríxa gwíniñf yíronifgáyfríni. Anf apí Kiraisomí dñif wíkwfronwaéne negf nökñif imónifpíríni.

27 Bíkwfyo dání anf apixí ipaú tñi ríramiñf yf apiaú nání xwiyfá rípí níriníri eánifná nání seararifná, “Apixí niaíwf mifxif oxf roñixif yayf éirixíni. Jíxf apixí niaíwf nixíriñf winarifpí sifná misinípa yariñfí manf nexoari meanf

rítixinti. Niaiwí apixí meawárí siníxiyá obaxí nimoga nuro pírániñí meáninjíyá niaiwíyo múropírtá enagi nání meanjí rítixinti.” níriníri eánijagi nání searariñinti.

²⁸ Gí nírixímeáyíné, Ebíríamomi símímanjíyo dání Goríxo “E nísiimfáriñíti.” uráriñípimi dání Aisako xirinjípa axípi e imónigíayínérinti.

²⁹ Ína niaiwí apixí oxí tñi nemero xirarigíápa xirinjo, o niaiwí Goríxoyá kwíyípimi dání xirinjomí xeaninjí wikáragírini. Agwi ení axípi e xeaninjí seaikáraniro yariñjoí.

³⁰ E seaikáraniro yariñagfa aiwi Bíkwíyo dání pioi ríñinti? Ayí re níriníri eáninti, “Xináinjí nimóniri omijí wíiarinjími tñi xegí niaiwomí tñi mixí xídwáreí. Xináinjí nimóniri omijí wíiarinjíyá xewaxo tñi dixí apixí, ríñinjí nimóniri omijí misiipa yariñjíyá xewaxo tñi awaú níwaúni dixí díñípi tígíwau nimóniri amípi xanoxiyá mímeapa éfisixiníti rírarinjinti.” níriníri eáninti.

³¹ Ayináni gí nírixímeáyíné, Kiraísomí díñí wíkwíroariñwaéne xináinjí nimóniri omijí wíiarinjíyá niaíwenéninti mimónitjwinti. Xináinjí nimóniri omijí miwiipa yariñjíyá niaíwenéninti imónitjwinti.

5

“Gwíñijí yíróniñwaéne ámi gwí yáriñipaxí mimónipa éwaniginti.” urinjí nánirinti.

¹ Pípi oimónípoyiníri maríáti, gwí yíróniñwaénéninti oimónípoyiníri Kiraíso gwíñijí neaíkweawáriñínti. Ayináni seyíné ejí neániro ñweátrixinti. Ámi ñwí ikaxípi níxidírane gwí omijí yaníwá nání odípi sámí xe oneayípoyiníri siñwí miwíñipa étrixinti.

² Nioní Poroni searimípi aríá ókiarí nímónípoyí. Nwí ikaxí ríñijípi níxidírinxípimi dání wé rónijí imónípíri xe iyí símí só oneawákwpoyiníri siñwí níwíñirónayí, Kiraíso níperíná ámá níyoní nání ejípi nañí wí seaimixípaxí meninti.

³ Ámá xe iyí símí só oneawákwpoyiníri siñwí wínarigfá wiyí wiýné ámi dirírfí bí oseaiminti. Apí e nerónayí, ñwí ikaxí ríñijíyí bini xídpaxímani. Nípinti xídfírinxínti.

⁴ Segí ñwí ikaxí ríñijípi xídarigíápimi dání Goríxo “Wé rónigfáyínérinti.” nearíwíñigíñiri yariñgíayí ríxa Kiraíso tñi gwíñijí ikwamixínigíáriñi. Goríxo wá níseawianíri seaiñíjípi ríxa ríwíñinti nímamoro yariñjoí.

⁵ Wiyíné e yariñagfa aí nene Kiraísomí díñí níwíkwírorinjípimi dání díñí re ikwímonjwinti, “Nwí ikaxí xídarinjápimi dání maríáti, Goríxo xewaníño neríñípimi dání ‘Wé rónigfáyínérinti.’ nearáriñíáriñi.” níyaiwirane oyá kwíyípi ejí sítí neaímixípimi dání díñí e ikwímonjwinti.

⁶ Ayí rípi searariñinti. Ámá Kiraísi Jisaso tñi nikáriñíróná ríxa iyí símí só wákwinjáná nikáriñírónári, miwákwinjáná nikáriñírónári, ayí ananínti. E nerí aí Goríxo wímonariñípi oyaneyíñíróná epírípi, ayí rípíriñi. Kiraísomí díñí níwíkwírorinjípimi dání ámáyo díñí sípí níwiro arírá wiariñgíápíriñi.

⁷ Seyíné iwamfó Kiraísomí nuxídíróná ámá yamíyamúrónigí níñíróná anjní wiárí müroarigfáyí yapi nimóniro yagíáriñi. E nero aí go seapíronjagi xwíyíá nepaxinjí imónijípi siñi xíxení mixídarinjoí?

⁸ Díñí seyíné agwi fá xirigíápí Goríxonjá oimónípoyiníri wéyo fá seaumíriñomi dání aríá wigíápímani.

⁹ Ewayí xwíyíá ámaéne raríñwá rípi nání díñí mópoyí. Bisíkeríá siñípimi yisí bí onímiápí táná níminí ikwájwí eapíñaráriñínti. Seyíné yariñgíápí apíñijí mimónipa rení?

¹⁰ E nísearíri aí “Seyíné nañí xíxení imónijípi nepíríáriñi.” níseaiaiwíri nání díñí siñá neánarinti. Seyíné Ámínáo tñi ikáriñígíá enagi nání “Díñí xegí bí mixírí nioní xirinjá axípi níxirípíráoí.” níseaiaiwíri nání díñí siñá neánarinti. Ayá searemoaríno go go enagi aiwi “Goríxo ananí pírfí umamoníáriñi.” nimónariní.

11 Gí nírixímeáyíné, nioní yariñápi nání pírániñí díñí mópoyí. Nioní ámá wí rarigfápa xwiyá yafí neainaríñípi wáfí nírimeríná nepa rípi nírirónayí, “Jisasomí díñí níwíkwírorí aiwí iyí símí ení só wákwinípoyí.” nírirónayí, pí nání gí Judyá síní xeaníñí nikáraríñoi? Nioní nepa e níriri siñwíriyí, Judyá “Kiraíso nene nání yoxáfpámí neapeiníñí.” uraríñápi aríá nínróná apimí dání símíríf niníro óréamioapaxímaní.

12 “Ámá ayá searemoarigfáyí wigí iyí símí só níwákwíníro píñí wiárigfápi só wíwákwímí inayíñíxíñi.” nimónaríñi.

13 Gí nírixímeáyíné, Goríxo gwí miyinigfáyíné oimónípoyíñí wéyo fá seaumíñíyíné imóníñagfá aiwí “Pí pí nání feapá neainaríñípi yaníwá nání ñwfí ikaxí ríñíñípimí dání gwíñíñí neaíkweawáríñíjenerífaní?” níyaiwiro apí mepa éñíxíñi. E mepa neróná díñí sípí inarigfápimí dání xíxe arírá niga úñíxíñi.

14 Nwfí ikaxí nípíñí, ayí xwiyá ná bíní rípimí ikwíkwírfí iníñi, “Jíwaníñoxí díñí sípí inaríñípa ámá wíyo ení axípí wiríñí.” ríñíñí apimí ikwíkwírfí iníñi.

15 E nerí aí seyíné apí miní sítí xíxe sítí níróga wiápñímeaariñípáníñí nimóníro xíxe ríromí inípíñíxíñí nání ikwairírfí seaiaríñíñi.

Ieapá winaríñípimí dání epaxípi tíñí kwíyípi nipemeámi waríñípimí dání epaxípi tíñí náníñí.

16 Nioní seararíñápi, ayí rípíñí. Goríxoyá kwíyípi xe níneapemeámiounírí siñwí níwíñírónayí, pí pí miñí seainaríñípi xe oneainíñírí epíñíramaní.

17 Ayí rípí náníñí. Miñí seainaríñípi, ayí kwíyípimí xwámámí wimíñírí yariñíñí. Kwíyípi ení miñí seainaríñípimí xwámámí wimíñírí yariñíñí. Miñí seainaríñípi tíñí kwíyípi tíñí ámá midimídáni nímeorori mixí inarigfápíñíñí imóníñagfí nání raríñíñi. Ayíñání kwíyípi xe níneapemeámiounírí siñwí níwíñírónayí, amípí miñí seainaríñípimí dání oyaneyíñí seaimónaríñípi ananí epaxí mimóníñi.

18 Kwíyípi xe níneapemeámiounírí siñwí níwíñírónayí, nwfí ikaxí eáníñípi xídfípíri nání gwíñíñí míséayáríñíñi.

19 Miñí inarigfápí nání ámá níyínéní siñání seaimóníñi. Miñí níróná rípí yarigfáríñi. fwí iníro piashí weánípaxípi ero rípeánaníro nání yarigfápí ero

20 Nwfíápimí mewero ayáí ero símí tíñí iníro mixíñí ríñíro sípí díñí yaiwiníro mixí kíñíro xíxewiámí ríñíro ewáramóníro xepíxepá róníro

21 Siñwí fwí wíñíro iniñí xwapí níñimáná papíkí ero papíkí neróná uyíñíí ero xíxegfíni apí apí imóníñípi ení ero yarigfáríñi. Eníñá ikwairírfí seaiñápa ámí axípí ikwairírfí oseaimíñi. Ámá apí apí yarigfáyífraní, apíñíñí imóníñípi ení yarigfáyífraní, ayí Goríxoyá xwioxíyo wí páwipíñíramaní.

22 E nerí aí ámá kwíyí Goríxoyápi xe níneapemeámiounírí yarigfáyí rípí yarigfáríñi. Ámáyo díñí sípí wirosíñí niíá winírí níwayíróníro níwearo ayíñí xe ófí oneaimópoyíñírí siñwí wíñíro ayá urímixíro pírániñí wíiro ámá díñí unywíráripaxípíñí ero

23 ayá rírimixí wipaxí imóníro nípíreáníro yarigfáríñi. Nwfí ikaxí bimí dání apí nípíñí ríñíñípi bi “Mepaní.” mítíñíñi.

24 Ámá Kiraísi Jisasoyá imóníñíyí wigí xámí nípíkwíñí mimóníñíapí —Apí sípí nání miñí wíñíro feapá winírí yarigfáyíñí. Apí ríwí nímoríñá ríxa yoxáfpámíñíñí níyekwíroáriro píkiarigfáwixíñi.

25 Kwíyípi díñí níyíñíñí ríxa sítí neamímoní enagí nání apí níneapemeámi oumíñírí yaríñípa oxídaneyí.

26 Negí wíyí wíyíné mixí míméakíñíñípa oyaneyí. Símíst mainenípa erane sípí díñí miyaiwini pa erane oyaneyí.

6

“Xixegíni bì bì arirá intírixini.” urinj nánirini.

¹ Gí nírixímeáyíné, segíyí wo uyínií éagí níwínímearínayí, kwíyípí nipemeámi seawaríñýná súpí éomí awayiní sajioñwírárixini. E neróná seáyí e nimóniro “Súpí xíó éípa nene wí epaxenemaní.” miyaiwipa éfríxiñi. Seyíné ení fwí axípí epfríxiñírí searariñíni.

² Segí wíniyí díñí ududí winariñí imóniñípí wí wímeáagí níwínírínayí, arirá wífríxiñi. Xixe e intírixini. Seyíné e nerónayí, ñwí ikaxí Kiraiso ríñípí xíxeni tñí yariñoi.

³ Ámá wo “Nioni seáyí e imóniñáonirini.” niyaiwinariñagí aí o nepa seáyí e mimóniñánayí, ayí xewaniñjo yapí éwapínarini.

⁴ Woxiní woxiní díxí yariñípí pírániñí sínwí anaxídinei. E neríná xewaniñoxí “Apání yariñini.” nísimóniríná ayí mísí meakníñipaxríni. E nerí aí ámá wí tñí ríramiñíyí niníri “Nioni yariñápi wí yariñápi tñí xíxeni mimóniri.” niyaiwiniri mísí mímeakníñipaní.

⁵ Niyínéni xíxegíni segí yariñápimí dání seaímeanfá enagí nání raríñini.

⁶ Ámá xwíyítá Goríxoyápi uréwapíyariñíyí wigí amípí nañí imóniñíyí bì nímearo wigí uréwapíyariñomí bì mìní wífríxiñi.

⁷ Yapí re méwapíñípa éfríxiñi. Ámá wí Goríxomí majímajfá níwikárímáná ríperírf umepaxríni. Ámá pí pí aiwá iwfá nura núfasáná xíxeni apí miarigfá enagí nání raríñini.

⁸ Ámá feapá winariñípíni yariñáyí, ayí ámá omiñíyo aiwá iwfá urariñáyí yapí imóniñoi. Aiwá yóf éfpí miarigfápa wigí egípimí dání nímiríñíyí neríná naníñípífríriñi. E epírfa aí ámá kwíyípí nipemeámi waríñípimí xídarigfáyí wigí egípimí dání nímiríñíyí neríná díñí níyíñíyí tígáyí imónípífríriñi.

⁹ Ámáyo nañí níwiia nuranénayí, aniñí neainítagí aí nañí wíiaríñwápi píni míwiáripa éwanigini. Ení samiñí míneawepa nerí píni míwiáripa nerínayí, aiwá míwáiná nañíni mianíwá enagí nání searariñini.

¹⁰ Ayinání síní epaxí nimóniríná ámá níyoní nañíni wiíwanigini. Negí Ámináomí díñí wíkwírogfá nawiní imónigfáyo ayí aňípaxí wíianíwáyíriñi.

“Kiraiso yoxáípámí dání neaiñípí nánini mísí meakníñipaxríni.” urinj nánirini.

¹¹ Ríwamíñí nioní gí wé tñí nearíná xwéní xwéní neáá waríñá rípí seyíné mí ómíxípoyí.

¹² Ámá iyí símí sító owákwínpoyiníri xíxoyípí seamearigfáyí, ayí wigí wíniyí “Apání e imónigfáyí rífa yariñoi?” oneaiaiwípoyiníri sító seawákwianiro yariñáyíriñi. Ayí Judayí nene Jisaso yoxáípámí neaiñípimíni díñí wíkwíroaríñagwí níneaníróná xeaníñí neaikáripxíxiñíri e yariñáyíriñi.

¹³ Ayí wí ñwí ikaxí ríñíñí nípíni xíxeni yariñáyí mimóniñagfá aiwí seyíné sító seawákwífápi nání wáríxa imónaniro nání seyíné iyí símí sító owákwianeyiníro wimónariñíriñi.

¹⁴ Ayí e yariñagfá aí nioní pípí nání seáyí e nímerí rímiñéini. Áminá Jisasí Kiraiso yoxáípámí níperíñá neaiñípí náníñí níriri yayí emíñíni. Ayí rípí nánirini. Kiraiso yoxáípámí neapeiñípimí dání ámá Goríxomí mísídarigfáyí yariñápí síní emía nání píyíñíñí imóníri gí sínwí wíñíñae dání “Wigí yariñápí ení píyíñíñí rífa imóníni?” yaiwirí eníñí.

¹⁵ Sító níwákwíñíríná ayí ananíriñi. Míwákwíñípa neríná ayí ení ananíriñi. Goríxo ámí xegí kwíyípimí dání síní wí oimónípoyiníri neaimíxípí, ayí aňípaxí imóniñí enagí nání searariñini.

¹⁶ Ámá nioní seararinjá apí fá nixiriro x̄darigfáyo Gorixo wá wianiri niwayiróniro njweapríri nání wiiri éwintigini. Isirerí x̄troyá imónigfáyo ení e éwintigini.

¹⁷ Nioní Jisasomí x̄darinjagi nání iwanjí nimépeayigfápi igí rixa niweñagi nání wiyíné nioní dínjí ríá nixepaxí amí bi mepa éfríxini.

¹⁸ Gí nírítímeáyíné, Ámíná Jisasí Kiraiso wá seawianarinjpimí dání dínjí sítixí oseamímoní. “E oení.” nimónariní.

Payí Poro Epesasi ḥweáyí nání eanínariní.

Payí rína Jisasoyá s̄iyikí imónigfá aní yoí Epesasiyo ḥweagfáyí nání Poro eanínariní. Aní apí Esia p̄ropensiyo nikwíróniga uñí n̄ipimini seáyi e imónagfíriñi. Poro émáyí aníminí xwíyá yayí winpaxípi wáti nura nemerína aní apimí iwamfó eméíná Sabaríá ná woní e ḥweaninigini (Wáfi wurimeiarigfá 18:18-21). E nemo ámi wí e wí e neméisáná ámi ríwíyo e nání nuri n̄ijwearí uréwapiyarína xwiogwí waú wo múronjnígini (Wáfi wurimeiarigfá 19:1-41). E nemo ámi wí e emearína omí fá n̄ixero gwí aníyo ḥwirárte dání payí rína nearí Tikikasomí wiowáriñinigini.

¹ Poroní —Nioní Goríxo Kiraisi Jisasoyá wáfi wurimeiaríñi wo imóníwíñiginiñi xegí díñí tñi n̄irípeañoníñi. Nioní payí rína áma Goríxoyá imónigfá Epesasi ḥweáyíne —Seyíne segí nawini ikáriñigfo, Jisasomí nuxidíróná píráñiñi uxídarigfáyíñerini. Seyíne nání nioní payí rína nearí mónapariñiñi.

² “Negí ápo Goríxo tñi Ámíná Jisasí Kiraiso tñi wá seawianíri seyíne n̄iwayíróniro ḥweapíri nání seiíri éisixint.” nimónarini.

“Kiraiso tñi ikáriñiñwaéne Goríxo nañí imóniñí apí apí neaiñíñriñi.” uríñí náníñriñi.

³ Goríxo áma díñí n̄iyimíñi tígíyáfi nimóniro anínamí ḥweáfríxiñiñi n̄iwimixíríná nañí wiiariñípi, apí n̄ipiní Kiraiso tñi ikáriñiñwaéne rixa neaiñí enagí nání omí yayí uméwanigini.

⁴ O xwírári s̄iní mimixími dání nene oyá s̄iñwíyo dání s̄iyikwí míñiñwaéne imónírane xwíyáfi m̄ineamearípaxí imónírane yaníwá nání Kiraiso tñi nawini ikáriñiñwápimi dání fá yiyamixími neaiñiñigini.

⁵ O eníná dání nene nání díñí s̄ipí wiñí enagí nání “Áma nioní fá yiyamixími wiayí Kiraiso wiiníápimi dání gí niaíwí piaxfí memíyáñiñí wimixíñigini.” yaiwiáriñiñigini. Xegí díñíyo dání “E éimigini.” n̄iwimóniri nání e yaiwiáriñiñigini.

⁶ Nene re n̄iyaiwirane seáyi e umeaníwá nání e n̄iyaiwiáriñi eníriñi, “O wá n̄ineawianíríná bi onímiápi m̄ineawianí nene o xegí díñí s̄ixí uyijo tñi nawini ikáriñiñwaéne enagwi nání ‘Ayí ení xixe niífríxiñi.’ m̄iwimóní xegí xewaxo anípá wírénapíñífraní?” n̄iyaiwirane seáyi e umeaníwá nání e n̄iyaiwiáriñi eníriñi.

⁷ Nene Kiraiso tñi ikáriñiñwaéne enagí nání o yoxáfpámi n̄iperí xegí ragí púfpimi dání Goríxo gwíñiñí nearoayírorí xwíyáfi xíoyápi n̄iwickirane yariñwápi yokwarími neaiiri eníriñi. E n̄ineaiirína Goríxo wá onímiápi n̄ineawianíri neaiñíñraní?

⁸ Oweoí, aga wá ayá wí n̄ineawianírífípmi dání nearoayírorí yokwarími neaiiri ení enagí nání raríñiñi. O díñí émí saímí n̄imori amípí n̄íni nání n̄ijfá imóníño enagí nání

⁹ xewaníño e éimiginiñi wimóniñípi tñi xixení nerína eníná dání Kiraiso eníápimi dání áma nání e wíiñiginiñi enwípeáriñípi —Apí ámáyá s̄iñwíyo dání ínimi imóniñífríriñi. Apí nání nene wíá neaókímixíñíriñi.

¹⁰⁻¹¹ Eníná dání enwípeáriñí apí, ayí amípí n̄íni anínamí tñi xwíráimi tñi imóniñíyí “Kiraisomí s̄imanwíyóniñí ínimi wírnaníwá nání rimóniñwíni?” n̄iyaiwiro xixení e imónífríxiñiñi enwípeáriñípiñi. Síá e enwípeáriñípi imóníwíñiginiñi riñáriñiñyi nimóníríná oyá díñí tñi xixení e imóníñífríriñi. Pí pí o díñí nejwíperína “E éimigini.” n̄iwimóniri yaiwiáriñípi s̄iwiá mé apí tñi xixení yáráriñípa eníná dání Kiraiso tñi ikáriñiñwaéne nání “Áma ayí nioniyá imónífríxiñi.” n̄iwimóniri yaiwiáragípi tñi xixení nerí e neaimixíñíriñi.

¹² Judayene —Áma xámí Kiraisomí díñí n̄ikwímoro re yaiwigfáyí, “O neaiñípimi dání Goríxo yeáyí neayimixemeantíriñi.” yaiwigfáyí nání nene xámí s̄iñwí

ipeŋwaénerini. Nene “Aga seáyi e imóniŋo, ayí Gorixorfaní?” niyaiwirane seáyi e umeanfwá nání xfoyaéne neaimixiŋfriní.

13 Seyíné ení Kiraiso tñi ikáriŋigfáyfáne enagí nání xwiyfá nepaxiŋfá imóniŋfá yanfá seaiapigfápi —Apí Gorixo yeáyf seayimixemeanfá enagí nání yayf seainariŋfpírini. Apí seyíné arfá nifwiróná dñf wíkwfrófá enagí nání Gorixo xfoya imóniffrixiníri xegf kwíyf s̄mimanaŋfyo dánifnif “Niseaiapimfárini.” rárifpí tñi ikifyinifnif seaiáriŋfriní.

14 Kwíyf neaiapifpí tñi rixa ikifyinifnif neaiáriŋifnif nání dñf re moŋwini, “Gorixo ‘Niseaiimfárini.’ rárif sifni m̄neáimeanfípi tñi xixení nifneaiinfárini. Xfo ‘Nioní tñi nifwearo nioniyáyf imóniffrixiní.’ yaiwiarifpí tñi xixení imónanfwá nání gwifnif neaíkwamixinífárini.” Dñf anifnif e moŋwini. Nene “Aga seáyi e imóniŋo, ayí Gorixorfaní?” niyaiwirane seáyi e umeanfwá nání xegf kwíyfpí tñi ikifyinifnif neaiáriŋfriní.

“Gorixomí seyíné nání rixif seauriyarifná.” urif nánirini.

15-16 Gorixo apí apí e seaiif enagí nání nioní ení ámá wí re rariŋagfa, “Epesasi nweáyf Ámíná Jisasomi dñf nifwíkwfroro ámá Gorixoyá imónigfá nifnif nání dñf sifpi wiariŋo.” rariŋagfa arfá wiŋae dání nioní seyíné nání Gorixomí yayf nifwiaiyirfá wí pñi wiárariŋámori. Rixif re seauriyarifná seyíné nání dñf nifmori

17 rixif re seauriyarifná, “Negí Ámíná Jisasí Kiraisoyá Nwfáoxini, seáyi e rimepaxf ápo Gorixoxini, Epesasi nweáyo ananí re wiifrifxini. Joxí dixf kwíyfpimi dání ayí dñf émí saímí mopíri nání s̄kfkf womixirí dixf imónifpíri nání xixení nifjá imóniffrífa nání wfá wókímixirí érifrifxini.” seauriyarifná.

18-19 Seyíné rípí rípí niyaiwiro nifjá xixení imóniffrífa nání rixif seauriyarifná, “Gorixo nioniyáyf nimóniro nioní tñi nweáfrifxini wéyo fá neaumifnif dñf ikwímoariŋwápi, ayí apírfani?” yaiwiro “Xfoyaéne awiaxf imónifnif neaímeanfápi —Apí ayá tñif sifni sifni e mepaxf imónifpírini. Apí, ayí apírfani?” yaiwiro “Xfoyá ení sifxi eánifnif pírfí mifwiaíkipaxf imónifpíri —Apí aga seáyi émí imónifpírini. Ámá xfomí dñf wíkwfrorifgáyo dñf sifxi wímoariŋfpírini. Apí, ayí apírfani?” yaiwiro epírifa nání o segí dñf wfá seaókimixinífa nání omí rixif seauriyarifná. Xfoyá ení sifxi eánifnif dñf wíkwfronjwaéne sifxi neaímoariŋf apí pípí marfáti,

20 ejí sifxi eánifnif Kiraiso xwáripáyo dání owiápñimeanfíri sifxi wimixirí aŋfnamí xfoya wé náumíni oŋweanfíri wimixirí ejípí, ayí xfomí dñf wíkwfronjwaéne dñf sifxi neamímoariŋf axítpírini.

21 Wé náumíni nweano, o gíyf gíyf seáyi e nimóniro wíniyo seáyi e umenweaarifgáyoraní, gíyf gíyf néní tñjwaéne nimóniri oŋweaaneyiníri yarifgáyoraní, gíyf gíyf ejí eánifnif nimóniri omenweaaneyiníri yarifgáyoraní, gíyf gíyf ámíná nimóniri yarifgáyoraní, pí pí yoí omíxifnif xixegfíri yarifgáyfá nifwírifo rarifgáyoraní, ayo nifyoní kwíyf imónifgáyoraní, ámá imónifgáyoraní, nifyoní o aga wiárf seáyi e wimónifnorini. Agwí rínáni marfáti, ná ríwíyo ení anifnif e seáyi e nifwimóniri nweanfári.

22 Gorixo amípí nifnif ámáraní, amípíraní, Kiraisoyá suyimanaŋfyo wuriffrifxini wimixifnif. O amípí nifyoní nání Ámínáo imóniŋo enagí nání ámá xfoya sifykí imónifgáyfó miŋfyiníri wimóninífa nání ení wimixifnif.

23 O miŋfyiníri imónifná ámá oyá sifykí imónifgáyf xegf waráriŋifnif imónifnif. Miŋfyi tñi warári tñi nawini ejáná wará noní xixení imónariŋfpa Kiraiso —O amípí nifnif Gorixo wimónariŋfpí tñi xixení imónifwíngifnif wimixariŋorini. O Gorixo “Miŋfyi xegfpí oŋweanfíri miwimónf wará ení tñjfyi imónifwíngifnif.” yaiwifpí tñi xixení imóninífa nání ámá oyá sifykí imónifgáyf apí e imónifnif.

2

"Nanínaníwá nání imónagwí aí Goríxo sínj neaimixiñfriní." urinj nániriní.

1 Enjné seyñé Goríxomí manj níwiaíkiro fwí yagfápimí dání nanínpírta nání imónagfáyñériní.

2 Sín e nimóniróná ámá Goríxomí mixdarigfáy sípí yarigfápa axípi e yagfáriní. Seyñé kwíyí sípíyí anj pírtyo emeariñíyo xiawomí —O ámá Goríxomí manj wiaíkiarigfáy sípípí éfríxiníri dínj ukikayonjoriní. Oboriní. Omí seyñé eni xídagfáriní.

3 Ámá Goríxomí manj wiaíkiarigfáyí yarigfápa nene eni axípi nerane pí pí nípíkwínt mimóniñípí oyaneyiníri míñj níneainírtná sa ananí yagwáriní. Pí pí feapá neainíñípírani, negí díñjyo dání oyaneyiníri neaimóniñípírani, sa ananí yagwáriní. Ámá Goríxo wikí níwóníri pír umamóáná nanínpírftáyí níni yarigfápa nene eni negí néra wagwápimí dání nerfná axípi nanínaníwáníri yagwáriní.

4 Nene e imónaníri yagwá aiwí Goríxo nene nání díñj sípí níwirtná xwapí ayá wí wiariñagi nání “Wá onímiápí wianíñímigintí.” míwimóní ayá wí neawianíñfriní.

5 Nene rixa nañj imóniñjáná wá neawianíñímaní. Nene sín oyá manj níwiaíkirane fwí yagwápimí dání nanínaníwá nání imóniñjáná wá níneawianíri Kiraiso ámí owiápñímeaníri sínj níwimixirtná nene eni nawní sínj neaimixiñfriní. Goríxo wá níseawianíriñípí dání yeáyí seayimixemeañfriní.

6 Nene Kiraisi Jisaso tñi nawní sínjñíñj níneaimixíri neawáriñímaní. O tñi nawní ikáriñiñwaéne enjagi nání o xwárípáyo dání owiápñímeaníri níwimixirtná nene o tñi nawní wiápñímeanáfríxiníri neaimixíri anjnamí gí iwo wé náumíni onweaníri níwimixirtná o tñi nawní ñweáfríxiníri neaimixíri enjfriní.

7 Ayí rípi nání e enjfriní. Ámá níni agwí ríná ñweagfáyfraní, ná ríwíyo ñweapírftáyfraní, níni Goríxo ámá nání díñj sípí níwiri Kiraisi Jisaso urowárénapiñípí nání díñj nímoróná díñj re yaiwífríxiníri nání e enjfriní, “O díñj wíkwírogfáyo wá onímiápí níwianíri urowárénapiñímaní. Wá ámá wianarigfápi tñi xixení mé seáyí e imóniñípí aí wiárí nímúrorí imóniñípí níwianíri urowárénapiñímaní.” yaiwífríxiníri nání Goríxo e enjfriní.

8-9 Seyñé Jisasomí díñj wíkwíróáná Goríxo wá níseawianíri seaiñípí dání yeáyí seayimixemeañfriní. Segí díñj tñi egfápimí dání yeáyí seayimixemeañímaní. Seyñé nañj yariñagfa sínjwí níseaníri nání yeáyí seayimixemeañímaní. Ámá wí aí wigí egfápí nání weyí mímearinípa éfríxiníri anipá yeáyí seayimixemeañfriní.

10 Ayí rípi nániriní. Agwí nene imóniñwápi Goríxo neaimixiñeneriní. Kiraisi Jisaso tñi ikáriñiñwaéne neaimixiñí enjagi nání “Imíriñí mimóniñípíntí éfríxintí.” yaiwinjípí —Apí enjné dání repeáriñípírini. Apimí xfdífríxiníri neaimixiñeneriní.

“Kiraiso Judayene tñi émáyíne tñi nawní neakumixáriñfriní.” urinj nániriní.

11 Ayíñaní enjné seyñé segí sénáíwa seaxirigfíe dání émá imónigfáyíne —Seyñé nání Judayí re seararigfáyñériní, “Iyí smí sfó míwákwinigfáyfriní.” seararigfáyñériní. E níriro aí “Iyí smí sfó wákwinarigfáyñériní.” rínarigfáyí yarigfápi, ayí Goríxoyá wé tñi marfái, ámá wé tñiní wákwinarigfápírini. Seyñé enjné imónagfápi nání sín díñj oseainíri.

12 Íná Kiraiso tñi mikumixiní xegí bí nimóniro ná jíamíñíñj ñweaagfáriní. Gwí Isíreriyá imónigfári —Arí Goríxo nioniyári oimónirí fá yamixiñfriní. Arí tñi seyñé wigfyí wí imónagfámaní. Xwíyá gwí arími smímañj e dání “E níseaiimfáriñí.” réroáriñípí seyñé eni níseakumixíri misearagfýñériní. Seyñé ámá Goríxomí mixdarigfáyí tñi níkumixiníróná ríwéná nañj apí neáimeanfárfaníri díñj nikwímoro xwayí naníri ñweaagfámaní. Goríxo nání bí níjá imónagfámaní.

13 Ejíná seyíné e nimóniro Gorixo tífamini ná jíamíniñf ñweaagfá aiwí agwí ríná Kiraisi Jisaso tñi nawini ikáriñigfá ejagi nání o niseapeirfná xegí ragí pútpimí dání nipemeámí Gorixo tífamini anwí éniñf seabifñfrini.

14 Émáyfné Judayí tñi sini símí tñi minipa epírfa nání píyfá neawfrifñfrini. E nerfná émáyfné Judayí tñi símí tñi inagfápi, apí xwíñanifñf niseamudímorí píronjípi xfo pépimí dání xwíñá nípíneamorfnifñf nerí amá apiaú sýikí ná bñi imónipisi nání imixifñfrini.

15 Xwíñanifñf niseamudímorí píronjípi —Apí ñwf ikaxí eánifñyo “E éfrifxini. E éfrifxini.” nírifri sekaxí níra unípi tñi “E mepani. E mepani.” nírifri ñwf ikaxí níra unípi tñi ayo eánifñpírini. Apí rixa siviá imixifñfrini. Ayí émáyfné tñi Judayí tñi amá apiaú nioní tñi nikáriñifñpimí dání sýikí amí sifñ ná bñi oimóniri ñwf ikaxí eánifñpi siviá imixifñfrini. E nerfná amá apiaúmi píyfá wfrifñfrini.

16 Yoxárpamí peñfpimí dání amá apiaú símí tñi inagfápi xwapfrá eaáriri sýikí ná bñi oimóniri níkumiximáná Gorixo tífamini nipemeámí urí emfániri ñwf ikaxí eánifñpi ná mayí siviá imixifñfrini.

17 O níbirí émáyfné, Gorixo tñif ná jíamíniñf ñweagfáyfné tñi Judayí, o tñif anwí éniñf ñweagfáyfné tñi wá re searifñfrini, “Níyfénéti tñi nawini imónipíri nání rixa píyfá seawfrifñrini.” searifñfrini.

18 O, negí wo imónijo ápo Gorixo tífamini ñweanagi nání Judayene tñi émáyfné tñi ananí xegí kwíyí neaiapifñpimí dání ananí o tñifmíni upaxí imónifñwini.

19 Ayináni seyíné sini wí ejyfíne mimónijoí. Sini xeñwíyfíne mimónijoí. Oweotí, rixa amá Gorixoyá imónifgáyí tñi kumixinijoí. Rixa Gorixoyá fwiaxé wiyfénenifñf imónijoí.

20 Ayí rípí searariñini. Gorixo anfí wiwá nímirirfná wá wurímeiarigfáwa tñi wírá rókiamoarigfáwa tñi nítifwayírománá émáyfné ení seayí e niseaikwiárimáná nímirá peyarifñpíñf imónini. Anfí iwá nání sifñá xámí nítifwayírorí tñijo, ayí Kiraisi Jisasorini.

21 Anfí niwáni o ejípimí dání pírániñf níkíkíróniga urí xwé nimoga urí yarifñagi nání anfí ñwfá Ámínáo nání wiwá imónariní.

22 Émáyfné ení Kiraiso tñi ikáriñigfáyfné ejagi nání o anfí Gorixo xegí kwíyfpmí dání ñweanifa nání iwá nímirá nípeyirfná xfo yá sýikí imónifgá wínyí tñi niseakumiñfrí nímirá peyarini.

3

“Gorixo yumí ejwípeáragípi wíá wókímixíwíñigíñri nírípeanfírini.” urifñnánirini.

1 Gorixo émáyfné tñi Judayene tñi nawini neakumixifñf ejagi nání Poroni —Nioní Kiraisi Jisaso nání émáyfné wá searímeiarifñagi nání gwí níñwírárigfónirini.

2 Ai “Gorixo nioní wá níñwianiri émáyfné wá searímfá nání nírípeanfípi nání seyíné rixa arfá ríá wíñawixini?” nimónariní.

3 Xwíyfá nene yumí neaimónifñpi Gorixo wíá nökímixfagí nání apí nání níjfá imónifñini. Apí nání rixa bi onímiápí ríwamifñf nearí searifñini.

4 Seyíné apí fá níroróná re yaiwipaxfrini, “Gorixo ejíná dání e éimigfíñri yumí yaiwiáriñri Kiraiso agwí ríná neaimixíri ejípí nání níjfá Poro imónifñpi, ayí apírfaní?” yaiwipaxfrini.

5 Amá ejíná dání neweáa bagfáyí apí nání xe níjfá oimónipoyifñri wíá wókímixifñmani. E mepa nerí aí agwí ríná kwíyfpmí dání xegí wá wurímeiarigfáwamí tñi wírá rókiamoarigfáwamí tñi yumí ejwípeáragí apí nání ananí wíá wókímixariní.

⁶ Yumfí Gorixo ejwípeáragí wíá neaókimixíppi, ayí rípirinti. Émáyfné xwiyfá yayí neainaríñpimi díñf níkwíroróná Kiraisi Jisaso tñi nawíni ikáriñigfáyfné imónigfápimi dání seyfné Judayí tñi nawíni Gorixo ipimoáriñfípi meapaxí imóniro ayí tñi níkumixinimáná sìyikí ná bñi imóniro Gorixo “E niseaiimfárinti.” símimanjyo dání réroáriñfípi ayí tñi nawíni seaímeapaxí imóniro egfáyfnérinti. Yumfí Gorixo ejwípeáragí wíá neaókimixíppi, ayí apírinti.

⁷ Gorixo xwiyfá apí wáf nurímeíwíñigíniri nínrípearfná “Omíñfíñf e niinfa nání wá níwianíri anípá e owiimínti.” yaiwinjípi tñi xíxení niiri “Eñf sìxf owímiximínti.” yaiwinjípi tñi xíxení niiri nerí nírípeanjfrinti.

⁸ Ámá Gorixoyá imónigfáyo onaxfýkwiñi imóniñáoní, ayí nioní imóniñá aiwí o émáyo awiaxf xegí bí imóniñf Kiraiso neaiñfípi —Apí aga seáyí émi imóniñf enagí nání ámá wigí díñfyo dání wí “Ayí apírinti?” yaiwipaxí mimóniñfípirinti. Apí nání wáf uríwíñigíniri Gorixo wá apí e níniwianíri nírípeanjfrinti.

⁹ Ámá Gorixo ayo e wiímigíniri yumfí yaiwiáragípi nání re yaiwipfrá nání, “Gorixo nerfná xío yaiwiáragípi tñi xíxení ejfranti?” yaiwipfrá nání wíá wókímixíwíñigíniri ení nírípeanjfrinti. Xámí Gorixo —O amípí nñi imixiñorinti. O ínimi rípi yaiwiáragípi nání, “Ámáyo yeáyí uyimixemeámfá nání apí éimigínri.” yaiwiáragípi nání “Ámá xe ananí níjíá oimónipoyí.” mìyaiwí yumfí níwia wagfrinti.

¹⁰ Agwí ríná añfna tñfmiñi nénf tfgfáyí tñi amíná imónigfáyí tñi Gorixo ámá xíxegñi imónigfáyí níkumiximáná sìyikí ná bñi wimixariñagi sìnjwí níwíñiróná “Níjíá xíxegñi Gorixo imóniñfípi sìxf iníñáná níkwioámiga eaarinjípi yapi ríá imóniñi?” yaiwipfrá nání ejíná dání ámáyo yumfí níwia wagfrinti.

¹¹ Apí e nerfná xío ejíná dání “E éimigínri.” yaiwiáragípi —Apí negí Amíná Kiraisi Jisaso neaiñfípmi dání xíxení yáriñfípirinti. Apí tñi xíxení ejñigínri.

¹² Kiraiso tñi nikáriñirane nání ayá igigí mé epaxfrinti. “Gorixomí ríxiñf bí ouraneyí.” níneaimóniríñá omí díñf níwíkwíroríñfípmi dání “Ananí arfá neainiñoi.” níyaiwirane o tñamíñiñfíñurane ríxiñf urípaxí imóniñwíñi.

¹³ Ayíñaní nioní re osearimíñi, “Nioní seyfné arírá seaimíñirí yariñápí nání xeaníñf rípi nímeáfpí nání Gorixomí nuríróná anígwí manfí ríniñf meaárínanigínri kikiáfá mepaní.” osearimíñi. Nioní nímeáfpí, ayí apípmi dání seyfné seáyí e imónipfrá nání nímeaaríñagi nání seararíñiñi.

“Gorixo ejf sìxf seaímixíwíñigíniri seauriyariñárinti.” urijf nánirinti.

¹⁴⁻¹⁵ Ayíñaní nioní ápo Gorixomí —O gwí arí arí añfnamí ñweagfáyoraní, xwírárimí ñweagfáyoraní, ayo níyoní emeajorinti. Omí ríxiñf urímíñirí nání xómíñf níyíkwíri re urariñárinti,

¹⁶ “Joxí Epesasi ñweáyo joxiyá kwíyípmi dání ejf sìxf weámíxei. E nerfná joxí pírániñf ríxídfípfrá nání seáyí e xewaníñoxí nikñirí imóniñfípi tñiwigí díñf ejf sìxf weámíxei.” urariñárinti.

¹⁷ Ámá añf wiwámi nípáwirfná yaríñfápa Kiraiso segí díñf wíkwíroaríñfípmi dání níwíapíri oseaníweaníri ríxiñf “Eñf sìxf weámíxei.” seauriyariñárinti. Íkfá xwíáyo pípíñf níwáriñi xaíwí roariñfpa seyfné ení axípi e nero Gorixo wá seawianíñfípmi pípíñfíñiñf níwáriro xaíwí rófríxiñirí seauriyariñárinti.

¹⁸⁻¹⁹ Seyfné e nimónirónayí, ámá Gorixoyá segí wíñiyí nñi tñi Kiraiso nene nání díñf sìpí wiariñfípi —Díñf sìpí o wiariñfípi ámaéne negí wiyo wiariñwápi tñi xíxení mimóniñi. Apí aga seáyí e ná émi imóniñfípirinti. Apí nání ámá níjíá nimóniro aí “Yoparí e iyí rimóniñi?” níriri níjíá xíxení mimónipaxípirinti. Apí nání seyfné díñf nímoró “Ayí apí ipí rimóniñi?” yaiwipfrárinti. E nerónayí Gorixo nimónirí yariñfípi nípíñi nání díñf sìxf seaímopaxíriñi.

20-21 Gorixomí —O nene rixijé nuriranéná “E neaiiit.” urirané “E epaxorfaní?” yai-wirane yariñwápini neaiipaxomani. Xfoyá ení sifé eánijépi rixa neamímonjyo dání aga seayi émi wiárí múropaxí imónijépi neaiipaxoriní. Omí Kiraisi Jisasoyá siyikí imónijwaéne, o tñi nawini ikáriñijwaéne ínína anijé miní yayí numéra úwanigint. Ámá ríná dání gíni gína ñweañwaéne yayí numéra wanfwá nání imónáríwintigint. “E éwanigint.” nimónarint.

4

“Kiraisoyá siyikí imónijwaéne oyá warári imónijwini.” urijé nánirint.

1 Ayinání Ámináo nání wá rimearijápimi dání gwí nijwirárigfoni ení rirémixí bi ripi oseaimini. Ámá wí seyiné emearijagía sijwí niseaniróná dñí re seaaiiwipírúa nání, “Gorixo ayí nañí e imónífríxintí wéyo fá umirijépi tñi xixení ayo ríya yarijoit?” seaaiiwipírúa nání fá seaumirijépi nání dñí nímoró pírántijé éfríxint.

2 Yunigfáytné imónífríxint. Ámáyo awayint méfríxint. Ámá wí uyñnít niseaikáriñnayí aí xe oneaikáriñpoyintí sijwí wintífríxint. Ayí nání dñí sipi niseairijépimi dání ikwiañwí weapinífríxint.

3 Kwíyí Gorixoyápi seyiné nawini ikáriñiprí seakumixijé enagí nání piyá seawírjijytné gwiaumí ninirijépimi dání anijé apint e imóníwanigintiro xaíwí fá xirífríxint.

4 Ayí ripi nání searariñint. Wará Jisasoyá siyikí imónijwaéne imónijwári ná wíriní imónijwini. Kwíyí ninenení neaimeanjípi ení ná bñi imónint. Gorixo nioniyá oimónípoyintí wéyo fá níneaumiríríná “Xfo neaiinfápi, ayí apírfaní?” yaiwianí nání neaimixijépi bi bñi mimóní axípintí imónijagí nání dñí “E neaiinfárint.” níyaiwirane wilkwímoarijewápi ení ná bñi imónint.

5 Negí Ámináo ení ná wonirint. Dñí wíkwíroariñwápi ení ná bñirint. Wayí Kraisomí dñí níwíkwírómáná meaarijewápi ení ná bñi imónint.

6 Gorixo —O ámá nñi emeajorint. Omí nñi sijmañwýónijé wurñigforní. Níyoní xfo wimónarijépimi dání wimixaríjorint. Níyoní dñí ukíkayoñorint. O ení ná wonirint.

7 Apí nípintí ná bñi ná bñi nimoga unagí aiwi o Jisasoyá siyikí imónijwaéne wá níneawianíti ayí e epaxí e epaxí imónífríxintí sifé neamímonjépi xixegintí sifé neamímonjéint. E neríná sippí mneái Kiraiso wá níneawianíti neaiijépi tñi xixení neamímonjéint.

8 Ayinání Bíkwíyo dání Kiraiso nání re níriníti eánint, “O émi nání nípeyirfná píkiorapíyí aga ayá wí nímera yirí ámáyo wá níwianíti anipá bi mñi wirí enífrint.” Bíkwíyo dání e níriníti eanint.

9 Xwiyáta “O émi nání nípeyirfná” ríntijépi pí nání ríntint? Ayí o sini añañamí nání mipeyipa neríná xámí xwírárimí níritwámintí piyijé siwí añañintí wepñintio enagí nání ríntint.

10 Wepñintio, ayí peyijo axorint. Nípeyirfná amípí nñi Gorixo “E imóníwintigint.” yaiwiáriñépi xixení imónintá nání oemintíti añañí pírkyo wiárí seayi ríwámintí peyinjintigint.

11 Xwiyáta nioní miñí iróá ripi, “Ámáyo wá níwianíti anipá bi mñi wirí enífrint.” miñí iróá apí, ayí ripi nánirint. Kiraiso ámá wíyo wá nurimeífríxintí wimixijéint. Wíyo wíyo nírókiamoífríxintí wimixijéint. Wíyo sini Gorixomí mixdarigfáyo áwanjé nuriróná óñijé imopírúa nání misí imónífríxintí wimixijéint. Wíyo rixa Gorixomí xídarigfáyo umenjwearo uréwapiyiro éfríxint pasítá wimixijéint.

12 Gorixoyá imóniñwá ninenen i xixe arirá inipaxí imónanfwá nání wonen i wonen apí apí e nneaimixa uñfriní. Kiraisoyá wará nene inijwári sayá nimoga unfa nání xixe arirá inipaxí imónanfwá nání apí apí e nneaimixa uñfriní.

13 Nene Gorixo apí apí e nneaimixa uñpimí dání xewaxomí diñt axfpí wíkwírorane o nání xixen i njtá imónirane neranéná bñi bñe marfáti, axenen imónanfwáriñi. Yóf Kiraiso imóniñfpí nene eni apí tñi xixen i imónanfwá nání apí apí e nneaimixa uñfriní.

14 Gorixo apí apí e nneaiia uñt enagí nání agwi nene sñi pñopia yapí imónipaxí mimóniñwini. Ewé imeamfkwf nerfná mamowári mfeyoari néra warijfpá, imijt nerfná nixemí urí nixemí bñi néra warijfpá nene eni axfpí sñi e epaxí mimóniñwini. Xwiyfá nepa mimóniñt xegí bi xegí bi nearéwapiyano ro yarigfápimí dání sñi nixemí neaurí nixemí neabiri epaxí mimóniñwini. Ayí rípí searariñiní. Ámá nepaxiñt nimóniro wigí ináytiñt nimónirijfpimí dání yapí nearéwapiyano ro éfayo sñi arfá yfmiqí wipaxí mimóniñwini.

15 E mimónipa nerane xixe wá nñwianeniranéná xwiyfá nepa rarigfápint fá xirwanigini. Apí nixiriranénayí, nene pí pí nerfná yóf imóniñwaéne nimoga nurane Kiraiso tñi pírániñf kumixinanfwáriñi. O warári imóniñwaéne nání miñfyi imóniní.

16 O miñfyinijt imóniñjáná oyá sÿikí imóniñwaéne xfo neaimixariñfpimí dání wé sÿkwí úpikwf sajwf ayí níwíkwíroníri imóniñfpánijt imóniñwini. Apí nípint e imóniñwiniñginiñri imóniñfpí tñi xixen i nerijfyo dání ikwíroníni. Apí apí e imóniñwiniñginiñri imóniñfpí tñi xixen i nero diñt sÿpi ninirfnayí, wará nírniñ xwé niwaráo urí ení sÿx iñri néra unfáriñi.

"Xámí yagíapí yará nípmoro sñf bi ñwiráriñfríxini." urijf nánirini.

17 Ayinání nioní Áminao tñi ikáriñiñjáoni íkwairirí bi oseaimint. Ámá Gorixo nání majfá imóniñfáyí yarigfápa sñi mepa éfríxint. Ámá ayí amípí surfmá imóniñfpí nániní diñt moarigfáyí enagí nání rarijiní.

18 Sÿpípí nání diñt nímoró nání wigí diñt sÿá yimixinarigfáriñi. Majfá ikáriñiro diñt wakisí intiro yarigfá enagí nání diñt níyimijt Gorixo ámá xfomí diñt wíkwíroarigfáyo sÿxí uyariñfpí tigfáyí mimóniñjó.

19 Wigí diñt sÿjánijt imóniñagí nání ayá bi yarigfámaní. "Íwf inanfwá nání ríta imóniñwini?" níyaiwiro sÿmí xeadfpénarigfáriñi. Pí pí piaxf weánipaxí imóniñfpí aí sñi mé wiárf yarigfáriñi.

20 Ayí e yariñagfa aiwi seyfne Kiraiso nání nisearéwapiyirfná wí e searéwapiyigfámaní.

21 Nioní re nimónarini, "Seyfne Kiraiso nání rixa arfá wigfáriñi. Ámá Jisaso tñi ikáriñigfáyí epaxí imóniñfpí rixa searéwapiyigfáriñi." nimónarini. Ámá Jisasomi xídarigfáyñi nepaxiñt imóniñfpí nání njfá imóniñfá enagí nání rarijiní.

22 E éfríxiniñri rixa searéwapiyigfápi, ayí rípírini. Seyfne sñi Jisasomi diñt mifwíkwíropa nerfná sÿpi imónagfápi —Apí seyfne sÿpi néra wagfápimí dání sÿjání imóniñfpírini. Íwf nání miñt inarigfápimí dání xwirfá seaikixéminti nání yapí seiawapiyiminti enípírini. Apí yaránijt pímófríxinti.

23 Amí bi seyfne rixa searéwapiyigfápi, ayí rípírini. Segí diñt moarigfápi amí sÿf bi yártó inífríxinti.

24 Amí bi searéwapiyigfápi rípírini. Seyfne amí amá sÿf oimónfpoyníri Gorixo seaimixiyípí —Apí Gorixo xewanijo imóniñfpá imóniñfpírini. E nimóniróná nepaxiñt nimónirijfpimí dání wé rónijt ero Gorixo wimónarijfpí ero epaxípírini. Apí seyfne ñwiráriñfríxinti.

Eñf ríremixf bi wiñf nánirini.

²⁵ Ayinani segí yapí rarigfápi emí nimómáná woxinti woxinti ámá seaímeaarigfá giyí gíyo xwiytá nuriríná nepaxiñípini urfríxinti. Nene Kiraisoyá wará axfrími dáninijí ninirane xixe ikwíkwírít inijwaéne enagí nání rarijinti.

²⁶ Seyné wíkí niseaóniri aiwi wíkí seaónípimi dání “Xe sipi oeminti.” nýaiwirí e mepa éfríxinti. Wíkí xwapí ayá wí noga mupa éfríxinti. Sinti niseaónirfnayí, sogwí ipímeáf e dání píni wiárífríxinti.

²⁷ E nero obo ayí fwí éfríxinti xe yapí oneaíwapiyiniri siywí miwíni pa éfríxinti.

²⁸ fwí meaarigfáyí ámti fwí bi mi meapa éfríxinti. E mepa nero rfwí nírfkwínimáná wigí wé tñi omiñí xixení imóniñípí nero ámá amipí nání díwí ikeamónarigfáyo arírá wiwaniginti éfríxinti.

²⁹ Segí manjíyo dání sipi xwiytá bi aí míri pa éfríxinti. Ámá pí pí xwiytá urípaxí imónigfáyo wigí imónigfápi tñi xixení nuriríná díñí siixí inípaxí imóniñípini urífríxinti. Gíni gíná nuriróná nañí owimíxaneyintiro nání díñí wíta wónipaxí imóniñípini urífríxinti.

³⁰ Seyné sipi nerijípimi dání kwíyí Goríxoyápi díñí ríá uxepaxí imóniñípí wí mepa éfríxinti. Kwíyípí, ayí sítá yoparíyi Goríxo gwíniñí seaíkweaníta nání rixa ikiyinjníñí seaiáriñípí enagí nání seararíñinti.

³¹ Díñí wí sítá miyikní pa éfríxinti. Míxí wí rípaxí mimóní pa éfríxinti. Wíkí ríá ápiawíntiñí móni pa éfríxinti. Xwamiání wí mepa éfríxinti. Xwiytápai wí muñwírári pa éfríxinti. Símí tñi wí miwípa éfríxinti.

³² Apí apí mepa nero xixe díñí sipi iníro wá wianeniro éfríxinti. E neróná Goríxo Kiraiso seaiñípimi dání segí wíkárigfápi yokwarimí seaiñípa seyné ení xixe yokwarimí inífríxinti.

5

¹ Seyné niaiwí Goríxo díñí siixí seayinjyíne enagí nání omi ikanijí wiaxfidífríxinti.

² Kiraiso —O ámaéne nañí neaimiximíñiri nání yoxáfpámí xe onipíkípoyiniri neríná Goríxomí píyíá wíríamígniri rídiyowánijí niniri omi sinadíñí nañí weanorinti. O nene nání díñí sipi niwiríná neaiñípa nene ení pí pí neranéná “Ámáyo díñí sipi niwiríñípimi dání ríá yariñwinti?” nýaiwinírane nañíni wiwaniginti.

³ Seyné ámá Goríxoyá imónigfáyíne enagí nání ámá wí seyné nání rípi rípi rípaxí oimónípoyiniri siywí miwíni pa éfríxinti, “Ayí fwí apí inigfawixinti. Piaxí weanipaxí apí egfawixinti. Amipí wí mi neamúropa oeniri anijí miní yariñoi.” Apí apí rípaxí oimónípoyiniri siywí miwíni pa éfríxinti. Seyné apí apí wí mepa éfríxinti seararíñinti.

⁴ Seyné ríperírít níriróná xwíraimímí inijí bi míri pa éfríxinti. Sipi ikaxíraní, xwiytá miponijíraní, bi míri pa éfríxinti. E mepa nero Goríxomí xfo seaiñípí nání yayí wífríxinti.

⁵ Seyné rípi nání rixa niñíá imóniñagíta nání rarijinti. Ámá fwí inarigfáyíraní, wigí xwioxíyo piaxí eámixinariigfáyíraní, ámá amipí wí mi neamúropa oeniri anijí miní yariigfáyí —Ayí amipí mi neamúropa oeniri yariigfápi wigí ñwíánijí nimixiro mearigfáyírini. Ámá ayíraní, ayí nñiyí wo aí Kiraiso tñi Goríxo tñi awaúyá xwioxíyo wí niñweaníamaní.

“Goríxoyá wíá ókiñípini néra eméwaniginti.” urijí nánirinti.

⁶ Seyné sipi apí apí oépoyiniri yapi searepisipífríxinti awíñijí ñweáfríxinti. Ámá Goríxomí manjí wiaíkiarigfáyí apí apí yariigfáyí enagí nání o xegí wíkí wónijípí pírt umamoníá enagí nání seararíñinti.

⁷ Ayinani seyné ayí tñi níkumixintiro mepi mitinípa éfríxinti.

⁸ Enjíná seyíné sípí apí apí néra nuróná súa yinijímíñijé emeagfáyíné imónagfá aí agwí ríná Ámínáo tñi nikáriniríñipimí dání wíá ómíxiniñe emearigfáyíné imóniñagfá nání searariñiní. Ayinání wíá ómíxiniñe yarigfá wiýnénijé nimóniro éfríxiní.

⁹ Ámá wíá ómíxiniñe emearigfápimí dání pí pí nañí imóniñípiraní, pí pí wé rónijé imóniñípiraní, pí pí nepa imóniñípiraní, nípíni yarigfá enagí nání raríñiní.

¹⁰ Apí apí nerónayí, Ámínáo wimónaríñípí nání éwapíñífríxiní.

¹¹ Ámá súa yinijímíñi emearigfáyí tñi níkumíxiniro sípí ayí yarigfápi —Apimí dání ámáyo nañí wí wiipaxí meniní. Apimí dání ámá xwírtáni ikixénípaxípi imóniñi. Apí mepa éfríxiní. E mepa nero ámá nñti “Súa yinijímíñi emearigfáyí yarigfápi sípí ríá imóniñi?” oyaiwípoyiníri uyíwí wífánijé wómíxíñiní.

¹² Twí wigí yumíí yarigfápi neríñaní maríati, sa apí nání níríríná aí ayá neainípaxí enagí nání xwíyá rípi níríri eáapimí neámímeiní.

¹³ E nerí aí amípí ámá yarigfáyo wíá wómíxáná “Apí nañí ríá imóniñi? Sípí ríá imóniñi?” yaiwipaxfriní. Wíá wómíxáná amípí siñáni nimóniríñípimí dání wíá ónaríñí enagí nání raríñiní.

¹⁴ Ayinání ámá sípí yarigfáyo xwíyá rípi Bíkwíyo dání uriníñi, “Sá wení roxiñi, ríxa ríkewónei. Ámá píyí wegfe dání ríxa wiápñimeai. E eáná Kiraiso wíá rómíxíñijoí.” uriníñi.

¹⁵ Ayinání seyíné nemeróná siñwí tñi nemero majfá nikáriníri yarigfáyí yapí mé díñí émi saímí moarigfáyí yapí éfríxiní.

¹⁶ Ríná ámá sípí xwapí ayá wí yarigfína enagí nání seyíné síní nañí imóniñípí epaxíná imóniñánayí, e éfríxiní.

¹⁷ Ayinání agwí seyíné xaxá mikárinípa nero Ámínáo “E éfríxiní.” wimónaríñípí nání níjíá oimónaneiyiníro éfríxiní.

¹⁸ Iníigfí papíkí yarigfápi xwapí níñiro papíkí mepa éfríxiní. Xwírtá seaikíxepaxí enagí nání searariñiní. Goríxo wimónaríñípí yaníwá nání xíoyá kwíyípi xe neaxíxérówínginíri éfríxiní.

¹⁹ Seyíné xwíyá níriníroná soní Goríxo neaiñípí nání ríñípí tñi seanjí Kiraiso nánípí tñi soní oyá kwíyí nánípí tñi níríro ríñífríxiní. Ámínáomí yayí numeróná maní tñi soní níríro aí díñí tñi ení ríñífríxiní.

²⁰ Pí pí seyíné seaímeaaríñípí nípíni nání ápo Goríxomí yayí wífríxiní. “Negí Ámíná Jisasí Kiraiso tñi ikáriníñagwí nání yayí wipaxfríñaní? Oyí, e epaxfriní.” níyaiwiro e éfríxiní.

²¹ Nene aríá níwirane wáyí wiñwáo Kiraiso enagí nání símanjwíyóníñí xíxe yeáyí uríñíñwaníñiní.

Wigí xiepíwamí uríñípí nánírini.

²² Xiepíwayíné, Ámíná Jisasomí símanjwíyóníñí yeáyí wuríñarigfápa segí oxowamí ení símanjwíyóníñí yeáyí wuríñífríxiní.

²³ Kiraiso ámá xíoyá síyíkí imónigfáyo —Ayo gwíñíñí roayíroní enagí nání xíoyá waráríñíñí imóniñijoí. Ayo Kiraiso míñíyíñíñí wimóniñípa oxowa wigí apíxíwayá miñíyíñíñí imóniñagí nání raríñiní.

²⁴ Kiraisoyá síyíkí imónigfáyí xíomí símanjwíyóníñí wuríñarigfápa apíxíwayíné ení segí oxowa pí pí nání searáná aríá níwiro símanjwíyóníñí wuríñífríxiní.

Wigí xiagwowamí uríñípí nánírini.

²⁵ Xiagwoyíné, Kiraiso xegí síyíkí imóniñíyí nání díñí sípí níwiri aríá wiñfa nání xe yoxátpamí onípíkípoyiníri enípa oxoyíné ení segí apíxíwamí díñí sípí wífríxiní.

26 O e nerfná xegf slyikf imóninjyf pípi imóniwiniqinirf marfáti, “Dñjf wíkwíronjwint.” ráná igfá eámonjfpimf dánf ikwiráfnánijf oimónipoyinirf ejfrin.

27 Xfoyá slyikf imóninjyf xegf slyimajmínf níjwirárinirfna imirinjf mimóninjagi owinimínirf e ejfrin. Rapírapf midunipa eri kíkwijwf meakínipa eri ejfyf yapi imóninjagi owinimínirf eri slyikwf mínpa eri xwiyfá meárinipaxf mimónipa eri enagf slywíowinimínirf eri e ejfrin.

28 Ayinánf oxoyfne woxiní woxiní jíwanijoxf dñjf slypí ninirf pírániqf menarifpa segf apixíwamf eni dñjf slypí níwiro pírániqf uméfrixin. Meánigfípimf dánf wará ná bñf imóninjagfí nánf amá xiepimf dñjf slypí níwirfna xfo eni nawiní dñjf slypí inarifn enagf nánf rarifin.

29-30 Nene níjfarin. Xegf warápimf amá go peá mónariffrin. Oweo. Kiraiso xfoyá warárimf dánf slykwf wé inifýtnif imóninjagwf nánf xfoyá slyikf imóninjwaéne pírániqf neamearifpa amá nínf eni axfpf aiwá níro pírániqf menarirf ero yarifgá enagf nánf rarifin.

31 Bíkwíyo dánf re nírinirf eánin. “Ayinánf oxo xanifaú píni níwiárimf xegf apixí tñf níkumixinirfna slyt xixegfípí mimónf ná ayf ná bñf níjfrif imónariffrin.

32 E nírinirf eánifpí xwiyfá xwé yumfí imóninjf bñ nánf eni rífin. “Kiraiso tñf amá xfoyá slyikf imóninjyf tñf nánf rífin.” nimónarif.

33 E nerf aiwi oxoyfne woxiní woxiní sewaniqoyfne dñjf slypí inarifgápa segf apixíwamf eni dñjf slypí axfpf wífrixin. Apixíwayfne eni segf oxowa searifápí xixenf arfá níwiro wéyo uméfrixin.

6

Niaíwyf urifípí nánirin.

1 Niaíwyfne, Amínáo tñf nawiní ikárinifgáyfne segf ápowamf tñf inókiwamf tñf xixenf mañf arfá wífrixin. E nerónayf, ayf xixenf imóninjfpí yarifgá nánf rarifin.

2 Nwf ikaxf wé wúkaú Goríxo níra nurfná re rínyf “Seyfne xixenf níxdirfínayf, nañfpí seaímeanírfin.” rínyf xámí rínyfpí, ayf rípírin. “Segf ápowamf tñf inókiwamf tñf wé íkwianjwíyo níwirárfífrixin.

3 Xwfá tífyo nweanjáná nañf imóninjfpí seaímeanírxi xwiogwf obaxf seamúrori enfa nánf ayo wé íkwianjwíyo níwirárfífrixin. rínyfpí apírin.

Xanowamf urifípí nánirin.

4 Xanoyfne, niaíwyf wikf ónípaxf imónipfrf nánf uyfni f mímé Amíná Jisasomf xídarifgáyf epaxf imóninjfpí wiepisiri xfo rínyfpí uréwapifíyf éfrixin.

Xináíwánif nimóniro omifí wíiarifgáyf urifí nánirin.

5 Xináíwayfne níjnimf nimóniro omifí wíiarifgáyfne, segf bosf xwfá tífyo nweagfawamf wáyf wiro ejf sifirifjwí wiro nero arfá yímigfí wífrixin. Kiraiso rínyfpí arfá níwiro xídarifgápa bosowamf yapf mifwíwapifíyf pírániqf yómifí nimóniro sekaxf seararifgápfí tñf xixenf éfrixin.

6 Wí bosowa weyf oneamépoyinri wigf slywí anigfe dániní nepánif nimóniro yarifgápa mé seyfne Kiraisoyá xináíwayfne nimóniro omifí wíiarifgáyfne enagf nánf Goríxo “E éfrixin.” wimónarifjpí nero ayá tñf segf bosowamf arfá wífrixin.

7-8 Xináíwánif nimóniro omifí wíiarifgáyfranf, omifí wiipfrf nánf áxeñwarf minifgáyfranf, níñiyf pí pí nañf yarifgápfí nánf Amínáo pírf numamorfná wigf yarifgápfí tñf xixenf wiinfa enagf nánf seyfne níjfarin. Ayinánf segf bosowamf seararifgápfí neróná “Amá wí nániní miyarifwint. Negf Amíná Goríxo nánf eni yarifwint.” níyaiwiro yayf tñf éfrixin.

Bosowamf urifípí nánirin.

⁹ Wigí Bosoyíné ení omiñjí seaiiarigfáwa yómiñjí nimóniro seaífápa axípí e nero pírániñjí uméfríxini. Bosí seyíné seamieari ayo umieari eno aŋínamí ɻweañorini. Wí símí símí e nimerí yarigfáyinjí mimóniñorini. O e imóniño enagí nání seyíné nijfá imóniñoi. Ayináni segí omiñjí seaiiarigfáwami éf uremoarigfápi píni wiárífríxini.

“Mixí nání ikñífríxini neaiapíñjípí ikñífríxini.” uríñjí nánirini.

¹⁰ Yoparí osearimíñiri imóniñjípí rípírini. Seyíné Ámináo tñí ikáríñigfá enagí nání ení sítí íñífríxini. “Ení sítí o xegí iníñjípimi dání ení sítí íñífríxini.” searariní.

¹¹ Seyíné obo xegí ináyinjí nimóniñjípimi dání yapí seaiepísimíñiri yaríná xaíwí nimóniro xíxe mixí wipaxí imónipríta nání Goríxo apí tñí nikñímáná mixí owípoyiníri neaiapíñjípí nípíni nikñíñiri éfríxini.

¹² Aga ámá tñí mixí inaríñwá enagí nání miseararíñini. Pí pí kwíyí ríá kíroaríñjí aní píríyo yaríñjípí —Apí wí wíyo seáyí e níwimóniri umearíñjípírini. Wí néní tñíjí imóniñjípírini. Wí aŋína tñí xwíári tñí ikwíróniñjími nímiñi sítá yiníñjímiñi ɻweaarigfáyo umenwearíñjípírini. Apí nípíni tñí nene mixí inaríñwá enagí nání raríñini.

¹³ Ayináni sítá mixí xwíraimíñi owikáraneyiníro seaipríta gíyí gíyi imónáná éf níwíñimí mú xopírári níwiéra núfasáná sítí ení neániri awí ropíríta nání amípí Goríxo mixí nání ikñífríxini neaiapíñjípí nípíni ikñífríxini.

¹⁴ Ayináni rípí rípí néfasáná ení sítí níñiri xaíwí éf rófríxini. Xwíyíta nepáni imóniñjípí areríxiniñjí yínífríxini. Sítí wé róniñjí imóniñjípí soríta mixí nání éf noyíkíñiníta nání yínigfápíñjí yínífríxini.

¹⁵ Xwíyíta yayí neainaríñjípí —Apí Kiraiso ámaéne neaiiñjípimi dání ámá xío tñí aní imónipaxípírini. Xwíyíta yayí neainaríñjí apí wáf urímeaníro imónipríta nání ámá mixí inaníro nání sítkwí sú yínarigfápa yínífríxini.

¹⁶ Apí nípíni níyínimáná díñjí seyíné Kiraisomí wíkwíroarigfápi ámá nikñíñjí imanarigfápánjí nimaními úfríxini. Nikñíñjí ana tñí nimanímáná éf obo ríá oníñiri ríá níyínimáná ónapípí nípíni supíkipaxí enagí nání seararíñini.

¹⁷ Yeáyí Goríxo seayimíxemeañjípí ámá mixí miñjí míneaoxoapa oépoyníri aríxí díkínarigfápa díkíñífríxini. Xwíyíta Goríxoyápi, xíoyá kwíyípimi dání seiawapíyaríñjípí kirá mixí nání xírarigfápánjí xíríñífríxini. E néfasáná ení sítí níñiri xaíwí éf rófríxini.

¹⁸ Apí apí nerína anípá éfríxiniñi miseararíñini. “Goríxo arírá neaíwíñigjíñiñi iníná kwíyípimi dání ríxiniñjí uríro yaríñjí wíro éfríxini.” seararíñini. Ayináni seyíné maiwí bí mé sítwí sítwí tñí nero pí pí seaímeápí xwámámí níwíro ámá Goríxoyá imóniñjí níñi nání ríxiniñjí wuríyífríxini.

¹⁹ Nioní xwíyíta yayí neainaríñjí yumíí imóniñjípí nání masísá míñiní áwanjí urímíñiri manjí yámoarína Goríxo ananí woákíkí wipaxoní nimíxini nání ení ríxiniñjí nuríyífríxini.

²⁰ Xwíyíta apí yanjí wurímeiaríñáoni enagí nání gwí ɻweañini. “Nioní ayá igigí mé e rítmigjíñiri imóniñjápi tñí xíxení urímíta nání ríxiniñjí nuríyífríxini.” seararíñini.

Tikikaso nání uríñjí nánirini.

²¹ Tikikaso —O negí níríxímeá díñjí sítí uyíñwáorini. Ámináo nání wáf nuríranéná díñjí uñwírári paxí yaríñorini. O níseaímeári seyíné nioní pí pí nerí ɻweañápi nání nijfá imónipríta nání nípíni nání áwanjí searíñjio.

²² Ayí rípí nání urowárénaparíñini. O níseaímeári áwanjí searáná seyíné “Porowa e nimóniro ríá ɻweañjo?” yaiwíro díñjí wíá seaóniri epíríta nání urowárénaparíñini.

23 Gí n̄ix̄meán̄n̄ imónigfáyfné, seyfné n̄wayfrón̄ro ñwearo segf dñf n̄w̄kw̄rorin̄pim̄ dán̄ x̄xe dñf s̄ipí in̄ro epírfa nán̄ ápo Gorixo t̄n̄ Ám̄ná Jisas̄ Kiraiso t̄n̄ awaú dñf seak̄kayóisix̄n̄.

24 Ámá negf Ám̄ná Jisas̄ Kiraism̄ dñf s̄ix̄ tuyirfná ám̄ dñf peá n̄mor̄ p̄n̄ m̄wiárariygáyo n̄yon̄ Gorixo wá wianfwiniḡn̄.

Payé Poro Piripai ηweáyé nání eaŋínaríni.

Payé rína Jisasoyá siyikí imónigfá anf yoé Piripai ηweagfáyé nání Poro eaŋínaríni. Anf apí Masedonia píropensíyo xwé bériní. Poro émáyé anf tñjfmíni xwiyfá yayé winpaxí imóniñfpí wá nura nemerfná anf apimí ení wá uriméagí amá wí Jisasomí dñjí wíkwírogfawixiní (Wá wuriomeiarigfáwa 16:12-40). E nemo xwiogwí obaxí rixa nímúrománá ejáná amí wí e emearfná omí fá níxero gwí anfyo níñwíráriro awí nímenweagfasáná anf yoé Romíyo nání níméra nuro e gwí anfyo ηwíráraná Piripai ηweáyé aríá níwiro nígwí bí Poro nání awí nearo Epapírodaitasomí wiowárítagfa o xamíño yayé nerí payé rína e dání nearí axomí wiowáríñiní.

¹ Poroní tñni Timotio tñni —Yawawi xwiyfá Kiraisoyá wá wuriomeianírai nání xináipawíniní nimónírai wíiarigwíwawiríni. Yawawi amá Piripai ηweagfá Goríxoyá imóníro Kiraísí Jisaso tñni ikáriníro egfáyfné níyfné nání —segí seaipenweagfáwa tñni seáyé seaiiarigfáwa tñni aí níyfné nání payé rína nearí mónaparíñwi.

² “Negí ápo Goríxo tñni Ámíná Jisasí Kiraíso tñni wá seawianíri seyfné níwayíróníro ηweapíri nání seaiiri éfisixiní.” nimónaríni.

“Seyfné nání Goríxomí yayé wiariñjári.” uríñf nání.

³ Íníná seyfné nání dñjí nináná Goríxomí yayé wiariñjári.

⁴⁻⁵ Nioní stá seyfné Goríxomí dñjí wíkwírogfáyimí dání agwí ríná nání xwiyfá Jisaso nání wá wuriomeianí nání nawíní ikáriníñwáyfné ejagí nání omí gíni gína ríxíñf níseauríyirína dñjí nífání ninaríñagí urariñjári.

⁶ Nioní dñjí re yaiwiariñjári, “Goríxo —O seyfné xíomi dñjí wíkwíróaná iwamfó pírániñf seaimixíñoríni. O stá Jisaso weapíñfáyi nání seyfné yóf amí bí tñni bí tñni nimóga upírta nání pírániñf níseaimixa unírári.” Dñjí e níyaiwiri nání dñjí sñjá níseaeáníri omí yayé e wiariñjári.

⁷ Ayí rípi nání seyfné nání yayé níñiníñfá “Ayí xíxeni ayo ninaríñfíni.” nimónaríni. Nioní xwiyfá Jisaso yayé neainaríñfpí nání gwí anf týyo níñwearíñaráni, xwiyfá nímeeararigfápi orakínimíniñri nírírínaráni, apí sopíñf oomíñri nírírínaráni, seyfné Goríxo wá níñiwianíri e éwíñigíñri nírípeañoní tñni nawíní ikáriníñagfa nání nioní dñjí sítí seayiní.

⁸ Kiraísí Jisaso seayaríñfpá nioní ení dñjí sítí níseayiri nání sñjwí oseanímíñri ikfíñfí sítí níaríni. “Poro nepa nene sñjwí neanímíñri nání ikfíñfí sítí rípa wiariñri?” níseaimóníñfá Goríxo nioní e yariñagí sñjwí naníñf ejagí nání raríñji.

⁹ Seyfné nání Goríxomí ríxíñf níseauríyirína rípi urariñjári, “Wigí wíñiyé nání dñjí sítí níwiro arírá inarígíapí sayá nimixa úfríxíni. Úrapí néra mú aga xíxeni níjíá nimóníro ‘Goríxo amá e éfríxíñri wimónaríñfpí, ayí apíríani?’ yaiwiro dñjí níyaikiroro ‘Sítí imóniñfpí, ayí apíríani? Naní imóniñfpí, ayí apíríani?’ yaiwiro neróná dñjí sítí niníro arírá inarígíapí sayá nimixa úfríxíni.” Goríxomí seyfné nání ríxíñf níseauríyirína apíni urariñjári.

¹⁰ Ayí rípi nání apí seauríyaríñjári. Seyfné agwí ríná dání stá Kiraíso weapíñfáyi nání mimóní yarígíayí yapi mimónípa ero xwiyfá seaxe kwímopaxí mimónípa ero epírta nání dñjí níyaikiroro “Sítí wé róníñf imóniñfpí, ayí apíríani?” oyaiwípoyíñri ríxíñf seauríyaríñjári.

¹¹ Apí seyfné nerfná Jisasí Kiraíso seaimixaríñfpimí dání ikfá sogwí nañí níwerfná yariñfpá seyfné sítí wé róníñf imóniñfpí ayá wí éfríxíñri ríxíñf e seauríyaríñjári. Amá wí seyfné e yariñagfa sñjwí níseaníróná “Wé róníñf ayí yarígíapí mfkí ikiño,

ayí Gorixorfaní?" niyaiwiro omí yayí umero seáyi e umíeyoaro epírfa nání rixiñí e seauriñyáriñi.

"Nioní gwí ñweañagi nání xwíyá Jisaso nánipi yaní niwéa warini." uriní nánirini.

12 Gí nírixímeáyíné, seyíné rípi nání "Níjíá oimónípoyí." nimónarini. Amípí sípí nioní nímeáti rípi xwíyá yayí neainariñípimi pírakínipaxí mimóní nioní nímeátpimi dání amí bí tñi yaní niwéa uni.

13 Ayí rípi searariñini, "Míxí ináyoyá símíñí wíñarigfá aní riwámí awí rogfáyí tñi wí re ñweagfá nñi ení 'Poro Kiraisomí xídaríñagi nání gwí rífa ñweaní?' níriro níjíá e imóníñot." searariñini.

14 Ayí rípi ení searariñini, "Negí nírixímeá aní rípimi ñweagfáyí nápi nioní gwí ñweañáná Gorixó arírá níaríñagi sínwí nínaníro nání omí amí bí tñi dñí níwíkwíroro wáyí míwiní ení sítí níniro Gorixoyá xwíyá nání ananí wáfí rariñot." searariñini.

15 Ayí neparini. Wínyí Poroni sípí dñí níniaiwiro xwíyá rírowiágí ero yarigfáyí enagi nání Kiraiso nání wáfí rariñagfá aiwí wínyí nepa nioní nání dñí naní níniaiwiro wáfí rariñot.

16 Dñí naní e níniaiwiro yarigfáyí, ayí nioní nání dñí sítí níñiyiro nání re yaiwiariñígráriñi, "Xwíyá yayí neainariñípí xídaríñagwí nání xwíyá neameáraníro yarigfápí pírakíwíñigfíñí Gorixó rípeaño, ayí Pororfaní?" E níyaiwiro wáfí urariñígráriñi.

17 E neríñí aiwí sípí dñí níniaiñígráyí, ayí nepa "Wé róníñí oyaneyí." níyaiwiro mé nioní gwí ñweañáná xwíyá amí bí tñi umeáraneyíñíri yariñot. "Poromí nímúrorane seáyi e owimónaneyí." níyaiwiríñípimi dání wáfí urariñígráriñi.

18 Apiaú xíxegíñi e yarigfápí nání píoi rímíñi? Wínyí nepa mimónípa nemáná manípání wáfí urariñagfá níwíñírñáraní, wínyí nepa nímonímáná wáfí urariñagfá níwíñírñáraní, nípiaúni Kiraiso nání níriro wáfí rariñagfá nání nioní yayí yariñini.

"Nioní síní mípí níñwearfná Kiraisomí seáyi e umepírfa imóníñípí éimigini." uriní nánirini.

Oyi, nepa yayí emíñi. Ayí rípi nánirini.

19 Nioní re níriñí ipímoníñini, "Ríxiñí seyíné nioní nání Gorixomí nuríyiro kwíyí Jisasi Kiraiso neawírénapíyíñípí arírá níri yaríñípimi dání gwí nioní ñweañáná rípi ríxa níñiwáriñígráriñi." níriñí ipímoníñini.

20 Nioní dñí nikwímorí "Nepa e éimigini." yaiwiariñíapí nání amá wí aí ayá nimopírfa meníñi. Amá sínwí nínaníróná "Kiraiso níxídirí nání seáyi e imóníñí apí rífa yariñi?" níniaiwiro omí yayí umepírfa nání nioní wáfí nírimerfná íníná ayá igigí mé ení sítí neamíxíñíri yariñápa agwí ení síní axípí e éimigini. "Xe síní ouníri níñiwáriñírónáraní, níñipíkirónáraní, Kiraisomí yayí umepaxí imóníñípíñí éimigini." nimónarini.

21 Nioníyá dñí ayí rípíñini. Síní xwíá týo níñwearfná Kiraisomí yayí umepaxí imóníñípí emíñíriñi. E nerí aí ríxa níperfná xwíá týo níñwearfná nímeátpimi seáyi e imóníñípí nímeantíriñi.

22 Nioní síní mípí níñwearfnáyí xwíyá yayí neainariñípí wáfí nurímerfná íkáfí sogwí wearíñíyí yapi wepaxí aiwí gíminí gípí éimiginiñíri imóníñígráriñi? Síní ñweáimiginiñíri imóníñígráriñi? Ríxa péimiginiñíri imóníñígráriñi? Nioní majíñíriñi.

23 Nípiaúni ananí imóníñígráriñi nání ríxa ayagwí imíxaráriñíñini. Nioní nípemáná nurí Kiraiso tñi níñwearfná dñí nioníyá "Ayí awiaxíñini." níyaiwirí aiwí "Nioní e neríñayí, síní seyíné arírá seaipaxímaní." yaiwiariñini.

24 Ayíñání nioní seyíné arírá seaipaxímaní nání mípí xwíá týo ñweámfa nání "Ayí anípaxíñini." nimónarini.

²⁵ Niont apí nánit “Neparint.” niyaiwiri nínipimóniri nánit seyfné Gorixomí dñjt níwíkwírorfná none searéwapiyinwápi xaíwí fá níxira uro dñjt niíá seainiri enfa nánit re niyaiwiri níjfá imóniñjnt, “Niont agwí ríná mítpe síní níñweari seyfné arírá seaimi nánit emfárint.” niyaiwiri níjfá imóniñjnt.

²⁶ Niont ámi seyfné támint bímítápimí dánit seyfné Kiraisi Jisaso tñni ikáriñiñagfta nánit yayf seáyimi dánit epírtia nánit “Niont síní mítpe níñwearfná ámi bí arírá seaimta nánit imóniñjnt.” nimónarint.

“Axýñiñf nimóniro xwiyfápi xaíwí fá xirífríxiñi.” urijf nánirini.

²⁷ Pí pí nínimónirfnayf, úrapí mé ámá xwiyfá Kiraiso nánit yayf neainariñfpi dñjt wíkwíroarigfáyf epaxípini xídfífríxiñi. Niont ámi níbirí sínwí níseanirfnáran, ámi mítbí seyfné yarigfápi nánit sa aríani níwirfnáran, re raríñagfta aríá wimta nánit, “Axýñiñf nimóniro xwiyfá yayf neainariñfpi xaíwí fá xíraríñoi.” raríñagfta aríá wiri “Ámá apí píripírí yaniro yarigfáyo wákwaniro nánit píráñiñf níkumixiñiro dñjt ná bñt fá níxiriro yaríñoi.” raríñagfta aríá wiri emta nánit “Píráñiñf dñjt wíkwíroarigfáyf epaxípini xídfífríxiñi.” searariñjnt.

²⁸ “Ámá píri urakianiri yarigfáyo Piripai ñweáyf wáyf mítwi yaríñoi.” raríñagfta aríá wíimigini. Ayf seyfné wáyf mítwariñagfta sínwí níseanirónayf, “Nene anínanfwá nánit imóniñwaéne ejagi nánit ríá neaíwapiyaríñoi?” yaiwinípírí nánit seyfné sítwáñiñf winariñoi. E neróná sewaniñfyfne eni “Gorixo yeáyf neayimixemeantápimí dánit ayo móroaníwárani?” yaiwinípírí nánit sítwáñiñf inariñoi.

²⁹ Gorixo Kiraisomi dñjt owíkwírópoyiniri sínwí seaniñfmani. Omí nuxfdírfná ríñiñf bí eni wímeawinigini sínwí seaniñf ejagi nánit ámá wí píri searakianiro yaríñá xwiyfá yayf neainariñfpi xaíwí fá xirífríxiñi.

³⁰ Eníná niont seyfné tñjíñimini wáf emearfná ámá wí nípíkwini mítikáripa yaríñá sínwí nanigfápi tñni agwí ríná eni “Poromí ámi sítí wíkárañoi.” raríñagfta seyfné aríá e wiariñfápi tñni axípí seyfné eni seaimeaariñagi nánit searariñjnt.

2

“Dñjt axípini fá níxirirí éfríxiñi.” urijf nánirini.

¹ Kiraiso seaiñfpmí dánit dñjt wíá bí mísaeónipaxfran? O wá seawianijfpmí dánit miñf ikiñwí mísaeamírpxfran? Seyfné kwíyf Gorixoyápi tñni mítcumixiñipa reñof? Segí imónigfáyf tñni dñjt sítí iniro wá wianeniro minipaxfran?

² Apí nípíñi nepa imóniñagi nánit “Poro dñjt niíá onímiápí mítwinf ayá wí owinini.” níseamónirfná rípí éfríxiñi. Dñjt ná bñt axípini fá níxirirí éfríxiñi. Dñjt sítí inariñfá axípini fá níxira úfríxiñi. Axýñiñf imónífríxiñi. Apí oyaneyiniróná dñjt ná bñt tññiñi nímororíñfríxiñi.

³ Seyfné sítí nimónimáná mepa ero wárixayfne nimónimáná mepa ero éfríxiñi. Woxini woxini re yaiwinífríxiñi, “Niont sítíkwípíñiñf imóniñáná gí wí seáyf e ríñimóniñof?” yaiwinífríxiñi.

⁴ Seyfné re mítayiwi, “Niont gí dñjt e nimónaríñfpi níxfdíranéná ayf apánirini.” mítayiwi ámá wí wimónaríñfpi eni “Ananí oyaneyf.” yaiwífríxiñi.

“Kiraiso sítíkwípíñiñf nimóniríñfpmí dánit Gorixomí seáyf e umíeyoanírini.” urijf nánirini.

⁵ Seyfné Kiraisi Jisaso yapi pákinf nimóniro o xwíá tíyo nánit níbirfná dñjt monípa seyfné eni axípí mófríxiñi.

⁶ O Gorixo imóniñfpa aga nepa nimónirí aiwf wí re mítayiñinigini, “Gorixo tñni xíxenf imóniñápí wí mítwáramopaxf imóniñf.” mítayiwi nerí

7 e imóninjípi píni níwiáríni aga ámá wóninjí nimóniríná omínjí wiinfa nání Gorixoyá xínái wíninjí imóninjínigini.

8 Ámá imóninjípa nimónimáná xewaniño siyikwípíniñí nimóniri Gorixo uríipi arfá níwiri xíxeni xídiñinigini. Ayí nípenfa nánini marfáti, yoxáfpámí yekwiroáráná penfa nání aí Gorixo uríipi arfá níwiri xíxeni xídiñinigini.

9 Jisaso e éf enagí nání Gorixo seayí e numíeyoari yoí wíyo níyoní seayí e müróninjípi wíriñinigini.

10 Ayí rípi nání e enjínigini. Anínamí ñweáyíraní, xwíáyo ñweáyíraní, xwíárími iními ñweáyíraní, níni yoí Jisasoyá arfá níwiróná xómíñí níyíkwiro yayí umero

11 woákfkí níwiróná “Níyoní nání Ámínáo, ayí Jisasí Kiraisorini.” ríro epírfa nání Gorixo omí numíeyoari yoí seayí e imóninjípi wíriñinigini. Kiraisomí ámá seayí e uméfápimí dání ápo Gorixomí ení seayí e umepírfrári.

“E éríixiníri yeáyí seayimíxemeañýíne xíxeni apí éríixiní. ” urinjí nánirini.

12 Gí dínjí sítí seayinjáyíne, Jisaso “Gí dínjí tñi bí oemini.” mìyaiwí Gorixo uríipi arfá níwiri xíxeni níxídiríná sínwepigí neainjí enagí nání seyíné xámí Gorixo rínjípi arfá yímigí níwiro xíxeni yagíápa nioní seyíné tñi ñweañánáti marfáti, agwí rína nioní tñi miñweá segípi níñwearíná aí axípi e arfá yímigí níwiro pírániñí xidífríxiñí. Xíxeni pírániñí níxídiróná omí wáyí wiro óf wiro nero nanjí e éríixiníri yeáyí seayimíxemeañýíne xíxeni axípi éríixiní.

13 Xfo wimónaríñípi “E oyaneyí.” seaimóniro xíxeni e ero epíri nání sítíkí seaoñixaríño, ayí xfo enagí nání raríñini.

“Seaímeáípi nání aníñumí ikaxí mírífayáñí éríixiní. ” urinjí nánirini.

14 Pí pi seyíné yarigíapí neríná aníñumí ikaxí mírípa ero xwíyíá xímíximí niníri mírípa ero éríixiní.

15-16 Segí yarigíápimí dání ámá wí xwíyíá seaxekwímopaxí mimónipa ero siyikwí míñigfáyíne imóniro oépoyiníri “Aníñumí ikaxí mírípa ero xwíyíá xímíximí niníri mírípa ero éríixiní.” seararíñini. Niaíwí Gorixoyáníñí imónigfáyíne sítí xwíá týo níñwearóná ámá xarixarí ero uyínií ero yarigíáyí tñi níñwearo aí xwíyíá míséaxeckwímopaxíyíne oimónípoyiníri e seararíñini. Seyíné ámá sítí ayí tñi níñwearo xwíyíá dínjí níyímíñí imóninjípi meapírfa nání ríniñípi nuríróná wíáninjí wómíxaríñoi. Seyíné aníñí e néra nurónayí, sítá Kiraíso weapíñfáyimí nioní dínjí re seaiaiwimíráriñí, “Nioní níyunimáná aníñí miní wíwapíyinjápi surímá mimóní rixa xíxeni ri ripimónigoi?” níseaiaiwirí mítí seameakñímíráriñí.

17 Seyíné Gorixomí dínjí níwíkwíroro xídarigíápi, ayí nañwfí o nání rídiyowá yarigíápíñíñí imóniní. Nioní seyíné omí pírániñí oxídfípoyiníri níyunimáná seaíwápíyariná ámá wí nípíkiáná ragí nioníyá púípi, ayí iniigí wainí rídiyowá seyíné yarigíápi ríá ápiawí xwé oweníri seayí e iwayímótpíñíñí imóninjáriñí. Nioní nípíkiáná aí seyíné Gorixomí pírániñí oxídfípoyiníri rixa seaíwápíyinjámi nípíkiá enagí nání ananí nioní nígí nímeáípi nání yayí erí seyíné nání yayí erí emíáriñí.

18 Seyíné ení axípi nioní yayí yaríñápa segí seaímeáípi nání yayí ero nioní nímeáípi nání yayí ero éríixiní.

Timotio nání urinjí nánirini.

19 “Ámíná Jisaso ‘Ananíriñí.’ níwimónirínayí, nioní sítá áríní wí nípwémáná ejáná Timotio seyíné tñíñí e yaxwí nénapíri seyíné imónigfápi nání áwanjí nírána dínjí wíá nóninfa nání urowáriñímígiñí.” nimónaríñí.

²⁰ Ámá nioní tñi re ñweagfáyí wo seyíné nání dñíf nñmorfná Timotio moarifnpa mñmoarifná enagí nání “Omí urowárfimigini.” seararifná. O nepa seyíné nání “Arige rña imónifnoi?” nñyaiwirí mimáyo tñinjorini. Ámá re ñweagfáyí wí axípí mimónifnoi.

²¹ Ayí Kiraisi Jisaso apí nání dñíf omópoyiníri wimónarifnpí nání dñíf mamó wigí wimónarifnpí nání moarifgá enagí nání omí seyíné tñíf e nání urowárfimigini.

²² O mñmíwiáró Kiraisomí pírániñí xídaríno enagí nání seyíné nijfáriñi. Xámí nioní xwiyápi wáf urimearfná niaiwí xanomí saní uráparifnpa nerí saní nírapinjorini.

²³ Ayináni “Amípí nioní nípmónifnoi” nání rixa anifná nijfá nimónarimáná urowárfimigini. nimónarini.

²⁴ E nerí aí nioní dñíf re nñyaiwirí ipímónifnoi, “Timotioní marfáf, niñwanifnoi ení Ámináoyá dñífyo dání síní mé seyíné tñamini bimfáriñi.” nñyaiwirí ipímónifnoi.

Epapirodaitaso nání urifná nánirini.

²⁵ E nerí aí nioní dñíf re yaiwiárini, “Epapirodaitaso —O gí nírixímeáónifná imónifná worini. Jisaso nání wáf urariñwápi nání gwí móñifnáyí worini. Xwirixí nímeariñgíá rípi nání ení gwí nímónifnáyí worini. Seyíné nioní tñíf e nání urowárenapáná saní níronaronfnyí worini. ‘O nioní tñíf re síní ámi bi tñíf onweani.’ nñyaiwirfná nañfmaní. Ámi seyíné tñíf e nání ourowárenapimini.” yaiwiárini.

²⁶ O seyíné nání ikñifná sípí wirí seyíné xwiyá “O Romíyo níremómáná sñmixí wení.” rínarifgápi arfá wítá enagí nání dñíf ríá uxerí yariñagí nání seyíné tñifmíni ourowárenapimini.

²⁷ Xámí o nepa sñmixí xwé nerí rixa nípeminiñi éf aiwí Goríxo wá wianífpimi dání ámi nañf ejñifná. Omíñi wá mñwianí nioní ení wá níwianifnáigini. Ayí rípi nání seararifná. Epapirodaitaso níperfnayí, Poro dñíf sípí ayá wí winiginiñi wá níwianiri nañf imixifná enagí nání “Nioní ení wá níwianifnáigini.” seararifná.

²⁸ Ayináni seyíné omí sñiwí níwiniñróná dñíf niñá seainiri nioní “Piripai ñweáyí síní Epapirodaitaso nání ‘Sñmixí xwé yariñi.’ ríá yaiwiariñoi?” nñyaiwirí ududí ninariñfpi ení pñni wiáriri oniniri aga ayá wí “Seyíné tñamini ourowárimini.” nimónarini.

²⁹ Ayináni o ámi seaímeááná “Negí Ámináo tñíf ikáriñifnáyí worfani?” nñyaiwiro yayí tñíf numímíniro yayí umero ámá óñifná imónifgáyí nání “Seayí e imónifgáyífrfani?” yaiwiro éfríxini.

³⁰ O “Kiraiso wimónarifnpí owiminiñi.” nñyaiwirí nerfná rixa nípeminiñi ení enagí nání seararifná. O seyíné ajiwí e meñagí nání arírá mñnipaxí imónifná ení enagí nání seararifná.

3

Iyí sñmí sñó wákwinarifgápimi dñíf wíkwíroarifgáyí nání urifná nánirini.

¹ Gí nírixímeáyíne, xwiyá yoparí bi rípi osearimini. “Ámináo tñíf ikáriñifnáénerfani?” nñyaiwiníro dñíf niñá seainíwíñigini.

Xámí ríwamíñf nearí seaiapowáriénapifnápi ámi axípí nearfná animimí mñniariñagí eaariñini. Nioní e nerfná ámá wí yapí seaíwapíyipfríxiniñi sñiwí rírímixí seaimí enagí nání rarifná.

² Ámá sñwí uyñniñf yariñfíyí yapí imónifgáyí —Ayí sípí imónifnápi yariñfáyífrini. Dñíf xeñwí re moarifgáyífrini, “Iyí sñmí sñó wákwinarifgápimi dání Goríxoyá sñiwíyo dání ámá wé rónifná imónarifgáriñi.” Xeñwí e nñyaiwiro sñó rónifgáyífrini. Ámá ayí seyíné yapí seaíwapíyipfríxiniñi sñiwí tñíf éfríxini.

³ Ayí rípi nání searariñini. Nene Goríxo kwíyí neaiapíñípmi dání omí yayí umerane Kiraisí Jisaso neaiiñípí nání seáyi e umerane yariñwaénerini. Negí imóniñwápimíraní, newaniñene yariñwápimíraní, díñí níwíkwírorane díñí re miyaiwiariñwaénerini, “Apiaúmi dání ananí Goríxoyá sínwíyo dání wé rónipaxí imóniñwíni.” niyaiwirane díñí sínjá neaeánariñímani. Síó wákwiníñwaénerani, miwákwiniñwaénerani, Goríxoyá sínwíyo dání nepa síó wákwiníñf imónigfáyí, ayí nene Kiraisomí díñí níwíkwíroríñípmi dání e imóniñwíni.

⁴ Nioní gí imóniñápirani, niñwaníñoni yagápirani, apiaú nání díñí nímorína “Apániríani?” niyaiwirí díñí sínjá neánipaxí aiwí apiaúmi dání wé róniñf imónipaxí menjagi nání díñí wí e niyaiwirí díñí sínjá neánariñímani.

“Xámí díñí sínjá níneága wagípí paimímí wiariñini.” uríñf nánirini.

Ámá wí “Newaniñene apání imóniñwíni.” niyaiwiro díñí sínjá weánariñagi aí nioní anípaxí imóniñini.

⁵ Ayí rípi nání searariñini. Síá inóki níxíriñe dání síá wé wíumí dání waú wo óráná iyí símí síó níwákwigfónirini. Isíreriyí wonírini. Síyikí Bejímanoyápmi dáhonírini. Gí nieáríawé Xibíruyí wonírini. Nwf ikaxí eáníñípmi nioní Parisi imóniñá woní enjagi nání xíxeni xídaríñá wonírini.

⁶ Gí nieáríawé érowiápñigfápi xíxeni oxídimíñiri éayí símí níxeadípéníri nerína Jisasoyá síyikí imónigfáyo xeaniñf wíkári meagáonírini. Ámá ñwf ikaxí eáníñípmi níxídríñípmi dání wé róniñf yarigfápa nioní ení e xíxeni yariñá enjagi nání ámá ayairíri wí nipaxí mimóniñáonírini.

⁷ E nerí aiwí Kiraisomíni aníñí díñí wíkwírórmá nání xámí pí pí díñí sínjá níneága wagípí agwí ríná ríxa paimímí wiariñáriñi.

“Wé róniñf Kiraiso neaiiñípmi dání imónipaxípmi oimónimíni.” uríñf nánirini.

⁸⁻⁹ Apíni maríái, gí Áminá Kiraisí Jisaso nání niñfá xíxeni nimónirína imóniñápi, ayí nioní Judayí wo nimóniríñípmi dání imónagápirani, niñwaníñoni yagápirani, nímróníri seáyi e imóniñagi nání “Xámí yagápi ríxa sípí imóniní.” yaiwiñini. Ai, o niñípí nání díñí nímorína “Xámí díñí sínjá neánagípi, ayí sikípiáníñf imóniñípíriñi?” yaiwiñini. Aníñí Kiraiso tñí kumixíñírai o tñí nawíni ikáriñíri emía nání e yaiwiñini. “Wé róniñf xewaníñoni ñwf ikaxí eáníñípi xídaríñípmi dání imónipaxí enípí oimónimíni.” mínimóní wé róniñf Kiraisomí díñí wíkwíróaná imónipaxí enípí —Apí Goríxo ámá xewaxomí díñí wíkwíroariñagfá níwíñíríná “Wé rónigfáyírini.” rárariñípíriñi. “Apíni oimónimíni.” nimónaríñagi nání “Xámí díñí sínjá neánagípi, ayí sikípiáníñf rimóniní?” yaiwiñini.

¹⁰ Ení eáníñí Kiraiso níperi ámí wiápñímeañípí nioní ení axípí nímeari ríñíñí o meanípí axípí mearí díñí o niyaiwirí penípí axípí yaiwirí emía nání o tñí erímeánigwíoni imóníñmigíñíri “Síyikwípiáníñf imóniñípia rífa imónaganigíñi?” yaiwiñini.

¹¹ Pegíayí níwiápñímeearína nioní díñí niyíñíñf tñíñáoni imónimíra nání re nimónaríni, “Kiraiso tñí erímeánigwíoni imóníñmigíñi.” nimónaríni.

“Ámá yamíyamúrónigf niníróná yarigfápa yariñáonírini.” uríñf nánirini.

¹² “Nioní Goríxo díñí ‘Poro e imóníwíñigíñi.’ níaiwiñípí tñí ríxa xíxeni imóniñini.” misearariñini. “Ríxa yóf imóniñini.” misearariñini. E misearípa nerí aí Kiraisí Jisaso Poro e imóníwíñigíñíri fá niyamixíñípí tñí xíxeni imóníñmigíñíri símí níxeadípéníri néra waríñini.

¹³ Nírixímeáyíne, “Nioní apí tñí ríxa xíxeni imóniñini.” miyaiwí rípiñí fá níxíriñí yariñini. Xámí imónagápi nání aríá níkeamorí síní mimónípa enípí nání díñí nímorí yariñini.

14 E neríná ámá yamiyamúrónigf niniróná ipimoárinijfpí omeaaneyiniro íkfá oranjárinijhe nání irníf warigfápa nioní ení Goríxo nene nání ipimoárinijfpí —Apí Kiraisí Jisaso neaiijfpimí dání dñjí niyimijf anfnamí dání imónanfwá nání Goríxo wáf nearepeáriñfpíriní. Apí meáimiginíri axípí éniñf nerí irníf warinjintí.

15 Dñjí yóf imóninjwáéne dñjí xegf bí mímó nioní searariñápíni mówanigintí. Seyfné dñjí nioní nímorí searariñápí marfát, dñjí xegf bí fá nixirtrónayf, Goríxo apí nání ení wíá seaókimixiníráriní.

16 E nerí aí dñjí nañf nene rixa nímorane xirijwápí xaíwí wakirímixfwanigintí.

“Nioní ikanijf niaxfdfpoyi.” urijf nániriní.

17 Nírixímeáyfne, sijwepigf nioní ejápimí niaxfdfpoyi. Sijwepigf none yariñwápa yarigfáyo ení sijwf mí ómixaxfdfpoyi.

18 Ayí rípi nání searariñintí. Ámá obaxí wigf dñjíyo nixdiróná yarigfápimí dání réniñf níriro sítá neainariñoi, “Xwiyfá Kiraiso yoxáfpámí yekwiroárána neaiijfpí nání ríniñfpí nání míneaimónf o tñi xepixepá róniñwintí.” Éniñf níriro sítá neainariñoi. Ámá e yarigfáyf nání rixa ámí ámí searayiñjanigintí. Agwí ení sijwirixf tñi searariñintí.

19 Ayí rípi nániriní. Ámá ayo Goríxo anfimixiníráriní. Wigf agwí wiariñfpí nániní miñf inarigfápi, ayí ñwfánijf xírarigfáyfíriní. Wigf yarigfápi ayá wimopaxf imóninjagf aiwi weyf menarigfáriní. Amípí xwifá tífyo wenípí nániní símf símf e nítiniro yarigfáriní.

20 Ámá ayí e yariñagfá aí ayí rípi nání “Sijwepigf nioní ejápimí ikanijf niaxfdfpoyi.” searariñintí. Nene anfnamí ñweañfwaénerintí. Áminá Jisasi Kiraiso e dání níweapíri yeáyf neayimixemeáwíñigintí weníñf nerí ñweañfwaénerintí.

21 O níweapíri negf wará urf epaxí imóninj tíf xíoyánijf oimónfpoyiníri neaimixáná awiaxf oyá imóninjpa axípí e imónanfwáriní. Ayí xegf ejí eáninj amípí níni ínimi onurfnípoyiníri wimixipaxí imóninjfpí tñi negf warápi oyánijf neaimixiyiníá enagf nání searariñintí.

4

1 Ayinání dñjí sítá seayinjáyfne, sijwf seanímíníri nání íkñinjf sítí níarifýfne, Jisasoní pírániñf nixdiríñfpimí dání dñjí niíá nímixiro Goríxo e éwinigintíri nírfpeááná mímíwiáró ejápi nání sítáñf níñiro yarigfáyfínerintí. Seyfné iriwá mé “Ámináo tñi ikáriñfíwaénerfaní?” níyaiwiníro xaíwí dñjí sítá níñiro ñweáfríxintí.

Apixf wípaúmí urijf nániriní.

2 Yuodiaíxi tñi Sidikíxi tñi ejí ríremixf bí oeaimintí. Aípagwí Ámináo tñi ikáriñfípagwí enagf nání nawíni nimóníri ñweápiyi.

3 Ai, xwiyfápi wáf uraníwi nání ríkwíniñf nimóníri gwí nawíni móñigwíoxintí, joxí apixf ípaú dñjí ná bñi xíripisi nání wimiximíníri éfríxintí. Nioní tñi xwiyfá yayf neainariñf imóninjfpí wáf urímeaní nání gwí nímonigfípaú enagf nání rarifjintí. Ípaú Kíremedo tñi wíá nioní tñi wáf urarifwáowa tñi ení gwí nímoníri nawíni egfípaú enagf nání rarifjintí. Ayíyá yoí íkwí dñjí níyimijf imóninjfpí meapfríánamí ñwírárinintí.

“Awayini éfríxintí.” urijf nániriní.

4 Seyfné íníná “Ámináo tñi ikáriñfíwaénerfaní?” níyaiwiníro yayf éfríxintí. Ámí axípí dirírf bí oseaimintí. E níyaiwiníro yayf éfríxintí.

5 Ámá níni “Ayí sanigfáyfífaní?” seaiaiwipfíri nání awayini nípeníf nimóníro éfríxintí. Ámináo weapiníá nání rixa ajuí e enagf nání searariñintí.

6 Wí uduď m̄iseainīpanī. Pí pí seaímeááná Gorixomí urífríxiñī. Omí nurírná ríxiñí “Ananí e neaiī.” uríro yayí wiro éfríxiñī.

7 E nerónayí, seyíné Kiraisī Jisaso tñi nawíni ikáriñigfá enagí nání n̄wayiróniro kikiáfá ñweapírì nání Gorixo ananí e seaimixinfáriñi. N̄wayiróniro kikiáfá ñweapírì nání Gorixo seaimixinfápi, apí nání ámá xixení nijfá oimóraneyiníro aiwí wí “Ayí apírfani?” yaiwipaxf mimóniñpírini. Gorixo apí tñi seaimixánayí, wí dñjí sípí seaimixiri ududí seainiri epaxímani.

“Nañí imóniñfpí nánini dñjí n̄moro éfríxiñi.” uríñí nánirini.

8 Nírixímeáyíne, yoparí bì rípí osearimíni. Pí pí nepa imóniñfpí tñi pí pí seáyi e umepaxf imóniñfpí tñi pí pí wé róniñí imóniñfpí tñi pí pí siyikwf míniñí imóniñfpí tñi pí pí awiaxf imóniñfpí tñi pí pí weyí umearigfá imóniñfpí tñi —pí pí siwí yadimíñí imóniñfpírani, pí pí siwí yayí umepaxf imóniñfpírani, apí nípíni nání dñjí pikínífríxiñi.

9 Amípí nioní seaíwapíyíáná seyíné “Neparini.” n̄yaiwiro umímíniñgíapí —Apí arfá niro siñwí nanaxídíro egfápírini. Apí néra úfríxiñi. E néra nurónayí, Gorixo —O xíoyá dñjí tñi ámá n̄wayiróniro kikiáfá ñweapírì nání wimixariñorini. O xegí dñjí tñi seakikayonfáriñi.

“Seyíné nioní nání dñjí nimoarigfápi nání yayí ninarini.” uríñí nánirini.

10 Emá ayá wí rixa nípwémáná enjáná seyíné ámi nioní nání dñjí n̄moro amípí wí wiowárénapítagí nání “Ámínáo tñi nawíni ikáriñiñáonirfani?” n̄yaiwiri yayí ayá wí yariñini. Xámí íná nioní nání dñjí n̄n̄moro aiwí nioní anjwí e meñagí nání sanjí nírápípaxf mimóniñagí nání nioní nijfáriñi.

11 Nioní amípí wí nání díwfí níkeamóniri nání m̄iseararíñini. Nioní rixa re n̄yaiwiri éwapíñiñáriñi, “Pí pí nímoarigfá, ayí ananí xe oimónimíni.” n̄yaiwiri éwapíñiñáriñi.

12 Nioní wirenjí meáníñáoní nímoñiri níñwearíñáraní, sifí muní nímoñiri níñwearíñáraní, “Ayí ananíriñi.” n̄yaiwiri kikiáfá ñweámfa nání rixa néwapíñiri nijfá imóniñini. Pí pí wí nímeáánáraní, agwf ímf níniyiríñáraní, agwf níñiríñáraní, “Ayí ananíriñi.” n̄yaiwiri kikiáfá emífa nání íními imóniñfpí nání rixa néwapíñiri nijfá imóniñini.

13 Apí, ayí rípírini. Kiraiso ení sifí neámixiñfpípmí dání pí pí nímeááná “Ananíriñi.” n̄yaiwiri kikiáfá ñweapaxfíriñi.

14 E neríñí aiwí xeaníñí rípí nímeááná seyíné arírá owianeyiníri nigfápi weyí seamearípaxf nigfáriñi.

15 Piripai ñweáyíne, nioníni marfáti, sewaníñfyíne ení rípí nání nijfáriñi. Iwamfó nioní xwiyfá yayí neainaríñfpí wáf nírírná Masedonia píropenisfyo píni níwiárimí unjáiná Jisasoyá siyikf imóniñgíapí anjí bimí ñweagfápi marfáti, seyínéni nioní sanjí nírápaniro nání wiowárénapayigfawixini.

16 Nioní píni níseawiárimí nurí síní ná jíamí mú anjí Tesaronaikayo e ñweajáná ná bíní m̄wiowárénapígíawixini. Biaú wiowárénapígíáriñi.

17 Ámi bì wiowárénapífríxiñiri m̄iseararíñini. Seyíné nioní nání wiowárénaparíñagfá enagí nání Gorixo nañí seaiiwíñigíñiri seararíñini.

18 Amípí níni seyíné wiowárénapípí nímeárná xixení nímeari aí ámi surfmá wí epákwfnowíñigíni. Wiowárénapáná Epapírodaitaso nímeámi bípí rixa meáá enagí nání nioní rixa apáníriñi. Seyíné sanjí nírápaniro wiowárénapíapí, ayí Gorixo nání rídiyowá sinadíñí nañí eaaríñfpíñíñí imóniñi. Apí sinadíñí weááná dñjí yayí winípaxfíñíñí imóniñfpírini.

¹⁹ Nwíá nioní xídaríñáo, o seyíné Kiraísí Jisaso tíni nawíni ikáríñigfáyíné enagí nání amípí seyíné díwí ikeamónigfápí níseaiapíríná “Amípí níni nañípí nání mímúróníñáoníríní?” níyaiwíri seáyí e imóníñípí seaiapíñáriní.

²⁰ Negí ápo Goríxomí ámá níni aníñí miní seáyí e umíteyoáwanígíni. “Apí e éwanígíni.” nimónaríni.

Yayí wiowáriñípí nánírini.

²¹ Nioní “Ámá Jisasí Kiraíso tíni ikáríñigfá níyoní yayí níwiífríxíni.” nimónaríni. Níríxímeá nioní tíni re ñweagfáyí ení yayí seaiwáríro.

²² Ámá Goríxoyá re ñweagfá níni yayí níseaiwáríro aí ámá Goríxoyá míxf ináyí Sisaoyá aníyo omíñí wíiarígíyí anípaxírini.

²³ Ámíná Jisasí Kiraíso wá níseawianíri díñí seakíkayówíñigíni.

Payí Poro Korosi ηweáyí nání eanínaríni.

Payí rína Jisasoyá siyikí imónigfá aní yoí Korosi ηweagfáyí nání Poro eanínaríni. Aní apí Esia píropenisíyo ikwírónínjagi aiwí Poro xewaníño píropenisí ayo nemerína aní apimí memé Epapíraso aní apimí xwíyítá yayí neainarínjípi wáí uriníri urowáráná e ηweáyí wí Jisasomi dínjí wíkwírogfawixint. Xwiogwí waú worant, waú waúraní, pwéáná Poro Romíyo gwí ηweanjáná Epapíraso níwímeart áwaníj réniñjuriñigint, “Mimóní uréwapíyarígfá wí Korosi nání nuro Jisasoyá siyikí imónigfáyó ikweakwímí imóninjípi nuréwapíyiro re urariñoi, ‘Gorixoyá imónimáníri nísimóníríná Jisasomíni dínjí níwíkwíroríná apánimaní. Aiwa ηwfá ηwíráriníro xwírtá imóníro nerínjípimi dániní imónipaxfríni.’ uríro ‘Gorixomí xómínjí niyíkwirí seayí e numero aiwí aníajíyo ení wí múropaxí mimóniní.’ uríro ‘Jisaso Goríxo tñí xíxení imóninjomani.’ uríro nero sekaxí ámi bí tñí bí tñí seayí e ikwíkwarímí wiaríñoi.” Áwaníj e uríagi Poro Korosi ηweáyí xeñwí uréwapíyarígfápi ríwímíni omamópoyiníri payí rína nearí Tikikasomí wiowáríñigint.

¹⁻² Poroní —Nioní Goríxo nírfpeáagí nání Jisasí Kiraisoyá wáí wurímeiarínjá woníriní. Nioní tñí Timotio —O Kiraisomí xídarínjagi nání negí nírixímeáninjí imóninjí woriní. O tñí yawawi payí rína Korosi ηweaariígfá Gorixoyá imóníro Kiraiso tñí nawíni ikáríñiro egíáyíne —Seyíne nírixímeá Kiraisomí pírániñjí xídarígfáyíneriní. Seyíne nání yawawi payí rína nearí mónaparíñwi. Yawawi “Negí apó Goríxo wá seawianíri oyá dínjí tñí seyíne níwayíróníro ηweapfrí nání seaíri éwíñigint.” yeaimónaríni.

“Segí naní yarígfápi nání Gorixomí yayí wiarígwírini.” uríñj náníriní.

³ Seyíne nání yawawi Gorixomí —O negí Áminá Jisasí Kiraisomí xanoríni. Omí ríxiñjí níseauríyiraíná íníná yayí wiarígwírini.

⁴ Xwíyítá re ríntagí aríá níwirane nání, “Korosi ηweáyí Kiraisí Jisasomí dínjí níwíkwíroro ámá Gorixoyá imónigfá níni nání dínjí sípí wiarígfáriñi.” Xwíyítá e ríntagí aríá níwirane nání Gorixomí yayí wiarígwírini.

⁵ Seyíne “Anínamí dání Goríxo yeáyí neayimíxemeantáriñi.” níriro dínjí ikwímogfápi nání nímoró nání Jisasomí dínjí níwíkwíroro oyá ámá nání dínjí sípí wiarígfáriñi. Xámí xwíyítá nepaxínjí imóninjípi —Apí yayí neainarínjí imóninjípíriñi. Apí aríá níwiróná “Nepa Goríxo e neaiinfáriñi.” níyaiwiro dínjí ikwímogfápi nání aríá wigfáriñi.

⁶ Xwíyítá yayí neainarínjípi aní níminí aríá wigfápa seyíne ení aríá wigfáriñi. Aní níminí ámá xwíyítá apí aríá níwiro nání sítwí nañí imóninjípi néra uro Jisasomí dínjí wíkwíroarígfáyí sayá nímoga uro yarígfápa seyíne iwamíó aríá níwiro wá Goríxo níneawianíri neaiinfáriñi nání xíxení níjíá imónigfíe dání axípi e néra waríñoi.

⁷ Xwíyítá yayí neainarínjí nioní seararíñápi, ayí Epapíraso searéwapíyinjípíriñi. O negí dínjí sítwí uyíñwá woriní. Xwíyítá Jisaso nání none tñí wáí wurímeianíwá nání gwí móniñwá woriní. Seyíne arírá seainfa nání Kiraisomí xínáinjí nimóníri yariñó ananí dínjí uñwírarápaxí yariñjí woriní.

⁸ O seyíne kwíyípi seaaíninjípimi dání ámá nání dínjí sípí níwiro arírá wiarígfápi nání áwaníj yearémeañfríñi.

“Seyíne apí apí epírfa nání ríxiñjí seauríyariígwírini.” uríñj náníriní.

⁹ Seyíne nání áwaníj e yearémeañj enagí nání sítwí iwamíó aríá wigfíyi dání píni wí míwiári seyíne nání Gorixomí ríxiñjí níseauríya warígwírini. Ríxiñjí níseauríya

nuraíná seyfné rípi rípi oimónfpoyiniri urarigwírini. Seyfné ámá Gorixoyáyí e éfríxiniri wimónariñípí nání níjá onimiápí mimóní aga xixení nimóniróná dñí emí saímí moro kwíyí oyápí seaainiñípimí dání "O imóniñípí apírfani?" níyaiwiro sijnwí mí wómixipíri nání imóniro oépoyiniri urarigwírini.

¹⁰ Seyfné apí apí nimónimáná rípi rípi epírfa nání ríxiñí seauriyarigwírini. Segí pí pí yarigfá nípíni nání Gorixo yayí wininfa nání Ámináoyá ámá imónigfáyí epaxípí tñí xixení néra úfríxiniri ríxiñí e seauriyarigwírini. Seyfné ámá seaikwiárinipaxí imóniñí xixegfíni epírfa nání ení seauriyarigwírini. Níjá Gorixo nání imónigfápí sayá nimixa upírfa nání ení seauriyarigwírini.

¹¹ Seyfné pí pí seaimeááná yayí tñí "Ananirini." níyaiwiro xwámámí wipírfa nání Gorixo xegí ení sifí eáninípimí dání —Apí xfo nikñirí seayí e imóniñípírini. Apimí dání ení seaimixinfa nání ení ríxiñí seauriyarigwírini.

¹² Ámá ápo Gorixo tñí wíá óniñe ñweapírífáyí imónipírífápí seyfné ení axípí e imónipaxí seaimixiní enagí nání seyfné ení wíá xfo óniñe ñweapírífáriñi. Ayinání seyfné omí yayí umepírfa nání ení ríxiñí seauriyarigwírini.

¹³ O sifá yiníje obomi sifmañwýóniñí wuríngwaé dání níneaíkwamixirí xegí xewaxo, dñíñ sifí uyinoyá xwioxíyo ñweáfríxiniri neawáriñírini.

¹⁴ O xegí xewaxo neapeinípimí dání nínearoayírorína negí fwí yariñwápí yokwarimí neaiñírini.

Kiraiso, níyoní seayí e wimóniñó nání uríñí nánirini.

¹⁵ Kiraiso, nene sijnwí wíñiñwáo, o Gorixo, nene sijnwí mifwíñipaxí imóniñó nání "E imóniñorífaní?" yaiwianíwá nání piaumimí neainaríñírini. Amípí níñi Gorixo imixinípimí seayí e muroñorini.

¹⁶ Ayí rípi nání "Seayí e muroñorini." seararíñí. O amípí xwíayo eníyíraní, anínamí eníyíraní, sijnwí wíñipaxí imóniñípíraní, mifwíñipaxí imóniñípíraní, pí pí kwíyí ení eániro seayí e imóniro yarigfáyíraní, apí nípíni Gorixo nimixirína xewaxoyá wéyo dání imixinírini. Apí nípíni nimixirína oyá wéyo dání imixiníni maríati, apí nípíni omí yayí umepírfa nání ení imixiní enagí nání rariñí.

¹⁷ O amípí sifí mimónipa eními ñweaagorini. O xegí ení eáninípimí dání amípí sifí xegí weñípa wení.

¹⁸ Mifñyimí wará nípíni íními wuríñiñípa Kiraiso mifñiñí imóniñomí xfo yá siyikí imónigfáyí íními wuríñiñagfa nání seayí e wimóniñorini. Xegí siyikí imónigfáyí mifkí ikiñorini. Amípí nípíni nání xíráni xíráni imóníro imóniñfa nání xwáripáyo dání níwiápñimearína óí imomeañorini.

¹⁹ Ayí rípi nání seararíñí. Gorixo xewaníño "Nioní imóniñá nípíni gí íwomí xe sifí owínini." wimónáriñí enagí nání xewaxo xixení e imóniñírini.

²⁰ Gorixo amípí níñi xwíá týo eníyíraní, anínamí eníyíraní, amípí níñi xegí xewaxo épimí dání piyíá wíráriñíwanigñíri enírini. Sifí ámá wikárarigfápí nání xegí xewaxo yoxátpámi yekwíroáraná xegí ragí pútpimí dání yíyí xópé níoníñí imónimáníri enírini.

"Gorixo xfo tñí gwiaumí inipaxí imónaníwá nání neaimixinírini." uríñí nánirini.

²¹ Xámí seyfné dñíñ sifí moro sifí ero yagfápimí dání Gorixomí sifí tñí wiro o tñí nawíni mimóní xepixepá róniro yagfáyíne enagí aiwí

²² o xegí xewaxo ámá nimóniri yoxátpámi penípimí dání xfo tñí nawíni gwiaumí inipaxí imónipírfa nání seaimixinírini. Xegí sijnwí aníje dání éf seauráráná seyfné siyikwí míñigfáyíne imóniro igfáníñí eámónigfáyíne imóniro xwíyíá mifseaxekwímpaxí imóniro epírfa nání e seaimixinírini.

²³ E seararinjagi aí seyíné xwiyá yayí neainarinjípi —Apí anjí niminí ñweagfáyo rixa wáf uriménwápírini. Poroni ení wáf urimemíá nání imóninjípirini. Apí seyíné aga xaíwfá nixira uro díñf níwíkwíroróná sif muní ero xwiyá apí iwamfó arfá níwiróná “Neparini. Goríxo nañí e neainfári.” yaiwigfápi nání síní díñf níwíkwímóá uro nerónayí, Goríxo seyíné rixa sif yikf míngfáyíné imóninjáná xegf sifwí anijé dání éf seauráriñfári.

“Ríñijf mearí wáf uríri yariñini.” uríñf nánirini.

²⁴ Seyíné arírá seaiminíri yarfná ríñijf nímeáf rípi nání yayí ninarini. Ríñijf Kiraisomí síní miwímeanjñíñf imóninjípi nioní oniníníri yariñini. Ayí rípi seararinjini. Goríxo níñirípearfná nioní ámá Kiraisoyá sif yikf imónigfáyo —Ayí xifoyá waráriñjí imónigfáyfrini. Ayo arírá wiminíri yarfná xeanijf wímeawíñigñíri nírípeanjípi, apí nípíñf xifxení onímeaníri yariñini.

²⁵ Émá imónigfáyfá xifnáinjí níwimónimáná wáf wurimeimíá nání nírípeágí nání ámá xifoyá sif yikf imónigfáyfénayá sénáinjíñf nimóniri arírá seaiminíri yariñáoníri. Émáyíné xwiyá Goríxoyápi rokwípá seaimíá nání e nimóniri yariñáoníri.

²⁶ Xwiyá apí xámíná dání ámá níñweaxa bagfá níyoní íními ríñarínijípi aí agwi ríná ámá Goríxoyá imónigfáyo rixa piaumímf winíni.

²⁷ Xwiyá íními ríñarínijf apí —Apí “Goríxo émá imónigfáyo nañí ayá wí wimixifiníri.” ríñarínijípirini. Apí nání Goríxo emayí aí níjíá oimónípoyiníri wimóninjíri. Íními ríñijf apí, ayí “Kiraiso seyíné tñi nawíni imóninjof.” ríñijípirini. Ayinání seyíné re níríro díñf ikwímoaríñof, “Goríxo seayí e Kiraiso anjnamí nání nípeyimáná imóninjípi tñi xifxení neaimixifnári.” níríro ikwímoaríñof.

²⁸ Xwiyá o nání yayí neainarinjípi wáf nuriranéná ámá níyoní ikwairírf wirane díñf neñwípémáná urirane yariñwári. Ámá Kiraiso tñi ikáriñigfáyf rixa yóf imóninjáná xifoyá sifmanjí e éf uráriwanigñíri e yariñwári.

²⁹ Nioní e yárimfáníri ríwí níríkwínimáná anijí miní yariñini. “Kiraiso xewanijo ejí sif ayá wí nímixifnápi tñi xifxení e yárimfáníri anijí miní yariñini.” seararinjini.

2

“Yapí seaíwapíyipírixiníri yariñini.” uríñf nánirini.

¹ “Seyíné rípi nání níjíá oimónípoyí.” nimónarini. “Seyíné nání tñi anjí Reodisia ñweáyí nání tñi ámá gí sifmanjí síní mí mifnómixigfáyí nání tñi nioní ríwí níríkwíníri anijí miní ríta tñi yariñápi nání níjíá oimónípoyí.” nimónarini.

²⁻³ Ayí tñi seyíné tñi díñf sif ayá wí ríñarínijf sif manjí dání iríkwínijf ikeániro epírifa nání e yariñini. Xwiyá yumí ríñarínijípi xifxení níjíá nimóniróná “Ayí apimí dání amipí mifmúrónijwaénénijf ríta imóninjwini?” yaiwipírifa nání ení e yariñini. “Xwiyá Goríxoyá yumí ríñarínijípi nání —Apí Kiraiso nání ríñijípirini. Apí nání xifxení níjíá imónípírifa nání yariñini.” seararinjini. Díñf émí saímí Goríxo morí díñf enjwíperí ejípi —Apí ayá tñiñijf imóninjípirini. Apí nání ámáyo níjíá wimixipaxo wo marfáti, sa Kiraisorini.

⁴ Ámá wí wigí xwiyá díñf seakínimixipaxí imóninjípimí dání —Apí yapí ríñijf aí nepa imoarígípírini. Apimí dání yapí seaíwapíyipírixiníri Kiraiso nání e seararinjini.

⁵ Nioní seyíné tñi miñweapa nerí aiwí díñf seakíkayoñini. Seyíné Kiraisomí díñf níwíkwíroróná sif muní ero íyí wiámí yariñigfáyfénenjí imóníro yariñagfá nání díñf yayí ninarini.

“Wé searoáriníjyféné enagí nání p̄iyijfikayfíwíp̄i dñjfm̄ikwfropant̄.” urijfánánirint̄.

6 Seyfne nemeróná xwiyfá Ámíná Kiraisi Jisaso nání rñiñfpi xámí umímfnigfá tñi xixení ámá o tñi ikáriñigfáyf epaxf imóniñfpa axíp̄i e éfríxint̄.

7 E nero Kiraisi Jisaso nání searéwapiyigfápi íkfá p̄ip̄inj̄ ná ínimi wearijfpánijf imóniro aŋf íkfá xwiyfá xaíwíyo dání mifñnarifjfpánijf imóniro Kiraiso nání searéwapiyáná dñjf wíkwírogfápi pírániñf dñjf sifxí íniro o seaiñfpi nání yayf b̄i onimíapí mé ayá wí ero éfríxint̄.

8 Ámá wí p̄iyijfikayfíwírñiñfpi —Apí nepa mfk̄ mayfpirint̄. Ámá wigf dñjfyo dání nérowíapñiro rarifgápírñiñf. Kiraiso nání rñiñfpi marfáti, sa ámá omi mixfdarifgáyf wigf amípí xixegfint̄ nepa mipimónipaxf imóniñfpiá nání rñiñfpirint̄. Apí searéwapiyániro éáná dñjf níwíkwíroro xídfípfríxint̄ siñwí níyápirómí memepant̄.

9 Ayf ríp̄i nání seararifjint̄. Goríxo imóniñfpi b̄i onimíapí marfáti, níp̄iní Kiraisomí sifxí íniniñf. Xegf nápimí níp̄iní sifxí íniniñf.

10 O —Giyf giyf seáyf e nimónirí wíyo umeñweaarifgáyorant̄, giyf giyf nénf tífáyorant̄, níyoní o seáyf e wimóniñorint̄. O tñi ikáriñigfáyféné enagí nání Goríxoyá siñwíyo dání díwfí wí miseaikáriní ríxa wé searoárinínt̄.

11 O tñi ikáriñigfáyféné enagí nání iyf sifmí sfó wákwinigfáyféné eni imóniñjoí. Nepa wé tñi ámá iyf sifmí sfó wákwinarifgápí nání mifñrarifjint̄. Kiraiso iyf sifmíniñf sfó niseawákwirína sifpí oyaneyñiro miñf inagfápi —Apí nípíkwínt̄ mimóniñf xwioxfyo ínifpírñiñf. Apí seawákwifjpi nání rarifjint̄.

12 Seyfne wayf nimearóná iniñfyo fá seaurímixáná Kiraiso tñi nawiniñf xwfá weyárifgáyfénéniñf nimónimáná Goríxo o xwáriñpáyo dání owiápnimeanirí wiñfpi nání dñjf wíkwírogfápimí dání o tñi nawiniñf wiápnimeagfáyfénéniñf imóniñjoí.

13 Seyfne xámí níwiaikía nuro sifpí yaníro nání miñf inagfápimí níxfidiro nání ámá anfñimixinaníro imónagfáyféné enagí aiwí Goríxo xegf xewaxo Jisaso tñi dñjf níyimíñf tífáyféné oimónipoyñirí seaimixñfrint̄. E nerí negf níwiaikíia wagwápi níp̄iní eni yokwarimí neaiñfrint̄.

14 Ayf rípñiñf nerfná e neaiñfrint̄. Nwf ikaxf eánifyo dání rñiñf nene wiaíkagwápi nání xwiyfá neaxeckwímopaxf imóniñfpi Kiraisomí íkfápamí yekwiroáráná Goríxo apí eni íkfápamíñf yekwiroárifgápimí dání anípá imixñfrint̄.

15 O ríxa pí pí kwíyf seáyf e nimónirí menjweaarifgáyorant̄, nénf tífáyf imónifgáyorant̄, Kiraiso yoxátpamí níperfná ejfpmí dání xopírárt̄ níwimáná ámá nínt̄ re oyaiwípoyñirí, “Goríxo ayo ríxa migf rífa wimixáriñjoí?” oyaiwípoyñirí wigf siñwí tífé dání nímera púñiñf ejfrint̄.

“Apí apí nimusírorína nípíkwínt̄ miyarifjóí.” searáná arfá miwipant̄.” urijfánánirint̄.

16 Ámá wí seyfne aiwá b̄i narifjagfá siñwí niseaníro “Nípíkwínt̄ miyarifjóí.” searánáraní, iniñf b̄i narifjagfá niseaníro “Nípíkwínt̄ miyarifjóí.” searánáraní, sfá xwiogwf o omi Goríxo nání dñjf oneaininírí yariñfáyo seyfne kikiñfá yariñfagfá niseaníro “Nípíkwínt̄ miyarifjóí.” searánáraní, sfá emá siñf wo imónáná yariñfápi mixfdarifjagfá niseaníro “Nípíkwínt̄ miyarifjóí.” searánáraní, Sabaríáyo yariñfápi mixfdarifjagfá siñwí niseaníro “Nípíkwínt̄ miyarifjóí.” searánáraní, wí ayf seararifgápí arfá miwipa éfríxint̄.

17 Ayf ríp̄i nání seararifjint̄. “Apí apí neróná Goríxomí pírániñf xídarifjóí.” seararifgápí ámá náo barfná onapámigf inarifjpnifjí imóniní. Apí níp̄iní, ayf nene Kiraiso neaiñfpi nání mí neaóriññfápi imóniní. Náo, ayf Kiraiso xfo imóniní.

18 Ámá wí “Goríxo nene nání yayf owiníñf oyaneyñirína ríp̄iní epaxfrint̄.” yaiwiarifgápimí seyfne mixfdipa yariñfagfá siñwí niseaníro “Nípíkwínt̄ miyarifjóí.” niseaníro “Sewanifjyféné siyikwípiánifjí mimónariñjoí. Añfajfyo ínimi níwurñiro

yayí mumeariñoi." searánayí, arfá miwí sa paimimí éfríxini. Ayí rípi nání searariñini. Ámá e níriro yarigfáyí nepa sijwí náyi tñi miwínipa neríñpimí dání e riyo mfkí ná mimóniñáná nípikwini mimóniñí wigí xwioxfyó ínñpimí dání wárixá imóniro yarigfáyí enagi nání searariñini.

19 Xwiytá Kiraiso nání ríñiñí rípi ení fá mixirarigfáyfrini. Nene oyá sýikí imóniñwaéne warári imóniñwini. O miñfyi imónini. Warári xomíñí tñi wiñi tñi enagi nání xegí imóniñpa imóniñfrini. Warári miñfyimí ikíkí winiñagi nání xwé nimóga waríñpa oyá sýikí imóniñwaéne axípi omí miñfyimíñí ikíkí winiñwá enagi nání Gorixoyá dñífyo dání nimóga waríñwini.

"Mipimónipaxí imóniñípiia nání ríñiñípi aríá miwipani." uríñí nánirini.

20-21 Kiraiso níperíná seyíné o tñi ikáriñigfáyíné enagi nání o tñi nawíní piyí egfáyínéníñí imónigfáriñi. Ayínání seyíné ámá omí mixídarigfáyí wigí amípí xíxegíni nepa mipimónipaxí imóniñípiia nání ríñiñípimí sini xídípaxfyíné mimóniñoi. Seyíné e imóniñjagía nání aríre nero ámá omí mixídarigfáyí tñi nawíní nimóniróniñí wigí rarigfápi yaríñoi? Nwf ikaxí "Apí fá miwipaní. Apí gígí bi mepaní. Apí amáf aí miróñipaní." rarigfápi arfá bi miwipaní.

22 Ayí rípi nání searariñini. Nwf ikaxí apíñiñí níriga unípi, ayí sa amípí aiwárani, iniigfrani, nene níñáná anípá imónaríñípiñi nání ríñiñi. Apí sa ámáyí érowiápñiro éwapñiro yarigfápiñi.

23 Apí rarigfáyí Gorixomi yayí owianeyinríná dñíf ámá moarigfápiñi xídíro "Gorixo dñíf niñá owininri ámá wiwaníñyí sýikwípiáníñí oimónipoyí." riyo "Gorixo dñíf niñá owininri iwaní oeánipoyí." riyo neróná nepaxiñí pákiní nimóniro rarigfá enagi nání seyíné xeñwí re wiaiwipaxfrini, "Ámá e rarigfáyí nepa dñíf émí saímí nímoró rífa raríñoi?" Xeñwí e wiaiwipaxí aiwi wigí rarigfápi, ayí ámá níxidíriñípimí dání fwí nání feapá winariñípimí wí pírít rakipaxí mimóniñípíñi.

3

"Añnamí imóniñípi nání dñíf ikwírófríxini." uríñí nánirini.

1 Gorixo Kiraiso xwáriþáyó dání owiápñimeaniri ámi sijí níwimixiríná seyíné ení axípíñíñí sijí seaimixiñí enagi nání siwí añnamí dání —Añnamí seáyí eyí Kiraiso seáyí e nimónirí Gorixoyá wé náúmíni ñweañjerini. Siwí nañí e dání imóniñípi aríge imónaníwárífaníri aníñí miní néra úfríxini.

2 "Seyíné siwí sípí xwfá týo imóniñípi nání dñíf mikwíró añnamí imóniñípi nání dñíf ikwírófríxini." searariñini.

3 Ayí rípi nání searariñini. Kiraiso péáná seyíné ení o tñi nawíní ikáriñigfáyíné enagi nání ríxáníñí pegfáriñi. Ámá níperíná xámí yagfápi píni wiárarigfápa seyíné Kiraiso tñi ríxáníñí pegfáyíné ení axípi nero xámí yagfápi píni wiárigfá enagi nání searariñini. Ayí dñíf níyimíñí seyíné Kiraiso tñi imónigfápi —Apí Gorixo tñi axí e imóniñípíñi. Apí ámá sijwí níseaniróná anopasñípaxí imóniñagi nání ení searariñini.

4 Kiraiso —O dñíf níyimíñí nene imóniñwápi mfkí ikiñorini. O ríxa siñáni piaumimí ináná seyíné ení o tñi imónigfápi piaumimí inípírítáriñi. Piaumimí niniróná Kiraiso nikñirí seáyí e imóniñípa seyíné ení axípi nimóniro yaríñá ámá sijwí míséanopasñí mí seaomixípírítáriñi.

"Sípí mepa éfríxini." uríñí nánirini.

5 Ayínání "Gí wé síkwí amípí, ayí fwí apí nání rífa imónini?" níyaiwiri xe fwí apí nání miñíñí oniníñirí mé "Apí emíñirí nání ríxa ámá piyñiñí imóniñáonírítaní?" yaiwinífríxini. E níyaiwiníro fwí minípa éfríxini. Piaxf weánipaxí imóniñípi mepa

éfrīxīnī. fwí nánī minjí minipa éfrīxīnī. fwí nánī feapá seainarīnīpi xe oneaininīri siŋwí miwīnīpa éfrīxīnī. Ayá tñjí wí minimúropa oenirí mepa éfrīxīnī. Ámá ayá tñjí bi minimúropa oenirí yarigfáyí Nwfá nepa imóniño nánī dñjí mamopa nero apí náninī neróná wigí nwíániní nimixiro yarigfá enagí nánī seararīnī.

⁶ Ayí rípí nánī “Apí apí mepa éfrīxīnī.” seararīnī. Ámá pírí níwiaíkiro e yarigfáyo Goríxo pírí umamonfá enagí nánī seararīnī.

⁷ Eníná seyíné Goríxomí pírí wiaíkiarigfáyí tñi níkumixiniro neróná seyíné ení e néra wagfári.

⁸ Seyíné xámí axípí e néra wagfáyíné aiwí agwí ríná rípí rípí wí mepa éfrīxīnī. Wikí móninípa éfrīxīnī. Wikí ríá ápiawñiní miwénípa éfrīxīnī. Únúníjí miwikáripa éfrīxīnī. Xwíyfápai miŋwíráripa éfrīxīnī. Ikayfwí mumearípa éfrīxīnī.

⁹ Yapí mírinípa éfrīxīnī. Ayí rípí nánī “Apí apí mepa éfrīxīnī.” seararīnī. Seyíné xámí imónagfápi emí nímoró síní e nimóniróná sípí yagfápí píni níwiárimáná

¹⁰ ámí ríxa sínjyíné imónigfá enagí nánī seararīnī. Dñjí sínjí agwí ríná seyíné imónigfápi Goríxo xewaníño imóniñípi nánī xixení níjíá oimónipoyiníri seaimixiníri. Apí dñjí xfo imóniñípa oimónipoyiníri síní aníñí axípíni ámí bi tñi bí tñi níseaimixa wariní.

¹¹ Ámá dñjí sínjí tígíyíné níseaimixa warinagí nánī wiýné Gírikíyínérani, wiýné Judayínérani, ayí ananiriní. Wiýné iyí símí sfó wákwinigfáyínérani, miwákwinigfáyínérani, ayí ení ananiriní. Wiýné émáyínérani, kínixyínérani, ayí ení ananiriní. Wiýné xináíwayínéníjí nimóniro omijí wíiarigfáyínérani, omijí wiipfíri nání áxeñwarí minigfáyínérani, ayí ení ananiriní. Ná bñi xwé imóniñípi, ayí Kiraiso tñi ikáriñigfápiriní. O nípimini seáyi e wimóniñoriní. Pí pí ámá imónigfápi omí dñjí níwíkwíroróná ananí o tñi ikáriñipaxíri.

“Xixe dñjí sípí inífrīxīnī.” urinjí nániriní.

¹² Goríxo fá yiyamiximí seairí ámá nioniyá oimónipoyiníri seaimixíri dñjí sítí seayiri egfáyíné enagí nání rípí éfrīxīnī. Wíntyo wá wianífrīxīnī. Dñjí sípí ení wífrīxīnī. Seáyi e seáyi e mimóní sítikwípiayínéníjí imónífrīxīnī. Niýapenimáná urífrīxīnī. Anjaníni murí xe óf oneaimópoyiníri éfrīxīnī.

¹³ Segíyí pí pí seaikáríagfá aí seyíné ení xixewiámí miwipa éfrīxīnī. Segí wo sítí seaikáríagí nání xwíyfá umearípaxí enánayí, yokwarimí wiífrīxīnī. Ámináo yokwarimí seaiñípa axípí e wiífrīxīnī.

¹⁴ Apí apí nípíni nero aiwí anípaxí epaxípi, ayí rípíri. Xixe dñjí sítí yinífrīxīnī. E neróná pírániñí nawní kumixinípírífá enagí nánī seararīnī.

¹⁵ Kiraiso seyíné píyfá seawíriní enagí nání omí wí pírí miwiaíkí segí wíniyí tñi pírániñí níkumixiniro nwéáfrīxīnī. Seyíné Kiraisoyá sítikfá imónigfá wíniyí tñi níkumixiniro pírániñí oñweápoyiníri fá seaumírífíyíné enagí nánī seararīnī. Íníná Goríxomí yayí wiayífrīxīnī.

¹⁶ Xwíyfá Kiraiso nání ríniñípi seyíné aumaúmí inífrīxīnī. Segí sonjí tñi seanjí tñi apí níriróná níréwapíniro íkwairíri iníro yarigfápími dání xwíyfá o nání ríniñípi aumaúmí inífrīxīnī. Sonjí tñi seanjí tñi apí níriróná mañfpání mírfí “Goríxo e neaiñífrífaní?” niýaiwiro omí xwioxí aí tñi niíá níseainíri yayí wífrīxīnī.

¹⁷ Pí pí seyíné nírirónáraní, pí pí nerónáraní, “Áminá Jisasomí ínimi wuríniñwáénerfaní?” niýaiwiro ámá xfoyáyí epaxípíni éfrīxīnī. E neróná “Kiraiso nene nání e neaiñífrífaní?” niýaiwiro ápo Goríxomí yayí wífrīxīnī.

Xiepwamí tñi xiagwowamí tñi urinjí nániriní.

¹⁸ Apíxíwayíné, segí oxowamí sítmañwíyóníjí wuríniñífrīxīnī. Áminá Jisaso tñi ikáriñigfíwayíné e epaxí enagí nánī seararīnī.

19 Oxoyíné segí apixíwa nání díñf sítí seaíwínigini. Narírimí mítwipa éfríxini.

Niaíwíyo tñi xanowami tñi uríñf nánirini.

20 Niaíwýtné, segí inókíwa ápowá sekaxí pí pí searáná arfá yímigí wífríxini. E neróná Ámináo yayí winipaxípi yariñagíta nání searariñini.

21 Xanowayíné, segí niaíwíyo éwapíyí níwirfná mítixníñf miyomixípa éfríxini. Segí niaíwýt díñf aníñf rakiárinípíríxini searariñini.

Bosowami tñi omiñf wíiarigfáyo tñi uríñf nánirini.

22 Xínáíwayínéníñf nimóniro omiñf wíiarigfáyíné, segí bosowa pí pí searáná arfá níwiro xixení éfríxini. Segí bosowayá sínwí anígíte dánini e éfríxiniñf mísearariñini. Omiñf yariñgíyáf yapi nimóniro wiepísañgíápa mé “Ayá tñi oyaneiyí.” níyaiwiro éfríxini. Seyíné Ámináomí wáyí wíariñgíyáne enagí nání searariñini.

23 Omiñf wíiarigfáyíné pí pí nerfnayí “Ámá nánini ríwíiarinwini?” níyaiwiro úrapí yariñgíyáf yariñgíápa mé “Áminá Jisaso nání ríwíiarinwini?” níyaiwiro pírániñf yariñgíyáf yariñgíápa seyíné ení e nero ayá tñi éfríxini.

24 Seyíné níjíráriñi. Ámá wí marfáti, Áminá Jisaso yayí níseaimori Goríxo “Nañf e níseaiimíráriñi.” ráriñfípi seiainfá enagí nání searariñini. Bosí seyíné wíiarigfó, ayí Áminá Kiraiso enagí nání searariñini.

25 Gíyí gíyí sítípí néra nurfnayí, Goríxo pírf numamorfná mítmearo sítí ayí éfápi tñi xixení pírf umamonfá enagí nání searariñini.

4

1 Bosoyíné, “None ení bosí anínamí wo tñíwáonerfaní?” níyaiwiro segí inókíwáníñf nimóniro omiñf seaiiarigfáyo neñwípero pírániñf numerfná epaxípíñi tñi xixení uméfríxini.

“Goríxomí ríxiñf neauriyífríxini.” uríñf nánirini.

2 Seyíné Goríxomí ríxiñf nuríroná xaíwí níwakírímítixinimáná níra úfríxini. E neróná díñf yaíkiá nímómaná mepa ero yayí wiro éfríxini.

3 E neróná none nání ení ríxiñf neauriyífríxini. None xwíyáfá Kiraiso nání ejíná dání ínímí imónagípi —Xwíyáfá apí nioní gwí ñweañápíriñi. Apí amáyo woákfkí wianfwá nání “Óf wimoii.” nuríro ríxiñf neauriyífríxini.

4 “Nioní apí níríríná sínjáni áwanjí uríñfígní.” nimónaríñfípi tñi xixení urímfá nání ríxiñf neauriyífríxini.” searariñini.

5 Seyíné ámá Jisasoyá sítíkí mimónigfáyí tñi níñwearóná díñf émí saímí nímómaná éfríxini. Ínína ayí tñi níñwearóná “Ayí Goríxo nání díñf mopaxíná rínárífaní?” níyaiwiro wé róníñfípíñi éfríxini.

6 Ínína xwíyáfá nuríroná segí xwíyáfá aiwáyo saxí nímoróná awtí yariñfípáníñf nimítixíro uríñfíxini. E neróná ámá seyíné yariñfí seaífá ayí ayo “Apí urípaxíriñi.” níyaiwiro xixení urípaxí imóníñfípi tñi urípírífáriñi.

Tikikaso tñi Onesimaso tñi nání uríñf nánirini.

7 Nioní nikárarigfá nípíñi Tikikaso —O negí níríxímeá díñf sítí uyijwáorini. Díñf uñwíráripaxí imóníñfípiñi yariñorini. Ámináo nání wáf uraní nání gwí móñiñwá worini. O níbíri áwanjí searínáriñi.

8 Ayí rípí nání urowárénapariñini. O níseaímeari áwanjí searáná seyíné “Porowamí wímeaariñfípi, ayí apírífaní?” yaiwiro díñf wíá seaóniri enía nání urowárénapariñini.

9 Nioní Tikikasomí tñi Onesimasomí tñi —O ení negí níríxímeáyí imóníñf worini. Díñf uñwíráripaxí neaiiarinjorini. Negí díñf sítí uyijwáorini. Omí ení segí tñíf e nání urowárénapariñini. Awaú amípí none re neaimónaríñfípi nání áwanjí searípíñi.

“Ámá tiyí yayí seaiwárénapariñoi.” uríñí nánirini.

¹⁰ Arisítakaso —O nioní tñi nawíni gwí ñweagwtíorini. O seyíné yayí seaiwárénapariñoi. Mako —O Banabasomi xoayorini. O ení yayí seaiwárénapariñoi. O seyíné tñjí e rémonapánayí, o nání nioní xámí bí searíñá enagí nání yayí wífríxini.

¹¹ Jisaso —O yoí bí ámi Jasítasoyí wíriniñorini. O ení yayí seaiwárénapariñoi. Judayí nñni enagí aiwí Porone ámá wí ení Gorixomí dñjí níwíkwíroriñípimí dání oyá xwioxíyo ñweáfríxiniñi wáfríxíwápa axípi nero gwí móñiwáwa, ayí waú woní awarini. Rípi ení nioní dñjí wíá nónigfáwarini.

¹² Epapíraso —O segýí worini. Jisasí Kiraisoyá xináiníñí nimóniri omíñí wiliaríñí worini. O ení yayí seaiwárénapariñoi. O Gorixomí xwíyíá rírímí níwirína símí níxeadípéniri seyíné nání aníñí miní ríxíñí seauríyaríñirini. Seyíné yóí imóniro “Goríxo ámá xtoyá e éfríxiniñi wimónariñípi, ayí apírfani?” yaiwiáriro éfríxiniñi ríxíñí seauríyaríñirini.

¹³ O seyíné nání tñi séríxímeá imónigfá Reodisia ñweáyí nání tñi séríxímeá imónigfá Xiraporisi ñweáyí nání tñi ikñíñí sípí wiariñagí siñwí wínaríñá enagí nání seararíñini.

¹⁴ Ruko —O dokítá nene dñjí sítí uyinwáorini. O ení yayí seaiwárénapariñoi. Dimaso ení yayí seaiwárénapariñoi.

Poro yayí níwiowárirína uríñípi nánirini.

¹⁵ Seyíné segí séríxímeáníñí imónigfá Reodisia ñweáyo “Poro yayí seaiwárénapiñoi.” urípoyí. Nibaími tñi ámá Jisasoyá sítikí imónigfá iyá ajiwámi awí eáñarígíayo tñi ení “Poro yayí seaiwárénapiñoi.” urípoyí.

¹⁶ Seyíné payí nioní eaariñá rína segí awí eáñigé dání fá níroárimáná ámi Jisasoyá sítikí imónigfá Reodisia ñweagfáyí ení fá orópoyiníri wífríxini. Payí nioní ayí nání eáana seyíné ení nurápiro fá rófríxini.

¹⁷ Akipasomí re urífríxini, “Joxí Ámináo tñi ikáriñíñoxí enagí nání o e éfríxiniñi rírípeaníñípi nání dñjí nímorí xíxení nípíñí yártífríxini.” urífríxini.

¹⁸ Poroni niñwaníñoni gí wé tñi yoparí rípi yayí níseaiwárénapíri eaariñini. Nioní nání “O sítí gwí ríñweaní?” níyaiwiro Gorixomí ríxíñí nuríyífríxini. “Goríxo wá seawianfwiñigini.” nimónariñoi.

Payí Poro Tesaronaika ηweáyí nání xámí eañínaríni.

Payí rína Jisasoyá sýikí imónigfá aní yoí Tesaronaika ηweagfáyí nání Poro xámí eañínaríni. Apí Masedonia píropenisíyo aní xwé bérini. Poro émáyí aníminí xwíyfá yayí winípaxí imóninípí wáí nurímeríná aní apimí uráná émáyí obaxí Jisasomí dínjí níwíkwírorí aiwi Judyí e ηweáyí áríní wí dínjí wíkwírogfawixíni. Judyí Jisasomí dínjí míwíkwírófáyí émáyí obaxí Poromí arfá wiariñagfá níwíñiro nání sípí dínjí níwiaiwiro omí míxí xídowáráná Poro aní wí e nání éí nurí e dání Jisasoyá sýikí imónfá Tesaronaika ηweáyí aríge ríá imóninjoíni Timotio sínwfí oníwíniauiníri urowárfagi o sínwfí níwínaumo níbíri Poro ríxa Koriníyo níremorí ηweañáná níwímeari repíyí níwiri yaríñí Tesaronaika ηweáyí wítpí nání áwaní uráná Poro payí rína eañíningíni (Wáí wurímeiarígfáwa 17:1-4).

1 Poroní tñí Sairaso tñí Timotio tñí none Jisasoyá sýikí imónigfá Tesaronaika ηweáyíne —Seyíne ápo Goríxo tñí Ámíná Jisasí Kiraiso tñí nawíni ikáriñigfáyíneríni. Seyíne nání payí rína nearí mónaparíñwíni. “Awaú wá seawianíri seyíne níwayíróniro ηweapíri nání seaiiri éisixíni.” neaimónaríni.

Tesaronaika ηweáyí xíxeni arfá wiró xídiro egíá náníri.

2 None íníná seyíne nání Goríxomí yayí níwirane ríxiñí nuríranéná seyíne nání ení seauríyaríñwári.

3 Seyíne Ámíná Jisasí Kiraisomí dínjí níwíkwíroríñípími dání nuxídíróná ríwí níríkwíñíriñíegíapí nání arfá mikeamopa erane omí dínjí sítí nuyiro nání aníñí miní egíapí nání ení arfá mikeamopa erane o ámí weapíwíñigfíni weníñí nerí ηweaarfíapí nání ení arfá mikeamopa erane nerane mimáyo nítiñirané nání ápo Goríxomí nuríranéná ríxiñí seauríyaríñwári.

4 Negí nírixímeáyíne, Goríxo dínjí sítí níseayíri fá yíyamíxímfí seainíñípí nání none níjíá imóniníwíni.

5 Ayí rípi nání níjíá e imóniníwíni. Xwíyfá yayí neainaríñípí wáí nísearémeárná mañípá tñí xwíyfáni mísearéwápíyíñwanigíni. “Xwíyfá apí nepa imóniní.” neaipímónarína emímfí ení eáníñí imóniníbí ení kwíyípími dání seaíwápíyíñwanigíni. None seyíne tñí níñwearanéná enwápi —Apí seyíne arírá oseaianeyíni enwápiríni. Apí nání seyíne níjíá imóniní.

6 Seyíne none enwápi nání ení ikaníñí neairo Ámínáomí ikaníñí wiró egíári.

E neróná xwíyfá yayí neainaríñípí xíxeni arfá níwiro níxídíróná xeaníñí ayá wí seaímeáagí aiwi yayí kwíyí sítí seamímópí tñí níxída ugíári.

7 Seyíne e níxída nuróná ámá Kiraisomí dínjí wíkwíroarígfá Masedonia píropenisíyo ηweagfáyao tñí Gírikí píropenisíyo ηweagfáyao tñí ayo níyoní sínwepígí wigíári.

Kiraisomí nuxídíróná xeaníñí seaímeáagí aiwi yayí tñí aníñí nuxídíríñípími dání sínwepígí wigíári.

8 Ayí rípi nání seararíñíni. Xwíyfá seyíne Ámínáo nání níriga úfápi ámá ríaiwá níremeágá warígfápáníñí níriga nurína Masedonia píropenisíyo tñí Gírikí píropenisíyo tñí apiaúminí míriñíñíngíni. Aní níminí seyíne Goríxomí dínjí wíkwírófápi nání arfá wiárgfawixíni. Ríxa arfá wífá enagí nání none ámí aní bimí níremorína seyíne nání bí tñí rípaxí meníni.

9 Ayí rípi náníri. Ámá níni none seyíne tñí e nání bána níneamímíniro egíapí nání repíyí iníro seyíne Goríxo, nepa ηwíá dínjí níyímíñí tñí imóniníomí uxídpíri nání níkíñímónímáná segí ηwíapími ríwí umogíapí nání repíyí iníro

¹⁰ seyíné Gorixomí xewaxo —O xwáripáyo dání owiápñimeaníri síní wimixijoríni. fwí ámá yarigfápi nání Gorixo wikí ríá ápiawñinjí níwóniri ríwéná pírf umamoníapimí dání éf neamímínaríñoríni. Ayí womaní. Sa Jisasoríni. O anjñamí dání weapinfe nání seyíné xwayí naníri ñweaarigfápi nání repiyí intiro yaríná wímeaariñwá enagí nání none ámi bí tñí uripaxí mimóníñwini.

2

Poro Tesaronaika ñweáyí tñí niñwearíná ejípi náníri.

¹ Gí nírixímeáyíné, seyíné niñfáriñi. None seyíné tñí e niseaímeárñá wáf yopa mísamearígníñwanigini.

² Síní seyíné tñáminí misearémeapa nerí aijí Piripaiyo wáf emearíñá apimí dánjyí xeaníñí neaikáriro ríkíkírító neairo egíápi nání seyíné ríxa niñfáriñi. E neaikártágfa aiwí e píni niwiárimí seyíné tñáminí nibíríná ámá obaxí píripírít neaianíro yariñagfa aí Gorixo díñjí sítí neamímótpimí dání masistá bí míneainí xwiyá yayí neainaríñípi xixení niseara uñwanigini.

³ Ámá xwiyá yayí neainaríñípi díñjí oíkwírópoyiníri nuriranéná nepa mimóníñípimí dání wí uraríñwámaní. Nípíkwíni mimóníñípi owikáraneyiníri wí uraríñwámaní. Yapí owíwaptýaneyiníri uraríñwámaní.

⁴ E mepa nerane Gorixo “Porowa mímíwiároarigfáwarfaní?” níyaiwirí xwiyá yayí neainaríñípi wáf uraníwá nání díñjí neajwíráriñí enagí nání xfo rífríxixiníri wimóníñípi tñí xixení axípíni uraríñwáriñi. Ámá wí nene nání yayí owinpoyiníri urarigfápa none axípí e wí murí Gorixo —Negí xwioxíyo adadí neaiaríño, ayí oríni. O none nání yayí owininíri negí raríñwápi ámáyo uraríñwáriñi.

⁵ Seyíné niñfáriñi. None seyíné tñí e niseaímeárñá ríxiñí remeaní wí mísaeariñwanigini. Rípi nání ení Gorixo sopíñí neaopaxí imóníni. fwí searápanírane nání díñjí ínímí níkwírómáná níremeá xwiyá bí mísaeariñwanigini.

⁶ None Kiraisoyá wáf wurímeiaríñwáone imóníñagwí nání ananí oneaiípoyiníri searípaxí imóníñagwí aí seyínérani, ámá wíraní, seayí e oneamearípoyiníri wí ení meñwanigini.

⁷ None seyíné tñí niñwearanéná nípenimáná awayiní niseairane apíxf síní niaíwí píó tñí xegí niaíwíyo díñjí niñwíráriñí umearíñípa axípí e seainjwanigini.

⁸ None díñjí sítí niseayirane nání “Xwiyá yayí neainaríñí Gorixo tñáminí imóníñípi áwají ouraneyí.” níneaimóníríná díñjí aríá nikeamónímáná seyíné nání aga íkñíñí sítí neaiaríñagi nání yoí mayí nimóními seyíné tñáminí emeñwanigini.

⁹ Gí nírixímeáyíné, “Omíñjí none seyíné tñí niñwearanéná aníñí miní ríá tñí enwápi nání síní díñjí seainaríni.” nimónaríni. Xwiyá Gorixoyá yayí neainaríñípi wáf niseairanéná aiwá none naní nání aníñí seaikáranígníri árwíyirani, ikwáwíyirani, ríwí nírkwíñimáná omíñjí wé tñí íníná yagwáriñi.

¹⁰ None Kiraisomí díñjí wíkwíroarigfáyíné tñí niñwearanéná sítíkwí míñíñípíni erane wé róníñípíni erane xwiyá míneaxeckwímopaxí imóníñípi erane enwápi nání seyíné sopíñí neaopaxíyínéríni. Gorixo ení sopíñí neaopaxí imóníni.

¹¹ None xanowa wigí niaíwíyo pírániñí umearigfápánijí axípí e seamearíñwápi nání seyíné niñfáriñi. Woxíni woxíni e niseameranéná wairíri seairane ejí rírémixí seairane díñjí sítí seamímorane enwáriñi.

¹² Seyíné ámá Gorixoyá —O ámá xfo yá xwioxíyo ñweapítríyá seayí e xfo imóníñípi bí ouxímeáwíñiginiñí wéyo fá seaumíraríñoríni. Oyá ámá pírániñí níxídróná epaxípi seyíné apí tñí xixení éfríxixiníri apí apí e seainjwanigini.

¹³ Rípi nání ení íníná Gorixomí yayí wiariñwáriñi. None nibírane xwiyá Gorixoyápi yaní seaiapáná seyíné xixení aríá níneairóná xwiyá ámáoneyá bñíñíjí

arfá mīneainíf xwiyfá nepaxiñf imóniñfpíniñf arfá neaigfawixiní. Xwiyfá apí —Apí Kiraisomí dñjí wíkwírogfáyfné dñjí seaimoariñfpíriñ. Apí nepa xwiyfá oyapí eñagí nání arfá e neaigfawixiní.

14 Gí nírixímeáyfné, ámá Kiraisí Jisaso tñi ikáriñigfá, sÿikí Gorixoyá Judia píropenísýo imónigfáyo wímeanfpa seyfné ení rixa seaimeañinigini. Wigí Judayf xeaniñf wíkárifápa seyfné ení segí gwí axíyf xeaniñf seaikárigfawixiní.

15 Gí Judayf wíá rókiamoagfawamí nípíkíá níwagfásáná Ámíná Jisasomí píkiro none ení mifxí neaxfdowáríro egfáyfriní. Ayí ámá Gorixxo yayí winariñfyf rimóniñof? Aga owoei. Ámá níyoní símí tñi wiariñgíyfriní.

16 None xwiyfá émáyí arfá níwiro dñjí wíkwíróáná Gorixxo yeáyí uyimfxemeanfápí wáf murímepa oépoyinírí píripírfí neaianíro yarifgíyfriní. E nerifpípmí dání wigí fwí pákfkí néra úfápi rixa yurínowiariní. Ayinání Gorixxo rixa wíkí níwónírí ayo pírf umamoarintí.

Poro ámi sÿiwí winimíniñi nání wimóniñf nániriní.

17 Gí nírixímeáyfné, none ayí yapí wí mimóniñwíni. None segí tñifí e dání mifxí neaxfdowáráná negípi ámí wí e bí onímiápi níjweámáná —Íná none sini símímañíyo sÿiwí míseanípa nerane aí dñjí arfá wí míseaikeamoñwanigini. Ámí wí e negípi bí onímiápi níjweámáná ámí seyfné tñi oñweaaneyinírí aga íkfníñf sípí níneairí e yaní nání símí xeadípéníjwanigini.

18 Awaú tñi Poroni tñi —Nioní ayí ná bñi marfáí. None segí tñamíni “Obaneyí.” neaimóníagi aí Seteno pírfí nearakinjínigini.

19 Ayí rípí nání segí tñamíni “Obaneyí.” neaimóniñinigini. Gorixxo none yayí neaimoníá nání imónigfáyí, ayí seyfné meníraní? Dñjí nífá neaininíá nání imónigfáyí, ayí seyfné meníraní? “Ná tiyí rímeáwíni?” yaiwianfá nání imónigfáyí, ayí seyfné meníraní? Jisaso ámí báná oyá sÿiwí aníje dání none igigí bí mé seyfné wáf nísearíranéná náníñf eñwápi nání raníwáriní.

20 None seáyí e nimónírane dñjí nífá neaininíápí, ayí seyfné eñagí nání raríñiní.

3

Timotio ejí sítí oweámíxiñiñi urowárigfí nániriní.

1-2 Ayinání seyfné níseawárimí re nání níbiranéná amípí seaimeáfpí nání majfá nimoga níwasáná “Majfá oimónaneyí.” sini míneaimónípaxí nerfná re egwfisixiní. “Yawawi Timotio, negí nírixímeáo —O Gorixoyá xwiyfá Kiraiso nání yayí neainarifpí wáf wurímeiníá nání imóniñfyf woriní. O aní Atenísiyí ríñifí rípípmí yeawáráná ayí ananíriní.” níyaiwirai segí tñamíni nurowárenapíraíná Kiraisomí dñjí wíkwírófápí xáwf fá xíripírí nání ejí sítí seaeámíxiñiñi dñjí sítí seamímorí éwíñigfíñiñi urowárenapígwíñisixiní.

3 Segíyí wo aí xeaniñf seaimeáfpí apimí dání ududí mífwinípa oenírí Timotio apí e éwíñigfíñiñi urowárenapígwíñisixiní. E nerai aí ejíná dání Gorixxo “Xeaniñf apí ayo xe wímeáwíñigfíñi.” yaiwiáriñene imóniñagwfí nání sewaníñfyf níjíráriní.

4 Xámí seyfné tñi sini níjwearanéná “Ríwéná xeaniñf níneaiméaníño.” mísearayipa reñwanigini? Apí rixa níseaimeáagi nání seyfné “Rípí apírfaní?” níyaiwiro rixa níjíá imóniñof.

5 Ayinání Timotiomí urowárenapíjanigini. Rixa seyfné imónigfápí nání “Sini majfá oimónimíni.” mímónípaxí nerfná o seyfné Kiraisomí dñjí wíkwírogfápí sini pírániñf ríá wíkwíronjoñiñi mí seaómíxiñíá nání urowárenapíjanigini. “Ámayo yapí wíwaptíyaríño —O oborintí. O seyfné Kiraisomí píñi owíártípoyiñiñi yapí seaíwaptíyíáná none aníñf miní eñwápi anípá imóniñigfíñiñi urowárenapíjanigini.” searariníñi.

Timotio Poromiyayíxwiyfá urémeanjí nánirini.

⁶ E éagí aiwi agwí Timotio seyíné tífamíni pínt níseawiárími níbíri xwiyfá yayí yeainípaxípíni áwanjí yearémeáinigini. Seyíné síní Kiraisomí dínjí wíkwíroro xíxe dínjí sípí intiro yariñagfá sínwí seaníppí nání áwanjí yearémeáinigini. None nání dínjí nímoróná wá seauníri none seyíné nání “Sínwí owinaneyí.” neaimónaríñípa seyíné axípí Porowamí sínwí owinaneyiníri íkñíñí sípí seairí yariñagfá sínwí seaníppí nání ení áwanjí yearémeáinigini.

⁷ Gí nírixímeáyíné, Timotio apí áwanjí yearémeáf eñagi nání dínjí rítá neaxepaxí imóníñípí tñí xeaníñípí tñí apí nípíni neaímeaaríná dínjí sípí míneaí dínjí sítí ínijwanigini. O re yearítagí nání, “Kiraisomí síní pírániñí dínjí wíkwíroaríñoi.” yearítagí nání dínjí sítí ínijwanigini.

⁸ Seyíné eñí neániro Ámináo tñí ikáriñigfápi xaíwí fá níxírirónáyí, none seáyí nikáríñirane ñweapaxí eñagi nání searariñini.

⁹ Goríxomí seyíné nání yayí aníñí miní níwirane aí yayí seyíné nání wipaxípí tñí xíxení mimóníñwini. Ayí pí náníni maríáti, seyíné nání yayí níwiranéná dínjí nitá onímiá neainariñímani. Ayá wí neainariñí eñagi nání raríñini.

¹⁰ Segí símímañí sínwí níseanírane Kiraisomí aníñí pírániñí dínjí wíkwíropírtá nání síní mimónigfápi osearéwapíyaneyiníri aníñí miní ikwáwíyiraní, ártwíyiraní, wauní ríxiñí urariñiwáriñi.

Poro Tesaronika ñweáyí nání ríxiñí wuriñíjí nánirini.

¹¹ Negí ápo Goríxo tñí Áminá Jisaso tñí awaú none seyíné tñí e baníwá nání “Ámi óf neaimóisixiní.” nimónaríñi.

¹² None seyíné nání dínjí sípí níneairí arírá seaiariñwápa seyíné ení axípí xíxe dínjí sípí niníro arírá niníronáraní, wíniyí nání dínjí sípí níwiro arírá níwirónáraní, ayá wí epírtá nání “Ámináo e seaimixíwíñigini.” nimónaríñi.

¹³ Áminá Jisaso ámá xío xegí imónigfáyí tñí ámí níweapírtá seyíné negí ápo Goríxo sínwí aníñe dání xwiyfá míséaxeckwímopaxí imóníro sítikwí míngfáyíné imóníro epírtá nání sítíkíkí seaomixíwíñigini.

4

“Goríxo wimónaríñípíni éfríxiñi.” uríñí nánirini.

¹ Gí nírixímeáyíné, nioní payí rína yoparípí nearíná Áminá Jisaso wáf nurímeífríxiñíri nearowáriñí eñagi nání ayá tñí nerí eñí ríremixí bí rípí oseaianeyí. Seyíné nemeróná Goríxo yayí winípaxípí epírtá nání searéwapíyinwápi tñí ríxa xíxení yariñoi. E nero aí apimi nímúroro ámí bí tñí oyaneyiníro éfríxiñi.

² Sekaxí ríniñí Áminá Jisaso nearípeañone searéwapíyinwápi nání seyíné níjíá imóníñagfá nání raríñini.

³ Goríxo seyíné e éfríxiñíri wimónaríñípí ayí rípíriñi. Sítikwí míngfáyíné imóníñíxiñi. Ámá wí tñí fwí bí minípa éfríxiñi.

⁴ Meánigfáyíné ámí wí tñí fwí bí miní Goríxoyá sínwíyo dání sítikwí míniñí imóníñípí ero ámáyá sínwíyo dání weyí seamearípaxí imóníñípí ero nero xíxení meánífríxiñi.

⁵ Émáyí —Ayí ámá Goríxo nání dínjí mimoarígíyírtá. Ayí fwí inaníro nání miñí niníro símí xeadípénarígíápa mepa éfríxiñi.

⁶ Segí sérixímeáriñí imónigfáyíyá apíxí tñí fwí oinaneyiníro yapí níwímeari níwero sípí mítwikáripa éfríxiñi. Xámí seyíné tñí níñwearanéná áwanjí searírane erírt seairane eñwápa xíxení ámá fwí apí éfáyo Ámináo pírtí umamoníá eñagi nání searariñini.

⁷ Gorixo nene ámá wí tñi fíwí inaníwá nání nioniyáyí imónífríxiníri wéyo fá neaumírñímani. Gí sìyikwí minigfáyí imónífríxiníri wéyo fá neaumírñíri.

⁸ Ayinání rípi nání dñíf mófríxini. Giyí giyí nóni searariñápi ríwíminí nítmamorínayí, ayí ámáyoní ríwí momoaríñoi. Ayí Gorixomí —O nene sìyikwí míñijí imónaní nání xegí kwíyípi owaíniníri sìxí neamímoaríñoríni. Omí ríwí umoaríñoi.

⁹ Séríxímeá nání dñíf sìpí níseairí arírá níwirína epaxípi nání Gorixo xewaníjo ríxa seaíwapíyiní enagí nání none aí wí ríwamíñí nearí searipaxí mimóníñwíni.

¹⁰ Séríxímeá segí Masedonia píropenisíyo amí gími ñweagíáyo nání ríxa dñíf sìpí níwiwo arírá wiariñói. Gí níríxímeáyíne, seyíne e yariñagfa aí amí bí rípi oépoyiníri yariñjí oseaiminí. Seyíne dñíf sìpí e wiariñgíápi amí xwé bí tñi nimóga úfríxini.

¹¹ Porowa xámí sekaxí nearigfápa xíxení pírántí oimónaneyiníro éfríxini. Awayini yapaníñwaéne oimónaneyiníri ero wí yariñgíápi marfáti, negí yariñwápini oaine-naxídaneyiníri ero negí omíñí ení nírfkwíñimáná oyaneyiníri ero éfríxini.

¹² E nerónayí, nípíri nániraní, yínpíri nániraní, díwí mikeamónípa ero ámá Gorixoyá mimónigfáyí re seaaiwipaxípi ero, “Ayí wé róníñí imóníñípi yariñói.” seaaiwipaxípi ero epíríá enagí nání searariñini.

“Ámináo amí weapáná pegfáyí wiápñímeapífrírári.” uríñí náníri.

¹³ Gí níríxímeáyíne, ámá re níyaiwiri, “Gí ámá píyí ro Gorixo sìñí wimíxáná níwiápñímeañírári.” níyaiwiri mikwímoarígíáyo iwieánarígíápa seyíne ení axípi miwieánípa éfríxiníri péfáyí imónípífríápi nání xe majtá oimónípoyiníri míneaimónaríni.

¹⁴ Jisaso nípémáná amí wiápñímeañírári. E enípi nání nene ríxa “Neparíni.” níyaiwirane dñíf ikwíronjwíni. Ayinání Jisaso ení apí re yaiwiariñwápimi sopíñí woní, “Ámá Jisasomí dñíf níwíkwírorína péfáyí Gorixo xegí tñíf e nání o tñi nawíní nímeamí unírári.” yaiwiariñwápimi sopíñí woní.

¹⁵ Rípi ranípi, ayí Ámináo ríñípiríni. O amí báná nene sìñí sìñí ñweañwaéne omí wímeaaní nání pegfáyo xámí umeañíwámani.

¹⁶ Íná anínamí dání apí bí ejí tñi ríñíri anínañíyo xíráóníñí imóníñoyá maní ríñíri pékákí Gorixoyá ríñíri yaríná Ámináo xewaníjo anínamí dání weapíñírári. Anínamí dání weapáná ámá xítomí dñíf wíkwírogfá ríxa pegfáyí xámí sìñí nero wiápñímeapífrírári.

¹⁷ Ríxa níwiápñímeámáná enáná sìñí sìñí ñweañwaéne ení Ámináomí aní pírfyo wímeaní nání ayí tñi nawíní agwípi tñíf e nání neayoaánapíñírári.

¹⁸ Ayinání segíyí wí wigí ámá péáná xwíyífa apí nuríro mítíjí ikíñwí umírífíxini.

5

“Ámináo biníyái nání sìñwí tñi ñweáwanigini.” uríñí náníri.

¹ Gí níríxímeáyíne, Ámináo weapíñíyái nání seyíne ríxa aríá wigíá enagí nání ríwamíñí bí nearí áwaní searipaxí mimóníni.

² Rípi nání seyíne ríxa níjíá imóníñagfa nání raríñini. “Ámá árífwíyimi fíwí meaarígíáyí ríná bípífríréo?” mýyaiwipa yaríná bariñgíápa Ámináo ení axípi “Ríná biníríeníjo?” mýyaiwipa enáná binírári. Apí nání seyíne ríxa níjíá imóníñagí nání raríñini.

³ Ayí re raríná, “Ríxa níwayíróníri ñweañwíni. Amípí wí nání wáyí neainípaxí mimóníni.” raríná sìñí mé rímewá inípaxí ríá tñíf wímeañírári. Ríñíñí apíxíwa niaíwí xíraníróná nawínání winaríñípa axípi wímeááná apími wí urakínípífríá meníni.

⁴ Gí nírixímeáyfné, seyfné sfá yinifmíní memearigfáyfné ejagi nání Ámináo níweapíri niseaimearfná ámá fwí xaurápimíníri wímeááná sif píkínarigfáyí yapí píkínpaxí mimónigfáyfnériní.

⁵ Niyfnéní wfá ónarifmíní nemero ikwawiyíná yarigfáyfné imónifnagfa nání seararifmíní. Nene sfá yinifmíní nemerane árfwiyimí yarifnwaénemaní.

⁶ Ayinání Jisasomí díñf mifwíkwírogfáyí sfá o weapínfáyi nání sifwí maní maiwí sá wearigfápa mepa éwanigfní. Sifwí tñí nifwearane píreánfwanigfní.

⁷ Ayí rípi nání seararifmíní. Ámá sá wearigfáyí árfwiyimí wearigfáriní. Ámá iniigf xwapí nifniro papíkí yarigfáyí árfwiyimí nifniro papíkí yarigfáriní.

⁸ E nerí aí nene ikwawiyíná emearifnwaéne imónifnagwi nání píreánfwanigfní. Ámá mifxí inaniro nání ikínarigfápa nene axípi Gorixomí díñf wíkwírorane díñf sifxí uyirane yarifnápi soríá mifxí nání yínarigfápánif yínirane "Gorixo yeáyí neayimifxemeantáriní." niyaiwirane ikwímoarifnápi arifxí mifxí nání díkínarigfápánif díkínrane éwanigfní.

⁹ Gorixo xegí wíkí ríá ápiawfníjí wearifnípi wímeawfnígfníri neaiaiwiárijenemaní. Negí Áminá Jisasí Kiraiso neaiifnípimí dání yeáyí uyimifxemeáifmifníri neaiaiwiárijeneneriní.

¹⁰ Nene sifní nweajáná níweapírnáraní, pejwámí ejáná níweapírnáraní, xfo tñí nawíní nweaanfwá nání neapeinifnigfní.

¹¹ Ayinání xíxe miñf ikínwí mifniro sfkíkí omifniro éfríxini. "Seyfné rixa e inarigfápi sifní niga úfríxini." seararifmíní.

"Apí apí éfríxini." nura uñípí nániriní.

¹² Gí nírixímeáyfné, bí rípi éfríxini yarifní oseaiminí. Segí arírá seaianiro nání anifní miní yarigfáyí —Ayí Ámináoyá díñfyo dání seamenjwearo searéwapíyiro epíri nání imónigfáyfní. Ayo seyfné wéyo umepíri nání éfríxini.

¹³ Ámá ayí saní searápaniro yarifnagfa nání díñf sifxí uyiro wé íkwiajwíyo nwfírariro éfríxini. Sírixímeá tñí xepíxepá mifróri nawíní nimóniro nweáfríxini.

¹⁴ Gí nírixímeáyfné, bí rípi ení éfríxini yarifní oseaiminí. Segí ámá ríwí sifwí yigfáyo yumifxíro ayá igigí yarigfáyo díñf sifxí umimoro i wegíayo arírá wiro éfríxini. Ámá niyoní nurírná simeaxídf mifwí wigí díñf tñí "E oyaneyí." niyaiwirfná e éfríxini yarifnápi sifwí wíntífríxini.

¹⁵ Ámá sifpí seaikáríayo seyfné ení pípí numamoro sifpí mifwíkáripa éfríxini. Pí pí seaikárarijagfa aí "Negí wíñíyo aríge nerfná nañí wíianfréwini?" niyaiwiro e wianiro nání éfríxini. Ámá niyoní aí e wianiro nání éfríxini.

¹⁶⁻¹⁷ Ínína díñf niñá seainfwíngfní. Ínína Gorixomí ríxiñf urífríxini.

¹⁸ Pí pí seaímeááná Gorixomí yayí wífríxini. Kiraisí Jisaso tñí nawíní ikárinifgáyfné Gorixo e éfríxini yarifnápi wimónarifnagí nání rarifmíní.

¹⁹ Seyfné kwíyí Gorixoyá yarifnípimí pípípíri mifwipa nero

²⁰ apimí dání xwíyíá wfá rókiamoarifgápi paimifmí mifwipa éfríxini.

²¹ E mepa nero aí wfá nisearókiámorfná "Xwíyíá rípi Gorixo tifámí nání imónifnípi rarifmíní." searánayí, pírániñf píá nimeaxídfmáná nañí imónifnípi nání xaíwí fá xíriro

²² sifpí imónifnípi nípíni ríwí umoro éfríxini.

²³ Gorixo —O ámá níwayfróniro níweapíri nání mifkí ikinjoriní. "O seyfné sifwí mifníf nímoníga nuro yóí imónifnípi nání seaimifxíwíngfní." nimónariní. Áminá Jisasí Kiraiso báñá seyfné xwíyíá seaxekwímopaxí mimónípa epírifa nání Gorixo segí díñfpi nání marfái, warápi ení seaerfkiemeáwíngfní." nimónariní.

²⁴ Nioniyáyí imóniffríxini wéyo fá seaumírarifnó —O ámá wíkwiárinipaxí imónifnó. O xíxení apí apí e seaiinfári.

25 Gí nírixímeáyíné, none nání ení ríxiñí neauriyíríxiñí.

26 Séríxímeá gíyí gíyo yayí níwiríná yayí óí weánííríxiñí.

27 Ámínáo aríá ene dání sekaxí rípi osearimíni, “Payí rína nímeáríná séríxímeá níyoní fá urowieméríxiñí.”

28 “Negí Ámíná Jisasí Kiraiso wá seawianíwíngíni.” nimónaríni.

Payí Poro Tesaronaika ηweáyí nání ríwíyo eañínaríni.

Payí rína Jisasoyá sìyikí imónigfá aŋí yoí Tesaronaika ηweagfáyí nání Poro ríwíyo eañínaríni. Ayí payí Poro xámí nearí wiowáriŋfána nímearo fá níroro aiwí síní díŋf xejwíni nímoro “Jisaso aŋínamí dání rixa weapíŋfríni.” níyaiwiro wáyí nero ηweanjáná ámá wí Poromí apí nání urémeáagfá o sfá Jisaso aŋínamí dání weapíŋfáyi tífíná imónifápí nání pírániŋfí uréwapíyimíniří payí ámí rína eañinigíni.

¹ Poroní tífí Sairaso tífí Timotio tífí none Jisasoyá sìyikí imónigfá Tesaronaika ηweáyfné —Seyíne negí ápo Goríxo tífí Ámíná Jisasi Kiraiso tífí nawíni ikárifgíyíneríni. Seyíne nání payí rína nearí mónaparíŋwíni.

² Ápo Goríxo tífí Ámíná Jisasi Kiraiso tífí awaú wá seawianíri seyíne níwayíróníro ηweapíří nání seaiiri éisixíni.

“Seyíne nání Goríxomí yayí wiariŋwáriňi.” uríŋfí náníriňi.

³ Negí nírixímeáyfné, seyíne Jisasomí díŋf níwíkwíroróná díŋf mímíxeá ámí xwapí ayá wí tífí níwíkwíróa uro xíxe díŋf sípí niníro arírá inarígíápí wí píni míwiárf síní ámí bí tífí bí tífí néra uro yaríŋagfá nání none kikiíá ηweapaxf mimónifwíni. Sa seyíne nání Goríxomí yayí wipaxf imónifwíni. “E neranéná ayí xíxení imónifípí yaríŋwíni.” neaimónaríni.

⁴ Seyíne e yaríŋagfá nání sìyikí Goríxoyáyo wáf nurímeranéná seyíne nání míxf re seameakínaríŋwáriňi, “Xeaníŋf wikáriro ríkíkírfó wikáriro wiariňá aí xwámamí níwiro síní Jisasomí díŋf níwíkwíróa waríŋoí.” urariŋwáriňi.

Goríxo ámáyo píří numamorína eníápí náníriňi.

⁵ Seyíne e yarígíápí dání rípi wíá neaóníni. Goríxo ámáyo mí ómómičímí níwiríwigí egíápí tífí xíxení wiintíápí nání díŋf nímoranéná “Apánírfani?” yaiwipaxíříni. Ayínaní seyíne oyá xwioxíyo ηweáwanígiňíro yarína xeaníŋf seaikáraríŋagfá nání o seyíne nání re ráriňíráriňi, “Ayí ananí nioní tífí e ηweapaxfíříni.” ráriňíráriňi. Apí seyíne yarígíápí dání wíá neaóníni.

⁶ Ai Goríxo ámá xeaníŋf seaikárarígíáyo píří numamori xeaníŋf axípí wíáná “Ayí xíxení imónifípíni ríá yaríni?” yaiwianíwáriňi.

⁷ Xeaníŋf seaikárarígíáyo píří níwiaíkímorí kikiíá seyíne seaŋwíráriňi none neaŋwíráriňi yaríŋagi níwíniřanéná “Ayí ení xíxení imónifípíni ríá yaríni?” yaiwianíwáriňi. Ámíná Jisaso sínjání piaumímí niníri xegí aŋínaří eŋí eánígíáyí tífí aŋínamí dání níweapířína ríá ápiawí xwé aípínaří yaríŋfí tífí xíxení e eníráriňi.

⁸ E nerína ámá Goríxo nání díŋf mímopa ero xwíyíá negí Ámíná Jisaso nání yayí neainaríŋfípí míxfídří aríkwíkwí ero yarígíáyo píří umamoníráriňi.

⁹ Ámá ayo wigí egíápí nání xwírítá níwíkíxerí píří numamorína seáyí e xfo xegí eŋí eáníŋfípí dání imónifípí “Xe sínjwí onanípoyí.” míyaiwí xegí símímaní tífí e dání aníŋfíni wieawáriňíráriňi.

¹⁰ Negí Ámínáo ámá xfooyáyí imóníříxíniří wiintípí dání seáyí e umíeyoaro díŋf wíkwíroarígíáyí níni míňf sínjá weáníro oépoyíniří aŋínamí dání níweapířína píří e umamoníráriňi. Seyíne míkone repíyí eŋwápí díŋf níkwíroro nání íná seyíne ení ayí tífí nawíni omí seáyí e umepíříráriňi.

Poro Goríxomí ríxiŋfí wuríyíŋfípí náníriňi.

11 Ámináomi seyíné seáyi e umepírfá enagi nání íníná seyíné nání Gorixomí rixiní seauriyariñwárini. Gorixo e imónírixiníri wéyo fá seaumirijípi tñi xixení ayo seaimixwíniginíri seauriyariñwárini. Nanf imónijípi oyaneyiníri seaimónariñípi nípíni tñi Jisasomí dñj níwíkwíroro nání wíniyo sañ urápaneyiníri seaimónariñípi tñi apiaú tñi xixení epírfá nání xegf enf eániñípi tñi seaimixwíniginíri seauriyariñwárini.

12 E neríñípimi dání seyíné omí seáyi e umfeyoaro xfo ení seyíné seáyi e seamfeyoarí inípírfá nání Gorixomí seyíné nání e seauriyariñwárini. O tñi Áminá Jisasí Kiraiso tñi wá seawianigí enagi nání xixe seáyi e mfeyoánipírfáriñi.

2

Xwiyá xórórí yariño nání uríñí nánirini.

1 Gí nírixímeáyíné, xwiyá re ríñijípi, “Negí Áminá Jisasí Kiraiso ámi weapáná nene o tñi nawíní awí eánaníwárini.” ríñijípi nání rípi éríxiníri yariñí oseaiminí.

2 Kwíyí bimí dániraní, xwiyá ámá yanf wiowárí bimí dániraní, payf “Porowa nearo wárénapigfápírini.” rarigfá bimí dániraní, ayá nisearemorí re ríñijánayí, “Sfá Ámináo weapiñfái rixa imónijíriñi.” ríñijánayí, sñi mé dñj úpirixá niseapeyirí ududf mísseainípaní.

3 Ámá wo aí pípimí dání yapf oneaíwapiyiníri sñwf miwintipa éríxiní. Xámí ámá obaxí Gorixomí manf xowiaíkímí wiro ámá xwiyá xórórí yariño piaumímí iníri nemáná ejáná ayí ríwíyo sítá ayí imóniníá enagi nání raríñí. Ámá xwiyá xórórí yariño Gorixo wanñímixinforí.

4 Gorixomí anijí símí tñi wiaríñorini. Pí pí ñwfá ámá nimixíro meñweaarigfápírani, pí pí kwíyí ámá dñj uñwírárarigfápírani, paimímí nímerí xewaníjo ayo seáyi e mfeyoánipírini. E nerína anf Gorixo nání rídiyowá yarigfíwámí nípáwiri ámá obaxí sñwf anigte dání éf níñweámáná xewaníjo re uriníñfáriñi, “Niñwaníñoní Gorixonírini.” uriníñfáriñi.

5 Xámí nioní sñi seyíné tñi níñwearíná apí nání searíñápi sñi dñj mísseainaríñrani?

6 Ámá o Gorixo xe piaumímí iníwíñiginíri ipímoáriñíná imóninífe nání agwi sñi omí bí wakírmixiní. Omí wakírmixinípi nání seyíné niñfáriñi.

7 Obo ámá obaxí manf Gorixoyápi xórórí óépoyníri iními dání rixa níwíwapiya waríñagí aí omí wakírmixaríñípi Gorixo emí mamoníe nání níwakírmixa unírini.

8 Xíomi wakírmixaríñípi Gorixo níyoámáná ejáná xwiyá oyápi xórórí yariño sñi iními mimóní rixa sñjáni piaumímí iníñfáriñi. Omí Áminá Jisaso níweapíri sogwíñíñí píripírí neríñípimi dání samijí níwimixíri xegf madíñípi tñi píkinírini.

9 Xwiyá xórórí yariño rixa sñjáni nimónírí níñwearíná Seteno xewaníñoyá ejí sítí eániñípimi dání ejí sítí weámixiníá enagi nání o ámáyí “O Gorixorífaní?” oniaiwípoyiníri yapf níwiepíñirí emímí ayá wí erí ámá ayá ríwamónipaxípi erí enírini.

10 E nerína ámá anínaníro yarigfáyo xegf uyñní neríñí bí bimí dání yapf wíwapiyáná xewaníjo e oniaiwípoyiníri yariñípi tñi xixení wiaiwipírírini. Ayí re miwimóní, “Gorixo yeáyí neayimíxemeantí nání xwiyá Jisaso nání nepaxíñí imónijípi aríá owianeyí.” miwimóní ríwí umogfá enagi nání xwiyá xórórí yariño yapf wíwapiyipaxíriñi.

11 Ayí ríwí umogfá enagi nání Gorixo dñj xeñwí omópoyiníri wimixaríná xwiyá xórórí yariño pí pí yapf wíwapiyiníápi aríá níwiro ayá sítí wí uróagí “Neparíñi.” yaiwipírírini.

¹² Ámá xwiyfá Jisaso nání nepaxiñf imóniñfpí dñjf mìkwfró wigí sfpí imóniñfpí yaniro nání dñjf niñá winiñfyo Gorixo xwiyfá umeáriñfa nání dñjf xeñwf omópoynirí wimixiníarini.

“Searéwapiyinwápi xaíwí fá xirixiñi.” urijf nánirini.

¹³ Negí níriximeáyfné, Áminá Jisasí Kiraiso wá seawianifýfné, seyfné nání kikiñá ñweapaxí mimóniñwini. Sa seyfné nání ínína Gorixomí yayfní wipaxí imóniñwini. Gorixo xegí kwíyfpimi dání sìyikwí míñigfáyí oimónipoyinirí seaimixiri seyfné xwiyfá nepaxiñf imóniñfpimi dñjf ikwfroro yarigfápimi dání yeáyí uyimixemeámánirí ejíná dání fá yiyamiximí seainf enagí nání omí yayfní wipaxí imóniñwini.

¹⁴ Gorixo seyfné apí imónifrixiñirí xwiyfá yayí neainariñf nene wáf searifwápimí dání wéyo fá niseaumirirfná negí Áminá Jisasí Kiraiso nikfnirí seayí e imóniñfpá seyfné ení bi e imónifrixiñirí wéyo fá seaumirifná.

¹⁵ Ayináni negí níriximeáyfné, ejí sifxí níñiro xwiyfá riréwapígí inariñwá manfyo dání searéwapiyinwápiraní, payfyo dání searéwapiyinwápiraní, xaíwí fá nixira úfrifxiñi.

¹⁶⁻¹⁷ Negí ápo Gorixo —O wá nneawianirí ínína ejí sifxí imixinanfwá nání neaimixiri ayá nnearimixirifpimi dání awiaxf xfo neaiinfápí nání wenifj nerí ñweanfwá nání neaimixiri enorini. O tñi negí Áminá Jisasí Kiraiso tñi awau ejí sifxí seaimixiri seyfné pí pí xwiyfá nañf imóniñfpí ríro pí pí nañf imóniñfpí ero epírifa nání seaimixiri éisixini.

3

“Gorixomí rixifj neauriyífrifxiñi.” urijf nánirini.

¹ Negí níriximeáyfné, payí rína yoparípí nearfná rípí osearimini. Xwiyfá Ámináo nání wáf rímeareñwápi yaní niwéa nurí seyfné egfápí amí amí yayí tñi arfá wipfrí nání Gorixomí rixifj neauriyífrifxiñi.

² O ámá nípíkwini mimóniñfpí ero sfpí ero yarigfáyí xeanifj neaikáraniro yarigfápimi dání éf oneamínirí ení rixifj neauriyípoyí. Ámá nñni omí dñjf miwíkwroarigfáyí enagí nání rarifná.

³ Negí Áminá Jisaso ámá ikwiárinipaxípí yariño enagí nání none re neaimónarini, “O ejí sifxí seaeámixiri sfpí imóniñjo —O, ayí oborini. O xwirfá seaikixenifgini éf seamínirí enfáriñi.” neaimónarini.

⁴ Ámináoyá dñjfyo dání seyfné nání re níyaiwirane dñjf sñjá neaeánarini, “Sekaxí none urifwápi wí pñni miwiárf agwí xíxeni xídro ríwfyo ení xíxeni nixida uro epírífáriñi.” níyaiwirane dñjf sñjá neaeánarini.

⁵ Seyfné “Gorixo nepa wá neawianariforfaní?” níyaiwiróná níjíá ámí bi tñi imóniro Kiraisomí sfpí wíáná ejí sifxí níñirí xwámámí wiñfpa ero epírifa nání Ámináo yayifwí seaméwifnigini.

“Aiwá nípíri nání omifj éfrifxiñi.” urijf nánirini.

⁶ Negí níriximeáyfné, Áminá Jisasí Kiraiso nearowáriñone enagwí nání sekaxí rípí osearimini. Sérifximeá gíyí gíyí riréwapígí inariñwá none searéwapiyinwápi mixidí miyunipa nerí kikiñá yarínayí, ayí tñi gwiaumí minípaní.

⁷ Ayí rípí nání sekaxí apí searariñini. Pípí xídpaxíyfné marfáti, none seyfné tñi nñjwearanéná sñjwepígí seaíwapiyinwápimí xídpaxíyfné enagí nání seyfné níjíarini. None wí nípíreánirí mé memenjanigini.

8 None aiwá wí s̄iwiá m̄isearápaniŋwaniḡin̄. Aniŋ̄f̄ m̄iseaikáripa éwaniḡin̄iři ár̄wiyínárani, ikwawiyínárani, r̄fw̄ n̄ir̄kwínimáná n̄igw̄ om̄iŋ̄f̄ r̄fá t̄iŋ̄f̄ aniŋ̄f̄ min̄f̄ neriŋ̄f̄pim̄ dán̄ b̄f̄ nerane niŋ̄waniḡin̄.

9 “Aiwá anipá m̄inearápaniŋpaxawa imóniŋaḡfa nán̄ e eḡawixiň. ” r̄iseaimónarini?

Oweoř, seȳné s̄iŋ̄wepiḡf̄ seiwapiyin̄wápim̄ x̄d̄f̄fr̄ixiň. e en̄waniḡin̄.

10 Seȳné niŋ̄fáriň. None s̄in̄ seȳné t̄ni niŋ̄wearanéná sekax̄f̄ re searayin̄waniḡin̄, “Ámá ‘Om̄iŋ̄f̄ mepa oem̄in̄.’ wimónariḡfáyo aiwá m̄in̄f̄ m̄iwipa éfr̄ixiň. ” searayin̄waniḡin̄.

11 “Poro pí nán̄f̄ r̄fá e nearariň? ” m̄iyaiwipan̄. Seḡȳf̄ wí nán̄f̄ xw̄iyfá re r̄inarin̄aḡf̄ ar̄fá n̄iwigane nán̄f̄ rar̄iŋ̄winiň, “Wí om̄iŋ̄f̄ mé s̄iŋ̄w̄f̄ niyápiřom̄f̄ nemeróná xw̄iyfá m̄imayfóni néra war̄iňoř. ” r̄inarin̄aḡf̄ ar̄fá n̄iwigane nán̄f̄ searariŋ̄winiň.

12 Nene Áminá Jisasi Kiraiso t̄ni nawíni ikáriňiŋwaéne en̄aḡf̄ nán̄f̄ wiýfne e yariḡfáyfne sekax̄f̄ n̄isearirane en̄f̄ r̄irémixf̄ r̄ip̄f̄ oseaianeyi, “Pírániŋ̄f̄ niyuniři niŋ̄weámáná seḡf̄ om̄iŋ̄f̄ éfápim̄ dán̄ niŋ̄miro niřfr̄ixiň. ”

13 Neḡf̄ niřfr̄ixiňmeáyfne, seḡf̄ wíniyf̄ nán̄f̄ en̄f̄ r̄irémixf̄ e n̄iseairi aí naŋ̄f̄ yariḡfáyfne seḡf̄ yariḡfápi nán̄f̄ aniŋ̄f̄ n̄iseainiři p̄n̄f̄ m̄iwiáriřpan̄.

14 Seḡȳf̄ wí none searariňwápi “Ar̄fá m̄iwipa oyaneyi. ” wimónariḡfáyo s̄iŋ̄w̄f̄ mí n̄iwigane nán̄f̄ “Aȳf̄ Poro neariňf̄pi ar̄fá m̄iwiariřḡfáyfr̄fan̄? ” niyaiwiro ayá wiňw̄iňiŋ̄iři aȳf̄ t̄ni gwiaum̄f̄ min̄iřpan̄.

15 E nero aí “Aȳf̄ nene t̄ni s̄imis̄f̄ eainiňwáyfr̄fan̄? ” m̄iyaiwí ségwáo s̄ip̄f̄ yar̄fna “Gí gw̄fáor̄fan̄? ” niyaiwiro d̄iŋ̄f̄ pírániŋ̄f̄ omoniři íkwairir̄f̄ n̄iwigfna urariḡfápa ur̄iřfr̄ixiň.

Yaȳf̄ niwiowáriřfna ur̄iŋ̄f̄ nán̄iřini.

16 Ámináo —O ámá n̄iwigane n̄iřfr̄ixiňwáyfr̄fan̄. O pí pí seaimeáaḡf̄ aí n̄iwigane n̄iřfr̄ixiňwáyfr̄fan̄.

17 Poroni niřwanin̄on̄i gí wé t̄ni yopar̄f̄ r̄ip̄f̄ neari yaȳf̄ seiwárénapar̄iň. Nion̄f̄ paȳf̄ nearfna yopar̄f̄ s̄ir̄w̄f̄ e ap̄f̄ ean̄iňaḡf̄ niřw̄iňiřfna “Poro ean̄f̄fan̄? ” yaiwipřiřiř nán̄f̄ e eaariňářiřiř.

18 “Áminá Jisasi Kiraiso niyfne ná ſeawianřw̄iňiřiř. ” nimónarini.

Payé Poro Timotio nání xámí eanínariní.

Payé rína Timotio nání Poro xámí eanínariní. Timotio Esia píropenisíyo dájoriní. Xano émáyé wo aiwí xinái Judayé wírini. Poro émáyé aŋtímíni xwiyá yayé winipaxé imóniŋípi wáf nurímeríná nioní tñi nawíni wáf rímevinigínri rípeanoriní (Wáf wurímeiarigfáwa 16:1-3). Poro tñi nawíni amí amí neméfisáná xwiogwé waú wo Epesasíyo níŋwearí uréwapíyiñe dání “Rixa wí e nání oumíni.” níwimóniríná Timotiomi “Joxí síní re níŋwearí Jisasoyá siyikí imónigfáyo umeňweátrixiní.” nurárimí nurí aŋf wí e dání píni níwiárími níbiríná sekaxé uríŋápí tñi xixení éwinigínri payé rína nearí o tñíf e nání mónapíŋiní.

¹ Poroní —Nioní Kiraisí Jisasoyá wáf wurímeiaríŋá woníriní. Goríxo —O níweapíri nene yeáyé neayimíxemeaaríŋoriní. O tñi Kiraisí Jisaso —O nene neairíménapíñá nání díŋf nikwímorí nweaŋwáoriní. O tñi awaú Poro wáf yeaurímeiníá nání imóníwíngínri nírípeagfíoniní.

² Nioní payé rína Timotioxí —Joxí nioní wáf rímeariŋápími dání Kiraisomí díŋf wíkwíroní enagí nání gí piaxfí rímeariŋá woxíniŋí imóniŋoxíriní. Joxí nání payé rína nearí mónaparíŋiní. “Ápo Goríxo tñi negí Áminá Kiraisí Jisaso tñi awaú wá ríwianíri ayá rírímíxíri joxí níwayíróní nwearí nání siiri éisixiní.” nimónariní.

“Xwiyá wigé díŋf tñi niŋímorí rarígífáyo wiaíkítrixiní.” uríŋf náníriní.

³ Nioní Epesasíyo píni níwiárími Masedonia píropenisíyo nání umínríri neríná rírínápa ámí axípi orírimíni. Joxí Epesasíyo níŋwearí ámá xwiyá Jisaso nání nepaxiŋípi nímusíroro xegí bí uréwapíyarígífáyo pírfí níwiaíkímorí “Apí e muréwapíyipani.” ureí.

⁴ “Píyíŋf ikayíwí ríniŋípími tñi aríowa eníná dání wigé niaíwí nemeága nuro yoí wířígípími tñi apiaúmí manaxídípaní.” ureí. Apími nanaxídírínáyé, Goríxo “Nioní díŋf níniŋíwíroríŋípími dáníni gí imónigfáyo numeíříxiní.” yaiwiníŋpí tñi xixení mé wigé díŋf tñi niŋímorí siwiání ríŋwanarígíá enagí nání raríŋiní.

⁵ Ayí wigé wíniyo nání nepa díŋf sípí winíñá nání “Sekaxé e uríříxiní.” ríraríŋiní. Ámá ayí apí xixení níxídírínáyé, díŋf ínimi bí níkwírómaná mírf ero díŋf níyaikirori “Nepa Goríxo wimónariníŋípi ríá yaríŋwíni?” níyaiwirína esísf bí miní ero Jisasomí díŋf níwíkwírorína sítírowírá mepa ero epaxířiní. Apí apí neríŋípími dání wigé wíniyo nání díŋf sípí winíñá enagí nání e uríříxiní.

⁶ Ayí rípi nání ríraríŋiní. Ámá wa apí apími píni níwiáríro nání rixa xaxá nero araríxíniŋí raríŋoi.

⁷ Awa wigé díŋfyo dání niŋímorí rarígíápí nání majfá nero re níyaiwiníro rarígíápí, “Níjíá mimóniŋwí reŋwíni? Bíkwíyo e e ríniŋípi, ayí apí apí nání ríniŋi.” rarígíápí nání ení majfá nero aí níwí ikaxé eáníŋípi nání negí wíyo uréwapíyaní nání oimónaneyíniyo yaiwinarígíawariní.

Níwí ikaxé eáníŋípi nání uríŋf náníriní.

⁸ Yawawi níjífáriní. Níwí ikaxé eáníŋípi, ayí naŋí imóniní. E nimóniŋagí aí Goríxo níwí ikaxé ríniŋípi ayí ámá wigé díŋf tñi niŋímorí rarígíápími sopíŋf oníříxiníri ríŋfmani.

⁹ Goríxo e éříříxiníri wimóniŋípi tñi xixení neríná ayí re yaiwipíráoí, “Níwí ikaxé ríniŋíyí ámá wé rónígífáyí nánímaní. Ayí ámá xwiyá xowiaíkímí yarígífáyí tñi unií yarígífáyí tñi náníriní. Ámá Goríxomí ríwí ríwámíni mamoorígífáyí tñi fíwí yarígífáyí

tíni nánirini. Ámá Gorixomí paimimí wiarigfáyí tíni arfkí imónigfáyí tíni nánirini. Xaníyaúmi pikiarigfáyí tíni pikoyfmí yarigfáyí tíni nánirini.

10 Ámá apixí wí tíni fwí inarigfáyí tíni oxí waúniraní, apixí wípaúniraní, onarigfáyí tíni ámá pikomeaarigfáyí tíni yapí rarigfáyí tíni ‘Síjá romí dání rírarinjini.’ nurimáná ná miyarigfáyí tíni ayí níni nánirini. Nwf ikaxíyí, ayí xwiyíá nañí imóninjyo pí pí wiaíkiaigfáyí nání ení rinjini.” yaiwipráaoí.

11 Xwiyíá apí, ayí xwiyíá seayí e imóninjí, nene yayí neainarijípi tíni xixení imóninjí. Apí Gorixo —O ámá níni yayí umepaxí imóninjorini. O xwiyíá nioní dínjí níninjwírári wá nurimeiwíniñiníri nírpeanijípi nání rariñini.

Poro xíomi wá wianijípi nání yayí wíjí nánirini.

12 Negí Áminá Kiraisí Jisasomí yayí wiarinjári. O “Poro dínjí unjwírári paxorfaní?” níniaiwiri xwiyíá oyápi wá uriméwíniñiníri níñirípearí ení sítixí neámixijí enagí nání omí yayí wiarinjári.

13 Xámi nioní omí ikayíwí umeariri ámá xíoyá sítikí imónigfáyo xeaninjí ríá tíñíjí wíkáriri arfkí númi nuri anijí mixí wiaxfidíri yagáoni aiwí nioní omí dínjí miwíkwíropa nerí nání majfá nikárinjiri e yariñagi nání o ayá nínirimixíri apí e niñirini.

14 Nioní sítí imóninjí e yagáoni aiwí negí Áminá Kiraisí Jisaso wá xwapí ayá wí níwianíagi ámá xfo tíni nawini nikárinjirína dínjí wíkwírorí dínjí sítixí uyiri yarigfápi nioní ení axípi nímeañjinigini.

15 Xwiyíá “Kiraisí Jisaso ámá fwí yariñwaéne yeáyí neayimixemeanía nání xwfá týo nání binjíri.” ríñinjípi dínjí njwírári paxípirini. Ámá níni arfá níwiwo “Neparini.” yaiwipaxípirini. Níneneni fwí yariñwaéne aiwí ayí yarigfápi tíni xixení mé seayí e imóninjípi yagáoni, ayí nioníri.

16 Nioní e imóninjáoni aí Jisasí Kiraiso ámá xfo nání re owiaiwípoyinjíri, “O apaxí mé pírf mumamó ámá wigí fwí yarigfápi ríwíminí umamopíri nání xwayí níwíniñíri kikiá njweaariñorfaní?” owiaiwípoyinjíri nioní ayá nínirimixíri yeáyí níyimixemeaníri. Kiraiso e nerinjípimí dání ámá ríwíyo dínjí níwíkwírorí dínjí níyimijí tígíá imónipríáyí nání nioní, fwí xwapí yagáoni sítewepigí niñirini.

17 Ayináni Gorixo, aňnamíni mixí inayí anijí miní imóninjí —O wí mípé yariñorini. Ámá sítewí wínpaxí mimóninjorini. Ná woní oní njwá nepaxijí imóninjí, ayí orini. Omí anijí ínína seayí e umfeyoarane yayí umerane néra úwanigini.

“Xámi ríriñwápi nání dínjí nimori xopírári wírixiñi.” urijí nánirini.

18 Timotioxí, gí íwoxñinjí imóninjoxí, agwí payí rína nearí “Joxí éírixiñi.” rírarinjápi, ayí xwiyíá xámi joxí ríwíyo eríápi nání Gorixoyá dínjíyo dání wíá nírókiamoríná ríriñwápi tíni xixení axípi rírarinjini. Xwiyíá apimi dání dínjí sítixí níñiríri xopírári wírixiñi.

19 E nerí dínjí wíkwíroariñwápi xaíwí fá xíriñi dínjí níyaikirori “Nepa nañí ríá yariñjini?” níyaiwirína esisí bí minarinjípi sítewí ainenaxídíri éírixiñi. Ámá wa “Joxí e éírixiñi.” rírarinjápi ríwíminí nímamoro mepa neróná sítí Jisasomí dínjí miwíkwíró ewé sítjáyo sítixí núrori xwírfá ikixenariñípa axípi e inigfawixini.

20 Ayí waú ríwaúri. Xaimeniaso tíni Arekisadao tíni awaúri. Awaú “Gorixomí ikayíwí umearipaxowawimaní.” oyaiwinípiyinjíri Seteno xe xeaninjí owikárinjíri míni wiñári.

¹ Ámá Jisasoyá s̄iyikf imónigfáyf e éfrixiniri ririmfy seáyf e imóninfp, ayf r̄ipirin.

Ámá nñni nán Gorixom r̄ixinj wuriyiro yariñf wiyo yayf wiro éfrixin.

² Dñf w̄kwroarifwaéne p̄iyfá werane kikiáf ñwearane yanfwá nán Gorixo negf mixf inayfyo tñi gapiman neamenweaarfá ḡiyf giyo tñi wigf dñf pírániñf owimixiniri r̄ixinj wuriyífrixin. Nene “Gorixom nñxidiro nán pírániñf e r̄ia yariñof?” neaaiwipaxf imóninfp erane ámáyo yadimñf imóninfp wirane yanfwá nán r̄ixinj wuriyífrixin.

³ Ámá e nerónayf, Gorixoyá sñwfy dánf nañf ero apánf imóninfp ero yariñagfa nán “R̄ixinj wuriyífrixin.” rarifin. O nene yeáyf neayimxemeaariñorin.

⁴ Ámá nñni xwiyfá mfk nepaxinj imóninfpimi mí nómixiro dñf omópoyniri wimónariñorin. Apimf mí ómixáná yeáyf uyimxemeámánir nán wimónariñorin.

⁵ Nene nijfárin. Nwfá nepa imóninfp, ayf ná won Gorixorin. O tñi x̄omf s̄ipí wikárañwaéne tñi nán wáwunf imónijo, ayf enf ná won Kiraisi Jisasorin.

⁶ O Gorixo íná e éwñigfiniri wimóniná imónáná ámá nñnenenf negf fw̄ yariñwápi gwñinj neaikweawárimánir neapeinjñigf. Xfo nñneapeirinfpimi dánf s̄iwá réniñf neainjñin. Gorixo ámá nñyonf yeáyf uyimxemeámánir nán wimónariñorin.

⁷ Nionf Kiraiso e neaiñfp nán wáf nurimeiarifáyf wo nimónir áwanf nurimeíwñigfiniri Gorixo nñnirpearf —Aga yapf bi m̄rarifin. Nepánf rarifin. Gorixo nñnirpearf émáyf mañf nioniyáyo dánf xwiyfá nepaxinj imóninfp arfá niro dñf w̄kwroro epírfa nán uréwapiyimfáonf imónimf nán nimixñf.

⁸ Ayñanf ge ge Jisasoyá s̄iyikf imónigfáyf Gorixomf yayf owianeyiniro awí neániróná “Oxowa omf r̄ixinj urífrixin.” nimónarin. Ayf “Oxf s̄iyikf mínpa nemáná wigf wñfyo wifikf míwónipa ero x̄ixewiámí m̄irinipa ero yariñfáwa wé seáyf e nñmíyeoaro feapá nemáná r̄ixinj urífrixin.” nimónarin.

Apixíwa epaxípí nán urinj nánirin.

⁹ Apixíwa enf ámá Gorixomf yayf owianeyiniro awí eánarifé nán nñbiróná pírániñf nñteániró aikfyf xixenf wigf yñipaxfp nñyínimf bñfrifxin. Ámá weyf onearfpoyniri dñf okiyfá ero nñgwñ okiyfá iniro rapírapf nñgwñ xwé roñfyf yñiro mé

¹⁰ apixí “Niaíw Gorixoyáíwanexin.” rinariñfíwa epaxípí wigf ámáyo arírá nñwirñpimi dánf okiyfánijf inífrifxin.

¹¹ Apixíwa oxowa uréwapiyarfná xwiyfá m̄irf inimf nñwurñiro arfá wífrifxin.

¹² Apixíwa xe oxowamf seáyf e nñwimóniro ouréwapiyipoyiniri wñnarifámanf. “Íwa xwiyfá m̄irf ero oxowamf mañf arfá wiro éfrifxin.” nimónarin.

¹³ Ayf r̄ipf nán rarifin. Eñiná Gorixo ámá nimixirfná xámí imixijo, oxf Adamomf nimiximáná r̄fwfyo apixí Ipímf imixñf.

¹⁴ Ayf r̄ipf nán enf rarifin. Obo yapf wíwapiyijo, ayf Adamomfmanf. Ipímf yapf wíwapiyáná í xwiyfá Gorixo urinjp wiaikinf enagf nán “Apixíwa xwiyfá m̄irf ero oxowamf mañf arfá wiro éfrifxin.” rarifin.

¹⁵ Nionf e nñrirf aí apixíwa Gorixomf dñf nñwíkwfróa uro ámáyo dñf s̄ipí nñwia uro s̄iyikf míñf imóniro nñteánirf ero nerónayf, niaíw x̄iarifápimf dánf erfkiemeánipfrárf.

3

S̄iyikf Jisasoyá imónigfáyo wiperjweagfáwa nánirin.

¹ Xwiyfá re rñinjfp dñf ñwiráripxf imóninfpif. “Ámá Gorixoyá s̄iyikf imóninfp bimf” go go “Oumenweámánf.” nñyaiwirñayf, “Nionf apf e oemif.” wimónarifp, ayf awiaxf.

² Ayináni Gorixoyá siyikf imóninjyf bimí wipenweanj go go rípi rípi imóniwiniqini. Xwiytá mumeáripaxf imóniwiniqini. Apixf ná wíni meáwinigini. Dínjf nípíkwini mimóninj nání mikkayó nañf nánini kikayowiniqini. Dínjf nañf nímorí amayá sihwíyo dání wé róninj imóninjpi ni ewiniqini. Wé ikwianwíyo ujwiráripaxf imóniwiniqini. Amá wímeáaná nípemeamí nurí aiwá mírañf wíwinigini. Wíniyo uréwapíyipaxf imóniwiniqini.

³ Iniigf níniñríná papíkí yariigfápi nání miñf minipa ewiniqini. Wáwñinj nímonirí apaxf mé miñf mimónipa erí awayiní wirí ewiniqini. Miñf nípea memepa ewiniqini. "Nígwí bi aí minimúropa oení." yaiwiariigfápi wí dínjf fá miñmaxirípa ewiniqini.

⁴ Xegf sítí niaiwí pírániñj méwinigini. E nerfná niaiwíyf xanoyá manf ará wiwo wéyo umero éfríxiniri ewiniqini.

⁵ Amá majfá nerí xegf sítí niaiwí pírániñj mumepa nerfnayf, "Gorixoyá siyikf imónigfáyf bimí ananí pírániñj umerweapaxfriní." ríseaimonarini? Oweot, e nerfnayf, pírániñj mumenweapaxf enagf nání raríñini.

⁶ Jisasomí sítí aí dínjf níwíkwírorí níxidíríná negf neaipeñweanj wo oimónirí sihwí miwiniipa éfríxiní. O e nímonirí nání wári imónaríná obo seayf e seayf e nímonirí náninj neánirí xwiytá meárinjpa o ení xwiytá meárinjini nání raríñini.

⁷ Amá wí xegf yoí ráná dínjf Jisasoyá siyikf imónigfáyfneyáyo dánini marfáit, siptáyfyá dínjfyo dání ení "Nañorini." yaiwiariigfó, o seaipenweawiniqini. Dínjf e miwiaiwiariigfó enánayf, amá wí níwiápñimearo o ayá wimopaxf enípi nání ráná awí oboyá jwirárinigini nání raríñini.

Jisasoyá siyikf imónigfáyf seayf wiiariigfáyf nánirini.

⁸ Amá go go "Jisasoyá siyikf imónigfáyf seayf wiiariñá woní oimónimini." níwimónirínayf, dínjf fá xiríñjo imóniwiniqini. Nañf ríri siptí ríri mepa ewiniqini. Iniigf papíkí yariigfápi nání miñf minipa ewiniqini. "Amípi wí minimúropa oení." níyaiwirí fwí urápmíñrí mepa ewiniqini.

⁹ Apí apí mepa nerí xwiytá eníná dání yumfí imóninj Gorixo wí ókimixiñfpi nání sítí ududí miwiní "Aga nepa rífa ríñini?" níyaiwirí xaíwí fá xiríñwiniqini.

¹⁰ Jisasoyá siyikf imóninjwaéne seayf neaiipaxf imóninj worfaniri xámí iwamfó iwamfó wíwapíyífríxiní. E nerfná ríxa miñmíwiáró nerí wí xwiytá mumeáripaxf imóninjpi néra waríñagi níwíñrónayf, xe e oimónirí sihwí wíñfríxiní.

¹¹ Apixíwa ení dínjf fá xiríñgíyf imónífríxiní. Miñmayfó miropá ero dínjf nípíkwini mimóninj nání mikkayó nañf nánini kikayoro éfríxiní. Pí pí nerfná amá dínjf jwirárípaxfpi éfríxiní.

¹² Jisasoyá siyikf imónigfáyfne seayf seaiiarigfáwa apixf ná wíni meáfríxiní. Wigf sítí niaiwí pírániñj méfríxiní.

¹³ Ayí rípi nání "Seayf seaiiarigfáwa apí apí éfríxiní." raríñini. Jisasoyá siyikf imónigfáyf seayf wiiariigfá gíyf gíyf pírániñj níwiirónayf, ayo wé ikwianwíyo ujwirárípírtá enagf nání raríñini. Kiraísí Jisasomí dínjf wíkwíroarigfápi nání wíyo áwanf nuríñríná ení igigf mé ananí urípaxf imónipírtá enagf nání raríñini.

"Joxi amá Gorixoyáyf epaxípi nání njíja oimónirí eaaríñini." uríñf nánirini.

¹⁴ Nioní xwiytá rípi ríwamíñf neáa nurfná "Ríxa ríná níbíri símeáimigini." níyaiwirí dínjf sikwímojini.

¹⁵ E nerí aiwí nioní miñpaxf nimónánayf, joxi njíja re imónirífa nání payf rína eaaríñini. Amá Gorixoyá gwí imónigfári -Arí amá Gorixo, dínjf miñf ikinjóyá siyikf imónigfáyfriñi. Íkfá xwiytá xaíwípñinj nímoniro xwiytá nepaxíñf imóninjpiñf sopijñf warígíyfriñi. Ayí Gorixo e éfríxiniri wímonaríñfpi tñi xixení nerfná epaxípi nání joxi njíja imónirífa nání eaaríñini.

¹⁶ Aga neparinti. Xwiyá nene díñj ikwíroarínwápi, Goríxo wíá mókímixipa ejáná síní níjíá mimónipa ejwápi —“Apí aga seáyi émi imóníñípirínti?” níyaiwirane raríñwápirinti. Ayináni seanjí níriranéná rípi raríñwárinti, “O sínjáni ámá imóníri kwíyípi ‘O aga wé róníñorinti.’ owiaiwípoyínti neaíwapíyiri enorinti. Aníñajowa sínjwí wíanaxdíro xwiyá o nání ríñíñípi aŋj nímíni ríñímeri enorinti. Ámá xwíá tíyo nweagfáyí díñj wíkwíroro Goríxo aŋjnamí nání wíránti enorinti.” raríñwárinti.

Ámá Jisasomí ríwí numoro kwíyí xegí bimí xídípíráyí nánirinti.

4

¹ Kwíyí Goríxoyápi ríxa áwanjí re rémixamonjínti, “Síá yoparíyí tíñiná ámá wí Jisasomí síní díñj mítwíkwíró ríwí numorína re epífríárinti. Kwíyí ámí xegí bimí —Apí ámá yapí wíwapíyariñípirínti. Apimí xídíro ámá kwíyí apimí dání uréwapíyariñíyíráyí raríñgápi aríá wíro imíóyo dání éwapínaríñgápi aríá wíro epífríárinti.” Goríxoyá kwíyípi áwanjí e rémixamonjínti.

² Apimí dání uréwapíyariñíyíráyí yapí owíwapíyaneyínti yariñgápimí dání wíwapíyariñíyíráinti. Wigí díñjípi fwí ayá wí yariñgápimí dání ríxaxí óriñagí nání fwí nero aí “Ayí fwí ríta yariñjinti?” níyaiwirína esisí bí minaríñgárinti.

³ Ayí “Apíxí mítmeánípani.” ríro “Aiwá apí ñwíárinti. Míniapani.” ríro yariñgáyírinti. E nerí aí nene xíomí díñjí níwíkwírorane xwiyá nepaxíñí imóníñípi nání díñjí moariñwaéne Goríxo aiwá apí apí nání yayí nínimáná nífríxínti imíxíñírinti.

⁴ Ayí rípi nání raríñjinti. Amípí Goríxo imíxíñíyí níñí nañírinti. Wí ríwímíni mamopaxí mimónínti. Nene Goríxomí yayí níwirane nípaxínti imóníñagí nání raríñjinti.

⁵ Goríxoyá sínjwíyo dání aiwá nípíni ananí nípaxí imóníñagí nání raríñjinti. Ayí xewaníño amípí níñí iwamíó nimíxírína “Nípíni nañírinti.” ríñípimí dání nípaxí imóníñíti nene níñíranéná apí nání yayí wiariñwápimí dání nípaxí imóníñíti enagí nání raríñjinti.

“Rírixímeáyo uréwapíyiri Goríxomi píráñíñí xídiríá nání iwamíó éwapíñíri éiríxínti.” uríñjí nánirinti.

⁶ Xwiyá apí joxí yegí nírixímeáyo nuréwapíyirínyí, suríma wí mé ámá Kiraisí Jisasoyá xínáíwáníñí nimóníri omíñí xíxení níwiirína yariñgápa axípi e eríárinti. Joxí e nerína aiwá níñíríñípimí dání ejí sítí eánariñwápa axípíñíñí joxí xwiyá nene díñjí wíkwíroarínwápi —Apí xwiyá píráñíñí reñípíñíñí joxí níxída waríñípírinti. Nepaxíñí imóníñípírinti. Apimí dání ejí sítí eániríárinti.

⁷ E nerí aí píyíñí ikayíwípi —Apí sa xwíá tíyo dáñípírinti. Niaíwí díñjí mítmogfápianí rípaxípírinti. Apimí díñjí bí mítwíkwíró aríkwíkwí níwiéra nurí ámá Goríxomí xíxení níxídirína yariñgápi tíni xíxení eríá nání ámá niíá yaníro nání iwamíó éwapíñaríñgápa axípíñíñí iwaníó éwapíñíríxínti.

⁸ Ayí rípi nání “Ámá Goríxomí xíxení níxídirína yariñgápi tíni xíxení eríá nání iwamíó éwapíñíríxínti.” ríraríñjinti. Wará rírowá oneaiinírti nání iwamíó níréwapíñíríñípi, apimí dání nañí onímiápí neaiipaxírinti. E nerí aí Goríxomí xíxení xídaníwá nání iwamíó níréwapíñíríñípi, apimí dání nañí ayá wí neaiipaxírinti. Agwí ríná síní xwíá tíyo níñwearanénárani, ríwíyo aŋjnamí níñwearanénárani, nañí neaiipaxí enagí nání raríñjinti.

⁹ Xwiyá apí, ayí díñjí ñwíráipaxí imóníñípírinti. Ámá aríá níwiri xídípaxípírinti.

¹⁰ Ayí ríwíyo aŋjnamí níñwearanénárani, síní xwíá tíyo níñwearanénárani, Goríxomí xíxení xídaníwá nání iwamíó níréwapíñíríñípimí dání nañí neaiíwíñigínti agwí ríná ríwí nírfkwíñimáná aníñí miní yariñwárinti. Nene Ñwíá

dīn̄f non̄ imón̄n̄jo —O ámá niyon̄ yeáȳ uyim̄xemeám̄án̄ri enor̄n̄. X̄om̄t dīn̄f w̄kw̄roar̄n̄waéne an̄pax̄ yeáȳ neayim̄xemeaar̄n̄ri. “O nene e neaiin̄fár̄n̄.” niyaiwirane dīn̄f nikw̄morane nán̄ an̄n̄ min̄ yariñwár̄n̄.

¹¹ Xw̄iyá ap̄i n̄ip̄in̄ sekax̄ ur̄ir̄ uréwap̄iyiri éir̄ix̄n̄.

“Dix̄ ner̄iñp̄imi dāni siñwep̄iḡ w̄ir̄ix̄n̄. ” ur̄iñf nán̄riñi.

¹² Jox̄i s̄in̄ ámá r̄fá m̄ir̄iñox̄i aí xe peaȳ onan̄poȳin̄ri siñw̄ m̄iw̄in̄pan̄. Jox̄i wé iñkwan̄jw̄yo r̄iñw̄ir̄ap̄ir̄i nán̄ Jisasom̄ dīn̄f w̄kw̄roar̄iḡfáȳ epax̄ imón̄iñp̄i nán̄ siñwep̄iḡ w̄ir̄ix̄n̄. J̄wan̄iñox̄i n̄ira nuriñp̄imi dāni siñwep̄iḡ wir̄ nemer̄ná pírániñj̄ ner̄iñp̄imi dāni siñwep̄iḡ wir̄ wín̄yo dīn̄f s̄ip̄i n̄iñwir̄iñp̄imi dāni siñwep̄iḡ wir̄ dīn̄f ñw̄ir̄ap̄ix̄p̄i ner̄iñp̄imi dāni siñwep̄iḡ wir̄ iñkw̄ráñnán̄iñj̄ nimón̄riñ ner̄iñp̄imi dāni siñwep̄iḡ wir̄ éir̄ix̄n̄.

¹³ Nion̄ b̄im̄faé nán̄ weniñj̄ ner̄i niñwear̄ná Gor̄ixom̄ yaȳ umean̄iro nán̄ awí eánariḡe dāni xw̄iyá Gor̄ixoyápi fá nuroimáná apim̄ dāni uréwap̄iyiri ej̄ r̄ir̄emix̄ wir̄ éir̄ix̄n̄.

¹⁴ Xám̄ Jisasoyá siyik̄ imón̄iḡfáyo wipen̄weaḡfáwa jox̄i er̄áp̄i nán̄ Gor̄ixoyá dīn̄yo dāni w̄fá rókiamoro wé seaȳi e sikwiáriro eáná Gor̄ixo xeḡ kwíȳp̄imi dāni e epax̄ oimón̄riñ dīn̄f s̄ix̄ simoñp̄i dīn̄f yaíkiá m̄imopan̄.

¹⁵ Xw̄iyá “Jox̄i e éir̄ix̄n̄. E éir̄ix̄n̄.” r̄irar̄iñápi n̄ip̄in̄ x̄ixen̄ wé oroárimiñriñ éir̄ix̄n̄. Ámá ḡiȳt ḡiȳt siñw̄ n̄iran̄róná jox̄i xw̄iyá nion̄ “E éir̄ix̄n̄.” r̄irar̄iñápi ner̄i wé n̄iróa war̄iñaḡi ran̄ip̄ir̄fá nán̄ e éir̄ix̄n̄.

¹⁶ J̄wan̄iñox̄i yariñp̄i nán̄ siñw̄ ainenax̄d̄ir̄i uréwap̄iyar̄iñp̄i nán̄ en̄ siñw̄ ainenax̄d̄ir̄i éir̄ix̄n̄. Kikiñá b̄i m̄iñweá ar̄kí e yaȳiñx̄n̄. Aȳ r̄ip̄i nán̄riñi. Jox̄i e ner̄ná j̄wan̄iñox̄i er̄kiemeán̄ri d̄ix̄ mañ̄ ar̄fá siar̄iḡfáyo er̄kiemear̄i er̄fá ej̄aḡi nán̄ rar̄iñiñ.

5

“Ámáyo pírániñj̄ owim̄xim̄in̄ri nur̄iñréná dix̄yo urar̄iñpa ur̄iñr̄ix̄n̄. ” ur̄iñf nán̄riñi.

¹ Ám̄inápia wím̄ pírániñj̄ owim̄xim̄in̄ri ner̄ná xwamián̄ t̄fni mur̄pan̄. D̄ix̄ ápowam̄ n̄ipen̄ urar̄iñpa ur̄iñr̄ix̄n̄. Íwf s̄ik̄iñowam̄ pírániñj̄ owim̄xim̄in̄ri ner̄ná d̄ix̄ r̄igwáowam̄ urar̄iñpa n̄ipen̄ ur̄iñr̄ix̄n̄.

² Apian̄ípiam̄ nur̄iñréná d̄ix̄ rinókíwam̄ urar̄iñpa ur̄iñr̄ix̄n̄. Ap̄iyáíwam̄ nur̄iñréná iñkw̄ráf w̄inán̄iñj̄ nimón̄riñ r̄inapíwam̄ urar̄iñpa ur̄iñr̄ix̄n̄.

Ap̄ix̄ aníwa nán̄ ur̄iñp̄i nán̄riñi.

³ Ap̄ix̄ an̄f wí úmaȳ imón̄iñaḡi n̄iñw̄in̄réná wéyo uméir̄ix̄n̄.

⁴ E r̄irar̄iñaḡi aí ap̄ix̄ an̄f gí gí niaíw̄ t̄fni imón̄iñr̄an̄, f̄wiártawéȳ t̄fni imón̄iñr̄an̄, ejánáȳ, aȳ ep̄írtá seaȳi e imón̄iñp̄i r̄ip̄ir̄n̄. Wiḡ imón̄iḡfáyo wéyo umep̄írtá nán̄ éwap̄iñr̄ix̄n̄. Wiḡ xan̄iñaú umeḡípa wiwan̄iñȳi en̄ r̄ixa xwé niwiaror̄ná ax̄p̄i umep̄írtá nán̄ éwap̄iñr̄ix̄n̄. E nerónáȳ, Gor̄ixo yaȳ winariñp̄i yariñaḡa nán̄ rar̄iñiñ.

⁵ Ap̄ix̄ an̄f aga úmaȳ imón̄iñj̄ gí gí Gor̄ixo ar̄rá onin̄ri dīn̄f w̄kw̄moar̄iñr̄in̄. E ner̄ná ártw̄iyim̄r̄an̄, iñkwáw̄iyir̄an̄, om̄ r̄ix̄iñj̄ ur̄ir̄ yariñj̄ wir̄ yariñj̄r̄in̄.

⁶ E ner̄i aí ap̄ix̄ an̄f gí gí “Pí en̄ijoñ?” niyaiwir̄i m̄iñj̄ winariñp̄in̄ “Oem̄in̄.” n̄iñwimón̄iñr̄an̄, s̄in̄ siñj̄ nimón̄riñ n̄iñwear̄i aí aga peñin̄iñj̄ imón̄in̄.

⁷ Ap̄ix̄ aníwayá niaíw̄ȳ t̄fni f̄wiártawéȳ t̄fni pírániñj̄ numero xw̄iyá mur̄pax̄ imón̄iñr̄ix̄n̄riñ nion̄ r̄irar̄iñápi sekax̄ nura úir̄ix̄n̄.

⁸ Aȳ r̄ip̄i nán̄ “Nion̄ r̄irar̄iñápi sekax̄ nura úir̄ix̄n̄.” r̄irar̄iñiñ. Ámá go go xeḡ imón̄iñj̄yo mumepa ner̄ná Jisasom̄ dīn̄f w̄kw̄roar̄iñp̄i r̄fw̄ r̄ir̄wám̄in̄ n̄imamor̄i

sípí ámá dínjí mítkwíroarigfáyí yarigfápimí nimúrori aga sípí imóniñípi yariní. E nerí aí go go xanipiaúmi mumepa neríná ayí aga anipaxí sípí imóniñípi yariní.

⁹ Apixí aní wí síní xwiogwí 60 mítmúropa ejáná íkwí Jisasoya sýikí imóniñíyáne apixí aníwamí arírá wianfwaníro nání wigí yoí ñwírárarigfánamí mítwíráripa éirixiní. E nerí aí oxí ná wominí pírániñí meánagí enagí wíñiri.

¹⁰ “Saní pírániñí nearápariñíriní.” rariñagíta aríá wíri “Xegí niaiwí pírániñí meagíriní.” rariñagíta aríá wíri ámá aní midáñíyo aiwá mírañí yagí imóniñagí wíñiri ámá Gorixoyáyo arírá níwíríná sýikwípíniñí nimónimáná arírá wiagí imóniñagí wíñiri ámá wí dínjí ríá uxeariñagí níwíñiríná seayí wiagí imóniñagí wíñiri pí pí naní imóniñípi “Oemíni.” níyaiwíri dínjí wíkwíroagi imóniñagí wíñiri nerínáyí, iyá yoí ananí íkwínamí ñwírárifíxiní.

¹¹ E nerí aí apixí aní síní apianjfpia mimónipa egfíwayá yoí mítwíráripa éirixiní. Ayí rípí nání rariñiní. Apixí aní síní apianjfpia mimóniñíwa “Ámí oxí wo tñí oinaiiyí.” wimónáná síní Kiraíso nání dínjí mamóniñí nero “Ámí womí omeánimíni.” wimónariñí enagí nání rariñiní.

¹² Íwa e nerónáyí, oyá símimanjíyo dánñiñí re rárigfápi, “Ámí oxí mítmeání sa Kiraíso tñí nikáríñiríná apániriní.” rárigfápi ríwíminí mamoarigfá enagí nání xwíyá meáriñigfíwa imónarigfáriní.

¹³ Rípí ení yarigfá enagí nání rariñiní. Omíñí bí mé kikiáfá néra waníro nání néwapíga nuro aí nepa kikiáfá bí yarigfámaní. Aní iwá iwámí nemeróná xwíyá mítmayíó roro wiárí nírémoreo xwíyá répíroro neróná xwíyá pírániñí nípaxí mimóniñípi rariñagí.

¹⁴ Ayinání “Apixí aní síní apianjfpia mimóniñíwa re éirixiní.” nimónaríní. “Ámí oxí nímeáníro niaiwí níxíriro uméirixiní.” nimónaríní. Íwa e neróná ámá Jisasomí dínjí mítkwíró nene nání wíkí neaóniñíyí wo íwa apiní yarigfá níwíñiríná “Íwa sípí yaríñoi.” nearípaxí wí imóniñíamani.

¹⁵ E nerí aí apixí aní wíwa Setenomí xídipíri nání ríxa Jisasomí píni níwiárimí wigími warigfá enagí nání rariñiní.

¹⁶ Apixí Kiraísomí dínjí wíkwíroarigfá gíyí gíyí wigí apixí aní enánáyí, Jisasoyá sýikí imóniñíyáyo aníñí wíkáripírixiníri wiwaníñíyí íwamí pírániñí numero arírá wírixiní. Ayí Jisasoyá sýikí imóniñíyá apixí aní úmayí imóniñíwamí arírá wípíróa nání rariñiní.

Jisasoyá sýikí imóniñíyáyo wípenweagfáwa nániriní.

¹⁷ Jisasoyá sýikí imóniñíyáyo wípenweagfá numejwearíná naní nero pírániñí yarigfáwa yayí owiníñirí aiwáraní, nígwíraní, mítíñí wíarigfápi “Biaú mítíñí wípaxowarífaní?” níyaiwíro wé íkwíañwíyo uñwírárifíxiní. Wípenweagfá xwíyá Gorixoyápimí dání ení rírémitxí wíro uréwapíyiro yaníro nání aníñí mítíñí yarigfáwa nání ayí anipaxíriní.

¹⁸ Bíkwíyo dání xwíyá rípiaú níríníri eáníñagí nání rariñiní, “Burimákau wítpí exwexwímí oeníri xwírixíwí xapíxapí nosaxa pwarfná bí mítíñípa oeníri maní gwí mítkírífipaní.” níríníri eáníri “Nígwí omíñí yarigfáyí wigí omíñí egfápi nání nígwí meapaxíriní.” níríníri eáníri enagí nání wípenweagfáyí re yaiwírixiníri rariñiní, “Neapiroenweagfáwamí yayí owiníñirí mítíñí wíaríñwápi biaú mítíñí wípaxowarífaní?” yaiwírixiníri rariñiní.

¹⁹ Ámá ná woní níwiápnímearei Jisasoyá sýikí imóniñíyáyo wípenweají womí xwíyá nuxekwímorí “Sípí yariní.” rírányí, aríá mítwípaní. E nerí aí sínwí wínarófáyí waúraní, waú woraní, enánáyí, ayí ananí aríá wírixiní.

20 Wiperjweagfá arfkí fwí yarigfáyo Jisasoyá sifykí imónigfá nifyá sijwí anigfe dání mixí urfirixiní. Wa ení wáyí nero axípí mepa epírfa nání “Nifyá sijwí anigfe dání urfirixiní.” rirarijini.

21 E nerí aí nioní Gorixoyá sijwí tñjí e dání tñni Kiraísí Jisasoyá sijwí tñjí e dání tñni anijnají xfo fá yiyamiximí ejfyá sijwí tñjí e dání tñni xwiyá joxí mifropaxí imóninjí ripí oríriminí. Joxí nioní wiperjweagfáwa nání rirarijapí nerfná wí nání “Ámá nioniyáyífaní?” nifyaiwirí nifyinwíroníri mepa éirixiní. Wí dixfyoní smí smí e nimerí mepa éirixiní. Xixení wigí yarigfápi tñni wiírrixiní.

22 Joxí ámá wo ayá tñni nimeari Jisasoyá sifykí imónigfáyo wiperjweaní wo imóniwíninginíri níwimixiri wé seayí e miwikwiáripaní. Apaxí mé wiperjweaní wo oimónirí wimixáná fwí ayí yarigfápi rixímeaniginíri rarijini. Joxí fwí bí mé ikwiráfnaxfínjí imóniwíninginíri rarijini.

23 Timotioxí, iníná aga simixí agwíyo siayarijípi nañí siní nání aga iniigfíni mifnpa nerí marisinfá nání waytá iniigfí wainí bí tñni nírrixiní.

24 Sípí ámá wa éfápi sijánijhe dání éfá ejagí nání siní píá minijáná aí rixa sijání imónarijíriní. E nimónirí aí sípí wa éfápi inimi dání éfá ejagí nání píá néfasáná ejáná sijání imónarijíriní.

25 Axípí énínjí nañí wa éfápi sijánijhe dání éfá ejagí nání sijání imónarijíriní. E nimónirí aí nañí wa yumíí éfápi anijí yumíí imónaripaxímaní.

6

Ámá xináiwánijí nimóniro omijí wiiarigfáyí nánirini.

1 Ámá xináiwánijí nimóniro omijí wiiarigfáyí wigí bosowa nání “Awamí wéyo umerane xixení arfá yímigí wirane epaxowarfaní?” nifyaiwiro apí e wiírrixiní. Awa Gorixo nání sípí mifripa ero none ámáyo uréwapiyarijwápi nání sípí mifripa ero oépoyiníri rirarijini.

2 Go go xegí boso Jisasomí dñjí wíkwíroarijí wo ejánayí, dñjí re níwiaiwirí paimimí mifripa éwinigfíni, “Xfo ení gí Jisasomí dñjí wíkwíroarigwí wo ejagí nání sa gí nírrixímeánijí imóninjí worfaní?” E níwiaiwirí paimimí mifripa nerí ripiní yaiwíwíninginí, “Gí bosí omijí wiiarijáo Jisasomí dñjí wíkwíroarijí wo imónirí Gorixo dñjí sifxí uyarijí wo imónirí enjo ejagí nání arfá yímigí níwiri omijí owiimíni.” yaiwíwíninginí. Xináiwánijí nimónirí omijí wiiarigfáyí nání rirarijapimí dání sifykí Jisasoyá imónigfá joxí tñjí e lweagfáyo uréwapiyirí ejí rirémixí wirí éirixiní.

Mimóní uréwapiyarigfáyí nánirini.

3 Ámá go go xwiyá nioní rirarijapí marfáti, xegí bí imóninjípi —Apí xwiyá pírániijí réwapinigfápi tñni xixení mimóninjípiriní. Xwiyá negí Ámíná Jisaísí Kiraíso ríñípi tñni xixení mimóninjípiriní. “Gorixomí pírániijí níxfidiriná epaxí, ayí apírini.” ríñíjípi tñni xixení mimóninjípiriní. Xwiyá xegí bí imóninjí apí fá xirarijí go go

4 wári nimónirí aí aga njifá nañí bí mimóninjoriní. O xwiyá rírowiámí inarigfápi nání wí tñni orinaneyiníri smí xeadípénarijíriní. Xwiyá ximiximí niníro rarigfápi nání ení wí tñni orinaneyiníri smí xeadípénarijíriní. E yarijípimí dání ámá sípí dñjí yaiwiníro xwiyá miximíxeawiámí iníro ikayíwí ríñíro anidñjí yaiwiníro

5 xixewiámí ríñíro yarigfáriní. Ámá e yarigfáyí dñjí xeyánijí imóniro xwiyá Jisaso nání nepaxinjí imóninjípi bí siní mixénijí imóniro egfáyíriní. Xejwíni re yaiwiarigfáriní, “Gorixomí níxfidirinjípimí dání amipí xwé meapírfa nánirini.” yaiwiarigfáriní.

“Iá xirijapí apánirini.” yaiwiarigfáyí tñni e miyaiwiarigfáyí tñni nání urijí nánirini.

⁶ Ayí e yaiwiariñagfa aí ámá “Amípí nioní fá xíriñápi, ayí apániriní.” yaiwiariñgíyá Gorixomí nixdixirinípimí dání amípí Gorixo “E wiíñmigini.” yaiwiáriñípí wí mímúrónigfáyiriní.

⁷ Inókíwa neaxirigé dání amípí wí tñjí imóninjwaéne fá neaxirigfáraní? Péwaé dání ení amípí wí nímeámi wanfáwáraní? Oweoí.

⁸ Ayinání sa aiwá naní nániraní, aikí yínaní nániraní, apání ejánayí, dñjí re oyaiwianeyí, “Nene fá xíriñwápí ayí apániriní.” oyaiwianeyí.

⁹ E nerí aí ámá amípí wí mìnémúropa oeníti yarigfáyí re yarigfáraní. Amípí wí nániní ayá sítwí nurorfná mñjí sítwí nínirinípimí dání wiwaniníyí mfréyóniní píkíñarigfáraní. Ayí majtá nikáriníro amípí ríwéná xeaniní wímeapaxí imóninípí nání ikñiníjí sítí wiariñiriní. Maiwí e néra núñasáná ríwéná sítwí nerí piéropírífáraní.

¹⁰ Ayí rípí nání rariñiní. Ámá nígwí nániní dñjí sítí níwirfná ayí fwí xixegfní oépoyníri wipemeariní. Ámá wí nígwí nániní ikñiníjí sítí níwirinípimí dání xwiyá nene dñjí ikwíroariñwápí rixa pñni níwiárimí majtmajtá néra xeñwími nuro ríñiní meárinariñagfa nání rariñiní.

“Pírániñí nerí dñjí níyimíñípí xaíwí fá maxirírixiní.” uriní nániraní.

¹¹ “Gorixo ‘Timotio e éwiniñgini.’ wimónaríñípí tñni xixení oemini.” yaiwiariñoxí, sítí apimí pírániñí éf menírixiní. E nerfná “Wé róniní imóninípíni oemini.” yaiwiri “Gorixomí pírániñí nixdixirfná epaxípíni oemini.” yaiwiri “Omí aniní dñjí owíkwíróminí.” yaiwiri “Ámayo dñjí sítí owimini.” yaiwiri “Pí nímeátpí xwámamí oemini.” yaiwiri “Ámayo nípiyiní owimini.” yaiwiri érixiní.

¹² Joxí Jisasomí dñjí níwíkwírorfná ámá “Xfo xopírárf ninirfeniní?” níyaiwiníri ejí neánirí ení menarigfípa axípí érixiní. E nerí dñjí níyimíñí joxí e oimónirí wéyo fá rumírixípí xaíwí fá maxirírixiní. Joxí nañí imóniní dñjí wíkwíronjípí rixa ámá obaxí arfá egte dání waropárf winí enagi nání rírariñiní.

¹³ Gorixo —O pí dñjí tñjí imóninípí nání mfkí ikiñoriní. O tñni Kiraisí Jisaso —O mítxf ináyí Podiasí Pairato xwírixí umearfná xfo nání waropárf xixení iníñoriní. O tñni awaú arfá egfíe dání xwiyá joxí mímúropaxí imóniní rípí orírimini.

¹⁴ Joxí sekaxí Ámíná Jisasi Kiraiso nínearimí peyinípí xixení érixiní. E nerí Jisaso siñání piaumimí infé nání joxí ríduñipaxí imóninípí mepa néra urí ámá xwiyá “O sítí yarini.” rímeariñpaxí imóninípí mepa néra urí érixiní.

¹⁵ Gorixo moáriñíná nimónirfná o siñání piaumimí iníñáriñiní. Ayí rípí nání rariñiní. Gorixo yayí xfo winaríñípí nání xewaniño mfkí ikiñoriní. Ná woní oniní seayí e imóninjoriní. Mítxf ináyí níminí ñweagfáyo seayí e wimóninjoriní. Ámíná níyoní ení seayí e wimóninjoriní.

¹⁶ Aniní noní ñweaño, ayí ná woní oniriní. Wí o ómíxaríñípí ináyíñiní píroariñagi nání ámá ajiwí e pupaxomani. Ámá wí siñwí wíñigfomaní. Wí ení siñwí wíñipaxí imóninjomaní. Omí ámá nínenení seayí e uméwanigini. O aniní íníná neameñweawíñigini. “E imóníwíñigini.” nimónarini.

Ámá amípí wí mímúrónigfáyí epaxípí nániraní.

¹⁷ Ámá agwí ríná amípí wí mímúrónigfáyo re urírixiní, “Wárixayíne mimónipa ero amípí seyíné míséamúroariñípí nání ‘Aniní fá xíranfáwáriñi. Wí anípá imóniníá menini.’ mítayaiwipaxí enagi nání apimí dñjí mítñwíráripa ero érixiní. E mepa nero Gorixo —O yayí oneaininípí níneaiapírfná xwapí ayá wí neaiaparíñoriní. Omíní dñjí uñwíráripoyí.” urírixiní.

¹⁸ Rípí ení urírixiní, “Ámayo nañní wiiro saní nurápiróná onímiápi murápí ayá wí urápiro yañí ewanií imóniro amípí bi wáwuñí oimoaneyiníro tiro érixiní.

19 Seyfné e nerónáyf, nepa amipí ayá tñjí imónirí nípémáná ríwíyo seaímeanfa imónirí ejípí awí eámeámí yáraríñot. Apí dñjí ñwíráripxí imóníñípírini. Apí dñjí níyimíñí imóníñípí maxíripxíra nání sñjáníñí eánárigfápirini.” E urírixini.

“Nioní níra weapíapí símimanjímíni tínei.” uríñí nánirini.

20 Timotioxí, nioní e éírixini dñjí ríñwíráriñápi ríwímíni mítipani. Símimanjímíni tínei. Ámá Gorixomí mixídarigfáyá xwíyá ikfá íwíyo dání rarigfápi tñní xwíyá ikweakwímfí rínaríñípí —“Apí xíxení níjíá imóníñípírini.” níriro aí yapí rarigfápirini. Apí tñní gí tñjí e dání xe orípoyiniri sñjwí miwínipa éírixini.

21 Ayí ámá wí “Xwíyá apimí dání níjíá imóníñwaénerini.” níriníriñípimí dání ríxa majímajfá néra xejwími ugíá ejagí nání raríñini.

“Gorixo wá ríwianíwíñigini.” nimónarini.

Payí Poro Timotio nání ríwíyo eanínaríni.

Payí rína Timotio nání Poro ná ríwíyo eanínaríni. Poro ámi aŋí yoí Romíyo gwí niŋwearíná Timotio síní Epesasíyo niŋwearí Jisasoyá siyikí e imóníŋgáyo umeŋweanáná Poro “Nioní nípíkipíri aŋwí ayoríani?” niyaiwiríná Timotio ení neága nuri pí pí wimeápimí xopírári wipaxí imóníwíniŋgíniří payí rína nearí díŋt sítí umímoŋinigíni.

¹ Poroní —Nioní Goríxo wimóníagi nání Kiraisí Jisasoyá wáí wurímeiaríŋá woníriňí. O tñí nikáríniříŋpimí dání díŋt niyimíŋt imóníŋwá Goríxo negí sítímaŋtýo dáníniŋt “Apí seaiimífáriňí.” nearíŋtpí nání wáí wurímeíwíniŋgíniří nírípeaŋoníří.

² Nioní Timotioxí —Joxí gí niaíwoxíniŋt díŋt sítí ríyináoxíni. Joxí nání payí rína nearí mónaparíŋjíni. “Negí ápo Goríxo tñí Ámíná Kiraisí Jisaso tñí awaú wá ríwianíri ayá rírímíxíri joxí niwayíroníří ñwearí nání siiri éfisixíni.” nimónaríni.

“Joxí nání Goríxomí yayí wiariŋáríni.” uríŋt náníriňí.

³ Nioní aníŋt ikwáwíyiraní, áríwíyiraní, Goríxomí joxí nání ríxíŋt níruríyirína omí —O nioní yaríŋt re niníríná “Negí aríowa omí pírániŋt níxídiróná yagíápa nioní ení axípí xídaríŋjáoníří.” yaríŋt e niníríná esíst bí mítiníxídaríŋjáoríni. Omí joxí nání ríxíŋt níruríyirína yayí wiariŋáríni.

⁴ Nioní yayí nísiáriňíti níbíríná joxí ñwí neawáríagi raníŋjápi nání díŋt nímorína ámi díŋt nífá ayá wíniňína nání “Síŋwí oranímiňt.” niyaiwirí ikfíniŋt sítí níaríŋfríni.

⁵ Joxí nání díŋt nímorína díŋt re ninaríŋfríni, “O mimóní díŋt wíkwíronjomani. Aga nepa Jisasomí díŋt wíkwíronjomani.” Díŋt e ninaríŋfríni. Díxí ríáí Roisí xámí wíkwírorí díxí rínáí Yunisí ení wíkwírorí yagíápa joxí ení “Axípí wíkwíroaríni.” nimónaríni.

“Xwíyáfá yayí neainaríŋtpí nání ayá mísínpáni.” uríŋt náníriňí.

⁶ Ayínaní diríří rípí osimíni. Nioní gí wé seáyt e sikwiáráná Goríxo e epaxo imóníwíniŋgíniří simíxíŋtpí —Apí ríxa ríayíni yáriŋiŋtpíříni. Apí ámi ríá ápiawí xwé oeníří píramí yaríŋwápáníŋt iníříříxíni.

⁷ Ayí rípí nání ríraríŋjíni. Goríxo kwíyí ayá igigí neainípaxí imóníŋtpí mítneaiapí ení neánírane ñweaaníwá nání neaimíxíri amáyo díŋt sítí wianíwá nání neaimíxíri awayini nípíreánírane yaníwá nání neaimíxíri ení nání imóníŋtpí neaiapíŋt eníagí nání raríŋjíni.

⁸ Ayínaní negí Ámíná Jisasí Kiraiso nání wáí nuríríná ayá wí mísínpáni ananí wáí uríříříxíni. Nioní o nání wáí urímeiaríŋjí nání gwí niŋwíráigíoni nání ení ayá mísínpá éwíniŋgíni. E mepa nerí Goríxo ení sítí símíxíŋtpimí dání re yaiwíříříxíni, “Nioní ení Poro enípa axípí nerí xwíyáfá yayí neainaríŋtpí wáí uraríŋápimí dání xeaníŋt nínímearíňáyí, ananíříni.” yaiwíříříxíni.

⁹ O nene yaríŋwápi nání díŋt nímorí yeáyí níneayimíxemearí gí ámá siyikwí míniŋtayí oimónípoyíniří wéyo fá neaumíríŋtmaní. Enína dání “Nioní wá níwianíří e wiimífáriňí.” yaiwíráagípí nání díŋt nímorí yeáyí níneayimíxemearí nioníyayí oimónípoyíniří wéyo fá neaumíríŋtmaní. O xwíá síní mimíxíniŋjáná re niyaiwiríŋpimí dání wá neawianíŋfríni, “Kiraisí Jisaso amáyo yeáyí uyimíxemeáwíniŋgíniří urowárířímiŋgíni.” niyaiwiríŋpimí dání wá neawianíŋfríni.

¹⁰ Enína dání wá e neawianíŋt eníagí aí agwí ríná Kiraisí Jisaso —O yeáyí neayimíxemeáwíniŋgíniří urowárířímiŋgíni. O ríxa xwíá týyo níbíríŋtpimí dání Goríxo “Wá seawianímfáriňí.” ráriŋtpí ríxa sítí piaumímí iníŋfríni. Xwíyáfá nene

yayí neainariñípimi dání Jisaso wíá neaókímixáná re níyaiwirane níjíá imóníñwini, “Peariñwápimi Jisaso xopírármí iyí ríwiníñigini? Dínjí níyimíñf nene maníñf aníñf níweaníwá nání ipí ríneaiapíñigini?” níyaiwirane níjíá imóníñwini.

11 Xwíyíá yayí neainariñí apí nání áwanjí urímeri wáá urímeri uréwapíyemerí éwíñiginiñí nírípeañoniñí.

12 E nírípeañoni enagí nání xeaníñf rípi nímeaníñrini. E nerí aí apí nání nioní ayá wí mìninariníni. Ayí rípi nání ayá wí mìninariníni. Goríxo, nioní dínjí wíkwírojanáo nání nioní níjíáriñí. “O xwíyíá yayí neainariñí wáá ríméwíñiginiñí nání fáníñf niepíxñiasiníñf sítá Jisaso weapíñfáyi imóníte nání ananí menjweapaxoríni. Ámá ámí sítíñf xegí bí tñí sayá nímixíri rípírixíñí menjweapaxoríni.” nimónariñagí nání ayá wí mìninariníni.

13 Xwíyíá enwiipeáriníñf, nioní xamíñoxí e dání wáá uríri uréwapíyiri éwíñiginiñí sínwepigí siarína aríá níñfípi xaíwí fá xírírixíñí. Kiraisí Jisaso tñí nawíni nikáriñíríná dínjí wíkwírorí dínjí sítíñf uyirí neríñípimi dání xwíyíá apí xaíwí fá xírírixíñí.

14 Xwíyíá ayá tñíñf imóníñf fáníñf siepíxñiasiníñf apí kwíyí Goríxoyápimi dání —Apí sýikwí bí míñíñfípíñí. Dínjí neaxíxéronípíñí. Apimi dání fáníñf siepíxñiasiníñfípi fá níxíríñí menjweárixíñí.

“Esia píropenisíyo dánjíyí níniepísamoárími ugíawixíñi.” uríñf náníriñí.

15 Joxí níjíáriñí. Esia píropenisíyo dánjí Jisasomí dínjí wíkwíroarígíá níñi níniepísamoárími ugíawixíñi. Níniepísamoárími nuróná wigí waú Pigeraso tñí Xemoseniso tñí awaú ení níniepísamoárími ugíisixíñi.

16 E nerí aí “Áminá Jisaso Onesiporasomí tñíñf ámá xegí aniwámí wearígíáyo tñíñf ayá urímixíwíñigini.” nimónariñí. Ayí rípi náníriñí. O ámí ámí dínjí sítíñf nímoayíñrini. Nioní gwí níweaníjóní nání aiwí ayá mìwiníñ.

17 aníñ Romí rípimi nírémonapíríná nioní nání ayá tñíñf píá néra nurí nímeaníñigini.

18 Ayíñáni “Sítá negí Áminá Jisaso ámá níyoní mí ómómixíñf eníyíomí omí ayá urímixíwíñigini.” nimónariñí. Nioní sítíñ Epesasíyo níweaníjáná seáyí o niñíñfípi nání ení joxí ríxa níjíá imóníñjíñí.

2

“Xwíyíápi wíyo ení fáníñf wiepíxñiasírixíñi.” uríñf náníriñí.

1 Ayíñáni gí niaíwíñíñf imóníñoxí, joxí re níyaiwiníñípimi dání, “Kiraisí Jisaso tñíñf nawíni ikáriñíñjóní enagí nání Goríxo wá wí mìníñwianípa yariñíñrani?” níyaiwiníñípimi dání ení sítíñf eáneí.

2 Xwíyíá nioní ámá obaxí aríá egíe dání rarína aríá níñfípi joxí ení ámá dínjí uníwíráripaxí imóníñgíáyo áwanjí nuríri fáníñf wiepíxñiasírixíñi. Ayí e dání xamíñfí wíyo uréwapíyipaxí imónípírítá nání ríraríñíñí.

“Jisasomí xídaríñagí nání sikáríápi xwámámí wírixíñi.” uríñf náníriñí.

3 Ewayí xwíyíá bí rípi nání dínjí moi. Sítíñf wínarígíáyí wamí wímeaníñfípi nání ududí miríñípa nero wigí mítíñf ináyomí ení neáníro númí uxídarígíáwa yaptí joxí ení axípí e nimóníñí Kiraisí Jisasomí níxídiríñá símeaníápi nání ududí miríñípa nerí xe onímeaníñí xídirírixíñí.

4 Sítíñf wínarígíáwa sítíñf wínaríñwáo none yariñwápi nání yayí owiníñíri pí pí omíñfí ámá sítá ayí ayo yariñgíápi xe nawíni rígwírígíwíñíñf oeáníñíri mé ná bíní xíto wímonariñípíñí yariñgíáriñí.

5 Ewayí xwíyíá rípi nání ení dínjí moi. Yamíyamúrónígí inarígíá go go yamíyamúrónígí inípíri nání xiáwo rárípimi xíxení aríá mítíwí aníñfí winíagí

nání manj̄ n̄iwiaíkiri xeḡ d̄inj̄ t̄ní áwini e niyaimi niyapirínayí, yayí n̄iwimori yamiyamúronígi n̄iniríná mûróomi m̄iní winípi wipaxí meniní.

⁶ Ewayí xwiyfá rípi nání ení d̄inj̄ moi. Ámá n̄irkwíníri omiseáyí éo, o xámí wíwamí n̄imúrori aiwá n̄imirí n̄ipaxoriní.

⁷ Ewayí xwiyfá nioní n̄ira weparíngayí nání d̄inj̄ moi. Joxí e neríná Ámináo simixiñípimí dání re yaiwipaxíriní, “Ayí apí nání r̄fa r̄iníni? Apí nání r̄fa r̄iníni?” yaiwipaxí enaḡi nání “Apí nání d̄inj̄ moi.” r̄irariníni.

⁸ Joxí Jisasí Kiraiso nání aríá wí mikeamopani. Nioní xwiyfá yayí neainaríngípi wáf n̄iriríná re rarinápa “O n̄ipémáná ámí xwárípáyo dání wiápñimeanjoriní. Neḡí aríó mixí inayí Depitoyá iwiárfawéyí woriní.” E rarinápa o xixení apí e imóninjoriní.

⁹ Nioní xwiyfá apí wáf urarinaḡi nání “O n̄ipikwíníti miyarínini.” n̄iniaiwiro xeaníngí n̄inikárayiro ámá ríkíkírító yariégáyo gwí n̄wirárapíráigfápa apí ení apí ení nigfáriní. Nioní gwí n̄ijwirárapíráigfá aiwí xwiyfá Gorixoyápi ení gwíniñí miñwiráriníni.

¹⁰ Xwiyfá Gorixoyápi ení gwíniñí miñwiráriníngí nání nioní ámá Gorixo xeḡ fá yiyamixímí enýfí nání d̄inj̄ n̄imori nioní nikárapíráigfápi n̄ipimini xwámámí wiariñáriní. Ámá ayí Kiraisí Jisasomí d̄inj̄ wíkwíróáná o t̄ní nawíni nikáriníriñípimí dání yeáyí uyimixemearí anínamí xíó t̄ní aníngí seáyí e nimóniro n̄weapíráfa nání wimixíri éwinigíníri e yariñáriní.

¹¹ Xwiyfá re r̄iníngípi nene d̄inj̄ n̄wirárapaxípiriní, “O t̄níti nikáriníriñípimí dání peñwaénéníngí enánayí, d̄inj̄ n̄iyimíngí ení t̄íjwáéne nimóniri o t̄níti n̄weaníwáriní.

¹² Nene pí pí neaímeáfyo xwámámí n̄wiranénayí, wíyo ení seáyí e n̄wimónirane xíó t̄níti nawíni umeñweaníwáriní. Nene ‘O neḡí Ámináomaní.’ n̄iriranénayí, xíó nene nání ení ‘Ayí nání nioní majfáriní. Gí ámá wímani.’ r̄iníáriní.

¹³ Nene íníná d̄inj̄ neajwirárapaxípi mepa yariñagwí aiwí o sa aníngí d̄inj̄ uñwirárapaxípi yariñoriní. Ámí siñí bí n̄imixíri r̄ipaxí mimóníjo enaḡi náníriní. Xwiyfá e r̄iníngípi nene d̄inj̄ n̄wirárapaxípiriní.

“Uréwapiyariégfáyí xwiyfá ximixímí niníro m̄irinípa éfríxini.” uríngí náníriní.

¹⁴ Xwiyfá nioní r̄irarinápi ámá joxí t̄nífí e n̄weagfáyo dirírfí wífríxini. E neríná Gorixo siñwí aníhe dání joxí r̄iperírfí xwiyfáníngí bí m̄írfí aga nepa sekaxí re urífríxini, “Xwiyfá nání ximixímí niníro m̄irinípa époyí.” urífríxini. Ximixímí niníro r̄inariégfápi ámá wíyo nanj̄ bí wíiaríngímaní. Aríá wíariégfáyo xwiríráfa wíkixearíngí enaḡi nání rariní.

¹⁵ Gorixo “Timotio m̄imíwiároaríngí wo r̄fa imóniní?” osiaiwiníri aníngí miní éfríxini. Xwiyfá nepaxíngí imóníngípi xeḡ r̄iníngípa n̄ireñwípéa nurí urífríxini. E nerí re éfríxini. Ámá wiḡí omíngí neríná nanj̄ éfta enaḡi nání “Ámá omíngí nioní éápi siñwí n̄wíñirínayí, ayá n̄inípaxímaní.” yaiwíariégfáyí yariégfápa axípi éfríxini.

Sípí xwiyfá Gorixomí mixídarígfáyí rariégfápi náníriní.

¹⁶ Xwiyfá ámá Gorixomí mixídipa neríná ríro íkfá iwfyo dání ríro yariégfápi gí t̄íngí e dání orípoyiníri siñwí m̄iwíni pa éfríxini. Ayí rípi nání rariníni. Xwiyfá íkfá iwfyo dání rariégfápi, ayí Gorixomí mixídipa epífrífa nání ná jíe xíxoyípií m̄oaríngíriní.

¹⁷ Ámá ayí wiḡí píne e rariégfápi oremáníngí xwé nimóga uníá enaḡi nání rariníni. Ámá e rariégfáyí wiḡí waú Xaimeniaso t̄níti Pairitaso t̄níti awaúriní.

¹⁸ Awaú xwiyfá nepaxíngí imóníngípi píni n̄iwiári ri majímajfá néra xejwími nuríná re rariégfíwaúriní, “Kiraisomí d̄inj̄ wíkwírówáéne neḡí d̄inj̄ siñí neaimixípimí dání r̄ixa wiápñimeáwá enaḡi nání n̄ipémáná neḡí warápi ámí r̄wéná bí wiápñimeanfámaní.” rariníngí nání ámá d̄inj̄ wíkwírogfá wí midimidání ayagwí imixáriníáriní.

19 Wí midimidiáni ayagwí imixárinfá enagí aiwi xwiyfá Gorixoyápi sínánijf eaárinini. Xwiyfá oyápi síná aŋj nimiriróná síná iwamfó nitewayirori tígíápi wi mikkwierómioá xaiwí sínánijf eánijfpi yapi imónin. Sínánijf eánijfpi ríwamijf riapiaú níriniri eánin, “Ámá xfoyá imónigfáyí ayí Ámináo o níjfárin. ” riniri “O gí Ámináorin. ” rarigfá giyí giyí wigí sipí yarigfápi ríwimini umamófríxini. ” riniri enípiaú apimi níriniri eánin.

“Gorixomi seáyí naŋf wiipaxoxi imónífríxini.” urijf nánirin.

20 Aŋj xwé wiwámí sifxí xixegfni weni. Sifxí awiaxf síná gorí tñirani, síná sirípá tñirani, imixinijfpi miwenini. Úrapí sifxí ikfá tñirani, xwíá tñirani, imixinijfpi ení wí weni. Wíniyí ayá tñi mearigfápirini. Wíniyí ayá tñi mímearigfápirini.

21 Ayináni ámá giyí giyí sifpi api nípini nánigfáyí, ayí ámá Gorixomi seáyí naŋf wiipaxfýrini. Sifxí ayá tñi mearigfawáninj imóninj. Xfo “Awá tñi e éimigini.” wimónarifpi nánigfáyí imóninjwáninj imóninj. Sifxí rixa dñj peyeanjwá yapi mimónf aŋj xiawo sifpi awá tñi aiwá ríá yeaanipaxf imóninjwá yapi imóninj. Sifxí pí pí naŋf imóninjpi nerfná meámánri wí e pírániñf nimixiniro weñfwá yapi imóninj.

22 Ayináni íwf sifkijoyfne feapá seainifpi pírf níwiaikiárimi éf úfríxini. “Wé rónijf imóninjpi mifná oiponimini.” yaiwirí “Xwiyfá nepaxif imóninjpi dñj níkwiróa oumíni.” yaiwirí “Ámáyo dñj sifpi owimini.” yaiwirí “Ámá tñi pifá owírnaneyí.” yaiwirí nerí ámá ikwiráfnanijf imónigfápim dán Ámináo arírá oneainiri urarigfáyí tñi nawini xixeni e éfríxini.

“Xwiyfá ikweakwímf rarigfápi aríá miwí pírániñf wé urófríxini.” urijf nánirin.

23 E nerí aí xwiyfá majimajfá nikáriniro dñj ríá níxeyánimáná ikweakwímf rínarigfápi bi xe onixfmeaniniri sifwf mifwínpa éfríxini. Joxí níjfárin. Xwiyfá api níriniróná sa ximiximfni niniro rínarigfá enagí nánigfáin.

24 Ámináoyá xináinijf nimóniri omif wíiarigfá giyí giyí xwiyfá ximiximf niniro mifipa éfríxini. E mepa nero ámá níni nánigfáyí wumixiro pírániñf uréwapiyipaxf imóniro “Sifpi ámá ayí nikáríápi ananirin. ” yaiwiro éfríxini.

25 Uréwapiyarína maní pírf wiaikímí yarigfáyo awayini xwiyfá nuriro pírániñf wé uroaniro éfríxini. Ayí “Xwiyfá nepaxif imóninjpi, ayí apírfan? ” níyaiwiro xixeni e waropárf epírfá nánigfápi Gorixoyá dñj tñi ríwimini mamófríxini. awayini xwiyfá nuriro pírániñf wé urófríxini.

26 Ámá ayí amí dñj fá níxiriro awí obo —O xfo wimónarifpi oépoyiniri yapí wíwapiyinorin. O awí nweanjf maní umóníápim dán ayí nurakínárimi úfríxini. awayini xwiyfá nuriro pírániñf wé urófríxini.

3

“Jisasomi oxidimini.” yaiwiarinagi aí ámá sifpi xixegfni epírfá nánigf runintárin. ” urijf nánirin.

1 Joxí rípi nánigfáyí dñj ironei. Sfá yoparí imóninjyf tñiná Jisaso weapinfáyi sifpi mimóninjáná “Omí anif ouxfdaneyí.” yaiwiarigfáyo saní wunipaxf imóninjpi wímeanfárin.

2 Ayí ámá sifpí rípi rípi epírfá enagí nánigfáin. Wiwanifni dñj sifpi iniro nígwí nánigfáyí sifpi iniro mifxí meakfniñiro wárixá imóniro ikayfwi ríro xináixanejo aríkwíkwí wíro ámá amípí naŋf bi wílagfá aí yayí mifwípa ero pí pí níwíá imóninjpi wíwiáfá ríromf ero

³ úrīxímeáyo dīnjf sīxf muyipa ero sīmisf neainiróná pīyfá mīwfrinipaxf imóniro sīpí owímeaníri mīmayfó rīro pí pí feapá winarīnfpí mīwiaíkipaxf imóniro pí pípí oyaneyiníri neróná ímf tñi ero pí pí nañf imóninfpí nání wifik óniro

⁴ wigf wíniyf aí nání mīyf urīro pasá umero ayá nepeárimáná úrapí ero wiwaninýf nání "Seáyf e mimónipa reñwini?" yaiwiniro amípí nerfná Goríxo yayf winarīnfpí nání ikñiníjf sīpí bī mīwí wiwaninýf yayf winarīnfpí nání ikñiníjf sīpí wiro epífráriñi.

⁵ Mimónf xwiyfá nīrīro "Goríxomí pírániñf xídaniro rīa yariñoi?" oneaiawípoyiníri nero aiwí oyá ení eániníjxíomí xídipírīra nání wimixipaxf imóninfpimí rīwf umopífráriñi. Ámá e yarigfáyf tñif e yarfrófríxini.

⁶⁻⁷ Ayf ámá ayfá wí rīpí yarigfá enagí nání "Ayf tñif e yarfrófríxini." rīrariñi. Wigf xwiyfá pīyf pīyf urarigfápimí dání aní ákñayao nīpawiro apíxf wigf fwí éfápimí dání ayá udunariníwamí —Íwa dīnjf nīpikwini mīmaxirigfíwarini. Wigf mīnjf winarīnfpimí dání sīpí oyaneyiníri nīpemeánimí warigfíwarini. Nijfá oimónaneyiníri aníñf miní néwapfníri aí xwiyfá nepaxiníjf imóninfpí tñi xixení njifá mimónarigfíwarini. Íwamí yapf wíwapiyarfná arfá nīwiro nání gwýóniníjf nikirípeaáníri ñweanjoí.

⁸ Enína Janiso tñi Jaboriso tñi awau Mosesomí maní pírf wiaíkimí yaniro nání egfípa ámá sīpí ayf —Ayf dīnjf rīa xeyánigfáyf enagí nání dīnjf nīpikwini mīmoarigfáyfríriñi. Xwiyfá nepa imóninfpimí dīnjf mīkwíroaríngfá nání Goríxo rīwf umonfýfríriñi. Ayf ení awau egfípa axípí xwiyfá nepaxiníjf imóninfpí pírf wiaíkimí yaniro yarigfáriñi.

⁹ Enína yegf Isíreriyf wigf awau Mosesomí maní pírf wiaíkimí owiaiyiníriñi yarigfípí sīnjwf nīwínaxídíróná "Majímajfá nikáriníri rīa yariñif?" yaiwiagfápá agwí ríná ení ámá nñiñi sīpí yarigfáyf wigf yarigfápí sīnjwf mí nómixfróná "Majímajfá nikáriníri rīa éfawixini?" yaiwipífríra enagí nání xwiyfá nepaxiníjf imóninfpí pírf wiaíkimí yaniro yarigfápí sīpúrúrf epífráriñi.

"Nioní ríréwapiyinjápi xaíwf fá xírfírinxini." urifj nánirini.

¹⁰ Joxí nioní tñi nemerai sīnjwf nanaxfdagoxi enagí nání nioní ámáyo uréwapiyemeagápiraní, nemerfná yagápiraní, e oemíñirí yagápiraní, Goríxomí dīnjf nīwíkwíroa wagápiraní, wifik mīwónipa nerí awayini yagápiraní, ámá nání wá nunagápiraní, xeaniníjxíwámámí wiagápiraní, apí nīpíñi yagápi nání joxí njifáriñi.

¹¹ Nioní aní Adiokiyf rīnijf pimí tñi Aikoniamiyf rīnijf pimí tñi Risitíraí rīnijf pimí tñi aní apiaú apimí wáf urímearfná xeaniníjxí nikáríngfá nání rīnijf nímeaníjfpí nání ení joxí njifá imóninjñiñi. Xeaniníjxí rīa tñif nikáríayíngfá aí xwámámí wiñjáriñi. Apí nīpimíñi dání Ámínáo éf nīmímíñiñfríriñi.

¹² Ai, ámá Kiraisí Jisaso tñi nawíñi ikárinígíaf enagí nání omí pírániñf oxídaneyiníri yarigfá níyoní ení xeaniníjxíwámámí wiñjáriñi.

¹³ Ámá sīpí yarigfáyf tñi mimónf yarigfáyf tñi wigf sīpí yarigfápí sayá nīmixa nuróná wíyo yapf wíwapiyiro wiwaninýf oboyá dīnjyo dání yapf éwapfníro epífráriñi.

¹⁴ E epífrá enagí aí xwiyfá joxí ríréwapiyinjápmí dání njifá imóniri "Apí nepaxiníjxí imóninfpífríriñi?" yaiwiáriñi enípí wí arfá mikeamó xaíwf fá xírfírinxini. Ayf rīpí nání rīrariñi. Joxí nene xwiyfá apí rīrinxwaéne nání "Ayf dīnjf nīwíráipaxfíyfríriñi?" níyaiwirí pírániñf njifá imóniri

¹⁵ oníná dání ríwamíñf Goríxoyá nīríníri eániníjfpí nání njifá imóniri enagí nání rīrariñi. Ríwamíñf nīríníri eániníjfpí apí joxí fá nīroriníjfpimí dání dīnjf émí saímí

mon̄pi mor̄fa nán̄ siwániñ̄ sipemeari Kiraisi Jisasom̄ dñ̄f w̄kwfrópim̄ dán̄ yeáȳ riyim̄xemean̄a nán̄ siwániñ̄ sipemeari epaxtr̄in̄.

¹⁶ Gorixoyá r̄fwam̄in̄ n̄irin̄ri eán̄in̄ n̄ip̄in̄ x̄toyá kwíȳpim̄ dán̄ n̄iriro eaḡáp̄ir̄in̄. Nepa imón̄in̄p̄i nán̄ nearéwap̄iyipax̄ imón̄ir̄ xeñwf̄ yariñwáp̄i nán̄ siwá neaipax̄ imón̄ir̄ aȳiyum̄ neaipax̄ imón̄ir̄ wé rón̄in̄ imón̄in̄p̄i yan̄wá nán̄ yaȳw̄ neamepax̄ imón̄ir̄ en̄p̄ir̄in̄.

¹⁷ Xw̄iyá ap̄ ámá Gorixoyá imón̄igfáȳ r̄piaú epfr̄fa nán̄ir̄in̄. Xfo “E éfr̄ixin̄.” wimónariñ̄p̄i epfr̄fa nán̄ en̄ s̄ix̄ eán̄iro pí pí nañ̄ imón̄in̄p̄i epfr̄fa nán̄ ip̄imón̄iro epfr̄fa nán̄ir̄in̄.

4

“Xw̄iyá Gorixoyápi wáf uriri xixeni eri éfr̄ixin̄.” urin̄f nán̄ir̄in̄.

¹ Kiraisi Jisaso n̄weap̄ir̄ ámá n̄yon̄ siháni n̄wimón̄imán̄a m̄ix̄ ináȳn̄in̄f ner̄ ámá x̄toyáȳ xwiox̄yo m̄imeám̄ er̄ peḡtáyoran̄, s̄in̄ s̄in̄f nimón̄ir̄ h̄weaḡtáyoran̄, wom̄ wom̄ p̄á n̄méra ur̄ en̄a en̄aḡi nán̄ o tñ̄i Gorixoxo tñ̄i awau s̄in̄w̄ an̄ḡfie dán̄ xw̄iyá apim̄ jox̄ wiár̄ m̄imúropax̄ imón̄in̄f r̄ip̄ or̄ir̄im̄in̄.

² Xw̄iyá Gorixoyápi wáf uriri xixen̄. “Ar̄á owianeȳ.” wimónariñ̄aḡi n̄w̄in̄ir̄ináran̄, “Ar̄á m̄iwipa oyaneȳ.” wimónariñ̄aḡi n̄w̄in̄ir̄ináran̄, wáf uriri nán̄ ip̄imón̄ir̄ixin̄. Ámá Gorixoyá imón̄igfáȳ s̄ip̄ yariñaḡfa n̄w̄in̄ir̄iná wiḡ yariñáp̄i nán̄ ayá owudunin̄ri m̄ix̄ uriri “Pñ̄ni wiár̄poȳ.” uriri éfr̄ixin̄. Jisasom̄ pírániñ̄ ouxdípoyin̄ri en̄ r̄irémix̄ wír̄ixin̄. Ap̄i ap̄i ner̄ aí apax̄ mé nañ̄ mimónariñ̄aḡfa n̄w̄in̄ir̄iná wik̄ tñ̄i mur̄ awayin̄ nuréwap̄iȳa úr̄ixin̄.

³ Aȳ r̄ip̄ nán̄ r̄irar̄in̄. Xw̄iyá en̄w̄peárin̄in̄p̄i ámá paim̄im̄ n̄wiwo ar̄á m̄iwí epfr̄iná r̄ixa aŋ̄wi er̄in̄. Aȳ ap̄i ar̄á m̄iwí re epfr̄áriñ̄. Xw̄iyá xeḡ b̄i imón̄in̄p̄in̄ ar̄á owianeȳin̄ri wiḡ wimónariñ̄p̄i tñ̄i xixen̄ uréwap̄iȳar̄igfáȳin̄ n̄mearo awí eámeám̄in̄f epfr̄áriñ̄.

⁴ Xw̄iyá nepaxiñ̄ imón̄in̄p̄i r̄fw̄m̄in̄ n̄mamoro p̄iȳin̄f ikaȳw̄yo ar̄á n̄wiwo x̄dan̄iro nán̄ epfr̄áriñ̄.

⁵ Aȳ e epfr̄á en̄aḡi aí jox̄ dñ̄f nañ̄ni n̄mor̄ xixen̄ ir̄niñ̄ éfr̄ixin̄. Pí pí simeápi sa xwámám̄ wir̄ ámáyo xw̄iyá yaȳ neainar̄in̄p̄i wáf ur̄memen̄ir̄ er̄ Kiraisoyá xináixñ̄in̄f nimón̄ir̄ om̄in̄f wiir̄fa nán̄ imón̄ijoxt̄ ámáyo e wiw̄in̄igfáȳn̄ imón̄in̄p̄i tñ̄i xixen̄ er̄ éfr̄ixin̄.

⁶ Aȳ r̄ip̄ nán̄ r̄irar̄in̄. Gorixoxo nán̄ nañ̄w̄ r̄id̄iyowá ner̄iná ápiaw̄ xwé owen̄ri iniñ̄ḡi wain̄ iwaȳmoar̄igfápán̄in̄f nion̄ ḡi raḡ r̄ixa iwaȳmoan̄iro yariño. Nion̄ n̄ip̄kip̄ir̄e aŋ̄wi ayo en̄aḡi nán̄ rariñ̄in̄.

⁷ Nion̄ Kiraisom̄ nuxd̄ir̄iná ámá “Xfo xop̄ir̄ár̄ nin̄r̄en̄jo.” n̄iyaiwin̄ri en̄ neán̄ri en̄ menar̄igfápán̄in̄f yárfáon̄ir̄in̄. Ámá yam̄iyamúrón̄iḡ nin̄róná yopar̄ e m̄uroar̄igfápán̄in̄f yárfáon̄ir̄in̄. Xw̄iyá nene dñ̄f ikw̄roar̄in̄wáp̄i wí m̄im̄wiár̄o xaíw̄ fá n̄ix̄tra úaon̄ir̄in̄.

⁸ Aȳnán̄ ámá yam̄iyamúrón̄iḡ nin̄róná xám̄ m̄uróom̄ yaȳ wimoar̄igfápa nion̄ nán̄ en̄ r̄ixa imón̄arin̄in̄p̄i, aȳ r̄ip̄ir̄in̄. Ám̄ináo —O ámáyo p̄á n̄mer̄iná xixen̄ wiḡ yariñáp̄i tñ̄i wiariñor̄in̄. O yaȳ n̄nimori Kiraiso en̄p̄im̄ dán̄ “Wé rón̄ijoxt̄.” n̄iráriñ̄fáp̄ir̄in̄. Ap̄i nion̄ nán̄ni mimón̄in̄. Aȳ ámá ḡiȳf ḡiȳf Kiraiso neḡ s̄in̄w̄ an̄jwaé weap̄w̄in̄igfáȳn̄ nán̄ en̄ imón̄in̄.

“Nion̄ tñ̄f e nán̄ aŋ̄fí b̄ir̄ixin̄.” urin̄f nán̄ir̄in̄.

⁹ Timotioxí s̄in̄ mé nion̄ tñ̄f e nán̄ b̄ir̄fa nán̄ an̄jñ̄ min̄ éfr̄ixin̄.

¹⁰ Aȳ r̄ip̄ nán̄ r̄irar̄in̄. Dimaso am̄pí ámá Gorixom̄ m̄ix̄dar̄igfáȳ yariñáp̄i nán̄ wimón̄aḡi n̄niep̄samoárim̄ aŋ̄f Tesaronaikayo nán̄ úñigfáȳ. Kiresen̄iso en̄ Garesia p̄ropensfyo nán̄ úñigfáȳ. Taitaso en̄ Darimesia p̄ropensfyo nán̄ úñigfáȳ.

11 Ruko xegí xewiní nioní tñi njwearjwi. Ayináni joxi Makomí niwirimeámi bñirixini. O sañt nñrónaropaxí imóniyo enagí nání ríraríñi.

12 Nioní Tikikaso rixa anf Epesasiyo nání urowáríári.

13 Joxi nñbirína gí iyá nñpánoyí anf yo Tírowasíyo Kapasoyá aniwámí pñi wiáriñjáú tñi bïkwí tñi nñmeáxa bñirixini. E nerína “Bïkwí sipisipí wará tñi imixinijípi, apí anjapaxíráfaní?” nÿaiwirí apí ení nñmeáxa bñirixini.

Arekisadao nání uríñj nánirini.

14 Amípí ainixí tñi imixaríñj Arekisadao, o aga sippí nikáriñjinigini. E nikáriñagí aí Ámináo xfo nikáriñjípi tñi xixení píri umamonfári.

15 O aga sippí nikáriñj enagí nání joxi ení ámá omí siywí niwínaxídíri éirixini. O none uréwapiyemearíñwápi mímíwiaíkí emíñirí nání mñrimírí niaxídíñj enagí nání raríñi.

“Ámá nñniepísamoárími úagfa aí Goríxo éf nñmíñinijíri.” uríñj nánirini.

16 Iwamfó xwirixí nñmearína nioní wákwinimíñirí xwiyá urarína ámá wo sopijí miñó nñni nñniepísamoárími úfawixini. “E nífápi nání Goríxo xwiyá bi mumearípa éwiniñgini.” nimónarini.

17 Ayí nñniepísamoárími úagfa aiwí Ámináo wí mñniepisamó ejí sítixí nñmixiñjí enagí nání nioní anf xwirixí niarigfiwámí dání xwiyá nioní wáf rímearíñápi urarína émáyí anf amí gitmi dánjyí arfá nigfári.

Ai, manfí nioní umóniñápí dání Ámináo éf nñmíñinijíri.

18 Ayináni nioní nijfári.

Nioní sítí xwíá týo njweanjáná pí pí Poromí sippí owikáraneyiníri nífápi Ámináo ananí éf nñmíñinítsáná anfnamí xfoyá xwioxfyó njweaníri yeáyí nÿiyimixemeanfári.

Ayináni omí íníná seáyí e numfeyoáa úwanigini. Apí e éwanigini.

Yayí níwiowárírná uríñjípi nánirini.

19 Joxi Pírisiraími tñi Akwiraomí tñi ayaúmi tñi Onesiporasepówamí tñi ámá ayo “Poro yayí seaiwárénapíñot.” uríñj.

20 Re nání nñbirína Erasítaso anf Koriníyo uríñjíri.

Tíropimaso sítixí yariñagí anf Mairitasíyo wáriñári.

21 Ríwipí yariñiná sítí mimóniñjáná sítí mé anfni bñirixini.

Yubiuraso tñi Pudeniso tñi Rainaso tñi Kírodiao tñi yegí nñrrixímeá re njweagfáyí nñni tñi yayí siowárénapíñot.

22 Ámináo wá ríwianíri díñf ríkikayorí éwiniñgini. Apí.

Payí Poro Taitaso nání ean̄narin̄i.

Payí r̄ina Taitaso nání Poro ean̄narin̄i. Taitaso Judayí womaní. Émáyí worin̄i. Poro émáyí an̄yo xwiyáyá yayí winipaxípi wáf urimearíná arfá n̄wirí Jisasomí dñjí wíkwíronjorin̄i. Poro t̄ní nawíní emegfí worin̄i (Wáf wurimeiarigfáwa 15:2, 2 Korint 7:6-7, 8:6,16). Jisasoyá s̄iyikí imónigfá pírīnwí yoí Kíritiyí r̄in̄ínpimí ñweagfáyo umenjweáwínigin̄i urípeajorin̄i. O e n̄njwearí umenjweajáná Poro wí e dání “Numenjwearíná e epaxí e epaxí t̄iyí rimónin̄i?” yaiwíwínigin̄i payí r̄ina nearí wiowáríñinigin̄i.

1 Poroní —Nioní Gorixoyá xináinínijí nimónirí omiñjí wiarin̄á wonirin̄i. Jisasí Kiraisoyá wáf wurimeiarin̄á wonirin̄i. Ayí Gorixo ámá nioniyá oimónípoyin̄irí fá yiyamiximí yagfíyí xíomi dñjí wíkwíroro xwiyáyá nepaxin̄í imónin̄ípi —Apí ámá Gorixomí píráñin̄í n̄xídiróná epaxípi nánípírin̄i. Apí nání xixení n̄ijfá imóniro epírīfa nání wáf wurimeiarin̄á wonirin̄i.

2-3 Nioní dñjí re n̄iyaiwirí wíkwímonjini, “Ámá Gorixomí dñjí wíkwíroarigfáyí wí maníní an̄ijí ñweapírīfa nání dñjí n̄iyimíñjí s̄ixí umímonfárin̄i.” n̄iyaiwirí n̄iwíkwímoríná wáf wurimeiarin̄á wonirin̄i. Dñjí n̄iyimíñjí apí, ayí Gorixo —O yapí wí r̄ipaxomaní. O amípí wí s̄iní mimixáriñjími dání re ráriñípírin̄i, “Dñjí n̄íkwíropírīfáyí dñjí n̄iyimíñjí t̄ígfáyí imónípírīfárin̄i.” ráriñípírin̄i. Xewanin̄o ráriñiná imónáná ámá xwiyáyá xíoyá wáf urífríxínirí nurowárénapírin̄ípimí dání xwiyáyá apí s̄injáni wíá ónijfrin̄i. Xwiyáyá apí Gorixo —O yeáyí neayimixemeaaríñorin̄i. O nioní xwiyáyá apí ámáyo wáf urímemfá nání “Apí Poromí fánin̄í wíepíxíniasítmigin̄i.” ráriñírin̄i.

4 Nioní Taitasoxí —Joxí dñjí nene ikwíronjwápa ikwíronjoxí ejagí nání gí niaíwínin̄í imóníñoxírin̄i. Joxí nání payí r̄ina nearí mónapariñini. Negí ápo Gorixo t̄ní Kiraisí Jisaso —O nene yeáyí neayimixemeanfórin̄i. O t̄ní awau wá r̄iwianíri joxí n̄iwayírónirí ñwearí nání simixíri oépiyi.

Ámá Jisasoyá s̄iyikí imónigfáyo wípenweapaxímónípírīfáwa nánírin̄i.

5 Ayí joxí rípí éwíñigin̄irí pírīnwí yoí Kíritiyí r̄in̄ínpimí r̄iwáriñárin̄i. Nioní s̄iní píráñin̄í wé miroártápi joxí wé roáriñí nioní ríráriñápa an̄í gípí gípí Jisasoyá s̄iyikí imónigfáyí ñweagfápmí ámá wí wípenweapírīfa nání urípearí éwíñigin̄irí e r̄iwáriñárin̄i.

6 Ámá wo nání “Omí orípeámíni.” n̄iyaiwirína “Apí apí e imóníñoríani?” n̄iyaiwirí s̄injwí wíñaxídfírīxini. Ámá wí xwiyáyá mumeáripxo ejagí s̄injwí wíñiri apíxí ná wíni meaño ejagí wíñiri xegí niaíwí Jisasomí dñjí wíkwíroro ámá wí xwiyáyá re umearípxafí mimónipa ero, “Ayí ríkíkírfó nero aríkwíkwí yarígfáyírin̄i.” umearípxafí mimónipa ero ejagí s̄injwí wíñiri nerínyáyí, ananí rípeáriñini.

7 Taitasoxin̄i, ayí rípí nání rírarin̄ini. Ámá Jisasoyá s̄iyikí imónigfáyo wípenweagfáwa Gorixoyá bosíwowánin̄í nimóniro umearigfáwa ejagí nání ámá wí awamí xwiyáyá mumearípxafí imóníñixini. Ayí wigí dñjí t̄níñi mixidinípa ero an̄iní wíkí ríá ápiáwínin̄í míwónipa ero iniigfí papíkí yarígfápi nání s̄ímí mixeadfpénipa ero mixí mípepa ero “Amípí apí nioní meapaxírin̄i.” n̄iyaiwiro fwí urápaníro nání mepa ero éfríxini.

8 Apí apí e mepa neróná ámá an̄í midáñfyo aiwá míranjí ero ámáyo nañí imónin̄ípi owílaneyíñiro íkñin̄í s̄ípí wíro dñjí fá xírigfáyí nimónirí ero xixení imónin̄ípíni ero s̄iyikwí míngfáyí imóniro n̄ípíreánirí ero éfríxini.

⁹ Ámá xwiyáá eñwipénijí imónijípimí pírá rakímí yarigfáyo apimí dání eñf rírémixf wirí wigí díñfyo dání rarigfápimí xopírárfí wirí epaxí imónipírfa nání xwiyáá díñf nñwírárpaxí none ámáyo uréwapiyariñwápi tñni xixení imónijípí ení xaíwí fá xírfírrixiní.

Mimóní uréwapiyarigfáyí nániriní.

¹⁰ Ayí rípí nání “Ámá apí apí imónigfáyoní urípeáriixiní.” ríraríñiní. Ámá “Jisasoyá sÿylkí imónigfáyo uréwapiyariñá woní imónítmigintí.” yaiwinarigfáyí obaxí ayí waumñní ero surímá xwiyáá ríñwanírí ámáyo yapí wíwapiyaníro uríro yarigfáyfriní. Ámá e yarigfáyí obaxí re rarigfáyfriní, “Goríxomí píráñijí ouxfidmíñí.” níwimóníríná Jisasomí díñf níwíkwírorí aí iyí símí sfo níwákwiníríná ayí anípaxí epaxíríní.” rarigfáyfriní.

¹¹ Ayí wayá amípí fwí ourápaneyiníro muréwapiyipaxí imónijípí uréwapiyarigfápimí dání ámá wíyíyá sÿwí niaíwí aí tñni ríxa ayagwí ayónarigfá eñagí nání wigí uréwapiyarigfápí xe uréwapiyipoyinírí sÿnwí míwíñipaxí imónijwíñí. Sa píroáripaxí imónijwíñí.

¹² Enjíná wiwaníñfyíyá Kíritiyí wo —O wigfýí díñf émí saímí monfýí woriní. O re níriri eaníñiní, “Kíritiyí aníñí yapí rímeareigfáyfriní. Sÿwí sayñíñí imónigfáyfriní. Aiwa ímí tñni níro ríwí sÿwí yiro yarigfáyfriní.”

¹³ E níriri eaníñí nepa ríñiní. Ayíñaní mimóní uréwapiyarigfáyo mítixí ríá tññí arfá ófyo dání urífirixiní. Ayí Jisasomí díñf níwíkwíroríná samíñí wegíapí eñf sÿxí eámixiníro

¹⁴ Judayíyá píyíñí ikayíwípí nání arfá ókiarí mímónipa ero ámá xwiyáá nepaxíñí imónijípí ríwíminí mamogfáyí sekaxí rarigfápí arfá míwipa ero epíri nání mítixí ríá tññí urífirixiní.

¹⁵ Ámá íkwíráñijí imónigfáyí amípí apia níñí nání “Wé sÿá neayíkínipaxímaní.” yaiwiariñgírini. E yaiwiariñgírini aí ámá íkwíráñijí nimóníro Jisasomí díñf mítíkwíropa yarigfáyí amípí apia níñí nání “Wé sÿá neayíkínipaxíríní.” yaiwiariñgírini. Wigí díñf sÿpíwí imónírí erí díñf níyaikiroríná “Apí piaxfí eánipaxíraní? Meánipaxíraní?” moarigfápí sÿá uyíkínírí erí eñagí nání e yaiwiariñgírini.

¹⁶ Ayí manípámí dániní waropárí niníroná re rarigfáriní, “Nene Goríxo nání díñf monjwaéneriní.” níriro aiwí wigí yarigfápimí dání waropárí rénijí inarigfáriní, “O nání wí díñf monjwaénemaní.” rarigfáriní. Wigí yarigfápí nání Goríxo xwírfá winíri omí aríkwíkwí wiro nañí imónijíyí bí epaxí mimónipa ero eñagí nání raríñiní.

2

Ámá ríá rígfáwa nániriní.

¹ Ayí e yariñagí aí jíwaníñoxí nuréwapiyiríná xwiyáá eñwipénijí imónijípí tñni xixení urífirixiní.

² E neríná ámá ríá rígfáwamí re urífirixiní, “Nípíkwíñí mimónijí imónijípí díñf mítíkayopa ero ámínáowa yapíñí pákiní imóníro díñf nañí fá xíriro époyí. Jisasomí díñf níwíkwíroróná samíñí mítwepa ero ámáyo díñf sÿpí wiro wí sÿpí seaikáráná xwámámí wiro neróná samíñí mítwé époyí.” urífirixiní.

Apíxíwa nániriní.

³ Apianíwamí ení re urífirixiní, “Pí pí neróná sÿylkí mímigfíwayíne nimónimáná ero sÿpí owímeanírí xwiyáá mítmayfó mítropa ero iniigfí papíkí yarigfápí nání mítípa ero apíyá imónigfíwamí nañí imónijípí nání wíwapiyiro époyí.” urífirixiní.

⁴ “Apíyá imónigfíwa wigí oxowamí tñni niaíwíyo tñni díñf sÿxí nuyiríná wiipaxípí nání wíwapiyiro

⁵ dīnjf nañf fá xiripfri nánf wíwapiyiro íkwiráfnánijf imónigfáyf imónipfri nánf wíwapiyiro omiseáyíwa oimónipoyinirf wíwapiyiro wá níwunirf arirá wipfri nánf wíwapiyiro wigf oxowamf pírániñf yeáyf wurfnipfri nánf wíwapiyiro éfrixin. Ámá wí apifá imónigfíwa e mepa yariñagfa níwínirfná xwiyfá Gorixoyápi nánf ‘Sipírin.’ rípírixinirf apf apf epfri nánf wíwapiyipoyf.” urírixin.

Íwf Síkijowa nánirin.

⁶ Íwf síkijowa enf pí pí nerfná dīnjf nañf fá níxiriro epfri nánf ejf rírémixf wírixin.

⁷ Joxf pí pí nerfná díxf nañf yariñfpi tñnf íwf síkijf imónigfawamf sifwepifgí wírixin. Nuréwapiyirfná nañf imónifj bñ tñnf sifpi imónifj bñ tñnf gwí nímorf muréwapiyipa erf amínáowa yapf páknf nimónirf erf

⁸ xwiyfá ejwipénifpif —Apf amá wí “Sipírin.” rípaxf mimónifpifin. Apf uréwapiyif éfrixin. Joxf tñnf xewixewí rónigfáyf ayá winirf nene nánf xwiyfá sifpi bñ mifpaxf imónifro epfifa nánf apf “E éfrixin.” rírarifin.

Xináiwánif nimóniro omifnif wiiarigfáyf nánirin.

⁹ Xináiwánif nimóniro omifnif wiiarigfáyo ejf rírémixf re wírixin, “Segí bosowamf sifmañwífónifj wurfniro yayf winipaxfpi wiilo xifxewiámí wí muripa ero

¹⁰ wigf amifpí wí éf mifmínpa ero dīnjf seañwiráripxf imónifpif wíwapiyiro époyf.” urírixin. Xináiwánif nimóniro omifnif wiiarigfáyf pí pí neróná apf apf e níxfdirifpif dánf xwiyfá Gorixoyá —O yeáyf neayimifxemeaariñorin. Xwiyfá oyápif dánf okiyfánifj yaroarfná amá “Xwiyfá apf sifpiman.” yaiwipfrfá nánf apf “E urírixin.” rírarifin.

“Gorixo wá neawianarifno ejagi nánf rixa sifjánipiaumif inifin.” urifj nánirin.

¹¹ Ayf rípif nánf “Jisasomf dīnjf wíkwifrogfáyf apf apf éfrixin.” rírarifin. Gorixo wá níneawianirf “Wíifmifgin.” yaiwiáragfpi Jisaso níweapirifpif dánf amá nifyonf rixa sifjánf piaumif winifjirin. O amá nifyonf yeáyf uyimifxemeámfánirf nánf ejfpi sifjánf piaumif inifjirin.

¹²⁻¹³ Ayf nene sifni xwfá tñyo nifwearane yayf neainifápif nánf dīnjf wíkwimoarifwápf nánf wenifj nerf nifwearanéná Gorixo re yaiwianf nánf xegf wá neawianifpif wfá neaókimifxifjirin, “Gorixo nene amá omf ríwfí ríwáminf nifmamorfná yariñfápif pñnf wiáriñrane amá omf mifdarifgáyf mifjif winarifpif pñnf wiáriñrane nerane dīnjf tñnf erane wé rónifj erane Gorixomf pírániñf níxfdirfná epaxfpi erane yanfwá nánf ríneaíwapiyarifin?” yaiwianf nánf xegf wá neawianifpif wfá neaókimifxifjirin. Yayf neainififpif nánf dīnjf wíkwimoarifwápf, ayf Jisasi Kiraiso —O negf Nwfá seayf e imóniforin. Nene yeáyf neayimifxemeaariñorin. Yayf neainififpif nánf dīnjf wíkwimoarifwápf, ayf o wfá sogwñifj pírifpif yariñfpi tñnf sifjánf nimónifmif weapifápifin.

¹⁴ O negf ríkikirfó yariñwápf nifpimif dánf gwñifj neaíkweawárif amá nionifyáyfnf nimóniro imifrifj mé nañfnf oépoyinirf igfánifj neaeámorf éifmifginirf xewanifno xe onipikípoyinirf sifjwf wíñifjifnifin.

¹⁵ Ínína nionf rírarifá rípif díxf tñjf e nweagfáyo urifri oxfdipoyinirf ejf rírémixf wirf amá xwiyfá rípif tñnf xifxenf mifyarifgáyo mifxf urifri éfrixin. E nerfná amá wo nionf xe paimifmif oninirf sifjwf mifwñifpa nerf néñf tñjoxf nimónififpif dánf éfrixin.

¹ Joxi ámá Jisasomi dīnjí wíkwíroarígáfá joxi tñjí e ñweagfáyo re nurírít dirírf wiayírrixiní, “Gapímanýyorani, néní tígíayorani, símañwiyóniní yeáyí wuríntiro aríá yímigf wiyo époyi. Pí pí imíriñí mimóninípí epíri nání ipimónipoyi.

² Ámá wíyo xwiyáfápai mìnjwiráripa ero wíkí tñni xwiyáfá rarígfáyíné mimónipa ero époyi. Awayini samiñí imóniro ámá níyoní wé íkwianwíyo umero époyi.” nurírít dirírf wiayírrixiní.

³ Ayí rípí nání ríraríñiní. Nene ení ejíná dīnjí nanjí bí mímó majfá ikárínagwaéneriní. Manjí wiaíkiagwaéneriní. Yapí éwapíagwaéneriní. Íeapá neainariní xixegfíni imóninípíni erane miñí neainariní xixegfíni imóninípíni erane yaní nání gwíñiní neayageneriní. E néra nuranéná ámáyo sípí wíkáraní nání imónirane sípí dīnjí wiaiwirane símí tñni oneaípoyiníri wíwapíyirane newaníñene ení símí tñni inírane yagwaéneriní.

⁴ Nene e imónagwaéne aiwí Goríxo —O nene yeáyí neayimíxemeaaríñoriní. O ámá níñí nání wá wunírít wá wianírít yariñjo enagí nání wá níneaókimíxíríná

⁵ nene yeáyí neayimíxemeañfriní. Imíriñí mimóniní newaníñene wé nírónirane yariñwápí nání dīnjí nímorí nání yeáyí neayimíxemeañfraní. Xewaníñjo wá níneawianírít nání yeáyí neayimíxemeañfriní. Ayí fwí nene yariñwápí yokwarípmí níneaiiríná xíoyá kwíyípimí dání —Apí igíániní neaeámoaríñípimí dání ámá ámí síní imóniníwaéne neaewearí dīnjí níyimíñí tñjwaéne neaimíxírít enípíríní. Apimí dání yeáyí neayimíxemeañfriní.

⁶ Apí níneaiapíríná sípí míneaí Jisasí Kiraiso, negí yeáyí neayimíxemeajo neaiiñípimí dání ayá wí neawírénapíyiníríní.

⁷ Ayí o wá níneawianírínípimí dání “Wé rónígfáyíríní.” ráriñene imónirane dīnjí níyimíñí imóniní nene e oimónaneyiníri dīnjí ikwímoaríñwápí tñjwaéne imónirane yaníwá nání kwíyípí neawírénapíyiníríní.

⁸ Xwiyáfá apí, ayí nepa ámá dīnjí ñwíráripaxí imóninípíríní. Ayináni apí nání nuríríná samiñí nimónimáná murí ejí neánimáná urírrixiní. Ámá Goríxomí dīnjí wíkwíroarígáfá pírániñí nero imíriñí mimóninípí —Apí nanjí imóniníagí nání ámáyo sa nanjíni wiipaxípíríní. Apí aríge nerí yaníwárátaníri símí xeadípénípírítá nání e urírrixiní.

⁹ E nerí aí ámá majímajfá nikáríniro xwiyáfá míximíxeawiámí inarígfápi rariñagfá níwínrínáraní, aríowa ejíná dání wigí niaíwí nemeágá nuro yoí wírgípí nání rariñagfá níwínrínáraní, ñwí ikaxí eáníñípí nání xwiyáfá xímíximí niníro rariñagfá níwínrínáraní, ayí tñni wí níkumíxiníri míripaní. Xwiyáfá ayí rarígfápi nanjí imóninípimí xídaní nání neaiipaxí mimóniníagí nání rariñiní. Sa miponiní xwiyáfá enagí nání rariñiní.

¹⁰ Ámá gíyí gíyí Jisasoyá síyikí imónigfáyo xewixewí oimónipoyiníri wíwapíyaríñagfá níwínríná erírf biaú wíagí aiwí aríki yariñagfá níwínríná ríwí umóírrixiní.

¹¹ Joxi níjíráriní. Ámá e yariñgáfá wigí dīnjí sítá níyimíxiníro fwí néra warígfápimí dání xwiyáfá meáriñarígná enagí nání rariñiní.

Yayí níwiowáríríná uríñípí nániriní.

¹² Nioní ríxa dīnjí neyíróníri “Ríwípí yariñiná aijí ríxa Nikoporisíyí ríñípimí ñweátmigfíni.” yaiwiáriñá enagí nání nioní Atemasomíraní, Tikikasomíraní, joxi tñjí e nání nuowárírínáyí, joxi ejí neánirí níbíri aijí apimí nímeáriñiní.

¹³ Sinaso —O xwírixí wíenwípeiaríñí woríni. O tñni Aporoso tñni egí aijí nuríná amípí wí nání díwí mikeamónipa eri óf e dīnjí sítíxí níga uri epístí nání “Bí wiowárímigfíni.” níyaiwíri aníñí miní éiríxiní.

14 Negf imónigfáyf íkfá ná miwearinjnínjf mimónipa ero Gorixomi pírániñf nixfdíróná imirinjf mimóninjfpi epírfa nánf ayf enf ámá díwf ikeamónigfáyo arírá wipaxípí éwapnífríxínt.

15 Niont tñnt re njweagfáyf nñnt yayf siowárénaparínjwínt. Ámá nene Gorixomi dñjf wíkwíroarínjagwí nánf dñjf sfxí neayarígfáyo “Poro yayf neawárénaparínt.” urífríxínt. “Seyñné nñyñnén Gorixo wá seawianíwínigñnt.” nimónarínt.

Payí Poro Pairimono nání eaññarini.

Payí rína Pairimono nání Poro eaññarini. Pairimono ámá aní yoí Korosi ñweáyí worini. Amípí wí mímúroñorini. Xínáinijí nimóniri wiiarigfáyí wí ení tñorini. Oyá xínáinijí nimóniri omijí wiiarigfáyí wo, Onesimasoyí ríniyo re ejñiniginí. Íwí níwikárimí éf nuri Romiyo níremori Poro, e gwí ñweajomi níwímeariñípimí dání ámí dñíjí émóagí Poro payí nearí Onesimasomí níwiowáríríná Pairimono yokwarimí níwiirí oumímíñiri nearí wiowáríñiniginí.

¹ Poroní —Nioní Kiraísí Jisasomí níxídirí yariñápi nání gwí aníyo níñwírárigfónirini. Nioní tñí negí nírixímeá Timotio tñí payí rína nearí mónaparíñwi. Pairimonoxí, yegí dñíjí sítí riyigwíoxí —Joxí yawawi tñí nawíni Jisasomí níxídirí yariñwá nání gwí móñiñwá woxírini.

² Joxí tñí negí nírixímeáí Apiaí tñí Akipaso tñí —O none tñí negí nawíni roaríñwá worini. O tñí Jisasoyá sítikí imónigfá joxíyá aní iwámí awí eánarigfáyí tñí ayí níni ení aí tñí nání payí rína nearí mónaparíñwi.

³ “Negí ápo Goríxo tñí Áminá Jisasi Kiraiso tñí awaú wá seawianiri seyíne píráñijí níwayíróniro ñweapírí nání seaiiri éfisixiní.” nimónariní.

“Joxí yariñípí nání yayí ninarini.” uríñí nánirini.

⁴⁻⁵ Nioní negí Goríxomí xwíyá ríriñí níwiri joxí nání ríxiñí níruríyiríná aríá re níwiri nání, “O ámá Goríxoyá imónigfá níyoní dñíjí sítí níwiri arírá wirí Áminá Jisasomí dñíjí wíkwírorí yariñorini.” Aríá e níwiri nání joxí nání ríxiñí níruríyiríná Goríxomí yayí wiariñáriní.

⁶ Joxí nene tñí nawíni Kiraisomí dñíjí wíkwíroaríñagwí nání nawíni ikáriñíñwápimí dání “rípí re oimóniní.” nimónariní, “Amípí nañí Kiraisomí nuxídiríná epaxí imóniñwá nípíni nání xíxení níjíá oimóniní.” nimónariní.

⁷ Gí nírixímeáoxiní, joxí ámá Goríxoyá imónigfáyo dñíjí sítí níwiri neríñípimí dání dñíjí sítí umímoní enagí nání nioní yayí ayá wí níñiníri dñíjí nífá ninarini.

Pairimonomí Onesimaso nání ríxiñí wuríyíñí nánirini.

⁸⁻⁹ Ayíñaní Poroní —Nioní ríxa xweyañoni nerí Kiraisí Jisasomí nuxídiríná yariñápi nání gwí ñweajáonirini. Nioní yawawi Kiraiso nání nawíni gwí móñigwíwawi enagí nání masísá bí misí “O e neríñayí nañí imóniñípí yariñí.” yaiwiaríñápi e éfirixíñiri sekaxí bí ríriñaxí aiwí dñíjí sítí yinarigwíwawi enagí nání awayini ríxiñí bí oríriñini.

¹⁰ Onesimaso —O nioní gwí aní týo níñwearíná wáí uríápimí dání Goríxomí dñíjí wíkwíroaríñí enagí nání gí íwóniñí emeááorini. “O nání ríxiñí bí owuríyimini.” nimónigo.

¹¹ Xámí “Yíwí imóniñoríani?” wiaawiago aiwí agwí joxí tñí nioní tñí níwawini dñíjí uñwíráriñaxí imóniñorini.

¹² Agwí nioní omí joxí tñíjí e nání nurowáríríná gí dñíjí aí tñí níxeyániríñiñí wírénaparíñini.

¹³⁻¹⁴ Nioní xwíyá yayí neainariñípí wáí urímeariñáoní enagí nání gwí aníyo ñweajáná “Onesimaso nioní tñí níñwearí joxí nání wayfá arírá onini.” níñimóniri aiwí joxí “Ayí ananíñini.” síní miníripa enánayí, “E apí xe oemini.” minimóníagí nání ámí joxí tñíjí e nání urowárénaparíñini. Joxí “Poro sekaxí nírífípimí dání oemini.” miyaiwí díxí dñíjíyo dání “Xe Poro tñí níñwearí arírá owiní.” yaiwiríá nání omí joxí tñíjí e nání úrowárénaparíñini.

15 Ayí rípi nání ríraríñini. O ámi aníñf joxiyá imóninfa nání bí onímiápí píni níriwiárimi níbirí ñweañfríñaní?

16 O síní díxf rínáiníñf nimónirí omíñf siiariño aí síní axí apíni mimóní apimí nímúrorí Jisasomí díñf níwíkwírorí nání gí nírixímeá díñf sítí uyináóníñf imóníñfríñi. E nimónirí aiwí joxí anípaxí “Rixa gí nírixímeáóníñf imóníñf woríñaní?” wiaiwipaxoríñi.

17 Ayínání “Poro nioní tñí nawíni gwí móñigwííoríñaní?” níniaiwirífnayí, Onesimaso símeááná nioní nímíminimíñi enípa omí ení axípí umímíñfríxíñi.

18 E níriñírí aí o píni níriwiárimi nurína sítí nísikárimi unípíraní, amípí fwí rírapíñfpíraní, ananí nioní ríyipárómíráñi.

19 Poroní niñwaníñoní gí wé tñí ríwamíñf rípi “Nioní ríyipárómíráñi.” níriñí eaaríñini. Ayí joxí ení maníñ nioníyáyo dání rarína Jisasomí díñf wíkwíróagí nání joxí nioní ení níyipáropaxí imóníñfpí nání míriñípa éimigíñi.

20 Gí nírixímeáoxíñi, Ámíná Kiraiso tñí nawíni ikáriñigwíoxí eníagí nání nioní ríxíñf rírfápi xíxení niúrixíñi. E neríñayí, apíñi mé díñf sítí ení nímímoríráñi.

21 “Aríá yímigíñiñotí.” níziaiwirí díñf sítí neánariñagí nání re nínimónirí payí eaaríñini, “Joxí nioní rírfápiñi mé apí nímúrorí ámi seáyí e imóníñf bí tñí eríáñi.” nínimónirí payí rína eaaríñini.

Yayí níwiowáriñá uríñípí náníñi.

23 Epapíraso —O ení Kiraisí Jisasomí uxídaríñf wo eníagí nání nioní tñí nawíni gwí ñweagwííoríñi. O joxí nání yayí siowárénaparíñi.

24 Mako tñí Arisítakaso tñí Dimaso tñí Ruko tñí —Awa Jisasomí níxídiro yariñagíñi nání gwí nímóñigfáwaríñi. Awa ení yayí siowárénaparíñotí.

25 “Ámíná Jisasi Kiraiso aníñf wá níseawiaga úwíñigíñi.” nimónaríñi.

Payf ámá Xib̄ruyf nánf eánifñarifn.

Payf r̄na Judayf Jisasomf díñf n̄w̄ikw̄roro nánf oyá s̄iyikf imónigfá aŋf bimf n̄weagfáyf nánf eagfánarifn. Xib̄ruyf r̄niñfp̄ wigf p̄né rarigfápf t̄nf n̄kumixinirf r̄niñagf nánf yoſ e w̄frinifn. Payf r̄na eanoyá yoſ m̄ñw̄iráriñif nánf “Ámá o n̄r̄irf eanifñanf?” yaiwipaxf mimónifñarifn. Jisaso r̄xa aŋfnamf n̄peyimáná xwiogwf r̄xa obaxf n̄pwémáná ejáná payf eanjo Judayf Jisasoyá s̄iyikf imónigfá ayo xeanifñ w̄imeaayariñagf nánf anifñ Jisasomf díñf m̄w̄ikw̄ró p̄ní n̄wiárifro xámif yagfápf ámif fá xiriffrifxinirf n̄r̄irf eanifñigifn. Ayf re niyaiwiro anifñ s̄if imónifñfp̄ xaiwif fá xiriffrifxinirf n̄r̄irf eanifñigifn, “Aŋfnajf n̄yonf Jisaso seayf e m̄wimónipa renf? Mosesomf enf seayf e mimónipa renf? Apaxípánif imónigfá xwéowamf enf seayf e m̄wimónipa renf? R̄id̄yowá xfo ná wínánf neaiintifn apaxípánif imónigfá xwéowamf ámif neaiiarigfápmf seayf e mimónipa renf?” niyaiwiro anifñ Jisasomfn díñf n̄w̄ikw̄róa úfrifxinirf n̄r̄irf eanifñigifn.

“Ríná Gorixo xegf xewaxo ejfpimf dánf nearifñifn.” urifñ nánifn.

¹ Gorixo ejíná w̄fá rókiamoagfáwa r̄wamifn earo x̄ixegfn ero egfápimf dánf x̄foyá xwifýá negf arfowéyo ayá wí nura n̄bayifsná

² agwf s̄if yoparifn t̄nf ríná xegf xewaxo xwifýá r̄if amifpí w̄wapif yemerf ejfpimf dánf nearifñifn. Xegf xewaxo amifpí imónifñfp̄ n̄ipifn nánf xiawo imónifw̄inifgifn uripeanorifn. Omf dánf anifna t̄nf xwifárfi t̄nf imifxifñifn.

³ O Gorixo nikfnirf seayf e imónifñfp̄ axfp̄ enf aupákfkf inariforifn. Xano yapf pákifn imónifñorifn. Sogwf s̄if emá amifpí n̄ipifn oyá xwifýá ejf eánifñ r̄ifpimf dánf xomaxfnifn yáriñifnagf nánf xegf imónifñfp̄ s̄if imónifn. Xewanifno fwif ámá yarifgápf nánf yokwarifm wiipaxf oimónirf n̄wiárifmáná n̄peyirf Nwfá seayf émif imónifñoyá wé náumifn éf n̄weanf.

“Gorixomf xewaxo aŋfnajfyo seayf e mürónifn.” urifñ nánifn.

⁴ Gorixo o e imónifw̄inifgifnurifpearf n̄wimifxifrná aŋfnajf e imóniffrifxifnurif uripeanifpimf aga seayf e wiárif imónifñfp̄ t̄nf x̄ixenf seayf e wimifxifñifn.

⁵ Omf B̄ikw̄yof n̄r̄inirf eánifñ r̄ipf Gorixo urifñpa aŋfnajf ḡyof axfp̄ urifñifn, “Joxf r̄xa ḡf íwoxf oimónirf simifxifnirf. Agwf ríná joxfnifn semeárfifn.” E urifñpa aŋfnajf ḡyof axfp̄ urifñifn? Oweof, wí e murifñifn. Xewaxo nánf ámif b̄f re r̄ifñpa aŋfnajf ḡyf nánf axfp̄ r̄ifñifn, “Nionf xegf xanonf imónifmifn. O ḡf íwo imónifnifn.” r̄ifñpa axfp̄ aŋfnajf ḡyf nánf r̄ifñifn? Oweof, wí e m̄rifñf enifgifn nánf “O ayo seayf e wimónifn.” n̄r̄irf eaarifñifn.

⁶ Xegf niaifwif xámifñifn emeanjomf xwifá r̄ifrimf nánf w̄frénapifn nánf nimónifrná B̄ikw̄yof n̄r̄inirf eánifñ r̄ipf enf r̄ifñigifn, “Aŋfnajf Gorixonif yáyf n̄fn omf nupfkinimearo seayf e uméfrifxifn.” r̄ifñf enifgifn nánf o seayf e wimónifn.

⁷ Aŋfnajf nánf B̄ikw̄yof re n̄r̄inirf eánifn, “Gorixo xegf aŋfnajf —Ayf xfo sekaxf uriffp̄ t̄nf x̄ixenf seayf wiipfr̄ nánf imónigfáyfrifn. Ayf imifñifñf imóniffrifxifnirf wimifxifr̄ r̄á ápiawfnifn imóniffrifxifnirf wimifxifr̄ yarifñifn.” Aŋfnajf nánf e n̄r̄inirf eánifñagf aiwf

⁸ xewaxo nánf re n̄r̄inirf eánifn, “Gorixoxifn, d̄ixf ámáyo numejwearfná ná r̄ifwifyo aí s̄if axfp̄ aŋifñf umejwearf pí pí wé rónifñf imónifñfp̄ t̄nf x̄ixenf nerf umejwearf erfárfifn.

⁹ Joxf wé rónifñfp̄ nánf simónirf unifp̄ nánf m̄simónipa erf yarifñagf nánf Gorixonif d̄ixf Nwfáonf n̄r̄irfpearf ámá d̄ixf imónigfáyo seayf e simifxifagf nánf díñf niáf

sinarinti.” E n̄iriniri eán̄n̄aḡi nán̄ “Xewaxo an̄naj̄yo seáȳi e r̄fa wimóninti?” yaiwipaxfr̄inti.

¹⁰ Xewaxom̄ ur̄iñ̄ r̄ip̄i en̄i n̄iriniri eán̄n̄i, “Ám̄ináox̄in̄i, iwam̄ó dán̄ am̄ip̄i n̄fn̄i wí s̄in̄i mimóniñ̄jáná jox̄i xw̄fá r̄irí ikw̄fr̄or̄i an̄fna dix̄i wé t̄ni im̄ix̄ri en̄fr̄inti.

¹¹ Ap̄i an̄n̄intiñ̄á en̄aḡi aiw̄i jox̄i s̄in̄i an̄iñ̄ min̄i ñwear̄fr̄inti. An̄fna t̄ni xw̄fári t̄ni iȳfá n̄ipánoȳi ur̄i ner̄ná yariñ̄pánij̄iñ̄ imónáná

¹² jox̄i iȳfá n̄ixoper̄i tariḡíapa ax̄ip̄i e tir̄fáriñ̄i. Ámá iȳfá urú em̄i n̄imori s̄in̄i wú pánariḡíapa ax̄ip̄i an̄nam̄i t̄ni xw̄fárim̄i t̄ni e im̄ix̄ir̄fáriñ̄i. E ner̄i aí jox̄i imóniñ̄ip̄i an̄iñ̄ min̄i s̄in̄i ax̄ip̄i nimóniri xwiogw̄i d̄iñ̄i n̄imori fá ropax̄i mimóni n̄ipwer̄i aí jox̄i wí m̄ipepa er̄fáriñ̄i.” Xewaxom̄ e nur̄ir̄i aí

¹³ ámi axom̄ re ur̄iñ̄pa an̄fnañ̄ ḡiyo en̄i ur̄iñ̄fr̄inti, “Nion̄ ámá jox̄i s̄im̄i t̄ni siariḡíayo xop̄irár̄i n̄iwir̄i íkwiañ̄w̄i d̄ix̄i s̄ikw̄i ikwiáriñ̄fánánij̄ sim̄ix̄iyim̄á íná nán̄ nion̄ imóniñ̄ápa x̄ixen̄i ax̄ip̄i nimóniri ḡi wé náum̄iñ̄ éf ñiñwear̄i wen̄iñ̄ ner̄i ñweāi.” Xewaxom̄ e ur̄iñ̄pa an̄fnañ̄ ḡiyo ax̄ip̄i ur̄iñ̄fr̄inti? Oweōi.

¹⁴ Xewaxo r̄ixa e imóniñ̄o en̄aḡi aiw̄i an̄fnañ̄ n̄fn̄i aȳi sa kw̄iyf̄yfr̄inti. Gor̄ixo sekax̄i ur̄iñ̄p̄i x̄ixen̄i seáȳi wiip̄fr̄i nán̄ imóniñ̄fáyfr̄inti. Ámá x̄to xeḡi yeáȳi uyim̄ixemeañ̄fáyo ar̄rá uwiip̄fr̄i nán̄ urowárañ̄fýfr̄inti.

2

“Jisaso neaiñ̄ip̄i s̄im̄iman̄im̄ini t̄in̄fr̄ix̄ini.” ur̄iñ̄ nán̄ir̄inti.

¹ Xewaxo an̄fnañ̄ seáȳi e wimóniñ̄o en̄aḡi nán̄ xw̄iyf̄á o nán̄ ar̄á wiñwápi p̄niñ̄ n̄iwiáriñ̄rane ewé gw̄i miyáriñ̄iñ̄jáná ná j̄am̄i nikwiáriñ̄ga war̄iñ̄pa ax̄ip̄i e yan̄iḡin̄ri apim̄i xaíw̄i fá n̄ix̄ir̄rane píráñ̄iñ̄ x̄id̄fwaniḡinti.

² Aȳi r̄ip̄i nán̄ searariñ̄inti. En̄iná Gor̄ixo neḡi ar̄owéyo an̄fnañ̄ ur̄iro wíwap̄iyiro éfápim̄i dán̄ uraḡip̄i aí p̄fr̄i wiaíkipax̄i mimónipa er̄i ámá xw̄iyf̄á apim̄i ogám̄i nero p̄fr̄i wiaíkiḡfá aȳi ayo Gor̄ixo x̄ixen̄i p̄ir̄i umamori en̄i en̄aḡi nán̄

³ agw̄i ríná nene r̄ip̄i wí yaiwipaxene men̄inti, “O awiax̄i ner̄i yeáȳi neayim̄ixemeañ̄fá nán̄ neaiñ̄ip̄i r̄iñ̄w̄i nuk̄in̄imoranénaȳi, anan̄i p̄ir̄i o neamamon̄ápim̄i dán̄ nurakínáriñ̄i upax̄ir̄inti.” yaiwipaxene men̄inti. Xám̄i Ám̄iná Jisaso xewaníñ̄o Gor̄ixo yeáȳi neayim̄ixemeámin̄ri neaiiaríñ̄ip̄i nán̄ n̄inearimáná en̄áná ámá om̄i ar̄á wiḡfáwa nene “Neparinti.” yaiwian̄i nán̄ sopiñ̄f noro wáf neararintá

⁴ Gor̄ixo en̄i nene “Neparinti.” yaiwian̄i nán̄ em̄im̄i t̄ni aȳi r̄iñ̄wamónipax̄i imóniñ̄i t̄ni am̄ip̄i x̄ixeḡinti ámá mepax̄i imóniñ̄i t̄ni sopiñ̄f noa uñ̄fr̄inti. O x̄to wimónaríñ̄ip̄i t̄ni x̄ixen̄i ámá awa kw̄iyf̄pim̄i dán̄ em̄im̄i epax̄i oimónipoȳin̄ri wiñ̄ip̄i t̄ni eḡápim̄i dán̄ sopiñ̄f noa uñ̄fr̄inti.

Yeáȳi neayim̄ixemeañ̄ápi nán̄ m̄ik̄ ikiñ̄o Jisasorinti.” ur̄iñ̄ nán̄ir̄inti.

⁵ Gor̄ixo ámá an̄f s̄in̄i imóniñ̄fárim̄i —Arí nán̄ nion̄ n̄ir̄ir̄i r̄iñ̄wamóniñ̄f eaariñ̄inti. Aríñ̄i ñweap̄fr̄fáȳi Gor̄ixo an̄fnañ̄owam̄i s̄im̄an̄w̄yóniñ̄f yeáȳi wur̄iñ̄p̄fr̄ia nán̄ rár̄iñ̄man̄i.

⁶ E ner̄i aí ámá wo Gor̄ixom̄ ur̄iñ̄ r̄ip̄i Bīkw̄fyo wí e n̄ir̄in̄ri eán̄n̄aḡi nán̄ “Ámáȳ Gor̄ixoyá d̄iñ̄i t̄ni am̄ip̄i n̄iyoni seáȳi e n̄iñ̄wimónip̄fr̄fáriñ̄i.” nene re yaiwipaxfr̄inti, “Ámáȳ pí imóniñ̄aḡta nán̄ Gor̄ixox̄i aȳi nán̄ d̄iñ̄i n̄imori umeariñ̄fr̄inti? Aȳi jox̄i anan̄i peaȳi wian̄ipaxf̄ȳi en̄aḡi nán̄ rar̄iñ̄inti.

⁷ An̄iñ̄ mar̄tái, b̄i on̄imiáp̄i nán̄ ámá an̄fnañ̄yo íñ̄im̄i owimónipoȳin̄ri n̄iñ̄wáriñ̄i aí ámi r̄iñ̄wáyo dán̄ wé íkwiañ̄w̄yo uñ̄w̄iñ̄r̄ir̄i seáȳi e wim̄ix̄riñ̄i ner̄ná seáȳi e num̄feyoar̄i [am̄ip̄i n̄fn̄i jox̄i d̄ix̄i wé t̄ni im̄ix̄iñ̄fyo seáȳi e n̄iñ̄wimónir̄i oumen̄weáfr̄ix̄in̄ri ur̄ipeañ̄fr̄inti.]

⁸ Joxi anínañfrani, amípiranti, níni ámáyo íními wuríñwiniñginiñri wimixiñfriní.” Bíkwíyo e níriniri eánini. Gorixo níni ámáyo yeáyí wuríñwiniñginiñri níwimixiriná payíkeyí bi mimixipa ení enagí náni nene re yaiwipaxfriní, “Ámáyí Gorixoyá díñt tñi amípi níyoní seayí e ríá wimóniní?” yaiwipaxí aí agwi ríná nene amípi níni ámáyo íními imóniñagi mí mítwómixariñwini.

⁹ E nerí aiwí ámá Gorixo onímiápi náni anínañowamí íními wimixiñjomí rixa mí wómixiñwáriñi. O, ayí Jisaso náni raríñini. O Gorixo nene náni wá níneawianiri pírániñí e wiítmiginiñri yaiwiáragípi tñi xíxení neríná ámá nínenení náni neapeiníá náni onímiápi bi anínañowamí íními wimóníwiniñginiñri wimixiñfriní. Íními e níwimóniriná ríniñí nímeari pení enagí náni Gorixo rixa wé ikwiañwíyo uñwirári seayí e wimixíri eníñini.

¹⁰ Gorixo —Xíomí dání amípi níni imóniri níni ení o náni imóniri ení. O re eníñini. Ámá obaxí xegí fwiaxéníñí nimóniro xewaxo nikníri seayí e imóniñípa axípi imónipríá náni omí ríniñí ayá wí wímeanípimí dání wé uroárítmiginiñri neríná xíxení imóniñípi tñi eníñini. “Yeáyí neayimixemeaníá náni apáni mfkí ikipaxo, ayí Jisasorfaní?” wiaiwipíri náni Gorixo e eníñini.

¹¹ Jisaso —O ámáyí Gorixoyá imónífríxíñirí wimixaríñoriní. O tñi ámá Gorixoyá xfo imixiñfyí tñi wigí xano ná womí dáníñí eweagíyí enagí o ayí náni ayá mítwiní ananí “Gí nírixímeá imónigfáyíñri.” raríñini.

¹² O Gorixomí re uríñípi Bíkwíyo níriniri eáníñagi náni raríñini, “Joxi náni gí nírixímeáyo ‘E imóniñoriní. E imóniñoriní.’ ouríñini. Ámá joxi seayí e rímemepíri náni awí eánigfáyo áwíñimi dání nioní joxi seayí e rímemeníri náni soní orímeariñini.” níriniri eáníñí enagí náni raríñini.

¹³ Xwíyá Jisaso Gorixo náni ríñí rípi ení re níriniri eáníñí, “Nioní omí aga xíxení díñt uñwirárimíáriñi.” Xwíyá ámi axo ríñí rípi ení re níriniri eáníñí, “Ámá Gorixo niaíwí nemearíñíñí niapíñfyí, ayí aí tñi nawíní riyeneriní.” ení níriniri eáníñí enagí náni re seararíñini, “Jisaso ayí náni ayá mítwiní ananí ‘Gí nírixímeá imónigfáyíñri.’ raríñoriní.” seararíñini.

“Jisaso nepa ámá imóniñinigini. ” uríñí nániriní.

¹⁴ Ayínání niaíwí raríñfyí warárimí dání gíwí tñi ení tígyáyí imónigfá enagí náni xewaxo ení axípi imóniñinigini. Xewaniñjo níperíñípimí dání ámáyo aníá wimixipaxí imóniñjomí —O ayí oboriní. Omí migí wimixíri

¹⁵ ámá íníná nanínaníñiní wiwaníñfyí wáyí neríñípimí dání gwíñíñí ñweagíyáyo níkwearíñíñí wáriñí étimiginiñri warárimí dání ámá gíwí tñi ení tñi tígyáyí imónigfápa axípi e imóniñinigini.

¹⁶ Ayí neparini. O anínañyo arírá owimíñiri neríná e mimóniñinigini. Ámá Ebírtamoyá iyí axípá imónigfáyo arírá owimíñiri náni neríná wará ayí inigfápa axípi iníñinigini.

¹⁷ Ayínání o apaxípáníñí imóniñí xwé wo nimónímáná xegí xexírímeáníñí imónigfáyo pírániñí ayá uríñixíri Gorixo xfo uríñípi náni díñt uñwiráripaxí imóniñípi erí neríná fwí ámá yarígíápi yokwarimí wiipaxí oimóniri rídiyowá yarígíápa axípi rídiyowániñí iníminíri náni pípi inípaxí maríáti, sa wará xegí xexírímeáyí inigfápi inípaxí enagí náni xfo ení axípi e iníñinigini.

¹⁸ Ríniñí wímeanípimí dání obo iwamíó wíwapíyiñjo enagí náni ámá obo agwi ríná dání óreámioáfríxíñiri wíwapíyaríñyo ení arírá wipaxí imónijo enagí náni raríñini.

3

“Moseso seayí e imónagíwo enagí aí Jisaso aga seayí e wiárímúroní. ” uríñí nániriní.

¹⁻² Ayináni gí nírixímeáyíné, —Seyíné Goríxo anínamí dání xíoyá imónífríixiníri wéyo fá seaumíriñýnérini. Seyíné Jisaso nání dínjí emófríixiní. Goríxo nene tñjí e nání urowárénapiño, ayí orini. Apaxípánijí imóníñjí xwéo, nene “Apimi dínjí wíkwíroariñwáriñi.” rariñwápimi pírániñjí xídfífríixiníri arírá neaininía nání imóníñjí, ayí orini. Moseso ejiná ámá Goríxoyá aníñjí imónígíáyo numeiríná xíxeni wiñjípa ámá Goríxo xfo wimónaríñjípi e éwíñigíñiñi urípeáagí nání xíxeni wiñjó, ayí axo Jisasorini. O nání pírániñjí dínjí emófríixiní.

³ Ayí rípí searariñini. Aní wiwá nání “Nanjiwáriñi.” níriro miñjí sñjá nímeeániro aiwí aní iwámí mìriñjo nání aga miñjí sñjá seayí e umeeánipaxíriñi. Axípí e imóníñjípa Moseso nání miñjí sñjá umeeánipaxí imóníñjagí aiwí Jisaso nání ayí anípaxí miñjí sñjá umeeánipaxíriñi.

⁴ Aní ayí ayí wí xegípí mimóní níñi ámá mìrarígíáyo aiwí amípí níñi imóníñjípi imixíñjo, ayí Goríxo enagí nání rariñini.

⁵ Ayí rípí nání ení “Jisaso nání dínjí pírániñjí emófríixiní.” searariñini. Moseso ejiná ámá Goríxoyá aníñjí imónígíáyo xíxeni pírániñjí numeiríná ámá xíñáwánijí nimóníro wigí bosowamí pírániñjí níwiiróná yarígíápa axípí éníñjí nerí amípí Goríxo ríwíyo ríñfápí nání woákkí wiñjí aiwí

⁶ Kiraiso Moseso nimóníri enípa axípí nimóníri enímaní. Omí wiárí nímúrorí re eníriñi. Niawa ámá xanowayá imónígíáyo pírániñjí numeiríná yarígíápa Kiraiso axípí e nerí ámá xanoyá aníñjí imónígíáyo xíxeni pírániñjí umeiníriñi. Nene wará saríwá mímáriní nerane “Jisaso e níneaiñfáriñi.” níyaiwirane dínjí wíkwímoariñwápimi dání sáyí nimóníri rariñwápí aníñjí miní xaíwí fá níxíra nuranénayí, ayí aní Goríxoyánijí imóníñwini.

“Maní pírí wiaíkiagíáyí dínjí sítífríixiníri eje miñweaagíáriñi.” uríñjí náníriñi.

⁷ Ayináni Goríxo xegí kwíyípí tñni Bíkwíyo dání ríñjí rípí tñni xíxeni segí seárfawéyí maní níwiaíkiro dínjí sítífríixiníri imóníñje níweaagíámaní, “Agwí rína maní Goríxoniyá searariñagí aríá níñiróná

⁸⁻⁹ ejiná segí seárfawéyí ámá dínjí meanje nemeróná yagíápa mepa éfríixiní. Ayí gí maní xowiaíkímí níñiro nepa ejí eáníñorífaníri iwamíó níwapíyiro neróná xwiogwí 40 pwearína nioní emíñí níwíwapiya uñápi sñjwí níwíga nuro aí wigí dínjí wakístí niníro ríwí nímoagíáriñi. E yagíápa seyíné ení axípí mepa éfríixiní.

¹⁰ Ayináni segí seárfawé ína níweagíáyí nání wíkí níwóníri re ríñjanigíñi, ‘Ayí íníná dínjí xeñwñi moro Goríxoní sekaxí uraríñápimi mítíxfípa ero yarígíáyíriñi.’ níriñi

¹¹ wíkí ríá ápiáwíñjí níwóníríná sñjá womí dáníñjí re ríñjanigíñi, ‘Xwíá dínjí sítífríixiníri nání wípímoáriñjárimí wí níñweapífríámaní.’ ríñjanigíñi. Segí seárfawé ína níweagíáyí Bíkwíyo dání e níriñíri eáníñjípi tñni xíxeni nero Goríxomí maní pírí níwiaíkiro nání dínjí sítífríixiníri eje wí miñweaagíáriñi.

“Neárfíawéyí Goríxomí maní wiaíkiagíápa mepa éwaníñjí.” uríñjí náníriñi.

¹² Gí nírixímeáyíné, wiýné sítí nero aríkwíkwí níwiríñjípimi dání Nwfá wí miþé aníñjí sítí imóníñjomí ríwí umófríixiníri pírániñjí awíñjí menjweánífríixiní.

¹³ Wiyíné fwí néra nuriñjípimi dání yapí néwapíñiro dínjí wakístí niníróná Goríxomí ríwí umopífríixiníri stá Bíkwíyo dání Agwíyí ríñjíyí sítí imóníñjánayí, sítí epaxí ejánayí, stá ayí ayo xíxe ejí ríremíxí inayífríixiní.

¹⁴ Ayí rípí nání searariñini. Dínjí Kiraisomí iwamíó dání níwíkwíroranéná wará saríwá mímáriní nerane xaíwí fá xíriñwápí aníñjí xaíwí fá níxíra nurane negí peaníwaé nání sítí xaíwí fá níxíra nuranénayí, nepa Kiraiso tñni ikáriññjwáénerini.

¹⁵ Bíkwíyo re níriñíri eáníñjípi tñni xíxeni neríñjípimi dání ananí dínjí wíkwíroariñwápí xaíwí fá níxíra upaxíriñi, “Agwí Goríxo searariñagí aríá níwiróná ejiná segí seárfawéyí omí maní xowiaíkímí níwiróná dínjí wakístí niníro nání ríwí

umoagfápa seyfné eni axfpí e mepa éfríxiñi." E nñrinñri eánñjfpí tñni xixení neranénayf, dñjf wíkwíroarñwápi xaíwí fá nñxira wanñwárñi.

¹⁶ Ayf rípi nání searariñi. Ámá Goríxo rariñagi arfá nñwiróná manf xowiaíkím wiagfáyf, ayf gíyfrini? Nñni ayf ámá Moseso Isipiyf anfyo dání wirimeááná e pñni nñwiáriñi wagfáyf meníraní?

¹⁷ Xwiogwf 40 apí pwearfná Goríxo ámá gíyo wikf nñwóga wagfrini? Ayf axfyf fwí nero ámá dñjf meanje dání nípáea emeagfáyf meníraní?

¹⁸ Ámá Goríxo sñjáyo dání nurírñá "Xwfá e nñjwearóná dñjf sfx íñfríxiñri ejfrími wí nñjweapfríamani." uragfyf gíyfrini? Ayf axfyf xfomí manf pfrí wiaíkiagfáyf meníraní?

¹⁹ Ayñnání nene nñjá re imónñjwini. Neárñawé ína ñweaagfáyf dñjf mñwíkwíropa nero nání Goríxoyá xwfá dñjf sfx íñfríxiñri ejfrími wí nñremoro ñweaagfámani.

4

"Nene dñjf sfx ínanwfá nání imónñje sñi imónñi." urijf nánirini.

¹ Ayñnání Goríxo ayf dñjf sfx íñfríxiñri negf neárñawéyo sñmímanfyo dání urijfpí sñi ejagfí nání xfo ámáyo eyeyírómf nerfná wiyfne nání re seaaiwinigñri, "Ayf e ñweapaxf mimónñjof." seaaiwinigñri wáyf nerane píráñjy oyaneyf.

² Negf neárñawéyf ámá dñjf meanje nemeróná xwyfá dñjf sfx íñfríxiñri ejfrími nání yayf winipaxf imónñjfpí arfá wiagfápa nene eni axfpí arfá wiñwárñi. Ayf arfá nñwiro aí arfá nñwiróná dñjf mñwíkwíropa nero nání surfmá arfá nñwiáriro xwfá dñjf sfx íñfríxiñri imónñjfrími mñremó ámá dñjf meanje dání penowigfawixini.

³ Dñjf wíkwíroarñwaéne dñjf sfx íñfríxiñri eje páwiariñwárñi. Ayf Goríxo rípi ríñf ejagfí nání "Dñjf sfx ínanwfá nání imónñje rixa rífa neaipmoárinñi?" nñyaiwirane nñjá imónñjwini, "Goríxoní manf nñwiaíkiarigfáyo wikf rífa ápiawññf nñwónírñá sñjá womí dánññj re ráriñjanigñi, 'Xwfá ayf dñjf sfx íñipfrífa nání wipimoáriñápimí wí nñjweapfríamani.' ráriñjanigñi." Xwfári tñni aijna tñni imixáriñje dání amípí nípñnt xfo imixítpí rixa yáriññagi aiwí xwyfá apí e ríññigñi.

⁴ Bíkwíyo wí e stá wé wfumí dání wo nimónimáná Sabarfá imónñjyi nání re nñrinñri eánñi, "Goríxo stá wé wfumí dání wo pwearfná amípí nimixa nútsáná pñni nñwiáriñi Sabarfá imónñyimí kikiáfá nñjwearí dñjf sfx íññfríñi." nñrinñri eánñi.

⁵ Ámí wí e dñjf sfx íñipaxe nání re nñrinñri eánñi, "Xwfá dñjf sfx íñipfrífa nání Goríxoní wipimoáriñápimí wí nñjweapfríá meníñi." nñrinñri eánñi. Xwyfá apiaú nñrinñri eánñjagi nání "Nene dñjf sfx ínanwfá nání imónñje rixa rífa imónñi?" nñyaiwirane nñjá imónñjwini.

⁶ Enjna xwyfá xwfá dñjf sfx íñipfrífa nání imónñjfrími nání yayf winipaxfípi arfá wiagfáyf Goríxomí manf xowiaíkím néra warñagfá nání dñjf sfx íñfríxiñri eje xe ñweáfríxiñri sñjwí mñwínipa ejf erí wñi e xe ñweáfríxiñri sñjwí wñññfá erí ejagfí nání

⁷ re nñyaiwirane nñjá imónñjwini, "Nene dñjf sfx ínaní nání imónñje ñweaanwfáiná nání Goríxo rixa stá ámí wíyi ráriñfríñi." Bíkwíyo dání stá ayf, ayf Agwíyf ríññyirñi. Neárñawéyf arfá mñwigf dání ná ríwíyo Goríxo manf mñxf inayf Depitoyáyo dání xwyfá Bíkwíyo nioní xámí miñf iroáriápi nñrirí re ríññigñi, "Agwí manf Goríxoníyá searariñagi arfá nñniróná dñjf wakfsf minipa époyf." ríñf ejagfí nání "Nene dñjf sfx ínanwfáiná rífa imónñi?" yaiwiariñwárñi.

⁸ Josuao negf neárñawéyo xwfá dñjf sfx íñfríxiñri eje nipemeámi nuri nñremorñá dñjf sfx Goríxo e íñfríxiñri wimónñjfpí nepa nññtro sñjwíry, ayimí dání ríwíyo Goríxo stá dñjf sfx ínanwfá nání imónñj ámí wíyi nání ríññirí ejfmaní.

⁹ Ayináni nene re niyaiwirane niyáfá imóniñwini, “Sfá Gorixó amípí níni nimixárimáná díñf sítixf iníñf yínñf imóniñf axípí amá xíoyá imónigfáyf nánf díñf sítixf inípíríná sínf imóniñf.” yaiwíñwini.

¹⁰ Díñf sítixf iníñfríxíníri eñfpimí páwiyo, xfo Gorixó xwfá amípí níni imimixímí nyárimáná kikiáfá nerí díñf sítixf iníñf pa axípí e nerí xegí e éwíñigíníri urípeanípí nyárimáná xewaníñjo ríxa díñf sítixf níñíri ñweani.

¹¹ Ayináni neáríawéyf manf Gorixomí pírí niwiaíkiro sítewepigí neaíwapiyagfápimí níxfdrane omí ríwí umoanigíníri díñf sítixf iníñfríxíníri eñe ñweáwanigíníri aníñf miní nerane pírániñf nírfkwínírane oyaneyi.

¹² Ayí rípí nánf searariñíni. Xwiyfá Gorixoyápí pí pí oeníri wimónariñípi tñi xixení epaxf imóniñi ení eáníri eñfpírini. Xegí ñwá yiníñf níñf imóniñípi kirá manf mítimidání weñf nñiyf ñwá yiníñípi tñi xixení mimóniñi. Kirá aga ñwá yiníñf bá xómíñf xíáyo tñi ení wíwíyo tñi dakwipaxípa xwiyfá oyápí amáyo wairíri níwirína wigí xwioxíyo fá nímiáriñíri ayá tñi díñf tñi kumixíníje dakwiaríñfriñi. Pí pí amá díñf moro pí pí “Emíñíri oemíñi.” wimóníri yariégápí eyeyíromí yariñfrini.

¹³ Amípí níni Gorixó —Pí pí éwápi nánírani, ríwápi nánírani, yariñf imimí neaíáná “Ayí apí nánf e ríáriñi. E eáriñi.” uraníwáo, ayí oríni. Amípí níni o imixtífí yegí sítewí aníñe dání wí píñi imónipaxí meníñi. Amípí níni xegí sítewíyo dáníñf níparárimáná sítjánf imóniñi.

“Negí apaxípáníñf imóniñf xwéo Jisasoríni.” uríñf nánírini.

¹⁴ Nene apaxípáníñf imóniñf xwé wo —O ríxa añtnámíni peyiyo, ayí Gorixomí xewaxo Jisasoríni. Apaxípáníñf imóniñf xwé o tñjwaéne eñagí nánf woákfkí nerane “Apimi díñf wíkwíroñwini.” rariñwápi xaíwí fá oxíraneyi.

¹⁵ Ayí rípí nánf rariñíni. “Negí apaxípáníñf imóniñf xwéo nene wé róniñf imóniñípiñi oyaneyiníri nerína eñf meánf yariñagwí níneaníríná wí díñf sítí miñneaiaríñíni?” ríseaimónariñi? Oweoí, nene fíwí oépoyiníri neaímeaariñípi o ení fíwí oeníri wímeáagi aiwí wí fíwí meño nánf nene wí e wiaiwipaxí meníñi. Sa “Samíñf nimóníri yariñagwí níneaníríná ananí díñf sítí neaiaríñoríni?” wiaiwipaxíriñi.

¹⁶ Negí apaxípáníñf imóniñf xwéo e imóniñjo eñagí nánf amípí samíñf neaimixipaxí imóniñípi wí neaímeááná Gorixó —O amáyo ayá xwapí urimixariñoríni. O wá neawianíri ayá nearimixíri oeníri wará saríwá miñmáriñípa nerane oyá siá íkwiañwína tñjí e añwi éníñf úwanigíní.

5

¹ Apaxípáníñf imónigfá xwé wo wo nowani fíwí wigí amá yariégápí nánf Gorixoyá íráí oníñe nánf níwuriyiro aiwá peaxí utiro rídiyowá wiilo epírfa nánf xfo wigí imónigfáyo dání éñiñf níyoarí urípearíñowaríni.

² Awa ení wé róniñf imóniñípiñi oyaneyiníri nero aí eñf neáníro miñmopaxí wíagfá nánf wigí amá majíá nero xejwíminí kíñimónfáyo ananí awayiní miñmeyówártí wipaxowaríni.

³ Wé róniñf imóniñípiñi oyaneyiníri nero aí eñf neáníro miñmopaxí wíagfá nánf wigí amá fíwí yariégápí nánf rídiyowá wíiarígíapa fíwí wiwaníñowa yariégápí nánf ení rídiyowá miñipaxí miñmónigfáwaríni. Awa ení aga ninipaxowaríni.

⁴ Amá wo xewaníñjo wé íkwiañwíyo níñwíráriñíri xfo xegí díñfyo dání rípeánariñímani. Oweoí, nowani eñiná Gorixó xfo xegí díñf tñi Erono apí e oimóníri wéyo fá umíriñípa axípí umírána apaxípáníñf imóniñf xwéowa imónarígíáriñi.

⁵ Kiraiso ení xewaníñjo seayí e nímfeyoáníri apaxípáníñf imóniñf xwé woní oimónimíñíri miñrípeáníñinigíni. Oweoí, Gorixó omí seayí e numífeyoari Bíkwíyo

niriniri eániñf rípi uriniginiñi, "Joxi gí iwoxi oimóniri simixfárini. Agwí ríná joxníñf semeááriñi." nuríri

⁶ Bíkwíyo ámi wí e niriniri eániñf rípi eni uriniginiñi, "Apaxípáníñf imóníñf Merikisedeko nimóniri ení yapi joxi eni axípi aníñf nání e imóníñfríñi." uriníñf enagí nání Kiraíso e imóníñfríñi.

⁷ Xámí o ámá nimóniri xwíá týo niñwearfná "Ámá nípíkianiro yarigfápi nání wáyí nininigíñiri ápo díñf sifx nímímpaxorífaní?" niyaiwirí arírá oniniri ñwf pífí niwfríñiri gwíñf kíkfá tñi ríxíñf uráná xanomí aríá niwirí píráñíñf yapaníñjo enagí nání omí xíxení aríá wiñoríñi.

⁸ O Goríxomí xewaxo aí ríñíñf xíomi niwímeari peñíyo dání re niyaiwirí niñfá imóníñfríñi, "Ápomi aríá niwirí xíxení nerína apí e xíxení rí ríñímeaariñi?" E niyaiwirí niñfá nimóniri

⁹ xano wimóníñf nípíñi ríxa sipearímf niyáriñi nání ámá xíomi pírf mívíaíkí aríá wiariigfá gíyí gíyí níñi aníñf miníñná nañíñi ñweapfrífa nání yeáyí uyimixemeapaxo imóniri

¹⁰ Goríxo re ráriñípi tñi xíxení imóniri eníñiñi, "Xwé apaxípáníñf imóníñf Merikisedeko imóníñfpá axípi imóníñjoríñi." ráriñípi tñi xíxení imóniri eníñiñi.

Jisasomí ríwí umófríxíñiri erírí wiñf náníñi.

¹¹ "Nioni 'Kiraíso nání nirirína Merikisedeko nání niriríñíñf apíñíñf apíñíñf imóníñi." osearímiñi." nínimóniri aiwí aríá iwayí pírogfáyíne, seyfne mfkípi nání niñfá imóníñfrí nání aríge searímiñiñi?

¹² None ayá wí searéwapíyinwá enagwí nání xamíñf yíne e dání wíyo nuréwapíyipaxf nimóníñfrína ayí nañí imóníñmíñiñi ení aiwí seyfne síní majímajfá yaríñagfá nání ámá wí ámí Kiraíso nání sírimíñf imóníñfpími dání nísearéwapíyipaxf imóníñgíyíñéríñi. Seyfne aiwá nípaxf mimóní amíñíñi narígíyí yapi imóníñjo.

¹³ Ayí rípi nání seararíñiñi. Ámá aiwá nípaxf mimóní síní amíñí narígíyí yíne "Apí nerína wé róníñípi yaríñjo." ríñíñípi nání majfá nero nání síní niaíwí píopia yapi imóníñjo.

¹⁴ E nerí aiwáyí ámá ríxa ámínáníñf imóníñgíyí narígíáriñi. Ámá e imóníñgíyí wigí díñf tñi píráñíñf éwapfríñíñf narígíáriñi enagí nání nañí imóníñfpíraní, sípí imóníñfpíraní, ananí mí ómíxarígíyíñíñi.

6

¹⁻² Ayíñáni, nene xwíyfá Kiraíso nání sírimíñf imóníñfpíni aníñf miníñ mírinípa oyaneiyí. Ínína ámí ámí xwíyfá sírimíñf imóníñf rípi rípi nítiwayírorí mírinípa oyaneiyí. Xwíyfá negí fwí amípí néra nurína aníñmíxínanírane yaríñwápi aga ríwímíñi nímamopaxípíraní, xwíyfá Goríxomí aga díñf níwíkwíropaxípíraní, xwíyfá igíñi xíxegíñi eáñaríñwápíraní, Goríxo nañí owimíxíñiri wé seayí e wíkwiáraríñwápíraní, ámá pegíyí ámí wiápñímeapírífípíraní, Goríxo ámáyo mí ómómixíñi nerí xwíyfá umeárána aníñf ñweapfrípíraní, xwíyfá apí apí ámí nítiwayírorí méwapñípa oyaneiyí. Sa xwíyfá Goríxoyá ámá aríá niwíríñfpími dání yóf imónípaxípí éwapñínaní nání oxímeaaneyí.

³ Goríxo apí xe oépoyíñiri sínwí níneanírénayí, ananí yaníwíñi.

⁴ Ayí rípi nání "Xwíyfá xámí nítiwayírorane éwapñíñwápi píni niwíárírane xwíyfá yóf imónaníwá nání imóníñfpí oxímeaaneyí." seararíñiñi. Ámá Goríxo xewaníñi nání "E imóníñjorífaní?" oyaiwípoyíñiri ríxa wíá wókímíxíñi ámá aiwá gígí nerína niñfá awíí yaríñf imóníñfpí nání imónarígíápa axípíñíñf e nero aijñamí dání Goríxo neaiapíñípi nání niñfá imóníro kwíyí oyápi ámá wíyo tñi nawíñi waíníri

⁵ ámá aiwá awí imóniñípi gígí nerfná “Nañf imóniñi.” yaiwiariigfápa xwiyfá Gorixoyápi tñiñ enj eánij o yeáy nñneayimixemeari neameñweanñiná imóniñípi tñiñ axípi gígíniñí nerfná “Nañf imóniñi.” yaiwiro néfasáná

⁶ dñj wíkwíroarigfápi ríwíminí nñmamorínayí, ayí Gorixomí xewaxomí ikayíwí oumearfpoyníri ámi yoxáfpámñiñí yekwiroárariñagfa nání ámi xwiyfá kññimónírixiníri uripaxí imóniñípi bñ meniní.

⁷ Ayí rípi nání searariñiní. Xwíá iniá ámi ámi neari aínáná ámá aiwá omiñí iwfá urtayí nání aiwá nañf yapariñípi, ayí Gorixo aiwá nañf oyapiníri xwiyfá tñiñ pírániñí imixariñípiriní.

⁸ E nerí aí xwíá iniá ámi ámi neari naíníri aiwí aiwá nañf miyapí ará enj tñjñi kisónárariñípi, ayí ráñiñí imóniñípi enagí nání Gorixo rixa níramiximíniñí nání imóniñí ártá yimíniñí nání imóniñí enípiriní.

⁹ Dñj sít seayiñáyíne, nioní mít xí searariñí aiwí “Seyfne nioní mít searíapí miyaríñoi.” nimónariní. “Óf Gorixo yeáy seayimixemeanfa nání imóniñíyímíni xídaríñoi.” nimónariní.

¹⁰ Ayí rípi nání searariñiní. Gorixo xíxení mimóniñípi tñiñ miyaríñeo enagí nání amípí seyfne xíomí níxfidróná ero ámá xegí imónigfáyo arírá wigfápi síní níwiríñyó dání sítwá réniñí winíro “Nene Gorixoxí dñj sít ríyinjwíni.” sítwá éniñí winíro yarigfápi nání o wí aríá ikeamopaxí meniní.

¹¹⁻¹² Seyfne ríwí sítwá níyiri mé ámá enj neáníro Gorixomí dñj wíkwíroro “Xewaníñeo óf oneaimoni.” yaiwiro yarigfáyo dání Gorixo símimanýyo dání “Nísiimfáriní.” uríñípi wímeaaríñyó ikaníñí wiaxfidpíri nání seyfne wiyfénéní wiyfénéní amípí níñí oneaímeaníniñí dñj ikwímoarigfápi seaímeanfe nání aníñí miní ríwí níyuníro dñj nikwítmóa úfríxini.

“Gorixo ríñípimi dñj níwikwímóa úfríxini.” uríñí náníriní.

¹³⁻¹⁴ Eníná Gorixo Ebírfamoyá símimanýyo dání Bíkwíyo níriníri eánij rípi uríñinigini, “Nioní pírániñí simixíri díxí ráríawéyo sayá wimixíri nemíáriní.” uríñinigini. E sítjá wo aríá ene dánñiñí nuríríná ámá wo xíomí seáyí e müróníjo aríá ene dání rípaxí meñagí nání xewaníñeo nání níriníri uríñinigini.

¹⁵ Ayínáni Ebírfamo yómíñí nimóniñí “Gorixo níriñípi xegí dñj tñi xe óf nimówíñigini.” níyaiwirí weníñí nerí níjweajisáná enáná wímeaníñigini.

¹⁶ Ámá “Nepa nearariñí.” oyaiwípoyiníri nuríróná níyimíñí imóniñí seáyí e wimóniñí bimí dání urarigfáriní. Ámá xwiyfá xímixítmí niníro níriníróná xwiyfá apí ríápípmí dání sajñáriñíriní.

¹⁷ Ayínáni Gorixo ámá xío Ebírfamomí símimanýyo dání uríñípi wímeanfáyí re oyaiwípoyiníri, “Gorixo aríomí ‘Nañf e níseaiimfáriní.’ uríñípi ámi ná ríwíyo aiwí xegí dñj níkñíñimóníri kikiá epaxímani.” oyaiwípoyiníri sítjáyo dánñiñí níriñína xewaníñomi dání níriníri e uríñípi nání ámi sopiñí wáriñíñigini.

¹⁸ Gorixo, yapí mítipaxí imóniñeo “Símimanýyo dání ríraríñiní.” uríñípi sítwá imónipaxí meñagí aiwí ámi sítwá mimónipaxí bñ xewaníñomi dání uríñíñí enagí nání nene ananí enj sít neámixiníri ñweajwíni. Nene —Gorixo yeáy neaimixíwíñiginiñí o tñamíñí éf nurane símañwíyóníñí yeáyí wurñíñjwaéneriní. Nene o neaiñífa nání dñj wikwímoaríñwápi xaíwí fá xíraní nání enj sít neámixiníri ñweajwíni.

¹⁹ Nene dñj wikwímoaríñwá apimí dání dñj sítkíkí nomixinírane ñweajwíni. Sítkíkí oníñíwá enagí nání anj rídiyowá yarigfíwámi awawá ñwfáwámi rapírapí epañoáriñíñumí íntríwámíñiñí ananí páwiñíñwáriní.

²⁰ Ínímí e Jisaso rixa aníñí ínína nání apaxípáníñí imóniñí xwé Merikisedeko imóniñípa axípi nimónimáná nene arírá neainíñfa nání xámí níneameáa páwiñíñríní.

7

Merikisedeko, apaxípánijé imónijé nání urijé nániriní.

¹ Merikisedeko —O mixé ináyé anjé Seremiyé rínijépimé umeñweaagoriní. Nwá seáyé e imónijoyá apaxípánijé imónijoriní. O Ebirfamo mixé ináyé waú waú awamé xopirárí niyárimo weaparfná óf e órórí niniríná Gorixoyá dínjyo dání nañiní owímeaníri xwiyáfá bí tñí nañé wimixiñoriní.

² Amípí Ebirfamo píkiomeáfpí yanfí wé wúkaú nímemáná bí mñíni wiñó, ayé Merikisedeko oriní. Xegí yoí Merikisedekoyé rínijépí, ayé xámí negé aga píneýo dání mixé ináyé wé rónijé umeñweaariñoyé rariñwápíriní. O Seremi dání mixé ináyoyé rínijépí ení negé aga píneýo dání mixé ináyé ámá níwayiróniro ñweapíri nání wimixaríñoyé rariñwápíriní.

³ Bíkwíyo dání xwiyáfá bí mñíniñagé nání o nání re rípaxfriní, “O xano tñí xinái tñí mayé erí xegí fwiáríawé ení mayé erí enoriní. Sfá xinái xirijéyi mimónipá erí sítá xío penfáyi mimónipá erí enoriní. Ayinání o niaiwé Gorixoyáónijé imónijeo enagé nání apaxípá anijé minfí imónijoriní.” rípaxfriní.

⁴ Seáyé e Merikisedeko imónijépí nání bí dínjé mópoyé. Negé arío íriño Ebirfamo amípí awiaxí imónijé wí mixé nerí píkiomeañýé yanfí wé wúkaú nítimáná bí mñíni wiñó ayé oriní.

⁵ Ripaioyá fwiáríawé apaxípánijé imónigfáwa Gorixoyá nwí ikaxé rínijépí tñí xixení nixidiro nání wigé axfí, ayé ení Ebirfamoyá fwiáríawéyé imónijagé aiwé wigé amípí yanfí wé wúkaú méfápi bí uráparigfáriní.

⁶ E nerí aí Merikisedeko, Ripaioyá fwiáríawéyé wo mimónijagé aiwé Ebirfamo, Gorixo símimanýo dání “E niseaiimfáriní.” uríño nípíkiomearí yanfí wé wúkaú méfápi bí Merikisedeko nurápirí omí nañé bí owímeaníri xwiyáfá bí tñí nañé wimixiñiniginí.

⁷ Xwiyáfá rípí ámá wí “Nepamant.” niyaiwiré rípaxípímaní. Nañípí owímeaníri xwiyáfá bí tñí wimixaríñó, seáyé e wimónijoriní. Nañípí wímeáo, omí símanwýónijé iními wurñijoriní.

⁸ Ripaioyá fwiáríawéwa —Awa nípepírfa nání imónigfáwariní. Awa wigé axfí yanfí wé wúkaú méfápi bí nurápiróná ayé ámá nípepírławani uráparigfá aiwé Merikisedeko nurápiréná xío nání Bíkwíyo rínijépá anijé ñweajó urápiñiniginí.

⁹⁻¹⁰ Rípí ení rípaxfriní, “Ebirfamo yanfí xío méfápi Merikisedeko tñí óf e órórí niníri mñíni wiáná Ripaiyo —Oyá fwiáríawé wigé wíniyé yanfí wé wúkaú méfápi bí uráparigfawamí xiáworiní. O ení síní xegí xiáwo Ebirfamoyá kíminýo iníñagé nání xiáwo Ebirfamo yanfí nímerí Merikisedekomí wípa éníñé nerí mñíni wiñiniginí.” rípaxfriní.

Apaxíxamijépá síní e ejáná síní imónijé ámí bá nání urijé nániriní.

¹¹ Eníná Gorixo nwí ikaxé xío ríñépí Mosesomí mñíni níwirfná Ripaioyáyé apaxípánijé imónipírfa nání ráriñiniginí. Apaxí Ripaioyáyé imónigfápá Gorixo apá e eníapí nání imóníwíñiginíri ráriñépí tñí ayé xixení nero wé níroáriro sínwíriyé, apaxí ámí xegí bí imónijé bá, Erono imónijépánijé marfáti, Merikisedeko imónijépánijé imónijé bá imónimñíri ejímaní.

¹² Apaxí Ripaioyáyé imónijépá apání mimónijagé nání ámí bá imónijéfriní. Ayinání nwí ikaxé nírñíri eánijé axípíni síní nimónipaxímaní. Ámí bí ení imónipaxfriní.

¹³ Amíná Jisaso, Gorixo e ríñoyé Ripaioyáomaní. Gwí wírimí dájoriní. Xegí gwí arímí dínjé wo ejíná rídiyowá erí apaxípánijé imóníri yagímaní.

¹⁴ Nijá re imóniñwinti. Negf Áminá Jisaso Judaoyá gwírimi dánf imóniñfrinti. Nwf ikaxf Gorixo ríñf Moseso eañfpí Judaoyáyf wí apaxípánif imóniprifa nánf níriti meanjñiginti.

"Jisaso apaxí Merikisedeko imóniñpánif imóniñfrinti." uríñf nánirinti.

¹⁵ Apaxf xegf bí imóniñf bá, Merikisedeko imóniñpánif nimónirfnáyf, nionf re searíapí ríxa sínjánf wfá órironf, "Nwf ikaxf níritiniri eánif axípinti sínf imónipaxímani. Ámí bí nimónipaxfrinti." seararíapí ríxa sínjánf wfá órironf.

¹⁶ O apaxf Merikisedeko imóniñf apá nimónirfná wfí ikaxf re ríñifyo dánf, "Ámá gwí arími dániffrant, e imónigfáyfrant, ayñf apaxípá imónipaxfrinti." ríñifyo dánf imóniñfrant. Oweot, o sa xegf ejf eánifyo dánf dñif manñipaxf imóniñfpí tñjo enagf nánf imóniñfrinti.

¹⁷ Bíkwíyo níritiniri eánif rípí nionf seararíñapí tñf xíxenf enagf nánf raríñinti, "Joxí apaxípá Merikisedeko imóniñpa axípí e nimónirf anifná ínína wfíweáfrifxinti." Gorixo e uríñfpí nionf seararíñapí tñf xíxenf enagf nánf raríñinti.

¹⁸ Sekaxf xámí ríñif wfí ejf neánirf arírá neaipaxf imóniñf bí mítinariñagf nánf Gorixo ríxa peá nímorf tñjfrinti.

¹⁹ Ayf wfí ikaxf Moseso neaiapíñpimf ámá níxídiróná wé róniñf imónigfáyf mimónipaxf enagf nánf raríñinti. E nerf aí Gorixo Kiraisomf negf apaxípá wimíxifná enagf nánf dñif nene ríxa agwf ríná wíkwímoaríñwápí xámí wfí ikaxf ríñifpimf ikwímoagwápimf seayf e müróninti. Apimf dáninti nene Gorixo tñjf e ajuwf éniñf upaxfrinti.

²⁰⁻²¹ Gorixo Jisasomf apaxípá níwimíxirfná xewanifno nánf sínjá aríá eje dánifnif níritiniri imíxifnáfrinti. Ripaioyáyf apaxípá nimóniróná Gorixorant, ámá worant, xámí "Sínjá romf dánf ríraríñinti." raríñwápá muríñjáná imónagfárifnti. E nerf aí nionf seararíñáomf Gorixo Bíkwíyo níritiniri eánif rípí uríñifniginti, "Ámináonf 'Joxí apaxípá nimónirf anifná ínína wfíweáfrifxinti.' níritiná sínjáyo dánifnif rírfáonf ámí gí dñif tñf níkínimónirf wfí wiaikímámani." uríñifniginti.

²² Ayñánf nene "Gorixo 'E níseaiimfárifnti.' réroáriñf seayf e imóniñf bí xíxenf neaiinfrifnti." yaiwianfwá nánf Jisaso negf ikiyifná neaiáriñónif imóninti.

²³ Apaxípá xámí imónigfáwa pearigfáwa enagf nánf anifná imónipaxf meninti. Ayñánf obaxf nimóga wagfárifnti.

²⁴ E nerf aiwf Jisaso anifná wfíweanf enagf nánf apaxípá o imóniñfpí anifná pírf tñjweañfpífrinti.

²⁵ Ayñánf o ámá xfomf dñif níwíkwírorifyo dánf Gorixo tñjf e ajuwf éniñf úfáyf nínti nánf Gorixomf ríxifná wúrífifná nánf anifná wfíweanf enagf nánf agwfíranf, ná ríwíyorant, anifná yeayf uyimíxemeapaxorinti.

²⁶ Apaxípánif imónigfá go go marfáti, xwé imóniñf wo o imóniñfpá nene nánf xíxenf imóninti. Síyikwf bí míñipa erf xwíyifá bí uxekwfímopaxf mimónipa erf piaxf weánipaxf imóniñf bí muxénipa erf ejorinti. fwí yarigfáyf yapf wayfá mimónipa nerf aga xegf bí imóniñorinti. Gorixoyá dñif tñf ajuñnamf seayf ríwáminti peyinjorinti.

²⁷ Apaxípá xámí seayf e imónigfáwa sáfayf ayo Gorixo wiwanifhawa wigf fwí yarigfápi yokwarimf oneaiiniro xámí rídiyowá níyárimáná ríwíyo dánf fwí wigf ámá yarigfápi nánf rídiyowá wíiarigfápa Jisaso axípí e wí epaxomanf. Xewanifno fwí bí meno enagf nánf ámáyo yeayf uyimíxemeáminti nawínánf rídiyowánif wíinif enagf nánf wí e epaxomanf.

²⁸ Ayf rípí nánf "Apaxípánif imónigfá go go marfáti, xwé imóniñf wo o imóniñfpá nene nánf xíxenf imóninti." seararíñinti. Ámá wfí ikaxf ríñifpimf dánf apaxípá oimónipoyinfrífrípeáfáwa wé róniñfpínti oyaneyñiro nero aí ejf neániro mítixmopaxf wigfáwarinti. E nerf aí xewaxo axípí e éniñf imóniñomant. Gorixo, Mosesomf

ŋwí ikaxípí nurimáná xegí xewaxo apaxí amípí nípíni aníñíni nání sipearímí yáríwínigíñíri imóníñípá imóníwínigíñíri xewaníñó nání sñáyo dáníñíñí níríníri urípeanjíñíni.

8

Nene nání anínamí dáñí apaxípáníñí imóníñí xwéo náníñíni.

¹ Xwiyá nioní repiyí néra úá kumixínayíñípi, ayí rípíñíni. Negí apaxí xwé imóníñípá xixení nepa seáyí e imóníñíni. O rixa anínamíñí Nwíá aga seáyí e wiárí imóníñoyá siá íkwianjwína tñíñí e nání nípeyíri o tñíñí xixení nimóníñíri nání oyá wé náúmíni ééñí ñweaní.

² O apaxípá ámáni nimóníñína yarigfápa axípí nerí seníá aní mfkí ikinjíwámí dání —Iwá ámá wo ríkáriñíwámáni. Sa Goríxo ríkáriñíwáríñí. Iwámí dání yariñoríñí.

³ Apaxípáníñí imóníñí xwé wo wo nowani Goríxo wigí ámá nání yayí owiníñí rídiyowá wiiro peaxí utiro epírúa nání rípeaníñí enagí nání Jisaso ení apaxípáníñí imóníñí xwé wo enagí nání ámá xegí imóníñíáyo nání rídiyowá bí mìwiipa epaxí mimóníñíñíni. O ení ámá níñí nání rídiyowá bí wiijñíñíni.

⁴ Ámá xwíá tñyo dáñí apaxípáníñí imóníñíáwa ŋwí ikaxí ríñíñípími níxídiró rídiyowá wiiro aiwá peaxí utiro yarigfá enagí nání o síní xwíá tñyo níñwearí sñjwíriyí, apaxípáníñí imóníñí wo imóníñíñíri enímaní.

⁵ Apaxípá xwíá tñyo imóníñíáwa mfkí Kiraiso anínamí dání enípi miyarigfáwaríñí. Wigí xwíá tñyo dání neróná yarigfápi sa onapámigfíñíñí Kiraiso anínamí yariñíñí náníñíñí yarigfá enagí nání raríñíni. Moseso Goríxo nání seníá aní xwíá tñyo ríkáriñíñíri yaríñá o píráñíñí erírí níwiri re uríñípi nioní seararíñápími sopíñí níwaríñí, “Joxí seníá aní riwáníñí xopaikígí oríkáriñíñíñí díwí mítíñípími dání síwá sinápi xixení níxídirí ríkáriñíxíñí.” Goríxo Mosesomí e uríñípi nioní seararíñápí tñíñí xixení imóníñíagí nání “Apaxípá xwíá tñyo dáñí imóníñíáwa sa Kiraiso anínamí dání yariñíñí nání onapámigfíñíñí yariñó.” yaiwiñwíñí.

⁶ E nerí aí agwí ríná Goríxo Jisaso apaxípáníñí wo nimóníñíri e niíwínigíñíñí urípeanjípi apaxípá xwíá tñyo ŋweagfáwa e éfríxíñíri urípeanjípmí seáyí e mûróníñíagí nání o yariñíñípi ení seáyí e wimóníñí. Agwí ríná xwiyá Goríxo ríwíyo réroáriñípi —Apí Jisaso neaiñípími dáníñí imónípaxí enípíñíni. Apí ení xámí réroáragfípmí seáyí e mûróníñí. Ayí rípí náníñíni. Ríwíyo símímañýyo dání “Nañí e e níseaiimfáriñí.” réroáriñípi, ayí xámí Mosesomí ŋwí ikaxí nuríñíñá símímañýyo dání “Seyñé píráñíñí níñíxídiróná e e níseaiimfáriñí.” réroáragfípmí seáyí e mûróníñí.

⁷ Xwiyá xámí Goríxo Mosesomí nuríñíñá réroáriñípími dání o “Gí ámá ŋwí ikaxí apími níxídiróná píráñíñí imóníñíñíxíñí.” wimóníñípi tñíñí xixení nimóníro sñjwíriyí, ámí ríwíyo bí réroáriñíñíri enímaní.

⁸ Goríxo ámá ayo ayairíñí wiñí enagí nání nene ení re yaiwipaxíñíni, “Xwiyá xfo xámí re níríníri réroáragí, ‘Gí ámáyí ŋwí ikaxípmí níxídiróná píráñíñí e imóníñíñíxíñí.’ réroáragfípi xfo wimóníñípi tñíñí xixení imóníñímaní.” yaiwipaxíñíni. Ayí nání Bíkwíyo dání re níríníri eáníni, “Ámináoní re seararíñíni, ‘Aríá époyí. Goríxoní gí ámá Isíreríyo tñíñí Judayí tñíñí nání xwiyá “Nioní e e níseaiimfáriñí.” sñjí bí réroáriñíá nání aníwí eríñí.

⁹ Nioní wigí fwiáriñawéyo ámá niaíwí mítmeyówárí nímerá warigfápa Isipíyí aníyo dání nímerá nuríñá xwiyá réroáragápi apíñíñíñí imóníñípi nání mítaríñíni. Ayí nioní síníñína réroáriñá apími xixení mítxídaríñíagfá níwíníri nání nioní ení xixení peá numori ríwí umonjanigíñí.

¹⁰ Ámináoní re raríñíni, “Xwiyá ríwéná “Gí Isíreríyo e e níwiimfáriñí.” réroáriñíápi, ayí rípíñíni. Gí ŋwí ikaxí ríñíñípi wigí xwioxíyo aumaúmí wiáríñí

ηwirári niyárimáná nioní ayfáyá Nwfáoni imónimáriñi. Ayf ení ámá nioniyá imónipfríáriñi.

¹¹ Nioní aumaúmí e wiáráná wigí imónigfáyí wí nifiápñimearo wigí wíníyo nuréwapiyiro “Gorixo nání njfá imónipoyí.” uripfríá meniní. Ámá nfní siyikwñiñí imónigfáyíraní, xwéríxaraní, nfní nioní nání rixa njfá imónigfáyí imónipfríá enagí nání wí e uripfríámani.

¹² Ayf rípi nánirini. Nioní ayá urimixíri wigí fwí yarigfápi yokwarimí nifiirfná dñjí peá morí emfá enagí nání rariñini.’” Bkwyó e níriniri eánini.

¹³ Gorixo xwiyá sñjí réroáriñípi nírirfná xámijñípi írikwñiñí imixamóninigini. Amípí írikwñiñí imixamónaríñípi rixa nikeamóga warinagí nání apaxí mé anínaríñíni.

9

Apaxípá xwé imónigfáwa Gorixo nání nañwñi rídiyowá yarigfá nánirini.

¹ Xwiyá Gorixo xámí réroáriñípi nurirfná xegí ámá níbíro xíomí yayí numeróná “Nene e nifiirfná xfo wimónaríñípi ría yariñwini?” niyaiwiro epírúa nání wiékwíkwíyíri xfo nání aní njfá xwfá týo imónijiwá nání wiékwíkwíyíri eninigini.

² Aní njfá iwá, ayf seníá aní ríkáríñijiwáriñi. Awawá óf e ikwfrónijiwámí uyfwí obaxí níkíkíroáriga uñáná mítároarígíapí tñi aiwá íkwianwf Gorixo nání peaxí tarigfána tñi bisíkeríá Gorixo nání peaxí tayarigfápi tñi awámí wejerini. Awá yoí awawá njfáwáyí rarigfáwáriñi.

³ Rapírapí áwíni e epanjoáriñíñúmi íniríwámí dání awawá ámí wá ikwfrónini. Awá xegí yoí awawá njfá seayí e imónijíwáyí rarigfáwáriñi.

⁴ Awawá ná íními ikwfrónijíwámí Gorixomi dñjí nañí oweaníri ríá ikeááripírá nání sñjá gorí tñi imixinijípi tñi bokisí xwiyá Gorixo réroáriñípi nání imixinijíwá tñi apí awawá awámí e wení. Bokisí awá nimiximáná sñjá gorí tñi yopírímí yáriñíñíwáriñi. Bokisí awámí íními xwárfá sítí sñjá gorí tñi imixinijíwámí íními aiwá yoí manáti ríñijípi tñi eraní Eronoyá wirijí eánijíwá tñi sñjá piará Gorixo njfá ikaxí uríñípi eánijína tñi bokisí awá ayf apí apí íñijíwáriñi.

⁵ Awá “Seayí e Gorixo imónijípi, ayf apíríaní?” oyaiwípoyiníri xopaikigí anínaíjíwí mítáñi wúkaú wú mítáñi wúkaú wú oníñíwaú seayí e njiráriñíñíwáriñi. Awauí njweagfíe íniríwámíni Gorixo yokwarimí oneainíri ragí wíwiá eaárayarígferini. Apí apí nání repíyí níseaiéra urí pírániñí áwaní “Apí, ayf apí nání imónini. Apí nání imónini.” níseara urí epaxíná rínamani.

⁶ Amípí apí apí rixa e niyárimáná apaxípá imónigfáwa awawá óf e ikwfrónijíwámí Gorixo yayí oneainíri yarigfápi epírúa nání ínína páwiayaríngífa aiwí

⁷ awawá ná íními ikwfrónijíwámí apaxípá xwéo, oníni xwiogwí o omí ná bñi páwiariñíñíni. Nípáwirfná anípáo páwiariñímaní. fwí xfo tñi xegí ámá tñi maiwí nero yarigfápi Gorixo yokwarimí oneainíri ragí nañwí rídiyowá éfpiyá bñí nímeamí páwiariñíñíni.

⁸ Apimí dání kwíyí Gorixoyápi sítá réniñí neaiariní. Awawá óf e ikwfrónijíwá sñi apaxípá imónigfáwa opáwípoyiníri nání ikwfrónijáná óf nene anínamí páwianíwá nání imónijíyi sñi sñjání mimónini.

⁹ Awámí dání yagfápi Kiraiso agwí rína enípi nání neaíwapiyariñíni. Awámí dání Gorixo nene nání yayí owininíri nání imónijípi neróná rídiyowá wiro peaxí tiro yaríngífa aí ámá e wiífayí dñjí wíá níwóniro re yaiwinípaxí meniní, “Apaxípá imónigfáwa rídiyowá e niifáyo dání Gorixo rixa yokwarimí niif enagí nání oyá sñjwíyo dání rixa wé rónijí imónijáoníríaní?” yaiwinípaxí meniní.

¹⁰ Ayí rípi nániriní. “Rídíyowá neróná e éfríxiní. E éfríxiní.” ríninjípi sa “Aiwá níro iniigfí níro igfá xixegfí eáníro éfríxiní.” ríninjí imóninjípi enagí nání e yaiwipaxímaní. E e ríninjí apí “Apimi dání ámá xwioxfí nañí imónipaxíriní.” mítinjípiriní. Apí, ayí xfo amípí sínjí imixinfe nání wiékwfkwiyinjípi enagí nání rarinjíni.

Kiraiso xewaníjo rídíyowánijí wiinijí nániriní.

¹¹ E nerí aí Kiraiso amípí nañí neaímeaariñípi nání apaxípá xwé wo nimónirfná senfá anfí xwfá týo ríkárinjíwámí mítawí anfínamí páwinjíniginí. E nípáwirfná senfá anfí wé roáriníri aga seáyí e imónirí enjnínjí wiwámí páwinjíniginí. Iwá ámá ríkárifwámání. Xwfá týo dáñiwámání. Anfínamí ríkárinjíwáriní.

¹² Nípáwirfná memé rídíyowá éfpiyá ragíraní, burimákaú miá rídíyowá éfpiyá ragíraní, nímeamí aga ɻwfá imónijé mítawí xewaníjo rídíyowánijí ninimáná xegfí ragí nímeamí nawínání páwinjíniginí. Ayinání anfínjí íníná ɻweanfwá nání yeáyí neayimixemeajoriní.

¹³ Ámá Gorixoyá sínwfyo dání xwírfá winifánayí apaxípá imónigfáwa memé ragí tñí burimákaú oxíyí ragí tñí burimákaú sítikí ríá níkí kíkínaaxfá tñí apiaú apí wé tñí nímeaayíri wíwiáfá níroa úáná ámá xwírfá inigfápi Gorixoyá sínwfyo dání nañí imónarigfá enagí nání

¹⁴ ragí Kiraísoyá —O sítikwfí bi míriño aí kwíyí niyimijí imóninjípi arírá wiárfná xewaníjo rídíyowánijí iníjoriní. Oyá ragí puñípi anfípaxí negí xwioxfyo igfánijí neaeámoaríñíriní. Amípí nene anfínimixinaní nání yaríñwápí igfánijí neaeámoaríñí enagí nání dñífí wfá níneáoníri “Íwfí éwápí nání síní ayá mítneaduniní.” yaiwiaríñwáriní. Nwfá anfínjí sínjí imónijó wimónaríñípi éfríxiníri igfánijí neaeámoaríñíriní.

“O péépimí dání xwíyfá sínjí réroáriñípi mítrogwfí ríxánijí wiárímónijíriní.” urínjí nániriní.

¹⁵ Kiraíso níperfná xegfí ragí púpimí dání ámá xwíyfá Goríxo xámí réroáriñípimí pírí wíalíkgfáyo gwíñijí níroayírorí nání xwíyfá sínjí réroáriñípi nání wáwuñí imónijoriní. Ámá Goríxo nionfyá imónífríxíníri wéyo fá wumíriñfyo amípí xfo wigí sítimanañfyo dání “Níseaiimfáriñí.” nuríri réroáriñípi xíxení wímeari anfínjí íníná imónirí enfa nání wigí wáwuno imónijíriní.

¹⁶ Xwíyfá Goríxo réroáriñípi, ayí ámá síní níñwearfná “Nioní péáná amípí nionfyá ámá ayíñí meáfríxiní.” níríri payí eaáriñíánijí imóniní. Payí xano níríri tñíjípi xegfí niaíwí níxfdíro amípí meaaníro nerfná xámí ámá níñí níjíá nimóniro “Xano ríxa iyí rípéñiginí?” yaiwiáriñáná e meapaxíriní.

¹⁷ Payí ana eaáriño síní mítpepa nerfná payí ana síní surfmána imónaríñíriní. Ayí rípi nániriní. Payí ana nearí tñíjí síní sínjí ɻweanfáná ríxa xfo ríñípi mítrogwfí ríxánijí níwiárímónipaxí mimóniní. Xfo ríxa níperfná xíxení níwiárímónipaxí imóniní. Payí ana xiáwo níperíñípimí dání ríxánijí wiárímónaríñína imónaríñípa xwíyfá Goríxo réroáriñípi ení ragí púpimí dání ríxánijí wiárímónaríñípi imónaríñíriní.

¹⁸ Nañwfí bi mítikipa nero sínwíriyí, xwíyfá Goríxo xámí réroáriñípi ríxa wíñijí níwiárímónimíñíri enfímaní. Ayinání apí aí nañwfí píkiáná ragí puñípimí dání wiárímónijíniginí.

¹⁹ Ayí rípi seararíñiní. Xámí Moseso sekaxí ɻwfí ikaxí eáníñípimí dání ríninjí nípíni xegfí Isíreríyo nura núisáná burimákaú miá tñíjí memé tñíjí apiaú rídíyowá éfpiyá ragí tñíjí iniigfí tñíjí nímeamáná ará íwfí xisopfyí ríñíñípi nímeari sítisipí fá ayíá ríñí bi tñíjí nawíní gwí níkírfwímáná igfá nearí Bíkwípimí wíwiáfá earí ámá níyoní wíwiáfá earí nerfná

20 re urinj̄iniḡint̄, “Raḡí r̄ipim̄ dán̄i xwiyá Gor̄ixo ‘Seyíné ap̄i e x̄d̄ífr̄ix̄int̄.’ n̄inear̄iri réroár̄íp̄i r̄ixa r̄ixán̄ij̄ wiárimónariñ̄i.” urinj̄iniḡint̄.

21 Ax̄íp̄i e senfá anj̄í r̄fkár̄inj̄iwámi raḡí t̄ní w̄wiáf̄ ror̄i s̄ix̄ am̄ip̄í ín̄im̄ weñ̄yo w̄wiáf̄ ror̄i enj̄iniḡint̄.

22 Aȳinán̄i raḡí w̄wiáf̄ n̄iróa nurinj̄ip̄im̄ dán̄i am̄ip̄í ayá wí ñwí ikax̄í r̄inj̄ip̄i t̄ní x̄xen̄i iḡíá eámóninj̄ip̄inj̄í imónariñ̄ir̄in̄. R̄id̄iyowá ner̄i raḡí m̄ipupa ner̄ináȳt̄, Gor̄ixo fw̄ ámá eḡáp̄i wí yokwar̄im̄ w̄iarinj̄man̄i.

“Kiraiso n̄iperinj̄ip̄im̄ dán̄i fw̄ nene yar̄iḡápi rit̄í yáriñ̄ir̄in̄.” urinj̄ nán̄ir̄in̄i.

23 Senfá anj̄í r̄fkár̄inj̄iwáran̄i, s̄ix̄ am̄ip̄í iwámi ín̄im̄ weñ̄ip̄iran̄i, ap̄i n̄ip̄in̄i –Aȳí m̄ík̄í anj̄nam̄i weñ̄ip̄i t̄ní ramix̄inj̄á imóninj̄ip̄ir̄in̄. Ap̄i n̄ip̄in̄i r̄id̄iyowá Moseso ner̄i raḡí w̄wiáf̄ n̄iróa útp̄im̄ dán̄i iḡíá eámóninj̄ip̄inj̄í imónipax̄í enaḡí aí m̄ík̄í anj̄nam̄i weñ̄ip̄i r̄id̄iyowá éf̄ seaȳi e imóninj̄ip̄im̄ dán̄in̄i iḡíá eámóninj̄ip̄inj̄í imónipax̄ir̄in̄.

24 Kiraiso awawá ñwíá imóninj̄í ámá ikwíroḡíá wám̄ –Awá m̄ík̄íwáman̄i. Sa m̄ík̄í imóninj̄wámi dán̄i ramix̄inj̄awáriñ̄i. Kiraiso awámi m̄ipáwinj̄iniḡint̄. Anj̄nam̄i m̄ík̄í imóninj̄wámin̄i n̄ipáwir̄i nene nán̄i ar̄írá owim̄iníri Gor̄ixoyá s̄ím̄iman̄í e ñwean̄i.

25 O xwiogw̄í aȳí ayo apax̄ípán̄inj̄í imóniḡíá xwéowa wiwaninj̄owayá raḡí mar̄íáti, raḡí r̄id̄iyowá éf̄ápiyá n̄imeámi awawá ñwíáwámi páwiayar̄iḡíápa ám̄i ám̄i niwaninj̄on̄i r̄id̄iyowá owinayim̄iníri e n̄ipáwir̄i m̄ij̄wean̄in̄i.

26 Apax̄ípán̄inj̄í imóniḡíá xwéowa r̄id̄iyowá yayar̄iḡíápa r̄id̄iyowá owinayim̄iníri ner̄i s̄inj̄wir̄iȳt̄, Gor̄ixo xwfári t̄ní anj̄na t̄ní imix̄inje dán̄i ám̄i ám̄i n̄ipáwiayir̄iná r̄inj̄inj̄í niwinayipax̄í imónim̄iníri enj̄ir̄in̄i. E ner̄i aí ríná s̄tá yopar̄íȳt̄ t̄íñiná ná b̄in̄i r̄id̄iyowán̄inj̄í niwininj̄íp̄im̄ dán̄i fw̄ ámá yar̄iḡíápi rit̄í owiim̄iníri xwfá t̄íyo nán̄i b̄in̄iniḡint̄.

27-28 Ámá n̄íni anj̄í s̄inj̄í ñweapax̄í mimón̄ ná b̄in̄i n̄ipémáná enjáná Gor̄ixo mí ómómix̄im̄í winfáriñ̄i. Ná b̄in̄i pear̄iḡíápa Kiraiso eni ámá n̄íni fw̄ yar̄iḡíápi yokwar̄im̄í owiim̄iníri ax̄íp̄i ná b̄in̄i r̄id̄iyowán̄inj̄í niwininj̄íri peñ̄iniḡint̄. R̄wéná ám̄i b̄i n̄ib̄ir̄iná ámá fw̄ yar̄iḡíápi yokwar̄im̄í owiim̄iníri nán̄i m̄ib̄í ámá x̄ío nán̄i s̄ím̄í n̄ixeadpéníro xwaȳí naníri ñweaḡíáyo anj̄í yeáȳí uyim̄ixemeaárim̄iníri b̄in̄fáriñ̄i.

10

“R̄id̄iyowá xwfá t̄íyo dán̄i yar̄iḡíáyo dán̄i yokwar̄im̄ wí seiipax̄í men̄in̄i.” urinj̄ nán̄ir̄in̄i.

1 Nwí ikax̄í n̄iriníri eán̄inj̄ip̄i, aȳí nepa Gor̄ixo s̄ím̄iman̄íyo dán̄inj̄í “Nañ̄í e e n̄iseaiim̄ír̄in̄i.” urinj̄ip̄i t̄ní x̄xen̄i m̄ík̄í ayo mimón̄í m̄ík̄í ap̄i nán̄i sa onapám̄iḡinj̄í inar̄inj̄íp̄i imónin̄i. Sa e imóninj̄í enaḡí nán̄i xwiogw̄í aȳí ayo onapám̄iḡí inar̄inj̄í r̄inj̄inj̄íp̄im̄ n̄ix̄diróná r̄id̄iyowá ax̄íni yayar̄iḡíapim̄ dán̄i ámá “Gor̄ixo t̄íñí e anj̄í enj̄inj̄í oum̄in̄i.” yaiwífáȳí wé roár̄inj̄íȳí imónipax̄í wí men̄in̄i.

2 R̄id̄iyowá yayar̄iḡíapim̄ dán̄i nepa xwiogw̄í iḡán̄inj̄í eámóniḡíáȳí nimóníro s̄inj̄wir̄iȳt̄, d̄inj̄í w̄fá n̄iwónimáná s̄inj̄í “fw̄ éápim̄ dán̄i s̄inj̄í ayá n̄iduninj̄onír̄an̄i?” yaiwinipax̄í wí meñaḡíá nán̄i ám̄i r̄id̄iyowá b̄i mepax̄í imónaníro eḡíáriñ̄i. R̄ixa p̄nít̄ wiáraníro eḡíáriñ̄i.

3 E ner̄i aí r̄id̄iyowá xwiogw̄í aȳí ayo yayar̄iḡíapim̄ dán̄i wiḡí fw̄ yar̄iḡíápi nán̄i d̄inj̄í wimoar̄inj̄ír̄in̄i.

4 Aȳí r̄ip̄i nán̄ir̄in̄i. Bur̄imákau oxíran̄i, memérani, r̄id̄iyowá éf̄ápiyá raḡíyo dán̄i fw̄ yar̄iḡíápi yokwar̄im̄í wiipax̄í wí men̄in̄i.

5 Aȳinán̄i Kiraiso xwfá r̄írími nán̄i weapim̄ír̄in̄i nimónír̄iná B̄ikw̄íyo n̄iriníri eán̄inj̄í r̄ip̄i xanom̄í re urinj̄iniḡint̄, “Jox̄í ‘Ámá aiwá peax̄í t̄íro nañwí n̄ipíkiro r̄id̄iyowá ero oépoyí.’ m̄isimónípa ner̄i aí nion̄í nán̄i ámá wará b̄i nimix̄inj̄ír̄in̄i.

⁶ Gorixoxin̄i, jox̄i ámá r̄idiyowá neríná Gorixo neḡi yariñwápi nán̄i yaȳi owinirī bī min̄i non̄i r̄fá ikeárariḡápi nán̄i yaȳi m̄isinīpa er̄i r̄idiyowá fw̄i yariñwápi Gorixo yokwarim̄ oneaiin̄ī yariñḡápi nán̄i yaȳi m̄isinīpa er̄i yariñoxir̄in̄i.

⁷ Ayinán̄i nion̄i nán̄i B̄ikw̄i xopin̄iñnam̄i dán̄i r̄in̄iñípi t̄nī xixen̄i re r̄ir̄iñjaniḡin̄i, ‘Gorixoxin̄i, jox̄i simónariñfp̄in̄i oem̄in̄ī r̄ixa riwon̄i b̄f̄in̄i.’ r̄ir̄iñjaniḡin̄i.” urin̄iñiḡin̄i.

⁸ Kiraiso re nurimáná, “Gorixoxin̄i, jox̄i ámá aiwá peax̄i ot̄poyin̄ī m̄isimónīpa er̄i nañw̄i n̄ip̄ikiro r̄idiyowá oépoyin̄ī m̄isimónīpa er̄i ámá r̄idiyowá neríná Gorixo yaȳi owinirī bī min̄i non̄i r̄fá ikeárariḡápi nán̄i m̄isimónīpa er̄i r̄idiyowá wiḡi fw̄i yariñḡápi Gorixo yokwarim̄ oneaiin̄ī yariñḡápi nán̄i m̄isimónīpa er̄i yariñin̄i. Ap̄i n̄ip̄in̄i yariñaḡfa aí jox̄i yaȳi wí m̄isinariñin̄i.” Kiraiso ámá r̄idiyowá ap̄i ap̄i ɻ̄w̄i ikax̄i n̄irin̄ī eán̄iñfp̄im̄ r̄in̄iñípi t̄nī xixen̄i yariñaḡfa aiw̄i Gorixom̄ xw̄iyáap̄i e nurimáná

⁹ re urin̄iñiḡin̄i, “Jox̄i simónariñfp̄in̄i oem̄in̄ī b̄f̄aonī riwon̄īr̄in̄i.” E urin̄i en̄aḡi nán̄i o r̄idiyowá am̄ip̄i n̄ip̄in̄i ámá xám̄i néra waḡápim̄ siwiá im̄ixirī xewaxo r̄idiyowá in̄íp̄in̄i seaȳi e ikw̄fkwiñj̄in̄iḡin̄i.

¹⁰ Jisas̄i Kiraiso xano e éw̄in̄iḡin̄ī wimónariñípi n̄ixfd̄ir̄i xewan̄ījo nawínán̄i r̄idiyowán̄iñj̄ in̄iñfp̄im̄ dán̄i ámaéne Gorixo ámá xwiox̄i igfán̄iñj̄ eámóniḡáȳi imón̄ífr̄ixin̄ī wimónariñípi imón̄iñwár̄in̄i.

“Kiraiso r̄idiyowán̄iñj̄ seiñiñfp̄im̄ dán̄i yokwarim̄ seiipaxár̄in̄i.” urin̄i nán̄ir̄in̄i.

¹¹ Apaxípán̄iñj̄ imón̄iḡfá nowan̄i s̄fá aȳi ayo an̄j̄i r̄idiyowá yariñiwámi éf̄ n̄irómáná wiḡi yariñḡápi neróná r̄idiyowá ámá fw̄i yariñḡápi wí yokwarim̄ wiipax̄i mimón̄iñfp̄in̄i ám̄i ám̄i yayariḡfá aí

¹² Kiraiso ax̄ip̄i e miyarin̄in̄i. O fw̄i yariñwápi yokwarim̄ neaiim̄in̄ī nán̄i r̄idiyowán̄iñj̄ nin̄ir̄in̄á nawínán̄i fw̄i yariñwápi an̄iñj̄ xwapírá eaár̄in̄á imón̄iñfp̄i nemáná n̄ipeyir̄i ám̄i Gorixo t̄nī xixen̄i nimón̄ī oyá wé náum̄in̄i éf̄ ɻ̄weañ̄iñiḡin̄i.

¹³ E éf̄ n̄ijñwearī xano ámá om̄i s̄im̄i t̄nī wiariñḡfáyo xopírárf̄ n̄iwiir̄i ayo s̄ikwf̄ wikwiáriñf̄a nán̄i wim̄ixiyin̄fe nán̄i xwaȳi nan̄i ɻ̄weanī.

¹⁴ Aȳi r̄ip̄i nán̄i rar̄iñin̄i. O r̄idiyowá ná b̄in̄i nin̄ir̄iñfp̄im̄ dán̄i ámá Gorixo xwiox̄i igfán̄iñj̄ eámóniḡáȳi imón̄ífr̄ixin̄ī wimónariñfȳt an̄iñj̄ e imón̄ip̄fr̄ia nán̄i wé roáriñfr̄in̄i.

¹⁵ “O xwiox̄i igfán̄iñj̄ eámónanfwá nán̄i s̄ipearítm̄ yáriñfr̄in̄i.” searariñápi kwíȳ Gorixoyápi en̄i B̄ikw̄iyo n̄irin̄ī eán̄iñfp̄im̄ dán̄i ax̄ip̄i n̄irir̄i sopiñj̄ warin̄i. B̄ikw̄iyo n̄irin̄ī eán̄iñj̄ r̄ip̄i n̄irin̄imáná,

¹⁶ “Ám̄ináon̄i re rar̄iñin̄i, ‘Xw̄iyáá r̄iwéná “Ḡi imón̄iḡfáyo e e n̄iwiim̄íráriñi.” réroáriñfápi, aȳi r̄ip̄ir̄in̄i. Ḡi ɻ̄w̄i ikax̄i wiḡi xwiox̄iyo aumaúm̄i wiár̄ir̄i ɻ̄w̄irár̄ir̄i em̄íráriñi.’” n̄irin̄imáná

¹⁷ ám̄i re r̄in̄iñiḡin̄i, “‘Wiḡi fw̄i eḡfápi nán̄i t̄nī r̄ikikir̄ī eḡfápi nán̄i t̄nī ám̄i wí d̄iñj̄ n̄in̄iñfáman̄i.’ Ám̄ináon̄i e rar̄iñin̄i.” E r̄in̄iñaḡi nán̄i “Kwíȳip̄i en̄i B̄ikw̄iyo n̄irin̄ī eán̄iñfp̄im̄ dán̄i ax̄ip̄i n̄inearir̄i sopiñj̄ warin̄i.” searariñin̄i.

¹⁸ fw̄i ap̄i Gorixo r̄ixa yokwarim̄ neaiñj̄ en̄aḡi nán̄i s̄in̄i x̄o yokwarim̄ oneaiin̄ī nán̄i ám̄i r̄idiyowá epax̄i men̄in̄i.

“Wará sar̄íwá mimáriñi Gorixo t̄fámin̄i úwaniḡin̄i.” urin̄i nán̄ir̄in̄i.

¹⁹ Ayinán̄i ḡi n̄irix̄imeáȳné, Jisaso n̄iperin̄á xeḡi raḡi puñ̄yo dán̄i nene wará sar̄íwá mimáriñi anan̄i Gorixo t̄fáñi e awawá ɻ̄w̄iá seaȳi e imón̄iñfwámi páwipaxene imón̄iñwín̄i.

²⁰ O óf̄ s̄in̄j̄ imón̄iñfȳi nene nán̄i n̄ineaimoir̄in̄á rap̄írap̄i áw̄in̄i e epanjoáriñiñjú m̄ineap̄íropa ner̄i Gorixo t̄fámin̄i anan̄i opáwípoyin̄īr̄i nán̄i érowiáp̄n̄ir̄i xewan̄iño r̄idiyowán̄iñj̄ in̄iñfȳo dán̄i óf̄ s̄in̄j̄ d̄iñj̄ n̄iȳim̄iñj̄ imón̄anfwá nán̄iȳi neaimoir̄i

21 apaxí ámá Gorixoyá imóniñwaéne nání seayí e imóniñf bá imónirí enagí nání

22 nene nepání nimónimí Gorixo tífamíní aŋwí éniñf úwanigini. Wará saríwá mímáriní díñf wíkwírorane “Newaniñene fwí éwápimí dání ayá neaduníñenerfaní?” yaiwinariñwápi Jisaso xegí ragí wíwiñá neariñpimí dání xwioxí igfá eámóniñwaéne imónirane iniigí wíá óriironjí tñí igfá eáí yapí imónirane neriñpimí dání o tífamíní aŋwí éniñf úwanigini.

23 Símimaŋfyo dániníñf “E e niseaiimfárini.” neariño, o nene díñf unjwíráripxo enagí nání wé fá míxeánanirane mé waropárf nerane “O neariñpimí díñf wíkwímoaríñwini.” rariñwápi ení síní xaíwí fá oxiraneyí.

24 “Aríge nerane xíxe díñf sítí inírane aríra inírane yaníwárífaní?” níyaiwirane e yaní nání ení díñf omoaneyí.

25 Ámá wí yarigfápa nene Gorixomí yayí umeanírane awí eánariñwápi ríwíminí mímamó xíxe ejí sítí neámíxínirane stá xfo mí ómómiñximí neainíayí aŋwí e nimoga baríñagí níwíñiranéná ámí ayá wí niga úwanigini.

“Gorixomí xewaxo peayí níwianíranénayí, pírf neamamonfárini.” uríñf nánirini.

26 Ayí rípí nání searariñini. Nene “Xwiyá nepaxiñf imóniñfí, ayí apírífaní?” ríxa e níyaiwimáná aí síní aríkí “Ámí fwí oyaneyí.” níyaiwirane e neranénayí, fwí apí yokwaríñf neaiiníá nání rídiyowá ámí gíñminí gípí inípaxfríni?

27 Oweoí, aríkí e neranénayí, pípí epaxí maríatí, sa Gorixo xamíño pírf neamamonfápi nání miñf yíwí níñirane ñwearane ámá xfo tñí nawíñi mimóní símí tñí wiariñfáyo ríá ríñmeniñwí eánariñfí níñfápi nání miñf yíwí níñirane ñwearane epaxfríni.

28 Ámá go go ñwfí ikaxí Moseso eañfípimí pírf wiaíkíáná ámá sítíwí wíñarogfáyí waú worani, waúrani, áwaní ránayí, ayá mítimíxí sa píkiarigfárini.

29 Ayíñáni ámá niaíwí Gorixoyáomí peayí wianíro o níperí xegí ragí puñfípí — Apimí dání xwiyá Gorixo “E e niseaiimfárini.” réroáriñfí ríxániñfí wiárimóníagí xwioxí igfáníñfí eámónáriñwápi apírífaní. Xegí ragí puñf apí “Pírfaní?” níyaiwiro ráñiñfí imoro kwíyí wá neawianariñfípimí ikayíwí umearíro yarigfáyí, ámá sa e yarigfáyí nání seyfne díñf píoí seaimónaríni? “Pírf aga ríá tñí Gorixo umamonfápi níwíñearína aga xíxení ayo wímeanfárini.” mísseaimónípa rení.

30 Xwiyá rípí, “Níwaniñoni pírf numamori ejí meámíráriñi.” ríri ámí xwiyá rípí, “Ámínáoní gí ámáyo eyeyírómf emfárini.” ríri ení, ayí ná woní Gorixo enagí nání nene díñf e yaiwipaxfríni.

31 Nwfí díñf aníñf imóniñfí tñíjo pírf neamamómíñri nání fá neaxéáná ayí nene miñf yíwí írípaxí imóniñagí nání rariñini.

“Sípí seaikárarigfáyo xwámámí wíñrixini.” uríñf nánirini.

32 Xámí xwiyá Gorixoyá iwamíó wíá seaókíáná egfápi nání ámí díñf irónípoyí. Íná xeaníñfí ríá tñí ayá wí seaikáríagía aiwí xwámámí néra ugíawixini.

33 Waíná ámáyá sítíwí e níseameámí nurí níseawárimáná ikayíwí seamearíro xeaníñfí seaikáríro yarína seyfne xwámámí wigíawixini. Waíná seyfne seaikárarigfápa wikáríayí tñí axí e níkumíxíníro ayo wímeaaríñfí “Nene ení níneáiméarína ayí ananíriñi.” níyaiwiro e egíawixini.

34 Ámá gwí ñweagfáyí nání díñf sípí níwiro aríra wigíawixini. Segí xwiyá aŋfí amípí searapekixéagía aiwí “Negí amípí nearapekixéfápimí seayí e imóniñfí — Apí ná ríwíyo aí bí maníñf aníñf imóniñfápiríni. Apí síní ríá wení?” níyaiwiro nání díñf sípí mísseái yayí tñí xwámámí níwiéra ugíawixini.

35 Ayíñáni wará saríwá mímáriní Jisasomí xídarigfápi píñi mítwiáripaní. E nerónayí, Gorixo yayí seaimonfárini.

³⁶ Ayé rípi searariñini. O gí ámá imónigfáyé e éfríxintí wimónaríñípi xixení néra núfasáná sítimanañyo dánñiníñ “E e niseaiimfáríñi.” searíñípi neaimeawínigfíñiñíxiwámamí niwiéra úfríxintí.

³⁷ Goríxo Bíkwíyo níriníñ eáníñí rípi ámá nene yeáyé neayimixemeanfo nání riñíñ enagí nání rariñini, “O bínfa nání ná jíamí mimónini. Síni yómíñí mé ríxa aníñí bíntífáríñi.

³⁸ Gí wé róníñípi yarigfáyé díñí níkwíroríñípimí dání díñí níyimíñí imóníñípi tígíayé imónípífrífáríñi. E nerí aí ámí wé fá mítxeánánayé nioní wí díñí yayé niníñífámaní.” Goríxo e riñíñ enagí nání “Xwámamí niwiéra úfríxintí.” searariñini.

³⁹ E nisearíri aí “Nene ámá wé fá nímitxeáníri anínaníwaéne wí mimóní díñí níwíkwíroríñípimí dání eríkiemeáníñwaéne imóníñwíñi.” nimónaríñi.

11

Ámá díñí níwíkwíroríñípimí dání yagíápi náníñi.

¹ Ámá Goríxomí díñí wíkwíroarigfáyé xíoyá díñí tñí díñí re níyaiwiro wipimónini, “Nene díñí níwíkwímoaríñwápi o aga xixení níneaiinífáríñi. Amípí xío neaiapímáníri nearíñípi nene síni síñwí tí tñí mítwínaríñwápi aí aga nepa imónini.” níyaiwiro wipimónini.

² Eníná ñweaagfáyé píyo dání Goríxo “Ayé nañí yariñio.” ríñímaní. Ayé díñí wíkwíroaríñagfa nání riñíñíñi.

³ Nene díñí níwíkwíroríñípimí dání re níyaiwirane níjíá imóníñwíñi, “Goríxo xwfári tñí anína tñí nímixíríná xegí xwíyíá rífyo dání imóníñí enagí nání amípí nene síñwí wíñaríñwápi nímixíríná amípí nene síñwí tí tñí mítwíñípaxí imóníñípi tñí imíxíñíñi.” Níjíá e imóníñwíñi.

⁴ Aiborfo Goríxomí díñí níwíkwíroríñípimí dání o nání nañwí rídiyowá nerína xíráo Keno éfpimí seáyi e imóníñí bi eníñigíñi. Ayíñáni Goríxo rídiyowá o éfpimí yayé numerína “Aiborfo ámá wé róníñí woríñi.” riñíñigíñi. Ayíñáni o ríxa pení amí aí Goríxomí díñí níwíkwírorí enípi nene Bíkwíyo fá roarína síñníñí nearéwápiyaríñi.

⁵ Inoko Goríxomí díñí wíkwíroaríñagí nání mítpepa oeníri ménapiñíñigíñi. Goríxo ménapíí enagí nání o nání píá megíñigfawixíñi. Ayé rípi nání rariñini. Síni mítménapipa enáná Goríxomí píráñíñí uxídaríñagí nání Goríxo o nání yayé winíñípi nání Bíkwíyo wí e níríníñi eáníñagí nání rariñini.

⁶ Ámá Goríxomí díñí mítwíkwírófáyé nání o díñí yayé winíñípaxí wí meníñi. Ayé rípi náníñíñi. Giyí giyí “Goríxo tíamíñi oumíñi.” níwimóníríná “Pí pí nepaxímaní. Sa Goríxo nepa ríá ñweani?” yaiwiro “Ámá xío tíamíñi baníro yarigfáyo yayé wimoaríñorífaní?” yaiwiro nero díñí wíkwíropaxíñi.

⁷ Nowao Goríxomí díñí níwíkwírorí nání o amípí síni mítwímeapa éfpí nání erírí wíáná xío aríá níwíri xegí fíwiaxeyówa yeáyé uyimixemeámáníri sípíxí wo imíxíñíñigíñi. O xegípi díñí níwíkwírorí e neríñíyo dání ámá íná xwfá tíyo ñweaagfáyo xwíyíá umeáriñi ámá Goríxomí díñí wíkwíroaríñagfa nání “Ayé wé róníñíyáfríñi.” rárariñí wo imóníñí eníñigíñi.

⁸ Ebírtamo Goríxomí díñí níwíkwírorí nání o “Díxí añí re píñi níwiárimí xwfá nioní síwá simfaé nání úfríxintí.” uráná aríá níwíri xwfá “Joxí mearífáríñi.” uríáyo nání uñíñigíñi. Nurína “E nání ríá waríñini?” mítayaiwipa nerí aí ananí píñi níwiárimí uñíñigíñi.

⁹ O Goríxomí díñí níwíkwírorí nání ámá añí mi dáñóníñí nimóníñí xwfá Goríxo sítimanañyo dání “Nioní nísiapímánífáríñi.” uríñípimí níñweaxa uñíñigíñi. Apimi níñwearíñá xwfá ámá wíyíyáyóníñí níñweaxa nemerí sení añí nípákia nurí emeníñigíñi. Xegí xewaxo Aisako tñí xiáwo Jekopo tñí awaú —Goríxo egí

símiimanjyo dánit “Xwíá rípi niseaiapimfárinít.” urinjowaúrínit. Awaú eni xano ejípa axípí e egfisixinít.

¹⁰ Ebírfamo xwíá apimi níjweaxa nemerfná ań Goríxo dínjí neñwíperí ikwíronjípmi —Ań apí aníñjí imóninfa nání pírániñjí nítíwayírorí ikwíronjípírinít. Apimi e ñweáimigínirí weníñjí nerí níjwearí nání e néra uñinigínit.

¹¹ Seraí eni Goríxomí dínjí níwíkwírorí nání oyá dínjí tñi niaíwí xíripxaxí imóninjínigínit. Í oxí níróa núsáná rixa rípaíwí imóninjí aí re yaiwinjínigínit, “Goríxo, niñi rixa niaíwí xírimfa nání ráriño xfo rítpí tñi xíxení yáráriño enagí nání niñi ananí dínjí uñwíráripxaxorinít.” yaiwinjínigínit.

¹² Ayinánit Ebírfamo —O ámá ná woní aí xweyanjí sippí nerí rixa nípémíniríñjí nerfná niaíwí tímeááná omí dánit fwiárfawé siñjí ań pírfyo dánit ónarinjyí fá míropaxí imónirí iníkí rawírawápamí wiáronjyí fá míropaxí imónirí ejípa imóninjínigínit.

¹³ Ámá nioní níriri ríwamíñjí neáa weapariñjyí níñi Goríxomí dínjí níwíkwíróa nuro xwíyíá wigí símiimanjyo dánit “Niseaiimfárinít.” urinjípí síní mítwímeapa ejáná pegfawixinít. Goríxo wiinfápimi ná jíamí dáninjí siñwfí níwínirína yayí nero “Ayí awiaxfárinít.” níyaiwi waropári nero re nírárimí pegfawixinít, “Xwíá rírimí níjwearanéná ámá ań mi dájenénjí nimónirí ñweanwíni.

¹⁴ Ámá éníñjí imóninjípí rígfáyí siñáni waropári rípíñjí yariñoí, “Negí ñweapaxí imóninje nání weníñjí nerí ñweanwíni.” siñáni waropári apíñjí yariñoí.

¹⁵ Wigí ań xámí píni níwiárimí bigfe nání dínjí sippí wiariñagí nání e níriro siñwírityí, ámi axí e nání upírfápí imóninjagí nání ananí upaxí imónaniro egfáriñit.

¹⁶ E mepa nero ań seayí e imóninjí bimi —Apí ańnamí imóninjípírinít. Apimi ñweawanjínitro dínjí sippí níwia wagíriñit. Ayinánit Goríxo ámá ayí xíomi “Joxí negí Nwfáoxíriñit.” urarigfápi nání ayá mítwinfagí nání xfo tñi nawíni ñweapírúa nání ań bi wíkwíroinjíriñit.

¹⁷⁻¹⁸ Ebírfamo Goríxomí dínjí níwíkwírorí nání o nepa nioní nimónaríñjípí xídfíneníjóñirí iwamtó wíwapiyíáná xegí xewaxo Aisakomí Goríxo urinjípí tñi xíxení rídiyowá emínirí enjínigínit. Axomí Goríxo símiimanjyo dánit re urinjínigínit, “Díxfí iyí axípá e imónipírfíráriñit.” ríriñjyí Aisakomí dánit nemeága upírfáriñit.” urinjí enagí aí xegí xewaxo Aisako, ná woní siñfíñjí émiaojomí rídiyowá nání píkímínirí nerfná

¹⁹ dínjí re monjínigínit, “Ámá rixa pegfá aiwí Goríxo owiápñimeápoyíñirí ámi siñjí wimíxípxaxorfaní?” níyaiwiri Goríxo pírfí urakíáná xewaxomí ámi síní siñjí meáagí nání réniñjí rípxaxíriñit, “Ebírfamo xegí niaíwomí yowfyó dánit mítxeanjínigínit.” rípxaxíriñit.

²⁰ Aisako Goríxomí dínjí níwíkwírorí nání xegí xewaxowaú Jekopomí tñi Isomí tñi awaúmí ríwéná wímeanfápí nání dínjí nímorí xwíyíá bi tñi nańjí wimíxíñjínigínit.

²¹ Jekopo Goríxomí dínjí níwíkwírorí nání rixa nípémínirí ańwí e nerfná xegí xewaxo Josepoyá xewaxowaúmí Goríxoyá dínjí tñi nańjí wímeáwíñigínirí xwíyíá bi tñi nańjí níwimíximáná xegí erañfwámi níkwíronirína Goríxomí yayí umenjínigínit.

²² Josepo Goríxomí dínjí níwíkwírorí nání rixa nípémínirí nerfná ríwíyo xegí Isíreriyé Isipiyé ańfyo píni níwiárimí upírfápí nání nuríríná re urinjínigínit, “Nuróná gí enjí aí tñi nímeámí nuro xwíáyo níweyáriñírixinít.” urinjínigínit.

²³ Mosesomí xanýyaú Goríxomí dínjí níwíkwírorí nání niaíwí xírtío awiaxfí imóninjagí níwínirí sekaxí Isipiyéyá mítxfí ináyo “Isíreriyé niaíwí oxí níxíritríná píkíriñxinít.” ráriñjípí nání wáyí mepa neri Mosesomí emá waú wo nání píni ñwíráriñfisixinít.

²⁴ Moseso Goríxomí dínjí níwíkwírorí nání rixa xwé niwarorí nerfná “Isipiyéyá mítxfí ináyomí xemiáiyá xewaxoyí mítirípa oépoyí.” wimóninjínigínit.

25 "Sfá ámaéne xwfá t̄yo n̄weaarijwápi áríní imóniñaḡi nán̄ xe yaȳ r̄ikikir̄ó ner̄iñpim̄ dán̄ oneaimean̄iñt̄ yar̄iḡt̄ápi xe néra úm̄iḡin̄." m̄iwimóní "Nion̄ ámá Gor̄ixoyáȳ t̄ní kum̄ixináná uȳniñt̄ wikárariḡt̄ápi nion̄ t̄ní nawíñt̄ oneaikár̄poȳ." yaiwiñjñiḡin̄.

26 X̄om̄ Gor̄ixo yaȳ n̄wimor̄ná win̄t̄ápi nán̄ d̄iñt̄ re moñiñiḡin̄, "Ámá Gor̄ixo yeáȳ neayim̄xemean̄á nán̄ urowárénapin̄o nán̄ peaȳ n̄wian̄iro ayá wimop̄fr̄ápa nion̄ en̄ n̄nirónaȳ, Gor̄ixo yaȳ n̄nimor̄ná nin̄t̄ápi am̄ip̄i ayá t̄iñt̄ Isip̄iȳ an̄fyo weñ̄pim̄ seáȳ e imóniñt̄ en̄aḡi nán̄ aȳ anan̄iñt̄." n̄yaiwir̄i nán̄ "Ámá Gor̄ixoyáyo uȳniñt̄ wikárariḡt̄ápi nion̄ t̄ní nawíñt̄ oneaikár̄poȳ." yaiwiñjñiḡin̄.

27 O Gor̄ixom̄ d̄iñt̄ n̄w̄ikw̄ror̄i nán̄ Isip̄iȳ an̄fyo p̄ñiñti n̄wiáriñmi uñ̄iñiḡin̄. M̄ix̄ ináyo x̄om̄ wiñt̄ wóniñt̄pi nán̄ wáȳ ner̄i muñ Gor̄ixom̄ —O ámá wí s̄iñw̄ m̄iñw̄inariñfor̄in̄. Om̄i s̄iñw̄niñt̄ n̄iñw̄iniri nán̄ x̄om̄ wímeañt̄pim̄ xwámám̄ n̄iñw̄iñt̄ Isip̄iȳ an̄fyo p̄ñiñti n̄wiáriñmi uñ̄iñiḡin̄.

28 Axo Gor̄ixom̄ d̄iñt̄ n̄w̄ikw̄ror̄i nán̄ an̄faj̄ p̄ip̄kím̄ emear̄iño xeḡ Is̄ireriȳt̄á niaíw̄fyo en̄ m̄ip̄kipa oen̄iñt̄ re ur̄iñjñiḡin̄, "Sip̄isip̄ miá n̄ip̄kiro raḡ seḡ an̄f̄w̄fyo xópé n̄yaíra úpoȳ." nur̄iñt̄ná aiwá s̄tá An̄fnaajo Neamúroagoi r̄iñiñt̄ȳi nán̄ érowiáp̄n̄iñjñiḡin̄.

29 Is̄ireriȳ Gor̄ixom̄ d̄iñt̄ n̄w̄ikw̄ror̄o nán̄ ipí Aȳá R̄iñoi r̄iñiñt̄wámi n̄ixeróná iniñḡt̄ m̄id̄im̄idán̄ deawáráná xwfá yeáȳ ȳkiáriñéñt̄ úaḡfa aiwá Isip̄iȳ en̄ ax̄yim̄ owaneyin̄iñt̄ éfáȳ wíñt̄ȳ aí t̄ní iniñḡt̄ emad̄irónáriñjñiḡin̄.

30 Is̄ireriȳ Gor̄ixom̄ d̄iñt̄ n̄w̄ikw̄ror̄o nán̄ o ur̄iñt̄pi nero an̄f yoñ Jerikoȳ r̄iñiñt̄piyá s̄iñjá ák̄iñáyo b̄far̄iñwámiñt̄ s̄tá wé w̄fúmi d̄iñt̄ waú apim̄ awí n̄iñmud̄moayimáná en̄áná s̄iñjá ák̄iñápi n̄ip̄in̄ iñkwierónowin̄jñiḡin̄.

31 Rexapí —Í iȳ ede dán̄ war̄iḡi an̄f apim̄ dáñir̄in̄. —Í Gor̄ixom̄ d̄iñt̄ n̄w̄ikw̄ror̄i nán̄ Is̄ireriȳ an̄f apim̄ s̄iñw̄ w̄iñáran̄iñt̄ b̄íñwaúmi yaȳ t̄ní n̄ipemeámi úaḡt̄ nán̄ Is̄ireriȳ ámá uȳniñt̄ yar̄iḡt̄áyo n̄ip̄kiróná ím̄ m̄ip̄kiḡfawix̄in̄.

32 Agw̄i ám̄ b̄i píp̄i n̄ir̄iñt̄ eám̄iñt̄? Ámá rowa, Gidiono t̄ní Barako t̄ní Sam̄isono t̄ní Jep̄itao t̄ní Depito t̄ní Samuero t̄ní w̄fá rókiamoaḡfáwa t̄ní ámá awa eḡt̄ápi nán̄ rep̄iȳ n̄iseaiéra nur̄iñt̄ s̄tá neaóriñpaxfr̄in̄.

33 Ámá aȳ Gor̄ixom̄ d̄iñt̄ n̄w̄ikw̄ror̄o nán̄ ámá m̄fk̄ b̄i bim̄ xop̄irár̄ wiyo wé rón̄iñt̄ imóniñt̄pi ero Gor̄ixo wiḡ s̄iñm̄iman̄fyo dán̄ "San̄f searápiñt̄áriñt̄." ur̄iñt̄pi wímeariñ Gor̄ixoyá d̄iñt̄ t̄ní pus̄ saȳ raion̄fyo r̄iñiñt̄yo man̄f up̄iñt̄

34 r̄íá xwé nar̄iñfr̄im̄ iniñḡt̄yóniñt̄ anan̄ xop̄irár̄ emero ámá kirá t̄ní p̄ikian̄iñt̄ yar̄iḡt̄áyo éf̄ nurakínáriñt̄ uro m̄iḡt̄ nimónimáná ám̄ en̄f s̄ix̄t̄ eán̄iñt̄ íñiro m̄ix̄t̄ in̄ip̄íñt̄a nán̄ en̄f r̄íá ȳkiro émá s̄iñiñt̄ wíñariḡfá b̄i bim̄ m̄ix̄t̄ x̄dowáriñt̄

35 ap̄ix̄t̄ wiḡ ámá Gor̄ixoyá d̄iñt̄ t̄ní xwáriñpáyo dán̄ wiáp̄n̄imeááná yaȳ t̄ní ám̄ umím̄iñt̄iñt̄ eḡt̄awix̄in̄. E ner̄i aí Gor̄ixom̄ d̄iñt̄ w̄iñw̄roariḡt̄á wiyo ámá wa fá n̄ixeró gw̄i n̄iñjiro Gor̄ixom̄ r̄íw̄t̄ umópoñiñt̄iñt̄ n̄iñmepéa nuro "Gor̄ixom̄ r̄íw̄t̄ umóánaȳ, nene gw̄fyo dán̄ seaíkweawáran̄iñt̄. E mepa ner̄iñaȳt̄, n̄iseamépéa núwasáná n̄iseap̄ikian̄iñt̄." ur̄iñḡfa aí ám̄ xwáriñpáyo dán̄ n̄iñw̄iñp̄n̄imear̄iñt̄ d̄iñt̄ n̄iȳiñt̄ imóniñt̄pi meáwaniḡiñt̄iñt̄ nán̄ aȳ ur̄iñt̄ ar̄fá m̄iñw̄iḡfawix̄in̄.

36 Gor̄ixom̄ d̄iñt̄ w̄iñw̄roariḡfá ám̄ wiyo ikaȳt̄w̄i umear̄iñt̄ wiyo iwan̄f raḡ p̄ír̄t̄ uȳkím̄ ero wiyo sen̄iñt̄ t̄ní gw̄i jiro wiyo gw̄i an̄fyo n̄iñw̄iñr̄iñt̄

37-38 wiyo s̄iñjá t̄ní p̄ikiro wiyo só t̄ní áw̄iñt̄ e s̄íó d̄iñyearo wiyo "Eñ̄f eán̄iḡfáȳiñt̄an̄?" n̄ir̄iñt̄ iwan̄fó wiwap̄iñt̄iñt̄ wiyo kirá t̄ní p̄ikiro wiḡfawix̄in̄. Ám̄ wiyo ámá wí —Aȳ s̄ip̄i ámá imóniñt̄aḡfa nán̄ ámá Gor̄ixom̄ d̄iñt̄ w̄iñw̄roariḡfá aȳ t̄ní n̄iñkum̄iñt̄iñt̄iñt̄ n̄iñw̄apax̄t̄ mimóniñḡfáȳiñt̄. Aȳ xean̄iñt̄ wiñkáriñt̄ uȳniñt̄ umépero yar̄iñt̄ aȳ d̄íw̄t̄ ikeamóniñt̄ memé wará t̄ní s̄ip̄isip̄ wará t̄ní rap̄iñrap̄ nán̄ waȳá yín̄iro ámá d̄iñt̄

meanjími anjí kwírónímero díwíni ejími nemero sínjá sirírikíyo nípáwiro njwearo xwáriñwíyo nípáwiro njwearo egíawixiní.

39 Ámá ayí níni Goríxomí dínjí níwíkwírororo nání o “Mímíwiároarígítáyífrífaní?” wiaiwíáriñjí enagí aí o wigí símímanjíyo dání “Níseaiimíáríni.” uríñjípi míwímeanjínigini.

40 Ayí rípi náníriní. Ejíná nene nání Goríxo dínjí re neñwíperí yaiwiáriñjínigini, “Ámá ayí nání seáyi e imóniñjí bí wiíñmigini.” yaiwiáriñjí enagí nání apí ámá nioní níra weapíáyo síní míwímeanjínigini. Ayí wigípi Goríxo “Gí ámá wé rónigfá apí imónífríxini.” yaiwiáriñjípi tñíti xíxení imónípírtá nání marfáti, ayí tñíti nene tñíti nawíni imónanfwá nání ayo xámí míwímeanjínigini.

12

“Goríxo siyikí neareaarína Jisasomi siñwí winaxídípoyí.” uríñjí náníriní.

1 Ayínání nene pí yaníwini? Ámá “Goríxomí dínjí níwíkwíroróná e epaxfrífaní?” oyaiwípoyiníri síwáníñjí níneainíri neáiwapíyarígtá ayí obaxí ayá wí mídímídání wiárí wiárí neadéronjagfá nání pí yaníwini? Sa rípíni oyaneyí. Amípí níni upupígtí neaikárariñjípi píni wiárírane negí fwí síní mé ípeaariñwápi píni wiárírane nemáná Goríxo apí e imónífríxini níwíkwíroaníwá nání ámá yamíyamúrónigfá inarígíapa nene ení omí níxífdíranéná ejí neánírane axípi e oyaneyí.

2 E neranéná Jisasomi —O nene Goríxomí dínjí wíkwíroaníwá nání imóniñjípi mítkí ikiri wé roáríri enoríni. O dínjí niáfá ríwíyo winíñfápi nímeáwíñigini níyekwíroáríróná wííápími xwámámí níwiri ayá winípaxíwikáríápi nání paimímí enoríni. Níwiápñímeámáná ámí Goríxo tñíti xíxení nimóníri mítxf ináyí siá íkwiajwí o éf njweajñamí wé náumíni éf njweajoríni. Omí siñwí owínxaxídaneysi.

3 Ayá sípí seaimixíri ejí samíñjí seawerí mepa eníta nání fwí yarígtáyí sípí ayá wí wikárítagfá aí xwámámí wiño —Ayí Jisaso nání raríñjíni. O nání píráñiñjí dínjí mópoyí.

4 Seyíné fwí yarígtáyí seaikárariñjíápi xwámámí níwia nútásáná aiwí segí wí síní mítseapíkgífríni.

5 Nene niaíwene náníñjí Bíkwíyo ejí ríremixíri niníri eáníñjí rípi seyíné ríxa arfá ikeamogfáriñi, “Gí niaíwoxíni, Ámíná Goríxo siyikí ríreaaríñjípi nání peayí mítwianípaní. Píráñiñjí simixímíñíri nání mítxf rírányí, ayá sípí mítsimixípaní.

6 Ayí rípi náníriní. Ámá Ámínáo ‘Gí niaíwífrífaní?’ níyaiwíri dínjí sítxf uyariñjíyo siyikí ureari síkwíá earí yariñjí enagí nání raríñjíni.” Bíkwíyo e níriníri eáníñjípi seyíné ríxa peá mogfá enagí nání raríñjíni.

7 Seyíné Goríxo xeaníñjí seaímeaaríñjípmí dání xe siyikí oneareaníri ríxa xwámámí níwiéra waríñoi. Niaíwí xano siyikí murearíñjí wo rimóníni? Oweoí, mimóníni. Ayínání xano xegí niaíwíyo wiariñjípa Goríxo ení axípi e seaiariní.

8 E nerí aí Goríxo xegí niaíwí níyoní siyikí ureaaríñjí enagí nání seyíné siyikí mítseareapa neríñayí, xegí niaíwíyíne mimóní sa óf e dánjí niaíwíyíñeníñjí imóníñoi.

9 Rípi nání ení dínjí mópoyí. Nene síní niaíwí ejáná negí xwíá tífyo dánjí ápowá siyikí neareaagí aiwí wé íkwiajwíyo uñwíráragwáríni. Nene e neranéná nañí nerí aiwí re ríseaimónaríni, “Ápo Goríxomí —Dínjí tñíjí imóniñjí nípíni imíxíñjo, ayí oríni. Omí ínímí wuríñipaxímaní.” ríseaimónaríni? Oweoí, anípaxí ínímí wuríñipaxí enagí nání e nerane dínjí níyimíñjí tñíjwaéne oimónaneyí.

10 Ayí rípi náníriní. Nene síní niaíwí ejáná xwíá tífyo dánjí ápowá aníñjí marfáti, siyikí ná bñíñiñjí nínearearína “E níwíríná ayí nañí imóniñjípi wíwapíyaríñwini.” wimónaríñjípi neareaagfá aiwí Goríxo siyikí nínearearína siyikwí míñiñjí xfo imóniñjípi nene ení imónanfwá nání arírá owimíñíri neareaaríñjíni.

11 Giyé giyé nanj̄ oimón̄poyiniri siyik̄ nureari s̄in̄ e wiariñá yayé miwin̄ d̄ij̄ s̄ip̄ni wiariñ̄tr̄ni. E ner̄ aí siyik̄ nureariñ̄pim̄ dán̄ yaȳw̄ numéra nūtsáná wáriñ̄tȳ nán̄n̄j̄ niwer̄ wé rón̄n̄j̄ ero n̄wayirón̄ro ñwearo epax̄tr̄ni.

Erir̄ n̄iwiñá ur̄iñ̄p̄i nán̄r̄ni.

12 Aȳnáni seḡ wé im̄n̄j̄ miñ̄x̄weñ̄ȳ ámi r̄fá s̄im̄x̄iro s̄ik̄w̄ xóm̄n̄j̄ ikw̄t̄o seaiáriñ̄ȳ ámi irú p̄m̄ix̄in̄ro nemáná en̄ neán̄iro Gor̄ixom̄ x̄d̄f̄tr̄x̄ni.

13 Seḡ xóm̄n̄j̄ xeñw̄m̄n̄ ñweañ̄t̄ tuȳk̄n̄pa ner̄ ámi nanj̄ oimón̄ri óf s̄m̄ in̄n̄j̄ȳim̄ úf̄tr̄x̄ni.

14 Ámá n̄n̄t̄ t̄n̄ m̄x̄ min̄ ar̄ge pírániñ̄t̄ menan̄réw̄in̄ro an̄n̄j̄ min̄ ero siyik̄w̄ m̄n̄n̄j̄ Gor̄ixo “Ámá nion̄yáȳ e imón̄f̄tr̄x̄ni.” wimónar̄iñ̄p̄i —Ap̄i t̄n̄ x̄xen̄ mimón̄iḡt̄ȳ Ám̄ináom̄ wí s̄iñw̄ w̄iñip̄f̄r̄am̄ni. Ap̄i t̄n̄ x̄xen̄ oimónaneȳin̄ro an̄n̄j̄ min̄ ero éf̄tr̄x̄ni.

15 Seḡ wo Gor̄ixo ayá n̄sear̄im̄x̄ir̄ seaiiñ̄pim̄ r̄fw̄ mamoniñ̄ḡin̄ri awín̄n̄j̄ mearón̄f̄tr̄x̄ni. Aiwa maiwí s̄ix̄yo n̄iyir̄ná yík̄ yariñ̄t̄ b̄i t̄n̄ yíáná aiwá n̄ip̄in̄ yík̄ im̄x̄ar̄iñ̄pa seḡ wo s̄ip̄i ner̄iñ̄ȳo dán̄ n̄iȳn̄én̄ ax̄p̄i seain̄ḡin̄ri pírániñ̄t̄ awín̄n̄j̄ mearón̄f̄tr̄x̄ni.

16-17 Seḡ wo Isón̄iñ̄ —O x̄ráo imón̄iñ̄pim̄ dán̄ xanoyá am̄p̄i meapax̄ imón̄iñ̄o aí aiwá ná b̄in̄ n̄im̄in̄ri nán̄ am̄p̄i ap̄i peá n̄imori “Ḡ gw̄t̄áo xe meáw̄iñ̄ḡin̄.” wimónagor̄ni. Ámi r̄fw̄ȳo dán̄ ápo xw̄iȳá b̄i nanj̄ onim̄ix̄in̄ri r̄ix̄iñ̄ ur̄taḡ aí xano ar̄fá miñ̄w̄aḡ nán̄ xw̄iȳá b̄i t̄n̄ nanj̄ onim̄ix̄in̄ri ñw̄t̄ p̄iȳ n̄ur̄in̄ri aiw̄t̄ x̄f̄o xám̄ r̄fw̄ umon̄p̄i ámi r̄fw̄ȳo n̄ik̄in̄imón̄ri meapax̄ mimón̄iñ̄ḡin̄ri. Seḡ wo ámá ón̄iñ̄ Gor̄ixom̄ r̄fw̄ umoar̄iḡt̄ȳ yap̄ imón̄iñ̄ḡin̄ri nán̄ran̄, f̄w̄ inar̄iḡt̄ȳ yap̄ imón̄iñ̄ḡin̄ri nán̄ran̄, pírániñ̄t̄ awín̄n̄j̄ mearón̄f̄tr̄x̄ni.

“Seȳné s̄in̄ kik̄in̄j̄ mé r̄ixa náyo páwiariñ̄o.” ur̄iñ̄nán̄r̄ni.

18 Seȳné Gor̄ixo t̄ám̄in̄ n̄ib̄iróná enj̄ná am̄p̄i neḡ ar̄fowéȳ d̄fw̄ Sainaiȳ r̄iñ̄iñ̄pim̄ dán̄ s̄iñw̄ w̄iñiro ar̄fá wiro eḡáp̄i wí miñ̄w̄inariñ̄o. Aȳ d̄fw̄ anan̄ wé t̄n̄ iá x̄ripax̄ imón̄iñ̄pim̄ an̄w̄i e nuróná r̄fá ápiaw̄i wer̄ s̄iá xaíw̄ yidoár̄ir̄ r̄w̄ip̄i t̄n̄ ápiaw̄i t̄n̄ nawín̄ er̄ yariñ̄aḡ n̄iñ̄w̄in̄ro

19 pékák̄ en̄ t̄n̄ r̄in̄ri ikax̄ xw̄iȳá r̄inariñ̄pán̄iñ̄ r̄in̄ri yariñ̄aḡ ar̄fá wiḡawix̄ni. Xw̄iȳá ikax̄ n̄ir̄ir̄ná r̄inariñ̄p̄i ar̄fá n̄iwiñá Mosesom̄ r̄is̄is̄ re ur̄iḡawix̄ni, “Nene ámi Gor̄ixom̄ ar̄fá owianeȳ.” m̄neaimónar̄ni.

20 Aȳ Gor̄ixo sekax̄ “Ámá woran̄, memé aíran̄, d̄fw̄ r̄ip̄im̄ amáf̄ n̄irón̄ir̄náȳ, s̄iñjá nearo p̄ik̄íñ̄tr̄x̄ni.” ur̄iñ̄p̄i nán̄ wáȳ win̄taḡ nán̄ e ur̄iḡawix̄ni.

21 Aȳ s̄iñw̄ e w̄iñáp̄i miñ̄t̄ yíw̄t̄ n̄ir̄iro ñweapax̄ en̄aḡ Moseso en̄ re r̄iñ̄in̄ḡin̄, “Nion̄t̄ wáȳt̄ nik̄áññ̄ri en̄ s̄ir̄iñ̄w̄t̄ ninariñ̄i.” r̄iñ̄in̄ḡin̄.

22 Agw̄i r̄in̄á seȳné d̄fw̄ enj̄ná seḡ ar̄fowéȳ baḡá ax̄pim̄ m̄ib̄ r̄ixa d̄fw̄ Saion̄ȳ r̄iñ̄iñ̄pim̄n̄iñ̄ rémóñawix̄ni. D̄fw̄ apim̄ Nw̄fá an̄n̄j̄ s̄iñj̄ imón̄iñ̄oyá an̄t̄ ikw̄frón̄iñ̄er̄ni. An̄t̄ ap̄i Jerusaremiȳ r̄iñ̄iñ̄t̄ an̄nam̄t̄ ikw̄frón̄iñ̄p̄ir̄ni. E an̄nam̄t̄ fá m̄ropax̄ imón̄iñ̄p̄i awí neán̄máná yaȳ néra wiáp̄ññ̄er̄ni.

23 E ámá Gor̄ixoyá niaíw̄ xám̄iñón̄iñ̄t̄ imón̄iḡt̄ȳ —Aȳ an̄nam̄t̄ an̄n̄j̄ ñweap̄tr̄fa nán̄t̄ wiḡt̄ yoí r̄ixa anam̄t̄ ñw̄iráriñ̄iñ̄tr̄ni. Aȳ awí eán̄iḡer̄ni. E Gor̄ixo, ámá n̄yon̄t̄ mí ómóñix̄im̄t̄ en̄o ñweaj̄er̄ni. D̄ij̄t̄ ámá xw̄táyo n̄iñwearóná wé rón̄iñ̄t̄ yariñ̄iḡt̄ȳápt̄ an̄nam̄t̄ peyíáná Gor̄ixo wé uroáriñ̄t̄ȳt̄ t̄n̄t̄ e, aȳt̄ er̄ni.

24 E Jisaso en̄t̄ t̄n̄t̄ er̄ni. O xw̄iȳá s̄iñj̄ Gor̄ixo “E e n̄seaiim̄fáriñ̄iñ̄.” réroáriñ̄p̄i nán̄t̄ neḡ wáwuñ̄t̄ imón̄iñ̄or̄ni. Raḡt̄ o n̄iper̄in̄a puñ̄p̄i —Ap̄i xw̄iȳáññ̄t̄ n̄ir̄in̄r̄ná “Nion̄t̄ péáp̄im̄t̄ dán̄ seȳné d̄ij̄t̄ n̄iȳm̄iñ̄t̄ imón̄iñ̄p̄i meap̄tr̄fáriñ̄iñ̄t̄.” r̄iñ̄iñ̄p̄ir̄ni. Ap̄i raḡt̄ en̄j̄ná x̄ráo Keno xogwáo Aibor̄om̄ p̄ik̄ixw̄ir̄fó wíáná puñ̄p̄i —Ap̄i xw̄táyo dán̄

“Nioní nání enjí meāi.” r̄in̄in̄íp̄ir̄in̄í. Apim̄ seáȳí e imónin̄í. Ap̄í n̄ip̄in̄í t̄in̄í e seȳiné r̄ixa agw̄í bar̄in̄ōi.

“Gorixó nearar̄in̄íp̄i aríkw̄ikw̄í miwipa éwanigini.” ur̄in̄í nánir̄in̄í.

25 Xw̄iyá searar̄in̄om̄i aríkw̄ikw̄í wip̄írix̄in̄ír̄ s̄iñwí ainenax̄id̄poȳí. Neḡí ar̄fowé enjíná Moseso xw̄tá t̄yo dání er̄ir̄í wíaḡí aiw̄í aríkw̄ikw̄í wiḡíyá Gorixó p̄ir̄í umamó̄pim̄ mimúroḡí enjaḡí nání seȳiné en̄í aŋ̄inam̄í dání er̄ir̄í neaiarin̄om̄i aríkw̄ikw̄í n̄iwir̄ináȳí, “P̄ir̄í neamamóm̄in̄ír̄ en̄íapim̄ anan̄í n̄imúropaxenerin̄í.” r̄iyaiwinar̄in̄ōi?

26 Enjíná o d̄fw̄í Sainaiȳí r̄in̄íp̄im̄í dání xw̄iyá ráná xw̄íá r̄ir̄ím̄í pobon̄í ner̄í yaiwiám̄í méaḡí aiw̄í agw̄í ríná nen̄áp̄í nání B̄ikw̄íyo n̄ir̄in̄ír̄ eánin̄ír̄íp̄í nearin̄ír̄in̄í, “Nionyá d̄in̄í t̄n̄í xw̄íári ámi b̄í yaiwiám̄í n̄imen̄ír̄iná xw̄íári n̄í mar̄at̄í, aŋ̄ína t̄n̄í en̄í yaiwiám̄í men̄in̄ír̄in̄í.” nearin̄ír̄in̄í.

27 Xw̄iyá Gorixó n̄ir̄in̄á ámi b̄íȳí r̄in̄íp̄í, aȳí r̄ip̄í áwan̄í nearim̄ánír̄í r̄in̄ír̄in̄í. Am̄ípí an̄ípá imónipaxí mimónin̄íp̄í íníná an̄ínj̄í imóníw̄in̄íḡin̄ír̄í am̄ípí an̄ípá imónipaxí imónin̄íp̄í —Ap̄í x̄o xw̄íá am̄ípí nimix̄ír̄iná im̄ix̄íj̄íp̄ir̄in̄í. Ap̄í an̄ípá im̄ixárim̄ánír̄í nání r̄in̄ír̄in̄í.

28 Aȳinání Gorixoyá xwiox̄íyo ηweañwáp̄í wí an̄ípá mimónipaxí enjaḡí nání om̄í yaȳí numerane “Eñ̄í eánin̄í Gorixó imónin̄íp̄í, aȳí ap̄ir̄ífan̄í?” n̄iyaiwirane awayin̄í fá n̄iyamix̄ír̄in̄ane n̄íñwearane x̄o e éfr̄írix̄in̄ír̄í wimónar̄in̄íp̄í neranéná yaȳí win̄ipaxí imónin̄íp̄í éwanigini.

29 Neḡí Nw̄íáo am̄ípí s̄ipí imónin̄íp̄í r̄íá nar̄in̄ípán̄in̄í imóníjo enjaḡí nání ap̄í e éwanigini.

13

“Gorixoyaȳí win̄ipaxíp̄í oyaneȳí.” n̄iseaimónír̄iná r̄ip̄í r̄ip̄í éfr̄írix̄in̄í. ur̄in̄í nánir̄in̄í.

1 Seȳiné ámá Jisasom̄í d̄in̄í n̄iw̄ikw̄íroro nání sér̄íx̄ímeánin̄í imóniḡáȳí nání d̄in̄í s̄ipí wiariḡ̄áp̄í p̄íñí m̄iwiár̄í anan̄í s̄in̄í wífr̄íx̄in̄í.

2 Ámá wí “Ámá aŋ̄í m̄í dáŋ̄íyo aiwá míran̄í wiariḡ̄íw̄in̄í.” n̄iyaiwiróná maiwí aŋ̄ínaŋ̄íyo wiḡíá enjaḡí nání seȳiné ámá aŋ̄í m̄í dáŋ̄íyo ar̄íá mikeamó aiwá míran̄í wífr̄íx̄in̄í.

3 Seḡí sér̄íx̄ímeá gw̄í aŋ̄íyo ηweaḡáȳí nání d̄in̄í ar̄íá mikeamó seȳiné en̄í nawíní gw̄í n̄íñwearóníñí nimóníro ar̄írá wífr̄íx̄in̄í. Sér̄íx̄ímeá paim̄ím̄í wiariḡ̄áȳí nání d̄in̄í peá m̄ímó “Nene en̄í ḡíw̄í t̄íñwaéne enjaḡí nání ax̄íp̄í e neaipaxír̄ífan̄í?” n̄iyaiwiro ar̄írá wífr̄íx̄in̄í.

4 Ámá fw̄í inar̄iḡáyo r̄ixa n̄imeánimáná inar̄iḡáyoran̄í, s̄in̄í m̄imeánip̄a nemáná inar̄iḡáyoran̄í, n̄iyoní Gorixó p̄ir̄í umamon̄íá enjaḡí nání seȳiné seḡí meániḡáp̄í peaȳí n̄iwian̄íro wít̄n̄í fw̄í min̄ímepa éfr̄íx̄in̄í. fw̄í nin̄ír̄iná aȳí Gorixoyá s̄iñw̄íyo dání piaxí weánipaxíp̄í yariḡ̄íaḡá nání rar̄in̄íni.

5 Xw̄íá t̄yo n̄íñwearóná n̄igw̄í nání d̄in̄í s̄ipí seaiarin̄íp̄í xe áxeñwar̄in̄íñí oneain̄ír̄í s̄iñw̄í m̄iwiñípa éfr̄íx̄in̄í. B̄ikw̄íyo n̄ir̄in̄ír̄í eánin̄ír̄íp̄í Gorixó xewaniñjo re r̄in̄í enjaḡí nání rar̄in̄íni, “Nioní wí m̄ir̄íwáramó er̄í wí m̄isiep̄ísamó er̄í em̄áriñíni.” r̄in̄í enjaḡí nání rar̄in̄íni.

6 Aȳinání nene wará sar̄wá m̄imárin̄í B̄ikw̄íyo n̄ir̄in̄ír̄í eánin̄ír̄íp̄í r̄ip̄í r̄ipaxenerin̄í, “Ar̄írá niariñjo, aȳí Ámíná Gorixó enjaḡí nání nioní wí wáȳí em̄iméin̄í. Ámá pí pí n̄inikáríro aí Gorixom̄í d̄in̄í w̄ikw̄íroariñáp̄í p̄íñí n̄irakipaxí men̄in̄í.” r̄ipaxenerin̄í.

“Neaipeñweaḡáwa yaḡíápim̄í ikan̄íñí owianeȳí.” ur̄in̄í nánir̄in̄í.

7 Áminá xámí xwiyfá Gorixoyápi nisearéwapiyiro seaipeñweagfáwa nání díñf irónípoyi. Awa síní mipé niñwearóná néra núfasáná imónagfápi nání díñf nimoro Gorixomí díñf niwíkwíroro yagfápa axípi oyaneyiniro ikaníñf wiaxfidípoyi.

8 Jisasi Kiraiso imóniñfípi ámi xegí bi xegí bi imónariñfímani. Aníñf imóniñfípi ejíná dání apínti imónirí agwí ríná ení síní axípi imónirí ná ríwíyo ení aníñf miní axípi imónirí enífáriñi.

9 Ayináni xwiyfá Kiraiso neaiiñfípi nání ríniñfípi marfáti, xwiyfá xegí bi nání éwapínarigfá xixegfíni imóniñfípi iniigf waxíniñf xe oneamáronirí sínwí miwíñipaní. Ayí rípi nániríni. Gorixo ayá nínearimixirí neaiiñfípimí dání díñf sifx níñiránénayí, nañf neaimixipaxf imóniñfípimí xídaríñiwíni. Nañwí nání ñwf ikaxíyo “Rípi ñwfáxíni. Rípi ananiríni.” ríniñfípimí dání wí díñf sifx neaínipaxf meníni. Ayináni áma xámí “Ñwf ikaxí ríniñf apimí oxfdimíni.” niyaiwiro xídigfáyí apí nañf wí wimixiñfímani.

“Rídíyowá nání wayfá Gorixo wimónariñfíripi éfríxiñi.” uríñf nániríni.

10 Nene íráí oniñfwá Jisasi Kiraiso rídíyowáníñf neaiiñfíwá tñjwáeneríni. Rídíyowá Jissaso iníñfípi —Apí díñf niwíkwíroriñfípimí dání ananíñf níñirane nañf imónariñwápiríni. Apí áma síní seníá aní ríkáríñiñiwámí dání yagfápimí xídarigfáyí bi ni Paxf meníni.

11 Rípi nání díñf mópoyi. Apaxípá imónigfá xwéowa xwiogwf o omí fwí none tñni negí áma tñni yariñwápi Gorixo yokwarímí oneaiiñríti nañwí niþikímáná ragí púþpi nímeámi awawá ñwfáti ríniñfíwámí niþáwiro wíwiñá neaáriro aiwí nañwí náo áma ñweagf bñaniríwámí ríá ikeárarigfáriñi.

12 Ayináni Jissaso ení xegí áma agwí axíyóníñf miñigfáyo xfo níperfná ragí púþpimí dání sifykf míniñf Gorixo e imónífríxiñríti wimónariñfípi wimiximíñríti nání ákiñá fwí e bñaniríwámí dání ríniñf meanjñigfíni.

13 Ayináni nene áma síní “Ñwf ikaxíyo ‘Apí ñwfáxíni. Apí ananiríni.’ ríniñfípimí oxídaneyí.” rarigfáyí ñweagf píni niwiárimí o tñfí e nání nurane díñf “Xfomí ayá wiayigfápa nene ení neaiarína ayí ananiríni.” oyaiwianeyí.

14 Ayí rípi nání searariñfíni. Aní bi xwfá týo nene aníñf íníná ñweaníwá nání mimóniñagí aí aní anínamí ríwíyo imóniñfápi nene ñweawanigfíniñi díñf niwíkwímorane yariñwá enagí nání raríñfíni.

15 Ayináni Jissaso neaiiñfípimí dání Gorixomí rídíyowá nání wayfá yayfíni uméwanigfíni. Negí mañfyo dání áma wíyo pí pí nurirína oníni negí Ámináoríñfíniñf nurirane waropárf wíwanigfíni.

16 Gorixo áma xíoyáyí wíñyo nañfíni wíiro díwf ikeamónigfáyo amípi bi miñi wiyo yariñfíagfa niwíñirína yayí winariñfí enagí nání seyfne apí nání arfá mikeamó nero éfríxiñi. E neróná rídíyowá nání wayfá Gorixo wimónariñfípi yariñfíagfa nání raríñfíni.

17 Segí áminá seyfne Jissasomí pírániñf xídfífríxiñríti seaipeñweaarigfáwamí —Awa Gorixo yariñfí imímí wíáná niseaipenwearína egfápi nání “Ayí apí nání ejwáriñi. Apí nání ejwáriñi.” uríþfríawaríni. Awamí arfá niwíro ínimi yeáyí wuríñfríxiñi. Seyfne pírániñf arfá niwíro ínimi niwuríñirónayí, awa niseaipenwearóná wigí díñf ríá muxé díñf yayí niyaiwiro seaipeñweapífríriñi. Seyfne e mepa nerónayí, nañf imóniñfípi wí seaimixiñfá meníni.

18 Amípi none neranéná pírániñf fá niyamixiñríti éwanigfíniñi nerane nání re neaimónariñi, “Gorixoyá sínwíyo dání pírániñf wé róniñfípíni néra waríñwíni.” neaimónariñfíagfí nání seyfne none nání Gorixomí xwiyfá ríriñfí wípoyi.

19 Nioní píri niarakiaríñfípi anípá imónáná seyfne tíamíni aníñi bñmíta nání Gorixomí ríxiñfí ayá wí uríþfríxiñríti diríri seaiaríñfíni.

Gorixomí nurirína uríñfípi nániríni.

20 Gorixo —O ámá n̄wayiróniro n̄weapaxípi nání m̄kí ikinorint. Oyá d̄in̄yo dání negí Ámíná Jisaso xwári páyo dání ámi s̄in̄í nerí wiápñimeañfrin̄. Ragí o n̄iperíná pútpimí dání xwiyá n̄yimíñí imóniñí Gorixo “E e n̄iseaiimfáritn̄.” réroáritñípí aníñí wayiroáritñí enagí nání sip̄isipí imóniñwaéne neamearin̄í xwé imóniñorint.

21 Seyíné amípí Gorixo wimónaritñípí n̄ip̄iní epaxí imónip̄írí nání seaimixwíñigint. E neríná Jisasi Kiraiso —Aníñí ínína seayí e numepaxí imóniñjo, ayí orint. O seaiiñtpimí dání pí pí xfo yayí winpaxí imóniñípí imónífríxinírí seaimixwíñigint. “Aga e imóníwíñigint.” nimónarint.

Yoparí uritñípí nánirint.

22 Gí n̄irixímeáyíné, ejí rírémixí nioní seaíá rípí sepiá ayá wí n̄irírí meapa nerí nání rípí re osearimint, “Pírántñí aríá ókiarí n̄imónírane apimí oxídaneyí.” yaiwípoyí. osearimint.

23 Seyíné rípí nání n̄ijá imónípoyí. Negí n̄irixímeá Timotio rixa gwí anjyo dání wáríawixint. O s̄iní mé nioní nímeááná yawawi nawini n̄ibírai s̄in̄wí seananíwírint.

24 Segí seayí e n̄imónírí seaipeñweaarigíwamí tñí Gorixoyá imónigíá n̄iyoní tñí none nání yayí neawiemeáipoyí. Ámá nioní tñí Itari píropenísyo re n̄weañwáyí yayí seaiwárénaparitñíwint.

25 “Gorixo n̄iyínéni ayá seaiwianíwíñigint.” nimónarint.

Payí Jemiso eaníñarini.

Payí rína ámá Jisasomí díñjí wíkwíroarigfáyo mítixí uxídowáraríñagfá nání amí amí numiamoro wí ejí nimóniro aní apí apimí uríñigfáyí nání Jemiso eaníñarini. Xewaníñjo nání áwaní píráñiníñjí enagí aí “Jisasomí xogwáo, Jemisoyí ríñiñorífaní?” wiaiwíariñhwáorini. Jisasoyá sítikí imóníñgíá Jerusaremi ñweagfáyo wiþenweagfá seayí e imóníñorini (Wáí wurímeiarigfáwa 15:13, 21:18). Jisaso ríxa anínamí níþeyimáná xwiogwfí ríxa obaxí onímiápí níþwémáná ejáná Jono ámá wí “Jisasomí díñjí wíkwíroaríñwini.” níriro aí omí píráñiníñjí nuxídiríñá epaxípi tñi xíxení mé yarigfápi nání aríá níwirí nání ayí re oyaiwípoyínri “Jisasomí píráñiníñjí níxídiríñá epaxípi, ayí ripírfaní? Ripírfaní?” oyaiwípoyínri payí rína níriñi eaníñigfíni.

¹ Jemisoní —Nioní Goríxomí tñi Jisasí Kiraisomí tñi xináiníñjí nimóniri omíñjí wiiariñá wonírini. Nioní payí rína gí ámá Jisasomí díñjí wíkwíroarigfáyíne nání — Seyíñé gwí bí bí wé wúkaú síkwí waú apíyíne wí ejí nimóniro ñweagfáyíñerini. Ayíne nání payí rína nearí yayí seawárénaparíñi.

“Iwamíó neáiwapíyírapí ejí neaeámíxípaxíriñi.” uríñjí náníriñi.

²⁻³ Gí nírixímeáyíne, seyíne ríxa níjíá rípi imóníñjoí. Jisasomí díñjí níwíkwíroróná ejí neániro ríta xídaríñjoíñri iwamíó seaíwapíyírápími xwámámí níwiéra nurónayí, xeaníñjí ríta tñjí ríwíyo seaímeanírápími ení xwámámí wipaxí imónípírfírini. Seyíne níjíá e imóníñagfá nání xeaníñjí xíxegfíni seaímeááná kíkítmí mimóní “Díñjí níjá neainíñfápi nání ríta neaímeaarini?” yaiwíríxíñi.

⁴ Ámá xeaníñjí wíkárarigfápími xwámámí níwiéra núfasáná imónípaxí imóníñfípi seyíne ení axípi imónípírfíra nání xwámámí níwiéra úfríxíñi. E neróná Goríxo gí ámá e imónífríxíñri wimóníñfípi bí mímúró nípíñi píráñiníñjí níyípárómíñróná wé roáríñigfáyíne xíxení e imónípírfírini.

“Díñjí emí saímí mimoñini.” níseaimóníñá Goríxomí ríxiñjí urífríxíñi.” uríñjí náníriñi.

⁵ Síni díñjí nípíkwíñi émí saímí mimoaríñfí go go “Xeaníñjí nímeaaríñfípi, ayí apí nání ríta nímeaarini?” mýaiwipa neríñayí, xewaníñjo Goríxoyá díñjí tñi díñjí émí saímí e mopaxí oimóníñiñri omí ríxiñjí uríwíñigfíni. Goríxo ámá níyoní yaní níwiríñá símfí tñi miwí yaní ewanií nimóniri xwéñi miñi wiariñjo enagí nání ananí ríxiñjí uríwíñigfíni.

⁶ E seararíñagí aí ríxiñjí nuríríná díñjí bí biaú nímorí “Goríxo aga nepa níniapíñiñreñíñjoí? Míniapípa eníríñeníñjoí?” mýaiwí aga xíxení díñjí níwíkwírómáná “Nepa xíxení niapípaxorini.” níyaiwíri ríxiñjí uríwíñigfíni. Ámá díñjí bí biaú moaríñfí go go rawírawáyo imeamíkwí neríñá imíñfí níxemí urí níxemí bíri yaríñfípíñiñfí imóníñagí nání

⁷ ámá óníñfí imóníñgíáyí bí re mýaiwipa éfríxíñi, “Goríxomí ríxiñjí uráná o ananí níniapíñiñjoí.” mýaiwipa éfríxíñi.

⁸ Ámá ayí díñjí nímoróná ná bíní mamó díñjí naíroayíri nero moro amípí ení neróná “E oemíñi.” yaiwíñápiñi mé xegí bí xegí bí ero yarigfáyí enagí nání e mýaiwipa éfríxíñi.

Ámá díwí ikeamóníñgíáyí tñi amípí mímúróníñgíáyí tñi apiaú náníriñi.

⁹ Segí sérixímeá díwí ikeamónigfáyí re niyaiwiro miñjí sínjá meakfnífríxintí, “Nioní Jisaso neaiiñjpími dání Goríxo seáyí e nimixiñonírítaní?” niyaiwiro miñjí sínjá meakfnífríxintí.

¹⁰ E nerí aí sérixímeá amípí wí mímúrónigfáyí re niyaiwiro miñjí sínjá meakfnífríxintí, “Nioní Goríxoyá sínjwíyo dání sa ikwiárinjáonírítaní?” niyaiwiro miñjí sínjá meakfnífríxintí. Ará siyí píyí nerí piéroaríñípa ayí ení aníñjí miñweá axípí apaxí mé pepírtá enagí nání raríñintí.

¹¹ Seyíné niójáriñí. Sogwí xaíwí níwepnírít nanírítá ará yeáyí yíkiáráná xegí siyípí píyí nerí nípiériñowirína xámí awiaxí imóniñjpí síní mimóní xwírtá inariñírítaní. Ámá amípí wí mímúrónigfáyí ení “E nerítá ámí bi tíni bi tíni nímeapaxfríntí.” yaiwiariñgápa síní níxída nuróná síní mé nero axípí e pepírtáriñí.

Íwí oépoyinírít wímeaaríñípí nání uríñí nánírítaní.

¹² Ámá Goríxomí xídaríñagá nání xeaníñjí wímeaaríñjí nípimíntí xwámámí níwiéra núfasáná enáná Goríxo yayí níwimorí díñjí níyimíñjí imóniñjpí —Apí nání nírítá “Ámá nioní díñjí sítí níyarígáyí gíyí gíyo miñi wimíráriñí.” ríñiñjpíriñí. Yayí níwimorína díñjí níyimíñjí apí sítí umímoníá enagí nání ámá xeaníñjí wífáyo xwámámí yarígáyí Goríxoyá díñjí tíni yayí wipaxtíriñí.

¹³ Ámá xeaníñjí wímeaaríntá re míripa éfríxintí, “Goríxo nioní íwí oenírít xeaníñjí apí níwapíyírítaní.” míripa éfríxintí. Ayí rípí nánírítaní. Goríxo ámá wí xíomí íwí oenírít wíwapíyipaxí mimóniñoríntí. Xío ení ámáyo íwí oépoyinírít wíwapíyariñomaní.

¹⁴ Oweoí, nene newaniñene wine wine pípí nání níneaimónírítá feapá níneainírítípími dání íwí oépoyinírít nearípeaariñírítaní.

¹⁵ Apíxí niaíwí agwí nerí xírarígápa feapá neainaríñjpí niaíwí agwíñiñjí nerí íwí ayí niaíwíñiñjí xíraríñwáriñí. Íwí ayí niaíwíñiñjí níxírimáná niaíwí xwé iwiaroaríñípa íwí yáríwápími dání níperane aníñariñwáriñí.

¹⁶ Gí nírixímeáyíne, díñjí sítí seayinjáyíne, nioní re searíapí, “Seyíné íwí oépoyinírít seaíwapíyariñípí pípími dání maríá, apími dání seaíwapíyariñírítaní.” searíapí píni níwiáriro yapí méwapíñípaní.

¹⁷ Pí pí nañí imóniñjpíriñí, pí pí awiaxí imóniñjpíriñí, gími dání maríá, anínamí dáníntí neaimeaaríñírítaní. Ápo Goríxo —O pí pí anínamí wíá ónaríñjpí nání mfkí ikiñoríntí. Sogwí onapámigí ninírítá sepiá imónírít rípíwí imónírít yariñípa nimónírít ámí xegí bi imónírít xegí bi imónírít yariñomaní. Oní amípí awiaxí imóniñjpí anípá neaiapariñírítaní.

¹⁸ Amípí o imixiñjpí nípimíntí dání ná bíní ayí nene aiwá níwákwíní miníñiñjí oimónípoyinírít xewaniñjo “E éimigíntí.” wimóniñjpími níxídínírít oyá xwíyíá nepa imóniñjpími dání nene neaemeañírítaní.

“Xwíyíápi xíxení arfá níwiyo neróná rípí rípí yarígáfríntí.” uríñí nánírítaní.

¹⁹ Gí nírixímeáyíne, díñjí sítí seayinjáyíne, apí nípíntí nioní searíapí seyíné ríxa niójá imóniñagá aíwi rípí osearímiñí. Arfá owianeyíñiro sínjwí naníro aí apaxí mé níwiápíñímearo xwíyíá míripaní. Wikí ení aníñi móñípaní.

²⁰ Ámá wikí nóníro neróná wé róníñjí Goríxo wimónaríñjpí tíni xíxení miyárarígáa enagí nání raríñintí.

²¹ Ayinání segí íwí síní yayarígápa —Bi nání “Onímiáriñí.” yaiwiariñagá aíwi nípíntí piaxñiñjpí seaeánaríñjpíriñí. Apí nípíntí emí míméamí nero seáyí e mimónípa neróná xwíyíá ámá aiwá íwíá urarígápa segí xwioxíyo Goríxo íwíáníñjí seauríñjpími —Xwíyíá apí seaeríkiemeapaxí imóniñjpíriñí. Apími nímíñiñiro “Pírániñjí oxídimíntí.” yaiwíñírítaní.

²² Yapí néwapníiro “Xwiyá apí arfáni níwiranéná apáni yariñwint.” mýaiwí “Apí pí ríñíñípi tñi xixení oxídaneyí.” níyaiwiro xixení e éfríxint.

²³ Ayí rípi nání searariñini. Ámá xwiyápi arfá níwiro aí xixení méfáyí, ayí ámá xixfeayo gí símímanjí arige rípa imóniníri siñwí onímiápi aineníyo yapí imóninjo.

²⁴ Xegí símímanjíyo xixéa tñi siñwí naineními numáná apaxí mé “Gí símímanjí e rípa imóniní?” yaiwípi nání arfá ikeamoaríñorint.

²⁵ E nerí aí ámá ñwf ikaxí awiaxí imóninípimí —Apí fwí yariñwápimí dání gwíñíñí neayáriñíñípi neaíkweawáripaxí imóninípírint. Ámá apimí aníñí siñwí agwí níwíniro xídarigfáyí óníñí wí mimóninjo. Arfá níwiróná dñíñí arfá mikeamó pí pí ríñíñípi tñi xixení níxídirro yarfná Gorixoyá dñíñí tñi yayí winipaxí imóninípi wímeantárint.

²⁶ Ámá wo xegí manjíyo dání nisaníri míripa nerí aí “Nioní Gorixomí pírániñí níxídirri yariñáonírini.” níyaiwinírínayí, xewaníyo yapí éwapñaríñi. Xewaníyo “Gorixomí pírániñí níxídirri yariñini.” níyaiwiníri yariñípi ení ráñiníñí imóniní.

²⁷ Ámá negí ápo Gorixo “Ayí sìyikwí míñí egfáyí nioní pírániñí níxídirri yariñáonírini.” wíaiwiariñíyí rípi yariñáonírini. Uyípeayí ikeamónaríñagfa níwíniróná arírá wiro apíxf aníwa ikeamónaríñagfa níwíniróná arírá wiro ayá udunipaxí ámá Gorixomí míxídarigfáyí yariñáonírapi nene ení xe oneaxímeaníri mýaiwipa ero yariñáonírini.

2

“Wíyo wé íkwianjwíyo uñwiráriro wíyo paimimí wiro mepani.” uríñí nánírini.

¹ Gí nírixímeáyíne, seyíné negí Áminá Jisasí Kiraísomí —O Gorixo nikñíri ñweañípi tñi xixení nimónirí ñweañorint. Omí dñíñí níwíkwíroróná seayí e imónigfáyo wé íkwianjwíyo uñwiráriro sípí imónigfáyo paimimí wiro mepa éfríxint.

² Ayí rípi searariñini. Seyíné Gorixomí yayí wianiro nání awí eánigfíe ámá waú —Wfo amípí wí mímúróníñorint. Rapírapí awiaxí níyíñíri wé ramaxí síná gorí tñi imixiníñíwá íkíkí ninimáná fwiapforint. Wfo amípí mayí sa ikwiáriñíñí imóninjorint. Rapírapí kíyí óf míñí yáriñú níyíñimáná fwiapforint.

³ Awaú fwiapáná seyíné rapírapí awiaxí yíñíñomí ayá tñi yayí níwiro “Símí re íkwianjwí naní imóniníñí rínamí ñweat.” uríro amípí mayí sa ikwiáriñíñí imóninjomí “Xwíá yání jferani, negí sìkwí tñíñí rerani, ñweat.” uríro nerónayí,

⁴ “Apimí dání meyírónípa yariñwint.” ríseaimónaríñi? Oweot, sewaníñíyíne ríxa neyíróniro “Wiene seayí e imónirí wiene sípí imónirí enjwint.” níyaiwiróná ámá opisí aníyo dání xwírixí yarfná eyíroarigfáwa dñíñí iními níkwíroníñamá eyíroarigfápa seyíné ení axípi dñíñí iními níkwíroníñamá eyírónaríñowa.

⁵ Gí nírixímeáyíne, dñíñí sìxí seayináyíne, arfá nípoyí. Gorixo ámá xíoyá imóníñíríxíñirí fá níyamíxíríná ámá xwíá tíyo dáñí níyíyá siñwíyo dání ámá amípí mayí sa ikwiáriñíñí imónigfáyí dñíñí níwíkwíroríñípimí dání amípí Jisaso neaiñípi wí mímúróníñíyí imónipírtá nání fá muyamíxípa enjfrani? Ayí xegí xwioxíyo — E ámá xíomi dñíñí sìxí uyariñáyo “Níñweapfríñaríñi.” uríñerint. E ñweáfríxíñirí fá muyamíxípa enjfrani?

⁶ Seyíné e neróná ámá sa ikwiáriñíñáyo ayá wimoarigfáriñi. Ámá xeaníñí níseaikáriro xwírixí oumeaneyíñiro ení nápemí nuro opisí aníñí tñíñí e seawáraríñáyo gíyíñíñi? Ayí ámá amípí xwíá re weñípi wí mímúróníñíyí meníraní?

⁷ Ayí ení yoí nañí seyíné Kiraísomí xídaríñagfa nání seañwíráriñíñípimí ikayíwí mumearípa yariñáonírani?

⁸ Seyíné ñwf ikaxí negí míxí ináyí Jisaso nearíñí Bíkwíyo re níriníri eáníñí rípi, “Jíwaníñoxí nání dñíñí sípí inaríñípa ámá siñwí wíñíñí gíyí gíyo ení axípi wírixíñi.” níriníri eáníñí apí xixení níxídirónayí, nañí yariñjo.

⁹ E niseariri aí seyíné ámá seayi e imónigfáyo pírániñf umero sipi imónigfáyo paimimí wiyo nerónayí, fwí nero ɻwí ikaxí ríniñfpi wiaíkíarigfáyíne enagí nání apimi dání xwiyífa meárinipaxfrini.

¹⁰ Ayí riþi nánirini. Ámá ɻwí ikaxí ríniñf nípimini pírániñf oxídímíñiri nemáná ná bimini níwiaíkirfnayí, xwiyífa ámá ɻwí ikaxí nípimini wiaíkífáyí meáriníapa axípi e meárinipaxfrini.

¹¹ Ayí riþi nání searariñini. Bíkwíyo ɻwí ikaxí re níriñiri eánif riþi, “Meánigfáyíne fwí minipani.” riþo, ayí ɻwí ikaxí “Níwiápñimearí ámá mípíkipani.” ení riñinigini. Seyíné meánigfáyí tñi fwí minipa nero aí níwiápñimearo ámá nípíkirfnayí, ɻwí ikaxí ríniñfpi wiaíkífáyíne imóniñagí nání raríñini.

¹² Ayináni pi pi seyíné nerónaranti, níriñrónaranti, re níyaiwiro dñif tñi éfríxini, “Nwí ikaxí ríniñfpi —Apí fwí yariñwápimi dání gwíniñf neayáriníñfpi neaíkweawáripaxí imóniñfpirini. Nwí ikaxí ríniñf apimi dání Goríxo eyeyírómf neainífranti.” níyaiwiro dñif tñi éfríxini.

¹³ O ámáyo eyeyírómf níwirfná ámá wigí wíyo ayá murimixí wiarigfáyo xfo ení ayo ayá murimixí xixeni xwiyífa umeárinífa enagi nání raríñini. E nerí aí wigí wíniyo ayá nurimixíri wiarigfáyo xfo ení ayo ayá urimixáná apimi dání xixeni roayíronipfrírini.

Ámáyo arírá miwipa neróná “Goríxomi dñif wíkwíronjini.” riñarigfáyí nání uríñf nánirini.

¹⁴ Gí níriñfmeáyíne, ámá go go wíyo arírá bi miwí “Goríxomi dñif wíkwíronjini.” níriñrínayí, o “Dñif wíkwíronjini.” riñaríñfpi suríma imónini. “O ámá nání dñif sipi miwiní ‘Goríxomi dñif wíkwíronjini.’ raríñfpmi dánini eríkiemeánipaxfrini.” riñeaimónarini? Oweoí.

¹⁵ Segí sérixímeá wo ámi wo iyífa nániraní, aiwá sítá ayimi níñfpi nániraní, díwf ikeamónaríngi níwíñríná

¹⁶ amípí xfo díwf ikeamónaríñfpi bi míni miwí re nuríñayí, “Joxí ‘Níwayíroníri onweaní.’ nimónarini. Joxí nurí ríá ríñiní nání iyífa pániri agwí ími ríyini nání aiwá níri ei.” nuríñayí, “Amípí xfo díwf ikeamónaríñfpi nání xwiyífa e uríapí ananí arírá wipaxfrini.” riñeaimónarini? Oweoí, ráñiní imóniñfpi urarini.

¹⁷ “Goríxomi dñif wíkwíronjini.” raríñfpi ení axípi imónini. Ámáyo arírá miwí sa apini níriñrínayí, dñif wíkwíroariní apí riþa íkwíkwí yini.

¹⁸ E nerí aí ámá wo re níriñfrini, “Ámá wí Goríxomi dñif níwíkwírorfná ámáyo arírá wiaríngí aíwí nioní ámáyo arírá miwí Goríxomi dñifni níwíkwírorfná ‘Ayí ananíñi.’ nimónarini.” Ámá wo e níriñfí enagi aí nioní omí re urimíáriñi, “Joxí ámáyo arírá miwí ‘Goríxomi dñif wíkwíronjini.’ raríñfpi nioní ‘O nepa dñif wíkwíroní.’ siaiwimi nání aríge níwapiyíáná ‘Neparini.’ yaiwimíñi?” nuríri ámi re urimíáriñi, “Joxí ‘O ‘Goríxomi dñif wíkwíronjini.’ raríñfpi neparini.’ niaiwiri nání ámáyo arírá wiaríñfpmi dání síwapiyíáná ‘O nepa dñif wíkwíroní.’ niaiwiríñi.” nuríri

¹⁹ re urimíáriñi, “Joxí dñif re níyaiwiri íkwíronjini, ‘Nwíá imóniño, ayí ná woní Goríxorini.’ Joxí dñif e níyaiwiri níkwírorfná nañí yariñagí aíwí riþi nání ení dñif rímonjini? Imfóyí ení dñif axípi níyaiwiro níkwíroro aí Goríxo ríá ikeáriñfá enagi nání ení óf ikáriñaríngírini.” nuríri

²⁰ re urimíáriñi, “Majímajíá ikáriñaríñf roxiñi, ámáyo arírá miwí ‘Goríxomi dñif wíkwíronjini.’ raríñfpi ‘Suríma ríá imóniñi?’ níyaiwipaxoxíraní?

²¹ Eníná negí aríó Ebírfamo sekaxí Goríxo uríþpi tñi xixeni xegí xewaxo Aisako sítá íráf noga peyiníje dání rídiyowá emíñiri yaríñá Goríxo o e éfpimi dání ‘Wé róniñorini.’ míráriþpa reñinigini?

²² Ayináni nene díñf re yaiwipaxfrin, ‘Ebírfamo Gorixomi díñf niwíkwfrorfná díñfn wíkwfronfman. Gorixo uríñfpí xixení nerfná wíkwfronf enagí nání díñf o wíkwfronfpi xewaniño arfá níwirí enfpimí dání yóf imónifrin.’ yaiwipaxfrin.

²³ Rípí eni yaiwipaxfrin, ‘Negí arfo e nerfná xfo nání Bíkwfyo re níriníri eánifn rípí, “Ebírfamo Gorixomi díñf wíkwfróagí nání ‘Wé rónifn imóniforin.’ yaiwiñigini.” níriníri eánifnpi xixení imónifnigini. Ayináni Ebírfamo Gorixo tñi níkumixiniri emearifn woyi ragfárfan.’’ urimfárin.

²⁴ Agwí seyíné níjíá re imónifno, “Ámá ‘Nioni Gorixomi díñf wíkwfronf.’ rarifnfpimí dánin Gorixo ‘Wé róniforin.’ rárariñfman. Xfomí díñf niwíkwfrorfná xfo wimónarifnpi yarifnfpimí dání ‘Wé róniforin.’ rárariñfrin.’’ Apí nání seyíné rixa níjíá imónifno.

²⁵ Eníná iyí ede dání wagfá Rexapíyí ríñifn —Í Josuao ámá waú aíf apimí sifwí owínárípiyiniri urowárénapáná nipemeámí nurí óf wíyo urowáriñfrin. Í eni axfpí Gorixomi díñf niwíkwfrorfná e éfpimí dání Gorixoyá sifwfyo dání apifxí wé rónifn mimónipa reñifnigini?

²⁶ Ayináni re rípaxfrin, “Ámá díñfpí sini sifwí míñifná waráo píyí enípa ámá Gorixo e éfríxiñiri wimónifnpi mé díñfpin wíkwfrorifápí axípfnifn nimóniri íkwíkwí yini.” rípaxfrin.

3

“Pí pí xwiyfá rariñwápi nañfni ríwanigini.” uríñf nánirin.

¹ Gí nírixímeáyíné, Gorixo ámá wigí wínyo uréwapíyarifáyo yarifn imifn níwirfná awayiní mifwí eníá enagí nání segfyí wí obaxí ámáyo ouréwapíyaneyiniro mimónipa éfríxiñi.

² Nínenení pírántifn oyaneyiniri éwáyí noreámioarane sifpíni ikáriñarifná aí ámá manífpa tñi níriñfná móreámioapa nerfnayí, Gorixoyá sifwfyo dání rixa wé rónifn imóniforin. Pí pí fwí feapá winifmíñiri yarifnfpí nání ení ananí fá yamixíñarifn.

³ Nene osí imaníounírí nerfná yarifnápi nání díñf omoaneyí. Ainfí onímiá bí xegí manífyo sifwí fkwraráriñwápmí dání gímíñi geounírí kíñimíxáná maníñi marfái, osí noní ení ámíñi warifn.

⁴ Ai sifpixí ení xwé imóniri imifn ení eánifn nerfná níxemí urí yarifnagí aiwí omifn mearifno “Ámíñi oumíñi.” níwimóniri pará onímiápí tñi aí ámíñi méáná ámíñi warifn.

⁵ Negí manífyí ení axfpí imónifn. Wará nírimíñi nání onímiápí enagí aí apimí dání ámá “Seáyí e imónifn apí epaxonirin.” nírito mifxf meakñinariñfrin.

Ai ríá bí onímiápí miroárfagí aiwí íkfá xwé bí nípíñi ríá nowáripxfrin.

⁶ Negí manífyí ríánifn wearifn. Sifpí bí onímiá marfái, ayá wí epaxfyfrin. Negí wararímí wí e enagí aiwí wará nírimíñi xwírfá neaimixarifn. Ríá negí manífyo dání wearifnpi —Apí pípimí dání marfái, sa ríá xwé Seteno wenfárimí dání mifónifnfrin. Apí amipí nene oníná dání néra yarifnápi rímitmenifn wíñifn neaeánariñfrin.

⁷ Ayí rípí seararifn. Xamí nañwí xixegfni ayí ayí, sifraní, inífraní, agwfáraní, iniifgyo yarifnýfraní, ámá fwí oimóniri yapemixáná ayí fwí imónagfrin. Agwí ení nene fwí oimóniri yapemixáná ananí fwí imónarifn enagí aí

⁸ ámá go nañwí sayí yapemixarifápí xegí maní ení oyapemixinimíñi nerfná xixení e epaxí imónifn? “Gí maní anifn samifn níwíriri níra úimigini.” níyaiwirí aiwí wí e epaxí mimónifn. Manífyí sifpí nání nerfná kikiáfá bí yarifnmaní. Sidifn ámá píyí omimí yarifnpi magwfí iníñi.

⁹ Manjfpá tñi negf Ámíná imóninjf ápo xwéomí yayf wirane ámá xfoninjf nimónirí ñweáfríxínirí neaimixinjene wñiyo ikayfwí urirané yariñwáriní.

¹⁰ Ayinání manjf axfpámí dání yayf wirane ikayfwí urirané yariñwáriní. Gf nríxímeáyfné, “Nene e neranéná ayf apániriní.” ríseaimónaríní?

¹¹ “Iniigf sñimijf sirírikí axfyimí dání nañf wú mearí píyanjf eaarinjf wú mearí epaxfriní.” ríseaimónaríní?

¹² Gf nríxímeáyfné, “Íkfá pikf wñamí dání sogwf oripf wepaxfriní.” ríseaimónaríní? “Wainf uraxf wñrimí dání íkfá pikf sogwf wepaxfriní.” ríseaimónaríní? “Iniigf sñimijf iwamá tñjí meaaríní wúmí dání ámí iniigf nañf wepaxfriní.” ríseaimónaríní?

Ámá dñjf émí saímí Goríxo tñjfmí dánjfpí moarigfáyf yarigfápí nání urijf nániriní.

¹³ “Nioni dñjf émí saímí morí njfá imónirí ejáoniriní.” yaiwinarigfá gíyf gíyf nene “Ayf wigf yaiwinarigfápí tñi xixení iyf rimóninjof?” wiaiwianfá nání woxiní woxiní nemerfná awayiní nimónimáná nañf ero dñjf émí saímí nimómáná nañf ero yarigfápimí dání apí nene neaíwapiffríxiní.

¹⁴ E nerí aí segf xwioxfyo dání wíyo sfpí dñjf ayá wí ríá tñjí wiaiwiro nioniní seáyf e oimónimínirí imímí wiro nerónayf, dñjf xeñwf e nimoróná seyfné nepa imónigfápí rítf niníro mixf mífmeakfnipa éfríxiní.

¹⁵ Ámá wigf wñiyo sfpí e níwikáriróná “Dñjf émí saímí nimorane yariñwíní.” yaiwinarigfápí, ayf anfnamí ñweañoyá dñfyo dání niyaiwiro yarigfámaní. Dñjf ámá Goríxomí mixdarigfáyo dání imónirí ámá Goríxo nání dñjf wí mímó wiwaninjyf nániní móñarigfáyo dání imónirí ejfpíríní. Obfyfáyao dání ení imónirí ejfpíríní.

¹⁶ Ayf rípí nání seararinjini. Ámá wigf wñiyo sfpí dñjf wiaiwiro nioniní seáyf e oimónimínirí imímí wimixíro yarigfáyf ejánayf, ámá pírániñf mifweá uyfníf nero sfpí xixegfí néra warigfá ejagfí nání seararinjini.

¹⁷ E nerí aí ámá dñjf émí saímí anfnamí dánjfpí nimoro yarigfápí aga xegf bí imóninjagi nání ayf rípí yarigfáriní. Xámí sifkwí mínf ero wigf wñiyf tñi xepíxepá mifróñf mepí tiníro awayiní yafeninjí imóníro wigf wñiyf xwiyfá uráná pírániñf arfá níwiwo dñjf yaikiroro wñiyo wá bí onímiápí mifwianí xwapí ayá wí níwianiróná íkfá nañfna sogwf obaxf wearinjyf yapí nimóníro wñiyo wiwo wñiyo símí símí e mumé nero nañf ero sfpí ero mepa ero yarigfáriní.

¹⁸ Ámá wigf wñiyf tñi xepíxepá mifróñf mepí tinarigfáyf e yarigfápimí dání ámá aiwá omiñf iwfá néra warigfápa nerónayf, wé róninjí yarigfápí aiwá xwé píripfrí inarinjfpíñfíñf imóninjño.

4

“Seyfné sfpípí nerfná Goríxomí símí tñi wiariygfáyfne imóninjof.” urijf nániriní.

¹ Segf mixf riníro mixf iníro yarigfápí mfkf píyo dání inarigfáriní? “Apí meapaxoniriní.” niyaiwiro feapá seainarinjfpí —Apí segf xwioxfyo dání seyfné tñi mixfínjí inarigfáriní. Feapá seainarinjí mfkf apimí dání seyfné segf wñiyf tñi mixf riníro mixf iníro yarigfá menfraní?

² Seyfné amípí wí nání “Omeámint.” níseaimónirí aí meapaxf mimónipa nero nání “Ámá opíkímint.” yaiwiariygfáriní. Amípí bí sñjwf fwí níwínirfná mifmeapaxf nimóníro nání mixf nimépero mixf rinarigfáriní. Seyfné “Pí nání nene neaimónarínjfpí mifmeapa yariñwárání?” mifyaiwipaní. Goríxomí ríxijf murípa nero nání mifmeaarigfáriní.

³ E nerí aí segí seaimónariñípi nání Gorixomí ríxíñí nuríríná díñí naní níxirímáná mé segí feapá seainariñípi oyaneyiníri ríxíñí urarigfá enagí nání Gorixo wí arfá xixení niseairí mísaeiaparíñí.

⁴ Gorixomí pírániñí díñí mítwíkwíropa neróná xídiro píni wiáriro nero nání fwíñíñí inarigfáyíné, seyíné níjíá rípi síní mimónípa reñoí, “Ámá Gorixomí mixídarigfáyí tñí nawíni níkumixiníro emearigfáyí, ayí Gorixoyá símí tñí inarigfáyí wí imóníjoí. Ayináni giyí giyí ‘Ámá Gorixomí mixídarigfáyí tñí níkumixiními oememíni.’ níwimóníríná wiwaníñíyí Gorixo tñí símí tñí inarigfáyí imixinariñíojí.” Seyíné níjíá apí síní mimónípa reñoí?

⁵ Seyíné díñí re riyaawiariñíojí, “Bíkwíyo re níríníri eáníñí rípi, ‘Gorixo xegí kwíyí negí xwioxíyo sítí neayinípimi pírániñí susíñíñí memeariñíríní.’ Bíkwíyo e níríníri eáníñípi surímá ríñíñí.” riyaawiariñíojí? Oweoí, Gorixo xegí kwíyípi ámá xío tñí símí tñí inarigfáyí wí wipaxí meñagí nání rariñíñí.

⁶ E niseairí aí Gorixo ayá níneawianíríná xwapí ayá wí neawianariñagí nání Bíkwíyo re níríníri eáníñí, “Wárixá imónarigfáyí Gorixo píri rakirí ámá ‘Siyikwíñíñí imóníñwíñí.’ yaiwinarigfáyí wá wianíri yariñoríñí.” eáníñagí nání

⁷ Gorixomí símanjwíyóníñí yeáyí wuríñíro obo xórórí neainigíñíri xáiwí éf níroro o tñí mixíñíñí iníro éfríxíñí. O tñí mixíñíñí inarína éf niseaními uníráriñí.

⁸ Seyíné Gorixo tíamíñí úfríxíñí. E nerínayí, xío ení seyíné tíamíñí bíníráriñí. Ámá fwí yariñíyóníñí, seyíné “Aríge nerí Gorixo tíamíñí umíñíréíñí?” niseaimóníríná sikí wéyo xéníñána okwíñíñíñíri igfá eánarigfápa axípi nero segí fwí yariñíyápí ení okwíñíñíñíri igfá eánípoyí. Ámá díñí bi biaú xíriñíyóníñí, seyíné “Aríge nerí Gorixo tíamíñí umíñíréíñí?” niseaimóníríná saxí sikí mayí oíníri yariñwápa segí xwioxíyo ení díñí sítípi tñí níxíñíri yariñíyápí apí ení síní neaíníñigíñíri saxí sikí mayí inaríñípáníñí imixinípoyí.

⁹ Segí fwí yariñíyápí nání díñí sítípi niseairí xwíñíá nimóníro ñweápoyí. Rípíá seyíné rarígníyápí píni níwiáriñína segí fwí yariñíyápí nání amixíñá époyí. Díñí níta seainariñípi píni níwiáriro kípíñí yinípoyí.

¹⁰ Gorixoyá siñwíyo dání siyikwípiayíñíñí imixinípoyí. Seyíné e eánayí, o seamíteyoaníráriñí.

“Séríxímeáyo xwíñíá mumearípaní.” uríñí náníriñí.

¹¹ Gí nírixímeáyíné, seyíné xwíñíyápai mítwíráriñípa éfríxíñí. Ayí rípi náníriñí. Ámá giyí giyí xexírímeáyo xwíñíyápai níñwíráriñónárani, xwíñíá numearírónárani, ayí ayoní murariñíojí. Ñwfí ikaxí Jisaso ríñípimi ení xwíñíyápai ñwíráriro xwíñíá “Ayí nípíkwíñí mítíñíñí.” umearíróníñí yariñíojí. Ñwfí ikaxí ríñípimi xwíñíá numearírónáyí, ñwfí ikaxí ríñípi tñí xixení mé xwíñíá umeararigfáyíné nimóníri yariñíojí.

¹² Ámáyo ñwfí ikaxí uríri xwíñíá umearíri epaxo, ayí ná woní Gorixoríñí. Ámáyo yeáyí uyimixemearí xwíñíá wikixerí epaxo ná woní o enagí aí “Negí wíñíyo xwíñíá umearípaxeneríñí.” yaiwiariñíyáné gíyíñéríñí.

“Mixímixíñípaní.” uríñí náníriñí.

¹³ Ámá Gorixo nání díñí mítmó re rarígníyóníñí, “Agwíraní, wíráriñónárani, aní xwé apimi nání nurane xwiogwí wo e níñwearanéná kodíreakí nerane nígwí xwé meaníwáriñí.” rarígníyóníñí arfá nípoyí.

¹⁴ E rarígníyóníñí wíráriñá seaímeaníyápí nání níjíá nimónímáná ríraríñíojí? Seyíné píñíñí imóníñíojí. Seyíné siñwíñíá xeniañwí yariñípíñíñí imóníñíojí. Bi onímiápí níñweámáná apaxí mé anípá imónarigfáyínéríñí.

¹⁵ Ayinani seyine e miripa nero Gorixo nani dinf nimoro ripini nirironay, “Amianao xe niñwearo oepoyiniri siñw naneanirinay, nene amit sifa wi tini niñwearane ripi yanwáran? Ripi yanwáran?” nirironay, ayi ananirin.

¹⁶ E niseariri aí wárixayne nimónimáná e wi miri mixt kñariño. Mixt kñariigtá apníñi imóniñi nípini sipirin.

¹⁷ Ayinani ripi osearimini, “Amá niñtá re nimóniro aiwi, ‘Nioni nañi imóniñipi neríná ayi e epaxfrin.’ Niñtá e nimóniro aiwi apí e mepa yarigfá giyf giyf, ayi rixa fwí nero nani xwiyá meárinipaxfí yariño.” osearimini.

5

Amípi wi mímúrónigfáyo erírf wiñf nánirin.

¹ Agwi amípi wi mímúrónigfáyne erírf bi seaimfpí arfá nípoyi. Íkñiñi sifí seaipaxf seaimeaníapí nani ñwf earo “Yeyi” ríro époyi.

² Ayi ripi nani seararin. Segí amípi ayá tñípí rixa didfmí ináriri rapírapí eni rixa kwínumiñi nowáriri eni.

³ Sñá gorí tñí sirípá tñí nígiyf míkipaxf imóniñagi aí segí awí eámeamf yarigfápi rixa nígiyf kiní. Sá Gorixo amá niyoní mí ómómiximí eníayimí nígiyf kiní apí segí sifí níwiéra warigfápi siñání piaumimí erí rírá íkfayo nowáriñípa segí waráyo eni nowáriri eníarini. Sá yoparíyf tñí rína amípi ayá tñípí tñí nígwí tñí mímeamf yáráriñagfa aí

⁴ pírániñi arfá nípoyi. Nígwí amá omiñi seaiiarigfáyf tñí aiwá seamiiarigfáyf tñí nígwí omiñi seaiiáná “E seaiapaníwáriñi.” nuríro yoí urigfápi —Apí níwiróna bi níwákwiro sini fá xírarigfápirini. Apí ríaiwá réniñi rínarini, “Amá ayi sifí e yarigfáriñi. Sifí e yarigfáriñi.” Ríaiwá éniñi rínariní Gorixo —O anínamí dání siniñi wíñigfáwayá Amianorini. O rixa arfá wini.

⁵ Amípi wi mímúrónigfáyne, seyine xwíá týo niñwearóna sifí muní niñwearo pi pi segí feapá seainarini pimi dánini néra warigfáriñi. E neróna amá odípí iwaní ení wimí nani oimóniri aiwá xwé níwiro imixarigfápa sá Gorixo xwírfá seaikixenfáyi aníni oneaímeaniri sewaniníyfíne axípí e imixinariñoi.

⁶ Amá wé róniñi yarigfáyo seyine xwiyá numeáriro pikiarinagfa aiwi wíniyf eni wi píri searakianiro miyarin.

“Díñf sifí níñirane Amianao nani weniñi nerí ñweáwanigini.” uriní nánirin.

⁷ Ayinani, gí nírixímeáyfne, Amianao xegí dinf tñí óf neaimowiniginiñi xfo weapinfe nani weniñi nero ñweáfríxini. Aiwa omiñi yarigfáyf aiwá iwfá nurárimáná yarigfápi nani dinf mópoyi. Iniá eari sogwí aniri neríná aiwá xwé imixinía nani weniñi nerí niñwearfná yóf nerí xegípí óniñi oneaimoniri weniñi nerí ñweaariñgáriñi.

⁸ Amianao weapiníyfai anjwi ayo enagí nani seyine eni axípí xe óf oneaimowiniginiñi dinf sifí níñiro weniñi nero ñweáfríxini.

⁹ Gí nírixímeáyfne, Amianao xwiyá míneameáripa éwíñiginiñi aníñumí ikaxf mireñipa éfríxini. Ai eyeyíromí niñeairfná xwiyá neameáripxf imóniño aníni bñimiginiñi rixa fwí e rónapinagí nani rarini.

¹⁰ Gí nírixímeáyfne, wíá rókiamoagfáwa —Awa Amianao xegí xwiyá onurímeípoyiniri urowárénapáná níbíro oyá xwiyápí wuriyigfáwarini. Awa amá wi xeaniñi wilkáráná xwámamí níwiróna egfápi seyine nani siñwepigf seaigfá enagí nani axípí e nero xídfoyi.

¹¹ Ai Gorixomi dīnj̄ wíkwíronjwaéne dīnj̄ re yaiwiariñwárini, “Ámá enjánaj̄ xeaninj̄ wikáríagfa aí xwámámí wíráyí Gorixoyá dīnj̄ tñi yayí winipaxí imónigfáyfrini.” yaiwiariñwárini. Seyné Jopo yagípi nání rixa aríá níwiro omí xeaninj̄ níwiéra úfápimí xwámámí níwiéra núsáná ejáná Ámináo ámi nañí wiáná wímeanípi nání nene níjíá e imónijagwí nání re yaiwiñwini, “Ámináo ámá nání wá wianíri ayá urimixíri nerfná bí onímiápi ayíkwí mítwí ayá wí wiariñorini.” yaiwiñwini.

“Síjá romi dání ríraríñini. murípa éfríxini. uríñí nánírini.”

¹² Gí nírixímeáyíné, amípí seararíñápi “Oxídípoyí.” nínimóníri aiwí rípi anípaxfrini. “Nepa nírarini.” oyaiwípoyíñíri nurírná anínamí dáníraní, xwírárimí dáníraní, amípí wíyo dáníraní, aga murípa éfríxini. Seyné nioní e searfá apimí dání ráná Gorixo pírí seamamonígíñíri ámáyo “Nemíñíni.” nuríróná apíñí urífríxini. “Nemíméíni.” nuríróná apíñí urífríxini.

Gorixomi aníñí miní ríxíñí urífríxiniñí uríñí nánírini.

¹³ Segíyí go go ríñíñí nímeárínayí, Gorixo arírá oniníri ríxíñí uríwíñigini. Segíyí go go dīnj̄ niíá níwinírnayí, Gorixomi yayí numerí soñí umearíwíñigini.

¹⁴ Segíyí go go símixí níwerírnayí, Jisasoyá sítikí imónigfáyíné seaipenweagfáwamí “Eíñí.” urífríxini. Awa níbíro Ámináoyá dīnj̄ tñi ámi wará oiníñíri ríxíñí wuríyiro raní bí tñi xwíá earo éfríxini.

¹⁵ Awa ríxíñí nuríróná dīnj̄ níwíkwíroro urarigfápimí dání Ámináo ámi nañí wimixíñírini. Símíxo fwí bí ení enjo ejánayí, yokwarímt wiinírini.

¹⁶ Ayínáni, símixí pñí seawiáríri Gorixo nañí seaimixíri ení nání segí fwí éfápi nání waropári intro Gorixomi xixe ríxíñí wurimeiri inífríxini. Ríxíñí wé róníñí imónigfáyí wuríyariñgíapí, ayí ananí ámáyo arírá wipaxí enjagí nání raríñíni.

¹⁷ Enjíná wíá rókiamoagí Irai jao enípi nání dīnj̄ mópoyí. O ámá nenéníñí imónijo aiwí iniá meapa oeníri Gorixomi ríxíñí ejí tñi uráná oyá dīnj̄ tñi xwíá týo iniá meapa nerí xwiogwí waú wo nípwémáná ejáná ámi emá wé wíumí dání wo ení pweñíñigini.

¹⁸ O iniá ámi oeaníri Gorixomi ríxíñí uráná iniá xwíá týo nearí aiwá yapíñíñigini.

“Séríxímeá wí xeñwíñí yariñagfa níwíñíróná yumíxíñípoyí.” uríñí nánírini.

¹⁹ Gí nírixímeáyíné, segíyí wo ámá xegí imóníñí wo Gorixoyá xwíyíá nepa imóníñípi pñí níwiárími xeñwíñí yariñagí níwíñíri ámi Gorixo tíamíñí obíníri nipemeámi níbírnayí,

²⁰ re mówíñíñigini, “Xexírímeá fwí aríkí yariñgíáyí wigí fwí yariñgíapí pñí níwiáríro ámi Gorixomi dīnj̄ owíkwírpoyíñíri yumíxaríñí go go, o ayí aníñímixíñaníro yariñgíapimí dání eríkiemeánípíri nání erí fwí xwapí éfápi rití inípíri nání erí yariñorini.” mówíñíñigini.

Payé Pitao xámí eanínarinti.

Payé rína ámá Jisasomí díñjí wíkwíroarígíá wí ení nimóniro ñweagíáyí nání Pitao xámí eanínarinti. O Jisaso wiepisagowa worinti. Jisaso ríxa aŋínami nípeyimáná xwiogwí ríxa obaxí nípwémáná ejáná Pitao Jisasoyá sýikí imónígíáyo Romiyíyá gapímanowa xeaníñjí ríá tíñjí níwikára waríngíá nání ayí ení neániro aníñjí Jisasomí pírániñjí uxídfíríxíñirí “Díñjí sítí umímómiñt.” níyaiwirí payé rína eaníniginti. Payé rínamí yoparípi nearína Romí, aŋí xío níñweámáná payé eaaríñípi nání nuríríná yumíí uríminirí xwiyíxá nuríri Babironí nání uríñiniginti.

1-2 Pitaoní —Nioní Jisasí Kiraisoyá wáf wuriimeiaríñá wonírini. Nioní payé rína ámá mít dáñfyínéníñjí imónígíáyíne nání —Seyíne éf nímiamoro píropenisí xegí yoí Podasíyí ríñíñjyo ñwearo Garesia ríñíñjyo ñwearo Kapadosa ríñíñjyo ñwearo Esia ríñíñjyo ñwearo Bitinia ríñíñjyo ñwearo egíáyínerinti. Seyíne nání payé rína níriri eaaríñinti. Seyíne Jisasí Kiraiso ríñípími xíxení xídpíri nání ero o ragí yoxáfpámi níperína puñípí tíñi igíáñíñjí níseaeámoirína segí fwí yarígíápi yokwarímí seainí nání erí eníá nání ápo Goríxo xegí kwíyípí seaaíníñjyo dání nioníyáyí imónífríxíñirí xegí níjíá xámí xwíá ríri sítí mimóníñjáná imóníñípí tíñi xíxení fá yíyamíxímí seainíyínerinti. “O wá ayá wí seaiwianíri níwayíróniro ñweapíri nání ayá wí seiiri éwíñiginti.” nimónarinti.

“Xeaníñjí seaímeaariñagí aí Goríxo yeáyí neayimíxemeañíráinti.” uríñjí nánírini.

3 Nene Goríxomí —O negí Ámíná Jisasí Kiraisomí xano imónírí Nwfáo imónírí enjorinti. Omí yayí owianeyí. Ayí rípí nánírini. Nene Jisasí Kiraiso xwáripáyo dání wiápñímeanjí enagí nání weníñjí nerí ñweaariñwápi “Nepa xíxení neaímeaníráinti.” yaiwianíwá nání Goríxo xegí wá xwapí neaumíxíñjyo dání ámí sítí neaxírinenéñjí eweanjwárinti.

4 “Nene níneaímeaníráinti.” níyaiwirí weníñjí nerí ñweaariñwápi, ayí Goríxo “Naní e e níseaiimíráinti.” ríñípí apírini. Apí wí urí epaxí mimóní erí sýikwí míñí nañíni epaxí erí anípá bí mimónípaxí erí enípírini. Aŋínami Goríxo seyíne nání seameñweaiaríñípírini.

5 Goríxo sítá yoparíyi imónáná yeáyí níseayimíxemearína sípearímí seainíápi piaumímí iníwíñigíñirí seyíne díñjí wíkwíroaríñagíá nání xegí ení sítí eáñíñípí tíñi awí seameñweañíyíne enagí nání rariñinti.

6 Xeaníñjí agwí ríná Goríxo xe owímeaníri wimóníñjí bí onímiápi nání xíxegíñi seaímeaariñípí nímuropaxí mimóníñagí nání díñjí ríá seaxearíñírini. E nerí aiwí sítá yoparíyimi Goríxo seaiintíápi nání seyíne yayí seáyími dání seainaríñírini.

7 Jisasí Kiraiso seyíne mimóní díñjí mítwíkwíró nepa xwioxíyo dání xítomí díñjí wíkwíroaríñagíá níseaníri nání xewaniño piaumímí níseainíríná seyíne yayí seamerí seáyí e seamíeyoari wé íkwianíwíyo seañwírári nání agwí ríná xeaníñjí xíxegíñi seaímeaariñi. Ewayí xwiyíá sítí gorí nání ríñíñjí rípí nání díñjí mópoyí. Ámá sítí gorí —Gorí ayí urí epaxí imóníñípírini. Sítí gorí nímearo aga sítígorí ríá níñíri gorí nápi, sítí iníñípíri xegípí oweníri ámí ámí ríá ikeáárarígíápa segí díñjí wíkwíroarígíápi —Apí gorí tíñi xíxení imóníñípímani. Seáyí e imóníñípírini. Apí ení axípí xwioxíyo dání ríá níkwíroaríñioiníri gorí ríáníñjí ikeáárarígíápa xeaníñjí ení axípí e seaímeaariñírini.

8 Seyíne Jisasomí sítímañjyo sítíwí mítwíñipa egíáyíne nimóniro aiwí díñjí sítí uyariñíráinti. Agwí ríná ení sítíwí mítwíñipaxí níseaimóníri aiwí díñjí

n̄w̄ikw̄roro nán̄ aga yaȳ xw̄iȳá t̄n̄ r̄pax̄ mimón̄ñfp̄ seáȳm̄ dán̄ n̄seain̄ri
nán̄ ikw̄feyoánariñoí.

⁹ E nerfná Jisasomí dñjí wíkwíroaríñagfá nání seaimóníñápi —Goríxo yeáyí seayimíxemeaníápi nání rariñint. Apí rixa seaímeaaríñagí nání yayí seainarint.

¹⁰ Gorixo apí e nerfná yeáyí seayimxemeáníapí nání ejíná wftá rókiamoagfá “Gorixo wá niseawianírná e seaíníárini.” rígáfawa dñjí “Gorixo arige nerí enfa nání ríá rarini?” níyaiwiro aníñf minf yarimágf niga bagfáriñi.

¹¹ Kwíyí Kiraísoyápi áwaŋí ín̄imí dání urin̄in̄ípí, "Xámí xean̄in̄ípí ámá Gorixó yeáyí seayim̄ixemean̄fa nání urowárénapin̄omí n̄iwímeámáná ejáná r̄wéná ámí seáyí e xegí b̄í imónin̄ípí wímean̄íráni." Wíá rókiamoagfáwamí áwaŋí kwíyíyo dání e urin̄in̄ípí nání awa díŋípí n̄imoróná "Yeáyí neayim̄ixemean̄fa nání urowárénapin̄í gíná b̄in̄íráfaní? Omí wímean̄íápí aríge nimóníri wímean̄íráfaní?" n̄iyaiwiro yarimágí nigá bagfáriñí.

¹² E nero aí Gorixo awa re oyaiwípoyiníri, "None wítá urókiamoaríñwápi negí tñjíríná imóniníápímaní. Ámá noneyá rítwíyo ñweagfáyí tñjíná imóniníápíriñi." oyaiwípoyiníri siñjáni waropárí wiñinigínti. O nene nání neaiiñípí, ayí xwíiyá yaya seainípaxí agwí ríná wáí rarigfáwa kwíyí añínamí dání wírénapíñípimi dání wáí searímegfápiríñi. Añínjajowa ení aga niñjtá oimónaneyiníro niwimóníro egíápíriñi.

“Íkwíráñáníñí imóntírixini.” uríñí nániríñí.

¹³ Gorixo e neaiinjé enagé nání segí dínjé niseaíkwearipeárinigintíri pírániñjé pírfí wiaíkímí niniro sínjwí tñí nero re niyaiwiro, “Jisasi Kiraiso xewaninjo piaumimí ináná Gorixo wá níneawianiríná neaiinjépi yoparípi sipearímí níneairí yeáyí neayimixemeáwñigintí.” niyaiwiro dínjé níwikwímoró nweáfríxintí.

¹⁴ Seyñé niaíwá arfá yímigí yariḡtáyñiñt nimóniro xwiyáyay seainipaxípi sini majtá nimónirfná “Pí pí nioni ḫeapá ninarñípi sa oemint.” niyawiro yagíápí sini xe oneaímeaniniri mísseaimónipa éfríxint.

¹⁵ E mepa nero siyikwí bít míñí íkwíráfnáníñj imóníñjo —O seyíne xíó xegíyí imónífríxínírí wéyo tá seaumíriñorínt. O imóníñjpa seyíne ení pí pí neróná íkwíráfnáníñj nimóníro axípí éfríxíní.

BÍKWÍTÓ ተወስኑቸው የለንተነበሩ ውስጥ ጥሩ አልተከፈም ነው ተደርጓል፡፡

Gorixo ayá tñjé imóniñjépi tñni gwíniñjé nearoayíronjé nánirini.
17 Seyné Gorixomí —O ámáyo mí ómómiximí nerfná ámá xwérixa wími símí símí e miñwiraráyí ayo wigí egíápimi dání mí ómixaxfdinforini. Omí xwiyfá rírimí níwirfná “Ápoxini” nuríro nání síní xwífá rírimí nurínróná omí wáyí níwiro pírániñjé

¹⁸ Seyné njjtá re imóniñagfa nání raríñiní. Gorixo segí arfowa sítwí surímá seiákwíkwíyigfápi pñi wiárírixiníti sínjá sirípá tñíraní, gorí tñíraní, —Apí anípá imáñiñiñi. Aní tñíri wiárírixiní —asuramí —númari.

19 Negí Judayí wigí fwí yarigíápi Gorixo ragí pwaríngagí níwíníri yokwarímí oneaiiníri sipísipí miá siyikwí míniño nípíkiróná yarigíápa o xegí xewaxo Kiraiso, ragí xegí ayé tíne níparínpí pupnímí dáií gwiñipí seacocuúnpíri.

20 Xwíáráí tñí aŋjña tñí sñi mimix̄pa ejáná xámí xegí xano e éwínigíníri wimóniñípi tñí xíxení nerína urípeaño seyíné arírá seaiminíri nání sítá yoparíyí tñípí rípá rixa sínáni piaumimí nípíri seanciníri.

²¹ Seyné o seaiñipim dán Gorixom dñi wíkwíroarigfáriñi. O xewanijo Kiraiso xiwáriñávo dán owiápñimeaniri ámi dñi sixi numímeri aga seávi émi umíeyoaní

enag̫ nán̫ sey̫né om̫ dñ̫ n̫w̫kw̫roro “O near̫n̫p̫ nepa neaiin̫ár̫n̫.” n̫yaiwiro dñ̫ n̫w̫kw̫moro n̫wean̫o̫.

“Xixe dñ̫ s̫x̫ yin̫ríx̫in̫i.” ur̫n̫ nán̫ir̫n̫i.

22 Xwiox̫yo dán̫ n̫r̫ix̫meáyo dñ̫ s̫x̫ ouyaney̫n̫iro seg̫ fw̫ yarig̫áp̫ xw̫iy̫á nepaxiñ̫ imóniñ̫pim̫ ar̫á n̫w̫iro pírániñ̫ n̫x̫d̫r̫iñ̫pim̫ dán̫ r̫ixa ig̫án̫iñ̫ eámónig̫á enag̫ nán̫ an̫iñ̫ min̫ xwiox̫yo dán̫ dñ̫ s̫x̫ yin̫ríx̫in̫i.

23 Ay̫ r̫ip̫ nán̫ “Dñ̫ s̫x̫ yin̫ríx̫in̫i.” searariñ̫in̫i. Sey̫né ám̫ s̫iñ̫ b̫n̫iñ̫ eweáfáp̫, ay̫ an̫ip̫ imóniñ̫pax̫ en̫p̫ mar̫áti, an̫iñ̫ n̫weapax̫ imóniñ̫p̫ t̫n̫ eweáfár̫n̫i. Ay̫ xw̫iy̫á Gor̫xoyá an̫iñ̫ n̫y̫im̫iñ̫ en̫p̫ ámáyo ám̫ s̫iñ̫ bi̫ eweaar̫iñ̫p̫ nán̫ rar̫iñ̫in̫i.

24-25 B̫kw̫y̫o dán̫ re n̫r̫in̫ir̫ eán̫iñ̫p̫ nion̫ searariñ̫áp̫ t̫n̫ x̫xen̫ imóniñ̫ag̫ nán̫ rar̫iñ̫in̫i, “Ámá ay̫ ay̫ n̫n̫ arániñ̫ imónig̫áy̫r̫in̫i. Am̫p̫ ámá yariñ̫ag̫á n̫w̫in̫iro yay̫ umearig̫áp̫, ay̫ ará siy̫niñ̫ imóniñ̫in̫i. Ará yeáy̫ n̫y̫ipeárimáná ur̫ yariñ̫pa ámá en̫ ax̫p̫ yariñ̫áy̫r̫in̫i. Ará siy̫ ur̫ ner̫ná piéroar̫iñ̫pa am̫p̫ ámáyo yay̫ umearig̫áp̫ ax̫p̫n̫iñ̫ imónariñ̫r̫in̫i. E ner̫ aí Ámináoyá xw̫iy̫áp̫ aga an̫iñ̫ íníná imóniñ̫p̫ir̫in̫i.” Xw̫iy̫á e r̫in̫iñ̫ag̫ nán̫ searariñ̫in̫i. Xw̫iy̫á ap̫ yay̫ seain̫pax̫ imóniñ̫ wá̫ searariñ̫wáp̫ir̫in̫i.

2

“Xw̫iy̫á Gor̫xoyá ox̫d̫im̫in̫ir̫ ayá wí seaimóníw̫in̫iñ̫i.” ur̫n̫ nán̫ir̫n̫i.

1 Ay̫nán̫i seg̫ r̫á k̫roar̫ig̫á n̫ip̫in̫ t̫n̫ yap̫ wíwap̫iy̫arig̫á n̫ip̫in̫ t̫n̫ nañ̫ r̫iro s̫ip̫ r̫iro yariñ̫áp̫ t̫n̫ s̫ip̫ dñ̫ yaiwiar̫ig̫áp̫ t̫n̫ xw̫iy̫áp̫ai uñ̫w̫ir̫ar̫ig̫á n̫ip̫in̫ t̫n̫ ap̫ n̫ip̫in̫ r̫ixa xw̫á weyárt̫r̫iñ̫i.

2 E nero niaiw̫ s̫iñ̫ x̫r̫t̫ay̫ am̫iñ̫ nán̫ ayá wí wimónariñ̫pa sey̫né en̫ ax̫p̫ xw̫iy̫á Gor̫xoyáp̫ —Ap̫ ikweakw̫m̫ min̫iñ̫p̫ir̫in̫i. Ap̫ ar̫á n̫w̫ir̫i x̫xen̫ ox̫d̫im̫in̫ir̫ ayá wí seaimóníw̫in̫iñ̫i. Gor̫xo yeáy̫ seayim̫xemean̫e nán̫ seg̫ dñ̫ niaiw̫ am̫iñ̫ n̫iñ̫r̫ná xw̫é iwiaroar̫ig̫ápa ax̫p̫ yó̫ nimóniro am̫p̫ Gor̫xo wimónariñ̫p̫ nán̫ dñ̫ aumaúm̫ in̫ífr̫iñ̫i xw̫iy̫á oyáp̫ nán̫ ayá wí seaimóníw̫in̫iñ̫i.

3 Sey̫né aiw̫ g̫g̫ neróná aw̫i yariñ̫p̫ nán̫ n̫j̫t̫á imónar̫ig̫ápa Ámináo dñ̫ s̫ip̫ n̫w̫ir̫ná nañ̫ seaiiñ̫p̫ nán̫ r̫ixa n̫j̫t̫á imónig̫áy̫né enag̫ nán̫ ap̫ e éfr̫iñ̫i.

“Sey̫né ámá Gor̫xoyáy̫nér̫in̫i.” ur̫n̫ nán̫ir̫n̫i.

4 Sey̫né Jisaso —O dñ̫ n̫y̫im̫iñ̫ t̫n̫ s̫iñ̫ániñ̫ imóniñ̫ wor̫in̫i. Ámáy̫ “S̫iñ̫á ro s̫ip̫or̫in̫i.” n̫r̫iro em̫ móag̫á aiw̫ Gor̫xoyá s̫iñ̫w̫y̫o dán̫ ayá t̫n̫o enag̫ n̫w̫in̫ir̫ an̫̫ x̫o m̫trar̫iñ̫p̫ nán̫ fá yam̫ixáriñ̫or̫in̫i.

5 Sey̫né en̫ s̫iñ̫á dñ̫ n̫y̫im̫iñ̫ t̫n̫iñ̫iñ̫ imónig̫áy̫nér̫in̫i. Sey̫né o t̫ámin̫ bar̫ná Gor̫xo n̫seameari̫ an̫̫ r̫id̫iyowá nán̫ xeg̫ kwíy̫ n̫weapax̫ wiwán̫iñ̫ seam̫rar̫in̫i. Sey̫né an̫̫ iwám̫ dán̫ oyá apax̫pán̫iñ̫ imónig̫á “Gor̫xo wimónariñ̫p̫ nán̫in̫ e n̫yan̫wáriñ̫i.” yaiwiar̫ig̫áy̫iñ̫iñ̫ nimóniro ay̫ Gor̫xo none nán̫ yay̫ oneain̫ir̫ r̫id̫iyowá wiariñ̫ápa sey̫né en̫ Jisasi̫ Kiraiso seaiiñ̫y̫o dán̫ ax̫p̫n̫iñ̫ xeg̫ kwíy̫ x̫o wimónariñ̫p̫ nán̫ seaíwap̫iy̫ar̫iñ̫p̫ wífr̫iñ̫ir̫i sey̫né an̫̫ wiwán̫iñ̫ seam̫rar̫in̫i.

6 Xw̫iy̫á nion̫ searariñ̫áp̫, ay̫ B̫kw̫y̫o dán̫ re n̫r̫in̫ir̫ eán̫iñ̫p̫ t̫n̫ x̫xen̫ imóniñ̫ag̫ nán̫ rar̫iñ̫in̫i, “Ar̫á époy̫. Gor̫xon̫ ámá s̫iñ̫á an̫̫ n̫im̫ir̫róná s̫iñ̫á awiax̫ wo xám̫ n̫imearo iwam̫tó t̫way̫iroar̫ig̫ápa nion̫ en̫ ámá wo g̫ Saion̫ n̫weag̫áyo umeñ̫wean̫e nán̫ nur̫pear̫ná s̫iñ̫á ayá t̫n̫iñ̫ imóniñ̫ wo n̫imear̫ iwan̫óniñ̫ t̫way̫iroar̫iñ̫in̫i. Om̫ dñ̫ wíkw̫irog̫áy̫ ayá n̫win̫ir̫ ‘Pí nán̫ wíkw̫ron̫áráfan̫?’ wí yaiwip̫r̫áman̫.” n̫r̫in̫ir̫ eán̫iñ̫p̫ nion̫ searariñ̫áp̫ t̫n̫ x̫xen̫ir̫in̫i.

7 Ay̫nán̫i dñ̫ wíkw̫iroar̫ig̫áy̫né nán̫ s̫iñ̫á o ayá t̫n̫o imóniñ̫in̫. E ner̫ aiw̫ dñ̫ m̫w̫ikw̫ropa yariñ̫áy̫ B̫kw̫y̫o re n̫r̫in̫ir̫ eán̫iñ̫p̫ t̫n̫ x̫xen̫ eg̫awix̫in̫i, “S̫iñ̫á

anj̄ m̄irarigfáwa ‘Sipiorin̄i.’ n̄iriro em̄ mogfō Gorixo n̄imear̄ iwanm̄ó t̄iwayirongo imóniñfrin̄i.” n̄irin̄iri eánij̄pi t̄ni x̄isen̄ eḡawixin̄i.

8 Ámá d̄ij̄t̄ m̄iwikw̄roarigfáȳt̄ n̄ani r̄ipi en̄ n̄irin̄iri eánin̄i, “S̄njá o, aȳt̄ ámá n̄oreámioari ná eániri nikir̄ipeaániri ná eániri yarigfóniñ̄t̄ imónin̄i.” n̄irin̄iri eánin̄i. Aȳt̄ r̄ipi nánirin̄i. Gorixoyá xw̄iyfápi n̄wiaíkiro n̄ani n̄oreámioari nánij̄t̄ eánarigfárin̄i. Enj̄ná Gorixo e éfr̄ixin̄iri ur̄ipeaagfrin̄i.

9 E ner̄i aí enj̄ná Gorixo ámá xeḡ imónigfáȳt̄ n̄ani r̄ij̄pa seȳné n̄ani en̄ x̄isen̄ axípi re n̄irin̄iri eánin̄i, “Ámá gw̄t̄ w̄irí x̄o xeḡ imónifw̄inigfín̄iri fá yam̄ixáriñfrin̄iñ̄t̄ imóniro m̄ix̄t̄ ináȳt̄ x̄toyá apaxípánin̄t̄ imónigfáȳt̄imóniro ámá gw̄t̄ mónigfá ‘X̄o wimónarifp̄ini éwanigfíni.’ yaiwiariigfáȳt̄imóniro ámá x̄toyá imónigfáȳt̄imóniro eḡfáȳt̄in̄i.” n̄irin̄iri eánij̄pi seȳné n̄ani x̄isen̄ r̄in̄i. Gorixo —O seȳné s̄t̄a yin̄ij̄m̄in̄i p̄ni n̄wiárim̄i n̄ibiro xeḡ w̄fá ókiáriñfmin̄i n̄weapfr̄fa n̄ani fá seaumir̄in̄orin̄i. O seȳné awiax̄ seáȳt̄ em̄ imónin̄t̄ x̄o seauiñ̄pi ámáyo áwanj̄ ur̄iffr̄ixin̄iri ap̄i ap̄i imóniffr̄ixin̄iri sear̄ipeañfrin̄i.

10 Enj̄ná seȳné B̄ikw̄t̄yo “Ámá s̄ipfá imónigfáȳt̄in̄i.” n̄irin̄iri eánij̄pi t̄ni x̄isen̄ nimóniro aiw̄i agw̄i r̄iná r̄ixa ámá Gorixoyáȳt̄ne imónijo. B̄ikw̄t̄yo r̄in̄iñ̄pa xámi Gorixo ayá m̄iseawianij̄ȳt̄ne aiw̄i agw̄i r̄iná r̄ixa ayá seawianarifȳt̄nérin̄i.

“Ámá Gorixo n̄ani maj̄á imónigfáȳt̄ t̄ni n̄ij̄wearóná pírániñ̄t̄ éfr̄ixin̄i.” ur̄ij̄t̄ nánirin̄i.

11 Ḡt̄ d̄ij̄t̄ s̄ix̄ seayin̄áȳt̄ne, ej̄t̄ r̄irémix̄t̄ n̄iseair̄i re seararifj̄in̄i, “Seȳné anj̄ m̄i d̄anj̄fýt̄nénin̄t̄ nimóniro xw̄fá r̄irími ur̄inigfáȳt̄ne feapá seainarifj̄pi xe oneain̄iri s̄ij̄w̄t̄ m̄iw̄in̄ipan̄. Feapá seainarifj̄pi d̄ij̄t̄yo s̄ipí seaikixémin̄ir̄i yarifj̄t̄ enj̄aḡi n̄ani rarifj̄in̄i.

12 Seȳné ámá Gorixo n̄ani maj̄á nero n̄ani em̄á imónigfáȳt̄ t̄nj̄t̄ e n̄ij̄wearóná pírániñ̄t̄ wé r̄óniñ̄p̄in̄i éfr̄ixin̄i. Em̄aȳt̄ ikaȳw̄t̄ n̄isearifróná ‘Ámá r̄ikikirfó yarigfáȳt̄nérin̄i.’ sear̄fa aí seȳné wé r̄óniñ̄t̄ imóniñ̄p̄in̄i yarifj̄aḡfa s̄ij̄w̄t̄ n̄iseaniro n̄ani s̄t̄a Kiraiso ámáyo m̄i ómómix̄im̄ win̄i n̄ani b̄infáyim̄i om̄i seáȳt̄ e um̄feyoaro ‘Jox̄t̄ r̄ix̄darigfáȳt̄ xeñw̄t̄ r̄ij̄wáriñ̄i.’ r̄iro ep̄ir̄fa n̄ani pírániñ̄t̄ e éfr̄ixin̄i.” seararifj̄in̄i.

“Ámá seáȳt̄ e seaimónigfáȳo ín̄im̄i wur̄in̄iffr̄ixin̄i.” ur̄ij̄t̄ nánirin̄i.

13-14 Seȳné Ám̄ináo wimónarifp̄im̄ ox̄daneyin̄iro ámá seameñweapfr̄fa n̄ani imónigfá aȳt̄ ayo ín̄im̄i s̄imanjw̄yóniñ̄t̄ yeáȳt̄ wur̄in̄iffr̄ixin̄i. E nero m̄ix̄t̄ ináȳt̄ seáȳt̄ e imóniñ̄o gap̄iman̄t̄ n̄yon̄i seáȳt̄ e wimóniñ̄t̄ enj̄aḡi n̄ani om̄i s̄imanjw̄yóniñ̄t̄ yeáȳt̄ wur̄in̄iro gap̄iman̄f̄t̄ en̄t̄ ámá fw̄t̄ yarigfáȳo p̄ir̄t̄ umamoro nañ̄t̄ yarigfáȳo seáȳt̄ e umero oépoiyin̄iri ur̄ipeañȳt̄ enj̄aḡi n̄ani ayo en̄t̄ s̄imanjw̄yóniñ̄t̄ wur̄in̄iro éfr̄ixin̄i.

15 Gorixo seȳné n̄ani re n̄iyaiwir̄i wimónarifj̄aḡi n̄ani rarifj̄in̄i, “Ámá nion̄i d̄ij̄t̄ n̄ikw̄t̄roarigfáȳt̄ nañ̄t̄ nero ín̄im̄i e n̄iur̄in̄ir̄iñ̄p̄im̄ d̄ani ámá maj̄á nikáriñiro wiḡt̄ maj̄á imónigfápim̄ d̄ani yap̄t̄ n̄ir̄iro ‘Gorixom̄ d̄ij̄t̄ w̄ikw̄roarigfáȳt̄ s̄iw̄t̄ s̄ipí yarigfárin̄i.’ rarigfápim̄ sañjáriñfr̄ixin̄i.” n̄iyaiwir̄i wimónarifj̄aḡi n̄ani rarifj̄in̄i.

16 Gap̄iman̄t̄yo ín̄im̄i n̄iur̄in̄ir̄óná Jisaso seauiñ̄pim̄ d̄ani fw̄t̄ n̄ani áxeñwaríñiñ̄t̄ m̄iseainiñȳt̄ne enj̄aḡi n̄ani ámá “Nene áxeñwarí min̄ipa enj̄agw̄i n̄ani fw̄t̄ anan̄ yan̄w̄in̄i.” n̄ir̄iro yarigfápa mepa éfr̄ixin̄i. Ámá “Gorixo wimónarifp̄in̄i oyaneȳt̄.” n̄iur̄in̄iro ín̄im̄i n̄iur̄in̄iro n̄ani fw̄t̄ epax̄t̄ imóniñ̄pi mé yarigfápa seȳné en̄t̄ axípi e éfr̄ixin̄i.

17 Ámá n̄yon̄i wéyo uñwiráriñ̄o sér̄ix̄meáyo d̄ij̄t̄ s̄ix̄t̄ uyiro Gorixom̄ wáȳt̄ wiñ̄o m̄ix̄t̄ ináȳt̄ seáȳt̄ e imóniñ̄om̄i wéyo uñwiráriñ̄o éfr̄ixin̄i.

“Kiraiso s̄ij̄wepiḡt̄ neaiñ̄ipim̄i x̄id̄iffr̄ixin̄i.” ur̄ij̄t̄ nánirin̄i.

18 Xináiwániñf nimóniro omíñf wiiarigfáyfné, segí bosí seamearigfáwa nání wáyí niwiro íntimí niwurfniróná nañf niseamero awayint seaiarigfáyoní marfáti, uyfniñf niseakáriro seamearigfáyo ení íntimí wurfnirfinti.

19 Ayí rípti nání rariñinti. “Gorixo wimónarifpí apírfaní?” niyaiwiro sa apínt oyaneyiníro nání “Pí pí xeanif neaikáráná dñf rífa neaxearifpí ayí ananirfinti.” niyaiwiro xwámamí niwirfnayí, Gorixo yayí winarifn eñagí nání ananí bosowamí wurfnífrifxinti.

20 Íwf yariñagfa niseaniro uyfniñf seaikáránayí, seyfne xwámamí wíagfa aiwi “Gorixo nene xwámamí wiariñagwi nání ananí yayí seáyí e neamenfáriti.” ríseaimónarinti? Oweo! E nerí aí seyfne nañf yariñagfa aiwi uyfniñf seaikáráná xixe miwí xwámamí niwirfnayí, Gorixo yayí winpaxfpí yariño!

21 Gorixo seyfne e éfrifxiniri wéyo fá seaumirifrinti. Rñifnif seyfne meapaxí imónifpí Kiraiso nimeáriniróná rñifnif seyfne ení surfmá nimeáriniróná epírfápí nání siñwepigf seaiñf eñagí nání rariñinti.

22 O Bíkwíyo “Íwf bí mepa erí xegí mañpá tñi yapí bí mifipa erí ejfrinti.” níriniri eánifpí tñi xixení eñiniginti.

23 Omí ikayfwí umeararfná xfo ení wí xixe ikayfwí muripa erí omí rñifnif wiariñá “Soyfne miyfó ráráriñifyo ríxa urfkwinipíráo!” muripa erí Gorixomí —O áma níyoní wigí egíapí tñi xixení pírf umamoariforinti. Omí dñf niwíkwírori “Ayí nioní nítpapí nání pírf umamonfáriti.” yaiwirí eñiniginti.

24 Nene fwí ejwápi nání Gorixo pírf níneamamorfnayí xixení imónifmíniri eñf aiwi o nene pírf neamamómínrírí éfpi Kiraisomí pírf umamóáná o rñifnif nimeari yoxáfpamí dání peñiniginti. Áma píyí sñi fwí bí mepa yariñápa seyfne ení axípí ero áma siñf ñweagfáyí amípí xwapí yariñápa seyfne ení axípí wé rónifnif imónifpí ero éfrifxiniri peñiniginti. Omí iwaní nímépero píkigfáyo dání segí wará ríxa nañf inifnagí nání “Apí e éfrifxiní.” searariñinti.

25 Ejíná sñi Jisasomí dñf miwíkwíropa neróná sipisipí xiawomí pínti niwiárimí ñifnítá neánowirfná yariñápa yagfáyfné aiwi agwí ríná segí seáwo —O dñfpi awínifn seameñweaariñorinti. O tñifmíni níbíro nání ríxa píráñifñf ñweaño!

3

“Apíxíwayfné oxowamí yeáyí wurfnífrifxinti.” urifnif nánirinti.

1 Apíxf oxí meánigfíwayfné ení axípí segí oxowamí yeáyí wurfnífrifxinti. Segí oxí wa xwiyfá Gorixoyápi pírf wiaíkímí yariñáwa eñánayí, awa ení sewayfné yeáyí niwurfniro wé rónifnif yariñagfa siñwf niseanirifnayí dání dñf níkínimóniro “Xwiyfá apí neparinti.” yaiwipírfa nání “Yeáyí wurfnífrifxinti.” searariñinti. Sewayfné xwiyfá Gorixomí dñf owíkwíropoyiniri imónifnif bí murariñagfa aiwi

2 awa sewayfné siyikwf bí míñigfíwayfné ero Gorixomí wáyí wiro yariñagfa siñwf niseaniróná awa ení axípí dñf wiwkíropaxí eñagí nání rariñinti.

3 Sewayfné “Aríge nerí negí díá awiaxf imónirfenfnoi?” yaiwiro “Aríge nerfná awiaxf imónaní nání nígwí yeyí nerí ipinaniréwinti?” yaiwiro “Aríge nerí awiaxf imónaní nání aikí aipíyí yínaniréwinti?” yaiwiro mepa éfrifxiní. Okiyfá niniróná segí waráyo seáyiríwámí dániní okiyfá minípaní.

4 Xwioxfyo íntimí nání ení dñf nímoró okiyfá iniffrifxinti. Xwioxfyo íntimí okiyfánifñf inarifnifpí, ayí sewayfné xwioxfyo rífa ápiawf mísawé sa píyfá niseaweáriñípimí dání okiyfánifñf inarifgápirinti. Apí wí anípá mimónipaxí eñagí nání Gorixoyá siñwfyo dání ayá tñifñf imónifnifpíriti.

5 Apíxf ejínaní “Gorixo wimónarifpínt oeminti.” yaiwiagfíwa —Íwa “Gorixo nearifnifpí xixení neaiñfáriti.” niyaiwiro dñf wiwkímoagfíwarinti. Íwa ení axípí

wigí xiagwowamí yeáyí níwurñirñípimi dání xwioxfyó íniríwámíni okiyáñiñj inagfárñi.

⁶ Seraí yagípi nání bí osearimíni. Í xegí xiagwo Ebírñamomí yeáyí níwurñirñá arfá níwiri “Ámínáoxíni” uragfrñi. Sewayíne amípi wí nání wáyí bí mepa nero píráñiñj nerónayí, sítá réníñj inaríñoi, “Seraí yagípa newaníñene axípi imóníñwíni.” Sítá éníñj inaríñoi.

“Oxoyíne apíxíwamí píráñiñj uméfríxini.” uríñj nániríni.

⁷ Apíxí meagfoyíne ení segí apíxí tñi nawíni níñwearóná “Apíxíwa imónígíápi, ayí apírñani?” níyaiwiro níñfá imónígíápa apí tñi xíxení níwíwapíyo nawíni ñweáfríxini. Apíxíwa oxoyíne tñi xíxení ení neáníro mepaxí enagí nání seararíñi. Goríxomí ríxíñj urarígíápi aríkwíkwí mísseaipa enía nání “Negí apíxíwa ení díñj níyímiñj imóníñípi meapíríwarífaní?” níyaiwiro wé íkwianwíyo uñwíraráfríxini.

“Sípí seaikáríagíá aiwí nañíni wiífríxini.” uríñj nániríni.

⁸ Repíyí níseaiéra úápi, ayí nípíni rípi éfríxini seararíñi. Píráñiñj nítwayíróniro ñwearo xíxe díñj sípí iníro xexíxexírímeáyí díñj sítí yinarígíápa axípi xíxe díñj sítí yiníro wá wianeníro seáyí e mimóní sítíkwíñiñj nimóníro ñwearo éfríxini.

⁹ Ámá uyñiñj seaikáríáyo pírí numamoro axípi xíxení mítwikáripa ero xwíyíápai seañwíraráyí axípi xíxení pírí numamoro xwíyíápai mítewíraráyípa ero neróná ámá sípí seaikárarígíáyo Goríxo nañí owiníri ríxíñj urífríxini. Goríxo seyíne nañí seaínfa nání ámá ayo e wiífríxini seáumíríñj enagí nání seararíñi.

¹⁰ Bíkwíyo dání re níríníri eáníñagí nání raríñi, “Ámá ‘Nioní yayí níñiníri kikiá oñweámíni.’ níwimóníríná re yaiwíwíñigíni, ‘Gí manjípá tñi xwíyíá sípí imóníñípi rími mexoámopa erí yapí bí rími mexoámopa erí oemíni.’ yaiwíwíñigíni.

¹¹ Sípí imóníñj yariñípimi wé fá nímíxeáníri nañí imóníñípi éwíñigíni. ‘Ámá níni tñi aríge píyíá níwíríníri ñweaáníwárífaní?’ níyaiwíri apí e imóníwanígíñi seararíñi.

¹² Ayí rípi nání e éwíñigíni. Ámíná Goríxo wé róníñj yariñíáyo sítíwí wíñaxídimerí íníná xíomí ríxíñj urarígíápi nání arfá ókiarí umóníri yariñífríni. E nerí aí sípí yariñíáyo wíkí wónaríñj enagí nání e éwíñigíni.” Bíkwíyo e níríníri eáníñagí nání raríñi.

Nañí yariñwápimi dání ríñiñj neaímeaarína epaxípi nániríni.

¹³ Seyíne nañíni oyaneyíñi seararíñi aníñj miní xídaríñayí, gíyí ríñiñj seaíapípíríáriñi?

¹⁴ E nísearíri aí seyíne wé róníñj yariñagíá nañí ríñiñj seaímeáagí aiwí ananí yayí seainíwíñigíni. Bíkwíyo ríñiñjpa “Seyíne ámá sípí seaikárarígíáyí óf nerí díñj yánípaxí seáíwípíyárañá óf mepa nero ayá ípípá mítewíraráñípa nero rípi éfríxini.

¹⁵ Xwioxfyó dání ‘Kiraiso gí Ámínáoríni.’ níríníro díñj sítí inífríxini.” Seyíne “Goríxo yeáyí níneayimíxemearína e neaiinfáriñi.” níyaiwiro díñj wíkwímoarígíápi nání ámá yariñí seáíta ayí ayo repíyí wípíríta nání díñj neñwípero ñweáfríxini. Seyíne apí nání repíyí níwiróná ímí tñi murípa nero “Jisaso ámá ayí nání ení mítpepa reñíñigíni?” níyaiwiro awayini nípení xwíyíá urífríxini.

¹⁶ Seyíne e neróná ámá seyíne Kiraiso tñi nawíni nimóníro nání nañí yariñagíá sítíwí níseaníro aí ikayíwí seameararígíáyí ríwéná “Nípíkwíñi muríñwanígní.” níyaiwiro ayá winípíríta nání seyíne repíyí níwiróná ríwéná wairírí inípaxí imóníñj bí murípa éfríxini.

¹⁷ Ayí rípi nániríni. Goríxo xe ríñiñj oseaímeaníri níwimónírínayí, seyíne nañí yariñípimi dání ríñiñj seaímeááná ayí ananíñi. Sípí yariñípimi dání

rínijf seaimeááná xixen Gorixo “E éfríxint.” wimónaríñpimi mítxídaríñagfá nání searariñint.

“Kiraiso negí fwípi yokwarímí neaiimíníri peñiniginti.” uríñf nánirinti.

18 Kiraiso enípi nání bít oriminti. O Gorixo negí fwí yariñwápi yokwarímí neaiimíníri nání rínijf nímeáríná nawínání peñiniginti. Síyikwí míniño síyikwí íníñwaéne Gorixo tñi nawíní piyfá neawírímíníri nání peñiniginti. Ámá wará írínáná píkigfá aiwi kwíyfyo dání ámi níwiápñimearí

19-20 apimí dání nurí ámá piyfá dñjí gwíñijf ñweagfáyo —Ayí Nowao tñjíná o sítíxo imíxaríná Gorixo “Pírf umamóimiginti.” níyaiwirí aí wigí ríá kíroarígíapí nání axíná ipipímí mítwipa ejáná pírf wiaikímí egfáyfrinti. O ayo nurí wáí uríñiniginti. Ámá sítíxomí píxemoánigfáyí ámá obaxí marfáti, wé wíumí dání waú wo apinti nípixemoániro nání iniigfí waxfyo mítamí sínjí egfawixinti.

21 Iniigfí waxfí apí ámá agwi ríná wayf meáfáyo yeáyí uyimíxemeaaríñípi nání neaíwaptiyariñípírinti. Ámá wayf nímeáríná kíyí xénijípi emí kwírímónaniro yarigfámaní. Ayí xwioxfyo dání Gorixomí rénijf uraniro yarigfárinti, “Jisasomi nuxídiranéná wairírt inípaxf imónijf bít yaníwámaní.” éníñf uraniro yarigfárinti. Ayí piyf dání marfáti, Jisasí Kiraiso wiápñimeanípimi dání yeáyí neayimíxemeaaríñírinti.

22 O anínamí nání ríxa nípeyirí Gorixomí wé náumíni ñweani. Gorixo tánijf wiepíxñiasiní enagi nání anínamí ñweagfá gíyí gíyí anínafranti, ení eánijf imónigfáyfranti, néní tfgfáyfranti, nínti omí símañwíyónijf yeáyí wurñíñjo.

4

“Fwf xámí yagfápi síní mepaní.” uríñf nánirinti.

1 Kiraiso xíomí upíkiáná rínijf meanf enagi nání seyfné ení dñjí xíó “Nanjí imónijfípi yariñáoní aí ananí rínijf omeáminti.” níyaiwirí fá xírinjípa seyfné ení axípi fá níxíriri dñjí ikwírófríxinti. Ámá ríxa rínijf meáfáyí fwí yarigfápi píni wiárigfá enagi nání dñjí apí fá níxíriri ikwírófríxinti.

2 Rínijf meáfáyí iná dání igí síní sínwí naineniro níñwearóná feapá ámá winaríñípi “Oyaneyí.” mítíyaiwí Gorixo e éfríxinti wimónaríñípi “Oyaneyí.” yaiwiarígíárinti.

3 Ayí rípi nání searariñinti. Xámí seyfné ámá Gorixoyá mimónigfáyí feapá wináná ríkíkírtó yarigfápa néra ugíapí ríxa apání egfárinti. Ríkíkírtó seyfné néra ugíapí, ayí rípírinti. “Fwf oinaiyí.” níyaiwiníro oxí wo tñi apíxf wí tñi nípoga uro feapá néra uro iríwá ikáriñiro ámá sínwí anigfíe dání piaxf weánipaxf imónijfípi ero iniigfí papíkí yarigfápi xwapí níro segí ñwfá nímeróná Gorixo xwírfá winaríñípi ero egfápi, ayí apírinti.

4 Ámá Gorixoyá mimónigfáyí seyfné ríxa o wimónaríñípi xídiro ayí tñi nawíní sínwíñí arfkí síní miponípa ero yariñagfá nání dñjí ududí nero xwíyfápai níseaníwíráriro aiwi

5 ámáyo mí ómómximí éimiginti nání nimóniri weníñf nerí ñweajomí —O pegfáyo tñi síní ñweagfáyo tñi nawíní mí ómómximí enforinti. Omí wigí egfápi nání “Apí nání enwárinti. Apí nání enwárinti.” repíyí níwiéra upírtá enagi seyfné ikayfwí seameararígíapí nání wáyí míséainípaní.

6 Ayí rípi xixení imóniníá nání xwíyfá yayí winipaxfí Jisaso ámá ríxa pegfáyo aí wáí uríñiniginti. Pegfáyí sítí síní xwfá tífyo níñwearóná egfápi nání Gorixo pírf umamónípimi dání pegfá aiwi o wimónaríñípi tñi xixení ámi dñjí sítí umímóáná wiápñimeáfríxinti wáí uríñiniginti.

“Gorixo seaiapíñípimi dání pírániñí inífríxinti.” uríñf nánirinti.

⁷ Amipí nfn̄i r̄xa anipá imónin̄fa nán̄ aŋw̄i e imónin̄i. Ayináni Gorixom̄ xwiyfá r̄t̄rim̄ n̄wirín̄a pírániŋ̄ urip̄r̄fa nán̄ n̄p̄réan̄i ero s̄iŋw̄i t̄ni ero éfr̄ixin̄i.

⁸ Ap̄i nero aí r̄pi aŋipax̄ imónin̄fp̄riŋ̄i. Ámá d̄nj̄ s̄ix̄ uyinariḡfá wo w̄tom̄ fw̄i w̄ikárán̄a apax̄ mé yokwarim̄ wiiariŋ̄ enaḡi nán̄ s̄erix̄meáȳ t̄ni d̄nj̄ s̄ix̄ n̄yin̄r̄in̄a xwap̄ ayá wí d̄nj̄ s̄ix̄ yin̄fr̄ixin̄i.

⁹ X̄xe nipemeán̄im̄ úfr̄ixin̄i. X̄xe nipemeán̄im̄ numán̄ r̄wén̄a anin̄um̄ ikax̄ mirin̄ipa éfr̄ixin̄i.

¹⁰ Gorixo seyf̄e woxin̄i woxin̄i pírániŋ̄ menfr̄ixin̄i x̄xeḡn̄i imónin̄i s̄ix̄ seamímon̄fp̄i r̄xa t̄ḡf̄ayf̄ne enaḡi nán̄ apim̄ dán̄ arirá inf̄fr̄ixin̄i. Bosiw̄i awiaxo xeḡ boso wéyo fá umirin̄fp̄i t̄ni pírániŋ̄ yariŋ̄pa seyf̄e eni Gorixo wá n̄seawian̄i x̄xeḡn̄i imónin̄i seaiap̄iŋ̄fp̄i t̄ni ax̄pi nero pírániŋ̄ arirá inf̄fr̄ixin̄i.

¹¹ Xwiyfá x̄foyápi ripax̄ imónfr̄ixin̄i s̄ix̄ umímon̄ ḡiȳ ḡiȳ ap̄i x̄xen̄i r̄fr̄ixin̄i. Arirá wipax̄ imónfr̄ixin̄i s̄ix̄ umímon̄ ḡiȳ ḡiȳ en̄i eán̄i Gorixo e éfr̄ixin̄i weámix̄iŋ̄fp̄i t̄ni w̄fr̄ixin̄i. Seyf̄e Jisas̄ Kiraiso en̄i eán̄i seaimix̄aḡi yariŋ̄ápi n̄pim̄ dán̄ Gorixom̄ seáȳi e umep̄r̄fa nán̄ ap̄i e éfr̄ixin̄i. Anin̄i ínín̄a seáȳi e imónin̄i amipí n̄yon̄i seáȳi e wimón̄i epaxo, aȳ orin̄i. “E imónfw̄in̄iḡin̄i.” nimónarin̄i.

“R̄niŋ̄i n̄imearín̄a yaȳ seain̄w̄in̄iḡin̄i.” urin̄i nán̄ir̄in̄i.

¹² Ḡ d̄nj̄ s̄ix̄ seayin̄ayf̄ne, xeanin̄i iwamf̄o seaíwap̄iyip̄ri nán̄ ámá seaikárariḡápi r̄án̄iŋ̄i seanariŋ̄aḡi aí “R̄án̄iŋ̄i nene neanariŋ̄i r̄pi Jisasom̄ d̄nj̄ w̄ikw̄roariḡfá w̄yo m̄wímeaarin̄fp̄iřin̄i.” n̄yaiwiro d̄nj̄ n̄yága mupani.

¹³ Kiraiso nikñ̄n̄i seáȳi e imónin̄fp̄i piaum̄im̄ inán̄a d̄nj̄ niſá b̄i on̄imiápi m̄iseain̄ xwap̄ ayá wí seain̄in̄fa nán̄ r̄niŋ̄i om̄ wímeaj̄fp̄i seyf̄e en̄i ax̄pi seaímeaarin̄aḡi nán̄ yaȳ seain̄w̄in̄iḡin̄i.

¹⁴ Kiraisom̄ x̄darin̄aḡi nán̄ ikayf̄w̄i seamearán̄aȳ, “Gorixo naŋ̄ neaimix̄iŋ̄ene enaḡwi nán̄ r̄fa neaímeaarin̄i?” yaiwífr̄ixin̄i. “Kwiȳ Gorixoyápi —Ap̄i seáȳi e imónin̄fp̄iřin̄i. Ap̄i nene neak̄kayon̄fr̄fan̄i?” yaiwipax̄ enaḡi nán̄ yaȳ seain̄w̄in̄iḡin̄i.

¹⁵ Seyf̄eyá wo ámá p̄ikíxw̄irf̄o en̄pim̄ dán̄ran̄i, fw̄i en̄pim̄ dán̄ran̄i, uyñ̄ni en̄pim̄ dán̄ran̄i, m̄mayf̄o en̄pim̄ dán̄ran̄i, apim̄ dán̄ p̄fr̄ umamóán̄a r̄niŋ̄i meaarin̄aḡi n̄w̄in̄ir̄in̄aȳ, “Aȳ anan̄ imónin̄fp̄iřin̄i.” m̄yaiwipani.

¹⁶ E n̄searir̄i aí seḡ wo “Kiraisom̄ x̄darin̄aḡi nán̄ oyá imónin̄fȳ wor̄in̄i.” r̄niŋ̄aḡi nán̄ r̄niŋ̄i meaarin̄aḡi n̄w̄in̄ir̄in̄aȳ, o ayá m̄win̄ipa ner̄i “Kiraisoyá yō nion̄ en̄i w̄fr̄in̄iŋ̄áon̄ir̄fan̄i?” n̄yaiwir̄ Gorixom̄ yaȳ w̄iñ̄n̄iḡin̄i.

¹⁷ Aȳ r̄pi nán̄ seararin̄i. Gorixo ámá n̄yon̄i mí ómómix̄im̄ en̄a nán̄ r̄xa aŋw̄i erin̄i. Xeḡ imóniḡáyo xám̄ ayo xw̄irix̄ umenfáriňi. Ámá x̄om̄i d̄nj̄ w̄ikw̄roarir̄waéne xám̄ n̄neáimeámán̄ aȳ ámá xwiyfá Gorixoyá yaȳ win̄pax̄ imónin̄fp̄i p̄fr̄ wiaikím̄ wiariŋ̄áyo ayoȳ apa arige wímean̄fáriňi?

¹⁸ B̄ikw̄yo re n̄iriňi eán̄in̄aḡi nán̄ rar̄in̄i, “Ámá wé r̄oniňi imóniḡáȳ Gorixo s̄iň̄ yeáȳi muylim̄xemeapa en̄im̄i r̄niňi n̄imearín̄aȳ, ámá Gorixom̄ r̄w̄i umoro fw̄i ero yariŋ̄áȳ aga arige wímean̄fáriňi?” r̄niňaḡi nán̄ rar̄in̄i.

¹⁹ Ayináni ámá Gorixo r̄niňi xe owímean̄iři s̄iŋw̄i w̄inariŋ̄ȳ naŋ̄ imónin̄fp̄in̄i nero “Nene neaimix̄ijo —O pí pí nearariŋ̄fp̄i x̄xen̄i s̄im̄i e n̄itin̄iři neaiiarin̄orin̄i. Pírániŋ̄i neamepaxorin̄i.” n̄yaiwiro om̄ w̄ikwiárin̄fr̄ixin̄i.

5

Jisasoyá s̄iyik̄ imóniḡáyo wípeŋ̄weaḡáwam̄i urin̄i nán̄ir̄in̄i.

¹ Ayináni Pitaon̄i —Nion̄i Kiraiso r̄niňi n̄imear̄i péán̄a s̄iŋw̄i w̄in̄iňá won̄ir̄in̄i. O nikñ̄n̄i weapán̄a seáȳi e o imónin̄fp̄i nion̄i en̄i o t̄ni nawin̄i imónim̄fa nán̄ imónin̄á

wonirin̄i. Nion̄i en̄i siyik̄ Jisasoyá imónigfáyo wiperjweám̄a nán̄i imónin̄á won̄i ejaḡi nán̄i seḡi wiperjweagfóyin̄e en̄i rirémix̄i b̄i oseaim̄in̄i.

² Sip̄isip̄í pírániñ̄í meariḡáwa meariḡápa ámá Gorixoyá imónigfá soyfne t̄ní ñweagfáyo axfp̄í pírániñ̄í umenjweáfr̄ix̄in̄i. E neróná “Simeaxfd̄ neaiarñ̄agfá nán̄i owianeyi.” m̄iyaiwipa ero Gorixo wimónariñ̄ípim̄ dán̄i nixfd̄iro “Neḡ dñ̄íñ̄ t̄ní owianeyi.” yaiwiro éfr̄ix̄in̄i. “B̄í oneaiap̄ípoyin̄ír̄ arirá owianeyi.” m̄iyaiwipa ero sím̄ nixeadpénirñ̄ípim̄ dán̄i arirá wiro éfr̄ix̄in̄i.

³ Soyfne seayi e n̄iwimóniro ámá Gorixo umeñweáfr̄ix̄in̄ír̄ wéyo seaiapñ̄íyo paimim̄ m̄iwipa ero s̄iwí nañ̄í ikanin̄í seaipaxí imónin̄íp̄í wíwapiyiro éfr̄ix̄in̄i.

⁴ Soyfne piránin̄í e nerónayi, sip̄isip̄í meariḡápa n̄iyoni seayi e wimónijo —O Kiraisorin̄i. O siñáni weapáná ámá nifá neróná wiár̄ n̄imúroro xopirár̄ n̄iwiróná n̄igwf̄ meaarifápa soyfne en̄i íná axfp̄in̄íñ̄í nikfn̄imáná ur̄ mimónin̄í b̄i meapfr̄íar̄in̄i.

Iwí s̄ik̄ijowami urin̄í nán̄irin̄i.

⁵ Iwí s̄ik̄ijoyfne en̄i seaipenjweagfáwam̄i yeayí wurfn̄ífr̄ix̄in̄i. Gorixo ámá “Nion̄i seayi e imónin̄áonir̄fan̄i?” yaiwinarifáyo pírf makfm̄ ner̄i ámá “Nion̄i seayi e mimónin̄áonir̄fan̄i?” yaiwinarifáyo wá wianarin̄í ejaḡi nán̄i noyfneñ̄i “Neḡ wí seayi e n̄ineaimónir̄fan̄i, ananir̄in̄i.” yaiwiro “Xináíwanénin̄í nimónirane om̄in̄í owianeyi.” yaiwiro éfr̄ix̄in̄i.

⁶ Ayináni Gorixo xeḡí rixa nimónáná seayi e neaimixfwinigin̄ír̄ “Siyikwñin̄íñ̄í imónin̄wápiane Gorixo xeḡí ejf eániñ̄í t̄ní neameñweapaxor̄fan̄i?” n̄iyaiwiro ín̄imi yeayí wurfn̄ípoyi.

⁷ O ámá xeḡí imónigfáyo pírániñ̄í umearijo ejaḡi nán̄i amipí seyfne uduď seainarñ̄íp̄í om̄i ikwíkwariñ̄í wiayípoyi.

⁸ Pus̄ sayí raionfyi rñin̄íp̄í nañwí roanim̄in̄ír̄ nán̄i awí n̄ira warin̄ípa seyfne t̄ní m̄ixí inariḡí —O, ayí oborin̄i. O axfp̄í e seaim̄in̄ír̄ yariñ̄aḡi nán̄i siñwí t̄ní neróná siñwí m̄ixí nero rófr̄ix̄in̄i.

⁹ Seyfne nifá re imónijo. Séríxímeá xwíá rírí n̄irímin̄í ñweagfáyí rñin̄íñ̄í seyfne seaímeaariñ̄ípa axfp̄í ayo en̄i wímeaariñ̄í ejaḡi nán̄i seyfne Gorixom̄i dñ̄íñ̄ wíkwíroarifápi ejf sifxí neámixin̄iro obomi pírf makífr̄ix̄in̄i.

¹⁰ Ríná b̄i on̄imiápi nán̄i seyfne rñin̄íñ̄í n̄imeámáná ejáná Gorixo —O wá anin̄í min̄í neawianarñ̄orin̄i. Kiraiso rixa nikfn̄ír̄i seayi e imónin̄íp̄í seyfne en̄i o t̄ní ikařin̄igfáyfne ejaḡfa nán̄i axfp̄í imónífr̄ix̄in̄ír̄ wéyo fá seaumír̄ijo, ayí orin̄i. O seyfne fá seawearfmxír̄ír̄ pírániñ̄í s̄íkfkí seaomixír̄ír̄ ejf sifxí seaeámixír̄ír̄ Kiraisom̄i xídarifápi m̄iwáramopaxí seaim̄ixír̄ír̄ en̄ífr̄in̄i.

¹¹ O anin̄íñ̄í amipí n̄iyoni seayi e wimóníwíñigin̄ír̄. “E imóníwíñigin̄ír̄.” nimónarin̄i.

¹² Nion̄i Sairaso —O neḡ n̄irixímeá dñ̄íñ̄ un̄wíráripx̄í imónin̄í worin̄i. O sanf̄ n̄in̄írapír̄í ríwamíñ̄í nearñ̄ípim̄ dán̄i nion̄i xwíyfá on̄imiá ríp̄í ejf rirémix̄í seair̄ áwan̄í “Gorixo wá n̄iseawianír̄í seaiñ̄íp̄í aga x̄xen̄í apír̄in̄i.” seair̄ír̄ yariñ̄in̄i. Nion̄i searfápi dñ̄íñ̄ fá nixír̄íro ejf neánír̄í ñweáfr̄ix̄in̄i.

¹³ Jisasoyá siyik̄ imónigfá Babironijo ñweagfáyí —Ayí seyfne t̄ní nawín̄i Gorixo fá seayamixáriñ̄íyír̄in̄i. Ayí yayí seawárénaparíñ̄ír̄. Gí iwí Mako en̄i yayí seawárénaparíñ̄ír̄.

¹⁴ Sewanin̄íyíne yayí nin̄íróná xwioxfyo dán̄i yayí óf eánenífr̄ix̄in̄i. “Kiraiso t̄ní nawín̄i ikařin̄igfá n̄iyfneñ̄i oyá dñ̄íyío dán̄i n̄iwayíróniro ñweáfr̄ix̄in̄i.” nimónarin̄i.

Payí Pitao ríwíyo eanínariní.

Payí rína ámá Jisasomí díñf wíkwíroarigfá wí ejf nimóniro ñweagfáyf nání Pitao ríwíyo eanínariní. O Jisaso wiepisagowa woriní. Jisaso ríxa aňnamí nípeyimáná xwiogwf ríxa obaxf nípwémáná ejáná mimónf uréwapiyarigfáyf obaxf Jisasoyá sýikf imónigfáyo níwímearo xeñwíni xeñwíni re urarigfápi nání, “Jisaso xwiogwf obaxf yómíñf néra nuri nání ámi níweapiníamant.” urarigfápi nání Pitao arfá níwirí ayf mimónf uréwapiyarigfáyf urarigfápi ríwíminí mamoro Jisaso neaímeaní mfkone uríñwápi aníñf fá xíríro éfríxíníri payí rína níriri eanífriní. Pitao xíomí Romíyo dání píkipíri aňwi e ejáná eanífriní.

¹ Saimoní Pitaoní —Nioní Jisasí Kiraisoyá xínáiníñf nimónirí omíñf wiirí wáf wurímeirí yariñwáyf woníriní. Nioní payí rína seyfne Goríxoyá díñf tñí díñf wáf wurímeiaríñwáone fá níxírírane wíkwíroaríñwápi fá níxíríro wíkwíroarigfáyfne nání —Seyfne wé róníñf Jisasí Kiraiso —O negí Nwfá imónirí yeáyf neayimíxemeaarijo imónirí enoriní. Seyfne wé róníñf o imóníñfpimí dání díñf wíkwíroarigfáyfneriní. Seyfne nání payí rína nearí mónapariñí.

² “Níjíá seyfne Goríxo tñí negí Ámíná Jisaso tñí awaú nání imónigfápimí dání Goríxo wá ayá wí seawianíri seyfne níwayíróniro ñweapíri nání ayá wí seiirí éwíñigínt.” nimónariní.

“Goríxo e imóníñfríxíníri fá yiyamiximí neaiñeneriní.” uríñf náníriní.

³ Nwfá imóníñjo xegí ejf sifx eániríñfpí tñí xíxení nerí amípí nene díñf níyimíñf imónírane sifwí ámá omí pírániñf níxídiróná epaxípí erane yanfwá nání imóníñf nípíñf ríxa neaiapíñfriní. Apiaú e yanfwá nání níjíá o —O seayí e imónirí sýikwf míñf íkwíráñíñf imónirí enípimí dání nene ení axípí imóníñfríxíníri wéyo fá neaumíríñoriní. Níjíá o nání xíxení imóníñwápimí dání amípí apí neaiapíñfriní.

⁴ O seayí e imónirí sýikwf míñf íkwíráñíñf imónirí enípimí dání “E e níseaiimíráriní.” nearíñfpí —Apí seayí e imónirí ayá tñí imónirí enípíriní. Apí ríxa neaiñfriní. Ámá píkianíro yarfná nurakínárimí warigfápa feapá ámá xwfá tífyo ñweañwaéne níneainíñfá xwírtá neaikíxeareñíñpimí dání nurakínárimí uro Goríxo imóníñfpí axípí imóníro epírfa nání e neaiñfriní.

⁵ Nene o imóníñfpí axípí e imóníñfríxíníri apí nípíñf e neaiñí ejagi nání seyfne ríwí sifwí miyí nírkwíníro sifní díñf níwíkwíroróná wé róníñf ero wé róníñf neróná Goríxo ámá xíoyáyf e éfríxíníri wimónaríñfpí nání pírániñf níjíá imóníro

⁶ apí nání níjíá nimóníróná nípíreáníri ero nípíreáníri neróná sifpí seaímeaariñípimí xwámámí wiro xwámámí níwiróná sifwí ámá Goríxomí pírániñf níxídiróná epaxípí ero

⁷ apí neróná sérixímeáyo ayá uríñmixíro ayá nuríñmixíróná ámá níyoní díñf sifpí wiro éfríxíní.

⁸ Ayí rípí nání raríñiní. Seyfne nioní “E e éfríxíní.” searfá apí tñí xíxení nepa nero sayá nimixa nurónayf, sifwá réníñf inaríñjoí, “Níjíá nene negí Ámíná Jisasí Kiraiso nání imóníñwápí surfmá wí mimóníñf. Íkfá ná miwé oxí roaríñfíñíñf mimóníñwíñf.” sifwá éníñf inaríñjoí.

⁹ Ayí rípí nání ení raríñiní. Ámá “Goríxoyaéneriní.” níríníro aí nioní searfá apí miyarigfáyf, ayí fwí ejíná yagfá Jisaso yokwarímí wiñfpí nání ríxa díñf arfá nikeamoro nání ámá sifwí agwf upárigfáraní, sifwí supárigfáraní, imónigfápa axípí imóníñjoí.

10 Ayinani gí nixiximeáyíné, seyíné “Gorixo nene fá yiyamiximí nixairí fá neaumirijeneríani?” niyaiwiniro ipimónipríri nání nioní searíapí aníñf niyaxídiro pírániñf éfríxiñi. Ayí rípi nání rariñini. Apí fá nixiriro néra nuróná wí nóreámioapírfámani.

11 Seyíné nioní searíapí fá nixira nuro xixení nerónayí, negí Áminá Jisasí Kiraiso, yeáyí neayimixemeaariño xegí xwioxýyo aníñf ínína neamejweaníe páwiáná yayí niseamerína aga yayí óf seaeáninírini.

12 Ayinani seyíné nioní agwi searíapí nání rixa nijfá imóniro xwiyfá nepaxiñf imóniñf none searéwapíyiñwápi xaíwí fá xiriro yariñagfa aiwí seyíné apí nání díñf seaininína nání ínína diríri oseaiyimíniñi nání ipimóniñiñi.

13-14 Ayí rípi nání searariñini. Negí Áminá Jisasí Kiraiso áwañf niriñípi tñi xixení gí díñípi niniwárimí uníá aŋwí e enagi nání síní gí díñípi niniwárimí mupa eními xwiyfá apí seyíné ámi díñf sifx oínpoyiníri diríri seaimí nání “Aníñf miní nisearírnayí, nañfrini.” nimónarini.

15 Ayí rípi searariñini. Nioní rixa penjamí ríwíyo xwiyfá searíá apí ámi díñf yaikiropaxí imónipríra nání aníñf miní siñwiríaniñf niyaxídíri osearímíniñi rariñini.

“Jisaso nikníri rojáná wíniñwáonerini.” uríñf nánirini.

16 Negí Áminá Jisasí Kiraiso ení neániri weapiníapí nání áwañf nisearíranéná negí díñf tñi bí miseariñwanigini. Piñíñf ikayíwí amá wigí díñf tñi éwapínarigíapí bí ení miseariñwanigini. Xfo nikníri ñweajáná siñwí wíñaroñwáone seariñwanigini.

17 Ayí rípi nání searariñini. Negí ápo Gorixo omí seayí e numíeyoari wé ikwianwíyo niñwiráriñá xfo, ikñigíá niyoní seayí e wimóniño aŋnamí dání re riñénapíñinigini, “Gí díñf sifx uyiná ro nání aga yayí seayími dání ninarini.” riñénapíagí

18 none díwí ñwíápimi o tñi niñwearanéná newaniñjone aríá tíyo dání aríá e wiñwanigini.

19 None apí seariñwáone aiwí xwiyfá Kiraiso nání wí rókiamoagfáwa níriro eagíapí —Apí aŋipaxí “Neparini.” yaiwipaxí imóniñípíriñi. Xwiyfá apí ení tñiñwaénerini. Uyíwí sítá yiníñfími wí ókimixaríñpa wí rókiamoagfáwa níriro eagíapí axípi ríwíyo imóniñíapí nání wí neaókimixiyimíniñi nání neaiiaríngi nání sítimímañfyo tñíñfríxiñi. Awa níriro eagíapí Jisaso ámi níweapírná wíñaníñf noga uníe nání uyíwíñiñf wí neaókimixiya uníñrini. Íná imiáóniñf weparíngi níwíñiranéná xwiyfá xfo weapiníapí nání riñiñípi negí xwioxýyo dání wí neaókimixinírini.

20 E nisearíri aí rípi nání “Ayí neparini.” yaiwíñrixini. Wí rókiamoagfáwa níriro Bíkwíyo eagíapí bí negí díñfyo dání “Míkí apí nání iyí ríriñini?” yaiwipaxí mimóniñi.

21 Wí rókiamoagfáwa níriro nearína ámá wayá díñfyo dání níriro meá Gorixoyá kwíyípi ukíkayóyo dání xwiyfá oyápiniñi níra ugíá enagi nání searariñini.

2

“Mimóní searéwapíyarigfáwamí Gorixo pírf umamonírini.” uríñf nánirini.

1 Enína aríowéyí wí mimóní wí rókiamoagfáwa nimóniro wigí ámáyo yapí uréwapíyagíápa axípi segí imónigfáyí wí mimóní searéwapíyarigfáwa nimóniro íními nimónimáná xwiyfá nepa mimóní ámá nixfdíróná xwiríá ikixénipaxí imóniñípi nisearéwapíyiróná Ámináo níperíñpími dání ayo uroayíroní enagi aí omí ríwí umopírírini. E neríñpími dání apaxí mé wiárí xwiyfá meáriñípírírini.

2 Uyínií yapí searéwapíyaniro epírífayí epírifá axípimi segí ámá obaxí xidípírírini. E yarína ámá Jisasomí díñf miwíkwíroarígíyí óf Gorixomí nepa xixení xidípírí imóniñíyi nání ikayíwí mearípírírini.

³ Ámá yapí seaíwəpiyaniro epífríayí sijwí fwí wínárarigfáyí enagfá nání yapí niseaíwəpiyiríñípmí dání segí amípí fwí searápiptíráriñí. Xwiyfá Goríxo ejíná dání “Ayo xwiyfá numeáríríná e wíkáríñimigfíni.” yaiwiáragfípi síní píyfá mítweníñí. “Xwírfá níwíkixéríná e wíkixéimigfíni.” yaiwiago sá mítweníñí.

⁴ Ayí rípi nání seararíñíñí. Ejíná aníñají wa fwí éaná Goríxo axípi xe ámi ámi éfríxíñíñí sijwí mítwíní mítmeníñwí meáríñipírté níwamówáríríná sítá xfo pírt umamonfáyi nání sirírikfí sítá aníñfí yináríñíñfíomíñí wáríñíñigfíni.

⁵ Ámá ejíná xwíá rírimí níñwearóná ríkíkírfó yagfá níñí ení Goríxo xe aníñfí e nero níweáfríxíñíñí sijwí mítwíní xwírfá níwíkixéríná xfo yá díñfí tñíñí iniígfí waxí níróga níwíapíñímeareí ayo nípíkiri aiwí Nowaomí —O ámá ayí ayo “Wé róníñfí imóníñfí Goríxo wímónariñípmí apírfaní?” oyaiwípoyíñíñí wáfí uragoríñí. Omí tñíñí xegfí ámá wé fwíumí dáníñí waúmí tñíñí Goríxo yeáyí wímixímeañíñigfíni.

⁶ Ejíná ámá aníñfí Sodomí tñíñí Gomora tñíñí apiaúmí níweaagfáyó ení Goríxo xwiyfá numeáríríná “Sítá bí tñíñí níweapaxfýímaní.” níyaiwíri aníñfí apiaúmí ríá mamówáráná ríá nínowáríñí uráwíñí imóníñíñigfíni. Goríxo e níwíkáríñíñípmí dání ayí tñíñfí e íná dání ámá xfo wímónariñípmí mixídarigfáyó sijwepígfí níwíri nene ení axípi neaímeañíñíñíñí eíñ owiníñíñí erírtí wíñíñigfíni.

⁷ Ámá aníñfí apiaúmí níweaagfáyó e níwíkáríñí aiwí Rotomí —O ámá wé róníñfí woríñí. Ámá aníñfí apiaúmí níweaagfáyí ríkíkírfó ayá wí yaríñagfá níwíñíñí nání díñfí ríá uxenjoríñí. Omí ení Goríxo yeáyí wímixímeañíñigfíni.

⁸ Ámá wé róníñfí o ámá ayí tñíñí nawíñí níñwearfína ayí ríá kíroarigfápmí sijwí wíníñí aríá wirí neríñá sítá ayí ayo íkíñíñfí sítípí wirí díñfí ríá uxerí yagfí enagfí nání raríñíñí. ⁹ Goríxo sijwepígfí e e yayíñfí enagfí nání nene ananí díñfí re yaiwipaxfíñíñí, “Ámínáo ámá xfo wímónariñípmí xídarigfáyó fwí éfríxíñíñí wíkárarigfápmí dání ananí yeáyí wímixímeapaxfíñíñí. Ámá wé róníñfí imóníñfípmí mítvarigfáyó sítá xfo ámá níyoní mí ómómixíñíñí enífyáti tñíñfí e nání ananí pírt numamóá nurí awí umenjweapaxfíñíñí.

¹⁰ Ámá sítwí piaxfí weánipaxfí imóníñfí feapá winaríñípmí oyaneyíñíro níponíga uro seáyí e umenjweagfáyó paimíñí wíro yaríñfípmí ajiptaxfí sítá ayí tñíñfí e nání pírt numamóá nurí awí umenjweapaxfíñíñí. Nene e yaiwipaxfíñíñí.

“Mimóní searéwəpiyarigfáwa sítípí rípi rípi yaríñfíawaríñí.” uríñfí náníñíñí.

Mimóní searéwəpiyarigfáyí “Nioní aríkí yaríñá apí nímeañíñíeníñoi?” mítayaiwí ayá nepeármáná wigí díñfí tñíñíñí níxídfíro aníñají seáyí e wímóníñfáwamí ikayífwí numearíróná ení ófí bí yaríñfíamání.

¹¹ E yaríñagfá aí aníñajowa —Awa ámá ayíyá ení sítíxí eánígípmí seáyí e wímóníñfáwáriñí. Awa seáyí e níwímóníro aí Ámínáoyá sijwí tñíñfí e dání xwiyfá nuxekwímoríñá ikayífwí bí umeararigfáamání.

¹² Ámá ayí nañwíñíñfí imóníñoi. Nañwíyí wí díñfí neñwíperí mítmonfíyíñíñí. Sa ámá fá níxero píkipírtá nání miaríñfíyíñíñí. Nañwíyí díñfí ríá níxeyáníñí yaríñfípa ámá ayí ení axípi e nero amípí ayí majíá imóníñfípmí nání ikayífwí meararigfá enagfí nání ámá nañwíyí píkíarigfíapa ámá ayo ení Goríxo waníñíñíxíñíñíñí.

¹³ E yaríñá ámá omíñfí egípmí nání nígwí meaarigfíapa ámá ayí ení axípi wigí sítípí egípmí tñíñí xíxení wímeañíñíñí. Ikwáwíyíná aí pí pí feapá winíípmí sa “Ímfí tñíñí oyaneyí.” níwímóníro yayí néra waríñfíyíñíñí. Ayí seyíñé tñíñí nawíñíñí nerímeañíñí aíwá sítaní níñíróná wigí feapá winaríñípmí ayá wí nero seyíñé sítíyíkwtíñíñfí níseaxéníñí nání ayá onímiá mítseainaríñíñíñí.

¹⁴ Apíxfí í í tñíñí fwí oinaneyíñíñí ero fwí nání wímónariñípmí wí mítwáramó ero yaríñfíyíñíñí. Ámá Jisasomí díñfí níwíkwtíroro aí sítí nípíkwíñí díñfí aumaúmí

minigfáyo nene yariñwápa axfpí oépoyiníri wipiomeaarigfáriní. “Ámáyá amipí apí nioní meapaxfpíriní.” niyaiwiro éwapígft inarigftá enagfí nání Goríxo “Rixa xwiríta wikixéimigfíni.” rariñfyfriní.

15-16 Ayf óf Goríxo oxfdípoyiníri wimónarifýimí pñíti níwiárimí xarixarifníf néra xeñwimini nuro nání eníná sfpí wírá rókiamoagfí Beramoyf ríniño —Omí xano Bioriní. O yagfípimí ikanifí yarigfáriní. O nígwí nání aga ayá wí níwimónirí nání “Pí pí sfpí imónifpí aí nerfná nígwí nímearefí nání ayf ananí emifíni.” yaiwiagoriní. O ámá wo ríxiñf re uráná, “Isreriyf Goríxomí ríwf numoro níwfá xegf bñ imónifpimí xfdípfrí nání ikayfíwí tñí uramixei.” uráná o “Nígwí meámíriní nání ananí sfpí apí oemifíni.” yaiwiarfñá dogí xwifýá nání nijfá mimónifpí aí wo ámá xwifýá níririfníf axfpí nírifí mixfí nurifí wírá rókiamoarifjo dñf ríá níxeyánimáná “Oemifíni.” yaiwiarfñípí pírfí wiaikímonifgíni.

17 Ámá ayf iniifgí sifmifí ná mifwé yeáyf yariñfyfí níjifí imóniro kípifí níyirfná agwfí kfíkíá yárána iniá ná meá ámi imifí nípípemí warifípánifí imóniro enagfá nání sirifíkí anifí sfpí yinariñfyi ayf nání rixa anifí meaxárfó yariñfíni.

18 Ayf rípí nániriní. Ámá ayf “Nioní pí pí nínimónirfná ananí emifíni.” nírifí weyf e nímearefírífípimí dñíti ámá óf xeñwimini nífasáná pñíti níwiárimí Jisasomí dñf wíkwíroarigfáyf tñí iwamfó kumixinaniro yarigfáyo wíwapíyarigfáriní. Fwfí nene yariñwápi axfpí oépoyiníri wipiomearo feapá wiwanifýf winifpimí dñíti sfpí oépoyiníri wíwapíyiro yarigfáriní.

19 Níwipiomearfná fwí wiwanifýf yarigfápi gwí fánifí uxiráriñagi aí mimáyo dñíti re seararigfáriní, “Seyfne nene yariñwápa axfpí neróná wí gwí fánifí seaxírifpaxí menifíni.” seararigfáriní. E seararifagfá aí ámá fwípí nání anifí mifrogwíniñfí nanirfná ayf rixa gwí fánifí uxiráriñagi nání rariñfíni.

20 Ámá negf Ámíná Jisasí Kiraíso —O negf yeáyf neayimifxemeaariforiní. Ámá o nání nijfá imónifápimí dñíti sifwí amipí xwfá tífyo nweagfáyo piaxf weánarifpimí níwiaíkiárimí numáná ámi axfpí nero nání apimí gwí fánifí uxiráriñáná nerónayf, ayf sfpí ríwfyo imónifpírífápi xámí imónifápí tñíti xixení imónifpaxímaní.

21 Ámá ayf óf wé rónifí imónifyfí nání sifní nijfá mimónipa nero sifwiríyf, sfpí ayá wí wímeámíriní enípí wímeapaxí aiwí óf wé rónifí imónifyfí nání nijfá nimónimáná sekaxí ayá tñifí none searifwápi níwiaíkiro ríwfíminí mamoarigfá nání sfpí imónifí ámi bñ tñíti ná seayfí wímeanifáriní.

22 Ewayf xwifýá nene íníná re rínarifwá rípiaú tñíti xixení yarigfáriní, “Sfwí xwirífa nídarimáná ámi nuri manarifíriní. Odípí ámá wayf pírániñfí níroárimáná enáná ámi xwirifwyo gñifí inarifíriní.” rínarifwápiaú tñíti xixení yarigfáriní.

3

“Jisaso ámi níweapiníráriní.” urifí nániriní.

1-2 Gí dñf sifxí seayifáyfne, xwifýá wírá rókiamoagfáwa —Awa Goríxo “E éfríxiñfí.” wimónarifpíni oyaneyiníri yagfáwariní. Awa eníná nírifí eagfápi tñíti sekaxí amipí Ámínáo, yeáyf neayimifxemeaarifjo ríñf wáf wurímeiarifwáone searifwápi tñíti xwifýá apí seyfne ámi dñf sifxí níñiro pírániñfí omópoyiníri dirifí seaimí nání eníná payf wína nearí mónapifjanigfíni. Agwfí ení axfpí nerí ámi wína nearí mónaparifjñíni.

3 Xwifýá nepa imónifí rími rípí nání “Ayf anifpaxírífání?” yaiwífríxiñfí. Sfpí yoparifí tñifína ámi ríperifí seamepírífáyf seyfne wé rónifí yarifagfá níseanifro wigf feapá winarifpí níxidiro nání ríperifí níseamero

4 re searipírfáriñi, “Segí mimáyo dání ‘Ámi niweapimfáriñi.’ searinjyfí rixa ná gi weaparíñi? Negí ápowa rixa pegfámí aiwí amípí xwfári tíni anjna tñi iwamfó imóniñje dání imóniñjyfí sñi axípí imóniñjagí nání searariñwini.” searipírfáriñi.

5 Ríperírfí e niseariróná rípí nání dñjí arfá ikeamopírfáriñi. Eníná Goríxo xwiyfá ráná anjna imóniñri xwfári iniigfyo dání nimóniñróná iniigfyo ínimi ene dání sñjání imóniñri ejñrini.

6 Iniigfí tñi eni Goríxo xwiyfá íná imóniñfí “Xwifá oikixení.” ráná iniigfí waxf niroga niwiápñimearí ámá xwfárimí ñweagfáyo anfñimixiñfí aiwí apí nání arfá nikeamoro ríperírfí searipírfáriñi.

7 E nerijfí aiwí anjna tñi xwfári tíni agwí ríná imóniñfípaú xwiyfá axoyápimí dání ríá níwiniñginiñri ráriñini. Sfá ámá xfo wimónarifípi mifdarifgáyo xwiyfá numeáriri wanfnimixinfáyi imónfe nání ráriñini.

8 E nerí aí dñjí sifí seayiñáyfíne, seyfne searimí rípí nání ríwí mukinimopani. Goríxoyá sñjwíyo dání xwiogwfí 1,000 nípwerí aí sfá ná wiyinñfí òrarifíñi. Sfá ná wiyiní nóriri aí xwiogwfí 1,000 níñfí pwearifíñi.

9 Ámináo noneyá mimáyo dání “Ámi niweapimfáriñi.” nearifípi nání ámá wí “O rixa miweapí yomifí yarini.” yaiwiarifgápa axípí e miyarinini. Nene nání wenifí nerí ñweaní. Yomifí ayí rípí nání yarini. Ámá wí manfñipa ero nñiwigí fwí yarifgápi ríwimíñi mamoro éfríxiñiri nání sñi yomifí yarini.

“Xwfári tñi anjna tñi ríá nowáriñfáriñi.” urijf nánirini.

10 E nerí aí sfá o ámí niweapinípa nání Ámináoyáí ríñifí “Ámá fwí meámíñiri ríá barini?” miyaiwí maiwí ñweajáná wímeaariñfípa sfá ayí eni axípí e seaimeanfáriñi. Sfá ayí anfí pírfí fwí tñi ríá níñiri anípá imóniñri amípí anfí pírfíyo dání wíá ónarifíñfí níñi rímímenifí neániríñá ríá nowáriñri xwfári tñi amípí xwfáyo yarifíñfí tñi nñi ríá níñiri yayimí yowáriñri eníáriñi.

11 Apí nípiniñri ríá e nowáriñfá enagí nání seyfne ámá Goríxo wimónarifípimí xídiro wé rónifíñfí imóniñfípini ero yarifgáyí yapi nimóniro axípí éfríxiñi.

12 E nerónayí, sfá Goríxo Bifnáti ríñifí “Gíná parímonfáriñi?” níyaiwiro anfíñi ayí rírixfáñfí Nero mónapariñoi. Sfá ayimíñi anjna ríá nowáriñri anfí pírfíyo dání wíá ónarifípi rímímenifí neániríñá ikimímí eníáriñi.

13 E nerí aí xfo sifímañfyo dání nearifí enagí nání nene anfí sifí wína tñi xwifá sifí wíri tñi imóniñfípaú —Apiaúmí wé rónifíñfí imóniñfání ñweapírfíapíaurini. Apiaú nání wenifí nerí ñweajwini.

“Awíñifí rónífríxiñi.” urijf nánirini.

14 Ayináni dñjí sifí seayiñáyfíne apiaú nání wenifí nero níñwearo nání Goríxo píráñifí níwayirónírane ñweajagwí oneaniniri ríwí sifíwí miyí “Amípí bi nání ríá miimeáriniñpa nerane ikwíráñfíñfí sifíkwí míñfí éwanigfíñi.” níyaiwiro níyuniro éfríxiñi.

15 E neróná negí Ámináo anfíñi ámí miweapí yomifí yarifíñpí nání re yaiwífríxiñi, “Ámá obaxfyo yeáyí uyimifxeámíñiri yarini.” yaiwífríxiñi. Negí níríxfímeáo Poro eni dñjí emí saímí moñí Goríxo sifí umímonfípimí dání níriri ríwamifí nearíñá axípí rípñifíñfí níriri nearí seamónapifí enagí nání e yaiwífríxiñi.

16 Payí o eaarifíñfí nñiñí apí nání eni axípí níriri eaarifíñriñi. Xwifí payí ayo eánifíñfí wí sifíjání mipimónifíñagí nání apaxí mé níjfá imónifaxí mimóniñi. Ámá majfá nikáriñiro dñjí bi bi momearifgáyí xwifíayí apí ikweakwíñfí níriro rarifáriñi. Xwifíayí Goríxoyá Bifkwyfí ríñifíñfí ámí wí eni ikweakwíñfí níriro xeñwíñi níririñfípimí dání sfá yoparfyi imóniñfe nání ríá meárinarifgáriñi.

¹⁷ Ayináni dñj̄ s̄ix̄ seayinjáȳn̄é, ap̄i nán̄ seȳn̄é r̄ixa nij̄fá imóniñaḡá nán̄ ámá r̄fá xearim̄xariḡfáȳ s̄ipí nero xeñwim̄n̄ waríná seȳn̄é en̄ ax̄pi éwapfḡ in̄iro Jisasom̄ dñj̄ n̄iwikwíroro s̄k̄f̄k̄n̄iñ̄ on̄iḡfáȳn̄é piéroro ep̄rix̄n̄iñ̄ awín̄iñ̄ rón̄f̄rix̄iñ̄.

¹⁸ Niaíwf̄ ap̄roaríñ̄pa ax̄pi seȳn̄é ámáyo ayá urim̄xariḡfápi xwé napfróa ur̄i nij̄fá neḡ Áminá Jisasí Kiraiso, yeáȳ neayim̄xemeaaríñ̄o nán̄ imóniñḡfápi ap̄i en̄ xwé napfróa ur̄i éwíñiḡiñ̄. Agw̄i rínáran̄, ná r̄wíyorani, om̄i an̄iñ̄ ínína seáȳ e uméwaniḡiñ̄. “E éwaniḡiñ̄.” nimónaríñ̄.

Payé Jono xámí eanínarinti.

Payé rína Jisasoyá sítikí imónigfáyí nání Jono xámí eanínarinti. O Jisaso wiepisagowa worinti. Jisaso ríxa anínamí nípeyimáná xwiogwí aga obaxí nípwémáná enjáná Jono níñweajisáná ríxa xweyaní nerí aní yoí Epesasíyo níñweámáná payé rína eaníniginti. Ayí Gorixomí díñj síxí uyariégfápa xíxe díñj síxí yinífríxíníri níriri earí mimóní uréwapiyarígfáyí rarígíápí aríá miwipa éfríxíníri níriri earí enjníginti. Mimóní uréwapiyarígfáyí re rarígíápí nání, “Wará nene iníñwápi sípí iníñagwi nání Jisaso xwfáyo nemeríná nepa ámá mimónagfrínti.” rarígíápí nání níjtá nimóníri “Jisaso nepa ámá nimónímáná emeagfrínti.” uréwapiyimíníri ení níriri eaníniginti.

Díñj níyimíñí imóniñípí ámáyo umímoaríjo nánirinti.

¹ Iwamtó xwfári tñí anína tñí imixtñíñína ejo nání —Omí aríá wirane negí sínwí tñí tñí wíñirane sínwí wíñaxfdírane wé tñí fá xírírane enjwáorinti. Xwíyá díñj níyimíñí imóniñípí nání neaíwapiyinorinti.

² Díñj níyimíñí imóniñwápi nání síxí neamímoaríjorinti. Xegí sítimímaní sítwá neainítagí sínwí wíñiñwá enagí nání neaímeanjí mfkone díñj níyimíñípí nání mfkí ikiño nání —O ejíná dání íníná ápo Gorixo tñí nawíni ñweagfío xegí sítimímaní sítwá neainíjorinti. O nání xwíyápí sopiñíñíñí níworane wá seararíñwinti.

³ Seyíné tñí aga nawíni xíríníñwáéne imónírane díñj axípíni nawíni xírírane yaníwá nání sínwí wíñirane aríá wirane enjwáo nání wá seararíñwinti. None aga díñj ná bñí nimónírane xíríníñwáwaú, ayí ápo Gorixo tñí xewaxo Jisasí Kiraiso tñí awaú enagtí nání seararíñwinti.

⁴ Díñj nífá níneainíñá bí onímiápí mítneainí aga seáyi e neainíñá nání ríwamíñí rípí nearí seaipowáraríñinti.

“Wíá ókiniñe eméfríxini.” uríñí nánirinti.

⁵ Xwíyá Jisaso yaní neaiapowárfagí aríá wiñwá wá seararíñwápi, ayí rípírinti. Gorixo wíñaníñí imóníjorinti. Onímiápí bí aí sítá mítikíníjorinti.

⁶ Ayínání nene “O tñí nawíni xíríníñwáénerinti.” nírínírane aí maní níwiaíkirane sítá yíkiniñe nemeranénayí, yapí raríñwinti. Nepaxíñí imóniñípí wí mítaryaríñwinti.

⁷ E nerí aí nene uyñíni bí mé wíá ókiniñe xío ñweañípa nene ení wíá ókiniñe nemeranénayí, xío tñí nawíni aní xíríníñwáéne imónírane xío nene naní imónaníwá nání ragí xewaxo Jisaso níperíñá punípími dání fwí nípíni yaríñwápi nání igfáníñí neaeámoirí yaríñfrinti.

⁸ Nene “fwí bí mítaryaríñwáénerinti.” níríníranénayí, newaníñene yapí éwápnariñwinti. Nepa imóniñípí bí fá mítixíraríñwinti.

⁹ E nerí aí nene xíoyá aríá eje dání fwí yaríñwápi nání waropárti niníranénayí, o díñj uñwírárpaxí imóniñípí tñí xíxení erí wé róníñí imóniñípí tñí xíxení erí yaríño enagí nání ananí fwí yaríñwápi yokwarímí neaiirí uyñíni yaríñwápi nípíni igfáníñí neaeámoirí yaríñfrinti.

¹⁰ Nene “fwí bí meñwáriti.” níríníranénayí, “Ámá níñí fwí yarígfráriti.” ríjomí yapí raríñóníñí wimixaníri yaríñwinti. Xwíyá o nearíñípí bí fá mítixíraríñwinti.

2

¹ Gí niaíwípiayíne, fwí mepa éfríxíníri ríwamíñí rípí seyíné nání eaaríñinti. E nerí aí wiene fwí neríñayí, arírá neaiaríjo ápo Gorixo tñí e nírómáná yokwarímí owiinírí neauríyarinti. Wé róníñí o, ayí Jisasí Kiraiso nání raríñinti.

2 O xewaniñjo níperíná rídiyowáninjí niníri xano Gorixomí níwiapemixíri nání negí fwí yariñwápi yokwarimí neaiinfa nání imóninoriní. fwí nene yariñwápini marfát, fwí ámá xwíá ríri níriminí ami gími ñweagfáyí yarigfápi nání ení níwiapemixíri nání yokwarimí wiinfa nání imóninoriní.

Ámá Gorixo tñi ikárinigfáyí epaxípi nániriní.

3 Nene xíó sekaxí nearinjípimi níxídiranénayí, woní woní díñí re yaiwinipaxeneriní, “Nioní o nání nepa njífá nimóniri o tñi nawíní ikárininjáyí wonirfaní?” yaiwinipaxeneriní.

4 Ámá wo “Nioní o nání njífá nimóniri o tñi nawíní ikárininjáoniriní.” níriniriní aí sekaxí nearinjípi xíxení miyaríño enjánayí, yapí raríñfriní. Nepa imóninjí Gorixo nearinjípi fá xírarinjímani.

5 E nerí aí xwíyá Gorixo nearinjípi go go níxídirnayí, omí úrapí nerí díñí sítí muyí aga xíxení pírántijí díñí sítí uyintí. Nene apí neranéná “Gorixo tñi nawíní ikárininjwaénerfaní?” yaiwinanítwini.

6 Ámá wo “Nioní Jisaso tñi nawíní kumixinjgwí woniriní.” nírinirinayí, Jisaso xwíá týo nemerfná xano wimóninjípi nípíni yáriñípa axípi éwíñigini.

7 Gí díñí sítí seayinjáyíne, “O sekaxí sítí bí níriri ríwamijí eaaríni.” miyaiwipaní. Iwamfó imóninjíná dání sekaxí Jisaso ríñí seyíné njífá imónigfápi —Apí xwíyá seyíné arfá wigfápiriní. Apí nání níriri eaaríñini.

8 E níseariri aí sítá yinjípi rixa nídeaxa nurí wfá ónaríñípa Jisaso xewaniñjo neaíwapiyinjípi rixa ónaríñagí nání nioní “Sekaxí Jisaso ríñípi sítí imóniní.” searipaxfriní. Xámí xewaniñoyá sekaxípimi níxídirí yariñagí wíñirane agwí seyíné níxídirí yariñagí Seanirane nerane nání “Xwíyá apí nepaxíñí imóninjípirfaní?” yaiwiariñiwini.

9 Ámá wo “Nioní Jisaso neaíwapiyinjípi níxídirí wfá ókiñe emearíñá woniriní.” níriniriní aí xexirímeáyo sítí tñi níwirnayí, sítí sítá yinjímtíñiñí ñweani.

10 Ámá Jisaso neaíwapiyinjípi tñi xíxení nerí xexirímeáyo díñí sítí uyariñí go go, ayí wfá ókiñe níñwearí nání xexirímeáyí óreámioapaxí wí wíwapíyariñímani.

11 E nerí aí xexirímeáyo sítí tñi wiariñí go go, ayí sítá yinjéníñí imóninje ñwearí aijí emerí nerfná xegí sítíwíyo sítá uyinjéñagí nání xíó gími nání waríñe majfá imóninoriní.

“Ayí ripí nání níseariri ríwamijí eaaríñini.” uríñí nániriní.

12 Niaíwípiayíne, Jisasí Kiraiso neaiinjípimi dání segí fwí yarigfápi Gorixo rixa yokwarimí seaiinjí enagí nání apiayíne nání níriri ríwamijí eaaríñini.

13 Ámínáoyíne, soyíné iwamfó imóninjíná eno tñi nawíní ikáriniro njífá imóniro enagfá nání soyíné nání níriri ríwamijí eaaríñini. Ámá sítwaríá rígfoyíne, soyíné sítí imóninjomí —Ayí oboyí ríñijo nání raríñini. Omí rixa xopíráráí wíñá enagí nání nioní soyíné nání níriri ríwamijí eaaríñini. Niaíwíyíne, seyíné ápo Gorixo tñi nawíní ikáriniro njífá imóniro enagfá nání seyíné nání níriri ríwamijí eaaríñini.

14 Ámínáoyíne, soyíné iwamfó imóninjíná eno tñi nawíní ikáriniro njífá imóniro enagfá nání soyíné nání níriri ríwamijí eaaríñini. Ámá sítwaríá rígfoyíne, soyíné Jisasomí nuxídiróná ení sítí eániro xwíyá Gorixoyápi aumaúmí iniro sítí imóninjomí xopíráráí wiro egfá enagí nání soyíné nání níriri ríwamijí eaaríñini.

15 Seyíné amípí sítí xwíá týo dáñí yarigfápimi díñí sítí muyipa ero amípí níñí xwíá týo weñíyo díñí sítí muyipa ero éfríxíñi. Amípí xwíá týo dáñí yarigfápimi go go díñí sítí nuyirnayí, ápo Gorixomí díñí sítí muyiníni.

¹⁶ Ayí rípi nání searariñini. Amípí xwíá týo dání yarigfápi fwí nání feapá winariñpirani, sínwí fwí wínarigfápirani, “Amípí xwé tñjáoniríani?” nýaiwiniri seayí e menarigfápirani, apí nípíni ápo Gorixoyá díñgyo dání yarigfámaní. Sípí xwíá týo dání imóniñí yarigfá enagí nání searariñini.

¹⁷ Amípí sípí xwíá týo dání yarigfápi anípá nimóga urí feapá níwiniri “Apí nioniyá ejáná ananirini.” yaiwiarigfápi apí ení anípá nimóga urí eníá enagí aiwí ámá Gorixo “E éfríxini.” yaiwiarinípimí xídarigfáyí anípá wí mimóní aníñí iníná ñweapírítá enagí nání amípí xwíá týo enípimí díñgy sínwí muyipa éfríxini.

Ámá Kiraisomi xopírárf wianiro yarigfáyí yapí wíwapíyipírixini uriní nánirini.

¹⁸ Gí niaíwyíne, stá yoparfyí imóniñiná rixa rínáriñi. Ejíná dání arfá re wiñwápí tñni xíxeni “Ámá Kiraisomi xopírárf wimíñiri yaríjo rixa níbínfáriñi.” arfá e wiñwápí tñni xíxeni agwí ríná ámá Kiraisomi xopírárf wianiro yarigfáyí rixa nimóniro ñweaŋjoí. Ayí rixa nimóniro yaríngáfa sínwí níwíñirane nání “Síá yoparfyí imóniñiná rixa rínáriñi?” yaiwiñwíni.

¹⁹ Ámá ayí xámí none tñni nawíni nerimeánayirane aí nepa none tñni nawíni mimónipa nero nání píni níneawiárimí ugíyáriñi. Ayí nepa none tñni kumixiñiwáyí nimóniro sínwíriyí, none tñni ananí ñweaŋiro egíáriñi. E nerí aí “Ayí negí imónigfáyí wí meníñi.” yaiwianí nání píni níneawiárimí ugíáriñi.

²⁰ Seyíne ayíñíñí imónigfá wiyínemani. Gorixoyá kwíyípí rixa seaaíñíyíne enagíá nání xwíyíá nepaxiñí imóniñípí nání seyíne rixa níjíáriñi.

²¹ “Nene síní majfá imóniñagwí nání ríwamíñí rípi nearí mónaparíñi.” ríseaimónaríñi? Oweoí, seyíne rixa níjíá nimóniro “Xwíyíá nepaxiñí imóniñípí fá níxíríriñípimí dání wí yapí rípaxí meníñi.” níjíá e ení imóniñagáfa nání ríwamíñí rípi eaariñíñi.

²² Xwíyíá yapí raríjo, ayí goríñi? Amípí wí nání raríjo marfái, sa “Ámá yeáyí neayimíxemeaña nání Gorixoyá díñgy tñni arfowayá xwíá piaxfyo dání iwiaronfoyí raríñwáo Jisasomani.” raríjo, ayí oríñi. Kiraisomi xopírárf wimíñiri yaríñoríñi. Xanomí tñni xewaxomí tñni níwaúminí ríwí umonoríñi.

²³ Ámá gíyí gíyí xewaxomí ríwí numorfnáyí, ayí xanomí ení ríwí umoaríñi. Gíyí gíyí xewaxo nání “Yeáyí neayimíxemeaña nání urowárénapíñoríñi?” nýaiwiro numímíñiríñayí, ayí xanomí ení umímíñaríñi.

²⁴ Seyíne xwíyíá Jisaso nání iwamfó dání arfá wigfápi píni miwiáripa nero díñgy fá xírífríxini. Aga xíxeni e nerónáyí, xewaxo tñni nawíni imóniro xano tñni ení nawíni imóniro epífríáriñi.

²⁵ Xewaníjo mimáyo dání nearíñípi, ayí rípíriñi, “Seyíne e nerónáyí, díñgy níyimíñí tígíyáne imóniñírítáriñi.” nearíñípíriñi.

²⁶ Payí rínamí xámí eáápi ámá xwíyíá Jisaso nání ríñíñípi yapí seaíwapíyaniro yarigfáyí nání níríñi eááriñi.

²⁷ Seyíne ayíñíñí imónigfá wiyínemani. Kwíyí Gorixoyá seaaíñípí ríñíñí mimóní síní aí tñni enagíá nání ámá wí searéwápiyipaxfíyínemani. E nísearíri aí kwíyí seaaíñípí amípí níñi Kiraiso nání díñgy mopaxí imóniñípí nání níseainíñí yápf bí mimóní nepaxiñí imóniñípí seainaríñí enagí nání agwí xegfípi níseaiga urí xámí níseaiga urí enípí tñni xíxeni nero Kiraisomi xaíwí fá uxírífríxini.

“Ámá Gorixoyá imónigfáyí fwí néra warigfámaní.” uriní nánirini.

²⁸ Gí niaíwyípiyíne, o sínjáni nimóniri weapáná peayí níneauñiri wará saríwá mímáriñí newiárimónirane éf roanfawá nání omí xaíwí fá uxírífríxini.

29 Seyfné “Gorixo wé róninjorint.” niyaiwiro njifá imóninjagfa nánri ripi eni aga njifá imónipaxfýnérint, “Wé róninjy yarigfá gýf gýf, ay Gorixo o xegf emeanjfyfrint.” Njifá e eni imónipaxfýnérint.

3

1 Ai ámá týfné ripi nánri dínjf omoaneyi. Ápo Gorixo bi onimiafp marfáti, dínjf ayá wi sifx nneayirint nánri “Gf niaiwýnérint.” neararint. Xfo neararintip nepa e imóninjagwi nánri neararint. Ay ripi nánri ámá xwfá týo dáfýf nene Gorixoyá niaiwene ejagwi nánri mí mneaomöixijo. Ay xfo tñri nawini nikarintro njifá mimónigfáyf ejagfa nánri mí mneaomöixijo.

2 Gf dínjf sifx seayinjáyfne, ayf mí mneaomöixfagfa aiwi nene xfo yá niaiwí imóninjwaénerint. Rfwéná aríre imónanfápif sifn wifá mneaoküamóninjagi aiwi njifá re imóninjwint, “Kiraiso sifjáni nneaimóniri weapáná xfo imóninjpa nene eni axípi imónanfwarint. Njifá e imóninjwint. Xfo imóninjpi ína dánri aga xixenri sifnwí wñnanfá ejagi nánri rarifint.

3 Ámá Kiraiso neaíménapáná xfo imóninjpi oimónaneyiniri wenifjeri njweaarigfá ayf ayf nñri ripi yarigfárint. Xewaniyo awiaxf imóninjpa axípi oimónaneyiniro wigf xwioxfyo igfánif neámori naif imixinarigfárint.

4 Ámá fwí néra warigfá ayf ayf nñri Gorixoyá sekaxf rínifpí xórórf yarigfárint. fwí ámá néra warigfápi, ayf pípí marfáti, sa Gorixoyá sekaxf rínifpí pími xórórf yarigfápirint.

5 Ripi nánri seyfné njifá imónijo. Kiraiso —O fwí bi menorint. O fwí nene yarifwápi yokwarimí neaiiminti nánri xwfá týo nene tñif e bñjinigint.

6 Ayinánri ámá Jisaso tñri kumixinigfáyf fwí néra warigfámani. E nerí aí ámá fwí néra warigfáyf “Jisaso Gorixomí xewaxorífan?” niyaiwiro nepa xfo tñri nawini kumixinarigfámani.

7 Gf niaiwípiayfne, ámá yapf rarigfáyf xe níbíro yapf oneaíwapifypoyiniri sifnwí miwintipa éfrifxint. Ámá wé róninjí imóninjpi néra warigfáyf Kiraiso wé róninjí imóninjpa axípi imónigfáyfint.

8 E nerí aí ámá fwí yarigfáyf oboyáyfint. Ejiná fwí iwamfó néra bñjo, ayf obo ejagi nánri oyá imónigfáyfint. Gorixomí xewaxo ripi eminiri nánri bñjinigint. Obo fwí aríki nerí ámáyf eni axípi éfrifxinti wiwapifyarifpí pírf urakiminti nánri bñjinigint.

9 Ayinánri ámá Gorixo xegf tìmeanjfyinjí nimónirfnayf, oyá dínjfpi ikíkí wifagi nánri fwí néra warigfámani. Ay Gorixo xegf tìmeanjfyinjí imóninjagfa nánri aga fwí néra upaxf mimónijo.

10 Ripimi dánri ananri ámá mí niwómixiro “Týf niaiwí Gorixoyárífan? Týf oboyárífan?” yaiwipaxfrint. Ámá sifwí wé róninjí imóninjpi miyarinjagfa niwintirfná “Ay Gorixo tìmeanjfyinjí imónigfáyf wímaní.” yaiwipaxfrint. Ámá xexirímeáyo dínjf sifx muyarinjagfa niwintirfná eni “Ay Gorixoyá imónigfáyf wímaní.” yaiwipaxfrint.

Xexirímeáyo dínjf sifx nuyirfná epaxípi nánrit.

11 Iwamfó imóninjíná dánri xwifytá Jisaso yanf neaiapifn none searéwapifyarína aríta neaigfápi, ayf ripirint, “Xexíxexirímeáyfne xixe dínjf sifx yinfifxint.” Aríta neaigfápi, ayf apirint.

12 Apí nixidiranéná Keno —O sifpí imóninjoyárint. Xegf xogwáomí píkixwirfó ejorint. O ejípa axípi mepa oyaneyi. “Xogwáomí ayf nánri rífa píkinjigint?” yaiwiarigfápi pípirint? Xfo xegf yarifjpi sifpí imóniri xogwáo yarifjpi wé róninjí imóniri ejagi nánri sifmí tñri niwiri píkinjigint.

13 Ayináni gí nírixímeáyíné, seyíné eni ámá Gorixoyá mimónigfáyí símí tñi seaiariñagfa níwínirónayí, ududí mepaní.

14 Nene negí nírixímeáyo díñf sítix nuyirane nání níjíá re imóniñwini, “Óf ámá anínpírfa nání imóniñfyimi pñíti níwiáriti óf díñf níyimíñf imónipírfa nání imóniñfyimi níxídirane yariñwini.” Níjíá e imóniñwini. E nerí aí ámá xexirímeáyo díñf sítix muyarigfáyí, ayí díñf níyimíñf tígíá mimóní sítí óf anínpírfa nání imóniñfyimi xídarínoi.

15 Ámá xexirímeáyo símí tñi wiaríñagfa níwínirónayí, “Ananirini.” riyaiwiarínoi? Oweoi, nene níjíá re imóniñwini, “Ámá píkiarigfá gíyí gíyí díñf níyimíñf meapírfa nání mimóniñjoi.” Níjíá e imóniñwini.

16 Pípi nání díñf nímoríñpimi dání “Ámáyo díñf sítix nuyirfná epaxípi, ayí apíríaní?” yaiwipaxírini? Sa Jisaso nene yeáyí neayimíxemeámíñri nání mítí níwinirfná enípi nání díñf nímoríñpimi dání nene “Ámáyo díñf sítix nuyirfná o enípa e epaxíríaní?” yaiwíñwini. Ayináni nene eni nírixímeáyo arírá wianí nání mítí níwiniranéná aí “Ayí ananirini.” yaiwíñanigini.

17 E nerí aí ámá amípí mímúróníñf wo xegí xexirímeá wo amípí nání díwí ikeamónariñagí níwínirí aiwí sipiáti stá nítinirí amípí bi mítí mítwipa nerfnayí, o aríge nerí “Nioní Gorixomí díñf sítix uyinjini.” rípaxírini?

18 Gí niaiwípiayíné, negí nírixímeá díwí ikeamónariñagfa níwiniranéná pínení nurírane “Díñf sítí níaríni.” murípa éwanigini. Aga xwioxíyo dání díñf sítix nuyirane arírá wíwanigini.

“Apí neríná Gorixoyá sítwíyo dání wará saríwá málínipaxímani.” uríñf nánirini.

19 Ámáyo aga xwioxíyo dání díñf sítix nuyiríñpimi dání re níyaiwiri níjíá imóniñwini, “Gorixo, nepaxíñf imóniñoyáyí imóniñwá wienerfaní?” níyaiwiri níjíá imóniñwini. Ayí rípi nání díñf nímoranéná Gorixoyá sítimanañyo dání ananí díñf wíá neaónipaxírini.

20 “Ámáyo arírá níwirfná Jisaso tñi xíxení miyaríñáonírini.” níyaiwinírane xwíyíá meáríñariñwá aí Gorixo nene díñf e yaiwinariñwápí seayí e wimónirí amípí níñi nání níjíá imónirí eno enagí nání nene nepa ámáyo díñf sítix uyariñwápí nání níjíá eni nimónirí nání xwíyíá mítneameáríñfa enagí nání nene ananí díñf wíá neaónipaxírini.

21 Gí díñf sítix seayinjáyíné “Ámáyo arírá níwirfná Jisaso tñi xíxení miyaríñáonírini.” níyaiwinírane xwíyíá mítmeáríñpa neranénayí, Gorixoyá sítwít tñí e wará saríwá mímáriní níyopiyári.

22 xíomí amípí bi nání yariñf wíáná ananí xíxení neaiapariñfrini. Ayí rípi nání neaiapariñfrini. O sekaxí ríñpimi xídirane amípí xí “Éfríxini.” wimónariñpimi erane yariñagwi nání neaiapariñfrini.

23 Sekaxí mítí imóniñf Gorixo nearíñpí, ayí rípi nání raríñini. Seyíné xegí xewaxo Jisasi Kiraisomí díñf wíkwíroro xí sekaxí nearíñpí tñi xíxení xíxe díñf sítix yiníro éfríxini.

24 Ámá Gorixo xegí sekaxí ríñpimi xídarigfá gíyí gíyí, ayí Gorixo tñi nawíni imóníro xí eni ayí tñi nawíni imóníro eno. Ayí rípí dání “Gorixo nene tñi nawíni rimóniñwini?” yaiwiaríñwári. Gorixo xegí kwíyípi sítix neamímoní enagí nání “O tñi nawíni ríá imóniñwini?” yaiwiaríñwári.

4

Kwíyí Gorixoyápí tñi sítípí tñi mí ómíxaríñwápi nánirini.

1 Gí díñf sítix seayinjáyíné, ámá “Kwíyí tñíáoní enagí nání raríñini.” rarígíá níyoní aríá mítwipa nero mimóní wíá rókiamoarígíá obaxí xwíá týo emearíñagfa nání “Kwíyí

api nepa Gorixoxo tñjñ e dñni bñjþpirñan? Gorixoxo tñjñ e dñni mibñjþpirñan?” yaiwianñ nñni iwamñó imimí wífríxini.

² Iwamñó imimí níwirñá rípi rarñagña níwirñá “Kwiyf Gorixoyápí tñjo rípa rarñi?” yaiwífríxini. Kwiyfyo dñni nírñá “Jisasí Kiraiso ámá nimóniri nene tñamíní bñjñigini.” rarñagña níwirñá “Kwiyf Gorixoxo tñjñ e dñni bñjþpimí dñni rípa rarñi?” yaiwífríxini.

³ E nerí aí kwiyf xegf bimí dñni nírñá “Jisaso ámá nimóniri nene tñamíní bñjñigini.” míripa yarñagña níwirñá “Kwiyf api Gorixoxo tñjñ e dñni bñjþpimaní.” yaiwífríxini. Ámá kwiyf ayo dñni rarigfáyf Kiraisomí xopirárí wimóniri yarño tñni aní nawini imónigfáyfriñi. Eniná “O níbññáriñi.” arfá e wigfó agwfí ríná rixa níbññi xwíta tñyo yarñi.

⁴ E nerí aí gí niaiwípiayfne, seyfné Gorixoyáfne ejagña nñni mimóní wfá rókiamoarigfáyf yapf seaíwapíyaniro seaíagña aiwí rixa xopirárí wigfáriñi. Kwiyf seyfné seaaínñípí obomi —O ámá Gorixomí dñjñ mítkwíroarigfáyf xfo tñni nawini imónigfóriñi. Omí kwiyf seyfné seaaínñípí seayf e wimónigfáyf nñni ayo xopirárí wigfáriñi.

⁵ “Jisaso nepa ámá nimóniri nene tñamíní mibñjñigini.” rarigfáyf Gorixomí paimimí wiarigfáyf tñjñmi dñni imónigfáyfriñi. Ayinání xwítyfá wigf nírñá xwítyfá Gorixomí paimimí wiarigfápimi dñni rarigfá nñni wigf imónigfáyf ayo arfá wiarigfáriñi.

⁶ E nerí aí none Gorixoyá imónigfawf nñni ámá o tñni nawini ikáriñigfáyf none arfá neaiarigfáriñi. Ámá o tñni nawini mikáriñigfáyf none arfá neaiarigfámaní. Ayo dñni re yaiwiaríñwáriñi, “Kwiyf nepaxiñí imónigfyo dñni rarigfáyf mí nómixiri ayf tÿfrífaní? Kwiyf yapf imónigfípimi dñni rarigfáyf mí nómixiri ayf tÿfrífaní?” yaiwiaríñwáriñi.

“Xixe dñjñ sìxí yinfríxini.” urijñ nánirini.

⁷ Gí dñjñ sìxí seayiñáyfne, xixe dñjñ sìxí yinfríwanigini. Ayf rípi nñni rarñini. Ámá wíyo dñjñ sìxí nuyiranéná Gorixoxo yarñípa axípi yarñíwa ejagfí nñni rarñini. Ayf rípi nñni ení “Xixe dñjñ sìxí yinfríxini.” rarñini. Dñjñ sìxí uyariñfá ayf ayf níni Gorixoxo xegf tìmeanfýñiñí imóniro o tñni nawini nikáriñiro niñfá imóniro egfáyf ejagña nñni rarñini.

⁸ E nerí aí amípí o yarñípí xfo ámáyo dñjñ sìxí nuyirñípimi dñni yarñí ejagfí nñni ámá wigf wínyo dñjñ sìxí muyipa yarigfá gíyf gíyf, ayf Gorixoxo tñni nawini nikáriñiro niñfá imónigfáyfmaní.

⁹ Gorixoxo xfo rípi nerñípimi dñni dñjñ sìxí neayarñípí neaíwapíyinigini. O xegf niaiwí sinññíñí émiaonjo neaiinípimi dñni nene dñjñ níyimñí imónigfípí meaníwá nñni xwíta tñyo wírénapíñigini.

¹⁰ Rípi nñni dñjñ nímoranéná “Ámáyo dñjñ sìxí nuyirñá epaxípí, ayf apírñaní?” yaiwipaxfríñi. Nene Gorixomí dñjñ sìxí nuyirane ejwápí marfái, sa xewaniño nene dñjñ sìxí níneayirí xewaxo negf fwí yarñíwápí yokwarípmí neaiinía nñni wírénapíñípí nñni rarñini.

¹¹ Gí dñjñ sìxí seayiñáyfne, Gorixoxo nene dñjñ sìxí xwapí ayá wí níneayirí e neaiiní ejagfí nñni xexíxexírímeaéne ení xixe dñjñ sìxí yinfríwanigini.

¹² Ámá Gorixomí sìñwí bi mítwñigfá aiwí xexíxexírímeaéne xixe dñjñ sìxí níyiníranénáyf, Gorixoxo tñni nawini imónigfawf nñni xfo ámáyo úrapí mítwikárí píráñiñí dñjñ sìxí uyariñípa axípi dñjñ sìxí yinaníwíñi.

¹³ Rípi nñni dñjñ nímoranéná “Xfo nene tñni imóniri nene xfo tñni imónirane ejwñiñí.” yaiwipaxfríñi. Xegf kwiyfpi neaiapíñí ejagfí nñni dñjñ e yaiwipaxfríñi.

14 Ápo Gorixoxo xegí xewaxo ámá xwíá tíyo n̄weagfá n̄iyoni yeáyí uyimixemeáwínigíníri wírénapáná neaímeanf mfkone, s̄iñwí wíñiñwáone xwíyíá rípi searariñwíni.

15 Ámá “Jisaso niaíwí Gorixoyáoríni.” rarigfá gíyí gíyí Gorixoxo ámá e ríayí tñi nawíni imóníri ayí xfo tñi nawíni imóniro enoi.

16 Ayináni nene dñí “Gorixoxo aga dñí s̄ixí neayaríni.” yaiwianí nání n̄ineapimóníri n̄ijíá imóníñwíni.

Pí pí Gorixoxo yariñípi sa dñí s̄ixí nuyiríñpimí dání yariñí enagí nání ámá wigí xexirímeáyo aníñí miní dñí s̄ixí uyarigfáyí, ayí Gorixoxo tñi nawíni imóniro xfo ení ayí tñi nawíni imóniro egfáyírini.

17 Nene sítá Gorixoxo ámá n̄iyoni mí ómómixímí enfáyimí wará sarfwá m̄imáríni ananí ewiárimónaníwá nání negí n̄irixímeáyo úrapí m̄iwikárí pírániñí dñí s̄ixí uyíwanigíni. Kiraiso xwíá tíyo n̄ijwearíná nimóníri enípa nene ení xwíá tíyo n̄ijwearanéná axípi nimónírane yariñwá enagí nání ananí e yaníwáríni.

18 Ámá wigí xexirímeáyo dñí s̄ixí nuyiróná Gorixoxo nání wáyí wí winariñímani. Dñí s̄ixí nuyiróná úrapí wí m̄iwikárí aga xixení nañíni nuyirónayí, wáyí bí m̄iwiní sáyí ikáriñarigfáriñí. Mfkí ámá Gorixoxo nání wáyí winariñí, ayí rípi nániríni. “Gorixoxo nioní gí s̄ipí yariñápi tñi xixení s̄ipí nikáriñfáriñí?” n̄iyaiwiro nání wáyí winariñírini. Wáyí winariñíyí xexirímeáyo s̄iní dñí s̄ixí xixení muyarigfá enagí nání rariñíni.

19 Gorixoxo nene xámí dñí s̄ixí neayiní enagí nání nene ení n̄irixímeáyo dñí s̄ixí uyarigfáriñí.

20 Ámá wo “Gorixomí dñí s̄ixí uyinjáonírini.” n̄iriníri aí xexirímeáyo s̄ímí tñi n̄iwríñayí, yapí rariñoríni. Ayí rípi nání rariñíni. Xexirímeáyo s̄iñwí n̄iwríñíri aí dñí s̄ixí muyipa neríñayí, o arige nerí Gorixoxo, ámá s̄iñwí m̄iwríñgíomí dñí s̄ixí uyipaxí imóníni? Oweoí.

21 Sekaxí o neariñípi, ayí rípiñíni. Ámá Gorixomí dñí s̄ixí uyarigfá gíyí gíyí, xexirímeáyo ení dñí s̄ixí uyiñíxíni.

5

“Dñí wíkwíroarigfáyí xegí tímeanfyo dñí s̄ixí uyarigfáriñí.” uriní nániríni.

1 Ámá “Nene yeáyí neayimixemeanfa nání Gorixoyá dñí tñi arfowayá xwíá piashíyo dání iwiaronfoyí rariñwáo Jisasoríñí?” n̄iyaiwiro dñí wíkwíroarigfá gíyí gíyí, ayí niaíwí Gorixoxo xegí emeanfyoñíñí imónigfáyírini. Ámá xano Gorixomí dñí s̄ixí uyarigfá gíyí xegí emeanfyo ení dñí s̄ixí uyarigfáriñí.

2 Rípi neríñípimí dání ananí dñí “Niaíwí Gorixoxo xegí emeanfyoñíñí imónigfáyo dñí s̄ixí uyarigfáriñí?” yaiwinípaxírini. Xfomí dñí s̄ixí uyarane xegí sekaxí neariñípimí xfdírane neranénayí, ananí dñí e yaiwinípaxírini.

3-4 Xfomí aga dñí s̄ixí nuyiranéná pípí epaxí marfáti, xfo yá sekaxí ríñiñípimí xfdípaxí enagí nání rariñíni. Niaíwí Gorixoxo xegí emeanfyoñíñí imónigfáyí s̄iñwí s̄ipí xfomí paimímí wiariñípimí xopírárfi wiariñípimí enagí nání xfo sekaxí neariñípí nene n̄ixfdíranéná ayí ríá tñíxfí xfdípaxí wí mimóniñípírini. Rípiñí neríñá s̄iñwí s̄ipí Gorixomí paimímí wiariñípimí xopírárfi wiariñwáriñí. Jisasomí dñí n̄iwríñroriñíyo dání apí yariñwáriñí.

“Dñí wíkwíroarigfáyí sopiñí Gorixoxo wóípi arfá wiariñí.” uriní nániríni.

5 “Ámá s̄iñwí s̄ipí Gorixomí paimímí wiariñípimí xopírárfi wiariñípimí gíyírini?” miyaiwipaní. Ámá “Jisaso niaíwí Gorixoyáoríñí?” n̄iyaiwiro dñí wíkwíroarigfáyí ananí xopírárfi wiariñípimí.

6 “Niaíwí Gorixoyáorfaní?” oniaiwípoyiníri iniigfyo wayf mearí níperfná ragf purí enjo, ayf Jisasí Kiraisoraní. O “Gorixomí xewaxorfaní?” oniaiwípoyiníri nání nerfná wayfní meanjímaní. E oniaiwípoyiníri wayf mearí xegf ragf purí ejinigfní.

7 Gorixoyá kwíyfpí nírirfná nepání rípaxfpí enagf nání negf xwioxfyo dání áwanf réniñf neararifnípi, “Kiraiso apiaú nerifnífpmí dání xewanifno nání siwá neainimínri enípt, ayf neparfní.” neararifnípi arfá owianeyt.

8 Ayinání “Jisaso Gorixomí xewaxorfaní?” yaiwianí nání sopifn neawariñf biaú bñ, ayf rípiaú rípifní. Kwíyfpí neararifnípi tñní iniigfyo wayf meaarfná imónifnípi tñní xegf ragf nípuri péáná imónifnípi tñní biaú bñ imónifní apifní. Apiaú apí sopifn neaorfná xegf bñ xegf bñ oyaiwípoyiníri neaíwapiyariñfmaní. Axípfní oyaiwípoyiníri neaíwapiyariñfriní.

9 Ámá pí pí nání sopifn neaófpí ananí arfá wiariñwáriní. Ayinání Gorixo sopifn neaófpí seayí e imónifnagi nání apí ení arfá owianeyiníri seararifní. Gorixo xewanifno sopifn neaófpí, ayf pípí nání marfáí, ayf xegf xewaxo nániriní.

10 Gorixo xewaxomí dñf wíkwíroarifgá gíyf gíyf o xegf xewaxo nání sopifn wófpí wigf xwioxfyo dání “Aga neparfní.” yaiwiariégfáriní. E nerí aí Gorixomí dñf mifwíkwíroarifgáyf “O sopifn neaófpí nepamaní.” niyaiwiro nání réniñf urarifgáriní, “Yapf rarifnýf woxiriní.” urarifgáriní.

11 Xwiyfá Gorixo sopifn neaófpí, ayf rípifní. O dñf niyimifn imónifnípi rixa nealapifniriní. Dñf niyimifn imónifnípi nání xegf xewaxo mfkí ikijo enagf nání

12 ámá xewaxo tñní kumixinifgáyf dñf niyimifn imónifnípi tífayfriní. E nerí aí xewaxo tñní nawini mifkumixinifgáyf ayf dñf niyimifn imónifnípi tífayfmaní.

Yoparípi nurirfná urifná nániriní.

13 Nioní seyfné, Gorixo xewaxomí dñf wíkwíroarifgáyf “Nene dñf niyimifn imónifnípi tífayfánerfaní?” niyaiwiníro niyfá imónipíri nání payf rína nearí mónaparifní.

14 Nene rípí nerane nání Gorixo siñwf anifne dání wará sarfwá mifmáriní newiarimóniri yariñwáriní. Xfo e neaiwíñifgíni yariñf nifwiranéná negf dñfyo dání bñ murf xfo wimónarifnípi tñní xixení yariñf nifwirane nání “Arfá xixení nifneainifnoi.” yaiwiariñwáriní.

15 “Omí yariñf nifwiranéná pí pí nání yariñf wiariñwápi xixení arfá nifneainifnoi.” niyaiwirane niyfá e imónifnagwí nání dñf rípí ení “Negf yariñf wiariñwápi rixa neaimóniní.” yaiwipaxfriní.

16 Ámá gíyf gíyf xexirímeáyf wo fwí anifnímixinfa nání mimónifn bñ éagf niwíníro Gorixo yokwarimí owiiníri yariñf nifwirónayf, Gorixo wigf yariñf wífápi arfá nifwirí fwí anifnímixinfa nání mimónifn bñ éomí dñf niyimifn imónifnípi ujwírárinífriní. E nisearíri aí fwí ámá anifnímixinípírfa nání imónifn bñ ení wení. Nioní “Ámá fwí apí éfayo Gorixo yokwarimí owiiníri yariñf wiifírixiní.” mifseararifnít.

17 Pí pí sifí ámá yariégápi nifni fwí yariégápi imónifnagi aiwí nifpíni anifnímixinípírfa nání mimónifnagi nání rarifní.

18 Nene niyfá re imónifnint, “Ámá Gorixo xegf tífmeanifnifn imónifgáyf fwí néra warifgámaní. Gorixo emeano—Xewaxo nání rarifnín. O ámá ayo píráñif umearifnagi nání sifí imónifno wí xwirífa wíkixearifnífmaní.”

19 Niyfá re ení imónifnint, “Ámá xwifá tífyo dání —Ayf Gorixomí dñf mifwíkwíroarifgáyfriní. Ayf nifni sifí imónifnomí íními wurfnifnagi aí nene ámá Gorixoyá imónifnint.”

20 Rípí nání ení niyfá imónifnint, “Nwfá nepaxifn imónifno, ayf Gorixorfaní?” wiaiwianí nání xegf xewaxo nene tífamíni nifbirfná o nání niyfá neaiapifniriní. Nene

r̄ixa xeḡ xewaxo Jisas̄ Kiraiso t̄ní nawíni nimónirane nán̄ xano, Nw̄á nepaxiñf imóniñjo t̄ní eni ax̄p̄ nawíni imóniñwint̄. O eni Nw̄á aga nepaxiñf imóniñjorint̄. D̄ñf niyimíñf t̄ñwápi neaiaparíñjo, aȳ oriñi.”

²¹ Ḡt̄ niaiw̄piayñné, nene niijtá e imóniñagw̄t̄ nán̄ nw̄á imóniñfpiam̄ d̄ñf w̄ikw̄trop̄rixinir̄ sewaníñfyñné awíníñf meñweánífr̄ixin̄.

Payí Jono áwīnīmī eanīnarīnī.

Payí rīna Jono áwīnī e eanīnarīnī. O xewanījoyá yoí mīrīnī Jisasoyá sīyikí imónigfáyo wipenweañóniyí nīrīnīrī xwiráriñjnígīnī. Ámá Jono nurīrī payí eanīfyí nānī enī nīrīrīnā sījánī yoí mīrf apīxí wí tīnī xegí niaíwí tīnī nānī nīrīrī eanīgīnīnī. E nerī aí “Jisasoyá sīyikí imóninjí bī nānī xwiyíxá nīrīrī eanīfrīanf?” yaiwiariñwárīnī. Jisaso rīxa anīnamī nīpeyimáná xwiogwí aga obaxí nīpwémáná enjáná Jono nīñweañjsáná rīxa xweyanf nerī anf yoí Epesasíyo nīñweámáná payí rīna eanīgīnīnī.

¹ Jisasoyá sīyikí imónigfáyo wipenweaarīñjóni apīxíxí nānī —Jíxí Gorīxo xegí imónirīta nānī fá rīyamīxīñixirīnī. Jíxí nānī tīnī dīxí niaíwýí nānī tīnī payí rīna eaarīnīnī. Nionī gí xwioxfyo dānī nepa dīnjí sīxí seayinjīnī. Nionīnī marfáti, ámá xwiyíxá nepaxīnīf imóninjípí nānī nījífá nimóniro dīnjí wīkwíroarīgíyí nīnī enī dīnjí sīxí seayinjōt.

² Xwiyíxá nepaxīnīf imóninjípí agwí rīná mimáyo tīnīrane nā rīwíyo aí sīnī tīnīrane yanīwá enjagí nānī seyīné dīnjí sīxí seayinjwīnī.

³ Ápo Gorīxo tīnī xewaxo Jisasí Kiraiso tīnī awaú nepa dīnjí sīxí nīneayiríná nene píráñjí nīwayirónrane nīweañjwá nānī neaiiri wá nīneawianīri ayá nearīmīxīri epīstírīnī.

“Sekaxí o nearīñjípí axípīnī xídfírixīnī.” urīñjí nānīrīnī.

⁴ Nionī “Íyá niaíwí xwiyíxá nepaxīnīf imóninjípí xīxenī xídarīnōt.” rarīñagfá arfá nīwirī nānī “Ápo sekaxí nīnearīrīná apī xídfírixīnīrī nearīñjípí tīnī xīxenī rīa yarīnōt?” nīyaiwirī dīnjí nīfá ninarīnī.

⁵ Apīxīxīnī, jíxí íníná erfápi nānī bī orīrīmīnī. Sekaxí sījí bī nīrīrī rīwamīnī meaariñjīnī. Enjíná dānī nene arfá wiñwápi —Ayí “Negí nīrīxímeáyo dīnjí sīxí uyíwanīgīnī.” rīnīñjípí jíxí éfrīxīnīrī nānī nīrīrī eaarīnīnī.

⁶ “Ámáyo dīnjí sīxí nuyirīná epaxípí pípírīfánī?” mīyaiwipanī. Nene negí nīrīxímeáyo dīnjí sīxí nuyiranénáyí, o sekaxí nearīñjípí xīxenī píráñjíxá xídarīñwárīnī. Sekaxí o nearīñjípí —Apī seyīné enjíná dānī arfá wigíapírīnī. “Segí sérixímeáyo dīnjí sīxí uyífrīxīnī.” nearīñjípírīnī. Apī tīnī xīxenī axípí e éfrīxīnī.

“Kiraiso nearéwapíyinjípīnī xaíwíxá xírfwanīgīnī.” urīñjí nānīrīnī.

⁷ Ámá obaxí rīxa “Ámáyo yapí owíwapíyaneyí.” nīyaiwiro xwíá rīrīmī emearīñagfá nānī searariñjīnī. Yapí raníro nānī “Jisasí Kiraiso nepa ámá nimónirī xwíá tīyo nene tīamīnī mībīñjínigīnī.” rarīgíyírīnī. E yarīgíyírīf ámáyo yapí wíwapíyirí Kiraisomí xopíráráf wimīnīrī erī yarīnōt tīnī nawínī imónīnōt.

⁸ Ayīnánī seyīné Jisasomí nīxídiróná nīgwīñjí wayfá meáwanīgīnīrī anīñf minf rīá tīñjí egfápi surímá mimóní apī nīpīnī tīnī xīxenī mearo yayí seaimorí enfā nānī píráñjí sījíwí tīnī éfrīxīnī.

⁹ Ámá Kiraiso nearéwapíyinjípí sīnī anīñf xaíwí fá mīxírī ámí wigí dīnjí tīnī gíwí nīmīxīrī rarīgíyí gíyí gíyí, ayí Gorīxo tīnī nawínī imónigfáyí wímaní. E nerī aí Kiraiso rīñjípīnī xīxenī fá nīxírīrī axípīnī rarīgíyí gíyí gíyí, ayí xaníwímīraú tīnī nawínī imónigfáyí wírīnī.

¹⁰ Ámá “Jisasomí xídarīñwaénerīnī.” rīnarīgíyí wí seyīné tīamīnī nībīro Kiraiso nearéwapíyinjípí axípí mīrīpa yarīñagfá nīwīñrīnáyí, yayí nīwiemearo segí anīfyo nānī nīpemeámī mīpáwipa éfrīxīnī.

11 Ayí rípi nání rariñinti. Ámá e yarigfáyo gíyí gíyí yayí níwiemearfnáyí, fwí ayí yarigfápí axípi ayo ení uxímeanfá enagí nání rariñinti.

12 Xwiyfá xwapí ayá wítíni seyfné nání ríwamíñf eapaxí aiwi “Payí rínamí meapa oemínti.” nimónarinti. “Nioní seyfné díñf nití aga seáyi e dání seainintá nání níbirí níseaímeámáná xwiyfá axí e dání rínaníwárinti.” níyaiwirí díñf ikwfímonjinti.

13 Díxfí rírixímeái —Í ení Goríxo xegí imóníwínigíñiri fá uyamíxíñírinti. Íyá niaíwfyí payí rínamí dání yayí seaiwárénaparíñoi.

Payí Jono eaní yoparínarint.

Payí rína yoparí Jono eanínarint. O xewanínyoyá yoí mítiní Jisasoyá sýikí imónigfáyo wípeñweañáoniyí níríníri ñwíráriñigint. Ámá Jono nuríri payí eajo xegí yoí Gaiasorint. Jisaso ríxa añínamí nípeyimáná xwiogwí aga obaxí nípwémáná eñáná Jono níñweañsáná ríxa xweyaní nerí añí yoí Epesastyo níñweámáná payí rína eaníngint.

¹ Jisasoyá sýikí imónigfáyo wípeñweaariñáoni gí díñí sítíxí ríyinjá Gaiasoxí nání payí rína eaariñint. Joxí nepa díñí sítíxí ríyinjint.

² Gí díñí sítíxí ríyinjáoxint, Gorixomí joxí nání rípi yariñí ríwiiariñárint, “O Jisasomí pírániñí níxídirí nání xegí díñí naní imóniñípi tíni xíxení Gorixoxintiyá díñíyo dání naní imóniñípiñí wímeari wará iníri éwíñigint.” yariñí e ríwiiariñárint.

³ Negí nírixímeáyí wí joxí nání áwaní re nírémeágta, “O nepaxiñí imóniñípi — Jisaso nearéwapiyinípi nání raríñint. Apí níxídirí nerína yapí bí míneaiepísi apí tíni xíxení yariñí. Nepaxiñí imóniñípi nerína axípi pírániñí xídarint.” Áwaní e níraríñagta aríá níwiri nání nioní yayí seáyimí dání niníñírint.

⁴ “Díxí niaíwí imónigfáyí xwíyíá nepaxiñí imóniñípi fá níxíriro xíxení xídaríñoi.” raríñagta aríá níwirína yayí seáyimí dání ninariñípi amípí wí nání yayí ninariñípi apí tíni xíxení mimónint.

“Nírixímeáyo arírá wiariñípa síní axípi níwia úírixint.” uríñí náníriní.

⁵ Gí díñí sítíxí ríyinjáoxint, joxí negí nírixímeáyo arírá níwirína úrapí bí míwikárt díñí ríñwíráripxípi wíwapíyariñírint. Nírixímeá joxí síní sítíwí míwíniñí aí xegí bí maríáti, axípiñí wiariñírint.

⁶ Ámá ayí joxí díñí sítíxí nuyirí arírá wiariñípi nání Jisasoyá sýikí imóniñwá re ñweañwaéne ríxa áwaní nearígawixint. Joxí Gorixomí pírániñí níxídirína epaxípi tíni xíxení nerí óf e nání arírá níwirí níwiowáriñína yariñípi naní yariñint.

⁷ Ayí rípi nání “Arírá wírixint.” ríraríñint. Ámá ayí yoí Jisasí Kiraisoyá emá imónigfáyo wáf urímeaníro nuróná “Wáf nurírane aí wigí amípí ourápaneyí.” níyaiwiro amípí bí murápí yarígíá enagí nání ríraríñint.

⁸ Ayínání Gorixomí díñí wíkwíronjwaéne xwíyíá nepaxiñí imóniñípi níriga eméwíñigintí ayo arírá wíwaníngint.

“Sípí yarígíáyo ikaníñí míwiaxídipani.” uríñí náníriní.

⁹ Nioní wáf rímeariñíta ayí nání Jisasoyá sýikí imónigfá e ñweaqfáyíne áwaní osearíminíri nání payí bí nearí seawírénapfagí aiwí segí ámá wo, Daiotírepisoyí ríniyo —O “Nioní seáyí e wimóniñjáná wíniyí ínímí onuríñpoyí.” wimónaríñorint. O xwíyíá none urariñwá bí aríá neaiariñímani.

¹⁰ Ayínání nioní seytné tíñí e nání níbíri amípí o yariñíyí nání waropárt seaimírárint. O mfkí wí meñagí aiwí none nání ikayíwí rímeariñírint. “E nerína apáni yariñint.” míyaiwí none rariñwápi níwiaíkiri nírixímeá segí tíamíni bíáyo mumímíni pa yariñírint. Wíniyí wigí añíyo nání nípemeámí waníro yariñagta níwíñírína pírí urakiaríñírint. Apíntí mé e yarígíáyo Jisasoyá sýikí imónigfáyíne awí eánarígíte dání mímixeámí yariñírint.

¹¹ Gí díñí sítíxí ríyinjáoxint, ámá naní yarígíáyí Gorixo tímeañfyíñíñí imóniñjoi. E nerí aí sípí yarígíáyí Gorixomí síní sítíwí mí míwómíxígíáyírint. Ayínání joxí sípí imóniñípimí ikaníñí míwiaxídipa nerí nañípimíni ikaníñí wiaxídírixint.

12 Demit̄riaso nán̄ ámá n̄ní “Nañorin̄.” rariḡforin̄. Xewan̄ijo xwiyá nepaxin̄ imónin̄p̄i n̄ix̄d̄irin̄á nerin̄pim̄ dán̄ en̄ “Nion̄ ámá nañon̄rin̄.” n̄ir̄iri siwánin̄ neainar̄in̄. None en̄ “Nañorin̄.” urariñwáorin̄. Xwiyá none rariñwáp̄ nepa imónin̄. Jox̄i nijfá e imónin̄aḡi nán̄ rariñin̄.

13 Jox̄i nán̄ “Paȳ oeám̄in̄.” n̄yaiwir̄ná r̄wam̄in̄ obax̄ ayá wí eapax̄ aiw̄ “N̄ip̄in̄ n̄ir̄iri paȳ r̄inam̄ oeám̄in̄.” m̄inimónar̄in̄.

14-15 E ner̄i aiw̄ “Nion̄ s̄in̄ mé n̄ib̄iri n̄isimeámáná ax̄ e dán̄ xwiyá r̄inan̄wir̄in̄.” n̄yaiwir̄ d̄in̄ ikw̄mon̄in̄. Jox̄i pírániñf or̄wayirónin̄. N̄ikum̄ix̄in̄iri emear̄in̄wáȳ re dán̄ yaȳ seaiwárénapariño. Jox̄i t̄n̄i n̄ikum̄ix̄in̄iri emear̄iḡáyo e dán̄ wom̄in̄ wom̄in̄ yaȳ n̄wiéra úir̄ix̄in̄.

Payí Juto eanínariní.

Payí rína ámá Jisasoyá sityikí imónigfáyí nání Juto eanínariní. Xewaníno nání áwanjí sijání mítinijí enagí aí Jisasomí xogwáo Jutoyi ríniño (Mako 6:3) “Ayí axorfaní?” yaiwiariñwáriní. Jisaso ríxa anínamí nípeyimáná xwiogwí aga obaxí nípwémáná enáná “Mimóní uréwápiyarigfáyí Jisasomí dínjí wíkwíroarigfáyo xeñwítmíní wipemfoarínoi.” rínariníagí Juto aríá níwirí ayí aríá níwiro níxidiróná sípí imónipríxiníri éf uremómíñiri níriri eaníninginí.

¹ Jutoní —Nioní Jisasí Kiraisomí xináiníñíjí nimóníri omíñí wiiariná woníriní. Jemisomí xexirímeáoníriní. Nioní payí rína seyfné nání —Seyfné ápo Goríxo nioníyáyí imónífríxiníri wéyo fá seaumíriri dínjí sítí seayiri xewaxo Jisasí Kiraiso nání awí seameñweairí seainífyfnériní. Seyfné nání níriri payí rína eaaríñiní.

² “Goríxo wá seawianíri níwayíróniro píráñíjí ñweapíri nání seaiiri sewaníñfyiné ení xixe dínjí sípí inípíri nání seaiiri nerfná ayá wí seaiiwíñiginí.” nimónarini.

“Jisaso tñí nawíni mimónigfáyí seyfné tñíyumí gwiaumí inarínoi.” uríñí náníriní.

³ Gí dínjí sítí seayinjáyíné, Goríxo seyfné tñí nene tñí yeáyí neayimíxemeantá nání ejípí nání payí wína nearí seawárénapiyimíñiri ená aiwí agwí nioní “Payí ejí rírémixí re níseairí oeámintí,” nimónigoi, “Xwíyá nene dínjí wíkwíroaríñwápi — Apí ámá marfái, Goríxo nawínání neaiapíñí enagí nání gíwí nímixíri mítipaxípíriní. Apí ámá wí ikweakwímf raníro yaríñagfá níwíñiróná xe oépoyñíri sítíñí mítwíñípa éfríxiní. Ejí neáníro pírfí wiaikianíro éfríxiní.” Ejí rírémixí e níseairí oeámintí.” nimóníagí eaaríñiní.

⁴ Ayí rípí nání ejí rírémixí e níseairí seararíñiní. Jisasoyá sityikí imónigfáyíné maiwí ñweajáná ámá wí —Ayí Goríxomí ríwí umoarigfáyíriní. Ejíná dání “Sfá yoparíyi Goríxo xwíyá umeáríñíróní.” rínaríñfyíriní. Ayí yumíí seyfné tñí nawíni imóníro fwí niga oemeaneyíníro xwíyá nepa re ríñíñípí, “Pí pí fwí ámaéne yaríñwápi Goríxo ananí ayá nínearimíxíri yokwarími neaiipaxíriní.” ríñíñípí wigí dínjí tñí ikweakwímf ríro “Jisasí Kiraisoní negí Ámíná íními wuríñíñwáomaní.” ríro yarígíá enagí nání ejí rírémixí e seaiariní.

⁵ Ámíná Goríxo ejíná dání maní pírfí wiaikigfáyo pírfí numamóa bñípí nání seyfné ríxa xíxení níjíá imóníñagfá aiwí ámí dínjí mopíri nání dirírí rípí oseaimintí. O negí Isíreríyo Isipíyí aníyo dání éf numíníri nípemeamí nurí aí ámá xíomí dínjí mítwíkwíró “Xwíá Goríxo neaiapíñíñí yaríñípí oyá dínjí tñí aí ámá e ñweagfáyo nurápípaxenemaní.” yaiwigfáyo ámá dínjí meanje dání waníñimíxíñínginí.

⁶ Aníñají wí ejíná dání ení Goríxo nurípearí xe éfríxiníri sítíñí wíñíñípí nání re mítayawí, “Apíñí nerí níñwearfná ayí nañíróní.” mítayawí níwiaíkíro fwí yaníro nání anínamí píñí níwiárimí weapígíá enagí nání o gwí ainíxí marfíkíñípaxí imóníñíri tñí níjíri sfá ámá níyoní mí ómómiñíñí emíáyimí pírfí umamóimígíñíri sfá yináriñe ñwíraráñínginí.

⁷ Ejíná ámá Sodomí ñweáyí tñí Gomora ñweáyí tñí aní apiaúmí axí e ikwíróníñíyo ñweagfáyí tñí ení axípí ayíñíñí píaxí weánípaxí imóníñípí nero Goríxo ámá nimíxíñína ayí apí éfríxiníri wipimóníñípí mé ikweakwímf nero wigí dínjí tñí fwí sípí imóníñípí niga waríñagfá nání nene sítíñepígí neaiiníá nání pírfí numamorfná ríá ápiawí aníñí íníná wearíñípí nímamówárenapíri ayo ríá níñíri píkiñínginí.

⁸ Goríxo nene sítíñepígí e neaiiníñí enagí aiwí ayí yagíápa ámá yumíí seyfné tñí nawíni imónigfáyí axípí nero wigí sípí oríñá wíñarigfápi mimáyo nítiníñípími

dáni fwí aga piaxí ayá wí weánariñípi iniro “Ámá womí íními wurñipaxí mīneaimónarini.” ríro anínamí dání seáyími imónigfáyo ríperírf umero yarigfáriñi.

⁹ E yarigfá aí anínjaf Maikoroyí ríniñjo —O anínjaf níyoní seáyí e wimóniñorini. O eníná obo tñi Moseso piyomí go go meanírfeñiñjóniri xwiyfá ximiximí níñiri níñiríñá o anínjaf seáyí e imóniñf wo enagí aiwí ayá nepeárimáná “Niñwaníñoni ejí eánijáoni ananí obomi xwiyfá ríta tñiñf umearipaxoníñi.” mýaiwí “Goríxo xewaníñoni mítixí rírwíñigfíñi.” urijinigfíñi.

¹⁰ Ayá nepeárimáná muríñf enagí aí ámá yumí seyfne tñiñ nawíni imónigfáyí amípi wiwaníñfyí majfá imónigfápi nání ananí ikayfwí meararigfáriñi. E nerí aí wigí níjíta imónigfápi nañwítyí —Ayí díñf ríta xeyánijíñyíñi. Nañwítyí díñf meñwípepa nerí níjíta ámá imónarigfápi marfái, xegí bí imónariñípa ámá ayí ení axípíñi nero wigí níjíta apí imónarigfáriñi. Apimi dánini wiwaníñfyí xwírfá ikixenarigfáriñi.

¹¹ Sfá wíyi ayí majfá wóriñfá enagí nání awe! Ayí eníná Keno “Nioní Goríxomí ananí íními owurñimíñi.” mýaiwí nerína enípa axípí yarigfáriñi. Eníná ámá Beramoyí ríniñjo —O “Nígwí nioní bí mítimúropa oení.” yaiwiagoríñi. O “Ámá wí nígwí niapáná pí pí níñíapí nioní wí mímúró nemíñi.” níyaiwiríñá xewaníñjo yapí néwapñíñi yagípa ayí ení axípí oyaneyiníro nání síní mé igwfá uríñiarigfáriñi. Eníná ámá Koraoyí ríniñjóyáyí ámá Goríxo rípeañowamí arfá mítí nero urakíñaníro yarigfá nání aníñimixiñípa ayí ení axípíñiñf e yarigfáriñi.

¹² Ámá nioní searariñayí píñiñf imónigfáyí marfái, sa rípíñi rípíñi imóniñjoi. Seyfne ámá gíyí gíyí sínwí níneaníróná “Awí eánigfáyí xixení díñf sípí inarigfáyíñiñi?” oneaiawaiwípoyiníñi awí neáníro aiwá narína ámá ayí ipí akwíñtánáti ríwoñjáná ewé sítixí núrorí xwírfá ikixenaríñípa ámá ayí axípí e nimóníro nání xwírfá seaikixepaxí imóniñjoi. Ayí seyfne tñiñ nawíni aiwá níñíróná Goríxo nání wáyí bí mítwiní wiwaníñf nánini díñf níñíróná sa úrapí yarigfá nání searariñíñi. “Agwí apí iniá eaní nání iríñaríñi.” yaiwiaríñá iniá meapa nerí imíñf nerína agwí níñíraimí waríñípa axípí e imónigfáyíñiñi. Ámá ayí íkfá sogwfá ná wearíñiná aí aníñf oxí roariñagí nání níyoarí emí móáná urí biaú enípí imóniñfyíñiñf imóniñjoi.

¹³ Rawírawá imeamíkwí nerína reakíkwí ñwíráraríñípa ámá ayí wigí piaxí weánipaxípi neróná axípí apíñiñf yarigfáriñi. Ámá ayí siní aní píríyo nemerína ámá ewéyo nímeámí núfasáná rawírawáyo áwíñimí enáná xewíñmi nípemeámí waríñípi yapí axípí níseairo yapí seaíwapiyarigfáriñi. Ayí aga sfá yidoáriñípimi aníñf ínína ñweapíñíra nání Goríxo ríxa wimixiyíñyíñiñi.

Jisaso tñiñ nawíni mimónigfáyí Goríxo píríumamoníá náníñiñi.

¹⁴⁻¹⁵ Inoko —O Adamomí dání nemeága nuro wé wíñumi dání waú emeánigíó, ayí oríñi. O ámáyo wíá nurókiamoríñá re ríñinigfíñi, “Arfá époyí. Oríñá níwíñíñiñá wíñíñiñi. Ámínáo ámá níñi wigí egfápi nání xixení pírí umamómíñiñi nání erí ámá xfo wimónariñípi mítixídarigfáyígo wigí uyñíñi egfápi nání xwiyfá umeárimíñiñi nání erí ámá fwí ayiní mýarigfáyí xfo nání ámáyo nuríróná sípíñi urekárarigfápi nání xwiyfá umeárimíñiñi nání erí ení nání xegí anínjaf díñf níñmori fá mítropaxí wí tñiñ weapíñagí wíñíñiñi.” ríñinigfíñi.

¹⁶ Ámá nioní searariñayí aníñumí ikaxí rarigfáyíñiñi. “Omeaaneyí.” níwimóníñi wé ejí óf winariñípíñi níxídíro aiwí aníñf miní kínijíñi iríñiarigfáyíñiñi. Wigí yoí wiwaníñfyí nání símí símí e tñiñmearigfáyíñiñi. Ámáyá amípi fwí urápaneyiníro níremea xwiyfá urepíñiarigfáyíñiñi.

Díñf sfíkíkí onífrírixiníñi uríñf náníñiñi.

¹⁷⁻¹⁸ Gí díñf sítixí seayinjáyíñé, ayí e imóniñagfá aí negí Ámíná Jisasí Kiraisoyá wáf wurímeigfáwa xámí rígíá rípí nání díñf oirónaneyí, “Sfá yoparíyi tñiñiná aníwí e

enjáná ámá wí re epírfáriñi. Seáy় e wimónigfáwam ikyayfwí umeariro amipí Gorixo miwimónaríñípi xidiprí nání wé enj ó ero epírfáy imónipfrírín. "rigtápí nání dñj oirónaneyi.

19 Ámá ay Jisasoyá siyik imónigfáy nawíni mimóní xixegní oimónipoyiníri urakiowáriro dñj ríá xeyáníñíñí imóniro kwíy Gorixoyápi may imóniro egfáyfrín.

20 Gí dñj sít seayinjáyfné, ámá ay e imónijagfa aí Jisasoyá siyik imónigfáyfné nepa imónijípi dñj niwíkwíroróná sítkfk umixiníro enj eánij kwíyfápim dán Gorixom ríxijurayiro

21 o nene nání dñj sít neaiinípi dñj sít anij íniro dñj niyimij Ámíná Jisasí Kiraiso wá nene neaumixijípim dán imónanfápí gíni gíná nímeaníráfaníri wenij nero ñwearo éfríxin.

22 Ámá xwíyfá Gorixo nání ríñijípi nání ududf niníro "Aga nepa imónijípiran? Yapí imónijípiran?" yaiwiarijtáyo seyfné ayá urimixiro

23 ámi wíñyo amipí wí ríá tñj e wejáná apaxí mé meaaríñwápa axípi éf umínaníro nání ero ámi wíñyo ayá nurimixirí aí seyfné rapírapí píyanj eaariñípi tñj e nání wáyf nero añwí e mupa yarigfápa wigí fwí yarigfápí nání wáyf ero éfríxin.

Gorixomí seáy e numerína ríñí nánirin.

24 Agwí Gorixo seyfné fwí mepa éfríxiníri pírí searakipaxí imóníri ríwíyo seyfné xewaniño nikñíri ñwearo rojáná dñj niáf niseainíri xwíyfá mímeárínpaxí imónigfáyfné seaimixipaxí imóníri enj enagí nání

25 re seararíñiní, "Gorixo ná woní oní negí Ámíná Jisasí Kiraiso neaiinípim dání yeáyf neayimixemeajo, xwíári tñi anína tñi sít mimónijánáraní, agwíraní, ná ríwíyo íníaráraní, nikñíri ñwearí aga seáy emí imónijño imóníri enj eánij imóníri néní tígíayo niyoní seáy e wimóníri enj, ayí ná woní oní enagí nání seáy e uméwaniginí." seararíñiní. "E éwaniginí." nimónaríní.

Oriná Jono níwínirí wíá wómixinjípírini.

Ríwamíñjí rípí, “Wíá wómixinjípíyí” ríññípí Jono eanípírini. O Jisaso wiepisagowa worini. Jisaso ríxa añínamí nípeyimáná xwiogwí aga obaxí nípwémáná ejáná Jono níñweanjísáná ríxa xweyanjí nerí pírítewí bimi xegí yoí Patímosiyí ríññípími gwí ñweanjáná Goríxo oriná upáráná Jisasomi sínwí wínirí añínamí nání nípeyirtí amípí Goríxo tñjí e imóníñjípí sínwí wínirí amípí ríwíyo xwfíá rírímí imóníñtápí sínwí wínirí Jisaso Setenomí xopírártí winíápí sínwí wínirí nerí nání ríwamíñjí rípí níriri eaníningini. Siyikí Jisasoyá fá rípíráyí re oyaiwípoyiníri níriri eaníningini, “Agwí ríná xeaníñjí neáimeaaríñagí aiwí ámá e neairo Goríxomí sítmí tñi wiyo yarígtáyo o anípá wimixinjá eñagí nání nene ení pírániñjí níxídríñjípími dání xopíráñjífí owianeyí.” oyaiwípoyiníri níriri eaníningini.

¹ Xwíyíá re níriniñjí eáníñjípí, ayí amípí ríwíyo añwí e nimóníñtápí nání Jisasí Kiraiso sínjání nimixírí wíá wómixinjípírini. Goríxo ámá xíomí xináwáníñjí nimóníro omíñjí wíiarígtáyo wíá owómixiníri wíwapíyinjípírini. Apí Jisaso xíomí omíñjí wiariñjí Jonoyí ríññíto tñjí e nání añínjají xíoyáo urowárénapáná oriná ikaxí uríñjípírini.

² Apí wíññíñjí nípíni xwíyíá Goríxo uríñjípírani, Jisasí Kiraiso woákíkí wiñjípírani, apí nípíni Jono áwanjí xíxení rowíáronjírini.

³ Amípí apí ríxa añwí e nimóníñfá eñagí nání ámá xwíyíá re wíá ómíxinjípí fá róftá gíyí gíyí yayí añínamí dání imóníñjípí wíññíñjí níriniñjí rípí fá roaríñagíra aríá níwiro xídfíá gíyí gíyí yayí añínamí dání imóníñjípí wíññíñjí eníáriní.

Jono Jisasoyá siyikí imóníñgíyí wé wíumí dání waú nání payí eaní nánírini.

⁴ Jononi Jisasoyá siyikí wé wíumí dání waú Esia píropenisíyo ñweagfáyíne nání ríwamíñjí rípí eaariñjíni. Goríxo —O aníñjí ínína ñweanorini. Ejíná dání ñwearí síní agwí ñwearí ná ríwíyo aníñjí ñwearí eníorini. O wá seawianíri níwayíróníro ñweapírí nání seaiiri éwíñigini. Kwíyí wé wíumí dání waú íkwianjí seayí e imóníñjínamí Goríxo éfí ñweanje ñweagfápí ení wá seawianíri níwayíróníro ñweapírí nání seaiiri éwíñigini.

⁵ Jisasí Kiraiso —O Goríxo gí íwo ámáyo wíwapíyíwíñigíñíri urowárénapáná xíxení nípíni níyárimí míñjí wíññíñjíri. Ámá xwáripáyo dání wiápñímeapírfa nání xámí wiápñímeanorini. Míxfí ináyí xwfíá rírímí ñweagfá níyoní seayí e wimóníñjorini. O ení wá seawianíri níwayíróníro ñweapírí nání seaiiri éwíñigini. Omí —O díñjí sítí níneayiri negí fíwí yaríñwápi yokwarítmí neaimíñíri nání nerína xewaníñjí níperíñjípími dání gwíññíñjí nearoayíronjorini.

⁶ Ámá oyá xwioxíyo ñweaaníwaéne neaimixírí xano Goríxoyá apaxípáníñjí imóníñgíyí xíto tñjí e ananí páwiariñgíápa nene ení ananí páwipaxene neaimixírí eníorini. Omí aníñjí miní ínína níñí seayí e umero íními wuríñíro éfríxíni. Apí e imóníwíñigini.

⁷ Ai, o agwí tñiñí wepíñariñagí ámá níñí sínwí wíññíro omí píkigfáyí ení sínwí wíññíro epírítáriní. Xwfíá rírímí ámá gwí wírtí wírtí níñí omí sínwí níwíñíro ñwí numieáa upírítáriní. Ayí neparini. Xíxení e imóníwíñigini.

⁸ Áminá Goríxo re rarini, “Nioní aníñjí pírítí tñjweanjáonírini. Ejíná dání ñwearí síní agwí ñwearí ná ríwíyo aníñjí ñwearí emíáonírini. Wa nioní tñiñí xíxení mimóní ení sítí eáníñjáonírini.” rarini.

Jono Kiraisomí oriná tewíñíñjí nánírini.

9 Jononi –Nioni segí sérixímeá woniriní. Jisaso tñi nawíní nikárinirinípimi dání ríniñj seáimeaariñpa nioní ení nímeari oyá xwioxfyo ñweaariñfápa nioní ení ñweari xeaniñj xwámamí wiariñfápa nioní ení axípi e wiri yariñáoniriní. Nioní Gorixoyá xwiyfá wáf uríri Jisaso Gorixo nání neaíwapiyinípí áwaní uríri yariñagi nání píriñw Patímosiyí rarigfápimi dání gwí níyíáná níñweañjsáná

10 sítá Ámínáo nání kikiá ñweaariñwá wíyimí Gorixoyá kwíyípí níxixéronjáná ríaiwá bí ríwími dání pékákí níríniriníñj ení tñi ríñtagí aríá re wíjanigini.

11 “Oríñá joxí tewnírípí bíkwí wínamí ríwamíñj nearí ámá sýikí Jisasoyá imónigfá wé wíumí dání waú imónigfáyí nání –Wigí anfíyí xegí yoí tíyírini. Epesasí tñi Símena tñi Pegamamí tñi Taiataira tñi Sadisí tñi Piradepia tñi Reodisia tñi ayfriní. Aní ayí ayí tñíj e nání wiowárírinxiní.” ríñtagí aríá e níwiri

12 maníj e níraríñfpámí sítawí owíñimíñri níkínimóníñri weníñj éayí wíñiñjanigini. Sítá gorí tñi íkwianjwí imixiníñj wé wíumí dání waú uyíwí ñwíráripírúa nání mídímídání éf nuráráriníga puniñagi níwíñri.

13 íkwianjwí éf nuráráriníga puniñyo áwíñimi ámánijí imónijí wo roñagi wíñiñjanigini. O rapírapí sepiá sítawí ayo tñi rití iniñj wú yíníri iríkwíñijí sítá gorí tñi imixiníñjípí xegí úpikwíyo xwínamiyaiwí iróníri nemáná roñagi wíñiñjanigini.

14 Xegí miníj tñi díá tñi apíá níwerína sipisipí fánijí apíá xaíwí weáríri xegí sítawí ení ríá ápiawíñijí werí

15 xegí sítawí kapá awiaxí ríá xaíwí niníríná siní iníñfí xíxteá inaríñfpa axípi e imóníñri maníj oyáyo dání nírínína iniñgí iyakwí nídirorína ruríwí rariñfpa axípi ríri yariñagi wíñiñjanigini.

16 O siníj wé wíumí dání waú wé náu tñi áríwí xíriri kirá mixí nání mídímídání ñwá yiníñj bá xegí maníjyo dání peyearí xegí sítimáñj sogwí xaíwí naníríná anaríñfpa axípi e aníri yariñagi ení wíñiñjanigini.

17 Nioní omí sítawí e níwíñríná xegí sítawí tñíj e níperíñijí wéagí aiwí o wé náu seáyí e nínikwiáriñri re níríníñigini, “Joxí wáyí misinípaní. Nioní pírí tñjweañáoni

18 aníñj sítawí ñweañáoniñri. Nioní ríxa penáoni aí sítí piyí mimóní ríxa aníñj íníná ñweámfa nání sítawí imónijíñri. Nioní kí ámá aníñpírúa nánípi xíriri piyíñj siwí anfíyo ñweagfáyo úkwiowárímfápi nání xíriri eníñi.

19 Ayínání joxí sítawí naníípí nání ríwamíñj earí amípí agwí ríná imónijípí nání ríwamíñj earí amípí agwí ríná imónijípimi ríwíyo imóníñfápi nání ríwamíñj earí etí.

20 Siníj wé wíumí dání waú wé náu tñi xíririñagi naníri uyíwí ikwiáripírúa nání íkwianjwí sítá gorí tñi imixiníñj wé wíumí dání waú wenagi wíñíri éfpi, ínimi simóníípí mfkípí ripírini. Siníj wé wíumí dání waú ayí Jisasoyá sýikí wé wíumí dání waú imónigfáyíyá aníñajowa nánírini. Uyíwí nání íkwianjwí imixiníñj wé wíumí dání waú ayí Jisasoyá sýikí wé wíumí dání waú imónigfáyí apí nánírini.

2

Aní Epesasíyo sýikí xíoyáyo nání xwiyfá uríñj nánírini.

1 “Sýikí nioníyá Epesasíyo ñweagfáyíyá aníñajomi ríwamíñj rípi nearí miní wítríxini, ‘Siníj wé wíumí dání waú wé náu tñi áríwí xíriri íkwianjwí uyíwí ikwiáripírúa nání sítá gorí tñi imixiníñj wé wíumí dání waú éf nuráráriníga puníyo áwíñi e aní emerí yariñjo re ríñoi uríñrinxiní,

2 “Amípí joxí éfpi nípíñi nání nioní níjíá imónijíñri. Aníñj miní erí xwámamí wirí yariñípí nání nioní níjíá imónijíñri. ‘Ámá sítíyo ananí oumímíñmíñi.’ yaiwipaxí mimónijípí nání ení níjíá imónijíñri. Ámá wáf wurímeiarígfa wa mimónípa nero aí

'None eni wáá wuri meiarinjwáonerini.' riñarigfáwami joxi díñf adadí níwiri iwamfó níwíwapiyirinjípimí dání yapí rimearigfáwa enagfá wíñinjípi nání eni níjá imóninjíni.

³ Joxi nioní níxídarinjagí nání ámá wí xeaninjí siaríná díñf sítí níñiri xwámamí níwiriná aninjí bi mísintípa ejfípi nání eni nioní níjáriñi.

⁴ E níririñi aí rípíni mítíxí bi oríriminí. Eníná joxi iwamfó díñf níñikwíroriná díñf sítí níyagfípa agwí síní axípi díñf sítí mítinjíñi.

⁵ Xámi néisáná óréamioanjípi nání díñf nísiniri sítí agwí yariñjípi ríwímíni nímamorí xámi síní píráñinjí díñf níñikwíroriná yagfípa ámí axípi éírixiní. E mepa nerínayí, nioní níbirí joxi nísmeariná joxiyá íkwiañwí uyfíwí nání éí ráráriñe dání emí mítmeamí emífáriñi. Joxi níkintimóniri nísaniri mepa eánayí, e emífáriñi.

⁶ Nioní mítíxí e níririñi aiwí joxi yariñjí rípi nañfáriñi. Ámá uyfíni yarigfá Nikorasomí xídarigfáyí yarigfápi nání joxi símí ríñinjí sinarinjípi nañfáriñi. Nioní eni ninarinjíñi.

⁷ Aríá tñoxi ejánayí, xwiyfá Gorixoyá kwíyípi sítíkí nioniyá imónigfáyo urarinjí rípi aríá ókiarí umóneí. Ámá amípí sítí xíomí wímeamínri éfyí xopírárt wiariñjí go go íkfá díñf níyimíñjí íníná ñweapfríta nání meaarigfána —Ana, ayí Gorixoyá omíñfyo anínamí roni. Ana xe odaninriñi sítíñwí wíñimfáriñi." ríñoi. níriri ríwamíñjí eáírixiní.

Añf Simenayo sítíkí xíoyáyo nání xwiyfá urinjí nánirini.

⁸ "Sítíkí nioniyá Simena ñweagfáyíyá anínajomí ríwamíñjí re nearí wíírixiní, 'Pírf tñweano —O píyí eno aí ámí sítí ñweanoriní. O re ríñoi urírixiní,

⁹ "Xeaninjí ríá tñjí joxi símeaariñjípi nání nioní níjáriñi. Díwf ikeamónaríñjípi nání eni nioní níjáriñi. E níririñi aí amípí nañf díñf níkwíroarigfáyo wiimfápi wí mítimúroñoxíriñi. Ámá wí —Ayí 'Judayenerini.' níriniro aiwí nepa xíxení Judayí imónigfáyímaní. 'Gorixomí yayí umeantrane nání awí eánaríñwini.' níriniro aí surímá nero obomi xídarigfáyíriñi. Ayí ikayfíwí seameararigfápi nání eni nioní níjá imóninjíni.

¹⁰ Xeaninjí nísmeariná ríñinjí sininjípi nání wáyí mepa eírixiní. Aríá ni. Seteno 'Jisasomí xídarigfáyí ejí neániro xídfípíríeoí? Iwamfó owíwapiyimíni.' yai-wiarinjagí nání xegí ámá imónigfáyí xíoyá díñf tñi segí wíyo fá níseaxero gwí aníyo níseanwíráriñi sítí wé wúkaú núkaúmíni xeaninjí níseaikára upíráriñi. Xeaninjí níseaikára waríná wíyíne miñfí winípfríta aiwí aninjí díñf níñikwíroro níxídfírixiní. E nerónayí, amínañwí ámá díñf níyimíñjí tígfrá nimóniro íníná ñweapfríta nání díkñipíríápí anípá níseaiapímáriñi.

¹¹ Ámá aríá tígfráyíne ejánayí, xwiyfá Gorixoyá kwíyípi nioniyá sítíkí imónigfáyo urarinjí rípi aríá ókiarí umónípoyí. Ámá nioní níxídarinjagfá nání xeaninjí wímeáyí, ayí nioní pínt míñiwiárí síní níñixídfírixípimí dání xeaninjí wiariñgíyáyo xopíráriñiñjí wííyí Gorixo ámá sítíyí ríá xwérími ikeárána ayí tñi nawíni ríñinjí Ámí bi Pepífríápíyí ríñinjípi wí meapíríámaní." ríñoi. níriri ríwamíñjí nearí wíírixiní.

Añf Pegamamíyo sítíkí xíoyáyo nání xwiyfá urinjí nánirini.

¹² "Joxi sítíkí nioniyá Pegamamí ñweagfáyíyá anínajomí ríwamíñjí re nearí wiowárixíriñi, 'Kirá mítimídání ñwá yinjípá tñjo re ríñoi urírixiní,

¹³ "Nioní díxí ñweanje nání níjá imóninjíni. E ñweagfáyí obaxí Setenomí xídarinjagfá nání aní o seáyí e wímoníne, ayí joxi ñweanerini. Xámi segí wo, Adipaso —O ámáyo nioní ejápi nání wáá nuríriñá xíxení nuríyagorini. O aní Seteno seáyí e wímoníñjí apimí e nuríisáná miñfí winítagí aiwí seyíne wí díñf níkwíroarigfápi emí mítmó díñf sítí níñiyiro xaíwí fá níxíriñi.

¹⁴ E níririñi aí xwiyfá nioní mítíxí ríripaxí bi imóniní. Segí wí mimóní wíá rókiamoagí Beramoyí ríñijo —O eníná Isíreríyo yapí owíwapiyimíñri nání émáyí mítíxí inayí Berakomí re uréwapiyayinorini, 'Isíreríyí fwí nero nañwí ñwíápí nání

rídíyowá yariğfápi níro fwí iníro éfríxíniri nání e wíwapiyi. E wíwapiyi.' uréwapiyayinorini. O enípi agwí segí wí fá níxiriro axípi e seaíwapiyaríngá nání mítixí searípaxí imónini.

15 Ejíná mimóní wfá rókiamoagf Beramo Isíreríyo wíwapiyáná díñf fá níxiriro fwí yagfápa segí wí ení Nikoraso seaíwapiyaríngípi díñf fá níxiriro fwí axípi yariño.

16 Ayinání amá e yariğtayíne ríwímíni nímamoro éfríxini. E mepa nerónayí, nioní síní mé seyíné tífí e nání níbíri amá apimi arfkí xídarigfáyí kirá gí manjyo dání peyeaaríngípa tífí mítixí wimíráriní.

17 Arfá tígítayíne ejánayí, xwíyfá Goríxoyá kwíyípi sýikí nioniyá imónigfáyo uraríngí rípi arfá ókiarí umónípoyí. Amá nioní níxídarigfáyí amá wí fwí oépoyiníri wíwapiyágá aiwí arfá mítwí nioní aníngí níníxídiríngípmí dání ayo xopírárfíni wíta go gomí nioní aiwá anjnamí dáñf agwí píntí weñí bí mítí wirí sínjá kírinásí wo — Sínjá yoí sínjá amá meáoni níjíá imóninípi ríwamíngí ñwíráriníjorini. Sínjá o mítí wirí emíráriní." ríno. 'niríri ríwamíngí nearí wíríxini.

Añf Taiatairayo sýikí xíoyáyo nání xwíyfá uríngí nánirini.

18 "Joxí sýikí nioniyá imónigfá Taiatairayo ñweagfáyíya anjnajomí ríwamíngí re nearí wiowáríríxini, 'Goríxomí xewaxo, xegí sínwí ríá ápiawíniñí werí xegí síkwí kapá awiaxíyí xíxféá inaríngípa imóniri eno re ríno. uríríxini,

19 "Nioní joxí yariñípi nání níjíá imóniní. Joxí díñf sítí níyiri díñf níkwírorí amáyo arírá wirí xeaníngí siarígíapí xwámámí wirí yariñípi nání níjíá imóniní. Síní iwamíó díñf níníkwírorína yagfípmí ríxa nímúrorí seáyí e yariñípi nání ení níjíá imóniní.

20 E níríríri aí rípi nání mítixí ríripaxí imónini. Joxí apíxí Jeseberíyí ríniñí — Í wí mimónipa nerí aí 'Wfá rókiamoaríngáiníri.' rínaríngíri. Í amá nioní díñf níníkwíroro nání gí inókíniñí nímóniro omíngí níiarígíyá sípíni níwíwapiyá nurí xaríxarí nímera waríngagi nání ayí fwí iníro nañwí wigí ñwíápi nání rídíyowá iníngípi níro yariño. Ímí numímíni ri xe owíwapiyiníri sínwí wínaríngí enagí nání mítixí ríripaxí imónini.

21 Í xegí fwí yariñípi ríwímíni nímamori kikiíá éwíngíni ri xe bí tífí oñweaníri sínwí wíniñá enagí aiwí xegí fwí amá wí tífí inaríngípi 'Bí píntí owiárimíni.' mítwimónaríni.

22 Arfá eí. Nioniyá díñf tífí í sítixí xaiwí werí amá í tífí fwí inarígíyá xeaníngí xwé wímeari eníráriní. fwí í wíwapiyaríngípi ríwímíni nímamoro kikiíá méánayí, e wikárimíráriní.

23 Amá ímí níxídirí nání xegí níawíniñí imónigfáyo ení sítíarí níwíri píkímíráriní. Nioní e wíáná sýikí nioniyá imónigfá níniyí níjíá re imónípíráriní, 'Amá xwioxíyo dání pí díñf morí pí nání wímoníri yariñípi adadí wiariño, ayí orfaní?' níawípíráriní. Seyíné woxíni woxíni sípí segí egíápí tífí xíxení pírf seamamómíráriní.

24 E nísearíri aí apíxí í wíwapiyaríngípmí mítixídarigfá Taiataira ñweagfá wíyíne bí osearími. Seyíné xwíyfá amá wí 'Seteno nearéwapiyariñí ná ínímí imóninípíri.' rarígíapimí arfá mítwigfáyíneríni. Seyíné sekaxí xámí searíngapimí amí bí nísearíri ikwíkwárimí seaimímeini.

25 Sekaxí amí bí ikwíkwárimí míséaipa emí enagí aiwí nioní níníxídiróná fá xírarígíapini ananí nioní weapímífaé nání aníngí miní níxíra úfríxini.

26 Amá apíxí í wíwapiyimíni yariñípmí mítixídipa nero nioniyá uríngapimí yoparí imóníe nání níxída nuríngípmí dání ímí xopírárfíni wíta gíyí gíyo seáyí e wímitxímíráriní. Émáyo —Ayí 'Goríxomí sítímanwíyóníñí ínímí wurínaníméwíni.' rarígíayírini. Ayo seáyí e níwímoníro umeñweapírúa nání seáyí e wímitxímíráriní.

²⁷ Gí ápo nioní seáyí e nimónírí ámáyo umeñweámfa nání nimixinjípa nioní ámá xopirárí wítáyo ení axípí seáyí e wimixáná émáyo numenjwearóná xwártá sítixí xwítá tñí imixinjípí ainixí tñí pírt uyikieááná yuní ikixenarijípa ainixí tñí nixirímaná umeñweañáná manjyo wí pírt wiaíkipaxí imónipfríamaní.

²⁸ Xopiráríniñí wítá gíyí gíyo sinjí ímiáo ení mítí wimíráriñí.

²⁹ Aríá tígíáyíne ejánayí, xwítáyá Gorixoyá kwíyípí sítikí nioniyá imónigfáyo uraríñí rípí aríá ókiarí umónipoyí.” ríjhoí. níriri ríwamíñí nearí wiowártírixíñí.

3

Aní Sadisíyo sítikí xíoyáyo nání xwítáyá uríñí nániríñí.

¹ “Joxí sítikí nioniyá Sadisíyo ñweagfáyíyá anínajomí ríwamíñí re nearí wiowártírixíñí, ‘Kwíyí Gorixoyá wé wíumí dání waú tñí sinjí wé wíumí dání waú tñí apiaú tñíjo re ríjhoí urírtíxíñí, “Nioní joxí yaríñípí nání nijfá imóníñíñí. Seyíne nání wa re rarigíáriñí, ‘Jisasoyá sítikí imónigfá ayí sítí díñí níwíkwíroro nání sinjíñíñí imóníñíojí.’ raríñagí aí seyíne ríxa peá níñimoro nání díñí níkwíroarigfápi ríxa ikwíkwí yini.

² Nioní níñixídíro neróná gí ápo Goríxo ‘Apí neróná wé róníñí yaríñoi.’ wimónaríñípí tñí xíxeni mepa nero nání sánijí wegíáyíne, seyíne ríxa níwiápñímearo segí xámí píráñíñí yagfá samíñí níwerí anípá imónimíníri yaríñípí ámí díñí aumaúmí niníro ení sítixí eámixinípoyí.

³ Xámí nioní nání aríá níwíráñí díñí níkwírogfápi ámí díñí oseainíñí. Apimi níxídíróná segí fwí yarígíapí ríwíminí mamórtírixíñí. Sánijí wegíe dání míwiápñímeapa éánayí, nioní ámá fwí meámíníri barigíáyí yapí níbíri maiwí ñweagfámi seaímeámíníri yaríñá nijfá wí re imónipfríamaní, ‘O íná bíníréteníñíojí?’ yaiwípíríamaní.

⁴ E nísearíri aí Sadisíyo ñweagfá wiyíne nioní píráñíñí níñixídíro nání fwí mé neróná segí rapírapí kíyíñíñí mórimixarigfáyíneríñí. Seyíne áríní wí sítí ñweanjoí. Seyíne rapírapí apíá weñí níyínmáná nioní tñí nawíñí aní yaníwáriñí. Seyíne nioní píráñíñí níñixídíriñíyo dání e epaxí imónipfríá eníjgi nání raríñíñí.

⁵ Ámá nioní níñixídíróná peá miñimó xopiráríñí wítá gíyí gíyo nioní rapírapí apíá weñí rúníñí imóníñíyí uyíriri wigí yoí ikwí ámá díñí níyíminíñí imóníñí ínína ñweapírífá nání yoí ñwíráriñíñínamí ñwíráriñíñípí mikwírípa erí gí ápo tñí xegí anína{j}owa tñí sítíwí anígíe dání ‘Ayí gí ámáriñí.’ uríri emíáriñí.

⁶ Aríá tígíáyíne ejánayí, xwítáyá Gorixoyá kwíyípí sítikí nioniyá imónigfáyo uraríñí rípí aríá ókiarí umónipoyí.” ríjhoí. níriri ríwamíñí eárixíñí.

Aní Piradepiayo sítikí xíoyáyo nání xwítáyá uríñí nániríñí.

⁷ “Joxí sítikí nioniyá Piradepiayo ñweagfáyíyá anínajomí ríwamíñí re nearí wiowártírixíñí, ‘Xewíñí aga xegí bí imóníri nepaxíñí imóníri eno —O kí míxí ináyí Depito ejíná fá xíriñípa aní sítíyo ñweapírífá nání fá xíriñoríñí. O fkwíáná ámá wo ówanjí yáripaxí meníñí. O ówanjí yáraná ámá wo fkwipaxí meníñí. O re ríjhoí urírtírixíñí,

⁸ “Amípí seyíne yarígíapí nání nioní nijfáriñí. Ení xwapí meánigfáyíne nimóníro aí xwítáyá nioniyápi xaiwí fá níxíriro xeaníñí seaikáráná ‘Jisasomí xídarigfáyí wiene-maní.’ murípa egíá eníjgi nání segí sítímanjí ríwamíñí nioní aní ówanjí ámá wo miyáripaxí imóníñína seaikwíráriñí.

⁹ Ámá ‘Goríxomí yayí oumeanírane nání awí eánariñwíñí.’ níririñíro aí surímá nero Setenomí xídarigfáyí —Ayí nepa Judayí mimónípa nero aiwí yapí níriri ‘Judayí wieneríñí.’ rarigfáyíriñí. Ayí nioniyá díñíyo dání níbíro wauní níseaikáríñíro segí

síkwí tífjí e nípkínimearo níjíá re imónipírfáríni, ‘Ámá tífjí o dífjí síxf uyinýfríni.’ Níjíá e imónipírfáríni.

¹⁰ Seyíné xwiyá ‘Ámá xeanínjí seiítápimi xwámámí níwiyo anínjí níxídfírixíni.’ searínápi pírániñí fá níxíra warínagfa nání nioní xeanínjí ríá tífjí ámá xwfá ríri nírimíni ñweagfá níyoní iwamfó wíwapíyini nání wímeanfápimi dání seyíné seamixeámíráni.

¹¹ Nioní síní mé níbíri seaímeámíá ejagí nání wa segí amínajwí dífjí níyimínjí ínína ñweapírfá nání díkínipírfápí seapírpírixíni nioní níñixídíróná fá xírarigfápí anínjí miní pírániñí fá xírifírixíni.

¹² Ámá nioní níñixídíróná xopírárf wífá gíyí gíyo nioní nímeari gí ápo Goríxoyá aní ñwfáiwámí íkfá xwiyánínjí oranjáráná ámí iwámí dání wí peyeapírfámaní. Ayo gí ápo Goríxoyá yoípi ñwírári ríri aní o ñweanípiyá —Aní apí Jerusaremi Síñípiyi ríniñípíráni. O tífjí e anínamí dání wepíninípíráni. Apiyá yoí ñwírári ríri emíráni.

¹³ Arfá tígíáyíne ejánayí, xwiyá Goríxoyá kwíyípi sýikí nioníyá imónigfáyo urarínípi arfá ókiarí umónípoyí.” rínoí. níríri ríwamínjí nearí wiowárírixíni.

Aní Reodisiayo sýikí xíoyáyo nání xwiyá uriní nániríni.

¹⁴ “Joxí sýikí nioníyá Reodisiayo ñweagfáyíyá anínajomí ríwamínjí re nearí wiowárírixíni, ‘Nepaxínjí imóníijo —O Goríxo ámáyo xfo imónínjípi nání wíwapíyíwíngíni ríri urowárénapiñípi nepání wíwapíyiri xíxení nípíni yári ríri enoríni. O amípi nípíni Goríxo imíxínjípi mfkí ikinoríni. O re rínoí urírixíni,

¹⁵ “Amípi seyíné yarigfápí nání nioní níjíráni. Sogwí dífjí yinarínjípánínjí yarigfáyíne, seyíné ríá sínínjí nímoníro nioní aga pírániñí míñixídípa yarigfáríni. E nísearíri aí imínjí ráriñíniñí nímoníro aníñíni dífjí peá níñimoro ení miyarigfáríni. Sa sogwí dífjí yinarínjípánínjí yarigfáríni. Seyíné ríá nísníri sínwíriyí, imínjí nírári ríri sínwíriyí, ‘Ayí ananíríni.’ nímoníminíri éfríni.

¹⁶ Seyíné ríá mísínpa ero imínjí mírári pa ero nero sa sogwí dífjí yinarínjípánínjí yarigfáyíne gí manýyo dání emí seaúrimómíráni.

¹⁷ Sewanínjíyíne ‘Amípi bí míneamúronjeneríni. Amípi xwé ayá tífjwaéneríni. Amípi aí bí nání mikeamóníjwínt.’ níríníro aiwí gí sínwíyo dání seyíné imónigfá rípi nání aga majfá imóníijoí. Sípí imóníro ámá dífjí sípí seaipaxf imóníro uyípeayí imóníro sínwí supáriñí imóníro íkwauyixf imóníro egíápi nání sewanínjíyíne majfá imónínjagfá nání.

¹⁸ nioní seyíné ámí pírániñí níxídfípírfá nání ewayí xwiyá rípi bí osearíminí, ‘Seyíné amípi wí mímúrónígíyíne imónípíri nání síná gorí ríá yeááná sikí nírixanowimáná awiaxf imónínjípi bí nioní bí niro ámá sínwí seanarína íkwauyixf ejagí níseaníróná ayá seainíngíri rapírapí apíá wení yínípíri nání bí bí niro pígfí sínwíyo gíniñí níríníro sínwí anípíri nání bí bí niro éfrírixíni.’ osearíminí.

¹⁹ Ámá nioní dífjí síxf uyinýá pírániñí oníxídfípoyíni ríwí mífuríri sýikí weaíwápiyariñá ejagí nání símí níxeadípéníro segí fwí yarigfápí ríwíminí nímamoro éfrírixíni.

²⁰ Arfá époyí. Nioní segí xwioxfyo fwí énínjí bfaríwámíni nírómáná ówanjí iwanjí eaaríñíni. Ámá go go manýpá arfá nínríri ówanjí níñíkwiirínyá, o tífjí e nání nípáwiri o tífjí yawawi aiwá nawíní naníwíri.

²¹ Ámá nioní níñixídíróná xopírárníñí wífá gíyí gíyí nioní xopírárf níwiárimí gí apoyá siá íkwiañwínamí xfo tífjí ñweaníjápa ayí ení nioní tífjí gí siá íkwiañwínamí xe níñwearo ámáyo umeñweápoyíni ríri sínwí wíñimíráni.

²² Arfá tígíáyíne ejánayí, xwiyá Goríxoyá kwíyípi sýikí nioníyá imónigfáyo urarínípi rípi arfá ókiarí umónípoyí.” rínoí. níríri ríwamínjí nearí wiowárírixíni.” níríníngíni.

4

Orinjá níwíniríná aŋ́namí Goríxo tñjé e imóniŋípi wíniŋí nánirini.

¹ Xwiyáta apí rixa níñirárimáná enáná Jononí weniŋí yánfáyí wíniŋjaniginti. Aŋ́namí aŋf ówanjí wína fkwiárinjagí níwínirí manjí xámí pékákfníŋí rariŋagí arfá wíá axfpá “Amípi apimí dání ríwíyo nimóniňápí sítá simí nání re nání yapei.” nírénapfagí arfá níwiríná

² axíná re eŋjiniginti. Goríxoyá kwíyípi níxixéróáná weniŋí éayí wíniŋjaniginti. Míxf ináyíyá siá íkwianjwí wína aŋ́namí níwirárinjagí wíniří anamí wo éí nweanjagí wíniří eŋjaniginti.

³ Anamí éí nweanjo xegí imóniŋípi, ayí sítá awiaxí jasipáti ríniŋípi yaí kikírorí xwíniňá earí yariŋípa erí sítá konirianýí ríniŋípi ayíá ríri xwíniňá earí yariŋípa erí enjo e éí nweanjagí níwínirí opínagwíá sítá emeráti ríniŋípíniŋí sowiňí imóniŋípi siá íkwianjwí anamí xapíxapí eadíronjagí níwínirí

⁴ íkwianjwí anamí dání ámí obaxí bí 24 imóniŋípi mídímídání níjwíráriníga puŋagí níwínirí ámá ámíná 24 awa rapírapí apíta weŋí níyínirí amínaŋwí sítá gorí tñi imíxinjí nídfkínimáná íkwianjwí mídímídání níjwíráriníga puŋípimi níjweaxa puŋagíta níwínirí

⁵ íkwianjwí áwíniňí eŋínamí dání ápiŋwí néra urí ikaxí níra urí akíriwí níra urí yariŋagí níwínirí uyíwí wé wífumí dání waú —Ayí Goríxoyá kwíyí wé wífumí dání waú apí nánirini. Ayí siá íkwianjwí anamí sítimanaŋtminí ápiawí wearíŋagí níwínirí

⁶ íkwianjwí anamí sítimanaŋtminí bí rawírawánjí imóniŋí bí rírimá sítawí wíniŋpaxí imóniŋípi weŋagí níwínirí díŋí tñjí imóniŋí waú waú awa agwí ríwámíni sítawíni nírómíxa urí ríwí ríwámíni nírómíxa urí egíawa áwínt e nwearo íkwianjwínamí mídímídání nwearo eŋagíta wíniŋjaniginti.

⁷ Díŋí tñjí imóniŋí wíniŋáwa wo raioníniŋí imóniŋípi —Apí pusí sayí xwéríxa míxf yariŋípíriňí. Apíniŋí imóniŋorini. Ámí wo burimákaúníŋí imóniŋorini. Ámí wo ámá sítimanaŋtminí iníjorini. Ámí wo apurí nípípíka waríŋípíniŋí imóniŋorini.

⁸ Awaú awaú awa woní woní iwfí wé wífumí dání wo ero wará nípíni sítawíni nírómíxa ugíawaríni. Ikwáwíyirani, árfwíyirani, bí píni míwiárí aníŋí miní re níra warígíráriňí, “Ámíná Goríxo, o eŋí eáníŋí ámá woyápi tñi xíxení mimóniŋorini. Eŋíná dání nweari ríná sítí nweari ríwéná aníŋí nweari eníorini. Xewíni xegí bí imóniŋorini. Aga xegí bí imóniŋorini. Oyi, aga xegí bí imóniŋorini.”

⁹ Íníná e níra nuro íkwianjwí anamí nweanjomí, aníŋí imóniŋomí seáyi e umero wé íkwianjwíyo uŋwíráriyo yayí wíro éáná

¹⁰ ámá ámíná 24 imónigíá mídímídání éí nweagfáwa íkwianjwí anamí nweanjomí nupíkínimearo wigí amínaŋwí sítá gorí tñi imíxinjípi nípíriro xío tñjí e nímoauróná re urariḡíráriňí,

¹¹ “Negí Ámínáoxí imóniri Nwíáoxí imóniri eŋoxini, amípí níni eŋípi imíxinjoxí, ayí joxíriňí. Nípíni pípími dání marfái, joxí simóniŋípími dáníni imóniri apimí dání ení sítí imóniri eŋí eŋagí nání ámá níni joxí seáyi e rímero wé íkwianjwíyo ríŋwíráriyo ‘Eŋí wiárí nímúrorí eáníŋoxí, ayí joxíriňí.’ ríriro sipaxoxíriňí.” rarígíráriňí.

5

Jono bíkwí wína nítamínimáná weŋagí wíniŋí nánirini.

¹ Íkwianjwínamí éí nweanjo wé náu tñi bíkwí xopemíxinjí wína —Anamí xegí ríwámíŋí neáníríná íniríwámíni eáníri seáyi ríwámíni eáníri eŋínarini. Míxf nírínimáná tamíxaríňí wé wífumí dání biaú tñi íktyinjníŋí yáriňíŋínarini. Ana íkwianjwínamí éí nweanjo fá xíriŋagí sítawí níwínirí

2 ámi s̄iñwí w̄in̄fáyí w̄in̄janiḡin̄. An̄fnají wo r̄faiwá ejí t̄ní re rariñaḡi w̄in̄janiḡin̄, “Wé rón̄n̄jí imón̄n̄jí go anan̄ b̄ikw̄t ana tam̄ixinijépi arar̄kím̄ ner̄i paripax̄t imón̄n̄i?” rariñaḡi w̄in̄janiḡin̄.

3 O r̄faiwá e rariñaḡi aí an̄fnam̄i ḥweagfáyíran̄, xwfárim̄i ḥweagfáyíran̄, xwfárim̄i ín̄im̄i ḥweagfáyíran̄, wo b̄ikw̄t xopemixinijépi ana paripax̄fran̄, ín̄im̄i s̄iñwí w̄in̄pax̄fran̄, wo mimón̄n̄i.

4 Nion̄ ámá wé rón̄n̄jí imón̄n̄jí wo b̄ikw̄t ana n̄parir̄i ín̄im̄i s̄iñwí w̄in̄pax̄t imón̄n̄jí wo nán̄ p̄fá meḡinár̄taḡa s̄iñwí n̄iñw̄in̄r̄i nán̄ nion̄ ḥwí p̄iyí w̄ir̄inar̄ná

5 ám̄iná e ḥweagfáyí wo re n̄ir̄n̄iniḡin̄, “Joxí ḥwí meapan̄. Ar̄fá eí. Raion̄n̄inj̄ imón̄n̄jó —O xiáwo ír̄n̄o Judaoyá gw̄t axfr̄im̄i dán̄ eweanor̄in̄. M̄ixt̄ ináyí Depitoyá xwfá piax̄yo dán̄ iwiaron̄or̄in̄. O Gor̄xo t̄ní xep̄ixepá n̄ir̄n̄iro m̄ixt̄ inigfáyo r̄ixa xop̄ir̄ar̄t wiño enaḡi nán̄ b̄ikw̄t anam̄ tam̄ixinijépi anan̄ arar̄kím̄ ner̄i paripax̄frin̄.” n̄ir̄n̄iniḡin̄.

Jono sip̄isip̄ miá wom̄ w̄in̄n̄jí nán̄ir̄in̄.

6 Nion̄ wen̄inj̄ éayí w̄in̄janiḡin̄. Sip̄isip̄ miá wo —O ámá p̄ikigfón̄n̄jí imón̄n̄or̄in̄. Siwanj̄ wé wfúmi dán̄t waú er̄i s̄iñwí wé wfúmi dán̄t waú —S̄iñwí ap̄i Gor̄xoyá kwíyí wé wfúmi dán̄t waú x̄o xwfá n̄ir̄m̄in̄i wáriñj̄pi nán̄ir̄in̄. S̄iñwí ap̄i an̄ri enor̄in̄. O ám̄ináyí ák̄inj̄á pánaun̄áná dín̄t t̄ñj̄t imón̄igfá waú waú ikwiañw̄na t̄ñj̄t e mid̄im̄idán̄ ḥwean̄jáná xewaniñj̄o ikwiañw̄na t̄ñj̄t e éf roñaḡi w̄in̄janiḡin̄.

7 O nur̄t b̄ikw̄t ikwiañw̄nam̄i ḥwean̄oyá wé náum̄in̄ x̄ir̄n̄na urápáná re en̄iniḡin̄.

8 Dín̄t t̄ñj̄t imón̄igfá waú waú awa t̄ní ám̄iná 24 e n̄iñweaxa pugfáwa —Awa won̄i won̄i kitá t̄á x̄ir̄t̄o ikfá d̄fá r̄fá yeááná dín̄t nañ̄ eaariñ̄t b̄i p̄irerix̄t̄ s̄iñá gor̄t t̄ní imixinijéyo magw̄t xeáriñj̄pi —Ap̄i ámá Gor̄xoyá imón̄igfáyí xwiyáta x̄tom̄ r̄ir̄im̄ wiarigfáp̄ir̄in̄. Ap̄i t̄á x̄ir̄t̄o yarigfáwa t̄ní sip̄isip̄ miaó t̄ñj̄t e nup̄fkin̄imearo

9 soñ̄t s̄iñ̄t b̄i n̄ir̄róná re urigfawixin̄, “Joxí r̄ip̄ikiáná dixt̄ nupeirinj̄pim̄ dán̄t ámá fw̄t nán̄ gw̄inj̄n̄jí ḥweagfáyí Gor̄xoyá imón̄p̄fr̄a nán̄ roayíron̄frin̄. E ner̄ná ámá gw̄t w̄ir̄t w̄ir̄t n̄iyon̄i dán̄t wíyo roayíror̄t p̄iné m̄fk̄t x̄ixegf̄n̄i rarigfá n̄iyon̄i dán̄t yí wíyo roayíror̄t wará x̄ixegf̄n̄i írigfá n̄iyon̄i dán̄t wíyo roayíror̄t wí e wí e gw̄t món̄igfá n̄iyon̄i dán̄t wíyo roayíror̄t ejí enaḡi nán̄t b̄ikw̄t m̄ixt̄ r̄in̄j̄n̄na anan̄t nurápir̄t tam̄ixinijépi arar̄kím̄ epaxox̄r̄in̄.

10 Ámá joxí roayíron̄fyí neḡt Nw̄fáoyá xwioxf̄yo ḥweap̄fr̄a nán̄t wim̄ixir̄t x̄oyá apaxfpán̄n̄jí imón̄igfáyí o t̄ñj̄t e anan̄t páwiarigfápa ayí en̄t páwipax̄t imón̄p̄fr̄a nán̄t wim̄ixir̄t éf enaḡi nán̄t ayí seáyt e nimón̄iro xwfá t̄yo umeñweap̄fr̄ar̄in̄. Soñ̄t s̄iñ̄t n̄ir̄róná e rigfawixin̄.

Sip̄isip̄ miáom̄i seáyt e umegfá nán̄ir̄in̄.

11 Nion̄ ámi wen̄inj̄ éayí w̄in̄janiḡin̄. Ikwiañw̄na t̄ní dín̄t t̄ñj̄t imón̄igfá awaú awaú t̄ní ám̄iná 24 e n̄iñweaxa pugfáwa t̄ní áw̄in̄t e ḥwean̄jáná an̄fnají dín̄t n̄imori fá ropax̄t marfáti, aga ayá wí dín̄t m̄imopax̄t yí mid̄im̄idán̄ xap̄ixap̄t n̄imud̄moro aga m̄irónár̄n̄aḡa n̄iñw̄in̄t wiḡt mañ̄t t̄ní soñ̄t rariñaḡa ar̄fá wiñaniḡin̄.

12 Soñ̄t n̄ir̄róná re rariñaḡa ar̄fá wiñaniḡin̄, “Sip̄isip̄ miá p̄ikigf̄o, ámá n̄ñni ‘Seáyt e nimón̄ir̄t neamen̄weapaxox̄t, ayí joxir̄in̄.’ ur̄t̄o ‘Am̄ipí wí m̄imúropaxox̄t, ayí joxir̄in̄.’ ur̄t̄o ‘Pí pí n̄ij̄t̄a ejíp̄t̄i nán̄t dín̄t aumaúmt̄ in̄paxox̄t, ayí joxir̄in̄.’ ur̄t̄o ‘Ejí wiár̄t n̄imúror̄t eán̄ñox̄t, ayí joxir̄in̄.’ ur̄t̄o wé ikwiañw̄yo uñw̄ir̄ar̄t̄ seáyt émi umero yayí umero epaxor̄in̄.” E rariñaḡa ar̄fá n̄iwir̄t

13 ámi am̄ipí dín̄t t̄ñj̄t x̄o imixinj̄, an̄fnam̄i ḥweagfáyíran̄, xwfárim̄i ḥweagfáyíran̄, xwfárim̄i ín̄im̄i ḥweagfáyíran̄, raw̄rawáyo ḥwean̄f̄yíran̄, pí pí ayo ejíp̄ir̄an̄, n̄ñni soñ̄t n̄ir̄róná re rariñaḡa ar̄fá wiñaniḡin̄, “Ikwiañw̄nam̄i éf ḥweajo t̄nít̄ sip̄isip̄ miaó t̄nít̄ seáyt émi umepax̄t imón̄iri wé ikwiañw̄yo uñw̄ir̄ar̄pax̄t imón̄iri seáyt e

umfeyoapaxí imóniri seáyí e níneaimóniri neamenjweapaxí imóniri egtíwaú enagí nání aníñí miní e e néra úwanigíni.” raríñagfá arfá níwirí

¹⁴ díñf tñjf imónigfá awaú awaú “Nepa e imóníwínigíni.” rayaríñagfá arfá níwirí ámíná 24 imónigfáyí awaúmí nupfkínimearo seáyí e umearíñagfá wíñiñjanigíni.

6

Sip̄isip̄ miáo b̄ikw̄namí tamixinijípi ararfíkímí ejí nániríni.

¹ Nioní sip̄isip̄ miáo b̄ikw̄namí tamixinijípi wé wífumí dáfí waú ejípi b̄i arfkágí níwíñirína díñf tñjf imónigfá waú waú awa wo akírífwínijípi nírírína “Eñi.” raríñagfá arfá níwirí

² weníñf éayí wíñiñjanigíni. Osí apfá weñf wo wíñiñjanigíni. Osomí seáyí e xeñweaño éwaikí bá fá níxíríri ñweañagí wíñiñjanigíni. Amínañwf ámá mifxí ninírína xopírárf wíomí wiariygíayí wína omí mifní wíáná o xopírárf winíó yapi nimóniri ámáyo xopírárf wíamigíñiri úagí wíñiñjanigíni.

³ B̄ikw̄namí tamixinijípi ámí b̄i sip̄isip̄ miáo arfkíáná díñf tñjf imónigfá waú waú awa ámí wo “Eñi.” raríñagfá arfá níwirína wíñiñjanigíni.

⁴ Osí ámí wo, ayfá ríño úagí níwíñiri Goríxo xe osomí xeñweaño ámá xwífarími níwayíróniro awayini ñweagfáyí mifxí níkwínaroro wiwíñi pípíkímí infírixiníri owíwapíyiníri sifwí wínaríñagí níwíñiri e emíñiri warína kirá mifxí nání sepiá bá mifní wiowáríagi wíñiñjanigíni.

⁵ B̄ikw̄namí tamixinijípi ámí b̄i arfkíáná díñf tñjf imónigfá waú waú awa ámí wo “Eñi.” raríñagfá arfá níwirína weníñf éayí wíñiñjanigíni. Osí úrapí pípíto oní wo wíñiñjanigíni. Osomí seáyí e xeñweaño ámáyo aiwá onímiápí níwiayíri aí nígwí xwé urírapími winíá nání sifkerfá bá fá níxírímáná xeñweañagí wíñiñjanigíni.

⁶ Mañfpíñijípi imónijípi díñf tñjf imónigfá waú waú awamí áwíñimí dání re raríñagfá arfá wiñanigíni, “Wítí aiwá sifxí aga onímiawá nání xegí nígwí rípí roñfwáriñi. Ámá sifá wíyimi omíñf ríá tñjf nerína nígwí meaarígfápi tñni xíxení imónijíwáriñi. Barí aiwá sifxí aga onímiá wíxaú wá nání xegí nígwí axípi wení. Joxí wití aiwá tñni barí aiwá tñni xwírfá ikíxéáná xegí nígwípi seáyí e imóniníta enagí aiwá wainí uraxí tñni íkfá sogwí gírisí imíxarígfápi tñni nání nígwí seáyí e ronígníri xwírfá mikíxepaní.” raríñagfá arfá wiñanigíni.

⁷ B̄ikw̄namí tamixinijípi ámí b̄i arfkíáná díñf tñjf imónigfá yoparo “Eñi.” raríñagfá arfá níwirína

⁸ weníñf éayí wíñiñjanigíni. Osí siyó ríñf wo wíñiñjanigíni. Osomí xeñweaño —O xegí yoí Piyyoyí wírínijoríni. O xeñweañagí wíñiñjanigíni. Piyyíñf Siwí Aníyo Wárariñoyí ríñijo nawíni ríwíminí níxeñweámáná waríñagfá wíñiñjanigíni. Goríxo awaú ámá xwírá rírí níriminí biaú biaú imónigfá bimí nípíkíriná xe mifxí nání níwíwapíyiri pípíkímí eri aiwá nání díwí níwimíxíri pípíkímí eri sifmiárf níwiri pípíkímí eri sifwí sayí oroanípoyíñiri níwimíxíri pípíkímí eri éisixiníri sifwí wínowáríagi wíñiñjanigíni.

⁹ B̄ikw̄namí tamixinijípi ámí b̄i arfkíáná nioní weníñf éayí wíñiñjanigíni. Rídiyowá nání íráf noa peyinijíyo ínímí ámá xwíyíá Goríxoyá wáf urímero Jisaso uréwapíyinípi aníñí miní xídíro yariñagfá nání píkigfáyíyá díñfíyí ínímí e yariñagfá wíñiñjanigíni.

¹⁰ Ayí ejí tñni re urariñagfá arfá wiñanigíni, “Amínaoxíni, aga xegí b̄i imóniri nepaxíñf imóniri enoxíni, sifá arariná sifí neaikártá xwíáyo ñweagfáyí pírfí mumamó nerí nene neapíkigfá nání ejí mífmeá nerí kikiíá eríáriñi?” urariñagfá arfá níwirí

¹¹ níyoní womíni womíni rapírapí apfá weñf sepiá wú yínípíri nání mifní níwirí re urariñagfá arfá wiñanigíni, “Seyñé b̄i onímiápí sifní weníñf nero kikiíá ñweáfríxíni. Seyñé seapíkíípa ámá ápo Goríxoyá xínáiwánijípi imóniro segí sérifímeá imóniro

egfá wíniyo eni xe píkífríxiniri yaiwinjépi tñi xixení píkipírte nání weninjé nerí ñweáfríxiñi.” uraríñagi arfá wiñjanigini.

12 Bíkwínamí tamixinijé ámi bí arfkíáná weninjé éayí wíñjanigini. Poboní ayíkwí mé erí sogwí maní pípíó wáriri emá xíá ayíá níriríná ragí pwariñípanijí ríri

13 siñí anjí pírífyo dání níritwómioaríná íkfá pikí sogwí síní yóí meñáná ríwípí kíkídímí éaná piéroaríñípa axípi e piérorí

14 anjí píríf íkwí wíñanijé áwíni e naxínowáriñimáná mítidimítadání níxopéga urí díwí nñni tñi píriñwí nñni tñi xámí imóninje dání níxoyípíga nurí ámi wí e imóniri yariñagi níwíñiri

15 xwíáyo dání mítixí ináyí tñi ámá wíyo seayí e wimónigíáyí tñi porisíyo seayí e wimónigíáyí tñi ámá amípí wí mítumúrónigíáyí tñi ámá xwéríxa imónigíáyí tñi ámá kodíreakí nero xináiwánijé nimóniri omíñí wíiarígíáyí tñi ámá wigí omíñí yarígíáyí tñi wiwaninjéyí síní ófyo píni ñwearo díwí síní ejé yimáronjímí píni ñwearo yariñagíá wíñjanigini.

16 E nero díwíyo tñi sínáyo tñi re uraríñagíá wíñjanigini, “Síná tiyíne, díwí tiyíne, ananí seayí e neaíkwariñmo. Íkwiañwínamí éí ñweano sínwí neaníri siptisipí miáo wíkí neaónijípí píríf neamamorí enígnirí rítí neateí.

17 Sá siptíyí, sá awau wíkí neaónigíí enagí nání píríf neamamopisíyí ríxa nimóniní enagí nání rariñwíni. Apimí gone mítropaxí imónijwíni? Oweo.” rariñagíá arfá wiñjanigini.

7

Isíreríyí 144,000 egfáyo ipírifá eagfá nánirini.

1 Apí e níwíñarimáná aníñají waú waú xwíá sírfí biaú biaú imoní mítidimítadání e éí nírororo imíñí xwíáyoraní, rawírawáyoraní, íkfá wíyoraní, mepa oeníri imíñí apiaú apiaú imoje baríñípí nípírororo roñagíá níwíñiri

2 aníñají ámi wo ipírifá Nwíá aníñí síní imóninjóyá nání íkwíroarígíápí nímaxírímí sogwí weaparíñímí dání nípeyiri aníñají Goríxo xe xwíári tñi rawírawá tñi xwírfá ikíxéfríxiniri síní wíñanijé waú waú awamí ejí tñi ríaiwá nuríríná

3 áxémá níwíri re uraríñigini, “None negí Goríxoyá ámá xegí xewaxomí díñí níwíkwíroro nání xináiwánijé nimóniro omíñí wíiarígíáyí síní ipírifá mimáyo mítweapa ejáná xámí xwíá tñi rawírawá tñi íkfá tñi xwírfá mikixepa époyí.” uraríñagí arfá níwíri

4 ayí rípí eni rínaríñagíá arfá wiñjanigini, “Ámá Goríxoyá ipírifá weáfá nñni, 144,000 egfáyí, ayí Isíreríyí gwí rírífí rírífí imónigíá níyoní dáníyírini.

5 Xiáwo íriñjo Judaoyárimí dání 12,000 ipírifá earo xiáwo íriñjo Gatoyárimí dání 12,000 ipírifá earo Rubenoyárimí dání 12,000 ipírifá earo

6 Asaoyárimí dání 12,000 ipírifá earo Napítaraioyárimí dání 12,000 ipírifá earo Manasaoyárimí dání 12,000 ipírifá earo

7 Simionoyárimí dání 12,000 ipírifá earo Ripaioyárimí dání 12,000 ipírifá earo Isakaoyárimí dání 12,000 ipírifá earo

8 Seburanoyárimí dání 12,000 ipírifá earo Josepoyárimí dání 12,000 ipírifá earo Bejímanoyárimí dání 12,000 ipírifá earo egfáyí ayí apíriní.” rínaríñagíá arfá wiñjanigini.

Ámá fá mítropaxí wí Goríxomí yayí wigfá nánirini.

9 Arfá e níwiárimáná weninjé éayí wíñjanigini. Ámá ayá wí mítónáriñagí wíñjanigini. Díñí nímorí fá ropaxí mimóninjíyírini. Ayí ámá gwí xixegíñí imónigíá níyoní dáníyírini. Gwí wírífí wírífí xixegíñí imónigíáyoraní, wará xixegíñí íriñjíyoraní,

píné xixegíni rarigfáyoraní, ayo niyoní dánýfí wí axí e nimirónáriro rapírapí apfá weñf niyinimáná íkwianjwína tñi sipisipí miáo tñi agwíriwámíni tñjí e yayí níwiníro nání soná jwí fá nixiríro

¹⁰ meanjí níriróná ejí tñi re rarijanigíni, “Goríxo, íkwianjwínamí éf njweanjí ro tñi sipisipí miá ro tñi yeáyí neayimxemeátiwaúrini.” ráná

¹¹ íkwianjwína tñi áminá 24 e nijweaxa pugfáwa tñi dñjí tñjí imónigfá awaú awaú tñi áwintí e ejáná anfíají midimidání xapixapí nímudfímoró rogftáyí íkwianjwínamí símimanjfríwámíni nípkínimearo Goríxomí yayí numeróná

¹² re rarijanigfá arfá wiñjanigíni, “Rípí aga nepa imónini. Negí Goríxo yayí umepaxo imóniri seáyí émi umepaxo imóniri nñni nání dñjí aumaúmf inipaxo imóniri yayí wipaxo imóniri weyí umearípaxo imóniri seáyí e níneaimóniri neameñweapaxo imóniri ejí sifí eánpaxo imóniri eno ejagí nání anfí minf íníná e e néra úwanigíni. Nepa xixení e imóníwíñigíni.” rarijanigfá wiñjanigíni.

Rapírapí ragí sipisipí miáoyáyo igfá eáyí nánirini.

¹³ Síñwí e wiñarfná áminá e nijweaxa pugfáwa wo re nírñjñigíni, “Ámá rapírapí apfá weñf niyinimáná re rogftá tñyí gíyfrini? Gimí dání bftáyfrini? Joxí níjfráraní?” nírfagi

¹⁴ nioní re urijanigíni, “Oweoi, ápoxití níjfráraní.” urtagí o re nírñjñigíni, “Ámá tñyí xeanijí xfárárimí bi tñi xixení mimóní seáyí e imónijí wímeanjípmí dání bftáyfrini. Wigí rapírapí ragí sipisipí miáoyáyo igfá eááná apfá weñf imónijfrini.

¹⁵ Ayinání Goríxoyá íkwianjwínamí símimanjfmí dání éf nírororo xegí anfí njfá riwámí dání ikwawiyiraní, árfwiyiraní, Goríxoyá apaxípánijí imónigfáyí wíiarigfápí axípí wíiarigfáraní. Íkwianjwínamí éf njweano anfí simanjwíñijí yeáyí wimixinífráraní.

¹⁶ Ámá tñyí ámi bi agwfí nání mepa ero iniigfí nání mifwinipa ero sogwfí xaíwí mifwanipa erí amípí wí wigí waráyo rímtímenijwíñijí mifweánipa erí enfáraní.

¹⁷ Ayí rípí nánirini. Sipisipí miáo, íkwianjwínamí áwintí e éf roño sipisipíyo xiáwo pírániñípí mearinípa ámá tñyo axípí nímerfná iniigfí símijí ayí níñirfná dñjí níyimijí imónipíri nání tñjí e nípemeamí unfáraní. Xeanijí wímeaarfná njf eaarigfápí ení Goríxo síñwírixí nñni kwíkwírimí winfáraní.” nírñjñigíni.

8

Sipisipí miáo bífkwíyo tamixinijíyoparípi arfkíjí nánirini.

¹ Bífkwínamí tamixinijíyoparípi arfkíáná re imónítagí wiñjanigíni. Anfínamí njñjíá nimónáríri bi onimíapi e nemáná ejáná

² anfíají Goríxoyá agwíriwámíni rogftá wé wfumí dání waú imónigfáwamí pékákí wé wfumí dání waú wiagí wiñjanigíni.

³ Anfíají ámi wo pírerixí sñjá gorí tñi imixinijí wína fá nixirími níbíri íráf sñjá gorí tñi imixinijípi tñjí e —Apí íkwianjwínamí agwíriwámíni onijípíri. Apí tñjí e éf róaná xfíyfá ámá Goríxoyá imónigfá níñijí xíomí rírimí wíarigfápí —Apí íráfyo nañwfí rídiyowá yarigfápíñíjí weñípíri. Apí tñi nawíni ríá oikeaáríñíri íkfá díá ríá yeááná dñjí nañfí eaarijí xfí wíagí

⁴ anfíajo e ríá ikeárááná xegí wéyo dání íkfá díápiyá sinadíñí tñi ámá Goríxoyá imónigfá xíomí yarijí wígíápí tñi nawíni xfí sñjwí anfípeyíagí nioní sñjwí níwíñíri

⁵ anfíajo pírerixí sñjá gorí tñi imixinijína ámi nímeari ríkwamíñí íráfyo weñípí níixerí pírerixínamí magwfí níyárimáná xfíyáyo mamówáriñíngíni. Mamówárááná akíriwí ríri ikaxí ríri ápijaní ókirí poboní erí éagí wiñjanigíni.

Añfíají waú waú pékákí rígftá nánirini.

6 Anjñají wé wífumí dání waú, pékákí wa tñi xixení xirigfáwa pékákí raniro nání nimixárinimáná.

7 wo iwamító pékákí ráná re enjñiginti. Anjñnaíkí tñi ríá tñi ragí tñi nawíní xwíáyo piéróná xwíáyo níríní biaú bì enjípi bfbimí enjyí amipí ríá nínowáríríná ará níni níniñí aí ikfá oríwámí dáninti nepeárfagí wíniñjaniginti.

8 Anjñají ámi wo pékákí ráná re éagi wíniñjaniginti. Bì díwí miñjí xwé ápiawí wearinjípíniñí imóniñjípi rawírawáyo mamówárínáná rawírawá níniñí biaú bì imóniñjípi bfbí apí nípinti ragí imónirí.

9 nañwí amipí rawírawáyo yarínjyí níniñí biaú bì enjípi bfbí píyí erí ewé amipí rawírawáyo warinjyí níniñí biaú bì enjípi bfbí xwírítá ikixénirí éagi wíniñjaniginti.

10-11 Anjñají ámi wo pékákí ráná re éagi wíniñjaniginti. Siñí xwé wo —O xegí yoí Yíkí Yariñoyí ríniñjoriní. O uyíwí wíri ápiawí níweríniñí anjñnamí dání nípiéróríná iniigí wearinjyí tñi símíñí meaarinjyí tñi níniñí biaú bì imóniñjyí bfbimí piéróná apí nípinti yíkí imóniñjiginti. Ámá iniigí apimí níniñróná yíkí imóniñagí nání obaxí péagfá wíniñjaniginti.

12 Anjñají ámi wo pékákí ráná re éagi wíniñjaniginti. Sogwí pírí rakínirí emá pírí rakínirí siñí pírí rakínirí éagi nání ikwáwiyíná biaú bì imóniñjípi bfbimí dání sítá níyinárírí sogwí manipa erí árwíwiyíná biaú bì imóniñjípi bfbimí dání ení sítá níyinárírí emá tñi siñí tñi wíá mókipa erí éagi wíniñjaniginti.

13 Nioní ámi weninjí éayí apurí wo anjí pírñamí ayá áwíníyo nípurfná ejí tñi re raríñagí arfá wiñjaniginti, “Ine, anjñají awa waú wo yoparowa, ríxa pékákí níriñpíri nání imóniñjoi. Awa ráná ámá xwíáyo ñweagfáyo wímeanípi nání ine! Ine!” raríñagí arfá wiñjaniginti.

9

Anjñají awaú awaú pékákí nírimáná ejáná ámi wo ríñí nánirini.

1 Anjñají pékákí xirigfáyí yoparí waú wo awayá wo pékákí ráná nioní siñí anjñnamí dání piéroní wo xwíámi weñagí níwíñirí siñomí sirírikí yoparí bì mimóniñjyi nání kípi wílagí.

2 o nuri sirírikí yoparí bì mimóniñjyi fkwíáná re éagi wíniñjaniginti. Siñwírítá ríá xwé bimí roñjpími dání awímijñiñí nítiñríná sirírikí ayimí dání peyíagí wíniñjaniginti. Peyíáná sogwí íkwapinjí mearí agwíñiñí táriñagí nání anjí pírí siñání mepa erí yaríná wíniñjaniginti.

3 Áxwaxí siñwírítá apimí dání peyeamiaríñagí wíniñjaniginti. Wáré xwíáyo ejípi siñijí warinjípa áxwaxí apí ení xe wárénijí siñijí opaxí imónfwíñigíñirí Goríxo siñwí níwíñirí.

4 áxwaxí apimí ñwfí ikaxí re uriníagí wíniñjaniginti, “Ará tñi ikfá tñi amipí sowinijí imóniñjípi tñi níniñí kíriñí miñpímixipaní. E nerí aí ámá Goríxoyá mimónipa nero nání xegí ipírítá meánigfáyo ananí xwírítá ikixéfríxinti.” uriníagí níwíñirí

5 ámá ayo xwírítá nikixeríná xe pikífríxinti siñwí miwíní nerí ríñiñí bì — Ríñiñí áxwaxí ayí wiarinjípi wáré ámáyo siñijí óáná ríñiñí winaríñjípi, ayí axípíñiñí imóniñjípíriñí. Ríñiñí apínti níwia waríná xe emá wé wú núní pwéwíñigíñirí siñwí wíñagí wíniñjaniginti.

6 Áxwaxí apí ámá ríñiñí ayíkwí miwinipa yaríná ríxa “Opéminti.” níwimóniro ikfíñiñí sipi níwimóniro “Aríge neríná pémintréinti?” níyaiwiro aiwí íná wí nípepaxí imónipírítámaní.

7 Áxwaxí ayí osí ámá miñxí nání nímeámi nurfná nikfíñiñiñí yimároarígíápa imóniñjagíta níwíñirí wigí miñjyó amínañwí siñá gorí tñi imixinjíñánijí díkíñiro símímañí ámá símímañjñiñí intiro

⁸ wigí díá sepiá apíxí wíwayánijí weró wigí sítwanjí pusí sayí raionfíti ríniñfíyíá sítwanjíniñjí weró

⁹ agwíriwámíni nikníñjí kapá tíni imixinijínaníñjí ñwíráriñiro enagfá wíniñjanigíni. Iwfí wigí nípípíka nuróná rariñípi, ayí osí obaxí mítixí nání nímeamí nurfná rariñípa ríri osí karí obaxí mítixí nání níropemí nurfná rariñípa ríri yaríñagí wíniñjanigíni.

¹⁰ Wigí ikwémijíyi wáré sidíñjí waríñfíyíniñjí imóníñagí wíniñjanigíni. Ámáyo emá wé wúmi ríniñjí wipaxí imónípíráyi ayí wigí ikwémijíyo dání sidíñjí warígíyiríni.

¹¹ Mítixí ináyí áxwaxí ayo seáyí e níwimóniri umeñweaño, ayí aníñají siríríkí yoparí bí mimóníñfíyimí meñweaenoríni. O xegí yoí Xibíruyí píne tíni nírirífná Abadonoyí rariñgoríni. Gírikíyí píne tíni nírirífná Aporiyonoyí rariñgoríni. Yoí nípiaúni mítikí ayí o iríkiaríno enagí nániríni.

¹² Ríwíyo wímeanípi nání “Ine” biaú bí ríípí bí ríxa apí wímeanjoí. Biaú apimí ríwíyo imóníñpiaú sítaníríni.

Aníñají awa yoparo tíño pékákí ríñjí nániríni.

¹³ Aníñají pékákí xíriñgítá awa yoparo tíño pékákí ráná íráf sítjá gorí tíni imixinijí Goríxoyá sítmímañfíni oníñípiyá sítwanjí biaú biaú tíñjí e dání manjí bí nírirífná

¹⁴ aníñají pékákí fá xíriñgítá yoparo tíñomí re uraríñagí aríá wiñjanigíni, “Aníñají waú waú iniñgí Yupíretisi rapáú tíñjí e gwí ñweagfáwamí wíkweawáreí.” uraríñagí aríá níwirí

¹⁵ aníñají awaú awaú —Awa ríxa xwiogwí o imóniri emá o imóniri sítá ayí imóniri éaná e éfríxiñiri wímixáriñjowaríni. Awa nuro ámá xwfí nírimíni ñweagfáyí biaú bí imóníñfá bimí pípíkímí epírúa nání wíkweawárfagí níwíñiri

¹⁶ “Ámá mítixí nání osíyo xeñweagfáwa díñjí nímorí fá mítropaxí imóníñjoí. Níni 200,000,000 imóníñfáwaríni.” rariñagfá aríá wiñjanigíni.

¹⁷ Osí tíni seáyí e xeñweagfáyí tíni nioní oríñá níwíñirífná rípíñiñjí imóníñagfá wíniñjanigíni. Seáyí e xeñweagfáyí nikníñjí ríáníñjí ayíá ríri onagwá werí siyó ríri eníyí imaníro osí mítijí pusí sayí raionfíti ríniñfíyíá mítijíñjí imóniri osí manjíyo dání ríá ápiáwí tíni sítjwiríá tíni sítjá xegí yoí sarípáí ríniñjí ríá sinjí iníñípí tíni kwíyí orí yaríñagí sítjwí wíniñjanigíni.

¹⁸ Ríá ápiáwí tíni sítjwiríá tíni sítjá ríá sinjí iníñípí tíni osíyíyá manjíyo dání kwíyí omomí nerfná xeñtihí apiaú apí imóníñfípimí dání ámá níni biaú bí imóníñfá bimí píkiárfagfá wíniñjanigíni.

¹⁹ Osíyíyá sowí sidírñiñjí nimónímáná sítíwí sidírí mítijí imóníñagí nání apimí dání ámáyo píkiárfagfá enagí nání ayí wigí ení eáníñjí ámá píkipaxí imóníñípí manjíyo dání imóniri sowíyo dání imóniri enagí wíniñjanigíni.

²⁰ Ámá níni biaú bí imóníñfáyo xeñtihí apiaú apí níwikáriñfná bíbiaú mítípíkítápiáu re egfawixíni. Wigí ñwfí wé tíni imixigfápí peá mítmopa nero imtó díñjí wíkwíroarígíapí píni mítwiáripa ero wigí ñwfí sítjá gorí tíni imixíro sirípá tíni imixíro kapá tíni imixíro aga sítjá tíni imixíro íkfá tíni imixíro yarígíapí —Apí wí sítjwí aníñí aríá wirí aní erí mítayaríñípíríní. Apí aníñí miní fá níxíriro sítmí sítmí e mearígíapí píni mítwiáripa egfawixíni.

²¹ Wigí píkíxwírtó néra warígíapí tíni ayáf néra warígíapí tíni fwí niga warígíapí tíni fwí meaamearígíapí tíni apí nípíni ení ríwímníti mítamogfawixíni.

¹ Nioní weninjé éáyé wíniñjanigini. Anjnajé ejé síté eáninjé ámi wo —O agwí xopixopí rónirí xegí miñyo opínagwíá díkínirí nerí xegí sítimajé sogwíñinjé wíá ókirí xegí sítkwíyo dání ríá ápiawñinjé werí nemáná anjnami dání wepínaríngi wíniñjanigini.

² O bíkwí onimiá parinjé bíkwí fá níxiríri sisixirí nírorfná sítkwí náú rawírawáyo osaxirí onamijú xwíáyo osaxirí nerí nírómaná

³ pusí sayé xwéríxa raionyé riñinjé awí nírirfná ayá wí yaiwiámí máraríngípa ejé tñi nírimáná ejáná akiríwí wé wíumí dánjé waú rayigfawixini.

⁴ Akiríwí wé wíumí dánjé waú apí nírayimáná ejáná nioní ríxa ríwamijé eámínirí yarfná xwíyá ajanamí dání re riñenapíagi aríá wiñjanigini, “Xwíyá akiríwí wé wíumí dánjé waú apí nírirfná ríapí ríwamijé meapa nerí inimí ayá eaareí.” riñenapíagi aríá níwiri

⁵ anjnajé sítkwí sisixirí nírorfná rawírawáyo osaxirí xwíáyo osaxirí enagí wíntáo wé náú nímíyeoarí ajanamí nimixirí

⁶ sítjá womí dáninjé nírirfná aninjé ininá ñweaño tñjé e dání —O anjna imixirí amipí níni e ejyé imixirí erí xwíári imixirí amipí níni e ejyé imixirí erí rawírawá imixirí amipí níni e ejyé imixirí erí enorini. O tñjé e dáninjé ajanajo re raríngi wíniñjanigini, “Goríxo ‘E éimigini. E éimigini.’ yaiwiáríngípi sítí yomijé wíneniménjoí.

⁷ Anjnajé pékákí fá xirigfáyé yoparo pékákí riñápí tñjíná Goríxo ejíná dání dñjé nejwíperi yumí dñjé ‘E éimigini. E éimigini.’ yaiwiáríngí xegí wíá rókiamoagfawamí —Awa xegí xináiwániñjé nimóniro omijé wiiagfawarini. Awamí áwanjé uríñípi tñi xíxení axípi nenfáriñi.” Ajanajo e raríngi níwiniñri

⁸ manjé ajanamí dání riñenapíagi aríá wíápi ámi nírinrfná re riñenapariñagí aríá wiñjanigini, “Joxí nurí ajanajé sisixirí nírorfná rawírawáyo osaxirí xwíáyo osaxirí nerí rojomí bíkwí parinjé fá xirijépíkwí urápetí.” riñenapariñagí aríá níwiri

⁹ nioní nurí ajanajomí “Bíkwí onimiápíkwí niapeí.” urágí o re nírinjnígini, “Joxí níñirápíri nei. Níñirfná manjyo awí píkí iniigfíñjé nísrí aiwí agwíyo dání ayí yíkí riduninjéoí.” nírfagi

¹⁰ nioní bíkwí onimiápíkwí nurápíri níñirfná gí manjyo ayí awí píkí iniigfíñjé níagí aiwí nínowárimáná ejáná gí agwíyo dání yíkí níduñíagi

¹¹ awa re nírigfawixini, “Amipí ámá gwí wíri wíri obaxí imónigfáyo wímeari ámá axí e gwí móningfá obaxíyo wímeari xwíyá mfkí xegí bi xegí bi rarígfá obaxíyo wímeari mítí inayí obaxíyo wímeari eníapí náni ámi wíá rókiamotí.” nírigfawixini.

11

Goríxo imónijépi náni mfkí imónipisfíwaú nánirini.

¹ Iwamfó yarígfá xoyfánijé imónijé wá níniapíri re nírinjnígini, “Joxí níwiápíni mearí anfí Goríxoní náni ridiyowá yarígfíwamí xoyfá awá tñi iwamfó e e néra urí ridiyowá náni íráf oníñípími iwamfó erí ámá níbíro Goríxoní yayí nímeairígfáyo fá rírómfí erí ei.

² Ridiyowá yarígfíwamí wáfwamí ‘Xe oení.’ níyaiwirí iwamfó mepaní. Ámá gwí xeñwíyé wigí dñjé tñi xe éfríxíñirí sítjwí wíntá enagí náni iwamfó mepaní. Wigí dñjé tñi neróná emá 42 pwearfná anfí ñwfípími xórórí nero sítí wikáripífríarí.

³ Sítí wikárarfná gí ámá nioní imónijápi náni mfkí imónigfíwaú xe wíá urókiamopaxí oimónipiyiníri sítjwí wíntá awaú okiyfá wí miní bekí wú níkfíyinimáná sfá 1,260 imónijéyé —Sfá ayí emá 42 náni xíxení imóniní. Sfá ayí pwearfná ámá wigí fwí néra warígfíapí ríwíminí omamópoyiníri wíá urókiamopisfíriní.” nírinjnígini.

⁴ Awaú íkfá oripfyi rintijí waú tñi íkwiajwí uyfwí ikwiáripírá nání wínxaú tñi símimanjí Gorixoyá —O xwfá níyoní nání Ámíná imóninjoriní. Oyá símimanjíminti roñtpi yapi imónigfíwaúriní.

⁵ Ámá awaú tñi mixí inarigfáyí awaúmi sippí wikáranirí nerfnayí, awaúyá manfyo dání ríá ápiawí nípeyearí ayo ríá níntáriní. “Awaúmi sippí owikáraneyí.” yaiwifá gífí gíyo ríá apimi dání aga nípíkipisfíriní.

⁶ Emá awaú wfá urókiamoarigfíyo iniá meapa oenirí anfí pírnamí yeáyí yimixáripaxí imóniri iniigfí ragí imóniní nání imixipaxí imóniri gíni gíná “Xwfáyo ñweagfáyo e owikáraiyyí.” wimóniná ananí egí dñí tñi xeanijí ayí ayí nñi wikáripaxí imóniri neri

⁷ xwiyfá Gorixo wfá rókiamóisixiníri urinjípi tñi xixení rixa nurárimáná ejáná nañwt mixí yarinjí siriríkí yoparí bí mímónihfyimí dání peyanfo awaú tñi mixí niniro awaúmi xopírarári níwiri píkinfáriní.

⁸ Píkianá píyowaú anfí xwé apimi —Anfí egí Ámináomí ení yekwiroárigfíapí nání rarínjini. Anfí apí nání nírirírná rasí níriro Sodomiyí ríro Isipiyí ríro yarigfíapíriní. Anfí xwé apimi awaú óf e píyí opisfíriní.

⁹⁻¹⁰ E píyí wejnáná sfá wíyaú wíyi nóríri amí wíyi órímíníri yarfná ámá wará xixegfíri íriro egfáyo dñí tñi gwí wirí wirí imónigfáyo dñí tñi píne xixegfíri rarigfáyo dñí tñi gwí bí bí móningfáyo dñí tñi níbímiro xe píyowaúmi xwfá oweýárípoyiníri sijwí miwínipa nero sijwí níwíayiro wfá rókiamófíwaú, ámá xwfáyo ñweagfáyo ríñijí ayíkwí níwia múfíwaú rixa péagfí nání ayí yayí seáyimí dání néra upíraráriní. E neróná aiwá xwé nimixiro níga uro wigí ámáyí yayí owinirí amipí nañfí anfá yanfí intiro néra warfná

¹¹ rixa sfá wíyaú wíyi nórímáná wíyijimí áwíni e dání re ejinigfíni. Gorixo xfomí dání amí awaúmi dñí sifí uyáráná awaú amí sijfí neri éf rogfisixiní. Éf róáná ámá awaúmi sijwí wínyayarigfáyí dñí níyága nuro wáyí ayíkwí miwinaríná

¹² awaú xwiyfá bí anfínamí dání enfí tñi re rínenapfagí arfá wigfisixiní, “Awagví re nání yapípiyí.” Arfá e níwiri agwí tñi anfínamí nání peyarinjagfí awaú tñi mixí inigfáyí sijwí wínowáráná

¹³ axíná re ejinigfíni. Poboní xwfá yaiwiámí ejinigfíni. Xwfá yaiwiámí éáná anfí anfí apimi mítinjípí wé wúkaú imóninjípi bí nípíni pínanowirí ámá e ñweagfá ení 7,000 penowiro éagfá anfí apimi ñweagfá mítpéfáyí enfí óf nikáriniro Nwfá anfínamí ñweajomí seáyí e numeróná “Enfí eáninjoxí, ayí joxíriní.” urarinjagfá wíñinjanigfíni. Nioní orinjá níwínirírná e wíñinjanigfíni.

¹⁴ Ríwíyo wímeanfípi nání “Ine” biaú bí ríípí áwíni e ejípí rixa apí imónigoí. Apimi ríwíyo imóninjípi anfíni imóninjioí.

Añfají pékákí xirigfá yoparo pékákí riñí nániriní.

¹⁵ Anfíají pékákí xirigfá wé wíumí dñí waú imónigfáwa yoparo pékákí ráná anfínamí dání manfí obaxí enfí tñi re níriga warinjagí arfá wiñanigfíni, “Xwfárimí meñweapaxí nání imóninjípi sifí wíyiyá marfáti, rixa negí Ámináo tñi xegí ámá nene yeáyí neayimixemeantí nání oyá dñí tñi arfowayá xwfá piaxfíyo dání iwiaronfoyí rariñwáo tñi awaúyápiniriní. O wí anfá mimóní anfíjí íníná níñwearí meñweanfáriní.” níriga warinjagí arfá níwirí

¹⁶ ámá áminá 24 Gorixo tñíjí e íkwiajwíyo éf níñwearo xapixapí níñweaxa pugfáwa wigí símimanjíminti nípíkínimearo Gorixomí yayí numeróná

¹⁷ re urarinjagfá arfá wiñanigfíni, “Áminá Gorixoxiní, enfí sifí eánigfá níyoní seáyí e wimóninjoxiní, ríná ñwearí ejíná dání anfíjí ñwearí enoxiní, joxí ejíná dání enfí sifí

eáninjí néra bagépi téní rixa xixení nerí xwíárími iwamító meñweanagí nání none yayí siariñwini.

18 Ámá gwí bí bí móniñfá níní joxí nání wikí níróniro ‘Omí ínímí wí wurínaniméwini.’ yaiwíagfa aiwí joxí ayo wikí wóninjépi wíwapiyiriná rixa nimóninjoi. Ríná ámá pegfáyo xwírixí numerí eyeyíromí wirináriñi. Ríná wíá rókiamoarigfá, díxí rínáwánijí nimóniro omíñjí siiarigfáyo yayí níwimori ‘Apí wítmigini.’ yaiwinjépi mìní wirí ámá díxí imónigfá joxí nání wáyí nísiro pírániñjí xídarigfá, sìyikwíñijí imónigfáyoraní, xwénijí imónigfáyoraní, ayo ení yayí níwimori ‘Apí wítmigini.’ yaiwinjépi mìní wirí ámá xwíárími xwírtá ikixearigfáyo xwírtá wikixerí eriná, ayí rixa rínáriñi.” raríñagfa arfá níwiri wíñjanigini.

19 Gorixoyá aní ñywá anínamí ejiwá fíkwíñiri bokisí xwíyíá Goríxo ejiná réroáriñépi nání imixinijewá aní iwámí dání sìñáni imóniri éaná re ejinigini. Ápiañwí ókímixayiri ikaxí rayiri akiríwí rayiri poboní erí anínaíkí ayá wí erí éagí wíñjanigini.

12

Ekiyinjí iwí wo inijépi téní apíxí wí inijépi téní nánirini.

1 Ekiyinjí aní pírífyo ayá sítwí ropaxí bí niníríná rípi imóninjigini. Apíxí wí —Í sogwo rapírapníñjí yíniri xegí sìkwí emáomí ikwiáriri amínanjwí sìñjí wé wúkaú sìkwí waú téní díkíniri nemáná

2 niaíwí agwí ejíñini. Í niaíwí xíriminiri nání sìñwí wanariñagi ríñijí ayíkwí mítwinariñagi nání “Aníñi oxírímíni.” níyaiwí “yeyí” ríñinigini.

3 Ekiyinjí ámí bí aní pírífyo niníríná rípi imóninjigini. Iwí ayíá ríñjí xwé wo —O miñjí wé wíumí dání waú imorí sítwanjí wé wúkaú miñjíyo dání rémówapíri dírí mixí inayí díkínarigfá imóninjí wé wíumí dání waú miñjíyo xixení nídfíkiga urí ejorini. O aní pírífyo e sìñáni nimóniri re ejinigini.

4 Sìñjí biaú bí egfá bimí xegí sowí téní anínamí dání aíraíromí énapáná xwíáyo piérínowinjigini. E nemáná iwí xwéo “Apíxí niaíwí xíriminiri yariñí rixa niaíwí xíránaoroanímíni.” níyaiwí ímí agwírítwámíni uronjáná

5 Í niaíwí oxí womí —O ainixí wá fá níxíriri ámá gwí bí bí móniñfá níyoní umenjweanfa nání imóniri xwíyíá xíoyápimi mítmúropaxí imóniri enforini. Omí í xíriñinigini. Niaíwí omí níxírímáná ejáná iwo Gorixoyá díñjí téní xíó ikwianjwínamí ñweanje nání nípeyiri ñweajáná

6 apíxí ámá díñjí meanjí e nání éf uñinigini. Goríxo í e nání éf nurí ñweawinjigini ní aníñini wimixiyárije nání nurí ñweajáná aiwá níwiro pírániñjí mearíná sítá 1,260 nórá uñinigini.

7 Anínamí dání mixí ninowiápñiróná aníñají Maikoroyí ríñijo téní xegí aníñajowa téní midáni nírómáná iwí xwéo téní mixí niníróná iwo ení aníñají xíomí xídarigfáwa téní midáni nírómáná mixí niníro aí

8 iwowa ejí mítweánipa nero nání síní anínamí ñweapaxí mimóninjagfa nání

9 Maikorowa iwomí mamówárénapígíawixiní. Sidíro ejiná dání oboyi ríro Setenoyí ríro egíto, ayí orini. Ámá xwíáyo ñweagfá níní fwí oépoyiniri yapí níwíwapíya waríjo, ayí orini. Omí xwíáyo nání mamówárénapiro aníñají omí níxídíro yariñfáwamí mamówárénapiro éagí

10 nioní arfá wiáyí anínamí dání xwíyíá bí ejí téní re rínenaparíñagi arfá wiñjanigini, “Goríxo ejí eáninjí xíó imóninjépi téní erí ámá xíoyá imóninjyo yeáyí uyimixemearí mixí inayí yapı nimóniri xwioxíyo mítmeamí nerí umenjwearí ení rixa agwíñini. Yeáyí uyimixemeanfa nání oyá díñjí téní arfowayá xwíá piaxfyo dání iwiaroño, o xegí néñtíjo nimónirinjyo dání ámá xwíáyo ñweagfáyo

wíwapiyini rixa agwirint. Ayí rípi nánirint. Jisasomí dínjí niwíkwíroro nání xexíxexirímeá imónigfáyo xwíyfá uxekwímoayaríñomi —O negí Goríxoyá sínwíyo dání ikwáwíyiraní, árwíyiraní, xwíyfá uxekwímoayaríñorint. Omí rixa xwíáyo mamówárírini.

¹¹ Negí nírixítméayí ‘Sipisipí miáo nene yeáyí neayimixemeanía nání neapeinjífríani?’ níyaiwiro ragí oyáyo igfánijí eáníro o nání xwíyfá wáí uríyiro neríñjyo dání obomí xopírárf wítárínt. Ayí omí xopírárf níwirína wiwaníñjyí wá mumixíní ‘Wa nene Jisasomí xídaríñagwí nání níneapíkiróná ayí anínt xe oneapíkípoyí.’ níyaiwiro xídfígyírini.

¹² Ayínaní aní ríanaxí tñí re ñweagfáyíne tñí dínjí niíá oseainíni. E nerí aí xwfáráixí tñí rawírawáxi tñí ine! Obo xwfárimí seyíne tñí e nání rixa wéí enagí nání rariñjini. O ‘Aníñj xwfárimí níñweámáná epaxonímaní. Re ení pírfí nírakipíri aníwí ayorífaní?’ níyaiwirí nání xegí wíkí nóníri seainípi ríá ápiawfíñjí imóníñagi nání ine!’ Xwíyfá anínamí dání e rínenaparíñagi arfá wiñjanigíni.

¹³ Iwí xwéo “Rixa xwfárimí ríñimamówárénapáoí?” níyaiwirí apíxf niaíwí oxo xírímí mixí eaaxídfíñinigíni.

¹⁴ Mixí eaaxídfíagí aí apíxfí ámá dínjí meaníyo xíí nání wimixíyárije nání nípípíka ouníri nabíkínáo íwf wíñtxau ímí uñwírárána í sidíro tñí e píñi níwiárimí nípípíka nurí e ñweajáná xwiogwí waú wo nímúrorí ámi wo áwíni e imóníe nání aiwá níwiro píráñjí umegfawixíni.

¹⁵ Sidíro iniigí xegí maníyo dání peyeáú iniigí waxfíñjí númí nurí ímí níxemí níwerí opíkiníri imixowáríagí aí

¹⁶ xwfári apíximí arírá níwirína re eníñigíni. Iniigí waxí iwí xwéo apíximí opíkiníri xwírífa dowáríu xwfári xegí maní nexoarí níñjíñigíni.

¹⁷⁻¹⁸ Iwo sínwí e níwíñíri apíxfí nání wíkí ríá ápiawfíñjí níwóníri nání niaíwí apíxfí íxírífí wíñíyo mixí wimíñíri uníñigíni. Ayí ámá sekaxí Goríxo uríñípi xídfíro xwíyfá Jisaso nání ríñípi dínjí fá xíríro yarígíyí enagí nání ayo mixí wimíñíri nání nurí rawírawáyo imaní e éí roáríñigíni.

13

Nañwí mixí yaríñí rawírawáyo dání fwiapíño nánirini.

¹ Nioní nañwí mixí yaríñí wo rawírawáyo dání fwiaparíñagi níwíñíri o sítwaníjí wé wúkaú rémówapíri miñíjí wé wífumí dání waú imorí ení xegí sítwaníjí wé wúkaú apimí wáminí wáminí dirí mixí ináyí díkíñarígíápi nídfíkíga urí xegí miñíjí wé wífumí dání waú apimí womíñí womíñí yoí Goríxomí ikayíwí umeararígíápi ríwamíñí níñwíráriga urí enagí wíñíñjanigíni.

² Nañwí mixí yaríñí nioní sínwí wíñfáo pusí sayí papearíxfí imóníñí repatíyí ríñíñfíñíñí imóníri xegí sítkwí ayí nañwí beyáí ríñíñfíyáptíñíñí imóníri xegí maní ayí pusí sayí raioníyí ríñíñfíyáñíñí imóníri enoríni. Iwí xwéo nañwí mixí yaríñí xíó tñí xíxení oimóníri sínwí níwíñíri nání ení eáníñí xíó yaríñípi sítxfí umímorí xíó ámáyo seáyí e níwimóníri umenweaaríñípa axípí oimóníri wimixíri xíó néní tñíjí seáyí e imóníñípi axípí oimóníri wimixíri enoríni.

³ Miñíjí wíyimi miñíjí rogfá igí ayí nípíkipaxí rogfáníñí imóníñagi wíñíñjanigíni. Ámá xwfá nírímíni ñweagfáyí “Nañwo aríge nerí síní eníñífríani?” níyaiwiro o nání ududí níwiníróná níxídfíro

⁴ iwo nañwomí xíó néní tñíjí imóníñípi axípí wimixíí enagí nání xíomí seáyí e numero nañwomí ení axípí seáyí e numeróná re níra ugíawixíni, “Nañwo tñí go xíxení imóníni? O tñí go mixí xíxe inípaxí imóníni?” níra ugíawixíni.

⁵ Goríxo nañwo xegí díñf tñi xe manjí níyoámori weyí nímenirí ikayíwí níñimeara úwíñigínirí sñjwí wíñirí emá 42 múroarína apí enfa nání néní tñjóníñf nimónirí éwíñigínirí sñjwí wíñirí éagi

⁶ o re ejinigíni. Manjí níyoámori Goríxo nání ikayíwí nímeairirína oyá yoíyo ikayíwí mearirí anjí ñwfá oyáiwá nání ikayíwí mearirí anjnamí ñweagfáyí nání ikayíwí mearirí ejinigíni.

⁷ Goríxo ámá xfoýá imónigfáyo nañwo xe miixí níwiri xopírárf wíwíñigínirí sñjwí wíñirí xe néní tñjóníñf nimónirí ámá gwí wírf wíyoní tñi wará xixegfíni írfígtá níyoní tñi pñne xixegfíni rarifgá níyoní tñi gwí bí bí móñigfá níyoní tñi ayo seayí e wimóníwíñigínirí sñjwí wíñirí ejinigíni.

⁸ Ayináni ámá xwíáyo ñweagfáyí níñf — Ámá ejiná Goríxo xwíári imixíñiná dání wigí yoí íkwí díñf níyimíñf meapírfa nání ñwíráriníñfamí — Ana sipisipí píkigfoyánaríni. Anamí yoí ñwíráriníñfymí maríati, ámá yoí miñwíráriníñfymí nañwo nene nání yayí owinirí seayí e umepíraráni.

⁹ Ámá aríá tífíyáne ejánayí, aríá ókiarí móñpoyí.

¹⁰ Ámá Goríxo “Xe gwí uyíríxíni.” wiaiwiní go go apimí wí múropaxí imóníñfamani. Ámá “Kirá tñi xe píkíríxíni.” wiaiwiní go go apimí wí múropaxí imóníñfamani. Apí imónánayí, Goríxoyá imónigfáyáne segí díñf wíkwíroarifgápí pñni miwiárí aníñf miní xwámamí níwia úfríxíni.

Nañwí xwíáyo dání fwiapíño nániríni.

¹¹ Nioní nañwí ámí wo xwíáyo dání fwiapíñagi níwíñirí o sipisipí miá miñfyo dání siwaní wíyaú rémoaríñfpa rémorí xegí xwíyíá nírírína iwí xwíyíá rariñfpa ríri yariñagi wíñiñjanigíni.

¹² O nañwí xámí fwiapíñoyá néní imóníñf nípimíni dání níwiirína ámá xwíáyo ñweagfá níñf nañwí xámí fwiapíño, igí nípíkipaxí wejomí nupfkínimearo seayí e umépoyíñrí mírákwíkwí wiaxfidíri

¹³ emíñf ayá ríwamónipaxí xixegfíni bí erí nerína ámá sñjwí anigfe dání oyá díñf tñi ríá wearíñf bí aí anjnamí dání xwíáyo piérónapayaríñfpi tñi yapí wíwapíyaríñfíni.

¹⁴ E nerína emíñf Goríxo nañwí wíoyá néní tñf imóníñfpmí dání xe wíwapíyipaxí oimónirí sñjwí wíñíñfpmí dání ámá xwíáyo ñweagfáyí yapí níwíwapíyiri re uraríñfíni, “Xwíáyo ñweagfáyáne xopaikígf nañwí miñf rogá ámí sñf imóníñfóníñf imóníñf bí nimixiro éf uráráripoyí.” uraríñf enagí nání

¹⁵ ayí e éaná nañwí ríwíyo fwiapíño xopaikígf imóníñfpi nímeari sñf oenirí sñmí ófyo dání píramí wíáná sñf imóníñjanigíni. Goríxo nañwí xwíáyo dání fwiapíño xegí wóníñf xopaikígf imóníñfpmí sñmí ófyo dání píramí wíñíñfpmí dání xe sñf nimónirí xwíyíá ríri ámá xébimi xómíñf níyíkwiro seayí e mumearifgáyí opíkípoyíñrí ríri epaxí imóníwíñigínirí sñjwí wíñíñf enagí nání e imóníñjanigíni.

¹⁶ Nañwí xwíáyo dání fwiapíño e nemáná xfoýá manfyo dání ámá níyoní sñyikwíñiñf imónigfápiamíraní, mamadíríxamíraní, ámá amípí wí miñmúrónigfáyoraní, uyípeayí imónigfáyoraní, ámá xínáiwáníñf nimóniro omíñf wíiarifgáyoraní, wiwíñi meñweánigfáyoraní, ayo níyoní ipírtá nearína wíyo wé náumí earo wíyo mimáyo earo egíawixíni.

¹⁷ E neríñfyo dání ámá ipírtá nañwoyá yoí tñíraní, nabá xfoýá yoípíraní, xixení imóníñfpiraní, meánigfáyí aiwá nípírfí nání bí ero aiwá nígwí meapírfí nání bí ero epaxí mimónipá egíawixíni. Ipírtá eánigfáyíni ananí bí epaxí imónigfawixíni.

¹⁸ fá roarfíyáne, seyíñf píráñiñf díñf neñwíperíñayí, re éfríxíni. Nabá nañwí oyá yoí tñi xixení imóníñfpi, ayí ámá wo nání ríñiñagi nání ámá díñf fá xirifgá giyí

gítýiné, nabá oyá yoí nánipí pírániñf fá rófríxinti. Nabá oyá yoí nání ríniñfpí, ayí 666 apírini.

14

Ámá 144,000 imónigfápi nánirini.

¹ Nioní weníñf éayí wíniñjaniginti. Sipisipí miáo díwí miñf Saioniyyí ríniñfpimí éí roñagi sínjwí níwíñiri ámá 144,000 imónigfáyí —Ayí yoí xíoyá tñi xanoyá tñi ríwamíñf mimáyo eánigfáyírini. Ayí o tñi nawíní éí roñagia níwíñiri

² arfá wíayí wiñjaniginti. Anjnamí dání ikaxí bí nírínirína ikaxí iniigf iyakwf obaxí nídírorína raríñipa ríri akíriwí ení tñi nírínirína raríñipa ríri ikaxí ámá kitá eaarígíyí kitá eaarína raríñipa ríri yariñagi arfá wiñjaniginti.

³ Goríxoyá íkwianjwína tñi díñf tñif imónigfá waú waú awa tñi áminá 24 e níñweaxa pugfáwa tñi wigí símímanjírwámíni ámá 144,000 ayí éí nírómáná soní síní bí raríñagia arfá wiñjaniginti. Soní rarígíá apí ámá xwíáyo dáñf wí níjíá imónipaxí meninti. E dáñf 144,000 imónigfá xfo nupeiríñfpimí dání gwíniñf uroayíronfíyíni ananí níjíá nimóníri rípaxfrínti.

⁴ Ámá apíxí tñi fwí minípa nero piaxf miweánarígíápa ayí ení ñwfápi síní fá mítixrarígíá enagí nání Goríxoyá sínjwíyo dání piaxf miweánarígíyírini. Síní apíxí tñi memegfáyírini. Sipisipí miáo gími gími úfmi ananí númi xídarígíyírini. Ámá níyoní dání gwíniñf Goríxo roayíronfíyí xfo nání tñi sipisipí miáo nání tñi aiwá níwákwíññiñf imóníñfíyírini.

⁵ Yapí níríro xwíyíá óf e rarígíyímant. Ramíñigfáyírini. Xwíyíá bí xímeapaxfíyímant.

Anjníají waú wo xwíyíá rígfá nánirini.

⁶ Anjníají amí wo aní pírfyo ayá áwíñimi nípípíka waríñagi wiñjaniginti. O ámá xwíáyo ñweagfáyo gwí wíri wíri imónigfá níyoní tñi píne xíxegfíni rarígíá níyoní tñi wará xíxegfíni inígfá níyoní tñi ayo níyoní xwíyíá arfá níwíñá yayí winípaxípi —Apí aníñf ríñáñfápírini. Apí wáf uríni nání tñjorini.

⁷ O ení tñi re ríñiniginti, “Goríxo, anjna imíxíri xwíári imíxíri rawírawá imíxíri iniigf símíñfyí imíxíri eno ámá níyoní eyeyírómf eníná ríxa ríná enagí nání omí wáyí wiyo seáyí e umíyeoaro o nene nání yayí owiníri seáyí e umero éfríxinti.” Anjníajo nípípíka nípurína e raríñagi wiñjaniginti.

⁸ Anjníají amí wo ríwíyo aní pírfyo áwíñimi nípurína re níra puñiniginti, “Aní xwé Babironíyí ríñíñfípi ríxa xwírífá ikíxenáríñni. Oyi, ríxa xwírífá ikíxenáríñni. Ámá wí wíyo papíkf oépoyíñiri iniigf wainí miñi níwiyo wíwapíyarígíápa aní apí ení fwí xébi inaríñipa gwí bí bí móñigíá níni ení fwí axípi oinípoyíñiri wíwapíyinípírini.” níra pwariñagi wiñjaniginti.

⁹ Anjníají awaúmi amí ríwíyo wo nípurína ení tñi re níra puñiniginti, “Ámá nañwo tñi óníñf xopakíigf imíxíñíñfípi tñi awaú nene nání yayí owiníñiri xómíñf níyíkwiro seáyí e umero ipírítá oyá mimáyorani, wéyoraní, eáníro yarígíá gíyí gíyí

¹⁰ wikí Goríxo aga ayíkwí miwóníñfípi wí múropífrámaní. Iniigf wainí mixf yariñípíññf nípírítáriñi. Wainí oyápi, ayí mixf bí onímiápi éwíñigíñiri aga iniigf tñi gwiaumí nerí yiníñfípi marfáti, wainí apí mixf ayíkwí mepa éwíñigíñiri iniigf tñi gwiaumí mé wainí aínini síxf oyá wikí óníñíñfí imóníñfíwámí iníñfípírini. Ámá ayí wainí apí níñíñfíneróná re epírítáriñi. Anjníají Goríxoyáowa tñi sipisipí miáo tñi awa sínjwí wiñjaná ríñíñfí sínjá sarípáti ríñíñfpimí dání tñi ríá ápiawí wearíñfpimí dání tñi xaíwí níwiníri miñeníñwí nura uníáriñi.

11 Ríá mímenijwí uraríñépimí dání sínwírítá peyaríñépi aga ná ríwíyo dání aí pínti bí miwiárí aníñjí miní peyarína ámá ayí ikwáwiyiraní, árítwiyiraní, bí kikiíá ñweapírtá menínti. Ámá nañwo tñí óníñjí xopaikigí imixinijépí tñí awaú nene nání yayí owininíri xómiñjí níyikwiro seáyí e umero ipírtá xegí yoí nání eáníro yarigfáyí e epírtáriñi. "Aníñajo apí e níra pwaríñagí wíñiñaniginti.

12 Ámá Goríxoyá imónigfá xwámámí níwia warigfáyí re epírtáriñi. Sekaxí o ríñépí xaíwí fá xírtiro Jisasomi díñjí wíkwíroarigfápi xaíwí fá xírtiro epírtáriñi.

13 Nioní aníñamí dání xwíyíá bí re rínenapariñagí arfá wiñaniginti, "Joxí re níriri ríwamíñjí eai, 'Ámá Goríxo tñí ikáriñigfá ríná dání nípéa upírtáyí oyápimí dání yayí winipaxíriñi. Kwíyípi ení re rarinti, "Oyi, yayí owininí. Níperína Jisasomi níxídiro nání ríwí nírkwíniñi neríñépimí dání wará saní wunariñépimí dání gwíñiñjí níkweáníri kikiíá epírtá enagí nání yayí owininí. Níperína wé róniñjí imóniñjí wiwaníñfíyí néra ugíá aníá wí mimóní Goríxo yayí wimoníta nání síní nimóniníá enagí nání ananí kikiíá epaxíriñi." Kwíyípi ení e rarinti.' níriri ríwamíñjí eai." rínenapariñagí arfá wiñaniginti.

Xwírárimí aiwániñjí mipírífína náníriñi.

14 Nioní weníñjí éayí wíñiñaniginti. Agwí apíá wenípimí sínwí níwíniñi ámáníñjí imóniñjí wo apimí seáyí e éf xeñweañagí níwíniñi o amíñamí síná gorí tñí imixinijé wína míñfyo díkíniñi kirá wití aiwá wákwiariñgíá ñwá xaíwí yiníñjí bá fá xíriri nemáná ñweañagí wíñiñaniginti.

15 Ámí aníñají wo aníñwíáiwámí dání níwiapíri agwípimí éf xeñweañomí ríaiwá ení tñí re urítagí wíñiñaniginti, "Aiwa xwírárimí dání níni ríxa yófrini. Ríxa nímpaxíná ríná enagí nání díxí kirápá tñí míñf níwákwirí mií." urítagí

16 agwípimí éf xeñweaño xegí kirá xwírárimí seáyí e puwiáraúfyí níni wiárí wákwiñiginti.

17 Ámí aníñají wo aníñwíáiwámí eníwámí dání fwiapariñagí níwíniñi o ení kirá ñwá yiníñjí bá fá nímaxíriñi fwiapariñagí wíñiñaniginti.

18 Ámí aníñají wo —O ríá wearíñépimí xiáworíñi. O rídiyowá yarigfá nání íráf oníñépí tñí e dání níwiapíri aníñají kirá ñwá yiníñfá fá xírínomí ríaiwá ení tñí nuríri re uríñiñiginti, "Xwírárimí wainí uraxí sogwí ríxa niáf enagí nání díxí kirá ñwá yiníñfá tñí wíwákwímí nerí awí eámeámí ei." urítagí

19 aníñajo xegí kirápá tñí wainí uraxí xwíáyo enífyí wíwákwímí nerí awí neaárimáná xoyíkímí epírtí nání síná íkwiañwí xwé eapíñáriñínamí —Ana, ayí pírtí Goríxo aga wíkí níwóníri nání umamoníapí nání imóniñínaríñi. Anamí xoyíkímí epírtí nání mímeámí yárána

20 aníñpimí bíariwámíñi síná íkwiañwínamí xoyíkímí yarína ragí anamí dání nípurína waxíñiñjí níwerí níróga níwiápíñimeari osífyáyá maní tñí xíxení róníri ná míñmí waxí níwerí 300 kiromita wiárí mûrori eníñiginti.

15

Aníñají wé wíúmi dání waúmi pírerixí xíxeni wiñí náníriñi.

1 Nioní ekíyiníjí aníñamí dání ámí bí iníagí sínwí wíñiñaniginti. Apí seáyí e imóníri díñjí níyága upaxí imóníri enípíriñi. Aníñají wé wíúmi dání waú ámáyo xeaníñjí aga ríá tñí wíkáripírtípíriñi. Apí wíkárapíríná Goríxo xegí wíkí óníñépí níyopíyáriñíá enagí nání ayí xeaníñjí yoparípíriñi. Apí aníñají wé wíúmi dání waú tígíawamí níwíniñína weníñjí éayí wíñiñaniginti.

2 Rawírawánijí imóniñjí gírasíñiñjí rírimá óníñépí ríá tñí gwiaumí níñíri ríwoñagí níwíniñi ámá nañwoyá xopaikigí imixinijépimí seáyí e mumepa ero oyá ipírtá xe

oneaeanírít mítwínipa ero neríñípimí dánít xopirárí egíráyí kitá Goríxo wiñýfí fá níxírimáná rírimá óníñípimí seáyí e roñagá wíñjanigíni.

³ Ayí sonjí níriro Moseso, Goríxomí xínañíñí nimónírít omíñf wíago répenípí ríro sipiśipí miáoyápi ríro neróná sonjí re rígíawixíni, “Áminá Goríxoxíni, ení eánigfá níyoní seáyí e wímóníñoxíni, amípí joxí yariñípí seáyí e erí ámáyo uduď winípaxípí erí yariñagí ranaríñwáríni. Gwí wírfí wirími dánít níyoní mítxf ináyoxíni, pí pí joxí nerína wé róníñí erí nepání erí yariñagí ranaríñwáríni.

⁴ Ámináoxíni, joxí ná woxíni sítikwí míñíñoxí enagí nání ámá gíyí wáyí mísipa ero seáyí e mítimíeyoapa ero epírtáriñí? Díxí nání pírf numamorína xíxení imóníñípí tñí yariñípí ríxa sítjání imóníñagí nání ámá gwí wírfí wírfí níñí níbíro díxí sítimímanímtí dánít wauní nikáríñiro seáyí e rímeptáriñí. Sonjí níriro e rariñagá wíñjanigíni.

⁵ Apí níwíñimáná weníñí éayí wíñjanigíni. Añfnamí aňf ñwfáiwámí ínítí aňf pákíníñíwá –Awá Goríxoyá aňf awawá ayá ríá weníñwáríni. Awá ñkwíñíñagí níwíñírít

⁶ aňfnají xeaníñí aga ríá tñíñí Wikáripífrí nání tígíá wé wíumí dánít waú awa rapírapí awiaxí apírá werí xwíñíñá earí ení yíníro iríkwíñíñí sítjá gorí tñíñí imíxíñíñípí xwíñamíyaiwí yiróníro nemáná aňf ñwfáiwámí dánít fwiaparíñagá níwíñírít

⁷ díñjí tñíñí imóníñí wáu waú awa wo níwiápíñímearí aňfnají wé wíumí dánít waú awamí píreríxí sítjá gorí tñíñí imíxíñíñí wé wíumí dánít waú mítíñí wiñjanigíni. Píreríxí apimí wíkí óníñí Goríxo, aňtñíñí iníñá ñweañoyá magwí enípíríñí.

⁸ Mítíñí wíáná ení eáníñí Goríxoyá imónírít seáyí e oyá imónírít enípimí dánít sítjwírtá xegí aňf ñwfáiwámí ártó ináriñíagí nání aňfnají wé wíumí dánít waú awa xeaníñí ríá tñíñí wé wíumí dánít waú apí Wikáripífríe nání páwipaxí wí mimóníñagí sítjwí e wíñjanigíni.

16

Añfnají wé wíumí dánít waú píreríxíyo ínítípí mítwiárómogfá nánírini.

¹ Nioní arfá wíáyí aňf ñwfáiwámí dánít mañf bá ení tñíñí aňfnají wé wíumí dánít waú awamí re urinénapíragí arfá wiñjanigíni, “Soyíne nuro Goríxoyá wíkí óníñí píreríxí wé wíumí dánít waú ayo magwí enípí xwíáríñí mítwiárómoaípoyí.” urinénapíragí arfá wiñjanigíni.

² Aňfnají awa wo píreríxí o xíriñína nímeáa nurí xwíáríñí mítwiárómooiáná re eníñigíni. Ámá nañwoyápi ipírtá eáníro xegí xopaikígí imíxíñíñípimí seáyí e umero yariñgáyí oremá sítí xwíñíñá wianaríñíapí imóníñíawixíni.

³ Aňfnají awa ámí wo xegí píreríxína rawírawáyo mítwiárómooiáná re eníñigíni. Rawírawá ragí nimónírít ámá píyíyá pwaríñípa axípí pípíó oñf imónáríñíñigíni. E imónáráná amípí díñjí tñíñí rawírawáyo ñweañíyí níñí píyí yáriñíñigíni.

⁴ Aňfnají awa ámí wo xegí píreríxína iniigí ná wearíñíyo tñíñí sítmíñí meaaríñíyo tñíñí mítwiárómooiáná iniigí níñí ragí imóníñíñigíni.

⁵ Iniigí níñí ragí imónáná aňfnají iniigí xiáwo re rariñagí arfá wiñjanigíni, “Agwí rína ñwearí eníñá dánít aňtñíñí imónírít enoxíni, aga sítikwí míñí enoxíni, pírf joxí umamoaríñípí apí xwíyíyá mítmeáríñípa nerí xíxení Wikáraríñíni.

⁶ Ayí ámá díxí imóníñíáyo tñíñí wíá rókiámogfáyo tñíñí ragí píkieweámíxígíá nání joxí ragí onípoyíñírít pírf apí numamorína xíxení yariñíni. Ámá ayí pírf joxí umamoaríñípí ríñíñí meapaxí imóníñíáyo enagá nání ayí ananírini.” rariñagí arfá níwirí

⁷ xwíyíyá bí íráf noa peyiníje dánít re ríñaríñagí arfá wiñjanigíni, “Áminá Goríxoxíni, ení eáníñí tígíáyo níyoní seáyí e wímóníñoxíni, ayí neparíñí. O aga xíxení ríñoi. Pírf joxí umamoaríñí apí apí nepa xíxeníñí wiaríñírini.” rariñagí arfá wiñjanigíni.

8 Anjnajf awa ámi wo xegf pírerixfna sogwomt mìwiárómóáná Gorixo ámá xwfáyo ñweagfáyo xe sogwf xaíwf nìwepfníri naníri rímímenijwf neáníri pírf owiáríníri sìnjwf wíñijiniginti.

9 Xe rímímenijwf neáníri pírf owiáríníri sìnjwf wíñtagf sogwf nìwepfníri ayo ríá pírf wiárítagf nání amá ayf Gorixomf —O xegf ejf sifx eániñfyo dání xeaniñf ayf wikáripaxf imóniñorinti. Omf ikayfwf numeariróná wigf fwf yarigfápí ríwíminti nímamoro omf seáyf e mumfeyoagfawixinti.

10 Anjnajf awa ámi wo xegf pírerixfna íkwiañwf nañwo éf nìjweámáná amáyo umeñweanfnamf mìwiárómofiaáná re ejñiniginti. Amá nañwo xegf seáyf e nìwimóníri umeñweanfyo nìyonf sítá yidoáríñiniginti. Sítá yidoáráná ríñijf ayikwf wí mìwinariñagf nání iwieániro wigf aíwf sifwf kiro neróná.

11 wigf sifpí yarigfápí ríwíminti mìmamopa nero ríñijf winariñfpí tñi uranf egfápí tñi nání Nwfá anjnami dájomf ikayfwf umearigfawixinti.

12 Anjnajf awa yoparo tñjo xegf pírerixfna iniigf rapá xwéú, Yupíretisfyf ríñijumf mìwiárómofiaáná mifxf inayf sogwf fwiaparifmí dájowa iniigumf ananí xepfrí nání yeáyf yáriñiniginti.

13 Nionf wenifé éayf wíñijaniginti. Piyimintá sifpí biaú bí mìñijñif nimóniro iwé xwéoyá manfyo dání fwiapirí nañwoyá manfyo dání fwiapirí mimónf wfá rókiamoariñoyá manfyo dání fwiapirí yariñagfá wíñijaniginti.

14 Piyimintá apiaú apí nifpíni kwif sifpírini. Amáyo emifmí nìwíwapifya warigfápirini. Mifxf inayf xwfá nìriminti ñweagfáyf sítá sifpí Gorixo, ejf eániñfá nìyonf seáyf e wimóniñoyáyimf mifxf inipfrfa nání awí oeaemeaneyiníri upírfápírini.

15 Ai, Amínáoni amá árfwifymf fwf meámírini barigfápánif axípí bimfáriní. Amá sánifé mifwé sifwf naníro aikf píráñif nìyiníro ñweagfáyf yayf owininti. E mepa nerfnayf, íkwaufifyf nuróná amá sifwfyo dání ayá winifniginti nánírini.

16 Kwif sifpí biaú bí apí nuro mifxf inayowamf nìwirfmearo Xibiruyf píne tñi Amagedonif ríñije awí eaárariñagfá wíñijaniginti.

17 Anjnajf awa yoparo xegf pírerixfna imifé yarifne —E kwif sifpifyá anf eriní. E mìwiárómofiaáná anf ñwfáiwámí níñimi siá íkwiañwfnamf dání xwifyfá ejf tñi ríaiwá re ríñenapifniginti, “Rixa apírini.” ríñenapáná re ejñiniginti.

18 Ápijanwf nökímixa urí anjnami dání ikaxf níra urí akirifw níra urí nerí pobonf xwé bí —Apí ejíná amá xwfárimf iwamif ñweagfá dání waínf waínf pobonf xwé nerí aiwf bí apí tñi xifneni mifyagf enagf nání apí aga xwé bírini.

19 Apí yarfná anf aga xwé mamadf íkwfrónifpí xwfá yaiwiámí nímenirfná níkwiriníri biaú bí imóníri anf amá gwí wirí wirí nifyfayf úpifinowirí ejñiniginti. E nerfná Gorixo anf xwé Babironif ríñifpí nání diñf peá mifmó nerí amá apimf ñweagfá ríñif xwé omeápoyiníri kapifxf xifoyá wikf óniñfpmí dání mifxfpí níñifwá mifnif wíagf

20 pírififw níñi rawifrawáyo urpíñiri dífwf mifif roñifyf níñi aíñiri nerí

21 anjnaikf xwé amimá inifé wí —Woní woní xegf sañf 50 kiro imónifpírini. Apí anjnami dání amáyo piéróáná xeanif Gorixo wikárfí apí xeanif aga ríá tñif enagf nání omf ikayfwf umeararifnagfá wíñijaniginti.

17

Apifxf iyf ede dání warigfí nánírini.

1-2 Anjnajf wé wfumf dánf waú pírerif wé wfumf dánf waú tífáwa wo nifbirí níñiriníri re níñifniginti, “Joxí bei. Apifxf iyf ede dání warigfími —Í nání anf níñifnif fá earoárifnif. Iniigf wearifnif obaxfyo seáyf e éf xeñweañirini. Mifxf inayf

xwíárími dánýfí tñi fwí inigfirini. Ámá xwíárími ñweagfáyí tñi fwí niniróná ayí ámá iniigfí wainí xwapí niniróná papíkí yarigfápánijí dñíf mamó nero inigfirini. Ími Gorixxo pírf umamoariñípí sítwá osimini." nñiríri

³ Gorixoyá kwíyípí nixixéróáná ámá dñíf meanje nání nñimeámi úáná wenijíf éayí wñinjanigini. Apixí wí nañwí ayí ríñf womí —Nañwo nomini yoí Gorixomí ikayífwí umeararigfápi eánirí miñf wé wfúmi dánýf waú imori siwanjí wé wúkaú miñfyo dání rémówapíri ejorini. Omí í seayí e éf xeñweanagi wñinjanigini.

⁴ Í rapírapí ayí ríñf mipiyí morí ejíyí yínirí okiyíá nání sítjá gorí tñi imixinjípí tñi sítjá awiaxí tñi urípo apírá weníf nígwí xwé roñípí tñi okiyíá inirí nemáná kapixí sítjá gorí tñi imixinjíf wá fá nixiríri ñweanagi wñinjanigini. Kapixí awámí fwí í yaríñf xwírfá wianipaxí imónijípí tñi fwí í niniríri piaxf weánariñípí tñi magwf inijagí wñinjanigini.

⁵ Yoí ími mimáyo eánijípí rasí re níriníri eánijagi wñinjanigini, "Aní xwé Babironiyí wñinjaníriní. Apixí iyí ede dání warigfá níwamí tñi ámá xwíárími ñweagfá yarigfá Gorixxo xwírfá wianariñí niyoní tñi xináriníri." Rasí e níriníri eánijagi wñinjanigini.

⁶ Apixí í ragí ámá Gorixoyá imónigfáyíyá tñi Jisaso nání wáf nírimeróná miñf winigfáyíyá tñi nñimáná papíkí yaríñagi sítjwí níwíni "Ámá Gorixomí dñíf wíkwíroarigfáyí aga onímiá ríá pikijo?" niyaiwíri ududí ikárinarína

⁷ anínaajo re nírinjinigini, "Pí nání joxí ududí ikárinaríñi? Apixí í tñi nañwí miñf wé wfúmi dánýf waú imori siwanjí wé wúkaú miñfyo dání rémówapíri eno, í seayí e éf xeñweanjo tñi ipaú nání xwíyíá rasí níriníri iními imónijípí nioní pírániñf áwaní orírímíni." nñiríri

⁸ re nírinjinigini, "Nañwí joxí wíñfo xámí ñweaago aí agwí miñweanini. O sirírikí yoparípí mimónijíyimí dání ríxa nípeyearí sepiápi miñweá wiárí midáni aníñfni aníñfáriñi. Ámá xwíárími ñweagfáyí —Ayí ejíná Gorixxo xwírári imixinjíná dání ikwf dñíf niyimíñf meapírúa nání ñwíráriñínamí wigí yoí miñwíráriñipa egfáyí nání raríñfni. Ayí nañwomi níwíñfróná ududí winíñfáriñi. O xámí ñweaago agwí miñweanagi aiwi ríwéná ámi bñfá enagi nání ámá ayí sítjwí e níwíñiro nání ududí winíñfáriñi." nñiríri

⁹ re ríñjinigini, "Ámá dñíf pírániñf neñwiperí moarigfáyí 'Ayí apí nání ríá imónijí?' yaiwipaxíriñi. Nañwoyá miñf wé wfúmi dánýf waú imónijí apixí éf xeñweanfí, ayí díwf miñf wé wfúmi dánýf biaú náníriñi.

¹⁰ Ayí mítxf inayí wé wfúmi dánýf waú ení náníriñi. Awa wé wú ríxa aníá nimoga ugíáriñi. Wo síní agwí ñweaní. Wo síní níñweanfáriñi. O imónáná Gorixxo xe bi onímiápi níñwearí umenjweawíñigíriñi sítjwí wíññoríñi.

¹¹ Nañwí ejíná ñweaagí agwí miñweanjo ení mítxf inayí ámi woríñi. Xfo mítxf inayí wé wfúmi dánýf waú awayá wo aí awamí ríwíyo mítxf inayí imóníñforíñi. O mítxf inayí nimóníñfáriñi sepiápi miñweá wiárí midáni aníñfni aníñfáriñi.

¹² Siwanjí nañwoyá miñfyo dání wé wúkaú rémówapíñagi sítjwí wíñíyí, ayí mítxf inayí wé wúkaú ámáyo umenjweapírúa nání síní mimónigfáwa náníriñi. Awa ejí eánijíf mítxf inayí imónípíri nání nimóníro nañwo tñi ámáyo numenjwearóná aníñf mumenjweá sítwá ná wíyiníñfí umenjweapírúañi.

¹³ Awa dñíf axípíni tígíáwaríñi. Wigí ejí eánigfá imónijípí tñi néní tígíá imónigfápi tñi ení nawíñi nañwomi iními níwuríñiro

¹⁴ sipisipí miáo tñi mítxf niniróná sipisipí miáo xopírárfí wíñáriñi. O ámíná niyoní ámíná seayí e imóníjo wímoníri mítxf inayí niyoní mítxf inayí seayí e imóníjo wímoníri nerí nání ámá o tñi nawíñi imónigfáyí —Ayí xfo xegí imónípírúa nání paríri wéyo fá umíríri ejíyíriñi. O nání peá mítmó dñíf níwíkwíroro fá xírarigfáyíriñi. Ayí

o tñi nawini xopirarí wipírfáriñi.” Anjñajo e nñirimáná

¹⁵ re nñirijñigini, “Iniigí wearinjí apixí iyí ede dání warigtí seayí e xeñweanjí joxí sñjwí wññiyí, ayí amá nñni nánirini. Áma wará xixegñi írigfáraní, gwí wirí wíriraní, gwí móningíá bí biraní, pñne xixegñi rarigfáraní, ayí nñni nánirini.

¹⁶ Siwanjí wé wúkaú rémowapijagí sñjwí wññiyí tñi nañwo tñi awa apixí iyí ede dání warigfími sñmí tñi nñwiro xwírixero xegí amípi urápekiñero nero sñwi sayí nañwí roanariñípánijí nñwiro nímñi árifá yipíraráriñi.

¹⁷ Ayí rípi nání e epíraráriñi. Goríxo awa dñjí ná bñi tñi nero wigí umenweagfáyí tñi nawini nañwomi ñitími nñwuríñiróná imí e wífríxíniri dñjí utñfá enagí nání awa apí e nñwikára nuróná xwiyfá Goríxo ríñpí xixení imóninfe nání nñwikára upíraráriñi.” nñirirí

¹⁸ re nñirijñigini, “Apixí joxí sñjwí wññí, í ayí xwé mamadí ikwírónijépi nánirini. Apí mñxí inayí xwírá nñrimñi ñweagfáyo seayí e nñwimóniri meñweanjípíriñi.” nñirijñigini.

18

Anjí Babironi xwírá ikiñxénijí nánirini.

¹ Apí nñwinárimáná anjñají amí wo anjñamí dání weapariñagí wññjanigini. O néní tñjí seayí e imóninjí worintí. Anjñamí dání nñweapiríñá xegí ikñijñípí xwíñfá nearí xwírárimí wfá nokiáríñá

² enjí tñi ríaiwá nñriríñá rípi raríñagí arfá wiñanigini, “Babironi, ayí xwé mamadí ikwírónijépi rixa xwírá ikiñxenáriñiñi. Rixa xwírá nikixenáriñiri yíwí imóninjagí nání imfó yáriñerini. Rixa kwíyí sípíyí ení awí eánáriñerini. Rixa injí sípí ‘Ayí obí dñjí ríra rarini?’ rarigfápi xwapí yáriñerini.

³ Ayí rípi nání xwírá ikiñxenáriñiñi. Áma gwí bí bí móningfáyí nñni apixí ‘Niíní tñi fwí niniróná mñréñijí oanípoyí.’ yaiwiariñí tñi fwí niniróná iniigí wainí nñiríñijí nero papíkí ero wigí mñxí inayí xwírárimí dñjíyí í tñi fwí inayiro egíá enagí nání xwírá ikiñxenáriñiñi. Nigwí omeaaneyiníro yúbí sábññijí inarigfáyí apixí í ‘Amípi xwé tñjáñi nimóniri sñrí muní oñweámintí.’ yaiwiariñagí nání imí amípi wí mñni wiayiro nigwí urápayiro nerijípimí dání nigwí xwé tígíá imónigfá enagí nání ení xwírá ikiñxenáriñiñi.” raríñagí arfá wiñanigini.

⁴ Xwiyfá amí bí anjñamí dání re ríñenapariñagí arfá wiñanigini, “Áma nioní gí imónigfáyíne, seyñé fwí apixí í yariñípa axípí nero xeaninjí imí wímeanfápi seyñé ení seaímeaniginiñí imí pñni nñwiárimí wí e nání úpoyí.

⁵ Ayí rípi nání searariñini. Í fwí arfkí nñyayiríñá xegí fwí yariñípí rixa nñramoga nearíñá anjña tñi xixení rónijagí nání fwí í yariñípí nání Goríxo dñjí peá mñmó ení.”

⁶ Amí rípi raríñagí arfá wiñanigini, “Ímí pírí numamoríñá í wikáriñípa axípí wikáriñí sípí í enípí biaú kíkírí wirí iniigí wainí í kapixíyo niwirí wiñípa wainí píñí biaú kíkírí opaxí imóninjípí niwirí wirí éirixini.

⁷ Í xewaninjí seayí e míeyoániri sñrí muní ñwearí enípí tñi xixení mñmeninjwí uriri amíxíá erí oeniri pírí umamóírixini. Í xegí dñjí tñi re yaiwinariñíñi, ‘Niíní mñxí inayí nimóniri meñweanjáñi meníraní? Niíní apixí aní imóninjáñiraní? Gíná dání dñjí sípí níagí ñwí eapaxí imónimfáriñi?’ yaiwinariñí enagí nání

⁸ xeaninjí sñá axíyimini re wímeanfáriñi. Sñmiárfí wímeaní píyí epaxípí wímeaní amíxíá epaxí imóninjípí wímeaní aiwá nání dñwí ikeamónipaxípí wímeaní nemáná nímñi ríra unññfáriñi. Áminá Goríxo, imí pírí umamonío ení sñxí eánijo enagí nání apí nípíni wímeanfáriñi.

9 “Mixí ináyí xwfárími dánf í tñi fwí intiro í tñi nawini nñjwearóná sirí muní njwearo egíayí imí ríá nñnirí sñwiríá peyaríagí nñwíniróná re epífráriñi. Ámixfá ero ñwí miearo nero

10 ríniñjí imí wímeáfpí none ení neaímeanigñiri wáyí nero ná jíamí nñrómáná re rípfráriñi, ‘Ine! Babironí anfí xwé mamadí ikwfrónijípixí, anfí wí tñi xixení mimónijípixí, axinání pírf rímmamófpí ríxa símeáf enagí nání ine!’ rípfráriñi.

11 “Ámá xwfárími dánf nñgwíni omeaaneyintiro yúbf sábñinjí yarigfáyí wigí sanfyí nñgwí nání ámá amí wí bí wipaxí meñagí nání í nání ení ámixfá ero ñwí earo epífráriñi.

12 Wigí sanfyí, ayí tñiñi. Sñjá gorí tñi sñjá sirípá tñi sñjá awiaxí xixegñi imónijí tñi urípó apíá weñí nñgwí xwé roní tñi rapírapí awiaxí apíá weñí tñi rapírapí mipiyí monf tñi rapírapí sirkáyí ríniñjí tñi rapírapí ayíá ríñf tñi ikfá xaíwí xegí yoí sitíronfyí ríniñjí tñi amípí bí nañwí erepanfyí ríniñjíyíá sìwanjípimí dání imixinjí tñi amípí bí ikfá nñgwí xwé ronípimí dání imixinjí tñi amípí bí kapáyo dání imixinjí tñi amípí bí ainixfyo dání imixinjí tñi amípí bí sñjá wárí wáró móñijípimí dání imixinjí tñi

13 werixí sinamonfyí ríniñjípixí tñi karíñijí imónijí amomfyí ríniñjí tñi ikfá díá ríá ikeárána sñwiríá díñf nañf eaariñjípixí tñi iniigí waráyo xópé inípfrá nání díñf nañf eaariñjípixí tñi ikfá díá pírakenisanfyí ríniñjípixí tñi iniigí wainí tñi werixí orípí tñi pírawá awiaxí tñi wití aiwá tñi burimákau tñi sipiñsípí tñi osí tñi karí osí íropearíñjí tñi ámá ení xináiwánijí nimóniro omíñf wíiarigfáyí tñi wigí sanfí bí epífrá nání imónijíyí, ayí apíriñi.

14 Amípí jíxi ‘Omeámínti.’ simónaríñjípixí ríxa píñi nñwiárimí runoí. Amípí jíxi mñrimúrónijípixí tñi amípí jíxi nñmearína sirí muní njweariñjípixí tñi ríxa anípá imónítagí nání amí sñjwí wíñipaxí mimóníni.

15 “Ámá nñgwíni omeaaneyintiro wigí amípí nñni yoí ríniñjí apí imí bí egíayo dání nñgwí xwé tígíáyí imónigfáyí ríniñjí axí imí winaríñjípixí none ení neaininjígniri wáyí nero ná jíamí nñrómáná ámixfá ero ñwí miearo nero

16 re rípfráriñi, ‘Ine! Anfí xwé mamadí ikwfrónijípixí, ine! Apíxí rapírapí awiaxí apíá weñí tñi mipiyí monf tñi ayíá ríñf tñi yínirí sñjá gorí tñi imixinjípixí tñi sñjá awiaxí imónijí xixegñi tñi urípó apíá weñí nñgwí xwé ronípí tñi okiyfá iníri eníxíni,

17 axinání jíxiyá amípí ayá tñjí apí nípíñi ríxa xwiríá ikixenárfagí nñranírane nání ine! rípfráriñi.

“Sípixí o omí xiáwowa tñi ámá wí e nání owaneyintiro sípixí o omí bí nero njwearigfáyí tñi sípixí o omí omíñf mearigfáwa tñi ámá sípixíyó nñjwearo wigí nñgwí omíñf yarigfá nññiyí tñi ayí anfí apíomí ná jíamí nñrómáná

18 anfí apí ríá nñnirí sñwiríá peyaríagí nñwíniróná ení tñi ‘Ine!’ nñriro re rígíawixíni, ‘Anfí xwé mamadí ikwfrónijí apí tñi xixení amí bí gípí ríá ikwfróníni?’ nñriro re egíawixíni.

19 Isikí nñmeaayiro miñfyo mñmeámí niníro ‘Ine!’ ríro ámixfá ero ñwí miearo neróná re níra ugíawixíni, ‘Ine! Anfí xwé mamadí ikwfrónijípixí —Anfí apí sípixí xiáwowa amípí wí nñgwí meapíri nání rawírawáyo níxero nñremómáná bí egíapíriñi. E neríñfyo dání nñgwí xwé tígíáyí imónigfápiríñi. Anfí apí axinání síní mé xwiríá ikixenárfagí nání ine!’ níra ugíawixíni.

20 “Anfíaxíni, apíxí ríxa xwiríá ikixenárfagí nání díñf niíá osiníni. Goríxoyá imónigfáyíne tñi wáf wurímeagfáyíne tñi wíá rókiamoagfáyíne tñi níyfnení díñf niíá oseainíni. Goríxo anfí apí seyíne sealkáriñjípixí nání pírf mamóf enagí nání díñf niíá oseainíni.” Xwíyfá bí anfínamí dání e rínenapíagí aríá wíjanigíni.

21 Anjñají enj̄ s̄ixf eánijí wo s̄ijá xwé wit̄ siȳ yun̄ ik̄xearinjȳ s̄ipax̄ wo n̄im̄feyoari raw̄rawáyo n̄imoairi re r̄injñigint̄, “Babironi, anj̄ xwé mamad̄ ikw̄rónijípí nion̄ s̄ijá ro moáiapa anj̄ ap̄ en̄ piéronfárini. Anj̄ ap̄ ámá wará s̄in̄ nin̄imáná pearigfáyñijí an̄pá imónáná ám̄ s̄ijw̄ wiñipax̄ imóninjá men̄in̄.

22 Anj̄ apix̄ dán̄ ám̄ kitá eánir̄i soñ̄ r̄inir̄i web̄í r̄inir̄i pékák̄ r̄inir̄i yariñaḡi arfá ám̄ b̄i wipfr̄á men̄in̄. Ámá am̄pí im̄ixaniro éwapñigfáȳ wí anj̄ apix̄ dán̄ wiḡ yariñaḡi ám̄ yariñaḡia wiñipfr̄amani. S̄ijá wit̄ siȳ yun̄ ik̄xearinjȳ apix̄ dán̄ ám̄ nerfná ikax̄ r̄inariñaḡi arfá wipfr̄á men̄in̄.

23 Apix̄ dán̄ uȳw̄ wí ónarinjípí ám̄ ónínjá men̄in̄. Iw̄ s̄ikinj̄ t̄ní ap̄iyá t̄ní apix̄ dán̄ ám̄ b̄i n̄imeániro xwiȳt̄ nawín̄ r̄inariñaḡi arfá wipfr̄á men̄in̄. Aȳ r̄ip̄ nán̄ r̄iarinjint̄. Apix̄iyá ámá n̄igw̄n̄i omeaaneyinjro am̄pí b̄i yariñfáȳ d̄ix̄ ayá t̄ní nerñj̄pim̄ dán̄ ámá xwírárim̄ n̄weagfáȳo n̄yon̄i yap̄ n̄iwíwapiriróná seaȳi e mürónigfá eñaḡi nán̄ rarñj̄in̄.

24 “Í Gorixoyá wí órókiamoarigfáȳo t̄ní ámá xeḡ imónigfáȳo t̄ní ámá am̄ ḡim̄ n̄weagfá p̄ip̄kím̄ in̄ij̄ȳo t̄ní n̄ip̄kiri reá roánijír̄in̄.” Anjñajao e rarñaḡi arfá wiñanigint̄.

19

Babironi xwirírá ik̄xenfaḡi nán̄ anjñam̄ dán̄ yaȳ eḡá nánir̄in̄.

1 Ap̄i arfá n̄wimáná manj̄ xwé b̄i ámá ayá wí anjñam̄ ep̄troȳ eḡáyñijí mean̄í n̄irinir̄i enj̄ t̄ní re r̄inariñaḡi arfá wiñanigint̄, “Neḡ Gorixom̄i seaȳi e oumeaneȳ. Nene éf neamínijo, aȳ orin̄. Enj̄ eánir̄i seaȳi e um̄feyoapax̄ imónir̄i enjo, aȳ orin̄.

2 O neyírori p̄ir̄ numamorfná nepa xixen̄i imónijípí t̄ní wiarñj̄ eñaḡi nán̄ seaȳi e oumeaneȳ. Apix̄i iȳ ede dán̄ warigfá anj̄ n̄im̄in̄ fá earoárñj̄ -Í ámá xwírárim̄ n̄weagfáȳ t̄ní fw̄ n̄inr̄inj̄pim̄ dán̄ uȳnió oépoyinr̄i n̄iwíwapiya nurfná xwiríá wik̄xenjír̄in̄. Ími Gorixo neyírori xixen̄i p̄ir̄ numamorfná ámá xináíwanj̄ nimóniro om̄ij̄ wiarigfá í n̄ip̄kiri reá roánijíȳ nán̄ r̄ixa xixen̄i enj̄ meátr̄in̄.” n̄ir̄iro

3 ám̄ re rigfawixin̄, “Neḡ Gorixom̄i seaȳi e oumeaneȳ. S̄ijw̄r̄írá anj̄ apim̄ r̄íá n̄inr̄i peyarñjípí an̄ij̄ min̄ peyinfáriñi.” r̄taḡia

4 ámá ám̄iná 24 imónigfá e n̄ij̄weaxa pugfáwa t̄ní diñ̄ t̄ñj̄ imónigfá waú waú awa t̄ní Gorixo íkwianjw̄nam̄ n̄weane nupfkinjmearo om̄i yaȳ n̄iwiróná re n̄ira uḡfawixin̄, “E imónin̄. Om̄i seaȳi e oumeaneȳ.” r̄taḡia

5 siá íkwianjw̄nam̄ dán̄ manj̄ bá re r̄injñigint̄, “Ámá Gorixom̄i xináíwayñénij̄ nimóniro om̄ij̄ wiarigfáȳné, s̄iyikwñj̄t̄ imónigfápiayñérani, xwéríxayñérani, om̄i wáȳ wiarigfáȳné n̄iȳnén̄, neḡ Gorixom̄i seaȳi e umépoȳ.” r̄inariñaḡi arfá wiñanigint̄.

“Sip̄isip̄ miáo ap̄ix̄ n̄imeanijoí.” rigfá nánir̄in̄.

6 Nion̄ manj̄ xwé b̄i ámá ayá wí ep̄troȳ eḡáȳ mean̄í n̄irirfná r̄inir̄i iniiḡ iyakw̄ n̄idirorfná r̄inir̄i ak̄ir̄iw̄ n̄wekirfná r̄inir̄i yariñpánij̄ nerfná re r̄inariñaḡi arfá wiñanigint̄, “Neḡ Gorixom̄i seaȳi e oumeaneȳ. Neḡ Ám̄iná Gorixo, enj̄ eánigfá n̄yon̄i seaȳi e wimónijo r̄ixa neameñweani.

7 Sip̄isip̄ miáo ap̄ix̄ mean̄í r̄ixa r̄ináriñi. Apix̄i mean̄í r̄ixa wé n̄irónir̄i n̄weani. Aȳináni neḡ xwioxfyo dán̄ diñ̄ niñá n̄ineainr̄i yaȳ nerane Gorixom̄i seaȳi e um̄feyoaaneȳ. r̄inariñaḡi arfá n̄iwir̄i wiñanigint̄.

8 Í oyinjñir̄i rap̄rap̄ awiaxf ap̄fá xaiw̄ wer̄ kíȳ b̄i maȳ er̄i enj̄ wú -Ú aȳ ámá Gorixoyá imónigfáȳ xwíáyo n̄ijwearóná wé n̄iróniro píráñij̄ eḡá nán̄ imóninjúriñi. Ú m̄in̄ wíaḡi s̄ijw̄ n̄iwíñir̄i

⁹ anína jo re níriñinigint, “Re níriñi ríwamíñf eaí, ‘Aiwá sip̄isip̄ miáo apixí meaní nání imixáríñfápí nání wáf urepeárinijíyí yayí owininti.’ níriñi ríwamíñf eaí.” níriñinigint, “Xwiyáapí Goríxo ríñf enagí nání nepaxiñfpírini.” níriñagí

¹⁰ anína jomí yayí owimíñiri nání oyá síkwí tñf e upíkínimeááná o re níriñinigint, “Joxí yegí axípí xináipawíñf nimónirai Goríxomí omíñf wíiarigwíwawi e mñipaní. Díxf rírixímeá Jisaso seaíwapíyinjípí fá xírarigfáyí yariñfápá nioní ení axípí yariñá woní enagí nání Goríxomínti yayí wií. Ayí rípí nání raríñint. Gíñi gíne wíá nírokiamoranénayí, sa Jisaso neaíwapíyinjípí rókiamoaníri nání imónaríñwá enagí nání raríñint.” níriñinigint.

Osí apíá weñf womí seáyí e xeñweanjo nánirini.

¹¹ Anjína oxoáníagí níwíñirína weníñf yánfáyí wíniñjanigint. Osí apíá weñf wo roñagí níwíñiri osomí seáyí e xeñweanjo —O re rígforint, “Díñf unjwíráripaxorint. Nepaxiñf imóniñfpínti yariñorint.” rígforint. O osomí seáyí e xeñweanjagí wíniñjanigint. O ámáyo níwíeyírorí pírf umamori mítxf wirí nerína wé róniñf imóniñfpínti xíxení xídaríñorint.

¹² Xegí sínwf ríá ápiáwíñf werí mítjyo dírf mítxf ináyowa díkínarigfápí obaxí díkíniri enorint. Xegí yoí ámá níñi majfá nimónimáná xewaníñoní níjíá imóniñfpí xegí warárími eániri.

¹³ rapírapí ragfyo igfá eáníñf wú yíniri enorint. Yoí oyá re ríniñorint, “Goríxoyá Xwiyáoyí” ríniñorint.

¹⁴ Anjínamí dání símíñf wínarigfáyí rapírapí awiaxf apíá werí kíyí bí mayí imóniri eníyíf níyíñimáná osí apíá weñfyo níxeñweámáná omí núñi waríñagfá níwíñiri

¹⁵ ámá gwí bí bí mónigfá níyoní xopírárf winí kirá ñwá yiníñfpá oyá maníyo dání peyeaaríñagí wíniñjanigint. Ayo ainíxf wá fá níxíñiri numejwearí wíkí Goríxo, ení eáníñfá níyoní seáyí e wimóniñjo ayíkwí mítwóniñfpí níwíwapíyirína uraxí wainí sogwf sínjá íkwiañwf eapíñínamí xoyíkímí yariñfápá axípí winírárint.

¹⁶ Yoí bí rípí “Mítxf Ináyí Níyoní Seáyí e Wimóniri Áminá Níyoní Seáyí e Wimóniri Enjáoníyí” níriñirí xegí rapírapíyo ñwíráriníri sáyo ñwíráriníri enagí wíniñjanigint.

¹⁷ Nioní weníñf yánfáyí anína jí wo sogwf ñweanje nírómáná apurí aní pírfyo nípípíka emearíñfyo ení tñi ríaiwá re uraríñagí wíniñjanigint, “Goríxo aiwá xwé imixínípí nání níbíro awí eánípoyí.

¹⁸ Mítxf ináyíyá gíwf yíyóní ero símíñf wínarigfáyó seáyí e wimóniñfáyíyá gíwf yíyóní ero ámá ení eáníñfáyíyá gíwf yíyóní ero osíyíyá gíwf yíyóní ero osíyo seáyí e xeñweáfáyíyá gíwf yíyóní ero ámá xináíwáníñf nimóniro omíñf wíiarigfáyíraní, wigí omíñfíni yariñfáyíraní, ámá siyikwíñíñf imónigfáyíraní, ámá xwéríxa imónigfáyíraní, níñíyíyá gíwf yíyóní ero epírfi nání awí eánípoyí.” Iníyo ríaiwá e uraríñagí wíniñjanigint.

¹⁹ Weníñf éayí wíniñjanigint. Nañwo tñi mítxf ináyí xwírárimí ñweagfáyí tñi wigí símíñf wínarigfáyí tñi nawíni awí neáníro osí apíá weñomi seáyí e xeñweanjomí tñi o xegí símíñf wínarigfáyó tñi mítxf wianíro nání awí eánáriñfagfá níwíñiri wíniñjanigint.

²⁰ Nañwomi fá níxíráriro mimóní wíá rókiamoaríñomi —O nañwoyá néní tñf imóniñfpími dání emími nerína ámá nañwoyá ipírfá eániri nañwoyá xopaikigí imóniñfpí yayí níwíro egfáyó yapí wíwapíyinorint. Omí ení fá níxíráriro awaú síní síní enána ipí rírómixíñf ríá ápiáwí sínjá sarípái ríniñfpí tñi wearíñfwámi mamówáriagfá wíniñjanigint.

²¹ Wíñíyo ení osomí seáyí e xeñweanjo kirá xegí maníyo dání peyeaaríñfpá tñi pípíkímí yárána iní níñi níbímiro wigí gíwf yíyóní nerína agwí imí uyáriagí wíniñjanigint.

20

Seteno xwiogwí 1,000 apimí gwí ñweají nánirini.

¹ Nioní weníñjí yánfáyí wíniñjanigini. Añfnají wo xegí wéyo sirírikí yoparí bí mimónijíyi nání kípí fá xíriri seníá wíri fá xíriri nemáná añnamí dání weparíñagí wíniñjanigini.

²⁻³ Añfnajo iwí xwéomí —O sidírí ejíná ñweaagí axorini. Obo axo Setenorini. Omí fá níixerí xwiogwí 1,000 múroníá nání gwí níyárití sirírikí yoparí bí mimónijíyimi nímoaimáná manjí éde ówanjí níyáritmáná sikí bí símímajító nání ikwiárarátagí wíniñjanigini. Xwiogwí 1,000 apí pwearína ámá gwí bí bí móñigfáyo yapí mítwíwapíyipa éwíñigini fí ayimí ñwírárátagí wíniñjanigini. E nerí aí xwiogwí apí ríxa mûróáná axíná onímiápí éwíñigini fí ayimí dání wíkwíowáríñarini.

⁴ Nioní weníñjí yánfáyí wíniñjanigini. Míxí ináyíyá siá ikwiajwí wí sínjwí níwíñirí ayo wa ámáyo wieyíropfríá nání rípeaáríñíjowa éf ñweaagáta níwíñirí ámá xwíyíá Goríxoyá fá xíriro Jisaso nání aníñjí miní áwanjí uríro neróná wiwaníñjíyí míñjí wináná sínjwí míñjí wákwigfáyí —Ayí síní xwfárimí níjwearóná nañwomi tñí xegí xopaikigí imíxíñíjípími tñí yayí mítwipa ero nañwo nání ipírtá wigí mimáyorani, wéyoraní, meánípa ero egíayírini. Ayíyá díñjyo sínjwí níwíñirína rípí éagíá wíniñjanigini. Ámí sínjí nero xwiogwí 1,000 apimí ámáyo Kiraiso tñí nawíni umeñweaagáta wíniñjanigini.

⁵ Iwamító ámá ámí sínjí nero wiápñimeapírítápi, ayí apírini. Pegíá wíniyí ayí íná mítwíápñimeáagáta wíniñjanigini. Xwiogwí 1,000 apí ríxa nípwémáná ejáná wiápñimeáagáta wíniñjanigini.

⁶ Ámá pegíá iwamító sínjí nero wiápñimeáfáyí tñí aní nawíni wiápñimeapírítápi gíyí gíyí yayí owiníni. Ayí ámá Goríxoyá imónigfáyí enagáta nání oyá díñjí tñí yayí winípaxíyírini. Ayí Goríxo ámá sípíyí ríá xwérími ikáráná ayí tñí nawíni ríñíñjí Ámí bí Pepírítápiyí ríñíñjípí mítmeá Goríxo tñí Kiraiso tñí awaúyá apaxípánijí imónigfáwa yariçfápa nero awaú ñweagfíe ananí nípáwiro Kiraiso tñí nawíni níñwearo xwiogwí 1,000 apí mûroarína ámáyo umeñweapírítá enagí nání raríñini.

Setenomí migí níwimíxíri xopíráráti wiáriñjí nánirini.

⁷ Xwiogwí 1,000 apí ríxa nípwémáná ejáná sirírikí Seteno gwí ñweaagíyimi dání wíkwíowáráná

⁸ o nípeyearí ámá gwí bí bí móñigfá xwfá ríri nírímíni amí gími ñweagfáyo — Ayí ámá Gokiyí ríñigfáyí tñí Megokiyí ríñigfáyí tñí ayírini. Ayo Seteno yapí owíwapíyimíñíri nemeri ámá Goríxoyá imónigfáyí tñí míxí inaníro nání ayo awí neaemerína ámá o awí eaeméfyí rawírawá imanjí e iníkí e weñfyí yapí xíxení imónipírítári.

⁹ Míxí obaxí ayí xwfárimí ayoxí xwé ikwiajwíñí eapíñíje nání níyiro ayí tñí míxí oinaneyíñíro aní Goríxo díñjí sítí uyinjípími —E xegí ámá imónigfáyí ñweagférini. E awí mudímóáná re éagí wíniñjanigini. Ríá anínamí dání nípiérónapíri ayo ríá nowárítagí wíniñjanigini.

¹⁰ Ayo ríxa ríá náná obo, ayo yapí wíwapíyariñomi fá níxero ipí rírómixíñjí ríá ápiawí sínjá sarípái ríñíñjípí tñí wearíñíwámí —E nañwo tñí mimóní wíá rókiamoago tñí awaú xámí moaigfíe omí ení axí e nawíni ñweáfríxíñíri moaigfá wíniñjanigini. E ikwáwíyiraní, árwíyiraní, kikiáfí bí mepa nero ríñíñjí aníñjí winíñfári.

Goríxo ámáyo eyeyíromí ejí nánirini.

¹¹ Nioní weníñjí yánfáyí míxí ináyíyá siá ikwiajwí apíá weñfí xwé wína níwíñirí anamí éf ñweaagfá símímañe dání xwfárimí tñí anína tñí níñí peá unárítagí nání ámí sínjwí bí mítwíñípaxí imónijagí níwíñirí

12 weninjé éayé wíniñjanigini. Ámá pegfáyé siyikwíñijé imónigfápiaraní, madfríxaraní, íkwiañwínamí agwíriwámíni rojagfá wínarína bíkwíyé níparíro íkwí amí wína, ámá dínjé níyimínjé meapírfa nání yoé ñwírárinijína ení níparíro pegfá ayé síní síní neróná yagfápi tñi xíxení xwíyfá umeáríminíri nání apí nání bíkwíyo ñwírárinijíyo dání fá rírómí nerí xíxení xwíyfá umeárítagí wíniñjanigini.

13 Ámá pegfá rawírawáyo nínamiro wegfáyíraní, pegfá píyijé siwí aní e —E pepírfa nání Píyoyí ríniñípi tñí eriní. E ugíyíraní, níni íkwiañwí Goríxo éf ñweanína tñí e bána wigí yagfápi tñi xíxení xwíyfá umeárítagí wíniñjanigini.

14 Pepírfa nání Píyoyí ríniñípi, píyijé siwí aníyo ñweagfáyo nímeari ipí rírómíxíñí ríá wearíne —E Goríxo xwíyfá umeárípími dání ríniñí wíniñferiní. E moaágí wíniñjanigini.

15 Xwíyfá numeáríríná íkwí amá dínjé níyimínjé meapírfa nání yoé ñwírárinijínamí gíyé gíyé anamí yoé míñwírárinijagi níwíñiríná ayo fá níxero ipí rírómíxíñí ríá wearíñíwámí moaágí wíniñjanigini.

21

Añí sínína tñi xwíá sínírí tñi náníri.

1 Nioní weninjé éayé wíniñjanigini. Añí síní wína tñi xwíá síní wíri tñi ríxa nimóniñagí wíniñjanigini. Añí xámíñína tñi xwíá xámíñírí tñi ríxa anípá imóniñagí nání aní sínína tñi xwíá sínírí tñi imóniñagí wíniñjanigini. Rawírawá amí mítíwoñagí níwíñirí.

2 weninjé yánfáyé aní ñwfá Goríxoyápi —Apí Jerusaremí Sínípíyi ríniñípíriñí. Apí apíxí oxí meánímíñíríná okiyfá inarígíapa axípí éníñí níñmáná anínamí Goríxo tíe dání weapariñagí wíniñjanigini.

3 Síníwí e níwíñirí manjé bá íkwiañwínamí tñí e dání níríñiríná ejé tñi re rínaríñagí arfá wíñanigini, “Arfá époyí. Goríxo ñweaariñe agwí ríxa amá tñi nawíni imóniñi. O ayé tñi nawíni níñwearóná amá xíoyá xegí imónípíríñarí. Xewaníñe ení wigí Ñwfáo nimóniñi ayé tñi nawíni níñwearóná

4 amípí dínjé sípí wiariñípi xórórí níwiiri nání wigí síníwírixí weapariñíápi kwíkwírímí níwíñiríñí wíagí nání amá pero amíxíá ero ñwfí earo ríniñí wíniñro yagfápi amí bí mepa epíríñarí. Xámí e yagfá apí ríxa rína dání aníñíni xwíá iwéagí nání amí axípí wí epíríñámaní.” rariñagí arfá wíñanigini.

5 Íkwiañwínamí éf ñweanjo re ríñíñigini, “Arfá ei. Nioní amípí nípíni amí síní imíxárfáriñí.” níríñí re níríñíñigini, “Xwíyfá nioní raríñápi nepaxíñí imóniñí amá dínjé wíkwíropaxí imóniñí ejagí nání joxí ríwamíñí eai.” níñríñí

6 re níríñíñigini, “Amípí nioní ‘E imóníwíñigini.’ yaiwiñápi ríxaríñí. Nioní síníá pírí tñíweañíñíñí nerí nání iwamíó imóniñí yoparí e nání imóniñí mé aníñí imóniñíñí. Iniigí nání gwíñí yeáyé wíí gíyé gíyo iniigí dínjé níyimíñí meapírfa nání símíñí meaaríñúni dání ananí niwíri mítí wímfáriñí.” níñríñí

7 re níríñíñigini, “Ámá nioní aníñí fá níñixíríñóná nioní tñi sítí tñi inaríñwáyo xopíríñíñí wííá gíyé gíyo nioní ríá apí nípíni níwiiríñá Ñwfá ayíyáoní imóniñí ayé ení gí niaíwí imóníro epíríñarí.” níñríñí

8 E nerí aí íkwíkwíá imónigfáyé tñi nioní dínjé níñíkwíroro aí amí peá nímogfáyé tñi amá xwíríá wianípaxí imóniñípi yarígífáyé tñi píkíxwíríó yarígífáyé tñi íwí inarígífáyé tñi ayáf yarígífáyé tñi wigí ñwfápími fá níxíriro dínjé níñíkwíroro píráñíñí mearígífáyé tñi yapí rariñápi níñíyé tñi wigí pírí mamónípíríte —E ipí rírómíxíñí síníá sarípáyo dání ríá ápiawí aníñí wearíñeríñí. Ayé e aníñí wepíríá ejagí nání ríñíñí Ámí bí Pepíríápiyi ríniñípi xíxení meapíríñarí.” níñríñí

Anjé Jerusaremi siŋépi nániriní.

⁹ Anjénajé wé wítumé dáné waú awa pírerixé wé wítumé dáné waú ayo xeaniné yoparé wé wítumé dáné waú iníñaná xírigfáwa wo níbiré re níriñjanigéni, “Eíné. Apíxé sipisipé miáo meaní sítwá osiméni,” níñiriri.

¹⁰⁻¹¹ Gorixoyá kwiyépí níxixéróáná anjénajo díwé miñé sepiá roné bimé náné nímeamé níñiyiré anjé ɻwá xíoyápi, Jerusaremiyi ríniñépi anjénamé Gorixo té dáné xixéá xfo inaríñépi téné nawiné weaparéná sítwá níagé wíniñjanigéni. Xwínfá anjé apí eanépi sítjá awiaxfí nígwé xwé ronépi xwínfá eaariñépa eanagé níwíniré sítjá awiaxfí jasipáti ríniñépi rírimá óníñépa ónaríñagi wíniñjanigéni.

¹²⁻¹³ Anjé apimé nípiméni sítjá téné ákiñá aga seáyé émí eaníñagé níwíniré ákiñá apimé fwí wé wúkaú sítkwé waú iníñagé níwíniré ákiñá sogwé xemónaparíñéminé imixinijépimé dáné fwí wíyaú wíyi iníñagé wíniñiré ákiñá sogwé wearíñéminé imixinijépimé dáné ené fwí wíyaú wíyi iníñagé wíniñiré midáné midáné ené fwí wíyaú wíyi iníñagé wíniñiré neré ayo bimé bimé anjénajé xixené awí mearoñagfá níwíniré Isíreriyéyá xiáwo írñowa wé wúkaú sítkwé waú imónigfáwayá yoé fwí bimé bimé níyoné wo woyá yoé eaníñagé wíniñjanigéni.

¹⁴ Sítjá téné ákiñá nearíná iwamfó nítiwayíroré tíniñéyo —Ayé sítjá wé wúkaú sítkwé waú xámé wenjyériténé. Ayo sipisipé miáoyá wáfí wurímeiagfá wé wúkaú sítkwé waú imónigfáwayá yoé sítjá ayé ayimé xixené eaníñagé wíniñjanigéni.

¹⁵ Anjénajé nioné xwíyéá nírító xoyfwá iwamfó yarigfá sítjá goré téné imixinijéyi anjé apimé téné ákiñáyo téné fwíyo téné iwamfó néra uni náné fá xíriñagé wíniñjanigéni.

¹⁶ Anjé apiyá miwé imónijé biaú biaú nípíni xixené imónijépiréni. Sepiá miwé midimidáné imónijépi axípi imónijépiréni. Anjénajo ríxá iwamfó yarigfáyi téné iwamfó yaríná anjé apí xegé sepiá étpí 12,000 imónijagé níwíniré sepiá ené ákiñá xwápiyi nimixiga puñépí téné sepiá ené yegé nimixiga nípeyiré píni wiáríñijépi téné nípíni axípi 12,000 imónijagé níwíniré

¹⁷ anjénajo anjé apiyá ákiñá iwamfó neríná xegé sepiá níróga nípeyiré píni wiáríñje imónijépi 144 mita enagé wíniñjanigéni. Anjénajo iwamfó neríná ámá iwamfó yarigfáyi téné enéningéni.

¹⁸ Ákiñá sítjá awiaxfí jasipáti ríniñépi téné níkíkíróga nípeyiré eanírté anjé nápí sítjá goré téné mírinijéagé náné gírasñijé rírimá ókiáriníri enagé wíniñjanigéni.

¹⁹ Sítjá ákiñá nearíná iwamfó nítiwayíroré tíniñé wé wúkaú sítkwé waú xámé wenjépí sítjá awiaxfí nígwé xwé roné wíyé wíyo dáné téné nañé oimóniré dídaírí iníñagé wíniñjanigéni. Sítjá iwamfó nítiwayíroré tíniñé wíyi sítjá jasipáti ríniñéyiréni. Ámí wíyi onagwá wenjé sapaiyé ríniñéyiréni. Ámí wíyi apíá wenjé agetáti ríniñéyiréni. Ámí wíyi sowí iníñé emeráti ríniñéyiréni.

²⁰ Ámí wíyi sadonikisýé ríniñéyiréni. Ámí wíyi ayfá ríñé konirianfí ríniñéyiréni. Ámí wíyi siyó ríñé kírisoraitfí ríniñéyiréni. Ámí wíyi sowí xegé bí iníñé berirfí ríniñéyiréni. Ámí wíyi siyó xegé bí ríñé topasfí ríniñéyiréni. Ámí wíyi kírisopírasfí ríniñéyiréni. Ámí wíyi onagwá wenjé jaiasinfí ríniñéyiréni. Yoparíyi mipíyé moné ametisfí ríniñéyiréni.

²¹ Ákiñá ówané wé wúkaú sítkwé waú enéfí ayé urípó apíá wenjé nígwé xwé roné wé wúkaú sítkwé waú ayfréni. Wínané wínané urípó ná woné téné imixinijéyiréni. Anjé apiyá ófyi sítjá goré téné imixinijé enagé náné gírasñijé rírimá ókiñéyiréni.

²² Anjé apimé dáné anjé Gorixo náné rídiyowá nero seáyé e umearigfá wiwá mírinijagé míwíniñjanigéni. Ayé rípí nániréni. Ámíná Gorixo, ené eanifgá níyoné seáyé e wimónijo téné sipisipé miáo téné aiwaníñowaú aníñé e níñweari anjé iwánijé mírinijagé náné wiwá nímirítríñayé, ná mayé imónipaxé enagé náné mímírinijagé wíniñjanigéni.

23 Goríxo xewaniño xíxfeá inariñípí wíá anjí apimi ókímixíri sipisipí miáo apimi uyíwíniñí yamori enagí nání sogwíraní, emáraní, apimi wíá ómíxínfa nání ná mayírini.

24 Wíá anjí apimi dání óníñfápi anjí apimini wóninífámaní. Ámá gwí bi bi móningíá wíá apí óníñe níñwearo wigí yarigíápí epífráriñí. Míxí ináyí xwírárimí ñweagfáyí wigí amípí ayá tíñípí nímeámi nuro anjí apimi páwipífráriñí.

25 Ikwáwiyíná ákiñá fwí ówanjyí yárininífá meniní. Anjí apimi ámi árfwíyi wí imóninífá menagí nánirini.

26 Ámá gwí bi bi móningíáyo dání amípí ayá tíñípí tñí amípí ámá sínwí níwíñirína “Seáyí e imóninípírífaní?” yaiwiarigíápí tñí anjí apimi nání nímeámi nuro páwipífrá aiwí.

27 ámá piaxf weánipaxípí yarigíáyí tñí xwíráfá winipaxí imóninípí yarigíáyí tñí yapí rarigíáyí tñí ayí wí anjí apimi aga ná ríwíyo aí wí páwipífrá meniní. Ámá wigí yoí ikwfí sipisipí miáoyá díñí níyimíñí meapífránamí ñwírárinígíáyíñí anjí apimi páwipífráriñí.

22

1 Anjína jo iniigí díñí níyimíñí imónipírí nání wearinjú sítwá níáná nioní sínwí níwíñirína ú gírasí rírimá ónarinjípa nónimáná siá íkwianjwí Goríxo tñí sipisipí miáo tñí awaúyánamí dání sínijí nímeari

2 anjí apimi nání xegí ótýo ayá áwíñimí wearinjagí wíñinjanigini. Iniigí úmi ororíwámí dání íkfá díñí níyimíñí imónipíríra náníyí rojagí wíñinjanigini. Íkfá ayí emá ayí ayo sogwí níwerína sogwí xíxegñí wé wúkaú sítkwí waú wearinjyíriñí. Íkfá ayí iñípí Goríxo ámá gwí bi bi móningíá níyoní wé rojwíráriñí imóninípí enagí nání

3 xíó eníná ramixinjípí e dání axípí síní wí imóninífámaní. Siá íkwianjwí Goríxo tñí sipisipí miáo tñí awaúyána anjí apimi imóniníá enagí nání ámá xíomí níxídiró nání xínáiwánijí nimóniro omíñí wíiarigíáyí anjí apimi dání xómíñí níyíkwiro yayí seáyí e numero

4 oyá sítmímanjípí ení sínwí níwíñiro xegí yoí wigí mimáyo eánigíáyí imónipíríáriñí.

5 Anjí apimi dání sítá ámi bi yininífámaní. Ámíná Goríxo ámá apimi ñweagfáyí wíá wókímixiníá enagí nání uyíwí tñí sogwí tñí wíá ómíxínfa nání mfkí mayí nimóniro xíó tñí nawíní níñwearo nání míxí ináyíñíñí nimóniro aníñí miní meñweapífráriñí.

“Jisaso ámi weapinífa nání aŋwí ayoriní.” uríñí nánirini.

6 Anjína jo re níriñinigini, “Xwíyíá apí ayo nepaxinjípíriñí. Díñí uñwíráriñípaxípíriñí. Ámíná Goríxo —O xegí wíá rókiamoarigíawamí xegí kwíyí tñí ení sítí wírómixowárariñorini. O xegí anjína joni ámá xíomí nuxídiró nání xínáiwánijí nimóniro omíñí wíiarigíáyí amípí ríwíyo anjíni nimóninípí nání sítwá wimí nání nírowárénapífríriñí.” níriñinigini.

7 “Aríá époyí. Nioní seaímeámfá nání aŋwí ayoriní. Xwíyíá bíkwí rípimi wíá nírókiamóniri eáníñíyo xídarigíá giyí giyí Goríxoyá díñí tñí yayí winipaxí imóninjoi.” Jisaso e riñinigini.

8 Amípí apí nání aríá wirí sínwí wíñiri yaríñáoní, ayí nioní Jononíriñí. Aríá wirí sínwí wíñiri nerína anjína jí amípí apí sínwí owíñiníri sítwá níomí yayí oumemíñiri xegí sítkwí tíñí e upíkínimeáagí aí

9 o re níriñinigini, “E mínipaní. Joxí Goríxomí nuxídirí nání xínáixíñíñí nimóniri omíñí wíiarinjípa nioní ení axípí nimóniri yarigwíwawirini. Díxí rírixímeá imónigíáyí, wíá rókiamoarigíáyí tñí xwíyíá bíkwí rípimi níriñiri eáníñípí aríá wiariigíá níñíyí tñí ayíñíñí imóninjá woní enagí nání e mínipaní. Goríxo ná womíñí upíkínimeaí.” níñiriri

10 re níriñiniginti, “Xwiyá bìkwí rípimi wíá nírókiamóniri eánijípí ríxa nimóninti aŋwí ayo enagí nání joxi sítá óriþpínti nerí rití miyáripani.

11 Ámá sípinti imixarigfáyí xe axípi sípinti nimixa uro ámá sípí neróná swí yapi yarigfáyí xe axípi sípí néra uro ámá wé rónijí yarigfáyí xe axípi wé rónijí néra uro ‘Goríxo wimónaríjípí éimiginti.’ yaiwiariigfáyí xe axípi néra uro éfríxinti.” níriñiniginti.

12 Jisaso “Aríá eí.” níniñiri re níriñiniginti, “Nioní seaímeámfa nání aŋwí ayorinti. Nioní níbíri niseaímearíná ámá wigí yarigfápi tñi xíxení pírí umamómí nání fá níxirími bimfáriñi.

13 Nioní síná pírí tñjweanjnínjí nimóniri anínjí miní ñweanjáoni rariñinti. Iwamíó wí e dání imóniri yoparí wí e nání imóniri enáonimani. Iwamíó imóninje dání anínjí síní ñwearí yoparí imóninti anínjí síní ñwearí emfáonirinti.” níriñiniginti.

14 Ámá sipisipí miáomi dínjí níwíkwíroriñípí dání wigí rapírapí oyá ragíyo igfánijí eagfáyí, ayí íkfá dínjí níyimínjí imónipírífána danipaxí imóniro anípimi fwíyo páwipaxí imóniro enagíá nání yayí Goríxoyá dínjí tñi winipaxíyírini.

15 E nerí aí apimi bíaríwámi ñweagfáyí tiyí yarigfáyírini. Síwíñijí nimóniri ero ayáí ero fwí iníro pikíxwírífó ero wigí ñwíápími fá níxiríro menjwearo “Yapí oraneyí.” níwimóniro yapisixí ríro yarigfáyírini.

16 “Nioní, Jisasoní sýikí nioníyá aŋí apí apimi dání imónigfáyí amípí apí nípinti nání níjíá imónipíri nání gí aŋínajo áwanjí osearíñiri urowárénapírini. Míxí inayí Depitoyá xwíá piáxíyo dání iwiaronjáoni, ayí nionírini. Siñí ímiáoni, ayí nionírini.” riñiniginti.

17 Kwíyípí tñi sipisipí miáo apíxí meanfápi tñi “Beí.” rariñi. Xwiyá rípi fá roaríná aríá wíá gíyí gíyí ení “Beí.” rífríxinti. Ámá iniigfí nání gwíñí yeáyí níwiro “Iniigfí dínjí níyimínjí imónipíri nání imónijúmi dání niwiri onímínti.” yaiwíá gíyí gíyí ananí níbíro onípoyí.

18 Xwiyá bìkwí rípimi wíá nírókiamóniri eánijípí fá roaríná aríá wíá gíyí gíyíne aríá jíyíkí niseaori re osearimínti, “Ámá wiýné xwiyá rípimi ámi bí tñi gwí nímorí níriñinayí, xeanjíñí bìkwí rípimi eánijípí Goríxo e éfáyíne seaikáríñáriñi.

19 Wiyíne xwiyá bìkwí rípimi wíá nírókiamóniri eánijípí rití nerínayí, e éfáyíne Goríxo íkfá dínjí níyimínjí imónipíri dananíro éfánami mídanipa oépoyiníri pírí searakiri aŋí ñwíápími ñweaníro éfápími miywípípa oépoyiníri pírí searakiri nerí seawáríñáriñi.” osearimínti.

20 Xwiyá rípi áwanjí rariñi “Nepa níbimfá nání aŋwí e imóninti.” rariñi. “Oyí, e imóníwíñiginti.” nimónaríni. Ámíná Jisasoxí ríxa bífríxinti.

21 Ámá níyínení Ámíná Jisaso ayá osearimíxinti. Apírini.